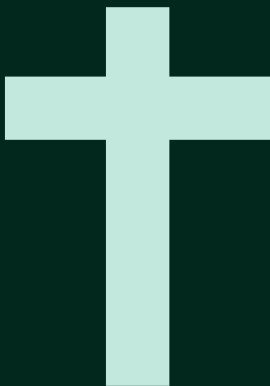

Deus ekawẽntup Kawẽn
iisuat ekawẽn

New Testament in Mundurukú (BR:myu:Mundurukú)

Deus ekawẽntup Kawẽn iisuat ekawẽn

New Testament in Mundurukú (BR:myu:Mundurukú)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mundurukú

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mundurukú [myu], Brazil

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mundurukú

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

82289dff-6b79-5335-974c-563b93a888ae

Contents

Mateus	1
Marcos	93
Lucas	146
João	234
Atos	301
Romanos	396
1 Coríntios	437
2 Coríntios	475
Gálatas	501
Efésios	516
Filipenses	530
Colossenses	539
1 Tessalonicenses	549
2 Tessalonicenses	557
1 Timóteo	562
2 Timóteo	574
Tito	582
Filemom	587
Hebreus	589
Tiago	619
1 Pedro	629
2 Pedro	640
1 João	647
2 João	657
3 João	659
Judas	661
Apocalipse	665

JESUS CRISTO MUWĒĠAP EKAWĒNTUP—MATEUS EMUDUPMUBARARAKTUP

¹ Kuyjeayũ Jesus Cristo diwatwat. Ixe Jesus tiwat ijop'in ma Davi dak, Abraão dak. Ixe Davi Abraão naxegebit osunuy. Kuyjeayũ osodop ip. Tobuyũ osodop ip. Ite diwatwat ma. Ibũrũ ma osodop ip: ² Isaque ebay Abraão osunuy. Jacó ebay Isaque o'e. Judá ebay Jacó osunuy—Judá kitpiyũ ebay dak. ³ Peres ebay Judá osunuy, Zera ebay dak. Ixi Tamar osunuy. Esrom ebay Peres osunuy, Zera ebay dak. Ixi Tamar osunuy. Esrom ebay Peres osunuy. Arão ebay Esrom osunuy. ⁴ Aminadabe ebay Arão osunuy. Nasom ebay Aminadabe osunuy. Salmom ebay Nasom osunuy. ⁵ Boaz ebay Salmom osunuy. Raabe Boaz xi osunuy. Obede ebay Boaz osunuy. Obede xi Rute osunuy. Jessé ebay Obede osunuy.

Imĕn o'e. 14 em osodop—14 gerações osodop.

⁶ Davi ebay Jessé osunuy—kuyibit kukukat ebay. Salomão eba y Davi osunuy. Urias tayxibuk Salomão xi osunuy. ⁷ Roboão ebay Salomão osunuy. Abias ebay Roboão osunuy. Asa ebay Abias osunuy. ⁸ Josafá ebay Asa osunuy. Jorão ebay Josafá osunuy. Uzias ebay Jorão osunuy. ⁹ Jotão ebay Uzias osunuy. Acaz ebay Jotão osunuy. Ezequias ebay Acaz osunuy. ¹⁰ Manassés ebay Ezequias osunuy. Amom ebay Manassés osunuy. Josias ebay Amom osunuy. ¹¹ Jeconias ebay Josias o'e, Jeconias kitpiyũ ebay dak.

Imĕn Josias o'e, itakomaayũ Israel naxegebitbit tujowatwan pima Babilônia eipi be. Imĕn o'e dak. Wara'at 14 em osodop—14 gerações osodop.

¹² Tujowat puje, Salatiel ebay ixē Jeconias osunuy. Zorobabel ebay Salatiel osunuy. ¹³ Abiúde ebay Zorobabel osunuy. Eliaquim ebay Abiúde osunuy. Azor ebay Eliaquim osunuy. ¹⁴ Sadoque ebay Azor osunuy. Aquim ebay Sadoque osunuy. Eliúde ebay Aquim osunuy. ¹⁵ Eleazar ebay Eliúde osunuy. Matã ebay Eleazar osunuy. Jacó ebay Matã osunuy. ¹⁶⁻¹⁷ José Maria itop osunuy. Jacó Maria itop ebay osunuy. Jesus Maria'it osunuy. Cristo i ibutet, ixē Jesus putet.

Imĕn o'e dak. Warara'at 14 em osodop—14 gerações osodop. Ibũrũ ma Jesus tobuyũ.

¹⁸ Jesus Cristo kapap. Jesus xi José wadip osunuy. Maria i ibutet osunuy. Yukreġ o'e, jwebumũn awap. Deus biōġbuk o'ġu'ukreġ.

¹⁹ Yukreḡ puje, José iboam itaybit o'e. Icēmat osunuy José. Maria musūsūn pin ḡu osunuy ibaripyū etabun. Imēnpuye José ibu'u osunuy jewebumūn. Iba'arēm suiwat ojuy.

²⁰ José bit ijop i'e pin pima, Deus ekawēn tojtjtot'ukat ma oajēm José kay, jexeyxey bima.

— José! — io'e. — Davi diwacat ēn! Epararam ḡu juy Maria eju jewebumūn ām—ewadip eju. Deus biōḡbuk Xipan o'ḡu'ukreḡ. ²¹ I'it je'kap—aḡokatkat'it'it. Ibuten Jesus i esubutetmōḡ. I'it puten. Judeuyū bewi ikērēat ju'uk je'e ipiat'ajoap puxim — io'e—Deus ekawēn tojtjtot'ukat o'e José be.

²² Soat ijop o'jebapuk. Deus o'e jekawēn muwēnuwēn'ukayū be iap taḡ o'jebapuk. ²³ Imēn ixē o'e apēn Deus o'e iap taḡ:

Eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop. Ayacat yukreḡ je'e. Ayacat i'it je'kap. Aḡokatkan je'e. Yaypan'isuat je'it ḡukap. Emanuel i ibuten je'e, i.

(Emanuel o'e Deus omuy wuyweju.)

²⁴ Jewurūḡ puje, José o'e soat Deus ekawēn tojtjtot'ukato'e cebe. Deus ekawēn taḡ José o'jewebumūn Maria eju. ²⁵ I'it kap awap, o'jepo ḡu buk ceweju. Maria'it o'subutetmōḡ Jesus i, ikap puje.

2

¹ O'kap Jesus Belém ka be, Judéia eipi be. Gebuje itaybit cīcāyū oajēm Jerusalém ka kay. Kasopta jujuap itaybit cīcā ip. Herodes Judeuyū kukuk'ukat pima, oajēm ip. Kaxijēmap eipi bewi oajēm ip.

² — Poce bekicat omuy? — io'e ip. — Xeku Judeuyū kukuk'ukan em—ixē bekicat. Kasopta ocetajojo oceka be—kaxijēmap eipi be. Tawaru ma o'jedaebapuk. Imēnpuye ocetaybit bekicat o'kap iam. Ya'ōbacaat xeku. Ocajēm ixē mubuyxi am — io'e ip. ³ Imēnpuye Herodes yaḡuybabi'ūm o'e, Jerusalém ka watwat tak.

⁴ Judeuyū epāyū kukukayū o'tomuwā Herodes. Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak o'tomuwā ixē. O'je'awero ip Herodes kay.

— Poce Deus emunaē je'kap? — io'e cebe ip.

⁵ — Belém ka be, Judéia eipi be — io'e ip Herodes pe. — Imēn Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat kuy tupmubararaḡ o'e—Deus ekawēntup. ⁶ Kuy o'e:

Belém ka bewi eykukukat omuyku—Judá eipi bewi. Imēnpuye iboceayū je'e iboap ika muboḡubog. Eykukukat Israel naxeḡebitbit mujum je'e. Imēnpuye ikaboḡ je'e iboka, i.

Imēn Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat kuy tupmubararaḡ o'e—Deus ekawēntup — io'e ip.

⁷ Gebuje Herodes itaybit cīcāayū o'tomuwā—kaxijēmap eipi bewiyāyū. Iba'arēm o'tomuwā. Oajēm ip, o'tomuwā buye.

— Puju ixē kasopta o'jedaebapuk kabi be—eyeipi be? — i biḡ ma o'e—Herodes o'e.

Kasopta muwēnuwēn o'e ip Herodes eju.

⁸ — Epeju Belém ka kay — Herodes o'e cebe ip. — Bekicat kudadam cīcā epeju. Tobuxik puje, ixē awēḡ cuy epeyawēḡmuwēn owebe, owebe ijo am, ixē mubuyxin am — Herodes o'e itaybit cīcāayū be.

Herodes pit bekicat mubuyxin ojuy ḡu.

⁹⁻¹⁰ Herodes ekawēn co buje, o'jēm ip. Belém ka kay o'ju ip. Cucum pima, kasopta o'ju cewap ip. Icocok cīcā ip o'e waram, tajojom puye. Cum. Cum. Cum. O'jedaecū. Bekicat tuk'a ase o'jedaecū.

¹¹ Oajēm ip uk'a kay. Oōm ip.

Gebuje bekicat o'jojōjo ip. Ixi eju osunuy bekicat—Maria eju. O'jēḡ'aecōḡcōḡ ip bekicat topabe, imubuyxin am. Jebubut mūn'a o'yadomudip'uk ip. Ibubun o'ḡūm ip Maria be. Ouro o'ḡūm ip. Darut'a o'yaūm ip. Tade'oatup o'tupūm ip—mirradup. Soat o'ḡūm ip bekicat peam.

¹² Xet. O'jexeyxey ip, jexet pima.

— Epeyepit ḡu juy Herodes kay — Deus o'e cexey bi. Imēnpuye o'jepit ip jeipi kay wara'at e daḡwi ma.

¹³ Itaybit cīcāayū ijēm puje, Deus ekawēn tojtōjtō'ukat o'jebapuk José kay—Maria itop kay. Ixet pima, jexey bi o'jebapuk. O'jekawēn José eju.

— Ecenapōn cuy Egito eipi kay — io'e José be. — Bekicat etujupa'um, ixi dak. Bomaku epesop cuy — i'e'em cebe. — Ajēm puje, epesop cuy Egito eipi be, Herodes bekicat kudadam puye. Ixē kudadam je'e yaokam — io'e José be. — Emukuyjo buje, epeju juy Egito eipi bewi — io'e Deus ekawēn tojtōjtō'ukat.

— Hm hm — José o'e.

¹⁴ O'jenapōn. Egito eipi kay o'ju ip. Bekicat o'tujupa'um ixima daḡ, ixi dak.

¹⁵ Oajēm ip. Osodop ip Egito eipi be Herodes itait pima, osodop ip. Ce'ū buje, o'jepit ip jeka be.

Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat cuk adi o'jekawēn kuyjeayū be.

Egito eipi bewi okpot otomuwā, i juk o'e Deus, io'e. Imēn Deus o'e. Ipot muwēnuwēn o'e. Jesus muwēnuwēn o'e. José itait pima, Deus ja'ō mucūḡ ām o'ḡuḡē.

¹⁶ Wara'at e daḡ itaybit cīcāayū epit puje, Herodes itaybit o'e jemuguykuku iam. Cekay ip itakoma jījā o'e. Te'e ma o'e.

Kuy bima kasopta o'jedaebapuk—xepxep koato bima. Iboam osunuy itaybit Herodes. Imēnpuye jebekitkit o'ġuju xepxep koatoayū yaokam, pūġ koatoayū dak yaokam. Kap'isuat tak ip o'yaokaka.

O'ġuju Belém ka be—Belém ka tēġ ma dak. ¹⁷ Imēn Deus tak o'ġuġē. Ja'ō mucūġ ām o'ġuġē. Jeremias kuyje imēn kawēnwēn o'e Deus a'ō daġ.

¹⁸ Kuyje Jeremias o'e:

Raquel o'ya'ījojo ip—Rama ka beecat. O'tōtōn cīcā Raquel ya'ōberen. Iġuycūġ cīcā o'e ixē. Iba'ore iboceayū be Raquel mucok am. Bekitkit'ūm'ūm kay o'tōtōn. O'tōtōn jēnaxēġebitbit oe'ū'ū buye, o'ġuy'ūm puye, i juk o'e Jeremias Deus a'ō daġ.

¹⁹ Herodes e'ū buje, Deus ekawēn tojotjot'ukat waram o'jebapuk José kay. Ixet pima jexey bi o'jebapuk. Egito eipi be o'jebapuk.

²⁰ O'jekawēn José eju.

— Kuy oe'ū ip—bekicat aoka pinayū — io'e cebe. — Bekicat etujowat, ixi dak. Israel eipi kay epeju juy — io'e José be.

— Hm hm — José o'e.

²¹ Aripit. O'jepit Israel eipi kay. Bekicat o'tujupit, ixi dak. O'jepit ip. ²² Imēnpit iparara o'e José Herodes ipot puxim—Arquellau buxim. Judéia eipi kukukan o'e Herodes'ūm tieġ Arquellau. José iboam itaybit pima, iparara o'e Judéia eipi be jajēm am. Galiléia eipi be o'ju ip José jeparara pibun. O'ju ip, waram ma jexeyxey buye.

— Eġuy ġu juy Judéia eipi be — Deus o'e José be, jexeyxey bima.

²³ Oajēm ip Nazaré ka kay. Osodop ip Nazaré ka be, Judéia eipi be. Imēn Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū juk o'e ip bekicat muwēnuwēn pima.

Nazaré ka wat je'bapuk xeku, i.

Soat ma apēn Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū o'e iap taġ o'jebapuk. Imēnpit soat etabun xipat'ūm cīcā osodop ip—Nazaré ka wat.

3

¹ Gebujeat kabia João Batista o'ju. Judéia eipi be o'ju—Jordāodi be—uk'a'ūmat pe. O'ju, Jesus Nazaré ka be bima. Ipi juacat mutaybitbin oeku ixē João.

² — Epeyepere juy ikērēat muġēġēap. Deus soat kukanap kabia jajēm dao ma. Deus a'ōbi ijoceyū muju am jajēm — io'e ipi juacat pe.

³⁻⁴ Camelodap muġēġē osunuy João doti. Jekpumūnpu dak ixē muġēġē osunuy. Ixat osunuy arobidadek puximat, eit koġūnpi daġ tak.

Kuyje Isaiás ixe João muwēnuwēn o'e Deus a'ōbi Israel naxegebit pe.

Aḡokatkat jewāwāwām uk'a'ūmat pe, i. Imēn jewāwām: “Soat e juy epesuemukacūḡ wuykukukat ajēm ām,” i. “Ie juy epesuemudim ceku am,” i, io'e.

Imēn e'em Isaiás emudupmubararaktup.

⁵ Gebuje isu ma Jerusalém ka watwat o'ju ip João kay. O'ju João ekawēn a'ījo am. Soat Jordāodi wābu korerenayū dak o'ju, Judéia eipi beecat tak. ⁶ Soat ip o'jewemubatisasan Jordāodi be. O'jewemubatisasan João be. O'ḡubatisasan ixe João.

— Deus etabun ikērēat kuḡ oceju. Imēnpit ikērēat epere pin oce'e. Imēnpuye ocemubatisasan cuy ece — io'e ip João be.

Ijop ekawēn muwēnuwēnayū o'ḡubatisasan João. ⁷ Fariseuyū cucum o'e ip jewemubatisasan Jordāodi be. Saduceuyū dak cucum o'e ip.

João o'jekawēn cebe ip—Fariseuyū be, Saduceuyū be dak.

— Deus xewi eyenapōn pin, eykay itakoma buye. Eyenapōn pin ikērēat ipi cīcāat puxixim. Abu jeymukūyjo eyenapōn ām? — io'e. — Puybu'it'it buxim eyju. Wuye'ūap mubapukatpu buxim eyju — io'e. — Apēn puybu o'jenapōn wuykat pewi wuykat mupik pima, imēn tak eyenapōn pin Deus o'supi'ajoiat pewi — io'e. ⁸ — Cūḡ ma juy epeku soat etabun. Ikērēat cuy epēyepere — io'e.

Imēn soat itaybit e'em iḡuycūḡ cīcā ip ikērēat e'e buye iam, ḡasū cūḡ ma je'ku ip iam tak.

⁹ — Tūibe Deus ipiat supi'ajoat ḡu wuywebe, wuyju Abraão naxegebitbit puye iān purut eyju e'em — io'e João cebe ip. — Cedaḡ ḡu eyju jewaḡuydadam. Iba'ore ḡu Deus pe wita'a muwexat am Abraão naxegebitbiyūm, jekay kūyjobitayūm — io'e. ¹⁰ — Gaxīn ma o'a kukat jajēm ya'a'e'ūmat'ip takat am, yop xik am daxa be — io'e. — Ixe buxim Deus tak ḡaxīn ma ipiat supi'ajoat kūyjobit'ūmayū be, eywebe — João o'e.

¹¹ — Wara'acat omuyku onomuju. Ixe obodi ma ya'ōbuyxi. Soat podi ma ya'ōbaca. Ōn pit ajo peḡap ḡu cebeam? Cedaḡ ḡu kuka oce ixe a'ōbuywatwat'ukan, oboḡ ḡu buye. Ōn ma eymubatisasan idibi be. Ixe bit Deus biōḡbuk ḡuōm eywebe, ya'ō daḡ eyeku am. Apēn daxa be taixee mupik, imēn tak Deus biōḡbuk pe ikērēat ḡuy'ū. ¹² Wuyju taixee xixxiḡ tumūntata mujēm ām taixee bewi. Tumūntata muxipanpan wuyju tamūn'a be. Taixee mupikpiḡ daxa be. Imēnpuxim Deus kūyjobicayū muwajejēm kūyjobit'ūmayu xewi. Kūyjobicayū ixe xe jeedop soat em. Kūyjobit'ūmayū bit soat em ipiat supi'ajojo — João o'e cebe ip—Fariseuyū be, Saduceuyū be dak.

¹³ Jesus oajēm Jordāodi be, ixe jemubatisaan João be. João bit ibu'u o'e Jesus mubatisasan.

14 — Okay du ejut? — João o'e Jesus pe. — Õn ġu bit. Ën acã juy ece omubatisan — io'e João Jesus pe.

15 — Gasũ ma — io'e João be. — Omubatisasan cuy ece. Imẽn cuy ace, cũġ ma wuyeku am Deus etabun.

— Xipat — João o'e.

O'ġubatisan.

16 Idibi bewi o'jeu Jesus. Kabi ma o'jekoce. Pukaso jo'iat o'jojojo pupum—Ibiõġbuk xipacat. Jesus kay oajëm. Oõm Ibiõġbuk xipacat cebe—Jesus pe.

17 Gebuje Deus o'jekawën kabi bewi.

— Ite okpot—wemukukpinput — io'e. — Soat em ocokcok cĩcã cekay — Deus o'e.

4

1 Gaxĩn ma Ibiõġbuk xipacat Jesus o'tujowat uk'a'ũmat pe. O'tujowat, ibiõġbuk kërëayũ kukukat pe ibuyxijo am. 2 Uk'a'ũmat pe osunuy Jesus ade kabia—40 kabia. 40 ixima dak osunuy. Jekõnkõn ġu osunuy. Repi'ajojom cĩcã osunuy.

3 Ibiõġbuk kërëayũ kukukat oajëm Jesus kay.

— Jesus — io'e. — Deus ipot ën pima, a'õbi ma wita'a juy eyamuwexat pão'am, ere jĩjã buye — io'e.

4 — Ap! — io'e. — Imẽn e'em Deus ekawëntup:

Wuyetabëġ wuyxat o'om puye ġu—Deus wuymutaicin puye, i. Wuyju jekukum, Deus a'õbuyxi buye acã, i — io'e Jesus.

5 Gebuje ibiõġbuk kërëayũ kukukat Jesus o'tujowat Jerusalém ka be, Deus a'õbi ika xipacatka be.

Deus eju kawënwënap'a kay oajëm ip—yaboġat'a kay. O'jeu ibo uk'a jeje. Uk'a yaberenat'a o'yadop. O'jomõġ ibo uk'abi jeje.

6 — Ën Deus ipot pima, ecewemuy'at ijop'abi jejewi ipi ju — io'e. — Imẽn e'em Deus ekawëntup:

Deus ekawën tojtjot'ukayũ ġuju xipan ekuk am, i. Ixeyũ jeak ekay wita'a be ei mucakcakap puxim, i — io'e.

— Imẽn e'em Deus ekawëntup — io'e Satanás. — Deus ekawëntup tomuju ecewemuy'at — io'e.

7 — Ap! — io'e Jesus.

“Cëm paxi Deus ja'õ daġ e'em?” i'ũmġu juy epe'e, i — io'e Jesus.

— Imẽn tak e'em Deus ekawëntup — io'e Jesus.

8-9 Gebuje ibiõġbuk kërëayũ kukukat Jesus o'tujowat co'a kay—yaberenat'a kay.

Ibocewi soat o'ġubapuk Jesus pe. Jebacaap, ipi juacat, ipi juacat muju'ukayũ; soat ip o'jojojo. Idip cĩcã ma osodop ip.

Ixe biõğbuk kērēat kukukat ja'õbuyxi ojuy Jesus pe. Imēnpuye ixe o'e Jesus pe:

— Soat kuka ijop o'ğũm ewebe, owap ěn a'ecũğcũğ puje, omubuyxin puje dak — io'e.

10 — Ap! — io'e Jesus. — Ecenapõn oxewi, Satanás! Deus ekawēntup e'em:

“Xipat ěn” i juy epe'e Deus pe acã, i. Deus a'õ kay acã epesop kũyjobin—eykukukat a'õ kay, i — Jesus o'e.

11 Imēneju o'jenapõn ibiõğbuk kērēayũ kukukat Jesus xewi. Deus ekawēn tojtjot'ukayũ oajēm ip Jesus buywat am ģebuje bit.

12 Itaybicayũ Jesus pe o'ğuwēn ip João omuy daomũnmũnap'a be iam. Imuwēn puje, o'ju Galiléia eipi be Jesus.

13 Jesus o'ju Cafarnaum ka kay. Nazaré ka bewi o'ju. Oajēm. Osunuy Cafarnaum ka be iodi xe—Galiléiadi xe. Zebulom eipi be osunuy, Naftali eipi be dak.

14 Kuyje Isaías juk o'e Deus a'õbi:

15 Judeu'ũmayũ kabiaat cĩcãat o'jojoho ip—yoboğat. Jeipi be o'jojoho ip—Galiléia watwat, iodi wãbu watwat, Jordãodi winabuat ka watwat tak. Zebulom watwat o'jojoho ip, Naftali watwat tak. 16 Kabiokboğ pe kaxikxik'iaiyũ kabiaat o'jojoho. Kabiaat cĩcãat oajēm kuy je'ũ ojuyayũ kay, i juk o'e Isaías.

O'jekawēn kuyjeayũ be.

17 Ibocewi Jesus kawēnwēn o'e adeayũ be.

Ikērēat mujurũğrũğap cuy epeyepere! Eyğuycũğ cuy epesop, ikērēat kuğ puje. Deus soat kukanap kabia jajēm dao ma—kabi beat soat kukanap — io'e.

Imēn soat em kawēnwēn o'e Jesus.

18 Pũğ kabia Jesus Pedro o'jojoho, André dak. André Pedro kitpit osunuy. Pedro butet osunuy Simão Pedro i. Ixeyũ o'jojoho Jesus. Xĩğxĩğ'i bima Galiléiadi wãbu be o'jojoho. Axima bubuap xixxiğ ip o'e iodi be, axima bubu'ukayũ osodop ip puje.

19 — Epesot okay, oweju jekuku am — Jesus cebe ip. — Axima bubu'ukayũm cuk adi epesop. Iğasũ kawēn idipat epeğuwēnuwēn ijodiat pe imutabun ip okay — io'e Jesus cebe ip.

20 Axima bubuap o'suiwat ip dao ma.

O'ju ip Jesus kay, ceweju jekuku am.

21 Jesus wara'acayũ o'jojoho—xepxepayũ—Tiago, João dak. O'jojoho, ibocewi cucum pima. João Tiago kitpit osunuy. Zebedeu ipotpoyũ osodop ip. Kobe be osodop ip Zebedeu eju. Axima bubuap muwaketken o'e ip.

— Epesot okay, oweju jekuku am — Jesus o'e Zebedeu ipotpoyũ be.

²² Kobe o'suiwat ip, jebay dak. O'suiwat ip cekobe be.

O'ju ip Jesus kay. Dao ma o'ju ip, Jesus eju jekuku am.

²³ O'ju Jesus soat tağ—Galiléia eipi dağ. Adeayũ mutaybitbin o'e Deus eju kawēnwēnap'a be. Kawēn idipat muwēnuwēn o'e adeayũ be. Deus soat kukanap muwēnuwēn o'e. Iwātaxipiyũ o'gu'ada'ada. Ibaca'ũmayũ mubacacan o'e Jesus.

²⁴ Imēneju itaybicayũ Jesus awēğ o'guwēnuwēn. Soat Síria eipi becat o'jekũyjojo. Soat iwātaxipiyũ: ipi kuğayũ, ibiōğbuk kēreāt kuğayũ, yağuybabi'ũm'ukayũ, ijebit e'uat puximayũ; soat ip o'tujowat Jesus kay. Soat ip o'gu'ada. ²⁵ Adeayũ o'ju ip Jesus tomuju—ade jĵã. Galiléia eipi bewiyũ, Dez Cidades ka bewiyũ, Jerusalém ka bewiyũ, Judéia eipi bewiyũ, Jordãodi winabu wiayũ; soat ip o'ju Jesus tomuju.

5

¹ Adeayũ jom pima, o'ju Jesus, ade jĵã ip puye. Co'a kay o'ju. O'jeu co'a dağ. Oabik iboce. Cebekitkit oajēm Jesus kay—ceweju etaybitbinayũ.

² Gebuje o'jekawēn jebekitkit pe. Imutaybitbin o'e Jesus.

³ — Icocok okay itabutpinayũ, jetaybicap puye — io'e Jesus. — Itaybit ip Deus oce mubacanucan pima acã, Deus a'õ dağ oceku iam. Icocok ip, soat em Deus xe jeedop puye.

⁴ — Waayũ dak icocok ip — Jesus o'e. — “Epetõtõn ġu juy epesop,” Deus waayũ be e'em. Imēnpuye icocok cĩcã je'e ip — io'e Jesus.

⁵ — Icocok ya'õkadidim warara'cat kukayũ. Xipacat je'jat ip Deus xewi—apēn Deus o'e'e iap tağ.

⁶ — Icocok cĩcã jeedop ip—Deus xe cũğ cĩcãayũ. Apēn idibi kay wuyju, wuybipuruk pima, imēn tak Deus bikuyap kay ixeyũ dak jajēm. Apēn puybit kay dak wuyrere bima, imēn tak Deus bikuyap tağ jeku pin ip. Imēnpuye Deus ibikuyap je'ğũm cebe ip—cũğ cĩcãayũ be. Icũğ cĩcã e'em ip — io'e Jesus.

⁷ — Icocok cĩcã jeedop wara'acat kay itabotaidabotbocayũ — io'e. — Deus tak itabotaidabotbot jeenuy cekay ip — io'e Jesus.

⁸ — Icocok cĩcã jeedop ip—yağuy'isuayũ. Deus cocom jeedop ip — io'e Jesus.

⁹ — Icocok itakomaat mudinudin'ukayũ. Jekpotpoyũ buxim Deus tak jukuk ip — io'e Jesus.

¹⁰ — Icocok cĩcã jeedop ip—Deus bikuyap tağ jekuku'ukayũ. Ipiat ajojom ip, Deus bikuyap tağ jekukum puye. Imēnpit soat em Deus xe jeedop ip — io'e.

11 — Okay eyetabut puye, adeayũ itakoma jeedop eykay. Imēnpit eycokcoğ ma epesop — io'e cebe ip. — Eycokcoğ ma epesop, eymuymuy ip pima, xipat'ũm eykuk ip pima dak, eyawēğ mukērērērēm ip pima dak. Eycokcoğ ma epesop itakomaayũ imēn jeykuk, okay eyetabut puye — Jesus o'e. 12 Imēn tak kuyjeayũ Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ xipan ğu o'jukuk ip. Eycokcoğ cīcā epesop. Kabi be bit, Deus xe bit, ade kuğ epesop—idipat kuğ — io'e Jesus.

13 O'jekawēn jebekitkit pe. Wuymutaybinap muwēnuwēn o'e Jesus—imēnpuximap ekawēn.

— Ipi juacat pima eyju, kawta buxim epesop — io'e. — Kawta tayu buye, xipat cīcā. Imēnpit takō'õm puje, xipat ğu kuka. Te'e ma kuka atakuk. Apēğām tak takuğ kuka acesop? Taxik am acā. Taxik puje, tamucakucağ kuka wuyju — io'e Jesus.

Imēnpuximap kawēnuwēn o'e Jesus. Kawta wuyxat mukun. I'o pin wwuyju, wuyxat pe kawta opop puye. Imēnpuxim Jesus kay itabucayũ ekukuap cuy ipi juacat mudim. Jekuku ojuy ipi juacat Deus a'õ dağ, Jesus kay itabucayũ ekukuap jojo buye.

Tayu'ũm pima bit, xipat ğu kuka kawta. Acetaxik kuka, tamucak am. Imēnpuxim tak cebekitkit Jesus kay itabut'ũm'ũm jekukum pima bit, xipat ğu kuka, ipi juacat mudim'ũm kuka buye.

14-16 Ipi juacat etabixe kabiahamat puximayũ epesop — io'e Jesus. — Xipan eyekukuap cocom pima ip, Deus awēğ mubuyxin jeedop ip—wuyebay awēğ—kabi beat awēğ — io'e Jesus. — Apēn e dağ wuyjojo but, kabiaham pima; imēnpuxim Deus awēğ buxin put warara'acayũ, xipan eyju jekukum pima — io'e Jesus.

— Ipi juacat eyju bima, kabiaat puxim epesop — io'e. — Ağokaxiri co'a be wuysukamuy bima, ika ba'arēm ğu o'sukadop. Ikamunēm pa'ore. Kuy bi ma ikabapuk soat pe, co'a jeje buye — io'e. — Eyju dak iba'arēm ğu epesop, xipan epekuku bima. Soat pe eyekukuap je'bapuk. Imēn ipi juacat pe kabiaat puxim eyju, itaybit ip puye ajo xipat Deus xe iam, eyekukuap cocom ip pima — io'e.

— Lamparina musop puje, ico diotpe ğu ajomuy. Uk'a be acejomōğ imũn ceje. Um ma ajomuy kabia i'e am soat uk'a beat kay, soat ijo but am.

17 O'jekawēn Jesus jebekitkit pe.

— Epeyewağuy ğu juy “Osodot teku Moisés ekawēn mu'ũm ãm, Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat imutaybitbinap mu'ũm ãm tak” i. Imēğām ğu ojot. Ojot ma imutaybit am apēn ape iboap ekawēn osodop iam — io'e Jesus. 18 — Moisés ekawēn i'ũm pa'ore cebe ip. Soat Deus o'e iap tağ je'bapuk — io'e Jesus. —

Kabi oi'üm kuka, ipi dak. Deus ekawën pit i'üm ġu. Pũġ a'õ dak ka'üma ma i'üm. Soat epa'ümap jajëm. Iboap ekawën tak jeedop—Moisés ekawën. Iboap kay ġebum cuy epesop — io'e.

19 — Imënpit pũġpũġ Moisés ekawën kay ġu. Kũyjobit ġu ip Moisés ekawën kay. Warara'acayũ mutaybitbin ip kũyjobit'üm ãm Moisés ekawën kay. Kabi be bima, Deus xe bima, “Teku Deus a'õ kaysũ ã. Xipatput acã teku,” i je'e soat kũyjobit'ümayũ be.

— Pũġpũġ ma Moisés ekawën kay jĩã. Kũyjobit cĩã ip. Warara'acayũ mutaybitbin ip kũyjobit am Moisés ekawën kay. Kabi be bima, Deus xe bima, “Teku Deus a'õ kay jĩãat. Xipacat teku,” i je'e soat kũyjobicayũ be.

20 — Oġuwën eywebe: Deus bikuyap taġ eyeku bimap acã, eywebe ajëm put Deus kay. Fariseuyũ bodi ma Deus bikuyap taġ eyeku'üm pima, Deus xe ġu epesop soat em—Moisés ekawën imutaybitbin'ukayũ bodi ma dak — io'e Jesus.

21 — Eyju juk epeya'ĩjojo apën Moisés o'e iam.

Epeyaoka ġu juy. Pũġ em tak ka'üma. Wara'at o'yaokaiat epetujowat cuy ibimãmãat ekawën coco'ukat pe, i — Jesus o'e.

22 — Őn pit e'em eywebe: Soat cuy epetujowat ibimãmãat ekawën coco'ukat kay—jewago kay itakomaayũ. Iboce ipiat supi'ajoat itakomaat pe. “Ka'ümaat ma ën,” i'e'e'ukat pe bit itakomaat podi ma ipiat supi'ajoat ibimãmãat ekawën coco'ukayũ kukukat a'õ daġ. “Akpidapi,” i'e'e'ukat pit dax-aboġ kay je'ju—ipiat'ajoat ka kay — io'e.

23-24 — Imëneju eykitpit epeġudin cuy, eykay itakoma bima. Iũmũmap epesuiwat Deus eju kawënwënap'a be. Ajo epetojot imõġ ãm Deus etabixeat'a be, ijop epesuiwat. Epeju juy eykitpit kay, imudin am — io'e Jesus. — Epeju juy, juk epeõm ma'ġu Deus tuk'a be. Epeju juy, eyju ġebum puye “Okitpit itakoma okay,” i — io'e Jesus.

— Eykitpit mudin puje acã, epeyepit iũmũmap ùm ãm Deus pe — io'e Jesus.

25 — Eybure eymuymuy bima, eyweroap teida'üm pima, dao ma juy epeġudin eybure. Xipan epeyekawën — io'e Jesus. — Cucum pima ibimãmãat ekawën coco'ukayũ kay, xipan epeyekawën cebe — io'e. — Imën eyekawën'üm pima, imudin'üm pima, eymuymuyat eydujowan ibimãmãat ekawën coco'ukayũ xe. Ixeyũ eydujowan daomũnmũnap'a kukat kay, eymõġ ãm daomũnmũnap'a be. Eyenapõn pa'ore kuka epe'e ibocewi bit — io'e. 26 — Icëmãn õn e'em eywebe. Daomũnmũnap'a be epesop soat em. Soat ġu eyweroap teida'üm pima, jeymujëm ġu ip daomũnmũnap'a bewi — io'e Jesus cebe ip.

27 — Moisés o'jekawën kuyjeacat pe — Jesus o'e.

Ecepo ġu juy wara'at ayacat eju—etayxi eju acã. Aoyũ dak jepo ġu juy ip wara'at aġokatkat eju—jektop eju acã, i — io'e.

— Eyetaybit iboam — io'e Jesus. ²⁸ — Imēnpit òn e'em eywebe: Ayacat kay aġ pima eyju, dabi'o pin pima dak, kuy ceweju jepo iap co'i epe'e. Eyaġuy be ma kuy ibapuk ayacat kay — io'e Jesus. ²⁹ — Imēnpuye epeyepere juy jeakap ikērēat kay. Eyba'at kadiata'ũm pima bit purut, kuka ikērēat epeġuġē. Imēn ikērēat epeġuġē ġu ipiat'ajoap puxixim — io'e—Jesus o'e.

Imēn Jesus o'e, Jesus xe wuyta wuybikuyap puxim. Wuybikuyap pewi wuyju ikērēat kay bima, iboap ibikuyap taġ jekukum ġu juy acesop. Puġ ěm tak ka'ũma.

³⁰ — Epeyepere juy ikērēat muġeġēap tak — io'e Jesus. — Eyba'at kadiatpu'ũm pima bit purut, kuka eybum ikērēat epeġujurũġ. Imēn ikērēat epeġuġē ġu, ipiat'ajoap puxixim — io'e Jesus.

Imēn Jesus o'e, Jesus xe wuyba wuye'eap puxim. Wuye'eap pewi wuyju ikērēat mubapuk pima, iboap e'eap taġ jekukum ġu juy acesop. Jepere juy wuyju.

³¹ — Moisés o'jekawēn waram kuyjeacat pe.

Aġokatkat jetayxi epere pin pima, otayxim ġu ěn ġasũ bit iaptup cuy tupũm cebe. Imēn cuy etupũm cebe, cepere am, i — Jesus o'e.

³² — Òn pit e'em eywebe: Aġokatkat jetayxi epere buje, jetayxi wara'at eju o'jepo ġun ma'ġu, ix e aġokatkat ikērēat kuġ Deus xe. Ixe ayacat waram jewebumũn puje, ikērēat kuġ Deus xe, itop ikērēat o'ġuġē buye. Wara'at aġokatkat tak ix e ayacat eju jewebumũn puje, ikērēat kuġ Deus xe — io'e Jesus.

³³ — Moisés o'jekawēn.

İcēmãn cuy epe'e. Eybu'um ġu juy eytabucap kay epesop. Eya'õ daġ cuy epeku soat em. Eya'õ kay juy epesop—ajo imuġēap ojuy iap kay. Kuy juk epeyekawēn Deus pe: 'Wa'õ kay'ũm pima, ipiat osupi'ajoat owebe,' i juk epe'e. Imēneju eya'õ kay juy epesop, i — io'e Jesus.

³⁴ — Òn pit e'em eywebe: Eyetabucap epe'e bima, epeyekawēn ġu juy Deus pe: "Wa'õ kay'ũm pima, ipiat osupi'ajoat owebe," i ġu juy epe'e. Pũġ em tak ka'ũma — io'e Jesus. — "Etaybit icēmãn kabi kake. Imēnpuxim cuy etaybit icēmãn e'em òn ewebe," i'ũmġu dak cuy epe'e warara'acat pe. Imēn epe'e bima, "Etaybit icēmãn Deus kake," i bima bit purut ka epe'e, kabi Deus abikbikap puxim puye. Imēn pima pit purut ka epe'e, Deus kabi be omuyiat puye.

³⁵ — "Etaybit icēmãn ipi kake. Imēnpuxim cuy etaybit icēmãn e'em òn ewebe," i'ũmġu dak cuy epe'e warara'acat pe. Imēn epe'e bima, "Etaybit icēmãn ipi o'ġuġēiat kake," i bima bit

purut ka epe'e, ipi Deus imũnka buxim puye. Imẽn pima bit purut ka epe'e, Deus ipi o'gũgẽ buye.

— “Eтайbit icẽmãn Jerusalẽm ka kake. Imẽnpuxim cuy etaybit icẽmãn e'em õn ewebe,” i dak ùmgu juy epe'e warara'acat pe. Imẽn epe'e bima, “Eтайbit icẽmãn Jerusalẽm ka watwat kukukat kake,” i bima bit purut ka epe'e, Deus Jerusalẽm ka watwat kukukat cĩcãat puye.

— Imẽneju epe'e gu juy soat pe. Pũg em tak ka'ũma. Soat kake ip, Deus a'õbiat ebapukpukap puye.

³⁶ — “Eтайbit icẽmãn wa'a kake. Imẽnpuxim cuy etaybit icẽmãn e'em õn ewebe,” i dak ùmgu juy epe'e warara'acat pe. Imẽn gu juy epe'e, eywebe iba'ore buye yaypan'isuat waram ebapuk am, yaypan cĩcã buje; eywebe iba'ore buye dak yaypan cĩcã ebapuk am, yaypan'isuat pima — io'e Jesus.

³⁷ — I juy epe'e, “Icẽmãn,” i. I dak epe'e, “Ka'ũma,” i. Imẽn acã epeyekawẽn cuy, ibiõgbuk kẽrẽayũ kukukat pewi beku wara'at ekawẽn ajẽmjẽm puye—dapxi iap ekawẽn ajẽmjẽm puye — io'e.

³⁸ — Moisés cuk o'jekawẽn.

Agokatkat ta'ũm pima, eyju dak wara'at epesutamu'ũm, i. Agokatkat tũy'uk puje, wara'at tak epetũy'uk cuy, i — io'e Jesus.

³⁹ — Õn pit e'em eywebe: Ikẽrẽm eykukayũ eyba'at kadi eydopaoka buje ip, wara'at kadi koreren epe'e eydopa, wara'at kadi eydopaoka am — io'e Jesus. — Ikẽrẽm gu juy ip epejukuk — io'e. ⁴⁰ — Eyekamixa kay ip pima, ibimãmãayũ kay eydujowan pima, epegũm cuy cebe ip. Eyekabek tak epegũm — io'e Jesus. ⁴¹ — Wara'at ka bewiat sorara a'õbi pũg kilometroat tağ jebubut eymudujowan puje, epeyetujowat cuy xepxep kilometroat tağ.

⁴² — Eyxewi iojuy buje, epegũm cuy cebe. Eyweju o'jekawẽn pima: “Eyubut epegũm cuy owebe darem. Waram iũmũm eywebe ma,” i; darem cuy epegũm cebe — io'e Jesus.

⁴³ — Kuyje Moisés o'jekawẽn.

Eyduk'a xeyyũ xipan epejukuk, i. Eykay itakomaayũ bit xipan gu juy epejukuk, i — io'e Jesus.

⁴⁴ — Gasũ oce eywebe: Eykay itakomaayũ xipan cuy epejukuk. Xipan gu eykukayũ beam cuy epeyekawẽn Deus eju — io'e Jesus. — “On odin ip cekay,” i juy epe'e, kawẽnwẽn pima Deus pe.

⁴⁵ — Imẽn jekukum pima, kabi beat ipotpoyũm epe'e. Soat peam Deus kaxi o'guju kabi be—xipacayũ beam, xipat'ũmayũ beam tak — io'e Jesus. — Soat peam tak Deus muba'at o'guju ipi kay—icũgat peam, cũg'ũmat peam tak — io'e. ⁴⁶ —

Eykayayū acā ikukpin eyxe bima, imēn xipat Deus xe du? Ka'ūma. Apēnpuye Deus a'ōbi xipacat ūmap wiwim eyju? Jeyipi iecuḡap peam dinheiro bubu'ukayū imēn tak ixeyū xe jekayayū ikukpin jekuku ip—eyxe cekay'ūm cīcāyū imēn jekuku ip. Eykay'ūmayū dak xipan cuy epejukuk — io'e Jesus. 47 — Eybureyū eju acā eyekawēn puje, ajo ḡu e'em cīcā eyju. Imēn tak Deus kay itabut'ūmayū jekuku ip.

48 — Wuyebay xipat cīcāat soat em. Ixe buxim cuy epe-sop—wuyebay icēmat puxim cuy epesop—kabi beat puxim — io'e Jesus.

6

¹ O'jekawēn Jesus jebekitkit pe.

— Eyday'em'um cuy epesop — io'e Jesus. — Wara'acayū be eyjojoap puxim ḡu cūḡ ma epekuku — io'e. — Imēn cuy epeḡuḡē ḡu ixeyū be eyjojoap puxim. Imēn epeḡuḡē bima, Deus xewi ka'ūmḡu jeyjat, eye'eap puye. Ixe kabi beat xewi ka'ūmḡu epejat — io'e ya'ījojo'ukayū be. ² — Imēnpuye ibubutbet'ūmat kay eyetabotaidabotbot pima, cebe eyebutbut'in ūmūm pima, eyawēḡ epeyawēḡmupōḡpōḡ ḡu juy — Jesus o'e. — Eymuḡuykuku'ukayū jawēḡ mupōḡpōḡ ojuy ip imēn ma. Deus uk'a be jawēḡ mupōḡpōḡ ip, e daḡ tak. Jebureyū ekawēn kay jījā ip, “Xipat cīcāat ēn,” i bima cebe ip. Iboap ekawēn kay jījā ip. Icēmān oce eywebe. Jebikuyap taḡ je'jat ip. Imēnpit ka'ūma ma je'jat Deus xewi — io'e Jesus ya'ījojo'ukayū be.

³ — Eyju bit ibubutbet'ūmat pe iūmūm pimap, iba'arēm ma juy epeḡūm, jebure jījāat cuy itaybit ḡu iūm ām je'e — io'e cebe ip. ⁴ — Iba'arēm iūmūm pima eyju, ixē kabi beat o'jojojo—wuyebay. Xipacat je'ḡūm eywebe. “Xipat ēn oxe,” Deus e'em eywebe — io'e Jesus.

⁵ — Eyju bit warara'acat muḡuykuku'ukat puxim ḡu juy epesop. Soat etabutpe ip kawēn pin Deus eju. Deus eju kawēnwēnap'a be kawēn pin ip soat etabutpe—uk'a ukpibubu daḡ tak. Warara'acat pe jejojoan acā ip kawēnwēn Deus eju. Warara'acat kawēn ām ojuy ip. “Xipat ip. Deus kay jījā ip,” i. Warara'acat o'jewaguy cebe ip ojuy ip. Warara'acat ijojom ip iap acā je'jat ip. Deus xewi bit ka'ūma ma je'jat ip.

⁶ — Eyju bit eyduk'a be juy epeōm, Deus eju kawēn ām — Jesus o'e cebe ip. — Eyduk'a exīntabi juy epetomudip, warara'acat pe eyjojoap puxim. Epetomudip, kawēn ām kabi beat eju—ijo ba'oreat eju—wuyebay eju. Deus imēn eyjojo. Xipacat je'ḡūm eywebe. “Xipat ēn oxe,” i'e'em tak eywebe — io'e Jesus cebe ip. ⁷ — Deus eju kawēnwēn pima, eyejoojuyap ade em ḡu juy epeyekawēn — io'e. — Imēn Judeu'ūmayū o'jekawēn ip Deus baroyū be. Tūybe ocekawēn kay ya'ījojo je'e oceju ade ma kawēnwēn puye iān je'e ip. ⁸ — Eyju bit ka'ūma.

Imên epeyekawên ġu juy Deus eju. Deus eyebay buxim. Kabi beat teku. Eyekawên awap, itaybit ajo-kuġ ġu eyju iam — io'e.

⁹ — Imên cuy epe'e, Deus eju kawênwên pima: “Bay!” i juy epe'e kabi beat pe. “Soat cuy ibuyxin ebutet kuġ jeenuy,” i. ¹⁰ “Gaxîn ma juy soat kukukan eġuy,” i dak. “Soat kukukan eġuy bima, ipi juacat cuy jekukum jeedop ip ebikuyap taġ apên kabi beacat cucum ip ebikuyap taġ,” i. ¹¹ “Gasũ ocexan cuy eġũm ocewebe,” i. ¹² “Apên oceju ġebum ġu apên warara'acayũ be juk adi warêmtaġ ocekek iap kay; imên tak ġebum ġu juy eġuy apên cuk adi ikêrêat oceġujurũġrũġ iap kay,” i dak. ¹³ “Oca'õ mubacanucan cuy eġuy ocewebe ikêrêat mujurũġap puxim. Ikêrêat tak eju'uk cuy ocewebewi,” i dak cuy epe'e — io'e Jesus.

— Imên ma juy epe'e Deus eju kawênwên pima — io'e. ¹⁴ — Eyju ġebum'ũm pima apên warara'acayũ be juk adi ikêrêat eykuk iap kay; ikêrêat epeġujurũġrũġ cĩcã ma'ġu, Deus tak jeġebu ġu apên juk adi ikêrêat epeġuġeġe iap kay. Kabi beat jeġebu ġu—wuyebay — io'e. ¹⁵ — Eyju ġebum pima bit apên warara'acayũ be juk adi ikêrêat eykuk iap kay, Deus tak jeġebu apên juk adi ikêrêat epeġuġeġe iap kay. Wuyebay xeku — io'e Jesus.

¹⁶ — Deus kay ġebumap kay jekõnkõn'ũm pima eyju, eyġuycũġcũġ ġu juy epesop. Eymuġuykuku'ukayũ iġuycũġcũġ oekuku ip, Deus kay ġebumap kay jekõnkõn'ũm pima ip. Iġuycũġcũġ oekuku ip, soat itaybit ojuy, “Teku Deus kay ġebumap kay jekõnkõn ġu iam. Jebureyũ juk o'jekawên ip. “Deus kay jĩjãat teku,” i. Imênpuye jebikuyap taġ cuk o'jat ip—soat ma. Iboap kay ġebum cuy eyju — io'e Jesus. ¹⁷ — Eyju bit Deus kay ġebumap kay jekõnkõn'ũm pima, epeyewedopawuywuy juy. Epeyewedapmusem cuy dak — io'e. ¹⁸ — Imên wara'acayũ itaybit ġu ip teku jekõnkõn ġu iam. Deus acã je'e itaybit iba'arêm jekõnkõn ġu teku iam. Ijo ba'oreat acã itaybit. Xipacat je'ġũm eywebe. “Xipat ên oxe,” i dak e'em Deus eywebe — io'e Jesus.

¹⁹ O'jekawên jebekitkit pe.

— Eywebeam ade bubut epeġuxipan ġu juy epesop — Jesus o'e. — Ijoce imuxipan ġu juy. Ijoce kopi'i eybubut jo'o. Hi'ep eybubut iokok an e'em Ibukurukat eyduk'a be õm'õm eybubut tujupa'um am — io'e. ²⁰ — Kabi be bit Deus xe epesop soat em. Eycokcok cĩcã epesop. Kopi'i kake ġu Deus xe. Hi'ep kake ġu dak. Ibukurukayũ kake ġu dak — io'e. ²¹ — Eybubut ijodi bima soat em ġebum epesop eybubut kay. Kabi be eyġuy pin pima bit, ġebum epesop kabi beat kay. Imênpuye eycõkcõk cĩcã epesop Deus xe soat em — io'e Jesus.

22 — Wuyeta kabiaap puxim. Wuyjebit peam ixē kabiaap. Wuyetadip pima soat ijo but wuywebe. Kabia daḡ ajeku. Soat ijobucap wuyekukuap puxim—Deus xe cūḡ ma wuyekukuap puxim. 23 — Wuyetakēre bima bit, ijo ba'ore wuywebe. Kabiok taḡ ajeku. Kabiok taḡ jekukuap ikēreāt mujurūḡrūḡap puxim. Imēnpuye kabiaap kabiok e'em pima, kabiok cīcā e'em wuywebeam. Ikēreāt mujurūḡrūḡ cīcā wuyjuyū.

24 — Pūḡ'a be, uk'a be bima, iba'ore ibuywatwat'ukat pe xepxepayū beam kapik am. Kariwayayū wara'at taḡtaḡtaḡ e'em pima, itakoma kuka o'e pūḡ kay, jekariwa kay, wara'at jekariwa ikuk pin cīcā bima. Kūyjobit kuka o'e pūḡ a'ō kay, wara'at a'ō kay kūyjobit'ūm pima. Imēnpuxim dinheiro kay jījā bima, Deus kay jījā ḡu epe'e — io'e Jesus. 25 — Imēnpuye oḡuwēn eywebe: Eyaḡuy'ūm ḡu juy epesop eybubut kay — Jesus o'e cebe ip. — “Ajo paxi acejo'o?” i'ūmḡu juy epe'e — io'e. — “Ajo paxi acetikōn?” i'ūmḡu dak cuy epe'e — io'e. — “Ajo paxi aceḡuōm wuydotim?” i'ūmḡu dak cuy epe'e. Xipat eyxat kuḡ pima, eydoti kuḡ pima dak. Imēnpit ibodi ma xipat soat em Deus xe eydop am — io'e.

26 — Gebum cuy epesop wasū kay — io'e Jesus. — Pupum ip kabi be. Taidadam ḡu ip. Jeku beat tak pupum ḡu ip, jeku bewiat mūn'a be imōḡ ām. Imēnpit Deus ixat ūmūm cebe ip—wasūyū be. Deus xe wasū teiboḡ ḡu—wuyebay xe—kabi beat xe. Imēnpit aḡ cekay ip. Imēnpuxim wuykay dak soat em aḡ. 27 Ade koato mabuk wetabēḡ oḡuy iap kay ḡebum cīcā bima, eyetabēḡ xe'e? Ka'ūma. Gaxīn ma aco'i epe'ū.

28 — Pām eydoti dak? Apēnpuye eyaḡuybabi'ūm eydoti kay? Eyaḡuybabi'ūm ḡu juy. Gebum cuy epesop apēn tūmūntitit aypapan iap kay. Tūmūntitit kapikpiḡ ḡu. Jesay muḡēḡēm ḡu dak ip. 29 Icēmān ōn e'em eywebe. Salomāo ibubut adeat osunuy. Idip cīcāat kuḡ osunuy—jesay kuḡ. Salomāo dipap podi ma bit titip tip taḡatip. 30 Gasū ma tūmūntitit titetabēḡ e'em. Kuyaje bit tite'ū e'em. Titip Deus a'ōbi. Imēnpuxim ja'ōbi dak eyemukaypinpūt je'ḡūm eywebe. Eyetabutsu ma'ḡu cekay — io'e Jesus. 31 — Imēnpuye eyaḡuybabi'ūm ḡu juy epesop. “Ajo paxi acejo'o?” i'ūmḡu juy epe'e. “Ajo paxi acetikon?” i dak. “Ajo paxi aceḡuōm?” i dak — io'e. 32 — Judeu'ūmayū yaḡuy'ūm iboap kay—soat kay. Eyebayat pit itaybit eyju ikuḡ'ūm pima iam—kabi beat.

33 — Koap ḡebum cuy epesop Deus soat kukan je'e iap kay—Deus ebikuyap kay dak. Imēn ḡebum pima, Deus soat je'ḡūm eywebe. Eyxan je'ḡūm, eydotim tak — io'e.

34 — Imēneju eyaḡuybabi'ūm ḡu juy epesop kuyajeat kabia kay. Kuyaje jajēm pima, eyetaybit epe'e ajo o'jebapuk

ixe kabia iam—ajo xipat, ajo xipatpūt tak. Gasū bit eyaḡuybabi'ūm ḡu juy epesop kuyajeat kabia kay — io'e Jesus.

7

¹ O'jekawēn jebekitkit pe.

— “Eykērē jĵā Deus xe,” i'ūmḡu juy epe'e warara'acat pe. Imēn tak Deus “Eykērē oxē,” i'ūmḡu je'e eywebe. ² “Ikērēat kuḡ ēn,” i'ūmḡu juy epe'e warara'acat pe. Imēn e'em'ūm pima, Deus “Ikērēat kuḡ eyju,” i'ūmḡu dak je'e eywebe. Apēn warara'acat pe eyekawēnap puxim Deus tak je'e eywebe ajo xipat jexe, ajo xipat ḡu jexe. Warara'acat pe epeḡūm pima, Deus tak je'ḡūm eywebe. Apēn cuk epeḡūm iap puxim epejat — io'e Jesus.

³ Wuymutaybitbinap ekawēn muwēnuwēn o'e Jesus—imēnpuximap ekawēn. Jebekitkit pe imuwēnuwēn o'e, itaybit am ip. Warara'acat ekukuap mukorēm ām, wuyekuku bima, imukorēmap tōm puxim Jesus xe, ip puxim tak cexe. Imēnpuye Jesus o'jekawēn jebekitkit pe.

— Te'e ma eyju jeakaḡ eybure eta beatōmtōm kay, eyeta beap'ip cocom'ūm pima. ⁴ Te'e ma eyju e'em cebe: “Ma. Otōmtōm'uk eta bewi,” i, eyeta beap'ip cocom'ūm pima — io'e Jesus. ⁵ — Eyju jewemuḡuykukukum. Koam eyeta beap'ip cuy epeyop'uk.

— Yop'uk puje, iba'ore ḡu je'e eywebe tōmtōm'uk am eybure eta bewi. Yop'uk puje, xipan epe'e ijojom — io'e.

Imēn Jesus wuymutaybitbin warara'acat kay ḡu juy acejeak iam—wuyekay acā juy acejeak ikērēat muḡē buje iam—yopit ma ikērēat muḡē buje iam yoboḡ ma ikērēat muḡē buje iam tak.

⁶ — Wekawēn icēmān — io'e Jesus. — Soat pe ḡu juy epeḡuwēn wekawēn. Akurice buximayū be ḡu juy epeḡuwēn, wa'ō kay ḡu ip puye. Ya'ōpuruḡ jede ip. Warēntaḡ webekitkit o'jukuk ip — Jesus o'e. — Xipat ma wekawēn. Soat pe ḡu juy wekawēn epeḡuwēn. Dajebaro buximayū be dak ḡu juy epeḡuwēn. Itaybit ḡu ip ya'ōdip ma iam. Ixeyū be wekawēn kawēn te'e maap puxim — Jesus o'e cebe ip.

⁷ O'jekawēn jebekitkit pe.

— Deus xewi juy epejoojuy. Iojuyjuy bima, epejat. Ixe xewi juy epejokudada. Ikudadam pima, epetobuxik. Ixe xewi iojuyjuyap xīntabi be taḡtaḡtaḡ'iap puxim. Xīntabi be taḡtaḡtaḡ'i bima, tomudip'uk ip eymuōm ām. ⁸ Soat ojujuy'ukat je'jat; soat kudada'ukat tobuxik; xīntabi taḡtaḡtaḡ'iat pe xīntabi tomudip'uk ip — io'e.

⁹ — Wita'a ḡu epeyaūm eyipotpot pe “Pāo'a kay ōn,” i'e buje. Ka'ūma ma ey'in wita'a o'yaūm kuka cebe pāo'a yaūmap tieḡ.

¹⁰ Puybu ḡu epesubuūm cebe, “Axima kay ōn” i'e buje. Ka'ūma

ma ey'in puybu o'subuũm kuka cebe aximaũmap tieḡ. ¹¹ Eyju ikērēat kuḡ. Imēnpit eyju ma xipacat ūmũm eyipotpoyũ be. Apēn eyju iũmũmap podi ma eyebayat pit xipacat ūmũm jexewi iojuyjuy'ukayũ be—kabi beat pit. ¹² Eybikuy warara'acat pe xipan eykuk am. Imēnpuye xipan cuy warara'acat epejukuk. Iju Moisés ekawēn, Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ emumutaybitbinap tak.

¹³ Jesus tak o'jekawēn.

— Epeõm cuy xĩntabi itok'ĩt taḡ. Xĩntabi itokboḡ pit daxaboḡ kay wuymujujuap e ma—ipiat'ajojoap kay. E pa'ore'umat e. Xĩntabi itokboḡ. Ade wuyjuyũ ie daḡ jekukum. ¹⁴ Xĩntabi itok'ĩt pit e pa'oreat e xĩntabi. Wuytait'icap e. Pũḡpũḡ ma wuyjuyũ ie dobuxixiḡ.

¹⁵ Jesus dak o'jekawēn jebekitkit pe.

— Eyday'em'um cuy epesop eymuḡuykuku ojuyayũ kay—jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ kay. Omuyku ip. Ovelha jo'i ma'ḡu ip jajēm, badi bit ip ika'uayũ buxim, akurice buxim. Eykay itakomaayũ ma ip, xipacat co'iyũ ma'ḡu ip jajēm — io'e. ¹⁶ — Eyetaybit widaõhõ ya'a'e ḡu e'em—uva'a iam. Eyetaybit tak aru'ip taḡ figo'a'e ḡu e'em iam. Imēn eyetaybit widaõhõ, aru'ip tak. Ya'a nomuju eyetaybit iboyũm. Imēnpuxim tak eyetaybit je'e abuyũ jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ iam. Xipat'ũm cekukuap tomuju eyetaybit ixeyũm.

¹⁷ — Yopxipacat'ip ya'a xipat e'em. Yopxipat'umat'ip ya'a dak xipat ḡu ma e'em. ¹⁸ Yopxipcat'ip pit yaku'ũm an ḡu aypatpan. Yopxipat'umat'ip tak yaku an ḡu aypatpan. ¹⁹ Yop yaku'umat'ip soat wuyju ixixiḡ, takatkan daxa be ixik am. ²⁰ Apēn yopxipat'umat'ip ya'a dak xipat ḡu ma e'em; imēnpuxim jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ xipat ḡu jeku.

— Imēneju eyetaybit epe'e pebicayũ jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ xipat'ũm cekukuap tomuju — io'e Jesus.

²¹ — Deus soat kukanap kabia je'e ip owebe: “Ēn ocekekukat,” i. Soat pit jeõm ḡu Deus xe kabi be—webay ibikuyap taḡ cekuibiyũ acã—kabi be omuyat a'õ kayayũ acã — Jesus o'e.

²² — Gebujeat kabia Deus abuyũ ikērēat kuḡ iap ḡuwēn. Adeayũ je'e'e ip owebe: “Ocekekukat! A'õbi ocekekuku. Xipacap oceḡuwēnuwēn—Deus soat kukukaniap muwēnuwēn oceju,” i. “A'õbi ibiõḡbuk kērēayũ oceḡujēmujem wuyjuyũ xewi,” i dak je'e. “A'õbi ocewebe i'e ba'oreat oceḡubapukpuk,” i dak je'e.

²³ — Gebuje õn je'a'õbu.

— “Wetaybit ġu oġuy eyjum. Pũġ em tak ka'ũma,” ioc'e — Jesus o'e. — “Wede epe'e oxewi. Ikẽrẽat muġẽġẽm acã epekuku,” ioc'e dak — Jesus o'e.

²⁴ — Wa'okayayũ itaybicat puxim ip—aġokatkat puxim ixeyũ wekawẽn coco'ukayũ. Ixe aġokatkat uk'a o'yamuy wita'a jeje. Uk'a'abi'ip o'yopmuy wita'a jeje. ²⁵ Muba'at oajẽm wita'a jejeiat'a kay—muba'atxixi. Muba'at idibi o'timuboġ. O'tiajẽm. Kabidoxixi dak o'subidoakaka. Imẽnpit o'ya'at ġu yacem puye, wita'a jeje buye — io'e Jesus cebe ip.

²⁶ — Wa'õ daġ ġu jekuku'ukayũ itaybit'ũmat puxim—waramtaġ ma uk'a o'yamuyiat puxim ip—wekawẽn kay'ũmayu. Wa'ĩjom ip. Inaka kũyjobit ġu ip wa'õ kay. Warẽmtaġ uk'a o'yamuyiat puxim—aġokatkat puxim—yaġuyba'arẽmat puxim. Ixe aġokatkat uk'a o'yamuy ipi ju, ka'oririt pe. Cem ġu o'yamuy.

²⁷ — Muba'at oajẽm ka'oririt peat'a kay. Idibi o'tiajẽm—tiboġati. Kabido dak o'subidoajẽm. O'subido'at bidoboġ ya be. O'ya'at. Iġo'a o'ya'ũm cĩcã, o'ya'at puye — io'e Jesus.

²⁸ Soat yaġuybabi'ũm ip osodop, Jesus ekawẽn eperẽ buje.

— Wara'an wuymutaybitbin Jesus — io'e ip. — Idim cĩcã teku wuymutaybitbin — io'e ip.

²⁹ Ja'õbi imutaybitbin Jesus osunuy. Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ buxim ġu imutaybitbin osunuy.

8

¹ Guyjom o'kop Jesus co'a bewi. Ade dak o'kop ip Jesus tomuju. ² Kopkom pima, ierepat oajẽm Jesus kay, jemu'ada am. O'jeġ'aecõġcõġ cewap, Jesus ya'õbuyxiat puye.

— Kariwa — io'e Jesus pe. — Ebu'u'ũm pima, omu'adam ece — io'e Jesus pe.

³ — Obu'u ġu. Jemu'ada õn — Jesus o'e. O'jebaepucũġ. O'ġucay. O'je'ada dao ma. Ierep topibit xipat o'e.

⁴ — E'adaap cuy eġuwẽn ġu warara'acat pe — io'e. — Paĩ kay juy eju — io'e. — Ecewemubapuk cebe emu'adaam itaybit am — io'e. — Xepxem cuy pukaso eġũm paĩ be Moisés ekawẽn taġ. Imẽn ece'e soat ijoceayũ itaybit am Jesus ierepat o'ġu'ada iam. Ĕn pit eġuwẽn ġu e'adaap. Paĩ ma juy ġuwẽn e'adaap — Jesus o'e ierep tũbit pe.

— Hm hm — io'e.

⁵ Cafarnaum ka be Jesus ajẽm puje, sorarayũ kukukat oajẽm. Jesus kay oajẽm.

— Kariwa! — io'e Jesus pe. ⁶ — Obuywatwat'ukat opop oduk'a be. Ipi jĩjã opop. Jebit oe'ũat puxim. Iwãtaxipi jĩjã ma. Ikop pa'orean — io'e Jesus pe.

⁷ — Ijom puk õn pit, imu'ada am — Jesus o'e.

8 — Ka'ũma, Kariwa — io'e. — Eju ġu juy oduk'a kay, wa'õbuyxi'ũm puye, Judeu'ũmat õn puye. Aõm ma juy eġu'ada. “Ece'ada juy,” i ĩn e'em pima, obuywatwat'ukat je'ada — io'e Jesus pe.

9 — Õn tak warara'acat mujujum. Wa'õ kay kũyjobit ip wesorarayũ. Pũġ pe õn e'em, “Ejẽm,” i bima, je'jẽm. Wara'at pe õn e'em, “Ejot,” i bima, je'dot. Obuywatwat'ukat pe õn e'em, “Imẽn cuy ece,” i bima, imẽn je'e.

— Apẽn wesorarayũm wa'õ kay, imẽn tak a'õbi ma obuywatwat'ukat je'ada — io'e Jesus pe.

¹⁰ Iboap co buje, Jesus itabẽġ o'e.

— Soat Judeuyũ etabucap podi ma itabut okay iġo sorarayũ kukat, Judeu ġu ma'ġu — io'e Jesus jenomujuacayũ be. ¹¹ — Adeayũ jajẽm ip Deus dopap pe—Judeu'ũmayũ, mesa koreren jabik ãm Abraão eju, Isaque eju dak, Jacó eju dak. Soat eipi bewi jajẽm ip. Pũġ ixeyũ'in kaxijẽmap ka bewi jajẽm ip. Wara'acayũ ixeyũ'in kaxiajẽmap ka bewi jajẽm ip, kabi beat soat kukan pima. Icocok cĩcã e'em ip — io'e Jesus. ¹² — Ajẽmjẽm ip pima, Deus Israel naxeġebitbit joxik ip wũy ma kabiokboġ pe. Iboce ma tõtõn jeedop. Tũy yẽyẽy ipi bun jeedop — io'e Jesus jenomujuacayũ be.

Ipiat'ajoap ka be iap muwẽnuwẽn o'e Jesus—kabiokat ka be iap.

¹³ — Eju eduk'a kay — Jesus o'e sorarayũ kukukat pe. — Kuy ebuywatwat'ukat o'je'ada, okay etabut puye — io'e Jesus. O'je'ada ġebuje bit. Ibuywatwat'ukat o'je'ada.

¹⁴ O'ju. Jesus oajẽm Pedro duk'a be. Oõm. Pedro dax-ijo o'jojojo. Ipa'i jĩjã opop xeku. ¹⁵ Jesus o'ġucay ipa'iat. O'subaixik. Imẽnpuye ipa'i'ũm o'e. Xipat o'e. O'kop cama bewi. Jesus xat o'ġuġẽ cebeam.

¹⁶ Katpuje ma iboceayũ ibiõġbuk kẽrẽat kuġayũ o'tujowat ip Jesus kay. Imu'ada am, o'tujowat ip. Ade osodop ip—iwãtaxipiyũ. Ibiogbuk kẽrẽayũ o'ġujẽm Jesus ikukayũ bewi.

— Epejẽm — io'e cebe.

O'ajẽm ip Jesus a'õbi. Iwãtaxipiyũ dak o'ġu'ada'ada.

¹⁷ Isaías juk o'jekawẽn kuyjeayũ be. Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat juk o'jekawẽn. Jesus muwẽnuwẽn o'e.

Iwãtaxipiyũ o'ġu'ada xeku, ibaca'ũmayũ dak, i juk o'e kuyjeayũ be.

Jesus o'ġujẽm xipat'ũmayũ jemumukukukayũ xewi—ibiõġbuk kẽrẽayũ. Imẽn Jesus e'eap puye, soat itaybit o'e icẽmãn Isaías'ũm ekawẽn iam.

¹⁸ Adeayũ o'je'awero ip Jesus kay. Timudek pin Jesus, ade buye.

— Ga'a — io'e. — Iodi atimudek cuy.

19 Moisés ekawēn imutaybitbin'ukat tak oajēm.

— Omutaybitbin'ukat — io'e cebe. — Soat ka dağ ojekuku eweju ejuap tağ — io'e.

20 — Tapu — Jesus o'e. — Oweju jekukuayū ya'ümḡu jedopdopap'a — io'e cebe—Moisés ekawēn imutaybitbin'ukat pe. — Kak ikūykēy. Wasū dak topipe. Ōn pit ka'Ūma. Ya'ümḡu odopdopap'a — io'e—Jesus o'e—soat waḡo o'e.

21 — Kariwa! — io'e wara'at Jesus pe. — Koap webay'üm ojokot. Gebuje cum puk ōn eweju — io'e Jesus eju jekukuat.

22 — Kā'ā. Ejot cuy okay — Jesus o'e cebe. — Deus ekawēn kay'ūmat jebadipyū'üm'üm jokot. Ēn pit ka'ūma. Oweju juy ekekuku — io'e.

23 Kobe be oōm Jesus. O'timukek ip, wīnābu o'timudek ip—Jesusyū.

24 Timudekdeḡ pima ip, kabidoxixi oajēm. Oajēm iodi kay. Topapūn kobe o'e idibim, kabidoxixi ajēm puje. Kobe daḡacat iparara ip o'e kabido buxixim. Jesus pit ixet kobe be. ²⁵ Jesus o'ḡuwurūḡ ip—ceweju etaybitbinayū.

— Kariwa! — io'e ip. — Ocedaxijom ece. Akōm wuyju!

26 O'jewurūḡ Jesus.

— Apēḡām puxim eyparara? — io'e. — Apēnpuye eye-tabutbūt okay? — io'e ipararaayū be. — Eypararam ḡu juy epesop. Okay juy eyetabut cīcā.

— Ebidopon! — io'e kabido be. — Edipon! — io'e iodi be. Imēnpuye kabidoxixi o'subido'üm. Iodi dak tisem cīcā o'e Jesus a'ōbi.

27 — Apen ibo o'jebapuk? — io'e ip. — Abu sute? Kabidoxixi o'subido'üm ya'ōbi. Iodi dak kūyjobit ya'ō kay — io'e ip. Jesus muwēnuwēn o'e ip jewewebe.

28 Kabido'üm puje, o'timudek ip. Gadara eipi daḡ oeku Jesus. Xepxep osodot ip—ibiōḡbuk kērēat kuḡayū. Ika'u jījā o'e ip. Ce'ū'ūayū mōḡmōḡap pewi osodot ip. Bomaku nuynuy soat em. Ixeyū buxixim, e daḡ kapkap ḡu o'e ip—ibo ka watwat—Gadara ka watwat.

29 — Deus ipot ēn — io'e ip Jesus pe. — Aḡ cuy ocesūy. Jajēm ḡu juy ocekey ipiat'ajoan ocewebe ipi ūm awap ma — io'e ip Jesus pe.

30-31 — Ite aḡokatkayū xewi ocemujēm puje, ocemujum ece dajebaro be—ibiōḡbuk kērēayū o'e cebe. Imēn ma o'e ip, dajebaro bomaku wurūrūrūḡ puye—ade dajebaro.

32 — Epejēm — Jesus o'e.

O'jēm ip aḡokatkayū xewi.

O'ju dajebaro kay. Oōm. Imēnpuye dajebaroyū daudaum o'jenapōn co'a pēnpēn taḡ. Iodi be o'kop ip. Oakōmkōm ip. Jeabokaboḡ ip oap.

³³ Dajebaro kukukayũ owatwat ip. Soat muwẽnuwẽn o'e ip aḡoka watwat pe. Dajebaro aokaap awẽḡ muwẽnuwẽn o'e ip aḡoka be. Ibiõḡbuk kẽrẽat kuḡ topibiyũ awẽḡ tak yawẽḡ muwẽnuwẽn cĩcã o'e ip.

³⁴ Gebuje Jesus o'topabe ip—aḡoka watwat—soat.
— Ejẽm cuy oceka bewi — io'e Jesus pe.

9

¹ O'jẽm. O'jepit Jesus. Jeipi be o'jepit—Cafernaum ka be. O'jepit, waram timudek puje.

² Aḡoka watwat ijebit e'ũat o'tujowat Jesus kay. Ixexecap pe ixe ijebit e'ũat o'tujowat ip. Jesus itaybit o'e cekay itabut ip iam. Imẽnpuye o'jekawẽn ijebit e'ũat pe:

— A'õcam cuy — io'e cebe. — Ikẽrẽat kuy oju'uk ewebewi, tapu. Iboap ikẽrẽat kay ḡebum ḡu oce, i'uk puje — io'e. — Pũḡ em tak ka'ũma — io'e—Jesus o'e ijebit e'ũat pe.

³ — Ite Jesus “Deus co'i õn,” i napa ma teku e'em — Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ napa ma o'e. Pũḡpũḡ ixeyũ'in napa ma o'e jewewebe.

⁴ Jesus itaybit o'e apẽn jewaḡuydadam ip iam.

— Apẽnpuye ikẽrẽm epeyewaḡuy? — io'e Jesus Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ be. ⁵ — “Ikẽrẽat oju'uk ewebewi,” i kuy oce cebe — io'e. — Imẽnpit eyetabut ḡu ikẽrẽat'uk put owebe iap kay — io'e. — “E'ãy,” i oce ibima, “Ecexiḡxiḡ,” i dak, eyetabut ḡu kuka epe'e okay — io'e.

⁶ — Soat waḡo õn — Jesus o'e. — Wa'õbi teku oḡu'ada. Imu'adaap co buje, “Ja'õbi ma teku o'ḡu'ada,” i epe'e — io'e cebe ip.

Gebuje Jesus o'jekawẽn ijebit e'ũat pe.

— E'ãy — io'e cebe. — Eju eduk'a kay. Exexecap cuy etujowat eweju — io'e.

⁷ O'ãy. Jexexecap kuḡ o'ju jeduk'a kay.

⁸ Adeayũ iparara jĩã o'e ip, iboap tobuxik puje.

— Ka'ũmḡu xipacat Deus co'iat — io'e ip. — Deus Jesus a'õ mubacaat puje. Imẽnpuye ixe Jesus pe ikẽrẽat i'uk put wuyxewi — io'e ip.

⁹ Ibocewi Mateus o'jojojo Jesus.

Oajẽm Jesus Mateus kay. Ixe Mateus xik'i osunuy jekapikpikap'a be—iecuḡap edinheiro bubuap'a be.

— Ejot. Oweju ejeku — io'e Mateus pe.

O'ãy. Oeku Jesus eju.

¹⁰ Mateus tuk'a be oajẽm ip—adeayũ, jekõn ãm. Oabikbik mesa koreren iecuḡap edinheiro bubu'ukayũ, Deus xe ikẽrẽan e'e'ukayũ dak, Jesus tak, Jesus eju etaybitbinayũ dak. Soat ip oabikbik mesa xe jekõn ãm.

11 — Apēnpuye ixeyū eju eymutaybitbin'ukat jekōnkōn—iecuḡap edinheiro bubu'ukayū eju? Ikērēat muḡēḡē'ukayū eju dak? — Fariseuyū o'e Jesus etaybitbinayū be. Imēn kawēnwēn o'e ip, Jesus jekōnkōn o'jojo ip puye.

12-13 O'jede ḡu imutaybitbinayū. Jesus pit Fariseuyū o'ya'ījojo. O'jekawēn.

— Iwātaxipi'ūmayū wuyanūḡtata'ukat kay je'ju ḡu—iwātaxipipiyū acā — io'e. — Imēnpuxim ōn tak jewexe xipacayū nomuwā ām ḡu ojut—xipat'ūmayū nomuwā ām acā. Ikērēat uk am ixeyū bewi ojut. Imēnpuye cekōn ikērēat muḡēḡē'ukayū eju — io'e.

— Cum cuy eyju eymutaybitbinayū kay — io'e — eytaybit am apēn Deus ekawēntup e'em iam — io'e Jesus Fariseuyū be. — Imēn opop ibararakat:

Idip ma oxe warara'acayū eyetabotaidabotbot pima. Imēnpit idip ḡu oxe warara'acayū kay ḡu eyetabotaidabotbot pima, obuyxi am carneiroyū mupiḡ ma'ḡu eyju, i — io'e.

— Imēnpuye ijoce jewexe xipacayū nomuwā ām ḡu ojut—xipat'ūmayū nomuwā ām acā — io'e Jesus.

¹⁴ João Batista eju etaybitbinayū oajēm ip Jesus kay.

— Apēnpuye Fariseuyū jekpiwan ma jewemureren Deus eju kawēn ām—oceju dak, eweju etaybitbinayū bit jekōnkōn ip pima? — io'e ip.

¹⁵ — Oweju etaybitbinayū jekōnkōn, ōn ceweju ip puye. Ōn pit ceweju ip'ūm pima, jekōnkōn ḡu ip. Jekpiwan ma jewemureren ip Deus eju kawēn ām. Imēn soat itaybit e'em iḡuycūḡ cīcā ip iam. Ōn iwadip puxim. Iwadip cexe ip pima, abu ixeyū'in iḡuycūḡ e'em—jewebumūnap epeta be tomuwāibiyū'in? Ka'ūma ma! Imēnpuxim oweju etaybitbinayū jekōnkōn ip. Jewebumūnap epeta be tomuwāibiyū buxim ip — io'e Jesus.

¹⁶ Jesus wuymutaybinap ekawēn o'ḡuwēn cebe ip—imēnpuximap ekawēn. Imēn o'ḡuwēn.

— Paḡo iisuan ḡu imuwaketken wuyju—toti iorokat muwaketken. Iisuat pit imuwaket puje, jewa'i'in biḡ ma idieḡboḡ e'em — io'e Jesus.

¹⁷ — Uva'abidi tiisuati dak acetimōḡ yaiisuat'a daḡ — io'e Jesus. — Ya iisuat tag'ūm pima, o'jeaebaḡ kuka — io'e. — Imēnpuye uva'abidi tiisuati acetimōḡ timūn'a be—yaiisuat'a be, uva'abidi cediepuyat puxixim, tiporoyat puxixim, timun'a'ūmap puxixim — io'e Jesus João Batista eju etaybitbinayū be.

Iboam e'em pima, “Wekawēn paḡo iisuat puxim, uva'abidi tiisuati buxim tak,” i'e ojuy osunuy. Imēn Jesus o'e. Kawēn

iisuat ma Jesus ekawēn o'e ḡasū bit. Fariseuyū ekawēn taḡ ḡu o'e, Saduceuyū ekawēn taḡ ḡu o'e dak.

¹⁸ Judeuyū kukukat tak oajēm Jesus kay. Ixe osunuy Deus eju kawēnwēnap'a kukukat. O'jēḡ'aecōḡcōḡ Jesus topa be, ibuyxi am.

— Odaxit ḡaxīn ma oe'ū — io'e Jesus pe. — Ejot pima bit, eḡu'ada. Jetait — io'e Jesus pe. — Ebuesubumōḡ ijeje bima, je'ada odaxit — io'e.

¹⁹ — Ga'a — io'e.

O'ju ip—Jesusyū. ²⁰⁻²¹ Cucum pima, pūḡ ayacat oajēm Jesus tomuju, cesay mucay am—Jesus ekabek ukpu mucay am. 12 koato bun ma ixe ayacat iwātaxipipin o'e, doybucukcuḡ ḡu buye.

— Cesay mucay buje ma, oce'ada — ixe ayacat o'e jewebe ma.

Jesus ekabek o'ḡucay. ²² O'jekorepēn Jesus.

Gebuje Jesus ayacat o'jojojo.

— A'ōcam cuy — io'e ayacat pe. — Etabut okay. Imēnpuye ḡaxīn ma eceje'ada — io'e.

Dao ma o'je'ada ixe ayacat.

²³ Oajēm ip Judeuyū kukukat tuk'a kay. Ade wāwām ip osodop. Jebubut'uk muydedeayū dak o'jojojo Jesus. Imuyd-edem ip Judeu babi daḡ. Cebabi daḡ tak wāwā ip osodop.

²⁴ — Ce'ū ḡu teku. Yaypan'isuat ixet ā — io'e Jesus wāwāyū be. Jesus itaybit o'e yaypan'isuat'ūm oe'ū iam. Inaka waram imutain. Imēnpuye “Ixet ā,” io'e. Wāwāibiyū bit jewaywayway ip o'e Jesus kay. Jesus o'e cebe ip:

— Epejēm uk'a bewi — io'e.

O'ḡujēm.

²⁵ Ijēm puje, Jesus oōm yaypan'isuat kay. O'subaixik. Dao ma o'je'ada. Itait o'e waram ḡuto ce'ū topibit, Jesus o'subaixik puye. Ixe o'kop—ce'ū topibit.

²⁶ Ipi juayū ce'ū topibit awēḡ o'yawēḡmupōḡ ip. Jekawēnwēn o'e ip soat taḡ—soat ibo eipi daḡ.

²⁷ Jesusyū eipi kukukat ka bewi cēm puje, xepxep o'ju Jesus tomuju—ita'ūmayū.

— Etabotaidabotbon cuy eḡuy oce kay — io'e ip. — Ocemu'ada am — io'e ip Jesus pe—Davi'ūm naxeḡebit pe—Judeuyū ajojoyū'ūm'ūm kukukat naxeḡebit pe.

²⁸ Oajēm ip Jesus kay, ixe jeduk'a be ōmōm pima.

— Eyetabut tu okay—eyemu'ada ōn iap kay? — io'e Jesus cebe ip.

— Hm hm — io'e ip. — Ocetabut, kariwa.

²⁹⁻³⁰ O'sutamucay Jesus ita'ūmayū. O'je'ada.

— Eyju eyetabut okay buye, ōn jeymu'ada — io'e Jesus itā'ūm topibiyū be. Itate o'e, Jesus o'sutada buye.

— Eymu'adaap epeḡuwēn ḡu juy eybureyū be—ka'ūma be ma — io'e Jesus.

³¹ Imēnpit je'adaap o'ḡuypōḡpōḡ ip soat kaka daḡ.

³² Jesusyū uk'a be cēm̄cēm pima, iboceayū ibiōḡbuk kērēat kuḡat o'tujowat Jesus kay. Cekawēn pa'oreat o'e ixe, ibiōḡbuk kērēat kuḡ puye. O'tujowat ip Jesus pe, imu'ada am.

³³ O'je'ada Jesus a'ōbi. Aḡokatkat pewi ibiōḡbuk kērēat cēm̄puje, xipan o'jekawēn ma, o'je'ada buye.

— Abu yaḡuyḡuy imēn o'jebapuk iam? — adeayū o'e ip jewewebe. — Ka'ūma ma ijo'iat imēn wuyjojojo ḡu Israel eipi be—wuyeipi be — io'e ip.

³⁴ Imēnpit Fariseuyū o'jekawēn. Napa ma o'jekawēn ip.

— Jesus ibiōḡbuk kērēat mujēm̄jēm̄ cebewi ibiōḡbuk kērēayū kukukat a'ōbi—Satanás a'ōbi — io'e ip napa ma.

³⁵ O'ju Jesus ikaboḡatka daḡ, ika'īcatka dāḡ tak. O'ju aḡoka watwat mutaybitbin. Judeuyū Deus eju kawēnwēnap'a be imutaybitbin o'e. Deus soat kukanap o'ḡuwēnuwēn soat pe—kawēn idipat. Imēn ma imutaybitbin ip oeku. Ibomaayū mu'ada'adam oeku: iwātaxipipiyū, ibaca'ūmayū dak—soat mu'ada'adam oeku. ³⁶ Itabotaidabotbot ma iboka watwat kay Jesus osunuy, yaḡuybabi'ūm osodop puye. Ovelha buxim ip, jekukat'ūm pima ip. Imēnpuxim ika beacat ikukuk'ukat'ūmayu osodop ip, ka'ūmḡu ibuywatwat'ukat puye.

³⁷ Imēneju Jesus o'jekawēn jewēju etaybitbinayū be.

— Kadai ya ade opop—kadai'a—yaopat'a. Pūḡpūḡ pit omuyku ip yabu am — io'e cebe ip. ³⁸ — Epeyekawēn cuy kapikpik'ukayū kukukat pe. I juy ep'e cebe: “Kapikpik'ukayū eḡuju juy kadai'a bu am,” i — io'e Jesus jewēju etaybitbinayū be.

Imēn Jesus kawēnwēn o'e, Jesus eju adeayū ceku pin ip puye. Apēn kadai ya ade o'yadop—kadai'a yaopat'a; imēn tak adeayū ceku pin ip Deus emunaē eju. Imēnpit pūḡpūḡ oekuku Jesus kawēn muwēnuwēn ijodiacat pe. Imēnpuye imuwēnuwēn'ukayū kukat eju juy jekawēn ip Deus eju.

— Adeayū juy eḡuju ekawēn muwēn ām — i juy e'em ip cebe.

10

¹ Jesus 12 beayū o'tomuwā—jewēju etaybitbin'ukayū. O'tomuwā, ja'ōbi soat mu'ada am—iwātaxipipiyū mu'ada am, ibiōḡbuk kērēayū mujēm̄ ām tak—ja'ōbi imujēm̄ ikuḡayū bewi—soat ip pewi. Ja'ōbacaap o'ḡūm cebe ip—12 beayū be.

²⁻⁴ 12 beayū ibutet 12 butet pe osodop ip. Ibūrū ma ibutet osodop ip—Jesus emumujuyū butet: Koapat Simão i, André i, Tiago i, João i, Filipe i, Bartolomeu i, Tomé i, Mateus i, wara'at

Tiago, Tadeu i, wara'at Simão, Judas Iscariotes i. Ibürũ ma ibutet osodop ip.

Wara'at putet Pedro i ibutet osunuy—Simão butet. André Pedro kitpit osunuy. Tiago, João dak, Zebedeu ipotpoyũ osodop. João Tiago kitpit osunuy. Mateus iecuḡap peam Israel naxeḡebitbit xewi dinheiro bubu'ukat osunuy. Wara'at Tiago Alfeu ipot osunuy. Wara'at Simão Israel eipi kay cĩcãat osunuy. Judas Iscariotes ḡuyjom Jesus o'ḡũm cekay itako-maayũ be yaoka am. Ibürũ ma osodop ip—12 beayũ—Jesus eju jekuku'ukayũ.

⁵⁻⁶ 12 beayũ o'ḡuju Jesus.

— Epeju Israel naxeḡebitbit kay — io'e cebe ip. — Itabidaaoayũ buxim ip — io'e. — Ovelhayũ buxim ip — io'e Jesus. — Wara'at eipi bewiayũ kay epeju ḡu — io'e 12 beayũ be. — Israel naxeḡebitbit kay acã juy epeju. Judeu'ũmayũ kay ḡu epeju, Samaria eipi beayũ kay ḡu dak — io'e. ⁷ — “Ijasun Deus soat kukan je'e,” i juy epe'e Judeuyũ be, Israel naxeḡebitbit pe cucum pima eyju — Jesus o'e 12 beayũ be.

⁸ — Iwãtaxipipiyũ epeḡu'ada juy ip — io'e cebe ip. — Ce'ũ'ũayũ dak epeḡutait. Waram jetaít ip — io'e Jesus. — Ierepayũ epeḡu'ada juy — io'e cebe ip. — Ibiõḡbuk kërëayũ dak epeḡujẽm cuy ibiõḡbuk ikërëat kuḡayũ bewi — io'e Jesus. — Imẽn epe'e juy wa'õbi—ce'adaap epe'e juy. Epeteida ḡu juy. Imẽn âm cuk oḡũm wa'õbacaap eywebe teidam ḡu — io'e Jesus cebe ip.

⁹ — Dinheiro epetujowat ḡu juy eyweju. Ouro epetujowat ḡu, prata dak ka'ũma. Cobre dak ka'ũma. Epetujowat ḡu juy dinheiro mũn'a be. ¹⁰ Cucumap pubut mũn'a dak epeyadujowat ḡu juy. Xepxem cuy epetujowat ḡu—eydoti, pũḡ ma acã. Sandália dak ka'ũma. Eyba'ip tak epeyoptujowat ḡu juy. Eybuywacayũ ma juy eyxan je'ḡũm. Imẽnpuye eybubut epetujowat ḡu juy — io'e Jesus.

¹¹ — Ajẽm pima aḡoka be jeduk'a be eyḡuyḡuy pinat epetobuxik cuy. Ixe duk'a be juy epesopsop, ibo aḡoka be bima — io'e Jesus. ¹² — Ixeyũ duk'a be õmõm pima, epeyekawẽn tuk'a beayũ eju. Kato juy epe'e cebe ip — io'e Jesus.

¹³ — Gebuje eyekawẽn kay ya'õpĩcũḡcũḡ je'e ip. Ya'õpĩcũḡcũḡ je'e ip, eyekawẽn kay buye. Imẽnpit wara'acayũ eyekawẽn kay'ũm pima bit, ya'õpĩcũḡcũḡ ḡu je'e ip. Epajẽm cexe ip. Imẽnpit te'e ma epe'e, “Wuykabia,” cebe ip. “Epeõm,” i ḡu je'e ip, eyekawẽn kay'ũm puye.

¹⁴ — Eykay'ũmayũ bewi epejẽm cuy, eyekawẽn kay'ũmayũ bewi dak. Cẽm pima eyesandália epeḡupoy, “Deus ipiat supi'ajoat eywebe ya'õ kay'ũm puye” iap mubapuk am ibo ka

watwat pe. Imēn cuy epe'e cebe ip, aḡoka bewi wan pima, uk'a bewi wan pima — Jesus o'e 12 beayū be.

¹⁵ — Deus kūyjobit'ūmayū be ipiatpi'ajoap kabia bima, Sodoma ka watwat pe ipiat supi'ajoat, Gomorra ka watwat pe dak. Ixeyū be iap podi ma bit ibo ka watwat pe ipiat supi'ajoat, eyekawēn com ip ibu'u buye. Iboap kay ḡebum cuy epesop — io'e.

¹⁶ — Ya'ōpicūḡ cuy epesop — io'e cebe ip. — Eymujum ōn. Ovelha buximayū eyju. Widayū parakpe eyju ovelhayū buxim. Imēnpuxim eykay itakomaayū parakpe eyju. Ovelhayū be bit i'e baōre akuriceyū be. Imēnpuxim eywebe i'e ba'ore eykay itakomaayū be.

— Wa'ōbi eyju buje, itaybit cīcāayūm epesop. Aḡ cīcā juy epesop. Dao ḡu juy eyetakomām cekay ip — io'e Jesus.

¹⁷ — Aḡ cuy epesop — io'e. — Eykay itakomaayū jeydaomūn. Jeydujowat ip wuyekawēn coco'ukayū be. Jeymupokupok ip Deus eju kawēnwēnap'a be jetakomaap kay. Ixee bum jeymupokupok ip — Jesus o'e. ¹⁸ — Eyju webekitkit puye jeydujowat ip ipi kukayū be, kariwawayū be dak. Jeydujowat itaybit am eyetabucap xipat cexe ip iam ma, eyetabucap xipat'ūm cexe ip iam pit. Kawēn idipat epeḡuwēn cebe ip, Judeuyū'ūmayū be dak — io'e Jesus. ¹⁹ — Eyaḡuybabi'ūm ḡu juy epesop, eyetaybit'ūm puye ajom epeyekawēn iam, apēn epeyekawēn iam tak. Eydujowatwan pima ip, Deus o'ḡuwēn eywebe ajom epeyekawēn iam. Imēn jeymutaybin. ²⁰ Wa'ōbi juy epeyekawēn. Imēn epeyekawēnwēn Deus biōḡbuk ma kawēnwēn je'e eywebewi—Wuyebay biōḡbuk — Jesus o'e cebe ip.

²¹ — Adeayū jebadipyū kay itakoma je'e, ixeyū webekitkit puye. Iwaḡo jekitpit tujowat cekay itakomaayū be yaoka am. Ikitpit tak jewaḡo tujowat yaoka am. Ipotpet tak itakoma jījā je'e jebay kay. Jebay tujowat cebe ip, yaoka am — io'e. ²² — Soat ixeyū itakoma jījā je'e eykay, eyju webekitkit puye. Ipiat pibun eyetaxi bima, Deus a'ō daḡ jekukum cuy eyju. Guyjom Deus jeymuyu, cexe soat em eyedop am — io'e.

²³ — Eywebe ipiat supi'ajojo bima, epeyenapōn cuy. Imēn e'e ip pima pūḡ ka be, epeyenapōn cuy wara'at ka be—aḡoka be — io'e cebe ip. — Soat waḡo ōn — Jesus o'e. — Waram wajēm awap, ade aḡoka daḡ epeju—Israel naxeḡebitbit eipi daḡ — io'e Jesus.

²⁴ — Imutaybitbin'ukat podi ḡu je'e jewēju etaybitbinayū itaybit ip. Kariwa dak podi ḡu dak je'e jekapikpiḡ'ukayū kapikpiḡ ip. ²⁵ Imēnpuye kapikpiḡ'ukayū icokcoḡ cuy jeedop ip, jekariwa buximayū ip puye. Itaybitbinayū dak icokcoḡ cuy jeedop ip jemutaybitbin'ukat buximayū ip puye. Ijoceayū

cekariwa a'õ ya'õmuy ip pima, “Belzebu teku,” i bima ip, cebekitkit a'õ dak ijo' i ma ya'õmuy je'e ip. Cekariwa omuymuy ip pima, cebekitkit tak imuymuy ip cekariwa muymiyap podi ma — io'e Jesus.

26 — Eypararam ãu juy epesop ixeyũ e'eap puxixim — io'e jebekitkit pe. — Yajuyjuyat jewedobuxik ãuyjom. Iba'arẽmat ibapuk je'e soat xe. 27 Imẽnpuxim ajo oãuwẽn eywebe, kawẽnwẽn wuyewewēju ma, ijop epeãuwẽn soat pe ãuyjom — io'e. — Ibadadaap kay epeya'ĩjojo, ijop soat pe epeãuwẽn ãuyjom — Jesus o'e.

28 — Eypararam ãu juy epesop eyaoka ojuyayũ buxixim — io'e jebekitkit pe. — Wuyejebit aoka but ip. Imẽnpit wuybiõãbuk aoka ba'ore cebe ip — io'e. — Deus puxim pit cuy eypararam epesop. Wuyejebit muy'ũm put cebe, wuybiõãbuk tak. Ipiat'ajojoap pe imu'ũm put — Jesus o'e.

29 — Xepxep pe pidiwe dei tei'ĩt ma—pũãpũã centavo ma—wasũ yopĩcat tei. Imẽnpit pũã wasũ yopĩcat at'an pima, Deus itaybit ixe wasũ o'at iam. Deus a'õbi acã je'at — Jesus o'e. 30-31 — Deus xe teibõã ãu wasũdei. Imẽnpit aã cekay. Imẽnpuxim wuykay dak aã soat em. Deus itaybit wuyadap peburũdap iam. Imẽneju eyaãuybabi'ũm'ũm ãu juy epesop. Deus soat itaybit wuyekuku iam — io'e.

32 — Eyju “Jesus ebekitkiyũ oceju,” i soat pe e'em pima, õn tak “Teyũku webekitkit,” i oce webay be—kabi beat pe — io'e Jesus jewēju etaybitbinayũ be. 33 — Eyju bit e'em warara'acayũ be, “Jesus bureyũ ãu oceju,” i bima, õn tak “Iteyũ bure ãu õn,” i oce Webay be—kabi beat pe — io'e Jesus.

34 — Epeyewaãuy ãu juy: “Jesus osodot kaba'ũm wuydop am,” i. Ojot puye, ipi watwat pe wara'at taãtaãtaã ma jekuku. Itakoma je'e ip jewewekay. Pajam jewaokakam je'e ip — Jesus o'e. 35-36 — Ibadipyũ itakoma cĩcãayũ je'e jewewekay, pũãpũã ixeyũ'in okay itabut puye — Jesus o'e. — Cebay ma okay je'e. Ipot pit okay ãu je'e. Ixi ma okay je'e. I'iyũ okay ãu je'e—ayacayũ. I'it tayxi okay ãu je'e. Yuktayxi okay je'e. Imẽneju wara'at taãtaãtaã ma jeku ip — Jesus o'e cebe ip.

37 — Eyebay kayap podi ma okay'ũm pima, oweju jekukuayũ ãu epesop, eyxi kayap podi ma dak, eyekpotpoyũ kayap podi ma dak, eydaxityũ kayap podi ma dak. 38 Owebeam je'ũ ibu'u'ũmat puximayũ acã webekitkit ma oxe. Korosa jeje je'ũ ãm, korosa dujuwatwan õn pima, webekitkit tak cucum onomuju. Cucum ip korosa kuã, je'ũ ãm. Apẽn aãokatkat korosa dujuwatwan cucum, korosa jeje jebamupayam je'ũ ãm; imẽnpuxim cuy epeku soat em owebeam je'ũ ibu'u'ũmat puxim.

39 — Eye'ũ bima, òn ma obuyxi eyxe buye, ibin ma soat em eyetabēğ epesop Deus xe. Eywebe ma jewağuyğuy: “Òn ma obuyxiat,” i bima bit, soat em ipiat'ajojoap pe epesop eye'ũ buje — Jesus o'e cebe ip.

40 — Gasũ epeju Israel naxeğebitbit kay. Wa'òbi epeju — Jesus o'e jewaju etaybitbinayũ be. — Pũğ ixeyũ'in eyewebe je'e, “Epeòm,” i. Imēnpuxim ma owebe dak je'e ip — io'e Jesus. — Imēnpuxim ma oğujuiat pe dak je'e ip — io'e. 41 — Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat pe dak je'e, “Eòm,” i. Ixe dakiòm pin, Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat puye. Iòm pin. Imēnpuye Deus cekapikapte je'ğũm cebe, kapikaptei ùmũm pima jekawēn muwēnuwēn'ukat pe.

— Cũğ cĩcāt pe dak je'e, “Eòm,” i. Ixe dak iòm pin, cũğ cĩcāt puye. Iòm pin je'e. Imēnpuye Deus cekapikapte je'ğũm cebe, kapikaptei ùmũm pima cũğ cĩcāt pe. 42 Wara'acat webekit'isuat pe idibi ma tiũm ticukati, ixu webekit puye, Deus tak xipacat je'ğũm idibiũmat pe — io'e. — Iboap kay ġebum cuy epesop — io'e Jesus.

11

1 Ibocewi o'ju Jesus ağokaxiriyũ be. Wũy ġu osodop boyũku. 12 beayũ muju bujep, ağokaxiri beayũ mutaybit am o'ju. Deus ekawēn muwēnuwēn oeku Jesus.

2 João Batista Cristo awēğ o'yawēğcoco daomũnmũnap'a be. Bekitkit o'ğuju Jesus kay. Jewaju etaybitbinayũ o'ğuju João. O'ğuju, ja'ò daxijo am.

3 — “Deus emumuju ajēmap wiwim oceju,” i juy epe'e cebe — io'e João. — “Èn ma du ixu? Wara'at ġu xe'e ocejowiwi?” i juy epe'e cebe — io'e João.

— Hm hm — io'e ip.

João a'ò daxijo am o'ju ip.

Oajēm ip cekay—Jesus kay.

— Èn ma du omuykuiat? Wara'at ġu xe'e ocejowiwi? — io'e ip Jesus pe.

4 — Epeyepit cuy João kay — io'e cebe ip. — Epejojoioiap cuy epeğuwēn João be, epekũyjoioiap tak — io'e. 5 — Ita'ũm topibiyũ o'e itate ġasũ. Taokērē topibiyũ dak xipan ip o'e jexĩğxĩğ ġasũ. Ierep topibiyũ dak xipan o'e ġasũ. Ya'òpi'ũm topibiyũ dak ya'òpipe o'e ip. Jekũyjojom ip o'e. Ce'ũ topibiyũ dak waram itabēğ o'e ġasũ. Tadaibotbocayũ dak kawēn idipat cocom ġasũ—Deus ipot awēğ cocom.

6 — Imēneju: “Ecokcoğ eguy okay etabut am ebu'u'ũm pima. 'Ite ġu omuykuiat,' ie'em pima bit, ecokcoğ ġu eguy,” i juy epe'e João be — io'e Jesus.

— Hm hm — io'e ip.

⁷ Cēm cēm ip pima, Jesus João o'ḡuwēn ibo ka beayū be.

— João jom cuk epeku uk'a'ūmat pe — io'e Jesus. — Pām ixe João? Ajo-buxim ixe o'e? Ip'ūn'ūn kay kabido ajēm puje, je'ipe'adedem. Yaḡuykorerenayū ite'ip puxim, soat em jeweḡuy muwarurururun puye. João bit yaḡuykoreren ḡu. Ite'ip puxim ḡu. ⁸ João doti teiboḡ ḡu. Teiboḡat kukayū adeayū kukat tuk'a be opop ip—ibubut adeayū. ⁹ João bit ibubut adeat ḡu. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat xeku. Warara'acat podi ma João ya'ōbuyxi—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū bodi ma.

¹⁰ — Imēn Deus ekawētup e'em—João muwēḡaptup:

Aḡ cuy epesop, ie'em Deus, i. Wemumuju oḡuju ewap ajēm puje, emuxipan am, i.

Imēn e'em Deus ekawētup—João muwēḡaptup — io'e.

¹¹ — Kuyjeayū bodi ma João ya'ōbuyxi. Ka'ūma ma omuy João Batista jo'i ya'ōbuxian. Deus xe bit—kabi beat xe bit—yopīcat João bodiat ya'ōbuyxiat wekawēn kayayū'in — Jesus o'e. ¹² — Ixe João Deus awēḡ o'yawēḡtojot ipi juacat kay—Deus soat kukanap awēḡ. Iboap awēḡcocom pima ip, cekay jījā ip, Deus xe nuynuy pin cīcā ip puye. Imēn ḡasū dak cekay jījā ip — io'e. — Deus xe ajēm pin ip — io'e.

¹³ — João ajēm awap, Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū dak iboap awēḡ cuk o'yawēḡtojot—soat ip. Imēn tak Moisés ekawēn tup e'em — io'e Jesus. ¹⁴ — Iboap awēḡ kay eye-tabut pima, eyetabun tak Elias jajēmiap João jo'i ma oajēm.

¹⁵ Epeya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop — io'e Jesus cebe ip.

¹⁶ Jesus waram o'jekawēn adeayū eju.

— Oḡuwēn eywebe, abu-buxim ḡasuacat iap iam eyetaybit am. Bekitkit puxim ixeyū—pasiaham ip iap pe pubutbucayū buxim. Jewāwāwām ip jebureyū—bekitkiyū. ¹⁷ “Tēḡtēḡ'a oceyamuyde eywebe ya'ījo am. Eydaobu'u'u eyju bit da'i'in,” ie'em ip. “Wa ocesop jewexe i'ūmcocom. Eybu'u eyju bit oceweju totōn,” ie'em ip. Ijoyū buxim ḡasūacat — io'e Jesus.

¹⁸ — João Batista oajēm eykay. Ixe vinhodi o'tikōn ḡu. Ire oeku Deus eju jekawēn ām. Soat pit napa ma e'em João muwēnuwēn: “Ibiōḡbuk kērēat kukat teku,” i.

¹⁹ — Soat waḡo ōn. Ojot eykay. Soat xat o'om ojeku, soat tikōnkōn tak. Soat pit napa ma e'em omuwēnuwēn: “Ika'o'on'ukat teku,” i. “Teku iecuḡap peam dinheiro bubu'ukat pure,” i dak. “Teku ikērēat mujurūḡrūḡ'ukat pure,” i dak — io'e. — Wuyju Deus emumutaybitbinap taḡ jekukum pima bit, warara'acayū je'e omuwēnuwēn, João muwēnuwēn tak, “Deus xe cūḡ ma wuymutaybitbin,” i — Jesus o'e.

²⁰ Jesus tak o'jekawēn ibocean pe. Ikērēan e'e'ukayū muwēnuwēn o'e Jesus. Ikērēat eperē'ūmayū muwēnuwēn o'e. Ikērēat kuḡ o'e ip. Imēnpit iḡuycūḡ ḡu ip ikērēat kay. Jesus a'ōbi

iba'oreat cuk o'jebapuk ixeyũ etabun. Jesus a'õbi o'jebapuk. Imēnpit ikērēat mujurũgrũğ. Imēn o'e—Corazim ka watwat o'e, Betsaida ka watwat tak, Cafaranaum ka watwat tak.

21 — Karem ma ipiat epesupi'ajo jĩjã, Corazim ka watwat! — Jesus o'e. — Karem ma ipiat epesupi'ajo jĩjã, Betsaida ka watwat — io'e. — Ka'ũma buk epejojojoiap cuk adi oğubapukpuk eyetabut pe eyka be bima — io'e. — Tiro ka be iboap mubapuk pima, Sidom ka be dak, kajuk ikērēat mujurũgrũğap o'jepere ip—ibo ka watwat. Itabut kajuk ip Deus kay — io'e. — Ibo ka be iboap mubapuk pima, kajuk ikurususucacat o'guõm ip jedotim. Daxa daypibewiaptõm tak kajuk o'tõmõğ ip jabi jeje. Imēn kajuk o'e ip, “Oceğuycũğ cĩcã ikērēat kuğ oceju buye” iap mubapuk am; “Gasũ bit ikērēat ağũğẽ ğu” iap tak mubapuk am jebureyũ be — io'e.

22 — Deus kũyjobit'ũmayũ be ipiat supi'ajoat iap kabia bima, Tiro ka watwat pe ipiat supi'ajoat, Sidom ka watwat pe dak. Imēnpit Tiro ka be iap podi ma, Sidon ka be iap podi ma dak eywebe ipiat supi'ajoat. Iboap kay ğebum cuy epesop — io'e Jesus Corazim ka watwat pe, Betsaida ka watwat pe dak.

23 — Cafarnaum ka watwat! — io'e. — Deus jeymuyu ğu kabi kay — io'e Jesus. — Jeymukop ipiatpi'ajojoap kay bit. Ka'ũma buk epejojojoiap cuk adi oğubapukpuk eyetabut pe eyka be bima oce — io'e. — Iboap mubapuk pima Sodoma ka be, ikērēat kajuk o'jepere ip. Deus kajuk ağoka o'sukamupik ğu — io'e Jesus.

24 — Deus kũyjobit'ũmayũ be ipiat supi'ajoat iap kabia bima, Sodoma ka watwat pe ipiat supi'ajoat, Tiro ka watwat tak. Imēnpit Sodoma ka be iap podi ma Deus ipiat supi'ajoat eywebe. Iboap kay ğebum cuy epesop — io'e Jesus Cafarnaum ka watwat pe.

25-26 — Jesus o'e ğebu je bit.

— Bay — io'e. — Ĕn acã soat kukukat—kabi beacacat kukukat, ipijuacacat kukukat tak — io'e. — Apēn ĩn e'em iap mubapukpuğ ĩn jewexe itaybit cĩcãayũ be ğu—imutaybitbin'ũmayũ be acã — io'e. — Ixeyũ acã wekawēn imutaybitbin ĩn. Imēn xipacat oxe. Ocokcok cĩcã imēn ebikuy buye. Ocokcok cĩcã xipacacat oxe buye dak — io'e Deus pe.

27 — Soacat ma juk Webay o'ğũm owebe — io'e cebe ip. — Warara'acacat ğu itaybit abu Deus ipocacat iam—cebay acã. Imēnpuxim warara'acacat ğu itaybit abu ipocacat bay iam—ipocacat acã. Jebay mubapuk am, ipocacat ibikuy bima acã warara'acacat itaybit je'e abu Deus iam — Jesus o'e cebe ip.

28 — Okay epesocacat. Ikērēat oju'uk eywebewi — io'e Jesus cebe ip.

Deus a'õ kay kũyjobit ojuy ip. Imēnpit kũyjobit ğu ip.

29 — Eymutaybitbin oce. Webekitkit e'em. Wa'ōpuruḡ'ūmat ōn. Waḡuybabibi. Yoboḡat pin ḡu owexe. Eywebewi ikērēat oju'uk. ³⁰ Wa'ō kayap iba'ore ḡu imuḡē ām. Kūyjobit am okay dak iba'ore ḡu eywebe. Wara'at ikērēat kay eyebu'um epe'e, eywebewi ikērēat oju'uk puye — Jesus o'e soat pe.

12

1 Gebuje Jesusyū o'ju trigodip taḡ. Sábado bima o'ju, Judeuyū jebodoydoyap kabia bima. Trigodadot o'tadot'uk ceweju etaybitbinayū. Trigoda o'tabu ip, jerere buye. O'ta'o'o ip. ² Ta o'om pima, Fariseyū ixeyū o'jojojo. Jesus eju etaybitbinayū o'jojojo ip.

— Ak'i! — Fariseyū o'e Jesus pe. — Eweju etaybitbinayū Moisés ekawēn taḡ ḡu jekuku ip. Jebodoydoyap kabia be kapikpiḡ ip. Cūḡ ma ḡu e'em ip. Trigodadot uk'uḡ ip. Imēnpuye ikērēat kuḡ ip, wuywebe jebodoydoyap kabia be kapikpi buye — io'e cebe.

³⁻⁴ — Tā. Ikērēat kuḡ ḡu ip — io'e Jesus. — Kuyje Davi oōm Deus eju kawēnwēnap'a be. Ire bima, oōm Davi, cewejuyū dak. Deus emesa bewi paō'a o'ya'o'o ip—Deus etabixe o'yamōḡ ip iat'a—paīyū be acā ya'o pi ḡu iat'a. Moisés ekawēn taḡ ḡu ijop'a o'ta'o'o ip—Daviyū. Apēn Davi o'e'e iaptup opop Deus ekawēntup pe. Kuy epetupcoco—iboaptup — io'e Fariseuyū be.

⁵ — Deus eju kawēnwēnap'a be paīyū kapikpiḡ ip soat kabia. Jebodoydoyap kabia jekukum ip Moisés ekawēn taḡ ḡu yaboḡat'a be. Wara'at taḡ jekukum ip, kapikpiḡ puye. Imēnpit ikērēat kuḡ ḡu ip Deus xe. Iboaptup ekawēn eyetaybit—Deus ekawēntup. Kuy epetupcoco—iboaptup tak — io'e Jesus.

⁶ — Icēmān ocekawēn eywebe. Deus eju kawēnwēnap'a Israel naxeḡebithbit o'yamuy—yaboḡat'a. O'yamuy ip, wuyju yamubuyxin am. Imēnpuye Deus eju kawēnwēnap'a kukukayū ya'ōbacaayū. Imēnpit ya'ōbaca jījāat omuy ijoce ḡasū — io'e Jesus cebe ip.

Jewebe ma o'e Jesus, “ya'ōbaca jījāat” i'e'em pima.

⁷ Warara'acayū kay eyetabotaidabotbocap kay ōn, i Deus juk o'e — io'e Jesus cebe ip. Owebeam carneiro mupikap kay ḡu bit ōn—eyetabotaidabotbotap kay acā, i — io'e Jesus.

Ijoptup ekawēn eyetaybit pima, “Ikērēat kuḡ ip,” i kajuk epe'e ḡu ikērēat kuḡ'ūmayū muwēnuwēn pima — io'e Jesus Fariseyū be. ⁸ — Soat waḡo ōn. “Epeyekapik cuy,” i ōn e'em pima jebodoydoyap kabia be dak, cedaḡ kuka o'e eyekapikap Deus xe — Jesus o'e.

⁹ O'ju Jesus ibocewi. Oajēm Deus eju kawēnwēnap'a kay—Judeuyū e'aweroroap'a kay. Oōm.

10 Gebuje aḡokatkat o'tobuxik iḡo'a be. Pũḡbũnũ'a o'subũnũ'anũy ibũnũ'akẽrẽ.

Pũḡpũḡ o'je'aweroiayu'in Jesus muymuy ojuy ip.

— Jesus Moisés ekawẽn taḡ ḡu jekukum — i'e ojuy ip warara'acayũ be. Imẽnpuye:

— Jebodoydoyap kabia bima, xipat tu exe ibũnũ'a kẽrẽat mu'ada am? Imẽn tu Moisés ekawẽn taḡ ma? — io'e ip Jesus pe.

11-12 — Xipat Moisés ekawẽn taḡ warara'acayũ ikukpin wuyxe bima — Jesus o'e Fariseuyũ be. — Jebodoydoyap kabia bima eyõhõ o'at pima ipikũyũy be i'uk'uḡ ip ipikũyũy bewi—ixe ovelha — io'e. — Abũ jeõhõyũ uḡ ḡu? Ka'ũma ma. Ovelha ikukpin ip, jeõhõyũ buye. Imẽnpuye i'uḡ ip. Imẽn tak wuyju ovelha bodi ma wuykukpin Deus xe. Imẽnpuye xipat Moisés ekawẽn taḡ wuywebe xipacat muḡẽ am jebodoydoyap kabia be — io'e Jesus.

13 — Paya'i ece ebu — io'e ibũnũ'a kẽrẽat pe. O'jewebũmupaya. O'je'ada ibũnũ'a kẽrẽ topibit. Wara'atpunu'a jo'i o'e. Ibũnũ'adip o'e.

14 Fariseuyũ bit o'jẽm yabewi. O'jewede ip Jesus xewi. O'jewawẽ ip Jesus aoka am, kapikipiḡ Sábado kabia be buye.

15 Imẽnpuye Jesus o'ju ibocewi. Fariseuyũ ekawẽn itay-bit puye, o'ju. Adeayũ o'ju Jesus tomuju. Iwãtaxipipiyũ o'ḡu'ada'ada—soat ip.

16 — Wawẽḡ epeyawẽḡmuwẽn ḡu juy. Pũḡ em tak ka'ũma — io'e cebe ip.

17 Ibo o'jebapuk apẽn Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat o'e iap taḡ—apẽn Isaías kuyje o'e iap taḡ.

18 Deus o'e: Ija otaẽiat—obuywatwat'ukat—õn cekay jĩjãiat—omucokcok'ukat. Obiõḡbuk ojomõḡ cebe. Ajo cũḡ ma oxeiap ḡuwẽn soat pe—Judeu'ũmayũ be.

19 Ya'õxixiḡ ḡu je'ku. Jewãwãm ḡu je'ku. Soat ka daḡ tak kawẽnwẽn ḡu je'ku. 20 Ikẽrẽan e'e jĩjãayũ daxijo xeku ikẽrẽat pewi. Okay itabut cĩcã'ũmayũ ḡutabut cĩcã okay. Imẽn ma je'kuku soat pewi ikẽrẽat uk'uḡ—Deus kayayũ bewi. 21 Soat ipi juacat Deus emunaẽ kay je'e, i.

Imẽn Isaías o'ḡuwẽn kuyjeayũ be.

22 Gebuje iboceayũ aḡokatkat o'tujowat. Ita'ũmat osunuy ixe aḡokatkat. Cekawẽn pa'oreat tak o'e ixe, ibiõḡbuk kẽrẽat imuyde'ũm'ũmm puye. O'tujowat ip. O'je'ada Jesus a'õbi. Ijojom o'e, o'je'ada buye. Xipan kawẽnwẽn o'e—ibiõḡbuk kẽrẽat kuḡ tũibit o'e, o'je'ada buye. 23 Iboceayũ yaḡuybabi'ũm o'e ip—soat ip.

— Davi naxeḡebit paxi sute? — io'e ip. Jesus muwẽnuwẽn o'e ip.

²⁴ Fariseuyū bit Jesus awēḡ o'yawēḡcoco.

— Ixe Jesus ibiōḡbuk kērēayū o'gujēm aḡokatkayū bewi Belzebu a'ōbi—ibiōḡbuk kērēayū kukukat a'ōbi—Satanás a'ōbi ma — i napa ma o'e ip.

²⁵ Jesus itaybit osunuy apēn ixeyū jewaḡuyḡuy iam.

— Pūḡ eipi watwat jeweweju ma jewaoka buje, jewemu'ūm ip. Pūḡ ka kukukat jebekitkit mujēm puje, abu kuka o'e ya'ō kay? Ka'ūma ma. Pūḡ tiwat kukakat pe jebekitkit mujēm puje, abu kuka o'e ya'ō kay? Ka'ūma ma — io'e Fariseuyū be. ²⁶ — Imēnpuxim Satanás pe jebekitkit mujēm puje, abu kuka o'e ya'ō kay? Ka'ūma ma. Imēn Satanás a'ōbacaap mu'ūm kuka o'e. Imēneju Satanás ja'ōbacaap ūmūm ḡu owebe ibiōḡbuk kērēayū mujēm ām—jebekitkit mujēm am — io'e Jesus. ²⁷ — Belzebu a'ōbi ōn ibiōḡbuk kērēat mujēmjēm pima, abu a'ōbi dak eyebekitkiyū imujēmjēm ip? Jewemuḡuykukukum eceju iap mubapukpuḡ cīcā eyebekitkiyū.

²⁸ — Deus biōḡbuk a'ōbi ibiōḡbuk kērēayū o'gujēm. Belzebu a'ōbi ḡu o'gujēm. Ibiōḡbuk kērēayū o'jēm ip puye, kuy eyetaybit Deus soat kukukan je'e iap mubapukpuḡ ōn eywebe iam — io'e cebe ip.

²⁹ — Wuyōm pa'ore wuykay isapka'oreat tuk'a be ibubut pu am. Imukiriḡ acā koam — io'e. — Imukirik puje bit, wuyōm put soat pu am—uk'a beap pu am — io'e Jesus.

Imēn Jesus o'e, jebacaap Satanás ebacaap podi ma buye. Ibodi ma buye, Jesus pe ibiōḡbuk kērēayū mujēm put ikukayū xewi.

³⁰ — Imēn tak okay'ūmat itakoma okay — io'e Jesus. — Webekitkit mu'awerom obuywatwat'ūmat imuypōḡpōḡpōḡ—webekitkit muypōḡpōḡpōḡ — io'e. ³¹ — Imēnpuye oḡuwēn eywebe. Ipi juacayū be Deus muymuy buje, iboap imuymuyap kay soat em Deus ḡebum ḡu je'e. Deus iboap ju'uk cebewi ip. Ixeyū be Deus biōḡbuk muymuy buje bit, iboap imuymuyap kay soat em Deus ḡebum je'e. Cebewi ip iboap i'uk pa'ore Deus pe; apēn eyju napa ma e'em, “Ijop e'eap Satanás a'ōbi o'jebapuk,” i. Imēn tak kuy eyetaybit Deus a'ōbi ijop e'eap o'jebapuk iam — Jesus o'e.

³² — Soat waḡo ōn — io'e Jesus. — Omuymuy puje ip, Deus jeḡebu ḡu iboap kay soat em. Iboap ju'uk cebewi ip. Deus biōḡbuk muymuy ip pima bit, Deus jeḡebu iboap kay soat em—ḡasū, waram tak ḡebum je'e. Iboap kuḡ jeedop ip soat em—ikērēat kuḡ—Deus biōḡbuk muymuyap kuḡ — io'e Jesus.

³³ — Wuyetaybit yopkērēat'im. Yopkērēat'ip puye, ya'a e'em yakērēat'a. Wuyetaybit yoptipat'im tak. Yoptipat'ip puye, ya'a e'em yadipat'a. Yoptipat'ip, ya'a dak soat em jeenuy yaku. Yapkērēat'ip pit, ya'a dak soat em jeenuy yakērēat'a.

³⁴ Imēn puybu tuypiatpu buximayū eyju, ikērēat kuḡ cīcā

buye. Iba'ore dak eywebe idipat ekawēn muwēn ām. Apēn wuyju jewaḡuyḡuy wuywebe, imēn wuyju e'em. Imēn tak iba'ore ḡasūacat pe idipat ekawēn muwēn ām, yaḡuykērē buye. ³⁵ Apēn xipacat idipap uk'uḡ imuxipanpanap'a bewi, imēn tak wuyaḡuydip pima, wuyekawēn tak idip ma e'em, wuye'eap tak. Wuyaḡuy nomuju ma wuyju jekawēnwēn. Xipat'ūmat idi'ūmap uk'uḡ imuxipanpanap'a bewi. Imēn tak wuyaḡuydip'ūm pima, wuyekawēnkērē e'em, wuye'eap tak — io'e Jesus cebe ip.

³⁶⁻³⁷ — Oḡuwēn eywebe. Wuyekawēntip pima, “Idip ma eyju oxe,” i je'e Deus wuywebe kūyjobit'ūmayū be ipiat supi'ajoap kabia. Wuyekawēnkērē bima bit, “Ikērēat kuḡ eyju oxe,” i je'e Deus wuywebe.

— Deus ipiatpi'ajoan kūyjobit'ūmayū be iap kabia bima te'e ma juk adi acekawēn iap aḡuwēn Deus pe — io'e Jesus.

³⁸ — Ocekukukat! — Fariseuyū o'e cebe. — Ka'ūma buk ocejojoioiap eḡubapuk cuy ocewebeam — io'e ip. Imēn tak Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū o'e Jesus pe.

³⁹ — Ka'ūma — io'e. — Ikērēat kuḡ eyju. Deus kay eyetabut ḡu. Ka'ūma buk eyejojoioiap co pin eyju. Imēnpit oḡubapuk ḡu eywebeam. Jonas awēḡ acā ka'ūma buk eyejojoioiap tieḡ e'em eywebeam—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat awēḡ — Jesus o'e.

⁴⁰ — Soat waḡo ōn — io'e Jesus. — Ixe Jonas osunuy ebapūḡ kabia axima yoboḡat uk pe. Ebapūḡ ixima osunuy dak. Apēn Jonas osunuy axima yoboḡat uk pe, imēnpuxim ma oḡuy ebapūḡ kabia ipi be, ebapūḡ ixima dak — io'e Jesus. — Deus a'ōbi ixē Jonas o'jēm axima yoboḡat uk pewi. Cejēmap Nínive ka watwat pe ka'ūma buk o'jojoioiap osunuy. Ōn tak imēnpuxim Deus a'ōbi waram ocetai't we'uap tomukadi — io'e Jesus.

⁴¹ — Kuyje Nínive ka watwat iḡuycūḡ o'e ip ikērēat kuḡ puye ip — Jesus o'e. — Ikērēat mujurūḡrūḡap o'jepere ip—ikērēat e'e'ukayū. O'jepere ip, Jonas pe Deus ekawēn o'tojot puye. Deus ipiatpi'ajoan kūyjobit'ūmayū be iap kabia Nínive ka watwat je'bapuk soat etabut pe. Ixeyū je'e ḡasūacat pe: “Eyju ikērēat kuḡ Deus xe,” i, eyju wekawēn kay'ūm puye. Jonas kay o'e ip Deus ekawēn muwēnuwēn pima Jonas. Ōn pit Jonas etaybicap podi ma wetaybit cīcā Deus ekawēn muwēn ām. Imēnpit eyju wekawēn kay ḡu — Jesus o'e.

⁴² — Kuyje kaxi etajoreḡat ka kukat oajēm wūyat ka bewi. Ayacat oajēm Salomāo ekawēn co am—itaybit cīcāat ekawēn co am.

— Deus ipiat'ajoan kūyjobit'ūmayū be iap kabia ixē ayacat je'bapuk soat etabi xe. “Ikērēat kuḡ eyju Deus xe,” i je'e ḡasūacat pe, eyju wekawēn kay'ūm puye. Salomāo kay o'e

ixe, taybit cīcāp muwēnuwēn pima Salomāo. Ōn pit Salomāo etaybicap podi ma wetaybit cīcā. Imēnpit eyju wetaybicap kay ġu — Jesus o'e.

⁴³ — Aġokatkat pewi ibiōġbuk kērēat cēm puje, ixe ibiōġbuk jekukum idibi'ūmat taġ, jebodoyap kudadam. Jebodoyap pit tobuxik'ūm pima kuka o'e jewebe ma: ⁴⁴ “Jepin ma ōn kuy bima onuyap kay,” i — Jesus o'e. — Jepitpin.

— Yajēm puje, ixe aġokatkat tobuxikxiġ. Ka'ūmġu ibiōġbuk kērēat opop ixe aġokatkat pe ġasū. Ixe aġokatkat uk'a buxim—yabuk'a buxim—yabi'ōġ'ōġat'a buxim—yaxipanat'a buxim. ⁴⁵ Imēnpuye ixe ibiōġbuk kērēat cēmcēm ma'ġuto. 7 beayū dobuxikxiġ—ibiōġbuk kērēayū dobuxikxiġ—ibodi ma xipat'ūmayū dobuxikxiġ. Ixeyū dak ōmōm ixe aġokatkat pe—7 beayū. Ōmōm koapat ibiōġbuk kērēat eju. Kuy bima ixe aġokatkat tadaybot osunuy. Ġasū bit ibodi ma tadaybot o'e. Imēnpuxim ma dak ġasūayū jeedop. Ikērēat ġubapukpuk cīcā ip — io'e Jesus.

⁴⁶ Ixi oajēm Jesus kay—ikitpitpit tak. Warara'acat pe kawēnwēn pima oajēm ip. Akiju osodop ip.

— Ocekawēn pin Jesus eju — io'e ip iboceayū be.

⁴⁷ — Exi oajēm, ekitpityū dak — io'e—puġ aġokatkat o'e Jesus pe. — Akiju opop ip. Cekawēn pin ip eweju — io'e Jesus pe.

⁴⁸ — Icēmān iġo oxiat. Boyūku okitpitpicat — io'e Jesus.

⁴⁹ Pacuġ'i o'e jebekitkit kay.

— Webekitkit pit oxī jo'i oxe, okitpitpit co'i dak — io'e. ⁵⁰ — Kabi beat a'ō kay buye, okitpitpit co'i oxe, wuyixit co'i dak ip, oxī jo'i dak ip—Deus bikuyap taġ jekuku'ukayū — io'e Jesus.

13

¹ Ixe kabiam ma Jesus o'jēm uk'a bewi. Iodi kay oajēm. Oabik iodi wābu be. ² Ade jījā o'je'awero Jesus xe. Imēnpuye kobe be oōm ixe. Oabik kobe be. Adeayū bit kapurūġ pe ma osodop ip kacūġcūġ'i.

³ Gebuje o'jekawēn adeayū be. Wuymutaybitbinap ekawēn muwēnuwēn o'e adeayū be. Adeap muwēnuwēn o'e. Koap imēn o'e:

— Aġokatkat o'ju — Jesus o'e. — Jekadai damuduudu am o'ju. ⁴ Tamududum pima, xepxepta o'ta'at. E bitako daġ o'ta'at — io'e Jesus. — Ixeda wasūyū o'ta'o'o, ajēmjēm pima ip — io'e Jesus.

⁵ — Wara'ata karatūġ'a parak taġ o'ta'at. Ade ġu ka'wi o'e iboce. Ierūn ma o'e ka'wi. Imēnpuye dao ma kadai o'tanokap — io'e Jesus. ⁶ — Imēn tak kaxiepiat e ajēm puje, kaxie o'ġuy'ū ibo kadai — io'e. — Ikaraw o'e. Oe'ū tābuju ba'ore buye — io'e Jesus.

7 — Wara'ata widaohoda picũğ pe o'ta'at. Widaoho yaypan pima, iğo kadai o'tipmu'üm.

8 — Wara'ata ma katõ be o'ta'at. Iğoda o'ta'acog. Katõ be o'ta'acog — io'e Jesus. — Ta'ade o'e. Pũğpũğ kadai be ta'adesu o'e—30 be o'e ta—katõ peata. Wara'at kadai be ta'ade o'e—60 be o'e ta. Wara'at kadai be ta'ade jĩjã o'e—100 be o'e ta — io'e.

9 — Wekawẽn eyetaybit pin pima, eya'õpicũğcũğ cuy wa'õ kay — io'e.

10 Gebuje 12 beayũ oajẽm Jesus kay.

— Apẽnpuye ocemutaybitbinap ekawẽn acã ecekawẽn ijoceayũ eju? — io'e ip.

11 — Itaybit ɣu ip puye Deus soat kukan je'e iam. Iba'arẽm ijoceayũ be. Eyju bit eymutaybitbin õn, eyetaybit am kabi beat soat kukan je'e iam — io'e Jesus. 12 — Xipan'üm ya'ĩjo buje, yopĩt ma juy eyetaybin. Xipan ya'ĩjo buje bit, yoboğ cuy eyetaybin—ade jĩjã. 13 Imẽnpit ijoceayũ mutaybitbinap ekawẽn muwẽnuwẽn õn cebe ip. Jeakağ ip. Inaka ijojom ɣu ip. Wekawẽn pa'arẽm cece ip, wekawẽn cocom ma'ɣu ip — io'e Jesus 12 beayũ be.

14 — Isaías cuk o'jekawẽn apẽn ɣasũ o'jebapuk ɣasũacat pe iam. Gasũacat muwẽnuwẽn o'e kuyje.

Ya'ĩjojom je'e ip iboceayũ. Imẽnpit itaybit ɣu ip je'e. Ijojom je'e ip. Imẽnpit itaybit ɣu je'e ip ajom sute e'em iam.

15 Jaɣuyumu'üm ojuy ip: Ja'õpi o'jewa'õpinomudip ya'ĩjoap puxim. Jeta o'sutanomudip ijoap puxim. Imẽn'üm pima bit kadi ijojom ip, ya'ĩjojom tak. Imẽn'üm pima bit kadi ip itaybit o'e. Okay itabut kuka o'e ip. Õn kuka adi ip oɣu'ada, ikẽrẽat uk'uğ cewebewi, io'e Deus, i juk o'e Isaías — io'e Jesus.

— Gasũacat muwẽnuwẽn pit o'e — Jesus o'e.

Imẽn Jesus o'e itaybit ɣasũacat itaybit pin pima, ip kajuk iɣuycũğ ikẽrẽat kuğ puye iam—ikẽrẽat kajuk o'jere ip, kajuk Deus ikẽrẽat o'ju'uk ixeyũ bewi buye iam.

16 — Eyju bit eycokcok epesop. Eyju ijojo pin. Ya'ĩjo pin tak. Eyeta itaisuata jo'i — Jesus o'e 12 beayũ be. — Wekawẽn kayap eyeta itaisuatate iap puxim. Eya'õpipe iap puxim tak. Imẽnpuye soat wekawẽn epeya'ĩjojo. Imẽnpuye eyetaybit soat wekawẽn. Soat epjojojo, apẽn cuk ocece iap.

17 — Kuyje ajo eyju ijojom iap co pin cĩcã osodop ip ade Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ, Deus xe cũğ cĩcãayũ dak. Imẽnpit o'jojojo ɣu ip. Ajo eyju kũyjojom iap co pin cĩcã ip osodop. Imẽnpit o'jekũyjo ɣu ip. Gebu'i juy epe'e iboap kay — Jesus o'e.

18 — Epeya'ĩjojo juy kadaida mududumap ekawẽn kay, eyetaybit am apẽɣape ibo wekawẽn iam — io'e 12 beayũ be.

19 — Deus ekawẽn a'ĩjojoayũ iğoda buxim—e be ta'at'anata

buxim. Deus soat kukan ekawēn ya'ījojo ip. Imēnpit itaybit ġu ip apēġape Deus ekawēn iam. Satanás oajēm cekay ip—Deus ekawēn a'ījojoayū kay. Yaġuyba'ūm'ūm ip cekawēn kay—Deus ekawēn kay, Satanás oajēm ip cekay buye — io'e Jesus cebe ip.

20 — Wara'acayū Deus ekawēn o'ya'ījojo ip. Ixeyū iboapta buxim ip—karatūġ'a parak taġata buxim ip. Dao ma Deus ekawēn cocom o'e ip. Koap icokcok cīcā e'em ip—ijojoayū.

21 Imēnpit kadai tabue'ūmat puxim ip. Deus ekawēn badi ġu ōmōm cebe ip. Ibureyū itakoma cekay ip. Ipiat supi'ajoat cebe ip. Imēneju ibu'u ip jetabut am Deus kay.

22 — Warara'acayū o'ya'ījojoayū widaoho parak taġata buxim. Ixeyū Deus ekawēn o'ya'ījojo ip. Imēnpit soat em ġebum ip jemukaypinput kay. Tuybe ocokcok cīcā oce dinheiro kuġ pima iān e'em ip. Deus ekawēn kay ip yopīt ma itabut. Deus ekawēn muwēnuwēn ġu ip warara'acayū be—jebureyū be — io'e.

23 — Warara'acayū o'ya'ījojoayū iġoda buxim—katō beata buxim. Ixeyū Deus ekawēn kay jījā ip. Apēġape Deus ekawēn iam ip itaybit. Deus ekawēn taġ jekukum ip. Ixeyū duk'a xeyū dak Deus ekawēn taġ jekukum, Deus ekawēn a'ījojom pima. Ade Deus ekawēn kay itabut jeedop ip. Ade ip e'em soat ka daġ—Deus kay itabucayū. Kadai'ip puxim ixeyū—ya'a'eat'ip puxim. 30 be o'e takuġ'iat'ip puxim ip, 60 be o'e takuġ'iat'ip puxim tak, 100 be o'e takuġ'iat'ip puxim tak — io'e Jesus jewēju etaybitbinayū be.

24 Deus soat kukanap muwēnuwēn o'e Jesus. Imēnpuye wara'acat tak imuwēnuwēn o'e iboceayū be—wuymutaybitbinap—imēnpuximap ekawēn.

— Deus soat kukanap muwēnuwēn pimap, kat pe wuyju tiotatam pimap puxim — io'e Jesus. — Wuyju tiotatam pimap tiotataat jekat pe xipacata o'taida.

25 — Ixet. Ixima daġ oajēm ip—itakomaayū. Ixidipta o'tadum ip trigoda paraktaġ—trigoda jo'iata. O'tadum ip. O'jenapōn itakomaayū — Jesus o'e.

26 — Gebuje ixidip o'jedipuk kadai paraktaġ, yaypapan pima. 27 Imēnpuye ibuywatwat'ukayū o'jekawēn ip jekariwa be.

— “Kariwa,” io'e ip. “Xipacata du etadum ekat pe?” io'e ip.

— “Hm hm,” io'e.

— “Abu ixidipta o'tadum kadai paraktaġ?” io'e ip.

28 — “Okay itakomaayū o'tamudu,” io'e.

— “Ixidip tu acetip'uk tu?” io'e ip.

29 — “Iba'ore,” io'e cebe ip. “Trigodip kuka epetip'uk, ixidip uk'uġ pima. Imēnpuye trigodip'ukap puxixim tip uġ ġu eyju,” io'e.

30 — “Imēneju ixidip tiptop cuy trigodip'ukap puxim. Yaypan pima, tip pupu'ukayū be ocekawēn: ‘Koap ixidip puk epetip'uk tipmūnmūn ām, daxa be tip mupik am. Trigodip pit epetipu, ta'uk am tip pewi, oduk'a be tamōg ām,’ iocē'e tip pupu'ukayū be. Soat tarun pimāp, tip pupum ip,” i — io'e Jesus.

Imēn Jesus iboceayū mutaybitbin o'e.

31 Jesus waram o'jekawēn iboceayū be. Wuymutaybitbinap o'gūwēn—imēnpuximap ekawēn. Deus soat kukanap muwēnuwēn o'e.

— Deus soat kukanap mostardada buxim — io'e Jesus. 32 — Iboda wuykat pe atadaida. Ta'īcata mostardada, taidadam pima. Warara'ata bodi ma ta'īt ma. Imēnpuxim Deus soat kukanap koap ma pūg̃pūg̃ ma ikukan. Ade gū cekay itabucayū. Mostardada bit aypapan cīcā, taida buje. Wara'at kadai bodi ma aypapan e'em. Wasū ajēm̃jēm̃ jedopi mōg̃ ām tāku jeje, yaypan pima. Imēnpuxim Deus soat kukanap gūyjom pit ade jījā ikukan. Ade cekay itabucayū — io'e Jesus.

33 Jesus waram o'jekawēn—wuymutaybitbinap—imēnpuximap ekawēn. Imēn o'jekawēn.

— Deus soat kukanap pāo'a muyhuhuaptōm puxim — io'e Jesus iboceayū be. — Trigonōm kuḡ osunuy ayacat—ebapūḡ copo. Ixe ayacat pāo'a muyhuhuaptōm o'tōmpu. O'tōmōḡ trigonōm pe. O'tōmupinā. Soat taḡ o'jenōmupōḡpōḡ—trigonōm taḡ. Imēnpuxim soat ka watwat Deus soat kukukan je'e iap awēḡ coco—kabi beat soat kukan je'e iap awēḡ — io'e Jesus.

34 Imēn o'jekawēn Jesus iboceayū be. Wuymutaybitbinap ekawēn acā o'jekawēn cebe ip. Soat em o'jekawēn Jesus imēn ma.

35 Imēn o'jebapuk apēn Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat o'e'e iap. O'jekawēn ixe:

Wuymutaybitbinap ekawēn acā ceweju ip oḡuwēnwēn.

Ya'ōba'arēm ipi ebapuk ebi kaap ekawēn oḡuwēnwēn, i. Imēn cuk o'e Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat.

36 Gebuje Jesus o'ju uk'a be. Adeayū xewi o'ju. Imutaybitbin'ibiyū oajēm ip Jesus kay.

— Iba'arēm ocewebe. Ocewebe juy eḡuwēn apēḡape—ixidip muwēnuwēn iape — io'e ip Jesus pe.

37 — Kā — io'e. — Aḡokatkat co'iat ōn. Xipacata o'taidaiat co'i ōn. Soat waḡo ōn. 38 Ikat soat ipi beayū co'i. Xipacata Deus kay itabucayū jo'iat. Ixidip Satanás kay itabucayū jo'iat—ibiōḡbuk kērēayū kukukat kay itabucayū jo'i. 39 Itakomat ibiōḡbuk kērēat kukukat co'i. Tabubuap co'i ipi jucayū'ūmap. Tip pupu'ukayū Deus ekawēn tojotjot'ukayū jo'iyū — io'e Jesus.

40 — Imēn e'em ipi'ūmat kabia, ipi juacat'ūmap. Apēn wuyju ixidip pupum pima, tip mupik am; imēnpuxim je'e ipi juacat'ūmap. 41 Soat waḡo ðn. Wa'ô dojtjot'ukayū oce'gudot, soat xipat'ūmayū uk am xipacap pewi, wara'acat pe xipat'ūmat muḡēḡē'ukayū dak.

42 — Gebuje jomōḡ ip daxaboḡ pe, ipiat'ajojoap pe. Iboce ip jeedop jetōtōn. Tūy yeiyei je'e ip ipi bun.

43 — Soat Deus a'ō kay kūyjobit pin pima, Deus ebekitkit jeedop ip isop Deus xe. Kaxi buxim ip isop jeedop, Deus soat kukan pima. Eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop wa'ō kay — io'e Jesus.

44 Jesus iboceayū mutaybitbin o'e. Deus soat kukanap kabia muwēnwēn o'e.

— Deus soat kukanap kabia teiboḡat puxim—xipacap puxim — io'e Jesus. — Ikat pe iba'arēmat puxim — io'e. — Aḡokatkat ibo xipacap o'tobuxik wara'at kat pe. Cekay jījā o'e. Imēnpit waram o'ḡunēm. Icokcok cīcā o'e. Soat ikuḡat o'ḡūm wara'acat pe dinheiro bu am ma.

— Waram o'jepit. Ibo kat o'jat kat iwat xewi. Imēnpuxim wuywebe ḡasū dak ajo wuyju ikuḡiat iūm put, Deus xe wuynuy am. Soat iūm put wuywebe, wuynuy pin cīcā cexe buye — io'e Jesus.

45 — Deus soat kukanap kabia wara'acat puxim tak—aḡokatkat jekukuap puxim — io'e Jesus. — Pérola'a kudadamat ixē. Teiboḡat'a kudadam o'e.

46 — Ixe aḡokatkat pérola'a o'yadobuxik—yaboḡat'a. Ade dinheiro o'ḡūm yadeim—perola'a deim. Soat ikuḡat o'ḡūm wara'acat pe, dinheiro bu am ma — io'e Jesus.

— Ibocewi oajēm perola'a kukukat pe. Yaboḡat'a o'yabu yakukat xewi. Imēnpuxim wuyju dak. Wuybikuyap pupum Deus xewi. Wuywebe ajo wuyju ikuḡiat iūm put Deus pe, cexe wuynuy am, Deus soat kukan pima wuynuy pin cexe buye — io'e Jesus.

47 — Deus soat kukanap axima bubuap puxim tak — io'e Jesus. — Aḡokatkayū ixē axima bubuap o'joxik iodi be. Ade o'jat ip ibubuap pe—axima — io'e Jesus. 48 — Ibubuap topapūn pima, ixē aḡokatkayū tojojon ka'oririt kay, axima naē ām. Kaxikxik'i o'e ip ibubuap akokoreren. Taēhēm o'e ip ibubuap pewi. Xipacat ico be ip mōḡmōḡ. Xipat'ūmat ixikxiḡ ip — Jesus o'e.

49-50 — Imēn je'e ipi'ūmat kabia — io'e. — Deus ekawēn tojtjot'ukayū jajēm ijodi wuyjuyū naēm—xipat'ūmayū naēm xipacayū xewi. Jajēm ip xipat'ūmayū xik am daxaboḡ pe, ipiat'ajojoap pe. Ibocewi jeedop ip tōtōn xipat'ūmayū. Tūy yeiyei ip je'e ipi bun — io'e.

⁵¹ — Ijop ekawēn eyetaybit tu—soat? — io'e jeweju etaybit-binayū be.

— Hm hm — io'e ip. — Kuy ocetaybit.

— Xipat — io'e Jesus.

⁵² — Deus soat kukan pima, Moisés ekawēn imutaybitbinayū webekitkin je'e—soat ip. Bekicat ebay buxim ip. Ibubut muxipanpanap'a bewi iisuat uk'uḡ, kuyat uk'uḡ tak xeku. Imēnpuxim ixeyū dak itaybit cīcā Moisés ekawēn. Ijop ekawēn kuyat uk'uḡap puxim. Wekawēn pit iisuat uk'uḡap puxim — io'e Jesus cebe ip.

⁵³ Imutaybitbinap epere buje, Jesus o'ju jeka kay—Nazaré ka kay. ⁵⁴ Oajēm. Iboceayū mutaybitbin o'e Deus eju kawēnwēnap'a be. O'yaḡuybabi'ūm iboceayū.

— Apēn sute soan itaybit imēn? — io'e ip. — Apēn xe'e sute o'ḡubapuk wuywebe i'e ba'oreap? — io'e ip jewewebe.

⁵⁵ — José ipot ḡu du sute? — io'e ip jewewebe.

— Karepiḡa ipot ḡu du sute? — iboceayū o'e. Tūybe Jesus José ipot iān o'e ip.

— Maria i ixi butet ḡu du? — io'e ip. — Ikitpityū butet Tiago i, José i, Simon i, Judás i. Soat ip ikitpityū ḡu du? — io'e ip jewewebe. ⁵⁶ — Iixītyū dak ijoce ma ḡu du wuyweju—soat iixītyū? — io'e ip. — Apēn cuk sute itaybit cīcā ḡasū? — io'e ip.

⁵⁷ Itakoma ip o'e cekay.

— Wuyju bit kūyjobin ḡu juy ajop ixē a'ō kay, ixē wuyjo'iat puyē — i napa ma o'e ip.

— Soat ka daḡacat ibuyxim ma Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat kuḡ. Jaypanap ka beayū bit ibuyxim ḡu ikuḡ—ipi beayū bit, uk'a beayū bit tak — io'e Jesus.

⁵⁸ Ade ḡu o'ḡubapuk Jesus—Deus a'ōbacaap. Iba'ore o'e, ipi beayū itabut'ūm cekay buye.

14

¹ Herodes Jesus awēḡ o'yawēḡcoco. Ipi kukukat osunuy ixē Herodes iḡebujeat—Galiléia eipi kukukat.

² — Ixe aḡokatkat João Batista i ibutet — Herodes o'e, tūybe iboap icēmān iān o'e buye.

Imēn kawēnwēn o'e jebuywatwat'ukayū be. Jesus muwēnuwēn o'e.

— Waram ḡuto o'jetait João je'ūap tomukadi — i cedaḡ ḡu o'e. — Imēnpuyē Deus a'ōbaca am wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuḡ teku — Herodes o'e.

³ Kuy bima Herodes jebekitkit o'ḡuju João kay. João uk puje, o'ḡukirikirik. O'ḡukirikirik imōḡ ām daomūnmūnap'a be. Ayacat cekayap puyē, o'jomōḡ—Herodías cekayap puyē. Herodes kitpit tayxi osunuy ixē ayacat—Filipe tayxi. Imēn daomūnmūnap'a be Herodes João o'ḡuōmat, João ekawēn puyē.

4 — Cũğ ğu ewebe ixē ayacat kuk am. Deus xe cedağ ğu ekit-pit tayxi eju jewewbumũn ãm—ixē Herodías eju jewewbumũn ãm — i juk o'e João ipi kukukat pe—Herodes pe.

5 Imēnpuye Herodes João aoka ojuy. Imēnpit Judeuyũ xe João Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat osunuy. Imēnpuye Herodes iparara o'e Judeuyũ buxixim.

6 Peta bima bit Herodías it o'jebapuk da'i'in Herodesyũ etabut pe. O'jebapuk Herodes kapap epeta buye. Cekay jĩjã o'e Herodes—ayacat yaypan'isuat kay.

7 — Da'i'iap kay jĩjã õn — io'e yaypan'isuat pe. — Emukayp-input eġuwēn owebe — io'e. — Deus etabun õn e'em ewebe emukaypinput oġũm ewebe — Herodes o'e. — Deus cuy ipiat supi'ajoat owebe, wa'õ dağ ğu iũm pima — io'e.

8 — Ijoce ma João Batista a prato be eyaũm owebe — io'e. Imēn yaypan'isuat o'e.

— Imēn ece, o'it — i juk o'e cebe ixi.

Imēnpuye yaypan'isuat o'e imēn ma. ⁹ Yaũm pin ğu o'e Herodes. Ibu'u o'e. Iġuycũğ o'e, yaypan'isuat imēn o'e buye. O'yaũm an pit cebe, jekawēn puye, itakoyiayũ buye dak—jewejuayũ buye. Jekawēn tağ o'yaũm.

10 — Daomũnmũnap'a kay eju — io'e sorara be. — João a eya'uk — io'e cebe.

11 — Hm hm — sorara o'e.

O'ju. O'ya'uk. O'yadojot prato be. O'yaũm ayacat'isuat pe. Imēn Herodes juk itaybit João oe'ũ iam.

O'yadujowat jexi kay ixē.

Imēneju Herodes tũybe João'ũm waram o'jetait iãn o'e, Jesus awēğ yawēğcocom pima.

12 João eju oekuku'iyũ oajēm João'ũm kay. Ijebit o'tujowat witabikũy be, ikot am.

Jebabim ikot puje, o'ju ip. Oajēm Jesus kay. João'ũm awēğ muwēnuwēn o'e ip.

13 Tobuxik puje, o'jēm Jesus adeayũ xewi. O'ju kobe dağ aġoka'ũmat kay. Oajēm. Adeayũ dak o'ju ip. E dağ pit o'ju ip, Jesus cucumap awēğ cuk o'yawēğcoco ip puye. Oajēm ip aġoka'ũmat pe, Jesus ajēm awap.

14 Kobe bewi cēm puje, Jesus ade jĩjã o'jojojo. Itabotaidabot-bot o'e cekay ip.

Gebuje iwãtaxipipiyũ o'ġu'ada Jesus.

15 Jesus eju etaybitbin'ukayũ o'jekawēn cebe.

— Katpuje ma oexe buye, jexat pupu am ip eġuju aġoka kay — io'e ip. — Ijoceayũ eġuju juy. Ka'ũmġu ixat ijoce, aġoka'ũmat puye — io'e ip. — Iteyũ juy eġuju jexat pupu am dinheiro deim — io'e ip Jesus pe.

16 — Ka'ūma — Jesus o'e. — Je'ju ġu juy ixeyū, jexat pum. Eyju ma ixan epeġm cebe ip — io'e.

17 — Pūġpūġ ma ixat kuġ oceju — io'e ip. — Cinco be ma pāo'a opop. Axima dak opop—xepxep ma — io'e ip.

18 — Pāo'a epeyadojot, axima dak — io'e jewēju etaybitbinayū be.

19 — Soat epabikbik. Xikxikxik'i — io'e warara'acayū be—adeayū be.

Kaxikxik'i osodop ip. Pāo'a o'yabu Jesus. Axima dak o'jat. Xepxep ma o'jat.

Gebuje Deus eju o'jekawēn. Jeapūnpūn o'e kabi kay.

— Bay, ēn xipat — io'e. — Pāo'a eyaūm ocexat'am — io'e. O'yadakat jebum. O'yaūmūm jewēju etaybitbinayū be. O'yaūmūm ip iboceayū be. Imēn Jesus o'yamu'acoġ. Ya'ade jġjā o'e. Ceweju etaybitbinayū o'yaūm adeayū be. ²⁰ O'jo'o'o soat ip. Ibēġbēġ ip o'e.

Cepoyat puje, Jesus eju etaybitbinayū o'jat ico be. 12 be ico o'ġunopapūn ip cepoyan—pāo'a epoyan, axima epoyan tak. ²¹ Aġokatkayū 5 mil be osodop ip. Aoyū dak bekitkit eju, ade ip osodop. Adeayū osodop ip—jekōnkōnayū.

22 — Owap cuy wīnābu epeju kobe daġ — io'e jewēju etaybitbinayū be. — Eyju cucum pima, ijoceayū mujum puk ōn ika be — io'e.

— Hm hm — io'e ip.

Ōmōm ip kobe be. O'ju. ²³ Warara'acayū o'ġuypit Jesus ika be.

Co'a kay jaġepūġ ma o'ju, jekawēn ām Deus eju. Oajēm. Kabiok pima co'a jeje osunuy jaġepūġ ma.

²⁴ Kobe daġayū bit iodi bicūġpe o'e ip. Wūy ma ipi bewi o'e ip. Tipodoy tiboġ cīcā o'e. Kobe mupokupoġ o'e kabidoxixi buye. Kopūġ. Kopūġ. Kopūġ. O'subidoajēm topabe.

²⁵ Kaxi jēm awap ma xīġxīġ o'e. Idibi adopa daġ xīġxīġ o'e.

Oajēm jewēju etaybitbinayū kay. ²⁶ Iparara jġjā o'e ip. Tūybe axik sute iān o'e ip iodi adopa daġ xīġxīġ puye.

— Axik tu sute? — io'e ip.

O'jewāwā ip, iparara jġjā buye.

²⁷ — Axik ma ġu ōn. Eya'ōcam cuy epesop. Eypararam ġu juy. Ōn ā — Jesus o'e cebe ip.

²⁸ — Kariwa! — Pedro o'e. — Ēn pima, “Ejot idibi jeje,” i ece owebe. “Ejot ijodi,” i juy ece owebe — Pedro o'e cebe.

²⁹ — Ejot — io'e.

O'jēm kobe bewi. Xīġxīġ o'e idibi adopa daġ, ajēm ām Jesus kay. ³⁰ Iparara bit o'e tipodoy buye. Imēnpuye oakōm pin.

— Kariwa! — io'e. — Odaxijom ece iodi bewi — io'e ya'ōberen.

³¹ O'jebumupaya Jesus dao ma. O'subuijik Pedro. O'jat. Jesus Pedro o'jat.

— Etabutbūt ma okay — io'e cebe. — Etabun cĩcã juy okay — io'e Jesus.

³² Kobe be oõm—xepxem. Kabido o'subido'ũm ġebuġe bit.

³³ — Icẽm. Deus ipot ên — kobe beayũ o'e ip Jesus pe.

Jesus oibuyxin ip.

³⁴⁻³⁵ Iodi mudek puġe, Genesaré eipi kay oajẽm Jesusyũ. Jesus itaybit o'e ip—Genesaré watwat. O'ju ip eipi daġ—soat taġ. Iwãtaxipiyũ dakoykoy o'e ip—soat. Iwãtaxipiyũ o'tojotjot ip Jesus kay.

³⁶ — Iwãtaxipiyũ esay ukpi mucay pin cĩcã je'ada am — io'e ip Jesus pe. Genesaré watwat o'e ip.

— Ha'a — Jesus o'e.

O'je'ada ip—soat o'ġucay'iyũ—soat iwãtaxipi topibiyũ.

15

¹ Fariseuyũ oajẽm Jesus kay Moisés ekawẽn imutaybit-bin'ukayũ eju. Jerusalém ka bewiyũ osodop ip—soat ip.

(Kuyje Fariseuyũ oekuku ip aypapayũ'ũm'ũm ekawẽn taġ.

— Jekõn awap jewebuwywuy'uk'ũm pima, xipat ġu wuyxe — io'e ip kuyje. Imẽnpuye Fariseuyũ oajẽm Jesus kay.)

² — Apẽnpuye eweju etaybitbinayũ jewebu wuywuy'uk ġu ip, jekõn awap? — io'e ip Jesus pe. — Xipat ġu imẽn — io'e ip. — Wuyajojoyũ'ũm'ũm ekawẽn taġ ġu ip jekukum, jewebuwywuy ġu ip puye — io'e ip cebe.

³ — Pãm eyju? — Jesus o'e. — Apẽneju Deus ekawẽn taġ ġu eyju jekukum? Apẽneju wuyajojoyũ'ũm'ũm ekawẽn taġ acã eyju jekukum? Deus ekawẽn taġ ġu eyju jekukum — io'e Jesus cebe ip.

⁴ — Xipan cuy ebay ejukuk, exi dak, i.

Imẽn Deus ma juk o'e — io'e Jesus.

Jebay muymuy'ukat cuy epeyaoka, jexi muymuy'ukat tak, i.

Imẽn Deus o'e — io'e Jesus. ⁵ — Eyju warara'acat mukũyjojom pima bit, e'em: “ ‘Dinheiro kuka adi oġũm eywebe eybuy-wat am,’ i juy epe'e eyebay be,” ie'em eyju bit warara'acat mukũyjojom — io'e Jesus. ⁶ — Eyju dak e'em warara'acat pe: “Ġebuġe cũġ ma e'em ewebe ebay jukukuk xipan'ũm pima,” i — io'e Jesus. — Imẽn ma ajojoyũ'ũm'ũm ekawẽn taġ ip jekukum, Deus a'õ mubuyxi'ũm'ũmay eyju — Jesus o'e Fariseuyũ be.

⁷ — Wuyjuyũ muġuykuku'ukayũ eyju — io'e Fariseuyũ be. — Kuyje ma juk Isaías emuwẽn icẽmãn. Imẽn o'e:

⁸ “ ‘Deus kay oceju,’ i napa ma e'em iteyũ wuyjuyũ,” i. “Imẽnpit okay ġu ip,” i'e'em Deus, i juk o'e Isaías — io'e Jesus.

9 “ ‘Ēn xipat,’ i te'e ma e'em ip,” i. “Imēnpit xipat ġu òn ip cexe,” io'e Deus, io'e Isaías. “ ‘Deus ekawēn eymutaybitbin oceju bit,’ i napa ma e'em ip. Imēnpit wuyjuyū ekawēn acā adeayū mutaybitbin ip,” ie'em Deus, i juk o'e Isaías — io'e Jesus.

10 Gebuje Jesus adeayū o'tomuwā. Oajēm ip.

— Ya'òpicūġcūġ cuy epesop, eyetaybit am — io'e cebe ip.

11 — Ajo òmòm eybi be iap ġu eymukērērērēn ġu — io'e. — Ajo cēmcēm eybi bewi acā eymukērērērēn — io'e. — Iboap kay juy epeġebu — io'e cebe ip.

12 — Etaybit tu Fariseuyū itakoma ekay iam—ekawēn puye, itakoma iam? — ceweju etaybitbinayū o'e Jesus pe.

13 — Wetaybit — Jesus o'e. — Kadaidip webay o'taidaġuiaptip ju'uk Deus. Apēn wuyju tipkērēatip ju'uk ku bewi; imēnpuxim Deus fariseuyū emumutaybitbinap ju'uk wuyaġu bewi — io'e Jesus.

14 — Eyaġuybabi'ūm ġu juy itakomaayū kay — io'e. — Ikukukat ita'ūmat puxim ip—Fariseuyū. Ikukukat ita'ūmat pima, jekukukat tomuju wara'at ita'ūmat cucum pima, xepxem ma ip at'an je'e ipikūykūy be, ita'ūmayū ma ip puye.

15 Ibocewi Pedro o'e:

— Wuywebe òmòmāp ġu wuymukērērērēn—wuybinūn peat acā iat ekawēn iba'arēm ocexe. I juy ece ocewebe apēġape ekawēn, iba'arēm puye — io'e Jesus pe.

16 — Eyju adeayū buxim: ka'ūmġu eyetaybit — io'e Jesus.

17 — Ajo òmòm eybi be, ijop kapkam eydada be. Guyjom cēmcēm eywebewi — io'e. 18 — Ajo cēmcēm eybi daġwi, ixē eymukērērērēn, eybinūn pewi cēmcēm puye — io'e. 19 — Soat em ijodiat jewaġuydadam ikērēat kay: warara'acat aokakam ip, warara'acat tayxi kaykay'uk ip, aoyū kaykay'uk ip, warara'acat pubut tujupa'ūm'ūm'uk ip, warara'acat awēġ mukērērēn 'uk ip, warara'acat awēġtatam ip. Soat eybinūn pewi jebapukpuġ, soat em ikērēat kay ġebum puye acā — Jesus o'e. 20 — Ijodiacat ikērēat mujurūġrūġ'uk, aypapa'ūm'ūm ekawēn taġ jewebuwywuy'ūm puye ġu—soat em ikērēat kay ġebum puye acā. Iġo aġuykērēat acā eymukērērērēn. Iboam eytaybit ġu buk? — io'e jewēju etaybitbinayū be.

21 Ibocewi o'ju. Jesus Tiro ka tēġ ma o'ju. Sidom ka tēġ ma dak oeku.

22 Ayacat oajēm Jesus kay—Canaã eipi wat—Judeu'ūmat.

— Kariwa! — io'e ya'òberen. — Etabotaidabotbon cuy okay. Ibiòġbuk kērēat kuġ o'it, ipiat'ajojom cīcā ibiòġbuk kērēat kuġ puye — io'e Jesus pe—Davi diwacat pe.

Ayacat ma i'it osunuy. 23 O'jede ġu Jesus. Imēnpuye Jesus eju etaybitbinayū o'jekawēn ip Jesus pe.

— Soat em ixe ayacat wuynomuju ma ya'ōkarey. Esu'it mu'ada juy. Gebuje juy eḡunapōn — io'e ip Jesus pe.

24 — Iba'ore — io'e. — Deus omuju Israel naxeḡebitbit kay acā — Jesus o'e. — Itabidaoat puximayū kay—ovelha buximayū kay — io'e.

25 Jesus wap o'jēḡ'aecōḡcōḡ ayacat.

— Kariwa — io'e. — Obuywan ece — io'e.

26 — Ka'ūma. Xipat ḡu oxe, bekicat xat'a yaxikxiḡ pima, akurice be ya'om — io'e.

27 — Icēmān, Kariwa — io'e. — Imēnpit akuriceyū wuyxat epoyat o'om. Mesa bewi i'at puje, akurice io'om.

28 — Ka — io'e. — Wetaybit ḡasū okay etabut cīcā iam — io'e. — Ebikuyap taḡ e'it mu'ada oce — io'e.

Gasū ma je'it o'je'ada.

29 Ibocewi o'ju iodi be—Galiléiadi be. O'jeu. Oajēm co'a jeje Jesus. Oabik.

30 Jesus kay oajēm ip—ade jījāyū. Taokērēayū dujotjon ajēmjēm o'e ip, ita'ūmayū dak, jekawēn pa'oreayū dak, warara'acayū iwātaxipipiyū dak. Jesus kay imu'ada am ip o'tojot.

Oajēm ip. O'jomōḡ Jesus wap. Soat ip o'jomōḡ. Soat ip o'je'ada. 31 Yaḡuybabi'ūm o'e ip—adeayū, xīḡxīḡ pa'ore topibiyū o'jojoho ip puye. Yaḡuybabi'ūm o'e ip, kawēn pa'ore tūbiyū dak o'jojoho ip puye. Ita'ūm topibiyū tate o'e.

— Ka'ūmḡu xipacat Deus co'iat. Israel naxeḡebitbit Deus mubuyxi. Ixe a'ōbi o'je'ada ip — io'e yaḡuybabi'ūmayū.

32 Gebuje Jesus jeweju etaybitbinayū o'tomuwā.

— Wetabotaidabotbot adeayū kay — io'e Jesus. — Ibaca'ūm ip, ixat'ūm puye. Irere ip. Xepxep xet oweju ip jekukum. Gasū bit ixat'ūmḡu ip o'e. E daḡ jeku am iba'ore e'em cebe ip, irere jījā buye, ibaca'ūm puye ip. E daḡ ma ip kuka o'tao'ūm'ūm repibun puye dak — Jesus o'e jeweju etaybitbinayū be. — Obu'u kawēn ām cebe ip: “Eyduk'a kay juy epeyepit,” i, irere buye — io'e.

33 — Pomawi pāo'a oceyabu soat muykōn ām? — io'e ip. — Ya'ūmḡu uk'a iḡo ka be. Iba'ore yabu am — io'e ip.

34 — Pebūrū pāo'a opop? — io'e cebe ip.

— 7 be — io'e ip. — Pūḡpūḡ ma axima'it'it tak — io'e ip.

35 — Kaxikxik'i epabik — Jesus o'e iboceayū be—adeayū be. Oabikbik ip ipi ju.

36 Pāo'a o'yabu Jesus—7 beat'a. Axima dak o'jat. O'jekawēn Jesus Jebay be—Deus pe.

— Bay! — io'e. — Xipat ēn, ocewebeam ocexat eḡūm — io'e.

Soat xat o'takat Jesus—pã'o'a, axima dak. O'yamu'acoḡ cĩcã. Ya'ade jĩjã o'e. Ade axima dak, imu'acoḡ puye. Iũmũm o'e jew-eju etaybitbinayũ be. Cexat ũmũm o'e ip iboceayũ be. ³⁷ Soat ip o'jo'o'o ip. Ibeḡbeḡ iboceayũ o'e. Ixat o'jepoyat. 7 beap ico be o'ḡunopapũn ip cepoyan—axima epoyan, pã'o'a epoyat'am tak. Jesus eweju etaybitbinayũ o'ḡunopapũn. O'tujowat ip. ³⁸ 4000 beayũ o'jekõn ip—aḡokatkayũ. Bekitkiyũ dak o'jekõn ayacayũ eju.

³⁹ Gebuje Jesus ixeyũ ibeḡbeḡayũ o'ḡuju. Kobe daḡ Jesus pit o'ju Magadã ka kay.

16

¹ Fariseuyũ oajẽm ip, Saduceuyũ dak. Oajẽm ip Jesus kay. Pũḡpũḡ ajẽmjẽm o'e Jesus eju kawẽn ãm.

— Ocewebe i'e ba'oreat eḡubapuk cuy ocewebe — io'e ip Jesus pe. — Deus a'õbacaap co buje, acetabun ên Deus xewiat iap kay — io'e ip. Iboap muwẽn o'e ibuyxijo am.

²⁻⁴ — Oḡubapuk ḡu juy — Jesus o'e cebe ip. — Gasũacat ikẽrẽat kuḡayũ ip. Deus kay itbut'ũmayũ ip. Eywebe i'e ba'oreat oḡubapuk ḡu.

— Kan pima eyju e'em, “Kuyajeat kabia idip ma e'em, kabi ipakpuk puye,” i. Kabia isum pima eyju e'em, “Muba'at oajẽm ḡasũ, kabi ipakpuk puye, kabikerere buye dak,” i. Eyetaybit cĩcã apẽnape kabi ipakpukat iam, kabi kay aḡ puye. Imẽnpit eyetaybit ḡu apẽnape oce'e'eap iam. Ajo juk o'jebapuk Jonas pe iap puxim pit ḡuyjom je'bapuk eyetabun — io'e Jesus. Imẽn Jesus o'jekawẽn cebe ip, itaybit puye ip apẽnape kabi ipakpukat iam, ijojom pima ip. Imẽnpuxim Jesus e'e'ap cuk o'jojoho ip. Itaybit kuka o'e ip Jesus bacaap Deus xewi osunuy iam.

— Kuyje Jonas o'jẽm axima boḡat uk pewi. Icẽmãn kuyjeacat pe i'e ba'oreat o'e. Imẽnpuxim ḡasũ aḡokatkat waram ḡuto itait je'e, ce'ũ'ũayũ dopap pewi cẽm puje xeku. Gasũacat pe i'e baõreat je'e xeku waram itaicap. Wara'at ḡu eywebe i'e ba'oreat ḡubapuk eyetabun—xeku waram itaicap acã Deus ḡubapuk — io'e Jesus.

Ibocewi Jesusyũ o'ju ip wara'at ka be.

⁵ O'timudek ip. Oajẽm wara'at ka be.

Pã'o'a o'yadujowat ḡu Jesus eju etaybitbinayũ, ḡebum'ũm puye ip.

⁶ — Aḡ cuy epesop Fariseuyũ epã'o'a muyuhuhuptõm kay, Saduceuyũ enõm kay dak — Jesus o'e cebe ip.

⁷ Gebuje o'jekawẽn ip jewewebe.

— Jesus imẽn o'jekawẽn wuywebe, pã'o'a wuyadojot ḡu buye — io'e ip.

Cedaḡ ḡu o'e ip. ⁸ Jesus pit ixeyũ ekawẽn o'ya'ĩjojo.

— Yopīt ma eyetabut okay — io'e cebe ip. — Apēnpuye eyewewebe kawēnwēn eyju: “Imēn xeku o'e, wuyju pāo'a kuḡ ḡu buye,” i? Imēn ḡu juy epe'e — io'e Jesus. ⁹ — Eyetaybit ḡu buk? — io'e cebe ip. — Gebum ḡu du eyju 5 be pāo'a oyaūm 5000 beayū xat'am iap kay? Gebum cuy epesop iboap kay — io'e. — Gebum ḡu du eyju pebūrū ico epeḡunopapūnpūn yaepoyan? Gebum cuy epesop iboap kay dak — io'e.

¹⁰ — Gebum ḡu du eyju 7 be pāo'a oyaūm 4000 beayū xat'am iap kay? Gebum cuy epesop iboap kay dak. Gebum ḡu du eyju pebūrū ico epeḡunopapūnpūn yaepoyan? Gebum cuy epesop iboap kay dak.

¹¹ — Eyetaybit gu buk tu pāo'a muwēnuwēn ḡu ōn iam? Eyetaybin cuy. Aḡ cuy ixeyū be pāo'a muyuhuhuptōm kay—Fariseuyū epāo'a muyuhuhuptōm kay, Saduceuyū epāo'a muyuhuhuptōm kay dak — io'e cebe ip.

¹² Imēneju itaybit ip Jesus pāo'a muyuhuhuptōm i'e buje, Fariseuyū emumutaybitbinap i'e ojuy osunuy, Saduceuyū emumutaybitbinap tak. Imēn ip o'ḡukūyjo. Xipat ḡu cemumutaybitbin ip. Deus xe cedaḡ ḡu ip imutaybitbin—Fariseuyū, Saduceuyū dak. Wuyjuyū muḡuykuku'ukayū ip osodop.

¹³ O'ju ip Cesaría eipi tēḡ ma—Filipe eipi tēḡ ma. Oajēm.

— Abu xe'e ōn wuyjuyū xe? — io'e cebe ip—soat waḡo o'e.

¹⁴ — “Teku waram ḡuto o'jetait'iat,” i'e'em ip—pūḡpūḡ e'em ip — io'e ip. — “Teku João Batista—waram ḡuto o'jetait'iat,” pūḡpūḡpūḡ e'em — io'e ip. — “Teku Elias—waram ḡuto o'jetait'iat,” i'e'em warara'acayū — io'e ip. — “Teku Jeremias—waram ḡuto o'jetait'iat,” i'e'em warara'acayū — io'e ip. — “Teku kuyjeat—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat—waram ḡuto o'jetait'iat,” i'e'em warara'acayū — io'e ip.

¹⁵ — Pām eyju? — io'e. — Abu ōn eyxe bit? — io'e.

¹⁶ — Cristo ēn — Simão Pedro o'e Jesus pe. — Deus emunaē ēn. Soat em itaicat ipot ēn—Deus ipot ēn — io'e Jesus pe.

¹⁷ — Icēmān, Simão — Jesus o'e. — Ijoceayū dak iboap ekawēn o'ḡuwēn ḡu ip ewebe—Deus acā—webay acā—kabi beat acā. Ecokcok ēn, João ipot, — io'e.

¹⁸ — Icēmān oḡuwēn ewebe: Ēn Pedro. “Deus ipot ēn,” exe iap ekawēn kay itabucayū webekitkin e'em ip, itabut puye ip. Okay itabucayū oe'ū ip ma'ḡu, jetait waram, ibaca jījā buye. Satanás ebekitkit bacaap podi ma e'em okay itabucayū bacaap.

¹⁹ — Ajo cūḡ ma exe ijoce, iboap tak cūḡ ma je'e Deus xe kabi be — io'e Pedro be. — Ajo bit cūḡ ḡu exe ijoce, iboap tak cūḡ ḡu je'e Deus xe kabi be. Imēnpuye a'ōbi Deus emunaē

kay itabucayũ jeedop ip Deus xe—okay itabucayũ. Deus soat kukan pima, cexe jeedop ip — Jesus o'e Pedro be.

²⁰ — Gasũ dak cuy omuwẽnuwẽn epekuku ġu wara'acayũ be. “Teku Deus emunaẽ,” i'ũmġu juy epeku — io'e jeweju etaybitbinayũ be.

²¹ Jesus jeweju etaybitbinayũ mukũyjojo o'e apẽn kuka o'jebapuk cebe iam.

— Jerusalém ka be oju — io'e cebe ip. — Ika watwat xipan ġu okuk soat ip—Judeuyũ kukukayũ, paĩyũ kukukayũ, Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ. Ipiat'ajom õn, ixeyũ buye — io'e jeweju etaybitbinayũ be. — Waoka ip — io'e Jesus. — Imẽnpit xepxep xet kap puje bit, waram ocetaít — io'e Jesus.

²² Pedro ibodi ma o'tujowat jeweju, kawẽn âm.

— Jaoka ġu ip. Deus bikuyap tomuju ġu, Kariwa — io'e Pedro. — Je'bapuk'ũma — io'e.

Imẽn Pedro o'e Jesus pe. Imukorẽm pin, Pedro xe xipat ġu kuka o'e imẽn pima bit.

²³ O'jekorepẽn Jesus.

— Mũġ ecel! — io'e Pedro be. — Satanás ekawẽn puxim ãn kawẽnwẽn. Satanás tak ibu'u owebe we'ũ âm adeayũ beam. Deus aġuy daġ ġu ãn jewaġuyġuy—ipi juacat aġuy daġ acã ãn. Imẽnpuje Deus bikuyap taġ jekuku am, ãn omubu'un ojuy — io'e Jesus Pedro be.

²⁴ Gebuje Jesus o'jekawẽn jeweju etaybitbinayũ eju.

— Oweju jeku pin pima, eywekay ma eyaġuyba'ũm cuy; eybu'um ġu dak cuy eye'ũ âm owebeam; wa'õ daġ tak cuy epeku — io'e cebe ip.

²⁵ — Imẽnēju owebeam eye'ũ buje, soat em eyetaít epesop Deus xe eye'ũap tomukadi. Eybu'u eye'ũ âm owebeam pima bit, epajẽm ġu Deus kay — io'e. ²⁶ — Ajo-kuġ tak epesop soat tarekrek kuġ ipi juat kuġ, eybiõġbuk ipiatpi'ajojoap pe imẽnpit? Ka'ũma kuġ ma! — Jesus o'e cebe ip. Tei'ũmġu soat em Deus xe wuydopaptem — io'e.

²⁷ — Soat waġo õn — Jesus o'e, kawẽnwẽn pima jewebeap pe ma. — Ocepit ma wekawẽn tojtjot'ukayũ eju, webay a'õbacaap eju dak, idip cĩcãap eju dak. Yajẽm puje, teim je'ġũm soat pe—apẽn oekuku iaptem — io'e. — ²⁸ Pũġpũġ pit jeedop wajẽmap wiwim itabẽġ—ijodiat. Oxe xe ma jeedop ip, soat kukan õn pima. Wajẽmap co'ũm puje, je'ũ ġu ip — io'e Jesus—soat waġo o'e.

17

1 5 xet kap puje, o'ju ip co'a kay—yaumat'a kay. Jesus ebapũġ ma o'tujowat—Pedro, Tiago dak, João dak. Tiago kitpit osunuy ixẽ João. Jaġepũġ ma o'tujowat ip.

Oajēm ip. ² Co'a jeje Jesus o'jewemuwarurun ebapūğayū wap. Kaxi sopsepap puxim topasopsep o'e—Jesus topa. Iisuat puxim jekabek—Jesus ekabek. Irut cīcā o'e.

³ Gebuje Moisés'ūm o'jebapuk, Elias'ūm tak. O'jebapuk ebapūğayū wap. Jesus eju jekawēn ām o'jebapuk ip. O'jekawēnwēn ip Jesus eju.

⁴ Kawēnwēn epere buje, Pedro o'e Jesus pe:

— Kariwa — io'e. — Xipat ma wuyju ijoce am. Xipat exe bima, xijap ojomōğ ijoce. Pūğ edopam ojomōğ. Wara'at Moisés'ūm dopam ojomōğ, wara'at Elias'ūm dopam — io'e Jesus pe.

⁵ Kabikerereat tak oajēm cekay ip—Jesusyū kay. Isopsepat osunuy. Ixeyū dak o'yajuy isopsepan. Deus isopsepat pidasewi o'jekawēn—kabikererereat pidasewi.

— Teku okpot. Ikukpin cīcāat oxe. Omucokcokap cīcā okpot. Eya'ōpicūğcūğ cuy epesop ya'ō kay — io'e—Deus o'e. Imēn kawēnwēn o'e Deus. Jesus muwēnuwēn o'e.

⁶ Ijo buje, ebapūğayū o'jēğ'aecōğcōğ ip. Iparara jījā o'e ip Deus kabikerereat pidasewi o'jekawēn puye. ⁷ Jesus pit o'jēğ'aecōğcōğ'iyū o'ğucay.

— Epe'āy juy — io'e cebe ip. — Eypararam ġu juy epesop — io'e.

⁸ Jeakağ ip pima, Jesus ma o'jojoho ip. Ka'ūmġu warara'acayū o'jojoho ip. O'āy ip. O'kop ip Jesus eju. O'kop ip co'a jejewi.

⁹ Kopkom pima, Jesus o'jekawēn ebapūğayū eju.

— Gasū ġu juy epejojohoiap epeğuwēn warara'acayū be — io'e cebe ip. — Guyjom pit epeyawēğmuwēnuwēn put, waram wetait puje — io'e—soat wağo o'e.

¹⁰ — Apēnpuye Moisés ekawēn ocemutaybitbin'ukayū e'em, “Koap Elias'ūm omuyku,” i? — io'e ebapūğayū Jesus pe. Imēnpuye Jesus kawēnuwēn o'e. Elias muwēnuwēn o'e.

¹¹ — Elias'ūm awēğ itaybit ġu buye ip — io'e Jesus. — Elias'ūm co'iat kuy oajēm, soat muxipan am—wajēmap peam imuxipan. Adeayū ağuyмуwarurun itabut am ip Deus kay — io'e Jesus. ¹² — Imēn Elias'ūm co'iat kuy oajēm ma ijoceayū kay. Ixeyū bit ixem itaybit ġu o'e—Moisés ekawēn eymutaybitbin'ukayū. Warēmtağ ma ip o'jukuk. Ikērēm cīcā ip o'jukuk. O'ğudadaibotbon cīcā ip. Imēn ma ōn tak ipiat osupi'ajojo, xipan ġu ip okuk puye — io'e Jesus—soat wağo o'e.

¹³ Imēn Jesus eju etaybitbin'ukayū itaybit o'e Jesus ekawēn—João Batista ajēmap ekawēn.

¹⁴ Jesusyū oajēm adeayū kay. Iboceat o'jēğ'aecōğcōğ—ağokatkat. O'jēğ'aecōğcōğ Jesus wap.

¹⁵ — Okpot kay etabotaidabotbon cuy, Kariwa — io'e. — Axik opop cebe. Ipiat'ajojom ibiōğbuk kērēat pibun — io'e

aḡokatkat Jesus pe. — Ade em o'at'at daxa be. Ade em oakõmkõm idibi be — io'e.

¹⁶ — Eweju etaybitbin'ukayũ kay otojot. Okpot otojot. Imēnpit itaybit ḡu ip ibiõḡbuk kērēat mujēm ām. Iba'ore cebe ip okpot mu'ada am — io'e Jesus pe.

¹⁷ — Deus kay itabut'ũmayũ eyju! — Jesus o'e. — Soat em wara'at taḡ epeyaḡuyḡuy buye, eyetabut'ũm Deus kay. Soat em ikērēan e'e buye dak. Puḡũn oḡuy eyxe? Ade koato eyxe oḡuy bima dak, kuka eyeabut'ũm ma epesop okay. Imēnpit ekpot etojot cuy okay ḡasũ — io'e cebay be. O'tojot.

¹⁸ Ibiõḡbuk o'ḡukorēm Jesus.

— Ejēm — io'e Jesus ibiõḡbuk kērēat pe. O'jēm jekukat xewi—aḡokatkat ipot xewi. O'je'ada ḡaxĩn ma ibiõḡbuk kērēat kuḡ topibit.

¹⁹ Yaḡepũḡ ma bima, oajēm ip Jesus kay. Jesus eju etaybitbinayũ oajēm.

— Apēnpuye ocewebe ibiõḡbuk kērēat mujēm pa'ore? — io'e ip cebe.

²⁰ — Deus kay eyetabutbūt puye — Jesus o'e. — Deus kay eyetabucap yopīt pima, ka'ũmḡu iba'ore kuka eywebe. Eyetabucap yopīt pima, mostardada buxim acã okay eyetabucap pima, kuka epe'e co'a be: “Ecenapõn ijocewi. Wara'at ka be eju juy,” i. Iḡo'a dak o'jenapõn kuka wara'at ka be — io'e cebe ip.

²¹ — Deus a'õbi'ũm pima bit, o'jēm ḡu kuka ip—ibiõḡbuk kērēayũ. O'jēm ḡu kuka ip ikukukayũ bewi. Deus kay ḡebum pima, wuyju jekõnkõn ḡu e'em acã o'jēm ip, Deus eju wuyekawēnwēn'uk pima dak — io'e Jesus.

²² Gebuje o'je'aweroro Jesusyũ Galiléia eipi be.

— Soat waḡo õn — Jesus o'e cebe ip. — Ipi juacayũ odujowan ip oaoka pinayũ kay. ²³ Okay itakomaayũ oaoka ip. Imēnpit ebapũḡ kabia kap puje, õn pit waram ocetait Deus a'õbi — io'e aweroayũ be. Imēn Jesus o'e buye, iḡucyũḡcũḡap kuḡ ma acã ip o'e—aweroayũ o'e.

²⁴ Cafarnaum ka kay oajēm ip. Israel naxeḡebitbit pewi dinheiro bubu'ukayũ osodop ibo ka be. Deus eju kawēnwēnap'a muxipanpan'ukayũ beam ibubum o'e ip.

— Emutaybitbin'ukat dinheiro je'ḡũm tu ibubu'ukayũ be Deus eju kawēnwēnap'a muxipanpan'ukayũ beam? — io'e ip Pedro be.

²⁵ — Hm hm — Pedro o'e. — Je'ḡũm — io'e.

O'jepit. Dexe. Jesus o'jekawēn Pedro eju.

— Apēn xipat exe, Simão? — io'e. — Abu-bewi ipi kukukayũ dinheiro je'jat ip? Jekpotpoyũ bewi du? Wara'acayũ bewi ḡu xe'e? — io'e Pedro be.

26 — Jekpotpoyū bewi ġu—wara'acayū bewi acã — io'e.

— Hm hm — Jesus o'e. — Imēnpuye ipi kukukat ipotpoyū dinheiro je'gūm ġu ip dinheiro bubu'ukayū be — io'e Jesus. — Imēnpuxim Deus ipot tak dinheiro je'gūm ġu juy Deus eju kawēnwēnap'a muxipanpan'ukayū be.

27 — Inaka wuyju dinheiro aġūm cebe ip — Jesus o'e. — Itakomān ġu juy ip wuykay. Eju iodi kay — io'e Pedro be. — Piġa ejoxik cuy idibi be — ie'em. — Axima juy eju'uk piġa bewi koap ma. Axima bi ixik puje, dinheiro'a eyadobuxik axima bi be. Axima bi bewi eyabu juy — io'e.

— Ibo'a eyadujowat dinheiro bubu'ukayū kay Deus eju kawēnwēnap'a muxipanpan'ukayū beam—dinheiro'a. Ya-muxipanpanayū dei je'e owebewi, ewebewi dak — io'e Jesus Pedro be.

— Hm hm — io'e Pedro.
O'ju. O'yabu. O'yaūm.

18

1 Gaxīn ma oajēm ip—imutaybitbinayū. Oajēm Jesus kay, Pedro cēm awap.

— Abu je'e ya'ōbuyxian wuy'in warara'acat podi ma, Deus xe acesop pima? — io'e ip Jesus pe.

2 Imēnpuye Jesus bekicat o'tomuwã jekadi am. Jesusyū bidase cūġ'i osunuy bekicat.

3-4 — Wara'acat podi ma wuyetabun ibuyxiat pin'ūmat. Bekicat puxim ixē. Iġasū xipacat xeku Deus xe, soat kukan pima ōn. Iboap kay juy ġebum epesop — io'e Jesus cebe ip. — Wara'at taġ jekukum epesop — io'e cebe ip. — Bekicat puxim cuy epesop. Apēn ite bekicat ya'ōbaca pin ġu, imēn tak eyju eya'ōbaca pin ġu juy epesop. Eya'ōbaca pin'ūm pima, xipan epeyeku Deus xe. Eya'ōbaca pin pima, Deus xe ġu epesop, soat kukan pima ōn — io'e Jesus.

5 — Eyju xipan bekitkit kuġ pima, xipan okuġ tak epesop — io'e Jesus. Ijop bekicat Jesus itabun'isuat puxim. Jesus tieġ Jesus kay itabun'isuat ju'kuk xipan pima, Jesus tak ju'kuk xipan ijo'iat.

6 — Bekicat mubu'un puje okay itabut am, ikērēat murūġrūġ eyju, okay itabucat mubu'un puje. Imubu'un puje, Deus cuy ipiat supi'ajoat eykay. Imēn ey'e awap, xipat kuka juk o'e wita'a yaboġat'a mukirik am eyaġobu eju iodi be eymuakōm — io'e cebe ip. 7 — Oġuycūġ cīcã, eyju wara'acat mubu'un pima, okay jetabut am. Okay itabucat ikērēan e'e ip, warara'acat cocom ip pima—ikērēan e'e'ukayū jojom ip pima. Imēnpuye ikērēan e'e'ukayū itabotaidadotbot cīcã jeedop ip, wara'at osubuyxijo buye.

8 — Epeyepere juy ikērēat muḡuḡēap eybōmbicuk pima bit purut ka. Eybu'ūm pima bit purut ka, ikērēat epeḡuḡē ḡu. Imēn eyajēm Deus kay, ikērēat muḡeḡēm ḡu buye. Xipat kuka o'e eyōm ām Deus kay pūḡpu bima dak. Xipat ḡu kuka o'e eyōm ām ipiat'ajojoap pe xepxepu ma—daxa epirēm'ūmap pe.

— Epeyepere juy ikērēat mujurūḡrūḡap. Eyī'ūm pima bit purut ka, ikērēat epeḡujurūḡrūḡ ḡu. Imēn kuka eywebe ipiat'ajoap puxixim, daxa epirēm'ūmap pe eyjuap puxixim. Imēn eyajēm Deus kay, ikērēat kay ḡu epekuku buye. Xipat kuka o'e eyōm ām Deus kay taokērēat pima dak. Xipat ḡu kuka o'e eyōm ām ipiat'ajojoap pe taokērēat'ūmat ma—daxa epirēm'ūmap pe.

9 — Epeyepere juy jeakap ikērēat kay. Eyeta'ūm pima bit purut ka, ikērēat epeḡēḡē ḡu, ipiat'ajoap puxixim, daxa epirēm'ūmap pe eyjuap puxixim. Imēn ikērēat muḡēḡē'ūm pima, eyajēm Deus xe, ikērēat kay ḡu buye. Xipat kuka o'e eyōm ām Deus kay pūḡta bima dak. Xipat ḡu kuka o'e eyōm ām ipiat'ajojoap pe xepxepa ma—daxa epirēm'ūmap pe.

10 — Eyday'em'um cuy epesop — io'e jewēju etaybitbinayū be. — Okay itabun'isuayū mubekitkin ḡu juy epesop. Ioce eywebe, Deus ekawēn tojotjot'ukayū ixeyū kuḡ soat em. Deus ekawēn tojotjot'ukayū jebikuyap taḡ cepit put ip Deus kay, ceweju kawēn ām—webay eju—kabi beat eju. Imēnpuye eyday'em'um cuy epesop — io'e Jesus cebe ip. 11 — Soat waḡo ōn. Ijodi ojot ikērēat mujurūḡrūḡ'ukat taxijo am — Jesus o'e. — Imēnpuye okay itabun'isuayū mubekitkin ḡu juy epesop — io'e cebe ip.

12 Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn cebe ip ḡebuḡe bit.

— Apēn kuka o'e jeōhōyū kukukat, iōhō oitabidao bima? Jeōhō kudadam je'e xeku. 100 be iōhōyū—ovelha. Pūḡ ixeyū'in pit oitabidao bima, kudadam je'e. Co'a koreren taḡ warara'acat kōnkōn pima, je'ju itabidaoat kuda am. 99 beayū bewi je'ju — io'e.

13 — Icēmān ōn e'em eywebe, itabidao topibit tobuxik puje, icokcok cīcā ma je'e, jeōhō o'tobuxik puye. Icokcok cīcā je'e itabidaoat kuḡ oexe buye. Itabidao'ūmayū kay icokcokap podi ma je'e itabidaoat kay icokcokap — Jesus o'e cebe ip. 14 — Jeōhōyū kukukat ibu'u jeōhō be itabidao am. Imēnpuxim Deus ibu'u pūḡ pe ma okay itabun'isuayū be ma wūy ma jedop am jexewi—wuyebay xewi—kabi beat xewi — io'e Jesus.

15 — Eykitpit ikērēat eywebe e'em pima, epeyekawēn ceweju. Iboap ikērēat muwēnuwēn cuy epesop. Eyaguyupūḡ ma epeyekawēn eykitpit eju. Eyekawēn kay bima, eyburem epesop—eykitpit, eyju dak — io'e Jesus. 16 — Eyekawēn

kay'üm pima bit, eyweju epetujowat pũğ, xepxep eyekawën co am. Waram cuy epeyekawën eykitpit eju. Eywejuayũ juy imën e'e'eap ya'ïjo.

— Ya'ïjo buje, soat jekawën put wuyjuyũ be: “Aceya'ïjo soat e'e'eap. Imën o'e,” i. Imën xepxep ekawën tağ, eba pũğ ekawën tağ ğu xe'e'i. Imën opop ibararak Deus ekawëntup pe — io'e Jesus.

¹⁷ — Ixeyũ ekawën kay'üm pima dak, okay itabucayũ mukũyjom cuy eyju, jeawero puje ip. Ixeyũ ekawën kay'üm pima bit, Judeu'umat puxim epejukuk—eykipit epejukuk. Wuywebewi iecuğap peam dinheiro bubu'ukat puxim epejukuk—cekay'umat puxim — io'e cebe ip.

¹⁸ — Icēmān e'em òn eywebe. Ipi juacat pe, “Deus xe cũğ ma ekukuap,” i ey'e buje, kabi be bima iboap kukuap cũğ ma je'e. Ipi juacat pe, “Deus xe cũğ ğu ekukuap,” i ey'e buje bit, kabi be bima iboap kukuap cũğ ğu je'e Deus xe — Jesus o'e cebe ip.

¹⁹ — Xepxem kawēnwēn pima eyju Deus eju pũğ tağ ma, eybikuyap tağ ma webay je'e eywebeam—kabi beat je'e — io'e cebe ip. ²⁰ — Xexep xe'e, eba pũğ ma xe'e omubuyxi am jeawerorom pima, òn tak e'em ixeyũ xe — io'e.

²¹ Gebuje Pedro o'jekawën Jesus eju.

— Ocexe ibuyxiat — io'e. — Pebürũ em cuy ocegebu ğu ikērēat kay? — owebe okitpit ikērēān e'eap kay? 7 em ma du? — io'e Jesus pe.

²² — Ka'ũma — Jesus o'e. — 7 em ğu ma. Ade em ma—490 em ma — io'e Pedro be.

²³ Pedro ekawën buye, Jesus o'jekawën iboceayũ be. Deus soat kukanap muwēnuwēn o'e. O'jekawën iboceayũ mutaybitbin.

— Webay ipi kukukat puxim — io'e Jesus. — Kabi beat webay. Imēnpit ipi kukukat puxim. Ipi kukukat oajēm jekapik'ukayũ kay. Kapik'ukayũ bewi ceweroaptei bu am, oajēm ipi kukukat.

²⁴ — Koap em kapik'ukat o'tujot ip jekariwa be. Ade jĩjã ceaweroap o'e—mil be dinheiro'a—prata muğēğēat'a.

²⁵ Imēnpit ixē kapik'ukat kaka ğu dinheiro. Cedinheiro o'e ğu ceaweroap teida am. Imēnpuyē jekariwa ja'ōbi o'ğuju soat tuk'a beat ūm ām, teida am—itayxi ūm ām, ipotpoyũ ūm ām tak. ²⁶ O'jēğ'aecōğcōğ cewap.

— “Imēnpuk,” io'e jekariwa be. “Oteida ğuyjom soatei,” io'e kapik'ukat.

²⁷ Kapik'ukat a'ō buye, cekariwa itabotaidabotbot o'e cekay.

— “Eaweroaptei eğũm ğu juy owebe,” cekariwa o'e cebe. “Pũğ em tak ka'ũma,” io'e kapik'ukat pe.

— “Xipat cĩcāat ēn,” io'e kapik'ukat.

28 — O'ju. Kapikpik'ukat o'ju jebureyũ kay—kapikpik'ukayũ kay. Dao ma o'topabijuk jekapikap peayũ. Pũğ ma ceaweroap 100 dinheiro osunuy. Yopĩt ma dinheiro osunuy. O'jat jebure yağobu eju.

— Gebuje o'yağobuaha.

— “Eaweroap owebe eteida,” io'e.

29 O'jěğ'aecõğcõğ cewap.

— “Obure!” io'e. “Etabotaidabotbot okay,” io'e. “Ōn soat oteida guyjom—weaweroap,” io'e jebure be.

30 — Ixe imēnpit: “Ap!” io'e. “Gaxi ma òn cekay,” io'e.

— “Iba'ore. Dinheiro kuğ ğu òn,” io'e.

Imēnpuye ibure daomūnmūnap'a be o'ğuju.

— “Eaweroap teida buje acã, ecejēm,” io'e ibure.

31 Warara'acat kapikpik'ukayũ itakoma ip o'e jebure awěğ cocom pima.

— Gebuje ip jeipi kukukat pe o'ju. Soat o'ğuwēn ip jeipi kukukat pe — io'e Jesus.

32 — Gebuje kapikpik'ukat ekariwa o'tomuwã.

— “Kapikpik'ukat,” io'e. “Xipat'ūmat,” io'e cebe. “Juk ece owebe, 'Imēnpuk. Guyjom cuy oteida,' i. Imēnpuye eteida'ūmap kay kuy ğebum ğu oce. 33 Wetabotaidabotbot oğuy ekay òn pit. Imēnpuxim ma juy eğuy ěn tak ebure kay,” io'e — io'e Jesus.

34 — Kariwa itakoma jījã o'e kapikpik'ukat kay. Imēnpuye o'ğuju daomūnmūnap'a be ipiat'ajo am.

— “Teida buje acã dak ecejēm,” io'e cebe. 35 Eyju dak eyetabotaidabotbot'ūm pima eywağoyũ kay, ikērēat kay ğebum puye; imēnpuxim webay dak—kabi beat tak itabotaidabotbot ğu je'e eykay, ikērēat kay ğebum puye — io'e Jesus cebe ip.

19

1 Jekawēn epere buje, Jesus Galilía eipi bewi o'ju. Jepitpin o'e Jesusyũ. Judía eipi kay oajēm. Wara'at kadi be ma oeku. Jordãodi wĩnãbu ma oeku. 2 Adeayũ o'ju Jesus tomuju. Ade jījã. O'ju ibo ka beayũ—iwãtaxipipiyũ Soat o'ğ'u'ada. Judía eipi be o'ğ'u'ada Jesus.

3 Fariseuyũ oajēm ip cekay waram. Jesus a'õ muwarurunap ojuy ip.

— Wuyawēwēap tağ tu wuytayxi epereperem, wuyxe cũğ'ūmap tağ jekukum pima xeku? — io'e ip cebe.

4 — Epetupco juy Deus ekawēntup — Jesus o'e cebe ip. — Imēn ibodup e'em:

Kuyje soat muğēğē'ukat ağokatkat o'ğugē, ayacat tak. Ixeyũ o'ğugē xepxem ma jekuku am, i — io'e Jesus.

5-6 — Imēnpuye Deus o'jekawēn cebe ip—agokatkat pe, ayacat pedak.

Jetayxi bu buje, agokatkat cēmcēm jebay duk'a bewi, jetayxi eju cucum. Jektop pu buje, ayacat tak jektop eju cucum, i. Xepxep ma ip. Imēnpit pūgāt puxim ip o'e jewekuḡ soat em jeweweju ip cucum puye. Imēnpuye eytayxi juy epeyepere ḡu. Pūgāt puxim eyju Deus a'ōbi. Deus xe eyju pūḡ ma — io'e Jesus.

7 — Apēneju Moisés o'e: “Eytayxi epere pin pima, ‘Otayxim ḡu ece ḡasū bit’ iaptup cuy epetupmubararak. Gebuje ibodup epetupūm ayacat pe, epere am,” i?

8 — Moisés imēn o'e, eybu'u jījā buye ya'ō daḡ jeku am. Kuyje bit imēn ḡu o'e. Kuyje Deus soat o'ḡuḡē.

9 — Ibocewi e'em ōn eywebe. Agokatkat jetayxi epere buje, wara'at pu am pima, ikērē cīcāat muḡēḡēm. Itayxi koapat jektop eju acā o'jepo. Imēn pima, ixē agokatkat ikērēat muḡēḡēm itayxi be. Imēnpuye ikērēat o'ḡubapukpuk ixē agokatkat — Jesus o'e.

10 — Ibu'u'u ip pima jewewekay, xipat kuka o'jewebumūn ḡu — io'e ip—Jesus eju etaybitbinayū o'e cebe.

11 Gebuje Jesus o'jede.

— Soat pe ḡu ōn e'em imēnpit. Pūḡpūḡ ma iḡo ekawēn taḡ jekukum. Deus ixeyū mubacan'ūm pima, iba'ore cebe ip jaḡepūḡ ma jeku am.

12 — Iḡo ekawēn taḡ jewebumūnmūn ḡu ip Deus a'ōbi. Deus soat kukanap kay jījā ip. Imēnpuye jewebumūnmūn ḡu ip. Warara'acat pit jewebumūnmūn ḡu ip—agokatkayū. Jewebumūnmūn ḡu jekapap pibun; iba'ore cebe ip ayacat mu'ukreḡ am. Warara'at tak jewebumūnmūn ḡu pūḡ ma o'subudakacap pibun; iba'ore cebe dak.

— Imēneju soat pe ḡu ōn e'em. Iḡo ekawēn kayayū be acā ōn e'em. Cekay butayū iḡo ekawēn taḡ cuy jekukum ip — io'e.

13 Gebuje iboceayū bekitkit o'tojot ip Jesus kay. Bekicat yabi jeje jebumōḡ ām, o'tojot Jesus kay. Bekicat peam kawēn ām Deus eju, o'tojot ip.

— Bekicat cuy epetojot ḡu juy Jesus kay — io'e ceweju etaybitbinayū iboceayū be. Imēn iboceayū o'ḡukorēm ip.

14 — Āḡ jeedot ip bekitkit okay — Jesus pit o'e. — Imubu'un ḡu juy okay imudot am. Ixe bekitkit oxe yajēm pin ip. Imēnpuxim Deus soat kukanap kabia soat ip yajēm pin oxe—okay itabucayū — io'e. — Imēnpuye epeḡudot cuy okay — io'e.

15 O'jebumōḡ bekitkit abi jeje, bekicat peam kawēn ām Deus pe. O'ju.

16 Pūḡ em ibubut adeat oajēm Jesus kay.

— Omutaybitbin'ukat! — io'e Jesus pe. — Soat em Deus xe oꝓuy pin wetait. Apēn xipacat oce'e juy, soat em cexe oꝓuy am? — io'e.

¹⁷ — Apēnpuye ecekawēn owebe, “Apēn xipacat oce'e juy?” i. Pũḡ acā xipat cīcāat. Deus xeku. Apēn wuye'ajoyoyũ'ũm'ũm pe Moisés o'e iap taḡ cuy jekukum ecesop — io'e. — Imēn jekukum pime, etait eḡuy cexe soat em.

¹⁸ — Ajo a'ō daḡ cuy oceku Moisés ekawēn'in? — io'e.

— Iḡo a'ō daḡ — io'e Jesus.

Warara'acat epeyaoka ḡu juy, i. Wara'acat tayxi kay ḡu juy, i dak. Eybukuruḡ ḡu juy epesop, i dak. Warara'at awēḡ mukērērērēn ḡu juy epesop, i dak. ¹⁹ Ibuyxim cuy eyebay epejukuk, eyxi dak, i dak. Eyxeat ikukpin epejukuk eywekukap puxim, i dak — io'e Jesus.

²⁰ — Ijop ekawēn taḡ ojekukuku—soat taḡ — io'e. — Ajo dak ḡuto oḡũḡē? — io'e.

²¹ — Soat taḡ oweju jekuku am, ebubut cuy eteida—soat ma. Ibo juy dinheiro tei'ũma eḡũm tadaibocayũ be — io'e. — Imēn e'e buje, ade je'e ebubut kabi be — io'e.

— Gebuje ejot okay, oweju jekuku am soat em — io'e Jesus.

— Iba'ore — io'e.

²² Iḡuycũḡ cīcā o'e, Jesus ekawēn puye, ibubut ade jĩjā buye. Tacup o'e jebubun. O'jenapōn ixē.

²³ Gebuje Jesus o'jekawēn jewēju etaybitbinayũ eju.

— Iba'ore jĩjā ibubut adeat ōm ām Deus xe kabi be — io'e cebe ip. — Ibu'u jĩjā ip Deus a'ō kay ām, itabut cīcā ip jebubut kay buye. ²⁴ Camelo ikap pa'ore awi daobi'atok taḡ. Imēnpit ibodi ma iba'ore ibubut adeat ōm ām Deus xe, kabi be — io'e.

²⁵ Jewaḡuy muḡēḡēm o'e ip, iboap co buje.

— Abu jewedaxijo but? — io'e ip.

²⁶ Imēnpuye Jesus o'jeak cekay—iboceayũ kay.

— Wuywedaxijo ba'ore soat em Deus xe wuydop am — io'e cebe ip. — Deus pe bit soat i'e but — io'e. — Deus pe soat daxijo but — io'e Jesus.

²⁷ — Pām oceju? — Pedro o'e. — Kuy soat ocesuiwat ewēju jeku am. Ajo dak ocejat? — io'e.

²⁸ — Icēmān ōn e'em eywebe. Soat waḡo ōn — io'e Jesus. — Ipi be wepit puje, iisu e'em soat ma ipi daḡ. Xik'i e'em ōn. Israel diwacayũ kay ya'ijojo oce'e. Wa'ōbuyxi jĩjāat oce'e. Ajo xipat Deus xe iap oḡuwēn cebe ip—ajo xipat'ũm Deus xe iap tak. Eyju ma dak Israel diwacayũ epeyewede—12 beayũ diwacayũ. Eyju dak xixik'i epesop. Epeḡuwēn cebe ip ajo xipat Deus xe iap, ajo xipat'ũm Deus xe iap tak.

²⁹ — Owebeam soat xewi o'juaiyũ ade jĩjā je'jat ip. 100 beat je'jat ip. Jeduk'a bewi o'juaiyũ, jeipi bewi o'juaiyũ dak, jebadipyũ xewi o'juaiyũ dak; jewaḡo xewi o'juaiyũ, jekitpit

xewi o'juiayũ, jebay xewi o'juiayũ, jexi xewi o'juiayũ, jekpot-poyũ xewi o'juiayũ, jedaxityũ xewi o'juiayũ—soat ip ade jĩã xipacat je'jat ip. Deus xe dak itait jeedop ip soat em — io'e Jesus. ³⁰ — Ade ya'õbuyxiayũ'in yopĩcayũm jeedop ip. Ade yopĩcayũ'in ya'õbuyxiayũm jeedop ip — io'e Jesus.

20

¹ Deus soat kukan pima, uva'a kuğ jekat peat puxim ixé. Xeku kapikpikayũ kudadam o'e, jewebeam kapik am. Imēn Jesus ekawēn o'e jewejuacat mutaybit am. Wuymutaybitbinap muwēnuwēn o'e—imēnpuximap ekawēn.

— Ixe uva kuğ jekat peat o'ju jebuywatwacayũ kudadam. Kabia isum o'ju, jekat pe tujowat am — io'e. — O'ju — io'e.

² — “Gasũ epeju, okat pe obuywat am,” io'e cebe ip—soat pe. “Pũğ kabia oteida—eyekapikapteim. Okat pe eyepere buje, oteida. Pũğ isurũgat'a eyekapikaptei e'em—prata'a,” i. Imēn o'e cebe ip, iboaptei ibabĩ dağ o'e buye—jeka beacat pabi dağ.

— “Xipat,” io'e ip.

Imēnpuye soat o'ju ip ikat pe, ibuywan.

³ — Kabia isusu ma o'ju waram kapikpikayũ kuda am. 9 hora bima o'ju. O'tobuxik warara'acayũ—xerem ġu pēnpēnayũ.

— Oajēm ka'ũmġu pēnpēnayũ kay. Ceaweroroap pe oajēm—tarekrek muxipanap'a be.

⁴ — “Epeju okat pe. Oteida eywebe eykapikaptei—ajo cũğ ma iaptei,” io'e cebe ip.

— “Hm hm,” io'e ip. “Ebuywan oceju,”.

⁵ Imēnpuye ip o'ju.

— Kariwa waram o'ju. Kaxicuğ ma waram o'ju. Uvadip kat iwat o'ju. Warara'acayũ o'tujowat jekat pe, kapik am.

— Katpujesu warara'acayũ o'ġuju jekat pe, kapik am tak. 3 hora bima o'ġuju.

⁶ — Katpuje oeku. 5 hora bima, oeku. Warara'acayũ o'tobuxik—ka'ũma pēnpēnayũ. Ceaweroroap pe ip o'e.

— “Apēnpuye eyju kabia bun kapikpiğ ġu?” io'e cebe ip.

⁷ — “O'e ġu ocewebe buye, oceju ġu,” io'e ip.

— “Gasũ bit eyju dak õn jeymuju. Oteida eywebe,” io'e.

— “Hm hm,” io'e ip.

Imēnpuye o'tujowat jekat pe, kapik am.

⁸ — Kaxi cēm pima, ixé uvadip kat iwat jedinheiro kukukat o'tomuwã.

— “Kapikpikibiyũ etomuwã juy, cekapikaptei ūm ãm,” io'e. “Katpuje ajēmibiyũ ekapikaptei juy eġũm cebe koam. Gebuje katpujesu ajēmibiyũ be juy eġũm. Gebuje kaxicuğ ajēmibiyũ

be. Gebuje kabia isusu ajēmibiyũ be. Kabia isu ajēmibiyũ ekapikapteĩ eḡũm kanomũm,” io'e cebe.

— “Hm hm,” io'e jekariwa be.

9 — Katpuje ajēmibiyũ o'tomuwã 5 hora be ajēmibiyũ. Cekapikapteĩ o'ḡũm cebe ip, ajēm puje. Pũḡ kabia ekapikapteĩ o'ḡũm cebe ip. O'jat. O'ju ip.

10 — Kabia isu ajēmibiyũ ekapikapteĩ o'ḡũm kanomũm. Tũybe ade ocejat ocekapikapteĩ iãn o'e ip. Imēnpit ibitbit ma ip o'jat jedinheiro—jekapikapteĩ—katpuje ma ajēmibiyũ ekapikapteĩ, kabia isu ajēmibiyũ ekapikapteĩ dak. ¹¹ Imēnpuye uvadip kat iwat kay ip o'e jemãmãmãm.

12 — “Katpuje acã kapikpig o'e ip—wara'acayũ. Cũḡ ḡu o'e tei jo'iat kuka ocedei,” io'e ip. Jemãmãmã ip. “Pũḡ hora acã kapikpig o'e ip. Ocejũ bit kapikpig soat em ma—kabia isum pima, kaxicuḡ pima dak. Kajepi kuḡ cĩcã oceju, kapikpig puye,” io'e ip.

13 — “Obure,” io'e uvadip kat iwat jemãmãmãmãat pe. “Xipat õn. Oḡũm ekapikapteĩ wa'õ daḡ. Cũḡat õn.

— “‘Pũḡ kabia ekapikapteĩ oteida—eyekapikapteim,’ i'e buje, ên tak ‘Xipat,’ iece owebe,” io'e jemãmãmãmãmãat pe. ¹⁴ “Imēn eywebe oḡũm, katpuje ma ajēmibiyũ be dak oḡũm,” io'e. “Teku ekapikapteĩ,” io'e. “Etujobit eduk'a kay,” io'e.

15 — “Etakoma ḡu okay eguy, odacup ḡu buye,” io'e cebe. “Wedinheiro ma beku,” io'e. “Õn bũrũku poro teida pin,” io'e uvadip kat iwat jemãmãmãmãmãat pe.

16 — Imēntak — Jesus o'e. — Deus icēmat cĩcãat. Ajo xipat cexe iam, ajo xipat ḡu cexe iam kawēnwēn je'e soat pe. Soat ijo'in ma je'e — io'e Jesus. — Imēnpuye ade ya'õbuyxiayũ'in yopĩcayũm jeedop ip. Ade yopĩcayũ'in ya'õbuyxiayũm jeedop ip — io'e.

¹⁷ Jerusalém ka kay cucum pima, Jesus jewēju etaybitbinayũ jewekay o'tomuwã adeayũ parakpewi. O'jekawēn cebe ip.

18 — Eya'õpicũḡcũḡ cuy epesop! — io'e cebe ip. — Jerusalém ka kay cum wuyju — io'e Jesus. — Soat waḡo õn. Iboceayũ osubamukirik, okay itakomaayũ be odujowat am—paĩyũ kukukayũ be, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayũ be dak. “Ikērēat kuḡ ên ocexe,” i je'e ip owebe — io'e Jesus. — “Eje'ũ juy,” i je'e ip owebe — io'e.

¹⁹ Judeu'ũmayũ be odujowat ip — io'e. — Owaywayway jĩjã je'e ip. Omupokupok ip. Korosa jeje oba mupaya ip. Oaoka ip. Imēnpit xepxep xet kap puje, waram ḡuto ocetaĩt — io'e 12 beayũ be.

²⁰ Gebuje Zebedeu tayxi oajēm Jesus kay. Je'iyū eju oajēm—agokatkayū eju. Ojēg'aecōgōgōg Jesus wap. Ibikuyap kay o'e Jesus xewi.

²¹ — Ajo-kay ēn? — io'e Jesus cebe.

— O'iyū dak imēn cekay, pūg xik'i eba'at kadi, wara'at eba'ūgat kadi. Imēn ōn cekay, ēn soat kukan puje — io'e. — I juy ece owebe: “Ekawēn taḡ oce'e ewebe,” i — io'e Jesus pe.

²² — Iba'ore — Jesus o'e cebe ip. — Eyetaybit pūn'ūma eyju iboap ojuyjuy oxewi. Apēn owebe ipiat o'supī'ajoat ip iap puxim tu eywebe dak ipiatsupī'ajoat ip? — io'e.

— Hm hm — io'e ip. — Ocewebe dak ipiatsupī'ajoat ip apēn ewebe ipiat o'supī'ajoat ip iap puxim — io'e Zebedeu ipotpoyū.

²³ — Ha'a — io'e Jesus. — Apēn owebe ip ipiat o'supī'ajo iap puxim ma eyju dak ipiat epesupī'ajojo — io'e cebe ip. — Imēnpit wa'ōbi ḡu jeedop ip oba'at kadi—webay a'ōbi acā jeedop ip. Wa'ōbi ḡu jeedop ip oba'ūgat kadi—webay a'ōbi acā jeedop ip. Deus a'ōbi acā ixeyū iboka kaxikxik'i jeedop—Deus o'taēiyū — io'e Jesus.

²⁴ Warara'acat iboam co buje bit, itakoma o'e ip xepxepayū kay—Zebedeu ipotpoyū kay. 10 beayū itakoma o'e ip.

²⁵ Imēnpuyē Jesus:

— Epesot cuy okay — io'e cebe ip—soat pe. — Eyetaybit Judeu'ūmayū kukukayū soat em ya'ōpuruḡ jebekitkiyū mujum iam — io'e cebe ip. — Ikukukayū soat em biḡ ma jebekitkiyū mukapikpiḡ'uk ip iam — io'e. — “Oca'ōbuyxi jījā,” i'e'em ip jebekitkit pe soat em. ²⁶ Eyju bit ka'ūma. Imēn ḡu juy epeyewekuk. Eyju bit kariwaboḡ pin pima, warara'acat puywatwan cuy epesop. ²⁷ Ya'ōbuyxian pin pima, eybureyū beam tei'ūma epeyekapikpik cuy — io'e Jesus.

²⁸ — Imēntak soat waḡo ōn — Jesus o'e. — Warara'acat pe obuywat am ḡu ojot ijodi. Warara'acat puywatwat'ukan ojot. Adeayū daxijo am ma ojot. Soat em itabēḡ jeedop ip kabi be, cewebeam oje'ū buye — io'e Jesus.

²⁹ Jericó ka bewi o'ju ip—Jesusyū—adeayū. Jesus tomuju o'ju ip. ³⁰ Xepxepayū oabik e bitako daḡ—ita'ūmayū.

— Jesus ijoma kapkam — adeayū o'e ita'ūmayū be.

Gebuje ya'ōberen o'tomuwā ip Jesus kay.

— Davi naxeḡebit ēn. Etabotaidabotbon cuy eḡuy ocekey — ita'ūmayū o'e Jesus pe.

³¹ — Mūḡ'i juy epesop! — io'e adeayū.

O'gukoreḡ. Imēnpit biḡ ma o'jewāwā ya'ōberen.

— Kariwa! — io'e maḡuto. — Davi naxeḡebit ēn. Etabotaidabotbon cuy eḡuy ocekey — io'e ip Jesus pe.

³² O'jecū Jesus.

— Epesot okay — io'e ita'ũmayũ be.
 O'ju ip cekay—Jesusu kay.
 — Ajo-kay eyju oxewi? — io'e cebe ip.
 33 — Ocetadam ece — io'e ip jekariwa be.
 — Jetada õn — io'e Jesus. 34 — Ita'ũmayũ kay wetabotaid-
 abotbot — io'e.
 Ita o'sutamucay itamudim am.
 Iboap e isum ma o'jewetada. O'jecoan ip. Jesus tomuju o'ju
 ip, o'je'ada buye.

21

1 Jerusalém ka tēg pima Jesusyũ, oajēm ip Betfagé ka kay.
 Co'a bicũgpe osunuy—Oliveiradip'a bicũgpe.

Ibocewi jewēju etaybitbinayũ o'guju Jesus. Xepxep o'guju.
 Wara'at aḡoka kay o'guju.

2 — Epeju juy aḡoka kay—wuywapat ka kay — io'e.
 O'gukũyjo.

— Bomaku epeju. Dao ma jumenta epetobuxik. I'tit'it eju
 ma juy epetobuxik — io'e. — Ikirikirik opop ip. Epeḡuwekap
 cuy.

— Imuwekap puje, epetojot okay jumenta, i'tit tak — io'e
 Jesus xepxepayũ be.

— Hm hm — io'e ip. — Ocetojot cuy.

3 — “Ajo pēnpēn eyju?” i'e'em iboceayũ eywebe bima,
 “Ikuḡ'ũm puye, ocekarriwa jumenta kay, i'tit'it kay dak,” i juy
 epe'e cebe ip — io'e Jesus. — “Ha'a. Epetujowat ḡaxĩn ma,”
 iboceayũ je'e eywebe — Jesus o'e. — Okay imujujum je'e —
 Jesus o'e.

— Hm hm — io'e ip.

4-11 Jesus a'õbi o'ju ip. Jumenta o'tobuxik ip. Ikirikirik osunuy.
 O'ḡuwekap ip. I'tit'it tak o'ḡuwekap ip.

Jesus kay o'tujuajēm. Jeekabek jumento ukxabi jeje o'jomõḡ
 ip. Oabik Jesus iekabek ceje jumento ukxabi jeje. Ade jĩjã
 iboceayũ jeekabek o'ḡupayapaya ip Jesus wap e daḡ, ya'õbuyxi
 cexe ip puye.

— Xipat cĩcãat Jesus — io'e adeayũ—Jesus wap cuibiyũ,
 tomujuayũ dak. — Davi naxeḡebit teku. Deus kuy imucok-
 cokcoḡ, Deus a'õbi oajēm teku wuykay buye. Deus ya'õbuyxi
 jĩjã. Idip cĩcã — io'e ip ya'õberen, icokcok cĩcã buye.

Jerusalém ka kay oajēm Jesus. Soat Jerusalém watwat
 yaḡuybabi'ũm o'e ip, jetahiba'arēm puye.

— Abu sute? — io'e ip.

— Jesus teku — adeayũ o'e cebe ip. Itaybicayũ o'e.
 — Nazaré ka wat teku. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat
 teku—Galiléia eipi bewiat — io'e ip.

Iměn soat o'jebapuk apěn Deus ekawěn muwěnuwěn'ukat o'tupmubararak Deus a'ōbi. Iměn juk adi o'jekawěn:

Jerusalém watwat cuy epeğukūyo: “Eykekukat omuyku. Jumento ukxabi jeje xik'i omuy—jumenta'it'it ukxabi jeje. Ya'ōdidiat eykekukat je'e,” i juy epe'e — i juk o'e—Deus ekawěn muwěnuwěn'ukat o'e.

¹² Oajēm Jesus puca deidada'ukayū kay. Deus eju kawěnwěnap'a be osodop ip, puca bubu'ukayū dak. Yabogat'a be osodop ip. Dinheiro mutrokakan'ukayū emesa o'ğuy'at. Wūn'! Pukaso deidada'ukayū abikbikap o'ğudu'udu. Batku! Yabikbikap o'ğuy'at Jesus. O'ğujēm soat ip.

¹³ — Deus ekawěntup e'em:

Oduk'a soat ka dağwiacat oweju kawěnwěnap'am je'e, i'e'em Deus ekawěntup.

Eyju bit Deus tuk'a epeyamuwexat ibukurukat dopdopap'am Jesus o'e cebe ip.

Iměn o'e Jesus, dinheiro bu am, Deus tuk'a be ajěmjěmayū muğyukukum ip puye.

¹⁴ Taokērēayū oajēm Jesus kay. Ita'ūmayū oajēm. Deus eju kawěnwěnap'a be osodop ip. Soat o'ğū'ada Jesus—ita'ūm topibiyū, taokērē topibiyū dak.

¹⁵ — Xipat cīcāat teku — bekicat o'e, Jesus muwěnuwěn o'e. — Davi naxeğebit teku — i'e'em ip.

Idip ma o'jekawěn ip. Paīyū kukukayū bit itakoma o'e ip Jesus kay, Deus eju kawěnwěnap'a be ma bekicat o'jekawěn puye, ade o'ğū'ada buye dak. Moisés ekawěn imutaybitbin'ukayū dak itakoma o'e.

¹⁶ — Eya'ījojo ğu du bekitkit ekawěn? — io'e ip Jesus pe.

— Hm hm — Jesus o'e. — Oya'ījo ma. Iměn tağ Deus ekawěntup e'em:

Deus bekitkit o'ğutaybit cedağ ma jawěğmudim am—yopīcat tak, i.

Iboaptup cuk epetupcoco ğu du? — io'e Jesus. — Iboam eyetaybit — io'e paiyū kukukayū be.

¹⁷ O'ju Jesus Jerusalém ka bewi. Betânia ka kay oajēm. Jexecap ka kay oajēm.

¹⁸ Kabia bima, o'jepit Jerusalém ka be. Jepitpin pima, ire o'e Jesus. ¹⁹ Figueira'ip o'yopcoco, jepitpin pima. E bidase osunuy ibo figueira'ip.

Oajēm yopkay—figueira'ip kay. O'yadobuxik ğu figueira'a. Ya'ūmğū figueira'a. Tup acā o'tuptobuxik. Tōh!

— A'a'e ğu ece'e — io'e Jesus figueira'ip pe. — Waram ma dak ka'ūma — io'e.

Gebuje figueira'ip dao ma o'je'ip'e'ū.

²⁰ Jesus eju etaybitbinayū yopco buje, yağuybabi'ūm o'e ip.

— Apěneju dao ma iğo'ip yoporo ğasū? — io'e ip.

21 — Soat em eyetabut okay bima, eyju dak kuka epe'e apēn figueira'ip pe oce iap puxim. Epeyopmupuruk kuka — Jesus o'e cebe ip. — Ka'ūma ibo bit. Eywebe dak i'e but ite co'a be: “Wede ece ijocewi. Aakōm cuy idixidi be,” i. Imēn yaakōm, Deus yamuakōm puye, Deus kay eyetabut puye. 22 Deus kay eyetabut pima, epejoojoy epejat, Deus eju kawēnwēn pima dak — io'e Jesus.

23 Jay. Waram oajēm ip Jerusalém ka be. Deus eju kawēnwēnap'a be oōm ip. Adeayū mutaybitbin o'e Jesus yaboğat'a be. Imutaybitbin pima, paīyū kukukayū oajēm, Judeuyū kukukayū dak.

— Abu-a'ōbi ēn jekukum? Deus a'ōbi du? Abu-a'ōbi ijop e'eap tağ jekukum ēn? — paīyū kukukayū o'e cebe. Imēn tak Judeuyū kukukayū o'e cebe.

24 — Koap cuy eyju ma omukūyjom cuy epe'e apēn oce — Jesus o'e. — Iboap muwēn puje, ōn tak ocede eywebe eyetaybit am abu-a'ōbi jekukum ōn iam.

25-27 — Abu-a'ōbi juk oeku João Batista? Abu-a'ōbi juk ocemubatisasan o'e xeku? Deus a'ōbi ma du eyxe? Ijodiat a'ōbi ġu xe'e eyxe? — io'e Jesus cebe ip.

— Ocetaybit ġu — io'e ip Jesus pe. Imēn o'jekawēn ip Jesus pe, jeyağuy dağ.

— Cebe wuy'e buje, “Deus a'ōbi,” i, “Apēnpuye dak eyetabut ġu João kay?” i kuka o'e wuywebe — io'e ip jewewebe.

— “Ijodiat a'ōbi,” i wuy'e bima bit, adeayū itakoma kuka o'e ip wuykay, ixeyū xe João Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat puye — io'e ip jewewe be.

Imēneju o'jekawēn ip Jesus pe: — Ocetaybit ġu — io'e ip.

— Kā — io'e. — Abu-a'ōbi João Batista oeku iap epeğuwen ġu owebe. Ōn tak oğuwēn ġu eywebe abu-a'ōbi ōn jekukum iap — io'e Jesus.

28 Jesus o'jekawēn tak.

— Eya'ōpicūğcūğ cuy epesop wekawēn kay — Jesus o'e iboceayū be. Wuymutaybinap ekawēn o'ğuwēn. Uvadip kat iwat muwēnuwēn o'e.

— Ixe uva'a kukat xepxep ipotpoyū osodop. Koapat pe o'jekawēn: “Okpot,” io'e cebe. “Kapiğ cuy ēn ġasū okat pe.”

29 — “Ap!” io'e.

Imēnpit ġūyjom o'jewağuy: “Kapiğ cuy ōn webay beam,” i. Imēnpuye o'ju jebay kat pe kapiğ.

30 — Wara'at pe o'jekawēn—cebay o'jekawēn: “Okpot,” io'e wara'at pe. “Kapiğ cuy ġasū okat pe.”

— “Hm hm,” io'e. “Kapiğ puk ōn. Cum puk ōn,” io'e jebay be.

Imēnpit o'ju ġu jebay kat pe.

31-32 — Pebicat jebay bikuyap tağ oeku? — Jesus o'e iboceayũ be.

— Koapat ma — io'e ip.

— Cũğ ma epeyekawẽn — Jesus o'e. — Yapoayũ ixē koapat puxim ip, iecuğap peam dinheiro bubu'ukayũ dak. Ibuxim ip, João kay itabut puye ip. Deus soat kukan pima, ixeyũ dak Deus xe jeedop ip. Eyju bit ka'ũma! João oajēm imuwẽn âm apẽn cũğ ma Deus etabun iap. Eyju bit eyetabut ġu cekay. Cekay itabucayũ epejojojo. Imēnpit eyetabut ġu João kay — io'e Jesus. — Ikērēāt kuğ epesop. Imēnpit eyğuyçũğ ġu epesop ikērēāt kay—eyetabut'ũmap kay. Deus a'õ kay jekuku pin ġu eyju — Jesus o'e paĩyũ kukukayũ be, Judeuyũ kukukayũ be dak.

³³ Waram tak o'jekawẽn Jesus—wuymutaybitbinap ekawẽn—imēnpuximap ekawẽn. Ağokatkat jekat o'tiotaap muwēnuwẽn o'e.

— Ağokatkat uva bune o'subunedaida — io'e Jesus. — Pere ġebujep — Jesus o'e.

— Gebuje korara o'ğugẽ jekat etako dağ. Uvadip koreren o'jomuy. Pere. Uva'abidi muwesogsoğap tak o'ğugẽ jekat pe.

— Gebuje uvadip wiwimap'a o'yamuy jekat pe—kadaidip wiwiap'a—umat'a. Pere. O'jepere.

— Gebuje uvadip wiwimayũ o'jomuy jekat pe, uvadip wiwi am bomaku. Uva'a o'yaũm cuy ip ikat iwat pe. Imēn teim ip iũm cuy uvadip iwat pe.

— Ikat iwat wara'at eipi kay o'ju. Iboma omuy wara'at eipi be.

³⁴ — Yabubuap ekaxi ajēm puje, jebuywatwat'ukayũ o'ğuju jekadal'a bu am—pũğpũğ'a jekat peat'a'in.

³⁵ — Oajēm ip uvadip wiwiayũ kay.

— “Ijo'a bum ocesot,” io'e ip. “Ikat iwat a'õbi ocesot,” io'e ip.

— “Ap!” uvadip wiwiayũ o'e.

Ibu'u ip o'e yaũm âm. Uvadip wiwiayũ oajēmiamyũ o'jat ip. Pũğ ixeyũ'in o'yaoka ip. Poğ. Wara'acayũ ixeyũ'in o'yabuğbuğ ip wita'am. Warara'acayũ ixeyũ'in yaokakam ip. O'jenapõnpõn ip—ikat iwat buywatwat'ukayũ.

³⁶ — Waram ġuto wara'acayũ o'ğuju ixē kadaidip iwat. Jebuywatwat'ukayũ o'ğuju cekay ip—uvadip wiwiayũ kay. Ade o'ğuju.

— Oajēm ip. Uvadip wiwiayũ bit oajēmiamyũ o'jat ip. Pũğpũğ o'yaokaka ip. Wara'acayũ o'yaoka ip. Warara'acat o'yabuğbuğ ip. Imēnpuye ibuywatwat'ukayũ o'jepit jekariwa kay—ikat iwat kay.

³⁷ — Imēneju ikat iwat jekpot o'ğuju cekay ip—uvadip wiwiayũ kay. Tũybe ibuxim ip okpot jukuk iãn o'e—ikat iwat o'e. O'ğuju. Jekpot o'ğuju.

38 — Oajēm ipot cekay ip. Ajēmjēm pima, o'jojojo ip.

— “Ga'a,” io'e ip jewewebe. “Ayaoka. Ikat iwat ipot teku. Cebay e'ū buje, ite ma uvadip iwan je'e. Ayaoka juy. Imēn tip iwacayūm acesop!” io'e ip — io'e Jesus. 39 — Ipot o'jat ip. O'tujowat ip. Ikat etako be o'yaoka ip. Poḡ.

40 — Ikat iwat waram ajēm puje, apēn je'e jekat peayū be? — Jesus o'e ya'ījojoayū be.

41 — Uvadip wiwiayū aokam — io'e ip. — Ajēm puje, yaoka. Ipiat supi'ajoat cebe ip, yaoka ip. Wara'acayū jomuy tip wiwi an. Gebuje ixeyū uva'a yaūm ip, yarum puje — io'e ip Jesus pe.

42 — Imen e'em Deus ekawēntup:

Uk'a muymuy'ukayū o'e, “Ite'a xipat ḡu wita'a,” i, i. Yakērē o'e cexe ip, i. O'yaxik ip, i. Warara'acat pit o'e, “Ite'a yadip ma,” i, i. Uk'a muycemucemat'am o'e, i. Iboap xipat cīcā wuyxe, Deus imēn o'e buye, i'e'em Deus ekawēntup.

Iboaptup epetupcoco ḡu du? — io'e Jesus cebe ip.

Iḡo'a Cristo buxim—yamuycemucemat'a.

43 — Juk epetupcoco — io'e Jesus.

— Imēneju Deus soat kukan pima, ixē xe ḡu epesop. Ixe bikuyap e'e'ukayū acā ixē xe jeedop ip — io'e Jesus paīyū kukukayū be, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū be dak.

44 — Iḡo'a jejewi je'at puje, o'jewenōmnōmnōm kuka. Ijodiat ceje iḡo'a at puje, tōm a kuka o'e ip — io'e Jesus.

Iboap ekawēn o'ḡuwēn Deus a'ōbi ōn jekukum iam ixeyū mukūyjoap ojuy.

45 Paīyū kukukayū Jesus ekawēn o'ya'ījojo ip, Fariseuyū dak. Ade wuymutaybitbinap ekawēn o'ya'ījojo. Deus ekawēn itaybit o'e ip ixeyū muwēnuwēn o'e iam.

— Jesus ijop ekawēn o'ḡuwēn wuymukorēm ām — io'e ip jewewebe.

46 Jesus daomūn ojuy o'e ip. Iparara bit o'e ip adeayū buxixim. Adeayū xe Jesus Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat o'e, ibuye iparara o'e ip Jesus daomūn ām.

22

1 Waram Jesus o'jekawēn jewējuayū be. Wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn—imēnpuximap ekawēn. Ipi kukukat muwēnuwēn o'e jewējuayū mutaybit am.

2 — Deus wuynomuwā jewekay iap ipi kukukat adeayū o'tomuwā jekpot ewebumūnap epeta kay iap puxim. Ixe ipi kukukat peta o'ḡuḡē, jekpot o'jewebumūn puye — io'e Jesus.

3 — Jebuywatwat'ukayū o'tomuwāiyū be o'ḡuju tomuwā ām, jekpot epeta beam ip tomuwā ām, puybit o am. O'ju ip. O'tomuwā. Imēnpit o'takoyiayū oajēm ḡu ip, taobu'u ip puye.

4 — Wara'acayū o'ḡuju ḡuto—jebuywatwat'ukayū.

— “I juy epe'e o'tomuwāiyū be: ‘Kuy biopak oyaoka—biopak'it'it tak. Soat ma opop, peta be i'o am. Epesot cuy,’ i. ‘Ade puybit puye,’ i,” ixe o'e—ipi kukuk'ukat o'e jebuywatwat'ukayū be.

O'ju ip.

⁵ — O'tomuwāiyū bit osodot ġu. O'taobu'un ip. Jewaywayway ip o'e. Oajēm ġu ip peta kay. O'ju ip wara'at ka be. Pūġ ixeyū'in kadaidip pe o'ju. Wara'acayū tarekrek mūn'a be o'ju ip. O'ju ġu peta be. Peta iwat ekawēn kay ġu o'e ip.

⁶ — Gebuje wararar'acat ixeyū'in ibuywatwat'ukayū o'jat ip. Xipan ġu o'jukuk ip. O'yaoka ip. Oe'ū. Poġ. ⁷ Ipi kukukat itakoma jġā o'e ibuye. Sorarayū o'ġuju, jemunomuwāayū aokam, aġokaxirixiri kasukamuy'ūm ām.

⁸ — Gebuje jebuywatwat'ukayū be o'jekawēn. “Kuy peta opop, okpot jewebumūn puye. Imēnpit wemunomuwāayū xipat'ūmayū. Imēnpuye ixeyū ajēmap cūġ ġu oxe,” io'e.

⁹ — “Epeju juy e daġ, uk'a ukpibubu daġ tak,” io'e jebuywatwat'ūkayū be. “Wara'acayū epetakoy—e daġayū. Soat cuy epetakoy—epetobuxikiayū,” io'e.

— “Hm hm,” io'e ip.

¹⁰ O'ju ip. O'takoy. E daġayū o'takoy. Soat pupum ip o'e—o'tobuxikiayū—xipacayū, xipat'ūmayū dak.

— O'tujowat ip jekariwa kay. Imēnpuye yanopapūn o'e jewebumūnap'a cemudakoyūm.

¹¹ — Gebuje jemudakoyayū kay oajēm. Ipi kukukat oajēm, ijo am. Jewebumūnap ekabek kuġ'ūmat o'tobuxik.

¹² — “Apēnpuye juk eōm, obure?” io'e. “Jewebumūnap ekabek kuġ ġu ēn,” io'e cebe.

O'jede ġu, yaġuybabi'ūm o'e buye.

¹³ — “Epesubamūnmūn cuy—ceba, sui dak epe-suimūnmūn,” io'e ipi kukukat jebikuyap e'e'ukayū be. “Epejoxik cuy kabiokboġ pe, wuy Deus wi,” io'e ixe ipi kukukat. “Bomaku aġokatkayū tōtōn jeedop. Tūy dak ip jenūy yeiyei je'e ip ipi bun,” io'e — io'e Jesus, o'ya'ġjoioiyū be imutaybitbin pima.

¹⁴ — Ade ma o'takoyiayū e'em ip. Pūġpūġ pit o'taēiyū e'em ip—Deus o'taēiyū — io'e Jesus ixeyū be.

Ibūrū ma o'e Jesus ekawēn. Imēn o'jekawēn Jesus ade ma Deus kay o'takoy buye. Imēnpit pūġpūġ acā ip Jesus eju jekukum. Pūġpūġ acā Deus xe.

¹⁵ Fariseuyū o'jeawero ip, Jesus a'ō muwarurun ojuy ip puye.

— Apēn Jesus ekawēn aġukorēm? — io'e ip jewewebe.

¹⁶ Jewewebe imēn kawēn puje, Fariseuyū jewēju etaybitbinayū o'ġuju ip Jesus kay. Herodes ebekitkit tak o'ġuju ip. Oajēm soat ip.

— Ocemutaybitbin'ukat — io'e ip Jesus pe. — Soat em ēn icēmān e'em. Apēn Deus ibikuy ocewebe jeku am iam ēn ocemutaybitbin. “Iġo du xipat exe?” i'ūmġu ēn e'em warara'acat pe emutaybit am. Kacūġ kadiat cocoap tomuju ġu ēn e'em “Teku xipat,” i — io'e ip.

¹⁷ — Cedaġ tu exe dinheiro ūmūm oceju bima Roma ka kukukat peam? — César peam? Ixe wuyedinheiro ojuyjuy cebeam teidadam—César beam. Teida buje, wuyawēwēap ekawēn taġ ġu kuka ajeku? — io'e ip.

¹⁸ Imēnpit Jesus itaybit ikērēm okuk pin ip iam.

— Apēnpuye eyju wa'ōmuwarurun ojuy? — io'e. — Omuykukum ojuy eyju — io'e cebe ip. ¹⁹ — Dinheiro isurūġat cuy epetojot owebe—pūġ'a'in—dinheiro'a yaūm Roma ka kukukat peat'a'in — io'e cebe ip. O'yadojot ip dinheiro isurūġat'a—yopīcat'a—prata muġēġat'a.

²⁰ — Abu-biōġbuk ija'a be—dinheiro'a be? — io'e. — Abu-butet tak ija'a be?

²¹ — César biōġbuk, ibutet tak — io'e ip.

— Imēnpuye iġo'a César pubut'a—dinheiro'a — io'e. — Cemuojujuy epeġūm César be wuyeipi kukat pe — io'e. — Deus pe dak cuy epeġūm cemuojujuy — io'e.

²² Iboap ekawēn buye, mūġ ma osodop ip. O'jēm ma ip Jesus xewi. O'yaġuybabi'ūm ip.

— Ya'ōmuypit pa'ore wuywebe — io'e ip jewewebe.

²³ Ixe kabiam Saduceuyū oajēm Jesus kay. Judeuyū osodop ip. Tūybe wuye'ū buje waram ġuto acejetait ġu iān o'e ip.

²⁴ — Ocemutaybitbin'ukat! — io'e ip Jesus pe. — Moisés juk kuyjeayū mutaybitbin osunuy:

Iwaġo e'ū buje, jekitpit jewebumūn cuy jewaġo'ūm tayxibuk eju, itayxibuk i'it'et'ūm pima, i. I'it'et pima, iwaġo'ūm tieġ ipotpot kuka o'e i'it, i.

— Imēneju ocetaybit ġu abu-tayxim e'em ixe ayacat iam, waram ce'ū'ūayū etait puje — io'e ip cebe. ²⁵ — 6 beayū osodop ip iwaġo kitpityū. Iwaġo jewebumūnat o'e. Oe'ū, jekpotpet'ūm puxe ma. Imēnpuye pūġ ixeyū'in o'jewebumūn jewaġo'ūm tayxibuk eju—jewaġo nomujuat. ²⁶ Oe'ū ixe dak. Jekpotpet'ūm puxe ma. Imēnpuye wara'acat o'jewebumūn itayxibuk eju—pūġ ixeyū'in. Oe'ū ixe dak. Jekpotpet'ūm puxe ma. Imēn o'jewebumūn ip—ikitpiyū—soat ip. Pūġpūġpūġ ma o'jewebumūn ip itayxibuk eju. Soat oe'ū ip—pūġpūġpūġ ma.

27 Ibocewi ixē ayacat i'it'et puxe ġu ma ixē dak oe'ū. 28 Imēn pima, ajo cūġ ma exe? Abu-tayxim je'e ixē ayacat waram ġuto wuyetai puje? Soat ip o'jewebumūn ixē eju—7 beayū — io'e ip Jesus pe.

29 — Cedāġ ġu eyju jewaġuyġuy — Jesus o'e. — Tūybe waram acetait ġu iān eyju. Eyetaybit ġu Deus ekawēn iam. Deus bacaam tak eyetaybit ġu. Deus warara'acat podi ma jebacaap kuġ iam — Jesus o'e.

30 — Waram jetai puje, wuyjuyū jewebumūnmūn ġu ip. Kabi beat co'i ip je'e—Deus ekawēn tojotjot'ukat co'i — Jesus o'e cebe ip.

31-32 — Imēntak Deus oe'ūiyū kukukat ġu—itabēġayū kukukat acā. Imēnpit juk o'jekawēn ixē:

Ōn Deus, i. Abraão itabut mabuk okay, Isaque dak, Jacó dak, i.

Imēn Deus cuk o'e. “Itabut ip okay,” io'e Deus, waram ġuto ip o'jetai puye. Ce'ū'ūayū ġu itabut Deus kay—itabēġayū acā.

— Imēneju wuyetaybit ce'ū'ūayū waram ġuto itabēġ jeedop ip iam. Wuyetaybit tak Deus ce'ū'ūayū kukukat ġu iam, Deus ekawēntup e'em. Epetupco — io'e Jesus.

33 Adeayū iboap co buje, yaġuybabi'ūm o'e ip, imutaybitbinap puye.

34 Fariseuyū bit Saduceuyū o'ġuymūġ iap awēġ co buje, o'jeawero ip Jesus pe. 35 Pūġ ixeyū'in o'jekawēn Jesus eju. Moisés ekawēn imutaybitbin'ukat osunuy xeku. Jesus a'ōmuwarurun oju xeku.

36 — Ocemutaybitbin'ukat! — io'e Jesus pe. — Pu-ġu Moisés ekawēn'in yoboġ cīcā wuymukūyjobit am? — io'e Jesus pe.

37 — Iġo ekawēn:

Deus cuy ikukpin cīcā epejukuk, i. Warara'acat kukpinap podi ma juy epejukuk. Eyxe ikukpin cīcā buye, ibikuyap taġ cuy epeku soat em; xipacat kay dak cuy epesop ġebum, i.

38 — Imēn imubararakap opop Deus ekawēn tup pe. Iġodup kay kūyjobin cīcān ma epesop. Iġodup wara'atup podi ma — io'e cebe ip. 39 — Wara'at tak ixē ekawēn'in yobōġ cīcā wuymukūyjobit am.

Imēn e'em:

Xipan cuy warara'acat epejukuk eyewekukap puxim ma, i. 40 Iġodup pewi soat tup o'jebapuk—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū emumutaybitbinaptup, Moisés ekawēntup tak, soat o'jebapuk iġodup pewi.

41 Fariseuyū eawero buje, Jesus o'jekawēn cebe ip.

42 — Abu ipot ixē Cristo? Abu Deus emunaē? — Jesus o'e cebe ip.

— Davi naxeġebit xeku — io'e ip.

43-44 — Apēnpuye ixe Davi kuyje o'jekawēn Deus biōḡbuk a'ōbi: “Cristo okukukat,” i? Imēn o'tupmubararak kuyje:

Cristo okukat—Deus emunaē, i. Deus o'jekawēn Cristo be, i. “Xik'i. “Ekay itakomaayū a'ōbacaap cuy oḡuy'ūm,” io'e, i. “A'ō kay kūyjobin jeedop ip,” io'e, i. “Ēn ixeyū kukan'ūm pima, oxe ma juy eḡuy,” io'e, i.

45 Davi juk o'e Cristo be—Deus emunaē be: “Ēn ma okukukat,” io'e. Imēnpuye ibapuk ma wuyxe Davi naxeḡebit acā ḡu Cristo osunuy—Davi kukukat tak osunuy — io'e Jesus.

46 Ibocewi ka'ūmḡuat o'jede Jesus pe. Cede ba'ore osodop ip Jesus pe. Ya'ōbabi'ūm ip o'e Jesus a'ōbu am.

23

¹ Gebuje Jesus o'jekawēn adeayū be, jewēju etaybitbinayū be dak.

² — Fariseuyū itaybit cīcā ip Moisés ekawēn imutaybit am, Moisés ekawēn itaybitbin'ukayū dak itaybit. Imutaybitbin cuy ip ja'ōbi, itaybit puye Moisés ekawēn muwēn ām — io'e Jesus. ³ — Imēnpuye soat cuy epe'e ya'ō daḡ kūyjobin cuy epeku soat i'e'e iap taḡ. Imēnpit cekukuap taḡ ḡu juy epeku, Deus kay kūyjobit'ūm ip puye. Deus ekawēn imutaybitbin ip. Deus a'ō kay bit kūyjobit'ūm — io'e Jesus cebe ip.

⁴ — Ixeyū e'em warara'acayū be: “Moisés ekawēn taḡ cuy epeku—soat taḡ,” i. Imēnpit soat taḡ ḡu ixeyū dak jekukum Moisés ekawēn taḡ — io'e. — Eybuywatwan ḡu ip Moisés ekawēn taḡ eyeku am. Pūḡ em tak ka'ūma — io'e Jesus.

⁵ — Soan ma e'em ip warara'acat pe jejojoan. Deus ekawēntupat ekawēn mubarararaḡ ip wara'atup pe. Ibo dup mōḡmōḡ ip tupmūn pe—tuperenaptup. Iḡo mūn pe mōḡmōḡ ip jedopa'a daḡ, jeba daḡ tak warara'acat pe tup mūn jojoan. Imēn ojuy ip ixeyū kay warara'acat aḡuy daḡ, “Deus kay cīcāat teku,” i warara'acat pe i'e am.

— Jesay iwaruat kuḡ ip jekukum warara'acat muak am jekay. Jesay ukpi mubōḡubōḡ ip warara'acat pe jejojo an.

⁶ — Petatam pima kariwawayū nuyap pe abik ojuy ip. Ya'ōbuyxiat tūyap pe abik ojuy ip Deus eju kawēnwēnap'a be, je-bureyū be jejojo am. ⁷ Icokcok cīcā ip warara'acat “Eya'ōbuyxi jījā” i'e buje cebe ip, adeayū etabixe tarekrek pupuap pe. Icokcok warara'acat “Omutaybitbin'ukat” i'e buje cebe ip. Imēn icokcok cīcā ip warara'acat pe ibuyxim ikuk am soat etabut pe.

⁸ — Ikitpitpiyū buximayū eyju bit—soat — io'e Jesus jewējuayū be. — Ōn ma eykukukat. Wara'acat pit ka'ūma. Imēnpuye i'ūmḡu juy warara'acayū eywebe, “Ocemutaybitbin'ukat,” i, eyju ikitpitpiyū buxim puye — io'e Jesus. ⁹ —

Ipi ju bima, “Warara'acat podi ma ya'õbuyxiat ãn,” i'ũmgu juy epe'e. Pũg ma soat podi ma ya'õbuyxiat—kabi beat acã—wuyebay acã — io'e. ¹⁰ — Warara'acayũ “Okukukayũ eyju,” i'ũmgu juy ip eywebe. Imẽn cuy gu ip, õn acã eykukukat puye. Õn Deus emunaẽ — io'e Jesus. ¹¹ — Ya'õbuyxiat podi ma eyewewēju, eybuywatwat'ukat ma e'em — io'e. ¹² — Ya'õbuyxi pin'ũmat yoboğ e'em Deus xe — io'e.

¹³ O'jekawẽn Jesus Fariseuyũ be, Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ be dak.

— Karem ma ipiat epesupi'ajo! Ipi juacat muğuykuku'ukayũ eyju! Iba'ore warara'acat pe itaybit am ajo xipat Deus xe iam. Xipat Deus xeap ekawẽn itaybit gu ip. Deus kay kũyjobit gu ip, iboap ekawẽn epeğuwẽn gu buye. Deus kay eyju kũyjobit gu. Warara'acat mubu'u'un tak eyju Deus xe wuynũyap puxixim—Deus kay wuyjuap puxixim.

(¹⁴ — Karem ma ipiat epesupi'ajo! Ipi juacat muğuykuku'ukayũ eyju — io'e Jesus Fariseuyũ be, Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ be dak. — Itayxibuk muğuykukukum eyju, ibubut pu am — io'e. — Ibun ma eyju jewexe kawẽnwẽn Deus eju, “Teku ya'õbuyxiat,” i'e ojuy eyju warara'acat pe. Deus pit ipiat supi'ajoat eywebe warara'acat pe ipiat supi'ajoat podi ma — io'e Jesus.)

¹⁵ — Karem ma ipiat epesupi'ajo, Fariseuyũ, Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ dak — io'e Jesus. — Soat tağ jekukum eyju wara'acat kudadam. Ikudadam cĩcã eyju, imutabun am—Deus kay imutabun am—eyetabucap puxim imutabun am.

— Imutabun puje, imuwexaxan eyju ikẽrẽat mujurũgrũğ'ukayũm. Ipiat'ajojoap kay cumayũm ip imuwexaxan eyju. Eybodi ma xipat gu ip — io'e.

¹⁶ — Karem ma ipiat epesupi'ajo. Ya'õpi'ũmat puximayũ eyju. Imẽn ma warẽmtağ ma warara'acat mutaybitbin eyju — Jesus o'e cebe ip. — Warara'acat mutaybitbin eyju: “ ‘Etaybit icẽmãn De us eju kawẽnwẽnap'a omuy iam. Imẽnpuxim cuy etaybit icẽmãn e'em õn ewebe iam tak,' i epe'e bima, cedağ ma epesop Deus xe eya'õ dağ gu ma'gu epekuku,” i'e'em eyju warara'acat pe — io'e Jesus.

— Wara'at imutaybitbin eyju dak. “ ‘Etaybit icẽmãn Deus eju kawẽnwẽnap'a be ouro opop iam. Imẽnpuxim cuy etaybit icẽmãn õn e'em ewebe iam tak,' i epe'e bima, cedağ gu kuka epe'e Deus xe, eya'õ dağ gu epekuku,” i'e'em eyju warara'acat pe — io'e Jesus.

¹⁷ — Eyetaybit gu! Ajom xe'e eyetaybit? Ka'ũma ma! Ya'õpi'ũmat puximayũ eyju. Ajo yobo'ğ Deus xe—ceweju kawẽnwẽnap'a du? Yabeat ouro gu xe'e? Deus eju

kawēnwēnap'a yaboğ ma. Ouro xipat Deus eju kawēnwēnap'a be buye — io'e.

18 — Warēmtağ ma eyju warara'acat mutaybitbin. Warara'acat pe e'em eyju, “Wara'at pe epe'e bima, 'Etaybit icēmān wūnca mupikpikap'a caixa'a opop Deus eju kawēnwēnap'a be iam. Imēnpuxim cuy etaybit icēmān e'em ōn ewebe iam tak,' i. Imēn e'em pima, cedağ ma epesop Deus xe eya'ō dağ ğu ma'ğū epekuku,” i'e'em eyju warara'acat pe — io'e Jesus.

— Warara'acat pe e'em eyju dak: “Wara'at pe epe'e bima, 'Etaybit icēmān wuyju wūnca ūmūm paī be imupik am iğo'a be iam. Imēnpuxim cuy etaybit icēmān e'em ōn ewebe iam tak,' i. Imēn e'em pima, cūğ ma kuka epesop Deus xe, eya'ō dağ ğu ma'ğū epekuku,” i'e'em eyju warara'acat pe — io'e Jesus.

19 — Ya'ōpi'ūmat puximayū eyju! Abuat ğasū ma ibaca eyxe? Wūnca mupikpikap'a ma du? Ya'a jeje imōğap ğu xe'e? Wūnca mupikpikap'a ma yabaca — io'e. — Ajo-mōğ'i buje iat Deus pubut ma e'em. Imēnpuye imōğap bacaap podi ma wūnca mupikupikap'a ma ibaca — io'e Jesus.

20 — Imēneju wuyekawēn tağ cuy ace'e, “Oce'e xe'e Deus eju kawēnwēnap'a be, wūnca mupikpikap'a be,” i bima. Imēn ma kawēnwēn pima, wūnca mupikpikap'a muwēnwēn tak wuyju—soat imōğap tak — io'e Jesus.

21 — Imēneju warara'acat pe e'em pima: “Apēn etaybit icēmān Deus eju kawēnwēnap'a oyamuy iam; imēnpuxim cuy etaybit icēmān e'em ōn ewebe iam,” i bima, eya'ō dağ cuy epeku. Imēn Deus eju kawēnwēnap'a muwēnuwēn pima, Deus muwēnuwēn tak, Deus omuy buye ibo'a be.

22 — Imēneju warara'acat pe e'em pima: “Apēn etaybit icēmān kabi kake iam; imēnpuxim cuy etaybit icēmān e'em ōn ewebe iam,” i bima, eya'ō dağ cuy epeku. Imēn kabi muwēnuwēn pima, Deus abikbikap muwēnuwēn tak, Deus muwēnuwēn tak, Deus omuy jabikbikap ceje xik'i buye — io'e.

23 — Karem ma ipiat epesupi'ajojo! Ipi juacat muğyukuku'ukayū eyju! — i dak o'e cebe ip. — Soat em eybubut mu'awerorom 10 be, pūğat ūm ām eyju Deus pe. Wara'at pit eyju imuxipanpan eybubun. Eyju puybit mukunukunaptup ūmūm Deus pe, erva-doce dak ūmūm, puybit mude'o'onaptup tak ūmūm. Xipat eywebe iboap ūmūm Deus pe. Imēnpit soat Moisés ekawēn kay kūyjobit ğu eyju, soat Deus a'ō kay'ūm puye. Soat ğu cūğ ma epeğūğē Deus etabun. Deus a'ō kay juy epe'e. Warara'acayū xipan cuy epejukuk. Warara'acayū kay eyetabotaidabotbon cuy. Soan cuy epe'e cūğ ma Deus etabun. Cūğ ma jīğā epeğūm

puybit mukunukunaptup pewi—yopĩcat pewi. Imēnpit soat em epekuku Deus kay kūyjobitsū ma — io'e Jesus.

24 — Warara'acayū kukuk'ukayū eyju! — io'e Jesus. — Imēnpit ya'lopi'ūmat co'iyū eyju. Tikōnkōnat puxim eyju. Tikōnkōnapti mukapkam teku paḡo daḡ, ikoēro uk am tikōnkōnapti bewi. Imēnpit camelo uk pin ḡu tikōnkōnapti bewi — Jesus o'e.

Imēn o'jekawēn Jesus itaybit am ip. Ikoēro yopĩcat ūmūmap puxim. Deus xe yoboḡ pit warara'acayū xipan ajukuk iap. Imēnpuye camelo Deus xe yoboḡat puxim.

25 — Karem ma ipiat epesupi'ajojo! — Jesus o'e Fariseuyū be, Moisés ekawēn imutaybitbinayū be dak. Ipi juacat muḡuykuku'ukayū eyju. Kopo iokokat puxim eyju. Kacūḡ kadi acā eyju kopo wuywuy, prato wuywuy dak. Yabi bit ka'ūma. Yabi okok cīcā. Prato buxim eyju dak. Eyokok. Ade bubut epejat. Iparaḡ epejat warara'acat pubut, ibui bewi ip. Ade eybubut imēn ibu ibit. Eydacup puye, epejat. Imēnpuye prato iokokat puxim eyju.

26 — Ya'lopi'ūmat puximayū eyju! Ikērēān ḡu juy epesop. Epejat ḡu juy wara'acayū bubut. Eydacum ḡu juy epesop. Xipan ma epeku — io'e Jesus fariseuyū be.

27 — Karem ma epesupi'ajojo! — io'e Jesus Fariseuyū be, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū be dak. — Ce'ūat topap puxim eyju, ce'ū'ūayū dao kuḡ ibima. Yarucat'a ika beat'a—wita'a. Yadip'a o'yajojoiayū xe. Ikūydip ḡu iḡo'a'a binūn pe, witabikūy be. Ikūykērē jījā badi, ce'ūat tao opop puye. Iḡēmat tak — io'e. 28 — Imēnpuxim badi ma eyju ikērēat kuḡ cīcā, dapxi jījāyū dak eyju. Kacūḡ kadi bit eyju xipacayū jo'i — io'e Jesus cebe ip.

29 — Karem ma ipiat epesupi'ajojo! — io'e Jesus Fariseuyū be, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū be dak. — Eyju Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū'ūm'ūm etaypi mubapukap'a epeyamuy wita'a. Ixeyū'ūm'ūm kay ḡebum am epeyamuy—Deus xe xipan e'e'ukayū'ūm'ūm kay. Idip cīcāat epeḡuḡē — io'e Jesus.

30 — Epekawēn: “Kuyje ocetait pima, kajuk Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat oceyaoka ḡu,” i'e'em eyju te'e ma. “Ocedobuyū'ūm'ūm ekukuap taḡ ḡu kuka ocejeku,” i dak e'em eyju te'e ma.

31 Te'e ma imēn e'em eyju. Ibapuk e'em soat xe eyju eydobuyū'ūm'ūm naxeḡebitbit—o'yaokaiayū naxeḡebitbit, cekukuap co'i eyju dak jekukum puye.

32 — Karem ma ipiat epesupi'ajojo! — io'e cebe ip. — Ikērēat cuy epeḡuḡē eydobuyū'ūm'ūm co'i ixeyū ekapikap. Ikērēat co'i juy epeḡuḡē. Eydobuyū'ūm'ūm ekapikap muḡēḡē juy epe'e. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū aokaap muḡēḡē juy

epe'e — io'e. — Imên cuy epeğëğë kuyjeayũ'ũm'ũm ekapikap eperè am — io'e.

33 — Puybu buxim eyju—wuye'ũap puybu tũypiat puxim, ikêrê jĩãat kuğayũ eyju buye. Puybu'it'it puxim tak. Iba'ore eywebe ipiat'ajojoap ka bewi eyenapõn âm — io'e Jesus.

34 — Õn e'em eywebe: Deus ekawên muwênuwên'ukayũ oğuju eykay, itaybit cĩcãayũ dak, wekawên imutaybitbin'ukayũ dak, i. Pũğpũğ epeyaoka—ixeyũ'in. Wara'acayũ epesubamupaya korosa be, ce'ũ âm. Wara'acayũ epeğupokupok Deus eju kawênwênap'a be. Ixeyũ epeğujêm soat ka bewi. Wara'at ka kay, wara'at ka kay epeğuju ip — io'e Jesus cebe ip.

35 — Imêneju soat ibapuk je'e eywebe. Ipiat'ajojoap pe ibapuk je'e. Eydobuyũ'ũm'ũm ikêrêat kuğ'ũmayũ o'yaoka ip. Koap Abel'ũm o'yaoka ip. Ikêrêat o'ğugê ğu Abel'ũm. Kanomũm Zacarias'ũm o'yaoka ip—Baraquiãas ipot. Deus eju kawênwênap'a be bima, o'yaoka ip, wũnca mupikapupikap'a xe bima. Eyju eyukpiwat ma soat ixeyũ'ũm'ũm aoka am. Soat ibapuk je'e eywebe ipiat'ajojoap pe — io'e Jesus.

36 — “Eyju ma karem ma ipiat epesupi'ajojo,” i õn e'em. Gasũayũ be ipiat supi'ajojoat Deus—soat supi'ajojoat — io'e Jesus.

37 — Jerusalém ka watwat! — io'e cebe ip. — Deus ekawên muwênuwên'ukayũ aokakam eyju—Deus emumujuyũ. Yabuğbuğ tak eyju ip wita'am. Sapokay'it'it jexi kay. Jedaudaum jexi egebadap tiotpe kajuk pibun. Eyju bit okay ğu. Eybu'u jĩã eyetabut am okay, eykukpin cĩcã a'ğu oxe — Jesus o'e. 38 — Jeywat õn ağokatkat jeduk'a iwacap puxim — Jesus o'e. 39 — Imênpuye icêmãn õn e'em eywebe. Waram ojo ğu eyju waram wajêm'ũm pima. Wajêm puje: “Deus xipan wuykukukat a'õbi yajêm'ibit jukuk,” i epe'e — Jesus o'e.

24

1 Gebuje o'jêm Jesus. Deus eju kawênwênap'a bewi o'jêm—yabogat'a bewi. Ijêm puje, imutaybitbin'ukayũ oajêm Jesus kay.

— Ak'i — io'e ip Jesus pe. — Uk'a yadipat'a ijoceat'a. Eyajo juy — io'e ip. Imên ip kawênwên o'e ade o'yadap ibo ka be buye—Deus tuk'a'ayũ.

2 — Soat ma epejojojo ğu du? — io'e Jesus. — Ya'ade opop ijoce. Imênpit ya'dop ğu ğuyjom pit — io'e. — Soat' je'aedu. Xepxep'a jewa'atêğtêğ ğu je'e—wita'a — io'e Jesus.

3 O'ju Oliveira'a be—co'a be. Xik'i osunuy iboma. Oajêm ip cekay—Jesus kay. Ceweju etaybitbinayũ oajêm. Jağepũğ pima, oajêm ip cekay.

— Puḡūn soat'a je'aedu? — io'e ip Jesus pe. — Puḡūn je'bapuk? Pām ēn? Puḡūn ajēm waram? Puḡūn Deus ipi ḡu'ūm? — io'e ip.

4 — Guyjomsūm — io'e Jesus. — Koap ma eymuḡuykuku pinayū jajēm ip eykay. Kawēnwēn jajēm ip. Epeya'ījojo ḡu juy iboap ekawēn. Eyday'em'um epesop ixeyū be eymuḡuykukuap puxixim — io'e. 5 — Adeayū omuyku. “Cristo ōn ma—Deus emunaē,” i napa ma je'e ip. Warara'acayū itabun je'e ip. Ixeyū ade ḡuḡuykuku — io'e Jesus. 6 — Jenopaḡoḡōmap muwēnuwēn e'em ip. Yaokakaap epeya'ījojo. Eypararam ḡu juy epesop. Imēn cuy je'bapuk. Imēnpit soat puk oi'ūm ḡu. 7 Pūḡ eipi watwat nopagaḡōm je'e wara'at eipi watwat eju. Pūḡ ka watwat nopagaḡōm je'e wara'at ka watwat eju. Pūḡ ka daḡ ipi jexixim. Wara'at ka beayū iren je'ku ip — Jesus o'e cebe ip. 8 — Yopīt ma ipiat supi'ajojo ip koam—ipi juayū. I'tipin'isumapi jo'i ma je'e koam. Guyjom pit ipiat supi'ajo jījā ma ip — io'e.

9 — Gebuje ipiatpi'ajojoap kay jeydujowat ip. Jeydujowat ip eyaokam. Kawēnwēn je'e ip eymuwēnuwēn: “Ocexe yukpiwan teku. Oe'ū juy ocexe,” i. Soat itakoma je'e eykay—wuyjuyū, pariwayū, warara'acayū. Soat ma ipi juacayū. Soat eykay ḡu jījā je'e okay eyetabut puye — io'e Jesus cebe ip—jeweju etaybitbinayū be.

10 — Ixe kabia ade ip wuywat. Itabut okayayū oibu'un okay. Eymuwēnuwēn je'e ip eykay itakomayū be, ipiat'ajoan eywebe. Eykay'ūm cīcā je'e ip. 11 Jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū jajēm ip—ade. Imēnpuye ade ḡuḡuykuku ip. Imuḡuykuku'ukayū e'em ip. 12 Imēn ikērēat ade e'em iboce.

— Imēneju xipan ḡu ip jewekuk. Xipan warara'acat kukap suiwat ip. 13 Pūḡpūḡ okay itabucayū jeedop ip, wajēm puje. Ipiatpi'ajojom ma'ḡu ip okay ibu'u'ūm pima, ixeyū idaxijo Deus itakomaayū xewi — io'e Jesus. 14 — Wawēḡ muwēnuwēn je'e ip—Jesus soat kukukat awēḡ. Kawēn idipat muwēnuwēn je'e ip. Soat eipi daḡ ijop awēḡ muwēnuwēn je'e ip—soat eipi watwat itaybit am. Icēmān itaybit ip — io'e Jesus cebe ip. — Imēn soat mu'ūmap kabia jajēm — io'e Jesus cebe ip.

15 — Imēneju ipararu jījāat epejojo Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboḡat'a be—bodiat'a be—Deus nuynuyap'a be. Daniel'ūm ekawēn taḡ epejojojo—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat ekawēn taḡ. (Eyetaybin cuy epesop ijoptup coco'ukayū!).

16 — Ipararu jījāat iḡo'a be bima, jenapōn cuy ip co'a bicūḡ kay—Judéia eipi watwat — io'e.

Imĕn kawĕnwĕn o'e Jesus. Apĕn je'bapuk ġuyjom iap muwĕnuwĕn o'e Jesus, itaybit puye.

17 — Eyduk'a eakiju bima, epeōm ġu juy eyduk'a be eybubut pum—yabeat pum — io'e. 18 — Eykat pe bima, epeyepit ġu juy eyduk'a kay eyeekabek pum — io'e. — Epejat ġu juy. Dao ma epeyenapōn — io'e Jesus. 19 — Ixeyū kabia daġ iba'ore jġjā je'e yukreġayū enapōn ām, je'it mutitinayū enapōn ām tak. 20 “Thi bima ġu juy ocenapōnap, tirem puye, kajuk puye dak,” i juy epe'e Deus pe. “Sábado bima ġu dak cuy, jebodoydoyap kabia buye,” i — io'e Jesus.

21 — Ixeyū kabia daġ soat ipi juayū ipiat supi'ajojo jġjā. Ibiatpi bit ipiat asup'i'ajo ġu, Deus pe ipiat mubapuk'isum — io'e. — Waram pit ibiatpi ġu acesup'i'ajo—ixeyū kabia daġ acā — io'e. 22 — Deus pe ipiatpi'ajojoap kabia mu'ūm'ūm pima, ka'ūma ma kuka o'jewedaxijo. Imĕnpit: “Pūġpūġ kabia ipi watwat supi'ajojo,” i'e'em Deus. “Pūġpūġ kabia acā,” i'e'em Deus, jemunaēyū daxijo am, ikukpin cġcā cexe buye — io'e.

23 — Wara'acat je'e eywebe napa ma: “Ak'i! Goku Cristo—wuydaxijojo'ukan—Deus emunaē,” i. “Ak'i! Goku ixe,” i dak. Imĕn i'e buje, eyetabun ġu juy epesop ixeyū ekawĕn kay — io'e. 24 — Jewexe Deus emunaēhĕyū je'bapuk, jewexe Deus ekawĕn muwĕnuwĕn'ukayū dak. Wuymucoat-coanap ġu'bapuk ip Deus ebekitkiyū muġuykuku ojuy. Eywebe i'e ba'oreat ġu'bapuk ip imuġuykuku ojuy. 25 Apĕn ġuyjom jajĕm ip adeayū muġuykuku ojuy iap kuy oġuwĕn eywebe. Gebu'i epe'e wekawĕn kay, ixeyū be eymuġuykukuap puxim — io'e. 26 — Ixeyū je'e napa ma: “Ak'i! Teku uk'a'ūmat pe,” i. Imĕn i'e buje, epeju ġu juy uk'a'ūmat pe. Ixeyū je'e dak napa ma: “Ak'i! Teku ikaba'arĕmatka be,” i. Imĕn i'e buje, eyetabun ġu juy iboap kay — io'e Jesus jewēju etaybitbinayū be.

27 — Soat waġo ōn. Xiririkxiririkiat jesopsom kaxijĕmap kadiwi i'acap kadibe. Iboap co'i ōn oajĕm. Imĕn wajĕm puje, soat itaybit je'e ip. Iba'arĕm ġu wajĕmap je'e. 28 Urupuyū je'awerorom iġĕmat kay i'o am. Imĕnpuxim Deus jajĕm ipiatpi'ajoan ikĕrĕat mujurūġrūġ'ukayū be — io'e Jesus.

29 — Ipiatpi'ajojoap kabia kap puje, kabi becat muycĕmcĕmap iaruaru je'e — io'e. — Kaxiepiat kaxiepi ġu je'e. Kabiok je'e. Kaxiamat tak kaxiam ġu je'e. Kabiok je'e. Kasoptayū dak ida'at kabi kadiwi — io'e.

30 — Gebuje okop ipi kay. Soat tōtōn je'e ip—ipi juacayū—soat ip. Soat waġo ōn. Ojojo ip kabikerereat taġwi kopkom. Wa'ōbacaap kuġ okop, odipap kuġ tak. 31 Parasuy jo'iat Deus ġuyde—yoboġat. Jekawĕn tojotjot'ukayū ġuju soat

taḡwi. Cemunaēhēyū ḡu'awero ip. Soat taḡwi ḡu'awero ip—ipi daḡwi — io'e Jesus.

Imēn Jesus waram jeedocap o'ḡuwēn jewēju etaybitbinayū be.

³² — Gebum cuy epesop wajēmap kay, figueira'ip kay ḡebum pima. Figueira'a bikit cēm puje, “Koato ijasun ma,” i'e'em eyju, dup cēm pima — io'e. ³³ — Imēnpuxim ipiat'ajoap kabia ajēm pima, “Gaxīn ma Deus emunaē jajēm,” i juy epe'e. Wekawēn puye, eyetaybit epe'e — io'e Jesus. ³⁴ — Gasūayū'in iboap coco je'ū awap, soat pe wekawēn jebapuḡ—soat ma. Gebum cuy epesop iboap kay — io'e Jesus jewējuacat pe. ³⁵ — Kabi i'ūm, ipi dak; wekawēn pit i'ūm ḡu. Wekawēn kayayū bit soat em jeedop — io'e Jesus.

³⁶⁻³⁷ — Soat waḡo ōn. Waram oajēm ōn. Abu itaybit wajēm ām? Ka'ūma ma itaybit ip wajēm ām. Deus ekawēn tojotjot'ukayū itaybit ḡu—kabi beayū. Ōn tak wetaybit ḡu. Webay acā itaybit. Ka'ūma ma owiwim pima, oajēm. Imēnpuxim tak Noé kabia be ka'ūma ma iwiwim pima muba'atxiri oajēm kuyje — io'e Jesus. ³⁸ — Muba'atxiri ajēm awap, soat ip tikōnkōn'uk osodop. Jekōnkōn'uk ip osodop. Jewebumūnmūn'uk ip osodop. Imēn ma osodop, kobexixi be Noé ōm awap. ³⁹ Itaybit ḡu osodop ip ajo je'apapuḡ iam. Kobexixi be Noé ōm puje acā, muba'atxiri ajēm puje acā itaybit o'e ip. Itabut ḡu ip Noé kay osodop. Imēnpuye muba'atxiri wiwim ḡu ip. Imēnpuye dak soat ip oakōm. Wajēm puk pima, imēn ma dak. Ka'ūma ma wajēmap wiwim je'e — io'e Jesus.

⁴⁰ — Wajēmap kabia be xepxep kapikpiḡ e'em jekat pe—aḡokatkayū. Pūḡ ixeyū'in tujowat jewēju—Deus emunaē eju. Wara'acat tujowat ḡu. ⁴¹ Trigo muḡēḡēap ka be xepxep trigo muḡēḡēm e'em—aoyū. Imuḡēḡēm pima, pūḡ ixeyū'in tujowat jewēju—Deus emunaē eju. Warara'acat tujowat ḡu — io'e. ⁴² — Aḡ cuy epesop — io'e cebe ip. — Eyetaybit ḡu buye pujuat kabia eykukukat jajēm iam — io'e Jesus.

⁴³⁻⁴⁴ — Ixima daḡ uk'a beat iwiwim pima, ibukurukat ajēmap puxim, iōmap puxim; ixet ḡu kajuk ixe uk'a beat — io'e Jesus cebe ip. — Imēnpuxim wuyju wuykukukat wiwim'ūm pima, ixe dak imēnpuxim jajēm — io'e Jesus.

⁴⁵ — Kariwa jekapikpik'ukat kay pimaap, itaybit cīcāat kudadam je'e. Xipacat muḡēḡē'ukat kudadam je'e. Iḡo kapikpik'ukat warara'acayū kukuk'ukat kariwa a'ōbiat. Irere bima ip, soat em ixiat je'ḡūm ip cebe—warara'acayū be—kapikpik'ukayū be. Jexat o am awero am ip cebe, icūḡ ām je'ḡūm. ⁴⁶ Jekariwa a'ō kay kūyjobin pima, iḡo kapikpik'ukat icokcok je'e jekariwa ajēm puje. ⁴⁷ Icēmān ōn e'em eywebe — io'e. — “Obubut kukukan cuy ece—soat ma,” i je'e

cekariwa iġo kapikpik'ukat pe. ⁴⁸ Imēnpit je'ġūm ġu wara'at pe—kapikpik'ukat pe, “O'jekuyan ma wekariwa,” i'e'em puye. Ikērēat kuġ xeku. ⁴⁹ Ibureyū mupokupoġ je'e. Tikōnkōn je'e ika'oayū eju. Jekōnkōn tak je'e ceweju ip. ⁵⁰ Jekariwa wiwim ġu xeku. Itaybit ġu je'e pu kabia wekariwa jajēm iam, pu ehora iam tak.

⁵¹ — Iwiwim'ūm pima, je'pit cekariwa. Ipiat supi'ajoat jekapikpik'ukat pe. Jekapikpik'ukat ipiat supi'ajo wuyjuyū muġuykuku'ukayū ipiat supi'ajojoap co'i. Ixeyū tōtōn cīcā ip je'e ipiat'ajojoap ka be. Ipi kuġ puye, tūy yeiyei ip je'e dak — io'e Jesus jewēju etaybitbinayū be.

25

¹ Deus soat kukuanap kabia muwēnuwēn o'e Jesus o'ya'ījojoiyū mutaybitbin pima. Imēnpuye wuymutaybitbinap muwēnuwēn o'e itaybit am ip. Imēnpuximap ekawēn muwēnuwēn o'e.

— Deus soat kukanap kabia ayacayū cucumap kabia buxim — io'e Jesus. — Ixe ayacayū yaypan'isuayū osodop ip—10 beayū. Jewebumūnat kay o'ju ip lamparina kuġ. Jewebumūnat dopabijuk am o'ju ip. ² 5 beayū ixeyū'in yaġuysacayū osodop ip. Warara'acayū 5 beayū yaġuyba'arēmayū osodop — Jesus o'e. ³ — Yaġuyba'arēmayū o'tidujowat ġu ip daxadi—lamparina beapti. O'tidujowat ġu ip timūn'a be. ⁴ Yaġuysacayū acā o'tidujowat daxadi timūn'a be.

⁵ — Ixet pin ip. Etapok'i e'em. Ixet osodop ip—10 beayū. Ixet, ibun jewebumūnat puye. Xet.

⁶ — Iximadakpe iboceayū o'tomuwā 10 beayū be.

— “Ak'i!” io'e ip. “Jewebumūnat oajēm,” io'e ip. “Epeju cekay, topabijuk am,” io'e ip 10 beayū be.

⁷ — O'ġuwurūġ ip. O'kop ip—10 beayū. Lamparina mudipudim osodop ip, imusopusop am.

⁸ — Gebuje yaġuyba'arēmayū o'jekawēn yaġuysacayū be.

— “O'ti'ūm. Imēnpuye iba'ore ocewebe lamparina musop am. Daxadi epetiūm cuy ocewebe,” i ip o'e.

⁹ — “Ap!” yaġuysacayū o'e. “Iba'ore ocewebe tiūm am eywebe. Pūġti ma ocedaxadi. Epeju, ti buam. Dinheiro juy epeġūm warara'acayū be—tideim,” io'e ip. O'ju ip, tibu am.

¹⁰ — Jewebumūnat oajēm peta muġēġēat tuk'a kay. Cucum pima ip daxadi bum, oajēm. O'ju jewebumūnat eju yaġuysacayū. O'ju ceweju, kuy buye ip. Oōm ip ceweju.

— Bik. O'tomudip ip xīntabi.

¹¹ — Oajēm ġuyjom. Yaġuyba'arēmayū oajēm. O'tomuwā.

— “Kariwa!” io'e ip. “Xĩntabi etomudip'uk ocewebeam,” io'e ip.

12 — “Wetaybit ġu ma eyjum,” io'e cebe ip — io'e—Jesus o'e. Pere. Imēn 10 beayū be kawēnwēnap pi o'jepere Jesus. Apēn ixe jewebumūnat kay 10 beayū oekuku, imēnpuxim wuyju be jekukum, Deus soat kukan pima. Pūġ wuy'in iwiwim je'e Deus soat kukanap kabia bima. Warara'acayū wuy'in iwiwim ġu je'e.

13 — Aġ cuy epesop ekariwa jajēmap kay — io'e Jesus iboceayū be. — Eyetaybit ġu buye puju eyekariwa jajēm iam. Ajo hora iam eyetaybit ġu. Ajo kabia iam eyetaybit ġu. Aġ cuy! — io'e cebe ip.

14 Waram Jesus o'jekawēn iboceayū be. Deus soat kukanap kabia muwēnuwēn o'e.

— Deus soat kukanap kabia aġokatkat cuap kabia buxim — io'e Jesus. — Ixe cucum o'e wūy ma. Wara'at eipi be cucum o'e. Cucum awap, kapikpik'ukayū o'tomuwā—jebuywatwat'ukayū. Jebubut o'ġūm cebe ip. O'ġūm imuxipanpan am. 15 Dinheiro'a o'yaūm cebe ip. Ajo-xe imuxipanpan pucat o'yaūm cebe ip. Pūġ ixeyū be 5 mil iat'a o'yaūm. Wara'acat pe 2 mil iat'a o'yaūm. Warara'at pe pūġ mil iat'a o'yaūm—dinheiro'a.

— Ibocewi o'ju wara'at eipi be.

16 — Gebuje 5 mil iat'a juk o'yabuiat wara'at dinheiro'a o'yabu—wara'at 5 mil iat'a. Imēnpuye 10 mil iat'a kuġ o'e. 17 Wara'at ibuywatwat'ukat ijo'i ma o'ġuġē dinheiro'am—ibo 2 mil iat'am. Imēnpuye 4 mil iat'a kuġ o'e. 18 Yabi beat pit ibo pūġ mil iat'a o'yamōġ ipikūykūy be. O'jokot. Batku. O'yamōġ. Pere.

19 — Ade xet kap puje, oexe. Cekariwa oexe. O'jekawēn jekapikpik'ukayū be. Jedinheiro'a muwēnuwēn o'e. 20 Imēnpuye 5 mil iat'a juk o'jat iat dinheiro'a o'yadojot jekariwa be—10 mil iat'a o'yadojot.

— “Juku, Kariwa,” io'e. “Ijoce edinheiro'a—5 mil iat'a. Wara'at oyabu—wara'at 5 mil iat'a. Soat ebubut'a. Edinheiro'am ġasū—10 mil iat'a. Wara'at 5 mil oyabu ibo 5 mil iap,” io'e jekariwa be — io'e Jesus.

21 — “Xipat,” cekariwa o'e cebe. “Xipacat ěn. Wedinheiro'a muxipan cĩcã ěn. Yopīt ma o'e. ěn pit wa'ō daġ imuxipanpan cĩcã owebeam.

— “Imēneju ade obubut muxipan ece owebeam,” io'e — io'e Jesus.

— “Ga'a! Peta oġuġē ġasū. Acekōnkōn,” io'e cekariwa.

22 — Imēnpuye dak 2 mil iat'a juk o'yabuiat dinheiro'a oyadojot dojot ixe be—jekariwa be. 4 mil iat'a o'yadojot.

— “Juku, Kariwa!” io'e. “Ijoce edinheiro'a—2 mil iat'a. Wara'at'a oyabu—wara'at 2 mil iat'a. Soat edinheiro'am ġasũ. 4 mil iat'a oyabu ibo 2 mil iap,” io'e cebe — io'e Jesus.

²³ — “Xipat,” cekariwa o'e cebe. “Xipacat ěn. Wedinheiro'a muxipanpan cĩcã ěn. Yopĩt ma o'e. Wa'õ daġ imuxipanpan cĩcã eġuy owebeam.

— “Iměneju ade bubut cuy eġuxipan owebeam,” io'e — io'e Jesus.

— “Ga'a! Peta oġuġẽ ġasũ. Acekõnkõn,” io'e cekariwa.

²⁴ — Gebuje pũġ mil iat o'yabuiat o'jekawěn ixe be—jekariwa be.

— “Kariwa!” io'e. “Kuy juk wetaybit edacup iam—warara'at ekat pewi ejat iam—etiotata'ũmap kat pewi,” i napa ma o'e cebe. “Kuy juk wetaybit ekapikap'ũmat pewiata etabu iam,” i napa ma o'e dak. ²⁵ “Oparara ebuxim ibuye. Edinheiro'a oyamõġ ipikũykũy be—mil iat'a. Juku,” io'e. “Edinheiro'am—ebubut'am.”

²⁶ — “Ibu'u'uat ěn,” cekariwa o'e. “Ikĕrĕat kuġ ěn. Etaybit tu warara'at ekat pewi ojat iam? Wekapikap'ũmat pewiata otabu iam etaybit tu? ²⁷ Iměn etaybit pima, wedinheiro'a eyaũm cuy dinheiro'a muxipanpan'ukat pe wara'at dinheiro'a bu am owebeam,” io'e. “Wepit puje, eyaũm kuka owebe,” io'e.

²⁸ — “Dinheiro'a juy epeyabu cebewi—pũġ mil iat'a,” cekariwa o'e warara'acayũ be. “Epeyaũm cuy wara'at pe—10 mil iat'a kuġat pe,” io'e kapikpikayũ be. ²⁹ “Iměn ma. Adeat kukat pe wara'at je'ġũm ip. Iměnpuye ade jĩjã ikuġ e'em. Iměnpit yopĩcat kukat xewi ixe yopĩcat je'jat ip,” io'e cekariwa. ³⁰ “Ite ibu'u'uat tak epejoxik cuy kabiokboġat ka be—tõtõnap ka be—tũy yeiyeiat ka be,” io'e cekariwa — io'e Jesus. Iměn Jesus soat o'e iboceayũ imutaybit am. Cekariwa dinheiro muxipatpan cĩcãayũ o'ju ip peta be ceweju. Iměnpuxim Deus a'õ kayayũ jeedop ip Deus xe soat em. Iplikũykũy be cekariwa dinheiro mõġat pit o'joxik ip kabiokboġat ka be. Iměnpuxim Deus ipiat supi'ajoat ja'õ kay'ũmayũ be. Iměn Jesus imutaybit-bin o'e.

³¹ Jesus o'jekawěn waram iboceacat pe.

— Soat waġo õn. Odipap kuġ wajĕm puje, soat kukan oce'e. Deus ekawěn tojtot'ukayũ jajĕm ip oweju. Jay. Ajo xipat Deus xe iap oceġuwěn, ajo xipat ġu iap tak.

³²⁻³³ — Ipi juacayũ je'awero owap. Apĕn ovelha kukuk'ukat ovelhayũ o'taẽ bodeyũ bewi, iměnpuxim õn tak ipi juacayũ bewi wa'õ kayayũ otaẽ—kũyjobitbicayũ. Kacũġcũġ'i jeedop ip oba'at kadi. Kũyjobitbit'ũmayũ bit oba'ũġ kadi kacũġcũġ'i jeedop ip.

³⁴ — Cũġ'i buje, ocekawěn oba'at kadiayũ be.

— “Deus kuy eymucokkok cīcā. Webay kay juy epesot! Eyka be juy epeōm—kuy osukamuxipaniap ka be. Deus kuy ipi muḡēḡēm pima, cuk eyka muḡē dak,” iocē'e cebe ip.³⁵ “Epeōm! Xipan cīcā juk adi eyju okuk. Ore bima, puybit cuk adi epeḡūm owebe. Obipuruk pima, idibi juk adi epetiūm owebe. Oka be'ūm pima, xipan cuk adi eyju okuk eyduk'a be.³⁶ Ka'ūmḡu wekamixa bima, kamixa juk epeḡūm owebe. Owātaxipi bima, epajēm obuywat am. Ōn daomūnmūnap'a be bima, epajēm okay,” iocē'e cebe ip.

³⁷ — “Kariwa!” Deus xe cūḡ cīcāyū e'em. “Ere jekukum ejojo ḡu oceju. Puybit cuk oceḡūm ḡu ewebe. Ebipurug jekukum tak ejojo ḡu oceju. Idibi juk ocetiūm ḡu ewebe,” i'e'em ip.³⁸⁻³⁹ “Ewātaxipi ḡu ejojo oceju. Cuk ocajēm ḡu ekay ebuywat am, ēn daomūnmūnap'a be bima,” i. “Eduk'a'e'ūma jekukum ejojo ḡu oceju. Oceju ḡu xipan ekuk cuk acesop oceduk'a be. Kamixa dak cuk oceḡūm ḡu ewebe,” i'e'em ip.

⁴⁰ — “Owebe epeḡūm ḡu,” iocē'e cebe ip. “Imēnpit webekitkit pe epeḡūmiap owebe epeḡūmiap puxim. Omubuyxin cīcā webekitkit. Yopīt ma ip ipi juacat etabun. Imēnpit ixeyū be epeḡūmiap, owebe epeḡūmiap puxim ma,” iocē'e. — Soat kukan oce'e — io'e.

⁴¹ — Gebuje ōn e'em cebe ip—oba'ūḡ kadiayū be. “Deus xe ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū eyju. Imēnpuye Deus jajēm eykay ipiat'ajoan eywebe. Epeyenapōn cuy oxewi. Ipiatpi'ajojoap pe soat em epesop—daxaboḡ pe—ibiōḡbuk kērēayū kukukat ka be. Deus o'ḡuḡē ibiōḡbuk kērēayū kukukat kam—ixe ekawēn tojotjot'ukayū kam tak,” iocē'e — io'e Jesus.⁴² — “Xipan ḡu juk adi okuk epesop. Ore bima, puybit cuk adi epeḡūm ḡu owebe. Obipuruk pima, idibi juk adi epetiūm ḡu owebe.⁴³ Oka be'ūm pima, xipat ḡu juk adi eyju okuk eyduk'a be. Ka'ūmḡu wekamixa bima, kamixa juk adi epeḡūm ḡu owebe. Owātaxipi bima, kuy obuywatwan ḡu epesop. Ōn daomūnmūnap'a be bima, epajēm ḡu okay,” iocē'e cebe ip — Jesus o'e.

⁴⁴ — “Kariwa!” Deus xe ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū e'em. “Ere jekukum ejojo ḡu oceju. Imēnpuye puybit cuk oceḡūm ḡu ewebe. Ebipurug jekukum ejojo ḡu oceju. Imēnpuye idibi juk ocetiūm ḡu ewebe. Ewātaxipi ḡu ejojo oceju. Imēnpuye juk ocajēm ḡu ekay ebuywat am. Ēn daomūnmūnap'a be ḡu eguy. Imēnpuye juk ocajēm ḡu ekay,” i. “Eduk'a'e'ūma jekukum ejojo ḡu oceju. Imēnpuye oceju ḡu xipan ekuk cuk acesop oceduk'a be. Ejojo ḡu oceju, ekamixa'ūm pima. Imēnpuye kamixa juk oceḡūm ḡu ewebe,” i'e'em ip.

⁴⁵ — “Webekitkit pe ḡu epeḡūm iap, owebe ḡu epeḡūm iap puxim,” iocē'e cebe ip. “Ipi juacat etabun webekitkit yopīt

ma. Imēnpit ixeyū be ġu epeġūm iap, owebe ġu epeġūm iap puxim,” ioce'e—soat kukan oce'e — Jesus o'e. ⁴⁶ — Imēntak ixeyū je'ju ipiatpi'ajojoap pe jedop am — io'e Jesus. — Deus xe cūġ cīcāayū acā jeedop ip Deus tēġ ma—itait jeedop ip soat em Deus xe — io'e Jesus jeweuayū be.

26

¹ Wuymutaybinap ekawēn mutaybitbin epere buje, Jesus o'jekawēn jeweuacat pe.

² — Eyetaybit xepxep xet kap puje, Páscoa epeta jajēm iam. Ijop Páscoa bima, ijoceat odujowat okay itakomaayū kay obamupaya am. Korosa be oba mupaya ip. Waoka ip — io'e Jesus—soat waġo o'e.

³ Gebuje paīyū kukukayū o'jeawero ip uka yaboġ cīcāat'a be—ibuyxi jījāat tuk'a be—Caifás tuk'a be. Judeuyū kukukayū dak o'jeawerowero. ⁴ O'jewaguyda soat ip. Jesus daomūnūnap muwēnuwēn o'e ip. Apēn oce'e iam kawēnuwēn o'e jewewebe. Yaoka ojuy ip iba'arēm.

⁵ — Páscoa bima bit Jesus ataomūn ġu, adeayū be wuyaokaap puxim — io'e ip jewewe be.

Ixe Páscoa epeta bima Judeuyū pāo'a o'o'uk ip osodop—yamuyuhuhuptōmtēm'ūmat'a. Ijop epeta muġēġēm pima, apēn Deus wuye'ajojoyū'ūm'ūm o'ġujēm Ēgito eipi bewi iap kay ġebum'uk ip osodop.

⁶⁻⁷ Ierep tūibit tuk'a be ayacat oajēm—Simão duk'a be. Jesus xik'i o'e jekōnkōn jeweu itaybitbinayū xe. Tide'oati kuġ oajēm Jesus kay. Jesus'a abi be o'timōġ Betânia ka be. O'timōġ timūn'a bewi—wita'a muġēġē'a bewi—alabastro'a muġēġē'a bewi. Tideiboġ cīcā ixedi tide'oati. ⁸ Imēnpuye itakoma ip o'e ayacat kay Jesus eju etaybitbinayū.

— Te'e ma iġodi tide'oati mu'ūm teku — io'e ip. ⁹ — Tide'oati deida buje, kajuk teiboġ o'jat! Ade kuka juk dinheiro isurūġat o'jat prata muġēġē. Tadaybotbocayū be kuka juk dinheiro o'ġūm — io'e ip. ¹⁰ Jesus itaybit apēn kawēnuwēn ip iam. Imēnpuye o'jekawēn cebe ip.

— Ite mukorēm'rēm ġu bit cuy epe'e — io'e cebe ip. — Xipacan ma teku o'e owebe. Apēnpuye eyetakoma ite kay? Eyetakoma ġu juy epesop cekay — io'e Jesus cebe ip. ¹¹ — Tadaybotbocayū soat em ma eyxe — io'e. — Eybikuy bima, ixeyū buywan put eywebe. Ōn pit soat em ġu oġuy eyxe. Soat em ġu xipacan ey'e but owebe — io'e. ¹² — Ite ayacat ojebit o'ġude'on, oje'ū ġu buk ma'ġu. Wetabēġ pima ma kuy omude'on witabikūy be omōġ awap — io'e. ¹³ — Okay itabucayū ijop ekawēn ġuwēnuwēn soat kaka daġ—kawēn idipat. Apēn ite ayacat o'tidi wa be iap ġuwēnuwēn tak ip soat

kaka dağ. Soat ka watwat ġebum je'e apēn ixē o'e iap kay. Ġebum cuy epsop iboap kay — io'e cebe ip.

¹⁴ Ġebuje Judas Iscariotes oajēm paīyū kukukayū kay. Pūğ 12 beayū'in ixē Judas osunuy. ¹⁵ Ixē o'jekawēn paīyu kukukayū be.

— Pebūrū epeteida owebe Jesusūmap teim? — Judas o'e.

— 30 be prata'a — io'e ip.

— Xipat — Judas o'e.

O'yaūm ip. ¹⁶ Imēnpuyē Judas oeku:

— Pu kabia Jesus puap kabia? — io'e jewebe ma.

Imēn oekuku kudadam.

Ġebuje bit ma aġu Judas oeku Jesus pu ojuy itakomaayū be iūm ām.

¹⁷ Oajēm ip Jesus kay—12 beayū. Páscoa epeta osunuy. Iboap epetam Judeuyū pāo'a o'o'uk—yamuyuhuhaptōmtēm'ūmat'a. Ovelha dak aokaka'uk osodop ip Páscoa epeta bima—koapat kabia bima.

— Poce ovelha ocejoyoy peta ajēm pima? — io'e ip Jesus pe.

¹⁸ — Epeju juy okay itabucat pe—ağokatkat pe — io'e. — Jerusalēm ka be xeku omuy. I juy epe'e cebe: “ ‘Omuyku eduk'a kay,' wuymutaybitbin'ukat o'e ewebe. ‘Páscoa be i'o am omuyku, oweju etaybitbin'ukayū dak,' io'e ewebe,” i. “ ‘On oje'ū ġasū,' io'e dak ewebe,” i dak. Imēn cuy epe'e cebe — io'e Jesus jewēju etaybitbinayū be.

¹⁹ — Hm hm — io'e ip.

O'ju ip Jerusalēm ka be.

Oajēm. Jesus kay itabucat tuk'a oōm. Apēn cuk ixē o'e, Jesus kay itabucat pe o'e ip—soat ma. Iġo'a be ovelha o'joyoy ip peta ajēm pima. Soat muxipanpan o'e ip peta beam.

²⁰ Katpuje ma Jesus oajēm. Oabik mesa koreren 12 beayū eju. O'jekōnkōn ip iġo'a be. ²¹ Jekōnkōn pima ip, o'jekawēn 12 beayū eju.

— Icēmān ōn e'em eywebe. Pūğ ey'in jekawēn okay itakomaayū be. Poce oġuyiap ġuwēn ixeyū be, odobuxik am. Imēn oūm epe'e okay itakomaayū be waoka am — io'e cebe ip.

²² Iġuycūğcūğ cīcā ip o'e.

— Kariwa! Ōn xe'e? — io'e'e ip pūğpūğpūğ.

²³ — Oweju pāo'a mudirem pūğ pe ma prato be cekōnkōnat okay itakomaayū be oūm waoka am. ²⁴ Soat waġo ōn. Apēn oje'ū iap tup tağ oje'ū—Deus ekawēntup tağ — io'e Jesus. — Karem ġu ipiat supi'ajo oūmat pit. Xipat kuka adi a'ġu ixē bit o'jebapuk'ūma — io'e Jesus.

²⁵ — Omutaybitbin'ukat! — Judas o'e—itakomaayū be Jesusūmat o'e. — Ōn tu jeūm itakomaayū be?

— Hm hm. Ēn ma — io'e Jesus jeūmat pe.

²⁶ Jekōnkōn ip pima, Jesus pão'a o'yabu.

— Bay! Xipat ěn — io'e Deus pe. — Ocexat'am eyaũm ocewebe — io'e.

O'yamuweka. O'yaũm jewēju etaybitbinayũ be.

— Juku — io'e Jesus. — Epeya'o. Ijop'a ojebit — io'e cebe ip.

— Pão'a muwekaap puxim ip obamupaya — io'e.

²⁷ Uva'abidi dak o'timōg tikōnkōnap pe.

— Bay! Xipat ěn — io'e Deus pe. — Ocexati etiũm ocewebe — io'e.

O'tiũm cebe ip.

— Juku — io'e. — Ijopti juy epetikōn—soat eyju juy epetikōn — io'e 12 beayũ be.

²⁸ — We'ũ buje jedoyekereren oce “Adeayũ bewi ikērĕat oju'uk,” io'e Deus puye. Imĕnpuye Deus ijop kĕrĕat kay ġebum ġu. Adeayũ ġuisun Deus ekawĕn iisuat xe. Cũg ma jeedop ip cexe—Deus xe — io'e. ²⁹— Waram ġu otikōn uva'abidi soat ipi watwat webay a'ō kay kũyjobit'ũm pima. Soat ipi watwat ya'ō kaykũyjobin pima bit, tiisuati otikōn uva'abidi — io'e Jesus.

³⁰ Jekōn puje, jebibododon ip o'e Deus kay. O'ju ip.

Oajĕm ip—soat ip. Co'a kay oajĕm—Oliveiradip'a kay. Jay. Jesus o'jekawĕn cebe ip—jewejuayũ be. Xĩgħxĩgħ pima co'a jeje, Jesus o'jekawĕn.

³¹ — Ijop exima eyju operem — io'e. — Epeyenapōn okay itakomaayũ buxixim. Imĕn Deus ekawĕntup omuwĕnuwĕn:

Ovelha kukuk'ukat oyaoka, i. Soat ip jepōgħpōgħ iōhōyũ, i.

Imĕn Deus ekawĕntup omuwĕnuwĕn — io'e.

Imĕn kawĕnwĕn o'e Jesus jewēju etaybitbinayũ kukukat puye. Imĕnpuxim ovelha kukukat Jesus puxim. Jesus eju etaybitbinayũ ovelha buxim kuka ip. Ovelha jepōgħpōgħ ip jekukukat'ũm pima. Jesus etaybitbinayũ jepōgħpōgħ kuka ip, Jesus e'ũ buje.

³² — Imĕnpit we'ũap tomukadi Deus waram ġuto omutait. Oju eywap Galilĕia eipi be — io'e Jesus cebe ip.

³³ — Soat ip jepere—ebureyũ. Ekay itakomaayũ buxixim iparara buye, ip jepere. Ōn pit jepere ġu. Pũg em tak ka'ũma — Pedro o'e.

³⁴ — Tapu, icĕmān ōn e'em ewebe — io'e Jesus Pedro be. — Ijop exima ma “Obure ġu teku,” i napa ma ece'e ebapũg em — io'e. — Sapokay ede awap “Obure ġu teku,” i napa ma ece'e — io'e Jesus.

³⁵ — Oce ġu ma buk, “Obure ġu teku,” i, ewēju waokaap puxim — io'e Pedro. Soat cewejuayũ imĕn o'e'e.

³⁶ Gebuje Jesusyũ o'ju kadaihiaptip kay—Getsĕmani ka kay.

— Jocebuku epabikbik — io'e jewejuayũ be. — Bomaku buk ōn cum, Deus eju jekawĕn ām — io'e cebe ip.

Oabik ip.

³⁷ Pedro o'tujowat, Zebedeu ipotpoyũ dak. Ebapug o'tujowat. Iguycũg cĩcã Jesus o'e.

³⁸ — Oguycũgãp pibun je'ũmat co'i õn — io'e ebapũgãyũ be. — Epabik — io'e. — Aḡ cuy epesop — io'e. — Oweju epeyeak cuy.

³⁹ Bosusu o'ju, jebay eju jekawẽn ãm. O'jepo ipi ju jeḡuycũgãp pibun.

— Bay! — io'e. — Ewebe iba'ore'ũm pima, omuwedem ece, owebe ipiat'ajoap puxim. Wa'õbi bit we'ũ pin ḡu. Ën ebikuy bima bit oje'ũ — io'e Deus pe.

⁴⁰ Aripit. O'jepit. Oajẽm ebapũgãyũ kay. Ixet ip osodop.

— Pedro — io'e Jesus. — Eywebe iba'ore du eyḡuy pũḡ hora ma oweju jeak am? ⁴¹ Aḡ cuy epesop! — io'e cebe ip — ebapũgãyũ be. — Xen ḡu juy epesop. Deus eju juy epeyekawẽn eywebe ikẽrẽat mujurũḡãp puxim—eywebe Satanas a'õ kay kũyjobicap puxim — io'e. — Eybu'u jĩjã ikẽrẽat muḡẽ ãm. Imẽnpit ikẽrẽat epeḡuḡẽ eya'õbaca'ũm puye. Imẽneju Deus eju juy epeyekawẽn, ixe a'õbacaap kuḡ eyeku am — io'e Pedro be.

⁴² O'ju waram.

— Bay! — io'e waram Deus pe. — Ewebe iba'ore'ũm pima, omuwedem ece, ip owebe ipiat'ajoap puxim. Ën ebikuy bima bit, oje'ũ — io'e Deus pe.

⁴³ Aripit. Jesus waram o'jepit ebapũgãyũ kay. Ixet ma'ḡuto ip osodop. Itaxeebaca o'e ip, xet pibun.

⁴⁴ Waram o'ju jebay kay, jekawẽn ãm. Kuyat ekawẽn puxim waram o'jekawẽn Deus eju.

⁴⁵ Aripit. O'jepit ebapũgãyũ kay.

— Eyxet mabuk ḡu du? — io'e cebe ip. — Jebodoydoy mabuk ḡu du eyju? — io'e. — Soat waḡo õn. We'ũap kabia kay õn ajẽm — io'e. — Gasũ okay itakomaayũ oũm ip ikẽrẽat mujurũḡrũḡ'ukayũ be waoka am. ⁴⁶ Epe'ãy! — io'e cebe ip. — Ak'i juy epe'e! Itakomaayũ be oũmat omuyku. Gã'ã okay itakomaayũ atopabijuk — io'e cebe ip.

⁴⁷ Jesus kay Judas oajẽm. Kawẽnwẽn pima, oajẽm. 12 beayũ'in osunuy Judas. Jesus eju jekuku'uk osunuy. Ade oajẽm ip—paja kukuḡayũ, jeba'ip kukuḡayũ dak. Oajẽm ip, Jesus kudadam Judeuyũ kukukayũ a'õbi, paĩyũ kukukayũ a'õbi dak.

⁴⁸ — Oyaḡobukõn'ibit cuy epejat. Ixe Jesus — Judas juk o'e cebe ip—Jesusũm cekay itakomaayũ beiat.

— Ocejat cuy — i juk o'e ip—Judas ejuayũ.

⁴⁹ Isum yajẽm:

— Wuykat, omutaybitbin'ukat! — Judas o'e Jesus pe. O'yaḡobukõn.

50 — Obure — io'e Jesus. — Apĕn ĕn e'em iap, ġasũ ma juy ece — io'e. Oajĕm ip Jesus xe, ibu am. ⁵¹ Imĕnpuye Jesus ejuat jepaja o'ju'uk iyuk pewi. O'suġuybu'uk pajam paĩyũ kukukat ebekit ġuybu ikibi.

52 — Paja ejomōġ cuy iyuk pe — Jesus o'e. — Pajam wara'at o'yaokaiat ixē dak pajam yaoka ip — io'e Jesus.

53 — Ōn cekay bima, webay 12 mil beat o'ġuju kuka—jakawĕn tojtjot'ukayũ. Gaxĭn ma kuka o'ġuju okay itakomaayũ buxim — io'e jewējuacat pe. ⁵⁴ — Deus ekawĕn tojtjot'ukayũ ajĕm puje bit, iba'ore kuka o'e owebe we'ũ ām Deus a'ō daġ pit. Imĕn put ma owebe—we'ũ but ma — io'e Jesus.

55 Ixe ehora bima, Jesus o'jekawĕn yajĕmibiyũ be—adeayũ be.

— Ade kabia juk adi oġuy Deus eju kawĕnwĕnap'a be—yaboġat'a be. Imukũyjom cuk adi oġuy. Eyju bit odaomũn iġo'a be ġu bit. Eyju dak epesot odaomũn ām paja kukuġ, eyba'ip kukuġ tak, ibukurukat taomũġap puxim — io'e cebe ip. — Ibukurukat ġu on pit! — io'e cebe ip.

56 — Kuy bima o'tupmubararak ip Deus ekawĕntup apĕn ip odaomũniaptup — io'e. — “Ibukurukat taomũġap puxim ixē taomũn ip,” i'e'em iġodup — io'e. — Imĕn ma odaomũn ip ġasũ dak — io'e Jesus.

Soat ip Jesus o'jepere ceweju etaybitinayũ. Soat ip o'watwat.

57 O'jacayũ o'tujowat ip. Jesus o'tujowat ip Caifás kay—paĩyũ kukukat kay. Iboceayũ juk o'jeawero ip Caifás tuk'a be. Judeuyũ kukukayũ o'jeawero ip, Moisés ekawĕn imutaybitbin'ukayũ dak. ⁵⁸ Pedro bit Jesus nomuju o'ju. Wũy ma o'ju. Paĩyũ kukukat tuk'a naxĭnōm pe oajĕm. Oabik sorarayũ parakpe. Oabik, ijo am—apĕn je'bapuk Jesus pe iap co am.

59 Paĩyũ kukukayũ o'je'awero ip, yawĕġ mukĕrĕrĕrĕn'ukayũ kudadam, pũġ taġ ma Jesus muymuy am, Jesus aokam dapxi a'ō nomuju. Soat o'je'awero ip—paĩyũ kukukayũ, Judeuyũ kukukayũ, Moisés ekawĕn imutaybitbin'ukayũ dak—soat o'je'aweroiyũ.

60 Oajĕm ip je'aweroayũ kay. Ade oajĕm—yawĕġ mukĕrĕrĕrĕn'ukayũ. Imĕnpit iba'ore o'e Jesus awĕġ mukĕrĕ ām. ⁶¹ Xepxep oajĕm ġebye bit—wuymuġuykuku'ukayũ.

— Ite aġokatkat o'e: “Deus eju ekawĕnwĕnap'a oya-muy'ũm put—yaboġat'a. Imĕnpit oyamuy put waram ebapũġ kabiam,” i — io'e xepxepayũ—dapxiyũ. ⁶² Imĕnpuye paĩyũ kukukat ma o'āy, jekawĕn ām.

— Apenpuye ecede ġu awĕġ mukĕrĕrĕnayũ be? — io'e. — Icĕm tu ip e'em? — io'e Jesus pe.

⁶³ Jesus mũġ ma osunuy.

— Deus emunaẽ ãn pima, eġuwẽn cuy ocewebe — koapat paĩyũ kukukat o'e Jesus pe. — Deus a'õbi—soat em itaicat a'õbi eġuwẽn cuy. Deus emunaẽ ãn tu? Deus ipot tu ãn? — io'e.

⁶⁴— Hm hm. Ixe ipot ma õn — io'e. — Soat waġo õn. Guyjom ojojom epe'e. Xik'i oġuy Deus xe iba'at kadi. Ixe Deus soat podi ma ya'õbacaat. Cexe õn pima ojojom epe'e. Soat kukukan oce ixe eju. Guyjom ijodi waram ojut. Kabikerereat taġwi okop — io'e Jesus.

⁶⁵ Imẽneju jeekabek o'ġuwek paĩyũ kukukat, jetakoma pibun.

— Deus muymuy teku — i napa ma o'e.
Jesus muwẽnuwẽn o'e.

— Epeya'ĩjojo kuy ixe ekawẽn. Wara'acayũ ġu ajokudada Jesus awẽġ mukẽrẽrẽn ãm — io'e cebe ip—o'je'aweroweroiayũ be. ⁶⁶— Ajo cũġ ma eyxe? Apẽn tak ace'e Jesus pe? — io'e cebe ip.

— Ikẽrẽat kuġ teku Deus xe — i napa ma o'e ip—ibimãmãayũ ekawẽn coco'ukayũ. — Imẽnpuye ayaoka — io'e ip.

⁶⁷ O'je'aweroiayũ o'ġuxiuxi Jesus dopa be—jebidi. Jetakoma pibun o'ġuxiuxi. O'yaokaka ip.

Pũġ ixeyũ'in Jesus dopa o'topaoka.

⁶⁸— Cristo! — io'e ip cebe. — Abu edopaoka oce'in?
Imen o'jekawẽn ip, kuy Jesus o'topamuekabek paġõm puye.

⁶⁹ Pedro dak xik'i osunuy uk'a daxirõġ pe. Paĩyũ kukukat ebuywatwat oajẽm—ayacat'isuat. Oajẽm Pedro kay.

— ãn tak mo Jesus eju ejeku—Galiléia eipi bewiat eju — io'e Pedro be.

⁷⁰— Õn ġu. Apẽn ãn e'em? Ixe bure ġu õn — i napa ma o'e Pedro, soat ya'ĩjojom pima.

⁷¹ O'ju yanaxĩnõm pe. Wara'at ayacat'isuat ixe Pedro o'jojojo.

— Ite Jesus ejuibit — io'e iboceayũ be. — Nazaré wat ejuibit — i.

⁷²— Ixe eju oceku ġu — Pedro o'e. — Ixe bure ġu õn. Deus itaybit Jesus wetaybit ġu iam — i napa ma o'e Pedro.

⁷³ Ibunbun pima, oajẽm cekay iboceayũ.

— Icẽman — io'e ip. — Apẽn ãn kawẽnwẽn, imẽntak Galiléia watwat kawẽnwẽn ip. Imẽnpuye ocetaybit Jesusyũ'in ãn iam — io'e ip Pedro be.

⁷⁴— Dapxiyũ eyju! — i napa ma o'e Pedro. — Ixe bure ġu õn! Ceweju õn pit oceku ġu — i napa ma o'e. — Õn icẽmãn e'em'ũm pima, Deus cuy ipiat supi'ajoat owebe — Pedro o'e. Sapokay o'jede ġejuje bit.

⁷⁵ Jesus a'õ kay Pedro o'jeġebu.

— Sapokay ede awap, abapũġ em ece'e, “Jesus bure ġu õn,” i — i juk o'e Jesus Pedro be.

Iboap kay o'jegebu Pedro. O'ju uk'a naxĩnõm pewi. O'tõn cĩcã Pedro. Iguycũg cĩcã o'e, ikẽrẽat o'guẽ buye.

27

¹ Kabia isum soat o'je'awero ip—Judeuyũ kukukayũ, paĩyũ kukukayũ dak. O'je'awero ip, Jesus aokaap muwẽnuwẽn ãm.

² Jesus o'jacayũ o'subamukirik ip jekukukat a'õbi. O'tujowat ip. O'ju ip Jesus eju.

Pilatos kay o'ju ip—ipi kukukat kay.

³ Judas pe itakomaayũ Jesus dujowat aokam iap co buje, o'ju waram Judas paĩyũ kukukayũ kay. O'yadujowat dinheiro'a—prata'a—30 beat'a. Iguycũg o'e, o'guẽap puye. Oajẽm cekay—paĩyũ kay, Judeuyũ kukukayũ kay dak. Itakomaayũ be Jesusũmat oajẽm. ⁴⁻⁵ O'yaxik prata'a Deus ekawẽnwẽnap'a be—yaboãat'a be. Batku!

— Ikẽrẽat kuẽ gu Jesus. Õn ma ikẽrẽat kuẽ, Jesus omuyap oguwẽn eywebe buye. Iãasũ bit ip kuy o'tujowat yaoka am. O'tujowat, cekay itakomaayũ be õn iũm puye — io'e.

— Ën ma ikẽrẽat kuẽ a'õbi ma—oceju gu bit. Ekpiwan ma — io'e ip.

O'jenapõn Judas. Oe'ũ Judas'ũm. O'jewagobumukirik. O'jewemutoro. Oe'ũ.

⁶ Gebuje: dinheiro'a o'yabu ip.

— Ijop'a yamõg pa'ore wuywebe Deus edinheiro mũn'a be — io'e paĩyũ kukukayũ. Jewewebe o'e ip. — Cũg gu kuka o'e Moisés ekawẽn taã ijop'a Jesus aokaap ma dei an puye — io'e ip.

⁷ Imẽneju o'je'awewero ip. Apẽn xe'e ace'e iap muwẽnuwẽn o'e ip. Imẽnpuye ião'a yaũm ip itĩg'a buximat'a muẽgẽgẽ'ukat pe jekat teim. Imẽn iboap kat o'jat ip. O'jat ce'ũ'ũayũ kot am iboce—Jerusalém ka bewi'ũmayũ kot am. ⁸ Jesus aokaapteim ip o'jat iapka i osunuy ika butet. Gasũ dak imẽn ibutet. ⁹ Imẽn o'jebapuk Jeremias ekawẽn taã—Deus a'õ muwẽnuwẽn'ukat ekawẽn taã. Kuyje Jeremias o'e:

Israel naxegebitbit kukukayũ dinheiro'a o'yadujowat ip—prata'a—30 beat'a. Ijop edinheiro juk o'guwẽn ip itakomaayũ be Deus emunaẽ oũm iaptei o'e iap, i.

¹⁰ O'yaũm ip itĩg'a buximat'a muẽgẽgẽ'ukat pe ikat teim. Deus a'õbi o'yaũm ip, i juk o'e Jeremias.

¹¹ Oajẽm Pilatos kay Jesus o'jaciayũ—ipi kukukat kay.

— Judeuyũ kukukat tu ãn? — io'e Pilatos Jesus pe.

— Ën ma iboam e'em — io'e Jesus.

¹² Jesus tak o'jomuymuy ip—Judeuyũ kukukayũ, paĩyũ kukukayũ dak. Jesus o'jede gu bit ixeyũ be.

13 — Soat eya'ĩjojo ġu du ixeyũ o'e iap? — Pilatos o'e Jesus pe.

14 O'jede ġu bit. Pũġ em tak ka'ũma. Pilatos yaġuybabi'ũm cĩcã o'e, Jesus o'jede ġu buye.

15-17 Gebuje soat o'je'awero ip Pilatos xe. Judeuyũ o'je'awero ip.

— Abu oġujẽm cuy daomũnmũnap'a bewi? — Pilatos o'e cebe ip. — Barrabás ma du? — io'e. — Jesus Cristo ġu xe'e? — io'e. — Pebicat oġujẽm cuy? Cristo butetecat tu? io'e Judeuyũ be—adeayũ be.

Imẽn Pilatos o'e, imẽn ibikuy buye. Páscoa epeta bima ipi kukukat Judeuyũ emunaẽ mujẽmjẽm'uk osunuy daomũnmũnap'a bewi. Imujẽmjẽm'uk, jekpiwan ma. Ikẽrẽat kuġ cĩcãat osunuy daomũnmũnap'a be iboap Páscoa bima. Barrabás i osunuy ibutet. Soat ma itaybit ip ixem. 18 Imẽnpit Pilatos itaybit paĩyũ kukukayũ itabutkarey o'e ip Jesus kay iam. Itaybit jetabutkarey pibun Jesus o'tujowat ip iam.

19 Pilatos tayxi dak ja'õ dujowacat o'ġuju. Ja'õdaxijom o'ġuju jektop kay. Ipi kukukat pe iboceacat aweroroap pe o'ġuju. Iboce Pilatos xik'i osunuy Jesus awẽġ co am. Oajẽm ya'õdujowacat.

— “Ixe Jesus cũġat,” etayxi o'e — ya'õdujowacat o'e itop pe. — “Jesus oajẽm wexeybi,” i. “Ipiat osupi'ajo jĩjã wexey ixey buye,” i — io'e ya'õdujowacat. — “Ikẽrẽat cuy eġuġẽ ġu cebe—Jesus pe,” i dak — ya'õdujowacat o'e Pilatos pe.

20-21 — Pebicat oġujẽm cuy daomũnmũnap'a bewi? — Pilatos o'e waram o'je'aweroiyũ be.

— Barrabás — io'e ip.

Imẽn o'je'aweroiyũ o'e paĩyũ kukukat ekawẽn puye, Judeuyũ kukukayũ ekawẽn puye dak.

— “Barrabás,” i juy epe'e Pilatos pe — paĩyũ kukukayũ juk o'e o'je'aweroiyũ be. — “Jesus cuy esubamupaya korosa be,” i juy epe'e Pilatos pe — i juk o'e ip.

Imẽnpuye o'je'aweroiyũ o'jekawẽn ip Pilatos pe.

— Barrabás eġujẽm cuy daomũmũnap'a bewi — io'e o'je'aweroiyũ.

22 — Pam Jesus? Ite butet Cristo i. Apẽn tak oce cebe? — Pilatos o'e o'je'aweroiyũ be.

— Esubamupaya juy korosa jeje, yaoka am — io'e ip.

23 — Ikẽrẽat o'jukuk ġu teku—pũġ em tak ka'ũma! — io'e Pilatos. Imẽnpit biġ ma ya'õberen o'jewãwã ip.

— Esubamupaya juy korosa be, yaoka am.

24 O'je'aweroiyũ mukaba'ũm pa'ore o'e Pilatos pe. Jekaba'ũm ġu o'je'aweroiyũ.

Ibuje, Pilatos idibi o'tibu. O'jewebuwywuy o'je'aweroiayũ etabun, imutaybit am ip õn ɔ̃u okpiwat iam.

— Õn ɔ̃u okpiwat Jesus aoka am. Eyju ma epeyaokaat — io'e Pilatos.

²⁵ — Ipiat acesupi'ajo — io'e ip. — Wuyipotpot tak, yaokaap puye — io'e ip.

²⁶ Gebuje Pilatos Barrabás o'ɔ̃ujẽmat daomũnmũnap'a bewi. Jesus pit imupokupoɔ̃ ip o'e ixee muɔ̃ẽɔ̃ẽbum Pilatos a'õbi. Ya'õbi Jesus o'tujowat ip o'je'aweroiayũ be, yaoka am, korosa be ibamupaya am.

²⁷ Gebuje sorarayũ Jesus o'tujowat iecuɔ̃ap tuk'a be. Pilatos a'õbi o'tujowat ip. O'je'awero ip warara'acayũ xe—o'tomuwãayũ—sorarayũ—jewējuacat'in ma. O'je'awero ip iwaywayway am—Jesus waywayway am. Soat ip sorarayũ oajẽm. ²⁸ Jesus esay o'ju'uk ip. Iekabek o'ɔ̃uõm ip—ipakpukat—iecuɔ̃ap eekabek puximat. ²⁹ Widaohobune o'subunemuwakẽn ip yakoreren ma. O'jomõɔ̃ ip yakoreren. Imẽn o'ɔ̃uɔ̃ẽ ip Jesus pe, Judeuyũ kukukat puximan imubapuk am, iwaywayway am. Iba'ip o'yopmõɔ̃ ibui be, iba'at kadi. O'jẽɔ̃'aecõɔ̃cõɔ̃ ip cewap iwaywayway am.

— Ën ma Judeuyũ kukukat! — io'e ip, iwaywayway am. — Warara'acat podi ma ãn a'õbuyxi — io'e ip, iwaywayway am.

³⁰ O'ɔ̃uxiuxi ip Jesus ceje. O'yamupãupã ip iba'im. Iwaywayway o'e ip. Pere.

³¹ Gebuje iekabek ipakpukat o'ju'uk ip. Cesay ip waram o'ɔ̃uõm. O'tujowat ip yaokam—iba mupaya am korosa be.

³²⁻³³ O'ju ip co'a kay—Gólgota'a kay. Gólgota'a “ce'ũat aririt'a” iape. Cucum pima ip, Cirene ka wat o'topabijuk. Simão i ibutet osunuy. Ixe Simão o'ɔ̃uju ip ibuywat am—Jesus puywat am, korosa dujowat am. ³⁴ Vinhodi tiũm ojuy ip Jesus pe. Iboceat o'tupmuwekoy uva'abidi be wuypipimu'ũmapti be. O'tikõ'ajo Jesus. Tikõn pin ɔ̃u o'e.

— Ap! — io'e.

³⁵ Gebuje sorarayũ Jesus o'subamupaya ip korosa be. Cesay bubum o'e ip—sorarayũ. Dado xixxiɔ̃ o'e ip Jesus tiotpe.

— Abu cesay je'jat? — io'e ip jewewebe.

³⁶⁻³⁸ Tupmubararakaptup kuɔ̃ o'e ip sorarayũ. Tupmubararara'ɔ̃ o'e ip Jesus puten. Tũybe ajo-ikẽrẽan ip o'e iãn tak ip o'tupmubararak: “Ibutet Jesus i. Judeuyũ kukukat teku,” i. Ibodup tupararakatup o'tupmõɔ̃ ip korosa be, Jesus abi ase.

Gebuje xepxep o'subamupaya ip wara'at korosa be. Ibukurukayũ osodop ip—xepxep. Jesus pa kadi o'subamupaya ip. Pũɔ̃ ma Jesus pa'at kadi osunuy; wara'at iba'ũɔ̃gat kadi.

Oabik ip Jesus kay jeak am. Iwiwim o'e ip. ³⁹ Wara'acayũ kapkam o'e ip korosa etako daḡ. Yaaruaru. Iwaywayway o'e ip.

⁴⁰ — “Deus eju kawēnwēnap'a oyamu'ũm—yaboḡat'a,” i juk ece — io'e jewaywaywayayũ Jesus pe. — “Ebapũḡ kabiam wara'at'a kuka oyamuy,” i juk ece — io'e ip. — Ecewe daxijo juy — io'e ip. — Deus ipot ēn pima, ekop korosa ejuwi — io'e ip Jesus pe.

⁴¹ Paĩyũ kukukayũ dak Jesus kay jewaywayway o'e ip. Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayũ dak ixē kay jewaywayway ip, Judeuyũ kukukayũ dak. Soat ip jewaywayway o'e ip.

⁴² — Teku wara'acayũ daxijojo'uk osunuy — io'e ip. — Imēnpit jewedaxijo ba'ore cebe je'ũap puxim. Israel eipi kukukat ḡu du? Gaxĩn ma korosa ejuwi kop puje, ocetabut oce'e cekay — io'e ip.

⁴³ — Deus kay itabut teku. Deus cekay bima, Deus o'taxijo juy ḡasũ — io'e ip. — O'taxijo juy teku o'e buye, “Deus ipot ōn,” i — io'e ip.

⁴⁴ Ibukurukayũ dak imēn o'e Jesus pe—ceweju ibamupaya'ibiyũ.

⁴⁵ Kaxi wuyase bima, kabiok o'e ibo kabia—Jesus e'ũap kabia. Soat taḡ o'e kabiok—Judeia eipi daḡ. Kaxicuḡ pima, katpuje bima dak. Ebapũḡ hora bun kabiok oeku.

⁴⁶ Katpuje ya'ōberēn o'jewāwā Jesus.

— Eli, Eli, léma sabactani? — io'e.

“Deus, apēnpuye ēn opere?” iboap ekawēn iape. ⁴⁷ Iboceayũ Jesus ekawēn o'ya'ĩjojo ip.

— Elias nomuwāwām teku — io'e ip, xipan ḡu ip o'jekũyjo buye.

⁴⁸ Iboceat o'jedau idibi bubuap munopapũn ām uva'abidim—tideiboḡ'ũmatim. Ixe dak idibi bubuap o'jomōḡ ip'abi be.

Gebuje o'yopmuyu Jesus pe imutitit am.

⁴⁹ — Mēnpuk — warara'acayũ o'e. — Omuyku paxi Elias taxijo am — io'e ip.

⁵⁰ Waram o'jewāwā Jesus ya'ōberēn. Oe'ũ ḡebuje. Jekpiwan ma oe'ũ. ⁵¹ (Oe'ũ bima paḡo Deus eju kawēnwēnap'a be osunuy—yaboḡat'a be—uk'a exĩntabi nomudipap epaḡo. Jekpiwan ma ixē paḡo o'jewek, Jesus e'ũ buje. O'jewek kabi kadi wi ipi kay. Ipi o'jexixi ibo ka be. Wita'a o'je'aewekwek. Jesus oe'ũ bima, o'je'aewekwek ip.

⁵²⁻⁵³ Jesus waram ḡuto itait puje, ce'ũ'ũayũ dopap o'tomodip'uk ip, ipi jexixixi buye. O'tomodip'uk ḡuyjom. Oe'ũiyũ itait o'e waram—Deus kay itabucayũ'ũm'ũm. O'jēm jedopap pewi.

O'ju ip Jerusalém ka kay—Deus xe xipacat ka kay.

Adeayũ kay o'jebapuk ip—ce'ũ osodopiayũ.)

54 Sorarayũ kukukat o'jojoho, cewejuayũ dak. Soat o'jebapukiap o'jojoho ip, Jesus oe'ũ bima. Ipi jexixixim o'jojoho ip. Soat o'jojoho ip—Jesus kay jeakayũ. Iparara jĩjã o'e ip.

— Icēmãn — io'e ip. — Ite aḡokatkat'ũm Deus ipot osunuy — io'e ip.

55 Aoyũ dak o'jojoho ip wũy wi—Jesus nomuju tũbiyũ—ibuywatwat tũbiyũ. Cēm̄cēm pima Galiléia eipi bewi ibuywatwan ip o'e. Ade osodop ip. 56 Ixeyũ aoyũ parakpe ebapũḡ aoyũ osodop ip. Ibũrũ ma ip osodop: Maria Madalena, wara'at Maria dak, Zebedeu ipotpoyũ xi dak. Wara'at Maria Tiago xi osunuy, José xi dak.

57-58 Katpuje ma Arimatéia ka wat oajēm Pilatos kay. José i ibutet osunuy—ade ibubutbecat—Jesus kay itabucat.

— Jesus'ũm jebit mukop pin oce — io'e Pilatos pe.

— Ha'a — io'e. — Ijebit cuy eḡukop — io'e.

59 O'ju José korosa ka. Ijebit o'ḡukop korosa ejuwi. Jesus'ũm o'ḡukabekbek paḡõm—irucan—iisuan.

60 O'tujowat ce'ũ'ũay'ũ dopap kay. Ixe'ũm o'jomõḡ witabikũy be—jemukũymuḡẽkũy be. Kuy o'sukũymuḡẽ je'ũap puxim.

Gebuje wita'a o'yamuypen witabikũy nomudip'am. Yaboḡat'a o'yamõḡ.

Gebuje José o'jenapõn. 61 Maria Madalena dak xik'i o'e witabikũy xe, wara'at Maria dak.

62 Kuyaje paĩyũ kukukayũ o'je'awero Pilatos wap Sábado bima. Fariseuyũ dak o'je'awero.

63 — Kariwa! — io'e ip Pilatos pe. — Itait pima, Jesus cuk o'e: “Ebapũḡ kabia bima, waram wetait oce. Ojebapuk ḡuto,” i — io'e ip. — Imẽn wuymuḡuykukum xeku — i napa ma o'e ip.

Itabut'ũm ip. Tũybe napa ma e'em iãn o'e ip.

64 — Imẽnpuje juy esukũywiwiat. Sorarayũ eḡuju juy ebapũḡ kabia topam ip, witabikũy wiwi am — io'e ip. — Imuju'ũm pima, Jesus kay itabucayũ jajēm ip ixima daḡ ijebit pu am. Gebuje ip napa ma jĩjã je'e: “Jesus o'je'ada,” i. Xeku juk o'e: “Deus emunaẽ oce,” i — io'e ip Pilatos pe. — Koapat podi ma je'e ip napa jĩjã ma — io'e ip.

65 — Ma — io'e. — Sorarayũ oḡuju eyweju ikũy wiwi am — io'e Fariseuyũ be.

— Hm hm — io'e ip. — Cum oceju.

66 O'ju ip Jesus'ũm topap kay. Wita'a mudek bõrõbu o'subumupaya ip Pilatos a'õbi—ikũy nomudipap'a pidase. Sorarayũ o'jomõḡ ip. Ikũy wiwiayũ o'jomõḡ ip.

Aripit. O'jepit ip jeduk'a be—Fariseuyũ, paĩyũ kukukayũ dak.

28

¹ Domingo bima Maria Magdalena o'ju, wara'at Maria dak. Jesus'ũm dopap kay oajẽm ip. Oajẽm kabia isum. ² (Kuy o'jebapuk Deus ekawẽn tojtjt'ukat kabi bewi. Jesus'ũm dopap pe o'jebapuk. Imẽnpuye ipi o'jexixi. Wita'a o'ya'uk Jesus'ũm dopap pewi. Oabik ibo yaboġat'a jeje. ³ Osusuy isopsep ẽn. Xiririkxirikiap puxim osunuy. Kabidiġ buximat co'i iekabek. Irut cĩcã osunuy. ⁴ Sorarayũ iparara jĩjã o'e ip—topap wiwimayũ. Ce'ũ'ũayũ buxim ip o'e iparara. Jexixixim ip Deus ekawẽn tojtjt'ukat puxixim.)

⁵ Oajẽm ip. Maria Magdalena oajẽm, wara'at Maria dak. O'jekawẽn cebe ip. Deus ekawẽn tojtjt'ukat o'jekawẽn.

— Eypararam ġu juy epesop. Epeyepere. Wetaybit Jesus'ũm kudadam eyju iam—ibamupaya'ibit kudadam iam.

⁶ — Ijoce ġu bit xeku. Itait waram ġuto xeku apẽn cuk o'e iap taġ — io'e. — Epesot. Epejojojo Jesus'ũm topap — io'e.

⁷ — Ijo buje, dao ma epeju juy Jesus eju etaybitbit topibiyũ kay — io'e aoyũ be. — I juy epe'e cebe ip: “Jesus waram ġuto o'jetait. Cum eywap Galilėia eipi be. Iboce ixex juy epejojojo,” i. Wekawẽn kay ġebum cuy eyju — io'e cebe ip—Deus ekawẽn tojtjt'ukat o'e.

— Hm hm — io'e ip.

⁸ Dao ma o'ju ip witabikũy bewi. O'ju Jesus eju imutaybitbit topibiyũ kay. Iparara o'e ip. Imẽnpit icokcok cĩcã o'e ip. O'jedau ip, imukũyjo am. ⁹ Daudaum pima ip, Jesus aoyũ o'tobede.

— Wuykabia — io'e.

O'jẽġa'ecõġcõġ ip Jesus wap. O'suibu ip, ibuyxim ikuk am.

¹⁰ — Eypararam ġu juy — io'e cebe ip. — Okitpitpiyũ be epeyekawẽn cuy: “Epeju juy Galilėia eipi kay, ijo am,” i — io'e aoyũ be.

¹¹ Cucum o'e ip imuwẽn ẽn cebe ip.

Sorarayũ dak o'ju ip Judeuyũ epaiyũ kukukayũ kay. Pũġ o'ju—iwiwim topibiyũ'in. O'ju ip Jerusalėm ka be. Soat o'ġuwẽn ip paĩyũ kukukayũ be o'jebapukiap.

¹² Gebuje paĩyũ kukukayũ o'je'awero ip—Judeuyũ kukukayũ dak. Jesus awẽġ o'yawẽġmuwẽn ip.

Gebuje dinheiro o'ġũm ip sorarayũ be—Jesus'ũm topap wiwim topibiyũ be.

¹³ — I juy epe'e Jesus awẽġ tobuxik pinayũ be: “Jesus'ũm o'tujowat ip ixima be ma. Jesus eju jekukuk topibiyũ o'tujowat ip. Ocexet pima, o'tujowat ip,” i juy epe'e — io'e ip sorarayũ be.

14 — Ipi kukukat iboap co buje, ocejekawēn ceweju. “Oce-cokcok cekapikap kay—sorarayū ekapikap kay,” ioce'e cebe. Imēn itakoma ġu je'e eykay — io'e ip—paīyū kukukayū o'e sorarayū be.

15 — Ha'a — io'e ip. — Ocejū dak imēn Jesus awēḡ oceyawēḡmuwēn. Dinheiro o'jat ip paīyū kukukayū xewi, o'ḡūm puye. Apēn paīyū kukukayū o'e iap taḡ o'e ip. Imēnpit iboap ekawēn napaat acā o'e.

Imēneju ibo awēḡ te'e ma o'yawēḡmuypōḡpōḡ soat Judeuyū daḡ. Gasū dak o'yawēḡmuypōḡpōḡ ip—ibo awēḡ.

16 Galiléia eipi be onze beayū o'ju ip. Jesus o'e iap taḡ o'ju ip. Oajēm ip co'a kay, Jesus dobede am.

17 Iboce Jesus o'jojojo ip. O'jēḡa'ecōḡcōḡ ip o'e, ibuyxin ikuk am. Pūḡpūḡ pit o'jetabiebarēm.

18 Oajēm Jesus ixeyū tēḡ ma.

— Wa'ōbi soat cucum ip—soat ipi juacayū, soat kabi beayū dak — io'e Jesus cebe ip—jejojoayū be.

19 — Epeju juy soat kay—soat ipi juayū kay — io'e cebe ip. — Imutaybit am ip, epeju juy. Wawēḡ cuy epeyekūyjo imutaybitbin ip. Imubatisasan ip epeju juy wa'ōbi, webay a'ōbi dak, Ibiōḡbuk Xipacat a'ōbi dak—Deus biōḡbuk a'ōbi — io'e.

20 — Soat cuk adi oce eywebe iap cuy epe'e soat pe—ipi juacayū be — io'e Jesus onze beayū be. — Okay soat ip imukūyjobit am, wawēḡ epe'e — i dak o'e cebe ip. — Ipi opop pima, oju ġu eywebewi. Soat em oḡuy eyxe. Eyxe oḡuy iap kay ḡebum cuy epesop — io'e Jesus.

— Xipat — io'e ip Jesus pe. — Ēn ma ejekuku oceweju soat em — io'e ip.

Ibūrū ma

JESUS CRISTO MUWĒĜAPTUP—MARCOS EMUDUPMUBARARAKTUP

João Batista wara'acat awēwēap ekawēn

¹ Ijoptup pe ibararak opop Jesus Cristo ekawēn—kawēn idipat ekawēn—Deus ipot ekawēn. ² Ixe o'jebapuk ijodi apēn Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat emudupmubararaktup ekawēn tağ—Isaiás emudupmubararaktup ekawēn tağ.

Deus o'e: wemumuju oğuju ewap emubapuk am ewebeam, i. ³ Ixe wemumuju jewāwāwām uk'a'ūmat pe: E juy epesuemudim wuykukukat kap am, i'e'em. Epesuemucūğcūğ cuy ixe em, i'e'em.

⁴ Ibo ekawēn tağ João Batista o'jebapuk uk'a'ūmat pe. O'jebapuk ijodiat mubatisasan, Deus ekawēn muwēnuwēn tak.

— Ikērēat mujurūğrūğap cuy epeyepere — io'e ijodiat pe. — Epeyewemubatisaan cuy “Ikērēat o'gujurluğ ğu ğasū bit” i'e am soat pe. Imēn ey'e buje, Deus ikērēat ju'uk eywebewi — io'e.

⁵ Ade ma o'ju João kay cekawēn co am. Judéia eipi beayū o'ju, Jerusalém ka beayū dak.

— Ikērēat cuk adi oğujurūğrūğ — io'e ip. — Ğasū bit cuy oğujurūğ ğu — io'e ip.

Imēnpuye ip o'ğubatisaan Jordāodi be. ⁶ Ixe João doti camelodap muğēğē. Yukpumūnpu kuğ oeku ixee muğēğē. Arobidadek puximat o'o'uk osunuy. Eit koğūfpi dağat o'o'uk tak osunuy João. ⁷ Imēn o'e ijodiacat pe:

— Wara'at omuyku onomukadi. Ixe ğu itaybitbit cīcā obode ma. Owebe bit suiuk'uk pa'ore ka'ūma ma ōn puye — io'e.

⁸ — Idibi be ōn eymubatisasan. Ixe bit Ibiōğbuk xipacat ğuōm eywebe eykukan — io'e.

⁹ Jesus oajēm João kay. Nazaré ka bewi o'jēm—Galiléia eipi beatka bewi, ika'ītcatka bewi. Oajēm João kay jemubatisan am. João Jesus o'ğubatisan Jordāodi be. ¹⁰ Idibi dağwi jeu isum kabi ikoce o'jojoho. Deus biōğbuk o'jojoho. Pukaso buxim o'kop jekay. ¹¹ Deus o'jekawēn kabi kadiwi.

— Okpot ēn—oxe ikukpin cīcāat! — io'e. — Ocokcok cīcā ekay — io'e Jesus pe.

¹² Gebuje Deus biōğbuk Jesus o'ğuju uk'a'ūmat kay. ¹³ Quarenta kabia bun oeku iboce. Satanás te'e ma ikērēat o'ğujurūğat cebe. Puca dak oeku iboce—ika'uayū. Deus

ekawēn tojtjt'ukayū bit oajēm Jesus buywan. Ibuywatwan ip osodop.

¹⁴ Daomūnmūnap'a be ip João muōm puje, Jesus Deus ekawēn muwēnuwēn o'e. Galiléia eipi dağ oeku imuwēnuwēn. Kawēn idipat muwēnuwēn oeku soat kaka dağ.

¹⁵ — Gaxīn ma Deus soat ijodiacat kukukan je'e — io'e. — Ixe be soat kukukat iap ehora oajēm. Imēnpuye ikērēat mujurūgrūğap cuy epeyepere! Eyetabun cuy kawēn idipat kaywuydaxijojoap ekawēn kay — io'e.

¹⁶ Gebuje Jesus xepxep axima bubu'ukayū o'jojojo. Galiléiadi wābu dağ cūğcūğ pima ip o'jojojo iodī wābu dağ. Simão o'jojojo, André dak. André Simão kitpit osunuy. Axima bubum ip osodop ūrūm. ¹⁷ Jesus o'e cebe ip:

— Epesot cuy oweju — io'e. — Axima bubu'ukayūm cuk adi epesop. Gasū bit kawēn idipat epeğuwēnuwēn ijodiat pe imutabun ip okay — io'e.

¹⁸ Imēnpuye ip dao ma jēğrū o'suiwat axima bubuap. Jesus eju ix o'ju.

¹⁹ Bosusu o'ju ġebuje Jesus. Xepxep o'jojojo—Tiago, João dak. João Tiago kitpit osunuy. Zebedeu ipotpoyū osodop ip. Jekobe be ip osodop axima bubuap muwaketken axima bu ojuy. ²⁰ Ijo isum ma Jesus o'tomuwā ip.

— Epesop cuy oweju — io'e.

Jebay o'suiwat ip. Ceweju ip kapikpik'ukayū dak o'suiwat ip jebay xe kobe be. Jesus eju ip o'ju soat em jeku am ceweju.

²¹ Jesus o'ju Cafarnaum ka kay ebadipdipayū eju—jeweju etaybitbinayū eju.

Jebodoydoyap kabia bima oōm ip Judeuyū e'aweroroap'a be—Deus eju kawēnwēnap'a be. Iğo'a beayū o'ğutaybinbin.

²² — Idim cīcā teku wuymutaybitbin! — io'e ip. — Moisés ekawēn wuymutaybitbin'ukayū buxim ġu ite wuymutaybitbin. Wuyeajoyū'ūm'ūm a'ōbi wuymutaybitbin ixeyū ma. Jesus pit ja'ōbi ma wuymutaybitbin — io'e ip jewewebe.

²³ Gebuje ağokatkat oōm iğo'a be ibiōğbuk kērēat kukat. Ibiōğbuk kērēat cebe osunuy. O'jewāwā ya'ōberen Jesus kay.

²⁴ — Jesus, Nazaréka bewiat, apēn ēn em ocewebe? — io'e. — Ocemuy'ūm tu ejot? — io'e. — Wetaybit abu ēn iam. Ēn Deus emumudot. Ikērēat kuğ ġu ēn—soat tağ eisu — io'e.

²⁵ Imēnpit Jesus ibiōğbuk kērēat o'ğukorēm.

— Ecemūğ cuy! — io'e. — Ejēm cuy cebewi! — Jesus o'e.

²⁶ Gebuje ibiōğbuk kērēat ağokatkat o'ğukutukutu jījā. O'jewāwāwā ya'ōberen. O'jēm cebewi. ²⁷ Imēnpuye o'jojojo'iaiyū o'jewetakaka jījā ip.

— Ajo sute? — io'e ip. — Ya'ōbuyxiat tekul! — io'e ip. Ibiōğbuk kērēat kūyjobit ixē a'ō kay. Ixe itaybit ibiōğbuk kērēat

mujēm ãm wuyjuyũ jebit pewi! — io'e ip. — Kawēn iisuan tu ite wuymutaybitbin? — io'e ip jewewebe.

²⁸ Imēneju soat Galiléia eipi dağayũ Jesus awēğ o'yawēğcoco ip.

²⁹ Gebuje Jesus o'jēm iğo'a bewi. O'ju Simão duk'a kay, André duk'a kay. Pũğ'a uk'a iwat osodop ip—Simão, André dak. O'ju Tiago eju, João eju dak. ³⁰ Simão daxijo ipa'i jĩã opop.

— Simão daxijo ipa'i jĩã — io'e ip Jesus pe.

³¹ Jesus o'ju cekay. O'subaixik. O'ğu'ağobucēğ. Ipa'iat oi'ũm ġebuje bit. Xipat o'e. Ipa'i topibit ixan o'ğũm cebe ip—Jesusyũ be.

³² Katpuje ade iwãtaxipipiyũ o'tujowat Jesus kay ibo ka watwat. Axik kukukayũ dak o'tujowat cekay. ³³ Soat ağoka watwat o'je'awero ip uk'a esũntabi be.

³⁴ Gebuje Jesus o'ğu'ada'ada ip iwãtaxipipiyũ. Kiiih. Ade osodop ip iwãtaxipipiyũ. Soat iwarururu osodop iwãtaxipi cexe ip. Ade axik o'ğujēmjem cebewi ip. Itaybit axik osodop ip Jesus Deus emunaē iam. Jesus pit ixeyũ be o'ğuwēnat ġu.

— Abu òn iam cuy epeğukũyjo ġu ip — io'e cebe ip.

³⁵ Gebuje Jesus o'kop kuyğu. Kaxi jēm awap o'kop. O'jem uk'a bewi. O'ju uk'a ũmat kay. Iboce o'jekawēn Deus eju.

³⁶ Gebuje Simão o'jēm uk'a bewi. O'ju Jesus kudadam, cewejuayũ dak. O'tobuxik ip.

³⁷ — Soat ijoceayũ ekudadam! — io'e ip cebe.

³⁸ — Ijoce ġu oğuy — io'e Jesus pit. — Ga'a juy wara'at ka watwat kay — io'e. — Kawēn idipat muwēn pin òn wara'at ka watwat pe. Ixeyũ be dak ojot imuwēn ãm — Jesus o'e cebe ip.

³⁹ Ibocewi soat kaka dağ oekuku ip Jesusyũ—Galiléia eipi dağ. Deus ekawēn muwēnuwēn oekuku ip Judeuyũ e'aweroroap'a be—Deus eju kawēnwēnap'a be. Axik mujēmujēm oekuku ip ibo eipi watwat pewi.

⁴⁰ Ağokatkat oajēm Jesus kay ierepat. O'jēğ'aecōğcōğ cewap Jesus ya'òbuyxiat puye.

— Omu'ada pin pima, iba'ore ġu ewebe — io'e Jesus pe.

⁴¹ Gebuje Jesus itabotaidabotbot o'e ierepat kay. O'jebaepacũğ cekay. O'ğucay.

— Emu'ada pin òn — io'e. — Kuy òn emu'ada — io'e.

⁴² Ierep tũbit o'je'ada ġebuje bit. Xipat o'e.

⁴³ — Eduk'a kay juy ecepit — io'e Jesus ya'òpuruğ cebe. ⁴⁴ — E'adaap cuy eğuwēn ġu warara'acat pe — io'e. — Paĩ kay juy eju — io'e. — Ecewemubapuk cebe — io'e. — Xepxem cuy pukaso eğũm paĩ be Moisés ekawēn tağ. Imēn ece'e soat ijoceayũ itaybit am Jesus ierepat o'ğu'ada iam. Ĕn pit eğuwēn ġu e'adaap. Paĩ ma juy ġuwēn e'adaap — io'e ierep topibit pe.

⁴⁵ Imēnpit ierep tūibit kūyjobit'ūm osunuy. Jesus a'ō kay ġu osunuy. O'jēm Jesus xewi. Je'adaap o'ġuwēnuwēn soat pe jebureyū be. Imēnpuye soat kaka daġ o'yawēġcu ce'adaap awēġ. Imēnpuye Jesus pe ibapuġ ceku ba'ore o'e ikaboġatka be. Uk'a'ūmat taġ acā oeku. Ade ma'ġu o'ju ip cekay soat kaka daġwi je'adaap ojuy.

2

¹ Xepxep kabia kap puje, Jesus o'jepit Cafarnaum ka kay.

— Jesus jeduk'a be omuy — io'e ibo ka beayū jewewebe.

² Imēnpuye adeayū o'je'awero ip Jesus duk'a etakobe. Ka'ūmġu topap o'e warara'acat pe iōm ām uk'a be. Ade osodop ip uk'a be, uk'a esūġtabi xe dak. Jesus Deus ekawēn ixeyū mukūyjojom o'e.

³ Gebuje ebadipdip aġokat kayū oajēm Jesus kay. Jebure dujuajēm ojuy ip—ijebit e'ūat. ⁴ Imēnpit tujuajēm pa'ore o'e ip Jesus kay ade jġā Jesus akokoreren ip puye. Imēnpuye ebadipdipayū o'jeu uk'a abi jeje. Uk'a ip o'yabimutok Jesus ase. Ijebit e'ūat o'ġukop ip ixexecap pe. O'ġukop ip Jesus wap.

⁵ — Teyūku itabut okay — io'e Jesus jewebe ma.

Gebuje Jesus o'jekawēn ijebit e'ūat pe.

— Tapu, ikērēat kuy oju'uk ewebewi — io'e.

⁶ Pūġpūġ Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū kaxixkik'i osodop ip i'go'a be. Jawaġuydadam osodop ip.

⁷ — Teku napa ma e'em! — io'e ip jewewebe. — “Deus co'i ōn,” i napa ma teku e'em — io'e ip. — Abu-be ikērēat uk put wuywebewi—Deus pe acā — io'e ip jewewebe.

⁸ Jesus itaybit o'e apēn jewaġuydadam ip o'e iam.

— Apēnpuye dak eyju imēn jewaġuydadam? — io'e. ⁹ — “Ikērēat oju'uk ewebewi,” i kuy oce cebe — io'e. — Imēnpit eyetabut ġu ikērēat'uk put owebe iap kay — io'e. — “E'āy,” i oce ibima, “Ecexiġxiġ,” i dak, “Exexecap cuy etujuxe eduk'a be,” i dak, eyetabut ġu kuka epe'e okay — io'e. ¹⁰ — Soat waġo ōn — io'e. — Wa'ōbi teku oġu'ada. Imu'adaap co buje, “Ja'ōbi ma teku o'ġu'ada,” i epe'e — io'e cebe ip.

¹¹ Gebuje Jesus o'jekawēn ijebit e'ūat pe.

— E'āy — io'e cebe. — Exexecap cuy ejat — io'e. — Eju juy eduk'a be — io'e Jesus cebe.

¹² Gebuje ijebit e'ū topibit o'āy. Jexexecap o'jat. O'jēm soat etabun. Imēneju soat itabēġbēġ o'e ip ijojom.

— Ajojojo ġu buk imēġat — io'e ip jewewebe — Ka'ūmġu xipacat Deus co'iat — io'e ip.

¹³ Jesus waram o'jēm. O'ju iodi kay—Galiléiadi kay. Adeayū o'ju ikudadam. O'tobuxik ip. Ixeyū mutaybitbin o'e.

¹⁴ Kapkam pima Jesus Levi o'jojoho. Levi Alfeu ipot osunuy. Iecuḡap edinheiro bubu'ukat osunuy. Xik'i osunuy dinheiro bubuap'a be.

— Ejot. Oweju ejeku — Jesus o'e cebe.

Levi o'jēm dinheiro bubuap'a bewi. O'ju Jesus eju.

¹⁵ Gebuje Jesus o'ju Levi duk'a kay. O'jekōn ceweju. Ade iecuḡap edinheiro bubu'ukayū awerom osodop ip iḡo'a be. Jekōnkōn ip o'e Jesus eju, ceweju etaybitbinayū eju dak, ade ikērēat muḡēḡē'ukayū dak. Ade jījā osodop ip Jesus eju jekuku'ukayū. ¹⁶ Pūḡpūḡ Fariseuyū'in ixeyū o'jojoho—Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū. Ikērēan e'e'ukayū eju Jesus jekōnkōn o'e iap o'jojoho ip—iecuḡap edinheiro bubu'ukayū eju iap tak.

— Apēnpuye ekariwa jekōnkōn ikērēat muḡēḡē'ukayū eju, iecuḡap edinheiro bubu'ukayū eju dak? — io'e ip Jesus eju etaybitbinayū be. Imēn xipat ḡu — io'e ip.

¹⁷ Iboap co buje, Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— Iwātaxipi'ūmayū bit wuyanūḡtata'ukat kay je'ju ḡu—iwātaxipipiyū acā — io'e. — Imēnpuxim ōn tak jewexe xipacayū nomuwā ām ḡu ojot—xipat'ūmayū nomuwā ām acā. Ikērēat uk am ixeyū bewi ojot — io'e.

¹⁸ Koap pima João Batista eju etaybitbinayū jekpiwan ma jewemureren ip osodop Deus eju kawēn ām, Fariseuyū dak. Imēnpuye ade o'ju Jesus kay.

— João eju etaybitbinayū jekpiwan ma jewemureren Deus eju kawēn ām, Fariseuyū eju etaybitbinayū dak — io'e ip. — Eweju etaybitbinayū bit jekōnkōn. Apēnpuye dak? — io'e ip cebe.

¹⁹ Gebuje Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— Oweju etaybitbinayū jekōnkōn, ōn ceweju ip puye — io'e. — Tomuwā'ibiyū cucum pima jewebumūnap epeta kay, jekōnkōn cīcā ip. Iwadip cexe ip pima, jekōnkōn cīcā ip — io'e. ²⁰ — Guyjom pit iwadip ju'uk ip ceparakpewi — io'e. — I'uk puje, jekōn ḡu ip — io'e. — Imēnpuxim, ōn ixeyū eju'ūm pima, oweju etaybitbinayū jekpiwan ma jewemuren ip Deus eju jekawēn ām — io'e. ²¹ — Paḡo iisuat ajoinūm ḡu toti iorokat eju—iwekwekat eju imuwaket am — io'e Jesus. — Paḡo iisuat inūm puje paḡo iorokat eju, biḡ ma kuka o'jewekwek. Iwekat biḡ ma kuka o'e yoboḡ — Jesus o'e ma'ḡuto. ²² — Uva'abidi tiisuati atimuōm ḡu ixee muḡēḡē'a be—timūn'a be—yaokokat'a be — io'e. — Yaokokat'a be tiisuati muōm puje, kuka o'jeapaw. Uva'abidi kuka o'jediepu. Uva'abidi mūn'a dak kuka o'jeawenōmnōm. Imēnpuye tiisuati atimuōm timūn'a be yaisuat'a be — io'e Jesus.

Iboam e'em pima, “Wekawēn paḡo iisuat puxim, uva'abidi tiisuati buxim tak” i'e ojuy osunuy.

²³ Gebuje Jesus kapkam o'e trigodip taḡ Sábado kabia be—jebodoydoyap kabia be. Kapkam o'e jewēju etaybitbinayū eju. Kapkam pima ceweju etaybitbinayū o'tadot'uk, jere buye. ²⁴ Imēnpuye Fariseuyū o'jekawēn Jesus eju.

— Ak'i juy ece! — io'e ip. — Eweju etaybitbinayū kapikpiḡ Sábado kabia be! Trigo dadot uk'uḡ ip! — io'e ip. — Cūḡ ḡu e'em ip! — io'e ip. — Imēn e'em Moisés ekawēntup: jebodoydoyap kabia be juy epeyekapik ḡu, i — io'e ip.

²⁵ Gebuje Jesus o'jede Fariseuyū be.

— Epetupcoco ḡu du apēn Davi o'e'e iaptup—Deus ekawēntup? — io'e cebe ip. — Ire bima, Davi oōm Deus eju kawēnwēnap'a be jebureyū eju. ²⁶ Ixe kabia be Abiatar paīyū kukukat osunuy. Pāo'a o'ya'o Daviyū—iḡo beat'a—Deus etabixe o'yamōḡ ipi iat'a. Moisés ekawēntup e'em: Deus etabixeat'a ya'opi, i — io'e. — Paīyū be acā ya'opi ḡu — i'e'em Deus ekawēntup — io'e. — Imēnpit Davi o'ya'o, paī ḡu ma'ḡu. O'yaūm jebureyū be dak — io'e. — Deus pit “Ekērē oxe,” io'e ḡu cebe ya'o buje. Apēnpuye dak eyju e'em owebe “Eweju etaybitbin'ukayū cūḡ ḡu e'em,” i? — io'e Jesus. ²⁷ — Te'e ḡu Deus o'e: Pūḡ kabia be juy epeyekapik ḡu, i. Imēn ixe o'e ijodiat ebodoy am — io'e. ²⁸ — Soat waḡo ōn. “Epeyekapik cuy,” i ōn e'em pima Sábado kabia be dak, cedaḡ kuka o'e Deus xe — Jesus o'e.

3

¹ Sábado kabia be Jesus oōm ma'ḡuto Judeuyū e'aweroroap'a be—Deus eju kawēnwēnap'a be. Iḡo'a be aḡokatkat osunuy. Pūḡbūnū'a o'subūnū'anūy ibūnū'akērē. ² Fariseuyū o'jeak cīcā Jesus kay Jesus ibūnū'a kērēat ḡu'ada paxi jebodoydoyap kabia be iap com. Jesus muymuy ojuy ip. “Moisés ekawēn taḡ ḡu ēn jekukum” i'e ojuy ip Jesus pe. “Jesus kapikpiḡ jebodoydoyap kabia be—Sábado kabia be” i'e ojuy ip Jesus muymuy am.

³ — Ejot cuy ijoce — Jesus o'e ibūnū'a kērēat pe.

⁴ Jesus o'jekawēn Fariseuyū eju ḡebuje bit.

— Wuyeaypapayū'ūm'ūm xe cedaḡ tu osunuy wuywebe xipacat muḡē ām jebodoydoyap kabia be? — io'e cebe ip. — Cūḡ ḡu xe'e wuywebe ikērēat muḡē ām? Cedaḡ tu warara'acat aoka am? Cedaḡ ḡu xe'e warara'acat daxijo am Sábado kabia be? — io'e.

Mūḡ. O'jemūḡ ip. Cede ba'ore ip o'e.

⁵ Gebuje Jesus o'jeak cekay ip. Itakoma o'e cekay ip, Fariseuyū itabotaidabotbot'ūm ibūnū'a kērēat kay buye. Iḡucūḡ tak o'e ibu'u ip jemutaybin jekawēn puye.

— Paya'i ece ebu! — io'e ibūnū'a kērēat pe.

Gebuje o'jewebumupaya. Ibūnū'adip o'e. ⁶ Imēnpuye Fariseuyū o'jēm yabewi. O'jewede ip Jesus xewi. O'je'awero ip Herodes ebekitkit eju—Judeuyū kukukat ebekitkit eju. O'jewawē ip Jesus aoka am kapikipiḡ Sábado kabia be buye.

Jesus o'ju iodi wābu be jewēju etaybitbin'ukayū eju—Galilíadi wābu be.

⁷ Gebuje ade o'ju ip Jesus kay. Soat ka daḡwi o'ju ip: Galiléia eipi daḡwi, Judéia eipi daḡwi dak, ⁸ Jerusalém ka bewi dak, Iduméia eipi daḡwi dak, Jordāodi wīnābu wi dak, Tiro ka tēḡatka bewi dak, Sidom ka tēḡatka bewi dak. Jesus idipat o'ḡuḡē iam o'jekūyjo ip. Imēnpuye ade jījā ma o'ju ip cekay. Kiiih. ⁹ Jesus o'jekawēn jewēju etaybitbin'ukayū eju.

— Kobe epeḡudim owebeam adeayū be omukuḡap puxim — io'e cebe ip.

¹⁰ Kuy bima Jesus ade ma o'ḡu'ada'ada. Imēnpuye soat iwātaxipipiyū ajēm ojuy ip osodop imucay ojuy.

— Omu'ada paxi ixē? — io'e ip jewebe ma.

¹¹ Jesus dobuxik puje ip ibiōḡbuk kērēayū kukukayū o'jēḡ'aecōḡcōḡ cewap “Teku ya'ōbuyxiat,” i'e'em jewebe ma buye. O'jewāwā ip ya'ōberen:

— Ēn Deus ipot — io'e ip.

¹² — Epeḡuwēn ḡu juy warara'acat pe: “Teku Deus ipot” i — Jesus pit o'e ya'ōpuruḡ cebe ip.

¹³ Gebuje Jesus o'jeu co'a daḡ. Jemukaypinayū o'taē jewēju jeku am. Oajēm ip cexe. ¹⁴ 12 beayū o'taē.

— Soat em cuy epeku oweju — io'e cebe ip. — Deus wuydaxijom iap ekawēn cuy epeḡuwēnuwēn soat ka daḡ — io'e cebe ip. ¹⁵ — Wa'ōbacaap oḡūm eywebe ibiōḡbuk kērēat mujēm ām ikukukayū bewi — io'e.

¹⁶ Ibūrū ma ibutet osodop ip—taē'ibiyū butet: Simão, i, Tiago i, João i ¹⁷⁻¹⁹ André i, Filipe i, Bartolomeu i, Mateus i, Tomé i, wara'at Tiago i, Tadeu i, Simão i, Judas iscarיותes i. Ibūrū ma ibutet ip. Jesus wara'at o'subutetmōḡ Simão buten. Wara'at ibutet Pedro i osunuy. João Tiago kitpit osunuy. Jesus wara'at o'subutetmōḡ João buten—Tiago buten tak. Boanerges i wara'at ibutet ip osunuy. Boanerges ibaca ip xiririkiap puxim iape. Zebedeu ipotpoyū ip osodop xepxep. Wara'at Tiago Alfeu ipot osunuy. Simão jeipi kay jījāat osunuy. Judas Iscarיותes ḡuyjom Jesus o'ḡūm cekay itakomaayū be yaoka am. Ibūrū ma osodop ip 12 beayū—Jesus emumu-juyū. ²⁰ Ibocewi Jesus o'ju jebure duk'a be.

Ade maḡuto oajēm ip Jesus kay. Cekōn pa'ore o'e cebuxim ip, ceweju etaybitbinayū dak. ²¹ Ibadipyū iboam jekūyjo buje,

o'ju ip Jesus dujupit ojuy jeduk'a be. Tübye Jesus yakpidapin iãn o'e ip jekõnkõn'üm puye.

22 Moisés ekawën imutaybitbin'ukayũ oajëm cekay—Jerusalém ka bewiayũ. Jesus ip o'jomuymuy adeayũ be.

— Jesus jekukum ibiõgbuk kërëayũ kukukat a'õbi—Belzebu a'õbi—Satanás a'õbi — i napa ma o'e ip Jesus muymuy. — Ixe ja'õbacaap ùmũm Jesus pe ibiõgbuk kërëat mujëm ãm adeayũ bewi — io'e ip napa ma.

23 Imënpuye Jesus jemuymuy ojuyayũ o'tomuwã jewekay—Moisés ekawën imutaybitbin'ukayũ. O'jekawën ceweju ip. “Napa ma eyju e'em” i'e ojuy. Wuymutaybitbinap ekawën o'güwën cebe ip.

— Satanás a'õbi gu õn imujëmujëm — io'e. — Satanás owebe ibiõgbuk kërëat mujëmujëmãn pima, jebekitkit kuka juk ixë o'güjëm! Imënpit Satanás a'õbi gu õn imujëmujëm — io'e. 24 — Püg ka kukat jebekitkit mujëm puje, abu kuka o'e ya'õ kay? Ka'ũma ma! — io'e. 25 — Pügti watwat kukat jebekitkit mujëm puje, abu kuka o'e ya'õ kay? Ka'ũma ma! — io'e. 26 — Imënpuxim Satanás jebekitkit mujëm puje, abu kuka o'e ya'õ kay? Ka'ũma ma! Imëneju Satanás ja'õbacaap ùmũm gu owebe ibiõgbuk kërëat mujëm ãm—jebekitkit mujëm ãm — io'e Jesus. 27 — Wuyõm pa'ore wuykay isapka'oreat tuk'a be ibubut pu am. Imukiriğ acã koam — io'e. — Imukirik puje bit, wuyõm put soat pu am—uk'a beat pu am — io'e. — Imënpuxim Satanás a'õbacaap mu'ùm'ùm pima, iba'ore kuka o'e wuywebe Satanás ebekitkit a'õbacaap mu'ùm ãm — io'e Jesus.

28 — Icëmãn õn e'em eywebe — io'e Jesus. — Wuywebe ikërëat muğë buje, Deus iboap ju'uk wuywebewi—ikërëat ju'uk — io'e. — Wuywebe Deus muymuy buje dak, Deus iboap ju'uk wuywebewi—ikërëat ju'uk — io'e. 29 — Wuywebe Deus biõgbuk muymuy buje bit, Deus iboap ju'uk gu wuywebewi. Iboap i'uk pa'ore Deus pe. Iboap kuğ acesop soat em—ikërëat kuğ, ibiõgbuk muymuyap kuğ — Jesus o'e.

30 — Ën ibiõgbuk kërëat a'õbi jekukum — i juk o'e ip Jesus pe. Imënpuye Jesus imën o'ya'õbu ip imukÿyjojom ip.

31 Ixi o'ju Jesus kay, ikitpitpit tak. Akiju osodop ip.

— Jesus etomuwã — io'e ip kakijuayũ be. — Ceweju ocekawën pin — io'e ip.

Kaxikxik'i osodop ip Jesus akokoreren akijuacat.

32 — Exi akiju omuy, ekitpitpit tak — io'e ip Jesus pe. — Eweju cekawën pin ip — io'e ip cebe.

33 — Icëmãn iğo oxiat. Boyũku okitpitpicat — io'e Jesus.

34 Jesus o'jeak jexeayũ kay. O'jekawën ceweju ip.

— Warara'acayũ bit oxi jo'i oxe, okitpitpit co'i dak — io'e.
 35 — Deus bikuyap tağ jekuku'ukayũ okitpitpit co'i oxe, oixĩt co'i dak ip, oxi jo'i dak ip — io'e.

4

1 Jesus waram adeayũ o'ğutaybin iodi wābu be. Ade jĩjā o'je'awero ip cexe. Imēnpuye Jesus oōm kobe be. Oabik kobe bitakobu jeje iwābu tēğ. Adeayũ bit kapurũğ pe osodop ip ya'ĩjojom. 2 Wuymutaybitbinap ekawēn o'ğuwēn Jesus. Ade o'ğutaybin ip.

3 — Eya'ōpicũğcũğ cuy epesop wa'ō kay — io'e cebe ip. — Ağokatkat o'ju jekat pe jekadai damuduudu am.

4 Tamududum pima xepxepta o'ta'at ipi ju e bitako dağ — io'e.

— Wasũyũ oajēm. O'ta'o' o ip taduduata—cekadaida—e bitako dağata — io'e Jesus.

5 — Ibocewi wara'ata o'ta'at karatũğ'a paraktağ. Ade ğu ka'wi o'e iboce. Ierũn ma o'e ka'wi. Dao ma o'tanōkap ka'wi ierũn puye — io'e. 6 — Imēnpit kaxiepi bima kaxie kadai o'ğukaraw. O'ğuy'ũ. Oe'ũ tābuju ba'ore buye — io'e.

7 — Wara'ata o'ta'at widaoho parakpe. Yaypan pima widaoho kadai o'ğũ'ũm. Oe'ũ. O'jew'a'ada ğu — io'e.

8 — Wara'ata bit o'ta'at katō be. O'tanōkap. Xipan o'yaypan. Ta'ade o'e. Pũğpũğ kadai be ta'adesũ o'e—30 be o'e ta—katō peat. Wara'at kadai be ta'ade o'e—60 be o'e ta. Wara'at kadai be ta'ade jĩjā o'e—100 be o'e ta — io'e. Jesus imēn wuymutaybitbinap ekawēn o'ğuwēn.

9 — Wekawēn eyetaybit pin pima, eya'ōpicũğcũğ cuy epesop wa'ō kay — io'e.

10 Adeayũ epit puje, pũğpũğ o'ya'ĩjojo'iyũ oajēm Jesus kay. 12 beayũ eju oajēm ip.

— Iba'arēm ekawēn ocexe — io'e ip cebe. — Apēn ocemutaybin ojuy eğuy kadaida mududuap ekawēn muwēnuwēn? — io'e ip.

11 — Kawēn ibapukan òn eymutaybitbin — io'e. — Ibapuğ ma apēn Deus soat ipi dağayũ kukukan je'e iap muwēnuwēn òn eywebe — io'e. — Kuy bima iboam o'ğutaybin ğu. Warara'acayũ mutaybitbin pit òn iba'arēmān, wa'ō kaykũy ip puye — io'e. 12 — Iba'arēmān òn ixeyũ mutaybitbin. Ya'ĩjojom ip. Imēnpit itaybit ğu ip. Jekũyjojom ip. Imēnpit wekawēn pa'arēm cexe ip. Itaybit pima bit kuka juk iğuycũğ o'e ip ikērēat kuğ puye. Ikērēat tak kuka juk o'jepere ip. Ikērēat epere buje ip kuka juk Deus ikērēat o'ju'uk ixeyũ bewi — io'e. 13 — Kadai damuduuduap ekawēn iba'arēm eyxe. Apēntak eyetaybit epe'e owebe wara'at muwēn puje

wuymutaybitbinap ekawēn muwēn puje? Wara'at muwēn puje dak, wekawēn pa'arēm je'e eyxe — io'e.

¹⁴ — Apēgape ibo wekawēn iam ōn jeymutaybin. Kadaida muduuduap Deus ekawēn muwēnuwēnap puxim — io'e. ¹⁵ — Deus ekawēn coco'ukayū kadaida buxim — io'e. — Pūḡpūḡ cekawēn coco'ukayū e bitako daḡata buxim — io'e. — Deus ekawēn co isu, Satanás ajēmjēm cekay ip — io'e. — Yaḡuyba'ūm'ūm ip cekawēn kay—Deus ekawēn kay — io'e.

¹⁶ — Warara'acayū karatūḡ'a paraktaḡata buxim—Deus ekawēn coco'ukayū — io'e Jesus. — Koap icokcok e'em ip Deus ekawēn co am. ¹⁷ Kadai tābube'ūmat puxim Deus ekawēn badi ḡu ōmōm cebe ip. Ibureyū e'em: “Teyūku Deus ekawēn kay,” i, iwaywayway am. Ibureyū itakoma cekay ip. Ipiat supi'ajoat cebe ip. Imēneju ibu'u ip jetabut am Deus kay — io'e.

¹⁸ — Warara'acayū widaoho parak taḡata buxim Deus ekawēn coco'ukayū. Deus ekawēn cocom ip — io'e. ¹⁹ — Imēnpit soat em ḡebum ip jemukaypinput kay. Tūybe ocokcok cīcā oce dinheiro kuḡ pima iān e'em ip. Itabikuku ip soat kay jebubun. Deus ekawēn kay bit ip yopīt ma itabut, soat kay itabikuku jebubun puye. Deus ekawēn muwēnuwēn ḡu ip warara'acat pe jebureyū be — io'e.

²⁰ — Warara'acayū bit katō daḡata buxim Deus ekawēn coco'ukayū — io'e. — Cekawēn co buje, cekawēn kay jījā ip. Idipat mujurūḡrūḡ ip soat peam. Kadai'ip puxim ix-eyū—ya'a'eat'ip puxim. 30 be o'e takuḡ'iat'ip puxim ip, 60 be o'e takuḡ'iat'ip puxim tak, 100 be o'e takuḡ'iat'ip puxim tak — io'e.

²¹ Jesus wara'at kawēn o'ḡuwēn jeweju etaybitbinayū be—12 beayū be dak—wuymutaybitbinap ekawēn.

— Lamparina musop puje, ico diotpe ḡu ajomuy — io'e. — Wuyxecap tiotpe ḡu dak ajomuy. Um ma ajomuy kabia i'e am wuykay—soat ijo but am — io'e. ²² — Soat wuyxe iba'arēmat ibapuk je'e. Gasū ade ma wuyetaybit'ūmat. Guyjom pit wuyetaybin ace'e soan ma — io'e. ²³ — Wekawēn co pin pima, eya'ōpicūḡcūḡ cuy — io'e.

Imēn o'ḡuwēn “Wekawēn eyetaybin puje, warara'acat pe juy epeḡuwēn dao ma eyaḡuyba'ūmap puxim” i'e ojuy.

²⁴ — Eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop wa'ō kay — io'e. — Xipan'ūm ya'ījo buje, yopīt ma juy eyetaybin. Xipan ya'ījo buje bit, yoboḡ cuy eyetaybin — io'e. ²⁵ — Wara'an eyetaybit pin pima, wara'an ma eyetaybit epesop. Ya'ījom eybu'u buje bit, kuy juk epeya'ījojiap kay jeyaḡuyba'ūm — io'e.

²⁶ Jesus waram wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn.

— Deus soat ipi daḡacat kukukan iap kadai aypapanap puxim — io'e. — Aḡokatkat o'taida jekat pe — io'e. ²⁷ — Taida

buje, soat exima xexen ma. Kabia isum kopkom. Nōjēmjēm. Aypapan. Aḡokatkat pit itaybit ḡu apēn aypapan iam. ²⁸Kadai jekpiwan ma jewa'adadam. Koap dupcēmcēm. Taipuk cēmcēm ḡuyjom. Kanomūm dajēmjēm taipuk taḡ—tajakata — io'e. ²⁹ — Tarum'isum kadai bubum kat iwat kadai bubuap kaxi oajēm puye — io'e. — Imēnpuxim eya'ōbi ḡu warara'acayū itabut je'e Deus kay—Deus a'ōbi acā — io'e. Jesus imēn wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn.

³⁰Jesus waram o'jekawēn.

— Deus ade jījāyū kukukan je'e — io'e. — Ajo-buxim xe'e je'e? Eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop iboap ekawēn kay — io'e.

³¹— Deus soat ipi daḡacat kukukan iap mostardada buxim—e da jo'iat puxim. Ipi be taida buje, ta'īt ma mostardada. Warara'ata bodi ma ta'īt ma. Aypapan cīcā taida buje bit.

³²Wara'at kadai bodi ma aypapan e'em. Tākuboḡ e'em. Wasū jedopi mōḡmōḡ tāku jeje — io'e. — Imēnpuxim ḡasū Deus pūḡpūḡayū kukukat. Guyjom pit adeayū kukukan je'e — io'e.

³³Jesus ibo ekawēn puximat o'ḡuwēnuwēn adeayū be. Deus soat kukukan je'e iap ekawēn o'ḡuwēnuwēn cebe ip. Imēnpuye itaybit put ip. ³⁴Adeayū mutaybitbin pima wuymutaybitbinap ekawēn acā o'ḡuwēn—kawēn iba'arēmat acā. Jeweju etaybitbinayū mutaybitbin pima bit, ibapuḡ ma o'ḡutaybin ip. Kawēn iba'arēmat ḡu o'ḡuwēn cebe ip—ibapukat ma.

³⁵Ixe kabia kabioḡkabiḡ'i bima, Jesus o'jekawēn jeweju etaybitbinay'u be.

— Ga'a iodi wīnābu aju — io'e.

³⁶Ceweju etaybitbinayū o'jewemuwēn ip adeayū be. Jesus kuy kobe be osunuy. Jeweju etaybitbinayū o'tujowat jeweju. Warara'acayū dak o'timudek jekobe daḡ ma ip.

³⁷Gebuje kabidoxixi oajēm cekobe kay. O'subidoajēm cekay ip—Jesus kay, jewejuayū kay dak. Kobe be diōmōm o'e tipodoyat. Kobedi tibōḡ o'e. Kobe munopapūn ojuy o'e idibim.

³⁸Imēnpit Jesus ixet osodop kobe ukpu be. Ixet jadipi jeje.

Gebuje ceweju etaybitbinayū Jesus o'ḡuwurūḡ.

— Ocemutaybitbin'ukat! Ak'adit ma du ēn ocekey? — io'e ip. — Je'ūm wuyju! — io'e ip cebe.

³⁹Jesus o'āy.

Gebuje Jesus kabidoxixi o'ḡukorēm.

— Ebidopon! — io'e kabidoxixi be. — Edipon! — io'e iodi be.

Kabido dao ma o'subido'ūm. Tipo o'e iodi. ⁴⁰Imēneju Jesus o'jekawēn jeweju etaybitbinayū eju.

— Apēnpuye dak eyparara? Eyetabut ḡu du Deus kay? — io'e.

⁴¹Iparara jījā ip o'e.

— Abu dak sute? — io'e ip jewewebe. — Cekawēn acā kabido o'subidomu'ūm! Dao ma o'timupon iodi! — io'e ip.

5

¹ Jesus wīnābu oajēm jewēju etaybitbinayū eju. Oajēm ip Gerasa eipi be. ² Kobe bewi Jesus cēm puje, aḡokatkat osodot ce'ū'ūayū mōḡmōḡap pewi. Ibiōḡbuk kērēat kukat osunuy. ³Ixe ukā be ḡu osunuy—ce'ū'ūayū mōḡmōḡap pe acā, ibiōḡbuk kērēat kuḡ puye.

⁴Ade em Gerasa eipi watwat cuk adi ibiōḡbuk kērēat kuḡat o'taomūnmūn ip. Correntebum cuk adi o'taomūnmūn ip, cabobum tak. Gasū bit taomūn pa'ore ip osodop. Iba'ore osodop ip correntebum tak. Ade em ma juk adi o'taomūnmūn ip correntebum, cabobum tak. Imēnpit ixe aḡokatkat correntebu o'subumuwekapkap. Ixe cabobu o'subudakatkat. Ixe muwaḡōn pa'ore o'e soat pe. ⁵Kabia bun, ixima bun tak e'ū'ūayū mōḡmōḡap taḡ oekuku ibiōḡbuk kērēat kuḡat. Co'a daḡ tak oekuku. Soat em jewāwāwām oekuku. Jewemuwerikweriḡ wita'am oekuku. Jewemudadaibotbon oekuku.

⁶ Wūywi ma Jesus co buje, ibiōḡbuk kērēat kuḡat o'jedau Jesus kay. O'jēḡ'aecōḡcōḡ Jesus wap ya'ōbuyxi cexe buye.

⁷⁻⁸ — Ibiōḡbuk kērēat, ejēm cuy aḡokatkat pewi — Jesus o'e.

Ibiōḡbuk kērēat kuḡat o'jewāwā ya'ōberen.

— Jesus, apēn ēn em owebe? — io'e. — Ēn Deus ipot—soat podi ma ya'ōbacaat ipot! — io'e. — Ipiat'ajoan ḡu juy ēn owebe, Deus etabutpe wuyju buye — io'e Jesus pe.

⁹⁻¹⁰ — Apēn ebutet? — Jesus o'e.

— Obutet Ade i, ade oceju buye — io'e. — Ijop ka bewi ḡu juy ibiōḡbuk kērēat eḡujēm — io'e aḡokatkat Jesus pe.

¹¹ Ade jījā dajebaryū wurūrūrūḡ osodop ip iboce co'a daḡ.

¹² — Dajebaryū be juy eḡuōm — io'e. — Āḡ ocemuōm cebe ip — aḡokatkat o'e.

¹³ — Ha'a — io'e. — Epeōm cuy cebe ip — Jesus o'e.

Ibocewi ibiōḡbuk kērēayū o'jēm aḡokatkat pewi. Oōm ip dajebaryū be.

Ade jījā osodop ip dajebaryū. Kiiih. 2000 be acō'i osodop ip. Daudaum o'jenapōn ip co'a pēnpēn taḡ. O'kop ip iodi be. Oakōm ip. Jeabokaboḡ oap ip iodi be. Poḡ. Oe'ū'ū ip. ¹⁴Imēneju dajebaryū kukukayū owatwat ip.

— Jesus ibiōḡbuk kērēayū o'ḡuōm dajebaryū be — io'e ip warara'acayū be. — Oap ip ade — io'e ip. O'ḡuwēn ip ikaboḡatka watwat pe, koḡūnpi watwat pe dak. Ade o'ju ip apēn o'jebapuk iap com.

¹⁵ O'ju ip Jesus kay. Ibiōḡbuk kērēat kuḡ tūibit o'jojojo ip. Gasū bit tadaibot ḡu o'e. Xik'i osunuy. Totite o'e ḡasū bit. Yaḡuysat o'e ḡasū bit. Imēneju itabēḡbēḡ ip o'e ijjom.

¹⁶ Ibocewi o'jojojo'iaiyū apēn o'jebapuk iap o'ḡuwēn oajēm'iaiyū be.

— Jesus ibiōḡbuk kērēat o'ḡujēm aḡokatkat pewi — io'e ip.
— O'ḡuōm dajebaroyū be — io'e ip. — Oakōm ip iodi be.
O'jeabokabok ip. Oap ip — io'e ip.

¹⁷ Imēneju:

— Ejēm cuy oceka bewi — io'e ip Jesus pe Gerasa eipi watwat.

¹⁸ Imēnpuye Jesus oōm kobe be jejēm ām.

Kobe be iōm puje ibiōḡbuk kērēat kuḡ tūibit o'ju Jesus kay.

— Eweju ōn tak cum — io'e. — Exe ma onuy pin — io'e Jesus pe.

¹⁹ — Ap — io'e Jesus pit. — Oweju ḡu ejot. Eduk'a be juy eju, ebureyū kay — io'e Jesus cebe. — “Kariwa ibiōḡbuk kērēat o'ḡujēm owebewi,” i juy ece cebe ip — Jesus o'e. — “Kariwa juk xipan okuk,” i juy ece cebe ip — Jesus o'e.

— Ha'a — io'e.

²⁰ Gebuje o'ju jeka kay. 10 beatka daḡ oekuku: — Jesus ibiōḡbuk kērēat o'ḡujēm owebewi — i'e'em soat pe. Iboam jekūyjo buje:

— Ajo iba'ore cekay—Jesus kay? — io'e jewewebe.

²¹ Gebujep Jesus iodi o'timudek ma'ḡuto kobe daḡ. Timudek puje, ade jījā ip o'ju topabe ka'oririt pe. Kīiih.

²² Judeuyū e'aweroroap'a kukukat o'ju Jesus kay—Deus eju kawēnwēnap'a kukukat. Ibutet Jairo i osunuy. Taxitxet osunuy. Taxit 12 koato osunuy. Jesus dopabijuk puje, o'jēḡ'aecōḡcōḡ cewap, Jesus ya'ōbuyxi cexe buye.

²³ — Tapu, odaxit oe'ū pin — io'e. — Ejot cuy oduk'a be — io'e. — Ebu juy esubumōḡ cebe imu'ada am. Esubumōḡ cuy cebe ce'ūap puxim — io'e Jesus pe.

²⁴ Imēnpuye Jesus o'ju ceweju—Jairo eju.

Ibocewi ade ip o'ju Jesus nomuju. Icēḡsūḡ ip o'e ade jījā buye. ²⁵ Iboce ayacat tak osunuy. Ade koato ma toybucukbucug ḡu osunuy—12 koato ma. ²⁶ Ade wuyanūḡtata'ukayū ixe ayacat anūḡtata'uk ip osodop. Imēnpit biḡ ma xipat'ūm cīcā o'e. Soat jedinhoiro o'ḡu'ūm janūḡtataapteim. O'jexere ḡu. Biḡ ma xipat'ūm cīcā o'e.

²⁷⁻²⁸ Ixe ayacat Jesus iwātaxipipi mu'ada'adaap awēḡ o'yawēḡcoco.

— Jesus esay mucay buje, oce'ada — ayacat o'e jewebe ma.

Gebuje o'ju Jesus tēḡ adeayū parakpe—aweromayū parakpe. ²⁹ Jesus esay o'ḡucay warara'acat eta'ūmpi. Cesay mucay'isum ma o'toybucuk. Xipat o'e ḡebuje

bit. ³⁰ Wa'ōbacaan aco'i oḡu'ada iam itaybit o'e Jesus pit. O'jekorepēn adeayū parakpe ḡebuje bit.

— Abu wesay o'ḡucay? — io'e.

³¹ — Tā! — io'e ceweju etaybitbinayū. — Adeayū wuy-mukuḡukuḡ iap cocom ḡu du ēn? — io'e ip. — Apēnpuye ēn e'em “Abu wesay o'ḡucay?” i? — io'e ip.

³² Imēnpit Jesus o'jeakak soat kay. Abu wesay o'ḡucay iat kudadam o'jeakak. ³³ Ayacat itaybit o'e Jesus omu'ada iam. Imēnpit iparara o'e Jesus itakoma je'e okay iap puxixim. Ikarabakbak tak o'e jeparara pibun. O'jēḡ'aecōḡcōḡ Jesus wap.

— Ōn ma esay oḡucay — io'e cebe. — Ēn cuk omu'ada — io'e.

³⁴ Imēnpuye:

— Tū'ū, kuy ece'ada etabut okay buye — io'e Jesus. — Ecepit cuy eduk'a be — io'e. — Ecokcoḡ cuy eḡuy — io'e. — Kuy ece'ada. Xipat ecesūy ḡasū bit — io'e.

³⁵ Jesus puk kawēnwēn ma ayacat eju bima, Jairo duk'a bewiyū oajēm cekay—Jairo kay.

— Iḡuje, edaxit'ūm kuy oe'ū — io'e ip. — Wuymutaybitbin'ukat eḡuwa'ūm ḡu ḡasū bit — io'e ip.

³⁶ Imēnpit Jesus ak'adit ma o'e oe'ū iap awēḡ kay.

— Eḡuycūḡ ḡu juy eḡuy — Jesus o'e Jairo be. — Etabun pit cuy eḡuy okay — io'e.

³⁷ Gebuje Jesus ebapūḡayū acā o'tujowat jeweju. Pedro o'tujowat jeweju, Tiago dak, João dak. João Tiago kitpit osunuy. Ibūrū ma o'tujowat jeweju.

³⁸ O'ju ip Deus eju kawēnwēnap'a kukukat tuk'a kay—Jairo duk'a kay. Ade osodop ip tuk'a be. Wawa ip osodop. Jewāwāwām ya'ōberen ip osodop yaypan'isuat'ūm cocom.

³⁹ Uk'a be jeōm puje, Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— Apēnpuye eyju wawa? Eya'ōkarey jījā oxe! — io'e cebe ip. — Yaypan'isuat ce'ū ḡu—ixet ā! — Jesus o'e wawaayū be.

Jesus itaybit o'e yaypan'isuat'ūm oe'ū iam. Inaka waram imutain. Imēnpuye:

— Ixet ā — io'e.

⁴⁰ Wawaayū itaybit o'e yaypan'isuat'ūm oe'ū iam. Imēnpuye Jesus o'jowayway ip. Jesus soat ip o'ḡujēm uk'a bewi.

Ibocewi Jesus yaypan'isuat'ūm ebay o'tujowat jeweju, ixi dak, ebapūḡayū dak—jeweju etaybitbin'ukayū. O'ju ip ce'ūat kay. Oajēm. ⁴¹ Ce'ūat o'subaixik.

— Talitá cumi — Jesus o'e ja'ōm cebe.

(Talitá cumi “Tu'ū, aḡobucēḡ ece” i ōn e'em ewebe iape wuya'ōm).

⁴² Ce'ũ topibit waram o'jetait. O'je'ağobucëğ ğebuje bit. O'kop. O'jexĩğxĩğ. Imēnpuye o'jojojo'iyũ itabēğbēğ o'e ip ijojom.

⁴³ — Ixan cuy eğũm cebe — Jesus o'e ixi be. — “Jesus waram odaxit'ũm o'ğutait” i'ũmğũ juy epe'e warara'acayũ be — io'e cebe ip.

6

¹ Jesus o'ju ibocewi. O'ju jaypanapka kay. Oajēm Nazaré ka be jewēju etaybitbin'ukayũ eju. ² Sábado bima ade o'ğutaybin Deus eju kawēnwēnap'a be. Jebodoydoyap kabia be ip o'ğutaybin.

Ade ixē ekawēn o'ya'ĩjojo ip. Ya'õpicũğcũğ ip o'e cekawēn kay.

— Apēntak iğo ağokatkat itaybit soan kawēn? — io'e ip jeweweju. — Abu dak ixē o'ğutaybitbin? Wuywebe i'e ba'oreap mubapukpuğ ğoku — io'e ip. ³ — Iğo ğu du karepiğa? — io'e ip. — Maria it ma ğoku. Tiago wağo ma ğoku. José wağo dak. Judas wağo dak. Simão wağo dak — io'e ip. Iixĩtyũ dak ijoce ma wuyweju ma — io'e ip. — Wuyju bit kũyjobin ğu juy ajop ixē a'õ kay, ixē wuyjo'iat puye — i napa ma o'e ip.

⁴ Imēnpuye Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— Soat ka dağacat ibuyxim ma Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat kuğ — io'e. — Jaypanap ka beayũ bit ibuyxim ğu ikuğ — Jesus o'e cebe ip.

⁵⁻⁶ Nazaré ka be bima ade em ğu Deus a'õbacaap o'ğubapuk, itabut'ũm ip puye.

— Itabut'ũm cĩcã ip okay — Jesus o'e jewebe ma.

Warara'acayũ bit ixē kay jĩjã o'e. Imēnpuye jebu o'jewebumõğ cebe ip—iwãtaxipiayũ be. O'gu'ada'ada ip.

Guyjom wuyjuyũxirixiri dağ oekukuku. Imutaybitbin ip oekukuku.

⁷ Jesus 12 beayũ o'tomuwã jewekay. Xepxepxem ip o'ğujuju warara'acat ka dağ.

Ğebuje o'jekawēn ceweju ip.

— Wa'õbi ma ibiõğbuk kērēat epeğujēmjēm ikuğayũ bewi — io'e cebe ip. ⁸ — Eyba'ip acã epeyoptujowat eyjuap tağ — io'e cebe ip. — Eyxan pit epetujowat ğu, sacola dak ka'ũma, dinheiro isurũğat tak ka'ũma. ⁹ Eyesandália dak epetujowat — io'e. — Eywebeacã eydoti epetujowat—xepxem pit ka'ũma — io'e. ¹⁰ — Pũğka be eyajēm puje, pũğ'a be ma epesopsop uk'a be. Pũğ'a be ma epesop iğo ka be bima — io'e. ¹¹ — Pũğka be eyajēm puje, ibo ka watwat pe eykukpin'ũm pima, wara'atka kay juy epeju — io'e. — Ibo ka watwat eya'ĩjo pin'ũm pima, epejēm cuy ibo ka bewi. Cēm pima eyesandália epeğupoytoy “Deus pe ipiat pi'ajoat puje eywebe,

ocekpiwatpi ġu oce'e," i'e'em cebe ip — io'e. — “Eyju ma eyukpiwat Deus ekawēn kay'ūm puye,” i juy epe'e cebe ip — io'e Jesus.

12 Imēneju 12 beayū o'ju. Ade mukūyjojom oekukuku ip kawēn idipan.

— Ikērēat muġēġēap epeyepere juy — io'e ip. — Cūġ ma juy epeku — io'e ip adeayū be.

13 Ibiōġbuk kērēat o'ġujēmujēm ip soat pewi. Ixepti o'timōġmōġ ip iwātaxipiyū a jeje imu'ada am.

14 Gebuje ipi kukukat Herodes Jesus awēġ o'yawēġtobuxik soat kaka daġ o'jeawēġepōġpōġ puye. Tūybe waram ġuto o'jetait'iat teku iān o'e ip adeayū.

— João Batista teku — io'e ip pūġpūġ. — Waram ġuto o'jetait teku je'ūap tomukadi — io'e ip. — Imēnpuye Deus a'ōbacaam wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuġ teku — io'e pūġpūġpūġ.

15 — Ka'ūma — io'e warara'acat pit. — Elias'ūm teku — io'e ip. — Waram ġuto o'jetait — io'e ip.

— Ka'ūma — io'e warara'acayū bit. — Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat'ūm teku — io'e ip. — Waram ġuto o'jetait'iat teku — io'e ip. — Kuyje osunuyiat teku — io'e ip.

16 Imēnpit ipi kukukat Herodes Jesus awēġ co buje, imēn o'jekawēn.

— Oxe bit teku João Batista — io'e. — Kuy bima wemu'a'uk teku. Imēnpit waram ġuto o'jetait — io'e.

17-19 Kuy bima Herodias Filipe tayxi osunuy. Ikuukat Herodes kitpit tayxi osunuy. Herodes pit Herodias o'jat jetayxim. Imēnpuye João Batista o'e Herodes pe:

— Deus xe cedaġ ġu ewebe jewebumūn ām ekitpit tayxi eju — i. Imēnpuye Herodias itakoma jġā o'e João kay. João aoka ojuy o'e. Imēnpuye Herodes João o'ġuōmat daomūnmūnap'a be jetayxi be yaokaap puxim. Herodias pe João aoka ba'ore o'e, Herodes xe João ya'ōbuyxi buye.

20 — João cūġ cġcā — io'e Herodes. — Xipat cġcā ixē—ikērēat kuġ ġu — io'e.

Herodes João muxipanpan osunuy daomūnmūnap'a be yaokaap puxim. Herodes pe João ekawēn co buje, yaġuybabi'ūm'ūm osunuy. Inaka João ekawēn co pin cġcā osunuy.

21 Gebuje Herodes peta o'ġuġē jekapap kabia kay ġebum am. Peta boġ cġcā o'ġuġē ip. Herodes ya'ōbuyxiayū o'tomuwā peta kay jebekitkiyū. Sorarayū kukukayū dak o'tomuwā, Galilēia eipi beayū dak—kariwawa ecuġapap. Peta kabia bima Herodias o'e jewebe ma:

— Gasū ma João oyaokaat — i.

²² Ibocewi Herodias it oōm peta muḡēḡēap'a be. Ayacat osunuy yaypan'isuat. O'jeda'i'in Herodes etabutpe, ceweju jekōnkōnayū etabutpe dak. Da'i'iap co buje, icokcok o'e ip. Imēnpuye:

— Ajo-kay ēn oxewi? — io'e Herodes yaypan'isuat pe. — Emukaypin cuy oḡūm ewebe — io'e. — Ade obubut weipi be. Ipidaseat ma oḡūm ewebe — io'e. ²³ — Deus etabun ōn e'em ewebe — io'e. — Soat emukaypin cuy oḡūm ewebe — io'e. — Ipidase juy oḡūm ewebe obubut. A'ō kay je'e ip webekitkiyū — Herodes o'e.

²⁴ Ixe yaypan'isuat o'jēm. O'ju jexi kay.

— Mamāi, ajo dak ojoojuy? — io'e jexi be.

— “João Batista a juy eya'ukat. Eyaūm owebe,” i juy ece cebe — io'e ixi.

²⁵ Herodes kay yaypan'isuat o'jepit ipi kukukat kay ḡebuje bit.

— João Batista a juy eyaūm owebe parato be — io'e ipi kukukat pe. — Gaḡin ma juy eyaūm owebe — io'e jexi a'ōbi.

²⁶ Ipi kukukat Herodes iḡuycūḡ o'e. Ibu'u jījā ya'uk an osunūy.

— Soat emukaypin cuy oḡūm ewebe — i juk o'e yaypan'isuat pe jeweju jekōnkōnayū etabutpe. Imēnpuye isūsūn o'e jebureyū buxim. “Oyaūm ḡu ewebe” i'eap puxim isūsūn o'e.

²⁷ Gebuje o'jekawēn sorara be.

— João a juy eya'uk — io'e. — Eyadojot cuy owebe — io'e sorara be ipi kukukat.

Sorara o'ju. João a o'ya'uk daomūnmūnap'a be.

²⁸ O'yadujupit parato be. O'yaūm yaypan'isuat pe. Yaypan'isuat o'yadujowat jexi be. O'yaūm cebe.

²⁹ João'ūm e'ū ām jekūyjo buje, ceweju oekuku'iaiyū o'ju Herodes kay. João'ūm jebit o'tujowat ip. Jebabim o'jomōḡ ip witabikūy be.

³⁰ Ixe be juk o'ḡuju'iaiyū o'jepit Jesus kay. Soat cuk o'e'e ip iat o'ḡuwēn ip cebe, soat cuk o'ḡutaybitbitbin iap tak. ³¹ Ade jījā ajēmjēm ip o'e Jesus kay, ceweju etaybitbin'ukayū dak. Cēm cēm tak o'e ip cexewi ip. Ixeyū dak cekōn pa'ore o'e ade ip puye.

Imēnpuye Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— Eydaobire jījā — io'e. — Ga'a aju uk'a'ūmat kay jebodoy am. Wuyju acā aju — Jesus o'e cebe ip.

— Ga'a — io'e ip.

³² Gebuje o'ju ip uk'a'ūmat kay. Kobe daḡ ip o'ju. Ixeyū acā o'ju jebodoy am.

³³ Ijēm puje ip, ade kapurūḡ taḡayū Jesusyū o'jojojo.

— Jesus o'jēm jewēju etaybitbinayū eju — io'e ip jewewebe.
— Ga'a aju kapurūg tagwi ixeyū dopabe — io'e ip.

Imēnpuye o'jedau ip kapurūg tag. O'jedau ip Jesusyū dopabijuk am. Soat kaka daḡwi o'ju ip. Jesus ajēm'ūm awap ma oajēm ip.

³⁴ Kobe bewi jejēm puje, Jesus ade jījā o'jojjo. Itabotaid-abotbot o'e cekay ip.

— Teyūku ovelhayū buxim oxe—jekukat'ūmayū buxim — Jesus o'e jewebe ma.

Ade ma ip o'gutaybin.

³⁵ Kaxi ipi tēg pima ceweju etaybitbinayū o'ju Jesus kay.

— Ijoce ya'ūmḡu uk'a — io'e ip. — Ka'ūmḡu wuyxan. Kuy katpuje jījā — io'e ip. ³⁶ — Adeayū juy eḡuy pit aḡoka kay — io'e ip. — Eḡuy pit ip ikatēḡatka be jexat pu am — io'e ip.

³⁷ — Eyju ma ixan epeḡūm cebe ip — Jesus o'e cebe ip.

— Apēntak pāo'a oceyabu soat xat'am? — io'e ip. — Pāo'a deim kuka o'e teiboḡ cīcā. 200 dinheiro isurūḡat kuka o'e—prata muḡēḡē — io'e ip.

(Pūḡ dinheiro isurūḡat prata muḡēḡē pūḡ kabia ekapikapteim osunuy).

³⁸ — Pebūrū'a eyju pāo'a kuḡ? Epeju buk eyetaybit am — Jesus o'e.

O'ju ip jetaybit am. Itaybit puje ip o'jepit.

— 5 be pāo'a kuḡ oceju, xepxep axima kuḡ tak — io'e ip Jesus pe.

³⁹ — Epe'e juy adeayū be “Epabik cuy tip kireat ceje,” i — Jesus o'e.

⁴⁰ Soat ip awerom oabikbik. Ade jījā osodop ip. Pūḡ eawero 50 be wuyjuyū osodop ip. Wara'at eawero 100 be osodop ip. Wara'at eawero 50 be osodop ip. Wara'at eawero 100 be osodop ip. Ade jījā osodop ip. 5000 aḡokatkat osodop ip—pāo'a omayū. Ixeyū tayxiyū dak ya'om, ipotpoyū dak, taxityū dak.

⁴¹⁻⁴⁴ Gebuje Jesus o'jekawēn jebay eju—Deus eju. Pāo'a o'yabu. Axima dak o'jat xepxep. Ixe dak o'jeapūn kabi kay. O'jekawēn Deus eju.

— Bay, ēn xipat — io'e. — Pāo'a eyaūm ocexat'am — Jesus o'e Deus pe.

Pāo'a o'yadakat.

— Juku pāo'a — io'e jewēju etaybitbinayū be.

Cinco be pāo'a o'yadap. Imēnpit Jesus o'yamu'acoḡ. Ya'ade jījā o'e. Ceweju etaybitbinayū o'yaūm adeayū be. Xepxep axima osodop. Jesus pit axima o'ḡu'acoḡ. Imēnpuye ade jījā o'e. Axima dak o'ḡūm jewēju etaybitbinayū be. O'ḡūm ip adeayū be. Soat ip o'jo'o'o—5000 beayū—aḡokatkayū. Soat ip ibeḡbeḡ o'e, Jesus o'ḡu'acoḡ puye.

Ibocewi ceweju etaybitbinayū cepoyat o'jat. Ico be ip o'guōm. 12 be o'gunopapūn ip cepoyan—pāo'a epoyat'am, axima epoyan tak.

⁴⁵ Gebujeap tomukadi:

— Epeōm cuy kobe be — Jesus o'e jewēju etaybitbinayū be. — Wīnābu epeju owap. Betsaida ka kay juy epeju — io'e.

Jesus “Eyduk'a be juy epeyepit,” i'e'em pima adeayū be, ceweju etaybitbinayū o'ju wīnābu.

⁴⁶ Tuk'a be adeayū muju buje, Jesus o'ju co'a kay jekawēn ām Deus eju.

⁴⁷ Kabiok pima Jesus jaḡepūḡ ma o'e kapurūḡ pe. Imēnpit kobe daḡayū iodi bicūḡ pe o'e ip—ceweju etaybitbinayū.

⁴⁸ Jesus ip o'jojojo—kobe daḡayū—tibicūḡ peayū. Pipim jekoykoy o'e ip kabido o'subidoajēm topabe buye.

O'ju cekay ip kabiakabia'i bima—kaxi jēm awap ma. Kuyḡu o'ju tibicūḡ peayū kay. O'kop co'a daḡwi. Idibi adopa daḡ xīḡxīḡ o'ju. Cekay ip o'ju. ⁴⁹ Jesus o'jojojo ip idibi adopa daḡ xīḡxīḡ pima. Tūybe ite axik iān o'e ip. Jesus co buje soat ip o'jewāwā jeparara pibun. ⁵⁰ Iparara jījā ip o'e.

— Eya'ōcam cuy epesop! Eypararam ḡu juy! Ōn ā! — Jesus o'e.

⁵¹ Ibocewi Jesus oōm kobe be ceweju ip. Kabido o'subido'ūm ḡebuje bit. Dao ma o'tipon. Imēnpuye o'jekuy ip. Yaḡuybabi'ūm o'e ip. O'jojojo ḡu buk ip imēḡat. ⁵² Ixe kabido o'subidomupon iap o'jojojo ip. Inaka tekū Deus a'ōbacaap kuḡ jekukum iap kay itabut ḡu ip. Pāo'a o'yamu'acoḡ iap o'jojojo ip. Inaka:

— Ka'ūma ma ite jo'i ya'ōbuyxi — i'ūmḡu o'e ip. Itabut ḡu o'e ip cekay.

⁵³ Iodi mudēk puje ip, Jesusyū oajēm Genesaré eipi be. O'jemūḡ ip ebikopap pe. Kobe ip o'ḡukirik ka'oririt pe.

⁵⁴ Kobe bewi ijēm isum ma ip itaybit o'e teyūku Jesusyū iam ibo ka watwat. ⁵⁵ Daudaum o'ju ip uk'a'a daḡ iwātaxipipiyū dakoykoy. O'tujowat ip Jesus kay. Dobaptup ceje o'tujowat ip. Iwātaxipipiyū o'tujowat ip adeayū o'e “Jesus omuyku ijoce” iap pe. ⁵⁶ Aḡoka daḡ Jesus oeku, ikaboḡatka daḡ tak, biopak kukukayū ka daḡ tak. Yajēm puje jebureyū iwātaxipipiyū o'jomōḡ je'aweroroap pe.

— Āḡ esay ukpi oceḡucay — io'e ip Jesus pe. Soat ip o'je'ada o'ḡucay'iyū. Soat iwātaxipipiyū xipat o'e.

7

1 Fariseuyū o'je'awero ip Jesus kay, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak—Jerusalém ka bewiyū. 2-4 Aypapayū'ūm'ūm ekawēn taḡ jekuku'uk osodop ip

Fariseuyũ, soat warara'acayũ Judeuyũ dak. Jebu'isu bima dak ip jebuwuywuy'uk ma osodop. Tũybe ade em wuybuwuy'ũm pima wuykẽrẽ Deus xe iãn o'e ip. Imẽnpuye ade em jebuwuy'ũm pima, o'jekõn ƒu ip. Tarekrek pupuap pewi jepit puje, o'jekõn ƒu ip ade em jebuwuy'ũm pima. Ade ma ajojoyũ'ũm'ũm ekawẽn taƒ jekuku'uk osodop ip—kuyjeayũ'ũm'ũm ekawẽn taƒ. Imẽnpuxim soat em ma kopo'abi wuywuy'uk ip osodop, kamuti'abi wuywuy'uk tak ip osodop, kajarão'abi wuywuy'uk tak ip osodop. Jesus eju etaybitbinayũ bit ade em'ũma o'jewebuwuy jekõn pima—pũƒ em ã. Fariseuyũ iboap o'jojajo.

⁵ Gebuje Fariseuyũ o'jekawẽn Jesus eju, Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ dak.

— Eweju etaybitbinayũ wuyajojoyũ'ũm'ũm ekawẽn taƒ ƒu jekukum — io'e ip cebe. — Cedaƒ ƒu ip jekukum. Ade em'ũma jewebuwuywuy'uk ip jekõn ãn — io'e ip imuymuy ip.

⁶ Gebuje Jesus o'jekawẽn ceweju ip. Ixeyũ o'ƒukorẽm.

— Kuyje ma juk Isaías emuwẽn icẽmãn — io'e. — Imẽn o'e jemudupmubararaktup pe:

Deus e'em:

“Deus kay oceju” i napa ma e'em iteyũ wuyjuyũ, i. Imẽnpit okay ƒu ip, i'e'em Deus, i juk o'e Isaías — io'e Jesus. ⁷ “Ën xipat,” i te'e ma e'em ip owebe, i. Imẽnpit xipat ƒu õn ip cexe, io'e Deus, io'e Isaías. “Deus ekawẽn eymutaybitbin oceju bit,” i napa ma e'em ip. Imẽnpit wuyjuyũ ekawẽn acã adeayũ mutaybitbin ip, i'e'em Deus, i juk o'e Isaías — io'e Jesus.

⁸ — Eyju Deus ekawẽn iwatiwan aypapayũ'ũm'ũm ekawẽn taƒ eyeku am — io'e Jesus Fariseuyũ be, Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ be dak. ⁹ — Deus ekawẽn kay ƒu eyju—aypapayũ'ũm'ũm ekawẽn kay acã! Jewexe eyetaybit cĩcã! — io'e. ¹⁰⁻¹³ — Moisés o'e kuyje:

Xipan cuy eyebay epejukuk, eyxi dak, i.

Waram o'e ƒuto:

Jebay muymuy'ukat cuy epeyaoka—jexi muymuy'ukat tak, i.

Imẽn Moisés o'e — io'e. — Imẽn eyju warara'acayũ muwa'ũm'ũm cebay buywat am, ixi buywat am tak. “ ‘Dinheiro kuka adi oƒũm eywebe eybuywat am,’ i juy epe'e eyebay be,” i eyju bit e'em warara'acat mukũyjojom — io'e Jesus. “ ‘Imẽnpit ibo edinheiro oƒũm cuy Deus pe,’ i juy epe'e eyebay be,” i'e'em eyju bit warara'acat mukũyjojom — io'e Jesus. — “ ‘Gasũ iba'ore owebe eybuywat am,’ i juy epe'e cebe ip,” i eyju e'em imukũyjojom ip — io'e Jesus. — Imẽn eyju Deus ekawẽn kay ƒu. Deus ekawẽn ƒu warara'acayũ mutaybitbin eyju—eyekawẽn acã. Deus ekawẽn taƒ ƒu eyju

jekukum—eyekawēn taḡ acā. Soan eyju e'em cedaḡ'ūmān — Jesus o'e Fariseuyū be.

¹⁴ Gebuje Jesus waram adeayū o'tomuwā jewekay.

— Eya'ōpicūḡcūḡ cuy apēn ōn em iap kay — io'e cebe ip. — Eyetaybin cuy epesop! — io'e. ¹⁵ — Wuywebe iōmōmap ḡu wuymukērērērēn—wuybinūn peat acā! — io'e. ¹⁶ — Wekawēn eyetaybit pin pima, xipan cuy eya'ōpicūḡcūḡ! — io'e.

¹⁷ Jesus o'jēm adeayū xewi.

Gebuje oōm uk'a be jeweju etaybitbinayū eju. O'jekawēn ip ceweju—Jesus eju.

— “Wuywebe iōmōmap ḡu wuymukērērērēn—wuybinūn peat acā,” i kuy ece adeayū be — io'e ip. — Iba'arēm ekawēn ocexe — io'e ip.

¹⁸⁻¹⁹ — Eyju dak eyetaybit ḡu du wekawēn? io'e. — Adeayū-buxim wekawēn pa'arēm tu eyxe? — Jesus o'e. — Eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop wa'ō kay. Eyxat ōmōm eybinūn pe ḡu—eydada be acā! Guyjom cēm cēm ḡu to eywebewi — io'e. — Imēneju eyxat ḡu eymukērērērēn — io'e.

Jesus iboam i'e buje “Soat i'opi ḡu wuywebe” iam imutaybin ojuy ip o'e.

²⁰ — Ixat ḡu ijodiacat mukērērērēn — io'e. — Ijodiacat ikērēat mujurūḡrūḡ soat em ikērēat kay ḡebum puye — io'e. ²¹ — Soat em ijodiacat ḡebum ikērēat kay. Imēnpuye soat em ikērēat kay jewaḡuydadam ip: aoyū kaykay dak ip, warara'acat pubut tujupa'um'um tak ip; warara'acat aokakam tak ip, ²² warara'acat tayxi kaykay dak ip; itabikuku dak ip warara'acat pubut kay; ikērēat mujurūḡrūḡ tak ip; napapa'uk tak ip; warara'acat muḡuykuku ojuy dak ip; cekawēnkērē dak ip; itabutkarey dak ip; warara'acat awēḡtatam tak ip; yoboḡan pin tak ip; yaḡuyba'arēm tak ip — io'e Jesus. ²³ — Ijodiacat ikērēat mujurūḡrūḡ jexat o'om puye ḡu—soat em ikērēat kay ḡebum puye acā — Jesus o'e.

Imēn Jesus jewejuayū o'ḡutaybitbin

²⁴ Ibocewi Jesus o'ju Tiro ka kay, iḡo ka tēḡatka kay dak. Oōm uk'a be jenuy ām. Ibu'u osunuy warara'acat pe itaybit am Jesus omuy ijoce iam. Imēnpit cemunēm pa'ore osunuy.

²⁵ Gebuje Jesus uk'a be omuy iam o'jekūyjo ayacat. Ixe ayacat it axik kuḡ osunuy jewebe—ayacat'it'it. Je'it mu'adaap ojuy o'ju Jesus kay. O'jēḡ'aecōḡcōḡ cewap. ²⁶ Grego a'ōm kawēnwēn'ukat osunuy ayacat. Judeu ḡu osunuy. Sirofenícia eipi bewiat osunuy.

— O'it axik kuḡ — io'e. — Eḡujēm cuy cebewi — io'e Jesus pe.

²⁷ — Ap! — io'e. — Judeu ḡu ēn — io'e. — Koap puk ōn webekitkit puywan—Judeuyū buywan. Guyjom acā

Judeu'ũmayũ osubuywan — io'e. — Cedağ ġu wuywebe webekitkit xat pum iũm ãm akurice be. Icẽm ġu du? — io'e Jesus ibuyxijojom.

²⁸ — Icẽmãn ěn e'em, Kariwa — ayacat o'e. — Imẽnpit akuriceyũ bekitkit pi nõmnõm acap wiwim mesa diotpe — io'e. — Õn tak ewebe obuywacap wiwim akurice be ibi nõmnõm acap wiwiap puxim — io'e ayacat.

²⁹ — Icẽmãn ěn e'em — io'e. — Imẽnpuyey juy ecepit eduk'a kay — io'e. — Axik kuy oğujẽm e'it pewi — io'e.

³⁰ O'jepit je'it kay. Je'it o'tobuxik po'i jexexecap pe. Axik kuy o'jẽm cebewi. Xipat o'e.

³¹ Gebuje Jesus o'jẽm Tiro ka tẽgatka bewi. Jepitpin pima o'kap Sidom ka dağ, 10 beatka dağ tak. O'ju iodi kay Galilėja eipi beati kay.

³² Gebuje ibureyũ ya'õpi'ũmat o'tujowat Jesus kay. Ya'õpi'ũmat ya'õbabi'ũm tak osunuy.

— Ebu juy esubumõğ ya'õpi'ũmat pe imu'ada am — io'e ip Jesus pe.

³³ Gebuje Jesus ya'õpi'ũmat o'tujowat adeayũ parakpewi. Jağepũğ ma o'tujowat. O'jewebumuy ya'õpi'ũmat a'õpi be. O'jexi. Jebidim ya'õpi'ũmat kõ o'sukõmucay. ³⁴ Kabi kay jeapũnapũn pima, o'jepidowat.

— Efatá! — Jesus ja'õm o'e cebe.

(Efatá “a'õpi juy ja'õpietok” iape). ³⁵ Ya'õpi'ũmat o'jea'õpietok ġebuje. O'jekõewut tak. Xipan o'e jekũyjojom. Xipan o'e kawẽnwẽn tak. Jesus o'jepit adeayũ kay ya'õpi'ũm tũbit eju.

³⁶ — Jesus ya'õpi'ũmat a'õpi o'ya'õpimutok iap awẽğ epeguwẽn ġu warara'acayũ be — io'e Jesus adeayũ be.

Imẽnpit biğ ma ip o'ğuwẽnuwẽn yawẽğ.

³⁷ Yawẽğ coco'ukayũ itabẽğbẽğ o'e ip ijojom.

— Xipan acã xeku e'em — io'e ip jewewebe. — Ixe a'õbi ya'õpi'ũm tũbiyũ jekũyjojom o'e ġasũ bit. Ixe a'õbi ya'õkẽrẽ tũbiyũ xipan kawẽnwẽn o'e ġasũ bit — io'e ip.

8

¹ Guyjom ġuto adeayũ oajẽm Jesus kay. Ebağũğ kabiabun ixeyũ mutaybitbin osunuy Jesus. Ixat ip oi'ũm. Jesus jewēju etaybitbinayũ o'tomuwã jewekay.

² — Wetabotaidabotbot iteyũ kay — io'e. — Xepxep xet oweju ip jekukum. ġasũ bit ixat'ũmğũ ip o'e — io'e. ³ — Jeduk'a kay ip imuypit puje, e dağ ma kuka juk ip o'tao'ũm'ũm repibun — io'e. — Pũğpũğ wũywi oajẽmjẽm — Jesus o'e jewēju etaybitbinayũ be.

⁴ — Apẽn iteyũ xan acejat? Ka'ũmğũ ijoce — io'e ip Jesus pe.

⁵ — Pebũrũ'a eyju pão'a kuğ? — Jesus o'e.

— 7 be ma — io'e ip.

⁶ — Epabik cuy ipi ju — Jesus o'e adeayũ be—jexat kuğ'ũmayũ be o'e.

Gebuje Jesus ixan o'jat. 7 be o'yabu pão'a.

— Bay, ên xipat — io'e. — Eyaũm ocexat'am pão'a — Jesus o'e Deus pe.

Pão'a o'yadakat. O'yamu'acoğ cĩcã. Ya'ade jĩjã o'e.

— Juku. Epeyaũm cuy adeayũ be — io'e Jesus jeweju etaybitbinayũ be.

Yaũmũm o'e cebe ip ixeyũ be yamu'ẽ'ẽ ãm adeayũ be. O'yamu'ẽ'ẽ ip cebe ip. ⁷ Axima kuğ o'e ip pũğpũğ ma.

— Bay, ên xipat — io'e. — Axima eğũm ocewebe — Jesus o'e Deus pe.

— Judaku — io'e. — Epeğũm cuy adeayũ be — io'e jeweju etaybitbinayũ be.

O'yamu'ẽ'ẽ ip adeayũ be.

⁸ Gebuje soat ip o'jo'o'o adeayũ. Ibeğbeğ o'e ip Jesus pão'a o'yamu'acoğ puye. Ceweju etaybitbinayũ cepoyat o'jat ip. Axima epoyat o'jat ip, pão'a epoyat'a dak. 7 be o'yamunopapũn ip cepoyan yoba'a. ⁹ Ade jĩjã wuyjuyũ o'jo'o'o. Ebadipdip mil o'jo'o'o.

Gebuje Jesus adeayũ o'ğuypit ip tuk'a kay. ¹⁰ Ixe oõm kobe be jeweju etaybitbinayũ eju. O'ju ip Dalmanuta eipi be.

¹¹ Fariseuyũ o'ju Jesus kay. Jesus buyxijo ojuy ip o'ju.

— Ocewebe i'e ba'oreat cuy eğubapuk ocewebe — io'e ip. — Iboap co buje, acetabun ên Deus xewiat iap kay — io'e ip cebe.

¹² Imẽn o'e ip Jesus buyxijoap ojuy. Jesus iğuycũğ o'e jekay itabut am ibu'u ip puye.

— Ap! — io'e cebe ip. — Eyju e'em “Ocewebe i'e ba'oreat cuy eğubapuk ocewebe,” i — io'e. — Imẽnpit eybu'u'u eyetabut am okay. Imẽnpuye eywebe i'e ba'oreat oğubapuk ğu eywebe — io'e.

¹³ Ibocewi Jesus Fariseuyũ o'suiwat. Oõm kobe be. O'ju wĩnãbu jeweju etaybitbinayũ eju. ¹⁴ Pũğ'a ma pão'a kuğ o'e ip kobe be. O'yağuyba'ũm ip wara'at'a dujowat am jexat'am. ¹⁵ Jesus o'jekawẽn ceweju ip.

— Fariseuyũ epão'a muyuhuhuptõm kay ğu juy epesop, Herodes ebekitkit epão'a muyuhuhuptõm kay ğu dak — Jesus o'e.

¹⁶ — Apẽnpuye dak ixekawẽnwẽn oceweju pão'a muyuhuhuptõm? — io'e ip jewewebe. — Imẽn kawẽnwẽn oceweju pão'a kuğ'ũm puye wuyju — io'e ip.

¹⁷ Jesus itaybit o'e apẽn ip o'jekawẽn jewewebe iam. Imẽnpit pão'a muyuhuhuptõm i'e buje, Fariseuyũ emumutaybitbi-
nap i'e ojuy osunuy.

— “Pão'a kuḡ ḡu wuyju,” i'ümḡu juy epe'e! — io'e. — Wekawën pa'arëm tu eyxe? Eyetaybit ḡu du? — io'e. ¹⁸— Eyetaybit ḡu eyetate ma'ḡu. Jekÿyjojom ḡu eyju, eya'õpiehe ma'ḡu — io'e. — Eyaḡuyba'üm wa'õbacaam ma pão'a oyamu'acog iap kay — io'e. ¹⁹— Pão'a oyaüm 5000 beayũ xat'am iap kay ḡebum ḡu du eyju? Pebürü'a yoba'a epeyamunopapünpün yaepoyan? — io'e cebe ip.

— 12 beat'a yoba'a — io'e ip.

²⁰— Gebum ḡu du eyju 7 be pão'a oyaüm 4000 beayũ xat'am iap kay? — io'e. — Pebürü ico epeḡunopapünpün yaepoyan? — io'e.

— 7 be ico — io'e ip.

²¹— Eyetaybit ḡu du ka'ümãn ma iba'ore owebe iam? — io'e Jesus.

²²Jesus oajëm Betsaida ka be jeweju etaybitbinayũ eju. Iḡo ka watwat aḡokatkat o'tujowat Jesus kay—ita'ümat.

— Ita'ümat cuy eḡucay imu'ada am — io'e ip Jesus pe.

²³Gebuje Jesus ita'ümat o'subaixik. O'tujowat aḡoka bewi. Jebidi o'timõḡ ita'ümat eta be. Jebu o'subumõḡ cebe.

— Ijojom tu ën? — io'e.

²⁴Ita'ümat o'jeak.

— Aḡokatkayũ jojom õn — io'e. — Imënpit awaydip co'i ip cÿḡcÿḡ oxe — io'e.

²⁵Jesus jebu o'subumõḡ ma'guto ita be xipan ḡu ijojom puye. Kabia o'e ijojom ḡebuje bit. Xipan o'e ijojom.

²⁶Gebuje Jesus ita'üm tÿibit o'ḡuypit tuk'a kay.

— Ecepit cuy eduk'a be — io'e. — Eju ḡu juy ikaboḡatka kay — io'e.

²⁷Gebuje Jesus o'ju jeweju etaybitbinayũ eju. O'ju ip aḡoka kay ika'icatka kay. Cesaréia eipi daḡ o'kap ip—Filipe eipi daḡ. E daḡ pima ip o'jekawën ceweju ip.

— Abu xe'e õn wuyjuyũ xe? — Jesus o'e cebe ip.

²⁸— “Teku waram ḡuto o'jetait'iat,” i'e'em ip soat wuyjuyũ — io'e ip. — “Teku João Batista—waram ḡuto o'jetait'iat,” i pÿḡpÿḡpÿḡ e'em — io'e ip. — “Teku Elias—waram ḡuto o'jetait'iat,” i'e'em warara'acayũ — io'e ip. — “Teku kuyjeat—Deus ekawën muwënuwën'ukat—waram ḡuto o'jetait'iat,” i'e'em warara'acayũ — io'e ip.

²⁹— Abu õn eyxe bit? — io'e.

— Ën Cristo—Deus emunaë ën — Pedro o'e.

³⁰— Omuwën ḡu juy epe'e — io'e Jesus. — Adeayũ be: “Teku Deus emunaë,” i ḡu juy epe'e cebe ip — io'e.

³¹Jesus jaokaap o'ḡuwën jeweju etaybitbinayũ be.

— Soat waḡo òn — io'e. — Ipiatpi'ajom cĩcã òn — io'e. — Judeuyũ kukukayũ okay'ũm cĩcã je'e, Moisés ekawẽn imutay-bitbin'ukayũ dak, Judeuyũ epaiyũ kukukayũ dak — io'e. — Oaokaat ip. Xepxep xet kap puje waram ocetait — io'e Jesus.

³² Cekawẽnbapuk cĩcã o'e cebe ip.

Gebuje Pedro Jesus o'tujowat warara'acayũ xewi.

— “Oaokaat ip,” i'ũmḡu juy ece! — io'e Jesus pe.

³³ Jesus o'jekorepẽn. Warara'acayũ jojom pima, jeweju etaybitbinayũ jojom pima dak, Pedro o'ḡukorẽm.

— Mũḡ ece! — io'e. — Satanás ekawẽn puxim ẽn kawẽnwẽn. Satanás tak ibu'u owebe we'ũ ãm adeayũ beam! Deus aḡuy daḡ ḡu ẽn jewaḡuyḡuy—Satanás aḡuy daḡ acã — io'e.

³⁴ Gebuje Jesus adeayũ o'tomuwã jewekay, jeweju etaybitbinayũ dak. O'jekawẽn ceweju ip.

— Oweju jeku pin pima, eywekay ma eyaḡuyba'ũm cuy; eybu'um ḡu dak cuy je'ũ ãm owebeam; wa'õ daḡ tak cuy epeku — io'e. ³⁵ — Eybu'u je'ũ ãm owebeam pima, epe'ũ'ũ. Owebeam ey'ũ buje bit, soat em eyetait epesop kabi be eye'ũap tomukadi, kawẽn idipat muwẽn ãm eye'ũ buje dak — io'e. ³⁶ — Ajo-kuḡ tak epesop soat tarekrek kuḡ ipi daḡat kuḡ, eybiõḡbuk ipiatpi'ajojoap pe imẽnpit? Ka'ũma kuḡ ma! — io'e. ³⁷ — Tei'ũmḡu soat em Deus xe wuydopapteim. ³⁸ Gasũacat ikẽrẽat mujurũḡrũḡ. Deus kay jetabucap o'jepere ip. Okay'ũm cĩcã ip. Wa'õ kay ḡu dak. Soat waḡo òn. “Jesus ebekitkiyũ ḡu oceju bit,” i'e'em ip. Wepit puje òn tak “Webekitkiyũ ḡu eyju,” i oce'e cebe ip. Ocepit ma. Idip cĩcã je'e wepicap. Deus ekawẽn tojtjot'ukayũ eju ocepit—idip cĩcãayũ eju — io'e.

9

¹ — Deus soat kukukan pima ka'ũma ma ixẽ jo'ian je'e ya'õbacaan. Ixe xe ma epesop ixẽ soat kukukan pima. Ijo'ũm puje epe'ũ'ũ ḡu pũḡpũḡ ey'in — io'e Jesus.

² 5 xet kap puje Jesus Pedro o'tujowat jeweju, João dak, Tiago dak. O'ju ip co'a kay—yaumat'a kay. Oajẽm ip. O'jeu ip.

Gebuje Jesus o'jewemuwarurun itabun ip. ³ Cesay isopsep cĩcã o'e. Irut cĩcã o'e. Iba'ore wuywebe say murun am cesay rucap co'iam.

⁴ Gebuje aypapayũ'ũm'ũm o'jebapuk iboce. Kabi kadiwi o'jebapuk ip. Moisés o'jebapuk, Elias dak. ⁵ Kawẽnwẽn osodop ip Jesus eju. Pedro o'jekawẽn Jesus eju.

— Ocemutaybitbin'ukat, xipat wuyju ijoceam — io'e Pedro. — Ebaḡũḡ xijap cuy ocejomõḡ—pũḡ edopam, wara'at Moisés dopam, wara'at Elias dopam — io'e.

⁶ Itaybit ġu o'e jede am jeperara pibun. Pedro bureyũ dak iparara ip o'e. ⁷ Kabikerereat o'jebapuk. O'ġuba'arēm ip Jesusyũ.

Gebuje Deus o'jekawēn kabikerereat pewi.

— Teku okpot — io'e. — Ikukpin cīcā oxe. Eya'ōpicũġcũġ cuy epešop ya'ō kay — io'e.

⁸ Ceweju etaybitbinayũ jeakaġ pima, xepxepayũ o'jeu ma'ġuto—kabi kadiwi oajēm'iaiyũ. Wara'acat ġu o'jojojo ip—Jesus acā.

⁹ Gebuje Jesus o'jekawēn jewēju etaybitbinayũ eju. Co'a daġwi kopkom pima o'jekawēn ceweju ip.

— Gasũ ġu juy epejojojoiap epeġuwēn adeayũ be — io'e. — Soat waġo ōn — io'e. — We'ũ buje waram ocetait. Waram wetait puje acā juy epeġuwēn epejojojoiap — io'e.

¹⁰ Imēneju kūyjobit osodop ip Jesus a'ō kay. O'jojojoiap o'ġuwēn ġu ip warara'acat pe. Imēnpit jeweweju ma ip o'jekawēn.

— Apēnpuye ixē o'e “Waram ġuto ocetait,” i? — io'e ip jewewebe ma.

¹¹ — Apēnpuye Moisés ekawēn ocemutaybitbin'ukayũ e'em “Elias koam omuyku,” i? — io'e ip Jesus pe.

¹² — Icēmān ōn e'em eywebe — Jesus o'e. — Elias co'iat koam omuyku adeayũ muisun ām. Adeayũ aġuymuwarurun je'e itabut am ip Deus kay — io'e. — Kuyje omuwēġaptup ip o'tupmubararak. Imēn e'em ibodup:

Ite ipiat supi'ajo jījā, i. Warēmtaġ ma ip ixē jukuk, i. Itakoma jījā je'e ip cekay, i'e'em ibodup — io'e Jesus.

¹³ — Icēmān ōn e'em eywebe. Elias co'iat kuy oajēm. Warēmtaġ ma ip o'jukuk. Ikērēm cīcā ip o'jukuk — io'e Jesus. — O'ġudadaibotbon cīcā ip. Kuyjeatup ekawēn taġ ikērēm ip o'jukuk — io'e.

¹⁴ Warara'acayũ kay, jewēju etaybitbinayũ kay yajēm puje, ade jījā wuyjuyũ o'jojojo yakokoreren ip. Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayũ Jesus eju etaybitbinayũ a'ōxixiġ o'e ya'ōberen.

¹⁵ Jesus co buje adeayũ itabēġbēġ o'e ip ijojom. O'jedau ip cekay—Jesus kay.

— Ajēm tu? — io'e ip Jesus pe.

¹⁶ — Oajēm — io'e Jesus. — Apēnpuye eyju oweju etaybitbinayũ a'ōxixiġ? — io'e.

¹⁷ — Ocemutaybitbin'ukat, axik opop okpot pe — io'e pũġ. — Ixē axik okpot a'ōmu'ūmu'ūm, ya'ōpimu'ūmu'ūm tak. ¹⁸ Axik pe ixē bu buje, okpot muy'at'an. Ibdopabok cēm cēm ibi bewi dak, jenūyekūnūykūnūy dak, ibaca'ūm e'em tak — io'e cebay. — Imēnpuye okpot otojot ekay. Ajēm awap “Axik cuy epeġujēm

okpot pewi,” i juk oce eweju etaybitbinayū be. Imēnpit iba'ore o'e cebe ip imujēm ām — io'e Jesus pe.

19 — Eyetabut ġu Deus kay — io'e adeayū be. — Puġūn oġuy eyxe? Ade koato eyxe oġuy bima dak, kuka eyetabut'ūm ma epesop okay — io'e. — Yaypan'isuat cuy epetojot okay — io'e Jesus cebe ip.

20 Imēnpuye yaypan'isuat o'tujowat ip.

Jesus co buje, axik yaypan'isuat o'ġukutukutu jġā. Ipi ju o'at. O'jejorojoro dak ipi ju. Ibidopabok o'jēm ibi bewi.

21 — Puju ku ite ekpot o'e imēn? — io'e Jesus cebay be.

22 — Bekin pin ma — io'e. — Ade em imuy'at'an daxa be. Imu'akōmkōm idibi be imuy'ūap ojuy. Etabotaidabotbon cuy eġuy ocekey — io'e. — Ocebuywan cuy ece ewebe i'e but pima — io'e.

23 — “I'e but ewebe bima,” i'ūmġu juy ece! Okay etabut pima etaybit ece'e soat i'e but owebe iam — io'e Jesus.

24 — Wetabut cġcā ġu — io'e cebay. — Wetabutsū ma. Obuywan cuy ece wetabut cġcā am — io'e ya'ōberen ġebu je bit.

25 Adeayū o'jedau cekay ijo am. Ixeyū jo buje, Jesus axik o'ġukorēm.

— Ejēm cuy cebewi — io'e wuyjuyū a'ōmu'ūmu'ūm'ukat pe, ya'ōpimu'ūmu'ūm'ukat pe. — Waram pit eōm ġu juy cebe — io'e.

26 Gebuje axik o'jewāwāwā ya'ōberen. Ixe dak yaypan'isuat o'ġukutukutu jġā. O'jēm cebewi. Yaypan'isuat ce'ūat puxim o'e. Imēnpuye:

— Oe'ū teku — io'e adeayū.

Tūybe ce'ū iān o'e ip.

27 Imēnpit Jesus yaypan'isuat o'subaixik. O'ġu'aġobucēġ. Yaypan'isuat o'āy. Xipat o'e.

28 Ukā be Jesus ōm pu je, ceweju etaybitbinayū o'jekawēn ceweju.

— Apēnpuye ocewebe axik mujēm pa'ore o'e? — io'e ip.

29 — Soat em ma Deus eju kawēnwēn'uk'ūm pima, iba'ore wuywebe ite buximat mujēm ām — Jesus o'e.

30-31 Jesus waram ġuto je'ūap o'ġuwēn je'ūm awap. Jesus Galilēia eipi daġ oeku jeweju etaybitbinayū eju. Imutaybin ojuy ip oeku. Imēnpuye ibu'u o'e warara'acayū be itaybit am poce omuy iam.

— Soat waġo ōn — io'e. — Oūm ip okay itakomaayū be — io'e Jesus. — Oaokam ip. Xepxep xet kap pu je bit, waram ocetai — io'e Jesus.

32 Imēn imutaybin ojuy o'e. Imēnpit pēġape ite o'e iam itaybit ġu o'e ip. Ade em cuk adi o'e'e cebe: — Ekawēn pa'arēm ocexe — i. Imēnpuye ibisūsūn o'e ip “Pēġape ēn e'em” i'e am cebe.

33-34 Ibocewi Jesus o'ju Cafarnaum ka be jeweju etaybitbi-nayũ eju.

E dağ pima jewa'õxikxiğ ip.

— Õn ma warara'acat podi ma wa'õbuyxiat! — io'e ip soat.

Oexexe ip Cafarnaum ka be.

Gebuje Jesus o'jekawën ceweju ip. Ukã be bima o'jekawën ceweju ip.

— Apën cuk epe'e eyewewebe e dağ pima? — io'e.

O'jede ġu ip, e dağ pima “Õn ma warara'acat podi ma wa'õbuyxiat,” i juk o'e ip puye. O'jewemusũsũn ip jede am.

³⁵ Jesus oabik.

— Eya'õpicũğcũğ cuy — io'e. — Yoboğan pin pima, yopican cuy epesop. Soat puywatwan tak cuy epesop — io'e Jesus.

³⁶ Ixe dak bekicat o'subuijik. O'tujuajëm cepidase ip. O'yakobot. O'jekawën ma'ğuto jeweju etaybitbinayũ eju.

³⁷ — Bekitkit xipan cuy epejukuk, eyju webekitkit puye — io'e. — Xipan bekitkit kuğ pima, xipan okuğ tak epesop. Xipan okuğ pima, xipan omudocat kuğ tak epesop — io'e Jesus.

³⁸ Gebuje João o'jekawën Jesus eju.

— Kariwa — io'e. — Ağokatkat cuk ocejojo — io'e. — Ibiõğbuk kërëat mujëmujëm o'e ijodiacayũ bewi “Jesus a'õbi õn jemujëm,” i'e'em — io'e. — “Imënmën ġu bit,” i juk oce cebe, ixe wuyweju jekuku'uk'ũm puye — io'e.

³⁹ Imënpit Jesus o'jede:

— “Imënmën ġu bit,” i'ũmğu juy epe'e cebe — io'e. — Wa'õbi wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuğ pima, dao ġu kuka omuy — io'e. ⁴⁰ — Wuykay itakoma'ũmat wuykadiat — io'e. ⁴¹ — Icëmãn õn e'em eywebe. Wara'acat idibi tiũm eywebe tikõn ãm eyju Cristo ebekitkit puye. Deus tak xipacat je'ğũm cebe — io'e.

⁴² — Bekicat mubu'un puje okay itabut am, ikërëat mujurũğrũğ eyju, okay itabucat mubu'un puje. Imubu'un puje, Deus cuy ipiat supi'ajoat eykay. Imën ey'e awap, xipat kuka juk o'e wita'a yaboğat'a mukirik am eyağobu eju idibi be ey-muakõm. Imubu'un'ũm piam Deus kuka juk ipiat o'supi'ajoat ġu eywebe — io'e. ⁴³ — Eybum ikërëat mujurũğrũğ pima, epeyewebudakat cuy — io'e. — Xipat kuka o'e eyõm ãm kabi be pũğpu bima dak. Xipat ġu kuka o'e eyõm ãm ipiat'ajojoap pe xepxepu ma—daxa epirëm'ũmap pe — io'e. ⁴⁴ — (Iboce iohe ġu—soat em ma ierep. Daxa dak jepirëmrëm ġu).

⁴⁵ Ikërëat mujurũğ ãm soat em eyju buje, epeyeweidakat cuy — io'e cebe. — Xipat kuka o'e eyõm ãm kabi be eyeicuğ tak. Xipat ġu kuka o'e eywebe eyxik am ipiat'ajojoap pe xepxep im ma — io'e. ⁴⁶ — (Iboce iohe ġu—soat em ierep. Daxa

dak jepirēm̄rēm̄ ġu). ⁴⁷ Eyetam ikērēat mujurūğrūğ pima, epeyeweta'uk cuy! — io'e. — Xipat kuka o'e eyōm ām kabi be pūğ etam tak—soat ma Deus a'ō kay iap pe. Xipat ġu kuka o'e eywebe eyxik am daxaboğ pe xepxep eta bima — io'e. ⁴⁸ — (Iboce iohe ġu—soat em ierep. Daxa dak jepirēm̄rēm̄ ġu. Iboceayū soat em ipiatpi'ajojom e'em) — io'e Jesus.

⁴⁹ — Wuyju puybit muyunuyun iğēmap puxim. Imēnpuxim Deus tak ipiat pi'ajoan wuywebe, wuywebe ikērēat mujurūğap puxixim — io'e. ⁵⁰ — Kawta tayu bima, xipat cīcā. Tayu'ūm pima bit, xipat ġu. Apēğām tak takuğ kuka acesop? Taxik am acā. Kawta tayuat pit xipat. Xipan cuy epeyewekuk eyju dak — io'e.

10

¹ Jesus oajēm Judéia eipi kay. Jordāodi wīnābu oajēm.

Gebuje ade jījā wuyjuyū o'je'awero ma'ğuto Jesus kay. Adeayū mutaybitbin'uk osunuy iap puxim imutaybitbin ma'ğuto o'e waram. ² Fariseuyū oajēm. O'jekawēn ip ceweju ya'ōmukorēm ojuy.

— Wuyawēwēap ekawēn tağ tu wuytayxi epereperem? — io'e ip Jesus pe.

³ — Apēn wuy'ajore Moisés o'e kuyje? — io'e.

⁴ — “Eytayxi epere ojuy bima otayxim ġu ece ġasū bit iaptup cuy epetupmubararak cekay,” i juk o'e Moisés — io'e ip. — “Epetupūm cebe eytayxi be. Tup ūm puje, xipat eytayxi epere am,” i juk o'e Moisés — io'e ip Jesus pe. — Itayxi epereap cūğ ma osunuy Moisés xe. Pām exe? — io'e ip cebe ya'ōmuwarurunap ojuy.

⁵ — Moisés imēn o'e eybu'u jījā ya'ō dag jekum puye — io'e Jesus. ⁶ — Kuyje bit imēn ġu o'e. Kuyje Deus soat o'ğugē — io'e. — Ağokatkat o'ğugē, ayacat tak. Ixeyū o'ğugē xepxem ma jekuku am. ⁷⁻⁸ Imēnpuye jetayxi bu buje, ağokatkat cēmcēm jebay duk'a bewi. Jetayxi eju cucum. Jektop pu buje ayacat tak cēmcēm jexi duk'a bewi. Jektop eju cucum. Xepxep ma ip. Imēnpit pūğat puxim ip o'e jewekuğ soat em jewewēju ip cucum puye. ⁹ Deus xe ip pūğ ma. Imēnpuye eytayxi juy epeyepere ġu — io'e Jesus.

¹⁰ Guyjom uk'a be oōm ma'ğuto Jesus, ceweju etaybitbinayū dak.

— Ekawēnpa'arēm ocexe — io'e ip Jesus pe. — Ocetayxi epeream cuy ocemutaybin — io'e ip cebe.

¹¹ — Ağokatkat jetayxi epere buje wara'at pu am jetayxim, ikērēān e'em koapat pe—jetayxi be — io'e. ¹² — Imēnpuxim ayacat jektop epere buje wara'at pu am jektom, ikērēān e'em koapat pe jektop pe — io'e cebe ip.

¹³ Iboceayũ je'iyũ o'tujowat ip Jesus kay Deus cuy xipan jeykuk i'e am.

— Bekitkit ġu juy epetujowat Jesus kay — io'e ceweju etaybitbinayũ bit cebe ip.

¹⁴ Jesus itakoma o'e jewēju etaybitbinayũ kay bekitkit tu-jowat ojuyacat o'ġukorẽmrẽm ip puye.

— “Bekitkit ġu juy epetujowat Jesus kay,” i'ũmġu juy epe'e — io'e cebe ip. — Āġ jeedot ip okay — io'e. — Ixeyũ buximayũ jeeõm kabi be soat Deus a'õ kay kũyjobit pima. Jeeõm ip ibu'u'ũm puye ip Deus pe jekukan — io'e. ¹⁵ — Icẽmãn õn e'em eywebe. Bekitkit ibu'u ġu Deus pe jekuk an. Deus pe eykuk an eybu'u bima, Deus xe ġu epesop soat Deus a'õ kay kũyjobit pima — io'e.

¹⁶ Bekicat o'yakobot. O'jekawẽn Deus eju.

— Bay, xipan cuy iteyũ bekitkiyũ ejukuk — io'e.

¹⁷ Ibutut adeat o'ju Jesus kay. Jesus cu ojuy bima aġokatkat daudaum oajẽm cekay—yaypan'isuat. O'jẽġ'aecõġcõġ cewap, Jesus ya'õbuyxi cexe buye.

— Kariwa, — io'e. — Ēn xipat cĩcã. Soat em Deus xe onuy pin wetait. Apẽntak oce soat em cexe onuy ãm? — io'e Jesus pe.

¹⁸ — Apẽnpuye ěn e'em owebe “Xipat cĩcã ěn,” i? — io'e. — Ka'ũmġu xipacat—Deus acã — io'e. ¹⁹ — Kuy etaybit apẽn Moisés o'e wuye'ajojoyũ'ũm'ũm pe iam — io'e. — Imẽn o'e: warara'acat epeyaoka ġu juy, i; wara'acat tayxi kay ġu juy, i dak; eybukuruġ ġu juy epesop, i dak; napa ġu juy epe'e, i dak; warara'acat epeġuġuykukuku ġu juy, i dak; xipan cuy eyebay epejukuk, eyxi dak, i dak. Imẽn Moisés o'e kuyje. Kuy etaybit ijom soan — io'e Jesus.

²⁰ — Kariwa, soat ijop ekawẽn taġ ojekukuku bekin pin ma — io'e.

²¹ Jesus xe ibubut adeat ikukpin cĩcã o'e.

— Wara'an puk ece ġu — io'e. — Eju — io'e ibubut adeat pe. — Soat ebubut cuy eteida. Ibo juy dinheiro tei'ũma eġũm tadaybocayũ be — io'e. — Imẽn e'e buje, ade je'e ebubut kabi be — io'e. — Imẽn e'e buje juy ejot oweju — io'e Jesus.

²² Cekawẽn co buje iġuycũġ cĩcã o'e. Itakoma dak o'e. Iġuycũġ ma o'jẽm Jesus xewi ibubut ade jĩjã buye. Tacup o'e jebubun. O'ju ġu Jesus eju.

²³ Imẽnpuye Jesus jakokoreren o'jeak adeayũ kay. Ixe dak o'jekawẽn jewēju etaybitbinayũ eju.

— Iba'ore jĩjã ibubut adeat õm ãm kabi be — io'e. — Ibu'u jĩjã ip Deus a'õ kay am, itabut cĩcã ip jebubut kay buye — io'e.

²⁴ Ceweju etaybitbinayũ itabẽġbẽġ o'e ip ijojom cekawẽn co buje.

Imēnpuye Jesus o'jekawēn ma'guto ceweju ip.

— Tapupuyū, iba'ore jījā ijodiacat ōm ām kabi be. Ibu'u ip Deus a'ō kay am — io'e. ²⁵ — Camelo ikap pa'ore awi daobi'atok taḡ. Imēnpit ibodi ma iba'ore ibubut adeat ōm ām kabi be — io'e.

²⁶ Jewaḡuyumuḡēḡēm o'e ip.

— Abu be dak jewedaxijo but? — io'e ip.

²⁷ Gebuje Jesus o'jeak cekay ip.

— Wuywedaxijo ba'ore soat em Deus xe wuydop am — io'e cebe ip. — Deus pe bit wuydaxijo but. Soat i'e but Deus pe — io'e Jesus.

²⁸ — Kariwa! Kuy soat ocesuiwat eweju jeku am — io'e Pedro.

²⁹⁻³⁰ — Icēmān ōn e'em eywebe — io'e Jesus. — Eyju okay jījā. Eyju kawēn idipat muwēn pin cīcā soat kaka watwat pe. Imuwēḡap ojuy eybubut epere buje, ade epejat wara'at eybubun. Eyduk'a epere buje, ya'ade epeyabu eyduk'am—100 beat'a. Eywaḡo epere buje, “owaḡo” i epe'e adeayū be—100 beayū be. Eykitpit epere buje, “okitpit” i epe'e adeayū be—100 beayū be. Eyxi epere buje “oxi” i epe'e adeayū be—100 beayū be. Eyebay epere buje “webay” i epe'e adeayū be—100 beayū be. Eyebekitkit epere buje, “webekitkit” i epe'e adeayū be—100 beayū be. Eykat epere buje ade epejat eykan—100 be. Warara'acayū je'e itakoma eykay. Ipiat supi'ajoat ip eywebe. Guyjom pit Deus xe epesop kabi be. Soat em epesop cexe eyetabēḡ — io'e. ³¹ — Ade ya'ōbuyxiayū'in yopicayūm jeedop ip. Ade yopicayū'in ya'ōbuyxiayūm jeedop ip — io'e Jesus.

³² Waram Jesus je'ūmap o'ḡuwēn. Jeweju etaybitbinayū eju cum o'e e daḡ Jerusalém ka kay. Jesus o'ju koap. Gasū ixeyū o'ju tomuju. Yaḡuybabi'ūm'ūm ip osodop. Iparara osodop ip warara'acayū ixeyū nomujuayū. Jesus 12 beayū o'tomuwā jewekay.

³³ — Eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop! — io'e cebe ip. — Jerusalém ka kay cum wuyju. Soat waḡo ōn. Oūm ip okay itakomaayū be, paīyū kukukayū be, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū be dak. “Ikērēat kuḡ ēn Deus xe, ocexe dak,” i je'e ip owebe — io'e. — “Eje'ū juy,” i je'e ip owebe — io'e. — Judeu'ūmayū be oūm ip — io'e. ³⁴ — Owaywayway jījā je'e ip. Jetakomaap pibun ip omuxi. Omupokupok ip. Gebuje oaoka ip — io'e. — Xepxep xet kap puje bit, waram ḡuto ocetait — io'e Jesus.

³⁵ Gebuje Tiago oajēm Jesus kay, João dak. Zebedeu ipot-poyū osodop ip.

— Kariwa — io'e ip. — Ocemuojuyjuy eḡūm ocewebe — io'e ip.

³⁶ — Ajo ojuyjuy eyju oxewi? — io'e Jesus.

37 — Soat kũyjobit a'õkay bima ãḡ ocabik exe ixeyũ kuk am eweju—pũḡ oce'in eba'at kadi, wara'at eba'ũḡat kadi — io'e ip. — Soat kũyjobit a'õ kay iap idip cĩcã je'e — io'e ip.

38 — Ap! — io'e. — Eyetaybit pun'ũma eyju iboap ojuyjuy oxewi. Apẽn osupi'ajo iap puxim tu eyju dak epesupi'ajo? — io'e.

39 — Hm hm — io'e ip. — Oceju dak ipiat ocesupi'ajo ebuxim ma.

— Imẽn ma — io'e. — Ipiatpi'ajojom pima bit, “Ipiat esupi'ajoat ḡu juy ocewebe,” i du epe'e? — io'e Jesus.

— Ap! “Ipiatpi'ajoat ḡu juy ocewebe,” i'ũmḡu oce'e! — io'e ip.

40 — Ha'a — io'e Jesus. — Obuxim ma eyju dak ipiat epesupi'ajo — io'e. — Ōn ḡu bit e'em: “Abik cuy oba'at kadi oba'ũḡat kadi,” i. Webay imẽn i'e but. Ixe ma oweju adeayũ kukayũ nuy ãm o'ḡuxipan. Ixe ma je'e abuyũ jabik iboce iap — io'e Jesus.

41 Xepxepayũ ekawẽn co buje, warara'acayũ ceweju etaybitbinayũ itakoma o'e ip cekay ip—Tiago kay, João kay dak.

42 Imẽnpuye: — Epesot cuy okay — io'e Jesus cebe ip.

— Eyetaybit Judeu'ũmayũ kukukayũ soat em ya'õpuruḡ jebekitkiyũ mujujum iam — io'e cebe ip. — Ikukukayũ soat em e'em “Oca'õbuyxi jĩjã,” i. Biḡ ma ip jebekitkiyũ mukapikpiḡ,” io'e. 43 — Eyju bit—imẽn ḡu juy epeyewekuk. Kariwaboḡ pin pima, warara'acat puywatwan cuy epesop! — io'e. 44 — Ya'õbuyxian pin pima, tei'ũma epeyekapik cuy warara'acat peam — io'e Jesus. 45 — Iměntak soat waḡo õn. Warara'acat pe obuywat am ḡu ojot ijodi. Warara'acat puywatwat'ukan ojot. Adeayũ daxijo am ma ojot. Soat em itaběḡ jeedop ip kabi be, oje'ũ buye — io'e.

46 Ibocewi Jesus oajěm Jericó ka be jeweju etaybitbinayũ eju. O'jěm ip Jericó ka bewi wuyjuyũxirixiri eju.

Gebuje Jesus oajěm ita'ũmat kay. Ita'ũmat xik'i osunuy e bitakobe. Ibutet Bartimeu i osunuy. Timeu ipot osunuy. Kapkamayũ xewi dinheiro ojuyjuy'uk osunuy ita'ũm puye.

47 — Jesus Nazareno omuyku — io'e ip kapkamayũ Bartimeu be.

Iboap co buje, ita'ũmat o'jewāwā Jesus kay. O'jewāwā ya'õberen.

— Jesus! Ĕn Davi'ũm naxeḡebit — io'e — wuye'ajojoyũ'ũm'ũm kukukat naxeḡebit — io'e. — Etabotaidabotbon cuy eguy okay! — i o'jewāwā ya'õberen.

48 Imẽnpuye adeayũ ita'ũmat o'ḡukorěm.

— Ecemũḡ! — io'e ip. — Ecewāwā ḡu juy! — io'e adeayũ Bartimeu be.

Iměnpit biḡ ma o'jewāwā ya'õberen.

— Jesus! Davi'üm naxegebit! Etabotaidabotbon cuy eḡuy okay — io'e.

⁴⁹ Ibocewi Jesus o'jecũ e bidase.

— Ita'ümat cuy etomuwã — io'e Jesus adeayũ be. Ita'ümat o'tomuwã ip.

— Epararam ḡu eḡuy! — io'e ip cebe. — E'ãy. Jesus enomuwãwãm — io'e ip ita'ümat pe.

⁵⁰ Bartimeu jeekabek o'joxik ḡejuje jecokcok pibun. Dao ma o'ãy. Jesus kay o'jedau.

⁵¹ — Ajo-kay ên oxewi? — io'e Jesus ita'ümat pe.

— Ocemutaybitbin'ukat, wecoat pin oce! — io'e ita'ümat.

Gebuje Jesus o'jekawên ita'ümat eju.

⁵² — Ecepit cuy eduk'a kay — io'e. — Kuy ece'ada okay etabut puye — io'e Jesus.

Ita'üm tũbit o'jecoan ḡejuje bit. Dao ma o'e ijojom. Xipan o'jojoho. Ixe dak o'ju Jesus eju e daḡ.

11

¹ Jesusyũ oajêm Jerusalén ka be. Jerusalém ka tēḡ pima ip oajêm Betfagé ka tēḡ Betânia ka tēḡ tak, Oliveira dip'a tēḡ tak. Jesus xepxep jeweju etaybitbinayũ o'ḡuju ikaboḡatka be—Jerusalém ka be.

² — Epeju juy aḡoka kay—wuywapatka kay — io'e cebe ip. — Eyajêm'isu ma jumento epetobuxik—yaypan'isuat, ikirikat, yakpi jeje ibit'ümat. Epeḡuwekap cuy — io'e. — Epetojot cuy okay — io'e cebe ip. ³ — “Apēnpuye eyju jumento dujowan?” i'e buje eywebe ijoceat, “Ocekariwa buk cekay darem ma,” i juy epe'e cebe. “Gaxĩn ma waram ocetujupit eykay,” i juy epe'e cebe — io'e Jesus.

⁴ O'ju ip. Oajêm ip jumento kay. Jumento o'tobuxik ip—yaypan'isuat. Uk'a ukpibubu be o'tobuxik ip. Ikirik xintabi be o'tobuxik ip. O'ḡuwekap ip.

⁵ — Apēnpuye eyju jumento dujowan? — io'e iboceayũ cebe ip.

⁶ — Ocekariwa buk cekay darem ma — io'e ip. — Gaxĩn ma waram ocetujupit eykay — io'e xepxepayũ cebe ip.

— Ha'a. Epetujowat — io'e iboceayũ xepxepayũ be.

⁷ Jumento o'tujowat ip Jesus kay. Jeekabek ip o'jomōḡ jumento ukxabi jeje. Jesus oabik iekabek ceje jumento ukxabi jeje. ⁸ Adeayũ jeekabek o'ḡupayapaya ip Jesus ajēmap taḡ e daḡ. Warara'acayũ uktup o'tuptakat koḡũnpi daḡatup. O'tupmōḡmōḡ ip e daḡ.

— Wuyekabek ajomōḡ cuy e daḡ — io'e ip. — Ya'õbuyxiat omuyku! Uktup atupmōḡ ixe dobede am — io'e ip jewewebe.

⁹ Jesus wap iju'ibiyũ o'jewãwã ya'õberen icokcok cĩcã buye, tomujuayũ dak.

— Deus xipat cĩcã! — io'e ip. — Teku omuyku Deus a'õbi! — io'e ip ya'õberen. — Deus a'õbacaap kuḡ teku! Teku xipat cĩcã — io'e ip. ¹⁰ — Teku ijodiacat kukukan jeenuy apẽn cuk adi Davi wuy'ajoreyũ kukukan osunuy iap puxim. Deus ya'õbuyxi jĩjã. I dip cĩcã! — io'e ip Jesus mucokcokcoḡ.

¹¹ Gebuje Jesus oajẽm Jerusalém ka be. Oõm Deus eju kawẽnwẽnap'a be—yaboḡat'a be. O'jeak soat kay—uk'a beat kay. O'ju jewēju etaybitbinayũ eju, Betânia ka be jexet am. O'ju ip katpuje jĩjã buye. Xet. O'xet ip Betânia ka be.

¹² Kuyaje Jesusyũ o'jẽm Betânia ka bewi. Cucum pima Jesus ire o'e. ¹³ Wũy wi figueira'ip o'yopcoco—yoptuptepat'ip. Yajom o'ju ya'a'e paxi iam. Yop xe yajẽm puje o'yadobuxik ḡu. Tup acã o'tuptobuxik ya'a'e ḡu buk puye.

¹⁴ Gasũ bit a'a'e ḡu ecesũy wuyjuyũ be ya'oap puxim! — io'e Jesus yop pe.

Cewēju etaybitbinayũ iboap o'ya'ĩjojo ip.

¹⁵ Gebuje Jesusyũ oajẽm ma'ḡuto Jerusalém ka be. Oõm ip Deus eju kawẽnwẽnap'a be—yaboḡat'a be. Itakoma o'e wuyjuyũ muḡuykukuku'ukayũ kay—uk'a eaki korerenayũ kay. Puca deidada'ukayũ o'ḡujẽm uk'a bewi, puca bubu'ukayũ dak. Wũn'i. Jesus dinheiro mutrokakan'ukayũ emesa o'ḡuy'at. Wũn'i. Pukaso deidada'ukayũ abikbikap tak o'ḡuy'at jetakoma pibun.

¹⁶ — Gasũ bit cuy eybubut epetujukap ḡu Deus eju kawẽnwẽnap'a daḡ—yaboḡat'a daḡ — io'e ya'õpuruḡ cebe ip.

¹⁷ Uk'a beayũ mutaybitbin o'e.

— Imẽn e'em Deus kawẽntup:

Oduk'a soat ka daḡwiacat oweju kawẽnwẽnap'am je'e, i'e'em Deus ekawẽntup.

Imẽn e'em Deus ekawẽntup — io'e Jesus. — Eyju bit oduk'a be ajẽmjẽmayũ muḡuykukukum dinheiro bu am. Imẽn oduk'a epeyamuwexat ibukurukat dopdopap'am — io'e.

¹⁸ Jesus ekawẽn o'ya'ĩjojo paĩyũ kukukayũ, Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ dak. Itakoma jĩjã o'e ip cekay. “Apẽntak Jesus aceyaoka?” iap kay ip o'jewaguy. Adeayũ bit “Jesus itaybit cĩcã Deus ekawẽn ocemutaybit am” i'e'e'uk osodop ip. Imẽnpuye paĩyũ kukukayũ iparara o'e ip Jesus aokaap puxim.

— Apẽn tak iba'arẽm ma Jesus aceyaoka? — io'e ip jewewebe.

¹⁹ Katpuje Jesusyũ o'jẽm ikaboḡatka bewi. O'jepit ip Betânia ka be jexet am. Xet. O'xet ip.

²⁰ Kabia'isu ma o'kop ip. O'jēm ip ma'guto. O'kap ip figueira'ip tēg ma. O'yopkaraw gāsū bit tābu daḡwi. ²¹ Pedro ḡebum o'e "Gāsū bit a'a'e ḡu ecesūy" io'e iap kay.

— Ocemutaybitbin'ukat, ak'i ece! — io'e Pedro. — Eyop-mukorēmīat'ip o'yopkaraw—figueira'ip — io'e.

²² — Eyetabun cuy epesop Deus kay! — io'e Jesus. ²³ — Deus kay eyetabut pima, "Wede ece ijocewi" i'e but eywebe co'a be, "Idixidi be juy aakōm" i dak — io'e. — Eyetabut pima, Deus co'a yamuakōm idixidi be — io'e. — "Yaakōm paxi?" i ey'e'ūm pima, yamuakōm tak — io'e. ²⁴ — Deus xewi iojuy buje, eyetabun cuy epesop "Ite ma Deus je'ḡūm owebe" iap kay. Eyetabut pima, epejat ma — io'e. ²⁵ — Deus eju kawēnwēn pima, eyaḡuyba'ūm cuy epesop apēn cuk adi wara'acat pe ikērēm eykuk iap kay. Eyaḡuyba'ūm puje, eyebay dak kabi beat yaḡuyba'ūm apēn cuk adi ikērēat epeḡuḡē iap kay. Ikērēat ju'uk eywebewi — io'e Jesus. ²⁶ — Apēn cuk adi warara'acat pe ikērēm eykuk iap kay eyaḡuyba'ūm'ūm pima bit, Deus tak yaḡuyba'ūm ḡu apēn cuk adi ikērēat epeḡuḡēḡē iap kay — io'e Jesus.

²⁷ Oajēm ma'guto ip Jerusalēm ka be. Deus eju kawēnwēnap'a ekorara be xīḡxīḡ pima paīyū kukukayū o'ju Jesusyū kay, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak, Judeuyū kukukayū dak.

²⁸⁻³⁰ — Abu-a'ōbi ija'a beecat eḡujēm? — io'e ip Jesus pe. — Abu dak "Eḡujēm cuy," i juk o'e ewebe? — io'e ip cebe.

— Abu-a'ōbi João Batista'ūm ijoceacat mubatisasan'uk os-unuy? — io'e Jesus. — Deus a'ōbi du? Ijodiat a'ōbi ḡu xe'e? — io'e cebe ip. — Eywebe iboap muwēn puje, ōn tak abu-a'ōbi ōn jekukum iap oḡuwēn eywebe — io'e Jesus.

³¹ Iboap co buje o'jekawēn cīcā ip jeweweju.

— Apēn kuka ace cebe? — io'e ip jewewebe. — "Deus a'ōbi" i wuy'e buje, "Apēnpuye dak eyetabut ḡu epesop cekay?" i kuka o'e Jesus wuywebe — io'e ip jewewebe. ³² — "Ijodiat a'ōbi," i wuy'e buje bit, adeayū kuka itakoma jījā o'e wuykay — io'e ip. — Soat ip itabut João Batista'ūm Deus a'ōbi oekuku iap kay — io'e ip jewewebe.

³³ Imēnpuye:

— Ocetaybit ḡu — io'e ip Jesus pe.

— Ka — io'e. — Abu-a'ōbi João Batista oeku iap epeḡuwēn ḡu owebe. Ōn tak abu-a'ōbi ōn jekukum iap oḡuwēn ḡu eywebe — io'e.

12

¹ Guyjom Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn cebe ip.

— Ağokatkat uvadip o'tiptaida — io'e Jesus. — Tiptaida buje, korara o'ğugē. Uvadip koreren korara o'jomuy. Uva'abidi muwesōğsōğap o'ğugē. Uvadip wiwiap'a o'yamuy—umat'a. Warara'acayū o'jomuy tip wiwi an. Uva'a'in kuka o'yaūm tipwiwi'ukayū be ya'ade tip wiwiapteim. Wara'at'a'in kuka o'yabu jexat'am. Kadai iwat wara'at ka kay o'ju.

² — Yabubuap ekaxi ajēm puje, kadai iwat jebuywatwat'ukayū o'ğuju tip wiwi'ukayū kay jekadai'a bu am.

— “Oxat'a juy epeyadujupit okay,” io'e cebe ip — io'e Jesus.

³ — Imēnpit tip wiwi'ukayū ibuywatwat'ukayū o'jat. O'yaokaka ip. Ibui puğ ma ip o'ğuyipit kadai iwat kay. Oajēm ip — io'e Jesus.

⁴ — Waram ğuto wara'at jebuywatwat'ukat o'ğuju. O'yamupāupā ip. Warēmtaksuğ ip o'e cebe. O'jepit ip jebui puğ ma kadai iwat kay — io'e Jesus.

⁵ — Waram ğuto warara'acayū jebuywatwat'ukayū o'ğujuju. Pūğpūğpūğ ma imujum. Imēn ma ikērēm ip o'jukuk. Pūğpūğ o'yamupāupā ip. Warara'acayū o'yaokaka ip. Poğ. Oe'ū'ū ip. O'jepit ip jebui puğ ma kadai iwat kay — io'e Jesus.

⁶ — Pūğ ma o'jepoyat cexe—ipot acā — io'e Jesus. — Cexe ikukpin cīcā osunuy. Amām jekpot ma o'ğuju.

— “Ibuyxim ip okpot jukuk,” kadai iwat o'e jewebe ma — io'e Jesus.

⁷ — Imēnpit uvadip wiwi'ukayū o'jekawēn jeweweju. “Ak'! Kadai iwat ipot omuyku!” io'e ip jewewebe. “Cebay e'ū buje, ite ma kadai iwan je'e. Ga'a ayaoka. Wuyju ma uva dip iwan ace'e!” io'e ip jewewebe — io'e Jesus.

⁸ — Gebuje ipot o'jat ip. O'yaoka ip. Poğ. Oe'ū. Xik. Ijebit o'joxik ip uva dip pewi — io'e Jesus. Imēn wuymutaybitbinap ekawēn o'ğuwēn cebe ip.

⁹ — “Ăğ puk jeedop ip,” i du je'e uva dip iwat? — io'e Jesus Judeuyū kukukayū be. — Imēn ğu je'e! Ixe je'ju jekadaidip wiwi'ukayū aoka am — io'e. — Warara'acayū jomuy uva dip wiwian — io'e. ¹⁰ — Imēn e'em Deus ekawēntup:

Uk'a muymuy'ukayū o'e “Ite'a xipat ğu wita'a” i, i. Yakērē o'e cebe ip, i. O'yaxik ip, i. Warara'acat pit o'e “Ite'a yadip ma” i, i. Uk'a muycemucemap'am o'e, i. ¹¹ Iboap xipat cīcā wuyxe, Deus imēn o'e buye, i'e'em Deus ekawēntup.

Iboaptup epetupcoco ğu du? — io'e Jesus cebe ip—Judeuyū kukukayū be.

¹² Iboap ekawēn co buje:

— “O'yaxik'iaiyū buxim eyju!” i'e ojuy osunuy Jesus wuywebe — io'e ip jewewebe. — “Tip ipot o'yaoka'iaiyū buxim eyju” i'e ojuy osunuy wuywebe — io'e ip jewewebe.

Jesus daomūn ojuy o'e ip. Imēnpit iparara o'e ip ixedaomūnap puxim adeayū buxim iparara buye. Imēnpuye Jesus o'suiwat ip—taomūn ojuyayū. Ixeyū dak o'jēm.

¹³ Gebuje Judeuyū kukukayū Fariseuyū o'gūju ip Jesus kay. Iecuḡap Herodes ebekitkit tak o'gūju ip cekay. Ixeyū o'gūju ip Jesus a'ōmuwarurun ojuy. “Ēn iecuḡap muymuy” i'e ojuy osodop ip. ¹⁴ Oajēm ip.

— Kariwa — io'e ip. — Soat em ēn icēmān e'em — io'e ip. — Apēn Deus ibikuy ocewebe jeku am iam ēn ocemutaybitbin — io'e ip. — “Iḡo du xipat exe?” i'ūmḡu ēn e'em warara'acat pe emutaybit am. Kacūḡ kadiat cocoap tomuju ḡu ēn e'em “Teku xipat” i — io'e ip. — Roma ka kukat wuyedinheiro ojuyjuy cebe teidadam—César be. Teida buje wuyawēwēap ekawēn taḡ ḡu kuka ajeku? ¹⁵ Aceteida xe'e? Aceteida ḡu xe'e? — io'e ip.

César ip o'jomuyat pin Jesus pe. Imēnpit Jesus itaybit o'e wa'ōmuwarurun ojuy ip iam.

— Apēnpuye eyju wa'ōmuwarurun ojuy? — io'e. — Dinheiro isurūḡat cuy epetojot owebe. Ojojo buk — io'e Jesus.

¹⁶ Dinheiro isurūḡat o'tojot ip cekay.

— Abu-biōḡbuk ija be dinheiro be? — io'e. — Abu-butet tak ija be? — Jesus o'e.

— César biōḡbuk, ibutet tak — io'e ip.

¹⁷ — Cemuojujuy epeḡūm César be—wuyeipi kukat pe — io'e. — Deus pe dak cuy epeḡūm cemuojujuy — io'e Jesus.

— Itaybitbin ma o'jede — io'e ip jewewebe.

Iba'ore o'e ip cebe ya'ōbu am.

¹⁸ Saduceuyū o'ju Jesus kay ḡebuje bit. Tūybe wuye'ū buje waram acejetait ḡu iān o'e ip. O'jekawēn ip ceweju.

¹⁹ — Ocemutaybitbin'ukat — io'e ip. — Imēn Moisés wuy-mutaybitbin:

Iwaḡo e'ū buje, jekitpit jewebumūn cuy jewaḡo'ūm tayx-ibuk eju itayxibuk i'it'et'ūm pima, i. I'itkap puje, iwaḡo'ūm ipot tieḡ kuka o'e i'it, i.

Imēn Moisés o'ḡutaybin kuyje — io'e ip. — Imēn e'em Deus ekawēntup — io'e ip. ²⁰ — 7 be ikitpitpiyū osodop ip — io'e ip. — Koapat o'jewebumūn. Ixe koapat'ūm jekpotpet'ūm puxen ma oe'ū — io'e ip. ²¹ — Gebuje ikitpit o'jewebumūn jewaḡo'ūm tayxibuk eju. Ixe tomujuat'ūm tak jekpotpet'ūm puxen ma oe'ū. Imēnpuxim ma oe'ū wara'at'ūm ikitpit'ūm tomujuat'ūm — io'e ip. ²² — Ibocewi 7 beayū soat o'je webumūnmūn ip

jewaḡo'ũm tayxibuk eju—pũḡ eju ma. Soat ip oe'ũ'ũ jekpot-pet'ũm puxen ma. Soat oe'ũ ip pima, ayacat'ũm tak oe'ũ — io'e ip. ²³ — Waram ce'ũ'ũayũ etait puje, abu-tayxim xe'e je'e? — io'e ip. — Soat 7 beayũ o'jewebumũnmũn ip ceweju — io'e ip Jesus pe ya'õbuap ojuy.

²⁴ — Ijo'i ḡu eyju e'em iboam — io'e Jesus. — Cedaḡ ḡu eyju jewaḡuyḡuy. Eyetaybit ḡu Deus ekawẽn. Eyetaybit ḡu Deus warara'acat podi ma ja'õbacaap kuḡ iam — io'e. ²⁵ — Waram jetait puje, wuyjuyũ jewebumũnmũn ḡu ip — io'e. — Kabi beat co'i ip je'e—Deus ekawẽn tojtjot'ukat co'i — io'e Jesus. ²⁶ — Moisés emutupmubararaktup epetupcoco ḡu du—wuye'ũ buje waram acejetait iatup? — io'e. — Deus ekawẽn ibararak opop kadai o'jedipesop iaptup pe. Deus o'e Moisés pe:

Õn Deus, i. Abraão itabut mabuk okay, Isaque dak, Jacó dak, i.

Imẽn Deus o'e Moisés pe. Kuyje ixeyũ'ũm'ũm oe'ũ—Abraão'ũm, Isaque'ũm tak, Jacó'ũm tak. Imẽnpit: “Itabut mabuk ip okay,” io'e Deus — io'e Jesus. ²⁷ — “Itabut ip okay,” io'e Deus, waram ḡuto ip o'jetait puye. Ce'ũ'ũayũ ḡu itabut Deus kay—itabẽḡayũ acã. Cedaḡ ḡu jĩã eyju e'em. “Wuye'ũ buje waram ḡu acejetait,” i te'e ma eyju e'em — io'e.

²⁸ Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukat kuy juk oajẽm Jesus kay. Jesus ekawẽn o'ya'ĩjo—ya'õbu ojuyayũ eju iap ekawẽn.

— Aiyuuui! Itaybitbit cĩcã o'jede — io'e jexeayũ be. — Moisés ade ma wuymutaybitbin cedaḡ wuyeku am Deus etabutpe iam — io'e Jesus pe. — Pu ḡu ixekawẽn'in yoboḡ cĩcã wuymukũyjobit am? — io'e.

²⁹ — Imẽn Moisés o'e — io'e Jesus.

Eya'õpicũḡcũḡ cuy epesop, Israel naxeḡebitbit, i. Pũḡ ma Deusat, i. Ixe kay wuyetabut, i. Ka'ũmḡu wara'at deus, i.

³⁰ Deus cuy ikukpin cĩcã epejukuk, i. Warara'acat kukpinap podi ma juy epejukuk. Eyxe ikukpin cĩcã buye, ibikuyap taḡ cuy epeku soat em; xipacat kay dak cuy epesop ḡebum; kapikipiḡ tak cuy epesop cebeam, i.

Imẽn Moisés wuymutaybitbin — io'e Jesus. ³¹ — Wara'at tak ixekawẽn'in yoboḡ cĩcã wuymukũyjobit am. Imẽn o'e:

Xipan cuy warara'acat epejukuk eyewekukap puxim ma, i — io'e Jesus.

— Ade ma Moisés wuymutaybitbin. Ijop ekawẽn'in kay bit cuy kũyjobin cĩcã ma epesop — io'e Jesus.

³² Gebuje Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukat o'e:

— Kariwa — io'e Jesus pe — Etaybitbit ma ãn e'em — io'e. — Icẽmãn ãn e'em — io'e. — Pũḡ ma Deusat omuy. Ka'ũmḡu wara'at deusat — io'e. ³³ — Ikukpin cuy Deus ajukuk

warara'acat kukpinap podin ma — io'e. — Wuyxe ikukpin puye, ibikuyap tağ cuy ajeku soat em; xipacat kay dak cuy ajop ġebum; kapikipiğ tak cuy ajop cebeam — io'e. — Xipan tak cuy warara'acat ajukuk wuyewekukap puxim — io'e. — Deus icokcok e'em wuywebe wūnca ūm puje paĩyũ be imupik am cetabixe. Ibodi ma bit icokcok e'em wuywebe xipan warara'acat kuk puje wuyewekukap puxim — io'e. — Wuyxe ikukpin cĩcã bima dak icokcok cĩcã e'em — io'e.

³⁴ Ya'õetaybit o'jede iap co buje, Jesus o'e cebe:

— Wũy ġu ěn Deus ka wi — io'e. — Jekũyjobin ojuy ěn Deus a'õ kay — io'e.

— Abu be jede but Jesus pe? — io'e ip soat ya'ĩjo'ibiyũ Jesus edeap co buje.

³⁵ Ibocewi Jesus wuyjuyũ mutaybitbin o'e Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboğat'a be.

— Apēnpuye “Cristo Davi naxeğebit—Deus emunaẽ,” i'e'em Moisés ekawēn eymutaybitbin'ukayũ? — io'e Jesus. ³⁶— Davi o'jekawēn Deus biõğbuk a'õbi. Imēn ixex e'em ixex emudupmubararaktup pe:

Cristo okukat—Deus emunaẽ, i. Deus o'jekawēn Cristo be, i. Xik'i Ekay itakomaayũ a'õbacaap cuy oğũ'ũm, io'e, i. A'õ kay kũyjobin jeedop ip, io'e, i. ěn ixeyũ kukan'ũm pima oxema juy eğuy, io'e, i.

Imēn Davi kuyje o'tupmubararak Deus biõğbuk a'õbi — io'e Jesus. ³⁷ — “ěn ma okukukat,” io'e Davi Cristo be—Deus emunaẽ be. Imēnpuye ibapuk ma wuyxe Davi naxeğebit acã ġu Cristo osunuy—Davi kukukat tak osunuy — io'e Jesus.

Adeayũ icokcok cĩcã ip o'e Jesus ekawēn co buje.

³⁸⁻³⁹ — Moisés ekawēn eymutaybitbin'ukayũ ekukuap puxim ġu juy epeku — io'e Jesus adeayũ be. — Eymuğuykukukum ip. Jesay iwaruat kuğ ip jekukum warara'acat muyak am jekay. Jewexe ip ya'õbuyxi jĩjã. Soat etabutpe ce'aweroroap pe warara'acayũ ya'õbuyxim jeweju ip kawēnwēn pima, icokcok e'em ip — io'e. — Kariwayayũ abikbikap pe yabik pin ip Deus eju kawēnwēnap'a be. Petatam pima icokcok e'em ip koap jekõn ãm kariwawa ekõn'ũm awap ma — io'e. ⁴⁰ — Itayxibuk muğuykukukum ip ibubut pu am — io'e. — Ibun ma ip jewexe kawēnwēn Deus eju “Teku ya'õbuyxiat” i'e ojuy warara'acat pe. Deus pit ipiat supi'ajoat ixeyũ be warara'acat pe ipiat supi'ajoat podi ma — io'e Jesus.

⁴¹ Gebuje Jesus oajēm dinheiro mũn'a kay. Ya tēğ ma oabik Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboğat'a be. Iboce ajēmjmeyũ jojom o'e ya be jedinheiro mõğmõğayũ jojom. Ibubut adeayũ dinheiro mõğmõğ ip o'e ade.

⁴² Gebuje itop'üm e'ü'ibit oajēm—ibubut kuğ'ūmat. Dinheiro isurūgat o'jomōğ ya be xepxep. Ixeyū xepxep isurūgat tei'it ma osodop. ⁴³⁻⁴⁴ Jesus o'jekawēn jeweju etaybitbinayū eju.

— Ak'i juy epesop ixē ayacat kay—ibubut kuğ'ūmat kay—itop'üm e'ü'ibit kay — io'e. — Ixeyū ma ade jexewiat'in o'jomōğ dinheiro ibubut adeayū — io'e. — Deus xe bit ade ġu o'jomōğ ip. Ade kuğ mabuk ip. Ixe ayacat yopit ma o'jomōğ jedinheiro. Deus xe bit ade jġã o'jomōğ, soat jexewiat o'jomōğ puye—jexat puap ojuy ma o'jomōğ puye — io'e. — Ajo-kuğ ġasū ixē ayacat? Ka'ūma kuğ ma! Imēnpuye Deus xe ixē ayacat warara'acat pe o'jomōğiap podi ma o'jomōğ — io'e Jesus.

13

¹ Deus eju kawēnwēnap'a bewi Jesus cēm puje, ceweju etaybitbinat o'jekawēn ceweju uk'a jojom pima.

— Kariwa, ak'i juy ece! — io'e. — Wita'a yaboğ cġcã ġu du? Uk'a yadip cġcã! — io'e.

² — Ite'a yadip cġcã du exe? Xipat cġcã du ite'a exe? — io'e Jesus. — Xepxep'a jewa'atēğtēğ ġu je'e wita'a. Soat'a je'aedu — io'e Jesus.

³ Guyjom Jesus oabik Oliveira dip'a bicūğpe—co'a bicūğpe. Oabik Deus eju kawēnwēnap'a weğün—yaboğat'a weğün. Ebadipdip ceweju etaybitbinayū o'jekawēn ceweju. Jağepūğ pima Pedro o'jekawēn ceweju, Tiago dak, João dak, André dak—ebadipdip.

⁴ — Puğün soat'a je'aedu? Ajo je'bapuk iboap em pima? Ajo ġubapuk Deus je'aedu awap? — io'e ip.

⁵⁻⁶ Gebuje Jesus ixeyū o'ğutaybin.

— Adeayū omuyku “Deus omudot,” i napa ma e'em warara'acayū be. “Jesus Cristo òn,” i napa ma je'e ip soat pe. Ixeyū ade ġuğuykuku. Imēneju eyday'em'um cuy epesop ixeyū be eymuğuykukuap puxim! — io'e. ⁷ — “Jenopağōğōm ip ijoxġn ma,” i warara'acayū e'em pima, “Jenopağōğōm ip wūyat eipi be,” i'e'em pima dak, eypararam ġu juy epesop. Imēn cuy je'bapuk. Imēnpit soat puk oi'üm ġu — io'e. ⁸ — Pūğ eipi watwat nopağōğōm je'e wara'at eipi watwat eju. Pūğ ka watwat nopağōğōm je'e wara'at ka watwat eju. Ipi jexixi ijoce, iboce dak soat ka dağ. Reren cġcã je'e ip soat ka dağ. Yopit ma ipiat supi'ajo ip koam ipi dağayū. I'itpin'isumapi jo'ma je'e koam. Guyjom pit ipiat supi'ajo jġã ma ip — io'e. ⁹ — Eyday'em'um cuy epesop ixeyū be eymuğuykukuap puxim — io'e. — Eykay itakomaayū jeydaomün. Jeydujowat ip ibimãmāayū ekawēn coco'ukayū be. Jeymupokupok ip Deus eju kawēnwēnap'a be. Jeydujowat ip iecuğapyū etabixe, ipi kukukayū etabixe dak, eyetabut okay buye. Kawēn idipat

epeḡuwēn cebe ip — io'e. ¹⁰ — Kawēn idipan soat ka daḡayū mukūyjojom'ūm pima, ipi buk i'ūm ḡu. ¹¹ Jeydaomūn ip. Ika kukukayū etabixe ip eydujowat puje, eyaḡuybabi'ūm ḡu juy epesop. “Apēn paxi oce'e?” i'ūmḡu juy epe'e. Ixeyū etabixe buje, Deus ma jeymutaybin apēn epe'e iam. Eya bewi ḡu juy epeḡuwēn. Deus biōḡbuk cuy jeymutaybin imuwēn ām — io'e. ¹² — Ixe kabia bima adeayū jebadipyū kay itakoma je'e, ixeyū webekitkit puye. Iwaḡo jekitpit je'ḡūm cekay itakomaayū be yaoka am. Ikitpit tak jewaḡo je'ḡūm yaoka am. Cebayū dak jekpot je'ḡūm cebe ip yaoka am. Ipotpetayū dak itakoma je'e jebay kay. Jebay je'ḡūm ip cebe yaoka am — io'e. ¹³ — Soat itabut'ūmayū itakoma jījā je'e eykay, eyetabut okay buye. Ipiatpi'ajojom ma'ḡu eybu'u ḡu okay bima, Deus jeydaxijo. Jeydakoy jexeam — io'e.

¹⁴ — Ipararu jījāat epejojo — io'e. — Imōḡpiat pe jee-dop—Deus eju kawēnwēnap'a be — io'e. — (Eyetaibin cuy epesop ijudup coco'ukayū!). Ipararu jījāat iḡo'a be bima, jenapōn cuy ip co'a bicūḡ kay Judéia eipi watwat — io'e. ¹⁵ — Eyduk'a eakiju bima, epeōm ḡu juy eyduk'a be yabeat pum — io'e. ¹⁶ — Eykat pe bima, epeyepit ḡu juy eyduk'a kay eyesay bum — io'e. ¹⁷ — Ixeyū kabia daḡ iba'ore jījā je'e yukreḡayū enapōn ām, je'it mutitinayū enapōn ām tak. ¹⁸ “Thi bima ḡu juy ixeyū eḡudot ipiatpi'ajo an ocewebe,” i juy epe'e Deus pe. ¹⁹ — Ixeyū kabia daḡ soat ipi daḡayū ipiat supi'ajojo jījā. Ibitpi bit ipiat asupi'ajo ḡu Deus pe ipi mubapuk isum — io'e. — Waram pit ibitpi ḡu acesupi'ajo—ixeyū kabia daḡ acā — io'e. ²⁰ — Deus pe ipiatpi'ajojoap kabia mu'ūm'ūm pima, ka'ūma kuka o'jewedaxijo. Imēnpit: “Pūḡpūḡ kabia acā ipi watwat supi'ajojo,” io'e Deus kuy bima. “Pūḡpūḡ kabia acā,” io'e Deus, taxijo am o'taē'iyayū ikukpin cīcā cexe buye — io'e.

²¹ — Wara'acat je'e eywebe napa ma “Ak'i! Teku Cristo—wuydaxijojo'ukan Deus emunaē,” i. “Ak'i! Goku Cristo,” i dak je'e. Imēn i'e buje, eyetabun ḡu juy epesop ixeyū ekawēn kay — io'e. ²² — Jewexe Deus emunaēhēyū jebapuk, jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū dak. Wuymucoatcoanap ḡubapuk ip Deus emunaēhēyū muḡuykuku ojuy. Deus a'ōbacaap ḡubapuk ip imuḡuykuku ojuy. ²³ Guyjom jajēm ip adeayū muḡuykuku ojuy iap kuy oḡuwēn eywebe. Gebu'i epe'e wekawēn kay ixeyū be eymuḡuykukuap puxim — io'e.

²⁴⁻²⁵ — Ipiatpi'ajojoap kabia kap puje kabi beacat muycem-cemapiaruarujē'e — io'e. — Kaxiepiat kaxiepi ḡu je'e. Kabiok je'e. Kaxiamat tak kaxiam ḡu je'e. Kabiok je'e. Kasopta dak ida'at kabi kadiwi — io'e. ²⁶ — Gebuje okop ipi kay. Kabikerereat taḡwi okop. Soat waḡo ōn. Wa'ōbacaap kuḡ

okop, odipap kuḡ tak. Soat ipi daḡayũ je'e "Jesus warara'acat podi ma ya'õbaca," i. "Warara'acat podi ma idip," i je'e ip. "Abu ixē jo'iat? Ka'ũma ma," i je'e ip — io'e. ²⁷ — Gebuje Deus jekawēn tojotjot'ukayũ ḡuju soat taḡwi. Ixeyũ ḡuju jemunaēhēyũ kay. Jemunaēhēyũ ip ḡu'awero soat taḡwi. Kabi daḡwi ixeyũ ḡu'awero ip, ipi daḡwi dak — io'e.

Jesus waram jedocap o'ḡuwēn jeweju etaybitbinayũ be.

²⁸ — Gebum cuy epesop wajēmap kay figueira'ip kay ḡebum pima — io'e. — Figueira'a bikit cēm puje, "Koato ijasũn ma," i'e'em eyju, dup cēm pima dak — io'e. ²⁹ — Imēnpuxim soat ipi daḡayũ ipiatpi'ajojom pima, "Gaxĩn ma Jesus jajēm," i juy epe'e — io'e. ³⁰ — Gasũayũ'in iboap coco ip je'ũ awap. Gebum cuy epesop iboap kay! — io'e. ³¹ — Kabi i'ũm, ipi dak. Wekawēn pit i'ũm ḡu. Wekawēn kayayũ bit soat em jeedop — io'e.

Imēn Jesus o'jekawēn jeweju etaybitbinayũ eju.

³² — Itaybit ḡu ip wajēmap kabiam, ipiatpi'ajoap kabiam tak — io'e. — Deus ekawēn tojotjot'ukayũ itaybit ḡu ibo kabiam. Ōn Deus ipot. Ōn tak wetaybit ḡu ibo kabiam. Webay acã itaybit — io'e. ³³ — Eyetaybit ḡu puje oajēm iam. Imēneju epejowiwi juy aḡ. Wajēmap wiwim cĩcã juy epesop — io'e. ³⁴ — Wajēmap kariwa epicat puxim — io'e. — Kariwa o'jēm jeduk'a bewi. "Ijoce ma epesop," io'e jebuywatwat'ukayũ be — io'e. — "Epeyekapik oka be," io'e cebe ip — io'e. — Jeduk'a exĩntabi wiwi'ukat pe "Ijoce ma eguy warara'acat pe obubut tujupa'umap puxim," io'e kariwa — io'e. — "Wepicap wiwim cuy epesop," io'e cebe ip — io'e Jesus. ³⁵ — Ixe kariwa buxim ōn tak — io'e. — "Puḡũn paxi waram wekariwa je'pit?" i eyju e'em. Katpuje paxi ocepit. Iximadakpe paxi ocepit. Kabiakay paxi ocepit. Kabia'isu paxi ocepit. Eyetaybit ḡu pũḡũn ocepit iam — io'e. ³⁶ — Imēnpuye juy epejowiwi aḡ. Ocepicap wiwim cuy epesop. Obu'u jĩjã eyxen ma eydobuxik am wepit puje! — io'e. ³⁷ — "Epejowiwi juy aḡ," i ōn e'em soat pe. "Epejowiwi juy aḡ," i ōn e'em eywebe dak — io'e Jesus jeweju etaybitbinayũ be.

14

¹ Xepxep kabia peta e awap cekay itako-maayũ Jesus daomũn ojuy ip—Páscoa epeta e awap. Ixe epeta bima Judeuyũ pão'a o'o'uk ip osodop—yamuyuhuhuptõmtēm'ũmat'a. Ijop epeta muḡēḡēm pima apēn Deus wuydobuyũ'ũm'ũm o'tujujēm Egito eipi bewi iap kay ḡebum'uk ip osodop. Iba'arēm Jesus daomũn ojuy ip. Paĩyũ kukukayũ Jesus aoka ojuy osodop ip, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayũ dak. Jesus kay itakoma osodop ip.

2 — Petatam pima bit Jesus ataomũn ƒu adeayũ be wuyaokaap puxim — io'e ip jewewebe.

3 Jesus Betânia ka be osunuy. Simão duk'a be osunuy—ierep tũbit tuk'a be. Jekõnkõn pima ayacat oajẽm Jesus kay. Timũn'a kuƒ oajẽm—wita'a muƒẽƒẽ'a kuƒ. (Wita'a butet alabastro i osunuy). Tide'oati otinuy ya be. (Tide'oati butet nardo i osunuy). Judeuy'u ce'uat mude'o'o'uk ip osodop nardodim. Tideiboƒ cĩcã otinuy. Ayacat oajẽm Jesus kay. Timũn'a ũ o'su'ũkaka. Tideo'ati o'tidi Jesus a be Jesus ikukpin cĩcã cexe buye. 4 Iboceayũ bit pũƒpũƒ itakoma o'e ayacat kay ixẽ o'tidi buye.

— Ak'i! Etidi! — io'e ip. — Etimukereren — io'e ip ayacat pe. 5 — Tide'oati deida buje, kajuk teiboƒ ejat! Ade kuka juk dinheiro isurũƒat ejat prata muƒẽƒẽ — io'e ip. — 300 be kuka juk ejat! Tadaybotbocayũ be kuka juk dinheiro eƒũm — io'e ip cebe.

Ya'õpuruƒ ip ayacat o'ƒukorẽm o'timukereren puye.

6 — Ãƒ jeenuy ayacat jekpiwan — Jesus pit o'e. — Epeƒukorẽm ƒu juy — io'e. — Cekaykay ƒu! Xipacan ma teku o'e owebe! — io'e. 7 — Tadaybotbocayũ soat em ma eyxe — io'e. — Eybikuy bima, ixeyũ buywan put eywebe. Õn pit soat em ƒu oƒuy eyxe. Soat em ƒu xipacan ey'e but owebe — io'e. 8 — Ite ayacat tide'oati kuƒ osunuy. Tiũm put owebe. Ojebit o'ƒude'on, oje'ũ ƒu buk ma'ƒu. Wetabẽƒ pima ma kuy omude'on okot awap — io'e. 9 — Okay itabucayũ kawẽn idipat ƒuwẽnuwẽn soat kaka daƒ. Apẽn ite ayacat o'tidi wa be iap ƒuwẽnuwẽn tak ip soat kaka daƒ. Soat ka watwat ƒebum je'e apẽn ixẽ o'e iap kay. ƒebum cuy epesop iboap kay — io'e Jesus.

10 ƒebuje Judas Iscariotes o'ju paĩyũ kukukayũ kay.

— Jesus cuy oƒũm eywebe yaoka am — io'e cebe ip. Ixẽ Judas Iscariotes 12 beayũ'in osunuy.

11 Ixẽ ekawẽn co buje, icokcok cĩcã o'e ip paĩyũ kukukayũ.

— Dinheiro juy oceƒũm ewebe iũmapteim — io'e ip Judas pe.

Imẽnpuye “Gasũ du Jesus ũm put owebe paĩyũ kukukayũ be?” i'e'em jewebe ma oeku. Cekay itakomaayũ be Jesus ũmap kudadam oeku.

12 Jesus o'jekõn jeweju etaybitbinayũ eju Páscoa epeta bima. Páscoa epeta bima Judeuyũ ovelha aokaka'uk osodop ip—koapat kabia bima. Soat ip pã'o'a o'o'uk osodop—yamuyuhuhuptõmtẽm'ũmat'a. Ixẽ kabia be ceweju etaybitbinayũ o'jekawẽn Jesus eju.

— Poce wuyxan oceƒuƒẽ Páscoa epeta be i'o am? — io'e ip.

13 ƒebuje Jesus xepxepayũ o'ƒuju Jerusalẽm ka kay jeweju etaybitbinayũ.

— Epeju juy ikaboġatka be — io'e cebe ip. — Aġokatkat epetobuxik—idibi mün'a kuġat. Ceweju juy epeju — io'e.
¹⁴ — Uk'a be iōm puje, epeōm cuy ceweju — io'e cebe ip. — “Ocekariwa e'em: ‘Apu'a be juy ocekōn Páscoa kabia oweju etaybitbinayū eju?’ i,” i juy epe'e iġo duk'a iwat pe — io'e Jesus. ¹⁵ — Ixe jeduk'a yabimubapuk eywebe—umat'abi, yabiboġat'abi — io'e. — Kuy mesa kake iġo'abi be, abikbikap tak. Soat ixipan je'e kuy — io'e. — Iġo'abi be ovelha juy epejoyoy wuywebe i'o am Páscoa kabia be — io'e.

— Ha'a — io'e ip.

¹⁶ Gebuje ceweju etaybitbinayū o'ju ikaboġatka be. Soat o'tobuxik ip apēn cuk cebe ip Jesus o'e iap taġ. Iġo'a be ovelha ip o'joyoy Páscoa kabia be i'o am.

¹⁷ Kabiog pima Jesus oajēm iġo'a be jewēju etaybitbinayū eju—12 beayū eju. Oabik ip mesa akokoreren. ¹⁸ Jekōnkōn pima Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— Icēmān ōn e'em eywebe — io'e. — Pūġ ey'in oūm okay itakomaayū be waoka am—oweju jekōnkōnat ma — io'e.

¹⁹ Iġuycūġcūġ o'e ip.

— Ōn xe'e? — io'e'e ip pūġpūġpūġ.

²⁰ — Pūġ eyju'in — io'e Jesus. — Oweju prato be pāo'a o'yamuerep'iat ma — io'e. ²¹ — Soat waġo ōn. Apēn oje'ū iaptup taġ oje'ū—Deus ekawēntup taġ — io'e. — Karem ġu ipiat supi'ajo oūmat pit. Xipat kuka adi a'ġu ixe bit o'jebapuk'ūma — io'e Jesus.

²² — We'ūap kay ġebum cuy epesop — io'e Jesus cebe ip.

Jekōnkōn o'e jewēju etaybitbinayū eju. Jekōnkōn pima Jesus pāo'a o'yabu.

— Bay, ēn xipat — io'e. — Pāo'a eyaūm ocewebe — io'e Jesus Deus pe.

O'yamuweka. O'yaūm cebe ip.

— Juku, epeya'o — io'e cebe ip. — Ite ojebit — Jesus o'e. — Pāo'a muwekaap puxim ip obamupaya — io'e.

²³ Tikōnkōnap o'jat. Uva'abidi o'tinuy tikōnkōnap pe.

— Bay, ēn xipat — io'e. — Uva'abidi etiūm ocewebe — io'e Deus pe.

Tikōnkōnap o'ġūm cebe ip. Soat ip o'tikōn.

²⁴ — Juku. Epetikōn. Ite odoy — io'e Jesus. — We'ū buje odoy jedoyekoreren “Adeayū bewi ikērēat oju'uk,” io'e Deus puye — io'e. — Imēnpuye Deus adeayū ġuisun. Cūġ ma jeedop ip cexe—Deus xe — io'e. ²⁵ — Icēmān ōn e'em eywebe. Waram ġu otikōn uva'abidi soat ipi watwat Deus a'ō kay kūyjobit'ūm pima. Soat ipi watwat ya'ō kay kūyjobin pima bit, tiisuati otikōn uva'abidi — io'e Jesus. Imēn Jesus o'e cebe ip: — We'ūap kay ġebum cuy epesop — i.

²⁶ Gebuje soat ip o'jebibododon Deus kay. Umat'a bewi ip o'kop. O'ju ip co'a bicũḡpe—Oliveira dip'a bicũḡpe.

²⁷ Oajēm ip Oliveira dip'a bicũḡpe. Jesus waram o'jekawēn ceweju ip.

Soat eyju operem — io'e. — Epeyenapōn — io'e. — Imēn Deus ekawēntup omuwēnuwēn:

Ovelhayū kukukat oyaoka, i. Soat ip jepōḡpōḡ iōhōyū, i. Imēn Deus ekawēntup omuwēnuwēn — io'e Jesus. ²⁸— Imēnpit we'ūap tomukadi Deus waram ḡuto omutait. Ōn ovelha kukukat puxim. Okay itabucayū ovelhayū buxim. Oju eywap Galiléia eipi be — io'e.

²⁹ — Soat ip jepere obureyū. Ōn pit jepere ḡu — io'e Pedro.

³⁰ — Tapu, icēmān ōn e'em ewebe — io'e Jesus Pedro be. — Ijop exima ma: “Obure ḡu teku,” i napa ma ece'e ebapũḡ em — io'e. — Xepxep em sapokay ede awap: “Obure ḡu teku,” i napa ma ece'e — io'e Jesus.

³¹ — Oce ḡu ma buk “Obure ḡu teku,” i, eweju waokaap puxim — io'e Pedro. Ya'ōpuruḡ o'jede. Soat cewejuayū imēn o'e'e.

³² Gebuje o'ju ip kadaihiaptip kay. Kadaihiaptip putet Getsēmani i osunuy.

— Jocebuku epabikbik — io'e Jesus. — Deus eju buk ōn jekawēn — io'e jeweju etaybitbinayū be.

³³ Ibocewi Jesus o'ju kawēn ām Deus eju. Pedro o'tujowat jeweju, Tiago dak, João dak. Iḡuycũḡ cĩcā o'e. Yaḡuy'ūm o'e ipiatpi'ajoap kay.

³⁴ — Je'ūmayū jo'i ōn oḡuycũḡap pibun — io'e. — Aḡ cuy epesop ijoce — io'e.

³⁵ Bosusu Jesus o'ju. Iboce o'jepo ipi ju jeḡuycũḡap pibun.

Gebuje o'jekawēn Deus eju.

— Bay — io'e. — Odaxijom ece we'ūap puxim, ēn odaxijo pin pima — io'e Deus pe. — Ipiat esupi'ajoat ḡu owebe — io'e. ³⁶ — Bay — io'e. — Webay ēn. Soat iba'ore ḡu ewebe. Omuwedem ece ip owebe ipiat'ajoap puxim. Wa'ōbi bit we'ū pin ḡu. Ēn ebikuy bima bit, oje'ū — io'e Deus pe.

³⁷ Gebuje ebapũḡayū kay o'jepit—Pedro kay, Tiago kay dak, João kay dak. Ixet ma ip o'tobuxik.

— Simão Pedro — io'e. — Exet ma du? — io'e. — Pũḡ hora dak tu aḡ pa'ore ewebe? ³⁸ Aḡ cuy epesop! — io'e cebe ip ebapũḡayū be. — Xen ḡu juy epesop. Deus eju juy epeyekawēn eyewebe ikērēat muḡēap puxim—eywee Satanás a'ō kay kūyjobicap puxim — io'e. — Eybu'u jĩjā ikērēat muḡē ām. Imēnpit ikērēat epeḡuḡē eya'ōbaca'ūm puye. Imēneju Deus eju juy epeyekawēn ixē a'ōbacaan kuḡ eyeku am — io'e cebe ip.

³⁹ Gebuje bosusu o'ju waram. Kuyat ekawēn puxim waram o'jekawēn Deus eju. ⁴⁰ Jesus waram o'jepit ebapūğayū kay. Ixet ip o'tobuxik mağuto. Itaxeebaca o'e ip xet pibun.

— Apēn tak Jesus pe acejede? Wuyxexet teku wuydobuxik — io'e ip jewewebe.

⁴¹ Jesus waram o'jepit bosusu. Waram o'jekawēn Deus eju. Waram ğuto o'jepit ebapūğayū kay.

— Eyxet mabuk tu? — io'e cebe ip. — Jebodoydoy mabuk tu eyju? — io'e. — Kuy o'e xexecap! Soat wağo òn. We'ūap kabia kay òn ajēm — io'e. — Gasū oūm ip ikērēat mujurūğrūğ'ukayū be waoka am. ⁴² Epe'āy! — io'e cebe ip. — Ak'i juy epe'e! Oūmat omuyku! Ga'a atopabijuk ip — io'e.

⁴³⁻⁴⁴ Judas oajēm Jesus kay. Yajēm puje, Jesus kawēnwēn mabuk osunuy jewēju etaybitbinayū eju. Ixe Judas 12 beayū'in osunuy. Jesus eju jekuku'uk osunuy.

— Wuyajēm puje juy owebe yağobukōn'ibit cuy epejat — i juk o'e ixe Judas jewējuayū be—Jesus aoka ojuyayū be. — Cem ma juy epetujowat — i juk o'e cebe ip.

Ixe Judas oajēm Jesus kay. Ceweju adeayū oajēm paja kukuğ, jeba'ip kukuğ tak. Paīyū kukukayū ixeyū o'ğuju Jesus daomūn ām, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak, Judeuyū kukukayū dak. ⁴⁵ Yajēm'isum ma Judas o'ju Jesus kay.

— Ocemutaybitbin'ukat! — io'e Jesus pe.

⁴⁶ Judas eju oajēmiayu Jesus o'jat. Cem ma o'taomūn ip. ⁴⁷ Imēnpuye Jesus ejuat jepaja o'ju'uk iyuk pewi. Paīyū kukukayū ebekit ğuybuikibi o'suğuybuikibika. O'suğuybu'uk pajam.

⁴⁸ Gebuje Jesus o'jekawēn oajēmiayu eju.

— Eyju dak epesot odaomūn ām paja kukuğ, eyba'ip kukuğ tak ibabikurukat taomūnap puxim — io'e cebe ip. — Ibukurukat ğu òn pit! — io'e. ⁴⁹ — Ade kabia adi oğuy eyxe. Imukūyjojom'uk cuk adi oğuy Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboğat'a be — io'e. — Iğo'a be ğu bit eyju odaomūn. Kuy bima o'tupmubararak ip Deus ekawēntup apēn ip odaomūn iaptup — io'e. — “Ibabikurukat taomūnap puxim ixe taomūn ip,” i'e'em iğodup — io'e. — Imēn ma odaomūn ip ğasū dak — io'e Jesus.

⁵⁰ Gebuje soat ip Jesus o'jepere ceweju etaybitbinayū. Soat ip o'watwat.

⁵¹ Jesus daomūnmūn ip pima ağokatkat o'ju Jesus nomuju—yaypan'isuat. Jeekabek kuğ acā oeku. Iekabek o'jat ip Jesus daomūnayū. Yaypan'isuat taomūn ojuy ip. ⁵² Imēnpit jeekabek o'suiwat jedaomūnap puxim. Toti'ūm ma o'jenapōn jeparara pibun.

53-54 Gebuje taomũn'ibiyũ Jesus o'tujowat paĩyũ kukukat kay.

Wũy ma Pedro o'ju Jesus nomuju jeparara pibun. O'ju paĩyũ kukukat tuk'a kay. Imēnpit tuk'a naxĩnõm pe osunuy. Xik'i osunuy sorarayũ parakpe. Jewewewem o'e daxa etako be.

Gebuje paĩyũ kukukayũ o'je'awero ip Judeuyũ kukukayũ dak, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayũ dak. Ixeyũ ma ibimãmāayũ coco'ukayũ osodop ip. O'je'awero ip ibimãmāayũ ekawēn cocoap'a be. O'je'awero ip Jesus xipat ġu iap mubapukap ojuy yaoka am. ⁵⁵ Ibimãmāayũ ekawēn coco'ukayũ warara'acayũ kudadam o'e ip Jesus muymuy am. Ibikuy o'e ip xepxepayũ be pũġ taġ ma Jesus muy am. Jesus aoka ojuy ip. ⁵⁶ Adeayũ napa ma ip Jesus o'yawēġmukērērērēn. Imēnpit pũġ taġ ġu o'yawēġmukērērērēn ip—wara'at taġtaġtaġ ma. Jesus muymuy jĩjã o'e ip. ⁵⁷ Warara'acayũ imēn napa ma Jesus o'yawēġmukērērērēn soat etabutpe.

⁵⁸ — “Ijop'a Deus eju kawēnwēnap'a oyamu'ũm—ijodiat emuamuy'a oyamu'ũm,” i kuy juk o'e ite ma — i napa ma o'e ip. — “Xepxep xet kap puje wara'at'a oyamuy,” i kuy juk o'e ite — io'e ip napa ma. — “Ijodiat emuamuy'am ġu je'e,” i juk o'e — i napa ma o'e ip. — Imēn ixē ekawēn oceya'ĩjojo — io'e ip napa ma.

⁵⁹ Imēnpit pũġ taġ ġu ip o'yawēġmukērērērēn—wara'at taġtaġtaġ ma.

⁶⁰ Ixeyũ ekawēn co buje paĩyũ kukukat o'ã y soat wap jekawēn ãm Jesus eju.

— Apēnpuye ecede ġu awēġmukērērērēnayũ kay? — io'e. — Icēm tu ip e'em? — io'e Jesus pe.

⁶¹ Imēnpit Jesus mũġ ma osunuy. O'jede ġu.

— Ĕn tu Deus emunaē? — io'e. — Soat wuyju e'em: “Ĕn xipat cĩcã,” i Deus pe. Ixe ipot tu ĕn? — io'e Jesus pe.

⁶² — Hm hm — io'e Jesus. — Ixe ipot ma õn — io'e. — Soat waġo õn — io'e. — Ojojom epe'e. Xik'i oġuy Deus xe ibaakadi. Ixe Deus soat podi ma ya'õbacaat. Cexe õn pima ojojom epe'e. Soat kukukan oce ixē eju. Guyjom ijodi waram ojut. Kabikerereat taġwi okop — io'e Jesus.

⁶³⁻⁶⁴ Iboap co buje paĩyũ kukukat jesay o'ġuwek jetakoma pibun.

— Tũybe Deus jo'i õn iãn teku e'em — io'e. — Kuy epeya'ĩjojo ixē ekawēn — io'e. — Warara'acayũ ġu ajokudada ixē awēġ mukērērērēn ãm. Deus muymuy teku — io'e. — Apēntak ace'e cebe? — io'e cebe ip.

— Ga'a ayaokaat — io'e ip. — Ikērēat kuġ teku Deus xe — i napa ma o'e ip ibimãmāayũ ekawēn coco'ukayũ.

⁶⁵ Jesus o'ğuxiuxi ip pũğpũğ ixeyũ'in jetakoma pibun ma. Jesus o'topamuekabek ip pağõm. O'yaokaka ip.

— Abu aokakam i ece! — io'e ip iwaywayway am.

Jesus pu buje sorarayũ dak jebun o'yaokaka. Soat tağ ma o'yaokaka ip.

⁶⁶ Pedro mabuk uk'a daxirõğ pe bima, paĩyũ kukukat puy-watwat'ukat o'ju Pedro kay. Ayacat o'ju cekay. ⁶⁷ Ixe ayacat Pedro o'jojajo jewewewem daxa etako be. O'jeak cĩcã cekay.

— Ën tak mo Jesus eju ejeku—Nazaré ka bewiat eju — io'e Pedro be ayacat.

⁶⁸ — Õn ğu! Apên ãn e'em? Ixe bure ğu õn! — i napa ma o'e Pedro.

Ibocewi Pedro o'ju uk'a ekorara exĩntabi be. Sapokay o'jede ğebu je bit. ⁶⁹ Ixe ibuywatwat'ukat waram Pedro o'jojajo iboce.

— Jesus bure tedaku! — io'e iboceayũ be.

⁷⁰ Imēnpit Pedro napa ma o'e ğuto:

— Ite bure ğu õn — i.

Ibũnbũn pima iboceayũ o'jekawēn Pedro eju.

— Ocetaybit ãn. Ejojajo oceju ceweju. “Ite bure ğu õn,” i'ũmğu juy ece! — io'e. — Ën tak Galilėia eipi bewiat! — io'e.

⁷¹ — Dapxi ãn! — i napa ma o'e Pedro. — Ixe bure ğu õn! Ceweju õn pit ocekuku ğu — i napa ma o'e. — Õn icēmãn e'em'ũm pima, Deus cuy ipiat supi'ajoat owebe — Pedro o'e.

⁷² Sapokay waram o'jede ğebu je bit. Pedro Jesus a'õ kay o'jeğebu.

— Ijop exima ma: “Ite bure ğu õn,” i napa ma ece'e ebapũğ em — i juk o'e Jesus cebe. — Xepxep em sapokay ede awap: “Ite bure ğu õn,” i napa ma ece'e — i juk o'e Jesus cebe.

Iboap kay o'jeğebu Pedro. O'jewemuğuycũğ cĩcã. O 'tõn.

15

¹ Kabia isum paĩyũ kukukayũ o'je'awero ip, Judeuyũ kukukayũ dak, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayũ dak, ibimãmãayũ ekawēn coco'ukayũ dak. O'je'awero ip jewawē ãm apēn Jesus aceyaoka iam. Jesus o'subamukirikat ip.

O'tujowat ip Pilatos kay—Judėia eipi kukat kay. Pilatos o'jekawēn Jesus eju.

² — Ën tu Judeuyũ kukukat? — io'e Pilatos Jesus pe.

— Ën imēn e'em owebe — io'e Jesus.

³ Jesus o'jomuymuy jĩjã ip Pilatos pe paĩyũ kukukayũ.

⁴ — A'õpicũğ cuy ece! Emuymuy jĩjã ip — io'e Pilatos Jesus pe. — Apēnpuye ãn jedem ğu? — io'e Jesus pe.

⁵ Imēnpit Jesus mũğ ma osunuy. Imēnpuye Pilatos yağuyabi'ũm o'e.

— Apēnpuye mũḡ ma teku e'em? — io'e jewebe ma.

⁶⁻⁷ Aḡokatkat daomūnmūnap'a be osunuy—iecuḡap ebek-itkit eju jenopaḡoḡo'ibiyū xe. Ibutet Barrabás i osunuy. Soat ip cuk wara'acat o'yaoka daomūnmūnap'a beayū iecuḡap ebekitkit eju jenopaḡoḡōm pima. Páscoa epeta bima iecuḡap pũḡ ma taomūnmūnat mujēmjēm'uk osunuy daomūnmūnap'a bewi. Adeayū emuojuyjuy mujēmjēm'uk osunuy.

⁸⁻¹¹ Gebuje adeayū o'je'awero Pilatos xe—iecuḡap xe.

— Ijop epeta bima taomūnmūnat mujēmjēm'uk eḡuy — io'e ip. — Pũḡ cuy eḡujēm ḡasū dak ocewebe, — io'e ip Pilatos pe.

Paīyū kukukayū itabutkarey o'e ip Jesus kay adeayū cekay jĩjā buye. Imēnpuye o'tujowat ip Pilatos pe. Pilatos itaybit osunuy paīyū kukukayū itabutkarey Jesus kay iam. Paīyū kukukayū kuy o'e adeayū be: — Barrabás cuy epejoojuy Pilatos pe imujēmān daomūnmūnap'a bewi — i.

— Judeuyū kukukat mujēmān pin tu eyju owebe? — io'e Pilatos Judeuyū be.

— Ap! — io'e ip paīyū kukukayū.

¹² — Apēntak oce ite aḡokatkat pe—Judeuyū kukukat i eyju e'emat pe? — io'e maḡuto Pilatos adeayū be.

¹³ — Esubamupayaat korosa be imuy'ū ām — io'e ip.

¹⁴ — Apēnpuye osubamupayaat? Ikērēat o'jukuk ḡu teku—pũḡ em tak ka'ūma! — io'e Pilatos.

Imēnpit biḡ ma ya'ōberen o'jewāwā ip:

— Esubamupayaat korosa be imuy'ū ām — i.

¹⁵ Imēnpuye Pilatos Barrabás o'ḡujēmat daomūnmūnap'a bewi. O'ḡujēmat adeayū mucokcokap ojuy. Jesus o'tujowacat sorarayū be.

— Jesus cuy epeḡupok ixee muḡēḡēbum — io'e sorarayū be. — Epeubamupaya korosa be imuy'ū ām — io'e cebe ip.

Imēn Pilatos o'e adeayū mucokcokap ojuy.

¹⁶ Gebuje sorarayū Jesus o'tujowat iecuḡap tuk'a kay. Tuk'a eaki be o'tujowat. Warara'acayū o'takoy ip sorarayū—jewejuacat'in ma.

— Ga'a ite ma ajowaywayway — io'e ip jebureyū be.

¹⁷ Iwaywayway am iekabek ip o'ḡuōm cebe—ipakpukḡūḡūnat. Widaohobune o'subunemuwakēn ip yakoreren am. O'jomōḡ ip yakoreren.

¹⁸ — Ēn ma Judeuyū kukukat! — io'e ip iwaywayway am. — Warara'acat podi ma ěn a'ōbuyxi — io'e ip iwaywayway am.

¹⁹ O'yamupāupā ip im. O'ḡuxiuxi ip. O'jēḡ'acēōḡcōḡ ip cewap iwaywayway am: — Soat podi ma ěn a'ōbuyxi — i'e'em cebe. ²⁰ Iwaywaywayap epere buje iekabek o'ju'uk ipakpukḡūḡūnat. Cesay ip waram o'ḡuōm cebe. O'tujujēm ip uk'a eaki bewi ibamupaya am korosa be imuy'ū ām.

²¹ Tujujēm pima oajēm ip aḡokatkat kay. Aḡokatkat ajēmjēm o'e koḡūnpi bewi. Ibutet Simão i osunuy. Cirene ka bewiat osunuy. Alexandre ebay osunuy, Rufo ebay dak.

— Korosa juy ejukuk Jesus pe ikukap puxim — io'e sorarayū ixe Simão be.

²² Jesus o'tujowat ip co'a kay. Gólgota i co'a butet osunuy. (Gólgota ce'uat aririt'a iape wuya'ōm). Oajēm ip. ²³ Iboceat mirradup o'tupmuwekoy uva'abidi be wuypipimu'ūmaptim.

— Juku! Etikōn — io'e ip Jesus pe.

— Ap! — io'e bit.

O'tikōn ḡu.

²⁴ Gebuje sorarayū Jesus o'subamupaya ip korosa be. Tapoa o'jomōḡ ip Jesus bu be, sui be dak. Korosa o'jomōḡ ip ipikūykūy be. Imēn ma o'subamupaya ip. Karatūḡ'a buxi-mat'a ip o'yamuju ipi ju—yabarakat'a. O'yamuju ip Jesus esay bu am. Imēn Jesus esay o'ḡu'ē'ē'ē ip jewewedag. ²⁵ Kaxi jeum pima Jesus o'subamupaya ip korosa be—9 hora bima.

²⁶ — “Apēnpuye dak o'subamupaya ip imuy'ū ām?” i je'e ip kapkapayū — io'e Pilatos jewebe ma.

Imēnpuye o'tupmubararakat apēnpuye o'subamupaya ip iaptup. “Judeuyū kukukat teku” iaptup o'tupmubararakat Pilatos. O'tupmōḡ ip korosa be Jesus abi ase. ²⁷ Jesus pa mu-payapayam pima xepxep ibukurukayū dak o'subamupaya ip wara'at korosa be. Pūḡ ma Jesus pa'at kadi osunuy. Wara'at iba'ūḡat kadi osunuy. ²⁸ Deus ekawēn tup o'tupmubararakat ip kuyje. Imēn e'em ibodup:

Ikērēat mujurūḡrūḡ'ukat kukap puxim ixe dak o'jukuk ip, i. Jesus pa o'subamupaya ip ijoptup ekawēn tag.

²⁹ Gebuje korosa etako daḡ kapkapayū Jesus muymuy o'e. Jesus o'jowaywayway jījā ip.

— “Deus eju kawēnwēnap'a oyamu'ūm—yaboḡat'a,” i juk ece — io'e ip cebe. — “Xepxep xet kap puje, wara'at'a oyamuy,” i juk ece — io'e ip Jesus pe iwaywayway am. ³⁰ — Ecedaxijo juy! Etabitbit pima juy korosa ejuwi ekop e'ūap puxim — io'e ip cebe iwaywayway am.

³¹ Imēnpuxim paīyū kukukayū dak Jesus o'jowaywayway jeweweju ma ip, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak.

— Teku warara'acayū daxijojo'uk osunuy. Imēnpit jew-edaxijo ba'ore je'ūap puxim — io'e ip jewewebe. ³² — Teku juk o'e: “Deus emunaē ðn,” i, “Judeuyū kukukat ðn,” i dak — i napa ma o'e ip. — Teku Deus emunaē bima, juy je'kop korosa ejuwi je'ūap puxim — io'e ip. — Ikop puje, bit kuka wuyetabut ace'e cekay — io'e ip jewewebe.

Ceweju ibamupaya'ibiyū dak Jesus o'jomuymuy jījā ibukurukayū.

³³ Kaxi wuyase bima kabiok o'e soat tağ Judéia eipi dağ. Ibun ma kabiok oeku. Ebapũğ hora bun kabiok oeku.

³⁴ Katpuje Jesus o'jewāwā ya'ōberen.

— Eloí, eloí, lemá sabactani? — io'e ja'ôm.

(Ijop ekawēn, Deus, Deus, apēnpuye ēn opere iape wuya'ôm).

³⁵ Iboap o'ya'ĩjojo ip iboceayũ.

— Eya'ōpicũğcũğ cuy epesop! Elias nomuwāwām teku! — io'e ip, xipan ġu ip o'jekũyjo buye.

³⁶ Iboceat o'jedau idibi bubuap munopapũn ām uva'abidim—tideiboğ'ũmati. Ixe dak idibi bubuap o'jomōğ ip'abi be.

Gebuje o'yopmuyu Jesus pe timutitit am.

— Mēnpuk! — io'e. — Omuy paxi Elias imukop am korosa ejuwi — io'e.

³⁷ Jesus o'jewāwā ya'ōberen. Poğ. Oe'ũ. ³⁸ Pağo Deus eju kawēnwēnap'a be osunuy—yaboğat'a be—uk'a exĩntabi nomudip epa'go. Jekpiwan ma ixex pağo o'jewek Jesus e'ũ buje. O'jewek kabí kadi wi ipi kay. ³⁹ 100 be sorarayũ kukat cũğ'i osunuy Jesus wap. Apēn Jesus oe'ũiap o'jojojo.

— Icemān ite'ũm Deus ipot osunuy — io'e.

⁴⁰ Jesus korosa eju bima, aoyũ dak iboce ijojom osodop. Wũy wi ip ijojom osodop—Jesus cocom. Ixeyũ aoyũ parakpe ebapũğ aoyũ osodop ip. Ibũrũ ma ip osodop: Maria Madalena, Salomé, wara'at Maria dak. Wara'at Maria José xi osunuy—Tiago xi dak—yaypan'isuat xi. ⁴¹ Ixeyũ aoyũ Jesus eju oekuku Galiléia eipi dağ pima. Ibuywatwan oekuku ip. Ade warara'acayũ aoyũ dak osodop ip korosa xe. Jerusalém ka be oajēm ip ceweju kuy bima. Soat ip Jesus kay jeakağ osodop.

⁴² Katpuje jĩjā o'e. Kuyaje Sábado je'e—Judeuyũ xe jebodoy-doyap kabia. Kabiogkabiog'i bima jexat tata'uk ip osodop Judeuyũ Sábado bima jekapikap puxim. ⁴³ Kabiogkabiog'i bima José o'ju Pilatos kay. Ixe José Arimatéia ka bewiat osunuy. Ixe ibimāmāyũ ekawēn coco'ukat osunuy. Ya'ōbuyxi jĩjā dak osunuy soat xe. Deus pe soat kukukan iap wiwim osunuy. Iparara'ũm o'ju Pilatos kay. Oajēm.

— Jesus'ũm jebit mukop pin oce — io'e Pilatos pe.

⁴⁴ — Kuy du ixex'ũm oe'ũ? — io'e Pilatos. Imēnpuye 100 be sorarayũ kukat o'tomuwā.

— Kuy ma du oe'ũ Jesus? — io'e sorarayũ kukukat pe.

⁴⁵ — Hm hm. Kuy ma — io'e sorarayũ kukukat.

— Ha'a — io'e José be. — Ijebit cuy eğukop — io'e.

⁴⁶ Gebuje José Jesus'ũm jebit o'ğukop korosa ejuwi. Kuy juk pağo o'jat—xipacat—irucat. Ijebit o'ğukabekbek ixem pağôm. O'jomōğ witabikũy be.

Wita'a yabo'gat'a o'yamuypen witabikūy nomudip'am.
 47 Xepxep Mariayū osodop iboce. Maria Madalena iboce osunuy. Wara'at Maria José xi osunuy—yaypan'isusu xi. Poce Jesus'ūm jebit o'jomōḡ ip iap o' jojojo ip.

16

1 Sábado jebodoydoyap kabia Judeuyū xe. Kaxi at puje, waram ip jekapikpiḡ ma'ḡuto.

Kaxi at puje ebapūḡ aoyū tide'oati o'tibu. O'tibu ip Jesus'ūm jebit mude'on am. Ebapūḡ aoyū o'ju: Maria Madalena, Salomé dak, wara'at Maria dak—Tiago xi. Ixeyū ebapūḡayū o'ju.

2 Domingo bima o'ju ip witabikūy kay—kabia'isum ma—kaxi jēm'isum ma.

3 — Abu wita'a uḡ ocewebe—witabikūy nomudip'a? — io'e ip jewewebe.

4 Imēn o'jekawēn ip ikūynomudip'a yaboḡ cīcā buye. O'jeak ip witabikūy kay. Kuy wita'a yawede o'yadobuxik ip. 5 Oōm ip witabikūy be. Deus xewiat o'jojojo ip—yaypan isuat. Xik'i osunuy iba'at kadi. Cesay irut cīcā osunuy.

Gebuje o'jewetakaka ip aoyū.

6 — Epeyekuy ḡu! — io'e cebe ip. — Wetaybit Jesus kudadam eyju iam. Nazaré ka bewiat kudadam eyju—korosa be ibamupaya'ibit kudadam — io'e. — Ijoce ḡu opop. Kuy o'jetait waram — io'e. — Ak epe'e topap kay. Topap acā — io'e. 7 — Epeju juy ḡasū bit — io'e aoyū be. — Ceweju etaybitbin oekuku'iaiyū juy epeḡukūyjo — io'e. — Pedro dak cuy epeḡukūyjo. “Kuy o'jetait waram,” i juy epe'e cebe ip. “Cum eywap Galiléia eipi kay,” i juy epe'e cebe ip — io'e. — “Iboce ma epetobuxik apēn ixē kuy o'e eywebe iap taḡ,” i juy epe'e cebe ip — io'e. — “Waram o'jetait'iat cuy epetobuxik,” i juy epe'e cebe ip — io'e—yaypan'isuat o'e.

8 Gebuje o'jēm ip. Owatwat ip witabikūy bewi jeparara pibun. Ikarabakbak o'e ip jeparara pibun. Kabi bewiat ekawēn o'ḡuwēn ḡu ip warara'acayū be iparara jījā ip puye.

9 Jesus waram o'jetait kabi'isum. Waram o'jetait Domingo bima. Koam o'jebapuk Maria Madalena kay—kuy bima cebewi 7 be ibiōḡbuk kērēayū o'ḡujēmiat kay. 10-11 Jesus eju oekuku'iaiyū wawa o'e iḡuykitkit ip Jesus kay buye. Wawa ip pima Maria Madalena o'ju ixeyū mukūyjom.

— Wuyekariwa waram o'jetait! — io'e cebe ip. — O'jebapuk okay. Ojojojo — io'e Maria.

Imēnpit itabut'ūm o'e ip Maria ekawēn kay.

— Dapxi ēn — io'e ip Maria be.

¹² Guyjom Jesus o'jebapuk xepxepayũ kay. Iwarun ma o'jebapuk cekay ip. O'jebapuk cekay ip cucum pima koğũnpi be. ¹³ Imēnpuye ixeyũ o'jepit warara'acayũ kay—jebureyũ kay.

— Wuyekariwa itabēğ ma'ğuto! Ocejjojolo! — io'e ip cebe ip.

— Dapxi eyju — io'e ip xepxepayũ be.

Itabut'ũm o'e ip ixeyũ ekawēn kay.

¹⁴ Guyjom o'jebapuk 11 beayũ kay. Jekōnkōn ip pima, o'jebapuk cekay ip. O'ğukorēm ip itabut'ũm puye waram o'jetait iap ekawēn kay.

— Apēnpuye eyetabut ğu okay? — io'e. — Oweju oekukuiayũ kuy o'e eywebe: “Wuyekariwa waram o'jetait,” i — io'e. — Eyetabut ğu ixeyũ ekawēn kay. Eybu'u jĩjã eyetabut am waram ocetait iap ekawēn kay — io'e.

Imēn ip o'ğukorēm.

¹⁵ — Epeju juy soat kaka dağ — io'e Jesus. — Soat ka dağayũ be juy kawēn idipat epeğuwēn — io'e. ¹⁶ — Okay itabut pima, jemubatisasanan pima dak, Deus taxiyo — io'e. — “Eykerē oxe,” i je'e Deus okay itabut'ũmayũ be bit. “Soat em ipiat epesupi'ajo,” i dak je'e — io'e. ¹⁷ — Deus ja'ōbacaap je'ğũm okay itabucayũ be ka'ũma ma ajojojoiap mubapuk am soat etabutpe — io'e. — Iboap a'ōbacaam ibiōğbuk kēreayũ ğujēmjēm ip ikuğayũ bewi — io'e. — Warara'acat a'ōm jekawēn ip iisuan — io'e. ¹⁸ — Itaybit'ũma puybu tũypiatpu mucay buje, je'ũ ğu ip — io'e. — Itaybit'ũma tipiati kōn puje, je'ũ ğu ip — io'e. — Iwātaxipiyayũ jeje jebu mōğ puje, je'ada ip — io'e Jesus.

¹⁹ Kariwa Jesus imēn o'jekawēn jewēju etaybitbinayũ eju.

Cekawēn epere buje, Deus Jesus o'ğuyu kabi kay. Oabik Deus xe ixē eju soat kukukan.

²⁰ Ibocewi cewēju etaybitbinayũ o'jēm. Soat ka dağ o'ju ip. Kawēn idipat muwēnuwēn oekuku ip. Wuyekariwa Jesus ixeyũ buywatwan osunuy. Soat etabutpe ka'ũma buk ajojojoiap mubapukpuğ oekuku ip ixē a'ōbi. Imēneju adeayũ itabut o'e ip ixeyũ ekawēn kay.

JESUS CRISTO MUWĒĠAPTUP LUCAS EMUDUPMUBARARAKTUP

1-2 Teofilo, ěn a'õbuyxi soat xe ocexe. Őn ijudup mubararag ewebeaptum—apěn cuk adi Jesus Cristo o'e'e wuyetabutpe iaptup. Kuy bima warara'acayũ apěn ixex Jesus Cristo o'e'e iaptup o'tupmubararak. Koap o'jekawěn ip ixex eju oekuku'iaiyũ eju ixex e'eap o'jojo'iaiyũ eju dak. Ixeyũ a'õbi juk ixex e'eaptup o'tupmubararak ip. ³ Őn pit cuk oce owebe ma:

— Őn tak cuy ocekawěn ceweju ip — i. — Soat eju ixeyũ ejujuy ocekawěn — i juk oce owebe ma. — “Apěn ixex Jesus o'e'e?” i juy oce cebe ip — i juk oce owebe ma.

Iměnpuye ixeyũ eju juk ocekawěn. Soat cuk o'ġuwěn ip owebe. Őn tak apěn o'e'e ip iaptup otupmubararak ewebeaptum ġasũ bit, Teófilo. ⁴ Ijudup co buje, ěn tak ece:

— Ixeyũ juk adi icěmãn omutaybitbin apěn Jesus Cristo o'e'e iam — i.

⁵ Teófilo, koam apěn o'jebapuk Zacarias pe iap oġuwěn ewebe, apěn o'jebapuk itayxi be iap tak. Herodes Judéia eipi watwat kukukat pima, Zacarias itabĕġ osunuy. Judeuyũ epaĩ osunuy ixex Zacarias. Kapikpik'uk osunuy Abias ebekitkit eju Deus eju kawěnwěnap'a be. Abias ebekitkit tak paĩyũ osodop ip. Zacarias tayxi Arão badip osunuy—paĩyũ kukukat badip. Itayxi butet Isabel i osunuy. ⁶ Ixeyũ xepxepayũ cũġ ma ip osodop Deus xe. Kũyjobit ip osodop soat Deus a'õ kay. Deus bikuyap taġ jekuku'uk ip osodop. ⁷ Bekicat kuġ ġu ip osodop, itayxi i'it ta ba'ore buye. Yabut osunuy. Zacarias tak aypa osunuy.

⁸ Gebuje Zacarias o'ju Deus eju kawěnwěnap'a kay—yaboġat'a kay. Ibo'a be kapikpiġ osunuy Deus etabixex paĩ buye. Kapikpiġ osunuy Abias ebekitkit eju. ⁹ Jebabi daġ ibadipyũ juk Zacarias o'taĕ iõm ãm badiat'a be. ¹⁰ Oõm tõmte' oatõm mupik am Deus etabixex. Adeayũ dak Deus eju kawěnwěnap'a eakiju ip osodop. Akiju kawěnwěn ip osodop Deus eju, Zacarias badi tõmte' oatõm mupikupiġ pima.

¹¹ Gebuje Deus ekawěn tojotjot'ukat oajĕm Zacarias kay. Cũġ'i osunuy tõmte' oatõm mupikupikap'a ba'at kadi—caixa'a jo'iat'a ba'at kadi. ¹² Zacarias yaġuy'ũm o'e ixex Deus ekawěn tojotjot'ukat co buje. Iparara jĩjã o'e.

¹³ Gebuje Deus ekawěn tojotjot'ukat o'jekawěn Zacarias pe. — Tapu, epararam ġu juy eġuy — io'e. — Apěn cuk adi ece cebe iap o'ya'õjojo Deus — io'e. — ġasũ ma emumuojuj je'ġũm ewebe — io'e. — Etayxi ekpon ġukap. João i juy ibuten

je'e — io'e. ¹⁴ — Eycokcoğ cĩcã ma epesop bekicat kap puje. Adeayũ dak icokcok cĩcã je'e eyweju. ¹⁵ Ekpot ya'õbuyxian je'e Deus xe. Uva'abidi juy idikõn ġu, wuymuka'o'onapti dak. Ibiõğbuk xipacat a'õbi ixek jeku jekap'isum piap — io'e. ¹⁶⁻¹⁷ — Ekpot Judeuyũ aġuymuwarururun je'e ixeyũ be Deus kay am, wuykukukat kay am tak. Deus biõğbuk a'õbacaap kuğ ixek jeku Elias ekukuap puxim. Ka'ũma buk ocejojoiap mubapukpuğ jeku. Ixe omuyku wuykukukat ajẽm awap. Ixe cebayũ aġuymuwarururun je'e ixeyũ be waram ġuto jebekitkiyũ kay am. Ixe Deus a'õ kay'ũmayũ aġuymuwarururun je'e ixeyũ be waram ġuto kawẽn icẽmat tağ jeku am. Ixe ijodiacat ġubikuy wuykukukat ajẽmap wiwi am — io'e.

Imẽn Deus ekawẽn tojtjot'ukat o'jekawẽn Zacarias pe.

¹⁸ Gebuje Zacarias o'jekawẽn Deus ekawẽn tojtjot'ukat pe.

— Iba'ore ma owebe okpotpet am — io'e. — Kuy aypa oce. Otayxi dak yabut kuy — io'e.

¹⁹ — Gabriel i obutet — io'e. — Deus etabixe cũğ'i õn nuynuy. Deus ma omudot jekawẽn am eweju. Ixe omudot iboap awẽğ muwẽn am ewebe—yawẽğ tipatawẽğ muwẽn am ewebe. ²⁰ Ĕn pit etabut ġu wa'õ kay — io'e. — Imẽnpuye ekõmbicaca ecesũy. Ede ba'ore ecesũy. Wekawẽn tağ cebapuk puje bit, waram ġuto ede but ece'e. Soat ma je'bapuk ixek kabia be apẽn õn e'em ewebe iap tağ — io'e.

²¹ Adeayũ dak Deus eju kawẽnwẽnap'a bewi Zacarias jẽmap wiwim ip osodop.

— Apẽnpuye dak Zacariasibun cĩcã Deus eju kawẽnwẽnap'a be? — io'e ip jewewebe kakijuayũ.

²² Gebuje Zacarias oajẽm akijuayũ kay. Cekawẽn pa'ore o'e cebe ip. Imẽnpuye itaybit ip o'e Deus eju kawẽnwẽnap'a be bima Zacarias jexey jo'iat o'jojoi iam. Jekawẽn ojuy akijuayũ eju. Cekawẽn pa'ore bit o'e. Imẽnpuye jebum acã o'jekawẽn ceweju ip.

²³ Deus eju kawẽnwẽnap'a be jekapikap epere buje, Zacarias o'jepit jeduk'a kay.

²⁴ Guyjom ma itayxi o'yukreğ—Isabel. Pũğpõğbi kaxi jeduk'a be ma osunuy Isabel.

²⁵ — Okukukat xipacat cĩcã oxe! — io'e Isabel. — Koap cuk adi oğuy osũsũn, o'it'et'ũm puye — io'e. — Gasũ bit osũsũn ġu oce o'ukreğ puye — io'e Isabel jewebe ma.

²⁶⁻²⁷ Gebuje Deus jekawẽn tojtjot'ukat o'ġuju yaypan'isuat kay—ağokatkat eju o'jepo ġu'iat kay. O'ġuju cekay Isabel 6 kaxi yukeğ puje. Deus ekawẽn tojtjot'ukat putet Gabriel i osunuy. Oajẽm ağokatkat eju o'jepo ġu'iat kay. Ixe ayacat Galilėia eipi be osunuy. Nazarė ka be osunuy. Maria i ibutet

osunuy. José wadip osunuy. José Davi badip osunuy. ²⁸ Oajëm Deus ekawën tojtjot'ukat Maria kay.

— Tü'ü, ecokcoğ cuy eğuy — io'e. — Deus xipat cĩcãat je'ğüm ewebe. Wuykukukat soat em jekukum eweju — Gabriel o'e.

²⁹ Maria yağuybabi'üm o'e cekawën co buje.

— Apēnpuye dak imēn teku odobededem? — io'e Maria jewebe ma.

³⁰ — Tü'ü, epararam ğu juy eğuy — io'e. — Deus xe ekukpin cĩcã — io'e. ³¹ — Je'ukreğ. Ağokatkat eceğukap e'in. Jesus i juy esubuteta — io'e. ³² — Ya'öbuyxian je'e e'it — io'e. — “Deus ipot teku,” i je'e soat ijodiat. “Soat podi ya'öbacaat ipot teku,” i je'e ip. Deus ixex jomuy Judeuyü kukukan. Kuy bima Davi Judeuyü kukukat osunuy—Jesus eajot. Imēnpuxim Jesus Judeuyü kukukan je'e. ³³ Soat em ma imēn Jacó naxeğebitbit kukukan jeenuy. Wara'at ğu jomuy ixex dieğ ixeyü kukukan — Gabriel o'e Maria be.

³⁴ — Apēn xe'e dak osu'itkap? Ocepo ğu mabuk a'ğu ağokatkat eju — io'e Maria Deus ekawën tojtjot'ukat pe.

³⁵ — Ibiöğbuk xipacat jajēm ekay — io'e. — Je'ukreğ soat podi ma ya'öbacaat a'öbi—Deus a'öbi. Imēnpuye bekicat ikērēat kuğ ğu je'e. Deus ipon je'e. ³⁶ Gebum cuy eğuy ebadip kay—Isabel kay — io'e. — Ixex Isabel o'yukreğ yabut ma'ğu. Kuy ağokatkat opop yuk pe. “I'it ta ba'ore teku,” io'e'e ip kuy bima. Gasü bit 6 kaxi yukreğ. ³⁷ Ka'üma ma iba'ore Deus pe — io'e.

³⁸ — Ha'a — Maria o'e. — Deus okukukat. Deus a'öbi soat je'babuk owebe apēn ēn e'em owebe iap tağ — Maria o'e. Deus ekawën tojtjot'ukat o'jēm cexewi.

³⁹ Gaxın ma Maria o'ju Isabel kay. Dao ma o'ju co'a'uat kapēn pe. Judéia eipi be o'ju. Isabel ka be o'ju. Jay. Oajēm.

⁴⁰ Oöm Zacarias duk'a be—Isabel duk'a be. Isabel o'tobede.

⁴¹ Joroh. Isabel ukpeat o'jejoro yuk pe Maria be Isabel dobede buje. Ibiöğbuk xipacat a'öbacaap kuğ osunuy Isabel.

⁴² Gebuje Isabel o'jekawën ya'öberen Maria eju.

— Deus xipat cĩcã! — io'e. — Deus xipacat ümüm ewebe. Ecokcok soat cokcokap podi ma—aoyü cokcokap podi ma.

“Ēn xipat cĩcã,” i je'e adeayü e'uk peat pe. ⁴³ Deus xipacan e'em owebeam tak! Ēn okukukat xi. Inaka okay ajēm, wa'öbuyxi ğu ma'ğu — io'e.

⁴⁴ — Ewebe odobede buje, o'uk peat o'jejoro jecokcok pibun — io'e. ⁴⁵ — “Soat je'babuk owebe apēn okukukat e'em owebe iap tağ,” i ēn e'em. Imēnpuye Deus xipacan e'em owebeam — Isabel o'e.

⁴⁶ Gebuje Maria o'jekawën Isabel eju.

— “Wuykukukat soat podi ma xipat,” i òn e'em — io'e.

⁴⁷ — Ocokcok cĩcã Deus xipan okuğ puye—odaxijojo'ukat

xipan okuğ puye — io'e.

- 48 — Ixe acã okukukat. Odadaybot ma dak. Imēnpit ixe soat em aḡ okay — Maria o'e. — “Deus xipacan ixe ayacat o'jukuk,” i je'e soat ka watwat omuwēnuwēn — io'e. — Gasū imēn je'e ip, ḡuyjom tak — io'e.
- 49 — Ixe ka'ūma buk ocejojojoiap o'ḡubapuk owebe. Soat podi ma ixe ya'ōbaca — io'e. — Ibuyxim cuy ibutet ajukuk — io'e.
- 50 — Deus itabotaidabotbot cīcã ibuyxim jekukayū kay. Wuydobuyū'ūm'ūm kay itabotaidabotbot cīcã osunuy. Gasūayū kay dak itabotaidabotbot—soat kay. ḡuyjomayū kay dak itabotaidabotbon jeedop — io'e.
- 51 — Deus ja'ōbacaap o'ḡubapukpuk. Yoboḡan pinayū o'ḡuypōḡpōḡ. Ixeyū e'eap o'ḡu'ūm — io'e.
- 52 — Ika kukukayū o'ḡujēm jenuyap pewi. Ya'ōbuyxi'ūmayūm o'e ip. Ya'ōbuyxi'ūmayū o'jomuy ixeyū nuyap pe. Ya'ōbuyxiayūm o'e ip — io'e.
- 53 — Tadaybotbocayū be xipat cīcāat o'ḡūmḡūm. Soat kuḡ ip o'e. Ibutet adeayū bit ibuipek o'ḡujēmjem — io'e.
- 54 — Ixe Israel naxeḡebitbit o'subuywatwan cīcã—ja'ō kay kūyjobicayū o'subuywatwan cīcã. Xipan wuydobuyū'ūm'ūm o'jukukuk apēn cuk adi o'e'e iap taḡ — io'e.
- 55 — Xipan wuydobuyū'ūm'ūm o'jukukuk—Abraão'ūm o'jukukuk, cenaxeḡebitbit'ūm'ūm tak o'jukukuk. Ja'ō daḡ soat em ḡebum osunuy ixeyū kay. Soat em ixe ḡebum osunuy ixeyū kay xipan ikuk am — io'e—Maria o'e.
- 56 Ebpūḡ kaxi Maria Isabel xe osunuy.
Ibocewi o'jepit jeduk'a be.
- 57 Ija kaxi ajēm puje, Isabel o'su'itkap aḡokatkat.
- 58-59 Bekicat 8 kabia bima ibadipyū oajēm ixe duk'a xeyū dak. Oajēm ip ikap'isuat taypu'aḡobixeedakat am “Deus ebekit teku” i'e am. Soat ibadipyū icokcok cīcã o'e ip.
— Deus xipan cīcã ija xi o'jukuk — io'e ip. Ibutetaat ojuy ip.
— Zacarias i juy asubutetaat cebay butet kadin ma — io'e ip jewewebe.
- 60 — Ap! — ixi bit o'e. — Ibo ḡu je'e ibutet—João i acã — io'e ixi.
- 61 — Ebadipyū butet João i'ūmḡu — io'e ip ixi be.
- 62 Gebuje o'jekawēn ip cebay eju.
— Apēn ekpot puten je'e? — io'e ip cebay be.
- Jebum acã o'jekawēn cebay, cekawēn pa'ore buye.
63 “Taperadup cuy etupūm owebe” iape, cebay o'e jebum cebe ip. O'tupūm ip cebe.

Ibocewi o'tupmubararak cebay. Ibutet João i iaptup o'tupmubararak. Soat ip itabēḡbēḡ o'e ijojom. Zacarias i cebay je'e tūybe iān o'e ip.

⁶⁴ Cebay cekawēn put o'e ḡebye bit. Xipan o'jekawēn ḡuto.

— Deus xipat cīcā — io'e. — Ka'ūma ma ixē jo'iat ya'ōbuyxiat — io'e.

⁶⁵ Imēneju yaḡuybabi'ūm o'e ip tuk'a xeyū. João kapap awēḡ o'yawēḡmuwēnuwēn ip soat ka daḡ—Judēia eipi daḡ, co'a'uat kapēn taḡ tak. ⁶⁶ O'yawēḡtobuxik'iaiyū jewaḡuydadam ip osodop João kapap awēḡ kay.

— Apēn xe'e je'e ite bekicat yaypan pima? — io'e ip jewewebe. Imēn o'jekawēn ip, João Deus a'ōbacaap kuḡ oeku buye.

⁶⁷ Gebuje Zacarias apēn ḡuyjom je'bapuk iap o'ḡuwēn—ikap'isuat ebay. Iboap o'ḡuwēn Ibiōḡbuk xipacat a'ōbi.

⁶⁸ — Ga'a ace Deus pe “Ka'ūmḡu ejo'iat,” i. Ixē Deus kay itabut ip osodop Israel naxeḡebitbit. Jebekitkiyū o'subuywan. Jebekitkiyū o'taxijo — io'e.

⁶⁹ — Deus wuydaxijojo'ukat o'ḡudot wuykay. Ya'ōbacaat o'ḡudot wuykay. Wuydaxijojo'ukat Davi naxeḡebit—Deus a'ō kay kūyjocat naxeḡebit — io'e.

⁷⁰ — Ixē wuydaxijojo'ukat ya'ōbacat jījā. Ka'ūma ma ixē jo'i ya'ōbaca. Imēnpuxim kuyje Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū o'e'e Deus a'ōbi—soat taḡ iisuayū o'e'e — io'e.

⁷¹ — “Deus wuydaxijo wuykay itakomaayū be wuyaokaap puxim. Ixē wuykay'ūmayū a'ōbacaap ḡu'ūm ixeyū be wuyaokaap puxim,” i'e'e'uk osodop ip — io'e Zacarias.

⁷² — Deus itabotaidabotbot osunuy wuydobuyū'ūm'ūm kay apēn kuy o'e'e iap taḡ. “Wekawēn taḡ oce,” io'e Deus. Jekawēn taḡ o'e'e soat em ma. Cekawēnkērē ḡu osunuy—cekawēntip cīcā — io'e.

⁷³ — Ixē o'jekawēn wuydobu'ūm eju—Abraão'ūm eju. “Jedaxijo ḡn ekay itakomaayū bewi; ebekitkiyū dak otaxijo,” io'e Abraão be — io'e.

⁷⁴ — “Jeybuywan ḡn eypararam ḡu kapik am owebeam,” io'e Abraão be — io'e.

⁷⁵ — “Cūḡ ma epesop oxe,” io'e. “Ikērēat kuḡ ḡu epesop oxe,” io'e. “Soat em epesop oxe eyetai,” io'e. Ixē o'e apēn cuk adi o'e'e iap taḡ — io'e Zacarias.

⁷⁶ — Bekit — Zacarias o'e jekpot pe—ikap'isuat pe — Wuykukukat wap eceju soat muxipan am ixē mudot

am. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukan ece'e—soat podi ma ya'ōbacaat ekawēn muwēnuwēn'ukan — io'e.

77 — Adeayū be ece'e “Deus ikērēat ju'uk eywebewi,” i. “Deus jeydaxijo,” i ece'e cebe ip — io'e Zacarias.

78 — Imēn Deus itabotaidabotbot cīcā wuykay. Yukpicegē ḡu wuykay. Wuydaxijojoap kabia jajēm ixē a'ōbi. Ixē jajēm kabia buxim.

79 — Ixē kabiok pe jekuku'ukat puximayū ḡukabia. Je'ūap puxim ipararaayū ḡukabia. Ixē wuymutaybitbin je'e wuywebe xipan jewewekuk am. Kaba'ūm acesop wuyeweweju.

— Imēneju adeayū je'e ewebe: “Ēn Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat,” — io'e ikap'isuat ebay.

Imēn Zacarias apēn ḡuyjom je'bapuk iap o'ḡuwēn Deus a'ōbi.

⁸⁰ Bekicat o'yaypan. Kūyjobit osunuy Deus a'ō kay. Uk'a'ūmat pe osunuy Judeuyū kay jeju'ūm pima—Judeuyū mutaybitbin'ūm pima.

2

¹ Ixeyū kabia be Augusto cartadup o'tupmubararak—soat ka kukat. O'tupmuju soat pe jebekitkiyū be. Bekitkit, eykapap ka kay juy epeju eybutet mubararak am taperadup pe i'eaptup o'tupmuju. ² Ka'ūma ma iḡo eipi watwat o'ḡuweḡūn ijoptup muju awap. Jebekitkit o'ḡuweḡēḡat Cirênio Síria eipi watwat kukat pima. ³ Imēnpuye soat ixē ebekitkit o'ju jebutet mubararak am taperadup pe. Jekapap ka be ip o'ju.

⁴ Imēnpuye José dak o'jēm Galiléia eipi bewi—Nazaré ka bewi. O'ju Judéia eipi be—Belém ka be—Davi osunuyiat ka be. Ixē José o'ju Davi diwat osunuy buye. ⁵ O'ju jebutet mubararak am Maria eju—jetayxi eju. Maria yukreḡ osunuy.

⁶ Ixeyū Belém ka be bima, Maria o'yukpasuk.

⁷ Gebuje Maria o'su'itkap koapat—aḡokatkat. Ikap'isuat o'yamuekabek paḡōm. O'ḡuyxet biopak xat mūn pe—cucuayū nuyap'a be topap'ūm puye.

⁸⁻⁹ Kabi bewi Deus ekawēn tojtjt'ukat tak o'kop ovelha kukukayū kay. Koḡūnpi be osodop ip Belém ka tēḡ ma. Ovelha kukuḡ ip osodop ixima be. Deus o'ḡukabia ovelha kukukayū akokoreren. Iparara jījā ip o'e kabia jo buje, idip cīcā ma'ḡu kabia.

¹⁰ Gebuje Deus ekawēn tojtjt'ukat o'jekawēn ceweju ip.

— Eypararam ḡu juy epesop — io'e. — Kawēn idipat otojot imuwēn ām eywebe eymucokcok am. Kawēn idipat otojot soat pe imuwēn ām ijodiat pe. ¹¹ Eydaxijojo'ukat o'kap ḡasū. Davi osunuyiat ka be o'kap — io'e. — Soat kukat ixē—ipi daḡat kukat. Cristo i ibutet — io'e Deus ekawēn tojtjt'ukat.

12 — Ixe ikap'isuat iekabek pağõm. Po'i biopak xat mûn pe. Imên õn eyemukÿyjom eywebe tobuxik am — io'e cebe ip.

13 Gebuje warara'acayÿ o'jebapuk kabi kadiwi Deus ekawên tojtjtot'ukayÿ.

— Ka'ÿma ma Deus co'iat — io'e ip. — Soat podi ma ixexa'õbuyxi — io'e ip.

14 — Ka'ÿmgu Deus co'iat xipacat — io'e kabi kadiwiayÿ. — Kaba'ÿm jeedop ip soat ijodiacat—Deus emumukukpinyÿ — io'e ip.

15 Waram ip o'jeu kabi kay Deus ekawên tojtjtot'ukayÿ.

Cexewi Deus ekawên tojtjtot'ukayÿ cêm puje, o'jekawên ip jeweweju ovelha kukukayÿ.

— Ga'a aju — io'e ip. — Belém ka kay juy aju — io'e ip. — Apên Deus o'e wuywebe iap cuy ajojo — io'e ip jewewebe.

16 Dao ma ip o'ju.

Oajêm ip. Ixeyÿ dak ikap'isuat o'tobuxik José eju, Maria eju dak. Po'i osodop biopak xat mûn pe.

17 Ikap'isuat tobuxik puje, ikapap awëğ muwënuwën oekuku ip soat ka dağ. Apên Deus ekawên tojtjtot'ukayÿ bekicat kapap o'ğuwën cebe ip iap muwënuwën oekuku ip soat ka dağ. 18 Itabëğbëğ ip o'e cêm paxi iam o'ya'ÿjojoiyÿ ma.

19 Maria bit soat em gebum osunuy apên je'it o'kap iap kay. Iboap kay jewağuy muğëğëm osunuy. 20 Ovelha kukukayÿ o'jepit kogÿnpi be.

— Ên xipat cîcâ — io'e ip Deus pe. — Idip cîcâat ocejojojo — io'e ip. — İdim cuk ên ocemukÿyjo — io'e ip.

Soat o'tobuxik ip apên Deus ekawên tojtjtot'ukat o'e cebe ip iap tağ. Imênpuje:

— Ka'ÿma ma ejo'iat xipacat — io'e ip.

21 8 xet kap puje cebaydaap Jesus daypu'ağobuxee o'suxeedakacat Judeuyÿ babim. Yukreğ awap Deus ekawên tojtjtot'ukat o'e Maria be: — Jesus i ibuten je'e — i. Imênpuje Jesus i o'subutetaat ip.

22-23 Gebuje cebaydaap Jesus o'tujowat Jerusalém ka kay. Jetayxi eju o'tujowat. O'tujowat ip ikap'isuat mubapuk am paï be Moisés ekawên tağ. Ibararak opop wuykukukat ekawëntup pe:

Ağokatkat kap puje—koapat kap puje, ixexa'õbuyxi ma, i.

Imêneju cebaydaap Jesus o'tujowat Jerusalém kay imubapuk am Deus etabixe Deus eju kawënwënap'a be. 24-30 Imên e'em wuykukukat ekawëntup:

Bekicat kap puje, wÿnca juy eğÿm paï be ixexa'õbuyxi ma, i. Xepxep pukaso juy eğÿm, i. Pukaso kuğÿm pima, xepxep coot cuy eğÿm, i.

Imēn e'em wuykukukat ekawēntup. Imēneju cebaydaap oajēm Jerusalém ka be ikap'isuat mubapuk am Deus etabixe.

Gebuje Ibiōḡbuk xipacat Simeão oōmat Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboḡat'a be. Cebaydaap tak Jesus o'tujuajēm Deus eju kawēnwēnap'a be pukaso ūm ām paī be Moisés ekawēn taḡ. Simeão Jesus o'takoy jebakopixirik ceje.

Ixe Simeão Jerusalém ka be osunuy. Cūḡ cīcā osunuy Deus xe. Itabut cīcā osunuy Deus kay. Judeuyū daxijojo'ukat ajēmap wiwim osunuy. Ibiōḡbuk xipacat ixe mutaybitbin'uk osunuy. Ibiōḡbuk xipacat o'e Simeão be kuy bima:

— Eje'ū ḡu wuykukukat co'ūm pima—soat taxijo am Deus emunaē jo'ūm pima — i.

Gebuje Simeão Deus o'ḡuwēnuwēn xipan.

— Okukukat — io'e. — Gasū ōn iju jojom — io'e. — Soat taxijo am etaēiat cocom ōn — io'e. ³¹ — Soat etabixe juk etaēiat cocom ōn — io'e. — Gasū bit we'ū but ocokcoḡ — Simeão o'e. — Ēn acā okukukat — io'e. — Gasū ōn iju jojom apēn cuk ece owebe iap taḡ — io'e. ³² — Kabiaap puxim je'e ixe. Judeu'ūmayū mutaybitbin je'e — io'e. — Ebekitkiyū dak kūyjobin jeedop ip warara'acat a'ō kay ḡu—ixe a'ō kay acā—Israel naxeḡebithiyū — io'e. — Edipap kuḡ jeedop ip — io'e Deus pe.

³³ Cebaydaap, ixi dak itabēḡbēḡ ip osodop Simeão ekawēn cocom—bekicat muwēnuwēnap cocom.

³⁴⁻³⁸ — Xipan cuy ikap'isuat ebayū ejukuk — Simeão o'e Deus pe.

Gebuje Simeão o'jekawēn Maria eju—ikap'isuat xi eju.

— A'ōpicūḡ cuy eḡuy — io'e. — Deus cuk ixe bekicat o'taē — io'e. — Inaka adeayū iju kay ḡu jījā je'e Judeuyū'in. Deus pit ixeyū ḡu'ūm. Ēn tak eḡuycūḡ cīcā ece'e — io'e. — Ipiat ecesupi'ajo jījā paja ewebe ōmap puxim — Simão o'e Maria be. — Warara'acayū bit iju kay jījā je'e. Icockok cīcā jeedop ip cekay. Deus imēn adeayū aḡuymubapukpuḡ je'e soat pe — io'e Simeão Maria be.

Bekicat ebayū Deus eju kawēnwēnap'a be bima, Ana oajēm cekay ip. O'jekawēn Deus eju.

— Bay, ēn xipat cīcā — io'e Deus pe—Ana o'e.

Ixe Ana bekicat o'kapiap o'ḡuwēn adeayū be Jerusalém ka watwat pe—Deus jebekitkit taxijoap wiwi'ukayū be. Ixe Ana Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat osunuy. Fanuel daxit osunuy. Aser diwat osunuy. Yabut cīcā osunuy. Yaypan'isu bima juk o'jewebumūn. 7 koato jektop xe osunuy. Kuy ma itop'ūm oe'ū. Ixe Ana 84 koato osunuy ḡasū. Deus eju kawēnwēnap'a bewi o'jēm ḡu. Soat em ma iḡo'a be nuyunuy—kabiam, ixima daḡ

tak. — Ĕn xipat cĩcã — i'e'e'uk osunuy Deus pe soat em. Deus eju kawēnwēn'uk osunuy. Jekpiwan ma jewemureren'uk osunuy ceweju jekawēn ojuy.

³⁹ Deus ekawēn taḡ paĩ be bekicat mubapuk epere buje, cebayũ Jesus o'tujupit jeka kay. Nazaré ka kay ip o'jepit—Galiléia eipi be. ⁴⁰ Bekicat o'yaypan. Ibacaan o'e. Jebadipyũ bodi ma itaybican o'e. Deus xipacat ũmũm'uk osunuy cebe.

⁴¹ Jesus ebayũ waram o'ju ip Jerusalém ka kay. Soat em Páscoa epeta be cucu'uk ip osodop Jerusalém ka kay. ⁴² 12 koato bima, Jesus o'ju ḡuto jebaydaap, ixi iat eju, peta be cucu'uk puye.

⁴³ Peta epere buje, cebayũ ma o'jepit ip jeka be. Jesus pit o'jecũ Jerusalém ka be. Itaybit ḡu ip osodop cecũam. ⁴⁴ Tũybe Jesus wuybadipyũ eju o'jepit iãn o'e ip cebayũ. Jepitpin o'ju ip e daḡ jeka kay. O'xet ip e bidase. Jesus o'jokudada ip jebadipyũ daḡ, jebureyũ daḡ tak. ⁴⁵ Ka'ũmḡu. O'tobuxik ḡu ip. Imēnpuye ikudadam o'jepit ḡuto ip Jerusalém ka be. Ebaḡũḡ kabia ikudadam oekuku ip.

⁴⁶ Gebuje Jesus o'tobuxik ip Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboḡat'a be. Xik'i osunuy Moisés ekawēn Judeuyũ mutaybitbin'ukayũ xe—aypapayũ xe. Cekawēn cocom osunuy. Kawēnwēn osunuy ceweju ip. ⁴⁷ Jesus kay jĩjã ip o'e soat cekawēn cocoayũ, itaybit cĩcã buye, cũḡ cĩcã jededem puye dak.

⁴⁸ Jesus tobuxik puje, cebayũ itabēḡbēḡ ip o'e ijojom.

— Tapu — io'e ixi Jesus pe. — Edaobu'u du eḡuy jepin? — io'e. — Ocaḡuybabi'ũm cĩcã ocesop ekudadam—õn, ebaydaap tak — io'e—jekpot pe o'e.

⁴⁹ — Aĩ, apēnpuye dak okudadam epeku? — io'e. — Eyetaybit ḡu du webay duk'a be juy õn iam—Deus eju kawēnwēnap'a be? — io'e—jexi be o'e.

⁵⁰ Imēnpit Jesus ekawēn iba'arem o'e cexe ip.

⁵¹ Ibocewi o'jepit jebayũ eju Jesus. Oajēm jeka be—Nazaré ka be. Jebaydaap a'õ kay kũyjobit osunuy. Ixi dak soat em ḡebum osunuy apēn Jesus cuk adi o'e'e cebe iap kay. ⁵² Ixe Jesus tak jebureyũ bodi ma itaybican o'e. O'yaypan. Ikukpin cĩcã osunuy Deus xe, jexeayũ xe dak.

3

1-2 Gebuje Deus o'jekawēn João Batista eju—Zacarias ipot eju. João uk'a'ũmat pe osunuy.

— Wekawēn cuy eḡuwēnuwēn itaybit'ũmayũ be — Deus o'e João be.

O'jekawēn João eju Tibério Roma ka kukat pima. 15 koato kuy ika kukat osunuy. O'jekawēn ceweju Pôncio Pilatos Judéia eipi kukat pima dak, Herodes Galiléia eipi kukat pima dak, Lisânias Abilene eipi kukat pima dak, Filipe Ituréia eipi kukat pima dak. Ixe Filipe Traconites eipi kukat tak osunuy. Filipe Herodes kitpit osunuy. O'jekawēn João eju Anás Judeuyū epaīyū kukukat pima. Caifás tak Judeuyū epaīyū kukukat osunuy. ³ Imēnpuye Jordãodi wābu dağ oeku João.

Guyjom João Deus ekawēn o'ğuwēnuwēn adeayū be.

— Eyğuyçüçüç cuy epesop ikērēat kuğ puye — io'e cebe ip. — Ikērēat mujurūğrūğap cuy epeyepere — io'e. — Epeyewemubatisasanat cuy — io'e. — Imēn ey'e buje, Deus ikērēat ju'uk eywebewi — io'e. ⁴— Imēntak e'em Isaías emudupmubararaktup—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat emudupmubararaktup:

Ağokatkat jewāwāwām uk'a'ūmat pe, i. Imēn jewāwāwām:

Soat e juy epesuemukacüç wuykukukat ajēmap em, i. Ie juy epesuemudim ceku am, i. ⁵ Kabioreğreğat cuy epeğudim, i. Ipiwegün je'e, i. Co'a dak epeyamuwegüğün, i. Iebixirik tağ cuy epesuemujēm, i. Wakenat e be epesuemujēm, i. Soat iekērēate iedip cĩcā je'e, i. ⁶ Wuydaxijo am Deus emunaē coco ip soat ijodiat, i.

Imēn e'em Isaías emudupmubararaktup — io'e João adeayū be.

⁷ Imēnpuye adeayū o'ju João be jemubatisanan.

Gebuje João adeayū o'ğukūyjo.

— Deus itakoma eykay, ikērēat kuğ cĩcā buye — io'e. — Ipiat supi'ajoat eywebe, ikērēat kuğ puye — io'e. — Eynapōn pa'ore Deus xewi — io'e. ⁸— Cüç ma juy epeku kuy ikērēat mujurūğrūğap ocepere iap mubapuk am warara'acayū be — io'e. — Tūybe Deus ipiat supi'ajoat ğu wuywebe wuyju Abraão naxeğebitbit puye iān purut eyju e'em — João o'e. — Imēn ğu juy epe'e — io'e. — Iba'ore ğu Deus pe wita'a muwexat am Abraão naxeğebitbiyūm — io'e. ⁹— Gaxīn ma o'a kukat jajēm ya'a'e'ūmat'ip takat am yop xik am daxa be — io'e. — Ixe buxim Deus tak ğaxīn ma ipiat supi'ajoat kūyjobit'ūmayū be — João o'e.

¹⁰— Apēntak oce'e ipiat pi'ajoap puxim? — io'e ip João be.

¹¹— Xepxep eyekabek kuğ pima, pūğ cuy epeğüm ikuğ'ūmat pe — io'e. — Puybit kuğ pima, epeğu'ē'ē juy ikuğ'ūmat pe — io'e.

¹² Iecuğap peam dinheiro bubu'ukayū dak oajēm João be jemubatisanan.

— Pām oceju? Apēntak oce'e? — io'e ip João be.

¹³— Iecuğap emumubudei bodi ğu juy epejat cebekitkit pewi—ixe emumubudei acā — io'e João.

14 — Pām oceju? — io'e ip sorarayū dak.

— Puyxibun ġu juy dinheiro epejat warara'acat xewi — io'e. — Napa ġu juy epe'e dinheiro bu am warara'acat xewi. Jemāmāmām ġu juy epesop eyekapikaptei kuġ—eycokcoġ acā — io'e.

15 Soat ġebum cīcā o'e ip João ekawēn kay.

— Ite du Deus emunaē soat taxijo am? — io'e ip jewewebe.

16 Gebuje João o'jekawēn soat pe.

— Ōn ma eymubatisasan idibi be — io'e. — Wara'acat pit omuyku. Obodi ma ixex ya'ōbuyxi. Soat podi ma ya'ōbaca. Ōn pit ajo pēġap ġu cebeam? Cedaġ ġu kuka oce ixex a'ōbuywatwat'ukan, oboġ ġu buye. Ōn ma eymubatisasan idibi be. Ixex bit Deus biōġbuk ġuōm eywebe ya'ō daġ eyeku am. Ixex dak ipiat supi'ajoat eywebe cūġ ma eyeku am. 17 Wuyju taixee xixxiġ tūmūntata mujēm ān taixee bewi. Tūmūntata muxipanpan wuyju tamūn'a be. Taixee mupikpiġ daxa be. Imēnpuxim Deus kūyjobicayū muwajejem kūyjobit'ūmayū xewi. Kūyjobicayū ixex xe jeedop soat em. Kūyjobit'ūmayū bit soat em ipiat supi'ajojo — io'e João.

18 Imēn adeayū awēwēm oeku João. Kawēn idipat muwēnuwēn oeku.

19-22 Adeayū mubatisasan epere buje, João Jesus o'ġubatisan.

Gebuje Jesus kay Ibiōġbuk xipacat o'kop. Jesus Deus eju kawēnwēn pima, o'kop. Pukaso jo'i o'kop Ibiōġbuk xipacat.

Gebuje Deus o'jekawēn kabi kadiwi.

— Ēn okpocat — io'e. — Ocokcok cīcā ekay — Deus o'e Jesus pe.

Guyjom Herodes João o'ġuōmat daomūnmūnap'a be. Ixex Herodes Galiléia eipi kukat osunuy. Kuy bima João o'e Herodes pe:

— Cedaġ ġu ewebe ekitpit tayxi bum etayxim—Herodias bum — i. — Ēn ikērēat kuġ — io'e Herodes pe.

Herodes ikērēat kukuk'uk osunuy. Waram ikērēat o'jukuk ġasū dak. João ikērēat o'jukuk ġu. Inaka Herodes João o'ġuōmat daomūnmūnap'a be.

23 Jesus 30 koato bima ijodiacat mutaybitbin o'e. — Jesus José ipot — io'e'e ip adeayū. 24 José ebay butet Eli i osunuy. Eli ebay butet Matate i osunuy. Matate ebay butet Levi i osunuy. Levi ebay butet Melqui i osunuy. Melqui ebay butet Janai i osunuy. 25 Janai ebay butet José i osunuy. José ebay butet Matatias i osunuy. Matatias ebay butet Amós i osunuy. Amós ebay butet Naum i osunuy. Naum ebay butet Esli i osunuy. Esli ebay butet Nagai i osunuy. Nagai ebay butet Maate i osunuy. 26 Maate ebay butet Matatias i osunuy. Matatias

ebay butet Semei i osunuy. Semei ebay butet José i osunuy. José ebay butet Joda i osunuy. ²⁷ Joda ebay butet Joanã i osunuy. Joanã ebay butet Resa i osunuy. Resa ebay butet Zorobabel i osunuy. Zorobabel ebay butet Salatiel i osunuy. Salatiel ebay butet Neri i osunuy. Neri ebay butet Melqui i osunuy. ²⁸ Melqui ebay butet Adi i osunuy. Adi ebay butet Cosã i osunuy. Cosã ebay butet Elmãdão i osunuy. Elmãdão ebay butet Er i osunuy. ²⁹ Er ebay butet Josué i osunuy. Josué ebay butet Eliézer i osunuy. Eliézer ebay butet Jorim i osunuy. Jorim ebay butet Matate i osunuy. Matate ebay butet Levi i osunuy. ³⁰ Levi ebay butet Simeão i osunuy. Simeão ebay butet Judá i osunuy. Judá ebay butet José i osunuy. José ebay butet Jonã i osunuy. Jonã ebay butet Eliaquim i osunuy. ³¹ Eliaquim ebay butet Meleá i osunuy. Meleá ebay butet Mená i osunuy. Mená ebay butet Matata i osunuy. Matata ebay butet Natã i osunuy. ³² Natã ebay butet Davi i osunuy. Davi ebay butet Jessé i osunuy. Jessé ebay butet Obede i osunuy. Obede ebay butet Boaz i osunuy. Boaz ebay butet Salá i osunuy. Salá ebay butet Nasson i osunuy. Nasson ebay butet Aminadabe i osunuy. ³³ Aminadabe ebay butet Admim i osunuy. Admim ebay butet Arni i osunuy. Arni ebay butet Esrom i osunuy. Esrom ebay butet Peres i osunuy. Peres ebay butet Judá i osunuy. ³⁴ Judá ebay butet Jacó i osunuy. Jacó ebay butet Isaque i osunuy. Isaque ebay butet Abraão i osunuy. Abraão ebay butet Tera i osunuy. ³⁵ Tera ebay butet Nacor i osunuy. Nacor ebay butet Seruque i osunuy. Seruque ebay butet Ragaú i osunuy. Ragaú ebay butet Faleque i osunuy. Faleque ebay butet Éber i osunuy. Éber ebay butet Sala i osunuy. ³⁶ Sala ebay butet Cainã i osunuy. Cainã ebay butet Arfaxade i osunuy. Arfaxade ebay butet Sem i osunuy. Sem ebay butet Noé i osunuy. Noé ebay butet Lameque i osunuy. ³⁷ Lameque ebay butet Matusalém i osunuy. Matusalém ebay butet Ênoque i osunuy. Ênoque ebay butet Jarete i osunuy. Jarete ebay butet Maleleel i osunuy. Maleleel ebay butet Cainã i osunuy. Cainã ebay butet Enos i osunuy. ³⁸ Enos ebay butet Sete i osunuy. Sete ebay butet Adão i osunuy. Adão Deus ipot osunuy, Deus o'gugê buye.

4

¹ Jordãodi bewi Jesus epit puje, Ibiõgbuk xipacat o'tujowat uk'a'ũmat pe. Jesus aguydada'uk osunuy Ibiõgbuk xipacat. ² Uk'a'ũmat tağ oeku 40 kabia. Jesus Ibiõgbuk xipacat a'õbacaap kuğ osunuy. Ibiõgbuk kërëayũ kukukat tak Jesus o'subuyxijo

iboce. Te'e ma ikērēat mujurūgat ojuy Jesus pe iboce. 40 kabia Jesus jekōnkōn ġu osunuy. Ire jījā osunuy.

³ Gebuje ibiōġbuk kērēayū kukukat o'jekawēn Jesus eju.

— Ēn Deus ipot pima, a'ōbi ma wita'a juy eyamuwexat pāo'am — io'e Jesus pe.

⁴ — Ap! — io'e Jesus. — Imēn e'em Deus ekawēntup: “Wuyetabēġ wuyxat o'om puye ġu—Deus wuymutaicin puye acā,” i — io'e.

⁵ Ibocewi ibiōġbuk kērēayū kukukat Jesus o'tujowat umat pe. Soat eipi o'ġubapuk cebe. Dao ma soat eipi daġacat o'ġubapuk cebe. Soat ip o'jojojo.

⁶ — Ōn cuy emuy soat eipi watwat kukukan — io'e. — Wa'ōbi soat eipi watwat kukukan ecesūy — io'e. — “Ēn acā ocekkukat,” i je'e ip ewebe — io'e. — Ibubut adeayū kukukan ecesūy wa'ōbi — io'e. — Soat ma iūm put owebe omunaē be, soat podi ma ōn wa'ōbaca buye — io'e napa ma. ⁷ — “Ēn xipat,” i ēn e'em owebe bima, soat oġūm ewebe — io'e. — A'ōbuyxian ecesūy wa'ōbi — io'e Satanás Jesus pe.

⁸ — Ap! — io'e Jesus. — Imēn e'em Deus ekawēntup: “‘Xipat ēn,’ i juy epe'e Deus pe acā,” i. “Deus a'ō kay acā epesop kūyjobin—eykukukat a'ō kay,” i — Jesus o'e Satanás pe.

⁹ Ibocewi o'tujowat Jerusalém ka be. O'jomōġ Deus eju kawēnwēnap'abi jeje—yaboġat'abi jeje.

— Ēn Deus ipot pima, ecewemuy'at ijop'abi jejewi ipi ju — io'e Satanás. ¹⁰ — Imēn e'em Deus ekawēntup: “Deus jekawēn tojotjot'ukayū ġuju xipan ekuk am,” i. “Ixeyū jedaxijo ewebe xipat'ūmat ebapukap puxim,” i. ¹¹ “Ixeyū jeak ekay wita'a be eimucakcakap puxim,” i — io'e Satanás.

¹² — Ap! — io'e Jesus. — “Cēm paxi Deus ja'ō daġ e'em?” i'ūmġu juy epe'e — io'e Jesus.

¹³ Gebuje ibiōġbuk kērēayū kukukat o'jewede Jesus xewi. O'jēm cexewi Jesus puyxijojoap epere buje. Te'e ma Jesus pe ikērēat mujurūgat ojuy. O'jēm.

— Waram ġuto osubuyxijo jījā — io'e jewebe ma ibiōġbuk kērēayū kukukat—Satanás.

¹⁴ Jesus o'jepit Galilėia eipi kay. Ibiōġbuk xipacat a'ōbacaap kuġ oeku. Soat ibo eipi watwat yajēmap awēġ o'yawēġtobuxik.

¹⁵ Gebuje Jesus kawēn idipan ip o'ġutaybitbin Deus eju kawēnwēnap'a be.

— Soat podi ma Jesus xipan wuymutaybitbin — io'e ip ya'ījojoayū. — Ka'ūmġu ixē jo'iat xipacat — io'e ip.

¹⁶ Jesus o'ju jaypanap ka kay—Nazaré ka kay. Jay. Oajēm. Jebodoydoyap kabia bima Judeuyū ōmōm'uk ip osodop Deus eju kawēnwēnap'a be. Sábado bima ip ōmōm'uk osodop. Jesus

oõm jeweju ip iõo'a be. O'ãy Deus ekawëntup com iõo'a beacat pe ya'ijo am.

17 Gebuje iõo'a kukukat Deus ekawëntup o'tupũm Jesus pe—Isaiás emudupmubararaktup—Deus ekawën muwënuwën'ukat emudupmubararaktup. Jesus o'tupmupaya. Pũgtup o'tuptobuxik. Imën e'em itedup:

18 Deus biõgbuk owebe nuynuy, i. Imënpuye ixë onaë owebe kawën idipat muwën ãm tadaybotbocayũ be, i. Ixë omuju owebe: “Taomũnmũnayũ daomũnmũnap'a bewi gũjëm ip” i'e am taomũnmũnayũ be, i. Ixë omuju owebe: “Ita'ũmayũ itate je'e ip” i'e am ita'ũmayũ be, i. 19 Ixë omuju owebe tadaybotbocayũ mujëm ãm imudadaybotbot'ukayũ xewi, i. Ixë omuju owebe: “Gaxĩn ma Deus jebekitkit idaxijo” i'e am soat pe, i.

20 Imën e'em itedup. Jesus ibodup o'tupcoco ya'õberen. Otupmupirik. Waram o'tupũm yakukukat puywatwat'ukat pe. Oabik.

Soat iõo'a beacat o'jeak cĩcã Jesus kay.

— Apëntak teku? — io'e ip jewewebe.

21 Gebuje Jesus o'jekawën ceweju ip.

— Gasũ bit soan o'jebapuk ijudup peat ekawën tağ—ğasũ otupcociatup ekawën tağ — io'e.

22 Soat xe Jesus xipat cĩcã osunuy iõo'a beacat xe.

— Jesus ekawën soat podi ma cekawëntip! — io'e ip jewewebe. — Teku José ipot ğu du? — io'e ip jewewebe.

23 Jesus o'jekawën ceweju ip.

— “Tapu, ecewanũğta juy,” i wuyju e'em wuyanũğtata'ukat pe — io'e. — Iboap kuka epe'e owebe dak. “Ocejojojo ğu bukiap cuy eğubapuk ocewebe ijo am apën cuk adi eğubapukpuk Cafarnaum ka be bima,” i acõ'i eyju e'em owebe — Jesus o'e. 24 — Icëmãn õn e'em eywebe. Deus ekawën muwënuwën'ukat jaypanap ka be bima, ibo ka watwat ixë ekawën kay ğu — io'e. 25 — Icëmãn õn e'em eywebe. Kuyje Deus Elias o'ğuju pũğ kay itop e'ũ'ibit kay—Sarepta ka beat kay—Judeu'ũmat kay—Sidom eipi beat kay. Ixeyũ kabia dağ soat kaka beayũ irere oekuku. Kã'ũmğũ muba'at osodop ebapũğ koato, ipidaseat koato dak. Soat ip irere jĩjã osodop. Imënpuye ade itop e'ũ'ibiyũ tadaibotbot cĩcã osodop ixeyũ kabia dağ—Judeuyũ. 26-27 Imënpit Deus Elias o'ğuju Judeuyũ kay ğu—Sarepta ka beacat kay acã—Sidom ka tẽğatka beacat kay acã — Jesus o'e. — Deus Eliseu o'ğuju Naamã kay imu'ada am. Eliseu Deus ekawën muwënuwën'ukat osunuy. Naamã ierepat osunuy. Ade ierepayũ Judeuyũ eipi dağ osodop ip ixeyũ kabia dağ. Imënpit Eliseu warara'acat ğu o'ğũ'ada. Naamã acã o'ğũ'ada — Jesus o'e.

28-29 Iboap ekawēn co buje oitakomān cīcā ip Jesus kay Deus eju kawēnwēnap'a beayū. Jesus o'tujujēm ip jeka bewi.

Jesus o'tujuu ip co'a bicūḡ kay yaoka am. Aḡoka ibo'a pēnpēn taḡ o'sukadop. Co'a bicūḡ pewi yabitorom Jesus muy'at ojuy ip. ³⁰ Imēnpit Jesus o'kap cepidase ip. Jeju pinap taḡ o'ju.

³¹ Jesus o'ju Cafarnaum ka kay—Galiléia eipi beat ka kay, ik-aboḡatka kay. Judeuyū o'ḡutaybitbin Deus eju kawēnwēnap'a be jebodoydoyap kabia be. Soat esemana imutaybitbin'uk ip osunuy.

³² — Cūḡ cīcā ma Jesus wuymutaybitbin — io'e ip. — Jesus ja'ōbi ma wuymutaybitbin — io'e ip.

³³ Gebuje aḡokatkat o'jewāwā iḡo'a beat—ibiōḡbuk kērēat kukat. O'jewāwā ya'ōberen ibiōḡbuk kērēat cebe buye.

³⁴ — Jesus, apēn ēn em ocewebe? — io'e Jesus pe—Nazaré ka bewiat pe. — Ocemuy'ū ām tu ejot? — io'e. — Wetaybit ēn — io'e. — Ēn Deus ipot—ikērēat kuḡ'ūmat ipot — io'e.

³⁵ Gebuje Jesus ibiōḡbuk kērēat o'ḡukorēm.

— Ecemūḡ — io'e Jesus cebe. — Ejēm cuy aḡokatkat pewi — io'e ibiōḡbuk kērēat pe.

Aḡokatkat pewi o'jēm ipi ju imuy'at'an pima. Imēnpit warēmtaḡ ḡu aḡokatkat o'jukuk cēmcm pima. ³⁶ Imēnpuye itabēḡbēḡ o'e ip ijojom—ibiōḡbuk kērēat o'ḡujēm iap cocomayū.

— Jesus ibiōḡbuk kērēat mujēmjēm ja'ōbi — io'e ip. — Ya'ōbacaat teku — io'e ip jewewebe. — Itaybit ibiōḡbuk kērēat mujēm ām — io'e. — Imēnpuye cēmcm ip ya'ōbi — io'e ip.

³⁷ Soat ka daḡ Jesus awēḡ o'yawēḡcu—Galiléia eipi korerenat ka daḡ.

³⁸ Ibocewi Jesus o'jēm Deus eju kawēnwēnap'a bewi.

O'ju Simão Pedro duk'a kay. Oajēm. Cereḡ. Oōm. Simão daxijo osodop ibo'a be. Ipa'i jījā osodop.

— Ipa'iat eḡu'ada — io'e ip Jesus pe.

³⁹ Gebuje Jesus o'ju ipa'iat kay. Pa'i o'ḡukorēm.

— Ejēm cebewi — Jesus o'e pa'i be.

Imēnpuye pa'i o'jēm. Xipat o'e. Ipa'i topibit o'kop ḡebuje bit. Ixat o'ḡuḡē Jesus peam, cewejuayū beam tak.

⁴⁰ Kaxi at puje ibo ka watwat iwātaxipiyū o'tujowat Jesus kay imu'ada am. Soat kuḡ ip osodop iwātaxipi. Jesus o'jewebumōḡ cebe ip—soat pe. Soat ip o'ḡu'ada'ada. Adah.

⁴¹ Ibiōḡbuk kērēat o'ḡujēmjēm ikukayū bewi. Poxerewun. O'jēm.

— Ēn Deus ipot — io'e ip ya'ōberen—ibiōḡbuk kērēayū o'e. Itaybit ip osodop Jesus Deus emunaē iam. Inaka Jesus ibu'u osunuy iḡeyū be iboap muwēn ām.

— Ōn Deus emunaē iap epeḡuwēn ḡu juy — io'e cebe ip.

⁴² Kabia'isum Jesus o'jēm Simão Pedro duk'a bewi. Pox-
erewun. O'ju uk'a'ūmat pe. Jay. Oajēm. Adeayū Jesus
kudadam o'e ip. Jay. Oajēm ip Jesus kay.

— Ejēm ḡu juy ocexewi. Ijoce ma juy eḡūy — io'e ip Jesus pe.
Gebuje o'jekawēn ceweju ip.

⁴³ — Warara'acayū be dak kawēn idipat
oḡuwēn—wara'atka watwat pe dak — io'e. — “Deus soat
kukukan je'e,” i juy oce cebe ip — io'e. — Deus cuk omudot
ibo ekawēn muwēn ām — io'e Jesus.

⁴⁴ Imēnpuye kawēn idipat muwēnuwēn oeku Deus eju
kawēnwēnap'a be. Judéia eipi daḡ imuwēnuwēn oeku—soat
kaka daḡ.

5

¹ Adeayū o'jewemuwunuwun ip Jesus ekawēn co pin cīcā
buye. Jesus cūḡ'i osunuy iodi wābu ka'oririt pe. Iodi Genesaré
eipi be o'tinuy. Genesaré i tibutet osunuy. Adeayū jewe-
muwunuwun ip Deus ekawēn co pinayū.

² Gebuje Jesus xepxep kobe o'jojojo kapurūḡ pe. Axima
bubu'ukayū jekobe be ḡu ip osodop. Kuy o'jēm ip. Axima
bubuap wuywuy ip osodop kapurūḡ pe. ³ Jesus oōm pūḡ pe
ixeyū ekobe be—Simão ekobe be.

— Kobe eḡuwun — io'e. — Eḡuwun cuy kapurūḡ pewi —
io'e Jesus Simão be.

Xik. Jesus oabik kobe be. Kobe be bima adeayū
o'ḡutaybin—kapurūḡ peayū o'ḡutaybin.

⁴ Imutaybin pu'u bima, o'jekawēn Simão eju—kobe iwat
eju.

— Tibucūḡ pe aju axima bum — io'e.

Tibucūḡ pe ip o'ju.

— Axima bubuap cuy eḡuakōm tibucūḡ pe axima bu am —
io'e Simão be.

⁵ — Kariwa, ixima bun oceku axima bu ojuy — io'e Simão.
— Ocejat ḡu. Imēnpit waram oceḡuakōm imēn ēn e'em
ocewebe buye — io'e.

Sa. Axima bubuap o'ḡuakōm.

⁶ Gebuje axima o'jat ade. Xeresu ḡu axima. Kurekoh.
Axima bubuap jewek ojuy axima poxi pibun. ⁷ Wēḡwēḡ'i
o'e ip jebureyū kay—wara'at kobe beacayū kay. Jebureyū
o'takoy yajēm ām jebuywat am. Ibureyū oajēm ibuywat am.
Xepxep kobe o'ḡuporan ip aximām. Imēnpuye kobe jepirig
ojuy axima poxi pibun.

⁸ Iboap co buje, Simão Pedro o'jēḡ'aecōḡcōḡ Jesus wap jexe
ya'ōbuyxi buye.

— Okukukat, wede ece oxewi — io'e. — Ōn ma ikērēat kuḡ. Ēn pit a'ōbuyxi. Oxe ḡu juy eguy — io'e—Simão o'e.

⁹ Simão itabēḡ o'e ijojom, soat cewejuayū dak. Itabēḡbēḡ ip o'e ijojom ade jījā axima buye. ¹⁰ Warara'acayū dak itabēḡbēḡ ip o'e ijojom—Tiago, João dak. Ixeyū xepxepayū Zebedeu ipotpoyū ip osodop. Simão eju kapikpik'uk ip osodop axima bubum.

Gebuje Jesus o'jekawēn Simão eju.

— A'ō'cam cuy eguy — io'e Simão be. — Gasū bit axima bubu'ukan ḡu juy eguy, — io'e. — Kawēn idipat muwēnuwēn'ukan cuy eguy adeayū be imutabut am ip Deus kay — io'e.

— Ha'a — io'e.

¹¹ Gebuje Simão o'ju Jesus kay, cewejuayū dak. Putwedui. Jekobe o'tujuu ip kapurūḡ pe. Soat o'suiwat ipibun Jesus eju jeku am. Soat em Jesus eju oekuku ip.

¹² Ikabogatka be bima aḡokatkat oajēm Jesus kay—ierepat. O'jēḡ'aecōḡcōḡ cewap jexe ya'ōbuyxi buye.

— Kariwa! — io'e Jesus pe. — Ebu'u'ūm pima, omu'adam ece — ierepat o'e.

¹³ Pucūḡ. Jesus o'jebaepucūḡ cekay.

— Obu'u ḡu emu'adam — io'e. — Gaxīn ma ōn jemu'ada — io'e.

Jesus a'ōbi ierep topibit dao ma o'je'ada. Xipat o'e.

¹⁴ — Emu'adaap eguwēn ḡu juy warara'acayū be — io'e Jesus cebe. — Gasū bit paī kay juy eju — io'e. — Eōhōyū'in cuy egūm paī be imupik am Deus etabixe ece'ada buye. Egūm cuy cebe Moisés ekawēn taḡ. Eōhōyū'in cuy egūm cebe e'adaap mubapuk am soat ka watwat pe — io'e.

¹⁵ Imēnpit soat ka watwat Jesus awēḡ o'yawēḡtobuxik ip—ierepat o'ḡu'ada iap awēḡ. Imēnpuye adeayū o'je'awero ip ixe ekawēn co am. O'je'awero ip Jesus pe jewemu'ada am tak.

¹⁶ Jesus pit o'jēm cexewi ip. Poxerwun. Cexewi ip cēmcēm'uk osunuy jekawēn ām Deus eju. Uk'a'ūmat pe kawēnwēn'uk osunuy Deus eju.

¹⁷ Gebuje Jesus adeayū o'gutaybitbin kawēn idipan. Fariseuyū kaxikxik'i osodop iboce, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak. Judeuyū osodop ip. Jesus ekawēn co ojuy osodop ip. Oajēm ip soat kaka daḡwi—Galiléia eipi daḡwi, Judéia eipi daḡwi dak, Jerusalém ka bewi dak. Jesus iwātaxipipiyū mu'ada'adam osunuy Deus a'ōbacaap kuḡ puye.

¹⁸ Gebuje aḡokatkayū oajēm Jesus kay. Cexīḡxīḡ pa'oreat o'tujuajēm ip Jesus kay. Jay. Uk'a be tujuōm ojuy ip cexīḡxīḡ pa'oreat mōḡ ām Jesus wap. ¹⁹ Imēnpit tujuōm pa'ore ip o'e uk'a yapora buye. Imēnpuye o'jeu ip uk'a abi jeje. Weru. Kawi'a'a o'ya'uk ip. Cabobum cexīḡxīḡ pa'oreat o'ḡukop ip

yabitokat taḡwi. Kop. O'ḡukop ip ixexecaptup pe. O'ḡukop ip Jesus wap imu'ada am. Uk'a beayū parakpe o'ḡukop ip.
²⁰ Jesus itaybit o'e teyūku itabut okay iam.

Gebuje Jesus o'jekawēn cexīḡxīḡ pa'oreat pe.

— Tapu — io'e. — Ikērēat kuy oju'uk ewebewi — io'e.

²¹ Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū, Fariseuyū dak jewaḡuydadam o'e ip Jesus ekawēn kay.

— Ite be ikērēat'uk pa'ore wuywebewi. Deus pe acā i'uk put — io'e ip jewewebe. — Teku Deus muymuy — io'e ip napa ma.

²² Jesus itaybit o'e apēn ip o'e jewaḡuydadam iam.

²³ — Apēnpuye dak eyju imēn jewaḡuydadam? — io'e. — Iba'ore ḡu owebe “Ikērēat kuy oju'uk ewebewi” i'e am cebe — io'e. — Iba'ore ḡu dak owebe “E'āy” i'e am cebe, “Ece'ada,” i dak — io'e. — Ka'ūma ma iba'ore owebe — io'e. ²⁴ — Soat waḡo ōn. Gasū cexīḡxīḡ pa'oreat eju ocekawēn eymutaybit am owebe ikērēat'uk put ijodiat pewi iam. Deus a'ōbacaap kuḡ ōn ijodi bima dak — io'e cebe ip.

— E'āy! Eceḡxīḡxīḡ cuy — Jesus o'e cexīḡxīḡ pa'oreat pe. — Cūḡcūḡ cuy eju — io'e. — Exexecaptup cuy etupu — io'e. — Eju juy eduk'a be — io'e cebe.

²⁵ Cexīḡxīḡ pa'ore topibit o'je'ada. O'āy. Cūḡcūḡ ma o'e adeayū etabutpe. Jexexecaptup o'tupu. Kuruk. “Ka'ūmḡu ejo'iat xipacat,” i'e'em Deus pe bima, o'ju jeduk'a be.
²⁶ Imēneju ibo ka watwat itabēḡbēḡ ip o'e ijojom, o'jexīḡxīḡ puye.

— O'je'ada xeku — io'e ip. — Xīḡxīḡ o'e xeku — io'e ip.
 Yaḡuybabi'ūm ip o'e.

— Ka'ūma buk cexīḡxīḡ pa'oreat o'ḡu'ada wuyetabutpe — io'e ip jewewebe. — Gasū acā cexīḡxīḡ pa'oreat mu'adaap ajojojo — io'e ip jewewebe.

²⁷ Gebuje Jesus o'jēm. Porewuh. Cucum pima Levi o'jojojo. Levi dinheiro bubu'uk osunuy iecuḡap peam. Ixe Levi kapikpiḡ osunuy iecuḡap pe teidadaap'a be.

— Ejot cuy okay — io'e Jesus. — Oweju juy ejeku — io'e.

²⁸ Imēnpuye o'ju Jesus kay. Soat o'suiwat ibun Jesus eju jeku am.

²⁹ Gebuje Levi Jesus o'takoy jekōn ām jewēju. O'ju. Oajēm. Jay. Adeayū awerom osodop Levi dukta be—iecuḡap peam dinheiro bubu'ukayū, warara'acayū dak. Jesus o'jekōn ceweju ip.

³⁰ Gebuje Fariseuyū Jesus o'jomuymuy Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak—Fariseuyū ebekitkit.

— Apēnpuye dinheiro bubu'ukayū eju eyju jekōnkōn, ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū eju dak? — io'e ip Jesus eju etaybitbinayū be.

³¹ Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— Iwãtaxipi'umat ġu cucum wuyanũġtata'ukat kay—iwãtaxipiat acã — io'e. ³² — Imēnpuxim cūġ ma jekuku'ukayũ nomuwã ãm ġu oġot—ikēreāt mujurũġrũġ'ukayũ nomuwã ãm acã — io'e. — Oġot “Eyġuycũġcũġ cuy epesop ikēreāt kuġ puye” i'e am cebe — io'e Jesus. — “Ikēreāt mujurũġrũġap cuy epeyepere” i'e am tak oġot — io'e Jesus.

³³ — João eju etaybitbinayũ soat em jekpiwan ma jewemureren xipat je'e am Deus xe — io'e ip Jesus pe. — Deus eju kawēnwēn tak ip soat em — io'e ip cebe. — Fariseuyũ eju etaybitbinayũ dak ade em ip jekpiwan ma jewemureren jekawēn ãm Deus eju — io'e ip. — Eweju etaybitbinayũ bit repi'ajojom ġu. Jekōnkōn ip — io'e ip. — Apēnpuye ip repi'ajojom ġu? — io'e ip. Jesus muymuy oġuy osodop ip.

³⁴ — Iba'ore oweju etaybitbinayũ be jekpiwan ma repi'ajo am òn ceweju ip puye — io'e Jesus. — Òn iwadip puxim — io'e. — Iwadip cexe ip pima, ka'ũma ma jekpiwan ma repi'ajojom jewebumũnap epeta be tomuwa'ibiyũ. Jekōnkōn acã ip — io'e Jesus. ³⁵ — Guyjom pit iwadip je'jēm cexewi ip. Ijēm puje bit, jekpiwan ma repi supi'ajo ip — io'e. — Òn ixeyũ xe'ũm pima, oweju etaybitbinayũ dak jekpiwan ma repi ip supi'ajo — io'e Jesus.

³⁶ Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ġuwēn cebe ip. Imēn o'ġuwēn.

— Iwuywuy'ũmat ġu ajoinũm iokokat muwaket am — io'e. — Iwuywuy'ũmat inũm pima, kuka o'jewek. Iwuywuy'ũmat kuka o'jewai' — io'e. ³⁷ — Uva'abidi atimuòm yaokokat'a be ġu timun'a be tiisuati—yaisuat'a be acã — io'e. — Yaokokat'a be timuòm puje, tidai e'em — io'e. — Yaokokat'a timun'a kuka o'jeaebaġ. Uva'abidi dak kuka o'jediepuy — io'e. — Timũn'a dak kuka o'ya'ũm — io'e. ³⁸ — Imēnpit tiisuati atimōġ yaisuat'a be timũn'a be — Jesus o'e. ³⁹ — Uva'abidi kōn puje kuyati kōn puje, tiisuati kay ġu ace'e — io'e. — “Kuyati tiku e'em uva'abidi,” i wuyju e'em — Jesus o'e. — Imēnpuxim kuyjeat ekawēn kay bima, wekawēn kay ġu kuka epe'e — io'e.

6

¹ Jebodoydoyap kabia be ceweju etaybitbinayũ trigodadot o'tadot'uk cucum pima ku daġ Jesus eju. ² O'tamukitikitik ip jebui be. O'ta'o'o ip.

— Apēnpuye eyju ta'uk'uġ? — io'e Fariseuyũ cebe ip. — Kapikpi wuywebe jebodoydoyap kabia be — io'e ip.

Tamukitikitikap kapikap osodop Fariseuyũ xe. Imēnpuye Jesus o'jomuymuy ip.

3 — Apên cuk o'e Davi, ibureyũ dak, irere bima? — io'e Jesus. — Iboap ekawëntup epetupco ġu du? — io'e Jesus Fariseuyũ be. 4 Ixe Davi oõm Deus eju kawënwënap'a be. Pã'o'a o'yabu—Deus etabixe yamõgmõg'ibit'a. O'ya'o. O'yaũm jebureyũ be ya'opiat'a. Paĩyũ be acã ya'o pi ġu o'yadop — io'e. — Iboap ekawëntup epetupco ġu du? 5 Soat waġo õn — Jesus o'e Fariseuyũ be. — Õn pit e'em apên i'epi wuywebe jebodoydoyap kabia be iap, apên i'epi ġu iap tak — io'e Jesus.

6 Gebuje Jesus ibakërëat o'tobuxik. Jebodoydoyap kabia be o'tobuxik. Oõm ma'ġuto Deus eju kawënwënap'a be. Ibo'a be o'ġutaybitbin. Ibo'a be aġokatkat osunuy. Pũġpa ibakërë osunuy—ibaatpa. 7 Jesus kay aġ cĩcã o'e ip Fariseuyũ, Moisés ekawën imutaybitbin'ukayũ dak.

— Jebodoydoyap kabia be dak paxi ġu'ada? — io'e ip jewewebe.

Fariseuyũ “Jesus Moisés ekawën taġ ġu jekukum” i'e ojuy napa ma.

8 — Omuyumuy pin teyũku — io'e Jesus pit jewebe ma.

Gebuje Jesus o'jekawën ibakërëat pe.

— E'äy — io'e. — Ejot cuy ijoce soat pe ejo am — io'e.

Ibakërëat o'äy. O'ju ibo'a beayũ wap.

9 Gebuje Jesus o'jekawën Fariseuyũ eju, Moisés ekawën imutaybitbin'ukayũ eju dak.

— Jebodoydoyap kabia be Moisés ekawën taġ tu wuywebe xipan i'e am? Ikërëan i'e am ġu xe'e? — io'e. — Warara'acat taxijo am cekawën taġ tu? Warara'acat aoka am ġu xe'e? — io'e.

10 Gebuje Jesus o'jeak soat kay.

— Pacũġ ece eba — Jesus o'e ibakërëat pe.

O'jepacũġ. Ibadip o'e. 11 Imënpuye Fariseuyũ itakoma jĩjã ip o'e Jesus kay, Moisés ekawën imutaybitbin'ukayũ dak, jebodoydoyap kabia bima o'subamudim puye. O'je'awero ip. O'jewawëwë ip pën paxi ace'e Jesus pe i'e am.

12 Guyjom Jesus o'ju co'a be jekawën ãm Deus eju. Ixima bun o'jekawën ceweju.

13 Gebuje 12 beayũ o'taë jewēju etaybitbinayũm. Kabia'isum ixeyũ o'taë.

— Wa'õbi epeju wekawën muwën ãm soat pe — io'e ixeyũ be—12 beayũ be.

14-16 Ibürũn ma ip ibutet osodop: Simão i, André i, Tiago i, João i, Filipe i, Bartolomeu i, Mateus i, Tomé i, wara'at Tiago i, wara'at Simão i, Judas i, wara'at Judas i. Ibürũn ma ip ibutet osodop. Ibürũn ma o'taë jewēju etaybitbinayũm. Tiago Alfeu ipot osunuy. Jesus Simão wara'an o'subuteta. Pedro i wara'at ibutet osunuy. Xepxep putet osunuy Simão butet.

Jeipi kay jĭjāat i dak ibutet osunuy. André Pedro kitpit osunuy. Judas Tiago ipot osunuy. Xepxep putet osunuy Judas putet. Iscariotes i dak ibutet osunuy. Ixe Judas ġuyjom Jesus o'ġūm cekay itakomaayū be yaoka am.

¹⁷ Ibocewi Jesus co'a daġwi o'kop jemunaēyū eju—12 beayū eju.

Gebuġe adeayū oajēm Jesus kay. Warara'acayū kuy Jesus xe osodop ip—ceweju etaybitbinayū. Adeayū kawegūnat pe o'je'awero Jesus xe. Wūywi ip oajēm. Judéia eipi daġwi oajēm ip, Jerusalém ka bewi dak, Tiro ka bewi dak, Sidom ka bewi dak. ¹⁸ Oajēm ip Jesus ekawēn co am, jemu'ada am tak. Ibiōġbuk kērēat kukayū dak oajēm cekay imujēm ām. Jesus ibiōġbuk kērēat o'ġujēmujēm ikukayū bewi. Imēnpuye Jesus mucay ojuy ip imu'ada am. ¹⁹ Ixe be imu'ada but osunuy Deus a'ōbacaap kuġ puye. Soat o'ġu'ada'ada iwātaxipipiyū.

²⁰ Jesus o'jeak jewēju etaybitbinayū kay. O'jekawēn cebe ip. Koap o'jekawēn tadaybotbocayū be.

Eycokcok cĭcā eyju — io'e. — Eybubutbet ġu ġasū. Imēnpit Deus eykukukat — io'e. ²¹ — Eycokcok cĭcā eyju. Gasū acā eyrere. Guyjom pit eybeġbeġ epesop — Jesus o'e. — Eycokcok cĭcā eyju. Gasū acā eyju wa. Guyjom pit jewaywayway epesop. ²² Eycokcok cĭcā juy epesop warara'acat itakoma eykay bima, eywebe “Oceweju ġu juy epeku—eyju soat waġo ebekitkit puye” i'e buje dak, warara'acat eymuymuy bima dak, warara'acat eyawēġmukērērērēn pima dak — io'e. ²³ — Eycokcoġ cĭcā juy epesop warara'acat warēmtaġ eykuġ pima eyju webekitkit puye — io'e. — “Eycokcoġ cuy epesop,” i ōn e'em eywebe — io'e. — Kabi be ade kuġ epesop idipat kuġ. Warēmtaġ ma Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū kukuk'uk osodop ip eydobuyū'ūm'ūm kuyje — Jesus o'e.

²⁴ Gebuġe Jesus o'jekawēn ibubut adeayū be.

— Karem ġu eydadaybot epesop — io'e. — Gasū eybubut ade — io'e. — Kapikpiġ'ūm pima dak soat kuġ eyju ġasū ma. ²⁵ Karem ġu eydadaybot epesop. Gasū acā eybeġbeġ. Guyjom pit eyrere epesop. Karem ġu eydadaybot epesop. Gasū acā eyju jewaywayway. Guyjom pit wawa epe'e. Eyġuycūġcūġ epesop — io'e. ²⁶ — Karem ġu eydadaybot epesop, warara'acat xipan eymuwēnuwēn pima. Imēnpuxim xipan jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū kukuk'uk ip osodop eydobuyū'ūm'ūm kuyje — Jesus o'e.

²⁷ Gebuġe soat pe o'jekawēn.

— Ōn kawēnuwēn soat eju eyweju—soat wa'ĭjojoayū eju — io'e. — “Ey kay itakomaayū burem cuy epesop,” i ōn e'em eywebe — io'e. — “Xipan cuy ixeyū epejukuk,” i ōn e'em — io'e. ²⁸ — “Xipan cuy omuymuy'ukayū ejukuk,” i juy epe'e

Deus pe. Deus eju juy epeyekawēn warēmtaḡ eykukayū beam — io'e.

29 — Pūḡ kadi warara'acat pe eydopaoka buje, epeyaoka ḡu juy. Āḡ puk wara'at kadi jeydopaoka. Warara'acat pe eyekabek pu buje, āḡ cuy eyekamixa dak ju'uk. ³⁰ Eyxewi iojuy buje, epeḡūm cuy soat pe. Warara'acat pe darem eybubut pu buje, “Obubut cuy epetujupit okay,” i'ūmḡu juy epe'e cebe ip. ³¹ Eybikuy warara'acat pe xipan eykuk am. Imēnpuye xipan cuy warara'acat epejukuk — io'e.

32 — Eykayayū acā ikukpin eyxe bima, “Deus cuy xipacat je'ḡūm ocewebe,” i'ūmḡu juy epe'e. Cekayayū ikukpin ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū xe dak. ³³ Xipan eykayayū kuḡ acā bima, “Deus cuy xipacat je'ḡūm ocewebe,” i'ūmḡu juy epe'e. Ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū dak xipan jekayayū kuḡ — io'e.

34 — Eyju darem iūmūm warara'acat pe waram tujupit okay iam eyetaybit puye. Imēn iūmūm pima, “Deus cuy xipacat je'ḡūm ocewebe,” i'ūmḡu juy epe'e. Ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū dak darem ma iūmūm wara'at ikērēat mujurūḡrūḡ'ukat pe dinheiro buap ojuy cexewi — io'e. ³⁵ — Ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū ekukuap puxim ḡu juy epeku! — io'e. — Warēmtaḡ ḡu juy eykay itakomaayū epejukuk. Xipan cuy ip epejukuk. Darem ma epeḡūm cebe ip ibubut puap ojuy ḡu. Imēn eyeku buje, ade xipacat kuḡ epesop kabi be. Deus ebekitkiyūm epesop. Soat podi ma ya'ōbacaat ebekitkiyūm epesop. “Ēn xipat,” i'ūmḡu e'em adeayū Deus pe. Deus pit soat em xipacat ūmūm cebe ip—soat pe—ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū be dak. ³⁶ Wuyebay itabotaidabotbot soat kay wuykay. Ixe buxim eyju dak eyetabotaidabotbon cuy epesop warara'acat kay — io'e.

37 — “Ekērē jījā Deus xe,” i'ūmḡu juy epe'e warara'acat pe. Iboap e'em'ūm pima, Deus tak “Eykērē oxe,” i'ūmḡu je'e eywebe. “Ikērēat kuḡ ēn,” i'ūmḡu juy epe'e warara'acat pe. Imēn e'em'ūm pima, Deus “Ikērēat kuḡ eyju,” i'ūmḡu dak je'e eywebe. Gebum ḡu juy epesop apēn cuk adi warara'acat warēmtaḡ eykuk iap kay. Gebum'ūm pima, Deus tak ḡebum ḡu je'e apēn cuk adi warēmtaḡ wara'acat epejukuk iap kay — io'e.

38 — Warara'acat pe epeḡūm pima, Deus tak je'ḡūm eywebe. Apēn cuk epeḡūm iap puxim epejat. Yoboḡat epeḡūm pima, eyju dak yoboḡat epejat. Topapūn epejat—iwajem, ibikbiḡ tak, kutukutu'i ma dak, cūḡ'i ma dak. Apēn warara'acat pe eyju iūmap puxim Deus tak je'ḡūm eywebe — io'e.

³⁹ Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn cebe ip.

— Ita'ūmat pe emubapuk pa'ore wara'at ita'ūmat pe — io'e.
 — Ita'ūmat pe wara'at ita'ūmat tujowat puje, xepxem ma kuka ip o'at ipikūykūy be. ⁴⁰ Eyetaybitbin pima, eyemutaybitbin'ukat podi ġu eyetaybit. Eyewemutaybitan cīcā bima bit, eyemutaybitbin'ukat co'i eyetaybit epe'e — io'e.

⁴¹ — Te'e ma eyju jeakaġ eybure eta beatōmtōm kay, eyeta beap'ip cocom'ūm pima. ⁴² Te'e ma eyju e'em cebe: “Tapu, ma, otōmtōm'uk eta bewi,” i, eyeta beap'ip cocom'ūm pima. Eyju jewewemuġuykukukum. Koam eyeta beap'ip cuy epeyop'uk. Yop'uk puje, iba'ore ġu je'e eywebe tōmtōm'uk am eybure eta bewi — io'e.

⁴³ — Yoptipat'ip pe yakērēat'a'e ġu—yadipat'a'e acā. Imēnpuxim yopkērēat'ip pe yadipat'a'e ġu—yakērēat'a'e acā. ⁴⁴ Yajo buje, wuyetaybit ace'e pubeat'ip poro iam. Asāo'a bubum wuyju widaoho'ip taġwi ġu—asāo'ip taġwi acā. Banka'a bubum wuyju arū'ip taġwi ġu—banka'ip taġwi acā. ⁴⁵ Imēnpuxim xipacayū ma xipacat mujurūġrūġ. Xipat'ūmayū bit ikērēat mujurūġrūġ. Apēn wuyju jewaġuyġuy iap puxim wuyju kawēnwēn. Ikērēat kay jewaġuyġuy bima, ikērēan wuyju e'em. Idipat kay jewaġuyġuy bima bit, xipacan wuyju e'em — io'e.

⁴⁶ — Eyju te'e ma e'em owebe “Ēn ocekurat,” i, wa'ō kay kūyjobit'ūm pima — io'e. ⁴⁷ — Abu-buxim okay ajēmjemayū iap oġuwēn eywebe—abu-buxim wa'ō kayayū iap tak, ajo-buxim wa'ō daġ jekuku'ukayū iap tak. ⁴⁸ Itaybicat puxim ip—aġokatkat puxim. Ixe aġokatkat uk'a o'yamuy. Koap ipikūykūy o'sukūykot. Ikūyberen o'sukūykot. Wita'a o'yadobuxik badi. Uk'a'abi'ip o'yopmuy iġokūy be badiat'a jeje—wita'a jeje. Cem uk'a o'yamuy. Kabidoxixi oajēm iġo'a kay, muba'atxiri dak. Muba'at idibi o'timuboġ. O'tiajēm iġo'a kay. Imēnpit o'ya'at ġu yacem puye—wita'a jeje buye. Wa'ō kayayū ixe aġokatkat puxim—cem jeduk'a o'yamuy'iat puxim — Jesus o'e.

⁴⁹ — Wa'ō daġ ġu jekuku'ukayū bit warēmtaġ uk'a o'yamuy'iat puxim—wa'ō kay'ūmayū. Wa'ļjojom ip. Inaka kūyjobit ġu ip wa'ō kay. Warēmtaġ uk'a o'yamuy'iat puxim ip—aġokatkat puxim. Ixe aġokatkat uk'a o'yamuy ipi ju. Cem ġu o'yamuy. Idibi o'tiajēm iġo'a kay—tiboga'ti. Dao ma o'ya'at. O'ya'ūm cīcā. Wa'ō daġ ġu jekuku'ukayū ixe aġokatkat puxim—wa'ō kay kūyjobit'ūmayū. Cem'ūma jeduk'a o'yamuy'iat puxim ip — Jesus o'e.

7

¹ Adeayū be jekawēn epere buje, Jesus o'ju Cafarnaum ka kay. Oajēm. Sorarayū kukat ibo ka be osunuy. ² Ixe

ibuywatwat'ukat iwātaxipi o'e—kariwa xe ikukpinat. Oe'ũ pin ibuywatwat'uikat.

³ Gebuje sorarayũ kukat pũḡpũḡ Judeuyũ kukukayũ o'ḡuju Jesus kay. O'ḡuju ip Jesus Cafarnaum ka be iam o'jekũyjo buye.

— “Ejot cuy obuywatwat'ukat mu'ada am,” i juy epe'e Jesus pe — io'e sorarayũ kukat ixeyũ be.

O'jēm ip. Poxerewun. Jay. ⁴ Oajēm ip. O'jekawēn ip Jesus eju.

— Cemuojujuy juy eḡũm ixē sorarayũ kukat pe — io'e ip Jesus pe. — Xipat cĩcã ixē ocexe — io'e ip. ⁵ — Ocebadipyũ ikukpin cĩcã ixē xe — io'e ip. — Deus eju kawēnwēnap'a o'yamuyat ocewebeap'am — io'e ip.

⁶ Imēnpuye Jesus o'ju ceweju ip.

Sorarayũ kukat tuk'a wi wũy'ũm pima, sorarayũ kukat jebureyũ o'ḡuju Jesus dopabe. O'ḡuju ip ja'õmuwēn ãm cebe. O'jēm ip. Poxerewu. Jay. Ibureyũ oajēm Jesus kay. O'jekawēn ip Jesus eju.

— Ocebure ocemudot ja'õmuwēn ãm ewebe — io'e ip Jesus pe. — A'õmudodon ewebe — io'e ip Jesus pe.

— “ ‘Kariwa, ecewemuwa'ũm ḡu juy oduk'a kay edot am,’ i juy ece,” io'e ocewebe — io'e ip Jesus pe. — “ ‘Osũsũn emudon oduk'a be. ⁷ Cedaḡ ḡu emudot am oduk'a be wa'õbuyxi'ũm puye,’ i juy ece cebe,” io'e ocewebe — io'e ip Jesus pe. — “ ‘ ‘Ece'ada juy,’ i ēn e'em pima, obuywatwat'ukat je'ada. ⁸ Ōn tak warara'acat mujujum. Wa'õ kay kũyjobit ip wesorarayũ. Pũḡ pe õn e'em “Ejēm” i bima, je'jēm. Wara'at pe õn e'em “Ejot” i bima, je'dot. Obuywatwat'ukat pe õn e'em: “Imēn cuy ece,” i bima, imēn je'e,' i juy ece Jesus pe,” io'e ocewebe — io'e ip Jesus pe. — Imēn ja'õmudodon ewebe — io'e ip Jesus pe.

⁹ Iboap co buje Jesus itabēḡ o'e ixeyũ ekawēn cocom. O'jekorepēn adeayũ kay.

— Soat Judeuyũ etabucap podi ma itabut okay iḡo sorarayũ kukat, Judeu ḡu ma'ḡu — io'e.

¹⁰ Gebuje Jesus kay o'ḡuju'iyũ o'jepit sorarayũ kukat tuk'a kay. Ibuywatwat'ukat o'tobuxik ip—iwātaxipi topibit. Kuy xipat o'e Jesus a'õbi.

¹¹ O'ju jewēju etaybitbinayũ eju. Ade warara'acayũ dak o'ju ceweju. Naim ka be o'ju ip. ¹² Jesusyũ oajēm ikaboḡatka exĩntabi be—Naim ka exĩntabi be. Jay.

Ibocewi aḡokatkayũ yaypan'isuat'ũm tujujēmjēm ip o'e ikaboḡatka bewi ikot am. Ce'uat xibuk i'it'et ḡu osunuy wara'at. Jaḡepũḡ ma dak osunuy ce'uat xibuk. Itop'ũm e'ũ'ibit osunuy. Adeayũ o'ju ce'uat xibuk eju ibo ka watwat.

13 Wuykukukat Jesus ite jo buje, itabotaidabotbot cĩcã o'e ce'uat xibuk kay.

— Wa ġu, tũ'ũ — Jesus o'e ce'uat xibuk pe.

14 O'ju ce'uat kay. Ce'uat tujujẽmjẽmap o'ġucay. Ce'uat tujujẽmjẽmayũ o'jecũ ip e bidase.

— Tapu — Jesus o'e. — Aġobucẽġ ece — io'e ce'uat pe.

15 Gebuje ce'ũ topibit itabẽġ o'e. O'je'aġobucẽġ. O'jekawẽn. Gebuje Jesus o'jekawẽn ce'ũ topibit xi eju.

— E'it waram ġuto o'jetait — Jesus o'e cebe.

16 Imẽnpit soat imu'adaap cocoayũ yaġuybabi'ũm cĩcã ip o'e.

— Ka'ũmġu ejo'iat xipacat — io'e ip Deus pe. — Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat wuykay osodot—ya'õbuyxiat — io'e ip jewewebe. — Deus osodot jebekitkit com — io'e ip.

17 Ibocewi Judėia eipi watwat Jesus ce'uat o'ġu'ada iap awẽġ o'yawẽġtobuxik—soat ka watwat.

18 Ceweju etaybitbinayũ be Jesus ce'uat o'ġu'ada iam João mukũyjo buje, João xepxepayũ o'tomuwã jewekay—jeweju etaybitbinayũ. 19 Ixeyũ o'ġuju ja'õmuju am wuykukukat Jesus kay.

— “Deus emunaẽ ajẽmap wiwim oceju,” i juy epe'e cebe — io'e João. — “Ën tu ixex? Wara'at ġu xe'e ocejowiwi?” i juy epe'e cebe — io'e João.

Poxerewun. O'jẽm ip.

20 Jay. Oajẽm ip Jesus kay.

— João Batista ocemudot ekay — io'e xepxepayũ Jesus pe. — “Ën tu omuykuiat? Wara'at ġu xe'e ocejowiwi?” i juk o'e João ocewebe — io'e ip Jesus pe.

21 Gasũ Jesus tak adeayũ o'ġu'ada'ada João emumudotyũ etabutpe. Iwãtaxipipiyũ o'ġu'ada'ada. Ibiõġbuk kěrẽat o'ġujẽmujẽm ikuġayũ bewi. Ita'ũmayũ o'sutada. Ierepayũ o'ġu'ada'ada. Jesus tak o'jekawẽn xepxepayũ eju—João emumudotyũ eju.

22 — Epeyepit cuy João kay — io'e cebe ip. — Epejojoioiap cuy epeġuwẽn João be, epeyekũyjoioiap tak — io'e. — Ita'ũm topibiyũ itate o'e ġasũ. Taojere topibiyũ dak xipan ip o'e xĩġxĩġ ġasũ. Ierep topibiyũ dak xipat o'e ġasũ. Ya'õpi'ũm topibiyũ dak ya'õpipe o'e ip. Jekũyjojom ip o'e. Ce'ũ topibiyũ dak waram itait o'e ġasũ. Itadaybotbocayũ dak kawẽn idipat cocom ġasũ — io'e. 23 — Imẽnēju eycoġcoġ epesop okay eyetabut am eybu'u'ũm pima — io'e Jesus. — “Ite ġu omuykuiat,” i'e'em pima bit, eycoġcoġ ġu epesop — io'e xepxepayũ be—João emumudotyũ be.

24 Jesus João o'ġuwẽn adeayũ be, cemumudotyũ jẽm puje.

— João jom cuk epeku uk'a'ũmat pe — io'e Jesus. — Ipi'ũn'ũn kay kabido ajẽm puje je'ipe'adededem. Yaġuykorererenayũ

ite'ip puxim, soat em jewaḡuyumuwarururun puye. João bit yaḡuykoreren ḡu. Wita'a buxim pit ixē. ²⁵ João doti teiboḡ ḡu. Teiboḡat kukayū adeayū kukat tuk'a be opop ip—ibubut adeayū. ²⁶ João bit ibubut adeat ḡu—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat acā. Wara'at Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū bodi ma João ya'ōbuyxi. ²⁷ Imēn Deus ekawēntup e'em—João muwēḡaptup:

Aḡ cuy epesop, i'e'em Deus, i. Wemumuju oḡuju ewap soat ajēm puje emuxipan am, i.

Imēn e'em Deus ekawēntup—João muwēḡaptup — io'e. ²⁸ — Ka'ūma ma omuy João jo'i ya'ōbuyxian. Deus xe bit, yopīcat João bodiat ya'ōbuyxiat cebekitkiyū'in — Jesus o'e.

²⁹ Iboap ekawēn co buje, — Cūḡ cīcā Deus — io'e soat ma, iecuḡap peam dinheiro bubu'ukayū dak. João ixeyū o'ḡubatisasan. ³⁰ Fariseuyū bit ibu'u jījā osodop ip Deus bikuyap taḡ jeku am, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak. Ixeyū ḡu bit o'ju João kay jemubatisan am—wara'acat acā—iecuḡap peam dinheiro bubu'ukayū acā, wara'at ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū dak.

³¹ Gebuje Jesus waram o'jekawēn adeayū eju.

— Abu-buxim ḡasūacat? Ajoap oḡuwēn eywebe abubuxim ip iap mubapuk am eywebe? ³² Bekitkit puxim ixeyū—pasiaham ip iap pe pubutbucayū buxim. Jewāwāwām ip jebureyū kay bekitkiyū.

— “Tēḡtēḡ'a oceyamuyde eywebe ya'ījo am. Eydaobu'u'u eyju bit da'i'in,” i'e'em ip. “Wa ocesop jewexe i'ūmcocom. Eybu'u eyju bit oceweju tōn,” i'e'em ip. Ijoyū buxim ḡasūacat — Jesus o'e.

³³ — João Batista oajēm eykay. Ixe jekpiwan ma irere oeku Deus eju jekawēn ām. Eyju bit napa ma e'em ixē muwēnuwēn: “Ibiōḡbuk kērēat kukat teku,” i. ³⁴ Soat waḡo ōn. Ojot eykay. Soat xat o'om ojeku, soat tikōnkōn tak. Eyju bit napa ma e'em omuwēnuwēn: “Ka'o'on'ukat teku,” i. “Teku iecuḡap peam dinheiro bubu'ukat pure,” i dak. “Teku ikērēat mujurūḡrūḡ'ukat pure,” i dak — io'e. ³⁵ — Wuyju Deus emumutaybitbinap taḡ jekukum pima bit, warara'acayū je'e “Deus cūḡ ma wuymutaybitbin,” i — Jesus o'e.

³⁶ Gebuje Fariseu Jesus o'tomuwā jewēju jekōn ām. Simāo ibutet osunuy. Jesus o'ju Fariseu duk'a be. Oajēm. Oabik jekōn ām ceweju.

³⁷ Gebuje ayacat oajēm Jesus kay. Ixe ayacat ibo ka wat osunuy. Ikērēat mujurūḡrūḡ'ukat osunuy. Ixe itaybit o'e Jesus jekōnkōn Fariseu duk'a be iam. Imēnpuye tide'oati o'tidojot Jesus kay timūn'a be. Timūn'a waenōm muḡēḡē jo'i osunuy—alabastro muḡēḡē osunuy. ³⁸ Oajēm Jesus kay.

Xik'i osunuy Jesus nõǵpikadi, sui xe. Wa osunuy. Iǵuycũǵ osunuy juk adi ikērēat o'ǵuǵē iap kay. Jesus i o'suimubot jetadim. O'suisup jadam. O'suikõn. O'suimude'o'on tide'oatim. Imēn o'e Jesus ikukpin cīcā cexe buye. ³⁹ Iboap o'jojojo Fariseu—Jesus emunomuwã.

Gebuje Fariseu o'jekawēn jewebe ma.

— Teku Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat tu? — io'e jewebe ma. — Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat pima, itaybit kuka o'e abu ite ayacat wuimurerem iam — io'e. — “Ejēm cuy oxewi,” i kuka o'e cebe — io'e te'e ma. — Ite ayacat ikērēat mujurũǵrũǵxiat — io'e Fariseu jewebe ma.

⁴⁰ Gebuje Jesus o'jekawēn Fariseu be.

— Simão — io'e. — Kawēn puk õn eweju — io'e.

— Ha'a — io'e. — Ecekawēn puk, kariwa — io'e.

⁴¹ — Xepxep aǵokatkat cewero ip osodop jekariwa eju. Pũǵ ixeyũ'in ceweroap boǵ jĩã osunuy. 500 dinheiro osunuy cewero. Wara'acat ixeyũ'in ceweroap boǵbuǵ ã osunuy. 50 dinheiro isurũǵat osunuy cewero. ⁴² Xepxem ma teida ba'ore o'e ip jekariwa be. Ixe kariwa bit o'e cebe ip: “Teidam ǵu eyju owebe,” i. “Ka'ũmǵu ǵasũ bit je'e oweju eyeweroap,” i. Abuxe ixe kariwa ikukpin cīcā je'e ixeyũ'in? — Jesus o'e. — 500 dinheiro isurũǵat cewero tũibit xe xe'e? 50 dinheiro isurũǵat tũibit xe ǵu xe'e? — Jesus o'e.

⁴³ — 500 dinheiro isurũǵat cewero tũibit xe aco'i — Simão o'e. — Cekariwa o'e ixe be: “Teidam ǵu eyju owebe,” i. “Ka'ũmǵu ǵasũ bit je'e oweju eyeweroap,” i. Imēnpuye ixe xe aco'i cekariwa ikukpin cīcā je'e — Simão o'e.

— Hm hm — Jesus o'e. — Ixe xe ma ikukpin o'e cekariwa — io'e.

⁴⁴ Jesus o'jekorepēn ayacat kay. Waram o'jekawēn Simão be bit—Fariseu be.

— Ak'i juy ece ite ayacat kay — io'e. — Eduk'a be oõm puje, ēn ma idibi etiũm ǵu wuiwuyaptim wuybabi daǵ — io'e. — Ite bit wui o'suimubot jetadim. Wui o'suisup jadam — io'e.

⁴⁵ — Ēn ma waǵobu eyaǵobukõn ǵu wuybabi daǵ. Ite bit oibu'un ǵu wuikõn ãm — io'e. ⁴⁶ — Ēn ma wa'a eyamude'on ǵu axeptim wuybabi daǵ. Ite bit wui o'suimude'on tide'oatim — io'e. ⁴⁷ — Icēmãn õn e'em ewebe. Ite ayacat ikērēat kuǵ—ade jĩãat kuǵ. Imēnpit Deus soat o'ju'uk. Ikērēat o'ju'uk cebewi, cexe Deus ikukpin cīcā buye. Wuywebewi Deus yopīt ma ikērēat uk puje, ikukpin cīcā ǵu Deus wuyxe—ikukpinpũn ã — Jesus o'e. — Ade ikērēat uk puje bit, ikukpin cīcā e'em wuyxe — Jesus o'e Fariseuyũ be.

⁴⁸ Gebuje Jesus o'jekawēn ayacat eju.

— Ikērēat kuy oju'uk ewebewi — Jesus o'e cebe.

49 Imēneju ceweju jekōnkōnayū o'jekawēn jeweweju.

— Abu ite ikērēat'uk'uk'ukan! — io'e ip jewewebe.

50 — Deus kuy edaxijo, cekay etabut puye — Jesus o'e ayacat pe. — Kaba'ūm cuy eḡuy ḡasū bit — io'e.

8

1 Ibun'ūm pima Jesus kawēn idipat o'ḡuwēnuwēn. Ik-aboḡatka daḡ oeku ika'īcatka daḡ tak. Deus soat kukukan je'e iap muwēnuwēn oeku. ²⁻³ 12 beayū Jesus eju oekuku ip, aoyū dak. Jesus cuk ixeyū aoyū o'ḡu'ada. Ibiōḡbuk kērēat tak cuk o'ḡujēm cebewi ip. Maria Jesus eju oeku, Joana dak, Susana dak, ade warara'acayū dak. Madalena i osunuy wara'at Maria butet. 7 be ibiōḡbuk kērēat cuk o'ḡujēm ixē Maria bewi. Joana Cuza tayxi osunuy. Herodes pubut kukukat ixē Cuza osunuy—Galiléia eipi kukat pubut kukukat. Ixeyū aoyū jebubut'in iūmūm'uk osodop ip Jesus pe, 12 beayū be dak. Jesus eju oekukuku ip Jesus xat muḡēḡēm.

4 Ade ka bewi o'je'awero ip Jesus kay cekawēn com. Adeayū e'awero buje Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn cebe ip.

5 — Aḡokatkat kadaida o'tamudu jekat pe — io'e Jesus. — Tamududum pima, ta'ade ḡu o'ta'at e bitako daḡ. Cūḡcūḡayū o'tamucakucak e bitako daḡ puye — io'e Jesus.

6 — Ibocewi wasūyū ixeda o'ta'o'o. Tamududum pima wara'ata o'ta'at karatūḡ'a jeje. O'jedae'ū idibi'ūm puye. O'tanokap ḡu. 7 Tamududum pima wara'ata o'ta'at widaoho nuybi be. Da aypapan o'e widaoho nuybi be — io'e Jesus.

8 — Ibocewi widaoho kadai o'ḡu'ūm. Wara'ata bit o'ta'at katō be. Imēnpuye xipan o'yaypan. Kadaim o'e. Pūḡ pe kadai be ta'ada jījā o'tadop—100 be o'tadop — io'e Jesus. — Wa'ījo pin pima, eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop wa'ō kay — Jesus o'e adeayū be.

9 Gebuje ceweju etaybitbinayū o'jekawēn Jesus eju.

— Apēnape ibo kawēn? — io'e ip.

10 — Deus soat kukukan je'e — Jesus o'e. — Deus ibikuy eywebe eyetaybit am iboam. Imēnpuye ibapuḡ ma ōn ey-mutaybitbin. Warara'acayū be bit imutaybitbinap ekawēn muwēnuwēn ōn. Jeakaḡ ip. Inaka ijojom ḡu ip. Wekawēn pa'arēm cexe ip wekawēn cocom ma'ḡu ip — Jesus o'e.

11 — Apēnape ibo kawēn jeymukūyjo ōn. Deus ekawēn kadaida buxim—tamudu'ibita buxim — Jesus o'e. 12 — Deus ekawēn cocomayū'in e bitako daḡata buxim. Deus ekawēn cocom ip. Cekawēn co'isum pit Satanás ajēmjēm cekay ip ibiōḡbuk kērēayū kukukat. “Te'e ma eyju iboap cocom,” i napa ma e'em Satanás cebe ip. “Iboap ekawēn kay eyetabun ḡu

juy epesop,” i napa ma e'em. Imēn Satanás imubu'u'un ip itabucap puxim Deus kay. Ixeyũ mubu'u'un Deus pe ixeyũ daxijoap puxim — io'e Jesus.

13 — Warara'acat karatũg'a jejeata buxim Deus ekawēn cocomayũ — io'e Jesus. — Cekawēn co buje, icokcok e'em ip. Wekawēn kay jĩjã ip. Imēnpit darem ma itabut ip tãbube'ũmat puxim. Deus kay jetabucap epereperem ip. Warara'acat ixeyũ be ikērēat mujurũgat puje, ibu'un ip Deus kay jetabut am — Jesus o'e.

14 — Warara'acat widaoho dağata buxim Deus ekawēn cocomayũ. Wekawēn cocom ip. Guyjom pit soat em ġebum ip jemukaypin kay. Adem ibu pin ip jebubun. Jebikuyap tağ ip jeku ojuy, jemucokcokcoğ. Warēmtağ ip jeku ojuy. Imēnpuye ibu'u ip jetabut am Deus kay — Jesus o'e.

15 — Warara'acat katō beata buxim Deus ekawēn cocomayũ. Deus ekawēn cocom ip. Cekawēn kay jĩjã ip. Oibu'un ġu ip jetabut am Deus kay. Ixeyũ xipat Deus xe. Cũğ ma ip cexe ixeyũ. Cekawēn muwēnuwēn ip warara'acayũ be imutabut am ip Deus kay. Warara'acat mutabunat kadai buxim—ya'a'eat puxim — Jesus o'e.

16 Gebuje Jesus wara'at kawēn o'ğuwēn.

— Imusop puje lamparina kuka ajomuy ġu ico'a'a diotpe — io'e. — Ajomuy ġu dak kuka wuyxexecap tiotpe. Um kuka ajomuy uk'a be òmòm'ukayũ be kabiok tağ iòmmap puxixim. 17 Imēnpuxim soat imunēm'ibit kuka o'tobuxik ip. Wara'acat pe ya'ĩjoap puxim kawēnwēn âm tak itaybit je'e soat — io'e.

18 — Imēneju juy eya'òpicũğcũğ epesop wa'ò kay — io'e. — Eyağuyba'ũm ġu juy epesop wekawēn kay. Xipan eya'òpicũğ pima, waram jeyetaybin wekawēn. Xipan'ũm pima bit, jeyağuyba'ũm wekawēn kay — io'e.

19 Ixi ajēm ojuy oeku Jesus kay jekawēn âm, ikitpitpiyũ dak. Cekay yajēm pa'ore o'e ip adeayũ buye.

20 — Exi omuy akiju, ekitpitpiyũ dak — io'e ip. — Ejo pin ip — io'e ip.

21 Gebuje Jesus o'jekawēn adeayũ be.

— Deus ekawēn coco'ukayũ oxí jo'i oxe, okitpitpiyũ jo'i dak — io'e. — Kũyjobicayũ oxí jo'i oxe, okitpitpiyũ jo'i dak — io'e.

22 Guyjom Jesus oòm kobe be jeweju etaybitbinayũ eju. Xik. Oabik.

— Ga'a wĩnãbu aju — io'e cebe ip.

Timudek ojuy o'ju ip. 23 Timudekdeğ pima, Jesus o'xet. Tibicũğ pe bima kabidoxixi oajēm iodí kay. Idibi o'tiòm kobe be tipodoy buye. Kobe ipoxí o'e idibim. Jepiriğ ojuy o'e ip. Jakōmap puxixim iparara ip o'e. 24 Imēnpuye ceweju etaybitbinayũ Jesus o'ğuwurũğ.

— Kariwa! — io'e ip. — Akòm wuyju!

Wūrūh. O'jewurūḡ. Jewurūḡ puje, Jesus kabido o'subidomukorēm. Tipodoyat o'tipon. Iodi tipo o'e.

²⁵ Imēnpuye itabēḡbēḡ ip o'e ijojom dao ma o'tipon iap cocom.

— Apēnpuye eyetabut ḡu Deus kay? — io'e Jesus cebe ip.

— Abu dak sute? Kabido kūyjobit ya'ō kay. Tipodoyat tak kūyjobit ya'ō kay — io'e ip jewewebe.

²⁶ Oajēm ip wīnābu—Gerasa eipi watwat kay, o'timudek puye. Gerasa eipi Galiléia eipi weḡūn opop. Jesusyū oajēm.

²⁷⁻²⁹ Gebuje Jesus o'jēm kobe bewi. Oajēm aḡokatkat kay. Ikaboḡatka wat osunuy ixe. Ibiōḡbuk kērēat kukat osunuy ixe. Ika'uat puxim osunuy. Toti'ūm jekuku'uk osunuy kuy bin ma. Uk'a be ḡu osunuy. Ce'ū'ūayū mōḡmōḡap taḡ ma oeku.

— Ejēm cuy aḡokatkat pewi — io'e Jesus ibiōḡbuk kērēat pe.

Imēn Jesus o'e ibiōḡbuk kērēat pe aḡokatkat kuku'uk puye. Ixe aḡokatkat daomunmun'uk osodop ip ibo ka watwat cabobum, correntebum tak kuy bin ma. Imēnpit cabobu, correntebu dak o'subudakatkat ixe. Ibiōḡbuk kērēat ixe mujuju'uk osodop uk'a'ūmat pe. Jaḡepūḡ ma oeku uk'a'ūmat taḡ.

Jesus cocom pima, o'jewāwā ixe aḡokatkat. O'jēḡ'aecōḡcōḡ Jesus wap, jexe ya'ōbuyxi buye.

— Apēn ēn em owebe, Jesus? — io'e. — Ēn Deus ipot—soat podi ma ya'ōbacaat ipot — io'e ya'ōberen. — Ipiat esupi'ajoat ḡu juy owebe — io'e cebe.

³⁰ Ibocewi Jesus o'jekawēn aḡokatkat pe.

— Apēn ebutet? — io'e Jesus.

— Ade i — io'e.

Ade i ibutet osunuy ade ibiōḡbuk kērēat cebe buye.

³¹ Gebuje ixeyū ibiōḡbuk kērēayū o'jekawēn Jesus pe.

— Ocemujum ḡu juy ipiat'ajojoap kay — io'e. — Dajebaroyū be acā juy ocemujum ece — io'e ip Jesus pe.

³² Imēn o'e ip ade dajebaroyū co'a pēnpēn taḡ wūrūrūrūḡ puye.

— Ha'a — io'e Jesus.

³³ O'jēm ip aḡokatkat pewi Jesus a'ōbi. Oōm ip dajebaroyū be. Imēnpuye dajebaroyū daudau ip owat co'a pēnpēn taḡ. O'kop ip iodi be. Oakōmkōm ip. O'sūm ip. Poḡ. Oap ip.

³⁴ Dajebaroyū kukukayū iboap o'tobuxik tak. O'jenapōn ip. Jesus ibiōḡbuk kērēat o'ḡuōm dajebaroyū be iap muwēnuwēn cekuku ip ikaboḡatka watwat pe, koḡūnpi watwat pe dak.

³⁵ Gebuje o'jekūyjo'iyayū o'ju dajebaroyū'ūm'ūm com. Oajēm ip Jesus kay. Jay. Ibiōḡbuk kērēat kuḡ tūibit o'tobuxik ip Jesus xe. Xik'i osunuy Jesus xe. Totite o'e. Yaḡuysat o'e. Yaḡuyba'ūm o'e ip oajēm'iyayū. ³⁶ Imēnpuye o'jojojo'iyayū ma Jesus ibiōḡbuk kērēat o'ḡujēm iap o'ḡuwēn soat pe. ³⁷ Ibo eipi watwat pit Jesus o'ḡujēm jeka bewi—Gerasa eipi watwat. Jesus o'ḡujēm ip jeparara pibun.

O'jēm Jesus ixeyũ xewi. Porewuh. Oõm kobe be waram timudek am. Xik. Oabik.

³⁸ Ibiõgbuk kērēat kuḡ tūibit oajēm tak Jesus kay.

— Āḡ eweju oju — io'e Jesus pe. — Eweju ma ojeku — io'e.

³⁹ — Ap! Obu'u. Oweju ḡu juy. Ecepit cuy eduk'a be — io'e ibiõgbuk kērēat kuḡ tūibit pe. — “Deus xipan cuk okuk,” i juy ece cebe ip eduk'a beayũ be — io'e cebe.

Gebuje ibiõgbuk kērēat kuḡ tūibit o'jepit jeduk'a kay. Soat kaka daḡ oeku.

— Jesus ibiõgbuk kērēat o'ḡujēm owebewi — i'e'em oeku. Jesusyũ dak waram o'timudek.

⁴⁰ Waram Jesus epit puje, Galiléia eipi watwat icokcok o'e iwiwim ip puye. Aḡokatkat oajēm Jesus kay. ⁴¹ Jairo i ixē aḡokatkat putet osunuy. Deus eju kawēnwēnap'a kukuk'ukat osunuy ixē. O'jēḡ'aecõḡcoḡ Jesus topabe Jesus ya'õbuyxi cexe buye.

⁴² — Ejot cuy oduk'a kay — io'e Jesus pe. — Odaxit ce'ũ pin — io'e.

Doze koato Jairo daxit osunuy. Wara'at taxit ka'ũmḡu. Pũḡ ma osunuy.

— Ga'a — Jesus o'e.

E daḡ cucum pima, adeayũ o'ju ip Jesus nomuju. Jesus o'ḡukuḡukuḡ ip, ade buye.

⁴³ E daḡ cucum pima ayacat oajēm Jesus kay. Jesus tõḡpikadiwi oajēm. Ixe ayacat iwātaxipi o'e. Doybucukcuḡ ḡu osunuy 12 koato bun. Imēnpuye jedinhoiro o'ḡu'ũm januḡtataapteim. Dinheiro kuḡ ḡu o'e. Ka'ũma ma kuka o'ḡu'ada ayacat. ⁴⁴ Jesus esay ukpu o'ḡucay ixē. O'toybucuk ḡebuje bit. O'je'ada.

⁴⁵ Gebuje Jesus o'e:

— Abu omucay? — i.

— Ōn ḡu — io'e soat.

— Kariwa — Pedro o'e. — Adeayũ ekuḡukuḡ — io'e. — Akokoreren ip ade — io'e.

⁴⁶ — Pũḡ'in ixeyũ'in omucay — io'e. — Wetaybit iboam. Deus a'õbacaap o'jēm owebewi — io'e.

⁴⁷ Imēneju ayacat o'e jewebe ma:

— Wemunēm pa'ore oce — i.

Ixe dak oajēm Jesus dopabe. Ikarabakbak o'e jeparara pibun. Tūybe Jesus omukorēm iān o'e. O'jēḡ'aecõḡcoḡ Jesus topabe.

Gebuje ixē ayacat je'adaap o'ḡuwēn soat etabun.

— Esay oḡucay omu'ada am — io'e Jesus pe. — Eekabek ukpu mucay buje, oce'ada — io'e cebe.

⁴⁸ — Tū'ũ — Jesus o'e. — Ece'ada, okay etabut puye. Kaba'ũm cuy eḡuy ḡasū bit — io'e ayacat pe.

49 Ağokatkat oajēm tak Jairo kay—Jesus xeat kay. Jairo duk'a bewiat oajēm. Oajēm ayacat pe Jesus kawēnwēn pima.

— Edaxit'ūm kuy oe'ū — io'e. — Kariwa Jesus eġuwa'ūm ġu juy — io'e.

50 Jesus pit iboap co buje, o'jekawēn Jairo eju.

— Eġuycūġ ġu juy eġuy — io'e Jesus cebe. — Etabun cuy eġuy okay — io'e. — Etabut pima, je'ada, oe'ū ma'ġu edaxit — io'e.

51 Gebuje Jesus oajēm Jairo duk'a kay. Pūġpūġ ā o'ġuōmat jewēju. Pedro oōm ceweju, João dak, Tiago dak, yaypan'isuat'ūm ebay dak, ixi dak. 52 Soat ibo'a beayū dak wawa ip osodop yaypan'isuat'um cocom. Jewāwāwām ip osodop. Imēnpuye Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— “Wawa ġu juy epesop,” i ōn e'em — io'e cebe ip. — Ixe ce'ū ġu—ixet acā — io'e Jesus.

53 Waram ġuto oġu'ada iam itaybit puye, “Ixtet acā” io'e. Imēnpit Jesus o'jowayway ip, ixē'ūm oe'ū iam itaybit ip puye uk'a beayū.

54 Gebuje Jesus Jairo daxit'ūm pa o'subaixik.

— Tū'ū, aġobucēġ ece — io'e cebe.

55 O'ġu'aġobucēġ ġebuje bit waram ġuto o'jetait puye. Itabēġ ma o'e ġasū bit.

— Ixat epeġūm cebe i'o am — Jesus o'e.

56 — Ak'i — io'e ip cebay. — Waram ġuto o'jetait — io'e ip.

— Waram ġuto imutaicap cuy epeġuwēn ġu warara'acayū be — Jesus tak o'e cebay be.

Icokcok cīcā o'e waram o'jetait puye.

9

1-2 Waram pima Jesus 12 beayū o'tomuwā jewēju etaybitbi-nayū. Ja'ōbacaap o'ġūm cebe ip.

— Ibiōġbuk kērēat cuy epeġujēm wa'ōbi — io'e cebe ip. — Iwātaxipipiyū juy epeġu'ada wa'ōbi — io'e cebe ip. — “Deus soat kukukan je'e,” i juy epe'e soat pe — io'e.

3 Ixeyū mujum pima o'jekawēn ceweju ip.

— Ade ġu juy epetujowat eyjuap taġ — io'e cebe ip. — Eyba'ip ġu epelyoptujowat, dinheiro mūn tak ka'ūma, eyxat tak ka'ūma, dinheiro dak ka'ūma. Eyekamixa dak pūġ ma epetujowat — io'e.

4 — Ağoka be eyajēm puje, wara'at'a bebebe ġu juy epesop—pūġ'a be ma — io'e. 5 — Ibo ka watwat ibu'u eykuġ pima, juy epejēm ibo ka bewi. Wara'at ka kay juy epeju. Eyjēm puje ka'wi epeġudu eyei bewi “Deus ipiat supi'ajoat eywebe ya'ō kay'ūm puye” iap mubapuk am ibo ka watwat pe — io'e.

⁶ Imēneju 12 beayu o'jēm. Soat kaka daḡ oekuku ip. Kawēn idipat muwēnuwēn oekuku ip. Iwātaxipipiyū mu'ada'adam oekuku ip.

⁷ Guyjom Herodes Jesus e'eap o'ya'ījojo—Galiléia eipi kukat. Tūybe Jesus waram ḡuto o'jetaitiat iān o'e ip adeayū. Tūybe Jesus João Batista iān o'e ip pūḡpūḡayū.

— João Batista waram ḡuto o'jetait je'ūap tomukadi — i te'e ma o'e ip Jesus muwēnuwēn.

⁸ Tūybe Elias'ūm waram o'jebapuk ijodi je'ūap tomukadi iān o'e ip warara'acayū. Tūybe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat'ūm waram ḡuto o'jetait—kuyjeat'ūm iān o'e ip warara'acayū. Imēnpuye Herodes yaḡuy'ūm o'e Jesus e'eap co buje.

⁹ — Abu sute? — io'e Herodes jewebe ma. — Ōn ma João oya'ukat — io'e. — Soat ip ite e'eap muwēnuwēn — io'e jewebe ma.

Imēneju Herodes Jesus co pin cīcā osunuy.

¹⁰ Jesus emumujuyū epit puje, soat o'ḡuwēn ip Jesus pe. Apēn cuk adi o'e'e ip iap o'ḡuwēn ip cebe.

Ibocewi Jesus ip o'tujowat jeweju.

O'jēm ip adeayū xewi. O'ju ip Jesus eju Betsaida ka kay. ¹¹ Adeayū bit o'ju Jesus nomuju, kuy o'jēm iam itaybit ip puye. Oajēm ip adeayū.

Gebuje Jesus icokcok o'e jenomuju iju buje ip. Gaxīn ma Deus soat kukukan je'e iap o'ḡuwēn cebe ip. Iwātaxipipiyū o'ḡu'ada. ¹² Imēnpit katpuje jījā o'e. Imēnpuye 12 beayū o'ju kawēn ām Jesus eju.

— Ajo kuka o'jo'o ip? Ka'ūmḡu puybit ijoce — io'e ip Jesus pe. — Eguypit cuy ip tomukay ma. Ikatēḡatka kay juy ip eḡuju ixat pu am — io'e ip cebe. — Ixeyū juy eḡuju ixet am — io'e ip. — Ijoce bit ya'ūmḡu uk'a ixet am ip — io'e ip.

¹³ — Eyju ma ixat epeḡūm cebe ip — io'e Jesus pit jeweju etaybitbinayū be.

— Apēntak suteyū xan acejat? — io'e ip Jesus pe. — Cinco be ma pāo'a kuḡ oceju. Axima kuḡ tak xepxep ma oceju — io'e ip. — O'e ḡu kuka cebeam ip. Pomawi dak puybit suteyū xan acejat? — io'e ip Jesus pe.

¹⁴ Imēn o'e ip ade jījā buye. 5000 aḡokatkayū osodop ip Jesus ekawēn cocom.

— Adeayū epeḡuabik — Jesus o'e cebe ip.

— Ha'a — io'e ip.

¹⁵ Soat oabik ip. Kaxikxik'i ip o'e.

¹⁶ Gebuje Jesus ixat o'jat. Akoh. Pāo'a o'yabu—cinco beat'a. Axima o'jat xepxepat. Ixe dak o'jeapūn kabi kay. Apūn.

— Bay, xipat cīcā ēn — Jesus o'e Deus pe. — Ocexan eḡubapuk ocewebe i'o am — io'e.

Ixat o'takatkat jebum. Pão'a o'yadakatkak. Pan. O'yaũmũm 12 beayũ be yaũm ãm adeayũ be. Iũmũm pima o'gu'acog axima. 12 beayũ ixat o'gũmũm adeayũ be. Soat ip o'jo'o. Ibegbeğ ip o'e. ¹⁷ 12 beayũ cepoyat o'guxipan. O'jomõğ ip ico be. 12 be ico o'gunopapũn ip cepoyan. Imẽn Jesus yopĩcat o'gu'acog adeayũ xan.

Gebuje Jesus adeayũ o'guyypit tuk'a kay. Irerem gu ip o'guyypit—ibegbeğ acã.

¹⁸ Waram pima Jesus o'jekawẽn Deus eju. Jağepũğ ma kawẽnwẽn o'e ceweju. Ceweju osodop ip 12 beayũ.

Gebuje Jesus o'jekawẽn jewēju etaybitbinayũ eju.

— Abu dak õn adeayũ xe? — io'e Jesus cebe ip.

¹⁹ — Ën João Batista pũğpũğayũ xe — io'e ip. — “Teku João Batista,” i te'e ma e'em ip. “Teku Elias,” i te'e ma e'em warara'acat — io'e ip. — “Teku Deus ekawẽn muwẽnwẽn'ukat—waram guto o'jetaitiat,” i te'e ma e'em warara'acat — io'e ip.

²⁰ — Pãm eyju? Abu dak õn eyxe? — io'e.

— Ën Cristo ma — io'e Pedro. — Deus pe wuydaxijo am taẽ'ibit ãn — Pedro o'e.

²¹ — Iboap pit cuy epeğuwẽn gu warara'acayũ be — Jesus o'e cebe ip. ²² — Soat wağõ õn. Õn pit ipiat osupi'ajo — io'e. — Paĩyũ kukukayũ itakoma jĩjã je'e okay, Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ dak, Judeuyũ kukukayũ dak. Waoka ojuy je'e ip. Waoka ip guyjom. Xepxep xet kap puje bit, waram ocetait — Jesus o'e.

²³ Gebuje Jesus o'jekawẽn soat eju—cekawẽn cocomayũ eju.

— Oweju jeku pin pima eybikuyap tağ gu juy epeku—obikuyap tağ acã — io'e. — Wekawẽn tağ cuy epeku — io'e. — Eybu'um gu juy epesop eye'ũ ãm owebeam — io'e.

²⁴ — Obikuyap tağ eyeku buje, soat em Deus xe eyetait epesop eye'ũ buje — io'e. — Eybikuyap tağ eyeku buje bit, wũy ma Deus wi epesop — io'e. ²⁵ — Eye'ũ buje soat em wũy ma Deus wi epesop pima, te'e ma eyju soat pupum ijodi eybubun.

²⁶ Soat wağõ õn. Waram ojot ijodi Deus ekawẽn tojotjot'ukayũ eju—ikêrêat kuğũmayũ eju. Waram ojot webay a'õbi. Soat je'e owebe: “Ka'ũmğu ejo'iat ya'õbuyxiat,” i. “Ka'ũmğu ejo'iat idipat,” i dak. Okay eybu'u bima, õn tak obu'un ma oce eykay wedot puje. Wa'ĩjo am eybu'u bima, õn tak obu'un ma oce eya'ĩjo am — io'e. ²⁷ — Icẽmãn õn e'em eywebe — io'e. — Deus soat kukukan je'e. Pũğpũğ puk ijodiacat je'ũ gu iboap com'ũm pima — Jesus o'e.

Jesus imẽn waram jedocap o'guwẽn cebe ip.

²⁸ 8 xet kap puje, Jesus o'ju Pedro eju, João eju dak, Tiago eju dak. O'ju ip co'a kay jekawẽn ãm Deus eju.

²⁹ Oajēm ip. Jay. Jesus o'jekawēn Deus eju. Kawēnwēn pima o'jedopaewarurun. Iekabek irut cīcā o'e. Isopsep cīcā o'e. ³⁰ Xepxep aḡokatkayū dak o'jekawēn Jesus eju—kuyayū, kuy oe'ū'iaiyū. Moisés o'jekawēn, Elias dak. ³¹ Idip cīcā osunuy cebapukap. O'jekawēn ip jeweweju.

— Jesus je'ū Jerusalēm ka be Deus bikuyap taḡ — io'e ip jewewebe.

³² Imēnpit Pedro o'xet, Tiago dak, João dak. O'xet ip itaxet pinpin ip puye. Jewurūḡ puje, Jesus o'jojojo ip. Idip cīcāt o'jojojo ip. Ixeyū dak xepxep aḡokatkayū o'jojojo—Jesus eju kawēnwēnayū.

³³ Gebuje Pedro o'jekawēn Jesus eju xepxepayū cēm pima.

— Kariwa! — io'e Pedro. — Xipat cīcā wuyju ijoceam. Xijap cuy ocejomōḡ ebapūḡ — io'e. — Pūḡ ewebeam je'e, wara'at Moisés peam je'e. Wara'at Elias peam je'e — io'e.

Pedro imēn o'e itaybit'ūm apēn oce iam puye. Yaḡuybabi'ūm o'e.

³⁴ Kabikerereat tak Pedro o'ḡuba'arēm, Tiago dak, João dak. Kabidiḡ pe ip o'e. Iparara ip o'e kabidiḡ pe jeba'arēm puye.

³⁵ Gebuje kabikerereat pewi Deus ekawēn ip o'ya'ījojo.

— Xeku okpot — io'e Deus. — Wemunaē xeku — io'e. — Kūyjobin cuy epesop ya'ō kay — io'e Deus.

³⁶ Ibocewi Jesus acā o'jojojo ip. Kuy o'jēm xepxepayū. Warara'acat pe ḡu apēn cuk o'jojojo ip iap o'ḡuwēn ip—jewewebe acā. O'jojojo ma'ḡu ip. O'ḡuwēn ḡu bit ip.

³⁷ Kuyaje Jesus co'a bewi o'kop ebapūḡayū eju. ³⁸ Adeayū oajēm Jesus kay. Aḡokatkat o'jekawēn Jesus eju—ceparakpeat ip.

— Ocemutaybitbin'ukat — io'e. — Okpot cuy esubuywan!

³⁹ Pūḡ ma okpot. Axik pe ikukuk puje, pipim imuy'at'an ipi ju, jewāwāwām ya'ōberen, ibidopabokbek e'em, imuwerikweriḡ — io'e. — Ibu'u o'e cēm cebewi — io'e. ⁴⁰ — “Axik cuy epeḡujēm okpot pewi,” i kuy oce eweju etaybitbinayū be. Imēnpit imujēm pa'ore o'e cebe ip — cebay o'e Jesus pe.

⁴¹ — Tāh! — io'e. — Eyetabut'ūm cīcā okay — io'e Jesus iboceayū be. — Xipat ḡu eyju — io'e. — Puḡūn tak oḡuy eyxe? Ibun ma okpiceḡē eyetabut'ūmap cocom! — Jesus o'e. — Ekpot cuy etojot okay — Jesus o'e cebay be.

⁴² Gebuje axik pipim aḡokatkat'it'it o'ḡuy'at Jesus kay ajēmjēm pima. O'ḡuwerik cīcā.

— Ejēm cuy aḡokatkat'it'it pewi — io'e axik pe.

Aḡokatkat'it'it pewi o'ḡujēm. Waram ḡuto o'ḡūm cebay be.

⁴³ — Soat podi ma Deus ya'ōbaca — io'e ip soat o'jojojo'iaiyū.

Gebuje Jesus o'jekawēn jeweju etaybitbinayū eju. Adeayū itabēḡbēḡ ip o'e ijojom, axik o'ḡujēm puye. Gebum osodop ip apēn Jesus o'ḡujēm iap kay.

44 — Eyaḡuyba'ūm ḡu juy wa'ō kay — io'e cebe ip. — Soat waḡo ōn. Warara'acayū oūm okay itakomaayū be — io'e. — Gebum cuy epesop wa'ō kay — io'e cebe ip.

45 Imēnpit cekawēn pa'arēm o'e ceweju etaybitbinayū xe. — Apēḡape dak cekawēn? — io'e ip jewewebe ma. Imēnpit isūsūn ip o'e “Apēḡape dak ekawēn?” i'e am cebe.

46 Ibocewi jewa'ōxikxiḡ o'e ip ceweju etaybitbinayū. — Abu omuy ya'ōbuyxiat wuy'in warara'acat podi ma? — io'e ip jewewebe.

47 Jesus itaybit osunuy yaḡuy ip iam. Imēnpuye bekicat o'tojot jexe am.

48 Gebuje o'jekawēn ceweju ip.

— Cexe okukpin puye xipan ite bekicat kuḡ pima, xipan okuḡ tak epe'e — io'e. — Xipan okuḡ pima, omudocat kuḡ tak xipan epe'e — io'e. — “Ōn pit wa'ōbuyxi” i'e'em'ūmat ya'ōbuyxi Deus xe — io'e Jesus.

49 Gebuje João o'jekawēn Jesus eju.

— Kariwa — io'e. — Aḡokatkat cuk ocejojojo. A'ōbi ma ibiōḡbuk kērēat mujēmjēm'Uk osunuy — io'e. — “Imēn ḡu bit cuy,” i juk oce cebe, wuyweju'ūm puye — io'e João.

50 — Imukorēmrmēm ḡu juy — io'e Jesus pit. — Wuykay itakoma'ūmat wuykadiat — Jesus o'e.

51 Kabi kay waram Jesus euap ekabia ajēm pin pima: — Jerusalēm ka kay juy oju — io'e Jesus jeweju etaybitbinayū be. Iju pin o'e ibo ka kay. 52 Ja'ōdujowacayū o'ḡuju jewap. O'ju ip. E daḡ pima aḡoka be oajēm ip Jesus nuyap'a muxipan am—Samaría ipi watwat ka be.

53 Ibo ka watwat pit Jesus kay ḡu o'e, Jerusalēm ka kay cum puye. Ibu'u o'e ip imu'abiḡ jeka be. 54 Imēnpuye Tiago o'jekawēn Jesus eju, João dak.

— Kariwa — io'e ip. — Ebikuy du ocewebe daxa mudot am kabi bewi ijop ka watwat muy'ū ām? — io'e ip.

55 — Ap — io'e Jesus pit cekay ip jekorepēn puje. — Epeḡuy'ū ḡu juy ip — io'e. O'jēm ip ibo ka bewi.

56 Soat kaka daḡ oekuku ip wara'atka daḡ. 57 E daḡ cucum pima, aḡokatkat oajēm Jesus kay.

— Soat ka daḡ ojekuku eweju ejuap taḡ — io'e Jesus pe.

58 — Oweju du eku pin? — io'e Jesus. — Kak ikūykēy — io'e. — Wasū topipe. Soat waḡo ōn. Imēnpit ya'ūmḡu odopdopap'a. Eku pin tu oweju? — io'e cebe.

59 Gebuje Jesus oajēm wara'at aḡokatkat kay.

— Oweju juy ejeku — io'e cebe.

— Gasū ġu. Guyjom acā — io'e. — Āḡ webay'ūm ojokot — io'e cebe.

⁶⁰ — Āḡ Deus ekawēn kay'ūmat jebadipyū'ūm'ūm jokot — io'e. — Ēn pit oweju juy ejeku — io'e. — Deus soat kukukan je'e i'e'e'ukan cuy eḡuy — io'e cebe.

⁶¹ Wara'at aḡokatkat oajēm Jesus kay.

— Kariwa, eweju juy ejeku — io'e. — Oduk'a beat pe buk ōn jekawēn. “Cum puk ōn,” i buk oce cebe ip — io'e Jesus pe.

⁶² — Biopak kuḡ ipi kotkon pima cekorepēn puje, ipi kocap wakēnwakēn'i kuka o'e — io'e Jesus pit. — Imēnpuxim etabut am ebu'u bima, te'e ma kuka ece Deus soat kukukan je'e iap ekawēn muwēnuwēn'ukan — io'e Jesus.

10

¹ Iboap tomukadi wuykukukat Jesus 70 beayū o'taē kawēn idipat muwēn ām adeayū be. Xepxepxem ma ip o'ḡuju jewap.

— Soat kaka daḡ cuy epeju — io'e cebe ip. — Ōn tak oju eynomuju — io'e cebe ip. ² — Jeymuju ōn apēn aḡokatkat jekat peat'a bum jebuywatwat'ukat mujuap puxim — io'e. — Apēn ya'ade opop kat pe kadai'a yaopat'a iap puxim ade opop ipi ju Deus ekawēn itaybit'ūmayū. Ade ġu bit Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū. Imēnpuye imuwēnuwēn'ukayū kukat eju juy epeyekawēn—Deus eju. “Adeayū juy eḡuju ekawēn muwēn ām,” i juy epe'e cebe — Jesus o'e.

³ — Epeju juy gasū — io'e. — Ōn ma dak jeymuju. Deus ekawēn muwēnuwēn pima, ovelha'it'it puxim epe-sop—widayū pidaseat puxim, ikēreāt kay jġāayū pidase buye — io'e.

⁴ — Sacola ġu juy epetujowat eyjuap taḡ, dinheiro mūn tak ka'ūma, eyeiuk tak ka'ūma — io'e. — Ibun ġu juy epesop kawēnwēn warara'acat eju e bidase — io'e.

⁵ — Uk'a be eyōm puje, “Deus cuy ija'a watwat jukuk kaba'ūm ip jedop am,” i juy epe'e — io'e. ⁶ — Xipan jewewekuḡ ip pima, kaba'ūm ip jeedop iḡo'a watwat. Jewewekay itakoma ip pima bit, te'e ma “Deus cuy ija'a watwat jukuk kaba'ūm ip jedop am,” i epe'e — io'e cebe ip.

⁷ — Iḡo'a be ma epesop uk'a be — io'e. — Soat cuy epejo'o ajo ip o'ḡūm eywebe iap. Soati juy epetikōn ajo ip o'tiūm eywebe iapti. Eysūsūn ġu juy epesop eyxat pu am cexewi ip. Cekapikaptei juy ateida kapikipik'ukat pe — Jesus o'e.

⁸ — Aḡoka be eyajēm puje juy ajo ip o'ḡūm eywebe iap epejo'o xipan ip eykuḡ pima. ⁹ Iwātaxipipiyū juy epeḡu'ada—ibo ka watwat. “Gaxīn ma Deus soat kukukan je'e,” i juy epe'e cebe ip — io'e.

10 — Aḡoka be eyajēm puje, “Epeōm cuy oduk'a be,” i'e'em'ūm ip pima uk'a ukpibubu daḡ cuy epeju. 11 “Ka'wi opop ocei eju—eyka beat ka'wi,” i juy epe'e cebe ip. “Ka'wi mududum ocei bewi eyukpiwat puye, Deus ekawēn co pin'ūm puye,” i juy epe'e cebe ip. “Deus soat kukukan je'e,” i juy epe'e. “Eyetarybit ḡu iboam, wekawēn kay'ūm puye,” i juy epe'e cebe ip — io'e Jesus.

12 — Icēmān ōn e'em eywebe. Deus kūyjobit'ūmayū be ipiatpi'ajoap kabia bima, Sodoma ka watwat pe ipiat supi'ajoat. Ixeyū be iap podi ma bit ibo ka watwat pe ipiat supi'ajoat, eyekawēn com ip ibu'u buye — io'e Jesus.

13 Gebuje Jesus wara'at kaka watwat o'ḡuwēn.

— Karem ma ipiat epesupi'ajo jījā, Corazim ka watwat — Jesus o'e. — Karem ma ipiat epesupi'ajo jījā, Betsaida ka watwat — io'e. — Ka'ūma buk epejojoioiap cuk adi oḡubapukpuk eyetabutpe eyka be bima — io'e. — Tiro ka be iboap mubapuk pima, Sidom ka be dak, kajuk ikērēat mujurūḡrūḡap o'jepere ip ibo ka watwat. Itabut kajuk ip o'e Deus kay — io'e. — Ibo ka be iboap mubapuk pima, kajuk ikurususucat o'ḡuōm ip jedotim. Daxadaypi be dak kajuk o'e ip kaxikxik'i. Imēn kajuk o'e ip oceḡuycūḡ cīcā ikērēat kuḡ puye iap mubapuk am jebureyū be, ḡasū bit ikērēat aḡujurūḡ ḡu iap mubapuk am tak — io'e.

14 — Deus kūyjobit'ūmayū be ipiatpi'ajoap kabia bima, Tiro ka watwat pe ipiat supi'ajoat, Sidom ka watwat pe dak. Ixeyū be iat podi ma bit eywebe ipiat supi'ajoat — io'e Jesus.

15 — Cafarnaum ka watwat — io'e. — Deus jeymuyu ḡu kabi kay — io'e Jesus. — Jeymukop ipiat'ajojoap kay — io'e.

16 — Eyekawēn kayayū wekawēn tak ip cekay — io'e jew-eju etaybitbinayū be. — Eykay'ūmayū ōn tak ip okay ḡu. Okay'ūmayū omudocat tak ip cekay ḡu — Jesus o'e. — Epeju juy ḡasū — io'e. — Wekawēn cuy epeḡuwēnuwēn soat ka watwat pe — io'e.

— Ha'a — io'e ip.

Ibun cīcā ip oekuku kawēn idipat muwēnuwēn.

17 Gebuje icokcok cīcā ip o'jepit Jesus kay — 72 beayū. O'jekawēn ip Jesus eju.

— Kariwa, ibiōḡbuk kērēayū kūyjobit oca'ō kay, a'ōbi oceju jekukum puye — io'e ip Jesus pe.

18 — Hm hm — io'e Jesus. — Kabi bewi Satanás at'anap ojojojo. Dao ma o'at xiriririkiat puxim — Jesus o'e.

19 — Eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop wa'ō kay — Jesus o'e. — Wa'ōbacaap cuy oḡūm eywebe. Wa'ōbi juy epeku soat em. Puybu epesubumucak tūypiatpu. Dat tak epeḡucak. Ka'ūma bit jeyaoka. Eykay itakomaayū dak o'e ḡu eywebe, wa'ōbi

eyju jekukum puye. ²⁰ Imēnpit eycokcoğ cuy epesop ibiōğbuk kēreāt cēm cēm eya'ōbi iap kay ġu—kabi beatup pe eybutet ibararak opop iap kay acā — Jesus o'e.

²¹ Jesus Ibiōğbuk xipacat a'ōbi icokcok cīcā o'e ġebu je bit.

Gebu je Jesus o'jekawēn Deus eju.

— Bay — io'e. — Ēn acā soat kukukat—kabi beacat kukukat, ipi juacat kukukat tak — io'e. — Jewexe itaybit cīcāyū xewi eġunēmiap eġubapuk itaybit'ūmayū be — io'e. — Ixeyū be acā iboap eġubapuk, imēn ebikuy buye, xipat exe buye dak — io'e Deus pe.

²² — Soat ma juk webay o'ġūm owebe — io'e. — Warara'acat ġu itaybit cīcā abu Deus ipot iam—cebay acā. Imēnpuxim warara'acat ġu itaybit cīcā abu ipot ebay iam—ipot acā. Iboap mubapuk am ipot ibikuy bima acā, warara'acat itaybit je'e abu Deus ipot iam — Jesus o'e cebe ip.

²³ Gebu je Jesus jebidadam o'jekawēn jewēju etaybitbinayū eju warara'acat pe ya'ļjoap puxim.

— Eycokcok wekawēn cocom puye — io'e. ²⁴ — Kuy je ajo eyju ijojomap co pin cīcā osodop ip ade Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū, ika kukukayū dak. Imēnpit o'jojoko ġu ip. Eymukūyjojomap co pin cīcā ip osodop. Imēnpit o'jekūyjo ġu ip — Jesus o'e.

²⁵ Gebu je Moisés ekawēn imutaybitbin'ukat oajēm Jesus kay. O'jekawēn Jesus eju cekawēn puyxijo ojuy.

— Kariwa — io'e. — Apēntak oce soat em Deus xe onuy ām? — io'e.

²⁶ — Apēn e'em wuyawēwēap ekawēntup? Apēn iboaptup wuymutaybitbin exe? — Jesus o'e.

²⁷ — Imēn e'em wuyawēwēaptup — io'e aġokatkat.

— Deus kay jļjā juy epesop, i. Ixe Deus eykukukat, i. Ixe bikuyap tağ jekukum pima, ixe kay jļjā epesop; soat em xipacat kay ġebum pima dak; ya'ō kay kūyjobit pima dak; ixe aġuy dağ jewaġuyġuy bima dak, i. Imēn cuy epeku, i. Xipan cuy eyxeat epejukuk eyewekukap puxim, i.

Imēn e'em wuyawēwēap ekawēntup — io'e Moisés ekawēn imutaybitbin'ukat.

²⁸ — Icēmān ēn e'em — Jesus ma o'e. — Imēn eku buje, soat em Deus xe ecesūy etait — io'e.

²⁹ — Abu oxeat pit? — io'e ixe bit jewedayo ojuy.

³⁰ Imēnpuye Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ġuwēn abu wuyxeat iam imutaybit am.

— Aġokatkat kopkom o'e Jerusalēm ka bewi — Jesus o'e cebe. — Ixe aġokatkat cu ojuy Jericó ka kay. Judeu osunuy. Cucum pima ibukurukayū ixe o'topabijuk e dağ.

— Oajēm ip cekay. Toti o'ju'uk ip. Soat o'jat ip cexewi ibubut. O'yaokaka jījã ip. Je'ũje'ũm ip o'suiwat ebidakpe.

³¹ — Paĩ cucum o'e ixē e daḡ. Je'ũje'ũmat co buje, o'kap wara'at e bitako daḡ. O'subuywan ḡu — Jesus o'e. ³² — Imēntak paĩ buywatwat'ukat oajēm ixē e daḡ cucum pima. Je'ũje'ũmat co buje, o'kap wara'at e bitako daḡ—paĩ buywatwat'ukat. O'subuywan ḡu — io'e.

³³ — Gebuje bit Samaria eipi bewiat oajēm cucum pima ixē e daḡ. Samaria eipi watwat Judeuyũ kay'ũm cĩcã ip. Ixē jo buje, itabotaidabotbot o'e je'ũje'ũmat kay. O'ju cekay taxijo ojuy. ³⁴ Posũḡti o'timōḡ werowero be—uva'abidi, ixēpti dak. Werowero o'jomũnmũn paḡōm.

— Je'ũje'ũmat o'tujowat powatwat ajēmjēmap'a kay. Jeju-mento akpi jeje o'tujowat. Xipan ixē o'jukuk iḡo'a be.

³⁵ — Kuyaje xepxep jedinhoiro o'jat isurũḡat, teiboḡat, prata muḡēḡē. O'ḡũm uk'a iwat pe je'ũje'ũmat kukapteim.

— “Xipan cuy ite ejukuk,” io'e uk'a iwat pe — io'e Jesus. — “Ijop edinheiro'ũm pima, wara'at oḡũm ewebe wedinhoiro wepit puje,” Samaria eipi bewiat o'e — io'e Jesus. Imēn Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn.

³⁶ — Ebaḡũḡayũ je'ũje'ũmat o'jojojo—ibukurukayũ emuaokaka — io'e. — Abu xipan o'jukuk jexeat kukap puxim? — Jesus o'e.

³⁷ — O'subuywan'iat — io'e Jesus pe.

— Ixē ekukuap co'i juy ejeku — Jesus o'e. — Warara'acat puywatwat'ukan cuy eḡuy — io'e Moisés ekawēn imutaybitbin'ukat pe.

O'jēm Jesus xewi.

³⁸ Waram pima Jesus oōm aḡoka be jewēju etaybitbinayũ eju. O'ju ip ayacat kay—Marta kay.

— Oduk'a be juy epesop — Marta o'e Jesusyũ be.

— Ma — io'e ip.

³⁹ Marta duk'a be ip osodop. Marta kibit tak uk'a be osunuy. Ikibit putet Maria i osunuy.

Gebuje Maria Jesus ekawēn o'ya'ĩjojo jījã jewemutaybin ojuy. Maria ma xik'i osunuy Jesus xe cekawēn cocom.

⁴⁰ Marta bit kapikpiḡ osunuy ixat tatam, ixat tojotjon tak. Yaḡuybabi'ũm o'e jekapikap kay cekapikap ade buye.

Gebuje Marta o'jekawēn Jesus eju.

— Kariwa — io'e. — Ak'ḡu du ēn okay? Okibit oibu'un obuywat am. Waḡepũḡ ma ōn wuyxat tatam, wuyxat tojotjon — io'e. — “Ewaḡo juy esubuywan,” i juy ece cebe — io'e Jesus pe.

⁴¹ — Ap — io'e Jesus Marta be. — Gebum cĩcã ēn wuyxataap kay—ekapikap kay. Aḡuykoreren soat kay ekapikap kay.

42 Maria bit wekawēn co pin cīcā. Soat em ġu wuyxat dopdom. Soat em pit Maria ġebum wekawēn kay jeenuy — io'e Jesus.

11

¹ Waram pima Jesus o'jekawēn Deus eju. Perek. O'jepere.

Gebuje ceweju etaybitbinat o'jekawēn ceweju—12 beayū'in.

— Kariwa — io'e. — João kuy jewēju etaybitbinayū o'ġutaybin kawēn ām Deus eju. Imēnpuxim oceju dak cuy ocemutaybin ece — io'e Jesus pe.

² — Imēn cuy epe'e, Deus eju kawēnwēn pima — Jesus o'e.

— “Bay, soat cuy ip jeedop ibuyxim ebutet kuġ,” i juy epe'e Deus pe—kabi beat pe — io'e. — “Gaxīn ma juy soat kukukan eġuy,” i dak cuy epe'e cebe — io'e.

³ — “Soat kabia ocexan cuy eġūmgūm ocewebe,” i dak.

⁴ — “Oceju ġebum ġu apēn wara'acat cuk adi warēmtaġ ocezukiap kay,” i dak. “Imēnpuye ġebum ġu juy eġuy apēn cuk adi ikērēat oceġujurūgrūġ iap kay,” i dak cuy epe'e cebe.

— “Oca'ōmubacacan cuy eġuy ocewebe ikērēat kukap puxim,” i dak cuy epe'e — io'e.

— Imēn ma juy epe'e Deus eju kawēnwen pima — Jesus o'e.

⁵ Gebuje Jesus waram adeayū o'ġutaybin.

— Apēn kuka epe'e powatwat ajēm puje pāo'a kuġ'ūm pima? — io'e. — Cum aco'i eyju eybure kay iximadakpe. “Obure, pāo'a kay ōn pūġ'a ma,” i aco'i epe'e cebe. ⁶ “Wara'at obure oajēm oduk'a be jekuap taġwi,” i aco'i epe'e cebe. ⁷ “Ya'ūmgū pāo'a. Ya'a'e bima oyaūm kajuk,” i aco'i epe'e cebe. Ixe eybure je'e eywebe badiwi: “Okaykay ġu juy,” i. “Kuy oduk'a exīntabi otomudip,” i du je'e? “Webekitkit kuy ixexet,” i du je'e eywebe? “Kuy ōn po'i” i du je'e? “Okop pa'ore yaūm ām ewebe,” i du je'e? Imēn tu je'e eywebe? — Jesus o'e.

⁸ — Ka'ūma! Imēn ġu je'e — io'e. — Eybure je'kop yaūm ām eywebe. Eybure buye ġu yaūm eywebe. Ibun eyju yaojuyjuy buye bit kuka o'yaūm — io'e.

⁹ — Icēmān ōn e'em eywebe — io'e. — Deus xewi juy epejoojuy. Iojuyjuy bima, epejat. Ixe xewi juy epejokudada. Ikudadam pima epetobuxik. Ixe xewi iojuyjuyap xīntabi be taġtaġtaġ'iap puxim. Xīntabi be taġtaġtaġ'i bima, tomudip'uk ip eymuōm ām. ¹⁰ Soat ojujuy'ukat je'jat; soat kudada'ukat tobuxik; xīntabi be taġtaġtaġ'iat pe xīntabi tomudip'uk ip — io'e.

¹¹ — Puybu ġu juy epesubuūm eyipotpot pe “Axima kay ōn” i'e buje. ¹² “Sapokay dopsa kay ōn” i'e buje, dat epeġūm ġu cebe. ¹³ Eyju ma xipacat ūmūm eyipotpoyū be ikērēat kuġ ma'ġu eyju. Eyju xipacat ūmūmap podi ma eyebayat pit xipacat ūmūm eywebe—kabi beat. Ibiōġbuk xipacat je'ġūm

soat pe jexewi iojuyju'yukat pe — io'e Jesus. Iměn Jesus ijodiacat o'gutaybin.

¹⁴ Gebuje Jesus ibiōḡbuk kērēat o'ḡujēm aḡokatkat pewi. Ixe ibiōḡbuk kērēat aḡokatkat muyde'ūm'ūm'uk osunuy. Cekawēn pa'ore osunuy aḡokatkat.

Aḡokatkat pewi ibiōḡbuk kērēat cēm puje bit, xipan o'jekawēn. Imēnpuye adeayū icokcok cīcā ip o'e.

¹⁵ Warara'acayū bit o'jekawēn ip jewewebe.

— Belzebu a'ōbi Jesus ibiōḡbuk kērēat mujēmjēm cebewi—ibiōḡbuk kērēayū kukat a'ōbi—Satanás a'ōbi — io'e ip napa ma.

¹⁶ — Ka'ūma buk ocejojoioiap cuy egubapuk ēn Deus a'ōbi ibiōḡbuk kērēat mujēmjēm iap mubapuk am ocewebe — io'e ip warara'acat warēmtaḡ cekuap ojuy.

¹⁷ Imēnpit Jesus itaybit osunuy apēn ixeyū jewaḡuyḡuy iam.

Gebuje Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— Pūḡ eipi watwat jeweweju ma jewaoka buje, jewemu'ūm ip. Imēnpuxim pūḡ'a watwat uk'a watwat jeweweju ma jewaoka buje, jewemu'ūm ip — io'e. ¹⁸ — Imēnpuxim Satanás ebekitkit jeweweju ma jewaoka buje, jewemu'ūm ip. Jawaoka buje, ikoro ḡu ip je'e. Imēnpuye “Belzebu a'ōbi ēn ibiōḡbuk kērēat mujēmjēm ijodiat pewi,” i eyju e'em napa ma owebe — io'e. ¹⁹ — Belzebu a'ōbi ōn ibiōḡbuk kērēat mujēmjēm pima, abu a'ōbi dak eyebekitkiyū imujēmjēm ip? Jewemuḡuykukukum eyju iap mubapukpuḡ cīcā eyebekitkiyū. ²⁰ Belzebu a'ōbi ḡu ōn ibiōḡbuk kērēat mujēmjēm—Deus a'ōbi acā. Deus soat kukukan je'e iap mubapukpuḡ ōn eywebe imujēmjēm pima — io'e Jesus.

²¹ Gebuje Jesus meḡapekawēnku boku iap o'ḡubapuk cebe ip.

— Ibacaat nobano kuḡ jeduk'a wiwim pima, ibukurukat pe iōm pa'ore tuk'a be ibubut pu am. ²² Ibacaat podiat ajēm puje bit ixekuka ibacaat o'ḡuwun pipim jeōm ām. Ibaca jījāat o'e kuka cebe. Cenobano kuka o'jat. Soat ibubut kuka o'jat. Ibubut kuka o'ḡu'ē'ē jebureyū be — io'e.

²³ — Okay'ūmat itakoma okay. Imu'awerom obuywatwat'uk'ūmat imuypōḡpōḡpōḡ — io'e.

²⁴ — Aḡokatkat pewi ibiōḡbuk kērēat cēm puje, idibi'ūmat taḡ jekukum jebodoyap kudadam. Jebodoyap tobuxik'ūm pima kuka o'e jewebe ma “Jepin ma ōn kuy bima onuyap kay,” i — Jesus o'e.

²⁵ — Jepitpin. Yajēm puje, ixekawatkat tobuxixiḡ. Ka'ūmḡu ibiōḡbuk kērēat opop ixekawatkat pe ḡasū. Ixekawatkat uk'a buxim—yabi'ōḡ'ōḡat'a buxim—yaxipanat'a buxim — io'e.

26 — Ibocewi ixē ibiōḡbuk kērēat cēm̄cēm̄ ma'ḡuto. 7 beayū dobuxikxiḡ—ibiōḡbuk kērēayū dobuxikxiḡ—cebodi ma xipat'ūmayū dobuxikxiḡ. Ixeyū dak ōmōm ixē aḡokatkat pe 7 beayū. Kuy bima ixē aḡokatkat tadaybot osunuy. Gasū bit ibodi ma tadaybot o'e — Jesus o'e.

27 Iboam i'e buje ayacat o'jewāwā Jesus kay—adeayū parakpe at.

— Icockok cīcā juy exi—emukapat—emuytitit'ukat! — io'e Jesus pe.

28 — Hm hm — Jesus o'e. — Deus ekawēn coco'ukat pit oxī cokcokap podi ma icockok—cekawēn taḡ jekuku'ukat tak — io'e.

29 Gebuje Jesus o'jekawēn adeayū be—jakokoreren je'aweroromayū be.

— Xipat'ūm cīcā ḡasūacat! — io'e Jesus. — “Ka'ūma buk ocejojojoiap cuy eḡubapuk ocewebe,” i eyju e'em owebe — io'e. — “Ēn Deus a'ōbi jekukum iap cuy eḡubapuk ocewebe,” i eyju te'e ma e'em. Ade ḡu oḡubapuk eywebe epejojo ḡu buk iap. ³⁰ Pūḡ ma oḡubapuk eywebe. Jonas kay juy ḡebum epesop. Kuy bima Deus Jonas o'ḡuju Deus soat podi ma ya'ōbaca iap mubapuk am Nínive ka watwat pe. Deus Jonas waram ḡuto o'ḡutait ce'ūap tomukadi soat podi ma wa'ōbaca iap mubapuk am iḡo ka watwat pe. Imēnpuxim Deus omudot eykay ḡasū dak. Ōn soat waḡo — io'e.

31 — Kaxi etajoreḡatka kukat je'bapuk soat etabixe—ayacat — io'e. — “Teyūku ikērēat kuḡ oxē,” i Deus e'emap kabia bima, ixē ka kukat je'bapuk — io'e. — Gasūacat tak je'bapuk ixē kabia be. “Ikērēat kuḡ eyju Deus xē,” i je'e ibo ka kukat ixeyū be. Ixē ayacat oajēm wūyatka bewi Salomāo ekawēn co am—itaybit cīcāat ekawēn co am. Ōn eyxē ḡasū. Salomāo etaybicap podi ma ōn wetaybit cīcā. Imēnpit eyju wekawēn kay ḡu — Jesus o'e.

32 — “Teyūku ikērēat kuḡ oxē,” i Deus e'emap kabia bima, Nínive ka watwat je'bapuk soat etabutpe. Ixeyū je'e ḡasūacat pe: “Eyju ikērēat kuḡ Deus xē,” i. Nínive ka watwat oibu'un ikērēat mujurūḡ ām. Ikērēat mujurūḡrūḡap o'jepere ip Jonas pe Deus ekawēn muwēn puje. Ōn eyxē ḡasū. Jonas etaybicap podi ma wetaybit cīcā Deus ekawēn muwēn ām. Imēnpit eyju wekawēn kay ḡu — Jesus o'e.

33 — Imusop puje, lamparina aḡunēm ḡu ico diotpe. Ipikūykūy be ḡu ajomuy. Um acā ajomuy uk'a be ōmōmayū be soat co am — Jesus o'e. ³⁴ — Imēnpuxim wuyeta lamparina buxim. Wuyetadip pima, soat ijo but wuywebe. Kabia daḡ ajeku. Wuyetakērē bima, ijo ba'ore wuywebe. Kabiok taḡ ajeku. Kabiok taḡ jekukuap ikērēat mujurūḡrūḡap

puxim. ³⁵ Aḡ cuy epesop ikērēat mujurūḡap puxim. ³⁶ Ikērēat mujurūḡrūḡ'ūmap kabia be jekukuap puxim. Ikērēat mujurūḡrūḡ'ūm pima, kabia buxim wuyju — Jesus o'e.

³⁷ Jesus ekawēn epere buje Fariseu o'jekawēn ceweju.

— Ejot cuy oduk'a be jekōn ām — io'e.

O'ju ceweju. Oabik jekōn ām. ³⁸ Jekōn pima Jesus Judeuyū babi daḡ ḡu o'jewebuwy. Imēnpuye Fariseu itabēḡ o'e ijojom.

³⁹ Gebuje Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— Fariseuyū — io'e. — Kacūḡkadi acā eyju kopo wuywuy, prato wuywuy dak. Yabi bit ka'ūma. Yabiokok cīcā. Prato buxim eyju dak eyokok, eyetabikuku jījā buye, ikērēat mujurūḡxi buye dak — io'e. ⁴⁰ — Eyaḡuyba'arēm! Kacūḡkadiat o'ḡuḡēiat badiat tak o'ḡuḡē. ⁴¹ Eybubut'in cuy epeḡūm tadaybotbocayū be. Iūmūm pima, xipat epesop Deus xe — io'e.

⁴² — Karem ma ipiat epesupi'ajojo — Jesus o'e Fariseuyū be. — Soat em eybubut mu'awerorom 10 be. Pūḡat ūmūm eyju Deus pe. Wara'at pit eyju imuxipanpan eybubun. Eyju puybit mukunukunaptup ūmūm Deus pe, arrudadup ūmūm tak, posūḡ puximatup ūmūm tak, puybit peaptup ūmūm tak. Xipat eywebe iboap ūm ām Deus pe. Imēnpit cedaḡ ḡu warara'acat kuḡ eyju—warēmtaḡ ma! Deus ikukpin ḡu eyxe. Imēn xipat ḡu! Xipan cuy warara'acat epejukuk. Ikukpin cuy Deus epejukuk — io'e.

⁴³ — Karem ma ipiat epesupi'ajojo, Fariseuyū — Jesus o'e. — Eyju abik ojuy ya'ōbuyxiat tūyap pe Deus eju kawēnwēnap'a be. Eycokcok cīcā warara'acat pe ibuyxim eykuk am soat etabutpe — io'e.

⁴⁴ — Karem ma ipiat epesupi'ajojo, Fariseuyū — Jesus o'e. — Eyetaybit Judeu be ce'ūat etaypi jeje cexīḡxīḡpi iam. Eyju wuyjuyū'ūm'ūm etaypi buxim iba'arēmat puxim. Wuyju itaypi daḡ kapkam itaypi opop ijoce iam wuyetaybit'ūm puye. Imēnpuxim eyju warara'acat pe ikērēat mujurūḡan — io'e.

⁴⁵ Gebuje Moisés ekawēn imutaybitbin'ukat o'jekawēn Jesus eju.

— Tapu, ēn oceju dak ocemukorēmrēm imēn e'em Fariseuyū be bima — io'e.

⁴⁶ — Hm hm — Jesus o'e. — Eyju dak karem ma ipiat epesupi'ajojo — io'e. — Warara'acat ukxabi be ipoxiat mōḡmōḡat puxim eyju. Eyju e'em warara'acat pe: “Moisés ekawēn taḡ cuy epeku—soat taḡ” i. Imēnpit soat taḡ ḡu eyju dak jekukum ixe ekawēn taḡ — io'e.

⁴⁷ — Karem ma ipiat epesupi'ajojo — io'e. — Eydobuyū'ūm'ūm ade Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū'ūm'ūm o'yaoka. Ixeyū'ūm'ūm etaypi mubapukap'a epeyamuy wita'a yadipat'a. ⁴⁸ Iḡo'a muymuy bima, “Ocedobuyū'ūm'ūm cūḡ ma

oekuku,” i eyju e'em napa ma. Ixeyũ'ũm'ũm ekukuap tağ eyju dak warẽmtağ ma jekukum. ⁴⁹ Imẽnpuye kuyje Deus o'e:

Wekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ juy oğuju cekay ip wa'õdujowatwat'ukayũ dak, i. Pũğpũğ ip yaoka ixeyũ'in, i. Ipiat supi'ajoat ip warara'acayũ be dak, i — Jesus o'e.

— Imẽn Deus o'e kuyje, itaybit soan puye. ⁵⁰⁻⁵¹ Deus ipiat supi'ajoat ġasũacat pe cekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ'ũm'ũm o'yaoka buye. Kuy jĩjã ixeyũ'ũm'ũm o'yaoka ip. Deus ipi mujurũğ puje, ixeyũ'ũm'ũm o'yaoka ip. Koap Abel'ũm o'yaoka ip. Kanomũm Zacarias'ũm o'yaoka ip. Deus eju kawẽnwẽnap'a be bima o'yaoka ip, iõhõ mupikupikap xe bima. Deus ipiat supi'ajoat ġasũacat pe ikẽrẽat o'ğujurũğrũğ ip puye — io'e.

⁵² — Karem ma ipiat epesupi'ajo — Jesus o'e Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ be. — Eyju warara'acat muğuykukukum kawẽn icẽmãn itaybicap puxim ip. Eyetabut ġu kawẽn icẽmat kay. Eyju warara'acat mubu'u'un tak kawẽn icẽmat kayap puxim — io'e.

⁵³ Ibocewi Jesus cẽm puje itakoma jĩjã o'e ip Jesus kay Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ, Fariseuyũ dak. Jesus o'jomuymuy ip. Jewa'õmukorẽmrẽm o'e ip. Ixe ekawẽn cocom cĩcã ip o'e. Yawẽğmukẽrẽrẽn ojuy ip. Cekawẽn puyxijo ojuy ip. ⁵⁴ Ixe warẽmtağ e'em pima, kuka o'jomuymuy ip. Warẽmtağ e'em pima, kuka o'yawẽğmukẽrẽrẽn ip.

12

¹ Tak ġu ip o'ju Jesus kay—ade jĩjã. Jewemucakucakan ip o'e, ade buye.

Gebuje Jesus o'jekawẽn jewēju etaybitbinayũ be—12 beayũ be.

— Ağ cuy epesop Fariseuyũ be eymuğuykukuap puxim — io'e. — Ixeyũ emumutaybitbinap pã'o'a muyuhuhaptõm puxim. Ixeyũ emumutaybitbinap tağ ġu juy epeku — io'e. — Jewexe ip xipat. ² Yajuyjuyat jewedobuxik ġuyjom. Iba'arẽmat ibapuk je'e soat xe. ³ Kabiok tağ epeyekawẽn iap ya'ĩjojo ip kabiam. Badiat'a be eybidadadam epeyekawẽn iap ġuwẽn ip soat a'õpju — io'e. — Imẽnēju warara'acat muğuykukukum ġu juy epesop xipat oceju iam. Fariseuyũ ekukuap puxim ġu juy epeku — io'e.

⁴ — Obureyũ — io'e. — Eyaoka ojuyayũ buxim ġu juy eypararam epesop. Ixeyũ be eyaoka but ma. Guyjom pit eybiõğbuk mu'ũm pa'ore cebe ip. ⁵ Deus buxim acã juy eypararam epesop. Ixe be bit wuyaoka pi ġu. Wuye'ũ buje dak ipiat'ajojoap pe wuybiõğbuk xik put cebe. Imẽnēju juy ixe buxim eypararam epesop — io'e.

⁶ — 5 be pidiwe dei tei'ĩt ma—pũğ centavo ma. Deus pit yağuyba'ũm ġu wasũyũ kay. Pũğ kay dak yağuyba'ũm ġu.

⁷ Deus itaybit wuyadap pebürüdap iam. Deus xe teiboğ ğu wasüdei. Imēnpit ağ cekay. Imēnpuxim wuykay dak ağ soat em. Imēneju eyağuybabi'üm'üm ğu juy epesop — io'e.

⁸ — Icēmān ōn e'em eywebe. Soat wağo ōn. Eyju “Jesus ebekitkiyü oceju,” i'e'em pima, ōn tak “Teyüku webekitkit,” i oce Deus ekawēn tojotjot'ukayü be. ⁹ Eyju e'em warara'acayü be “Jesus bure ğu oceju,” i bima, ōn tak “Iteyü bure ğu ōn,” i oce Deus ekawēn tojotjot'ukayü be. ¹⁰ Soat wağo ōn. Omuymuy bima, eyju ikērēat kuğ Deus xe. Deus iboap ju'uk eywebewi ikērēat. Ibiōğbuk xipacat muymuy bima bit, Deus iboap ju'uk ğu eywebewi ikērēat — io'e.

¹¹ — Warara'acayü jeydujowat Deus eju kawēnwēnap'a be ipi kukukayü dopabe dak, iecuğap dopabe dak. Eydujowat puje, eyağuybabi'üm ğu juy epesop eywedayo am. “Pēn paxi oce,” i'ümğü juy epe'e — io'e. ¹² — Ixeyü dopabe eydujowat puje Ibiōğbuk xipacat jeymuküyo jekawēn ām — io'e.

¹³ Gebuje ağokatkat o'jekawēn Jesus eju adeayü parakpeat. — Tapu — io'e. — “Ebay'üm pubut cuy eğu'ē'ē ekitpit pe,” i juy ece owağo be — io'e Jesus pe.

¹⁴ — Ap! — io'e. — Deus cuk omudot eykay eyemāmāap coco am ğu, ce'üat pubut mu'ē'ē ām ğu dak — io'e.

¹⁵ — Eyetabikukum ğu juy epesop! Soat em Deus xe wuyetait acesop ade wuybubut pupum puye ğu—cekay wuyetabut puye acā — io'e.

¹⁶ Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ğuwēn awero-mayü be.

— Ibutut adeat kat katō be osodop. O'jewa'ada jījā. Ya'ade o'e — io'e. ¹⁷ — Imēnpuye ibubut adeat o'jekawēn jewebe ma.

— “Okat pewiat mün'a yaboğ ğu,” io'e. “Apēntak oce? Je'e ğu, ya'ade jījā buye,” io'e jewebe ma — io'e Jesus. ¹⁸ — “Imēn ma oce. Okat pewiat mün'a oyamuy'at—yaboğbuğat'a. Yaboğat'a oyamuyat,” io'e jewebe ma. “Yamuyisuat'a be okat pewiat oğuxipan, soat obubut tak,” io'e jewebe ma. ¹⁹ “‘Ocockoğ oğuy, ade obubut puye,’ i juy oce owebe ma,” io'e jewebe ma. “‘Soat kuğ oğuy,’ i juy oce owebe ma,” io'e jewebe ma. “‘Kapikpiğ ğu oğuy jebodoydoy acā, jekōnkōn acā dak, tikōnkōn acā dak,’ i juy oce owebe ma,” io'e jewebe ma ibubut adeat — Jesus o'e.

²⁰ — Imēnpit Deus o'jekawēn ixē ibubut adeat pe.

— “Ağuyba'arēm!” io'e. “Ade jījā juk adi eğuxipan ewebeam ma,” io'e Deus. “Ijop kabiok ma ece'ü,” io'e. “Abu je'jat ebubut e'ü buje?” io'e Deus — io'e Jesus.

²¹ — Püğpüğayü soat em ğebum apēn xe'e wara'at'in ojat obubun iap kay. Deus kay ğebum ğu ma'ğu ip. Ixe ağokatkat puxim ip—yadaodaat puxim — Jesus o'e.

22 — Imēnpuye eyaḡuy'ūm ḡu juy epesop eybubut kay — io'e jewēju etaybitbinayū be. — “Ajo paxi acejo'o?” i'ūmḡu juy epe'e — io'e. — “Ajo paxi aceḡuōm wuydotim?” i'ūmḡu dak cuy epe'e. ²³ Xipat eyxat kuḡ pima, eydoti kuḡ pima dak. Ibodi ma bit xipat soat em Deus xe eydop am — io'e.

24 — Gebum cuy epesop wasū iokat kay — io'e. — Taidadam ḡu ip. Jeku beat pupum ḡu dak ip. Jeku bewiat mūn'a'e ḡu ip. Imēnpit Deus ixat ūmūm cebe ip—wasūyū be. Deus xe teiboḡ ḡu wasū. Imēnpit aḡ cekay ip. Wuykay dak aḡ soat em ma. ²⁵ Ade koato mabuk wetabēḡ oḡuy iap kay ḡebum cīcā bima, eyetabēḡ xe'e? Ka'ūma. Gaxīn ma aco'i epe'ū. ²⁶ Iboap iba'ore eywebe bima, te'e ma eyaḡuy'ūm ijodiap kay—eydoti kay, eyxat kay dak — io'e.

27 — Gebum cuy epesop kogūnpi daḡatit kay, apēn dit aypapan iap kay. Kapikipiḡ ḡu tūmūntitit. Jedoti muḡēḡēm ḡu dak ip. Icēmān ōn e'em eywebe. Salomāo ibubut adeat osunuy. Idip cīcāat kuḡ osunuy jesay kuḡ. Salomāo dipap podi ma bit titip tip taḡatip. ²⁸ Gasū ma tūmūntitit titetabēḡ e'em. Kuyaje bit tite'ū e'em. Deus a'ōbi titip. Ja'ōbi dak eyemukaypinput je'ḡūm eywebe eyetabutsū ma'ḡu cekay — io'e Jesus.

29 — “Ajo paxi acejo'o,” i'ūmḡu juy epe'e, “Ajo paxi aceḡuōm,” i dak — io'e. ³⁰ — Deus kay itabut'ūmayū yaḡuy'ūm iboap kay. Wuyebayat pit itaybit wuyju ikuḡ'ūm pima iam—kabi beat. ³¹ Gebum cuy epesop Deus acā wuykukukat iap kay. Iboap kay ḡebum pima, Deus soat je'ḡūm eywebe. Eyxan je'ḡūm, eydotim tak — io'e.

32 — Eypararam ḡu juy epesop — io'e. — Wuyebay Deus eykukukat ovelha kukuk'ukat puxim. Ixe ibikuy eywebe jekukan — Jesus o'e.

33 — Eybubut'in cuy epeteidaat eyedinheiro bu am — io'e. — Ixe dinheiro juy epeḡūm tadaybotbocayū be. Iūmūm pima eybubut ade epe'e kabi be. Eybubut iwekwek ḡu je'e kabi beat. I'ūm ḡu dak. Ka'ūmḡu ibukurukat kabi be eybubut tujupa'am am. Kopi'i eybubut jo'o ḡu kabi be. ³⁴ Eybubut ijodi bima, soat em ḡebum epesop eybubut kay. Kabi be bima bit ḡebum epesop kabi beat kay — io'e.

35-36 — Kariwa ajēmap wiwimap puxim cuy epesop wajēmap wiwim — io'e. — Ixe kariwa juk o'ju jewebumūnap epeta kay. Cepicat wiwim ibuywatwat'ukayū. Lamparina kuḡ ip—isopsepat kuḡ. Jekariwa ajēmap wiwim ip xīntabi nomudip'uk am cebeam yajēm puje, cetaḡtaḡ puje. ³⁷ Aḡ ip to-buxik puje icokcok je'e ip ixeyū ibuywatwat'ukayū jekariwa ajēm puje. Icēmān ōn e'em eywebe. Ixe kariwa jeōm jeduk'a be. Ixat je'ḡūm cebe ip. “Ga'a acekōn,” i je'e jebuywatwat'ukayū be. ³⁸ Iximadak pe, iximadak pepu i aco'i

jajēm. Yajēmap wiwim ip tobuxik puje, icokcok je'e ip ixeyũ ibuywatwat'ukayũ. ³⁹⁻⁴⁰ Imēnpuxim cuy aḡ epesop wepicap wiwim—soat waḡo epicap wiwim. Ocepit eyju wepicap wiwim'ũm pima, aḡ'ũm pima dak. Ibukurukat ajēmap ehoram itaybit pima, jeduk'a kajuk o'yaiwat ḡu uk'a iwat. O'yaiwat ḡu puyxibut'ũm iōmap puxim. Imēnpuye juy aḡ epesop wepicap kay — io'e Jesus.

⁴¹ Gebuje Pedro o'jekawēn Jesus eju.

— Kariwa — io'e. — Ēn ijop ekawēn muwēnuwēn ocewebe ya'ĩjo am acã du? Soat pe ya'ĩjo am ḡu xe'e? — io'e.

⁴² — Ōn ijop ekawēn muwēnuwēn xipan jekariwa bubut kukayũ be ya'ĩjo am—itaybicayũ be ya'ĩjo am — io'e. — “Obubut kukukan cuy ece,” i'e'em kariwa cebe ip. “Aō kay jeedop ip kũyjobin warara'acayũ obuywatwat'ukayũ,” i'e'em kariwa. “Ixe yũ xan cuy eḡũmḡũm,” i'e'em cebe, cedaḡ kapikpiḡ puye — io'e. ⁴³ — Jekariwa a'ō kay kũyjobin pima, ixe ibuywatwat'ukat icokcok je'e jekariwa ajēm puje. ⁴⁴ Icēmān ōn e'em eywebe — io'e. — “Obubut kukukan cuy ece,” i je'e kariwa ixe jebuywatwat'ukat pe. ⁴⁵ — “O'jekuyan ma wekariwa,” i'e buje bit, ḡebuje'isum ma jajēm cekariwa. Kapikpiḡ'ũm pima jajēm. Ixe ibuywatwat'ukat warara'acayũ kaykay bima, jajēm. Jekpiwan ma jekōnkōn cĩcã bima jajēm. Ika'o bima, jajēm. ⁴⁶ Jebuywatwat'ukat yajēmap wiwim'ũm pima jajēm, yajēmam itaybit'ũm pima dak. Imēnpuye cekariwa ipiat supi'ajoat jebuywatwat'ukat pe. Jebuywatwat'ukat ḡuju kũyjobit'ũmayũ dopap pe jenuy am. ⁴⁷ Apēn jekariwa ibikuy osunuy jekapikam iam itaybicat yoboḡ ipiat supi'ajojo jewemuxipan'ũm pima, kũyjobit'ũm pima dak. Yoboḡ ipiat supi'ajojo itaybit puye. ⁴⁸ Apēn jekariwa ibikuy osunuy iam itaybit'umat pit yopīt ma ipiat supi'ajojo kũyjobit'ũm pima. Yopīt ma ipiat supi'ajojo itaybit'ũm puye. Ade ikuḡat cuy ade je'ḡũm warara'acat pe. Ade o'jatiat xewi juy ade acejoojuy — io'e.

⁴⁹ — Daxa buxim okop ijodiacat pe wara'at taḡtaḡtaḡ ma jewaḡuy ām — Jesus o'e. — Iboap wekapikap. Wekapik epere ojuy ōn. ⁵⁰ “Warara'acat ipiat supi'ajoat ewebe,” i juk o'e Deus owebe. “Aokam ip,” i juk o'e. Deus bikuyap taḡ weku pin cĩcã soat em. Soat em ḡebum ōn iboap kay. ⁵¹ Tũybe teku osodot kaba'ũm wuydop am iān eyju e'em. Imēḡām ḡu ojut. Ojut ijodiacat pe wara'at taḡtaḡtaḡ ma jeku am. ⁵² Ibadipyũ wara'at taḡtaḡtaḡ ma jeku ōn ojut puye. Xepxepayũ pũḡ taḡ ma jeku ip. Ixe yũ badipyũ bit wara'at taḡ ma jeku ip ebapũḡayũ. ⁵³ Cebay ma okay je'e. Ixe ipot pit okay ḡu je'e. Ixi ma okay je'e. Ixe'it pit okay ḡu je'e. Yuktayxi ma okay je'e.

Ixe ayacat uktayxi bit okay ġu je'e. Imēneju wara'at taġtaġtaġ ma jeku ip — Jesus o'e.

⁵⁴ Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ġuwēn adeayū be.

— Kaxi'acap pewi kabikerereat ebapuk puje “Muba'at omuyku,” i eyju e'em. Icēmān ajēmjēm. ⁵⁵ Kaxietajoreġat pido ajēm puje “Kaxiepi jġjā ġasū,” i eyju e'em. Icēmān kaxiepi je'e. ⁵⁶ Eyetaybit muba'at ajēm iam kabi kay aġ puye. Eyetaybit kaxiepi je'e iam kabido jojom puye. Imēnpit eyetaybit ġu ajo ġuyjom je'bapuk eywebe iam wekawēn cocom ma'ġu eyju. Wekawēn pa'arēm eyxe — io'e.

⁵⁷ — Eyju jewawēwēm ġu dak cedaġ ma eyeku am. ⁵⁸ Eykay itakomaat e'em eywebe “Eyweroap cuy epeteida owebe,” i. “Teida'ūm pima, jeydujowan ōn ibimāmāayū ekawēn coco'ukat kay,” i. Imēn i'e buje, ixu juy epeġudin e daġ pima. E daġ pima itakomaat mudin'ūm pima, ixu jeydujowat ibimāmāayū ekawēn coco'ukat kay. Ibimāmāayū ekawēn coco'ukat tak jeydujowat sorarayū kay. Sorarayū jeymuōm daomūnmūnap'a be. ⁵⁹ Soat ġu eyweroap teida'ūm pima, jeymujēm ġu ip daomūnmūnap'a bewi — Jesus o'e.

13

¹ Gebuje pūġpūġayū o'jekawēn Jesus eju.

— Iecuġap Pilatos Galilēia eipi watwat'in o'yaokaat — io'e ip. — O'yaokaat ip Deus eju kawēnwēnap'a be bima, wūnca ūmūm pima paī be imupik an Deus etabixe — io'e ip.

² — “O'yaokaat ixeyū aġokat kayū warara'acat podi ma xipat'ūm puye—Galilēia eipi watwat podi ma,” i du eyju e'em?

³ Imēn ġu juy epe'e'e! Icēmān ōn e'em eywebe. Ikērēat epere'ūm pima, Deus kay eyetabut'ūm pima dak, ipiat'ajojoap kay epeju eyju dak — io'e. ⁴ — Waram pima oap ip Siloé ka watwat 18 beayū. Oap ip uk'a o'je'aedu buye—umat'a. O'ġucak ip. “Oap ip soat podi ma xipat'ūm puye—Jerusalém ka watwat podi ma,” i du eyju e'em? Imēn ġu juy epe'e'e! ⁵ Ikērēat epere'ūm pima, Deus kay eyetabut'ūm pima dak, ixeyū buxim epeju ipiat'ajojoap kay eyju dak — io'e Jesus.

⁶ Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ġuwēn adeayū be—figueira'ip ekawēn.

— Aġokatkat figueira'ip o'yoptaida jekat pe, uvadip pe — io'e Jesus. — Oajēm figueira'ip kay figo'a kudadam.

⁷ O'yadobuxik ġu. Imēnpuye o'jekawēn uvadip wiwi'ukat pe — io'e.

— “Tapu, ebapūġ koato juk adi oajēm ija'ip kay figueira'ip kay”, io'e cebe — io'e. — “Yaopap ekaxi bima juk adi oajēm figo'a kudadam,” io'e — io'e. — “Ya'ūmġu. Oyadobuxik ġu.

Te'e ma ijop'ip omuy. Eyopxik cuy," io'e uvadip wiwi'ukat pe — io'e.

⁸— Gebuje tipwiwi'ukat o'jekawēn tip iwat pe — io'e Jesus.

— “Kariwa, jewebuyxijo buk,” io'e. “Ijop koato ġu eyopxikat,” io'e. “Oyokobidoġ cuy yokobi koreren. Tūmūntūntūn otūnmōġ yokobi koreren,” io'e. ⁹“Wara'at koato bima ya'a'e bima, xipat je'e. Ya'a'e'ūm pima bit oyopxik,” io'e tip iwat pe — Jesus o'e.

¹⁰⁻¹² Waram pima Jesus Deus eju kawēnwēnap'a beayū o'ġutaybin. Sábado bima ip o'ġutaybin jebodoydoyap kabia bima. Jesus ayacat o'jojojo iġo'a be. Ixe ayacat ikokpiwakun osunuy ade koato—18 koato bun. Ikokpiwakun osunuy ibiōġbuk kērēat a'ōbi. Ce'aġobucēġ pa'ore osunuy ibiōġbuk kērēat a'ōbi. Jesus ixē o'ġudot jekay.

— Tū'ū — io'e. — Ōn jemu'ada — io'e.

¹³ O'jewebumōġ ixē jeje. O'ġu'ada ġebuje bit. O'sukokpimucūġ. O'sukokpimudim. Ikokpicūġ o'e.

— Bay, xipat cīcā ēn owebeam — io'e Deus pe. ¹⁴ Deus eju kawēnwēnap'a kukuk'ukat pit itakoma o'e Jesus kay, jebodoydoyap kabia bima ayacat o'ġu'ada buye. Tūybe imu'ada pi jebodoydoyap kabia be iān o'e. Imu'adaap kapikap co'i osunuy cexe.

— Seis kabia bima cūġ ma wuywebe wuyekapik am — yakukuk'ukat o'e iġo'a beayū be. — Jebodoydoyap kabia be bit epesot ġu jemu'adaan—wara'at kabia be acā — io'e cebe ip.

¹⁵ Gebuje Jesus o'jekawēn iġo'a beayā be.

— Tūybe imu'ada pi wuywebe iān eyju e'em — io'e. — Jebodoydoyap kabia bima epeġuwekap ġu du ehōyō—biopak? — io'e. — Jumento dak epeġuwekap ġu du tujujēm ām korara bewi idibi kōn ām? Soat eyju eyōhō muwekapkam soat kabia bima—jebodoydoyap kabia bima dak. ¹⁶ Imēnpuye cedaġ ma owebe ixē ayacat mu'ada am ġasū. Abraão naxeġebit puxim itabut ixē. 18 koato bun Satanás ixē ayacat kokpi muwakunkun'uk osunuy—ibiōġbuk kērēayū kukukat — io'e Jesus.

¹⁷ Cekay itakomaayū ma isūsūn o'e ip Jesus edeap co buje. Warara'acayū bit icokcok o'e ip Jesus kay.

— Ka'ūma buk ocejojojoiap mubapukpuġ Jesus wuyetabutpe — io'e ip. — Idip cīcāat mubapukpuġ wuyetabutpe — io'e ip.

¹⁸ Gebuje Jesus waram wuymutaybitbinap ekawēn o'ġuwēn.

— Apēn je'e Deus soat kukukan pima? — io'e. — Apu ekawēn tak oġuwēn iboam eymukūyjo am? — io'e.

19 — Aḡokatkat mostardada o'taida jekat pe. Mostardada ta'it ma. O'yaypan cīcā bit. Mostarda'im o'e. Yoboḡ o'e. Wasūyū jedopi o'jomōḡmōḡ takū daḡ. Imēnpuxim koap Deus ade'ūmayū kukukan je'e. Guyjom pit soat kukukan je'e — Jesus o'e.

20 — Apu ekawēn tak oḡuwēn waram eymukūyjo am Deus soat kukukan je'e iam? — io'e. 21 — Trigonōm kuḡ osunuy ayacat—ebapūḡ copo. Ixe ayacat pāo'a muyuhuhaptōm o'tōmpu. O'tōmōḡ trigonōm pe. O'tōmupinā. Soat taḡ o'jenōmepōḡpōḡ trigonōm taḡ. Imēnpuxim soat ka watwat Deus soat kukukan je'e iap awēḡ coco — io'e.

22 Gebuje Jesus o'ju Jerusalēm ka kay. Cucum pima soat ka daḡ oekuku—ika'icatka daḡ, ikaboḡatka daḡ tak. Soat kaka daḡ imutaybitbin oekuku.

23 Gebuje aḡokatkat o'jekawēn Jesus pe.

— Kariwa, taxijojo'ibiyū xepxep ma du je'e? — io'e. 24 — Tapu, okay eyetabucap xīntabi be wuyōmap puxim. Eyetabun cuy epesop okay! — io'e. — Kabi kayat exīntabi itokboḡ gu—itok'it ma — io'e. — Soan cuy epe'e kabi be eyōm ām! Icēmān ōn e'em eywebe. Adeayū ōm ojuy je'e. Imēnpit iōm pa'ore je'e ip. 25 Uk'a iwat je'kop xīntabi nomudim. Tomudip puje, eyōm pa'ore epesop. Kacūḡkadi epesop. Xīntabi be taḡtaḡtaḡ'i epesop. “Kariwa, ocewebe xīntabi etomudip'uk oceōm ām,” i epe'e. Imēnpit kariwa je'e eywebe “Wetaybit ḡu pomawiacat eyju iam,” i — Jesus o'e. 26 — “Jekōnkōn tak ocesop eweju,” i epe'e cebe. “Ocemutaybitbin cuk ejeku oceka daḡ,” i epe'e. 27 Imēnpit kariwa je'e eywebe: “Icēmān ōn e'em eywebe. Wetaybit ḡu dak pomawiacat eyju iam,” i. “Eyōm pa'ore ijoce eyju ikērēat kuḡ oxe buye. Epejēm,” i je'e — io'e Jesus. 28 — Gebuje epetōtōn. Eyḡuycūḡcūḡ cīcā ma epesop. Deus soat kukukan pima, Abraão cexe jeenuy, Isaque dak, Jacó dak. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū dak Deus xe jeedop ip. Wūy wi ixeyū epejojojo. “Wūy ma juy epesop owi,” i je'e Deus eywebe. 29 Adeayū jajēm soat eipi daḡwi—kaxijēmap kadiwi, kaxi'acap kadiwi dak, kaxijēmapcoreḡwi dak, kaxiejoreḡwi dak. Soat ip jabik jekōn ām Deus ka be Deus soat kukukan pima — Jesus o'e.

30 — Koapayū kanomūmayūm je'e. Imēnpuxim kanomūmayū koapayūm je'e — Jesus o'e.

31 Gebuje isum ma Fariseuyū oajēm Jesus kay.

— Aoka ojuy Herodes—oceipi kukat — io'e ip Jesus pe. — Ecenapōn cuy ijocewi ixe be aokaap puxim — io'e ip.

— Ocenapōn ḡu — io'e. — Deus ibikuy bima acā oje'ū. Herodes eymuḡuykukuku'ukat kak puxim — Jesus o'e. — Epeju juy cekay. Wa'ō juy epeya'ōmuwēn cebe. 32 “Gasū,

kuyaje dak ibiõgbuk kërëat oğujëmjëm ijodiat pewi,” i juy epe'e cebe — Jesus o'e. — “Iwãtaxipiyũ oğ'u'ada'ada,” i juy epe'e. “Kuyajebusu wekapikap oğ'u'ũm,” i. ³³ “Oje'ũ. Imënpit wekupinap tağ ojeku ġasũ, kuyaje dak, kuyajebusu dak,” i juy epe'e cebe — Jesus o'e. — “Eka be ġu oje'ũ, Jerusalém ka be acã,” i juy epe'e Herodes pe — io'e Jesus.

³⁴ — Jerusalém ka watwat, Deus ekawën muwënuwën'ukayũ aokakam eyju — io'e Jesus. — Yabuğbuğ tak eyju ip wita'am. Sapokay'it'it jexi kay. Jedaudaum jexi eğebadap tiotpe kajuk pibun. Eyju bit okay ġu. Eybu'u jĩã eyetabut am okay, eykukpin cĩã a'ğ'u oxe — Jesus o'e.

³⁵ — Eya'õpicũğcũğ cuy epesop wa'õ kay — io'e. — Jeywat õn ağokatkat jedukã iwacap puxim — Jesus o'e. — Icëmãn õn e'em eywebe. Waram ojo ġu eyju waram wajëm'ũm pima. Wajëm puje, “Deus xipan wuykukukat a'õbi yajëm'ibit jukuk,” i epe'e — Jesus o'e.

14

¹ Jebodoydoyap kabia bima Jesus o'ju ağokatkat tuk'a kay—Fariseu duk'a kay—ya'õbuyxiat tuk'a kay. Sábado bima o'ju. Jekõn âm ceweju o'ju.

² Iyehuhuat Jesus xe osunuy. Uk'a beayũ o'jeak Jesus kay. Tũybe imu'ada pi osunuy jebodoydoyap kabia be iãn o'e ip. Imu'ada buje, kuka o'jomuymuy ip.

³ Gebuje Jesus o'jekawën Fariseuyũ eju, Moisés ekawën imutaybitbin'ukayũ eju dak.

— Wuyawëwëap ekawën tağ tu iwãtaxipiat mu'ada am jebodoydoyap kabia bima? Cedağ ġu xe'e? — Jesus o'e.

⁴ Ya'õbu'u osodop ip jedem. Mũğ ma ip osodop.

Gebuje Jesus iyehuhuat o'subaixik. O'ğ'u'ada. Iyehuhu ġu o'e. Xipat o'e. O'ğuypit tuk'a be.

⁵ Gebuje waram o'jekawën Fariseuyũ be, Moisés ekawën imutaybitbin'ukayũ be dak.

— Soat eyju kapikpiğ jebodoydoyap kabia be — io'e. — Ipikũykũ be eyipot at puje, epeju'uk ġu du kuka jebodoydoyap kabia bima? Eyeõhõ biopak at puje dak, epeju'uk ġu xe'e kuka? Dao ma kuka epeju'uk! Imënpuye te'e ma eyetakoma okay — io'e.

⁶ Ya'õbu ba'ore o'e ip cebe.

⁷ Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawën o'ğuwën jekõn âm takoy'ibiyũ be. Ixeyũ takoy'ibiyũ kariwa boğat nuyap pe abik ojuy ip o'e. Imënpuye ijop ekawën o'ğuwën cebe ip.

⁸ — Jewebumũnap epeta be eydakoy buje, kariwa yoboğat tũyap pe ġu juy epabik—ka'ũmaap tũyap pe acã — io'e. — Kariwa yoboğat aco'i o'takoy ip—eybodiat. ⁹ Kariwa yoboğat

tūyap pe eyabik puje, eydakoyat jajēm eykay. “Wede'i ece. Ēn kariwa ġu,” i je'e eywebe — io'e. — “Iġo bit kariwa. Iġo abik pin enūyap pe,” i je'e eywebe — io'e. — Imēn i'e buje, eysūsūn epe'e. Jeymuabik ka'ūmaap tūyap pe — io'e. ¹⁰ — Eydakoy buje juy epeju. Ka'ūmaap tūyap pe juy epabik. Eydakoyat pe iboap co buje, jajēm eykay. “Obure, kariwa yoboġat tūyap pe juy abik, ēn kariwa buye,” i je'e eywebe — io'e. — Imēn i'e buje, eyweju jekōnkōnayū xe eya'ōbuyxiayūm epe'e — io'e. ¹¹ — Eya'ōbuyxian pin pima, Deus xe eya'ōbuyxi ġu epesop. Eya'ōbuyxian pin'ūm pima bit, cexe eya'ōbuyxiayūm epesop — io'e Jesus.

¹² Gebuje Jesus o'jekawēn jedakoyat pe.

— Peta muġēġēm pima, ibubut adeayū acā ġu juy etomuwā. Ibubut adeayū acā ġu juy etomuwā, ebureyū acā ġu dak, ewaġoyū acā ġu dak, ebadipyū acā ġu dak, eduk'a xeacat kariwaat acā ġu dak. Ixeyū waram cuy jenomuwā apēn cuk ixeyū enomuwāap puxim. Apēn cuk eġūm iap puxim ejat. ¹³ Peta muġēġēm pima tadaybocayū dak etomuwā, taokērēayū dak, taojereayū dak, ita'ūmayū dak. ¹⁴ Ixeyū be waram iūm pa'ore ewebe apēn cuk cebe ip eġūm iap puxim. Deus pit xipacat je'ġūm ewebe. Waram ġuto cūġ ma jekuku'ukayū'ūm'ūm etait puje, Deus xipacat je'ġūm ewebe — io'e.

¹⁵ Ceweju jekōnkōnat o'jekawēn Jesus eju ibo ekawēn co buje.

— Deus soat kukukan pima icokcok cīcā je'e ceweju cekōn'ibit — io'e.

¹⁶ — Hm hm — Jesus o'e. — Abuyū jekōn Deus eju iap oġuwēn eywebe — io'e. — Aġokatkat petaboġ o'ġuġē. Jebureyū o'tomuwā—ibubut adeayū — io'e.

¹⁷ — Soat ixipan pima jebuywatwat'ukat o'ġuju jemunomuwyū dakoy am. O'ju.

— “Kuy soat ixipan,” io'e. “Epesop cuy wekariwa epeta be,” ibuywatwat'ukat o'e tomuwā'ibiyū be — io'e Jesus.

¹⁸ — Imēnpit tomuwā'ibiyū “Ocedaobu'u,” io'e ibuywatwat'ukat pe. O'taobu'un ip peta kay.

— “Ipi ojat okat mōġ ām,” io'e ibuywatwat'ukat pe — io'e Jesus. — “Cum puk ōn ipi jom,” io'e. “Imēnpuye odaobu'u ekariwa epeta be,” io'e. “Imēn cuy ece ekariwa be,” io'e — io'e Jesus. ¹⁹ — “10 be ojat biopak,” wara'acat o'e. “Cum puk ōn ibuyxijom ip,” io'e. “Imēnpuye odaobu'u ekariwa epeta be. Imēn cuy ece ekariwa be,” io'e — io'e Jesus.

²⁰ — “Kapsu ma juk ocewebumūn ayacat eju,” wara'acat o'e. “Oju ba'ore ekariwa epeta be. Imēn cuy ece cebe,” io'e — io'e Jesus.

21 — Imēneju ibuywatwat'ukat o'jepit jekariwa kay—peta iwat kay. Taobu'u'uayū a'ō o'ya'ōmuwēn jekariwa be — Jesus o'e. — Iboap co buje cekariwa itakoma jījā o'e. — “Tadaybocayū juy etojot wepeta kay taobu'u'uayū dieg,” io'e jebuywatwat'ukat pe. “Cexīgxiḡ pa'oreayū juy etojot, taokērēayū dak, ita'ūmayū dak,” io'e. “Dao ma eju ikaboḡatka kay,” io'e. “Uk'a ukpibubu daḡ cuy eju, e daḡ tak,” io'e. “Soat ip etojot wepeta kay,” io'e cebe — io'e Jesus.

22 — O'ju ikaboḡatka kay. Tadaybocayū o'tojot jekariwa duk'a be.

— “Kariwa,” io'e. “Otojojot ip a'ōbi,” io'e. “Imēnpit eduk'a be wuydop pun mabuk,” io'e — io'e Jesus.

23 — “Waram cuy eju tadaybocayū kay,” io'e cebe. “E daḡ cuy eju, kogūnpi daḡ tak. Eḡuōm ip oduk'a be yamuporan am. 'Epesot cuy wekariwa epeta be,' i juy ece cebe ip,” io'e — Jesus o'e. 24 — “Ōn soat kukukan pima koap tomuwā'ibiyū jekōn ḡu oweju—pūḡ tak ka'ūma,” io'e peta iwat — io'e Jesus.

Imēn Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn jeweju jekōnkōnat pe.

25 Waram pima Jesus o'jekawēn adeayū be. Ceweju jekuku'uk osodop ip. O'jekawēn ceweju ip.

26 — Oweju eyeku pin pima, okay jījā ma juy epesop — io'e. — Eyebay kayap podi ma okay'ūm pima, webekitkin ḡu epe'e, eyxi kayap podi ma dak, eytayxi kayap podi ma dak, eybekitkit kayap podi ma dak, eywaḡo kayap podi ma dak, eykibit kayap podi ma dak, eykipit kayap podi ma dak. Jewekayap podi ma okay'ūm pima dak, webekitkin ḡu epe'e — io'e. 27 — Owebeam je'ū ām eybu'u bima, webekitkin ḡu epe'e, oweju jekum eybu'u bima dak — io'e Jesus.

28 — Yaberenat'a muy pin pima, koam kuka yamuyaptei epeḡuweḡūn — io'e. — “Je'e paxi wedinheiro?” i juy epe'e eyewewebe ma. 29 Imuweḡūn'ūm pima yamuy epere ba'ore kuka o'e eywebe. Imuweḡūn'ūm pima eyedinheiro kuka oi'ūm ipi kayat muy buje. Ipi kayat'a jojoayū kuka eywaywayway — io'e. 30 — “Ak'i juy epe'e iḡo'a kay,” i kuka o'e ip. “Yaberenat'a muy ojuy. Imēnpit o'yamuy ḡu cedinheiro oi'ūm puye,” i kuka o'e ip eywaywayway — io'e Jesus.

— Uk'a muy pin pima wuyju e'em “Je'e paxi wedinheiro?” i. Imēnpuxim eyju dak webekitkit pin pima, “Ipiat'ajojom pima paxi kuka ocebu'un?” i juy epe'e eyewewebe ma — io'e Jesus.

31 — Wara'at ka kukat eju jenopaḡōḡō ojuy bima, aḡoka kukat koam kuka o'jewawē jebureyū eju—itaybit cīcāyū eju. “Wuyesorarayū adesū—10,000 beayū,” i kuka o'e cebe ip. “Wuykay itakomaayū esorarayū bit ade jījā—20,000 beayū,” i kuka o'e cebe ip. “O'e paxi wuywebe ixeyū mu'ūm ām?” i kuka

o'e — io'e. ³² — Itaybit cĩcāayũ be: “Iba'ore wuywebe” i'e buje, ipi kukukat iparara kuka o'e. Oibu'un kuka jenopağõğõm. Jexewi wũy bima, jebekitkit kuka o'ğuju cekay ip jekay itakomaayũ mudin am — io'e. — “Ga'a juy acenopağõğõm ğu,” i kuka o'e cebe — io'e Jesus.

— “O'e paxi wesorarayũ be itakomaayũ mu'ũm ãm?” i'e'em ipi kukukayũ. ³³ Imēnpuxim eyju dak webekitkit pin pima, “Guyjom paxi ocebu'un?” i juy epe'e eyewewebe ma. Soat eybubut iwan eybu'u bima, webekitkin ğu epesop — Jesus o'e.

³⁴ — Kawta xipat. Imēnpit takõ'õm puje, te'e ma kuka atakuk. ³⁵ Tamuyun pa'ore wuywebe. Taxik am acã xipat. Imēnpuxim okay eybu'u bima, te'e ma kuka epe'e: “Cristo ebekit õn,” i. Wekawēn a'ĩjo pin pima juy xipan epeya'ĩjo.

15

¹ Gebuje iecuğap peam dinheiro bubu'ukayũ o'ju Jesus kay, warara'acayũ ikēreāt mujurũğrũğ'ukayũ dak. O'ju ip Jesus ekawēn com.

² Gebuje Fariseuyũ Jesus o'jomuymuy Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayũ dak.

— Ite ağokatkat ikēreāt mujurũğrũğ'ukat purem. Jekõnkõn ceweju ip — io'e ip.

³ Iboap co buje, Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ğuwēn cebe ip jemuymuyayũ be.

⁴ — Eyju 100 be eyõhõ kuğ aco'i—ovelha kuğ — io'e. — Pũğ oitabidao bima, wara'acat eyõhõ kuka epesuiwat kogũnpi dağ itabidaoat kuda am. Tobuxik'ũm pima kuka epeju itabidaoat kuda am. Epejokuda kuka tobuxik puje.

⁵ Tobuxik puje, eycokcok kuka epe'e. Eya'õpi'a jeje kuka epejomõğ. Eyduk'a be kuka epetujuxe. ⁶ Eyduk'a be eyõm puje, eybureyũ kuka epetomuwã, eyduk'a xeayũ dak. “Oceõhõ ocetobuxik! Eycokcoğ cuy oceweju,” i kuka epe'e cebe ip — io'e. — “Ovelha ocetobuxik—itabidao oekuiat,” i kuka epe'e. ⁷ Icēmãn õn e'em eywebe. Itabidao oekuiat puxim ikēreāt mujurũğrũğap o'jepere iat—ovelha buxim — io'e. — Imēnpuye Deus icokcok e'em ade cũğayũ kay. Imēnpit jekay ikēreāt mujurũğrũğ'ukat etabun puje, ibodi ma icokcok e'em Deus, ikēreāt mujurũğrũğap epere buje dak — io'e Jesus. Imēn Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ğuwēn cebe ip.

⁸ Gebuje Jesus wara'at ekawēn o'ğuwēn cebe ip.

— Ayacat 10 be dinheiro kuğ—isurũğat kuğ—teiboğat kuğ—prata muğēğē kuğ. Pũğ ma o'jepa'ũm. Imēnpuye ixe ayacat lamparina o'ğusop jedinheiro kuda am.

— Jedinheiro o'jokudada. Jedukã o'yabi'õğ jedinheiro kudadam. Tobuxik'ũm pima ikudadam mabuk — io'e.

9 — Tobuxik puje, jebureyũ o'tomuwã ayacat, jeduk'a xeayũ dak. “Wuycoçog cuy ajop wedinheiro otobuxik puye—isorũgat—cepa'ũm'ibit,” i'e'em ixe ayacat cebe ip.

10 — Icēmãn òn e'em eywebe — io'e. — Deus ekawẽn tojtjot'ukayũ icokcok e'em pũg ma itabun Deus kay buje—ikērēat mujurũgrũgap epere buje dak. Ixe ayacat cokcokap puxim icokcok e'em — io'e Jesus.

Imẽn Jesus wuymutaybitbinap ekawẽn o'gũwẽn adeayũ be.

11 Gebuje Jesus wara'at ekawẽn o'gũwẽn cebe ip.

12 — Ağokatkat xepxep ipotpot kuğ osodop. Ikitpit o'jekawẽn jebay be. “Bay,” io'e. “Ebubutei'in cuy egũm owebe obubuteim,” io'e. “E'ũap wiwim ğu òn obubut pu am,” io'e jebay be — io'e Jesus. — Imẽnpuye cebay jebubutei o'gu'ē'ē jekpotpoyũ be—xepxepayũ be. Ade ma o'gũm cebe ip — Jesus o'e.

13 — Ibun'ũm pima ikitpit jebubut o'jat. O'gũxipan. Oibu'un jebay xe. O'jenapõn jebay xewi. Poxerewun. O'jēm jebay duk'a bewi. O'ju wũyatka kay. Jay. Oajēm. Ibo ka be te'e ma jebubut o'gu'ũm. 14 Ũm. O'gu'ũm. Warēmtağ ma o'gu'ũm soat — Jesus o'e. — Muba'at'ũmğũ oeku. Ibun cĩcã oeku. Imẽnpuye ibo ka watwat irere jĩjã ip o'e. 15 Ikitpit tak ire jĩjã o'e ibubut oi'ũm puye — Jesus o'e. — Ikitpit o'ju ibo ka beat kay. O'jekapik ixe ağokatkat eju. Ixe ağokatkat ikitpit o'gũju jeõhõ muykõn âm—dajebaro muykõn âm — Jesus o'e. 16 — Ikitpit dajebaro xat'a kay o'e jexat'am, reren cĩcã buye. Imẽnpit o'gũm ğu cebe — Jesus o'e. 17 — Gebuje ikitpit o'yağuyusan. O'jewaguy. O'jekawẽn jewebe ma.

— “Webay eju kapikpik'ukayũ ma soat kuğ jexat kuğ,” io'e jewebe ma. “Õn pit ijoce oje'ũ repibun!” io'e jewebe ma — io'e Jesus. 18 — “Jepin puk òn webay kay,” io'e jewebe ma. “Ocekawẽn webay eju,” io'e. “ ‘Bay,’ i juy oce cebe,” i'kērēat kuğ òn Deus xe, exe dak,' i juy oce cebe,” io'e. 19 “ ‘Õn ekpot. Imẽnpit ekpon ğu juy oce ğasũ bit, a'õmubuyxi'ũm'ũm ojeku buye. Eweju ocekapik acã dinheiro bu am,' i juy oce webay be,” io'e ikitpit jewebe ma — io'e Jesus.

20 — Gebuje o'jēm wũyat ka bewi. O'jepit jebay kay. Cebay duk'a wi wũy bima, cebay bit ikitpit o'jojojo. Tadaybot cĩcã o'e jekpot ibubut kuğ'ũm puye. Itabotaidabotbot cĩcã o'e jekpot kay — io'e.

— Gebuje cebay o'jedau jekpot kay. O'topabijuk. O'yakobot. O'yağobukõn jecokcokap kuğ. 21 Ipot o'jekawẽn jebay eju. “Bay,” io'e. “Ikērēat kuğ òn Deus xe, exe dak, a'õmubuyxi'ũm'ũm ojeku buye,” io'e. “Ekpon ğu oce ğasũ bit. Eweju ocekapik acã,” io'e ipot jebay be — io'e Jesus. — “Ka'ũma!” io'e cebay bit. “Okpon ma ěn soat em,” io'e

— io'e Jesus. ²² — Cebay o'jekawën jebuywatwat'ukayũ be ġebye bit. “Daosuw!” io'e. “Xipacat cuy oġm okpot pe,” io'e cebay. “Iekabek cuy epetotot—xipacat,” io'e. “Epeġm cuy okpot pe,” io'e cebay. “Ibumũn cuy epeġm ibu be,” io'e. “Suiyuk cuy epeġm sui be,” io'e cebay. ²³ “Biopak'it'it cuy epejat—kuy aġuxep'iat,” io'e. “Epeyaoka juy,” io'e. “Ga'a peta aġuġe,” io'e. “Ga'a acewemucokcoġ,” io'e. ²⁴ “Tũybe okpot'ũm oe'ũ iãn cuk oce,” io'e. “Gasũ bit wetaybit oce itabēġ ma iam,” io'e. “Warēmtaġ ma oeku wũyat ka daġ,” io'e. “Gasũ bit cexe,” io'e cebay. “Ga'a peta aġuġe,” io'e. Icockok cĩcã o'e ip — Jesus o'e. — Petatam o'e ip. Jeda'i'in o'e ip — io'e.

²⁵ — Tuk'a be jewemucokcoġ ip pima, wara'at ipot tak jekat pe osunuy kapikpiġ—koapat. Oexe jebay duk'a be. Uk'a wi wuy'ũm pima, cedarukrekat'a a'õ o'ya'õdobuxik, da'i'iyũ a'õ dak. ²⁶ Jebay eju kapikpik'ukat o'tomuwã. “Ajo pēnpēn i'eayũ?” io'e iwaġo cebe. ²⁷ “Petatam ip ekitpit oexe buye,” io'e kapikpik'ukat. “Ebay biopak'it'it o'yaokaat—kuy aġuxep'iat,” io'e. “O'yaokaat, xipan oexe buye,” io'e — Jesus o'e.

²⁸ — Imēnpit iwaġo itakoma o'e. Taobu'u jĩjã o'e uk'a be jeõm ãm jekitpit tobede am — Jesus o'e. — Ġebye cebay oajēm jekpot kay akiju—koapat kay. “Eõm cuy,” io'e cebay jekpot pe—koapat pe — io'e Jesus. ²⁹ — “Ap!” io'e. “Ade koato juk adi ocekapikpik cĩcã eweju,” io'e. “Puju oġuy kũyjobit'ũm a'õ kay? Soat em cuk adi a'õ kay oġuy,” io'e. “Imēnpit cuk bode'it'it eyaokaat ġu owebe peta muġe ãm obureyũ beam,” io'e jebay be iwaġo — io'e Jesus. ³⁰ — “Ite ekpot peam pit eyaoka,” io'e. “Soat edinheiro o'ġu'ũm yapoyũ eju jepoaptem,” io'e jebay be — io'e Jesus. — “Cexe buje bit, ĩn peta muġeġem!” io'e. “Biopak'it'it aokakam ĩn,” io'e iwaġo — Jesus o'e.

³¹ — “Tapu,” io'e. “Soat em ĩn oweju. Obubut ebubun je'e soat,” io'e. ³² “Tũybe okpot'ũm oe'ũ ekitpit'ũm iãn cuk oce,” io'e. “Gasũ bit wetaybit oce itabēġ ma iam. Warēmtaġ ma oeku wũyatka daġ,” io'e. “Gasũ bit xipan oexe,” io'e. “Imēneju cedaġ ma wuywebe peta muġe ãm, wuymucokcok am tak,” cebay o'e — Jesus o'e. — Ikērēat mujurũġrũġap o'jepereiat jebay kay o'jepit'iat puxim — io'e Jesus.

Imēn Jesus wuymutaybitbinap ekawën o'ġuwën Fariseuyũ be, Moisés ekawën imutaybitbin'ukayũ be dak.

16

¹ Ġebye Jesus wara'at ekawën o'ġuwën jeweju etaybitbinayũ be.

— Ibubut adeat jedinheiro o'ġũm aġokatkat pe imuxipan am jewebeam — io'e.

— “Warēmtaḡ ebubut mu'ūmu'ūm edinheiro kukat,” io'e ibureyū ibubut adeat pe — Jesus o'e.

²— Imēnpuye ibubut adeat jekaxero o'tomuwā. “‘Warēmtaḡ ebubut mu'ūmu'ūm edinheiro kukat,’ i'e'em obureyū owebe,” io'e ibubut adeat — io'e Jesus. — “Cūḡ ḡu ēn oubut kuḡ,” io'e. “Imēnpuye soat ip cewero oweju iaptup etupmubararak omutaybit am,” io'e. “Gasū bit ēn kapiḡ ḡu oweju,” io'e — io'e Jesus. — “Wara'at ma ojomuy edieḡ,” io'e. Cekaxero o'jēm.

³— Gebuje cekaxero o'jekawēn jewebe ma.

— “Apēntak oce ḡasū bit?” io'e jewebe ma. “Wekariwa o'e owebe ‘Gasū bit ēn kapiḡ ḡu oweju,’ i,” io'e jewebe ma. “Iba'ore owebe kapik am kat pe, obaca'ūm puye,” io'e. “Osūsūn oce warara'acat xewi dinheiro ojuy am,” io'e jewebe ma. “Wetaybit apēn oce iam,” io'e. ⁴ “Wekariwa oḡuḡuykuku,” io'e jewebe ma. “Ixe eju ōn kapikpiḡ'ūm pima, warara'acayū je'e owebe: ‘Eōm cuy oduk'a be eḡuy am,’ i,” io'e jewebe ma cekaxero — io'e Jesus.

⁵ — Imēneju cekaxero ceweroap kuḡayū o'tomuwā. Pūḡpūḡpūḡ ma ip o'tomuwā. Pūḡpūḡpūḡ ma ip ceweju o'jekawēn.

— “Pebūrū eweroap wekariwa eju?” io'e koap oajēmiat pe.

⁶ — “Ade jījā omuyku ixepiti weweroap teida am—100 be bahi'uk,” io'e.

— “Juku. Eweroaptup etupu,” io'e. “Ade ḡu omuyku bahi'uk ixepitim weweroap teida am—50 ma iam cuy eḡubararak tup pe,” io'e cekaxero koap oajēmiat pe — Jesus o'e.

⁷ — “Pām ēn? Pebūrū eweroap wekariwa eju?” io'e warara'acat pe.

— “Ta'ade omuyku weweroap teida am trigoda—1000 be trigoda,” io'e.

— “Juku. Eweroaptup etupu. “Ade ḡu omuyku weweroap teida am trigoda—800 be iam cuy eḡubararak,” cekaxero o'e cebe — Jesus o'e.

⁸ — Imēnpuye kaxero itaybit cīcāat osunuy jekariwa xe, imuḡuykuku'uk ma'ḡu — io'e Jesus.

— “Ētaybit cīcā,” io'e cekariwa jekaxero be — Jesus o'e. — Itaybit cīcā ḡu Deus ekawēn kayayū jebubut kuḡ. Cekawēn kay'ūmayū bit itaybit cīcā jebubut kuḡ — Jesus o'e.

Imēn Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn cebe ip.

⁹ — Ceweroap teibubu'ukat ekukuap puxim ḡu juy epeku — io'e Jesus. — Eybubut'in cuy epeḡūm tadaybotbocayū be iburem am ip. Cebe ip iūmūm pima, ixeyū eybureyū jeydobede kabi be eyexe buje. Soat em kabi be epesop — Jesus o'e. ¹⁰ — Eyju cedaḡ yopīcat kuḡ pima, cedaḡ ma yoboḡat tak epejukuk. Warēmtaḡ yopīcat kuḡ pima bit, warēmtaḡ ma

yoboğat tak epejukuk — io'e. ¹¹ — Eyju warēmtağ ijodiap kuğ pima—dinheiro kuğ, Deus kabi beat je'ğüm ğu eywebe—idip cīcāat. ¹² Eyju warēmtağ wara'acat pubut kuğ pima, ka'ūma ma wara'at je'ğüm eywebe eybubun. ¹³ Pūğ'a be uk'a be bima, iba'ore ibuywatwat'ukat pe xepxepayū beam kapik am. Kariwawayū wara'at tağtağtağ e'em pima, itakoma kuka o'e pūğ kay jekariwa kay, wara'at jekariwa ikukpin cīcā bima. Kūyjobit kuka o'e pūğ a'ō kay wara'at a'ō kay kūyjobit'ūm pima. Imēnpuxim dinheiro kay jījā bima, Deus kay jījā ğu kuka epe'e — io'e Jesus.

¹⁴ Soat Fariseuyū iboap o'ya'ļjojo. Ixeyū Jesus o'jowaywayway dinheiro kay jījā ip puye.

¹⁵ Gebuje Jesus o'jekawēn Fariseuyū eju.

— “Cūğ ma oceju Deus xe,” i napa ma eyju e'em warara'acat pe — io'e. — Deus pit itaybit ajo kay eyju ğebum iam. Ijodiat xe xipat cīcāat Deus xe xipat ğu — io'e.

¹⁶ — Moisés ekawēn tağ jekuku'uk osodop ip kuyjeayū, Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū dak. Guyjom pit João Batista o'e'e adeayū be: “Deus soat kukukan je'e,” i. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū imēnpuxim imuwēnuwēn ğasū dak soat ip. Ğasū adeayū ibikuy Deus pe jekukan. ¹⁷ Kabi i'ūm, i'pi dak. Deus pe wuyawēwēap ekawēn pit i'ūm ğu—pūğ em tak ka'ūma — io'e. — Soat em cedağ cīcā wuywebe wuyeku am ixekawēn tağ — io'e Jesus.

¹⁸ — Ağokatkat jetayxi epere buje, wara'at pu am jetayxim, ikērēat kuğ Deus xe. Imēnpuxim cepere'ibit eju jewebumūn puje, ikērēat kuğ Deus xe ağokatkat — io'e cebe ip.

¹⁹ Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ğuwēn cebe ip.

— Ağokatkat jexat o'jo'o'o—iku jījāat o'jo'o'o — io'e. — Ibutut adeat osunuy. Ixat ku jījā osunuy. Jesay idip cīcāat kuğ osunuy. ²⁰ Tadaybocat tak oabik ixekawēn ibubut adeat tuk'a exīntabi be—ağokatkat. Xīntabi xekawēn abikbik'uk osunuy soat kabia. Lázaro i tadaybocat putet osunuy. Ade werowero kuğ osunuy ixekawēn Lázaro dağ soat tağ. ²¹ Oabik iboce ibinōmnōm kay itabiku buye, cemesa be jedudumat o pin puye. Imēntak akuriceyū oajēm cewerowero kōnkōn ām.

²² — Lázaro'ūm e'ū buje, Deus ekawēn tojotjot'ukat ixekawēn o'tujuu Abraão kay—Deus xeat kay. Iku jījāat o'om osunuy Abraão eju. Ixekawēn ibubut adeat'ūm pit oe'ū. Ağokatkayū ixekawēn o'jokot.

²³ — Gebuje ibubut ade osunuyiat Abraão o'jojojo wūy wi. Ipiat'ajojoap pewi o'jojojo. Lázaro dak o'jojojo Abraão xe.

²⁴ — “Ajoj!” io'e ibubut ade tūbit Abraão be. “Etabotaid-abotbon cuy eğuy okay,” io'e ya'ōberen. “Lázaro juy eğudot

okay idibi be ibu'abi muakõm ãm okõ mucuk am idibim,” io'e. “Ipiat'ajojom cĩcã õn daxa be,” io'e.

25 — “Ka'ũma, oġuju ġu,” io'e Abraão bit. “Etabẽġ pima, ade idip cĩcãat kuġ cuk adi eġuy. Lázaro bit ikẽrẽat kuġ cuk adi osunuy itabẽġ pima. Ën ma ecokcok cuk adi eġuy. Ixe bit tadaybot osunuy. Gebum cuy eġuy iboap kay. Gasũ bit ixema icokcok. Ën pit ipiat'ajojom,” io'e.

26 — “Imẽntak katek omuy wuypidase. Itediacat pe iju ba'ore iġodi kay eykay. Ibodiakat pe dak tot pa'ore ijodi ocekat. Iba'ore cebe ip katek puye,” Abraão o'e.

27 — “Ajojot,” io'e Abraão be. “Eya'opicũġ cuy wa'õ kay! Lázaro juy eġuju webay duk'a kay, okitpitpiyũ kay,” io'e. 28 5be opop ip webay duk'a be. Eġuju ixeyu mukũyjo am ipiat'ajojoap pe tocap puxim,” io'e.

29 — “Ka'ũma,” io'e. “Oġuju ġu,” io'e Abraão. “Ekitpitpiyũ Moisés ekawẽntup kuġ, Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ emudupmubararaktup kuġ tak,” io'e. “Kũyjobin cuy ekitpitpiyũ jeedop ibo dup a'õ kay,” io'e.

30 — “Ajojot, ebu'um ġu juy ixema muju am,” io'e. “Ce'ũat tomukadi waram o'jetait'iat co buje bit, iġuycũġ je'e ip ikẽrẽat kuġ puye,” io'e. “Ikẽrẽat mujurũġrũġap jepere ip,” io'e ibubut ade tũibit.

31 — “Ka'ũma. Oġuju ġu,” Abraão o'e. “Ekitpitpiyũ kũyjobit'ũm Moisés a'õ kay. Kũyjobit'ũm tak ip Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ a'õ kay. Ce'ũ'ũayũ dopdopap pewiat tobuxik puje dak, waram ġuto o'jetait'iat tobuxik puje, itabut ġu je'e ip. Imẽnpuye oġuju ġu cekay ip,” Abraão o'e — Jesus o'e.

Gebum ġu juy epesop apẽn ixema juk adi ikẽrẽat o'ġujurũġrũġ iap kay iap ekawẽn

17

¹ Gebuje Jesus o'jekawẽn jewēju etaybitbinayũ eju.

— Adeayũ wuymubu'un wuyetabucap epere am — io'e. — Imẽnpit Deus ixeyũ ġuju ipiat'ajojoap kay. ² Warara'acat pe okay itabut'isuat mubu'un puje, ikẽrẽat kuġ ip Deus xe. Imẽnpuye imutabut'ũm awap xipat kuka wuywebe ixeyũ aoka am—yaġobu eju wita'a mukirik am yapoxiat'a mukirik am ticoġ pe imuakõm ãm. Xipat ġu wuye'ũ ãm. Ibodi ma xipat ġu wuyju am ipiat'ajojoap kay. Ikẽrẽm ġu juy epesop eye-webebe—idim acã — io'e.

³ — Eybure be ikẽrẽat mujurũġ puje juy epeġukũyjo. Ikẽrẽat kay iġuycũġ pima, ġebum ġu juy epesop apẽn cuk adi ikẽrẽat o'ġujurũġ iap kay. ⁴ Sete em aco'i ikẽrẽat mubapukpuġ eye-webe pũġ kabia. ⁷ em tak “Oġuycũġ ikẽrẽat oġubapuk ewebe

buye” i'e buje, juy ġebum ġu epesop apēn cuk adi ikērēat o'ġujurūġrūġ iap kay — io'e Jesus.

⁵ Gebuje cemumujuyū o'jekawēn jekukukat eju—Jesus eju.

— Ocebuiwan cuy ece biġ ma ocetabut am Deus kay — io'e ip cebe.

⁶ — Deus kay eyetabutbūt pima, eyemuojuy je'ġūm eywebe — io'e. — “Ixe-ip cuy eyop'uk tābu daġwi” i'e buje cebe, Deus yop'uk. “Eyoptaida juy ticōġ pe” i'e buje, Deus yoptaida — io'e.

⁷ — Eya'ōpuruġ eybuywatwat'ukat kuġ—eykat kotkot'ukat kuġ—eyōhō kukuk'ukat kuġ—ovelha kukuk'ukat kuġ — io'e. — Jekapikap pewi yajēm puje, “Xik'i buk. Ecebodoy,” i'ūmġu eyju e'em cebe. ⁸ “Oxan cuy ejoda,” i'e'em eyju cebe. “Dao ma eġudot okay,” i dak. “Wekōn epere buje acā ecekōn,” i'e'em eyju cebe. ⁹ Eybuywatwat'ukat eya'ō daġ kapikpiġ pima, “Xipat cīcā eyju,” i'ūmġu eyju e'em cebe. ¹⁰ Deus a'ō daġ jekukum pima, “Xipat cīcā oceju,” i'ūmġu juy epe'e eyju dak. “Ocekukat a'ō daġ oceku,” i acā juy epe'e — Jesus o'e.

Imēn Jesus o'jekawēn jeweju etaybitbinayū eju.

¹¹ Jesus o'ju Jerusalēm ka kay. Kapkam o'e Galilēia eipi daġ, Samaria eipi daġ tak.

¹² Gebuje 10 be ierepayū Jesus o'topabijuk aġoka be yajēm pima. Kacūġcūġ'i osodop ip bosusu cewi.

¹³ — Jesus! Kariwa! — io'e ip y'ōberen. — Etabotaidabotbon cuy eġuy ocekey! — io'e ip Jesus pe.

¹⁴ Ixeyū jo buje, o'jekawēn ceweju ip.

— Epeju juy paī kay, ixē be eyjo am — io'e ierepayū be.

O'ju ip.

Jeju buje ip o'je'ada ierep topibiyū. Xipat o'e ip.

¹⁵ Gebuje pūġ ma o'jepit Jesus kay ixeyū'in je'adaap tobuxik puje.

— Deus, ēn xipat cīcā — io'e.

¹⁶ O'jēġ'aecōġcōġ Jesus topabe ya'ōbuyxi jexe buye.

— Xipat cīcā ēn, Kariwa — io'e. — Ēn omu'ada — io'e ya'ōberen.

Samaria eipi beat osunuy ixē o'jepitiat.

¹⁷ Gebuje Jesus o'jekawēn ceweju.

— Dez be ġu du oġu'ada? — io'e. — Pu warara'acayū—9 beayū? — io'e Jesus. ¹⁸ — 9 beayū ġu o'jepit “Xipat cīcā ēn omu'ada” i'e am Deus pe. Ite Samaria eipi beat acā o'jepit — io'e jexeayū be. ¹⁹ — E'āy — Jesus o'e cēġ'aecōġcōġ'ibit pe. — Ōn emu'ada, etabut okay buye — io'e.

²⁰ Waram pima Fariseuyū o'jekawēn Jesus pe.

— Puġūn Deus soat kukukan je'e? — io'e ip.

— Ixe soat kukukan pima, ibapuk ġu je'e wuyxe — io'e. ²¹ — “Bomaku Deus soat kukukan,” i'ümġu ace'e, “Jodiku Deus soat kukukan,” i'ümġu dak — io'e. — Ibapuk ġu warara'acat xe. Deus wuykukukan pima, wuywebe nuynuy — io'e Jesus.

²² Gebuje Jesus o'jekawēn jewēju etaybitbinayū eju—12 beayū eju.

— Guyjom ojo pin cīcā epesop—soat waġo jo pin. “Ocebikuy jījā ġaxīn ma soat waġo jajēm ocekey,” i epe'e — io'e. — “Ocebikuy pūġ kabia ocexe am,” i epe'e — io'e Jesus. — Imēnpit eyxe ġu oġuy — Jesus o'e.

²³ — Warara'acayū napa ma je'e eywebe “Ak'i juy epe'e,” i, “Soat waġo o'jepit,” i, “Bomaku omuy,” i. “Soat waġo o'jepit,” i je'e ip eywebe. “Joceku omuy,” i napa ma je'e ip. Epeju ġu juy okudadam ya'ōbi ip. Eyetabun ġu juy epesop ixeyū a'ō kay — Jesus o'e.

²⁴ — Wepit puje, eyetaybit epesop—soat waġo epit puje — io'e. — Xiririkiat soat taġ kabiam. Jodiwiki kabiam, bodiwidaku. Soat ijodiat xiririkiat cocom. Imēnpuxim soat ijodiat wepicap jojo. ²⁵ Imēnpit koam cuy ipiat osupi'ajo — io'e. — Ade ġasūacat okay ġu je'e — io'e.

²⁶ — Wepit puje, ijodiat jeku apēn Noé kabia be juk adi oekuku ip iap puxim. ²⁷ Jekōnkōn'uk osodop ip Noé itabēġ pima, tikōnkōn'uk tak, jewebumūnmūn'uk tak. Aġ'ūm pima, dao ma muba'atxiri oajēm — io'e.

— Kobexixi be Noé ōm puje, muba'atxiri oajēm soat kay ipi juacat kay. Soat ipi juacat o'ġu'ūm. Oe'ū'ū ip — io'e. ²⁸ — Imēnpuxim ip oekuku Ló itabēġ pima — io'e. — Jekōnkōn'uk osodop ip, tikōnkōn'uk tak, jebubut pupu'uk tak, teidada'uk tak, taidada'uk tak, uk'a muymuy'uk tak. Sodoma ka watwat aġ'ūm pima dao ma Deus daxa o'ġudot i'ġo ka kay. ²⁹ Sodoma ka bewi Ló jēm puje, Deus daxa isopat o'ġudot kabi kadiwi daxa daxik tak. Soat ibo ka watwat'ūm'ūm o'ġu'ūm — io'e. ³⁰ — Soat waġo ōn. Wepit puje ka'ūma ma wepicatp wiwim je'e. Apēn kuyje oekuku ip iap puxim jeku ip ijodiat — io'e.

³¹ — Wepit puje, jeduk'a be ġu juy jeōm akijuat yabeat pu am — io'e. — Jepit ġu juy jeduk'a kay jekat peat. ³² Gebum cuy epesop Ló tayxi epit ojuyap kay — io'e. ³³ — Oburemap tomuju eybu'u je'ūm pima, soat em ipiat'ajojoap pe epesop eye'ū buje. Je'ūm eybu'u'ūm pima bit, soat em Deus xe epesop eye'ū buje — io'e.

³⁴ — Wepicap exima be xepxepayū ixet ip jeedop pūġ pe ma kama be. Deus pūġ ma tujowat jewēju. Wara'at pit suiwat. ³⁵ Imēnpuxim xepxep aoyū tadedem ip jeedop. Deus pūġ ma tujowat jewēju. Wara'at pit suiwat. ³⁶ Xepxep aġokatkat jekat

pe kapikpiğ ip je'e. Deus pũğ ma tujowat jeweju. Wara'at pit suiwat — io'e.

37 — Poma ip tujowat, Kariwa? — io'e ip Jesus pe.

— Urupuyũ je'awerorom iğemat kay i'o am. Imēnpuxim Deus ja'jēm ipiatpi'ajoan ikērēat mujurũğrũğ'ukayũ be — io'e Jesus.

18

1 Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ğuwēn jeweju etaybitbinayũ be soat em cuy epeyekawēnwēn Deus eju iam ixeyũ mutaybit am, eybu'un ğu juy epesop Deus eju jekawēn am iam tak.

2 — Ibimāmāmāat ekawēn coco'ukat osunuy ikaboğatka be — io'e Jesus. — Tũybe Deus ya'õbuyxi ğu iãn o'e. Warara'acat kuğ tak ibuyxim ğu osunuy — Jesus o'e.

3 — Itop'ũm e'ũibit ade em ma ajēmjēm ixe ibimāmāmāat ekawēn coco'ukat kay — io'e. — O'taobu'un ğu cekay. — “Obuywan cuy ece okay itakomaat pe okaykayap puxim,” io'e'e itop'ũm e'ũibit — Jesus o'e.

4 — Ade kabia ibimāmāmāat ekawēn coco'ukat ibu'u osunuy itop'ũm e'ũibit puywan. Guyjom pit o'jekawēn jewebe ma. “Deus ya'õbuyxi ğu oxe,” io'e jewebe ma — io'e. — “Warara'acat tak ibuyxim ğu ojukuk,” io'e jewebe ma — io'e. 5 — “Imēnpit ixe itop'ũm e'ũibit cuy osubuywan ixe be omu'ukpiceğēğap puxim,” io'e jewebe ma — io'e. — “Ibuywan'ũm pima, soat em kuka oajēmjēm okay, omu'adaodao kuka,” io'e jewebe ma — Jesus o'e.

6 — Ixe ibimāmāmāat ekawēn coco'ukat itop'ũm e'ũibit o'subuywan jemu'ukceğēap puxim cũğ ğu ma'gu jekukum — io'e. 7 — Pām Deus? Eyxe Deus ibu'u du jemunaēhēyũ buywan—soat kabia, soat ixima be dak jekay jewāwāwā'ukayũ buywan— “Obuywatwan cuy ece” i'e'e'ukayũ buywan? 8 Ibu'u ğu ixeyũ buywan — io'e. — Soat em ağ cekay ip. Gaxĩn ma ixeyũ buywan — io'e. — Soat wağo õn. Ocepit cuy ijodi. Wepit puje Deus kay itabucayũ xe'e otobuxik? Tobuxik pin cĩcā oxe. Imēnpuye juy eybu'un ğu epesop Deus eju jekawēn am — Jesus o'e.

9 Gebuje Jesus wara'at ekawēn o'ğuwēn jewexe xipacayũ be—warara'acat mubuyxi'ũm'ũmayũ be— “Oceju acā xipat Deus xe” i'e'e'ukayũ be.

10 — Xepxep ağokatkat o'ju Deus eju kawēnwēnap'a kay—yaboğat'a kay — io'e. — Oajēm ip Deus eju jekawēn am. Pũğ Fariseu osunuy. Wara'at iecuğap peam dinheiro bubu'ukat osunuy — io'e.

11 — Gebuje Fariseu o'jekawēn Deus eju. Jağepũğ ma cũğ'i osunuy. Jewexe ya'õbuyxi jĩjã osunuy. Imēn o'jekawēn:

— “Deus,” io'e. “Ocokcok oce warara'acat puxim ġu òn etabixe buye,” io'e. “Ixeyũ ma itabikuku warara'acat pubut kay. Òn pit ka'ũma,” io'e. “Ixeyũ ma warẽmtaġ ma jekukum. Òn pit ka'ũma,” io'e. “Ixeyũ ma jepopom warara'acat tayxi eju. Òn pit ka'ũma,” io'e. “Iġo buxim ġu dak òn—iecuġap peam dinheiro bubu'ukat puxim ġu,” io'e. ¹² “Pũġ semana be xepxep kabia okpiwat ma òn jewemureren kawẽn ãm eweju,” io'e Deus pe. “Wedinheiro'in òn iũmũm ewebe,” io'e. “10 be ikuġ pima, pũġ ma òn iũmũm ewebe,” io'e — Jesus o'e.

¹³ — Iecuġap peam dinheiro bubu'ukat pit cũġi osunuy wũy ma Fariseu wi. Isũsũn osunuy kabi kay jeak am ya'õbuyxi'ũm cexe buye. Yatoro ma o'jekawẽn Deus eju. O'jewekũmpiokaka jeġuycũġap pibun, ikẽrẽat kuġ puye — io'e. — “Deus,” io'e — io'e. — “Ikẽrẽat kuġ òn,” io'e — io'e. — “Imẽnpuye etabotaidabotbon cuy eġuy okay,” io'e — io'e Jesus.

¹⁴ — Icẽmãn òn e'em eywebe — Jesus o'e. — Jeduc'a be ixeyũ epit puje, Fariseu ġu cũġ ma o'e Deus xe—iecuġap peam dinheiro bubu'ukat acã — io'e. — Eya'õbuyxian pin cĩcã bima, eya'õbuyxian ġu epesop Deus xe. Eya'õbuyxian pin'ũm pima bit, eya'õbuyxian epesop cexe — Jesus o'e.

¹⁵ Gebuje Jesus eju etaybitbinayũ warara'acat o'ġukorẽm. O'ġukorẽm ip Jesus kay mucayan bekitkit tojotjon puye. ¹⁶ Imẽnpit:

— Ebekitkit cuy epetojot okay — io'e Jesus cebayũ be ip.

Gebuje Jesus o'jekawẽn jeweju etaybitbinayũ eju—12 beayũ eju.

— Bekitkit mubu'un ġu juy okay imudot am — io'e. — “Epeju ġu juy Jesus kay,” i'ũmġu juy epe'e cebe ip. Deus ixeyũ buximayũ kukukan je'e soat kukukan pima. ¹⁷ Icẽmãn òn e'em eywebe. Bekitkit ibu'u ġu Deus pe jekukan. Imẽnpuxim Deus pe eykukan eybu'u'ũm pima, cexe epesop ixe soat kukukan pima — io'e.

¹⁸ Gebuje aġoka kukat oajẽm Jesus kay. O'jekawẽn Jesus eju.

— Tapu — io'e. — Ĕn xipat, cedaġ ocemutaybitbin puye — io'e. — Apẽntak oce soat em Deus xe onũy ãm? — io'e Jesus pe.

¹⁹ — Apẽnpuye dak ěn e'em owebe “Ĕn xipat,” i? — Jesus o'e. — Ka'ũmġu xipacat—Deus acã — io'e. ²⁰ — Etaybit Deus pe wuyawẽwẽap ekawẽn — io'e. — “Warara'acat tayxi kaykay ġu juy epesop,” io'e Deus. “Warara'acat epeyaoka ġu juy,” i dak. “Eyetabikum ġu juy warara'acat pubut kay,” i dak. “Napa ġu juy epe'e,” i dak. “Ibuyxim cuy eyebay epejukuk, eyxi dak,” i dak o'e Deus wuywebe — Jesus o'e.

²¹ — Soat taġ ibiat ekawẽn taġ cuk adi ojekuku bekin piman ma — io'e.

²² Iboap co buje, Jesus waram o'jekawẽn cebe.

— Pũğ ma buk omuy ewebe i'e am — io'e. — Soat ebubut cuy eteida dinheiro bu am. Dinheiro juy eğũm ikuğ'ũmayũ be — io'e. — Iũm puje, ebubut ade ece'e kabi be — io'e. — Gebuje juy ejot. Oweju juy ejeku — io'e Jesus.

²³ Iğuycũğ cĩcã o'e iboap co buje, ade jĩjã ibubut puye. Tacup osunuy. Ibu'u o'e jebubut ũm tadaybotbocayũ be. Xerewun. O'jẽm Jesus xewi.

²⁴ Ağoka kukat cemap co buje, Jesus o'jekawẽn jewēju etaybitbinayũ eju—iğuycũğat cẽmap co buje.

— Iba'ore jĩjã ibubut adeat Deus pe jekukan — io'e Jesus.
²⁵ — Iba'ore camelo be ikap am awi daobi'atog. Imẽnpuxim iba'ore jĩjã ma ibubut adeat Deus pe jekukan, ibu'u ip puye — io'e.

²⁶ — Abu be dak kuka o'e taxijo but? — io'e o'ya'ĩjojo'iyũ.

²⁷ — Ijodiat pe jewedaxijo ba'ore — io'e. — Deus pe bit iba'ore ğu soat ma — Jesus o'e.

²⁸ Gebuje Pedro o'jekawẽn Jesus eju.

— Ocejut bit soat ocesuiwat ewēju am — Pedro o'e Jesus pe.

²⁹ — Icẽmãn õn e'em eywebe — Jesus o'e. — Deus bikuyap tağ eybadip iwat puje, eywebe epesuiwat podi ma epejat — io'e. — Eyduk'a beayũ aco'i epesuiwat, eytayxi dak, eywağo dak, eyebay dak eyxi dak, eyebekitkit tak. ³⁰ Deus bikuyap tağ iwat puje, eywebe epesuiwat podi ma epejat — io'e. — Eytait pima Deus xipacat je'ğũm eywebe. Eye'ũ buje dak waram ğuto epeytait — io'e. — Soat em Deus xe epesop — Jesus o'e.

³¹ Adeayũ parakpewi Jesus 12 beayũ o'tujowat. O'jekawẽn cewēju ip.

— Eya'õpicũğcũğ cuy epesop wa'õ kay — io'e cebe ip. — Jerusalẽm ka kay aju — io'e. — Soat wağo õn. Kuyjeayũ emudupmubararaktup ekawẽn tağ adeayũ warẽmtağ ma ip okuk — io'e. ³² — Ixeyũ oũm Judeu'ũmayũ be okay itakomaayũ be. Owaywayway ip je'e. Warẽmtağ ma ip okuk. Omuxixuxi ip. Omupokupok ip. ³³ Oaoka ip. Imẽnpit xepxep xet kap puje, waram ğuto ocetait — io'e Jesus cebe ip—12 beayũ be.

³⁴ Imẽnpit 12 beayũ xe cekawẽn pa'arẽm osunuy Jesus ekawẽn.

— Apẽnape ite e'em? — io'e ip jewewebe. — Cekawẽn pa'arẽm ocewebe — io'e ip.

³⁵ Jericó ka be Jesus ajẽm pima, ita'ũmat dinheiro o'joojuj kapkapayũ xewi. ³⁶ E bitako dağ xik'i bima kapkapayũ dao-biwẽğ cocom ixẽ ita'ũmat.

— Apẽnpuye eyju kapkam ijoma? — io'e kapkapayũ be.

³⁷ — Jesus ijoma kapkam puye—Nazaré ka bewiat — io'e ip cebe.

³⁸ Gebuje ita'ũmat o'jewãwã Jesus kay.

— Jesus! — io'e. — Davi naxegebit ên! — io'e. —
Etabotaidabotbon cuy eguy okay — io'e ya'õberen.

³⁹ Imēnpuye kapkapayũ ita'ũmat o'gukorēm.

— Ecemũg cuy! — io'e ip.

Imēnpit biğ ma o'jewāwā ya'õberen.

— Jesus! — io'e ma'guto. — Davi naxegebit ên! Etabotaid-
abotbon cuy eguy okay — io'e.

⁴⁰ Jesus oajēm ita'ũmat kay. O'jecũ e bidase.

— Ixe ita'ũmat epetojot okay — io'e jexeacat pe.

O'tojot. O'jekawēn cebe, yajēm puje.

⁴¹ — Ajo-kay ên oxewi? — io'e—Jesus o'e.

— Wetadam ece — io'e.

⁴² — Jetada õn — io'e Jesus. — Estate ece'e Deus kay etabut
puye — io'e.

⁴³ Jesus iboap e isum ma o'jewetada. Jecoatcoan o'e. Ixe dak
o'ju Jesus eju.

— Ka'ũmgu ejo'iat xipacat — io'e Deus pe.

Imēneju soat o'jojjo'iyũ:

— Ka'ũmgu ejo'iat xipacat — io'e ip Deus pe.

19

¹ Jesus oajēm ikaboğatka kay—Jericó ka kay. Kapkam oeku
ibo ka dağ. ² Ibo ka be ağokatkat osunuy. Ibutet Zaqueu i
osunuy. Iecuğap peam dinheiro bubu'ukat osunuy. Ibubut
adeat osunuy.

³ Ixe dak Jesus co ojuy o'e. Imēnpit Jesus co ba'ore osunuy
taoapĩn puye. Ijo ba'ore osunuy adeayũ Jesus akokoreren
oekuku buye.

⁴ Imēnpuye Zaqueu o'jedau Jesus topabe. Jesus co am o'jeu
figueira'ip eju. O'jeu ijop'ip tēğ ma je'kap iam itaybit puye.

⁵ Ibo'ip tiotpe yajēm puje, Jesus o'jeapũn Zaqueu kay.

— Zaqueu — io'e. — Ekop cuy! — io'e. — Daosuw! — io'e.
— Eduk'a be õn cum — Jesus o'e.

⁶ Zaqueu dao ma o'kop ip ejuwi. Icocok o'e Jesus tuk'a be
cu ojuy buye.

— Ejot cuy oduk'a be — io'e Jesus pe.

⁷ Iboap o'jojjo'iyũ Jesus o'jomuymuy ip jeweweju.

— Jesus o'ju Zaqueu duk'a be — io'e ip jewewebe. — Ixe
Zaqueu ikērēat mujurũğrũğxi! — io'e ip jewewebe.

⁸ Gebuje Zaqueu o'jekawēn Jesus eju jeduc'a be.

— Kariwa — io'e. — Aõpicũğ cuy eguy. Ikērēat cuk adi
oğujurũğrũğiap cuy ocepere. Obubut'in oğũm ikuğ'ũmayũ be.
Ipidase oğũm cebe ip — io'e. — Adeayũ muğuykukukum cuk
adi oğuy dinheirom — io'e. — Ebadipdip dinheiro juy oğũm
pũğ dinheiro ojat'iat pe soat pe — io'e Zaqueu.

9 — Zaqueu, Deus edaxijo ġasū bit — io'e Jesus. — Xipat ixe be edaxijo am ĩn Abraão naxeġebit puye. ¹⁰ Soat waġo ōn. Ijodi ojot ikĕrĕat mujurūġrūġ'ukat kudada am. Ixeyū daxijo am ojot — io'e Jesus.

¹¹ Adeayū be iboap co buje, Jesus wuymutaybitbinap ekawĕn o'ġuwĕn cebe ip. Jerusalĕm ka be Jesus oajĕm pin. Tūybe ġaxĭn ma Deus soat kukukan je'e iān o'e ip adeayū. Imĕnpuye iboap ekawĕn o'ġuwĕn Jesus.

¹² — Kariwa yoboġat cu ojuy wūyatka kay — io'e Jesus. — Wūyatka watwat ixe kariwa yoboġat muy ojuy jekukan. ¹³ Iju'ūm pima 10 beayū o'ġudot jewekay jebuywatwat'ukayū. Pūġpūġpūġ ma o'ġūm soat pe dinheiro isurūġat. Soat ip pūġpūġpūġ o'e ikuġ. “Ōn ijoce'ūm pima, epeyekapik ijop kuġ dinheiro kuġ wara'at pu am—dinheiro bu am,” io'e ixe kariwa cebe ip. ¹⁴ Imĕnpit cebekitkityū'in itakoma osodop ip jekariwa yoboġat kay. Imĕnpuye itakomaayū jebureyū o'ġuju jekariwa nomuju jekawĕn ām ceweju. E daġ ip o'e cebe: “Ēkay ġu oceju,” i. “Ocekukat pin ġu ewebe,” io'e ip cebe e daġ — Jesus o'e.

¹⁵ — Gebuje o'ju wūyat ka kay — io'e. — Wūyatka be bima ibo ka watwat ixe kariwa yoboġat o'jomuy jekukan. Ade ka kukan ip o'jomuy. O'jĕm wūyatka bewi. Jay. Oajĕm ġuto jeka be — io'e. — Jebuywatwat'ukayū o'tomuwā jewekay. 10 be dinheiro o'ġūmġūm cebe'iaiyū o'tomuwā. Itaybit pin o'e pebūrū paxi ip dinheiro o'jat wara'at iam — io'e Jesus.

¹⁶ — Gebuje ibuywatwat'ukat oajĕm jekariwa kay — io'e. — “Kariwa,” io'e. “Pūġ dinheiro eġūm owebe isurūġat. 10 be ojat wara'at,” io'e — Jesus o'e.

¹⁷ — “Xipat ĩn,” io'e. “Xipan cĭcā juk adi ecekapik,” io'e. “Xipan cuk adi ecekapik pūġat kuġ ewebe oġūm'iat kuġ—dinheiro kuġ—yopĭcat kuġ,” io'e. “Imĕnpuye 10 be aġoka kukan ecesūy,” io'e kariwa cebe — Jesus o'e.

¹⁸ — Ibocewi wara'at oajĕm ibuywatwat'ukat — io'e. — “Kariwa,” io'e. “Ixaat kuġ pima, 5 be ojat wara'at,” io'e wara'acat — Jesus o'e.

¹⁹ — “5 be ikaboġatka kukan ecesūy—wūyat eipi ka kukan,” io'e kariwa cebe — Jesus o'e.

²⁰ — Ibocewi wara'at oajĕm ibuywatwat'ukat — io'e. — “Juku, kariwa,” io'e. “Edinheirom. Pūġ ma,” io'e. “Ocekapik ġu wara'at pu am. Oġuekabek pit paġōm,” io'e. ²¹ “Oparara ebuxim, ĩn warara'acat mudadaybotbon puye,” io'e. “Ēn ibubum warara'acat xewi iūmūm ġu ma'ġu,” io'e. “Ēn ibubum cexewi ip taidadam ġu ma'ġu,” io'e ibuywatwat'ukat — Jesus o'e.

22 — “Xipat'ũm cĩcã ĕn,” io'e kariwa. “Ajo pĕğap ġu ĕn?” kariwa o'e ya'õberen jebuywatwat'ukat pe. “ ‘Ocekapik ġu wara'at pu am,’ i ĕn e'em owebe. ‘Oğuekabek pağõm,’ i ĕn e'em owebe,” io'e. ‘Ĕn warara'acat mudadaybotbon,’ i ĕn e'em owebe,” io'e. ‘Ĕn ibubum warara'acat xewi iũmũm ġu ma'ġu,’ i ĕn e'em owebe,” io'e. “ ‘Ĕn ibubum cexewi ip taidadam ġu ma'ġu,’ i ĕn e'em owebe,” io'e. ²³ “Apĕnpuye dak dinheiro eğũm ġu dinheiro muxipanpan'ukat pe ixe be wara'at pu am? Ixe be iũm puje, wara'at kuğ kajuk ece'e dinheiro kuğ,” io'e kariwa — Jesus o'e.

24 — “Pũğ ma ikuğat pui bewi juy cedinheiro epejat,” io'e kariwa jexeayũ be. 10 be ikuğat pe juy epeğũm,” io'e — Jesus o'e.

25 — “Kariwa, imĕn ġu bit,” io'e ip. “Teku kuy 10 be ikuğ!” io'e ip kariwa be.

26 — “Imĕn ma õn e'em,” io'e kariwa bit. “Adeat kukat pe wara'at je'ğũm ip. Ade'ũmat kukat xewi bit je'jat ip,” io'e kariwa — Jesus o'e.

27 — “Okay itakomaayũ juy epetojot ijoce,” io'e. “ ‘Ocekukat pin ġu ewebe,’ i juk o'e ip owebe,” io'e. “Ixeyũ juy epetojot ijoce,” io'e. “Ixeyũ ma epeyaoka wetabixe,” io'e kariwa — Jesus o'e.

Imĕn Jesus wuymutaybitbinap ekawĕn o'ğuwĕn cebe ip.

²⁸ Jesus iboap e buje, o'ju Jerusalĕm ka kay. Jeweju etaybitbinayũ wap o'ju Jesus. ²⁹ Oajĕm ip Betfagĕ ka xe, Betânia ka xe dak, co'a xe. Co'a butet Oliveira dip'a i osunuy. Ajĕm pima xepxepayũ o'ğuju wara'atka be jeweju etaybitbinayũ.

³⁰ — Epeju juy ağoka kay—wuywapatka kay — io'e xepxepayũ be. — Iboce jumento'it'it epetobuxik—ikirikat—yakpi jeje'ibit'ũmat. Ixe jumento'it'it epeğuwepak — io'e cebe ip.

³¹ — Ixe juy etojot ijoce — io'e. — “Apĕnpuye dak eyju jumento'it'it muwekapkam?” i'e buje ip, “Ocekariwa cekay, ikuğ'ũm puye,” i juy epe'e cebe — io'e cebe ip.

³² O'ju ip xepxepayũ.

Oajĕm ip jumento'it'it kay. O'tobuxik ip apĕn cuk Jesus o'e iap tağ. ³³ Imuwekapkam pima õhõ iwat o'jekawĕn cebe ip.

— Apĕnpuye eyju jumento'it'it muwekapkam? — io'e õhõ iwat.

³⁴ — Ocekariwa cekay, ikuğ'ũm puye — io'e xepxepayũ.

— Ha'a — io'e.

³⁵ O'tujowat ip Jesus kay. Oajĕm. Jumento'it'it akpi jeje jeekabek o'jomõğ ip. Ceweju etaybitbinayũ Jesus o'ğuju jumento'it'it akpi jeje—iekabek ceje. ³⁶ Jerusalĕm ka xe Jesus ajĕm pima, adeayũ jeekabek o'ğupayapaya ip Jesus wap e dağ

ya'õbuyxi cexe ip puye. ³⁷ Jesus o'tobede jĩã ip ġebuġe. Icoġ-cok cĩã ip o'e Oliveira dip'a pẽnpẽn taġ kopkom pima—soat cebekitkit. O'jewãwã ip Jesus kay.

— Deus xipacat cĩã — io'e ip ya'õberen. — Teku ka'ũma buk ajojojoiap mubapukpuġ jekukum — io'e ip. ³⁸— Wuykukukat omuyku Deus a'õbi — io'e ip jewewebe. — Ka'ũma ma ixex jo'iat idipacat! — io'e ip. — Kaba'ũm jeedop ip kabi watwat — io'e ip. — Deus cuy xipacat je'ġũm cebe — io'e ip Jesus cocom pima.

³⁹ Imẽneju Fariseuyũ o'jewãwã Jesus pe adeayũ parakpewi.

— Tapu — io'e ip. — “Epeyemũġ cuy,” i juy ece eweju etaybitbinayũ be, warẽmtaġ ma ip e'em puye — io'e ip.

⁴⁰ — Iteyũ mũġ'i bima, wita'a ma kuka o'jeawãwã odobede am — io'e.

⁴¹ Jajẽm puġe, Jerusalẽm ka kay o'jeak Jesus. O'tõn ika jojom pima ade ika watwat kũyjobit'ũm puye. O'jekawẽn ika jojom pima.

⁴² — Jerusalẽm ka watwat, Deus omudot eydaxijoap ojuy kaba'ũm eydop am — io'e Jesus. — Obikuy jĩã ġasũ ma eymutaybit am iboam. Eyju bit eybu'u ixex be eydaxijo am. Imẽnpuye wekawẽn ba'arẽm eyxe — io'e. ⁴³ — Imẽnpuye ġuyjom eykay itakomaayũ korara jo'iat jomuy ip eyka koreren jeõm ãm eyaokaka am — io'e. — Ka'wi muġẽġẽ ip jomuy. Jeymukoreren ip eyenapõnap puxixim. Jeyakodip ip — io'e. ⁴⁴ — Jeymu'ũm ip. Soat eyka watwat ġu'ũm ip. Ka'ũma ma jepoyacat. Ikaboġatka sukamu'ũm cĩã ip. Wita'a yamudu ip—soat'a uk'a muġẽġẽap'a. Pũġ'a iwacat ġu ip wara'at'a jeje. Deus omudot eydaxijo am. Eyju bit okay ġu. ġasũ ocedaxijo pin Deus iam eyetaybit ġu. Imẽnpuye soat ip jeymu'ũm. Pũġ tak epeyepoyacat ġu. Soat ip jeymu'ũm — io'e Jesus.

⁴⁵ Jesus oajẽm Deus eju kawẽnwẽnap'a kay—yaboġat'a kay. Ya be oõm. Aġokatkayũ o'ġujẽm uk'a ekorara bewi—õhõ deidada'ukayũ.

⁴⁶ — Imẽn e'em Deus ekawẽntup: “Oduk'a bit cuy yanuy Deus eju kawẽnwẽnap'am” i — io'e cebe ip. — Eyju bit epeyamuwexacat ibukurukayũ munẽmap'am — io'e cebe ip.

⁴⁷ Jesus adeayũ mutaybitbin osunuy soat kabia Deus eju kawẽnwẽnap'a be—yaboġat'a be.

ġebuġe paĩyũ kukukayũ Jesus aoka ojuy oeku ip—Moisẽs ekawẽn imutaybitbin'ukayũ dak, warara'acayũ dak—Judeuyũ kukukayũ. Jesus aoka ojuy osodop ixeyũ ma.

⁴⁸ Adeayũ bit Jesus ekawẽn kay jĩã osodop. Imẽnpuye Jesus aoka ba'ore o'e cekay'ũmayũ be.

20

¹ Jesus imutaybitbin pima paĩyũ kukukayũ oajẽm cekay. Oajẽm ip Jesus kawẽn idipacat muwẽnuwẽn pima Deus eju

kawēnwēnap'a be—yaboġat'a be. Oajēm ip Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū eju, Judeuyū kukukayū eju dak. ² Soat ip o'jekawēn Jesus eju.

— Abu-a'ōbi juk ija'a beayū eġujēm? — io'e ip. — Abu-a'ōbi ěn jekukum? — io'e ip. — Iboam cuy ocemukūyjom ece — io'e ip.

³ — Eyju ma omukūyjom cuy epe'e — Jesus o'e. ⁴ — Abu-a'ōbi ġu juk João ijodiat mubatisasan oeku? Deus a'ōbi du? Ijodiat a'ōbi ġu xe'e? Iboam cuy epe'e omukūyjom — io'e cebe ip.

⁵ Gebuje o'jewa'ōxikxik ip jeweweju.

— Apēn xe'e acejede? — io'e ip. — “Deus a'ōbi” i'e buje cebe, “Apēnpuye juk eyetabut ġu João kay?” i je'e Jesus wuywebe — io'e ip. ⁶ — “Ijodiat a'ōbi,” i'e buje bit cebe, adeayū wuyabuġbuġ je'e wita'am, ixeyū xe João Deus a'ōbi juk adi oeku buye — io'e ip jewewebe.

⁷ Imēnpuye:

— Ocetaybit ġu abu-a'ōbi juk João ijodiat mubatisasan oeku iam — io'e ip cebe.

⁸ — Ōn tak jeymukūyjo ġu abu-a'ōbi ōn jekukum iam — io'e Jesus.

⁹ Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ġuwēn adeayū mukūyjo am Deus a'ōbi ōn jekukum iam.

— Aġokatkat ibune'īcatpune o'taida uvabune — io'e Jesus. — Ixe uvadip iwat aġokatkayū o'jomuy tip wiwi an. “Wekadaidip cuy epetipwiwi,” io'e cebe ip. O'ju wara'at ka be ixeyū aġokatkayū tip wiwim pima. Ibun cīcā osunuy wara'at ka be — io'e. ¹⁰ — Yaopap ekaxi bima tip iwat uva'a kay o'e. Jebuywatwat'ukat o'tomuwā.

— “Eju juy wekadaidip kay,” io'e. “Uva'a juy eyadojot oxat'am,” io'e. Imēn jebuywatwat'ukat o'ġuju uva'a bum. O'jēm. Jay. Oajēm uvadip pe. Imēnpit tip wiwi'ukayū ibuywatwat'ukat o'yamupāupā tip iwat buywatwat'ukat. O'ġujēm ip tip pewi. Ibui puġ ma o'ġujēm ip. Pūġ'a dak ip o'yaūm ġu cebe. Jebui puġ ma o'jepit tip iwat pe — Jesus o'e.

¹¹ — Ibocewi tip iwat wara'at o'ġuju uva'a kay jebuywatwat'ukat.

— “Eju juy uvadip kay wekadaidip kay,” io'e wara'at pe. “Uva'a juy eyadojot oxat'am,” io'e.

— Xerewun. O'jēm ibuywatwat'ukat. Jay. Oajēm uvadip pe. Imēnpit ixe wara'acat tak o'ġujēm ip. Ixe dak ip o'yaokaka jījā. Warēmtaġ ma o'jukuk ip. Ibui puġ ma o'ġujēm ip. Pūġ'a dak ip o'yaūm ġu cebe. Jebui puġ ma o'jepit kadai iwat pe — io'e.

¹² — Ibocewi wara'at o'ġuju uva'a kay jebuywatwat'ukat. Ixe wara'acat oajēm tip pe. Ixe dak ip o'yamupāupā. Ixe dak o'ġujēm ip tip pewi. Jebui puġ ma o'jepit tip iwat pe — io'e.

— Imēn kadaidip wiwi'ukayū ebapũğayū o'ğujēm tip pewi. Tip iwat buywatwat'ukayū o'ğujēm ip. Ebapũğ em ip ibui puğ ma o'ğuyipit kadaidip iwat kay.

13 — Imēneju tip iwat o'jekawēn jewebe ma.

— “Apēn paxi oce?” io'e jewebe ma. Okpot cuy oğuju tip kay yabum,” io'e. “Oxe ikukpin cīcāat cuy oğuju. Ibuyxim ma ip okpot jukuk,” io'e jewebe ma.

14 — Kadaidip tip iwat jekpot o'ğuju tip kay. Xerewun. O'jēm. Jay. Oajēm tip pe. Imēnpit ipot co buje, tip wiwi'ukayū o'jekawēn jewebe.

— “Ga'a tip iwat ipot ayaoka,” io'e ip jewebe. “Cebay e'ũ buje, teku soat je'jat jebay'ũm pubut,” io'e ip. “Tip kukan je'e,” io'e ip. “Ga'a ayaoka. Wuyju ma ibubut ajat. Wuyju ma tip kukan acesop,” io'e ip jewebe.

15 — Tip iwat ipot o'tujujēm ip tip pewi. Kacũğ kay o'tujowat ip. Ipot'ũm o'yaoka ip — io'e Jesus imutaybitbin.

— Apēn je'e tip iwat jekpot'ũm o'yaoka'iaiyū be? — io'e Jesus ja'ĩjojomayū be. 16 — Oğuwēn eywebe. Kadaidip iwat je'ju tip wiwi'ukayū kay. Yaoka ip. Warara'acayū jomuy ixeyū'ũm'ũm tieğ jekadaidip wiwi an — io'e.

— Cēm tu? — io'e Jesus ekawēn cocoayū. — Imēn xe'e je'e? — io'e ip Jesus pe.

17 — Icēmān — io'e Jesus. — Omuwēğaptup imēn e'em:

“Ite'a wita'a xipat ğu,” io'e uk'a muymuy'ukayū jewebe, i. Ite'a o'yaxik ip, i. Imēnpit o'yaxikiat'a xipat cīcāat'am o'e, i. Wara'at'a muycemap'am o'e ce'aeduap puxim, i.

Imēn e'em Deus ekawēntup—omuwēğaptup — io'e Jesus. 18— Iğo'a jejewi je'at puje, o'jewenōmnōmnōm kuka. Ijodiat ceje iğo'a at puje, tōm ā kuka o'e ip — io'e.

Iboap ekawēn o'ğuwēn Deus a'ōbi ōn jekukum iam ixeyū mukūyoap ojuy.

19 O'ya'ĩjojo'iaiyū oitakomān Jesus kay ibo ekawēn cocom puye—Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū, paĩyū kukukayū dak.

— Jesus ijop ekawēn o'ğuwēn wuymukorēm ām — io'e ip jewebe.

Imēnpuye Jesus pu ojuy o'e ip. Imēnpit iparara o'e ip adeayū buxim. 20 Ixeyū dak dinheiro o'ğūm ağokatkayū be Jesus ekawēn puyxijo am.

— Jewexe juy Jesus ekawēn kay epeku — io'e ip. — Ixe dobatban cuy epeku — io'e ip cebe. — Ixe ekawēn puyxijojom cuy epeku — io'e ip. — Warēmtağ ma aco'i jekawēn — io'e ip. — Warēmtağ ma cekawēn puje, iecuğap kay juy atujowat — io'e ip. — Iecuğap a'ōbi acā yaoka but wuywebe — io'e ip.

O'ju ip Jesus kay. Jay. Oajēm ip.

21 — Tapu — io'e ip. — Ocetaybit cedağ ma ěn kawěnwěn iam. Cedağ ma ěn ocemutaybitbin tak — io'e ip cebe. — Kocũğ kadi kay ġu ěn ağ—badiat kay acã — io'e ip.

Iměn o'e ip ya'ĩjojoayũ muğuykuku ojuy Jesus kay oceju iam.

22 — Cedağ tu exe wuywebe dinheiro ũm ãm soat xe ya'õbuyxiat pe—wuyeipi kukat pe—César be? Aceğũm ġu xe'e? — io'e ip Jesus pe.

23 Jesus pit o'e jewebe ma: — Iteyũ wekawěn puyxijo ojuy — i.

24 — Dinheiro isurũğat cuy epetojot okay — io'e Jesus cebe ip—jedobatbanayũ be—jekawěn puyxijojo ojuyacat pe.

— Juku — io'e ip.

O'ğubapuk cebe.

— Abu-biõğbuk ija cebe? — io'e. — Abu-butet tak? — io'e.

— César biõğbuk—soat xe ya'õbuyxiat biõğbuk — io'e ip. — Ixe butet tak opop cebe — io'e ip.

25 — César emukaypin cuy epeğũm cebe — io'e. — Deus emukaypin pit cuy epeğũm cebe — io'e Jesus.

26 Jesus ekawěn puyxijo ba'ore o'e cebe ip soat etabun. Cede ba'ore o'e ip. Mũğ ma osodop ip.

— Itaybit cĩcã teku jede am — io'e ip. — Ya'õmuyipit pa'ore wuywebe — io'e ip jewewebe.

27 Saduceuyũ oajěm Jesus kay. Saduceuyũ Judeuyũ dak osodop ip. Tũybe wuye'ũ buje acejetait'ũma waram iãn o'e ip. O'jekawěn ip Jesus eju.

28 — Tapu — io'e ip. — Moisés Deus pe wuyawěwěaptup cuk adi o'tupmubararak ocewebeaptum — io'e ip. — Iměn e'em ibodup:

Ağokatkat wağo'ũm e'ũ buje, ikitpit puk cuy jewebumũn jewago'ũm tayxibuk eju itayxibuk i'it'et'ũm pima, i. Jewebumũn cuy imu'ukreğ am, bekicat muaypan am jewağo'ũm tieğ, i.

29 Iměn Moisés o'tupmubararak — io'e ip.

Gebuje 7 beayũ o'ğuwěn ip Jesus pe—ikitpitpiyũ.

— Koapat o'jewebumũn. Ixe koapat'ũm oe'ũ jekpotpet'ũm pima ma — io'e ip. 30 — Gebuje jewağo'ũm tomujuat o'jewebumũn jewağo'ũm tayxibuk eju. Ixe tomujuat'ũm oe'ũ jekpotpet'ũm pima ma'ğuto — io'e ip. 31 — Ibocewi warara'acayũ o'jewebumũnmũn jewağo'ũm tayxibuk eju 5 beayũ—koapat tayxibuk eju—pũğ eju ma. Soat ip o'jewebumũnmũn ceweju. Jekpotpet'ũm pima ma oe'ũ'ũ ip soat ma — io'e ip. 32 — Soat ip ce'ũ buje, ayacat'ũm tak oe'ũ. 33 Soat o'jewebumũnmũn ceweju 7 beayũ. Iměneju waram wuyetait puje, abu-tayxim xe'e je'e? — io'e ip Jesus pe.

34-35 Gebuje Jesus o'jekawěn Saduceuyũ be.

— Ijodiat ma jewebumũnmũn — io'e. — Waram o'jetait'iaiyũ bit jewebumũnmũn ġu. Deus ixeyũ o'ġutait ce'ũap tomukadi. Jewebumũnmũn ġu ip. ³⁶ Waram o'jetait'iaiyũ waram ġu je'ũ, Deus ekawẽn tojtjot'ukat puxim ip puye. Deus ipotpoyũ ip, Deus ixeyũ o'ġutait ce'ũap tomukadi buye — io'e Jesus. ³⁷— Napa ma eyju e'em “Waram acejetait ġu,” i. Waram epeyetai — io'e. — Waram acejetait wuye'ũ buje iam cuk adi o'ġutaybitbin Moisés — io'e. — Ixe Moisés tipsopat ekawẽntup o'tupmubararak. “Deus Abraão kukukat, Isaque kukukat tak, Jacó kukukat tak,” i juk o'e Moisés, ce'ũ'ũ ip puje. ³⁸ Deus ce'ũat kukukat ġu—itaicat kukukat acã. Imẽnpuye wuyetaybit ixeyũ'ũm'ũm waram o'jetait ce'ũap tomukadi iam. Soat itait Deus xe—itaicayũ, waram o'jetait'iaiyũ dak — Jesus o'e.

³⁹ — Etaybit cĩcã ma jede am — io'e Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukat.

⁴⁰ Ya'õbabi'ũm ip o'e Jesus a'õbu am.

⁴¹ Jesus pit o'e cebe ip:

— Adeayũ e'em “Deus emunaẽ Davi naxeġebit,” i — io'e Jesus cebe ip. ⁴² — Imẽn e'em Davi Salmodup pe:

Deus o'e okukukat pe: “Xik'i abik oba'at kadi,” i. ⁴³ “Ekay itakomaat a'õbacaap oġu'ũm,” i. Kũyjobit jeedop ip a'õ kay, i — io'e.

⁴⁴ — Imẽn Davi e'em Salmodup pe—jebibododonaptup pe — io'e. — Davi o'e Deus emunaẽ be “Okukukat” i. Imẽnpuye Deus emunaẽ Davi naxeġebit acã ġu osunuy. Davi kukukat tak osunuy — io'e Jesus cebe ip.

⁴⁵ Gebuje Jesus o'jekawẽn jewēju etaybitbinayũ eju. 12 beayũ eju o'jekawẽn adeayũ a'õpiju.

⁴⁶ — Eyday'em'um cuy epesop Moisés ekawẽn eymutaybitbin'ukayũ be eymuġuykukuap puxim — io'e. — Tũybe soat podi ma oca'õbuyxi iãn e'em ip — io'e. — Jesay ukpi wẽnẽġwẽnẽġã ip jekukum soat pe jejojoan. Icockok cĩcã ip warara'acat pe ibuyxim ikuk am soat etabutpe — io'e. — Kariwa yoboġat tũyap pe abik ojuy ip Deus eju kawẽnwẽnap'a be. Peta kabia be dak cucum ip kariwa yoboġat tũyap kay yabikap ojuy. ⁴⁷ Aġokatkat'ũm e'ũ buje, itayxibuk pubut pupum ip. Cekawẽn wa'ũm cĩcã ip Deus eju warara'acat pe “Eyetaybit cĩcã Deus eju kawẽn ãm” i'e am cebe ip. Jewexe Deus eju ip kawẽnwẽn. Deus xe ġu ip ya'õbuyxi—jewexe acã. Imẽnpuye soat podi ma ipiat supi'ajo ip — io'e Jesus.

21

¹ Gebuje Jesus o'jeak dinheiro mũn'a kay—isurũġat mũn'a kay. Dinheiro mũn'a Deus eju kawẽnwẽnap'a be o'yanuy.

Ibubut adeayũ dinheiro mōḡmōḡ ip o'e iḡo'a be. Xeresu ḡu o'jomōḡmōḡ ip ya be.

² Gebuje Jesus ayacat o'jojojo—itop'ũm e'uibit—tadaybocat. Ixe ayacat dinheiro isurũḡat o'jomōḡ iḡo'a be—xepxep ā o'jomōḡ. Xepxepatei teiboḡ ḡu osodop—tei'it ma.

³⁻⁴ — Icēmān òn e'em eywebe — Jesus o'e jexeayũ be. — Ibubut adeayũ ma ade o'jomōḡmōḡ ip. Yopit ma bit jexewiat'in o'jomōḡmōḡ ip ya be jedinheiro'in. Ixe ayacat pit soat jexewiat o'jomōḡ jedinheiro. Ka'ũma ma o'jepoyat cexe. Tei'icat o'jomōḡ. Inaka soat o'jomōḡ jedinheiro. Jexat pu ojuyap tak o'jomōḡ. Imēnpuye Deus xe ayacat teiboḡ o'jomōḡ tei'it ma'ḡu wuyxe. Deus xe warara'acat podi ma o'jomōḡ — io'e Jesus.

⁵ Gebuje ceweju etaybitbinayũ o'jekawēn Jesus eju.

— Tapu, ak'i juy ece — io'e ip. — Deus eju kawēnwēnap'a yadip cīcā! — io'e ip. — Wita'a muḡēḡē'a yadip cīcā! — io'e ip. — Adeayũ juk adi jedinheiro o'ḡũmḡũm yamudipapteim — io'e ip.

⁶ — Icēmān — io'e Jesus cebe ip. — Yadip cīcā ḡasũ. Gaxĩn ma bit soat'a je'aedu. Xepxep'a jewa'awebotbon ḡu je'e wita'a — io'e Jesus.

⁷ — Tapu, puḡũn xe'e je'aedu? — io'e ip. — Ajo je'bapuk ḡasũ je'aedu iam ocemutaybit am? — io'e ip.

⁸ — Eyday'em'um cuy epesop warara'acat pe eymuḡuykukuap puxim! — io'e. — Napapa'ukayũ jajēm. “Cristo òn,” i napa ma je'e ip warara'acat pe. “Ijodiat taxijojo'ukan Deus emunaē òn,” i napa ma je'e ip. “Gaxĩn ma Deus soat kukukan je'e,” i napa ma je'e ip. Eyetabun ḡu juy epesop ixeyũ ekawēn kay — io'e. ⁹ — Soat kaka daḡ nopagōḡōm je'e ip—ijoxĩn ma, wũy dak. Nopagōḡōmap awēḡ tobuxik puje, eyaḡuykorereren ḡu juy epesop. Imēn cuy je'e koam. Imēnpit soat i'ũmap kabia oajēm ḡu buk.

¹⁰ — Pũḡ eipi watwat nopagōḡōm je'e wara'at eipi watwat eju. Pũḡ ka watwat nopagōḡōm je'e wara'at ka watwat eju. ¹¹ Soat kaka daḡ ipi jexixi. Soat ka daḡ je'e reap. Soat ka daḡ je'e iwātaxipipi ade. Xipat'ũm cīcāat je'bapuk. Wuymu-parararanap tak je'bapuk kabi be — io'e.

¹² — Iboap ebapuk awap itakomaayũ jeydaomũn. Ipiat supi'ajoat ip eywebe. Jeydujowat ip Deus eju kawēnwēnap'a be Judeuyũ be eymuymuy am. Daomũnmũnap'a be ip jeymuõm. Jeydujowat ip iecuḡap dopabe ika kukukayũ dopabe dak, okay eyetabut puye. ¹³ Ixeyũ dopabe bima juy kawēn idipat epeḡuwēn cebe ip — io'e. ¹⁴ — “Apēn paxi oce'e cebe ip?” i'ũmḡu juy epe'e. “Apēn paxi ocededayo?” i'ũmḡu dak

cuy epe'e. Eyağuybabi'üm'üm ğu juy epesop apēn paxi ocewe-dayo iap kay. ¹⁵ Ōn ma jeymutaybin jedem ixeyū dopabe bima. Eya'ōmuypit pa'ore je'e cebe ip eykay itakomaayū be — io'e. ¹⁶ — Eyebay ma jeyūm eykay itakomaayū be eyaoka am, eywağoyū dak, eybadipyū dak, eybureyū dak. Ixeyū ma ey'in yaoka pūğpūğ. ¹⁷ Soat eykay ğu jījā je'e okay eyetabut puye — io'e. ¹⁸ — Ōn pit soat em ağ oğuy eykay. Soat em ōn xipan jeykuk. ¹⁹ Eyetabun cuy epesop okay ipiat'ajojom ma'ğu eyju. Soat em Deus xe epesop eye'ū buje — io'e Jesus.

²⁰ — Sorarayū be Jerusalém ka mukoreren puje, eyetaybit epesop ğaxīn ma ip ikamu'üm iam. ²¹ Jerusalém ka koreren pima, jewat cuy ip co'a kay jaokaap puxim Judéia eipi watwat. Jeka bewi juy ip je'jēm ğu ikaboğatka watwat. Ikaboğatka kay ğu juy ip jenapōn kogūnpi watwat. ²² Jenapōn ğu juy ip ixekabia be Deus jekay itakomaayū be jeweiğ puye. Ixe soat pe jeweik jemudupmubararaktup ekawēn tağ—kuyjeatup ekawēn tağ — io'e.

²³ — Yukreğayū ipiat supi'ajojo jījā ixekabia be, jekūm pe je'it kukayū dak. Judéia eipi watwat ipiat supi'ajojo jījā. Deus ipiat supi'ajoat Judeuyū be itakoma jījā buye. ²⁴ Cekay itakomaayū Judeuyū yaokaka pajam. Warara'acat ip taomūn. Taomūnmūn ip tujowat wara'at ka dağ. Jerusalém ka sukamu'üm Judeu'ūmayū. Imēn je'bapuk Judeu'ūmayū soat kukukan pima — Jesus o'e.

²⁵ — Iwaruat je'bapukpuk kaxiepiat pe, kaxiaat pe dak, kasopta be dak. Soat ka watwat yağuybabi'üm'üm cīcā je'e. Yağuybabi'üm'üm je'e ip soati jediexixi jījā buye, tipodoy jījā buye dak. ²⁶ Soat kabi beacat muycemcemap jearere. Soat ya'ōca'üm je'e jeparara pibun. Ya'ōca'üm je'e ip ipararuat ebapuk puje — io'e.

²⁷ — Gebuje ip ojo — io'e Jesus. — Kabikerereat eju oajēm puje ip ojo — io'e Jesus. — Soat wağo ōn. Ixeyū ojo. “Ka'ūma ma ejo'iat ya'ōbacaat,” i je'e ip owebe — io'e Jesus. — “Soat podi ma edip,” i je'e ip owebe — io'e Jesus. ²⁸ — Iboap ebapuk puje, ğaxīn ma taxijojom epe'e. Imēnpuye eycokcoğ cuy epesop. Eya'ōcam cuy epesop — io'e. Imēn Jesus o'jekawēn cebe ip.

²⁹ Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ğuwēn jexeyū be.

— Figueira'ip cuy epeyopcoco, wara'at'ip tak. ³⁰ Tupkireatup cēm puje, eyetaybit ğaxīn ma koato je'e iam. ³¹ Imēnpuxim ipararuat ebapuk puje, eyetaybit epe'e ğaxīn ma Deus soat kukukan je'e iam — io'e.

32 — Icēmān ōn e'em eywebe. Soat ḡasũacayũ e'ũ awap soat je'bapuk wekawēn taḡ. 33 Kabi i'ũm, i'pi dak. Wekawēn pit i'ũm ḡu. Soat em wekawēn kay itabut jeedop ip adeayũ — io'e.

34 — Aḡ cuy epesop wajēmap kay — io'e. — Puybitxim ḡu juy epesop kawedixim ḡu dak, tarekrek pupuxim ḡu dak — io'e. — Aḡ cuy epesop wepit pujeap kay. 35 Aḡ'ũm pima epeyekuy wepit puje puca ekuyap puxim ibu buje. 36 Imēnpuye soat em ma aḡ cuy epesop wepicap kay. Soat em cuy epeyekawēn Deus eju — io'e. — “Bay, ocemutaxin cuy eḡuy ipiat'ajoap puxim,” i juy epe'e Deus pe. “Bay, ocebuywatwan cuy eḡuy soat waḡo kay ocajēm puje ocesũsũnap puxim,” i juy epe'e cebe — Jesus o'e.

37-38 Soat kabia Jesus adeayũ mutaybitbin'uk osunuy Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboḡat'a be. Kabia'isum adeayũ je'aweroro'uk ip osodop iḡo'a be Jesus ekawēn com. Kabiogkabiog'i bima o'jepitpit Jesus Oliveira dip'a bicũḡpe xexen.

22

1 Peta ajēm pima paĩyũ kukukayũ Jesus aoka ojuy ip, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayũ dak. Peta butet Páscoa i osunuy. 2 Ixe epeta bima Judeuyũ pāo'a o'o'uk osodop—yamuyuhuhaptōmtēm'ũmat'a. Soat kabia Jesus aoka ojuy oekuku ip paĩyũ kukukayũ, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayũ dak.

— Apēn ḡu xe'e aceyaoka? — io'e ip jewewebe. Adeayũ eta'ũm pima ip yaoka ojuy oekuku, adeayũ buxim iparara ip puye.

3-4 Gebuje Judas o'ju paĩyu kukukayũ kay oibu'un Jesus kay buye. Kũyjobit o'e Satanás a'ō kay. Ixe Judas xepxep putet osunuy. Iscariote i wara'at ibutet osunuy. 12 beayũ'in osunuy ixe. Deus eju kawēnwēnap'a wiwi'ukayũ kukukayũ kay dak o'ju. Jekawēn ām ceweju ip o'ju. Oajēm cekay ip. Jay.

— Ōn ma Jesus oḡũm eywebe yaoka am — io'e. — Apēn xe'e oḡũm eywebe? — io'e Judas.

5 Icocok cĩcā ip o'e paĩyũ kukukayũ, Deus eju kawēnwēnap'a wiwi'ukayũ kukukayũ dak.

— Ocewebe Jesus ūm puje, dinheiro oce'ḡũm ewebe iũmapteim — io'e ip Judas pe.

6 — Ha'a, dinheiro juy eḡũm owebe — io'e cebe ip.

Imēneju soat kabia paĩyũ be Jesus ūm ojuy oeku Judas. Adeayũ eta'ũm pi iũm ojuy oeku.

7-8 Peta ajēm puje, Jesus Pedro o'ḡuju ikaboḡatka be, João dak. Ixe epeta bima Judeuyũ pāo'a o'o'uk osodop ip yamuyuhuhaptōmtēm'ũmat'a. Ovelha aokaka'uk ip osodop

Páscoa epeta bima. Imēnpuye Jesus Pedroyū o'gūju soat muxi-pan am.

— Ikaboġatka be juy epeju — io'e. — Ovelha juy epejat. Epeyaoka juy. Epejoyoy juy wuywebe i'o am Páscoa kabia be — io'e cebe ip—Pedro be, João be dak.

⁹ — Pu'a be xe'e oceyoyoy wuyxat? — io'e ip.

¹⁰ — Eya'ōpicūġcūġ cuy epesop! — io'e. — Ikaboġatka be eyōm puje, aġokatkat eydopabijuk—idibi mūn'a kukat. Ixe nomuju juy epeju — io'e. — Ixe be uk'a be iōm puje, eyju dak epeōm iġo'a be — io'e. ¹¹ — Uk'a iwat pe juy epeyekawēn. “Ocemutaybitbin'ukat o'jewaw'ōmudot ewebe,” i juy epe'e cebe. “ ‘Pu'abi be ebikuy omujum jekōn ām oweju etaybitbinayū eju Páscoa kabia bima,’ i juk o'e ocemutaybitbin'ukat,” i juy epe'e uk'a iwat pe — io'e Jesus. ¹² — Uk'a iwat yabimubapuk eywebe umat'abi, yaboġat'abi, soat opop iat'abi — io'e. — Ibo'abi be juy ovelha epejoyoy wuyxan — io'e cebe ip.

¹³ O'ju ip ikaboġatka be. Apēn cuk adi Jesus o'e cebe ip iap taġ o'tobuxik ip soat taġ. Ovelha o'joyoy ip iġo'abi be.

¹⁴ Jekōn pima Jesus o'jekawēn jemumujuyū eju—12 beayū eju. Kaxikxik'i osodop ip mesa be.

¹⁵ — Páscoa xat o pin cīcā ōn eyweju ijop epeta bima — io'e. — Gaxīn ma juy ōn ipiat'ajom — io'e. ¹⁶ — Deus soat kukukan'ūm pima Páscoa xat ojo'o ġu. Imēnpit Deus soat kukukan pima, ojo'o waram — io'e.

¹⁷ Gebuje Jesus uva'abidi o'timuōm tikōnkōġap pe.

— Bay, ēn xipat cīcā — io'e Deus pe.

Tikōnkōġap o'ġūm jewēju etaybitbinayū be.

— Juku — io'e. — Epetikōn. Epetimu'ē'ē eyewewebe — io'e. ¹⁸ — Ijodi ġu waram uva'abidi otikōn. Deus soat kukukan pima bit, waram otikōn — io'e Jesus.

¹⁹ Gebuje pāo'a o'yabu.

— Bay, ēn xipat — io'e Deus pe.

O'yadakat. O'yaūm cebe ip.

— Iju'a ojebit — io'e. — Eywebeam oje'ū. Ya'o buje we'ūap kay juy ġebum epesop — io'e cebe ip.

²⁰ Jekōn epere buje, uva'abidi o'tiūm cebe ip.

— Ijudi kōn puje, odoymukererenap kay juy ġebum epesop — io'e. — Gasū Deus ikērēat ju'uk eywebewi odoymukereren puye, oje'ū buye. Ikērēat ju'uk eywebewi apēn kuyje ixe o'e iap taġ — io'e Jesus. ²¹ — Mesa be xik'i owejuat ma oūm okay itakomaayū be — io'e. ²² — Soat waġo ōn. Oje'ū apēn cuk adi webay ibikuy osunuy iap taġ. Imēnpit Deus ipiat supi'ajoat oūmat pe — io'e.

²³ — Abu xe'e wuy'in kuka Jesus o'ġūm cekay itakomaayū be? — io'e ip jewewebe Jesus eju jekōnkōnayū.

²⁴ Gebuje Jesus eju etaybitbinayū o'jewa'ōbubu jeweweju.

— Abu wuy'in soat podi ma ya'ōbuyxian je'e? — io'e ip jewewebe.

O'jewa'ōxikxik ip. ²⁵ Jesus o'jekawēn cebe ip.

— “Kūyjobin cuy epesop wa'ō kay,” i'e'em ijodiat kukukayū jebekitkit pe. “Kariwa yoboġat ōn,” i'e'em ip — io'e. — Ijodiat bure ip adeayū xe. ²⁶ Eyju bit imēn ġu juy epesop. Kariwa yoboġat pin pima, ya'ōbuyxi'ūmat puxim cuy epeku — io'e Jesus cebe ip. — Warara'acat kukukat pin pima juy ibuywatwan ip epesop — io'e cebe ip. ²⁷ — Abu kariwa yoboġat? — io'e. — Jekōn ām mesa be xik'iat tu? Ixat tojtjot'ukat ġu xe'e? Jekōn ām mesa be xik'iat ma kariwa yoboġat. Imēnpit eyxe bima wuyxat tojtjot'ukat puxim cuk adi ojekuku. Warara'acat puywatwan cuk adi ojekuku — io'e Jesus. ²⁸ Eybu'un ġu juk adi epesop okay, warara'acat a'ġu ipiat o'supi'ajoat owebe — io'e. ²⁹ — Kuy bima webay o'e owebe “Soat kukukan ecesū,” i. Imēnpuxim “Eyju dak soat kukukayūm epesop oweju,” i ōn e'em eywebe. ³⁰ Ōn soat kukukan pima, wemesa be epeyekōn oweju — io'e. — “Eyju ikērēat kuġ Deus xe,” i epe'e kūyjobit'ūmayū be. “Eyju ikērēat kuġ ġu Deus xe,” i dak cuy epe'e kūyjobicayū be. Imēn epe'e Israel naxeġebitbit pe—12 be tiwatwat pe — io'e Jesus jewēju etaybitbinayū be.

³¹ — Simāo — io'e Jesus Simāo Pedro be. — Eya'ōpicūġ cuy — io'e. — Satanás kuy o'e owebe “Simāo buyxijo pin ōn, itabut paxi je'e wa'ō kay iam,” i — io'e Jesus Simāo be. — Satanás itabucayū xewi emujēm pim apēn wuyju tarekrekata mujēmjēm taixee bewi iap puxim — io'e. — “Ha'a. Esubuyxijo,” i juk oce Satanás pe — io'e Jesus. — “Soat cuy esubuyxijo oweju etaybitbinayū,” i juk oce cebe — io'e Jesus. ³² — Imēnpit kuy ocekawēn Deus eju ewebeam. “Simāo juy esubuywan itabucap epereap puxim,” i oce Deus pe — Jesus o'e. — Waram okay etabun pima, eykitpitpiyū juy esubuywan itabut cīcā am ip okay — io'e Jesus.

³³ — Kariwa, jeiwat ġu ōn — io'e Simāo Jesus pe. — Obu'un ġu ekay — io'e. — Daomūnmūnap'a be dak cuy oju eburem. We'ūap kay ma juy oju eburem — io'e Pedro.

³⁴ — Pedro — io'e. — Sapokay ede'ūm awap, ebapūġ em “Ixe bure ġu ōn,” i ece'e — io'e Jesus pit.

³⁵ Gebuje o'jekawēn wara'acayū eju—jeweju etaybitbinayū eju.

— Patorōn kuġ'ūm cuk adi ōn eymuju, sako kuġ'ūm tak, bolsa kuġ'ūm tak, eyiuk kuġ'ūm tak — io'e. — Irerem tu juk adi epekuku? — io'e.

— Ka'ūma. Xipan cuk adi ocekuku — io'e ip.

36 — Gasū bit — io'e cebe ip — patorōn kuḡ pima juy epetujowat eyekuap taḡ — io'e. — Sako kuḡ pima juy epetujowat. Payao kuḡ'ūm pima juy eyeekabek epeteida ibu am — io'e.

37 — Imēn e'em Deus ekawēntup—omuwēḡaptup:

“Ikērēat muḡēḡē'ukat ēn,” i napa ma ijodiat e'em Deus emunaē be, i.

Ibodup ekawēn taḡ je'e ip owebe ḡasū — io'e Jesus.

38 — Kariwa, ak'i ece — io'e ip. — Xepxep oceju payao kuḡ — io'e ip.

— O'e ma burut — io'e.

39 Ibocewi o'jēm ip jekōnkōnap'a bewi umat'abi bewi.

Jesus o'ju co'a kay—Oliveira dip'a kay—cucu'uk osunuyiap'a kay. Ceweju etaybitbinayū dak o'ju tomuju.

40 O'jekawēn ceweju ip yajēm puje.

— Epeyekawēn cuy Deus eju eywebe ikērēat kukap puxim — io'e.

41 Jesus o'jewerūḡ jewēju etaybitbinayū xewi. Bosusu o'ju. Jaḡēpūḡ ma o'e.

Gebuje Jesus o'jekawēn Deus eju. Jēḡ'aecōḡcōḡ o'jekawēn.

42 — Bay, ebu'u bima bit ipiat esupi'ajoat ḡu owebe — io'e Deus pe. — Imēnpit obikuyap taḡ ḡu juy ece—ebikuyap taḡ acā — io'e.

43 Ibocewi Deus ekawēn tojtjtot'ukat o'kop kabi kadiwi Jesus a'ōmucan am.

44 Biḡ ma ja'ōbuyxim o'jekawēn Deus eju. Jeḡuycūḡat pibun ma oe'ū pin. Topa'adiayey o'e toy buxim, iḡuycūḡ cīcā buye. O'jedopadoyebot ipi ju.

45 Deus eju jekawēn epere buje o'āy. Kirik'āy. Jewēju etaybitbinayū kay oajēm. Jay. Ixexet ma ip o'tobuxik. Ixexet ip jeḡuycūḡap kuḡ ip yoboḡ cīcā buye.

46 — Apēnpuye eyxexet? — io'e. — Epeyewurūḡ cuy! — io'e cebe ip. — Epeyekawēn cuy Deus eju eywebe ikērēat kukap puxim — io'e.

47 Warara'acayū dak oajēm Judas eju. Ixe Judas warara'acayū wap oajēm jaku Jesus iam imutaybin am ip. Ixe 12 beayū'in osunuy.

Oajēm Jesus kay Judas. Oajēm Jesus aḡobu kōn ām tobede am.

48 — Judas — io'e Jesus. — Soat waḡo ōn — io'e. — Waḡobu kōn tu ēn oūm ām okay itakomaayū be? — io'e.

49 Gebuje Jesus eju etaybitbinayū itaybit o'e Jesus pum ip iam.

— Kariwa, oceyaoka du ip pajam? — io'e ip Jesus pe.

50 Pūḡ ixeyū'in tak paīyū kukukat puywatwat'ukat o'suḡuybu'uk pajam. Tep. Iba'at kadiat ḡuybu o'suḡuybu'uk.

51 — Imēn ġu bit epesop! — io'e Jesus jeweju etaybitbinayū be.

Cay. O'suġuybumucay. O'suġuybumuwedap. Guybudip o'e.

52 Gebuje Jesus o'jekawēn Judas ejuayū eju—paīyū kukukayū eju, Deus eju kawēnwēnap'a wiwi'ukayū kukukayū eju dak, Judeuyū kukukayū eju dak.

— Epajēm odaomūn ām ibukurukat taomūnap puxim — io'e. — Eyba'ip kukuġ epajēm — io'e Jesus. 53 — Soat kabia Deus eju kawēnwēnap'a be juk adi oġuy. Epesot ġu juk adi odaomūn ām iġo'a be bima — io'e. — Gasū bit okuk put eywebe eybikuyap taġ. Eybikuyap taġ eyeku but ġasū. Kabiokboġ taġ jekuku'ukayū kukat ijodiat kukat ġasū. Satanás ijodiat kukat ġasū. Eyju dak kūyjobit ixē a'ō kay — io'e Jesus.

54 Judas ejuayū Jesus o'jat. O'tujowat ip paīyū kukukat duk'a kay. Pedro dak o'ju Jesus nomuju. Wūy ma oeku Jesus nomuju. Oajēm ip.

55 Gebuje daxa o'ġusop ip paīyū kukat tuk'a xe, uk'a ekorara be. Oabikbik ip daxa etako be. Pedro xik'i o'e ixeyū parakpe.

56 Gebuje ayacat Pedro o'jojojo—yaypan'isuat—paīyū kukukat puywatwat'ukat. O'jojojo Pedro daxa ekabia daġ puye. O'jeak cekay.

— Ixē dak Jesus eju oeku — io'e ixē ayacat.

57 — Ka'ūma — Pedro bit o'e napa ma. — Tū'ū, ixē bure ġu ōn — io'e napa ma jebuap puxim.

58 Wara'acat Pedro o'jojojo ibun'ūm pima aġokatkat.

— Ēn tak ejeku Jesus eju — io'e cebe.

— Ka'ūma — Pedro o'e. — Jekukum ġu ōn ceweju. Ojeku ġu ōn pit ceweju — io'e napa ma.

59 Pūġ hora kap puje, wara'acat o'jekawēn.

— Icēmān ēn ma Jesus eju ejeku — io'e. — Galiléia eipi bewiat ēn — io'e Pedro be.

60 — Tapu — Pedro bit o'e. — Wetaybit ġu apēn ēn e'em iam — io'e napa ma. — Ixē bure ġu ōn pit — io'e napa ma.

Sapokay o'jede iboam i'e buje. Kariwa Jesus o'jekorepēn.

61 Gebuje o'jeak Pedro kay. Pedro dak o'jeġebu Jesus a'ō kay—kuy bimaap a'ō kay.

— Ebapūġ em napa ma ece'e “Jesus bure ġu ōn,” i — i juk o'e Jesus Pedro be.

62 Kacūġ kay Pedro o'ju. Jesus bure ġu ōn iap kay o'jeġebu. Imēnpuye o'tōn cīcā.

63 Iwiwi'ukayū Jesus o'jowayway—o'jat'iaiyū. Jesus o'ġupokupok ip. 64 Jesus eta o'sutamuekabek ip paġōm.

— Abu emupok exe? — io'e ip cebe iwaywayway am.

65 Jesus o'jomuymuy jījā ip. Warēmtaġ ma ip Jesus o'jukuk.

66 Gebuje Judeuyũ kukukayũ o'je'awero ip, paĩyũ kukukayũ dak, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayũ dak. Judeuyũ awēwē'ukayũ yoboğayũ ip osodop. Kabia'isum ip o'je'awero. Jesus o'tujowat ip ixeyũ kay. Waram ğuto Jesus o'jowaywayway ip.

67 — Ĕn tu Deus emunaē? — io'e ip. “Cemunaē bima bit cuy ece ocewebe,” io'e ip Jesus pe.

— Ōn eymukũyjo bima, okay eyetabut ğu kuka epe'e — io'e Jesus pit. 68 — Omukũyjom cuy epe'e i ōn e'em eywebe bima, kuka omukũyjom ğu epe'e. 69 Imēnpit soat wağo ōn. Gaxĩn ma oabik Deus ba'at kadi—soat podi ma ya'ōbacaat ba'at kadi. Ixe jo'i wa'ōbaca oğuy — io'e Jesus. — Jewejojo'i ma ocesop oca'ōbacaap kuğ — io'e.

70 — Deus ipot tu ĕn? — io'e ip Jesus pe.

— Eyju ma iboam e'em — io'e.

71 — Apēğãm kuka warara'acat atakoy Jesus muy am? Kuy o'e! Kuy ixekawēn oceya'ĩjojo — io'e Judeuyũ kukukayũ. Deus muymuy xeku — io'e ip napa ma.

Oibu'un ip awerom.

23

1 Gebuje Jesus o'tujowat ip Pilatos kay—iecuğap kay. Jesus o'jomuymuy ip Pilatos pe.

2 — Ite ağokatkat warēmtağ ma ocemutaybitbin — io'e ip Pilatos pe napa ma. — “Kũyjobin ğu juy epesop wuyeipi kukat a'ō kay,” i'e'em Jesus ocewebe — io'e ip napa ma. — “Eyedinheiro juy epeğũm ğu César be—wuyeipi kukat pe,” i'e'em ocewebe — Judeuyũ napa ma o'e Pilatos pe. — “Adeayũ kukukat ōn,” i'e'em teku — io'e ip napa ma Judeuyũ. — “Deus emunaē ōn,” i'e'em teku — io'e ip.

3 — Judeuyũ kukukat tu ĕn? — Pilatos o'e Jesus pe.

— Ĕn ma iboam e'em — io'e Jesus.

4 — Ite ağokatkat ikērēat kuğ ğu oxe bit — io'e Pilatos soat pe paĩyũ kukukat pe, je'awero'ibiyũ be dak.

5 — Warēmtağ ma teku ebekitkit mutaybitbin — io'e ip napa ma Pilatos pe. — Koap warēmtağ ma Galilėia eipi watwat mutaybitbin oekuku. Soat tağ imutaybitbin oekuku—Judėia eipi dağ. Gasũ ijoce oajēm. Teku ebekitkit mubu'u'un César a'ō kayap puxim — io'e ip napa ma.

6 — Teku Galilėia eipi bewiat tu? — io'e Pilatos cebe ip.

— Hm hm — io'e ip.

7 Imēnpuye Pilatos Jesus o'ğuju Herodes kay, Herodes Galilėia eipi kukukat puye, Jesus tak Galilėia eipi bewiat puye dak. Ixe Herodes Jerusalēm ka be osunuy ixeyũ kabia be.

⁸ Oajēm ip Herodes kay. Herodes Jesus o'jojojo. Icokcok cīcā o'e ijoom pima. Kuy bima Herodes ijo pin osunuy Jesus awēḡ o'yawēḡtobuxik puye.

— Wuywebe i'e ba'oreat paxi ḡbapuk wetabutpe? — io'e jewebe ma.

⁹ O'jekawēn Jesus eju.

— Abu-a'ōbi ēn jekukum? — io'e cebe. — Ojojojo ḡu buk iat mubapuḡ tu ebu'u wetabutpe? — io'e cebe.

Mūḡ ma osunuy Jesus pit. ¹⁰ Paīyū kukukayū dak Jesus o'jomuymuy jījā, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak.

¹¹ Herodes tak Jesus o'jowayway jījā. Warēmtaḡ ma Jesus o'jukuk, cesorarayū dak. Cesay idipat o'ḡuōm ip Jesus pe iwaywayway am.

Gebujep waram Jesus o'ḡuju Pilatos kay. ¹² Ixe kabia dak Herodes Pilatos burem o'e. Kuy bima itakoma jījā osodop ip jewewekay.

¹³ Gebuje Pilatos paīyū kukukayū o'tomuwā, Judeuyū kukukayū dak, warara'acat tak Judeuyū. ¹⁴ O'jekawēn cebe ip.

— Ite aḡokatkat epetojot okay — io'e. — “Ite aḡokatkat warēmtaḡ ma ocemutaybitbin,” i juk epe'e owebe — io'e. — Kuy ocekawēn ceweju eyetabun — io'e. — Oxe bit ikērēat o'ḡujurūḡ ḡu—pūḡ em tak ka'ūma — io'e. — Te'e ma eyju e'em “Ikērēat kuḡ teku,” i — io'e. ¹⁵ — Herodes tak o'jekawēn ceweju — io'e. — Herodes xe dak ikērēat kuḡ ḡu — io'e. — Imēnpuye waram Jesus o'tujupicat ip ocekey. Cedaḡ ḡu ocewebe bit yaoka am. ¹⁶ Imēnpuye imupok puje oḡuwepak jekpiwan ma iju am — io'e Pilatos.

¹⁷⁻¹⁸ — Ap! — io'e adeayū ya'ōberen Pilatos pe — Ite aḡokatkat eḡujēm ḡu — io'e ip. — Eyaoka ma! — io'e ip. — Barrabás pit eḡujēm daomūnmūnap'a bewi. Ite aḡokatkat pit eḡujēm ḡu — io'e ip ya'ōberen.

Iḡo epeta bima Pilatos pūḡ ma daomūnmūnap'a beat mujēmjem'uk osunuy. Ixe Barrabás daomūnmūnap'a be osunuy. ¹⁹ Kuy bima ixē Barrabás iecuḡap ebekitkit eju o'jenopaḡōḡōm. Jenopaḡōḡōm pima wara'acat o'yaoka. Imēnpuye daomūnmūnap'a be osunuy.

²⁰ Gebuje Pilatos ma Jesus muwekap ojuy o'e.

— Jesus ma oḡuwepak — io'e adeayū be.

²¹ Adeayū bit Jesus pamupayaat ojuy korosa be ce'ū ām.

— Jesus cuy epeyaokaat! — io'e ip Pilatos pe. — Jesus juy esubamupayaat korosa be ce'ū ām — io'e ip ya'ōberen.

²² — Apēnpuye dak osubamupayaat? — io'e Pilatos. — “Ikērēat o'ḡujurūḡ ḡu,” i ōn e'em — io'e. — Cedaḡ ḡu wuywebe

yaoka am — io'e. — Oğupokupokat acã. Imupokupok puje, juy oğuwepak — io'e.

²³ — Ap! — io'e ip. — Jesus esubamupayaat korosa be — ixeyũ bit o'e.

Imẽn o'e ip ade em ma. Ya'õberen o'jewãwã ip. Imẽnpuye:

²⁴ — Iteyũ bikuyap tağ oce, biğ ma cewãwãwãap puxim ip — io'e Pilatos jewebe ma. — Ixeyũ etabun imuwepak pa'ore owebe — io'e jewebe ma.

— Ha'a — io'e adeayũ be—aweromayũ be. — Eybikuyap tağ cuy oce — io'e Pilatos cebe ip.

²⁵ Imẽnpuye Pilatos Barrabás o'gũjemat daomũnmũnap'a bewi—iecuğap ebekitkit eju o'jenopağõğõm'iat o'gũjemat—wara'acat o'yaoka'iat o'gũjemat—adeayũ o'joojuy imujem am'iat o'gũjemat. Jesus pit o'gũm adeayũ be.

— Eybikuyap tağ cuy epe'e cebe — io'e Pilatos. Jesus o'jat ip.

²⁶ Gebuje sorarayũ Simão o'jat. Cirene ka bewiat o'jat ip—koğũnpi bewi ajem'ibit. O'jat ip Jesus korosa dujowan co'a kay bima. Korosa o'jomuy ip Simão a'õpi'a jeje. O'tujowacat Jesus nomuju. ²⁷ Adeayũ dak o'ju Jesus nomuju.

Aoyũ dak o'tõn cĩcã Jesus kay. Iğuycũğ cĩcã ip o'e Jesus kay.

²⁸ Imẽnpit Jesus o'jekorepẽn cekay ip.

— Tũ'ũ'ũyũ — io'e cebe ip—Jerusalém ka watwat pe—aoyũ be. — Eywewekay acã juy epetõtõn—okay bit ka'ũma — io'e. — Ey'iyũ kay dak cuy epetõtõn — io'e. ²⁹ — Ipiat epesupi'ajojo. Ipiat'ajojom pima soat je'e "Icokcok e'em i'it kapkap'ũmayũ, i'it'it'ibit'ũmayũ dak, i'it muytin'ũm'ibiyũ dak," i — io'e Jesus.

³⁰ — Adeayũ ce'ũ pin je'e ixe kabia be ipiat'ajojom puye. "Ocejeje juy a'a'at ocemuy'ũ am," i je'e ip co'a be. "Ocemunem cuy," i je'e ip co'a'ũn'a be — io'e. ³¹ — "Imẽn yopkicat'ip kukuğ pima, apẽn xe'e kuka yopkarawat'ip o'jukuk ip?" i'e'em eyju — io'e Jesus waayũ be.

Imẽn Jesus o'e cebe ip warẽmtağ ip jekuğ puye.

³² Xepxepayũ dak o'tujowat ip Jesus eju yaoka am—iecuğap a'õ kay'ũmayũ.

³³ Co'a be yajem puje Jesus pa o'subamupaya ip korosa jeje. Ce'uat'a ririt'a i omuy co'a butet. Iecuğap a'õ kay kũyjobit'ũmayũ dak o'subamupaya ip wara'at pe korosa be—xepxepayũ. Pũğ korosa o'jomuy ip ipikũyũ be Jesus ba'at kadi. Wara'at o'jomuy ip iba'ũğat kadi. Jesus tak o'jekawẽn Deus eju.

³⁴ — Bay — io'e. — Gebum ğu juy apẽn ip warẽmtağ okuk iap kay, itaybit ğu ip ajo pẽn pẽn oceju iam puye — io'e Jesus.

Gebuje dado o'joxikxik ip Jesus pa o'subamupaya'iyũ. Jesus esay mu'ẽ'ẽ am jewewebe o'joxikxik ip ipi ju. Dado

karatũg'a buxim o'yanuy. Ibararuk o'yanuy. ³⁵ Adeayũ dak osodop Jesus cocom. Judeuyũ kukukayũ bit warẽmtağ o'e ip Jesus pe iwaywayway am.

— Teku warara'acat o'taxijo — io'e Judeuyũ kukukayũ. — Teku Deus emunaẽ bima, juy jewedaxijo — io'e ip iwaywayway am. — Deus pe wuydaxijo am o'taẽ'ibit pima juy jewedaxijo — io'e ip.

³⁶ Sorarayũ dak Jesus o'jowaywayway. Uva'abidi ùm ojuy ip o'e cebe tikõn ãm—tideiboğ'ũmati.

³⁷ — Ën Judeuyũ kukukat pima juy ecedaxijo — io'e sorarayũ.

³⁸ Taperadup toro'i oeku korosa eju Jesus abi ase—tupararukatup—Judeuyũ kukukat teku iap mubapukatup.

³⁹ Gebuje wara'at korosa ejuat Jesus o'jomuymuy—iecuğap a'õ kay kũyjobit'ũmat.

— Ën Deus emunaẽ bima, ocedaxijom cuy ece — io'e ya'õberen Jesus pe. — Ecedaxijo dak cuy — io'e.

⁴⁰ Wara'at ejuat pit jebure o'ğukorẽm korosa ejuat.

— Eparara ġu du Deus puxim? — io'e jebure be. — Wuyewewēju ma wuyju je'ũm korosa eju. ⁴¹ Cedağ wuywebe je'ũ ãm ikẽrẽat cuk adi ağujurũğrũğiap teim — io'e. — Ite bit o'ğujurũğrũğ ġu ikẽrẽat — io'e.

⁴² — Jesus — io'e ixē wara'at. — Gbum cuy okay eğuy ãn soat kukukan pima — io'e Jesus pe.

⁴³ — Icẽmãn õn e'em ewebe, ġasũ ma ãn oweju ecesũy onuyapka be—idip cĩcãatka be — io'e Jesus ixē wara'at pe.

⁴⁴⁻⁴⁵ Pağo oicuk jekpiwan ma—Deus eju kawẽnwẽnap'a beat epağo—xĩntabi nomudip epağo. Oicuk ipidase ixē pağo bit.

Kaxi wuyase bima kabiok o'e soat tağ i'pi dağ. Kaxiepiat o'jepirẽm. O'jekabia ġu. Ibun ma kabiok oeku—ebapũğ ehora.

⁴⁶ Gebuje Jesus o'jekawẽn Deus pe.

— Bay — io'e. — Ağ cuy eğuy okay. Je'ũm cuy õn ebikuyap tağ — io'e ya'õberen.

Oe'ũ. ⁴⁷ 100 be sorarayũ kukat o'jeak cekay. Apẽn oe'ũ iap o'jojojo.

— A'õbuyxi soat podi ma — io'e Deus pe. — Icẽmãn ite ağokatkat ikẽrẽat kuğ ġu osunuy — io'e.

⁴⁸ Korosa be ce'ũap com o'je'awero'iaiyũ dak o'jepit ip jeduk'a be. O'jepit ip jewekũmpi okakam jeğuycũğap pibun. ⁴⁹ Jesus bureyũ dak wũywũy ma korosa wi ip osodop, aoyũ dak—Galilėia eipi bewi Jesus eju yajẽm'ibiyũ. Kacũğcũğ'i osodop ip Jesus e'ũap cocom.

50 Gebuje José o'ju Pilatos kay—Arimatéia ka bewiat—Judéia eipi bewiat. Ixe Judeuyũ awẽwẽ'ukat yoboğat osunuy. Xipat cĩcã osunuy. Cũğ cĩcã osunuy. Soat xe ya'õbuyxi osunuy. 51 Warara'acayũ juk adi Jesus aoka ojuy osodop ip Judeuyũ awẽwẽ'ukayũ yoboğayũ. José bit ka'ũma. Deus soat kukukan iap wiwim osunuy José bit. 52 Oajẽm Pilatos kay ixe José.

Gebuje korosa ejuwi Jesus'ũm jebit mukop ojuy o'e.

— Jesus'ũm jebit cuy oju'ukat — io'e Pilatos pe.

— Eju'uk cuy — io'e Pilatos.

53 O'ju i'uğ. Oajẽm. Jesus'ũm jebit o'ju'uk korosa ejuwi José. Jesus'ũm jebit o'jomũnmũn pağõm—idip cĩcãan, irucan. Imũnmũn epere buje, o'tujowat witabikũy kay. Jesus'ũm jebit o'jomõğ witabikũy be ikũykot'isuatkũy be.

54 Sexta-feira osunuy. Katpuje jĩjã o'e. Gaxĩn ma jebodoydoyap kabia Judeuyũ be.

55 Aoyũ o'ju José eju—Galiléia eipi bewiayũ. Witabikũy o'sukũyjojo ip. Apẽn Jesus'ũm jebit o'jomõğ'iap o'jojojo ip.

56 Ibocewi o'jepit ip jeduk'a be. Tõmte' oatõm o'tõmuwekoy ip Jesus'ũm jebit mude'onap ojuy. Kuyaje acã ijebit mude'on ojuy ip osodop, kuy jebodoydoyap kabia buye. Kapikpi kuka o'e kuyaje.

24

1 Judeuyũ ebodoydoyap kabia bima aoyũ o'jebodoy jawẽwẽap ekawẽn tağ. Kabia'isum pit waram o'ju ip witabikũy kay. Domingo bima ip o'ju. Tõmte' oatõm tujowan o'ju ip Jesus'ũm mude'on ojuy. Jay. Oajẽm ip.

2 Yajẽm puje wita'a o'yadobuxik ip yawede—ikũynomudip'a.

3 Oõm ip witabikũy be. Jesus'ũm jebit o'tobuxik gu ip.

4 Yağuybabi'ũm cĩcã ip o'e tobuxik'ũm puye.

— Apẽn xe'e ixe o'e? — io'e ip jewewebe.

Xepxep ağokatkayũ dak o'jebapuk aoyũ wap—kabi bewiayũ. Cesay kuğ osodop ip isopsupat kuğ. 5 Jeparara pibun ma ip o'jẽğ'aecõğcõğ cewap ip. Ağokatkayũ dak o'jekawẽn aoyũ be.

— Tũ'ũ'ũyũ — io'e ip. — Apẽnpuye eyju itaicat kudadam ce'uat topapkũy be? — io'e ip. 6 — Ixe ijoce gu. Deus ixe o'ğutait waram. O'guyu kabi kay — io'e ip. — Gbum cuy epesop ixe a'õ kay—Galiléia eipi be bima iap a'õ kay. 7 “Soat wago õn,” i mo o'e eywebe. “Ikẽrẽat mujurũğrũğ'ukayũ be oũm ip,” i mo o'e eywebe — io'e ip. — “Obamupaya ip korosa be. Oje'ũ. Imẽnpit xepxep xet kap puje waram ocejetait,” i mo o'e eywebe — io'e aoyũ be ixeyũ ağokatkayũ.

⁸ Gebuje Jesus a'ō kay o'jegebu ip. O'jēm ip witabikūy bewi.
⁹ Aripit. O'jepit onze beayū mukūyjo am apēn cuk ip o'jojojo iam. Jay. Oajēm ip. Soat o'guwēn ip onze beayū be—Jesus eju oekuku'iaiyū be, warara'acayū be dak. ¹⁰ Maria Madalena soat o'guwēn Jesus emumujuyū be, Joana dak, Tiago xi dak, warara'acayū dak. Tiago xi butet Maria i osunuy. Soat o'guwen ip Jesus emumujuyū be. ¹¹ Warēmtağ ma tūybe aoyū kawēnwēn iān o'e ip. Itabut ġu ip o'e cekawēn kay.

¹² Pedro bit dao ma o'ju witabikūy kay. Oajēm. O'jeerot. Itaburuh. O'jetaburut witabikūy kay. Pağo acā o'jojojo—idip cīcāat—irucat. Wara'at pit o'jojojo ġu.

— Ka'ūmġu Jesus! — io'e.

Ibocewi o'jepit jeduk'a be. Yağuybabi'ūm cīcā o'e.

— Apen xe'e o'e ip Jesus'ūm jebit pe? — io'e jewebe ma. — Poma xe'e ijebit o'tujowat ip? — io'e.

¹³ Ixe kabia be xepxep Jesus eju oekuku'iaiyū o'ju Emaús ka kay. Emaús ka 10 kilometros osunuy Jerusalém ka wi. ¹⁴ E dağ ip kawēnwēn oeku. Apēn Jesus'ūm o'tobuxik ġu ip witabikūy be iam kawēnwēn ip oeku. ¹⁵ Kawēnwēn pima Jesus oajēm ixeyū kay—xepxepayū kay. Ceweju ip o'ju e dağ. ¹⁶ Jesus o'jojojo ip. O'jetabiebarēm ip Jesus teku iam. Tūybe Jesus ce'ū mabuk opop iān o'e ip.

¹⁷ — Apēn eyju kawēnwēn e dağ? — io'e Jesus cebe ip. Topağuycūğcūğ o'jecūcū ip. ¹⁸ Ixeyū'in o'jede Jesus pe. Cleopas i ibutet osunuy.

— Soat Jerusalém ka watwat itaybit apēn o'jebapuk ibo ka be ġasū iam. Ĕn acā etaybit ġu! — io'e.

¹⁹ — Apēn xe'e o'jebapuk? — io'e Jesus cebe ip.

— Apēn Jesus pe o'e ip iap awēğ eyawēğtobuxik ġu du—Nazaré ka bewiat pe iap awēğ? — io'e. — Ixe Jesus Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat osunuy. Soat xe ya'ōbuyxi osunuy. Ocejajojo ġu iap mubapukpuğ oekuku Deus a'ōbi. Ixe juk cedağ ocemutaybitbitbin — io'e. ²⁰ — Paīyū kukukayū wuyka kukukayū dak Jesus o'ğūm Judeu'ūmayū be yaoka am. Jesus pa o'subamupaya ip korosa be — io'e. ²¹ — Ocejju bit tūybe ixex Judeuyū taxijo iān cuk adi oce'e — io'e. — Inaka ebapūğ kabia kuy o'kap ce'ūap kabia. ²² Imēnpit oce'in ip ocağuy mubabi'ūm aoyū — io'e. — Witabikūy be o'ju ip kabia'isum. Ikudadam ip oeku — io'e. ²³ — Jesus'ūm jebit o'tobuxik ġu ip ikūy be — io'e. — Ocekay o'jepit ip — io'e. — “Deus ekawēn tojotjot'ukayū ocejojojo,” i mo o'e ip ocewebe — io'e Jesus pe. — “Kabi bewiat ocejojojo,” i mo o'e ip ocewebe — io'e. — “Jesus waram o'jetait,” i mo o'e ip ocewebe — io'e Jesus pe. ²⁴ — Wara'at ocebureyū o'ju witabikūy kay — io'e. — Apēn aoyū o'e iap tağ o'tobuxik ip — io'e. — Jesus pit o'jojojo ġu ip — io'e Jesus pe.

25 — Eyetaybin wa'ũm cĩcã Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ'ũm'ũm ekawẽn — io'e Jesus cebe ip. — Eyetabun wa'ũm cĩcã! ²⁶ Cedağ osunuy Deus xe Cristo imẽn ipiat'ajo am, je'ũ ãm tak—wuydaxijo am Deus emunaẽ. Cedağ osunuy waram kabi kay jeu am soat kukukan—Deus co'i ya'õbacaan—Deus co'i idipan — io'e Jesus cebe ip.

²⁷ Jemuwẽnuwẽğaptup ekawẽn o'ğukũyjojo ip soatup ekawẽn—Deus ekawẽntup ekawẽn—Moisés emudupmubararaktup ekawẽn, soat Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ emudupmubararaktup ekawẽn tak. Iboaptup ekawẽn o'ğukũyjojo ip.

²⁸ Imẽn oajẽm ip jejuapka kay—Emaús ka kay.

— Bosusu ma buk oju — Jesus o'e cebe ip.

²⁹ — Ocexe juy eguy — ixeyũ bit o'e. — Katpuje jĩjã o'e kuy. Kabioğ wuyju — io'e xepxepayũ Jesus pe.

Imẽnpuye Jesus o'ju ceweju ip cexe ip jenũy ã. Oõm ip tuk'a be.

³⁰ Gebuje Jesus pão'a o'yabu jekõn pima ceweju ip.

— Bay, ãn xipat — io'e Deus pe.

O'yadakatkak. O'yaũm cebe ip. ³¹ Jetaan ip o'jeak. Teku Jesus iam itaybit ip o'e. Imẽnpit Jesus o'jepa'ũm.

³² — Oca'õxabida karabakbakãn oce'e e dağ oceweju kawẽnwẽn pima, Deus ekawẽn muwẽnuwẽn pima — io'e ip jewewebe.

³³ Gebuje o'jẽm ip mesa bewi. Aripit. O'jepit ip Jerusalém ka kay. Jay. Oajẽm ip.

Gebuje onze beayũ o'tobuxik ip—jebureyũ. Awerom ip o'tobuxik.

³⁴ — Wuykukukat waram o'jetait — io'e ip xepxepayũ be. — Simão itaicat o'jojojo — io'e ip.

³⁵ Gebuje xepxepayũ apẽn Jesus o'e cebe ip iap o'ğuwẽn jebureyũ be.

— Jesus o'jebapuk ocekey e dağ — io'e ip. — Pão'a dakat puje, ocetaybit oce'e teku Jesus iam — io'e xepxepayũ cebe ip.

³⁶ Dao ma Jesus o'jebapuk aweromayũ kay imẽn kawẽnwẽn pima ip.

— Kaba'ũm cuy epesop — io'e.

³⁷ O'jekuy ip. Iparara jĩjã ip o'e. Tũybe axik iãn o'e ip.

³⁸ — Apẽnpuye eykuykuykuy? — io'e Jesus. — Apẽnpuye eyju e'em “Cẽm tu Jesus waram o'jetait?” i? Apẽnpuye eyetabut ğu okay? — Jesus o'e. ³⁹ — Ak epe'e obu kay, wui kay dak. Goku tapoa kuybut — io'e. — Obu kukuğ cuy epe'e — io'e. — Wui kukuğ tak cuy epe'e. Asubit'ũm! Axik tu õn eyxe? Axik taohe ğu. Õn pit odaohe — io'e Jesus.

⁴⁰ Imẽn e'em pima, o'jewebumubapuk cebe ip. O'jeweimubapuk.

⁴¹ Imēnpit itabut ġu ma buk o'e ip Jesus kay jecokcok pibun, yaġuybabi'ūm'ūm ip puye.

— Ajo opop eyxe i'o am? — Jesus tak o'e cebe ip.

⁴² Axima yoyoy o'ġūm ip cebe i'o am. ⁴³ O'jat. Etabutpe ip o'jo'o.

⁴⁴ Gebuje o'jekawēn ceweju ip.

— Moisés apēn warēmtaġ itakomaayū okuk iaptup o'tupmubararak, Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū'ūm'ūm tak — io'e. — Davi dak apēn warēmtaġ ip okuk iaptup o'tupmubararak Salmidup pe—jebibododonaptup pe — io'e. — Ixeyū'ūm'ūm emudupmubararakatup pe iap taġ ma ip okuk ikērēm — io'e. — Eyweju ōn pima iboap oġuwēn eywebe — io'e Jesus.

⁴⁵ Ixeyū mutaybitbin o'e apēnape Deus ekawēn iam.

⁴⁶ — Imēn e'em iġodup:

Deus emunaē juy ipiat supi'ajo, i. Je'ū juy, i. Xepxep xet kap puje, waram jetait ġuto, i. ⁴⁷ Ixe a'ōbi itabucayū juy kawēn idipat ġuwēn soat ka watwat pe, i. Koap Jerusalém ka watwat pe juy ġuwēn ip, i. Guyjom wara'atka watwat pe juy ġuwēn ip, i. “Ikērēat mujurūġrūġap cuy epeyepere,” i juy je'e ip, i. “Ikērēat mujurūġrūġap epere buje, Deus ikērēat ju'uk eywebewi,” i juy je'e ip, i.

Imēn e'em iġodup, — io'e Jesus. ⁴⁸ — Wekawēn epeya'ījojo. We'ūap tak epejojojo ma. Soat ka watwat pe juy iboap epeġuwēn — io'e Jesus cebe ip. ⁴⁹ — “Jeya'ōmucan ōn,” io'e webay eywebe — io'e. — Webay a'ōbi ōn jeya'ōmucan — io'e Jesus. — Deus pe eya'ōmucanap wiwim cuy epesop ikaboġatka be—Jerusalém ka be — io'e. — Gaxīn ma juy jeya'ōmucan — io'e cebe ip.

⁵⁰ Jesus ixeyū o'tujowat Betânia ka be.

Gebuje o'jekawēn Deus eju cebeam ip.

— Bay, xipan cuy teyūku ejukuk — io'e Deus pe.

⁵¹ Bosusu o'ju cexewi ip Deus eju kawēnwēn pima.

Gebuje Deus o'tujowat jewekay, kabi kay.

⁵² — Bay, ēn xipat cīcā — io'e ip Deus pe tujowacap cocoayū.

— Ka'ūma ma ejo'iat ya'ōbacaat — io'e ip cebe.

Gebuje o'jepit ip Jerusalém ka kay. Icokcok cīcā ip osodop.

⁵³ Deus eju kawēnwēnap'a be osodop ip soat em—yaboġat'a be.

— Bay, ka'ūma ma ejo'iat ya'ōbuyxiat — i'e'em ip osodop.

JESUS CRISTO MUWĒĜAP EKAWĒNTUP—JOÃO EMUDUPMUBARARAKTUP

¹ Jesus Cristo oajēm Deus mubapuk am ijodiayū be. Ipi muġē awap Deus mubapukpuk'ukat kuy osunuy. Deus xe osunuy. Deus co'i osunuy. ² Ixe Deus xe osunuy ipi muġēm pima. ³ Deus eju ixē soat o'ġuġe—ipi daġat, kabi beat tak. Ka'ūma ma kajuk o'e ipi daġ ixē imujurūġ'ūm pima. ⁴ Ja'ōbi dak ixē itabēġayū mujurūġrūġ'uk osunuy. Ixe icēmān wuymutaybitbin'uk osunuy Deus ekawēn—apēn kaxi wuy mukabiahama puxim. ⁵ Ixe oajēm ijodi Deus ekawēn wuy mutaybin am. Ade ijā ikērēat mujurūġrūġ'ukayū osodop ijodi. Imēnpit ixē ekawēn muwēnmu'ūm pa'ore osodop ip.

⁶ Ixe ajēm awap Deus warara'acat o'ġudot ijodi aġokatkat. Ja'ōbi o'ġudot. João i ibutet osunuy. ⁷ Oajēm Jesus Cristo muwēn ām—kabiaap puximat muwēn ām ijodiayū be. Ixe o'ġuwēnuwēn adeayū mutabun am cekay. ⁸ João ma ixē Deus mubapukpuk'ukat ġu osunuy. Oajēm ixē muwēn ām acā.

⁹ — Ixe kawēn icēmat wuy mutaybitbin je'e — io'e João. — Ixe jajēm ijodi — io'e João. — Soat mutaybitbin jeku Deus ekawēn — io'e João.

¹⁰ Deus mubapukpuk'ukat oajēm ipi kay. Ijodi oekuku. Soat ipi daġacat ixē emumuġē osodopdop ip. Inaka ibu'u o'e ip jetabun cekay. ¹¹ Jebadipyū kay oajēm—Judeuyū kay. Inaka itabut ġu o'e ip cekay. ¹² Warara'acayū bit ixē kay osodop ip. Itabut ip osodop ixē kay. Imēnpuye:

— Deus ebekitkiyū eyju ġasū, okay eyetabut puye — io'e cebe ip.

¹³ Bekitkit jebapukpuġ ijodi ayacat'uk pewi kapkam puye; aġokatkat aoyū dabi'o pin e'em puye dak; aġokatkat jekpot mujurūġ pin puye dak. Imēn ġu bit wuyju Deus ebekitkin e'em. Ijodiayū Deus ebekitkin e'em Deus ibikuy buye acā.

¹⁴ Deus mubapukpuk'ukat ijodian o'e. Jesus Cristo ijodian o'e. Wuyxe osunuy. Pūġ ma Deus ipot osunuy. Wara'at ka'ūmġu—ixē acā. Ijodiayū ikērēat mujurūġrūġ oekuku. Inaka ixē xe ikukpin cīcā osodop ip. Icēmān ixē Deus ekawēn wuy mutaybitbin'uk osunuy. Imēneju:

— Warara'acat podi ma teku idip — i juy ace'e'e wuyewewebe.

¹⁵ João Batista abu Deus mubapukpuk'ukat iap muwēnuwēn oeku adeayū be. Ixe imēn o'e:

Omuykuiat ma ya'õbuyxi, i. Õn pit ka'ũma, i. Okap awap ixe itabêg osunuy iwaço ma'gu õn, i. Imênpuye obodi ma ya'õbuyxi ixe ma, i. Ixe kuy oğuwên eywebe, io'e — João o'e. Imên abu Deus mubapukpuk'ukat iap muwênuwên oeku João Batista.

¹⁶ Soat kabia ixe xe wuykukpin cĩcã ikêrêat mujurũgrũg ma'gu wuyju. Soat podi ma xipan wuykuğ, ixe xe wuykukpin puye.

¹⁷ — Eyju cũg ma Deus xe cekawên tağ jekukum pima — i juk adi o'e'e Moisés'ũm wuydobuyũ'ũm'ũm pe. — Deus xe eykukpin cĩcã ikêrêat mujurũgrũg ma'gu eyju — i juk adi o'e'e Jesus Cristo bit.

Ixe kawên icēmat muwênuwên oekuku. ¹⁸ Ka'ũma ma Deus o'jojojo buk. Ixe ipot pũg ma. Ipot acã o'jojojo. Ipot ikukpin cĩcã jebay mubapukpuk'uk osunuy wuywebe. Deus mubapukpuk'ukat ixe.

¹⁹⁻²⁸ Judeuyũ kukukayũ jepaĩyũ o'ğuju João Batista kay. O'ğuju ip jekawên âm ceweju. Jerusalém ka beayũ osodop ip ixeyũ Judeuyũ kukukayũ. Paĩyũ buywatwat'ukayũ dak o'ğuju ip. Levitayũ i ibuywatwat'ukayũ butet osunuy. Fariseuyũ ixeyũ o'ğuju João kay. Betânia ka xe o'jekawên ip. Jordãodi wĩnãbu o'jekawên ip. João iboceayũ mubatisasan osunuy ijudi be. Oajēm ip João kay. Jay. João ibu'u gu o'e jekawên âm ceweju ip.

— Abu ên? — io'e ip João be.

— Cristo gu õn — io'e João. — Ijodiayũ daxijojo'ukan Deus emunaē gu õn.

— Abu ên? — io'e ma'guto ip. — Elias du ên? — io'e ip. — Deus ekawên muwênuwên'ukat tu ên? Waram guto du ekop ocekey? Kuyjeat tu ên? — io'e ip cebe.

— Ka'ũma — io'e. — Elias gu õn.

— Deus ekawên muwênuwên'ukat tu ên—ocemumuwiwiat? — io'e ip.

— Ka'ũma — io'e. — Eyemumuwiwiat gu õn — io'e.

— Abu ên? — io'e ma'guto ip. — Abu ên iap cuy eğuwên ocewebe. Abu ên iap muwên pin oceju ocemudocayũ be — io'e ip João be.

— Uk'a'ũmat pe wuyjuyũ mukũyjojom pit õn — io'e João. — “Ikêrêat mujurũgrũgap cuy epeyepere,” i õn e'em cebe ip. “Wuykukukat jajēm,” i õn e'em. “Kũyjobin cuy epe-sop ya'õ kay,” i õn e'em cebe ip — io'e. — Imên õn e'em cebe ip Isaías ekawên tağ—kuyat ekawên tağ—Deus ekawên muwênuwên'ukat ekawên tağ — io'e.

— “Deus ekawên muwênuwên'ukat gu õn,” i juk ece ocewebe, “Eymumuwiwiat gu õn,” i dak, “Elias gu õn,” i dak

— io'e ip. — Apēnpuye dak ěn wuyjuyũ mubatisasan? — io'e ip.

— Ōn ma ijodiayũ mubatisasan idibi be — io'e João. — Wara'at pit omuy wuyparakpe. Eyetaybit ġu ixem. Deus ekawěn eymutaybitbin cuk adi ojekuku. Gasũ bit ixē jeymutaybin. Omuykuiat ya'õbuyxiat. Ōn pit ixē jo'i'ũmġu. Wa'õbuyxi ġu ōn pit ixē buxim — io'e João.

²⁹ Kuyaje João jekay Jesus ajěmap o'jojajo.

— Ak'i juy epe'e! — io'e João adeayũ be. — Teku Deus emunaě. Paĩyũ cordeiro aokaka'uk osodop ip ikěrěat uk am wuydobuyũ'ũm'ũm pewi — io'e. — Iměnpuxim teku je'ũ ikěrěat uk am wuywebewi — io'e. ³⁰— Ixe oġuwěn eywebe kapusu — io'e. — “Gasũ bit wara'at Deus ekawěn jeymutaybin,” i juk oce eywebe. “Okap awap ixē kuy itaběġ osunuy iwaġo ma'ġu ōn,” i juk oce eywebe. “Iměnpuye ixē ya'õbuyxiat. Ōn pit ixē jo'i'ũmġu. Wa'õbuyxi ġu ōn pit” i juk oce eywebe — io'e. ³¹⁻³³ — Ōn pit wetaybit ġu oġuy abu ixē osunuy iam. Iměnpit Israel naxeġebitbit mutaybin ojuy oġuy abu Deus emunaě iam. Iměnpuye ojot ijodiacat mubatisasan — io'e. — Ōn pit wetaybit ġu oġuy abu ixē iam — io'e João. — Iměnpit Deus cuk o'e owebe: “Obiõġbuk je'kop wemunaě kay,” i. “Ixe be jeedop,” i. “Ixe epejojajo,” i. “Ixe jebiõġbuk ġuõm ijoceayũ be,” i. Iměn omudocat cuk o'e owebe — io'e—João o'e.

Iměn João Jesus muwěnuwěn oekuku.

— Deus biõġbuk ojojojajo — io'e João. — O'kop kabi kadiwi. Pukaso jo'i osunuy ibiõġbuk. Jesus abi jeje o'jecũġ — io'e João. ³⁴ — Ixe ma ojojojajo. Ixe Deus ipot. Iboap oġuwěn eywebe — io'e João iboceayũ be.

³⁵ Kuyaje João Batista waram Jesus o'jojajo. João cũġ'i osunuy jeweju etaybitbinayũ eju—xepxepayũ eju. ³⁶ Jesus cũġcũġ o'e cewap ip.

— Ak'i juy epe'e! — io'e João. — Teku Deus emunaě — io'e. — Cordeiro e'ũap co'i teku je'ũ ikěrěat uk am wuywebewi — io'e.

³⁷ Iboap co buje, Jesus kay o'ju ip João eju etaybitbinayũ—xepxepayũ. João ip o'suiwat Jesus kay jeju am.

³⁸ Jesus o'jekorepěn.

— Ajo-kudadam eyju? — io'e Jesus.

— Ocemutaybitbin'ukat, poce ěn? — io'e ip.

³⁹ — Ga'a onuynuyap'a kay aju — io'e Jesus.

O'ju ip Jesus eju. Oajěm ip Jesus nuynuyap'a be. Katpuje ip oajěm—16 hora bima. Uk'a be ip oõm. Jesus eju ip osodop ixē kabia. ⁴⁰ Pũġ ma ixeyũ'in André i osunuy—xepxepayũ'in. André kuy João ekawěn itaybit osunuy. Iměneju Jesus eju o'ju. Ixe André Simão kitpit osunuy.

41 Gebuje André o'ju Simão kay—jewaḡo kay.

— Cristo oacetobuxik — io'e Simão be.
(Wuydaxijo am Deus emunaẽ iape Cristo.)

42 O'tujowat Jesus kay. Jesus Simão o'jojoho.

— Ën aco'i Simão — io'e. — João ipot aco'i ãn. Wara'at ebuten ḡasũ — io'e. — Ojomõḡ ebuten. Céfo i ebuten je'e — io'e Jesus.

(Céfo Pedro iape Grego a'õm, wita'a iape Mundurukú a'õm).

43 Kuyaje:

— Cum puk õn Galiléia eipi kay — io'e Jesus.

Jesus Filipe o'tobuxik e daḡ pima.

— Filipe, oweju juy ejeku — io'e.

44 Filipe Betsaida ka bewiat osunuy, André dak, Simão Pedro dak. Pũḡka bewiat ip osodop.

45 Gebuje Filipe Natanael o'tobuxik.

— Deus emunaẽ oacetobuxik — io'e Natanael be. — Moisés ixe muwẽḡaptup o'tupmubararak kuyje — io'e. — Deus a'õbi o'tupmubararak. Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ'ũm'ũm tak ixe muwẽḡaptup o'tupmubararak. Jesus i ibutet. José'ũm ipot ixe, Nazaré ka bewiat — io'e.

46 — Apẽn ãn e'em? — io'e Natanael. — Nazaré ka bewi ḡu Deus emunaẽ jajẽm — io'e.

— Ejot cuy ijom — io'e Filipe bit.

47 Jesus Natanael o'jojoho ajẽm pima.

— Ak'i juy epe'e — Jesus o'e jeweuacat pe. — Teku Israel naxeḡebit — io'e. — Wuymuḡuykukuku'ukat ḡu teku! Icẽmãn e'e'ukat ma teku! — io'e.

48 — Ën pit ojojo ḡu buk — io'e. — Apẽntak ãn etaybit õn? — io'e Natanael.

— Filipe be enomuwã buje õn ejojo wũy ma'ḡu ãn — io'e Jesus. — Ën figueira'ip kabicuk pe bima ejojo õn — io'e. — Wa'õbacaam õn ejojo — io'e.

49 — Ocemutaybitbin'ukat — io'e. — Ën ma Deus ipot — io'e. — Icẽmãn ãn ma Israel naxeḡebitbiyũ kukukat — io'e.

50 — Etabut okay, “Ën figueira'ip kabicuk pe bima ejojo õn,” i juk oce buye. “Jesus itaybit cĩcã,” i ãn e'em. Guyjom pit obacaap ojomõḡ ijodiacayũ be. Iboap epejojoho. “Soat podi ma Jesus ya'õbaca,” i ece ḡebuje bit — io'e.⁵¹ — Icẽmãn õn e'em eywebe — io'e Jesus soat pe ijodiacayũ be. — Soat waḡo õn — io'e. — Koce'i je'e kabi. Deus ekawẽn tojotjot'ukayũ je'kop okay. Jeu dak ip oxewi. Soat iboap epejojoho — io'e Jesus cebe ip.

2

¹ Xepxep xet kap puje Jesus o'ju jewebumũnap epeta kay. O'ju jeweu etaybitbinayũ eju—12 beayũ eju. Judeuyũ peta

muğëğë'uk osodop ip jewebumün puje. Caná ka be peta o'ğugë. Ibo ka Galiléia eipi be o'sukadop. ² Jesusyũ juk o'tomuwã ip. Ixi dak o'ju ceweju ip.

³ Gebuje uva'abidi kay o'e ip o'ti'ũm puye.

— Uva'abidi o'ti'ũm — io'e ixi Jesus pe.

⁴ — Aĩ — io'e Jesus. — I'e but ğu iboap owebe. Gasũ bit cũğ ğu owebe Deus a'õbacaap mōğ ãm.

⁵ Gebuje ixi o'ju peta iwat a'õbuywatwat'ukayũ kay.

— O'it a'õ kay juy epe'e — io'e cebe ip.

⁶ Idibi mün'a o'yadop iboce 6 be. Wita'a muğëğë o'yadop yaboğat'a. 80 litro opop pũğ'a be idibi, 100 litro dak. Judeuyũ jewebuwywuy'uk ip osodop jekõn puje, jekõn epere buje dak. Jevasília wuywuy'uk osodop ip soat em. Imēnpuye ti'ade o'tidop iğo'a be.

⁷ O'jekawēn ibuywatwat'ukayũ be ixē Jesus.

— Idibi juy epetibu ite'a munopapũn ãm—pote'a munopapũn ãm — io'e. — Epeyamunopapũnpũn cuy ip idibim — io'e.

Idibi o'eimuõm ip pote'a be. Yanopapũn o'e.

⁸ — Ti'in cuy epeti'uk yabewi — Jesus o'e cebe ip. — Eyekariwa kay juy epetidujowat — io'e.

O'ti'uk ip yabewi. O'tidujowat ip jekariwa kay.

⁹ Idibim ğu o'e. Uva'abidim o'jediewexat. Peta iwat o'tikõn. Peta iwat ma itaybit ğu o'e abu o'timuwexat uva'abidim iam. O'ti'uk'iyũ bit itaybit o'e.

Gebuje peta iwat jewebumūniat o'tomuwã.

¹⁰ — Soat oceju koam tikujjãti ũmũm ocebureyũ be. Ibeğbeğ ip pima, oceju tikõõmati ũmũm cebe ip. Ĕn pit imēn ğu e'em. Gasũ acã tikujjãati ũmũm ĩn ocewebe! — io'e.

¹¹ Imēneju ceweju etaybitbinayũ oitabun cekay.

— Deus a'õbacaap kuğ teku — io'e ip.

Jesus idibi o'timuwexat uva'abidim. Jesus koam wuywebe i'e ba'oreat o'ğubapuk Caná ka beayũ etabutpe Galiléia eipi be. Őn Deus a'õbacaap kuğ iap o'ğubapuk adeayũ be.

¹² Iboap tomukadi Jesus o'ju Cafarnaum ka be. O'ju jexi eju, jekitpityũ eju dak, doze beayũ eju dak. Ade xet ğu osodop ip iğo ka be—pũğpũğ ã.

¹³ Gebuje o'ju Jerusalém ka kay jewēju etaybitbinayũ eju. O'ju ip Judeuyũ epeta kay. Peta mujurũğrũğ'uk osodop ip Judeuyũ jeğebu am Egito eipi bewi Deus wuydobuyũ'ũm'ũm o'tujujēm iap kay. Páscoa i iğo epeta butet osunuy. ¹⁴ O'ju Deus eju kawēnwēnap'a kay—yaboğat'a kay. Oajēm. Oõm. Adeayũ o'jojojo ya be. Biopak teidada'ukayũ o'jojojo uk'a naxirõğ pe. Carneiro teidada'ukayũ dak o'jojojo. Pukaso

deidada'ukayũ dak o'jojoho. Soat ip o'jojoho yanaxirõg pe. Ajẽmjẽmayũ edinheiro mutrokakan ip osodop warara'acayũ.

¹⁵ Jesus oitakomãn uk'a beacat kay. Ixibu o'subumukirik bõrõbum. Iõhõyũ o'guwat ya bewi soat. Bioooh. Aki kay o'gũjẽm. Dinheiro mutrokakan'ukayũ dak o'gũjẽm. Biopak deidada'ukayũ dak o'gũjẽm. Carneiro deidada'ukayũ dak o'gũjẽm. Soat ip o'gũjẽm. Buğ. Dinheiro mutrokakan'ukayũ emesa o'guy'at. Duoooooh. O'jedu. Soat o'gudu dinheiro isurũgat mesa bewi.

¹⁶ — Soat cuy epetujujẽm ite'a naxirõg pewi! — io'e Jesus pukaso deidada'ukayũ be. — Webay duk'a be gu juy epeteidada! — io'e.

¹⁷ O'jegebu ip Deus ekawẽn kay doze beayũ. Ibodup pe ibararak opop:

Bay, ijop'a eduk'a! i. Inaka warẽmtağ e'em ip ite'a be, i. Imẽnpuye wetakoma jĩjã, i.

¹⁸ Gebuje Judeuyũ kukukayũ o'jekawẽn Jesus eju.

— Abu-a'õbi iteyũ egũjẽm Deus eju kawẽnwẽnap'a bewi? — io'e ip Jesus pe. — Deus a'õbacaap cuy ejomõğ ocewebe — io'e ip. — Iboap mõğ puje, “Cũğ ma cebe iteyũ mujẽm ãm,” i kuka oce'e — io'e ip.

¹⁹ — Eywebe Deus eju kawẽnwẽnap'a muy'at puje, wara'at'a juy oyamuy õn ma — io'e Jesus. — Xepxep xet kap puje, wara'at'a oyamuy uk'a — io'e Jesus cebe ip.

²⁰ — Iba'ore ewebe wara'at'a muy ãm xepxep xet — io'e ip. — Ocejũ ite'a muymuy ade koato—46 koato — io'e ip Jesus pe.

²¹ Jesus ekawẽn cekawẽn pa'arẽm o'e cexe ip. “Uk'a” i'e buje, jejebit o'guwẽn Jesus. ²² Ce'ũ'ũayũ xewi Deus pe Jesus muyu buje, Jesus ekawẽn kay o'jegebu ip doze beayũ.

— Deus ekawẽntup pe ibararak icẽmãn — io'e ip. — Jesus icẽmãn o'e'e ocewebe — io'e ip jewewebe.

²³ Adeayũ oitabun Jesus kay ixẽ Jerusalém ka be bima—Judeuyũ Páscoa epeta muğẽğẽm pima. Õn Deus a'õbacaap kuğ iap o'gubapukpuk Jesus. Iboap co buje itabut o'e ip cekay. Imẽnpit Pũğpũğayũ yopĩt ma itabut o'e. ²⁴ Jesus pit itaybit osunuy apẽn ixeyũ jewağuyğuy iam. Imẽnpuye ibapuğ gu o'jewemuwẽn cebe ip. ²⁵ Abu-be Jesus e'em: — Apẽn teku jewağuyğuy — i? Ka'ũma be ma. Jewewebe ma itaybit osunuy.

3

1-2 Ixima be Nicodemos oajẽm Jesus kay. Nicodemos ya'õbuyxiat osunuy. Judeu osunuy. Fariseu osunuy.

— Ocemutaybitbin'ukat — io'e Jesus pe. — Ocetaybit ẽn ocemutaybitbin'ukat iam. Wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuk'ukat ẽn. Deus a'õbacaap mõğmõğ'ukat ẽn. Abu-be

Deus a'õbacaap mōḡ put? Deus bikuyap taḡ jekuku'ukat pe acã! Ocxexẽ ãn Deus xewiat — io'e Nicodemos.

³— Icēmãn õn e'em ewebe — io'e Jesus. — Waram eykap'ũm pima, iba'ore Deus pe eykukan — io'e.

⁴— Apẽn kuka dak waram akap aypa bima? Iba'ore! — io'e Nicodemos. — Waram xe'e kuka aõm wuyxi uk pe? Iba'ore! — io'e.

⁵⁻⁶— Aoyũ uk pewi wuykap puje, wuyebay ipotpoyũm acesop — io'e Jesus. — Deus biõḡbuk a'õbi bit Deus ebekitkiyũm acesop. Wuyaguyisum aceku. Icēmãn õn e'em ewebe — io'e Jesus. — Idibi be eymubatisasan'ũm pima Deus eykukukan ḡu je'e, Deus biõḡbuk eywebe'ũm pima dak — io'e. ⁷— “Deus ebekin cuy eḡuy,” i õn e'em ewebe — Jesus o'e. — “Aḡuyisum cuy ejeku,” i õn e'em ewebe. Aḡuybabi'ũm ḡu juy eḡuy wa'õ kay — io'e Nicodemos pe. ⁸— Kabido jekpiwan ma pidojujum. Kabido a'õjom pit wuyju. Eyetaybit ḡu poma pidojujum iam, pomawi o'subidodot iam tak. Imẽnpxim eyetaybit ḡu dak apẽn kuka Deus ebekitkiyũm acesop ibiõḡbuk a'õbi iam — io'e.

⁹— Apẽn paxi kuka o'jebapak? Ekawẽn pa'arẽm oxexẽ — io'e Nicodemos.

¹⁰— Ën Israel naxegēbitbit mutaybitbin'ukat—Judeuyũ mutaybitbin'ukat — io'e Jesus. — Ën pit a'õbuyxi adeayũ xe. Apẽnpuje dak wekawẽn pa'arẽm exexẽ? — io'e. ¹¹— Icēmãn õn e'em ewebe — io'e Jesus. — Wetaybicap muwẽnuwẽn õn. Kuy ojojojoiat muwẽnuwẽn õn. Inaka ãn wekawẽn kay ḡu — io'e. ¹²— Ipi dagayũ e'eap muwẽnuwẽn pima, etabut ḡu wekawẽn kay. Kabi beayũ e'eap muwẽn puje, iboap kay dak etabut ḡu kuka epe'e — io'e. ¹³— Warara'acat ḡu o'kop kabi kadiwi o'jojoiap muwẽn ãm ipi daḡacat pe. Õn acã okop — io'e. — Soat waḡo õn — io'e. ¹⁴— Moisés puybujo'iatpu o'subumu'ãy ip-takũbi daḡ—bronze muḡẽḡẽbu. Uk'a'ũmat pe o'subumu'ãy kuyje. Iḡobu kay ceak'ibiyũ oe'ũ ḡu puybu nuy pibun. O'je'ada ip soat. Imẽnpxim itakomaayũ obamupaya korosa be we'ũ ãm. Soat waḡo õn — io'e. ¹⁵— Okay itabucayũ yaḡuyisum jeku ḡasũ—soat ip. Soat em itait jeedop ip Deus xe je'ũ buje dak — io'e Jesus. ¹⁶— Deus xe wuykukpin cĩcã ajop. Imẽnpuje jekpot o'ḡudot wuykay. Pũḡ ma ipot. Ixe ipot kay wuyetabut pima, soat em ḡu wuye'ũ acesop. Ce'ũ'ũayũm ḡu acesop. Waram acejetait. Soat em wuyetait acesop Deus xe — io'e. ¹⁷— “Ipiat osupi'ajoat eywebe ikẽrẽat kuḡ eyju oxexẽ buye,” i'e ojuy ḡu Deus. Imẽnpuje jekpot o'ḡukop ipi kay. O'ḡudot ipi dagayũ daxijo am ipiatpi'ajojoap kay cuap puxim — io'e. ¹⁸— Deus ipot pũḡ ma. Deus e'em ḡu “Ikẽrẽat kuḡ eyju oxexẽ,” i jekpot kay itabucayũ be. Deus kuy o'e “Ikẽrẽat kuḡ eyju oxexẽ,” i itabut'ũmayũ be bit, jekpot kay itabut'ũm

puye. ¹⁹ Deus ipot osodot ipi kay apên ikêrêat Deus xe iap mubapuk am wuywebe, apên cûğ ma iap mubapuk am tak. Ixe kabiaap puxim. Ijodiayũ bit ikêrêat mujurũğrũğ. Kabiok tağ jekuku'ukat puxim ip. Imên puye ip ibu'u jetabut am Deus ipot kay — io'e. ²⁰ — Ikêrêat mujurũğrũğ'ukayũ ibu'u jĩjã jemutaybinan ajo ikêrêat Deus xe iam. Imên puye Jesus ekawên a'ĩjojom ġu ip. Ibu'u jĩjã ip warara'acat pe itaybit am ikêrêat mujurũğrũğ teyũku iam. Kabiok tağ jekuku'ukat puxim ip — io'e. ²¹ — Idipat mujurũğrũğ'ukayũ bit itabut Deus ipot kay, òn pit Deus ekawên tağ jekukum iap mubapuk am warara'acat pe. Kabia dağ jekuku'ukat puxim ip — io'e.

Imên Jesus o'jekawên Nicodemos eju.

²² Guyjom Jesus o'ju Judéia eipi kay. Jeweju etaybitbinayũ eju o'ju—doze beayũ eju. Iboceayũ mubatisasan osodop ip. ²³ João Batista dak Enom ka be osunuy. Imubatisasan ip osunuy iboceayũ mutaybit am teyũku João Batista ebekitkiyũ iam. Salim ka xe osunuy tiboğ puye. Adeayũ cucum o'e João kay. Imên João imubatisasan ip osunuy, ²⁴ daomũnmũnap'a be ġu buk puye. ²⁵ João eju etaybitbinayũ o'jewaw'òxixik ip Judeu eju.

— Abu ġu cûğ ma wuyjuyũ mubatisasan teyũku webekitkiyũ iap mubapuk am? — io'e ip jewewebe. — Jesus ġu xe'e? — io'e ip. — João Batista ġu xe'e? — io'e ip jewewebe.

²⁶ Imên puye o'jekawên ip João eju.

— Ocemutaybitbin'ukat — io'e ip. — Ağokatkat iboceayũ mubatisasan ġasũ! Kuy bima ixe oceweju oeku Jordão wĩnãbu bima — io'e ip. — Ixe juk adi eġuwên ocewebe — io'e ip. — Soat iboceayũ cum cekay acã oceju ixe ebekitkiyũm ġasũ bit i'e am — io'e ip.

²⁷ — Ocokcok cĩcã adeayũ cum Jesus kay buye — io'e João bit. — Deus acã wuymõğmõğ wuya'òbuyxian — io'e. ²⁸ — “Òn pit Cristo ġu—Deus emunaë ġu òn,” i juk adi oce eywebe — io'e João. — “Deus acã omudot tot awap,” i juk adi oce eywebe. Kuy wekawên epeya'ĩjojo — io'e João. ²⁹ — Wuyewebumũn puje jewebumũnat jetayxi bum — io'e João. — Jewebumũnat pure bit jewebumũnat xe nuynuy. Ibure icokcok e'em jewebumũnat icokcok puye. Jewebumũnat pure buxim òn — io'e João. — Òn tak ocokcok cĩcã adeayũ cum Jesus kay ya'òkayayũm — io'e. ³⁰ — Ade jĩjã je'e ip Jesus a'ò kayayũm. Wa'òkayayũ bit ade ġu je'e ip—pũğpũğ ã. Imên pit ocokcok cĩcã — io'e João.

Imên João o'jekawên jeweju etaybitbinayũ eju.

³¹ Kabi kadiwi oajêmiat itaybit cĩcã. Soat podi ma itaybit. Ipi dağat pit ka'ũma. Itaybit ipi dağayũ e'e am. Ipi dağayũ e'e am acã kawênwên. Kabi bewiat pit itaybit cĩcã. ³² O'jojoiap

muwēnuwēn ixē. O'ya'ĩjojoiap muwēnuwēn tak. Inaka pũḡpũḡ acã itabut ya'õ kay. ³³ Ixē a'õ kay itabucat pit e'em: — Deus cũḡ wuykuḡ — i soat pe jebureyũ be.

³⁴ Deus emumudot Deus ekawēn muwēnuwēn. Cebay tacup ḡu. Jebiõḡbuk muõmõm jekpot pe. Imēnpuye soat em jebay biõḡbuk a'õbi jekukum ipot. ³⁵ Deus xe jekpot kukpin cĩcã. Imēnpuye soat ja'õbacaap o'ḡũm jekpot pe.

— Okpot pit wa'õbaca jo'i — io'e Deus.

³⁶ Deus ipot kay itabucat yaḡuyisum jeku ijodi bima. Ce'ũ buje itait jeenuy Deus xe. Itabut'ũmat pit Deus xe ḡu ma jeenuy itait. Soat em Deus itakoma jĩjã cekay—ja'õ kay kũyjobit'ũmat kay.

4

¹⁻³ Ibocewi Jesus o'jēm Judéia eipi bewi, Fariseuyũ Jesus awēḡ o'yawēḡtobuxik puye. Adeayũ juk Fariseuyũ o'ḡukũyjojo.

— Ade ḡu João Batista eju etaybitbinayũ — io'e Fariseuyũ be. — Jesus eju etaybitbinayũ bit ade jĩjã — io'e ip. — Ade iboceacat mubatisasan Jesus — i napa ma o'e ip.

Imēnpit Jesus ḡu iboceacat mubatisasan osunuy idibi be—ceweju etaybitbinayũ acã.

Jesus epit ojuy Galiléia eipi kay jeweju etaybitbinayũ eju.

⁴ — Ga'a aju Samaria eipi daḡ — io'e Jesus.

— Ga'a — io'e ip.

⁵ Ibocewi oajem ip aḡoka be—Sicar ka be. Kuyje Jacó jekat o'ḡũm jekpot pe—José be. Sicar ka José katpuk tēḡ ma o'sukadop.

⁶ Jesus o'ju idibikũy kay. Iḡokũy Jacó juk o'sukũykocat kuy bima. Jesus taopipi o'e cũḡcũḡãm. Jebodoy am oabik. Oabik idibikũy xe o'sukopibareren puye. Kaxicuḡ o'e. ⁷⁻⁸ Jesus eju etaybitbinayũ o'ju aḡoka be jexat pum.

Ijēm ip puje, ayacat oajēm ikũy be—Samaria eipi beat. Idibi bu ojuy oajēm.

Gebuje Jesus o'jekawēn ayacat eju.

— Etibu buk wekõnaptim — io'e Jesus.

⁹ — Ap! — io'e. — Ēn Judeu. Ōn pit Samaria eipi beat — io'e ayacat. — Apēnpuye ěn e'em owebe “Etibu buk wekõnaptim,” i? — io'e.

Judeuyũ ibu'u jĩjã osodop Samaria eipi beat ewa'e bewi jekõnãm. Imēnpuye ayacat o'e ibu'u jewa'e beati ũm Jesus pe.

¹⁰ — Deus tei'ũma iũmũm wuywebe. Etaybit ḡu iboam — io'e. — “Etibu buk wekõnaptim,” i oce ewebe. Etaybit ḡu dak abu õn iam — io'e. — Etaybit õn ibima, “Etibu buk wekõnaptim,” i kuka ece owebe. Oxewi tiojujuy bima,

ekōnaptim kuka otiūm ewebe. Itedi kōn puje, aḡuyisum eceku. E'ū buje dak soat em etait ecesūy Deus xe — io'e Jesus.

11 — Tapu — io'e. — Tibubuap kuḡ ḡu ēn — io'e. — Ikūyberen cīcā idibikūy. Pomawi kuka iḡodi etibu—wuymutaitcapti? — io'e. 12 — Ocedobu'ūm ya'ōbuyxi osunuy—Jacó'ūm — io'e ayacat. — Soat xe ya'ōbuyxi osunuy. Ixe'ūm itekūy o'sukūykocat ocewebeam kuyje. Ixe Jacó'ūm tikōnkōn'uk osunuy itekūy bewiati. Cebekitkiyū dak tikōnkōn'uk osodop, iōhōyū dak. Ya'ōbuyxi osunuy ixe'ūm Jacó'ūm. Ēn pit ibodi ma'ḡu a'ōbuyxi? — io'e Jesus pe.

13 — Itekūybewiati kōn puje, waram tak ebipuruk ece'e — io'e Jesus. 14 — Wemudiūmti kōn puje bit, waram ebipuruk ḡu ece'e—pūḡ em tak ka'ūma — io'e. — Wemudiūmti bit tiwaru. Idi'a buxim je'e ewebe—tiapep'ūmati buxim. Imēnpuxim je'e wemudiūmti. Tiapap ḡu je'e. Wemudiūmti kōn puje, waram eybipuruk ḡu epe'e. Itedi kōn puje, eyaḡuyisum epeku ijodi. Soat em eyetait epesop Deus xe eye'ū buje dak — Jesus o'e cebe.

15 — Tapu — io'e. — Itedi buk etiūm owebe! — io'e. — Etiūm waram obipurukap puxim — io'e. — Etiūm puk waram ijoce tibum wajēmap puxim — io'e Jesus pe.

16 — Ektop cuy eḡudot okay — io'e cebe. — Ektop eju juy ecept — io'e.

17 — Tā — io'e. — Oktoptep ḡu — io'e.

— Icēmān ēn e'em “Oktoptep ḡu,” i — io'e. 18 — Cinco beayū eju juk a'ḡu ecewebumūn—emumukukukyū eju — io'e. — Gasū ewejuat ektop ḡu — io'e. — Imēn ikērē Deus xe — io'e. — Icēmān ēn e'em pit “Oktoptep ḡu,” i — io'e.

19 — Tapu — io'e. — Gasū bit iba'arēm ḡu o'e oxe. Ēn Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat ma — io'e ayacat. 20 — “Cūḡ ma wuywebe Deus kay ḡebum ma ijoce ma—co'a be—Gerazim'a be,” i juk adi o'e ocedobuyū'ūm'ūm. Eyju bit Judeuyū. “Cūḡ ma wuywebe Deus kay ḡebum am wara'atka be ḡu—Jerusalém ka be acā,” i eyju e'em — io'e. — Abuyū icēm ḡu e'em exe? — io'e Jesus pe.

21-22 — Tū'ū, eya'ōpicūḡcūḡ cuy wa'ō kay — io'e Jesus. — Eyju Samaria eipi beayū — io'e. — Eyju e'em Deus pe “Ēn ma ocekkukat,” i. Imēnpit eyetaybit ḡu abu ixe iam. Ocejū bit Judeuyū. Ocejū bit ocetaybit abu ixe iam. Deus Judeu o'taē ijodiayū daxijojo'ukan, — io'e. — Guyjom ma “‘Ēn ocekkukat,’ i juy ace'e wuyebay be Gerazim'a be acā,” i'ūmḡu epe'e; “Jerusalém ka be acā,” i'ūmḡu dak. Soat ka daḡ “Ēn ocekkukat,” i epe'e'e cebe — io'e. 23 — Gaxīn ma Deus pe eykukukan epesop — io'e. — Ixe bikuyap taḡ epeku. Ixe ekawēn kay kūyjobin epesop. Imēn eyeku buje, Deus kay

ġebum epesop soat em. Eyebay ibikuy imēn ma eyeku am — io'e Jesus. ²⁴— Deus ijebitbet ġu. Ijo ba'ore eywebe — io'e. — Ixe kay juy ġebum epesop ijojom ġu ma'ġu. Ixe biōġbuk a'ōbi juy epesop ġebum cekay. Cekawēn taġ tak cuy epesop ġebum cekay—kawēn icēmat taġ — io'e Jesus.

²⁵ — Wetaybit Cristo omuyku iam. Wuydaxijo am Deus emunaē omuyku — io'e ayacat. — “Deus emunaē ixe,” i wuyju e'em, “Wuydaxijo ixe,” i dak — io'e. — Yajēm puje soan ocemutaybin ixe — io'e.

²⁶ — Ōn ma Cristo — Jesus o'e ayacat pe. — Ōn ma kawēnwēn eweju — io'e.

²⁷ Iboam e buje, ceweju etaybitbinayū o'jepit Jesus kay jexat kuġ. Yaġuybabi'ūm o'e ip ibapuġ ma Jesus ayacat eju kawēnwēn puye. Imēnpit:

— Ajo-kay ēn ayacat xewi? — i'ūmġu o'e ip Jesus pe.

— Apēnpuye ēn kawēnwēn ayacat eju? — i'ūmġu dak ip o'e cebe.

²⁸ Gebuje ayacat o'jepit jeka kay. O'ju jeka beacat kay. Timūn'a o'yaiwat idibikūy xe. Jay. Oajēm.

²⁹ — Epesot cuy aġokatkat com — io'e cebe ip—jeka beacayū be. — Idibikūy xe omuy — io'e. — “Ēn cuk adi ikērēat eġujurūġrūġ,” i juk o'e owebe — ayacat o'e. — Ixe xe'e Cristo? — io'e. — Ixe xe'e Deus emunaē? — io'e ayacat.

³⁰ O'ju ip Jesus kay. O'jēm ip aġoka bewi.

³¹ Aġoka bewiyū ajēm awap ceweju etaybitbinayū o'jekawēn Jesus eju.

— Ocemutaybitbin'ukat — io'e ip. — Juku wuyxat — io'e ip. — Ga'a acekōn! — io'e ip.

³² — Oxat ġu omucokcokcoġ—wara'at acā. Eyetaybit ġu iboam — io'e—Jesus o'e.

³³ — Warara'acat xe'e ixat o'tojot cebe? — io'e ip jeweweju.

³⁴ — Eyju ma eycokcok eyxat kuġ pima. Ōn pit ocokcok omudocat bikuyap taġ weku am — io'e. — Omudocat kapikap o'ġūm owebe. Ocokcok oce wekapikap mu'ūm ām — Jesus o'e cebe ip. ³⁵ — “Ebadipdip kaxi kap puje, wuyku beat'a yaop je'e,” i eyju ma e'em. “Gaxīn ma yaop,” i ōn pit e'em eywebe. Imēnpuxim eyxe adeayū ibu'u jemitabun am okay. “Ak'i epe'e iteyū kay—ajēmjēmayū kay,” i ōn pit e'em — Jesus o'e. — “Gaxīn ma ip itabun okay,” i — io'e. ³⁶ — Kadaidaidada'ukat jekapikaptei bubum, jeku beat'a bubu'ukat tak. Icokcok e'em ip jeku beat'a kuġ pima. Imēnpuxim omuwēnuwēn'ukat icokcok je'e warara'acat pe itabut puje, warara'acat mutabunbun'ukat tak. Itabucayū soat em itait jeedop ip webay xe kabi be — Jesus o'e. ³⁷⁻³⁸ — Ōn cuk eymuju omuwēn ām adeayū be. Icēmān wuyju e'em

“Wara'at taidadam. Wara'at pit yabubum,” i. Imēnpuxim pūḡpūḡayū omuwēnuwēn. Warara'acayū itabut'ūmayū mutabunbun. Adeayū epeḡutabun ḡasū cebe ip omuwēn puje. Itabut je'e ip warara'acayū kuy omuwēn puye — Jesus o'e.

39-40 Gebuje aḡoka bewiyū oajēm cekay—Jesus kay. Oitabun ip cekay. Ade oitabun Samaria eipi watwat. Itabut ip o'e ayacat o'jewemuwēn puye.

— “Ikērēat eḡujurūḡrūḡrūḡ,” i juk xeku o'e owebe — i juk ayacat o'e cebe ip.

Itabut ip o'e cekay.

— Ocexe juy eḡuy — io'e ip Jesus pe.

— Ha'a. Oḡuy — io'e.

Xet. Xet. Xepxep xet osunuy iḡo ka be. ⁴¹ Warara'acayū Jesus kay itabut o'e cekawēn co buje. Ade jījā itabut o'e cekay.

⁴² — Koap ma ekawēn oceya'ḡjojo. Imēnpuye ocetabut cīcā ixe kay — io'e ip ayacat pe. — Ixe ekawēn oceya'ḡjojo ḡasū bit. Ixe ipi daḡacat taxijojo'ukat wuyxe — io'e ip.

⁴³ Xepxep xet o'kap. Jesus waram o'ju Galiléia eipi kay. Ixe ka Galiléia eipi be o'sukadop—Nazaré ka.

⁴⁴ — Warara'acayū xe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat ya'ōbuyxi. Jeka beacat xe bit ka'ūma — i juk o'e Jesus.

⁴⁵ Galiléia eipi watwat pit Jesus o'topabijurūḡ. Icokcok ip o'e. Jesus osunuy ya'ōbuyxi cexe i Peta muḡēḡēm ip osodop Jerusalém ka be. Jerusalém ka be bima Jesus e'eap o'jojojo ip. Ja'ōbacaap mōḡmōḡap o'jojojo ip. Imēnpuye icokcok ip o'e Jesus dopabijurūḡ puje.

⁴⁶ Jesus o'jepit Caná ka kay—idibi o'timuwexat uva'abidim iat ka kay. Caná ka Galiléia eipi be o'sukadop. Ipi kukat ebekit iḡoka be osunuy—Caná ka be. Ixe ipot iwātaxipi jījā osunuy. Po'i osunuy ipot Cafarnaum ka be. Oe'ū pin ipot jewātaxiapi pibun.

⁴⁷ — Jesus oajēm ijoce, adeayū o'e ipi kukat ebekit pe. Oajēm Judéia eipi bewi — io'e ip cebe.

Ipi kukat ebekit o'ju Jesus kay. Jay. Oajēm.

— Ejot cuy oduk'a be — io'e. — Okpot eḡu'ada! — io'e Jesus pe. — Oe'ū pin okpot — io'e.

⁴⁸ — Deus ja'ōbacaap mōḡmōḡap coco'ūm puje, kuka eye-tabut ḡu epe'e okay — io'e Jesus — wuywebe i'e ba'oreat mubapukpukap coco'ūm puje dak.

⁴⁹ — Kariwa — io'e. — Ejot cuy okpot e'ū awap — io'e.

⁵⁰ — Ecepit cuy eduk'a be — io'e Jesus. — Ekpot kuy o'je'ada. Oe'ū ḡu — io'e.

Iwātaxipi topibit ebay itabut o'e Jesus a'ō kay. Aripit. O'jepit jeduk'a kay. Jesus eju ḡu o'jepit—jaḡepūḡ ma. ⁵¹ Jeduk'a

be kapikpik'ukayũ ixe o'topabijuk e dağ—jeduk'a be yajẽm pima.

— Ekpot oe'ũ ġu — io'e ip. — O'je'ada jĩã — io'e ip cebay be.

52 — Poce kaxi bima o'je'ada? — io'e.

— Wuyase bima o'je'ada kapusu — io'e. — Ipa'iat oi'ũm — io'e ip cebay be.

53 — Wuyase bima ma Jesus o'jekawẽn oweju — io'e cebay.

— “Ekpot kuy o'je'ada,” io'e owebe — io'e.

Imẽneju itabut o'e Jesus kay. Tuk'a beacat tak itabut o'e ip cekay—soat ip.

54 Imẽn Jesus waram wuywebe i'e ba'oreat o'ğubapuk adeayũ etabutpe—Galilėia eipi beacat etabutpe. O'ğubapuk Judėia eipi bewi ijẽm puje.

5

1 Guyjom Jesus waram o'ju Jerusalėm ka kay. Oajẽm. Judeuyũ peta muğẽğẽm osodop ibo ka be. 2 Jerusalėm ka be idibi'it'iti o'tinuy. Betesda i tibutet osunuy Judeuyũ a'õm. Ovelha muõmõmap exĩntabi xe o'tinuy ixedi—ağoka ekorara exĩntabi xe. Pũğpõğbi iwãtaxipiat nuyap'a o'yadop idibi'it'iti akokoreren. 3 Ade iwãtaxipiyũ kapopo'i osodop joyũ'abeku. Ita'ũmayũ osodop ip, cexĩğxĩğ pa'oreayũ dak, ijebit e'ũayũ dak. Timukoruyap wiwim ip osodop iwãtaxipiyũ. 4 Deus ekawẽn tojotjot'ukat ajẽmjẽm'uk osunuy iğodi be. Idibi mukoruy buje, iwãtaxipiyũ kopkop'uk ip osodop idibi kay. Koap kopat acã o'je'ada. 5 Jesus oajẽm iğodi xe.

Gebuje Jesus ağokatkat o'jojojo iğodi xe. Ixe ağokatkat ade koato iwãtaxipi osunuy. 38 koato iwãtaxipi osunuy. 6 Ade koato po'i osunuy jewãtaxiap kuğ. Jesus itaybit o'e iboam.

— Tapu, e'ada pin tu? i — io'e Jesus cebe.

7 — Hm hm — io'e ağokatkat. — We'ada pin oce. Imẽnpit ka'ũmğu obure odujukop am idibi kay timukoruy buje — io'e. — Okop pa'ore. Okop pin pima, warara'acat ma kom. Ixe ma o'je'ada — io'e. — Õn pit ka'ũma — io'e.

8 — E'ãy — io'e Jesus. — Exexecaptup cuy etupu — io'e. — Xĩğxĩğ ece — io'e.

9 O'je'ada ġebuje bit ağokatkat. Jexexecaptup o'tupu. Xĩğxĩğ o'e. Xipat o'e. Judeuyũ xe jebodoydoyap kabia osunuy. Sábado osunuy. 10 Imẽnpuje Judeuyũ kukayũ o'jekawẽn ağokatkat eju—ce'ada'ibit eju.

— Jebodoydoy oceju ijop kabia. Cũğcũğ ġu — io'e ip. — Ka'ũmğu wuyekapikap ġasũ. Wuymutaybitbinap tağ ġu ěn e'em — io'e ip. — Cũğ ġu ewebe exexecaptup tujowat am ġasũ. Kapikpiğ ěn exexecaptup tujowatwan — io'e ip.

11 — “Exexecaptup cuy etupu,” i juk o'e owebe omu'adaat — io'e. — “Xĩḡxĩḡ ece,” io'e owebe — io'e ce'ada'ibit.

12 — Abu o'e ewebe “Exexecaptup cuy etupu,” i; “Xĩḡxĩḡ ece,” i dak? — io'e ip. — Apēn ibutet? — io'e ip.

13 Imēnpit ce'ada'ibit itaybit ḡu o'e jemu'adaat puten. Imu'ada buje, Jesus dao ma o'jēm adeayū parakpewi. Imēnpuye ce'ada'ibit itaybit ḡu o'e ibuten.

14 Jesus ce'ada'ibit o'tobuxik ḡuyjom. Deus eju kawēnwēnap'a be o'tobuxik—yabo'gat'a be.

— Kuy ece'ada — io'e. — Ikērēat cuy eḡujurūḡ ḡu waram ewātaxipinap puxim — io'e Jesus imu'ada'ibit pe.

— Hm hm. Ikērēat oḡujurūḡ ḡu — io'e.

15 Ce'ada'ibit o'jēm. O'ju Judeuyū kukukayū kay.

— Kuy bima wetaybit ḡu oḡuy abu omu'ada iam — io'e. — Gasū bit wetaybit oce ibuten — io'e. — Jesus i ibutet — io'e cebe ip.

16 Imēnpuye Judeuyū kukukayū Jesus kaykay o'e ip. Yaoka ojuy ip Jesus aḡokatkat o'ḡu'ada jebodoydoyap kabia be buye.

17 Imēneju Jesus o'jekawēn cebe ip.

— Webay soat kabia jekapikap kuḡ e'em. Imēnpuxim ōn tak wekapikap kuḡ e'em — io'e Jesus cebe ip.

18 Imēnpuye Jesus aoka ojuy ip Judeuyū kukukayū.

— Jesus o'jekapik jebodoydoyap kabia be. Aḡokatkat o'ḡu'ada — io'e ip. — Imēn cūḡ ḡu Deus xe — i napa ma ip o'e. — Jesus o'e “Deus webay,” i — io'e ip. — “Deus webay” i'e'em pima, “Deus a'ōbacaap co'i ōn tak wa'ōbaca,” i'e'em tak — io'e ip. — Imēnpuye juy ayaoka — io'e ip.

Imēn o'jekawēn ip jeweweju.

19 Gebuje Jesus o'jekawēn Judeuyū kukukayū eju.

— Icēmān ōn e'em eywebe — io'e. — Deus ipot ōn. Wa'ōbi ḡu ōn e'em—webay a'ōbi acā. Webay e'eap cocom ōn. Webay e'eap taḡ acā ōn e'em, ixē ipot puye — io'e. ²⁰ — Webay xe okukpin cīcā. Webay a'ōbi iwātaxipiat mu'ada'ada'uk oḡuy. Idip cīcā o'e iwātaxipiat mu'adaap. Iboap podi ma idipat ḡubapuk webay — io'e Jesus. — Eyetabēḡbēḡ epe'e iboap cocom—webay e'eap cocom — io'e. ²¹ — Webay ce'ū'ūayū mutaicin. Waram ip itait. Kabi kay ixeyū muyuhum. Ōn tak waram ce'ū'ūayū mutaicin. Obikuy bima waram imutaicin ōn ixē ipot puye — io'e. ²² — Deus ḡu e'em ijodiacat pe “Eykerē oxe,” i. Owebe ma webay e'em “Ēn ma ece 'Ikērēat kuḡ eyju Deus xe,' i ijodiacat pe — io'e Jesus. ²³ — Imēnpuye adeayū je'e owebe “Ēn Deus ipot,” i. “A'ōbuyxi jījā ēn,” i. “Deus tak ya'ōbuyxi jījā,” i je'e ip. Warara'acayū xe wa'ōbuyxi'ūm pima, webay dak kuka o'e ya'ōbuyxi ḡu. Omudocat tak kuka o'e ya'ōbuyxi ḡu cexe ip — io'e Jesus. ²⁴ — Icēmān ōn

e'em eywebe — io'e. — Wa'õ kay kũyjobicayũ yağuyisum jekukum—omudocat kay itabucayũ — io'e. — Soat em Deus xe jeedop ip itait — io'e. — “Ikêrêat kuğ eyju oxex,” i'ũmğu je'e Deus okay itabucayũ be. “Soat em ipiat osupi'ajoat eywebe,” i'ũmğu dak je'e cebe ip — io'e Jesus. — “Soat em ipiatpi'ajojoap pe juy epesop,” i'ũmğu je'e cebe ip— “Soat em oxex ma juy epesop,” i acã — io'e Jesus. ²⁵ — Icêmãn õn e'em eywebe. Deus ipot õn. Gaxĩn ma ojẽm eyxewi. Oajẽm waram. Wajẽm puje, wa'õberen ocewãwã. Ce'ũ'ũayũ wa'õjojo. Waram ġuto jetait ip wa'õberen wewãwã buje. ²⁶ Warara'acat Deus mutaicin ġu. Ja'õbi ma itabẽğ e'em. Wa'õbi ma õn tak wetait — io'e. — Õn tak webay jo'i — io'e. ²⁷ — Soat wağõ õn. Webay a'õbi acã õn e'em pũğpũğayũ be “Eykêrẽ ġu Deus xe,” i. Ya'õbi acã “Eykêrẽ Deus xe,” i õn e'em warara'acayũ be — io'e. ²⁸ — Eyağuybabi'ũm ġu juy epesop wekawẽn kay. Guyjom ma ce'ũ'ũayũ wa'õjojo — io'e. ²⁹ — Ce'ũ'ũayũ xewi jeu ip jedopap pewi. Xipacat mujurũğrũğ'ukayũ jeu kabi kay. Soat em Deus xe jeedop ip. Ikêrêat mujurũğrũğ'ukayũ dak jeu. “Eykêrẽ oxex,” i je'e Deus cebe ip. Ixeyũ ġuju ipiat'ajojoap pe — io'e.

³⁰ — Wa'õbi ġu õn kawẽnwẽn—pũğ em tak ka'ũma. Obikuyap tağ ġu õn jekukum—omudocat bikuyap tağ acã. Kuy owebe Deus e'eap tağ acã õn kawẽnwẽn. Imẽneju cũğ ma owebe “Ikêrêat kuğ eyju Deus xe” i'e am pũğpũğayũ be; “Xipat eyju Deus xe” i'e am warara'acayũ be — io'e. ³¹ — Õn acã omuwẽnuwẽn pima, “Deus a'õbi õn e'em,” i'e'em pima, “Dapxi ên,” i kuka juk epe'e. Wa'õ kay eyetabut ġu kuka epe'e — io'e Jesus. ³² — Wara'acat tak omuwẽnuwẽn. Webay dak omuwẽnuwẽn. Ixe icêmãn e'em. Wetaybit icêmãn ixe omuwẽnuwẽn iam — io'e. ³³ — Eybureyũ juk epeğuju João Batista kay — io'e Judeuyũ kukukayũ be. — Ixe João icêmãn omuwẽnuwẽn oeku. ³⁴ “Xipan cuy epe'e omuwẽnuwẽn,” i'ũmğu õn pit e'em warara'acayũ be. “João icêmãn omuwẽnuwẽn oeku,” i õn e'em eywebe, eydaxijo ojuy õn puye — io'e Jesus. ³⁵ — Lamparina kuğ pima wuyetaybit poma aju iam. João Batista lamparina buxim osunuy. João Deus ekawẽn muwẽnuwẽn oeku. Imẽnpuye eyetaybit cũğ ma jeku am Deus xe iam. Darem ma eycokcoğ epesop ixe ekawẽn com — io'e. ³⁶ — João omuwẽnuwẽn oeku. Adeayũ okay itabut o'e. Webay a'õbi wa'õbacaap mõğmõğ ojeku eyetabutpe. Iboap tobuxik puje adeayũ e'em owebe “Ebay juk omudot ocekey,” i. ³⁷ Webay omuwẽnuwẽn. Omudocat omuwẽnuwẽn. Eyju bit kũyjobit ġu webay a'õ kay. Webay kay eyetabut ġu dak — io'e Jesus. ³⁸ — Webay juk omudot ijodi. Webay a'õmupubutbun eyju bit, eybu'u jĩjã eyetabut am okay buye — io'e. ³⁹ — Eyju Deus ekawẽnup cocom cĩcã. “Deus ekawẽn tağ jekukum

pima, cebekitkiyũm acesop,” i eyju e'em. “Soat em Deus xe acesop wuyetaít,” i dak eyju e'em. Imēnpit Deus ekawēntup tak omuwēnuwēn — io'e. ⁴⁰ — Inaka eybu'u jĩã eyetabut am okay. Okay eyetabun pima, soat em epesop eyetaít Deus xe — io'e. ⁴¹⁻⁴² — Wetaybit apēn eyju jewağuyğuy iam. Wetaybit cĩcã eyju Deus kay ğu jĩã iam — io'e Jesus.

— Imēnpuye eywebe ibuyxim okukap kudadam ğu òn — io'e Jesus. ⁴³ — Webay a'òbi ojut. Imēnpit eyju eyetabut ğu jĩã okay. Ja'òbi warara'acat tot puje bit, ixē kay kuka eyetabut epe'e — io'e. ⁴⁴ — Pũğ ma Deusat. Kaũmğū wara'at. Eyju bit Deus pe xipan eymuwēnuwēnap kudadam ğu—wuyjuyũ be xipan eymuwēnuwēnap kudadam acã. Imēneju eybu'u jĩã eyetabut am okay — io'e. ⁴⁵⁻⁴⁶ — Eyju te'e ma e'em “Moisés emudupmubararaktup tağ oceju jekukum,” i. “Imēnpuye oceju cũğ cĩcã Deus xe,” i eyju te'e ma e'em — io'e. — Moisés cuk adi omuwēnuwēn Deus ekawēntup pe. Imēnpuye Moisés a'ò kay eyju kũyjobit pima, wa'ò kay dak kuka juk kũyjobit epe'e. “Teyũku ikērē,” i'ũmğū òn pit e'em webay be. Deus acã je'e eywebe “Eykerē oxe, Moisés a'ò kay kũyjobit'ũm puye,” i. ⁴⁷ Moisés emudupmubararaktup kay eyetabut ğu. Imēnpuye wa'ò kay dak iba'ore eymutabut am — io'e Jesus Judeuyũ kukukayũ be.

6

¹ Ibocewi Jesus iodi o'timudek—Galilėia eipi beati. Tiberiades tibutet osunuy.

² Gebuje adeayũ o'ju Jesus kay.

— Jesus juk adi iwātaxipipiyũ o'ğū'ada'ada. Wuywebe i'e ba'oreat o'ğubapukpuk — io'e ip. — Waram tak paxi iwātaxipiat ğū'ada? — io'e ip jewewebe.

Imēnpuye o'ju ip tomuju. ³ O'jeu Jesus co'apēn pe. Jeweju etaybitbinayũ eju oabik—doze beayũ eju. ⁴ Judeuyũ epeta wap osodop ip—Páscoa epeta wap.

⁵⁻⁶ Gebuje Jesus adeayũ o'jojojo.

— Teyũku oğubegbeğ ixan — io'e jewebe ma. — Filipe du itabut adeayũ mubegbeğ put Jesus pe iap kay? — io'e Jesus jewebe ma.

Imēnpuye:

— Apēn xe'e juy pão'a aceyabu iteyũ xat'am—soat xat'am? — io'e Jesus Filipe be.

⁷ — 6 kaxi be wuyekapikap teim pão'a bu buje, kuka o'e ğu adeayũ xat'am — io'e Filipe.

⁸ Wara'acat o'jekawēn Jesus eju jeweju etaybin'ibiyũ'in. André o'jekawēn ceweju. Simão Pedro wağo osunuy André.

⁹ — Ak'i! — io'e André. — Yaypan'isuat otobuxik. Cinco be pã'o'a kuḡ. Axima kuḡ tak xepxep — io'e. — Imēnpit apēḡãm kuka ajat cexewi? O'e ḡu kuka adeayũ xat'am — io'e.

¹⁰ — “Epabik cuy,” i juy epe'e adeayũ be — Jesus o'e jeweju etaybitbinayũ be.

O'jekawēn ip adeayũ be. Oabikbik ip adeayũ kapī'idip ceje, tip'ade o'tiptop puye. Ade jījã ip osodop. Cinco mil aḡokat kayũ osodop aoyũ parakpe, bekikiyũ parakpe dak.

¹¹ Gebuje Jesus pã'o'a o'yabu. O'jekawēn Deus eju.

— Bay, ēn xipat — io'e cebe. — Ocexat'am eyamudot ocewebe — io'e.

O'yaũm doze beayũ be pã'o'a. Yaũmũm pima o'yamu'aren cīcã. Ya'ada jījã o'e. Doze beayũ pã'o'a o'yaũmũm kaxikxik'iyũ be. Axima dak o'ḡũm doze beayũ be. Iũmũm pima o'ḡu'aren cīcã. Doze beayũ o'ḡũmḡũm cebe ip—kaxikxik'iyũ be. Kuy jemu'opinput o'jat ip. Ibeḡbeḡ ip o'jekõn. ¹² Soat ip ibeḡbeḡ o'e Jesus ixat o'ḡu'aren cīcã buye.

— Ceaepoyat'a juy epeyabu — io'e Jesus doze beayũ be. — Epeyamuxipan — io'e. — Axima epoyat tak cuy epejat. Epeḡuxipan cuy — io'e. — Epejat cuy ierepap puxim — io'e cebe ip.

¹³ Soat cepayat ip o'jat. Paḡeiro'a jo'iat'a be o'ḡuõm ip. O'yamuporan ip cepoyan. Doze be o'yamunopapũn pa'geiro'a jo'iat'a.

¹⁴ Imēn Jesus wuywebe i'e ba'oreat o'ḡubapuk soat etabutpe. Ixat o'ḡu'aren cīcã. Imēnpuye:

— Ite ma Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat! — io'e ip jewewebe o'jojojo'iyũ. — Ade koato ma ixē ajēmap wiwim ocesop — io'e ip jewewebe ma.

¹⁵ Jesus dakoy ojuy ip o'e. “En ma juy ocejukan ece” i'e ojuy ip cebe.

— Odakoy ojuy ip jekukukan — io'e. — Gasũ bit obu'u ixeyũ kukukan — io'e Jesus jewebe ma.

Imēneju o'jepit jenomukay ma. Jaḡepũḡ ma o'ju co'a daḡ.

¹⁶ Kabiogkabiog'i hima ceweju etaybitbinayũ o'kop iodi kay—doze beayũ. ¹⁷ Iodi mudek ojuy ip.

— Ga'a acepit Cafarnaum ka be — io'e ip jewewebe.

Kobe be ip oõm. Kabiok o'e. Jesus oajēm ḡu buk. ¹⁸ Tipodoyboḡ cīcã o'e kabidobog puye. Daum cīcã kobe tipodoy daḡ. ¹⁹ Wũy jījã o'jekoykoy ip. 5 kilometro o'jekoykoy ip. Jesus o'jojojo ip. Xīḡxīḡ oeku idibi adopa daḡ Jesus. Yakõmkēm ḡu tipodoy daḡ. Xīḡxīmĩh. Ti'adopa daḡ cūḡcūḡ ma oajēm. Oajēm pin kobe kay. Iparara jījã ip o'e ti'adopa daḡat tobuxik puje—xīḡxīḡat tobuxik puje.

— Ajo xe'e teku ti'adopa daḡat? — io'e ip jewewebe.

20 — Eypararam ġu juy epesop — io'e. — Wara'at ġu òn. Òn ma — io'e Jesus.

21 Iparara ġu ip o'e doze beayũ Jesus ekawën co buje. Icockok cĩcã ip o'e. Imēnpuye:

— Eõm kobe be — io'e ip cebe.

Kobe dak o'jemũġ wĩnãbu. Jejuap ojuy ka be o'jemũġ. Muġ.

22 Kuyaje tomukudadaayũ Jesus o'tobuxik ġu.

— Apu Jesus? — io'e ip jewewebe. — Pũġ ma juk kobe ijoce osodop kapusu — io'e ip. — Jesus pit oõm ġu ibo be kobe be — io'e ip. — Ceweju etaybitbinayũ acã juk oõm kobe be. Ixe bit ka'ũma — io'e ip. — Apoma o'ju? — io'e ip jewewebe.

23 Kawēnwēn pima wĩnãbuayũ oajēm jekobe daġ. Tiberíades ka bewi ip oajēm. O'jemũġ ip. Muġ. Wuyjuyũ be pão'a o'oap pe o'jemũġ ip. Jebay eju kapusu wuykukukat Jesus o'jekawēn iap pe o'jemũġ ip.

24 — Jesus pit ijoce ġu omuy — io'e ip—tomukudadaayũ o'e yajēm'ibiyũ be. — Ceweju etaybitbinayũ dak ijoce ġu omuy — io'e ip. — Ga'a atimudek eyekobe daġ — io'e ip.

— Ga'a — io'e ip.

Imēnpuye ip oõm kobe be—Tiberíades ka bewiayũ ekobe be. Porog. Oõm ip soat. Toktek. O'timudek ip wĩnãbu. Cafarnaum ka ebikopap pe ip o'jemũġ Jesus kudadam.

— Ga'a Jesus ajokudada!

— Ga'a! — io'e ip.

25 O'tobuxik ip. Wĩnãbu ip o'tobuxik.

— Ocemutaybitbin'ukat — io'e ip. — Puje ajēm ijoce? — io'e ip. — Ekudadam oceku — io'e ip Jesus pe.

26 Gebuje Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— Icēmãn òn e'em eywebe — io'e Jesus cebe ip. — Kapusu pão'a epeyabu oxewi. Eybeġbeġ epesop oxewiat'am. Gasũ epesot okudadam “Èn xipat cĩcã” i'e am ġu—pão'a o pin puye acã — io'e Jesus cebe ip. 27 — Eyxat kay acã ġu juy epeyeġebu. Eybeġbeġ eyxan ijodi bima acã — io'e. — Wara'at tak opop eyxat eyaġuyumisusunap xat — io'e. — Ixe xat o buje, eyaġuyisum epeku ijodi bima. Soat em epesop eyetait Deus xe eye'ũ buje dak — io'e. — Soat waġo òn. Deus webay. “Obikuyap taġ ên jekukum soat em,” i juk o'e Deus owebe — io'e. — “Imēnpuye ên ma ibiat xat ùmũm'uk eġuy wuyjuyũ be,” i juk o'e owebe — io'e. — Eyju dak Deus bikuyap taġ cuy epekuku soat em ma — io'e.

28 — Apēn xe'e oceku soat em Deus bikuyap taġ? — io'e ip Jesus pe.

29-31 — Deus e'em “Wemumudot kay eyetabun cuy epesop,” i — io'e. — Òn ma Deus emumudot — io'e. — Okay eyetabut puje, Deus bikuyap taġ eyju jekukum — io'e Jesus.

— Ocedobuyũ'ũm'ũm pã'o'a jo'iat'a o'o'uk ip osodop uk'a'ũmat tağ pima — io'e ip Jesus pe. — Imẽn e'em Deus ekawẽntup:

Moisés pã'o'a mudodot'uk osunuy cekay ip—kabi bewiat'a, i — io'e ip.

— Deus a'õbi Moisés ja'õbacaap mõğmõğ'uk osunuy pã'o'a jo'iat'a mudodon — io'e ip. — Pãm ên? A'õbacaap cuy ejomõğ ocetabutpe — io'e ip. — Imõğ puje ocetabut oce'e ekay — io'e ip.

³² — Icēmãn òn e'em eywebe — io'e Jesus cebe ip. — Ja'õbi ġu Moisés pã'o'a jo'iat'a mudodot'uk osunuy eydobuyũ'ũm'ũm pe—Deus a'õbi acã. Moisés Deus xewiatxat ġu imudodot'uk osunuy cekay ip. Deus pit jexewiatxat mudodon eywebe—eyağuyumisusunap xat — io'e Jesus. ³³ — Deus cuk omudot jexewi kuyje pã'o'a jo'iat'a mudocap co'i — io'e. — Òn kabi kadi wiatxat co'i ojet ijodiat ağıuyumisun am — io'e. — Okay itabucayũ yağuyisum jeku — io'e. — Òn ijodiat ağıuyumisusun'ukat — io'e.

³⁴ — Kariwa — io'e ip Jesus pe. — Ibiatxat cuy eğũm ocexan. Soat em cuy eğũmğũm ocewebe.

³⁵ — Òn Deus xewiatxat — Jesus o'e. — Òn ma ijodiat ağıuyumisusun — io'e. — Okay eyetabut puje, soat em eycokcoğ epesop ibeğbeğat co'i. Okay eyetabut puje soat em eycokcoğ epesop ibipuruk'ũmat co'i — io'e Jesus. ³⁶ — “Eybu'u eyetabut am okay,” i juk adi ocece eywebe — io'e Jesus. ³⁷ — Webay pũğpũğayũ mutabunbun okay. Imẽnpuye itabut ip okay. “Eyetabun ġu juy epesop okay,” i'ũmğũ òn pit e'em cebe ip—itabun ojuyayũ be—pũğ pe dak ka'ũma — io'e. ³⁸ — Kabi kadiwi juk oajēm obikuyap tağ weku am ġu. Omudocat bikuyap tağ weku am oajēm — io'e. ³⁹ — Soat em ağ òn okay itabucayũ kay. Imẽnpuye jetabucap epereperem ġu ip—pũğ tak ka'ũma. Waram ixeyũ oğuyu kabi kay ce'ũ'ũayũ muyuap kabia be. Oğuyu ip omudocat bikuyap tağ — io'e Jesus. ⁴⁰ — Okay itabucayũ oğuyu ce'ũ'ũayũ xewi, webay soat ce'ũ'ũayũ muyuap kabia be — io'e. — Soat ip jeedop itait Deus xe soat em—abu òn iam itaybicayũ. Imẽn webay ibikuy — io'e Jesus.

⁴¹ Imêneju Jesus ekawẽn kay ġu ip o'e Judeuyũ kukayũ. Jewa'õxixiğ o'e ip jeweweju.

— “Òn Deus xewiat,” i teku e'em — io'e ip. — “Kabi kadiwiat xat co'i òn,” i teku e'em — io'e ip. ⁴² — Jesus ma teku! — io'e ip jewewebe. — José'ũm ipot teku — io'e ip te'e ma. — Wuyetaybit ixim, cebay'ũm tak. Apẽntak “Deus xewi ojet,” i teku e'em? Dapxi teku — io'e ip te'e ma.

⁴³ — Wa'õxixiğ ġu juy epesop — io'e Jesus. ⁴⁴ — Webay wuyjuyũ mutabunbun okay—omudocat — io'e. —

Imutabun'üm pima, kuka itabut ġu ip o'e okay. Okay itabucayũ acã oġuyu kabi kay. Webay soat ce'ũ'ũayũ muyuap kabia be ip oġuyu. Soat em jeedop ip webay xe — io'e.
 45 — Kuyje Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ o'tupmubararak. Imẽn ibararak opop tup pe:

Deus soat wuyjuyũ ġutaybin, i.

Imẽn e'em iġodup pe — io'e. — Webay ekawẽn co buje, itabut ip okay ijodiacat, webay be imutaybin puje dak — io'e. 46 — Pũġ ma webay o'jojojo. Warara'acat pit ka'ũma — io'e. — Őn acã webay ojojojo — io'e. 47 — Icẽmãn õn e'em eywebe — io'e—Jesus o'e. — Okay eyetabut pima, soat em epesop eyetait Deus xe eye'ũ buje — io'e. 48 — Őn ma Deus xewiatxat — io'e. — Ijodiat aġuymuisusun õn — io'e. 49 — Wuydobuyũ'üm'üm mana'a o'o'uk osodop uk'a'ũmat pe bima. Inaka oe'ũ'ũ ip. 50 Kabi bewiat kay eyetabut puje, Deus wi wũy ġu epesop — io'e. 51 — Őn ma kabi bewiat — io'e. — Kabi bewi ojet ijodiat aġuymuisun am. Okay itabucayũ yaġuyisum jeku ijodi bima. Soat em jeedop ip itait Deus xe ce'ũ buje. We'ũ buje, oẽn osuẽnũm ijodiat xatẽn — io'e.

52 Iboap co buje jewa'õxikxiġ ip o'e Judeuyũ kukukayũ.

— Apẽntak sute jeẽn iẽnũm wuywebe iẽn'o am? — io'e ip jewewebe.

Jesus ekawẽn cekawẽn pa'arẽm osunuy ixeyũ xe—Judeuyũ kukayũ xe. (Oẽn'oat okay itabucacat iape. Imẽnpit itaybit ġu ip osodop iboam.)

53 — Icẽmãn õn e'em eywebe — io'e Jesus. — Soat waġo õn. Oẽn'o'üm pima Deus ebekitkin ġu epe'e. Odoy kõn'üm pima dak cebekitkin ġu epe'e — io'e. 54 — Oẽn'o buje bit, Deus ebekitkin epesop. Odoy kõn puje dak, cebekitkin epesop. Soat em epesop Deus xe eyetait — io'e. — Oẽn'oat oġuyu kabi kay webay ce'ũ'ũayũ muyuap kabia be. Odoy kõnat oġuyu ibo kabia be — io'e. 55 — Wuyjuyũ mutaicinatẽn oẽn. Odoy wuyjuyũ mutaicinatoy — io'e Jesus. 56 — Obiõġbuk omuy oẽn'oat pe—odoykõnat pe — io'e. — Obiõġbuk a'õbacaap kuġ jekukum ip. Őn tak pũġ taġ ma jekukum ceweju ip — io'e Jesus. 57 — Webay ja'õbi ma itabẽġ soat em ma. Ixe ma omudot. Őn tak wetabẽġ ijodi webay a'õbi — io'e. — Imẽnpuxim õn ma okay itabucayũ aġuymuisusun. Yaġuyisum jekukum ip wa'õbi—oẽn'oayũ — io'e—Jesus o'e. 58 — Imẽn ma kabi kadi wiatxat — io'e. — Pão'a jo'iat'a buxim ġu—wuydobuyũ'üm'üm xat puxim ġu. Wuydobuyũ'üm'üm pão'a jo'iat'a o'o'uk ip osodop — io'e. — Oe'ũ'ũ ip—ya'o'o'ukayũ'üm'üm ma. Kabi bewiat xat õn. Soat em jeedop ip itait Deus xe oẽn'o'oyũ — io'e—Jesus o'e.

⁵⁹ Jesus iboam o'e Judeuyũ e'aweroroap'a be—Deus eju kawênwênap'a be. Igo'a beacat mutaybinbin osunuy Cafarnaum ka be. Oên'oat okay itabucat iape. Odoykõnat tak okay itabucat iape. Imênpit cekawên pa'arêm osunuy ixeyũ xe.
⁶⁰ Imêneju:

— Cekawên pa'arêm cĩcã wuyxe — io'e ip jewewebe cekawên o'jojoyo'iyũ. — Cekawên kay ġu wuyju — io'e ip.

⁶¹ Warara'acayũ be jemukũyjo'ũm pima, Jesus itaybit o'e ixeyũ ekawên. Imênpuye o'jekawên ceweju ip.

— Wekawên pa'arêm tu eyxe? — io'e. — Eybu'u du eyetabut am okay wekawên kay'ũm puye? — io'e Jesus. ⁶² — Soat waġo òn. Wekawên pa'arêm eyxe bima, eyetabut ġu okay — io'e. — Kabi kay waram omuyuap tobuxik puje dak eyetabut ġu kuka epe'e okay — io'e. — Oka kay wepicap co buje dak kuka eyetabut ġu epe'e okay — io'e Jesus. ⁶³ — Ijodiat aġuymuisusun oên o'o am ġu — io'e. — Deus biõġbuk acã ijodiat aġuymuisusun — io'e. — “Oên cuy epesuên'o,” i juk oce eywebe — io'e. — Imênpit okay eyetabun cuy epesop iam eymutaybin ojuy oġuy — io'e. — Wekawên kay eyetabut pima, obikuyap taġ epeku—eyaġuyisum epeku — io'e Jesus.
⁶⁴ — Imênpit pũġpũġ ey'in itabut ġu okay — io'e Jesus.

(Jesus kuy itaybit o'e abuyũ ibu'u osodop itabut am okay iam. Itaybit o'e abu oũm okay itakomaayũ be iam tak. Kuy bima itaybit o'e iboam doze beayũ naẽ buje.)

⁶⁵ — Soat ġu eyetabut okay — io'e. — Webay emumutabunbunyũ acã itabut je'e okay. Kuy iboap oġuwên eywebe — io'e.
⁶⁶ Kuy bima ceweju oekuku'iyũ Jesus kay ip ibu'u o'e, cekawên kay'ũm puye.

Gebuje oibu'un ip Jesus eju jeku am. ⁶⁷ Jesus o'jekawên doze beayũ eju—jewēju etaybitbinayũ eju.

— Pãm eyju? — io'e. — Eyju dak tu eybu'un oweju? — io'e.

⁶⁸ — Kariwa — io'e Simão Pedro. — Abu-eju kuka oceku? — io'e Jesus pe. — Ĕn acã apên itabucayũ yaġuyisum jekukum iap ekawên muwênuwên ocewebe — io'e. — Ĕn acã Deus xe epesop iap ekawên muwênuwên ocewebe — io'e. ⁶⁹ — Ekay acã ocetabut — io'e. — Ocexe ên acã Deus emumudot — io'e. — Ocexe ên acã xipacat — io'e. — Ĕn acã ikêrêat ejukuk ġu — io'e—Simão Pedro o'e.

⁷⁰ — Õn cuk eynaẽ — io'e Jesus. — Doze beayũ juk otaẽ — io'e. — Imênpit pũġ ey'in Satanás a'òkayan o'e — io'e.

⁷¹ Jesus Judas o'ġuwên—Simão Iscariotes ipot o'ġuwên. Ixe Judas doze beayũ'in osunuy. Inaka Jesus ũm ojuy o'e cekay itakomaayũ be yaoka am.

7

¹ Ibocewi Jesus Galiléia eipi dağ oeku. Judeuyũ kukukayũ Judéia eipi be osodop ip. Ixeyũ Jesus aoka ojuy. Imēnpuye Judéia eipi dağ o'ju ġu Jesus. ² Judeuyũ epeta wap osunuy. Cepetaboğ cĩcã osunuy. Xijap mōğmōğ'uk ip osodop. Xijap pe dopdom osodop ip iğo epeta bima.

³ Gebuje ikitpiyũ o'jekawēn Jesus eju.

— Ejēm cuy ijocewi — io'e ip Jesus pe. — Judéia eipi kay juy eju — io'e ip. — A'ōbacaap cuy ejomōğ a'ō kayayũ etabutpe ixeyũ be “Teku ya'ōbaca jĩjã” i'e am — io'e ip. ⁴— Iba'arēm ġu wuyju e'em xipan jewemuwēn pin pima. Eju juy — io'e ip. — Ka'ũma buk ocejojojoiap cuy eğubapuk — io'e ip. — Xipan jewemuwēnat cuy soat pe — io'e ip.

⁵ Jesus kitpityũ imēn o'e itabut'ũm cekay buye.

⁶ — Cũğ ġu mabuk oju am peta kay — io'e Jesus. — Cũğ ma bit eyju am. Soat em cũğ ma eyju am. ⁷ Deus kay'ũmayũ eykay ġu itakoma ip. Okay bit itakoma jĩjã ip “Ikērēat mujurũğrũğ eyju,” i òn e'em cebe ip puye — io'e. ⁸ — Eyju ma peta kay epeju — io'e jekitpiyũ be. — Òn pit oju ġu iğo epeta kay. Cũğ ġu mabuk oju am — io'e Jesus.

⁹ Jesus imēn o'e jekitpitpiyũ be. O'jēm ip ikitpitpiyũ. Jesus pit Galiléia eipi be osunuy pũğpũğ xet.

¹⁰ Ebapũğ xet kap puje, Jesus o'ju peta kay. Soat eta'ũmpi ma o'ju. Iba'arēm ma o'ju.

¹¹⁻¹³ Gebuje Jesus o'jokudada ip Judeuyũ kukukayũ. Petatam pima o'jokudada ip.

— Apu Jesus? — io'e ip jewewebe.

Adeayũ ibidadada ma jekawēnwēn osodop Judeuyũ kukukayũ be ja'ōdobuxikap puxim. Jesus peam jewa'ōxixiğ ip osodop.

— Xipat cĩcã teku — io'e pũğpũğ ixeyũ'in.

— Ka'ũma — io'e warara'acayũ bit. — Wuy-muğyukukuku'ukat teku — io'e ip napa ma.

Adeayũ imēn ibidadada ma jekawēnwēn ip o'e.

¹⁴ Jesus o'ju Deus eju kawēnwēnap'a kay—yaboğat'a kay. Peta muğēğēm pima o'ju. Iğo'a becat mutaybitbin osunuy.

¹⁵ Judeuyũ kukukayũ Jesus ekawēn kay ġu ip o'e.

— Apēnpuye dak sute itaybit? — io'e ip. — Wuy-mutaybitbin'ukat xe ġu osunuy jemutaybinan. Cũğ ġu cece wuyjuyũ mutaybin am — io'e ip soat pe iğo'a becat pe.

¹⁶ — Wa'ōbi ġu òn adeayũ mutaybitbin—omudocat a'ōbi acã — io'e Jesus. ¹⁷ — Wa'ōbi du eyxe òn ey-mutaybitbin? Pãm ġuto Deus a'ōbi? — io'e. — Deus bikuyap tağ jeku ojuyat itaybit je'e Deus a'ōbi òn ey-mutaybitbin iam — io'e cebe ip. ¹⁸ — Pũğpũğayũ Deus a'ōbi ġu ijodiat mutaybitbin—ja'ōbi acã. Cũğ

ġu imutaybitbin ip. “Xipan omuwēnuwēn cuy epe'e,” i'e'em ip ya'ġjojo'ibiyū be. Warara'acayū bit Deus a'ōbi ijodiat mutaybitbin—jemudocat a'ōbi. “Xipan Deus muwēnuwēn cuy epe'e,” i'e'em ip. Icēmān e'em ip. Napa ġu ip e'em. ¹⁹ Moisés Deus ekawēn cuk adi o'ġuwēnuwēn eydobuyū'ūm'ūm pe kuyje. Imēnpit soat eyju kūyjobit ġu iboap ekawēn kay. Abu ey'in iboap ekawēn kay kūyjobit? Ka'ūma ma! Eyju dak waoka ojuy. Apēnpuye? — io'e Jesus.

²⁰ Adeayū Jesus ekawēn o'ya'ġjojo Deus eju kawēnwēnap'a beacayū.

— Akpidapi ěn — io'e ip napa ma adeayū Jesus pe. — Ka'ūma ma aoka ojuy — io'e ip Jesus pe.

Itaybit ġu ip osodop adeayū Jesus aoka ojuy iam Jerusalém ka be powatwat.

²¹ — Jebodoydoyap kabia be wa'ōbacaap ojomōġ pūġ em ma — io'e Jesus. — “Cūġ ġu teku e'em,” i juk adi epe'e iboap co buje. “Sábado be kapikpiġ teku,” i juk adi epe'e — io'e. ²² — “Wuydobuyū'ūm'ūm ekawēn taġ aġokatkat'it'it epetaypu'aġobixeedakat,” io'e Moisés kuyje. “Īkap'isuat epetaypu'aġobixeedakat teku Deus ebekit iap mubapuk am,” io'e Moisés kuyje. Jebodoydoyap kabia bima dak eyju ixeedakatkan Moisés ekawēn mupubutbunap puxim — io'e. ²³ — Sábado bima eyju ixeedakatkan Moisés ekawēn mupubutbunap puxim. Sábado bima owebe iwātaxipiat mu'ada buje bit, eyetakoma juk adi epe'e okay! “Ēn jebodoydoy ġu! Kapikpiġ ěn,” i eyju e'em owebe. “Ēn Moisés ekawēn mupubutbun,” i eyju e'em owebe. “Īkērēat mujurūġrūġ ěn,” i eyju e'em owebe — io'e Jesus. ²⁴ — Dao ġu “Ēn ikērēat mujurūġrūġ,” i juy epe'e warara'acat pe — io'e. — Tūybe teku ikērēat mujurūġrūġ iān eyju e'em. Cekuku am eyetaybit'ūm pima, “Ēn ikērēat mujurūġrūġ,” i'ūmġu juy epe'e'e — io'e Jesus.

²⁵ — Ite aoka ojuy ġu du wuyka kukayū? — io'e ip Jerusalém ka watwat jewewebe. ²⁶ — Ak'i juy epe'e — io'e ip. — Ijoce ma omuy — io'e ip. — Soat etabutpe teku kawēnwēn — io'e ip. — Imēnpit ka'ūma ma ibubum — io'e ip. — Wuyka kukayū dak itabut xe'e Jesus Deus emunaē iap kay? — io'e ip jewewebe. ²⁷ — Teku Deus emunaē ġu wuyxe — io'e ip Jerusalém ka watwat'in. — Deus emunaē ajēm puje, abu xe'e itaybit je'e pomawi osodot iam? Ka'ūma ma! Imēnpit wuyetaybit pomawi teku osodot iam — io'e ip.

²⁸ Jesus adeayū mutaybitbin mabuk osunuy Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboġat'a be.

— Eyetaybit ġu abu ōn iam — io'e Jesus. — Eyetaybit ġu pomawi ojot iam. Wa'ōbi ġu ojot—omudocat a'ōbi acā. Ixe icēmān e'em soat em. Eyetaybit ġu abu ixē iam — io'e. ²⁹ —

Ōn pit wetaybit ixem — io'e. — Ojot cexewi. Ixe ma omudot ijoce — io'e Jesus.

³⁰ Imēneju itakomaayū Jesus daomūn ojuy ip. Deus pit jewebe ma o'e: — Jesus daomūn ġu buk ip — i. Imēnpuye ka'ūma ma o'jat.

³¹ Tak ġu o'ya'ījojo'iaiyū bit itabut o'e ip Jesus kay. Ade jījā itabut o'e.

— “Deus emunaē ja'ōbacaap jomōġ,” i wuyju e'em — io'e ip. — Ite aġokatkat ja'ōbacaap mōġmōġ cīcā. Wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuġ ite ma. Imēneju ite ma Deus emunaē ocexe — io'e ip.

³² Imēnpuye Jesus daomūn ojuy o'e ip Fariseuyū. Adeayū Jesus muwēnuwēn iam o'jekūyjo ip Fariseuyū. Fariseuyū eju paīyū kukukayū Deus eju kawēnwēnap'a wiwi'ukayū o'ġuju Jesus daomūn ām.

³³ — Darem ma buk ōn eyxe — io'e Jesus adeayū be. — Gaxīn ma ocepit omudocat kay — io'e. ³⁴— Okudadam epeku. Odobuxik ġu eyju. Ojuap kay eyju ba'ore — io'e.

³⁵ — Apoma sute je'ju? — io'e Judeuyū kukukayū. — Poce iba'ore kuka wuywebe tobuxik am? — io'e ip. — Je'ju du sute Judeuyū xe jenuy ām Grécia eipi watwat xe jenuy ām? — io'e ip. — Ipōġpōġayū kay du sute je'ju Judeu'ūmayū mutaybit am? — io'e ip. ³⁶— “Okudadam epeku,” i juk o'e ocewebe — io'e ip. — “Imēnpit eyju odobuxik ġu,” i juk o'e — io'e ip. — “Ojuap kay eyju ba'ore,” i juk o'e — io'e ip. — Cekawēn pa'arēm ocexe — io'e ip Fariseuyū, paīyū kukukayū dak.

³⁷ Waram Jesus o'jekawēn peta muġēġēayū be. Peta epere buje o'jekawēn cebe ip. Ibo kabia yobog cīcā osunuy Judeuyū xe.

— Wuybipuruk pima, idibi kay jījā wuyju — io'e. — Abu yaġuyisum ceku pin cīcā? — io'e Jesus ya'ōberen. — Eyetabun cuy epesop okay! — io'e. — Okay eyetabut pima, eyaġuyisum epeku — io'e Jesus. ³⁸— Okay itabucayū be idibi buxim jeenuy badi — io'e. — Imēnpuye yaġuyisum ip jeku — io'e. — Imēn e'em Deus ekawēntup — io'e—Jesus o'e.

³⁹ Imēn e buje Deus biōġbuk o'ġuwēn Jesus. Deus biōġbuk ōmōm Jesus kay itabucayū be. Jesus iboam o'e ipi kay Deus biōġbuk ajēm awap. Ixe oajēm ġu buk, Jesus jebay xe jenuy ām o'jeu ġu buk puye.

⁴⁰ Jesus ekawēn co buje pūġ taġ ġu o'jekawēn ip adeayū—wara'at taġtaġtaġ ma.

— Teku Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat—ocemumuwiwiat ma — io'e pūġpūġ ixeyū'in.

⁴¹ — Deus emunaē teku — io'e warara'acayū.

— Ka'ũma — io'e warara'acayũ bit. — Deus emunaẽ ẽu tekũ. Tekũ Galilía eipi bewiat! — io'e ip. — Deus emunaẽ Galilía eipi bewi ẽu jajẽm — io'e ip.

42 — Imẽn e'em Deus ekawẽntup:

Davi naxegebit Deus emunaẽ, i. Belém ka be je'kap—Judía eipi be, i. Davi osunuyiat ka be je'kap, i — io'e ip.

— Imẽn e'em Deus ekawẽntup — io'e ip.

43 Pũg taẽ ẽu ip o'jekawẽn adeayũ Jesus muwẽnuwẽn. Jawa'õdawunuwun ip osodop. 44 Jesus daomũn ojuy ip yawiwi'ukayũ. Imẽnpit o'taomũn ẽu buk ip.

45 Jesus kuẽ ẽu yawiwi'ukayũ o'jepit. Oajẽm ip kuy o'guju'iyũ kay—paĩyũ kukukayũ kay, Fariseuyũ kay.

— Apẽnpuye Jesus epetojot ẽu? — io'e ip yawiwi'ukayũ be.

46 — Ixe ekawẽn kawẽntip cĩcã ocexe! Abu-buxim ixe kawẽnwẽn? Ka'ũma buxim ã! — io'e ip.

47 — Eyju dak eymuẽyukuku du ixe? — io'e ip Fariseuyũ.

48 — Ya'õbuyxiayũ itabut ẽu ip cekay—pũg tak ka'ũma — io'e ip. — Ocejũ dak ocetabut ẽu cekay—pũg tak ocetabut ẽu ma — io'e ip. 49 — Adeayũ bit itaybit ẽu Moisés ekawẽn. Imẽnpuye Deus e'em cebe ip “Eykẽrẽ oxẽ,” i, “Ipiat osupi'ajoat eywebe,” i — io'e ip. — Iteyũ acã itabut cekay—Moisés ekawẽn itaybit'ũmayũ acã — io'e ip Fariseuyũ yawiwi'ukayũ be.

50 Nicodemos pit o'jede Fariseuyũ be—jebureyũ be. Ixe Nicodemos ibimãmãmãayũ ekawẽn coco'ukat osunuy. Kuy bima o'ju Jesus kay jekawẽn ãm ceweju.

51 — Jesus puk atujuajẽm ẽu wuykay cekawẽn co am, imuymuy'ukayũ ekawẽn co am tak — io'e Nicodemos. — Cekawẽn co'ũm pima, “Ite juy ayaokaat, ikẽrẽat kuẽ puye,” i'ũmẽu juy ace'e. Imẽn Moisés cuk adi wuymutaybitbin — io'e Nicodemos.

52 — Galilía eipi bewiat co'i ãn kawẽnwẽn. Deus ekawẽn itaybit'ũmat co'i ãn kawẽnwẽn — io'e ip Nicodemos wayway. — Ite aõokatkat napa ma e'em “Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat õn,” i. Deus ekawẽntup cuy etupco! — io'e ip Nicodemos pe. — “Ka'ũmẽu Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat Galilía eipi beat,” i'e'em ibiatup — io'e ip Nicodemos pe.

53 Soat ip o'jepit jeduk'a be.

8

1 Jesus pit o'ju co'a kay—Oliveira dip'a kay.

2 Kabia isum Jesus waram o'jepit Deus eju kawẽnwẽnap'a be—yaboãat'a be. Adeayũ o'je'awero Jesus ekawẽn co pin puye. Ixe oabik. Adeayũ mutaybitbin o'e.

3 Gebuje Fariseuyũ eju Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ ayacat o'tojot Jesus kay. Ayacat itoptep ma'ẽu osunuy. Inaka

warara'acat itop kay itabiku osunuy. Warara'acat itop eju o'tobuxik ip Fariseuyũ. O'tojot ip Jesus kay. Adeayũ etabutpe ip o'tojot.

4 — Kariwa — io'e ip Jesus pe. — Ite ayacat ocetobuxik wara'acat itop eju. Imēnpuye ocetojot ekay — io'e ip. ⁵ — Moisés o'e wuydobuyũ'ũm'ũm pe: “Wara'acat itop eju jepopomat cuy epeyabuḡbuḡ wita'am,” i. Imēn Moisés ocemutaybitbin. Pām ēn? Apēn ēn ece'e? — io'e ip Jesus pe.

6 Imēn o'e ip Jesus pe. Tũybe cūḡ'ũma jede iān o'e ip. “Cūḡ ḡu ēn e'em,” i'e ojuy ip Jesus pe. “Moisés ekawēn taḡ ḡu ēn e'em,” i'e ojuy ip cebe.

Jesus o'je'aetoro. Ipi mukorepkorem o'e jebum. Koreh. Yatoroh ipi mukorepkorem o'e.

7 — Apēn ēn ece'e? — io'e ip waram.

Kirik'āy. O'āy.

— Ey'inat ikērēat kuḡ'ũm pima, ixē juy koam wita'a yamuju cekay ayacat abuḡ am — io'e Jesus cebe ip.

8 Waram o'je'aetoro. Waram jebum ipi mukorepkorem. Koreh.

9 O'jēm ip cekawēn co buje. Koap aypapayũ o'jēm ōn tak ikērēat kuḡ iam itaybit puye. Warit. Xerewun. Wara'at. Xerewun. Wara'at. Xerewun. Guyjom warara'acayũ o'jēm yaypan'isuayũ. Warit. Xerewun. Wara'at. Xerewun. Soat ip o'jēm. Jesus acā o'jepoyat. Ayacat Jesus xe o'e cūḡ'i.

10 Kirik'āy. Jesus o'āy. O'jeak ayacat kay.

— Tũ'ũ — io'e. — Apōma o'ju ip “Ēn ma ikērēat kuḡ cīcā Deus xe,” i'e ojuyayũ? “Ga'a ayaoka wita'am,” i'e ojuyayũ? — io'e—Jesus o'e.

11 — Kariwa — io'e. — Ka'ũmḡu ip — io'e. — O'jēm ip — io'e. — Weiwat xeyũku.

— “Ikērēat kuḡ cīcā ēn,” i'ũmḡu ōn tak e'em ewebe — io'e Jesus. — Eju juy — io'e. — Waram pit egujurũḡ ḡu ikērēat — io'e Jesus.

12 Waram pima Jesus o'jekawēn adeayũ eju.

— Kabia buxim ōn — io'e. — Deus ekawēn eymutaybitbin ōn cūḡ ma eyeku am. Okay itabucayũ kabiok taḡ jekuku'ukayũ buxim ḡu. Ikērēat mujurũḡrũḡ'uk ḡu ip. Cūḡ ma ip jekukum kabia daḡ jekuku'ukat puxim. Yaḡuyisum jekukum ip — io'e.

13 — Ēn acā xipan jewemuwēnuwēn — io'e Fariseuyũ. — Cūḡ ḡu ēn kawēnwēn — io'e ip napa ma.

14 — Cūḡ ma ōn kawēnwēn — io'e Jesus. — Eyetaybit ḡu pomawi ojot iam, poma ōn cum iam tak — io'e. — Ōn pit wetaybit pomawi ojot iam, poma ōn cum iam tak — io'e. — Cūḡ ma ōn kawēnwēn wetaybit puye — io'e. ¹⁵ — Eyju e'em

“Cũğ ma ĩn kawĕnwĕn,” i, eyxe warara'acat e'eap ibapuk'ũm ma'ğũ. Imĕn ģũ ãn pit e'em — io'e. ¹⁶ — “Cũğ ģũ ĩn kawĕnwĕn,” i ãn e'em pima bit, cũğ ma kuka oce. Cũğ ma kuka oce, omudocat tak imĕn e'em puye. Webay omudot. Pũğ tağ ma oceju e'em — io'e. ¹⁷ — Imĕn e'em Moisés ekawĕntup:

Xepxepayũ pũğ tağ ma kawĕnwĕn pima, “Teyũku icĕmãn e'em,” i kuka o'e ip ya'ĩjojo'ibiyũ, i — io'e Jesus.

¹⁸ — Õn ma xipan jewemuwĕnuwĕn. Webay dak xipan omuwĕnuwĕn—omudocat. Pũğ tağ ma omuwĕnuwĕn oceju—õn, webay dak — io'e.

¹⁹ — Poce omuy ebay? — io'e ip Jesus pe.

— Etetaybit ģũ abu ãn iam, abu webay iam tak — io'e. — Abu ãn iam eyetaybit pima, abu webay iam tak kuka eyetaybit epe'e — io'e.

²⁰ Imĕn Jesus o'e Deus eju kawĕnwĕnap'a be—yaboğat'a be. Adeayũ mutaybitbin osunuy. Dinheiro muõmõmap'a xe imutaybitbin osunuy. Cekay itakomaayũ Jesus daomũn ojuy. Imĕnpit o'taomũn ģũ ip taomũnap kabia ģũ buk puye.

²¹⁻²⁴ Waram Jesus o'jekawĕn Judeuyũ kukukayũ eju.

— Gaxĩn ma ojĕm ijocewi — io'e Jesus. — Te'e ma epeku okudadam eydaxijoap ojuy. Epe'ũ Deus pe eywebewi ikĕrĕat uk'ũm pima. Ojuap kay eyju ba'ore — io'e. — “Epe'ũ Deus pe ikĕrĕat uk'ũm pima,” i kuy oce eywebe. Õn Deus xewiat iap kay eyetabut'ũm pima, epe'ũ Deus pe eywebewi ikĕrĕat uk'ũm pima — io'e Jesus.

— “Ojuap kay eyju ba'ore,” i teku e'em — io'e ip Judeuyũ kukayũ. — Jewaoka du sute? — io'e ip jewewebe.

— Eyju ma ipi dağacat. Õn pit kabi bewiat — io'e Jesus. — Eyju ma jewağuyğuy ijodiat ağuy dağ. Õn pit ka'ũma.

²⁵ — Abu ĩn? — io'e ip.

— Iebikam piman ma juk ocevemuwĕn abu ãn iam — io'e. ²⁶ — Adeat muwĕn pin mabuk ãn eywebe. “Cũğ ģũ eyju kawĕnwĕn” i'e pin mabuk oce eywebe. Omudocat ekawĕn muwĕnuwĕn acã ãn. Ixe icĕmãn e'em — io'e Jesus.

²⁷ Jesus jemudocat muwĕn puje, jebay o'ğuwĕn. Iboap ekawĕn pit Judeuyũ kukayũ itaybit ģũ.

²⁸ — Soat wağõ ãn — io'e Jesus. — Obamuapay epe'e we'ũ am korosa be. Obamupaya buje, “Icĕmãn xeku kabi bewiat,” i epe'e. “Ja'õbi ģũ xeku oeku—jebay a'õbi acã,” i epe'e — io'e. — “Wuyebay e'eap muwĕnuwĕn xeku oeku,” i epe'e — io'e Jesus.

²⁹ — Soat em omudocat bikuyap tağ ãn jekukum. Imĕnpuye soat em ağ okay. Ixe opere ģũ — io'e Jesus.

³⁰ Imĕneju ade oitabun Jesus kay—ya'ĩjojo'ukayũ'in.

³¹ Jesus waram o'jekawĕn Judeuyũ kukukayũ eju. Pũğpũğ ixeyũ'in o'e: — Teku icĕmãn e'em — i.

— Wekawēn kay kūyjobit pima, oweju etaybitbinayūm epe-
 sop — io'e Jesus. ³² — Kawēn icēmat muwēnuwēn ōn eywebe
 — io'e. — Kawēn icēmān eyetaybit pima cekariwa be imuda-
 daybotbot'ibiyū buximayūm ġu epe-
 sop — io'e cebe ip.

³³ — Abu ocemudadaybotbot'uk osunuy? Ka'ūma ma! —
 io'e ip. — Abraão naxegebitbit oceju! — io'e ip. — Apēnpuye
 ēn e'em ocewebe “Cekariwa be imudadaybotbot'ibiyū buxi-
 mayūm ġu epe-
 sop,” i? — io'e ip.

³⁴ — Icēmān ōn e'em eywebe — io'e Jesus. — Cekariwa
 be imudadaybotbot'ibiyū be iba'ore jekariwa epere am.
 Imēnpuxim ikērēat mujurūgrūġ'ukat pe iba'ore ikērēat mu-
 jurūgrūġap epere am, Satanás ixe ekariwa buye — io'e. ³⁵ —
 Cekariwa be imudadaybotbot'ibit ma soat em ġu cekariwa
 duk'a be dopdom. Kariwa imujēm pin pima, ġujēm. Kariwa
 ipot pit, soat em jebay duk'a be dopdom. Cebay ixe ġujēm
 ġu — io'e. ³⁶ — Ōn ma Deus ipot. Owebe eydaxijo buje,
 Satanás ġu eykukukan jeenuy — io'e. — Imēnpuye ikērēat
 mujurūgrūġap epere but epe-
 sop — io'e. ³⁷ — Icēmān eyju
 Abraão naxegebitbit — io'e. — Inaka eyju oaoka ojuy wa'ō
 kay kūyjobit'ūm puye — io'e—Jesus o'e. ³⁸ — Webay be
 omutaybitbinap muwēnuwēn ōn eywebe. Satanás ebekitkit
 eyju. Ixe ekukuap taġ eyju dak jekukum — io'e Jesus.

³⁹⁻⁴⁰ — Ka'ūma! Ocedobu'ūm ekukuap co'i oceju
 jekukum—Abraão'ūm ekukuap co'i — io'e ip te'e ma.

— Deus kawēn icēmat o'ġuwēn owebe — Jesus o'e. — Iboap
 ekawēn acā oġuwēn eywebe. Inaka eyju ma oaoka ojuy
 kawēn icēmat kay'ūm puye — io'e. — Abraão bit kawēn icēmat
 kay kūyjobit cīcā osunuy. Abraão naxegebitbit eyju. Ixe'ūm
 ekukuap co'i ġu bit eyju jekukum — Jesus o'e. — Apēnpuye
 dak? — io'e. ⁴¹ — Satanás ekukuap co'i eyju jekukum — io'e.

— Satanás ekukuap co'i ġu oceju jekukum—Deus ekawēn
 taġ ma — io'e ip. — Deus acā ocebay — io'e ip.

⁴² — Deus xewi ojot. Wa'ōbi ġu ojot. Ixe ma omudot — io'e
 Jesus. — Deus eyebay bima, kajuk okukpin eyxe oġuy — io'e.

⁴³ — Wekawēn kay jekūyjobin pin ġu eyju. Imēnpuye wekawēn
 pa'arēm eyxe — io'e. ⁴⁴ — Ibiōġbuk kērēayū kukat ebekitkiyū
 eyju—Satanás ebekitkiyu — io'e—Jesus o'e. — Apēn ixe
 ikērēat mujurūgrūġ iap co'i eyju dak ikērēat mujurūgrūġ —
 io'e. — Ixe warara'acat aokaka'uk osunuy ipi mujurūġ isum.
 Gasū dak wuyjuyū muy'ū'ū'uk ixe — io'e. — Kawēn icēmat
 kay kūyjobit'ūm osunuy ixe — io'e. — Iba'ore ixe be kawēn
 icēmat kay kūyjobit am. Icēm ġu tekū e'em. Napa ma e'em.
 Napa ma e'em pima, je'e pinap taġ e'em cexe. Dapxi tekū —
 io'e. — Icēm'ūmān e'em ip ixe ebekitkiyū. ⁴⁵ Icēmat ōn pit e'em
 eywebe — io'e. — Inaka eyetabut ġu wekawēn kay — io'e.

46 — Ka'ũma ma icēmãñ e'em owebe “Ikērēat mujurũgrũğ ěñ” i — io'e. — Icēmãñ wekawĕñ. Apĕñpuye eyetabut ġu wekawĕñ kay? — io'e. 47 — Kũyjobit ip cekawĕñ kay Deus ebekitkit. Eyju bit Deus ebekitkit ġu. Imĕñpuye Deus ekawĕñ kay ġu eyju — io'e Jesus Judeuyũ kukukayũ be.

48 — Icēmãñ oceju e'em ewebe “Ibiõğbuk kĕrēat a'õbi ěñ e'em” i, “Akpídapi ěñ,” i dak — io'e ip. — “Cũğ'ũma ěñ jekukum Samaria eipi wat puxim,” i oceju e'em ewebe. Icēmãñ oceju e'em — io'e ip.

49 — Icĕm ġu eyju e'em — Jesus o'e. — Ibiõğbuk kĕrēat a'õbi ġu õñ e'em. Webay kuğ õñ ibuyxim. Eyju bit obuyxim ġu okuğ — io'e. 50 — Õñ ma obuyxim okuğap kudadam ġu — io'e. — Webay bit obuyxim okuğ. Ixe obuyxim ġu okukat ġuju ipiat'ajojoap pe — io'e. 51 — Icēmãñ õñ e'em eywebe — io'e. — Wekawĕñ tağ jekuku'ukat soat em ġu jeedop ce'ũ'ũayũ xe — io'e Jesus.

52 — Ibiõğbuk kĕrēayũ kukat a'õbi ěñ kawĕñwĕñ — i napa ma o'e ip Judeuyũ kukukayũ. — Abraão'ũm oe'ũ. Deus ekawĕñ muwĕñuwĕñ'ukayũ'ũm'ũm tak oe'ũ'ũ. “Wekawĕñ tağ jekuku'ukat soat em ġu jeedop ce'ũ'ũayũ xe,” i ěñ pit e'em — io'e ip. 53 — Ocedobu'ũm oe'ũ—Abraão'ũm. Abraão bit toto osunuy ya'õbuyxiat. Ixe'ũm podi du a'õbuyxi? — io'e ip. — Deus ekawĕñ muwĕñuwĕñ'ukayũ'ũm'ũm tak oe'ũ'ũ. Ixeyũ'ũm'ũm pit toto osodop ya'õbuyxiayũ. Ixeyũ'ũm'ũm podi du a'õbuyxi? — io'e ip. — Abu dak ěñ? — io'e ip Jesus pe.

54 — Õñ ma xipan jewemuwĕñuwĕñ pima, abu kuka wa'õ kay o'e? Ka'ũma ma! — io'e. — Webay bit xipan omuwĕñuwĕñ. “Ka'ũmġu okpot co'iat ya'õbuyxiat,” i e'em ixe. “Ĕñ acã ocekekukat,” i te'e ma eyju e'em webay be — io'e Jesus. 55 — Eyju ma eyetaybit ġu abu ixe iam. Õñ pit wetaybit ixem. “Wetaybit ġu ixem,” i õñ e buje, napa ma kajuk oce. Eybuxim kajuk oce dapxi. Imĕñpit wetaybit cĩcã ixem. Kũyjobit õñ cekawĕñ kay — io'e. 56 — Wuydobu'ũm Abraão'ũm itaybit o'e ipi kay teku jajĕm wuydaxijojo'ukan iam. Imĕnpuye icokcok o'e — io'e Jesus.

57 — Aypa ġu ěñ — io'e ip. — Cinquenta koato ġu buk ěñ — io'e ip. — Abraão ejojojo ġu! — io'e ip. — Icĕm ġu ěñ e'em — io'e ip Jesus pe.

58 — Icēmãñ õñ e'em eywebe — io'e Jesus. — Abraão kap awap ma kuy wetabĕğ oğuy — io'e.

59 Gebuje wita'a o'yabu ip Jesus kay yamuju am Judeuyũ kukukayũ. Yaoka ojuy ip napa ma tũybe e'em iãn. Jesus pit o'jemunĕm adeayũ parakpe. Xerewun. O'jĕm Deus eju kawĕñwĕñap'a bewi—yaboğat'a bewi. Akiju o'jĕm.

9

¹ Gebuje Jesus ita'umat o'jojojo doze beayũ eju cũgçũg pima. Ikap puje ma ita'ũm osunuy. Dinheiro ojuyjuy'uk osunuy ita'ũm puye.

² — Ocemutaybitbin'ukat — io'e ceweju etaybitbinayũ. — Apẽnpuye ite ita'ũm o'kap? Ita'ũm o'kap ite ma ikērēat mujurũgrũg puye du? — io'e ip. — Pãm ġuto cebay ikērēat mujurũgrũg puye du? Pãm ġuto ixi ikērēat mujurũgrũg puye du? — io'e ip.

³ — Ita'ũm ma o'kap ikērēat mujurũgrũg puye ġu, cebay ikērēat mujurũgrũg puye ġu dak, ixi ikērēat mujurũgrũg puye ġu dak — io'e Jesus. — Deus ja'õbacaap jomõg wuyetabutpe jabeku. Imẽnpuye ita'ũm o'kap — io'e. ⁴⁻⁵ — Apẽn kaxi wuymukabiahham iap puxim õn tak Deus ekawẽn ijodiat mutaybitbin ijodi bima cũg ma ceku am ip. We'ũ buje kabiok je'e — io'e. — Deus omudot kapik am jewebeam ja'õbacaap mubapukpuk am. Deus peam cuy acejekapik wuyekapik put pima. Guyjom iba'ore je'e wuywebe wuyekapik am cebeam.

⁶ O'jexi ipi ju. Xih. A'a'a. Ka'wi o'ġu'a'a jebidim. Wũnxik. Poroġ. Ka'wi'a'a o'yamuy ita'umat eta be imu'ada am. (14) Judeuyũ ebodoydoyap kabia be o'yamuy ita be imu'ada am.

⁷ — Eju juy idibi'it'iti be—Siloédi be — io'e Jesus. — Ecewedopawuy juy idibim — io'e. (Siloé timudot'ibiti iape wuya'õm).

Xĩġxĩġ. O'ju jewedopawuy.

Jay. Oajēm idibi'it'iti kay. O'jewedopawuywuy. Boroboro'i. Itate o'e. O'jeu. Jecoatcoan o'e.

⁸ Imẽnpuye ita'ũm tũibit tuk'a etakobeayũ o'jekawẽn ip jeweweju, ita'ũm tũibit o'jojojo'iaiyũ dak.

— Ijoce dinheiro ojuyjuy'uk osunuyiat ġu du sute? — io'e ip jewewebe.

⁹ — Ijoce osunuyiat teku — io'e ip pũġpũġpũġ.

— Ka'ũma. Ijoce osunuyiat ġu teku — io'e warara'acayũ. — Ixe-buximat acã teku — io'e ip.

— Õn ma ijoce dinheiro ojuyjuy'uk oġuy — io'e ita'ũm tũibit.

¹⁰ — Apẽn etate ġasũ? — io'e ip cebe.

¹¹ — Aġokatkat oajēm okay — io'e ita'ũm tũibit. — Ibutet Jesus i — io'e. — Ka'wi o'ġu'a'a. O'yamuy weta be weta mu'ada am. “Eju juy Siloédi be,” i juk o'e owebe — io'e. — “Ecedopawuy juy,” i dak — io'e. — Imẽnpuye oju. Ocedopawuy. Wetate oceu — io'e ita'ũm tũibit. — Wecoan put oce — io'e.

¹² — Poce omuy ixe Jesus? — io'e ip.

— Iye. Wetaybit ġu — io'e.

13 Gebuje Fariseuyũ kay tuk'a etakobeayũ ita'ũm tũibit o'tujowat.

14-16 — Apẽn ecwetada ġasũ? — io'e ip Fariseuyũ ita'ũm tũibit pe.

— Ka'wi'a'a o'yamuy weta be — io'e. — Ocewedopawuy. Wetate ġasũ oce — io'e.

— Itadaat o'jekapik jebodoydoyap kabia be—Sábado bima — io'e ip Fariseuyũ. — Moisés ekawẽn tağ ġu ite jekukum. Deus a'õbi ġu ite e'em — i napa ma o'e ixeyũ Fariseuyũ.

— Ikêrêat mujurũğrũğ'ukat ġu itadaat! Apẽn kuka ikêrêat mujurũğrũğ'ukat pe wuywebe i'e ba'oreat mubapuk put? — io'e warara'acayũ.

Imêneju pũğ tağ ġu ip Jesus muwẽnuwẽn o'e Fariseuyũ. Wara'at tağtağtağ ma kawẽnwẽn ip o'e.

17 — Pãm ên? — io'e ip ita'ũm tũibit pe. — Ixe etadaat. Abu ixe exe? — io'e ip.

— Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat xeku — io'e ita'ũm tũibit.

18 Judeuyũ kukuk'ukayũ ibu'u ip o'e jetabut am ita'ũm tũibit a'õ kay. — Ita'ũm ġu teku osunuy — io'e ip itabut'ũm puye. Imẽnpuye ita'ũm tũibit ebay o'ğudot ip, ixi dak. O'jekawẽn ip ceweju ip yajêm puje.

19-20 — Ekpot tu iğo? — io'e ip cebay be.

— Hm hm. Okpot iğo — io'e cebay.

— Ita'ũm tu o'kap? — io'e ip.

— Hm hm, ita'ũm ġoku o'kap.

— Apẽn tak o'jewetada ġasũ? — io'e ip cebayũ be.

21 — Wetaybit ġu bit apẽn xe'e o'jewetada iam — cebay o'e. — Wetaybit ġu abu ixe o'ğ'u'ada iam — io'e. — Iğo eju ma juy epeyekawẽn — io'e ip Judeuyũ kukukayũ be. — Ite ma jewetadaap ġuwẽn eywebe. Bekit ġu ġoku — io'e ip.

22 Imẽn o'jede ip, Judeuyũ kukukayũ buxim iparara buye. Judeuyũ kukukayũ juk o'e jebekitkit pe:

— “Jesus Deus emunaẽ,” i eyju e'em pima, eymuõmat ġu kuka oce'e Deus eju kawẽnwẽnap'a be — i.

23 Imẽnpuye iparara o'e ip Judeuyũ kukukayũ buxim. Imẽnpuye ixeyũ o'e:

— Bekit ġu ġoku — i. — Je'adaap ġuwẽn eywebe — i. — “Apẽn ece'ada?,” i juy epe'e cebe — io'e ip.

24 Fariseuyũ waram ita'ũm tũibit o'tojocat jewekay.

— Deus etabutpe wuyju nuynuy — io'e ip. — Imẽnpuye icēmãn ma juy ece — io'e ip Fariseuyũ. — Etadaat ikêrêat mujurũğrũğ'ukat — io'e ip napa ma. — Ocetaybit iboam — io'e ip.

25 — Wetaybit ġu ikêrêat kuġ xe'e ixe iam — io'e ita'um tūibit. — Wetaybit wetate ġu ojob iam. Gasū bit wetate ma oce — io'e.

26 — Apēn sute o'e ewebe? — io'e ip. — Apēn etada? — i waram o'e ip.

27 — Kuy juk iboap oġuwēnuwēn eywebe — io'e. — Eyju bit eyetabut ġu wa'ō kay. Apēn eyju dak waram wa'ġo pin eyxe? — io'e ita'um tūibit. — Ixe ebekitkiyūm pin paxi eyju dak? — io'e cebe ip.

28 — Ap! Ixe ebekitkiyūm pin ġu oceju! — io'e ip. — Ekawēnkêrē jġā ocexe! — io'e ip.

Oitakomān ip ita'um tūibit kay. O'ġukorēm cġā ip.

— Ēn ma ite ebekit — io'e ip. — Oceju bit Moisés ebekitkit — io'e ip. 29 — Ocetaybit Deus a'ōbi Moisés e'e'uk osunuy iam. Ocetaybit ġu abu a'ōbi sute e'em iam — io'e ip.

30 — “Abu-a'ōbi sute e'em?” i eyju e'em — io'e. — “Deus a'ōbi ite wetada,” i ōn pit e'em — io'e. — Iboap iwaru jġā oxe — io'e. 31 — Wuyetaybit Deus ikêrêat mujurūġrūġ'ukat ekawēn a'ġojom ġu ibuywat am iam. Jebikuyap taġ jekuku'ukat ekawēn a'ġojom pit ibuywat am. Jebuyxim jekukat ekawēn a'ġojom Deus. 32 Ka'uma ma teku ita'um o'kap'iat o'sutada iap awēġ o'yawēġtobuxik. Kuyje dak iboap awēġ o'yawēġtobuxik ġu — io'e. — Gasū bit Jesus wetada — io'e. 33 — Deus a'ōbi'um pima, iba'ore kajuk o'e cebe wetada am. Deus a'ōbi ma ite wetada — io'e ita'um tūibit.

34 — Warara'acat podi ma ikêrêat kuġ ěn! Eta'um ekap ikêrêat kuġ cġā buye! — io'e ip napa ma. — Ēn tu ocemutaybin pin? Ejēm cuy ocexewi! — io'e ip. — Ejēm cuy Deus eju kawēnwēnap'a bewi! — io'e ip. — Waram cuy eōm ġu ijop'a be — io'e ip.

O'ġujēm ip itakoma ita'um tūibit kay buye.

35 Gebuje Jesus ita'um tūibit o'tobuxik. O'tobuxik Fariseuyū be ixe mujēm iap awēġ tobuxik puje. O'jekawēn ceweju.

— Tapu, ěn pit tu etabut Deus ipot kay? — io'e Jesus.

36 — Abu sute, Kariwa? — io'e ita'um tūibit. — Ixe juy eġubapuk omutabut am — io'e.

37 — Ixe jojom ěn ġasū—eweju kawēnwēnat cocom — io'e. — Ōn ma ixe — io'e Jesus.

38 O'jēġ'aecōġcōġ Jesus wap Jesus ya'ōbuyxi cexe buye.

— Kariwa, wetabut oce ekay ġasū bit — io'e.

39 — Pūġpūġ ipi daġayū'in cūġ ma Deus xe wedot puye. Okay itabucayū cūġ ma cexe. Itateayū buxim ip — io'e Jesus. — Warara'acayū bit ikêrē cexe. Itabut'umayū ikêrē cexe — io'e. — “Wetaybitsū mabuk Deus ekawēn. Imēnpit wetaybin pin cġā,” i'e'em warara'acayū. Guyjom ixeyū itabut je'e okay —

io'e Jesus. — Warara'acayũ bit te'e ma e'em “Wetaybit Deus ekawën,” i. Itabut ġu je'e ip okay. Ita'ũmayũ buxim ip — io'e.

40 — Te'e ma du oceju e'em “Ocetaybit Deus ekawën,” i? — io'e ip Jesus pe, pũġpũġ Fariseuyũ'in.

41 — “Ocetaybitsũ ma Deus ekawën. Imēnpit ocetaybin pin cĩcã,” i ey'e buje, ikērēat kuġ ġu kajuk epe'e Deus xe. Imēnpit te'e ma eyju e'em “Ocetaybit cĩcã Deus ekawën,” i. Imēnpuye ikērēat kuġ eyju cexe — io'e Jesus.

10

¹ Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawën o'ġuwën adeayũ be. Ovelha ekawën o'ġuwën cebe ip.

— Icēmān ōn e'em eywebe — io'e. — Ovelha ekorara be iōm pinat, xĩntabi be ġu ōmōm pima. “Teku ovelha bu pin,” i wuyju e'em. “Teku ovelha dujupa'um'um'ukat,” i wuyju e'em — io'e Jesus. ² — Ovelha kukuk'ukat pit korara exĩntabi be ōmōm — io'e. ³ — Korara exĩntabi wiwi'ukat xĩntabi muywekweg ovelha kukat ōm ām. Ovelha jekukat a'ĩjojom. Ikukat jeōhō nomuwāwām ibuten e'em. Jeōhō mujēmjēm akiju korara exĩntabi be jekorara bewi — io'e. ⁴ — Imujēm puje cucum jeōhōyũ wap. Ovelha jekukat nomuju cucum jekukat a'ōm itaybit ip puye. ⁵ Wara'acat nomuju bit taobu'u ip cum. Itaybit ġu ip wara'acat a'ōm. Jekukat a'ōm acã itaybit ip. Wara'acat puxim pit jenapōnpōn ip itaybit'ũm ya'ōm puye — io'e Jesus.

⁶ Ovelha ekawën o'ġuwën Jesus. Xepxep pe o'jekawën. Ovelha muwēnuwën pima, jekay itabucayũ dak o'ġuwën. Imēnpit cekawën pa'arēm o'e cexe ip—adeayũ xe.

⁷ Waram Jesus o'jekawën cebe ip.

— Icēmān ōn e'em eywebe — io'e. — Xĩntabi daġ ovelha ōmōm korara be. Korara be bima abu-be ixeyũ muy'ũ but? Ka'ũma be ma. Imēnpuxim soat em aġ ōn okay itabucayũ kay — io'e Jesus. ⁸ — Ovelha itaybit ġu dujupa'um'um'ukat a'ōm. Imēnpuxim okay itabucayũ itabut ġu icēm'ũma wuy-mutaybitbin'ukayũ ekawën kay. Wajēm awap osodot'iaiyũ icēm ġu wuyjuyũ o'ġutaybitbin — Jesus o'e. ⁹ — Xĩntabi daġ ovelha ōmōm korara be. Cēm cēm ip jexat kudadam. Korara be bima abu-be ixeyũ muy'ũ but? Ka'ũma be ma! Imēnpuxim wuyjuyũ okay itabun puje soat em aġ ōn ixeyũ kay. Abu-be ixeyũ muy'ũ but? Ka'ũma be ma! — io'e Jesus. ¹⁰ — Tujupa'um'um'ukat ma ajēmjēm ovelha dujupa'um ām, ixeyũ aoka am tak. Ōn pit ojot ijodiat aġuymuisun am. Okay itabucayũ yaġuyisum jekukum. Ojot ixeyũ mucokcok am — io'e. — Okay itabucayũ icokcok cĩcã — io'e. ¹¹ — Okay itabucayũ kuġ ōn xipan ikukat jeōhō kuġ xipan iap puxim — io'e. — Ovelha kukat puxim ōn. Obu'u ġu we'ũ ām warara'acat

pe okay itabucayũ aokaap puxim — io'e. ¹²— Ovelha kukukat a'õbuywatwat'ukat ikukukat ġu. Dinheiro bu am acã kapikpiġ. Ovelha iwat ġu—ibuywatwat'ukat acã. Ovelha iwatiwan kak ajẽm puje. Jenapõnpõn kak puxim iparara buye. Kak ovelha bubum. Ovelha muwatwan soat taġ. ¹³— Ibuywatwat'ukat jenapõnpõn dinheiro bum acã kapikpiġ puye. Ibu'u ovelha kuġ, cexe ikukpin'ũm puye. ¹⁴⁻¹⁵ Ovelha kukukat puxim õn—xipacat puxim — Jesus o'e. — Wetaybit webay. Webay dak itaybit õn. Imẽnpuxim õn tak wetaybit okay itabucayũm. Ixeyũ dak itaybit õn — io'e. — Obu'u ġu we'ũ ãm okay itabucayũ e'ũap puxim — io'e Jesus. ¹⁶— Soat ġu ovelha pũġ ekorara be. Imẽnpuxim soat ka daġacat itabut je'e okay — io'e Jesus. — Wa'õ kay je'e ip kũyjobit. Pũġ taġ ma ip jeku — io'e. — Soat ixeyũ kukan oġuy — io'e Jesus. ¹⁷— Oje'ũ okay itabucayũ e'ũap puxim. Waram ġuto õn pit ocetait we'ũ buje. Imẽneju webay xe okukpin cĩcã obu'u'ũm puye we'ũ ãm — io'e. ¹⁸— Obu'u we'ũ ãm pima, iba'ore kajuk o'e warara'acat pe bit oaoka am. “Ece'ũ” i juk o'e webay owebe. “Waram ġuto etait ece'e,” i dak. Wukpiwatpi ma oje'ũ, webay ukpiwatpi dak. Wukpiwatpi ma waram ġuto wetait oce'e, webay ukpiwatpi dak — io'e Jesus.

¹⁹ Imẽneju pũġ taġ ġu ip Jesus ekawẽn o'ġuwẽn—wara'at taġtaġtaġ ma Judeuyũ kukukayũ.

²⁰ — Ibiõġbuk kẽrẽat kuġ teku — io'e ip napa ma ade ixeyũ'in. — Imẽnpuye yukpidapi — io'e ip napa ma. — Apẽnpuye dak eyju ixẽ a'ĩjojom? — io'e ip.

²¹ — Ibiõġbuk kẽrẽat kukat pit imẽn cekawẽn pa'ore! — io'e warara'acayũ bit. — Apẽn kuka ibiõġbuk kẽrẽat kukat ita'ũmat o'sutada? — io'e ip Jesus pe jededem. — Iba'ore itada am ibiõġbuk kẽrẽat kukat pe — io'e ip.

²²⁻²⁴ Waram pima Judeuyũ kukukayũ o'ju Jesus kay. Jerusalẽm ka beayũ peta muġẽġẽm ip osodop Judeuyũ. Peta muġẽġẽm ip osodop apẽn kuyjeayũ Deus eju kawẽnwẽnap'a o'yamudim iap kay ġebum am. Ihi bima peta mujurũġrũġ'uk osodop ip. Jesus Deus eju kawẽnwẽnap'a etaybu daġ cũġcũġ o'e—Salomão emuamuy'a etaybu daġ. Oajẽm ip Jesus kay Judeuyũ kukukayũ. O'jekawẽn ip Jesus eju.

— Ën tu Cristo—Deus emunaẽ? — io'e ip. — Ibapuġ cuy eġuwẽn ocewebe — io'e ip. — Ade kabia emuwẽnap wiwim ocesop — io'e ip. — Iba'arẽm acã ãn kawẽnwẽn ocewebe. Ën Deus emunaẽ bima, Cristo bima, ibapuġ cuy eġuwẽn ocewebe — io'e ip.

²⁵ — Kuy juk adi ocewemuwẽnuwẽn eywebe—ade em ma — io'e Jesus. — Imẽnpit eyetabut ġu wa'õ kay — io'e. — Webay a'õbi wa'õbacaap ojomõġmõġ eyetabutpe — io'e. — Teku Deus

emunaẽ iap mubapukpuḡ oḡuy eywebe — io'e. ²⁶ — Imēnpit eyetabut ḡu wa'õ kay, okay eyetabut'ũm puye — io'e. ²⁷ — Okay itabucayũ kũyjobit wa'õ kay ovelha jekukat a'õ kayap puxim — io'e Jesus. — Wetaibit ixeyũ e'eam. Wekawēn taḡ jekukum ip ovelha jekukukat a'õm itaybicap puxim — io'e. ²⁸ — Ixeyũ aḡuymuisusun õn. Warara'acayũ bit ixeyũ ju'uk ḡu obui bewi—pũḡ tak ka'ũma. Soat em itait jeedop ip Deus xe je'ũ buje — io'e. ²⁹ — Webay ixeyũ o'ḡutabun okay weõhõyũ buximayũm. Warara'acat podi ma ja'õbacaap kuḡ webay. Abu-be ixeyũ uk put webay bui bewi—weõhõyũ uk put? Ka'ũma be ma! — io'e. ³⁰ — Jawa'õca jojo'i oceju webay eju — io'e Jesus.

³¹ Iboap co buje, waram wita'a o'yabu ip Jesus abuḡ ojuy am Judeuyũ kukukayũ.

³² — Webay a'õbi juk adi wa'õbacaap ojomõḡmõḡ eyetabutpe—ade ma — io'e Jesus. — Apēnpuye dak eyju wabuḡ ojuy wita'am? — io'e Jesus.

³³ — “Ekērē Deus xe, juk adi a'õbacaap ejomõḡmõḡ puye,” i'ũmḡu oceju e'em ewebe — io'e ip. — “Ekawēnkērē Deus xe,” i acã oceju e'em ewebe — io'e ip. — Ën ijodiat acã. Imēnpit “Oceju jewa'õca jojo'i ma webay eju,” i napa ma ãn e'em — io'e ip jetakoma pibun. — Imēneju abuḡ ojuy oceju — io'e ip Jesus pe.

³⁴ — Imēn e'em Deus ekawēntup:

Eyju dak Deus a'õbiayũ — io'e Deus kuyje, i.

Deus kuyje o'e “Deus a'õbiayũ eyju” i jekawēn muwēn ãm taēhē'ibiyũ be — io'e. ³⁵ — Deus ekawēntup napa ḡu e'em—pũḡ em tak ka'ũma. Icēmãn e'em. Wuyetaybit iboam — io'e Jesus Judeuyũ kukukayũ be. ³⁶ — Õn ma Deus cuk onaẽ ijodiat taxijo am. Õn ma ixē omudot — io'e Jesus. — Apēnpuye eyju napa ma e'em “Ekawēnkērē Deus xe,” i, “Jewa'õca jojo'i oceju webay eju,” i õn e'em puye? — io'e Jesus. ³⁷ — Webay a'õbi'ũm pima, eyetabun ḡu juy epesop okay — io'e. ³⁸ — Wekawēn coco am eyetabut'ũm pima, eyetabun cuy epesop wa'õbacaap mõḡmõḡap coco am — io'e. — Eyetabun puje “Jesus ya'õbaca cebay a'õbacaap co'i,” i epe'e — io'e.

³⁹ Imēneju Jesus daomũn ojuy ma'ḡuto ip Judeuyũ kukukayũ. Jesus pit o'jenapõn jenaomũnap puxim.

⁴⁰ Wara'at ka kay o'ju Jesus. Toktek. Jordãodi waram o'timudek. Jay. Oajēm João Batista be adeayũ mubatisasan osunuy iatka kay. Wĩnãbu osunuy.

⁴¹⁻⁴² Gebuje ade ibo ka watwat o'tabun Jesus kay—Jordãodi wĩnãbuayũ.

— João Batista ma wuywebe i'e ba'oreat o'ḡubapukpuk ḡu — io'e ip adeayũ jewewebe. — Imēnpit ixē aḡokatkat

muwěnuwě'n'uk osunuy ocewebe. Icēmān João ixē o'ḡuwěnuwě'n — io'e ip.

Iměnpuyē Jesus kay itabut o'e ip adeayũ.

11

¹ Lázaro iwātaxipi o'e. Maria kipit iwātaxipi o'e—Betânia ka beat. Iměnpuyē iixīyũ Lázaro wātaxipiaw awěḡ o'yawěḡmuju Jesus kay. Betânia ka watwat osodop ip—Maria, Marta dak, Lázaro dak.

² Guyjom ixē Maria wuykukukat i o'suimude'on tide'oatim. Ixē o'suimupuruk jadam. Iměn o'e jexe Jesus ikukpin cīcā buye.

Yawěḡtujowacat oajēm Jesus kay. Jay.

³⁻⁴ — Kariwa — io'e Jesus pe. — Lázaro iwātaxipi jījā — io'e. — Exe ikukpinat iwātaxipi o'e — io'e.

— Kuy wetaybit — io'e Jesus. — Iwātaxipi jījā opop — io'e. — Ce'ũ buje dak jeedop ḡu ce'ũ'ũayũ xe. Guyjom adeayũ je'e "Deus soat podi ma ya'ōbaca; soat podi ma idip," i — io'e. — "Deus ipot tak ya'ōbaca—soat podi ma ya'ōbaca," i je'e ip — io'e Jesus.

⁵ Jesus xe Marta ikukpin cīcā osunuy. Maria dak ikukpin cīcā osunuy, Lázaro dak. ⁶ Inaka Jesus xepxep xet osunuy jenuyap ka be iwātaxipiat awěḡ tobuxik puje. O'ju ḡu buk Lázaro kay. Xet. Xet.

⁷ Gebuje Jesus o'jekawě'n 12 beayũ eju—jeweju etaybitbinayũ eju.

— Ga'a bukto acepit Judéia eipi kay waram — io'e.

⁸ — Ocemutaybitbin'ukat — io'e ip. — Iboceat abuḡ ojuy ḡaxīn ma wita'am—Judeuyũ kukukayũ. Waram tak tu iboce eju pin? — io'e ip Jesus pe.

⁹⁻¹⁰ — Hm hm — io'e. — Wekapik put mabuk owebe. Pũḡ kabia be doze hora kabiaham wuyju — io'e. — Ixima be cūḡcūḡat kuka o'at kabiok puye. Kabia daḡ cūḡcūḡat pit kuka o'at ḡu kaxi imukabiaham puye. Iměnpuxim Deus bikuyap taḡ jekuku'ukat je'ũ ḡu jekapikap mu'ũm'ũm pima. Ga'aaju. Oaokam ḡu buk ip, we'ũap kabia oajēm ḡu buk puye — io'e.

¹¹ Waram Jesus o'jekawě'n ceweju ip—doze beayũ eju.

— Wuybure, Lázaro opop ixet — io'e—Jesus o'e. — Ōn pit cum ixē muwurũḡ ām — io'e.

¹² — Kariwa — io'e ip. — Ixet pima, kuka o'je'ada — io'e ip.

¹³ Jesus itaybit o'e Lázaro'ũm oe'ũ iam. Iměnpit — Lázaro ixet — io'e cebe ip.

Imenpuyē tũybe Lázaro ixet iān o'e ip 12 beayũ. ¹⁴ Iměnpuyē Jesus ibapuḡ o'jekawě'n cebe ip.

— Lázaro'ũm oe'ũ — io'e.

Iměn o'e ixeyũ mutaybit am.

15 — Oju ġu cekay ce'ũ awap — io'e. — Gasũ bit wa'õbacaap oġubapuk eywebe eymutabun am okay. Wa'õbacaap kay eyetabut cĩcã bima, ocokcok oġuy. Ga'a aju ix'eũm kay ġasũ bit — io'e doze beayũ be.

16 — Ga'a wuyju dak aju ceweju. Āġ itakomaayũ wuyju dak wuyaoka Jesus aoka buje — io'e Tomé—jebureyũ be o'e, xepxem ikap'ibit.

O'ju ip Lázaro'ũm com.

17-18 Jesusyũ oajẽm Betânia ka xe. Betânia ka Jerusalém ka etako o'sukadop. Ebpũġ kilometro o'sukadop Jerusalém ka bewi. Lázaro'ũm kay yajẽm awap oe'ũiap awẽġ o'yawẽġtobuxik Jesus.

— Lázaro'ũm o'ġuõm ip witabikũy be — io'e ip Jesus pe. — Ebadip dip xet omuy ikũy be — io'e.

19 Lázaro'ũm ixĩtyũ mudiu ip o'e—Marta, Maria dak. Ade ibureyũ ixeyũ muġuycũġap mu'ũm ojuy ip o'e. ²⁰ Jesus omuyku iap awẽġ Marta o'yawẽġtobuxik.

Gebuje Marta o'ju Jesus dopabe. Jesus e daġ mabuk oeku. Maria bit jeduk'a be osunuy. ²¹ Jay. Oajẽm Jesus kay.

— Kariwa — io'e Marta. — Ēn ijoce bima, okipit'ũm kajuk oe'ũ ġu — io'e. ²² — Imẽnpit Deus emujoojuyjuy je'ġũm ewebe. Wetaybit iboam. Deus eju okipit'ũm peam ekawẽn puje, Deus jekawẽn a'ĩjojo — io'e.

²³ — Ekipit'ũm waram jeu ce'ũ'ũayũ xewi — io'e Jesus Marta be.

²⁴ — Wetaybit ix'eũm waram jeu iam — io'e Marta. — Waram wuyeu buje, ix'eũm tak jeu—wuyebay soat ce'ũ'ũayũ muyup kabia be — io'e Marta.

²⁵ — Ōn ma ce'ũ'ũayũ mutaicit'ukat — io'e Jesus. — Wa'õbi ce'ũ'ũayũ waram ġuto jetaít — io'e. — Okay itabucat e'ũ buje, waram ġuto jetaít. Soat em jeedop ip itait Deus xe — io'e Jesus. ²⁶ — Okay itabucat ce'ũ'ũayũ xe ġu jeenuy—Deus xe acã. Etabut tu iboap kay? — io'e Jesus Marta be.

²⁷ — Hm hm, wetabut, Kariwa — io'e. — Ēn Deus emunaẽ oxe — io'e. — Deus ipot ěn — io'e. — Ocemumuwiwi ěn. Wetabut iboap kay — io'e Marta.

²⁸ Jesus eju jekawẽn epere buje, Marta o'jepit jekibit to-muwã ãm. Ya'õapĩn ma Maria o'tomuwa uk'a beacat pe ja'ĩjojoap puxim.

— Tũ'ũ — io'e. — Ejot puk — io'e. — Wuyekariwa omuyku jexem — io'e. — E daġ omuyku — io'e. — Enomuwaãwã — io'e jekibit pe, Maria be. — Ejot puk — io'e.

²⁹ Maria o'ju Jesus dopabe e daġat topabe. ³⁰ Jesus aġoka be oexe ġu mabuk. Wũy mabuk oeku. E daġ mabuk oeku. Marta be jedopabijukap pe mabuk osunuy. ³¹ Judeuyũ o'ju Maria

nomuju—Lázaro'üm duk'a beacat—iixit muḡuycũḡap mu'üm ojuyayũ. Ixeyũ etabixewi Maria o'jẽm jeduk'a bewi. Imẽnpuye o'jẽm ip ixex nomuju. Tũybe ite witabikũy be cum wa am iãn o'e ip. ³² Jay. Maria oajẽm Jesus kay. O'jẽḡ'aecõḡcõḡ cewap.

— Kariwa — io'e. — Ën ijoce bima, okipit'üm kajuk oe'ũ ḡu — io'e Maria.

³³ Maria o'tõn. Maria eju yajẽm'ibiyũ dak wawa osodop ip Lázaro'üm cocom. Jesus iḡuycũḡ cĩcã o'e wawaayũ jojom. Tadaybotbot cĩcã ip cexe o'e wawaayũ.

³⁴ — Poce ixex'üm epeḡuõm? — io'e Jesus.

— Kariwa, ejot puk — io'e ip. — Ejojo buk — io'e ip.

³⁵ Jesus o'tõn ḡebuje bit. Ah. Wa. Imẽnpuye:

³⁶ — Ak'i cekay — io'e ip Judeuyũ. — Lázaro'üm ikukpin cĩcã osunuy cexe — io'e ip.

³⁷ — Ita'üm tũibit o'sutadada teku — io'e warara'acayũ ixeyũ'in. — Iba'ore ḡu du juk o'e cebe Lázaro mu'ada am ce'ũap puxim? — io'e ip jewewebe.

³⁸ Gebuje Jesus o'ju witabikũy kay—Lázaro'üm muõmapkũy kay. Iḡuycũḡ cĩcã o'e. O'ju Marta eju, Maria eju, Lázaro'üm cocoayũ eju dak. Yaboḡat'a o'yanuy wita'a ikũy nomudip'am. Ikũynomudip cem osunuy.

³⁹ — Ikũynomudip'a juy epeyamuwede — io'e Jesus.

— Kariwa, eyamuwedeat ḡu juy — io'e Marta. — Iḡẽm xeku opop. Ebadipdip xet opop witabikũy be — io'e.

⁴⁰ — “Okay etabut pima, Deus ja'õbacaap kuka o'jomõḡ etabutpe,” i kuy oce ewebe — Jesus o'e. — Etabun cuy eḡuy — io'e.

⁴¹ Ikũynomudip'a o'yamuwede ip ikũy etako bewi. Jesus o'jekawẽn Deus eju.

— Bay — io'e. — Soat em ãn wa'ĩjojom — io'e. — Imẽnpuye “Ën xipat cĩcã,” i õn e'em ewebe — io'e Jesus jebay be. ⁴² — Bay, soat em wekawẽn cocom ãn — io'e. — Eweju õn kawẽnwẽn ijoceayũ be wa'ĩjo am—ixeyũ mutabut am teku Deus emumudot iap kay — io'e Jesus Deus pe, jebay be.

⁴³ Jebay eju jekawẽn epere buje, Jesus ya'õberen o'jewãwã Lázaro'üm kay.

— Lázaro, ejẽm cuy! — io'e.

⁴⁴ Ce'ũ topibit o'jetait waram. O'jẽm witabikũy bewi. Soat taḡ ijebit taḡ imũnmũn mabuk oeku paḡõm. Yamũnmũn mabuk oeku.

— Eju'uk cuy paḡo cebewi — io'e Jesus.

O'ju'uk ip paḡo.

⁴⁵ Imẽneju oitabun ip Jesus kay Judeuyũ ma—Maria ejua-cayũ ma—adeayũ—Jesus Lázaro'üm o'ḡutait iap o'jojajo'iaiyũ ma. ⁴⁶ Warara'acayũ bit o'ju Fariseuyũ kay.

— Jesus Lázaro'üm o'ğutait waram — io'e ip Fariseuyũ be.

⁴⁷ Gebuje paĩyũ kukukayũ o'je'awero ip Fariseuyũ eju, jewāwēwē'ukayũ eju dak. O'jewāwē ip jeweweju.

— Apēn kuka dak ace Jesus pe? — io'e ip jewewebe. — Wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuğ adeayũ etabutpe. Imēnpuye ade itabut cekay — io'e ip. ⁴⁸ — Apēn kuka dak ace cebe ja'õbacaap mōğap puxim? — io'e ip jewewebe. — Apēn kuka dak ace adeayũ be jetabucap puxim? — io'e ip. — Itabut puje ip Jesus pe jekukukan je'e ip. Jesus pe jekukukan pima, Roma ka kukat jebekitkit kuka o'ğudot wuykay — io'e ip. — Wuyka kuka ip o'sukamu'üm. Deus eju kawēnwēnap'a dak kuka ip o'yamu'üm. Soat ka dağ kuka ip wuymuypōğpōğpōğ. Wuydobuyũ'üm'üm ekawēn tağ ğu kuka ajeku — io'e ip jewewebe.

⁴⁹ Caifás o'jekawēn warara'acat eju—jawēwē'ukayũ eju. Ixe Caifás paĩyũ kukukat osunuy ixe koato be.

— Eyetaybit'ümān! — io'e Caifás jewegu jewawēwē'ukayũ be. ⁵⁰ — Cũğ ma ixe ağokatkat e'ũ ām. Xipat kuka o'e pũğ pe ağokatkat pe je'ũ ām soat e'ũap tieğ—wuye'ũap tieğ — io'e—Caifás o'e.

⁵¹ Deus ibikuy osunuy Jesus e'ũ ām soat e'ũ'ũap puxim. Caifás pit itaybit ğu osunuy imēn Deus ibikuy iam.

— Xipat kuka o'e pũğ pe ağokatkat pe je'ũ ām soat e'ũap puxim—wuye'ũap tieğ — i juk o'e itaybit ğu ma'ģu.

Caifás jağuy dağ ğu imēn o'e—Deus ağuy dağ acā. ⁵² Ixe je'ũ Judeuyũ e'ũ'ũap tieğ. Warara'acayũ e'ũ'ũap tieğ tak je'ũ. Je'ũ Deus ebekitkiyũ be pũğ tağ ma jeku am. ⁵³ Imēneju apēn paxi Jesus aceyaoka iam jekawēnwēn oekuku ip jeweweju Judeuyũ kukukayũ.

⁵⁴ Imēnpuye Jesus ibapuğ ğu oeku Judeuyũ kukukayũ etabun Judéia eipi dağ. O'jēm ibocewi. Wara'atka be o'ju—Efraim ka be. Ibo ka uk'a'ūmat xe o'sukadop. Iboka be osunuy doze beayũ eju—jeweju etaybitbinayũ eju.

⁵⁵ Ade Judeuyũ o'ju Jerusalém ka kay. Peta muğēm ip o'ju. Iğo epeta bima apēn Deus wuydobuyũ'üm'üm o'tujujēm Egito eipi bewi iap kay ğebũm ip osodop. Soat ka dağwi o'ju ip Jerusalém ka kay. Peta muğē awap o'ju ip jewemuisun am jebabi dağ.

— Jewemuisun puje, xipat acesop Deus xe — io'e ip jewewebe.

⁵⁶⁻⁵⁷ Paĩyũ kukukayũ o'jekawēn peta muğēğēayũ eju—Fariseuyũ dak.

— Poce Jesus nuyām eyetaybit pima, epeğuwēn cuy ocewebe — io'e ip. Iboam o'e ip Jesus daomũn ojuy buye. Imēnpuye Jesus ajēmap wiwim cīcā osodop ip adeayũ.

— Jesus omuyku du peta kay? — io'e ip jewewebe. — Omuyku ġu xe'e? — io'e ip. Deus eju kawēnwēnap'a be o'jekawēn ip jewewebe adeayũ—yaboġat'a be.

12

¹ Jesus waram o'ju Lázaro kay—waram ġuto o'jetait'iat kay. Betânia ka be osunuy Lázaro. O'ju peta muġē awap. Seis kabia kuka Páscoa epeta ip o'ġuy'at. Oajēm doze beayũ eju. ² Marta puybit mōġmōġ o'e Jesus pe i'o am, doze beayũ be dak. Lázaro jekōnkōn o'e Jesusyũ eju.

³ Gebuje Maria tide'oati o'tibu. Ti'ade o'tibu. Nardo i tibutet osunuy. Tiwekoykeyati ġu o'tinuy—nardodi acã. Tideiboġ cīcãati o'tinuy. Puy. O'suiabi Jesus i. O'suisup jadam. Tide'okuati o'tinuy. Soat taġ o'e uk'a yabi de'o. De'oooh. Imēn o'e Maria ma. ⁴ Judas Iscariotes pit Maria o'ġukorēm—Simão ipot. Ixe Judas doze beayũ'in osunuy. Ixe Judas Jesus o'ġūm cekay itakomaayũ be ġuyjom Jesus aoka am cebe ip. Ixe bit Maria o'ġukorēm.

⁵ — Apēnpuye iġodi o'tideida ġu dinheiro bu am? — io'e—Judas o'e jebureyũ be. — 300 dinheiro isurũġat kuka tidei o'e! — io'e. — Tidei kajuk aġūm ibubut'ũmayũ be — io'e Judas Iscariotes. (Pũġ dinheiro isurũġat pũġ kabia be wuyekapikaptei osodop).

⁶ Judas Iscariotes doze beayũ edinheiro mūn kuġ oeku. Imūn pewi i'uk'uk'uk osunuy jewebe ma.

— Apēnpuye dak o'tideida ġu? — io'e dinheiro kay pin puye. Itabotaidabotbot ġu osunuy ibubut'ũmat kay.

⁷ — Āġ cuy Maria jeenuy kaba'ūm — io'e Jesus Judas pe. — Ijudi o'timuxipan we'ũ awap ojebit mude'onaptim — io'e. ⁸ — Soat em eybubut'ĩn iūm put epesop ibubut'ũmayũ be — io'e. — Owebe bit ka'ūma. Darem ma eyxe oġuy — io'e.

⁹ Gebuje ade Judeuyũ o'ju Jesus kay. Jesus Betânia ka be omuy iap awēġ o'yawēġcoco ip. Imēnpuye ip o'ju Jesus com. O'ju ip Lázaro jom tak—Jesus o'ġutait'iat com—waram o'jetait'iat com.

¹⁰⁻¹¹ Ade Judeuyũ oibu'un paĩyũ kukukayũ a'ō kay kūyjobit am. Jesus a'ō kay acã kūyjobit o'e ip Lázaro'ūm waram o'ġutait puye. Imēnpuye o'jewawē ip paĩyũ kukukayũ.

— Ga'a Lázaro ayaoka! — io'e ip.

¹²⁻¹⁹ O'jojojo'ibiyũ Jesus e'eap o'ġuwēnuwēn warara'acayũ be—Jerusalém ka beayũ be.

— Icēmān Jesus Lázaro'ūm o'tomuwã witabikūy bewi — io'e'e ip adeayũ be. — Icēmān Jesus waram Lázaro'ūm o'ġutait — io'e'e ip. — Jesus ma ja'ōbacaap mōġmōġ — io'e'e ip.

Jerusalém ka be òm pasuḡ pima Jesus jumento'it'it o'tobuxik. Deus ekawēn taḡ e ojuy—kuyjeatup ekawēn taḡ. Xik. Oabik jumento'it'it akpi jeje. Imēn e'em Deus ekawēntup—kuyjeatup:

Jerusalém ka watwat, eyḡuycũḡcũḡ ḡu juy epesop, i. Eykukukat omuyku jexem eykay, i. Jumento'it'it akpi jeje omuyku jexem, i.

Imēn e'em Deus ekawēntup. Imēnpuye Jerusalém ka be Jesus oajēm jumento'it'it akpi jeje Deus ekawēn taḡ.

Gebuje Jesus kay o'ju Jerusalém ka beayū. Ade ma ip o'ju, Jesus omuyku iap awēḡ o'yawēḡtobuxik puye. Kuy ip oajēm Páscoa epeta muḡē ām. O'ju ip Jesus dopabijug, Jesus wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuḡ iap awēḡ o'yawēḡtobuxik puye. Namusudup o'tupupu ip. Jesus kay o'ju ip tup kukuḡ. Imēn Judeuyū ya'òbuyxiat tobedede'uk ip osodop kuyje.

— Deus xipacat cĩcã! — io'e ip Jesus pe. — Ēn ma omuyku ya'òbi! — io'e ip. — Ēn ma ocekukukat—Israel naxeḡebitbit kukukat! Deus cuy xipacat je'ḡūm ewebe! — io'e ip Jesus pe.

Jumento'it'it akpi jeje Jesus oajēm Jerusalém ka be Deus ekawēntup pe ibararak iap puxim—kuyjeatup puxim. Iboap iba'arēm osunuy doze beayū xe Jesus òm puje. Waram kabi be Jesus eu buje bit o'jeḡebu ip iḡodup peap ekawēn kay.

— Iḡodup peap ekawēn puxim Jesus jumento'it'it akpi jeje oajēm Jerusalém ka be — io'e ip jewewebe. — Ixe juk ocemuju jumento'it'it tobuxik — io'e ip jewewebe.

Fariseuyū bit o'e jewewebe:

— Ak'i juy epe'e! — io'e ip. — Soat ma cekay itabut — io'e ip. — Te'e ma wuyju e'em adeayū be “Ixe kay eyetabun ḡu juy epesop,” i — io'e ip jewewebe.

²⁰ Gebuje Gregoyū Jesus co pin o'e—Grécia eipi watwat. Adeayū eju kuy oajēm ip Jerusalém ka be peta muḡē ām. ²¹ O'ju ip Filipe eju kawēn ām. Ixe Filipe Betsaida ka bewiat osunuy. Galiléia eipi bewiat osunuy. O'ju ip Filipe be.

— Tapu — io'e ip Filipe be. — Jesus co pin oceju — io'e ip.

²² Filipe o'ju André mukūyjo am.

— Gregoyū Jesus co pin — io'e Filipe André be.

Xepxem ip o'ju Jesus mukūyjo am. Oajēm ip cekay.

— Gregoyū ejo pin — io'e ip Jesus pe.

²³ Gebuje Jesus o'jekawēn xepxepayū be. Adeayū etabutpe o'jekawēn ceweju ip.

— Soat waḡo òn — io'e Jesus. — Gaxĩn ma oje'ū. Guyjom pit waram ḡuto ocetait. “Soat podi ma a'òbuyxi!” i je'e adeayū we'ūap puye, waram ḡuto wetaicap puye dak — io'e Jesus.

²⁴ — Kadaida taida buje, ipi be atamōḡ — io'e. — Tamōḡ puje,

tae'ũata jo'i tadop ipi be ma. Pũğta ma tadop ipi be. Kadai aypan puje bit, ta'ade tadop kadai dağ — io'e.

Imên Jesus o'jekawên je'ũãm, waram jetaicam tak, ġuyjom ade tiwatwat itabut je'e okay iam tak.

25 — “Ocebu'u jĩã ipiat'ajom,” i wuyju e'em pima, “Ocebu'u jĩã oce'ũ ãm,” i dak, “Imênpuye ocecupinap tağ acã oceju,” i dak, ace'ũ. “Ocebu'u ġu ipiat'ajom,” i wuyju e'em pima bit, “Ocebu'u ġu oce'ũ ãm,” i dak, “Deus bikuyap tağ acã oceku,” i dak, wuyağuyisum aceku ijodi. Soat em Deus xe acesop wuye'ũ buje dak — io'e Jesus. 26 — Obikuyap tağ jeku ojuyat kũyjobin cuy wa'õ kay. Obikuyap tağ jekuku'ukat oxo ma jeenuy. Webay dak je'e cebe “Ën xipat oxo,” i — io'e Jesus.

27 — Wağuybabi'ũm cĩcã oce — Jesus o'e jewebe ma. — “Bay, obuywan ece we'ũap puxim,” i du oce webay be? — io'e jewebe ma. — Ka'ũma! Imên ġu juy oce cebe. We'ũ ãm ma ojet ijodi — io'e jewebe ma. 28 — Bay — io'e Deus pe. — Edipap cuy eğubapuk soat pe ijodiat pe “Deus idip cĩcã” i'e am ip — io'e jebay be.

Deus o'jekawên kabi kadiwi ġebu je bit.

— Odipap kuy oğubapuk cebe ip — io'e jekpot pe—Jesus pe. — Gasũ adeayũ e'em owebe “Soat podi ma edip,” i. Waram tak oğubapuk warara'acayũ be “Soat podi ma edip” i'e am owebe — io'e Deus.

29 Adeayũ kacũğcũğ'i osodop iboce. Tũybe o'jexirikxirik iãn o'e ip pũğpũğ ixeyũ'in. Tũybe Deus ekawên tojtot'ukat o'jekawên cebe iãn o'e ip warara'acat ixeyũ'in.

30 Gebu je Jesus o'jekawên ijoceat eju.

— Ixe o'jekawên kabi kadiwi omukũyjo am ġu—eymukũyjo am acã — io'e Jesus. 31 — Gaxĩn ma Deus je'e soat pe okay itabut'ũmayũ be: “Eyju ikêrêat kuğ oxo,” i. Gaxĩn ma itabut'ũmayũ kukukat a'õbacaap o'gu'ũm. Abu-kukukan je'e? Ka'ũma ma! — io'e. 32 — Okay itakomaayũ omuyu korosa eju oaoka am — io'e. — Omuyu buje adeayũ itabut je'e okay — io'e Jesus ijoceat pe.

33 Jesus iboam o'e imutaybin am ip osubamupaya ip korosa eju we'ũ ãm iam.

34 — Moisés ekawëntup e'em:

Cristo je'ũ ġu—Deus emunaẽ, i.

Soat em itabẽğ e'em, i.

Imên Moisés ekawëntup e'em — io'e ip ya'ĩjojo'ibiyũ. — Ën pit e'em “Soat wağo õn,” i, “Soat wağo subamuyu ip ce'ũ ãm,” i dak. Deus emunaẽ du soat wağo? — io'e ip Jesus pe.

35 — Õn kabiaap puxim — io'e. — Ojot ijodiat mutaybin am Deus ekawên — io'e. — Darem ma ijodi oğuy eymutaybinbin. Okay eyetabun cuy epesop eyetabun put pima. Eye-tabun cuy epesop ipiatpi'ajojoap pe eyjuap puxim. Kabiok tağ jekuku'ukayũ itaybit ğu poma oceju iam. Imēnpuxim itabut'ũmayũ itaybit ğu ipiatpi'ajojoap kay oceju iam — Jesus o'e. 36 — Õn eyxe bima, eyetabun cuy epesop okay — io'e. — Eyetabun puje webekitkiyũm epesop. Kabia dağ jekuku'ukayũ buximayũm epesop. Ikêrêat mujurũğrũğ'ug ğu epesop. Eyağuyisum epeku — io'e.

Jesus o'jēm adeayũ xewi iboam e buje.

37 Soat em ma Jesus wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuk'uk osunuy adeayũ etabun. Inaka ibu'u jĩjã ip osodop jetabut am cekay. 38 Imēn cuk adi o'tupmubararak Isaías'ũm kuyje—Deus ekawên muwēnuwēn'ukat'ũm:

Kariwa, kawên icēmat muwēnuwēn ocekukuku adeayũ be, i. Imēnpit itabut ğu ip o'e ocekawên kay, i. Soat podi ma a'õbaca ên iap iba'arēm o'e cexe ip, i.

Imēn ibararak opop tup pe. Itabut ğu ip o'e Jesus kay apēn kuyjeayũ Isaías'ũm ekawên kay itabut'ũmap puxim.

39 Judeuyũ kukukayũ ibu'u o'e jetabut am Jesus kay, Isaías'ũm emudupmubararaktup e'eap puxim o'jebapuk cebe ip puye. 40 Imēn Isaías'ũm ekawên:

Deus iteyũ adeayũ o'yağuy mubabi'ũm, i. Imēnpuye itabut ğu osodop ip, Deus a'õbacaap co ma'ğuy ip, i. Itabut ğu osodop ip Deus ekawên co ma'ğuy ip, i. Ikêrêat mujurũğrũğap o'jepere ğu ip, i. Itabut ğu osodop ip Deus kay ixex be ikêrêat uk am cebewi ip, i.

Imēn Isaías'ũm ekawên. 41 Isaías'ũm iboam o'e kuyje Jesus soat podi ma idip iam itaybit puye. Imēnpuye Jesus o'ğuwēnuwēn.

42 Ade Judeuyũ kukukayũ oitabun ip Jesus kay. “Jesus kay ocetabut,” i'ũmğuy bit e'em oekuku ip Fariseuyũ buxim jeparara pibun. Jetabucap muwēnuwēn ğu ip oekuku Fariseuyũ be ixeyũ mujēmap puxim Deus eju kawēnwēnap'a bewi. 43 Deus mucokcok pin ğu ip osodop—ijodiat mucokcok pin acã. Fariseuyũ mucokcok pin ip osodop.

44 Gebuje Jesus o'jekawên adeayũ be.

— Okay itabucayũ omudocat kay dak itabut ip — io'e.

45 — “Deus ipot teku” i'e'e'ukat “Deus o'ğudot ijodi,” i'e'em tak. 46 Ijodi juk ojot Deus ekawên eymutaybin am. Okay itabucayũ ikêrêat mujurũğrũğ ğu. Yağuyisum jeku ip — io'e. — Kabiok tağ jekuku'ukayũ buxim ğu ip—kabia dağ jekuku'ukayũ buxim acã — io'e. 47 — Wa'ĩjo buje, kũyjobit'ũm wa'õ kay bima, “Ikêrêat kuğ eyju Deus xe” i'ũmğuy õn pit e'em eywebe. Ijodi ojot “Ikêrêat kuğ eyju Deus xe” i'e am ğu adeayũ

be. Adeayũ daxijo am acã ojot — io'e. ⁴⁸ — “Ikêrêat kuğ eyju Deus xe,” i òn ġu e'em okay'ũmayũ be, wa'ò kay'ũmayũ be dak. Warara'acat pit imên je'e ixeyũ be webay soat ce'ũ'ũayũ muyuap kabia be — io'e. — Deus acã “Ikêrêat kuğ eyju oxex,” i je'e ixeyũ be. Imên Deus je'e cebe ip wekawên tağ ġu ip puye — io'e Jesus. ⁴⁹ — Wa'òbi ġu juk adi ojekukuku — io'e. — Owebe webay e'eap acã juk adi oğuwênuwên eywebe. Wara'acat ġu oğuwênuwên eywebe. Iboap acã oğuwênuwên — io'e. ⁵⁰ — Deus ekawên tağ eyeku buje, eyağuyisum epeku ijodi. Deus xe epesop eye'ũ buje dak. Wetaybit iboam — io'e. — Owebe webay o'e'e iap acã òn e'em — io'e Jesus.

13

¹ Jesus jebekitkiyũ kay jĩã osunuy soat kabia ipi dağ pima. Jesus itaybit o'e ġaxĩn ma oje'ũ iam, ġaxĩn ma oceu webay kay iam tak. Eykukpin cĩcã oxex iap o'ğubapuk cĩcã jebekitkit pe je'ũ awap.

Páscoa epeta ajêm pima, ² Jesus jekõnkõn o'e doze beayũ eju. Judas Iscariotes Jesus ùm ojuy o'e cekay itakomaayũ be. Ixe Judas Simão Iscariotes ipot osunuy. Ibiõğbuk kêrêayũ kukukat a'òbi Jesus ùm ojuy yaoka am. ³ Soat em Jesus itaybit osunuy webay soat ja'òbacaap o'jomõğ owebe iam. Deus xewi ojot iam tak itaybit osunuy. ġaxĩn ma ocepit Deus kay iam tak itaybit osunuy.

⁴ Je'ũap muwênuwên pima, kirik'ây, o'ây. Jesus o'ây mesa xewi. Jeekabek o'ju'uk. Kuruk. Toaya o'jat. Mũn. O'jomũn jekpu dağ. ⁵ Jeweju etaybitbinayũ i wuy am o'ju. Wa'e co'iat'a be idibi o'timõğ. O'suiwuy koapat i. O'suisup toayam. Perek. Wara'acat o'suiwuy. O'suisup. Perek.

⁶ Oajêm Simão Pedro kay. Simão ibu'u o'e Jesus pe jeiwuy an.

— Kariwa — io'e Simão. — Ĕn tu wuiwuy? — io'e.

⁷ — Hm hm. Etaybit ġu buk apênpuye paxi ite wuiwuywuy iam — io'e Jesus Simão be. — Guyjom pit etaybit ece'e — io'e.

⁸ — Ap! Wuiwuy ġu juy ece—pũğ em tak ka'ũma! — io'e Simão bit.

— Eiwuy'ũm pima, obuerm ġu eğuy — io'e Jesus.

⁹ — Kariwa — io'e. — Wuiat ġu esuiwuy — io'e. — Wa'a dak eyawuy — io'e. — Oba dak — io'e Simão Pedro Jesus pe.

¹⁰ — Oajok'iat iokok ġu—iisu ma! — io'e. — Dao ġu jajok waram. Jeiwuy acã — io'e. — Wuyjuyũ bewi Deus pe ikêrêat'uk puje, iisuat puxim ip. Deus kuy ikêrêat o'ju'uk eywebewi. Pũğ pewi bit ka'ũma. Ite ikêrêat kuğ mabuk jewebe. Ixe iokokat puxim — io'e.

¹¹ Jesus kuy itaybit o'e abu oũm ixeyũ'in okay itakomaayũ be iam. Imênpuye:

— Pũğ pit ey'in ikērēat kuğ mabuk jewebe — io'e.

¹² Ixeyũ i wuy buje, Jesus jeekabek o'guõm waram. O'jepit ip mesa kay. Oabik ma'guto jeweju etaybitbinayũ eju.

— Eyetaybit gu du apēnpuye õn eyeiwuywuy iam? — io'e Jesus. ¹³ — “Ēn ocekkukat,” i eyju e'em owebe, “Ēn ocemutaybitbin'ukat,” i dak. Cũğ ma eywebe iboam e'em — io'e. ¹⁴ — Ōn eykkukat. Eymutaybitbin'ukat tak õn — Jesus o'e. — Inaka eyeiwuywuy oce warara'acat puywatwat'ukat co'i — io'e. ¹⁵ — Ōn eyeiwuywuy, eykkukat ma'gu õn. Eyju dak obuxim eybu'um gu juy epesop warara'acat puywatwat am. ¹⁶ Eykkukat warara'acat puywatwan pima, eyju dak eybu'um gu juy epesop warara'acat puywatwat am. Eymujuat warara'acat puywatwan pima, eyju dak eybu'um gu juy epesop warara'acat puywatwat am — io'e. ¹⁷ — Ōn eykkukat. Inaka juk eyeiwuywuy oce. Jewebuywatwan cuy epesop obuxim. Jewebuywatwan pima, eycokcoğ epesop. ¹⁸ Soat pe gu eywebe iboap muwēnuwēn õn. Wetaybit cĩcã wemunaēyũ ekukuam. Pũğ ey'in oũm okay itakomaayũ be waoka am. Imēn e'em Deus ekawēntup:

Obiwağodada'ukat ma ikērēm cĩcã okuk, i.

Imēn ibararak opop Deus ekawēntup pe. Gaxĩn ma je'bapuk owebe iğodup ekawēn puxim — io'e.

¹⁹ — Iboap muwēnuwēn õn eywebe waoka awap — io'e. — Imēğap ebapuk puje ibodi ma eyetabun epesop soat em wa'õ dağ õn e'em iap kay — io'e. ²⁰ — Icēmãn õn e'em eywebe — io'e. — Wemumujuyũ kay itabucat okay dak itabut. Okay itabucat omudocat kay dak itabut — io'e Jesus doze beayũ be.

²¹ Iboam buje, Jesus iğuycũğ cĩcã o'e.

— Icēmãn õn e'em eywebe — io'e jeweju etaybitbinayũ be. — Ey'inat oũm okay itakomaayũ be — io'e ibapuğ ma.

²² O'jeakakak ip jewewekay.

— Abu paxi kuka o'gũm cekay itakomaayũ be? — i'e'em ip jewewebe ma.

²³ Doze beayũ'inat xik'i osunuy Jesus tēğ ma—Jesus emu-mukukpinput. ²⁴ Simão Pedro jebum o'jewēğwēğ Jesus tēğat pe.

— “Abu eũm ekay itakomaayũ be?” i juy ece cebe — io'e.

²⁵ Jesus tēğat wurũğ'i o'ju Jesus kay iboap muwēn ãm cebe.

— Kariwa, abu sute? — io'e Jesus pe.

²⁶ — Minka'o be pã'o a oyamuakõm — io'e Jesus. — Pũğ pe oyaũm. Ixe ma oũm okay itakomaayũ be — io'e.

Kuruko. O'yabu. O'yamuakõm. Wũntok. Yadirem pima, o'yaũm Judas pe—Simão Iscariotes ipot pe.

²⁷ Pã'o a bu buje, Judas Jesus kay oibu'un. Satanás a'õkayan o'e.

— Dao ma juy ece e'e pinap tağ — Jesus o'e Judas pe.

28-29 Tÿbe Judas o'ju Jesus a'õbi wuyxat pum peta be wuyemumu'om iãn o'e ip pũğpũğ mesa watwatyũ'in. Tÿbe Judas o'ju wuyedinheiro'in iũm ãm ibubut'ũmayũ be iãn o'e ip warara'acayũ ixeyũ'in. Jesus ekawẽn pa'arẽm o'e mesa watwat pe.

30 Pã'o'a o'yabu Judas. Kurukoh. O'jẽm ġebuje bit. Warara'acat xewi o'jẽm. Xerewun. Cũh. Kabiok tağ o'jẽm.

31 Judas cẽm puje, Jesus o'jekawẽn onze beayũ eju.

— Soat wağo õn — io'e. — Gaxĩn ma oje'ũ. Odipap ġasũ webay ġubapuk. Soat je'e "Jesus idip cĩcã," i. "Deus idip cĩcã," i we'ũap puye — io'e. 32 — Owebe "Deus idip cĩcã" i'e buje, Deus tak e'em "Okpot idip cĩcã," i. Gaxĩn ma imẽn je'e — io'e.

33 — Bekitkit — io'e. — Ibun ġu oğuy eyxe. Okudadam epeku. "Ojuap kay eyju ba'ore epesop," i kuy oce Judeuyũ kukukayũ be — io'e. — Imẽn eywebe dak õn e'em — io'e. 34 — Wara'an ma õn jeymutaybin ġasũ bit — io'e Jesus. — Eykukpin cĩcã juk adi epesop oxe. Imẽnpuxim cuy eyju dak eykukpin ma epeyewekuk — io'e Jesus. 35 — Eykukpin jewewekuğ pima, "Teyũku Jesus ebekitkiyũ," i je'e soat ijodiayũ — io'e.

36 — Kariwa — io'e Simão Pedro. — Poma ãn cum? — io'e.

— ġasũ eyju ba'ore ojuap kay — io'e Jesus. — Guyjom pit epesot okay — io'e.

37 — Kariwa — io'e ma'ğuto Simão. — Apẽnpuje oju ba'ore ejuap kay ġasũ? Ekay jĩjã õn. Obu'u ġu we'ũ ãm owebe epereap puxim. Warara'acayũ "Jesus eju ejeku bima, jaokam oce'e," i'e'em pima dak, jeiwat ġu õn — io'e.

38 — Ebu'u ġu du e'ũ ãm ewebe opereap puxim? — io'e Jesus. — Icẽmãn õn e'em ewebe. Ebağũğ em "Jesus ejuat ġu õn pit," i napa ma ece'e. Sapokay ede awap imẽn ece'e — io'e. — Gaxĩn ma napa ma imẽn ece'e — io'e.

14

1 — Eyağuykorereren ġu juy epesop — Jesus o'e onze beayũ be. — Eyğuyçũğcũğ ġu juy epesop — io'e. — Kuy eyetabut Deus kay. Okay dak cuy eyetabun epesop — io'e. 2 — Ya'ade opop webay ka be uk'a—ijodiacat dopdop'am — io'e. — Cum õn eydopdopap'a muxipan am. Icẽmãn õn e'em eywebe. Icẽm'ũm pima, iboam kajuk oce ġu eywebe — io'e. 3 — Cum õn. Eydopdopap'a oyamuxipan eyajẽmjẽmap'am — io'e. — Eydakoy ocepit eydopdopap'a muxipan puje — io'e. — Onuyapka kay õn jeydujuxe. Onuyapka be epesop soat em — io'e. 4 — Eyetaybit poma õn cum iam — io'e Jesus. — Eyetaybit tak apẽn iboce epeju iam — io'e.

5 — Kariwa — io'e Tomé. — Poma eju? Ocetaybit ġu. Apẽn tak ocetaybit oce'e enuyap ka kay oceju am? — io'e Tomé.

6 — Okay itabucat mujujum òn webay nuyap ka be — io'e. — Okay itabucat mutaybitbin òn kawēn icēmān—Deus ekawēn. Okay itabucat yağuyisum jekukum wa'òbi — io'e. — Abuyū je'ju webay kay? Okay itabucayū acā! Òn ma okay itabucat oğuju webay kay—warara'acat pit ka'ūma — io'e. 7— Eyetaybit abu òn iam pima, eyetaybit kuka juk epesop abu webay iam — io'e. — Gasū bit kuy eyetaybit webay e'eam, apēn cuk adi ocece iap epejojojo buye — io'e Jesus.

8 — Kariwa — io'e Filipe. — Ebay juy eğubapuk ocewebe. Wuyebay juy ejojoat ocewebe. O'e kuka ocewebe ixex jo am — io'e Filipe.

9 — Pūğ xet ğu oğuy eyxe — io'e Jesus. — Eyetaybit ğu buk tu abu òn iam, Filipe? — io'e. — Abu òn iam itaybicat itaybit abu webay iam tak — io'e. — Apēnpuye ēn pit e'em “Ebay juy ejojoat ocewebe,” i? — io'e. 10 — Pūğ tağ ma oceju jekukum—òn, webay dak — io'e. — Filipe, eyetabut ğu du iboap kay? — io'e Jesus. — Wekawēn muwēnuwēn'uk ğu oğuy eywebe—webay ekawēn muwēnuwēn acā — io'e. — Pūğ tağ ma kawēnwēn oceju—òn, webay dak. Wa'òbi ğu òn jekukum—webay a'òbi acā — io'e. 11 — “Pūğ tağ ma oceju jekukum—òn, webay dak,” i òn e'em eywebe. Eyetabun cuy epesop wekawēn kay. Wekawēn kay eyetabut'ūm pima, eyetabun cuy epesop okay wa'òbacaap coco am — io'e. 12 — Icēmān òn e'em eywebe. Okay itabucayū wekukuap puxim jeku. Owebe Ja'òbacaap mōğmōğap podi ma wa'òbacaap jomōğ ip, webay kay oju buje — io'e. 13 — Eyju e'em owebe “Ebikuyap tağ cuy ece owebe,” i bima, eyemuojuyjuy oğūm eywebe—soat oğūm eywebe — io'e. — Imēnpuye “Ka'ūmğū Deus co'iat xipacat,” i je'e soat ijodiacat. 14 Eyju e'em owebe “Ebikuyap tağ cuy ece owebe,” i bima, soat eyemuojuyjuy oğūm eywebe — io'e Jesus.

15 — Eyxe okukpin pima, kūyjobin cuy epesop wa'ò kay — io'e. 16 — Òn kawēnwēn webay eju. “Ibuywatwat'ukan cuy eğuju okay itabucayū kay,” i oce webay be — io'e. — Ixe jebiōğbuk ğudot eykay eybuywatwat'ukan. Soat em ixex jeenuy eyxe. Icēmān eymutaybitbin jeenuy. 17 Itabut'ūmayū be iba'ore ixex ekawēn kay kūyjobit am. Ixe e'eap iba'arēm cexex ip. Itaybit ğu ip ixex e'eam. Eywebe bit ixex nuynuy. Imēnpuye eyxe ixex e'eap ibapuk — io'e. 18 — Jeypere ğu òn. Ocepit eykay — io'e. — Eyağuyagağepūğ ğu epesop — io'e. 19 — Gaxīn ma Deus kay'ūmayū ojo ğu. Eyju bit waram ojo. Eyağuyisum epeku, waram ğuto wetait puye — io'e. 20 — Pūğ tağ ma òn jekukum webay eju. Eyju dak pūğ tağ ma jekukum oceweju. Oceju dak pūğ tağ ma jekukum eyweju. Eykay eybuywatwat'ukat ajēm puje, iboap iba'arēm ğu je'e eyxe — io'e. 21 — Wa'ò kay jījāyū xex okukpin—wa'ò kay kūyjobicayū

xe. Webay xe dak ixeyũ ikukpin je'e. Oxe dak ikukpin cĩcã oce'e. Abu õn iam ixeyũ oğutaybin. Itaybit cĩcã je'e ip abu õn iam — io'e Jesus.

22 — Kariwa — io'e Judas — Apẽn tak ẽn iboam ocetaybin itabut'ũmayũ mutaybin'ũm pima? — io'e.
(Iscariotes ġu osunuy ixē Judas—wara'at Judas acã).

23 — Wa'õ kay jeedop ip kũyjobin okayayũ — io'e. — Webay xe ixeyũ ikukpin je'e. Ojot ixeyũ kay webay eju. Soat em ixeyũ xe ocesop—õn, webay dak — io'e. 24 — Okay'ũmayũ bit kũyjobit ġu wa'õ kay. Wa'õbi ġu õn iboap muwẽnuwẽn eywebe—webay a'õbi acã. Ixe juk omudot ijodi — io'e. 25 — Iboap muwẽnuwẽn õn eywebe eyxe bima. 26 Webay jebiõğbuk ġudot eykay. Obikuyap tağ ġudot. Ixe eybuywatwat'ukat. Ixe xipat cĩcãat. Soan ma eymutaybin jeenuy. Ade ma õn cuk adi eymutaybinbin oğuy. Ixe eybuywatwan jeenuy wekawẽn kay eyağuyba'ũmap puxim — io'e. 27 — Itabut'ũmayũ be eyağuy mukorerenapmu'ũm pa'ore. Õn pit wağuykorereren ġu. Imẽnpuye eyağuykorerenap oğuy'ũm. Eyağuykorereren ġu juy epesop ojuap kay. Eyağuycũğcũğ ġu juy epesop — io'e. — Eypararam ġu juy epesop — io'e. 28 “Cum õn,” i juk oce eywebe — io'e. — “Waram tak eykay ocepit,” i juk oce. Iboap kuy epeya'ĩjojo. Webay kay õn cum. Wa'õbuyxi. Webay bit obodi ma ya'õbuyxi. Imẽnpuye eycokcoğ cuy epesop cekay ojuap kay. Eyxe okukpin pima, eycokcoğ kuka epesop ojuap kay — io'e. 29 — Oju awap iboap muwẽnuwẽn õn eywebe. “Icẽmãn adi xeku o'e ocewebe,” i epe'e oju buje — io'e. 30 — Gaxĩn ma Deus kay'ũmayũ kukukat omuyku — io'e. — Imẽnpuye buk eyweju õn kawẽnwẽn darem. Ixe wa'õbacaap mu'ũm pin. Imẽnpit itaybit ġu — io'e. 31 — Ga'a aju. Apẽn webay o'e owebe iap tağ õn jekukum, oxe ikukpin cĩcã buye. Itabut'ũmayũ oğutaybin webay a'õ dağ õn jekukum iam — io'e.

15

1 — Õn uvabune buxim — io'e Jesus. — Webay uvadip puxim. 2 Okay itabucayũ ibune'ĩcat puxim. Webay bikuyap tağ jekum ibu'u'uyũ ya'ũmatpune buxim. Ya'a'e'ũm pima ibune'ĩcat uk'uğ tip kukat. Imẽnpuxim webay jebikuyap tağ jekum ibu'u'uyũ mujẽmjẽm itabucayũ xewi. Kadaidip iokokatpune xixxiğ ya'ade i'e am. Imẽnpuxim webay itabucayũ mukũyjojom ixeyũ be ikẽrẽat mujurũğap puxim. Ixeyũ mukũyjojom biğ ma jebikuyap tağ jeku am — io'e. 3 — Webay kuy ikẽrẽat o'ju'uk eybewi, wekawẽn kay kũyjobit puye — io'e. 4 — Mũğ'i juy epeku oweju — io'e. — Oweju jekukum pima, õn tak eyweju mũğ'i ojeku. Ibune'ĩcatpune uvabune be'ũm pima, kuka o'yajẽm ġu uva'a. Imẽnpuxim mũğ'i oweju eyeku'ũm

pima, webay bikuyap tağ ğu epeku — io'e. ⁵ — Uvabune buxim ãn — i waram o'e Jesus. — Eyju ibune ĩcatpune buxim. Obikuyap tağ jekukum pima, xipan ma epeku Deus xe. Mũğ'i eyweju ãn tak jekukum. Obikuyap tağ jekukum'ũm pima bit, ajo eye'e'eap xipat je'e Deus xe? Ka'ũma ma! — io'e. ⁶ — Mũğ'i oweju jekum eybu'u bima, apẽn uvadip iwat ya'ũmatpune kukap puxim Deus tak jeykuk—ya'ũmatpune xikap puxim. Wũn. Ibune xik puje ibunekaraw e'em. Ibune e'ũatpune mu'awerorom uvadip kukat. Aweroh. Ibumemupikupiğ daxa be. Wũn. Pik. Hoğ. ⁷ Mũğ'i juy epeku oweju! Wa'õ dak juy kũyjobin epesop! Oweju eyeku buje, Deus soat epejoojuyiat je'ğũm eywebe — io'e. ⁸ — Deus bikuyap tağ eyju jekukum pima, soat ijodiat je'e webay be: “Ka'ũmğũ ejo'iat xipacat,” i — io'e. — Itaybit je'e ip eyju webekitkiyũ iam — io'e. ⁹ — Eyju eykukpin cĩcã oxe webay xe okukpinap co'i. Eycokcoğ cuy epesop Jesus xe oceukupin iap kay ğebum. ¹⁰ Webay a'õ kay ãn kũyjobit. Imẽnpuye ocokcok soat em webay xe okukpin iap kay ğebum. Imẽnpuxim wa'õ kay kũyjobit pima, eycokcoğ epesop Jesus xe oceukupin iap kay ğebum — io'e.

¹¹ — Iboap oğuwẽn eywebe eymucokcok am. Wa'õcokcok cĩcã. Obu'u eywebe eycokcoksũ ãm. Obikuy eywebe eycokcok cĩcã ãm wa'õcokcokap puxim — io'e. ¹² — “Oxe xipan eykukap puxim cuy xipan epeyewekuk,” i ãn e'em eywebe — io'e. ¹³ — Wuybureyũ e'ũap puxim wuye'ũ ãm wuybu'u'ũm pima, soat ijodiat je'e “Ak'i juy epe'e! Teyũxeke ibureyũ ikukpin cĩcã,” i. “Warara'acat podi ma ikukpin cexe ip,” i je'e ip — io'e. ¹⁴ — Wa'õ kay kũyjobit pima, obureyũm epesop — io'e. ¹⁵ — “Eyju oweju kapikpik'ukayũ ã,” i'ũmğũ ãn e'em ğasũ eywebe. Kapikpik'ukat itaybit ğu jekariwa e'eam. Webay owebe ie'eap pit oğuwẽn eywebe soat. Iboap oğuwẽn eywebe eyju obureyũ buye — io'e. ¹⁶ — Eyju ma onaẽ ğu eykukan. Õn pit eynaẽ obureyũm. Õn cuk eymuju omuwẽn ãm warara'acayũ be imutabun am ip okay. Okay jetabucap jepere ğu ip. Ibu'u ğu ip je'e itabut am okay. Obikuyap tağ webay eju kawẽnwẽn pima, soat epejoojuyiat je'ğũm eywebe — io'e. ¹⁷ — Imẽnpuye “Xipan cuy epeyewekuk,” i ãn e'em eywebe — io'e.

¹⁸ — Deus kay'ũmayũ itakoma eykay. Koap pit okay itakoma ip osodop. Iboap kay ğebum cuy epesop — io'e. ¹⁹ — Eyju Deus kay'ũmayũ kadi bima, eykay kuka ip o'e. “Teyũdaku wuykadiacat,” i kuka ip o'e. Imẽnpit ãn eymuwe'uk Deus kay'ũmayũ xewi. Deus kay'ũmayũ kadi ğu eyju. Imẽnpuye itakoma jĩjã ip eykay — io'e. ²⁰ — Kuy juk ocece eywebe iap kay ğebum cuy epesop. “Ikěrẽm cĩcã ip wuyekariwa o'jukuk. Wuyju bit ikěrẽm ğu wuykuk ip,” i'ũmğũ juy epe'e eyewewebe. Deus kay'ũmayũ ipiat o'supi'ajojoat owebe.

Imēnpuye eywebe dak ip jopi'ajoat. Yopīt ma wa'ō kay ip osodop. Imēnpuye dak eya'ō kay je'e ip yopīt ma — io'e. ²¹ — Eywebe ipiat supi'ajoat ip, eyju webekitkit puye. Eywebe ipiat supi'ajoat ip, omudocat kay itabut'ūm puye — io'e. ²² — Ijodi oajēm. Deus ekawēn cuk adi oḡuwēnuwēn ixeyū be. Wekawēn kay ḡu bit ip o'e. Odot'ūm pima, “Ikērēat kuḡ eyju oxe, wekawēn kay'ūm puye ya'ījojom ma'ḡu,” i'ūmḡu kajuk o'e Deus ixeyū be. Gasū bit “Ikērēat kuḡ ḡu oceju” i'e ba'ore cebe ip Deus pe. ²³ Okay itakomaat webay kay dak itakoma — io'e. ²⁴ — Wa'ōbacaap mōḡmōḡ cuk adi ojekuku soat etabutpe. Soat a'ōbacaap podi ma wa'ōbacaap mōḡmōḡ ojekuku. Okay ḡu bit ip o'e. Imōḡmōḡ'ūm pima, “Ikērēat kuḡ eyju oxe, okay eyetabut'ūm puye, wa'ōbacaap mōḡap cocom ma'ḡu eyju,” i'ūmḡu kajuk o'e Deus ixeyū be. Gasū bit ikērēat kuḡ ip cexe. Inaka itakoma jījā ip okay, webay kay dak — io'e. ²⁵ — Ixeyū muwēnuwēn Deus jekawēntup pe—kuyatup pe:

Ikērēm'ūm a'ḡu ip ojukuk, i.

Inaka ip oitakomān okay, i.

Itakoma ip okay iḡodup ekawēn puxim — Jesus o'e.

²⁶ — “Ebiōḡbuk cuy eḡuju okay itabucayū kay,” i oce'e cebe—webay be — io'e Jesus. — Ixe ḡudot eybuywatwat'ukan. Ixe icēmān e'e'ukat. Ixe ma omuwēn eywebe — io'e. ²⁷ — Eyju dak cuy epesop omuwēnuwēn ijodiayū be. Ōn ijodiat mutaybitbin pima, oweju juk adi epekuku. Imēnpuye juy epesop omuwēnuwēn ḡasū bit — io'e.

16

¹ — Imēn ōn e'em eywebe okay eyetabucap epereap puxim — io'e. ² — Eykay itakomaayū jeymuōmat ḡu Deus eju kawēnwēnap'a be. Jeyaoka ip. Eyaoka buje, tūybe Deus bikuyap taḡ wuyju jekukum iān je'e ip — io'e. ³ — Ikērēm jeykuk ip abu ōn iam itaybit'ūm puye, abu webay iam tak. ⁴ Gasū iboap muwēnuwēn ōn ḡuyjom eyeḡebu am apēn ōn eymukūyjojo iap kay — io'e. — Warēmtaḡ eykuk puje, “Imēn kuka ip wuykuk,” i juy epe'e eyewewebe — io'e Jesus jeweju etaybitbinayū be.

— Kuy bima a'ḡu eyxe ma oḡuy — io'e. — Imēnpuye juk iboam ḡu ōn eymukūyjo. ⁵ Gasū bit ocepit omudocat kay. Ka'ūma ma ey'in pit e'em owebe “Poma ēn cum?” i. ⁶ Eyḡuycūḡcūḡ cīcā imēn ōn e'em puye. ⁷ Wepit'ūm pima, xipat ḡu kuka o'e eywebe. Wepit pima bit, xipat je'e eywebe. Wepit'ūm pima kuka eybuywatwat'ukat osodot ḡu. Oju buje bit ixe oḡudot eykay. Imēnpuye eycokcoḡ cuy epesop ojuap kay — io'e. ⁸ — Ixe dot puje, “Soat eyju ikērēat kuḡ Deus xe,” i je'e soat pe ipi daḡayū be. “Deus acā itaybit eymucūḡ ām,”

i dak je'e. "Ipiat supi'ajoat Deus ikērēat mujurũgrũg'ukayũ be," i dak je'e — io'e. ⁹ — "Soat eyju ikērēat kuḡ Deus xe," i je'e, okay itabut'ũm ip puye — io'e Jesus. ¹⁰ — Eyju ojo ḡu waram, Deus jewekay odujuu buye — io'e. — Imēnpuye "Deus acã itaybit eymucũḡ ãm," i je'e Deus biõḡbuk — io'e. ¹¹ — Deus kuy o'e "Deus kay'ũmayũ kukukat soat em jeenuy ipiatpi'ajoap pe—Satanás," i. Imēnpuye "Ipiat supi'ajoat ikērēat mujurũgrũg'ukayũ be Deus," i je'e Deus biõḡbuk — io'e Jesus.

¹² — Ade mabuk õn imuwēn pin eywebe. Gasũ bit iba'ore eywebe eyetaybin am wekawēn, eyḡuycũḡcũḡ cĩcã buye — io'e. ¹³ — Ibiõḡbuk xipacat icēmãn e'e'ukat. Ixe ajēm puje soan kawēn icēmãn eymutaybin jeenuy. Ja'õbi ḡu ixē ḡuwēn. Kuy o'ya'ĩjojoiap acã ḡuwēn. Guyjom acejebapukiap tak ḡuwēn eywebe — io'e. ¹⁴ — Ixe obuyxim okuk. Itaybit wekawēn je'e. Icēmãn soat wekawēn ḡuwēn eywebe — io'e. ¹⁵ — Webay e'eap taḡ õn tak e'em. Imēnpuye cuk adi ocece eywebe "Deus biõḡbuk wekawēn ḡuwēn eywebe," i — io'e.

¹⁶ — Gaxĩn ma eyju ojo ḡu. Guyjom pitapit waram eyju ojo — io'e Jesus.

¹⁷ — Apēn ite e'em wuywebe? — io'e ip jewewebe jewēju etaybitbinayũ. — Ite e'em "Gaxĩn ma eyju ojo ḡu," i. "Guyjom pitapit eyju waram ojo," i — io'e ip. — "Imēn je'bapuk webay kay oju buye," i teku e'em wuywebe — io'e ip jewewebe. ¹⁸ — Apēnpuye ite e'em "Guyjom pitapit waram eyju ojo," i? — io'e ip. — Cekawēn pa'arēm cĩcã wuyxe — io'e ip jewewebe.

¹⁹ Jesus itaybit o'e teyũku "Apēn tak ēn e'em ocewebe?" i'e ojuy owebe iam. Imēnpuye waram o'jekawēn ceweju ip.

— "Apēn ēn ocemutaybin pin?" i du eyju e pin owebe? — io'e Jesus. — "Gaxĩn ma eyju ojo ḡu," i juk oce eywebe — io'e. — "Guyjom pitapit waram eyju ojo," i dak cuk oce — io'e. — Wekawēn pa'arēm tu eyxe? — io'e Jesus. ²⁰ — Icēmãn õn e'em eywebe. Wawa jĩjã juy epesop we'ũ buje — io'e. — Itabut'ũmayũ bit wa ḡu je'e. Darem ma eyḡuycũḡcũḡ epesop. Guyjom pit eyḡuycũḡcũḡ ḡu epesop—eycokcok ã — io'e. — Eyḡuycũḡap i'ũm — io'e. ²¹ — I'it kam pima, ayacat iḡuycũḡ e'em je'it pibun. Je'it kap puje bit, ipiat kay ḡebum ḡu e'em. Icocok e'em je'it kuḡ puye. ²² Imēnpuxim eyju dak. Gasũ eyḡuycũḡcũḡ oju buye. Guyjom pit waram eyjojom oce. Eycokcok cĩcã ma epe'e ḡebuje bit. Abu-be eycokcokap mu'ũm put ixē kabia be? Ka'ũma be ma! — io'e. ²³ — Eybuywatwat'ukat ajēm puje bit, ixē ma jeymutaybin — io'e. — Imēnpuye "Ocemutaybin cuy ece," i'ũmḡu epe'e owebe ma — io'e. — "Ekawēn pa'arēm ocexe," i'ũmḡu dak epe'e owebe — io'e Jesus. — Icēmãn õn e'em eywebe. Obikuyap

tağ cexewi iojuyjuy bima, webay soat eyemuojuyjuy je'ğũm eywebe — io'e. ²⁴ — Obikuyap tağ epejoojuy ğu buk. Pũğ em tak ka'ũma — io'e. — Ğasũ bit cuy epejoojuy cexewi! — io'e. — Eyemuojuyjuy epejat. Ibu buje, eycokcoksũ ğu epesop—eycokcok cĩcã ma — io'e.

²⁵ — Koap puk cuk adi ibapuğ ğu ocekawẽn eywebe — io'e. — Ijodiat mutaybitbinap ekawẽn acã oğuwẽnuwẽn eywebe. Guyjom pit ibapuğ ma webay ekawẽn oğuwẽn eywebe — io'e.

²⁶ — Ibapuğ owebe imuwẽn puje, obikuyap tağ cuy epejoojuy webay xewi. Õn acã ğu webay xewi ojojuy eywebeam — io'e. ²⁷ — Eyju dak cuy epejoojuy. Webay eyekawẽn ya'ĩjo, ixe xe eykukpin cĩcã buye. Webay xe eykukpin cĩcã, eyxe okukpin puye; “Icẽmãn Jesus osodot Deus xewi,” i eyju e'em puye dak — io'e. ²⁸ — Icẽmãn webay xewi juk ojut. Ipi kay juk ojut—ijodi. Oje'ũ. Ipi dağwi ojẽm ğasũ. Webay kay juy ocepit — io'e Jesus.

²⁹ — Ğasũ bit ẽn iba'arẽm ğu kawẽnwẽn ocewebe — io'e onze beayũ Jesus pe. — Ibapuğ ma ẽn kawẽnwẽn ğasũ bit — io'e ip.

³⁰ — Etaybit soan ma. Etaybit apẽn oceju jewağuyğuy iam. Ẽn ocemukũyjom, “Apẽn ẽn e'em ocewebe,” i'ũmğũ ma'ğũ oceju e'em — io'e ip. — Imẽnpuye “Deus xewi teku osodot,” i oceju e'em ğasũ — io'e ip.

³¹ — Eyetabut tu epe'e okay? — io'e Jesus. ³² — Ğaxĩn ma bit epewatwatwat eydukã dağ. Opere eyju eyaokaap puxim. Wağepũğ ma oğuy opere buje. Imẽnpit odadaybot ğu oğuy, webay soat em oxe buye — io'e. ³³ — Itabut'ũmayũ ma ipiat supi'ajoat eywebe. Õn pit kuy Deus kay'ũmayũ kukat a'õbacaap oğũ'ũm. Imẽnpuye eya'õcam cuy epesop! Imẽn õn e'em eywebe eypararaap puxim. Eyağuykorererem ğu, mũğ'i oweju buye — io'e.

17

¹ Iboam e buje, Jesus o'je'apũn kabi beat kay—jebay kay. O'jekawẽn jebay eju.

— Bay — io'e. — Ğaxĩn ma oje'ũ. Õn ma ekpot. Odipap cuy eğubapuk adeayũ be. Õn tak edipap cuy oğubapuk cebe ip — io'e. ² — Pũğpũğpũğayũ juk eğutabun okay ipi dağayũ'in. A'õbacaap cuk eğũm owebe. Imẽnpuye okay itabucayũ yağuyisum jekukum wa'õbi — io'e jebay be. ³ — Ẽn acã Deusat. Ka'ũmğũ wara'at. Õn ma emumudot—Jesus Cristo. Ijodiat yağuyisum jeku okay itabun puje, ekay itabun puje dak — io'e. — Soat em exe ma jeedop ip ce'ũ buje — io'e. ⁴ — Wekapikap cuk adi eğũm owebe. Ipi dağ pima abu ẽn iap cuk adi oğuwẽnuwẽn edipap mubapukpuğ. Ğasũ wekapikap oğũ'ũm — io'e Jesus.

⁵ — Bay — io'e Jesus. — Exe bima soat kabi beacat odipap mubapukpuk'uk ip osodop—ekawên tojotjot'ukayũ. Ipi mujurũg awap odipap mubapukpuk'uk ip osodop. Waram cuy odipap mubapukpuḡ ip jeenuy, exe wajēm puje — io'e.

⁶ Jesus jekay itabucayũ o'ḡuwên jebay be ḡejuje bit.

— Pũḡpũḡayũ juk eḡutabun okay ipi daḡayũ'in — io'e. — Ebekitkiyũm osodop ip. Ixeyũ eḡutabun okay. Ixeyũ itabucayũ be emuwēnuwēn ojekuku. Kũyjobit o'e ip a'õ kay — io'e Jesus jebay be. ⁷ — Itaybit ip ḡasũ a'õbi acã õn emuwēnuwēn iam — io'e. ⁸ — Apēn cuk adi ecece iap ma oḡuwēnuwēn soat pe okay itabucayũ be. Wa'õ kay ip osodop. Itaybit o'e ip icēmãn Deus xewi Jesus osodot iam. Itabut o'e ip Deus ma Jesus o'ḡudot iap kay — io'e Jesus.

⁹ — Bay, ixeyũ beam ma õn kawēnwēn eweju—onze beayũ beam — io'e. — Itabut'ũmayũ beam ḡu õn kawēnwēn—okay emumutabunyũ beam acã — io'e. — Ebekitkiyũ ixeyũ. ¹⁰ Soat okay itabucayũ ebekitkiyũ. Imēnpuye webekitkiyũ dak ip. Adeayũ odipap cocom webekitkiyũ cũḡ ma jekukum puye — io'e.

¹¹ — Bay, soat podi ma a'õbaca. A'õbacaap cuk adi eḡũm owebe. A'õbacaap co'i wa'õbaca. Gaxĩn ma oajēm ma'ḡuto ekay. Õn ma ipi daḡ ḡu ojeku. Okay itabucayũ bit ipi daḡ ip jeku.

— Bay — io'e. — Pũḡ em ikērēat ejukuk ḡu. Imēnpuxim aḡ cuy eḡuy ixeyũ kay cũḡ ma ip ceku am wekuap co'i, ekuap co'i dak — io'e. ¹² — A'õbacaap cuk adi eḡũm owebe. Õn ixeyũ xe bima, a'õbi ma juk adi aḡ oḡuy cekay ip itabucap epereap puxim. Ka'ũma ma ixeyũ'in oibu'un okay. Pũḡ acã oibu'un—jetabucap epereperemxi acã. Apēn ixē jetabucap o'jepere iap ibararak opop Deus ekawēntup pe. Iḡodup ekawēn taḡ jetabucap jepere ḡasũ — io'e.

¹³ — Bay, ḡaxĩn ma'ḡuto ocepit ekay — io'e Jesus. — Ijoce bima bit õn kawēnwēn ewebe onze beayũ beam ixeyũ mucokcok am ocokcokap co'i. Obu'u icokcoksũ ãm ip. Obikuy icokcok cĩcã ãm ip ocokcokap co'i — io'e. ¹⁴ — Ekawēn cuk adi oḡuwēnuwēn cebe ip. Ekay'ũmat ekukuap puxim ḡu õn jekukum. Ixeyũ dak ekay'ũmat ekukuap puxim ḡu jekukum. Imēnpuye ixeyũ kay itakoma o'e ip itabut'ũmayũ, ekay'ũmayũ — io'e. ¹⁵ — Bay, “Okay itabucayũ juy etujjēm ipi daḡwi,” i'ũmḡu õn pit e'em ewebe. “Ixeyũ juy eḡuxipan ikērēat mujurũḡrũḡ'ukayũ kukukat xewi,” i õn pit e'em ewebe — io'e. ¹⁶ — Itabut'ũmat ekukuap puxim ḡu õn jekukum. Imēnpuxim itabut'ũmat ekukuap puxim ḡu jekukum ip okay itabucayũ — io'e. ¹⁷ — Bay, ixeyũ juy eḡuwexat soat em ebikuyap taḡ jekuku'ukayũm. Ekawēn cocoam cuy ip eḡuwexat. Ekawēn acã kawēn icēmat — io'e. ¹⁸ — Ēn

cuk omudot ijodiat mutaybin am kawēn icēmān. Imēnpuxim ixeyū oġuju ijodiat mutaybin am kawēn icēmān — io'e. ¹⁹ — Oġe'ūn'ūn ġasū, oxe ixeyū ikukpin puye. Ebikuyap taġ oje'ū ixeyū dak ebikuyap taġ ceku am — io'e. ²⁰ — Onze beayū beam acā ġu ōn kawēnwēn eweju, Bay. Warara'acayū itabut je'e okay, ixeyū omuwēnuwēn puye. Ixeyū beam tak ōn kawēnwēn eweju—ġuyjom itabunayū beam — io'e. ²¹ — Bay, “Ixeyū juy esubuywan pūġ taġ ma ip ceku am,” i ōn e'em ewebe. Bay, pūġ taġ ma ēn jekukum oweju. Ōn tak pūġ taġ ma eweju jekukum.

— Bay — io'e. — Obikuy wuyekukuap co'i ceku am ip. Wuyekukuap taġ jekukum pima, itabut'ūmayū je'e “Deus Jesus emumudot,” i — io'e. ²² — Bay, a'ōbacaap cuk adi ejomōġ owebe. “Ojo'i ēn tak a'ōbaca,” i juk adi ece owebe, Bay. Imēnpuxim “Ojo'i eyju dak eya'ōbaca,” i ōn e'em okay itabucayū be. Imēn ōn e'em cebe ip pūġ taġ ma ceku am ip wuyekukuap co'i — io'e Jesus. ²³ — Pūġ taġ ma ōn jekukum ixeyū eju. Ēn tak oweju pūġ taġ ma jekukum. Imēneju pūġ taġ ma jekukum ip wuyekukuap co'i. Wuyekukuap co'i jekukum pima, itabut'ūmayū itabut je'e ēn ma omudocat iap kay. Deus xe wuykukpin apēn jekpot ikukpin cexe iap co'i iap kay dak itabut je'e ip — io'e. ²⁴ — Exe okukpin cuk adi oġuy ipi mujurūġ puje. “Wa'ōbacaap co'i ēn tak a'ōbaca,” i juk adi ecece owebe.

— Bay — io'e. — Onze beayū juk adi eġutabun okay. Obikuy wuydopap pe ixeyū dop am okpot wa'ōbacaap co'i ya'ōbaca iap co am — io'e. ²⁵ — Bay — io'e. — Soat em ēn cūġ ma e'em. Ikērēat ejukuk ġu—pūġ em tak ka'ūma. Itabut'ūmayū itaybit ġu abu ēn iam. Ōn pit wetaybit cīcā abu ēn iam. Onze beayū itabut cebay teku o'ġudot ijodi iap kay — io'e. ²⁶ — “Webay xe eykukpin cīcā,” i juk adi ocece cebe ip. Iboap oġuwēn cebe ip cewemukukpin am ip exe okukpinap co'i. Iboap oġuwēn cebe ip pūġ taġ ma weku am ceweju ip — io'e Jesus. Imēn Jesus o'jekawēn cīcā jebay eju.

18

¹ Jebay eju jekawēn epere buje, Jesus o'jēm Jerusalém ka bewi. Jeweju etaybitbinayū eju o'jēm. Kadidi daġwi o'ju ip—Cedromti daġwi. Kadaidip o'tiptop kadidi wīnābu. Jesus o'ju ibodip pe onze beayū eju. Oajēm ip kadaidip kay. ² Ade em Jesus cuk adi oekukuku ibodip taġ doze beayū eju. Imēnpuye Judas itaybit osunuy ibodim Cedromtim. Judas Jesus ūm ojuy cekay itakomaayū be.

³ Judas o'ju Jesus kay. O'ju kadaidip pe. O'ju sorarayū eju, Deus eju kawēnwēnap'a wiwi'ukayū eju dak. O'ju ip

paĩyũ kukukayũ a'õbi, Fariseuyũ a'õbi dak. O'ju ip lamparina'a kukuḡ jebui be, jeba'ip kukuḡ tak, wexiktak kukuḡ tak. Oajēm ip cekay—Jesus kay. ⁴ Jesus kuy itaybit o'e soan—apēn owebe je'bapuk iam. O'ju ajēmayũ dopabe—Judasyũ dopabe. O'jekawēn ceweju ip.

— Abu-kudadam epesot? — io'e—Jesus o'e.

⁵ — Jesus kudadam oceju — io'e ip. — Nazaré ka bewiat kudadam oceju — io'e ip.

— Gebujeat ma'ḡu õn — io'e Jesus.

⁶ “Gebujeat ma'ḡu õn” i'e buje, soat ip o'jewede cexewi ajēm ojuyayũ. O'at ip ipi ju Jesus ekawēn co buje. Waram Jesus o'e: — Abu-kudadam eyju? — i cebe ip.

⁷ Waram ip o'e:

— Jesus kudadam oceju — i. — Nazaré ka bewiat kudadam — i.

⁸ — “Gebujeat ma'ḡu õn,” i kuy oce eywebe — Jesus o'e. — Õn ma eyju okudadam. Owejuayũ bit cuy epejat ḡu. ãḡ cuy je'jēm ip — io'e.

(⁹ — Bay, juk eḡutabun'iyũ jetabucap jepere ḡu—pũḡ tak ka'ũma — i juk Jesus o'e. Imēnpuye — ãḡ cuy je'jēm ip — io'e Judasyũ be jewēju etaybitbinayũ daomūnap puxim, ixeyũ be ipiat supi'ajoacap puxim).

¹⁰ Iboap co buje, Simão Pedro jepaja o'ju'uk iyuk pewi. Kiririk. Paĩyũ kukukat puywatwat'ukat ḡuybu o'suḡuybu'uk iḡuybuikibi daḡ pajam. Tēḡwũn. Iba'at kadiat ḡuybu o'suḡuybu'uk. Ibuywatwat'ukat putet Malco i osunuy.

¹¹ — Odaxijom ḡu juy paja kuḡ! Ipiat osupi'ajo webay bikuyap taḡ—kuyjeat ekawēn taḡ — io'e Simão Pedro be.

¹² Jesus o'jat ip Judasyũ, sorarayũ dak, sorarayũ kukukayũdak, Deus eju kawēnwēnap'a wiwi'ukayũ dak. O'subamukirik ip.

¹³ Koam Jesus o'tujowat ip Anás kay. Ixe Anás Caifás tadop osunuy. Caifás paĩyũ kukukat osunuy ixekoato.

¹⁴ — Xipat wuywebe ite aḡokatkat aoka am wuymuy'ũ'ũap puxim — i juk o'e ixekoato Caifás Judeuyũ kukukayũ be.

(24) Anás Jesus o'ḡujuat Caifás kay—paĩyũ kukukat kay. Ibõḡbikirig o'ḡujuat.

¹⁵ Simão Pedro o'ju Jesus nomuju. Warara'acat tak o'ju ceweju. Ixe dak onze beayũ'in osunuy. Ixe wara'acat ma Jesus eju oõm paĩyũ kukukat tuk'a ekorara be. Oõm paĩyũ kukukat itaybit cĩcã ixem puye. ¹⁶ Pedro bit uk'a ekorara exĩtabi xe osunuy. Oõm ḡu buk uk'a ekorara be. Warara'acat o'jepit korara exĩtabi be. O'jekawēn xĩtabi wiwi'ukat pe—ayacat pe.

— ãḡ jeõm obure — io'e ayacat pe.

— Xipat — io'e cebe.

— Eõm cuy — iwiwi'ukat o'e Pedro be.

Oõm uk'a ekorara be.

¹⁷ — Jesus eju etaybitbinat gu du ãn? — ayacat o'e Simão Pedro be—xĩntabi wiwi'ukat o'e.

— Ka'ũma — i napa ma o'e Simão Pedro. — Ceweju etaybitbinat gu õn — io'e napa ma jebuap puxim.

¹⁸ Kajuk kuğ osunuy. Paĩyũ kukukat puywatwat'ukayũ dax-anabõẽ o'tabõẽmusop jeweweam. Daxa etako be kacũğcũğ'i ip osodop daxae o'om jewewewem ibuywatwat'ukayũ, so-rarayũ dak. Pedro dak o'ju daxa etako be. Jewewewem ip osodop.

¹⁹ Gebuje paĩyũ kukukat o'jekawẽn Jesus eju.

— Eweju etaybitbinat e'eap cuy eğuwẽn owebe — io'e Jesus pe. — Apẽğap ekawẽn ixeyũ eğutaybitbitbin? — io'e cebe.

²⁰⁻²¹ — Apẽnpuye ãn e'em owebe ma “Apẽğap ekawẽn ixeyũ eğutaybitbitbin?” i? Soat em ibapuğ ma ijoceat oğutaybitbitbin — io'e Jesus. — Adeayũ etabutpe oğutaybitbitbin Deus eju kawẽnwẽnap'a be, yaboğat'a be dak — io'e. — Iba'arẽm gu oğutaybitbitbin—pũğ em tak ka'ũma — io'e. — Wemumutaybitbinyũ be juy ecekawẽn. “Apẽn eymutaybin Jesus?” i juy epe'e cebe ip — io'e. — Itaybit ip — io'e Jesus.

²² Deus eju kawẽnwẽnap'a wiwi'ukat Jesus dopa o'topaokaka jebum cekawẽn co buje.

— Imẽn tu ãn kawẽnwẽn paĩyũ kukukat eju? — io'e. — Cedağ gu ãn kawẽnwẽn! — io'e.

²³⁻²⁴ — Wekawẽn cũğ'ũm pima, iboap cuy eğuwẽn soat pe, ijoceacat pe — io'e Jesus. — Wekawẽn cũğ ma bima bit, apẽnpuye dak ãn odopaokaka? — io'e.

Mũğ ma o'e. Jededem gu.

²⁵ Pedro jewewewem mabuk o'e daxa etakobe. Cũğ'i osunuy warara'acayũ parakpe.

— Ibakirikat eju etaybitbinat gu du ãn? — io'e ip Pedro be.

— Õn gu — io'e Pedro napa ma. — Iğo ejuat gu õn — i napa ma o'e.

²⁶ Warara'acat o'jekawẽn Pedro be ģebuje bit. Ixe wara'acat paĩyũ kukukat puywatwat'ukat osunuy. Pedro emuğuybu'uk badip osunuy.

— Õn ma ejojo iğo eju kadaidip pe! — io'e wara'acat.

²⁷ — Õn gu—warara'acat acã — io'e Pedro napa ma.

Gebuje isum ma sapokay o'jede.

²⁸ Jesus o'tujujẽm ip Caifás tuk'a bewi ceweju jekawẽn epere buje.

Gebuje Caifás Jesus o'tujowacat iecuḡap tuk'a kay—Pilatos tuk'a kay. O'tujowat ip kabia isum. Judeuyū oōm ḡu iecuḡap tuk'a be Pilatos Judeu'ūm puye. Tuk'a akiju ma ip osodop. Cedaḡ ḡu kuka o'e ōm ām Judeu'ūmat tuk'a be Páscoa epeta muy'an pima. Ōm pima:

— Wuyisu ḡu Deus xe — i kajuk o'e ip. — Peta xat o ba'ore wuywebe — i kajuk o'e ip.

Imēneju oōm ḡu ip iecuḡap tuk'a be—Pilatos tuk'a be.

²⁹ Imēnpuye Pilatos o'jēm jeduk'a bewi. O'ju Judeuyū kukukayū eju jekawēn ām.

— Jesus ikērēat kuḡ tu eyxe? — io'e Pilatos Judeuyū kukukayū be.

³⁰ — Hm hm — io'e ip. — Ocexe ma ite ikērēat cuk adi o'jukuk. Ocedobuyū'ūm'ūm ekawēn taḡ ḡu teku jekukum. Ēn cuy ite eyaokaat — io'e ip.

³¹ — Eyju ma juy epetujujēm oxewi — io'e Pilatos. — Eyju ma juy ipiat epesupi'ajoat cebe eydobuyū'ūm'ūm ekawēn taḡ — io'e.

— Ap! — io'e ip. — Oca'ōbi ḡu oceju ibamupaya ojuy ce'ū ām—a'ōbi acā — io'e ip Pilatos pe—iecuḡap pe. ³² (Jesus cuk adi o'e — Obamupaya ip we'ū ām — i. Itaybit'ūm pima Judeuyū kukukayū o'jekawēn Pilatos pe kuy o'e'e iap co'i—Jesus pe o'e'e iap co'i).

³³ Pilatos oōm ma'ḡuto jeduk'a be. Jesus o'ḡudocat jewekay.

— Judeuyū kukukat tu ēn? — io'e Jesus pe.

³⁴ — Aḡuy daḡ tu iboam ēn e'em owebe? — io'e. — Warara'acat aḡuy daḡ ḡu xe'e? — io'e Jesus.

³⁵ — Waḡuy daḡ ḡu! — io'e—Pilatos o'e. — Judeu ḡu ōn pit — io'e Pilatos. — Judeuyū ma edojot okay. Apēn ēn tak ece ikērēan? — io'e Jesus pe. — “Judeuyū kukukat ōn,” i du ēn eēm? — io'e Jesus pe.

³⁶ — Eybuxim ḡu ōn ijodiat kukukat — io'e. — Ōn ijodiat puximan pima kuka adi webekitkit o'jewaokaka okay itakomaayū eju. O'jewaokaka kuka adi ip Judeuyū be obuap puxim. Imēnpuye ijodiat a'ōbi ḡu ōn warara'acayū kukukat — io'e Jesus.

³⁷ — Ijodiat kukukat tu ēn? — io'e Pilatos.

— Hm hm. Ikukukat ōn — io'e. — Kawēn icēmat muwēn ām okop ijodi. Kawēn icēmat muwēn ām okap. Kawēn icēmat kay kūyjobicayū wekawēn kay dak kūyjobit — io'e Jesus.

³⁸ — Ka'ūmḡu kawēn icēmat! — io'e Pilatos.

Gebuje Pilatos Jesus eju jekawēn o'jepere. O'jēm ma'ḡuto jeduk'a bewi. O'jēm jekawēn ām ma'ḡuto Judeuyū kukukayū eju. Akiju ip osodop.

— Oxe ma ite aḡokatkat ikērēat o'jukuk ḡu. Pũḡ em tak o'jukuk ḡu ma — Pilatos o'e cebe ip. — Cũḡ ḡu kuka o'e wuywebe yaoka am — io'e. ³⁹ — Páscoa epeta bima pũḡ ma òn imujēmjēm'uk daomũnmũnap'a bewi jekpiwan ma ceku am. Eybikuy du owebe eykukukat mujēm ãm jekpiwan ma ceku am—Jesus mujēm ãm? — io'e Pilatos.

⁴⁰ — Ap! — io'e ip. — Ixe ḡu juy eḡujēmat — io'e ip ya'õberen. — Barrabás pit eḡujēmat — io'e ip. — Barrabás kay oceju! — io'e ip ya'õberen.

(Ixe Barrabás jebureyũ aokakaxi osunuy).

19

¹ — Jesus cuy epeyukxabimupokupok wuyukxabimupokupokapxeem — io'e Pilatos sorarayũ be.

O'yukxabimupokupok ip sorarayũ. ² Jesus waywayway pin ip osodop. Jesus ijodiat kukat iap waywayway pin osodop ip. Imēnpuye widaohobune o'subunemuwakēn ip yabeam. O'jomõḡ ip ya be ijodiat kukat a beat mõḡap co'i. Iekabek o'ḡuõm ip Jesus pe ijodiat kukat ekabek co'iat. O'ḡuõm ip iberenat—iremrumḡuḡũnat. O'ḡuõm ip iwaywayway am.

³ — Ak'i! Teku Judeuyũ kukukat! — io'e ip Jesus waywayway am. Warara'acat ma ip o'topaokaka jebum.

⁴ Pilatos waram o'ju jeduk'a ekorara be. Judeuyũ kukukayũ kay o'ju.

— Ak'i! — io'e. — Waram ixex otojocat eyetabixex am — io'e. — “Oxe bit ite ikērēat o'jukuk ḡu—pũḡ em tak ka'ũma,” i òn e'em eywebe — io'e Pilatos.

⁵ Imēnpuye ixex Jesus o'jēm uk'a bewi. Xerwun. O'ju Pilatos xe. Oajēm adeayũ wap. Yabeat kuḡ mabuk osunuy—widaohobune kuḡ. Iekabek kuḡ mabuk osunuy—iremrumḡuḡũnat kuḡ.

— Ak'i juy epe'e — io'e Pilatos adeayũ be. — Ijoce ma aḡokatkat — io'e cebe ip.

⁶ — Ite ba juy esubamupayaat korosa be ce'ũ ãm — io'e ip ya'õberen paĩyũ kukukayũ, Deus eju kawēnwēnap'a wiwi'ukayũ dak.

O'jewāwā ip. Imēn o'e ip Jesus co buje.

— Ite ba juy esubamupayaat korosa be ce'ũ ãm — io'e ip ya'õberen.

— Eyju ma juy epejat — io'e Pilatos cebe ip. — Eyju ma juy epe-subamupaya korosa be — io'e. — Oxe bit cũḡ ḡu wuywebe yaoka am. Oxe ikērēat o'jukuk ḡu—pũḡ em tak ka'ũma — io'e.

⁷ — Cũḡ ma ocexex bit yaoka am cekawēnkērē buyex — io'e Judeuyũ kukukayũ. — “Deus ipot òn,” i juk adix o'x tekux — io'e ip. — Imēnpuyex ocedobuyũ'ũm'ũm ekawēn taḡ ocejux yaokam — io'e ip.

⁸ Pilatos iparara jījã ma o'e "Deus ipot òn," i teku e'em iap tobuxik puje. ⁹ Waram oòm jeduk'a be Jesus eju kawēn ãm.

— Apomawi ejot? — io'e Pilatos Jesus pe.

Imēnpit Jesus jededem ġu.

¹⁰ — Ede pin ġu du owebe? — io'e Pilatos. — Wa'òbuyxi òn. "Iteba juy epesubamuwekap," i òn e'em pima, jebamuwekap ip. Ekupinap taġ eceku — io'e Pilatos. — "Epesubamupaya korosa be ce'ũ ãm," i òn e'em pima bit, jebamupaya ip e'ũ ãm — io'e—Jesus pe o'e.

¹¹ — A'òbuyxi ěn Deus cuk a'òbuyxian emuy buye — io'e Jesus. — Emuy'ũm pima, apēn kuka ece owebe? Ka'ũma ma! — io'e—Jesus o'e. — Ewebe oaokaan puje, ikērēat kuġ ece'e Deus xe. Ebodi ma bit ekay odojocat pit ikērēat kuġ je'e cexe — io'e.

¹² Iboap co buje, Pilatos Jesus pa muwekap ojuy jījã o'e.

— Jesus pa muwekap ojuy oce — io'e Pilatos jewebe ma.

— Roma ka kukat itakoma soat kay — "Òn ma ijodiat kukat," i'e'e'ukayũ kay — io'e Judeuyũ kukukayũ Pilatos pe. — César itakoma cekay ip — io'e ip. — Ewebe ibamuwekap puje, César kuka itakoma o'e ekay dak — io'e ip Pilatos pe.

¹³ Pilatos waram Jesus o'tujowat jeduk'a eakiju. O'tujowat adeayũ wap iboap co buje. Pilatos oabik ibimãmãmãat ekawēn coco'ukap pe. Gabatá i uk'a eakijuat putet osunuy. Gabatá wita'a muġēġē iape wuya'òm. ¹⁴ Sexta-feira kaxicuġ osunuy. Sábado emap kabia Judeuyũ jekaxipanpan ip o'e peta muy'an—Páscoa epeta muy'an.

— Ak'i juy epe'e — io'e. — Teku eykukukat — io'e Pilatos Judeuyũ kukukayũ be.

¹⁵ — Ite ġu ocekukukat! i o'jede paĩyũ kukukayũ. — Ite juy eyaokaat! — io'e ip ya'òberen. — Ite juy eyaokaat — io'e ip. — Esubamupayaat korosa be ce'ũ ãm — io'e ip jetakoma pibun.

— Eykukukatpa du osubamupayaat korosa be? — io'e Pilatos.

— Pūġ ma wuykukukat — io'e ip. — César acã wuykukukat — io'e ip paĩyũ kukukayũ.

¹⁶ Imēneju Pilatos jesorarayũ o'tomuwã.

— Ite juy epejat — io'e cebe ip. — Epesubamupaya korosa be — io'e cebe ip.

¹⁷ Jesus o'jat ip. Ibocewi o'jēm ip Pilatos duk'a bewi.

Gebuje Jesus o'tujowat ip co'a kay. Wuyjuyũ'aririt'a i co'a butet osunuy. (Gólgota i co'a butet osunuy Judeuyũ a'òm). Korosa kuġ o'ju Jesus. Jay. Oajēm ip. ¹⁸ Iġo'a be sorarayũ Jesus pa o'subamupaya ip korosa jeje ipiju. Taġtaġtaġ'i tapoam o'e ip. Ihubida be tapoa o'jomuy ip. Cēh. Korosa o'ġu'aġobucēġ ip ipikũykũy be. Bēġ. Warara'acayũ be dak o'subamupaya ip korosa eju xepxepayũba. Wara'acat ceje o'subamupaya ip

korosa jeje. Pũğ korosa o'jomuy ip ipikũykũy be Jesus ba'at kadi. Wara'at o'jomuy ip iba'ũğat kadi. Jesus ixeyũ parakpe osunuy korosa eju. Toro'ih.

¹⁹ Pilatos tak taperadup o'tupmubararakat. O'tupmõğat korosa eju. Tupararakatup o'tupcoco ip kapkamayũ “Jesus teku,” io'e taperadup pe. “Nazaré ka bewiat—Judeuyũ kukukat” io'e taperadup pe. ²⁰ Iboaptup o'tupmubararak ip Judeuyũ a'õm, Romanoyũ a'õm tak, Gregoyũ a'õm tak. Jesus o'subamupayaiat ka Jerusalém ka tẽğ ma o'sukadop. Imẽneju iboaptup o'tupcoco Jerusalém ka be powatwatyũ. ²¹ Imẽneju paĩyũ kukukayũ o'jekawẽn Pilatos eju.

— “Teku Judeuyũ kukukat osunuy” iaptup ğu juy etupmubararak, “ ‘Õn Judeuyũ kukukat,’ i juk adi o'e teku” iaptup acã — io'e ip paĩyũ kukukayũ.

²² — Ap! — io'e Pilatos. — Otupmuwarurun ğu juy wemudupmubararaktup — io'e.

²³ Korosa eju Jesus pa mupaya buje sorarayũ cesay mu'ẽ'ẽ ojuy ip jewewebe. Cesay osodop ebadipdip. Sorarayũ dak ebadipdip osodop. Ibinũnpeat pit pũğ ma imuğẽğẽ osunuy pağõm. Iinũmnũm ğu ikuğ osunuy. Soat iinũmnũm'ũmat kay o'e ip sorarayũ.

²⁴ — Ibinũnpeat ağuwek ğu juy — io'e ip jewewebe. — Ga'a karatũğ'a jo'iat'a ayaxik ipi ju. Ya'at puje pũğ ma je'jat. Ya'at puje wuyetaybit ace'e abu je'jat iam — io'e ip jewewebe.

O'yaxik ip ipi ju. Deus ekawẽntup e'em—kuyjeatup:

Wesay o'ğũ'ẽ'ẽ ip jewewebe, i. Karatũğ'a jo'iat'a o'yaxik ip obinũnpeat pu am, i.

Imẽn e'em Deus ekawẽntup. Sorarayũ be yaxik puje Jesus ekabek pu am, iboaptup ekawẽn tağ ip o'e.

²⁵ Gebuje Jesus jexi o'jojoho. Jesus xi korosa xe osunuy. Ixi kibit tak iboce osunuy. Maria Madalena dak iboce osunuy korosa xe. Wara'at Maria dak iboce osunuy—Clopas tayxi.

²⁶ Jesus jexi o'jojoho. Doze beayũ'inat ixi xe osunuy. Ixe Jesus emumukukpinut osunuy. Ixe dak Jesus cocom o'e.

— Tũ'ũ — io'e. — Teku jekuk ğasũ jexi kukap co'i — io'e.

²⁷ — Tapu — io'e jemumukukpinut pe. — Oxi juy ejukuk ğasũ exi kukap co'i — io'e Jesus.

Ixe ağokatkat Jesus xi o'ğũõm jeduk'a be ğebuje bit. Jesus e'ũ buje jexi kukap co'i ma xipan o'jukuk.

²⁸ Jesus itaybit o'e soat wekapikap oğũ'ũm iam.

— Obipuruk — io'e Jesus.

Iboam o'e Deus ekawẽntup ekawẽn tağ.

²⁹ Uva'abidi o'tinuy iboce wa'e jo'iat'a be—tideibog'ũmati. Iboceat tibubuap o'ğũakõm iğodi be. O'jomuy ip ip'abi be

hissopo'ip abi be. Běǵ'i. O'yopmuyu Jesus pe tikōn ām.
³⁰ O'tikōn tibubuap pewi. Korotkorot'i.

— Soat wekapikap oǵu'ūm — io'e Jesus.

O'je'aetore. Jekpiwan ma oe'ū.

³¹ Gebuje Judeuyū kukukayū ibamupaya'ibit mukop ojuy korosa ejuwi. O'ju ip kawēn ām Pilatos eju—iecuǵap eju.

— Ocebu'u jǵjā jebodoydoyap kabia be korosa eju ce'ū'ūayū nuy ām — io'e ip. — Ibamupaya'ibit tao juy etaodakacat dao ma ce'ū ām — io'e ip Pilatos pe. — Ixeyū'ūm'ūm cuy eǵukopat Sábado ajēm awap — io'e ip Pilatos pe.

Imēn o'e ip sexta-feira buye. Kuyaje Sábado—jebodoydoyap kabia. Judeuyū xe petaboǵ cǵcā osunuy. Imēneju ibu'u jǵjā ip osodop ixeyū'ūm'ūm nuy ām korosa eju Sábado bima—jebodoydoyap kabia bima.

³² Imēneju sorarayū o'ju korosa ejuayū kay. Wěǵ. Pa. Koapatao o'taodakat ip korosa ejuatao. Wěǵ. Pa. Wara'acatao dak o'taodakat ip—Jesus eju ibamupaya'ibitao. ³³ Sorarayū oajēm Jesus'ūm kay.

— Kuy oe'ū — io'e ip jewewebe.

Imēnpuye Jesus'ūmtao o'taodakat ǵu ip. ³⁴⁻³⁷ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Ixe dao taodakat ǵu ip—pūǵtao dak ka'ūma, i.

Tik. O'ya'ōxamutik. Sorara Jesus'ūm o'ya'ōxamutik obukaka'ukren. Wara'atup imēn e'em—Deus ekawēntup:

Ya'ōxamutik'ibit kay jeakak ip wuyjuyū, i.

Kuyjeatup ekawēn taǵ o'jebapuk Jesus e'ū buje—Deus ekawēntup ekawēn taǵ. Jesus'ūm oe'ūiap o'jojojoiat ce'ūap o'ǵuwēn ocewebe. Ocetaybit ixe icēmān e'em iam. Ocejū dak Jesus'ūm e'ūap muwēnuwēn eywebe dak eyetabun cekay am.

³⁸ José o'ju Pilatos kay Jesus'ūm jebit mukopap ojuy korosa ejuwi. Arimatéia ka bewiat osunuy ixe. Jesus kay itabut osunuy. Imapuǵ ǵu bit Jesus kay wetabut i'e'e'uk osunuy warara'acayū be—iba'arēm mabuk. Imapuǵ ǵu i'e'e'uk osunuy Judeuyū kukukayū buxim jeparara buye.

— Jesus'ūm jebit mukop ojuy ōn pit korosa ejuwi — io'e José Pilatos pe.

— Ha'a — io'e Pilatos. — Esujebitmukop — io'e.

José o'ju Jesus'ūm kay—korosa ejuat'ūm kay. Ijebit o'ǵukop korosa ejuwi.

O'tujowat witabikūy kay. ³⁹ Nicodemos o'ju José eju. Imude'o'onap kuǵ o'ju. Ade ikuǵ o'ju—45 kilo ikuǵ. Iwekoykeyap osunuy imude'o'onap. Mirra'ip peati tiwekoykey o'e aloé'ip peati eju. Jesus'ūm jebit mude'o'on ojuy iǵēmap puxim. Ixe Nicodemos kuy bima Jesus eju o'jekawēn ixima be. ⁴⁰ Xepxepayū Jesus'ūm jebit o'jat—José, Nicodemos

tak. Imude'o'onap o'guwedi ip paço dağ—xipacat tağ. Ijebit o'jomünmün ip ixem pağom. Perek. Imên ma Judeuyũ wuyjuyũ'üm'üm muxipanpan'uk ip osodop witabikũy be imuôm âm. ⁴¹ Kadaidip o'tiptop Jesus pamupayaap pe. Iğodip pe witabikũy o'sukũynuy—wuyjuyũ'üm'üm muômumapkũy. Ikũyisuatkũy o'sukũynuy. Ikũyisuatkũy be ce'uat o'jomõğ ğu buk ip. ⁴² Sexta-feira osunuy. Sexta-feira bima jexat muxipanpan'uk ip osodop Judeuyũ Sábado bima i'o'ibin. Sábado bima jebodoydoy'uk ip osodop. Witabikũy ibamupayaap tẽğ ma o'sukũynuy. Imêneju Jesus'üm o'jomõğ ip iğokũy be.

20

¹ Domingo bima Maria Madalena o'ju witabikũy kay. Kabiakabia'i bima o'ju. Kabiok ma bima buk o'ju. Ikũynomudip'a o'yajojo wita'a. Yaboğat'a o'yajojo. Tũybe wuyjuyũ o'tujupa'um ijebit iãn o'e Maria. Yawede o'yadobuxik tomudip'a. ² O'jedau Pedroyũ kay. Oajẽm cekay ip. Pũğ ixeyũ'in Simão Pedro osunuy. Wara'acat Jesus emumukupinput osunuy. Ixe dak Jesus eju etaybitbinat osunuy.

— Wuykukukat'üm o'tujupa'um ip witabikũy bewi — io'e Maria xepxepayũ be. — Poce xe'e ip ix'e'üm o'jomõğ? Ocetaybit ğu — io'e.

³ O'jẽm Pedroyũ jeduk'a bewi. O'ju ip witabikũy kay. ⁴ Xepxem ma o'ju ip daudaum. Warara'acat pit dao ma o'jedau. Koap oajẽm witabikũy be. Jay. ⁵ Atoroh. O'je'atoro ikũy kay. Etaburut. O'jetaburut. Paço o'jojojo irucat. Ijebit münmün o'jojojo. Imênpit oôm ğu ikũy be. ⁶ Kanomũm Simão Pedro oajẽm. Jay. Oôm witabikũy be Simão Pedro. Cereğ. Bodiku paço osodop irucat xipacat. Ibo o'jojojo. ⁷ Wara'at paço o'tobuxik—Jesus'üm a dağ osodopiat. Yadağ osodopiat ijebit münmünap epaço xe ğu osodop. Wara'at pe ma osodop. Iekabek acã osodop ya'a o'yadopiat pe. Ka'ümğũ ijebit pit. ⁸ Wara'acat tak oôm ğasũ—Jesus eju etaybitbinat—Jesus emumukupinput. Badi o'jeak.

— Ak'i ece! Ka'ümğũ ijebit! — io'e jewebe ma. — Waram Jesus o'jetait! — io'e jewebe ma.

⁹ Deus ekawëntup imên e'em:

Deus ix'e ğuyu ce'ũ'ũayũ xewi, i.

Kuy bima ibodup ekawẽn cekawẽn pa'arẽm osodop cexe ip. Gasũ bit ibapuk o'e Jesus eju etaybitbinayũ xe.

¹⁰ Xepxepayũ ma o'jepit jeduk'a be.

¹¹ Maria Madalena bit waram o'ju witabikũy jom. Jay. Oajẽm. Ikũy jojom osunuy itabẽğ ikũy etakobe. Wa osunuy. O'je'atoro. Atoroh. Axih. Wa o'e. O'jetaburut ikũy be.

12 Deus ekawēn tojtjtot'ukayū o'jojojo xepxepayū—kabi kadiwiayū. Cesay irucat kuḡ ip osodop. Kaxikxik'i osodop ip Jesus'ūm osodopiap pe. Pūḡ ixeyū'in ya'a o'yadopiap pe osunuy. Wara'acat ixeyū'in sui o'suidopiap pe osunuy.

13 — Tū'ū — io'e ip Maria be. — Abu-kay ēn wa? — io'e ip. — Okukukat'ūm kay — io'e. — Okukukat'ūm o'tujupa'um ip — io'e. — Imēnpuye ōn wa. Wetaybit ḡu poce ip o'jomōḡ iam — io'e.

14 O'jekorepēn imēḡap e buje. Jesus cūḡ'i osunuy tōḡpikadi. Jesus o'jojojo. Imēnpit itaybit ḡu o'e ixem. O'jetabieba'arēm ixem. Tūybe ija ḡu iān o'e.

15 — Tū'ū — io'e Jesus. — Abu-kay ēn wa? — io'e cebe. — Abu-kudadam ēn? — io'e.

Tūybe sute kadaidip wiwi'ukat iān o'e Maria cebe.

— Okukukat'ūm kudadam ōn — io'e. — Ēn tu ixē'ūm etujujēm? Poce ejomōḡiap cuy eḡuwēn owebe! — io'e. — Ōn ma oju ixē'ūm tujupit am — io'e.

16 — Maria! — io'e.

O'jekorepēn Jesus kay.

— Raboni — io'e ja'ōm—Judeuyū a'ōm.

(Raboni wekariwa iape).

17 — Obaixiḡ ḡu ece — io'e. — Webay kay buk oceu ḡu — io'e Jesus. — Eju juy okitpiyū kay—oweju etaybitbinayū kay — io'e. — “Webay kay waram oceu—eyebay kay,” i juy ece cebe ip — io'e. — “Wuyebay Deus oxe, eyxe dak,” i juy ece cebe ip — io'e Jesus Maria be.

— Hm hm — io'e—Maria o'e.

18 Maria Madalena o'ju Jesus eju etaybitbinayū kay.

— Wuykukukat o'jojojo! — io'e cebe ip. — Waram o'jetait! — io'e.

Jewebe Jesus o'e'e iap o'ḡuwēn cebe ip.

19 Kabiōḡ pima Jesus o'jebapuk jewēju etaybitbinayū kay. Ixe Domingo bima o'jebapuk cekay ip. Awerom ip osodop uk'a be. Cem ma'ḡu tomudipdip osunuy xīntabi, Judeuyū kukukayū buxim iparara buye. Inaka Jesus o'jebapuk cekay ip.

— Kaba'ūm cuy epeyewekuk — io'e cebe ip.

20 O'jewebumupaya cekay ip. O'jewa'ōxamubapuk cekay ip. Icockok cīcā ma ip o'e jekukukat tobuxik puje.

21 — Kaba'ūm cuy epeyewekuk — io'e waram Jesus. — Webay juk omudot ijodi. Imēnpuxim ōn tak jeymuju omuwēn ām ijodiat pe — io'e.

22 Jebido o'subidomuju cekay ip. Puw io'e.

— Obiōḡbuk oḡuōm eywebe — io'e. — Xipacat oḡuōm eywebe — io'e cebe ip. 23 — “Deus ikērēat ju'uk eywebewi” i ey'e buje, ikērēat ju'uk ixeyū bewi — io'e. — “Deus ikērēat

ju'uk ġu eywebewi” i ey'e buje bit, ju'uk ġu ikêrêat ixeyũ bewi — io'e Jesus.

²⁴ Gebuje Jesus o'ju Tomé kay—jeweju etaybitbinat kay. Ixe Tomé doze beayũ'in osunuy. Xepxem ikap'ibit i ixé butet osunuy wara'at ibutet. Warara'acayũ eju ġu ixé Tomé osunuy ixeyũ kay Jesus ebapuk puje. Jesus o'jojojo ġu buk waram cetait puje. ²⁵ Imēnpuye warara'acayũ o'jekawēn Tomé eju—ceweju etaybitbinayũ.

— Tapu, wuykukukat ma ocejojojo! — io'e ip. — Waram ġuto o'jetait! — io'e ip.

— Dapxi eyju! — io'e. — Wetabut ġu oce waram ixé'ũm o'jetait iap kay — io'e. — Tapoa kũybut cocom'ũm pima, wetabut ġu oce — io'e. — Tapoa kũybut pe osubumōġ'ũm pima dak, wetabut ġu oce — io'e. — Ya'ōxatikat pe osubumōġ'ũm pima, wetabut ġu oce — io'e Tomé.

²⁶ 7 xet kap puje Jesus eju etaybitbinayũ waram awerom osodop ip uk'a be. Tomé dak cexe ip o'e. Uk'a exĩntabi tomudipcēm cĩcã osunuy. Jesus pit oōm iġo'a be. Onze beayũ kay waram o'jebapuk.

— Kaba'ũm cuy epeyewekuk — io'e Jesus cebe ip.

²⁷ Jesus dao ma o'jeak Tomé kay. Ak'i o'e. O'jekawēn ceweju—Tomé eju.

— Ak ece obubida kay — io'e Tomé be. — Tapoa kũybut cuy ejojojo obubida be — io'e. — Tapoa kũybut pe juy ebu esubumuōm — io'e. — Wa'ōxatikat pe juy ebu esubumuōm itikatkũybut pe icēmãm poro iam — io'e Jesus. — “Ixe'ũm waram o'jetait ġu,” i'ũmġu juy ece — io'e. — Etabun cuy eġuy! — io'e.

²⁸ — Kariwa, wetabut ekay — io'e Tomé. — “Ĕn ma Deusat,” i òn e'em — io'e—Tomé o'e.

²⁹ — Etabut ojojom ěn puye — io'e Jesus. — Warara'acayũ bit ojojo ġu. Inaka itabut je'e ip okay. Icocok cĩcã ma ip je'e — io'e.

³⁰ Jesus ja'ōbacaap o'jomōġmōġġ jeweju etaybitbinayũ etabixe. Soat ġu ya'ōbacaap mōġmōġap mubarararaġ òn ijudup pe. ³¹ Pũġpũġ ã òn imubarararaġ ijudup pe Jesus pe o'ġubapukpukiap. Iboap oġubararak eymutabut am Jesus Deus emunaẽ iap kay, Jesus Deus ipot iap kay dak. Iboap kay eyetabun pima, ixé a'ōbi eyaġuyisum epeku ijodi; eyetait epesop cexe eye'ũ buje dak.

21

¹ Guyjom Jesus waram o'jebapuk jeweju etaybitbinayũ kay. Iodi xe o'jebapuk cekay ip. Iodi butet Tiberíades i osunuy. O'je'awero ip 7 beayũ ceweju etaybitbinayũ. Iodi xe o'je'awero ip. Pũġ em ġu o'jebapuk ce'ũ'ũ'ibiyũ xewi jeu

buje. ² Ibūrū ma ibutet osodop ip: Simão Pedro i, Tomé i, Natanael i, Zebedeu ipotpoyū xepxep, warara'acayū dak xepxep. Xepxem ikap'ibit i Tomé butet osunuy wara'at ibutet. Natanael Caná ka bewiat osunuy—Galiléia eipi bewiat. Ibūrū ma o'je'awero ip.

³ — Cum puk òn axima bum — io'e Simão Pedro jebureyū be.

— Ha'a — io'e ip. — Ocejū dak cum eweju ocexat pum — io'e ip.

Ixima dağ axima bubum ojuy ip. Kobe be ip oòm axima bu pinayū. Haham oeku ip. Imēnpit o'jat ġu ip. Te'e ma ip oeku.

⁴ Jesus o'jebapuk iodi wābu be kabia buje. Imēnpit teku wuyekariwa iap iba'arēm o'e 7 beayū xe. Itaybit ġu o'e ip teku wuyekariwa iam. Wīnābu wi o'jewāwā cebe ip.

⁵ — Tapupuyū — io'e Jesus cebe ip. — Peburū axima epejat? — Ka'ūma ma — io'e ip. — Ocejat ġu! Te'e ma oceku — io'e ip.

— Eyba'at kadi ma ūrū epeğuačkōm — io'e Jesus. — Gebuje bit ade ma epejat — io'e.

— Hm hm — io'e ip.

⁶ Tok. Ūrū o'ğuačkōm ip jeba'at kadi. Ade o'jat ip axima. Ūrū mupuxik pa'ore o'e cebe ip axima poxi pibun.

⁷ — Ak'i juy ġokayku! Wuykukukat ma ġoku! — io'e Jesus emumukukpinut Simão Pedro be.

Simão Pedro jeekabek o'ğūōm jekukukat topabe jejuam. Jeekabek kuğ ġu kapikpik'uk osodop ip. Tip. O'jetip iodi be dao ma Jesus kay jajēm ām. ⁸ Warara'acayū Jesus kay oajēm kobe dağwi. Oajēm ip ūrū mupuxikpuxiğ kobe ukpu bewi. Ade jġā osodop axima ūrū be. Wūy ġu ip osodop kapurūğ pewi—100 metros acā. ⁹ Jay. Muğ. Jesus o'jojojo ip. Axima yoyoy o'e daxa be. Pāo'a kuğ tak osunuy.

¹⁰ — Axima'in epetojot—ğasū epejat'iat'in — io'e Jesus cebe ip.

— Hm hm — Pedro o'e.

¹¹ Oòm kobe be axima bum. Ūrū o'ğuwepak. O'tujuu kapurūğ kay. Jay. Axima o'tojot. Ade osodop ūrū be axima yoboğat. 153 osodop ip. Inaka ūrū o'jewek ġu.

¹² — Ga'a acekōn — io'e jeweju etaybitbinayū be.

— Ga'a — io'e ip.

— Abu ěn? — io'e ġu ma cebe.

Itaybit o'e ip wuykukukat teku iam—waram o'jetaitiat teku iam.

¹³⁻¹⁴ Jesus pāo'a o'yabu. Axima dak o'jat. O'ğūm cebe ip ixan.

¹⁵ Gebuje Jesus o'jekawēn Simão Pedro eju—João ipot eju. O'jekawēn ceweju jekōn epere buje.

— Simão — io'e Jesus. — Warara'acat kukpinap podi ma du okukpin exe? — io'e.

— Hm hm, Kariwa — io'e Simão. — Etaybit ebure òn iam — io'e.

— Wekawēn cuy egutaybin itabun'isuayū — io'e Jesus. — Xipan cuy ixeyū ejukuk apēn ovelha kukat xipan jeōhō'tit'it kukap puxim — io'e.

¹⁶ — Simão — io'e Jesus waram. — Okukpin tu exe?

— Hm hm, wekariwa — io'e. — Etaybit ebure òn iam.

— Wekawēn cuy okay itabucayū egutaybin — io'e. — Xipan cuy ixeyū ejukuk apēn ovelha kukat jeōhōyū kukap puxim — io'e.

¹⁷ — Simão — io'e Jesus waram. — Ebure du òn? — io'e. Ebaḡ em imēn o'jekawēn Simão eju. Imēnpuye Simão iḡuycūḡ o'e Jesus e'eap kay.

— Kariwa — io'e. — Etaybit soan. Etaybit òn ebure iam.

— Wekawēn cuy itabucayū egutaybin — io'e Jesus. — Xipan cuy ixeyū ejukuk apēn ovelha kukat jeōhōyū kukap puxim — io'e. ¹⁸ — Simão, icēmān òn e'em ewebe. Jaypan'isum ekpiwat ma jekuku'uk eguy. Esay muōm puje, ekupinap taḡ acā jekuku'uk eguy. Aypa bima bit ecejebaepacūḡ warara'acat pe ebamūn ām correntebum. Warara'acat jedu-jowat edaobu'unap taḡ — io'e Jesus.

¹⁹⁻²⁴ Imēn Jesus apēn Pedro je'ū iam o'ḡukūyjo. Apēn Pedro Deus dipap ḡubapukpuk iam tak o'ḡukūyjo.

— Obikuyap taḡ cuy ejeku — io'e Jesus Pedro be.

Jekorepēn puje Pedro Jesus emumukukpinut o'jojojo. Cemumukukpinut doze beayū'in osunuy. Pedro nomuju o'e.

— Kariwa — io'e. — Apēn je'bapuk ḡuyjom ḡobeku? — io'e Simão Pedro Jesus emumukukpinat co buje.

— “Apēn je'bapuk ḡobeku ḡuyjom,” i'ūmḡu juy ece owebe — io'e. — “Òn tu wekariwa bikuyap taḡ jekukum?” i acā ece ewebe ma — io'e Jesus. — Obikuy bima bit kuka adi teku oe'ū ḡu — io'e. — Obikuy bima, ijoce mabuk teku kuka adi osunuy waram wajēmap com — io'e. — Imēn obikuy bima, ak'adit ma'ḡu kuka eguy iboap kay — io'e Jesus.

Imēneju itabucayū o'jekawēn cīcā jeweweju. Tūybe je'ū ḡu iān o'e ip. Imēnpit:

— Teku je'ū ḡu — i'ūmḡu o'e Jesus. — Obikuy bima kuka adi teku ijoce mabuk jeenuy waram wajēmap com — i juk o'e Jesus.

Jesus eju oekukuiat ma apēn Jesus cuk adi o'e'e iap o'ḡuwēn ocewebe—Jesus xe ikukpinat. Jesus tēḡ ma osunuy doze beayū eju jekōnkōn pima Jesus e'ū awap.

— Kariwa, abu oce'in je'ūm ekay itakomaayū be? — i juk o'e ce'ū awap. Ixe ma Jesus o'e'eiap o'ḡuwēn ocewebe.

Wuyetaybit ixe icēmãñ e'em iam. Ixe ekawẽn mubarararağ òñ ijudup pe—cartadup pe.

²⁵ Ade jĩjã ma osunuy Jesus e'eap. Soat ğu ixe e'eap o'ğubararak cemudupmubararaktup pe—ijudup pe. Soat pit ixe o'e'e iap mubarararağ pima, apoce dak kuka atupmõğ? Tup ade jĩjã ma kuka o'e ibiatup. O'e ğu kuka ipi dağ wuywebe ibiatup mõğ ãm. Imẽn kuka o'e wuyxe. Ibũrũ ma.

JESUS CRISTO EMUMUJUYŪ E'EAP EKAWĒN

¹ Teófilo, kuy bima livrodup otupmubararak ewebeaptum. Apĕn ijodi bima Jesus cuk adi o'gutaybitbiniaptup otupmubararak, apĕn ixē juk adi o'e'eiaptup tak. Soat iboap oġubararak kuyatup pe ewebeaptup pe.

² Kabi kay jeu awap Jesus doze be o'taē aġokatkayū. O'taē jewēju itaybin'ibiyūm. Taē'ibiyū o'gutaybin Deus biōġbuk a'ōbi jeu awap. ³ 40 kabia ijodi oeku waram jetait puje. Ade em o'jebapukpuk jewēju etaybitbinayū kay. Itaybit cīcā ip o'e Jesus waram o'jetait iam, ade em ixē o'jojojo buye.

— Deus soat kukukan je'e — io'e ixē cebe ip.

⁴ Awerom pima Jesus o'jekawĕn ġuto ceweju ip.

— Epewatwat ġu juy Jerusalém ka bewi — Jesus o'e. — Ijop ka ma epesop. Ibiōġbuk xipacat ajĕmap pit cuy epejowiwi. Webay ixē ġudot eykay apĕn eywebe juk adi ocece iap taġ — io'e. ⁵ — Kuy bima João ijodiat mubatisasan osunuy idibi be — io'e cebe ip.

— Gaxīn ma bit Deus biōġbuk jajĕm eykay. Ibiōġbuk xipacat jeōm eywebe — io'e Jesus.

Jesus imĕn o'jekawĕn jewēju etaybitbinayū eju.

⁶ Waram Jesus emumujuyū o'je'awero ip. O'jekawĕn ip Jesus eju.

— Kariwa — io'e ip. — Gasū du ocebadiipyū'in ecejomuy ocekkukan—Judeuyū kukukan? — io'e ip.

⁷ — Eytaybicap ġu iboam — io'e Jesus. — Webay acā itaybit. Ixē ja'ōbi ixeyū'in eykkukan iap kabia o'ġuweġūn.

⁸ Imĕnpit eywebe Ibiōġbuk xipacat ōm puje, Deus a'ōbacaap kuġ epekuku. Eya'ōcam omuwĕnuwĕn epekuku soat kaka daġ. Omuwĕnuwĕn epekuku Jerusalém ka watwat pe, Judéia eipi watwat pe dak, Samaria eipi watwat pe dak, wūyatka watwat pe dak — io'e.

⁹ Iboap muwĕn puje, Deus Jesus o'tujowat jewekay. Ceweju etaybitbinayū etabutpe o'tujowat. Aġ ip o'e cekay. Ceuap o'jojojo ip. Pa'ūm. O'jepa'ūm kabikerereat pe Jesus. Iba'arĕm o'e.

¹⁰ Kabi kay apūn pima aġokatkayū oajĕm Jesus eju oekuku'iyayū kay—xepxepayū—cesayrucayū.

¹¹ — Tapupuyū — io'e ip. — Apĕnpuye dak eyju jeapūnapūn kabi kay? — io'e ip Jesus emumujuyū be—Galiléia eipi bewiyū be. — Deus Jesus o'tujowat eyxewi. O'ġuyu kabi

kay. Ceuap epejojojo. Jeuap puxim waram je'pit — io'e aḡokatkayũ.

¹² Jesus emumujuyũ o'jepit Jerusalém ka kay. O'jēm ip co'a bewi—Oliveira dip'a bewi. Oliveira dip'a Jerusalém ka tēḡ ma o'yanuy—pũḡ kilometro ma. ¹³ O'jeawero ip uk'a be—umat'abi be—Jerusalém ka be—kuy bima osodop ip iat'a be. Ibūrũ ma ibutet osodop ip; Pedro i, João i, Tiago i, André i, Filipe i, Tomé i, Bartolomeu i, Mateus i, wara'at Tiago i, Simão i, Judas i. Tiago Alfeu ipot osunuy. Judas Tiago ipot osunuy. Simão jeipi kay jĩjāat osunuy. Ibūrũ ma awerom ip osodop umat'abi be. ¹⁴ Pũḡ taḡ ma ip jewaḡuyḡuy osodop. Soat em je'aweroro'uk osodop ip Deus eju kawēn ām. Aoyũ dak je'aweroro'uk ip osodop ceweju ip. Maria cexe ip osunuy—Jesus xi. Jesus kitpitpiyũ dak je'aweroro'uk ip osodop ceweju ip.

¹⁵ Awerom pima, Pedro o'āy itabucayũ xewi. Ade jĩjā ip osodop Jesus kay itabucayũ. ¹²⁰ osodop ip. Pedro o'jekawēn ceweju ip.

¹⁶ — Okitpitpiyũ, eya'ōpicũḡcũḡ cuy epesop wa'ō kay — io'e. — Kuyje Davi apēn Judas kuka o'e iap o'ḡuwēn Deus biōḡbuk a'ōbi. Ixe Davi ekawēn ibararak opop Deus ekawēn tup pe. Ixe Judas Jesus pu ojuyayũ o'tujowat cekay. Gasũ o'jebapuk ibiat tup ekawēn taḡ—kuyatup ekawēn taḡ — Pedro o'e. ¹⁷ — Jesus ixē Judas o'taē kapik am oceweju — io'e. — Oceweju juk adi oekuku. ¹⁸ Imēnpit ixē Judas Jesus o'ḡũm itakomaayũ be. Dinheiro o'jat Jesus ūmap teim — io'e Pedro. — Ipi o'jat ixem dinheiro. Iḡo eipi be o'jewaḡobua. Yabitorom o'at. O'je'ukedeḡ. O'tũnpujēm ijebit pewi. Oe'ũ — io'e Pedro cebe ip. ¹⁹ — Soat Jerusalém ka watwat ce'ūap awēḡ o'yawēḡtobuxik ip. Imēnpuye ibo eipi butet Aceldama i o'subuteta ip ja'ōm. (Aceldama aḡokatkat toy o'toyjēmiap ka iape wuya'ōm). ²⁰ Imēn e'em Salmo dup:

Tuk'a juy yabibuḡ, i. Ka'ũma ma juy je'e ya be, i.

Wara'at tup imēn e'em:

Wara'at cuy jeenuy tũyap pe kapik am ixē dieḡ, i — io'e Pedro.

²¹⁻²² Imēnpuye wara'at'in cuy ataē oceweju ceku am ixē'ũm tieḡ. Wara'at'in cuy ataē wuykukukat Jesus waram o'jetait iap muwēn ām soat pe — io'e. — Jesus ocexe bima oceweju juk adi oekuku'iyũ'in cuy ataē — io'e. — João'ũm imubatisasan pima oceweju juk adi oekuku'iyũ'in cuy ataē—Deus Jesus muyu buje kabi kay oceweju oekuku'iyũ'in — io'e.

— Ibiat cuy ataē — io'e ip.

²³ — José juy ataē — io'e pũḡpũḡayũ.

— Barsabás cuy ataẽ—cũg cĩcãat — io'e warara'acayũ Pedro be.

— Matias cuy ataẽ — io'e ip warara'acayũ bit.

²⁴ Gebuje o'jekawẽn ip Deus eju.

— Bay — io'e ip. — Etaybit apẽn oceju jewağuyğuy iam.

²⁵ Judas'ũm oibu'un oceweju jeku am — io'e ip. — Oibu'un ekpot eju am. Jekapikap o'suiwat jejuap ka kay jeju am — io'e ip. — Abu ġu xe'e ocetaẽ oceweju jeku am Judas'ũm tieğ? Barsabás tu ocetaẽ? Matias ġu xe'e? — io'e ip Deus pe.

Imẽn o'jekawẽn ip Deus eju.

²⁶ Gebuje yabararukat'a o'yaxik ip pũğ'in ip taẽ ãm. Imẽn itaybit ip o'e abu Deus o'taẽ iam. Imẽn Matias o'taẽ ip jeweju ip jeku am Judas'ũm tieğ. Ixe Matias onze beayũ eju oekuku gebuje bit.

2

¹ Deus biõğbuk o'kop Jesus eju etaybitbinayũ kay. Pentecostes bima o'kop. Pentecostes i kabia butet osodop. Pentecostes ajẽm puje pũğ pe ma ip osodop awerom itabucayũ—Jesus eju etaybitbinayũ dak—doze beayũ. Judeuyũ petata'uk osodop ip Pentecostes kabia be. ² Deus biõğbuk imẽn o'kop cekay ip. Kabi bewiata'õ o'ya'ĩjojo ip. Kabidoxixi a'õ buxim o'e kabi bewiat'a'õ. Kaxikxik'i osodop ip uk'a be. Soat ip o'ya'ĩjojo. ³ Daxae jo'iat o'jebapuk cekay ip. Daxae jo'iat o'kop ceparakpe ip—soat parakpe. Soat pe o'sueabik cebe ip. ⁴ Deus biõğbuk imẽn oõm soat pe cebe ip.

Gebuje itabucayũ warara'acat'a'õm ma o'jekawẽn. Deus biõğbuk a'õbi o'jekawẽn ip warara'acat a'õm. ⁵ Ade powatwat Jerusalém ka be osodop ip—soat kaka dağwiayũ. Judeuyũ etabucap puxim itabut ip osodop Deus kay.

⁶ Ixeyũ a'õm ekawẽn co buje, soat ip o'ju cekay ip ya'ĩjom powatwat. Yağuy'ũm ip o'e itabucayũ soat a'õm kawẽnwẽn puye. Soat ip ja'õ ma o'ya'ĩjojo. ⁷ Imẽnpuye yağuy'ũm ip o'e.

— Eya'õpicũğcũğ cuy epesop — io'e ip. — Soat ijoyũ Galiléia eipi watwat ma — io'e ip. — Imẽnpit ja'õm ġu kawẽnwẽn ip—wuya'õm acã — io'e ip jewewebe. ⁸ — Apẽntak soat wuyju wuya'ĩjojom—bekin pima wuyju kawẽnwẽnap a'ĩjojom? — io'e ip. — Wuya'õm ma ip kawẽnwẽn! — io'e ip jewewebe. ⁹ — Pártia eipi bewi ajot peta be, Média eipi bewi dak, Elão eipi bewi dak — io'e ip. — Mesopotâmia eipi bewi dak ajot, Judéia eipi bewi dak, Capadócia eipi bewi dak, Ponto eipi bewi dak, Ásia eipi bewi dak, ¹⁰ Frígia eipi bewi dak, Panfília eipi bewi dak, Egito eipi bewi dak, Líbia eipi bewi dak, Cirene ka bewi dak, Roma ka bewi dak — io'e ip. ¹¹ — Pũğpũğ wuy'in Judeuyũ ma. Warara'acayũ ka'ũma. Ixeyũ etabucap co'i wuyju dak

wuyetabut Deus kay — io'e ip. — Creta eipi bewi dak ajot, Arábia eipi bewi dak. “Deus soat podi ma ya'ōbaca,” i'e'em ip itabucayū wuywebe. “Soat podi ma xipat ixē,” i'e'em ip wuywebe. Wuya'ōm ma kawēnwēn ip — io'e ip jewewebe.

¹² Imēn o'e ip yağuy'ūm puye. Yağuybabi'ūm'ūm o'e ip.

— Apēnpuye wuya'ōm ip kawēnwēn? Ajom Deus wuy-mukūyjo ojuy? — io'e pūğpūğ ce'in ip.

¹³ — Ika'o'o ip — io'e ip napa ma warara'acayū bit Jesus eju etaybitbinayū waywayway am.

¹⁴ Kirik'āy. Pedro o'āy jekawen am je'awero'ibiyū be. O'āy onze beayū eju. O'jekawēn ya'ōberen adeayū be.

— Tapupuyū Judeuyū, Jerusalém ka wat, eya'ōpicūğcūğ cuy epesop wa'ō kay — io'e Pedro. ¹⁵ — Oceka'o'o ğu. Tūybe ip ika'o'o iān eyju e'em. Kaxicuğ mabuk 9 horas acā. Kabiam pit oceju uva'abidi kōnkōn ğu. Ōn jeymukūyjo apēnpuye oceju eya'ōm ma kawēnwēn iam — io'e.

¹⁶ — Apēn Joel juk adi o'e'e iap tağ oceju eya'ōm kawēnwēn ğasū. Soat a'ōm kawēnwēn. Imēn e'em Joel emudupmubararaktup—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat emudupmubararaktup:

¹⁷ “Ipi'ūm awap obiōğbuk oğuju eykay,” i'e'em Deus, io'e Joel.

“Soat pe oğūm,” i'e'em, io'e. “Enaxeğebitbit wekawēn ğuwēn,” i'e'em, io'e. “Ağokatkayū oğuyxeyxey wekawēn,” i'e'em, io'e. “Aypapayū dak oğuyxeyxey,” i'e'em, io'e.

¹⁸ “Obiōğbuk oğuju obuywatwat'ukayū kay—ağokatkayū kay, aoyū kay dak,” i'e'em Deus, io'e Joel. “Imēnpuye wekawēn ğuwēn ip,” i'e'em, io'e.

¹⁹ “Te ba'oreat oğubapuk kabi be. Oğubapuk ipi juayū ağuy mubabi'ūm ām,” i'e'em, io'e. “Soat podi ma wa'ōbaca iap oğubapuk adeayū be,” i'e'em, io'e. “Doy jedoyebapuk. Daxa dak je'bapuk. Daxidiğ tak jediğebapuk,” i'e'em, io'e.

²⁰ Kaxiepiat kabiok je'e. Kaxi ipakpuk je'e doybuxim. Imēn je'bapuk wuykukukat ajēm awap, io'e Joel. Ixe ajēmap kabia idip cīcā je'e. Yajēm puje ixē soat kukukan je'e—ipi juacayū kukukan, io'e Joel.

²¹ “Kariwa, odaxijom cuy ece” i'e'e'ukat ma Deus idaxijo, io'e Joel — io'e Pedro.

— Imēn Joel o'e Deus a'ōbi — Pedro o'e.

²² — Israel naxeğebitbit — io'e. — Eya'ōpicūğcūğ cuy wekawēn kay — io'e. — Jesus cuy oğuwēn eywebe—Nazaré ka bewiat. Ixe Jesus Deus a'ōbi wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuğ oeku. Wuymucoatcoanap mubapukpuğ oeku. Deus a'ōbacaap mubapukpuğ oeku. Eyetaybit iboam etetabutpe ixē oeku buye — io'e Pedro adeayū be.

23 — Ikêrêat mujurũgrũğ'ukayũ Jesus o'jat. O'jat ip apên Deus ibikuy osunuy iap tağ. Eyju ma ikêrêat mujurũgrũğ'ukayũ be Jesus epesubamupayaat korosa be ce'ũ ãm—Judeuyũ kukukayũ be. 24 Deus pit Jesus o'gutait waram. Ce'ũ buje Jesus o'ğuyu ce'ũap pewiibun topap puxim — io'e.

25 — Deus a'õbi Davi Jesus o'ğuwên wuydobuyũ'ũm'ũm pe kuyje — io'e.

— Imên Davi o'e:

Okukukat, oparara ġu, soat em ên ağ okay ibuye, soat em ên obuywatwan ibuye dak, i. 26 Ococok cĩcã ma òn e'em, io'e. Soat em “Deus, ên xipat cĩcã oxe” i òn e'em, i. Wetaybit soat em exe oğuy iam, i. We'ũ buje dak a'ğuy oğuy ewiwim, i. 27 Okukukat, obiõğbuk esuiwat ġu ce'ũ'ũayũ dopap pe, i. Wetabut cĩcã iboap kay, i. Ên ojebit iwan ġu ierepap puxim, òn xipat exe buye—òn ekpot puye dak, i. 28 Okukukat, waram adi ên omutait, i. Ên ma'ğuy omukũyjo soat em wetabêğ oğuy exe iam, i. Omucocokcoğ ece'e soat em exe oğuy buye, io'e—o'e Davi Deus a'õbi — io'e Pedro.

29 — Tapupuyũ, ibapuğ ma juy Davi oğuwên eywebe — io'e Pedro jepadipyũ be. — Kuyje ma wuy'ajore'ũm oe'ũ—ya'õbuyxiat'ũm oe'ũ. O'jomõğ ip witabikũy be. Gasũ dak puk ix'e'ũm mõğapkũy omuy ma. 30 Ixe Deus ekawên muwênuwên'ukat osunuy. “Enaxeğebit wemunaêm je'e,” io'e Deus cebe. “Wemunaê soat kukukan je'e—Israel eipi watwat kukukan,” io'e Deus cebe. Soat em Davi iboap ekawên kay ġebum osunuy. 31 Itaybit osunuy Deus jemunaê ġutait ce'ũap tomukadi iam. Imên Cristo mutaicap o'ğuwên imutait awap. Imên o'e:

Deus jemunaê biõğbuk o'suiwat ġu ce'ũ'ũayũ dopap pe, i. Ijebit oierep ġu, i — io'e Pedro.

32 — Deus ix'e Jesus waram o'gutait ce'ũap tomukadi — io'e Pedro. — Waram cetait puje ocejojojo. Imênpuye oceju iboap muwênuwên eywebe — io'e Pedro. 33 — Deus Jesus o'ğuyu kabi kay—jenuyap kay. Deus xe Jesus omuy ġasũ. Soat kukukan Deus eju. Deus co'i ya'õbaca. “Obiõğbuk oğuy om itabucayũ be,” io'e Deus Jesus pe. Gasũ Jesus Ibiõğbuk xipacat o'ğudot ijodi apên Deus cuk adi o'e'e iap tağ — io'e Pedro. — Ixe a'õbi oceju eya'õm ma kawênwên. Imênpuye eyju eya'ljjom ġasũ — io'e Pedro.

34 — Davi'ũm jebit ġu o'jeu kabi kay ce'ũ buje. Imênpuye Davi o'e:

“Oxe juy eğuy,” io'e Deus wuykukukat pe, i. 35 “Gasũ bit ekay itakomaayũ a'õbacaap oğuy'ũm,” io'e, i. “Kũyjobin jedop ip a'õ kay,” io'e Deus, io'e Davi ajore wuydobuyũ'ũm'ũm pe — io'e Pedro.

— Davi o'jewemuwën ġu—Jesus acã o'ġuwënuwën — io'e Pedro.

³⁶ — Wa'õ kay bit cuy eya'õpicũġcũġ epesop — io'e. — Eyju ma ocekukukat Jesus epesubamupayaat korosa be ce'ũ ãm, Israel naxeġebitbit ma'ġu eyju. Deus pit ixē o'jomuy wuykukukan. Deus ixē o'taē soat taxijo am—wuydaxijo am. Icēmãñ òñ e'em eywebe — io'e Pedro.

³⁷ Iboap co buje iġuycũġcũġ cĩcã ip o'e.

— Tapupuyũ, apën oce'e ġasũ? — io'e ip Pedroyũ be—Jesus emumujuyũ be.

³⁸ — Eyġuycũġcũġ cuy epe'e ikērēat kuġ puye — io'e. — Ikērēat mujurũġrũġap cuy epeyepere — io'e Pedro. — Jewemubatisasaan cuy epesop “Gasu bit Jesus Cristo ebekitkiyũ oceju” i'e am soat pe — io'e. — Imën cuy epe'e Deus pe ikērēat'uk am eywebewi. Imën ey'e buje Ibiõġbuk xipacat jeõm eywebe—Deus emumudot — io'e. ³⁹ — “Obiõġbuk muõm pin òñ eywebe,” io'e wuykukukat Deus kuy bima — io'e. — “Obiõġbuk oġuõm eywebe, eyebekitkiyũ be dak, eybadip'ũmayũ be dak—soat wemunomuwayũ be,” io'e Deus — io'e Pedro.

⁴⁰ Pedro imën ip o'yawëwë.

— Gasũacat ikērēat mujurũġrũġ cĩcã — io'e. — Imënpuye Deus xe ġu ip jeedop ce'ũ buje. Eyju bit ixeyũ ekukuap puxim ġu juy epeku — io'e. — Wũy ġu juy epesop Deus wi eye'ũ buje — io'e Pedro. Imën Pedro ip o'yawëwë.

⁴¹ Imëneju adeayũ itabut o'e Jesus kay, Pedro Jesus o'ġuwën puye. Tak ġu ip oitabun—3000 beayũ. O'jewemubatisasaan ip. Jesus a'õkayayũ eju ip oekuku ġebuje bit. ⁴² Itabun'isuayũ mutaybitbin'uk ip osodop Jesus a'õkayayũ. Jewemukũyjojo'uk ip osodop. Jeburerexi osodop ip itabucayũ. Jeweweju ip jekõnkõn'uk osodop. Jekawënwën'uk ip osodop Deus eju. Pã'o'a o'o'uk osodop ip Jesus e'ũap kay ġebum am.

⁴³ Jesus emumujuyũ Deus a'õbacaap mubapukpuġ oekukuku soat etabut pe. Wuymucoatcoanap mubapukpuġ ip oekukuku. Imënpuye adeayũ itabëġbëġ o'e ip ijojom — Deus acã ya'õbaca — i'e'em.

⁴⁴ Soat jeburerexi ip osodop Jesus kay itabucayũ. Jebubut mu'ë'ë'uk osodop ip jewewebe. ⁴⁵ Ka'ũma ma tacup o'e jebure be. Jebubut taidada'uk ip osodop dinheiro bu am, jeipi dak. Ixe dinheiro ùmũm'uk ip osodop tadaybocayũ be—ibubut'ũmayũ be. ⁴⁶ Soat kabia Deus eju kawënwënap'a be je'aweroro'uk ip osodop—yaboġat'a be. Jeweweju ip jekõnkõn'uk osodop jeduk'a be. Awerom jekõnkõn'uk ip osodop jebureyũ eju. Imëneju icokcok cĩcã ip osodop. Ka'ũma ma jewexe ya'õca osunuy. Jewekay ġu ġebum osodop ip—jebure kay acã.

47 — Ĕn xipat cĭcā ocewebe — i'e'e'uk ip osodop Deus pe. Soat itabut'ũmayũ xe cũg ma ip oekukuku.

Soat kabia Deus warara'acayũ o'gŭtabun Jesus kay. Ixeyũ dak wara'acayũ itabucayũ burem o'e.

3

1 Pedro o'ju Deus eju kawĕnwĕnap'a be—yaboġat'a be. Joāo eju o'ju. Katpujesu ip o'ju. Ixe ehora bima Judeuyũ kawĕnwĕn'uk ip osodop Deus eju iġo'a be. ² Aġokatkat iboce osunuy—taojereat. Jekap'isum piap ma taojere osunuy. Soat kabia ibureyũ tujowatwat'uk ip osodop iġo'a exĭntabi be. Xĭntabi butet Idipat i osunuy. Xĭntabi be taojereat dinheiro ojuyjuy'uk osunuy iġo'a be ōmōmayũ be. ³ Ixe taojereat Pedroyũ o'jojojo. Iġo'a be ōm pima o'jojojo ip.

— Dinheiro'in — io'e cebe ip.

⁴ Pedroyũ o'jeak cĭcā cekay.

— Ak'i juy ece ocekey — Pedro o'e.

⁵ Taojereat o'jeak cĭcā cekay ip. Tũybe dinheiro ũm ip owebe iān o'e.

⁶ Pedro o'jekawĕn cebe.

— Dinheiro kuġ ġu ōn — io'e. — Okukukat pit ja'ōbacaap ũmũm owebe. Ixe a'ōbi jemu'ada ōn. Edaodip ece'e Jesus a'ōbi—Nazaré ka bewiat a'ōbi. E'āy — io'e Pedro.

⁷ Gebuje Pedro taojereat pu o'subuixik iba'at kadi. O'ġu'āy. Dao ma ikaġobidip o'e. Sui dak suidip o'e. ⁸ Ixe taojere osunuy'ibit o'jejoro. Icokcok o'e jedaodip puye. O'jexĭġxĭġ. Oōm Deus eju kawĕnwĕnap'a be Pedroyũ eju. O'jecũġcũġ iġo'a be. Jajorojorom o'e jecokcokap pibun.

— Ĕn xipat cĭcā — i'e'em Deus pe o'jejore. — Odaomudim ĕn — i'e'em.

⁹ Soat iġo'a beayũ taojere tũibit o'jojojo ip cũġcũġ pima. Deus pe “Ĕn xipat cĭcā” i'e'em pima, o'jojojo ip. O'jekawĕn ip jewewebe.

¹⁰ — Ixe bit mo a'ġu taojere osunuy — io'e ip. — Ixe bit xik'i mo a'ġu nuynuy ijop'a exĭntabi be—Idipat pe. Ixe bit mo a'ġu dinheiro ojuyjuy'uk osunuy — io'e ip. — Apĕnpuye dak ixe xipat o'jexĭġxĭġ? — io'e ip.

Taojere tũibit mu'adaap tobuxik puje itabĕġbĕġ o'e ip ijojom. Taojere tũibit ibu'u jĭjā o'e Pedroyũ nomu eperem.

¹¹ Soat iġo'a beayũ dak o'jedau ebapũġayũ kay—Pedroyũ kay, taojere tũibit kay dak.

— Ak'i! — io'e ip. — Pedroyũ taojereat o'taomudim — io'e ip jewewebe.

Pedroyũ Deus eju kawĕnwĕnap'a ekorara be osodop ip—yaboġat'a ekorara be. Ixe korara butet Salomāo ekorara i osunuy.

¹² Adeayū jo buje, Pedro o'jekawēn cebe ip, Israel naxegebitiyū be.

— Tapupuyū, wekawēn kay eya'ōpicūgčūg cuy epesop — io'e. — Apēnpuye eyju dak eyetabēgēg ocejjom? “Ite aḡokatkat taojereat o'taomudim ya'ōbaca jījā buye, cūg ma Deus xe buye,” i te'e ma eyju e'em. Oca'ōbi ḡu o'je'ada—Jesus a'ōbi acā — io'e. ¹³ — Ixe Jesus soat em ma kūyjobit Deus a'ō kay. “Ka'ūmḡu ixē jo'iat xipacat” i'e'em Deus Jesus muwēnuwēn. Wuyetabut ixē Deus kay. Wuy'ajojoyū'ūm'ūm tak itabut osodop ip cekay—Abraão'ūm, Isaque'ūm tak, Jacó'ūm tak. Eyju ma a'ḡu ixē Jesus epeḡūm cekay itakomaayū be yaoka am. Pilatos ma o'e “Jesus oyaoka ḡu ōn pit,” i. “Imujēm ōn eywebe yaokaap puxim,” io'e. Eyju bit “Ixe juy eḡujēm ḡu,” i mo a'ḡu epe'e iecuḡap pe—Pilatos pe. “Xipat ḡu teku,” i mo a'ḡu epe'e cebe. Jesus mo a'ḡu epejomuymuy jījā. ¹⁴ Ixe Jesus Deus bikuyap taḡ acā oekukuku. Ikērēat kuḡ ḡu osunuy Deus xe. Eyxe bit ikērēat kuḡ. “Ixe juy eyaokaat,” i mo a'ḡu epe'e Pilatos pe. Wara'acat o'yaoka'iat mujēm ojuy epesop daomūnmūnap'a bewi. ¹⁵ Wuymutaicit'ukat pit mo a'ḡu epeyaokaat—wuymuisusun'ukat. Deus pit ixē o'ḡutait waram. Jesus ocejojojo waram cetaiḡ puje. Imēnpuye oceju waram cetaicap muwēnuwēn eywebe. ¹⁶ Ite taojere osunuyiat cocom eyju. Eyetaybit cīcā ixem. Jesus a'ōbi oceju ocetaomudim. Soat etabutpe ocetaomudim Jesus kay ocetabut puye — io'e.

¹⁷ — Obadipyū, wa'ō kay eya'ōpicūgčūg cuy epesop — io'e. — Eyju mo a'ḡu Jesus epeyaokaat eyetaybit'ūm puye. Wuyeipi kukukayū dak itaybit ḡu osodop ip. Eyju mo a'ḡu eyetaybit ḡu ikērē jījā Jesus aokaam iam. Wetaybit iboam. ¹⁸ Imēnpit kuyje “Deus emunaē juy ipiat supi'ajo,” io'e'e'e Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū. Imēn cuk adi o'e ip Deus a'ōbi itaybit ḡu ma'ḡu ip — io'e. — Gasu bit kuy Jesus ipiat o'supi'ajo apēn cuk adi o'e'e ip iap taḡ. ¹⁹ Gasū bit eyḡuyčūgčūg cuy epesop ikērēat kuḡ puye. Ikērēat mujurūḡrūḡap cuy epeyepere Deus pe ikērēat uk am eywebewi — Pedro o'e. — Eywebe ikērēat mujurūḡrūḡap epere buje, Deus ikērēat ju'uk eywebewi. Ixe jeydaxijo. ²⁰ Wuybipuruk'ūmap puxim eycokcoḡ epesop Deus pe eydaxijo buje. Guyjom Deus waram Jesus ḡudot ijodi—jemunaē ḡudot—wuydaxijojo'ukat ḡudot. ²¹ “Deus soat ḡuisun,” i juk adi o'e'e Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū kuyje—ikērēat kuḡ'ūmayū. Deus soat ḡuisun. Imuisun'ūm pima Jesus kabi be mabuk jeenuy — io'e. ²² — Kuyje Moisés imēn o'e:

Deus wuybadipyū'in ḡuju eykay, i. Ixe Deus ekawēn ḡuwēn eywebe, i. Omudocap puxim ixē aḡokatkat ḡudot, i. Eya'ōpicūgčūg cuy epesop soat cekawēn kay, i. Ixe a'ō daḡ

cuy epeku, i. ²³ Deus ipiat'supi'ajoat ixē a'ōkay'ūmayū be, i. Deus ebekitkiyū wi wūy ma jeedop ip ce'ū buje, i.

Imēn Moisés o'jekawēn kuyje — Pedro o'e. ²⁴ — “Deus emunaē omuyku—ocebodi ma ya'ōbuyxiat,” i juk adi o'e'e ip soat Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū. Samuel imēn o'e'e tomujuayū dak. ²⁵ Deus o'e Abraão be “Xipacat oğūm soat ipi juacat pe, enaxegebitbit cūğ ma oxe buye,” i. Deus imēn jekawēn o'ğuwēn eydobuyū'ūm'ūm pe ā ğu—eywebe dak. Deus je'e eywebe apēn cuk adi o'e'e jekawēn muwēnuwēn'ukayū be iap tağ — io'e. ²⁶ — Gebuje Deus jekpot o'ğudot eykay—ja'ō kay kūyjobicat o'ğudot. Ibikuy osunuy eywebe ikērēat murūğrūğap epere am. Ibikuy osunuy xipacat ūm ām eywebe. Imēneju jekpot o'ğudot eykay — io'e. Pedro imēn Israel naxegebitbit o'ğukūyjo.

4

¹ Deus eju kawēnwēnap'a beayū mukūyjojom pima, Judeuyū epaiyū oajēm Pedroyū kay. Iğo'a wiwi'ukayū kukat tak oajēm cekay ip, Saduceuyū dak. ² Pedroyū kawēnwēn mabuk o'e iğo'a beayū be.

— Wuye'ū buje waram acejetait Jesus waram o'jetait je'ūap tomukadi buye — io'e ip cebe ip.

Itakoma ip o'e Pedroyū kay iboam iğo'a beayū mukūyjojom puye. ³ Imēnpuye o'jat ip. Daomūnmūnap'a be ip o'ğūōm. Ixe exima be jeperem ojuy ip daomūnmūnap'a be, kuy katpuje jījā buye. ⁴ Cekawēn cocoayū dak itabut o'e ip Jesus kay. Ade jījā ip itabut o'e. 5000 be ağokatkayū oitabun.

⁵ Kuyaje o'je'awero ip Jerusalém ka be ya'ōbuyxiayū, Judeuyū kukukayū, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak. Jewawēwē'ukayū yoboğayū ip osodop. ⁶ Ana tak oajēm. Ixe Judeuyū epaiyū kukukat osunuy. Caifás tak oajēm, Alexandre dak, João dak. Warara'acayū dak oajēm paīyū kukukat badipyū. Soat ip o'je'awero. ⁷ Pedroyū o'tojocat ip jewekay.

— Abu-a'ōbi taojere tūibit epeğu'ada? — io'e ip Pedroyū be. — Abu-a'ōbacaam epeğu'ada? — io'e ip cebe ip.

⁸ Gebuje Pedro o'jede jewawēwē'ukayū yoboğayū be. Deus biōğbuk cebe jījā osunuy. Imēnpuye ya'ōbacam o'jede cebe ip—Judeuyū kukukayū be.

⁹ — Tapupuyū — io'e. — “Abu-a'ōbi taojere tūibit epeğu'ada?” i eyju e'em ocewebe, “Apēntak ixē epeğu'ada?” i dak — io'e. ¹⁰ — Eyetaybin cuy epesop Jesus Cristo a'ōbi o'je'ada iam—Nazaré ka bewiat o'je'ada iam. Ixe xipat omuy eyetabutpe ğasū, Jesus Cristo a'ōbi o'je'ada buye. Eyju ma juk ixē Jesus epesubamupayaat korosa be ce'ū ām. Deus pit

ixe o'gutait waram. O'guyu ce'ũ'ũayũ dopap pewi. Jesus a'õbi ma ite taojere tũbit xipat cũg'i ijoce gasũ. ¹¹ Imẽn e'em Deus ekawẽntup pe:

Uk'a muymuy'ukayũ ite'a kay gu osodop ip—wita'a kay gu, i. Ite'a bit uk'a muycemap'am o'e, i.

Jesus muwẽnuwẽn igodup — io'e Pedro. — Uk'a muymuy'ukayũ ite'a kay'ũmap puxim eyju dak Jesus kay gu — io'e. ¹² — Deus Jesus acã o'gudot wuydaxijo am. Ka'ũmgu wara'at wuydaxijojo'ukat soat kaka dağ—Jesus acã — Pedro o'e.

Pedro imẽn Judeuyũ kukukayũ o'gukũyjojo—jewawẽwẽ'ukayũ yoboğayũ. ¹³ Ja'õca o'jede ip Pedroyũ. Iparara gu ip o'e Judeuyũ kukukayũ buxim. Ya'õca o'e ip. Imẽnpuye Judeuyũ kukayũ itabẽğbẽğ o'e ip ijojom.

— Apẽn tak iteyũ oitaybitbin? — io'e ip. — Itaybit gu ip apẽn Deus ekawẽntup e'em iam. Ya'õbuyxi gu ip. Apẽnpuye dak iteyũ xepxepayũ iparara gu wuybuxim? — io'e ip.

Itaybit o'e ip Jesus eju oekuku ip iam.

¹⁴ Iměntak taojere tũbit ceparakpe ip cũg'i osunuy. Imẽnpuye Pedroyũ imuymuy ba'ore o'e ip cebe. ¹⁵ Pedroyũ o'gũjẽm ip jexewi.

— Epejẽm cuy ijocewi gasũ bit — io'e ip Pedroyũ be. Imujẽm puje ip o'jewawẽ ip jeweweju.

¹⁶ — Apěntak ace'e iteyũ ağokatkayũ be? — io'e ip jewewebe. — Icěmãn wuywebe i'e ba'oreat o'gubapuk ip — io'e ip. — Soat Jerusalém ka watwat itaybit taojere tũbit o'gu'ada ip iam. “O'gu'ada gu ip” i'e ba'ore wuywebe. ¹⁷ Jesus awẽğ jawẽğepõğpõğpõğ je'e soat ka dağ — io'e ip. — Apěntak ace'e yawẽğmupõğpõğ'ũm ãm? — io'e ip jewewebe. — “Jesus cuy epeğuwẽn gu warara'acat pe,” i juy ace cebe ip wuya'õpuruğ — io'e ip. — “Waram warara'acayũ be Jesus muwẽn puje, ipiat cuy ocesupi'ajoat eywebe,” i juy ace cebe ip — io'e ip jewewebe.

¹⁸ Gebuje waram Pedroyũ o'tojocat ip jewekay. Ya'õpuruğ o'jekawẽn ip ceweju ip.

— Jesus cuy epeğuwẽn gu warara'acat pe — io'e ip. — Waram cuy epeğuwẽn gu cekawẽn — io'e ip Pedroyũ be.

¹⁹ — Apěntak cedağ eyxe? — io'e Pedroyũ bit cebe ip. — Eya'õ kay du oce'e? Deus a'õ kay gu xe'e? Apẽn gu cedağ eyxe? — io'e ip. ²⁰ — Mũğ gu juy ocesop. Jesus cuy oceğuwẽn. Jesus ocejojojo ce'ũap tomukadi — io'e. — Jesus emumutaybitbinam cuk adi ocejekũyjojo — io'e. — Imẽnpuye cedağ gu ocewebe imuwẽn'ũm ãm warara'acat pe. Mũğ gu ocesop. Ixe juy ağuwẽn — io'e Pedroyũ.

²¹⁻²² Taojere tũbit ade koato osunuy—40 koato. Imẽnpuye jewawẽwẽ'ukayũ yoboğayũ ipiat o'supi'ajoat gu Pedroyũ be.

— Ĕn xipat cĭcā — i'e'em o'e ip Deus pe adeayũ, taojere tũibit o'je'ada buye. Imĕnpuye:

— Pedroyũ be ipiat'ajoan pima, kuka oitakomān ocekey adeayũ — io'e ip jewewebe jewawĕwĕ'ukayũ yoboĝayũ. Pedroyũ bit waram o'ĝujĕm jexewi ip.

— Jesus cuy epeĝuwĕn ĝu warara'acat pe — io'e ip Pedroyũ be. — Jesus muwĕn puje, ipiat cuy ocesupi'ajoat eywebe — io'e ip waram Pedroyũ be.

²³ Pedroyũ o'ju jebureyũ kay—itabucayũ kay. Apĕn cuk ya'õpuruĝ paĩyũ kukukayũ o'jekawĕn cebe ip iap o'ĝuwĕn cebe ip, apĕn Judeuyũ kukukayũ o'jekawĕn cebe ip iap tak.

²⁴ Iboap co buje soat Jesus a'õkayayũ o'jekawĕn ip Deus eju.

— Ocekukukat — io'e ip. — Soat muĝĕat ĕn. Kabi eĝuĝĕ, ipi dak, idibi dak, tibog cĭcāati dak — io'e ip. — Soat kaka daĝat tak eĝuĝĕ — io'e ip. ²⁵ — A'õkay osunuy kuyje Davi ajore — io'e ip Deus pe. — A'õmuwĕnuwĕn'uk osunuy. Jekawĕnwĕn'uk osunuy Ibiõĝbuk xipacat a'õbi. Ixe imĕn o'e kuyje:

Apĕnpuye dak Judeu'ũmayũ itakoma jĭjā o'e ip? i. Apĕnpuye dak te'e ma ixe aoka ojuy ip osodop? i. ²⁶ Ipi kukukayũ o'je'awero ip soat ka kukukayũ eju—ya'õbuyxiayũ eju, i. O'je'awero ip wuykukukat Cristo aoka am—emunaĕ aoka am, i.

Imĕn Davi o'e kuyje — io'e ip Deus pe. ²⁷ — Ibo dup ekawĕn taĝ ĝasũ dak o'je'awero ip ijopka be — io'e ip. — Herodes o'je'awero Põncio Pilatos eju, Judeu'ũmayũ dak, Judeuyũ dak — io'e ip Deus pe. — O'je'awero ip ekpot aoka am—Jesus aoka am—soat taĝ iisuat aoka am—a'õ kay kũyjobicat aoka am—wuydaxijo am emunaĕ aoka am — io'e ip. ²⁸ — Ixeyũ Judeu'ũmayũ itaybit ĝu Moisés ekawĕn. Imĕnpit apĕn kuyje juk adi ecece iap taĝ e'em ip — io'e ip Deus pe.

²⁹ — Bay, aĝ cuy eĝuy ocekey — io'e ip Deus pe. — Jewawĕwĕ'ukayũ yoboĝayũ itakoma jĭjā ocekey — io'e ip. — Ipiatpi'ajoat pin ip ocewebe — io'e ip. — Oceju ebekitkiyũ. Imĕnpuye ocebuywan cuy eĝuy — io'e ip. — Oca'õmucanucan cuy eĝuy oceparara'ũm ma kawĕn idipat muwĕn ām soat ka daĝ — io'e ip Deus pe. ³⁰ — A'õbacaap cuy eĝũm ocewebe a'õbi iwataxipipiyũ mu'ada am — io'e ip. — A'õbacaap cuy eĝũm ocewebe i'e ba'oreat mubapuk am soat etabutpe Jesus a'õbi—ekpot a'õbi—soat taĝ iisuat a'õbi—a'õ kay kũyjobicat a'õbi — io'e ip Deus pe.

Imĕn o'jekawĕn ip Deus eju. ³¹ Je'aweroroap'a o'jeaexixi ceweju cekawĕn epere buje. Ibiõĝbuk xipacat osodot soat kay ip. Ixe Ibiõĝbuk xipacat oõm soat pe ixeyũ be. Imĕnpuye ip iparara'ũm cĭcā oekuku Deus ekawĕn muwĕnuwĕn soat itaybit'ũmayũ be.

³² Soat Jesus kay itabucayũ xipan ip o'e jewewekuḡ. Ade jĩã ip osodop. Pũḡ taḡ ma ip jewaḡuyḡuy osodop.

— Ijop owebeam acã — i'ũmḡu o'e ip. Tacup ḡu ip osodop jewewebe. Soat ip jebubut mu'ẽ'ẽ'ẽ'uk osodop. ³³ Soat Jesus emumujuyũ “Ocekukukat Jesus waram o'jetait je'ũap tomukadi,” i'e'e'uk osodop soat pe. Deus xipacat o'ḡũmḡũm soat pe ixeyũ be. ³⁴ Ka'ũmḡu tadaybocat o'e ceparakpe ip ka'ũmãn ma tacup puye. Ipi kukayũ jeipi o'teida dinheiro bu am. Jeduk'a dak o'teida ip dinheiro bu am. Teiũmũm'uk ip osodop Jesus emumujuyũ be—doze beayũ be. ³⁵ Ixe dinheiro mu'ẽ'ẽ'ẽ'uk ip osodop tadaybotbocayũ be.

³⁶ Gebuje José dinheiro o'ḡũm Jesus emumujuyũ be. José jeipi kuḡ osunuy. Jesus emumujuyũ wara'at o'jomõḡ ibuten. Wara'at ibutet Barnabé i osunuy. Barnabé wuya'õmucanucan'ukat iape. Ixe Levi badip osunuy. Tip'aroro bewiat osunuy—Chipre eipi bewiat. Ixe jeipi kuḡ osunuy. ³⁷ Jeipi o'teida dinheiro bu am. José ma soat ixe edinheiro o'ḡũm Jesus emumujuyũ be—Pedroyũ be.

5

¹ Ananias pit te'e ma Deus muḡuykuku ojuy o'e. Ixe Jesus kay itabut osunuy. Itayxi butet Safira i osunuy. Dinheiro o'jat. Ananias jeipi o'teida ixe dinheiro bu am. ² I'in o'ḡuxipan jewebeam. Itayxi itaybit o'e i'in o'ḡuxipan jewebeam iam. Soat ḡu jedinheiro o'tujowat Pedroyũ be iũm ãm. I'in ã o'tujowat.

— Juku — io'e Pedroyũ be. — Weipi dei. Soat tei — i napa ma o'e cebe ip.

³ Gebuje Pedro ya'õpuruḡ o'jede cebe.

— Ananias — io'e. Satanás a'õ kay ên ḡasũ — io'e. — Apẽnpuye Deus biõḡbuk muḡuykuku ojuy ên? — io'e. — Apẽnpuye eipi dei'in eḡuxipan ewebeam? — io'e. ⁴ — Koap pit a'ḡu eipin ma osodop. Eipi dei ũmũm pima, xipat kuka o'e. Iũmũm'ũm pima dak xipat kuka o'e — io'e. — Ka'ũma ma o'e ewebe “Eipi juy eteida dinheiro bu am,” i — io'e. — Apẽnpuye dak ikêrêat eḡujurũḡ? Ocemuḡuykuku ojuy ḡu ên. Deus muḡuykuku ojuy acã ên — io'e Pedro. — Ocewebe ḡu ên napa e'em—Deus pe acã — io'e Pedro.

⁵ Ananias dao ma oe'ũ iboap co buje. Poḡ. Imẽnpuye ce'ũap awẽḡ tobuxikayũ iparara jĩã ip o'e Deus muḡuykukuap puxim.

⁶ Aḡokatkayũ oajẽm yaypan'isuayũ. Ananias'ũm o'ḡuekabek ip paḡõm. O'tujowat ip ibocewi. O'jomõḡ ip witabikũy be jebabim.

⁷ Ananias'üm kot isum Safira oajëm Pedro kay—ebapũğ ehora kap puje—Ananias'üm tayxibuk. Itaybit ğu mabuk osunuy jektop'üm oe'ũ iam.

⁸ — Bũrũnmaku du eipi dei osodop? — Pedro o'e Safira be. — Ektop o'e iat tei jo'i ma du ijop? — io'e.

— Hm hm. Ibo jo'in ma ipi dei — io'e napa ma Safira.

⁹ — Apẽnpuye dak mo a'ġu ikẽrẽat epeġujurũğ? — Pedro o'e. — Apẽnpuye dak eyju te'e ma mo a'ġu Deus biõġbuk muġuykuku ojuy? Imẽn mo a'ġu epeyewawẽ eyewewēju. Ak'i juy ece — io'e. — Witabikũy be ektop'üm o'jomõğ'iyũ omuyku ijoce — io'e. — Omuyku ip uk'a exĩntabi be — io'e. — Gasũ ip jedujowat tak — io'e.

¹⁰ Gebuje'isum ma Safira dak oe'ũ. Poğ. Ce'ũ o'at Pedro i xe.

Gebuje yaypan'isuayũ oajëm waram. Ce'ũat o'jojojo ip. O'tujujëm ip. O'jomõğ ip witabikũy be itop'üm xe. ¹¹ Soat Jesus kay itabucayũ o'jekũyjo Ananias'üm e'ũãm, Safira'üm e'ũãm tak. Warara'acayũ dak ixeyũ'üm'üm e'ũãm o'jekũyjo ip. Imẽnpuye iparara jĩã ip o'e Deus xe ikẽrẽat mujurũğap puxim. Ibu'u o'e ip ikẽrẽat mujurũğ ãm.

¹²⁻¹⁴ Soat Jesus emumujuyũ je'aweroro'uk ip osodop Deus eju kawẽnwẽnap'a ekorara be—yaboğat'a ekorara be. Ijop ekorara butet Salomão ekorara i osunuy. Jesus ebekitkit cũğ ma oekuku ip soat xe. Ade jĩã itabut o'e ip wuykukukat Jesus kay—ağokatkayũ, aoyũ dak. Warara'acayũ iparara o'e ip Jesus kay jetabut am. Imẽnpuye o'je'awero ğu ip Jesus ebekitkit eju. Wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuğ ip oekuku Jesus emumujuyũ. Ajojojo ğu buk iap mubapukpuğ oekuku ip Deus a'õbi. Adeayũ etabutpe Deus a'õbacaap mubapukpuğ ip oekuku.

¹⁵ Gebuje ade iwãtaxipipiyũ o'tujowat ip uk'a ukpibubu dağ. Iboce iwãtaxipipiyũ o'jomõğ ip jexexecap pe, jedipidup ceje dak. Jebureyũ iwãtaxipipiyũ o'jomõğ ip Pedro kapap pe. Iwãtaxipipiyũ o'jomõğ ip Pedro ekabicuk pe imu'ada am. ¹⁶ Ade o'jëm ip Jerusalém ka tẽğatka bewi. Iwãtaxipipiyũ o'tujowat ip Pedro kapap pe. Soat ip o'ġu'ada'ada. Ibiõġbuk kẽrẽat kukayũ dak o'tujowat ip. Ibiõġbuk kẽrẽat o'ġujëmjëm. Xipat o'e ip—soat.

¹⁷ Judeuyũ epaĩyũ kukukat pit itabutkarey o'e Jesus emumujuyũ kay. Paĩyũ kukukat ejuayũ dak itabutkarey o'e ip cekay ip—Saduceuyũ. Jesus emumujuyũ o'taomũnat ip. ¹⁸ Daomũnmũnap'a be ip o'ġuõmat. O'ġuõmat ip ikẽrẽat mujurũğrũğ'ukayũ eju ikẽrẽat mujurũğrũğ ġu ma'ġu ip.

¹⁹ Ibocewi Deus ekawẽn tojotjot'ukat oajëm daomũnmũnap'a be Jesus emumujuyũ kay. Ixima be oajëm.

Xĩntabi o'tomudip'uk—yoboğat—ipoxiat. Jesus emumujuyũ o'tujujẽm iğo'a bewi.

Tujujẽm puje o'jekawẽn ceweju ip.

20 — Deus eju kawẽnwẽnap'a be juy epeju—yaboğat'a be — io'e Jesus emumujuyũ be. — Jesus kayayũ yağuyisum jekukum iam cuy iğo'a beayũ epeğukũyjo. Soat em Deus xe jeedop ip je'ũ buje iam cuy ip epeğukũyjo. Soan cuy ip epeğukũyjo — io'e cebe ip.

— Imẽn cuy oce'e — io'e ip.

21 Deus totojot'ukat ekawẽn co buje Jesus emumujuyũ kawẽn idipat o'ğuwẽn yaboğat'a beayũ be.

— Jesus kayayũ yağuyisum jekukum — io'e ip imukũyjojom. O'ju ip Deus eju kawẽnwẽnap'a be—yaboğat'a be. Kabia'isum ip o'ju. Kawẽn idipan ip iğo'a beayũ o'ğukũyjojo.

Iboam e'em pima jewawẽwẽ'ukayũ yoboğayũ te'e ma Jesus emumujuyũ o'ğudocat jewekay daomũnmũnap'a bewi. Tũybe daomũnmũnap'a be ma ip opop iãn o'e ip. Paĩyũ kukukat o'je'awero jebureyũ eju. Judeuyũ kukukayũ o'tomuwã je'awero am—Israel naxeğebitbit kukukayũ, aypapayũ dak. Ixeyũ ağokatkatyũ jewawẽwẽ'ukayũ yoboğayũ ip osodop.

— Jesus emumujuyũ juy epeğujẽm daomũnmũnap'a bewi — io'e ip te'e ma Deus eju kawẽnwẽnap'a wiwi'ukayũ be. — Epetojot ip ocekey — io'e ip te'e ma.

22 Deus eju kawẽnwẽnap'a wiwi'ukayũ o'ju daomũnmũnap'a be. Jesus emumujuyũ o'tobuxik ğu ip. O'jepit ip paĩyũ kukukat pe. Te'e ma o'ju ip Deus eju kawẽnwẽnap'a wiwi'ukayũ.

23 — Daomũnmũnap'a be ğu ip Jesus emumujuyũ — io'e ip. — Daomũnmũnap'a exĩntabi cem cĩcã ocetobuxik — io'e ip. — Yawiwim mabuk ip osodop yawiwi'ukayũ. Kacũğcũğ'i osodop ip xĩntabixixi weğũn. Ocetomudip'uk. Ka'ũma ma ocetobuxik badi. Jesus emumujuyũ ocetobuxik ğu — io'e ip ika kukukayũ be—jewawẽwẽ'ukayũ yoboğayũ be.

24 Iboap co buje yağuy'ũm o'e ip jewawẽwẽ'ukayũ yoboğayũ, paĩyũ kukukayũ dak, Deus eju kawẽnwẽnap'a wiwi'ukayũ kukukat tak, warara'acayũ dak paĩyũ yoboğayũ.

— Apẽn o'jebapuk cebe ip? — io'e ip jewewebe. — Apẽntak ace'e ğasũ? — io'e ip. — O'jẽm ip iap awẽğ jeawẽğepõğpõğ soat ka dağ — io'e ip.

25 Ağokatkat tak oajẽm.

— Eya'õpicũğcũğ cuy epesop wa'õ kay — io'e. — Epetaomũnmũn'iaiyũ Deus eju kawẽnwẽnap'a be—yaboğat'a be opop ip. Iğo'a beayũ mutaybitbin ip — io'e jewawẽwẽ'ukayũ yoboğayũ be.

²⁶ Deus eju kawēnwēnap'a wiwi'ukayū kukukat o'ju Deus eju kawēnwēnap'a be Jesus emumujuyū kay. O'ju jebek-itkit eju—yawiwī'ukayū eju. Waram ġuto Jesus emumujuyū o'taomūn ip. Imēnpit iparara ip o'e adeayū be jaokaap puxim.

— Oceju warēmtaġ iteyū kuġ pima, adeayū kuka ocabuġbuġ iteyū kay jġjā ip puye — io'e ip jewewebe.

Imēnpuye xipan ip o'jukuk taomūnmūn pima. ²⁷ Waram Jesus emumujuyū o'tujowat ip jewawēwē'ukayū yoboġayū be.

Gebuje paīyū kukukat o'jekawēn Jesus emumujuyū eju.

²⁸ — Kuy mo a'ġu oca'ōpuruġ oce'e eywebe “Jesus cuy epeġuwēn ġu warara'acat pe,” i — io'e. — Eyju bit kūyjobit ġu oca'ō kay — io'e. — Soat Jerusalēm ka watwat mutaybitbin eyju. “Jewawēwē'ukayū yoboġayū Jesus o'yaokaat,” i'e'em eyju napa ma — io'e.

²⁹ Gebuje Pedroyū o'jede cebe ip.

— Deus a'ō kay juy oceju kūyjobit — io'e. — Ocewebe iwarum ey'e buje eya'ō kay ġu oce'e Deus a'ō kay acā — io'e. ³⁰ — Eyju ma Jesus epesubamupayaat korosa be. Eyju ma epeyaokaat — io'e. — Deus pit waram ġuto ixē o'ġutait ce'ūap tomukadi. Wuydobuyū'ūm'ūm tak itabut osodop ip Deus kay — io'e. ³¹ — Deus a'ōbi ixē ya'ōbuyxian o'e ġasū. Imēnpuye Deus xe omuy ġasū. Wuykukukan o'e Deus a'ōbi. Wuydaxijojo'ukan o'e Deus a'ōbi. Deus ibikuy osunuy Israel naxeġebitbit pe iġuycūġ i'e am ikērēat kuġ puye. Ibikuy osunuy ikērēat uk am cebewi ip. Imēnpuye Jesus wuydaxijojo'ukan o'e Deus a'ōbi. Oceju dak ocetaybit apēn Deus cuk adi o'e'e iam — io'e. ³² — Imēnpuye oceju ixē e'eap muwēnuwēn eywebe. Ibiōġbuk xipacat tak iboap muwēnuwēn. Deus jebiōġbuk muōmōm ja'ōkayayū be — Pedro o'e.

³³ Iboap co buje jewawēwē'ukayū yoboġayū itakoma jġjā o'e ip Jesus emumujuyū kay. Yaokaat ojuy ip.

³⁴ Gebuje aġokatkat o'āy—jewawēwē'ukat yoboġat. O'jekawēn jebureyū eju. Ixe Fariseu osunuy. Moisés ekawēn imutaybitbin'uk ip osodop Fariseuyū. Ixe butet Gamaliel i osunuy. Ya'ōbuyxi jġjā osunuy soat xe jeka watwat xe. Imēn o'jekawēn jebureyū be.

— Taupuyū — io'e. — Koam puk ip aġujēm — io'e. — Ga'a acewawē — io'e.

Jesus emumujuyū o'ġujēm ip jewewāwā ap'a bewi. ³⁵ Gamaliel jebureyū o'yawē.

— Israel naxeġebitbiyū — io'e. — Eya'ōpicūġcūġ cuy epesop wa'ō kay — io'e. — Eyday'em'um cuy epesop! Xipan cuy iteyū aġokatkayū epejukuk. Eyaġuysan cuy epesop — io'e. ³⁶ —

Kuy'üm'üm ma wara'at aḡokatkat osunuy. Ibutet Teudas i osunuy. “Soat podi ma wa'ōbuyxi,” i napa ma o'e'e warara'acat pe. Adeayū ceweju oekuku ip—400 beayū. Imēnpit wara'acat ixe Teudas o'yaoka. O'jepōḡpōḡpōḡ ixe a'ō kayayū. Soat oi'üm ixe ekapikap — io'e.

³⁷ — Gebuje wara'at aḡokatkat tak osunuy. Ibutet Judas i osunuy. Galiléia eipi bewiat osunuy. Wuyeipi kukayū jebekitkiyū o'ḡuwegün ixeyū kabia daḡ. Ade oeku ip ixe Judas eju. Ixe Judas'üm tak oe'ū. O'jepōḡpōḡpōḡ ip ixe a'ō kayayū. Soat oi'üm ixe ekapikap — io'e.

³⁸ — Gasū dak imēn ma. Ka'ümā ma juy ace'e iteyū aḡokatkayū be. Ijodiat a'ōbi jekukum pima, soat iteyū e'eap tak i'üm. ³⁹ Deus a'ōbi jekukum pima bit, iteyū e'eap mu'üm pa'ore wuywebe — io'e. — Iteyū e'eap mu'üm pin pima, Deus eju kuka jewaokakam ace — io'e Gamaliel. Gamaliel ekawēn kay o'e ip jewewāwā'ukayū yoboḡayū. ⁴⁰ Waram Jesus emumujuyū o'ḡudocat ip. Sorarayū be ip o'yukxabiokakaat ixee muḡēḡēm.

— Jesus cuy epeḡuwēn ḡu warara'acat pe — io'e ip cebe ip. Waram o'ḡujēm ip jexewi.

⁴¹ Ibocewi Jesus emumujuyū o'jēm jewewāwā'ukayū yoboḡayū xewi. Icocok cīcā o'jēm ip.

— Deus xe oceukupin cīcā — io'e ip jewewebe. — Cedaḡ Deus xe ixeyū aḡokatkayū be oce'ukxabiokakaan. Ipiat oce-supi'ajo Jesus kay ocetabut puye — io'e ip.

⁴² Jesus o'ḡuwēnuwēn ip adeayū be. “Jesus wuydaxijo am Deus emunaē,” i'e'e'uk osodop ip. Soat kabia Deus eju kawēnwēnap'a be imutaybitbin'uk osodop ip, jeduk'a be dak.

6

¹ Pūḡpūḡ itabucayū'in o'jemāmāmā ip jebureyū kay. Jesus kayayū biḡ ma oiacoḡ. Soat ip Judeuyū osodop. Grego a'ōm kawēnwēn'uk osodop ip pūḡpūḡ ixeyū'in. Hebraico a'ōm kawēnwēn'uk osodop ip warara'acayū. Ixeyū parakpe osodop ip itop'üm e'ū'ibiyū tadaybotbocayū. Imēnpuye pūḡpūḡ itabucayū'in o'jemāmāmā ip jebureyū kay.

— Ocexat ümüm ḡu ip ocewebe — io'e ip aoyū itop'üm e'ū'ibiyū. — Jewewebe acā ip imu'ē'ē'ēm — io'e ip.

— Dapxi eyju! Eywebe dak oceju iümüm! — io'e ip warara'acayū bit.

² Imēnpuye Jesus emumujuyū soat itabucayū o'tomuwā je'awero am. O'je'awero ip. Doze beayū o'jekawēn warara'acayū eju—Jesus kay itabucayū eju.

— Oceju Deus ekawēn muwēnuwēn — io'e ip. — Ibo ma ocekapikap — io'e ip. — Xipat ḡu ocewebe Deus ekawēn muwēnap epere am itop'üm e'ū'ibiyū xat mu'ē'ē ām — io'e

ip. ³ — Imēnpuye, tapupuyū, 7 be aḡokatkayū'in ataē i xat mu'ē'ē ām itop e'ū'ibiyū be — io'e ip. — Wuybadipyū'in cuy ataē—itabut cīcāayū—itaybit cīcāayū—Deus biōḡbuk a'ōkay jījāayū — io'e. — Ibiayū ma ataē — io'e. — Ijop ocekapikap oceḡūm taē'ibiyū be. Ixeyū ma itop e'ū'ibiyū xat ḡu'ē'ē'ē — io'e ip. ⁴ — Ocejū bit soat em Deus eju kawēnwēn'uk ocesop — io'e. — Soat em ixe ekawēn imutaybitbin oceku — io'e ip.

⁵ Doze beayū ekawēn kay o'e ip soat itabucayū. Cekawēn taḡ e ojuy ip.

Gebuje Jesus kay itabucayū 7 beayū o'taē. Ibūrū ma ibutet osodop ip—taē'ibiyū butet: Estêvão i, Filipe i, Prócoro i, Nicanor i, Timom i, Pármenas i, Nicolau i. Estêvão Deus kay itabut cīcāat osunuy. Deus biōḡbuk a'ō daḡ jekuku'uk osunuy. Nicolau Antioquia ka bewiat osunuy. Judeu ḡu osunuy. Deus kay Judeuyū etabucap puxim pit itabut osunuy. Ibūrū ma ip osodop taē'ibiyū.

⁶ Jesus kay itabucayū ixeyū 7 beayū o'tujowat Jesus emumujuyū kay—doze beayū kay. Jesus emumujuyū o'jekawēn Deus eju ixeyū beam—7 beayū beam. O'jewebumōḡ ip yabi jeje.

— Iteyū juy i xat ḡu'ē'ē'ē itop e'ū'ibiyū be — io'e ip soat a'ōpiju.

⁷ Imēneju adeayū oitabun ip Jesus kay. Deus a'ō kay oitabun ip. Deus ekawēn taḡ oekuku ip. Ade jījā Jerusalém ka beayū itabut o'e ip Jesus kay, ade Judeuyū epāyū dak.

⁸ Estêvão wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuḡ oeku Deus a'ōbi. Adeayū o'ḡucoatcoan Deus a'ōbacaap kuḡ puye. Deus Estêvão buywatwan osunuy. ⁹ Pūḡpūḡayū bit Estêvão o'jomuymuy jījā Judeuyū'in. Ixeyū Judeuyū je'aweroro'uk ip osodop je'aweroroap'a be—Deus eju kawēnwēnap'a be. Ce'aweroroap'a butet jekupinap taḡ jekuku'ukayū e'aweroroap'a i osunuy. Cirene ka bewi osodop ip ixeyū Judeuyū, Alexandria ka bewi dak. Cilícia eipi bewi ip osodop, Ásia eipi bewi dak. Estêvão a'ōxik o'e ip iḡo'a be. ¹⁰ Deus biōḡbuk pit Estêvão mukūyjojom osunuy. Imēnpuye ya'ōxik pa'ore ip osodop. ¹¹ Imēnpuye ya'ōxik ojuyayū dinheiro o'ḡūm warara'acat pe napaap muwēḡapteim—Estêvão awēḡ mukērērēnapteim.

— “Estêvão cūḡūma wuybadipyū mutaybitbin,” i juy epe'e napa ma — io'e. — “Estêvão Deus muymuy,” i juy epe'e napa ma — io'e ip cebe ip.

¹² Imēnpuye ixeyū napapa'ukayū Estêvão awēḡ o'yawēḡmukērērēn soat a'ōpiju. Ya'ōxik ojuyayū adeayū o'ḡutakomān Estêvão kay. Judeuyū kukukayū o'ḡutakomān ip, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak.

Soat ixeyũ o'ju Estêvão kay. Estêvão o'jat ip. O'tujowat ip jewawêwê'ukayũ yobogayũ etabutpe. ¹³ Napapa'ukayũ dak o'tujowat ip. Estêvão a'õ o'ya'õdada jĩã ip.

— Soat em teku Deus eju kawênwênap'a muymuy—ikêrêat kuğ ġu iat'a muymuy — io'e ip napa ma. — Soat em teku Moisés ekawên mupubutbun — io'e ip napa ma. ¹⁴ — Cekawên cuk adi oceya'ĩjojo! “Jesus Deus eju kawênwênap'a ġu'ũm yaboğat'a. Nazaré ka bewiat iğo'a ġu'ũm,” io'e ite napa ma — io'e ip napa ma. — “Moisés wuyawêwêap ekawên ġuwarurun,” i juk adi o'e'e — io'e ip napa ma. Estêvão a'õ o'ya'õdada jĩã ip.

¹⁵ Jewawêwê'ukayũ yobogayũ o'jeak Estêvão kay ġebu je bit. Estêvão dopa Deus ekawên tojtjtot'ukat topa jo'i o'e. Imên o'jojojo ip jewawêwêap'a beayũ.

7

1 — Icēm tu ixeyũ e'em? — io'e paĩyũ kukukat Estêvão be.

² Estêvão o'jekawên iboceayũ be. Apên Deus xipan je'ajojoyũ'ũm'ũm kukuğ osunuy iap o'ğuwên cebe ip.

— Okotkotyũ, owağoğoyũ, baybayũ, wa'õ kay juy epesop — io'e. — Deus soat podi ma ya'õbuyxi — io'e. — Soat podi ma idip — io'e. — Ixe o'jebapuk wuydobu'ũm kay—Abraão'ũm kay kuyje. O'jebapuk cekay Mesopotâmia eipi be bima. O'jebapuk cekay Hará ka be ajēm awap. ³ “Ejēm cuy eka bewi, ebadipyũ xewi,” i mo a'ğu o'e Abraão be Deus. “Ekam osukamubapuk'iat ka be juy eju,” i mo a'ğu o'e. ⁴ Imênpu ye Abraão o'jēm jeipi bewi—Mesopotâmia eipi bewi—Caldéia eipi bewi. Hará ka kay o'ju jenuy âm — Estêvão o'e.

— Guyjom Abraão ebay'ũm oe'ũ. Ce'ũ bu je Deus Abraão o'ğudot ijop ipi kay—wuyeipi kay. ⁵ Deus ipi o'ğũm ġu Abraão be. Yopit tak o'ğũm ġu ipi. Imênpit “Soat ijop ipi eipim je'e,” i mo a'ğu o'e Deus Abraão be. “E'ũ bu je enaxeğebitbit eipim je'e,” io'e. Deus iboam o'e Abraão be ipotpet'ũm pima — io'e.

⁶ — Deus imên o'jekawên Abraão eju. Deus o'e cebe:

Obure, warara'acat eipi be jeedop ip enaxeğebitbit, i. 400 koato jeedop ip iboce, i. Iboceayũ warēmtağ cĩcã enaxeğebitbit jukuk, i. Enaxeğebitbit ġudadaybotbon ip, i. ⁷ Enaxeğebitbit ġupokupok ip yaoka am, i. Imênpit ipiat osupi'ajoat warēmtağ ixeyũ kukayũ be, i. Guyjom ibo eipi bewi je'jēm ip enaxeğebitbit, i. Gebu je ijoce ma “Ĕn xipat cĩcã,” i je'e ip owebe, i mo a'ğu o'e Deus Abraão be — io'e Estêvão.

⁸ — Deus waram o'jekawên Abraão eju.

— Ağokatkat'it'it epetaypu'ağobixeedakacat ikap'isum, i. Epetaypu'ağobixeedakacat “Oceju Deus ebekitkit” i'e am

soat pe warara'acat pe, i mo a'ġu o'e Deus Abraão be — io'e Estêvão.

— Guyjom Isaque o'kap—Abraão ipot. 8 kabia bima ikap'isuat o'taypu'aġobixeedakat Deus a'ōbi. Isaque yaypan puje o'jewebumūn. Guyjom ixē ipot o'kap. Ibutet Jacó i osunuy — io'e Estêvão adeayū be.

— Jacó ipotpoyū ade osunuy. Doze be osodop ip ipot-poyū. Ixeyū doze beayū Judeuyū dobyū'ūm'ūm osodop ip. Wuyeipi kukukayū osodop ip — io'e Estêvão.

9 — José Jacó ipotpoyū'in osunuy. Iwaġoyū itabutkarey jījā o'e ip jekitpit kay—José kay. José o'teida ip Egito eipi kay cuayū be dinheiro bu am — io'e.

— Ibocewi José o'tujowat ip Egito eipi be teihem ġu kapik am — io'e. — Teihem ġu kapikpik'uk osunuy Egito eipi kukukat peam—Faraó beam.

— Soat em Deus osunuy aġ José kay. 10 Deus José buywat-wat'uk osunuy ipiatpi'ajojom ma a'ġu. José itaybit cīcāan o'e Faraó xe, Deus ixē o'ġutaybitbin puye. Imēnpuye Faraó José kay jījā o'e. “Gasū ēn tak Egito eipi kukukan ecesūy oweju,” io'e Faraó José be. “Oduk'a kukukan tak ecesūy,” io'e cebe — io'e Estêvão.

11 — Guyjom Egito eipi daġayū jexat o'jokudada jījā, Canaā eipi daġayū dak. Ka'ūmġu ixat osodop Egito eipi daġ, Canaā eipi daġ tak. Soat kaka daġ ire oekuku ip. Ixat tobuxik pa'ore o'e ip wuydobyū'ūm'ūm, oi'ūm puye — io'e.

12 — Jacó o'jekūyjo tūmūntata kake Egito eipi be iam. Iboam jekūyjo buje jekpotpoyū o'ġuju iboce—wuydobyū'ūm'ūm o'ġuju. Trigoda bu am ip o'ġuju Egito eipi kay. Xepxep ekum o'ju ip trigoda bum. 13 José o'jebapuk jewaġoyū kay xepxep em oeku ibima. “Ōn eykitpit José,” io'e cebe ip. Faraó itaybit o'e ixeyūm—José waġoyūm — Estêvão o'e.

14 — Imēneju José o'jewa'ōmuju jebay be soat jewaġoyū badipyū be dak. Ade osodop ip José badipyū—75 be osodop ip. “Epesot cuy Egito eipi be soat eyju,” io'e José cebe ip — io'e Estêvão.

15 — Soat ip o'ju Egito eipi kay. José ebay o'ju, soat iwaġoyū dak. O'ju ip jebadipyū eju. Iboce osodop ip. Jacó'ūm oe'ū iboce. Soat Jacó'ūm ipotpoyū'ūm'ūm tak oe'ū'ū iboce. Oe'ū'ū ip wuydobyū'ūm'ūm. 16 Ibocewi jebayū'ūm'ūm tao o'taodujowat ip jeka be taokot am ade koato kap puje. Wuydobubuyū'ūm'ūm tao o'taodujowat ip Jacó ka be—Siquém ka be Canaā eipi be. Kuy bima Abraão ibo eipi o'jat. Emor ipotpoyū xewi. Dinheiro o'ġūm isurūġat cebe ip ipi deim. Ibo ka be wuydobubuyū'ūm'ūm tao o'taomōġ ip witabikūy be — io'e Estêvão.

17 — Egito eipi be bima wuydobubuyũ'ũm'ũm ade jĩã ip osodop—Judeuyũ. Pũg koato gu ip osodop Egito eipi be—ade koato. Gaxĩn ma je'jẽm ip Egito eipi bewi apẽn Deus o'e Abraão be iap tag. 18 Wara'acat Egito eipi kukukan o'e. Ixe ipi kukukat itaybit gu o'e José'ũm, kuy ma ixẽ'ũm oe'ũ buye. Kuyjeayũ mudadaybotbon cĩcã o'e ip. 19 Kuyjeayũ o'gũguykukuku ip. Ipiat o'supi'ajojoat cĩcã cebe ip. “Soat ikap'isusuayũ epe-jomõg akiju ce'ũ ãm eyipotpoyũ,” io'e kuyjeayũ be Egito eipi kukukat. Imẽn o'e wuydobuyũ acoğap puxim — io'e Estêvão.

20 Moisés o'kap gẽbuje. Idip cĩcã osunuy. Ebpũg kaxi acã Moisés jexi xe osunuy. 21 Bekicat o'gũjẽm ip jeduk'a bewi. Imẽnpit oe'ũ gu — io'e.

— Imujẽm puje Faraó daxit Moisés o'tobuxik—Egito eipi kukukat taxit. O'tujoõm jeduk'a be. Moisés o'guaypan je'it muaypanap puxim. 22 Imẽnpuye Moisés itaybit o'e soan. Egito eipi watwat o'gutaybitbitin. Ya'õbacaan o'e. Itaybit cĩcãan o'e kawẽn ãm, soat muğẽ ãm tak — io'e Estêvão.

23 — Moisés oajẽm jepadipyũ kay. Oajẽm jepadipyũ jo pin cĩcã buye—Israel eipi watwat co pin cĩcã buye. 40 koato osunuy.

24 — Egito eipi wat warẽmtaksug Israel eipi bewiat o'jukuk yukpiwat gu ma'gu. Moisés o'jojojo ip. Jepadip kay itabotaidabotbot o'e. Egito eipi wat'ũm o'yaoka jepadip kay jeweik pin puye. 25 “Obadipyũ itaybit Deus omudot tujujẽm ãm ip Egito eipi bewi iam,” io'e Moisés jewebe ma. Imẽnpit ibadipyũ itaybit gu o'e iboam — Estêvão o'e.

26 — Kuyaje Moisés o'ju waram jepadipyũ jom. Xepxepayũ o'tobuxik jepadipyũ. Jawaokakam o'e ip. O'ju jewaokakaayũ mubu'un am. “Tapupuyũ, apẽnpuje dak eyju jewaokakam—ibadipyũ eyju!” io'e cebe ip. 27 Jepadip aokakaat pit Moisés o'guwun. Ixe dak o'e Moisés pe: “Abu dak emudot ocekekukan?” i. “Abu dak emudot ‘Cũg gu eyju jekukum’ i'e am ocewebe?” io'e Moisés pe. 28 “Kapusu Egito eipi wat eyaoka iat puxim tu ãn oaoka ojuy?” io'e Moisés pe. 29 Imẽnpuye Moisés o'jenapõn Egito eipi bewi jaokaap puxim — io'e.

— Midiã eipi kay o'ju. Osunuy. O'jewebumũn iboceat eju. Koapat o'kap ipot. Guyjom wara'at o'kap ipot. Moisés 40 koato osunuy Midiã eipi be — Estêvão o'e.

30 — Gẽbuje Deus ekawẽn tojtjot'ukat o'jebapuk Moisés kay. Uk'a'ũmat pe osunuy co'a xe. Co'a butet Sinai'a i osunuy. Moisés tip'aroro'it'it o'jojojo. Tipsop o'e. O'tipik gu bit. 31 Imẽnpuye Moisés itabẽg o'e ijojom. “Ajo xe'e ijop?” io'e jewebe ma. O'ju cetẽg ma xipan tip co am. Deus o'jekawẽn ceweju tip'aroro'it'it pewi. 32 “Õn Deus,” io'e Moisés pe.

“Edobuyũ'ũm'ũm itabut osodop ip okay—Abraão, Isaque dak, Jacó dak,” io'e Deus cebe. Moisés ikarabakbak o'e jeparara pibun. Ibu'u o'e ijom iparara buye. ³³ Deus waram o'jekawẽn ceweju. “Eyuk eju'uk ei bewi wa'õbuyxi exe iap mubapuk am,” io'e Deus cebe. “Xipat cĩcãatka mucakucağ ĩn, õn ijoce buye,” io'e. ³⁴ “Egito eipi watwat ikērēm cĩcã webekitkit kuğ,” io'e. “Ipiatpi'ajojom cĩcã ip. Imēnpuye je'ũhũ'ũm cĩcã ip. Wetaybit iboam,” io'e Deus. “Õn ma okop Egito eipi watwat xewi ixeyũ dujujēm ãm,” io'e. “Ga'a aju,” io'e. “Õn jemuju webekitkit tujujēm ãm Egito eipi watwat xewi,” io'e Deus Moisés pe. Imēn Deus o'jekawẽn Moisés eju — Estêvão o'e.

³⁵ — Deus Moisés o'ğuyypit Egito eipi be. Moisés o'ğuyypit ixē be jebekitkit tujujēm ãm Egito eipi bewi—Judeuyũ dujujēm ãm. Deus ixē o'ğuyypit jekawẽn tojotjot'ukat ebapuk puje cekay tip'aroro'it'it pewi. Deus ma ixē o'ğuyypit. Judeuyũ bit ixē a'õ kay ğu ip osodop. Judeuyũ ma o'e Moisés pe: “Abudak emudot ocekekukan?” i. “Abudak emudot 'Cũğ ğu eyju jekukum' i'e am ocewebe?” io'e ip Moisés pe. Deus pit ixē o'jomuy Judeuyũ kukukan, Egito eipi bewi Judeuyũ dujujēmjēm'ukan tak — io'e Estêvão.

³⁶ — Guyjom ixē Moisés wuywebe i'e ba'oreat o'ğubapukpuk Egito eipi be bima, tibog cĩcãati mudeğ pima dak. Tibog cĩcãati butet Tipakpekati i osunuy. Ixē Moisés Judeuyũ o'tujujēm Egito eipi bewi. Ade koato uk'a'ũmat tağ oekuku ip—40 koato. Wuywebe i'e ba'oreat o'ğubapukpuk iboce dak.

³⁷ — Ixē Moisés o'e Israel naxeğebitbiyũ be: “Deus jekawẽn muwēnuwẽn'ukat ğudot eykay,” i. “Omudocap puxim ixē ğudot,” i. “Eybadipyũ'in ğudot,” i.

³⁸ — Ixē Moisés Israel naxeğebitbiyũ xe osunuy uk'a'ũmat pe. Israel naxeğebitbiyũ o'je'awero ip Sinai'a etakobe. Deus ekawẽn tojotjot'ukat o'jekawẽn Moisés eju iğo'a jeje — io'e.

— Iğo'a be Moisés o'jekawẽn wuydobuyũ'ũm'ũm eju—Israel naxeğebitbit'ũm'ũm eju. Deus ekawẽn o'ğuwẽn cebe ip—wuyawēwēap ekawẽn. Moisés iboap ekawẽn o'ğubararak witadopa be topa'erũnat topa be ğuyjom ocetaybit am iboam — Estêvão o'e.

³⁹ — Guyjom wuydobuyũ'ũm'ũm oibu'un Moisés a'õ kay. Moisés kay'ũm cĩcã ip o'e. Egito eipi kay jepit ojuy o'e ip. ⁴⁰ Imēnpuye o'jekawẽn ip Arão eju. O'jekawẽn ip Moisés co'a jeje ibun pima.

— “Wuyedeusyũm cuy eğugē,” io'e ip Arão be. “Ixeyũ je'ju wuywap Egito eipi kayate mubapuk am wuywebe,” io'e ip. “Poce paxi omuy Moisés—Egito eipi bewi wuydujujēmat?”

io'e ip. “Ocetaybit ġu poma paxi o'ju iam,” io'e ip Arão be napa ma.

41 — Imēnpuye biopak'it'it co'iat o'ġuġē ip ourom. Ovelha o'yaoka ip imōġ ām biopak'it'it co'iat wap “Teku Deus” i'e am. Petatam o'e ip jedeusbaro kuġ puye, jemumuġē kuġ puye. Icockok ip o'e. 42 Imēnpuye Deus ibu'u o'e cekay ip itabut ip biopak'it'it co'iat kay buye. Tūybe biopak'it'it co'iat Deus iān o'e ip. Tūybe kaxiepiat Deus iān o'e ip, kaxiamat tak, kasoptayū dak iān o'e ip. Deus kay wuyetabucap puxim itabut o'e ip ixeyū kay. Imēn cedaġ'ūm cīcā o'e Deus xe. Imēn e'em Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū emudupmubararaktup:

“Bekitkit, owebe ġu ovelha ūmūm'uk epesop uk'a'ūmat pe bima—40 koato bima,” i'e'em Deus Israel naxeġebitbit pe, i. “Eyedeusbaroyū be acā iūmūm'uk epesop—eyemumuġē be acā,” i'e'em, i. 43 “Ibiōġbuk epeġuġēġē,” i'e'em, i. “‘Ocexe eyju acā deus,’ i epe'e napa ma cebe ip,” i'e'em Deus, i. “‘Ocetabut eykay,’ i epe'e'e,” i'e'em Deus, i. “Tūybe Moloque eyedeus iān epesop, Renfā dak,” i'e'em, i. “Moloque duk'a dujowatwan epekuku—torojo'a dujuwatwan—ya'īcat'a dujowatwan,” i'e'em, i. “Moloque biōġbuk iġo'a be osunuy,” i. “Tūybe kasopta jo'iat tak deus iān epesop,” i'e'em, i. “Renfā i kasopta jo'iat putet osunuy,” i'e'em, i. “Imēnpuye ipiat osupi'ajoat eywebe,” i'e'em, i. “Wūyat eipi kay jeymuju ōn,” i. “Ōn jeymuju Babilōnia eipi weġūnat ka kay,” i.

Imēn e'em Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū emudupmubararaktup — Estêvão o'e.

44 — Uk'a'ūmat taġ jekukum pima wuydobuyū'ūm'ūm Deus eju kawēnwēnap'a dujowatwan oekuku ip—ixee'a'a dujowatwan. Witadopa o'topadop iġo'a be—xepxepatopa—topaerūnatopa. Deus ekawēn ibararak osodop ixee dopa be. Iġo'a o'yamuġē ip apēn Deus o'e Moisés pe iap taġ — Estêvão o'e.

45 — Moisés'ūm e'ū buje Josué wuydobuyū'ūm'ūm kukukan o'e. Josuéyū Deus eju kawēnwēnap'a o'yadujujēm uk'a'ūmat pewi torojo'a—ixee muġēġē'a. O'yadujujēm ip Canaã eipi be. Judeu'ūmayū osodop ip iboce yajēm puje ip. Deus ixeyū Judeu'ūmayū o'ġujēm ibo ipi bewi wuydobuyū'ūm'ūm top am. Deus eju kawēnwēnap'a o'yadujujēm ip jeweju Canaã eipi be — io'e adeayū be.

46 — Guyjom Davi o'e Deus pe: “Uk'a muy ojuy a'ġu ōn eweju kawēnwēnap'am,” i — io'e. — Canaã eipi be bima Davi wuydobuyū'ūm'ūm kukukan o'e. Davi ikukpin cīcā osunuy Deus xe. Deus soat em idipat o'ġudotdot cekay. Davi o'e: “Deus, uk'a muy ojuy a'ġu ōn eweju kawēnwēnap'am,” i. “Jacó itabut osunuy ekay,” i. “Ōn tak wetabut ekay,” i. “Imēnpuye

uk'a muy ojuy a'gu òn—ewebeap'am," i. Imên Davi o'e Deus pe. ⁴⁷ Imênpit Deus o'yamuyat Davi be gu. Davi gu Deus eju kawênwênap'a o'yamuy—ipót acã. Salomão o'yamuy. ⁴⁸ Deus pit uk'a be gu nuynuy—ijodiat emuamuy'a be gu. Ixe Deusat. Soat podi ma ya'òbacaat. Kabi be bit nuynuy. Deus imên o'e jekawên muwênuwên'ukayũ ekawên tağ:

⁴⁹ Kabi wabikbikap puxim, i'e'em Deus. Ipi wuimõğmõğap puxim, i'e'em. Soat kuğ òn kabi becat kuğ—ipi dağacat kuğ tak, io'e. Apêntak ijodiat emuamuy'a be oğuy? i. ⁵⁰ Òn ma soat oğugê. Ipi oğugê, ipi dağacat tak, kabi dak, kabi becat tak, i.

Imên Deus o'e ixeyũ ekawên tağ — Estêvão o'e.

⁵¹ — Tapupuyũ, eya'òpicũğcũğ cuy epesop wa'ò kay — Estêvão o'e jebadipyũ be. — Kũyjobit'ũm cĩcã eyju! — io'e. — Eybu'u jĩjã Deus ekawên com. Deus kay itabut'ũm co'i eyju. Eybu'u jĩjã Deus a'ò dağ eyeku am. Eyebayũ ekukuap puxim eyju dak jekukum. ⁵² Warêmtağ cĩcã Deus ekawên muwênuwên'ukayũ o'jukukuk ip eyebayũ. Ka'ũma ma ixeyũ'in xipan ip o'jukuk! Pũğ tak ka'ũma. “Cũğ cĩcãat omuyku,” io'e'e ip Deus ekawên muwênuwên'ukayũ. Imên o'e'e ip yajêm awap. Imên e'e'ukayũ o'yaoka ip eyebayũ — io'e Estêvão.

— Gasũ ma ixè cũğ cĩcãat epeğũm cekay itakomaayũ be. Jesus i ixè butet. Ixe epesubamupaya korosa eju. ⁵³ Kuy juk Deus ekawên epeya'ĩjojo Deus ekawên muwênuwên'ukat pi bewi. Imênpit ya'òkay'ũm cĩcã eyju — Estêvão o'e adeayũ be, jebadipyũ be.

⁵⁴ Ya'ĩjo'ibiyũ oitakomãn Estêvão kay. Cekawên co buje ip oitakomãn. Yaoka pin o'e ip jetakoma pibun. ⁵⁵ Estêvão bit Deus biõğbuk kuğ cĩcã osunuy. O'jeapũn kabi kay. Deus dipap o'jojojo. Jesus tak o'jojojo. Cũğ'i osunuy kabi be Deus xe soat kukukan. Estêvão o'jekawên ixè jojom pima.

⁵⁶ — Ak'i juy epe'e — io'e. — Kabi ikoce òn ijojom — io'e. — Soat wağo jojom òn. Cũğ'i Deus xe soat kukukan — io'e.

⁵⁷ Iboap co buje, ya'ĩjo'ibiyũ biğ ma oitakomãn cekay. O'jewãwã ip ya'òberen.

— Ga'a ayaoka — io'e ip ya'òberen. O'jewa'opinomudipdip ip waram ya'ĩjoap puxim. Adedem ip o'jedau cekay. ⁵⁸ Kururuğ o'tujowat ip ikaboğatka eakiju. Jeekabek ip o'ju'uk'uk. O'jomõğ ip Saulo be imuxipan am. Ixe Saulo yaypan'isuat osunuy. Estêvão o'yabuğ ip wita'am.

⁵⁹ Yabuğbuğ pima Estêvão o'jekawên Jesus eju.

— Okukukat Jesus, oje'ũ — io'e. — Ekay ojot — io'e.

⁶⁰ O'jêğ'aecõğcõğ. Waram o'jewãwã ya'òberen.

— Okukukat Jesus — io'e. — Ipiat cuy ecesupi'ajoat gu teyũbeku wabuğbuğapteim — io'e Deus pe.

8

¹ Oe'ũ. Saulo dak Estêvão aokaap ojuy.

² Xipat cĩcāyũ Estêvão'ũm jebit o'jomõğ witabikũy be—Jesus kay itabucayũ. I'ũmcocom cĩcā o'e ip.

O'jepõğpõğpõğ ip soat ka dağ Jesus kay itabucayũ. Pũğpũğ ixeyũ'in o'jepõğpõğpõğ ip Judéia eipi dağ. Warara'acayũ ixeyũ'in o'jepõğpõğpõğ ip Samaria eipi dağ. Jesus emumujuyũ bit o'jepõğpõğpõğ ğu—doze beayũ. Jerusalém ka be ip osodop.

³ Saulo dak Jesus kay itabucayũ mu'ũm ojuy oekuku. Taomũn ãm õmõm'uk osunuy ixeyũ duk'a be. Ağokatkayũ o'taomũnmũn, aoyũ dak. Daomũnmũnap'a be ip o'ğũõmõm. Saulo ipiat o'supi'ajoat cĩcā cebe ip. ⁴ Imēnpit Deus ekawēn muwēnuwēn oekuku ip o'jepõğpõğ'iyayũ—Jerusalém ka be wiayũ. Soat ka dağ ip oekuku Deus ekawēn muwēnuwēn.

⁵ Jesus kay itabucayũ Deus ekawēn o'ğuwēnuwēn Samaria eipi watwat pe. Filipe o'ju ikaboğatka be Samaria eipi beatka be. Ixe o'jepõğpõğpõğ'iyayũ'in osunuy. Ibo ka be Deus ekawēn o'ğuwēnuwēn.

— Deus Jesus o'taē soat taxijo am — io'e ibo ka watwat pe.

⁶ Ibo ka watwat itabut cĩcā o'e ip Filipe a'õ kay—Deus a'õbacaan wuywebe i'e ba'oreat o'ğubapukpuk puye.

⁷ Ibiõğbuk kērēat o'ğujēmjēm adeayũ bewi. Ya'õberen jewāwāwām o'jēm ip cebewi. Ade ijebit e'ũ topibiyũ dak o'ğũ'ada'ada. Ade taojere topibiyũ dak o'ğũ'ada'ada. ⁸ Imēneju icokcok cĩcā ip o'e ibo ka watwat. Itabut o'e ip Jesus kay.

⁹ Kuy bima Simão kay itabut cĩcā ip osodop ibo ka watwat. Ixe Simão ya'õbuyxiat osunuy adeayũ xe, wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuğ wamoat puxim puye.

— Soat podi ma wa'õbacaap kuğ õn — io'e soat pe napa ma.

¹⁰ Imēnpuye tũybe teku ya'õbaca jĩjã iãn o'e ip. Soat Samaria eipi watwat itabut cĩcā o'e Simão kay—ya'õbuyxiayũ, tadaybotbo-cayũ dak.

— Teku ya'õbaca jĩjã, Deus ja'õbacaap o'ğũm cebe buye — io'e ip napa ma. — Teku Deus a'õbi jekukum — io'e ip napa ma.

¹¹ Ade koato Simão wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuğ oekukuku ibo ka beayũ etabutpe. Imēnpuye adeayũ itabut o'e ip cekay.

¹² Gebuje Filipe Deus ekawēn o'ğuwēnuwēn ibo ka watwat pe—Simão nuyapka watwat pe.

— Deus soat kukukan je'e — io'e cebe ip.

Jesus Cristo o'ğuwēnuwēn cebe ip. Kawēn idipat o'ğuwēnuwēn. Imēnpuye itabut o'e ip Jesus kay. O'jewemubatisanat ip—ağokatkayũ, aoyũ dak. ¹³ Simão dak itabut o'e Jesus kay—wamo tũbit. O'jewemubatisanat. Filipe eju oeku. Filipe Deus a'õbacaan wuywebe i'e ba'oreat o'ğubapukpuk adeayũ

etabutpe. Deus a'ōbacaap o'gubapukpuk cebe ip. Simão iboap o'jojojo. Itabēg cīcā o'e Filipe jojom.

¹⁴ Jesus emumujuyū Jerusalém ka be osodop ip. Samaria eipi watwat awēg o'yawēgtobuxik ip.

— Samaria eipi watwat itabut o'e Deus ekawēn kay — io'e ip.

Imēnpuye ixeyū Pedro o'guju Samaria eipi kay. João dak ip o'guju.

¹⁵ Pedroyū oajēm Samaria eipi watwat kay—Jesus kay itabucayū kay. O'jekawēn ip Deus eju.

— Ebiōgbuk cuy eguōm cebe ip — io'e Deus pe, ¹⁶ ibiōgbuk oōm gu buk cebe ip puye.

“Wuykukukat Jesus ebekit ōn gasū” i'e am o'jewemubatisasaan ip. Imēnpit Deus biōgbuk oōm gu buk cebe ip.

¹⁷ Gebuje jebu o'subumōg ip itabucayū abi jeje. Deus biōgbuk oōm cebe ip gebuje bit. ¹⁸ Pedroyū ixeyū abi jeje jebu mōg puje Deus biōgbuk oōm cebe ip iap o'jojojo Simão. Imēnpuye ixe Simão dinheiro ūm ojuy o'e Pedro be ibubabi bu ojuy.

¹⁹ — Eubabi bu pin ōn — Simão o'e Pedro be. — Juku. Edinheirom — io'e cebe ip. — A'ōbacaap cuy eguōm owebe dak imēn e'e am — io'e. — Wetaybit pin Deus biōgbuk muōm ām wara'acat pe — io'e Pedro be.

²⁰ Pedro itakoma o'e Simão kay. Ya'ōpuruḡ o'jede cebe.

— Tūybe Deus emumuūm ojat wedinheiro iān ēn e'em — io'e Simão be. — Deus cuy jemuju ipiat'ajojoap kay edinheiro kuḡ! — io'e ya'ōpuruḡ. ²¹ — Iba'ore ewebe kapik am Deus beam oceweju. Ikērēat kuḡ ēn Deus xe. ²² Eguycūḡ cuy eguy, ikērēat kuḡ puye — io'e cebe. — Ikērēat mujurūgrūḡap cuy ecepere — io'e cebe. — “Ikērēat mujurūḡ ojuy ōn,” i juy ece Deus pe. “Ikērēat cuy eju'uk owebewi,” i juy ece cebe. Imēn e'e buje Deus gebum gu je'e apēn cuk adi ikērēat egujurūgrūḡ iap kay. ²³ Ēn pit etabutkarey jījā warara'acat kay. Ikērēat kay acā ēn — io'e Pedro ya'ōpuruḡ Simão be.

²⁴ Simão iparara o'e Pedro ekawēn co buje.

— Owebeam cuy ecekawēn Deus eju — Simão o'e. — Ecekawēn cuy ceweju owebe apēn cuk ece iap ebapukap puxim — io'e Pedroyū be.

— Ha'a. Ocekawēn cuy — io'e.

²⁵ Pedroyū o'jepit Jerusalém ka kay. Deus ekawēn muwēnuwēn oekuku ip Samaria eipi watwat pe jeka kay jexexem pima—Jerusalém ka kay. Wuykukukat o'e'e iap muwēnuwēn oekuku ip, apēn cuk adi o'jebapuk cebe ip iap muwēnuwēn tak. Ade ka daḡ ip oekuku Samaria eipi daḡ. Ade

ka watwat pe Deus ekawēn muwēnuwēn oekuku ip jexexem pima.

²⁶ Deus ekawēn tojotjot'ukat o'jekawēn Filipe eju—kabi kadi wiat.

— Ecewemuxipan cuy — io'e. — Kaxietajoregāt ka kayat e daḡ cuy eju—Jerusalém ka bewiat e daḡ, Gaza ka kayat e daḡ. Ixe e uk'a'ūmat taḡ opop — io'e Filipe be.

— Hm hm — io'e. — Cum puk ōn — io'e.

²⁷ Dao ma o'ju. Ixe e daḡ o'ju.

Etiópiā eipi bewiat Deus ekawēntup cocom oeku ixē e daḡ. Jepitpin o'e jeipi kay—Etiópiā eipi kay. Ya'ōbuyxi jījāat osunuy. Etiópiā eipi kukukat buywatwat'ukat osunuy. Etiópiā eipi kukukat ayacat osunuy. Ipi kukukat putet Candace i osunuy. Etiópiā eipi kukukat edinheiro kukukat osunuy. Kuy bima o'ju Jerusalém ka be “Ēn xipāt cīcā oxe” i'e am Deus pe. ²⁸ Jepitpin o'e Jerusalém ka bewi. Jeipi kay jepitpin o'e—Etiópiā eipi kay. Cavalo emumupuxikpuxik taḡ oeku. Xik'i osunuy jabikbikap pe Deus ekawēntup cocom ya'ōberen. Kuyjeatup cocom oeku Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat emudupmubararaktup cocom—Isaías emudupmubararaktup cocom.

²⁹ — Ixe ecarro juy etomuixik — Deus biōḡbuk o'e Filipe be.

³⁰ Filipe o'jedau carro nomuju. Aḡokatkat a'ō o'ya'ījojo ya'ōberen tupcocom puye. Isaías emudupmubararaktup cocom oeku.

— Ibpuk tu exe iḡodup ekawēn? — io'e Filipe Etiópiā eipi bewiat pe.

³¹ — Ka'ūma. Cekawēn pa'arēm oxe — io'e. — Apēntak kuka cekawēn pabuk o'e oxe? — io'e. — Kaka ḡu omutaybinat ijoce — io'e. — Ejot cuy ijoma — io'e. — Eōm cuy wecarro be — io'e. — Xik'i abik oxe — io'e Filipe be.

³² Jesus muwēḡaptup cocom oeku. Imēn e'em iḡo dup:

Yaoka am tujowan pima, ovelha wa ḡu, i. Imēnpuxim ixē dak o'tōn ḡu, i. Mūḡ ma e'em cordeiro jexeedap'uk'uḡ pima, i. Imēnpuxim ixē dak mūḡ ma osunuy ikērēm cīcā ip o'jukuk pima, i. ³³ Warēmtaḡ cīcā ip o'jukuk, i. “Ikērēat kuḡ teku” io'e ip napa ma, i. Ka'ūma ma o'e “Ikērēat kuḡ ḡu” i. O'jomuymuy jījā ip, i. Ipotpet ḡu jeenuy, o'yaoka ip puye, i. Imēn e'em iḡo dup. Iḡo dup cocom oeku ixē Etiópiā eipi bewiat.

³⁴ — Apēḡape ijop ibararakat ijudup pe? — io'e. — Abumuwēnuwēn Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat ijudup pe? — io'e. — Jewemuwēnuwēn tu? Wara'acat muwēnuwēn ḡu xe'e? — io'e Filipe be.

³⁵ Filipe o'ḡukūyjo mēḡapeku tedupeku ibararak opop iam. Kawēn idipat o'ḡuwēn cebe. Jesus o'ḡuwēn cebe.

³⁶ Gebuje idibi o'tidobuxik ip e daḡ cucum pima.

— Ak'i juy ece — io'e Etiópia eipi bewiat Filipe be. — Jodiku idibi! — io'e. — Cedaḡ tu ewebe omubatisaan? — io'e.

³⁷ — Jesus kay etabut pima, cedaḡ kuka o'e — io'e.

— Wetabut Jesus Cristo Deus ipot iap kay — io'e.

³⁸ Etiópia eipi bewiat jecarro o'ḡuycũ. O'kop Filipe eju. O'kop ip idibi be. Filipe Etiópia eipi bewiat o'ḡubatisaan.

³⁹ Idibi bewi ceu buje ip Deus biōḡbuk Filipe o'tujujēm ibocewi. Imēnpuye Etiópia eipi bewiat waram ḡu Filipe o'jojojo. Inaka o'ju maḡuto e daḡ jeka kay. Icocok cīcā osunuy.

⁴⁰ Filipe o'jebapuk Azoto ka be. Ibocewi puḡ ka daḡ ḡu oeku—ade ka daḡ. Kawēn idipat muwēnuwēn oekuku soat kaka daḡ. Cesaréia ka be o'ju ibocewi.

9

¹ Saulo o'ju Judeuyũ epaĩyũ kukukat kay, itakoma jĩjã wuykukukat Jesus a'ōkayayũ kay buye. Warēmtaḡ suykukukat Jesus a'ōkayayũ kuḡ oekukuku. Taomũn ojuy ip oekukuku. Soat aokaka ojuy oekukuku. Imēnpuye o'ju Judeuyũ epaĩyũ kukukat kay. O'jekawēn ceweju.

² — Cum òn Damasco ka kay — io'e cebe. — Cartadup cuy etupũm owebe — io'e. — Damasco ka be bime otuptujowat Judeuyũ e'aweroroap'a kukayũ be—Deus eju kawēnwēnap'a kukayũ be. Ixeyũ acó'i Jesus a'ōkayayũ ḡubapuk owebe carta dup ũm puje — io'e. — Tobuxik puje otujupit ip ijoce Jerusalém ka be — io'e. — Ekay ip otujupit. Taomũnmũn ip otujupit—aḡokatkayũ, aoyũ dak — Saulo o'e.

— Ha'a — io'e. — Eyju juy — io'e. — Imēn cuy ece — io'e.

³ Damasco ka kay Saulo o'ju. E daḡ pima Damasco ka tēḡ pima, dao ma kabi bewiat ekabia oikabia. Yakokoreren kabia jĩjã o'e. ⁴ Akoh! O'jeako. O'at ipi ju jeakoat pibun.

Gebuje wuykukukat o'jekawēn Saulo eju. Saulo kabi kadiwiat a'ō o'ya'ĩjojo.

— Saulo — io'e. — Apēnpuye ēn warēmtaḡ okuḡ? — io'e—kabi beat o'e.

⁵ — Abu ēn tak, Kariwa? — io'e.

— Ekukukat Jesus òn — io'e. — Warēmtaḡ ma ēn okuḡ — io'e. — Ēn ma juk adi ipiat esupi'ajojoat owebe — io'e. ⁶ — E'āy — io'e Saulo be. — Ikaboḡatka be juy eōm. Iboka be bima, aḡokatkat oḡudot ekay. Apēn ēn em iam cuy jemukũyjo — io'e wuykukukat. Imēn kabi beat o'jekawēn Saulo eju. ⁷ Imēnpuye cewejuayũ o'jecũcũ jĩjã ip. O'jekōbidaekuḡ ip jeparara pibun. Mũḡ ma ip o'e. Kabi kadiwiat a'ō o'ya'ĩjojo ip. Imēnpit o'jojojo ḡu ma ip. ⁸ Saulo o'āy ipi juwi. Wedak. O'jetaewedakwedak. Imēnpit ijojom ḡu. Imēnpuye cewejuayũ iba com ma o'tujowat

Damasco ka be. ⁹ Ebaþũg kabia ibo ka be osunuy ijojom ġu. Jekõnkõn ġu osunuy, tikõnkõn ġu dak.

¹⁰ Wuykukukat o'jebapuk Ananias kay cexeybi. Ananias Damasco ka be osunuy. Jesus kay itabut osunuy. Wuykukukat o'jekawẽn cebe cexeybi.

— Ananias — io'e.

— Ajo, okukukat? — io'e.

¹¹ — Uk'a ukpibubu dağ cuy eju—cũğat ka ukpibubu dağ — io'e. — Ağokatkat cuy ejokudada iboce—Tarso ka bewiat — io'e. — Ibutet Saulo i — io'e. — Judas duk'a kay juy eju — io'e. — Saulo omuy ixek duk'a be. Kawẽnwẽn oweju. ¹² Ixe juk ağokatkat o'jojajo jexeybi. Ixe ağokatkat putet Ananias i osunuy cexeybi — io'e. — Ananias o'jewebumõğ yajeje itada am iap o'jojajo jexeybi — io'e. — Soat iboap o'jojajo jexeybi — wuykukukat o'e Ananias pe.

¹³ — Okukukat, odaobu'u — io'e. — Oparara oce. Obureyũ kuy omukũyo apẽn ixek ağokatkat e'em iam — io'e. — “Saulo juk adi ipiat o'supi'ajojoat Jesus a'õkayayũ be—Jerusalém ka watwat pe,” i juk o'e ip owebe — io'e. ¹⁴ — “Ixe Paulo oajëm ijoce paĩyũ kukukayũ a'õbi,” i'e'em ip owebe — io'e Ananias. — “Ixe oajëm wuydaomũn ãm—Jesus eju kawẽnwẽn'ukayũ daomũn ãm,” i'e'em ip owebe — io'e Ananias.

¹⁵ — Epararam ġu juy eguy — io'e. — Eju juy cekay — wuykukukat o'e. — Õn ma ixek Saulo otaẽ kapik am owebeam. Gaxin ma ixek omuwẽn adeayũ be—Judeu'ũmayũ be, ipi kukukayũ be dak, Judeuyũ be dak — io'e. ¹⁶ — “Ën cuy ipiat ecesupi'ajo jĩjã ěn wekawẽn muwẽnuwẽn puye,” i oce kuy cebe — wuykukukat o'e Ananias pe.

¹⁷ Ananias o'ju Saulo kay. Judas duk'a be o'ju. Jay. Oajëm. Cereğ. Oõm. Jebu o'jebumõğ Saulo abi jeje.

— Tapu — io'e. — Ën okitpit — io'e. — Wuykukukat a'õbi ojot ekay — io'e. — Jesus o'jebapuk ekay ijop ka kay ajëm pima — io'e. — Ixe ma omudot ekay — io'e. — Waram etada am omudot. Deus biõğbuk muõm ãm ewebe omudot — io'e Saulo be.

¹⁸ Axima xee jo'iat dao ma o'jedu Saulo eta bewi. Cecoat put o'e. O'ây Saulo. O'jewemubatisaat “Jesus ebekit õn ġasũ” i'e am soat pe. ¹⁹ Jexat o'om o'e waram. Oibacan waram.

Saulo Jesus o'ğuwẽnuwẽn Damasco ka watwat pe. Ade kabia osunuy Damasco ka be. Warara'acayũ xe osunuy Jesus a'õkayayũ xe. ²⁰ Itabun'isum Jesus o'ğuwẽnuwẽn soat pe ibo ka watwat pe. Jesus o'ğuwẽnuwẽn Judeuyũ e'aweroroap'a be—Deus eju kawẽnwẽnap'a be.

²¹ — Jesus Deus ipot — io'e'e'e soat pe. O'ya'ĩjojoiayũ yağuy'ũm o'e.

— Ite aḡokatkat ḡu xe'e juk adi Jesus a'ōkayayū taomūnmūn oekukuku? — io'e ip jewewebe. — Ite aḡokatkat ḡu xe'e juk adi ixeyū aoka ojuy oekukuku? — io'e ip jewewebe. — Itabucayū daomūn ām ḡu xe'e osodot ijoce? Paīyū kukukayū kay wuydaomūnmūn wuydujupit am ḡu xe'e osodot? — io'e ip.

— Ite ma burut — io'e ip.

²² Imēnpit Saulo Jesus o'ḡuwēnuwēn cīcā Judeuyū be—Damasco ka watwat pe Deus biōḡbuk a'ōbacaap kuḡ puye.

— Icēmān Deus Jesus o'taē wuydaxijojo'ukan — io'e'e'e cebe ip.

Ibapuḡ ip o'ḡutaybitbin. Imēnpuye cede ba'ore o'e ip Judeuyū.

²³ Ade xet kap puje Judeuyū Saulo aoka ojuy o'e ip. O'je'awero ip.

— Apēn xe'e Saulo ayaoka? — io'e ip jewewebe. ²⁴ Saulo bit jaoka ojuy ip iap awēḡ o'yawēḡtobuxik. Judeuyū soat em aḡ ma osodop ip ikaboḡatka exīntabi be Saulo aokaap wiwim. Kabiam ip aḡ ma osodop. Ixima be dak ip aḡ ma. ²⁵ Imēnpuye Jesus a'ōkayayū Saulo o'ḡukop aḡoka ekorara bodi yaokaap puxim. Ixima be o'ḡukop ip. Paḡeiro'a boḡ pe o'ḡukop ip. Saulo imēn o'jenapōn Damasco ka bewi.

²⁶ Saulo o'ju Jerusalém ka be warara'acayū kay—Jesus a'ōkayayū kay. Jay. Oajēm. Jesus a'ōkayayū eju ceku pin o'e. Inaka soat ip iparara o'e Saulo buxim. Tūybe warēmtaḡ ḡasū dak wuykuk iān o'e ip. Tūybe Saulo itabut ḡu Jesus kay iān o'e ip. ²⁷ Barnabé bit Saulo o'tujowat Jesus emumujuyū jom—doze beayū jom. Barnabé o'jekawēn Jesus emumujuyū eju.

— Saulo wuykukukat o'jojjo Damasco ka kayate daḡ — io'e cebe ip. — Wuykukukat o'jekawēn ceweju. Saulo ya'ōcam Jesus o'ḡuwēnuwēn Damasco ka watwat pe — io'e.

²⁸ Imēneju Jesus a'ōkayayū iparara ḡu o'e ip Saulo buxim.

Gebuje Saulo ya'ōcam wuykukukat o'ḡuwēnuwēn Jerusalém ka watwat pe. Jesus a'ōkayayū eju oekukuku. ²⁹ O'ḡuwēnuwēn Grego a'ōm kawēnwēn'ukayū be. Ixeyū Grego a'ōm kawēnwēn'ukayū Saulo a'ō o'ya'ōdada. Te'e ma ip Saulo aoka ojuy o'e. ³⁰ Jesus a'ōkayayū bit itaybit o'e Saulo aoka ojuy ip iam. Imēnpuye ip Saulo o'tujowat Cesaréia ka kay yaokaap puxim.

— Xipat eju am Tarso ka kay—aypanap ka kay — io'e ip Saulo be.

³¹ O'ju. Imēneju itabucayū kaykay am ip oibu'un itabut'ūmayū. Ipiat o'supī'ajoat ḡu cebe ip. Kaba'ūm ip osodop Judéia eipi watwat, Galiléia eipi watwat tak, Samaria eipi watwat tak. Warēmtaḡ itabucayū kukap o'jepere ip.

Imēnpuye ip biḡ ma oitabun Jesus kay. Deus a'ō daḡ ip o'e jekukum. Deus biōḡbuk ixeyū buywatwan osunuy. Imēnpuye tak ḡu ip oitabun wuykukukat Jesus kay. Ade jījā ip oitabun.

³² Pedro oajēm Enéias kay. Soat ka daḡ oekukuku. Jesus a'ōkayayū jom oekukuku. Lida ka be dak o'ju Jesus a'ōkayayū jom. ³³ Enéias o'tobuxik iḡo ka be. Enéias ibun po'i osodop jexexecap pe—oito koato bun, ijebit e'ū buye. Pedro o'ju cekay.

³⁴ — Enéias — io'e. — Jesus Cristo jemu'ada — io'e. — E'āy — io'e. — Exexecap cuy eḡuxipan eduk'a be eju am — Pedro o'e cebe.

O'je'ada ḡebye bit Enéias. Xipat o'e. ³⁵ O'āy. Adeayū ijebit e'ū topibit o'jojo—iboceayū—Saronā ka watwat, Lida ka watwat tak. Imēnpuye kuyap jetabucap o'jepere ip. Wuykukukat Jesus kay acā oitabun ip.

³⁶ Jope ka be osunuy Jesus kay itabucat—ayacat. Ibutet Tabita i osunuy. Tabita Dorcas iape Grego a'ōm. Ixe soat em xipan warara'acat kukuk'uk osunuy. Xipat cīcā osunuy. Tadaybocayū buywatwat'uk osunuy soat em. ³⁷ Ixe ayacat oiwātaxipin. Oi'ū. Imēnpuye itabucayū ixē'ūm jebit o'jowuy jebabin. Dorcas'ūm o'tujowat ip umat'abi be.

³⁸ Gebuje o'jekūyjo ip Pedro omuy Lida ka be iam. Lida ka Jope ka tēḡ ma o'sukadop. Xepxep aḡokatkat o'ḡuju ip Lida ka be Pedro dakoy am. O'ju ip. Jay. Itabucayū oajēm Pedro kay.

— Ejot cuy oceweju — io'e ip Pedro be. — Oceka be juy aju—Jope ka be — io'e ip.

— Ga'a — io'e.

³⁹ Pedro o'ju ceweju ip. Oajēm Dorcas'ūm kay. Jesus kay itabucayū Pedro o'tujuu umat'abi be ce'ūat kay. Itop'ūm e'ū'ibiyū osodop ip iḡo'abi be ade—Dorcas'ūm pureyū. Wawa ip osodop i'ūmcom. Jesay ip o'ḡubapuk Pedro be.

— Dorcas'ūm ijop o'joinūm owebe — io'e ip Pedro be.

⁴⁰ Pedro soat ip o'ḡujēm umat'abi bewi. O'jēm ip. O'jēḡ'aecōḡcōḡ kawēn ām Deus eju. O'jekoreren ce'ūat kay.

— Tabita — io'e. — Aḡobucēḡ ece — io'e ce'ūat pe.

Ce'ū topibit o'jetaeweak. Ak. O'jeak Pedro kay. O'je'aḡobucēḡ. Oabik. Xik'i o'e. ⁴¹ Pedro ce'ū topibit o'subaixik.

— Kirik'āy'i — io'e.

O'ḡu'āy.

Gebuje Pedro warara'acayū o'tomuwā—Jesus kay itabucayū, itop'ūm e'ū'ibiyū dak.

— Epesot cuy ce'ū topibit com — io'e. — Waram o'jetait — io'e cebe ip.

⁴² Waram o'jetait iap awēḡ o'jeawēḡepōḡpōḡ soat taḡ Jope ka watwat taḡ. Imēnpuye adeayū itabut o'e ip wuykukukat Jesus

kay. ⁴³ Pedro Jope ka be osunuy ade kabia. Simão duk'a be osunuy. Simão ixemuğëğë'ukat osunuy.

10

¹ Deus ekawën tojtjtjot'ukat o'jebapuk Cornélio kay. Cornélio Cesaréia ka be osunuy. 100 be sorarayũ kukukat osunuy. Itália eipi bewiyũ osodop ip cesorarayũ. ² Cornélio xipat cĩcã osunuy Deus xe. Itabut osunuy Deus kay Judeu ġũn ma'ġu. Ibadipyũ dak itabut osodop ip Deus kay, soat tuk'a beayũ. Ade dinheiro ũmũm'uk osunuy tadaybotbocayũ be. Deus eju kawënwën'uk osunuy. ³ Deus ekawën tojtjtjot'ukat o'jebapuk Cornélio kay.

Katpuje o'jekawën Cornélio eju—15 hora bima. Deus ekawën tojtjtjot'ukat o'jojojo. Cetëğ ma oajëm.

— Cornélio — io'e.

⁴— Ajo, Kariwa? — io'e.

Ipararam o'jeak cekay.

— Ekawën cocom Deus jekawënwën ën ceweju bima — io'e Cornélio be. — Deus itaybit ebubut'in iũmũm'uk eġuy tadabotbocayũ be iam — io'e. — Imënpuye Deus ġebum ekay — io'e.

⁵ — Gasũ juy ebuywatwat'ukayũ'in eġuju Jope ka be — io'e. — Ibo ka wat cuy etomuwã — io'e. — Pedro i ibutet. Ixe juy etomuwã — io'e. ⁶ — Simão duk'a be omuy—ixemuğëğë'ukat tuk'a be—tibog cĩcãati wãbu beat'a be — io'e. — Ixe juy etomuwã eduk'a be tot am — io'e.

⁷ Kabi kay Deus ekawën tojtjtjot'ukat epit puje, Cornélio ebapũğayũ o'tomuwã jebuywatwat'ukayũ. Xepxep ixeyũ'in jeduk'a be kapikpik'ukayũ osodop. Wara'at ixeyũ'in sorara osunuy. Sorara Deus kay itabucat osunuy. ⁸ Cornélio Deus ekawën tojtjtjot'ukat o'jebapuk cebe iap o'ğuwën cebe ip.

Iboap muwën puje ip o'ğuju Jope ka be Pedro dakoy am. Xerewun. Ebapũğayũ o'ju—Cornélio emumujuyũ. E bidase o'xet ip. Kuyaje o'ju ip. ⁹ Jope ka tëğ o'e ip. Ijasũn ip pima Pedro jexey jo'iat o'jojojo kaxicuğ.

Pedro o'jekawën Deus eju. O'jeu uk'a abi jeje kawën ãm ceweju. Uk'a abi yabicuğ ġu o'yanuy—yapo ma. ¹⁰ Ire jĩjã o'e iboce. Cekõn pin o'e. Uk'a beayũ Pedro xat tatam pima, Pedro jexey jo'iat o'jojojo. ¹¹ Pağo boğ kopkom o'e kabi kadiwi. Pağo boğ o'jojojo Pedro jexey jo'iat pe. Pağo kabi kadiwi kopkom cekay iap o'jojojo jexey jo'iat pe. Pağo ierunboğ cĩcã o'e. Ebadipdip abi eju yabikirikirik o'e. Ixe pağo o'kop cexe. ¹² Warëmtaksuğ osodop pağo be—cũğcũğayũ, wurũrũğayũ dak, pupumayũ dak.

¹³ Gebuje Deus o'jekawen Pedro eju jexeybi.

— Pedro — io'e. — Ixeyũ juy eyaoka exan — io'e. — Yaoka buje juy ejo'o — io'e.

¹⁴ — Ap! — io'e. — Ojo'o ġu, Kariwa — io'e. — Oxat ġu bit teku! — io'e. — I'o pi beku ocexe—Judeuyũ xe — io'e. — Ōn pit beku ojo'o ġu—pũġ em tak ka'ũma! — io'e. — Ġasũ dak ojo'o ġu — Pedro o'e.

¹⁵ Deus waram o'jekawẽn ceweju.

— Exan ma teyũku! — io'e. — Ōn ma exan oġũm. Imẽnpuye “Oxat ġu bit teku,” i'ũmġu juy ece owebe — io'e. — “I'o pi beku ocexe,” i'ũmġu juy ece owebe — io'e Pedro be. — Ōn ma exan oġũm — io'e. — Imẽnpuye i'o pi ġu exe — Deus o'e.

¹⁶ Ebpũġ em Deus imẽn o'jekawẽn Pedro eju. Paġo o'jepa'ũm ibocewi. Waram o'jeu kabi kay.

¹⁷ Pedro o'jewaguyda jexey jo'iat kay.

— Apẽn omutaybin ojuy o'e Deus? — io'e jewebe ma. — Apẽġãm iboap o'ġubapuk owebe? — io'e jewebe ma.

Ebpũġayũ oajẽm Pedro nuyap'a kay Pedro ġebum pima jexey jo'iat kay. Cornélio emumujuyũ oajẽm.

¹⁸ — Pu'a be Simão Pedro omuy? — io'e ip.

Oajẽm ip Simão nuyap'a exĩntabi be.

— Ijoce du Simão Pedro omuy? — io'e ip uk'a beayũ be.

¹⁹ Pedro uk'a abi jeje mabuk osunuy. Ġebum mabuk osunuy jexey jo'iat kay.

Gebuje Deus biõġbuk o'jekawẽn Pedro be.

— Ebpũġ aġokatkayũ ekudadam—Judeu'ũmayũ — io'e. — Oajẽm ip enuyap'a be. ²⁰ Ekop cuy ixeyũ dopabe — io'e Pedro be. — Ceweju juy ip eju — io'e. — “Oju ġu xe'e ceweju ip?” i'ũmġu juy ece ewebe ma — io'e. — Ōn ma ip oġuju edakoy am — io'e Pedro be.

²¹ O'kop. Ebpũġayũ dobedem o'ju.

— Okudadam eyju — io'e. — Apẽġãm epesot ijoce? — io'e cebe ip.

²² — Cornélio ocemudot — io'e ip. — 100 be sorarayũ kukukat ixē. Ixe cũġ cĩcã Deus xe — io'e ip. — Itabut cĩcã Deus kay. Ya'õbuyxi soat xe Judeuyũ xe. Deus ekawẽn tojotjot'ukat mo a'ġu o'jekawẽn Cornélio be—ocekukukat pe — io'e ip. — “Pedro juy etomuwã,” i mo a'ġu o'e cebe — io'e ip. “Pedro juy jeedot eduk'a be,” i mo a'ġu oe cebe — io'e ip. “Cekawẽn kay juy eya'õpicũġ eġuy,” i mo a'ġu o'e cebe — io'e ip Pedro be.

²³ — Ha'a — io'e. — Epeõm cuy oceduk'a be — io'e. — Ijoce juy epexet — io'e.

— Ma — io'e ip.

O'xet ip iġo'a be.

²⁴ Kuyaje Pedro o'kop. O'jewemuxipan. O'ju Cornélio emumujuyũ eju. Cornélio kay ip o'ju Cesaréia ka be. Wara'acayũ

itabucayũ dak o'ju Pedro eju—Jopé ka watwat. Xet. E bidase ip o'xet. Kuyaje o'ju ip. Jay. Oajēm ip Cesaréia ka be. Cornélio kuy jebadipyũ o'tomuwã jeduk'a be, jebureyũ dak. Pedro ajēmap wiwim ip osodop. Pedroyũ oajēm tuk'a be. Cornélio kay oajēm.

²⁵ Pedro òm pima, Cornélio o'ju cekay tobedeam. O'jēg'aecōgçōg Pedro wap. Tūybe Pedro Deus iãn o'e. ²⁶ Dao ma Pedro Cornélio o'gu'āy.

— Owap gu juy ecēg'aecōgçōg — io'e. — E'āy — io'e. — Deus gu òn—agokatkat acā — io'e.

²⁷ Gebuje oòm ip tuk'a be kawēnwēn. Tuk'a beayũ adeayũ o'je'aweroro'iaiyũ Pedro o'jojajo. Pedro o'jekawēn ceweju ip.

²⁸ — Ocejū Judeuyũ — io'e. — Eyetaybit ocexe oce'aweropi Judeu'ūmat eju iam. Imēnpit kapusu Deus mo a'gu wara'an ma omukūyjojo. “Cedağ gu ewebe 'Judeu'ūmat xipat gu' i'e am,” i mo a'gu Deus o'e owebe — io'e. ²⁹ — Imēnpuye ojet eykay, Judeuyũ gu ma'gu eyju. Eywebe onomuwã buje dao ma ojet — io'e. — Odaobu'u gu wedot am eykay — io'e. — Apēgām eyju onomuwã? — Pedro o'e.

³⁰ Cornélio o'jekawēn Pedro eju.

— Tapu, kapusukuruy ijoce ma mo a'gu oğuy ija'a be — io'e. — Katpuesũ mo adi kawēnwēn oğuy Deus eju. Dao ma Deus ekawēn tojotjot'ukat o'jebapuk okay—doti isopsepat kukat — io'e. ³¹ — O'jekawēn oweju. “Cornélio,” i mo a'gu o'e owebe. “Ekawēn cocom Deus, jekawēnwēn ēn ceweju bima,” i mo a'gu o'e owebe — io'e. — “Deus itaybit ebubut'in'in iūmūm'uk eğuy tadaybotbocayũ be iam,” i mo a'gu o'e owebe — io'e. ³² — “Ebuywatwat'ukayũ'in cuy eğuju Jope ka be,” i mo a'gu o'e owebe — io'e. — “Ağokatkat cuy etomuwã. Pedro i ibutet. Simão duk'a be ixee omuy—ixee muğēgē'ukat tuk'a be—tiboğ cīcāati wābu beat'a be,” i mo a'gu owebe — io'e. ³³ — Imēneju dao ma obuywatwat'ukat oğuju edakoy am — io'e. — Xipat cīcā ajēm okay — io'e. — Gasũ soat wuyju ijoce Deus etabixe. Apēn Deus o'e ewebe iap cuy eğuwēn ocewebe. Soat cuy eğuwēn ocewebe — io'e Pedro be.

³⁴ Pedro o'jekawēn ceweju ip—Judeu'ūmayũ eju.

— “Judeuyũ kay acā òn,” i'e'em gu Deus. “Judeu'ūmayũ kay gu òn,” i'e'em gu Deus. Gasũ bit wetaybit iboam — io'e. — Deus xipan soat kuğ ijodiat kuğ. Püğ tağ ma ip ikuğ — io'e. ³⁵ — Soat Deus a'õ dağ jekuku'ukayũ cüğ ma cexe—Judeuyũ, Judeu'ūmayũ dak. Deus bikuyap tağ jekuku'ukayũ cüğ ma cexe—soat ip — io'e.

³⁶ Gasu Deus kawēn idipat o'ğudot ocewebe—Judeuyũ be — io'e. — “Jesus Cristo kay eyetabut puje wetakoma gu oce eykay,” i'e'em Deus wuywebe. Ixe Jesus soat kukukat.

37 “Gasū bit epeyewemubatisasaan cuy ‘Waram ġu ikērēat oceğujurūğ’ i’e am eybureyū be,” io’e’e João Batista. Imēn o’e’e soat pe Judéia eipi watwat pe. Eyetaybit iboam — io’e.

38 — Deus Jesus o’taē. Nazaré ka be osunuyiat o’taē. Deus jebiōğbuk o’ğūōm cebe—Jesus pe. Ja’ōbacaap o’ğūōm cebe. Jesus soat ka dağ oekukuku xipacat muğēğēm wara’acat peam. Ibiōğbuk kērēat o’ğujēmjēm Satanás a’ō kayayū bewi. Jesus imēn oekukuku soat em Deus a’ōbi jekukum puye — io’e. 39 — Apēn cuk adi Jesus o’e’e iap ocejojojo Judéia eipi dağ jekukum pima, Jerusalém ka be bima dak — Pedro o’e.

— Judeuyū kukukayū ma Jesus o’subamupaya korosa be yaoka am. 40 Deus pit waram Jesus o’ğutait — io’e. — Ebpūğ kabia ce’ūap. Xepxep xet kap puje, Deus Jesus o’ğutait waram — io’e.

— Jesus waram o’jebapuk jewekay itabucayū kay. Deus a’ōbi o’jebapuk. 41 Waram itait puje Jesus o’jebapuk soat kay ġu—ocekay acā. Ocekay o’jebapuk kuy bima Deus ocenaē buye — io’e. — Deus cuk ocenaē ocewebe Jesus muwēn ām itaybit’ūmayū be — io’e.

— Deus pe waram imutait puje, oceweju Jesus o’jekōn, o’tikōn tak. 42 “Kawēn idipat cuy epeğuwēnuwēn soat pe,” i mo a’ğū o’e Jesus ocewebe — io’e Pedro. — “ ‘Deus Jesus o’taē ixē be “Teyūku ikērēat kuğ Deus xe,” i’e am kūyjobit’ūmayū be. “Teyūku xipat Deus xe” i’e am kūyjobicayū be,’ i juy epe’e soat pe,” i mo a’ğū o’e Deus ocewebe. “ ‘Imēn ixē je’e soat pe—itabēğayū be, ce’ū’ūayū be dak,’ i juy epe’e soat pe,” i mo a’ğū o’e ocewebe — io’e Pedro.

43 — Kuyje dak Deus ekawēn muwēnuwēn’ukayū Jesus o’ğuwēnuwēn. “Ağokatkat omuyku,” io’e ip kuyje. “Cekay eyetabut pima, ja’ōbi Deus ikērēat ju’uk eywebewi,” io’e’e’e ip. Kuyje Deus ekawēn muwēnuwēn’ukayū imēn o’e’e’e Jesus muwēnuwēn — Pedro o’e.

44 Pedro kawēnwēn pima Deus biōğbuk o’kop Judeu’ūmayū kay.

Soat pe oōm—o’ya’i’jojo’iayū be—Judeu’ūmayū be. 45 Yağuy’ūm cīcā ip o’e Judeuyū—Jesus kay itabucayū—Pedro ejuayū. Yağuy’ūm ip o’e Deus jebiōğbuk o’ğūōm Judeu’ūmayū be buye. Tūybe wuywebe acā Deus jebiōğbuk ġūōm iān o’e ip.

46 Ya’ōba’arēmat’a’ōm kawēnwēn ip o’e Judeu’ūmayū.

— Deus, ēn xipat cīcā — io’e ip ya’ōba’arēmat’a’ōm. Judeuyū iboap o’ya’i’jojo. Imēneju Pedro o’jekawēn jebureyū eju—Judeuyū eju.

47 — Deus jebiōğbuk o’ğūōm cebe ip — io’e. — O’ğūōm cebe ip apēn cuk o’ğūōm wuywebe iap co’i — io’e. — Imēnpuye cedağ ġu du ocewebe ixeyū mubatisaan? — io’e. — Abu dak kuka o’e ocewebe “Cedağ ġu,” i? — Pedro o’e.

48 O'jekawēn Judeu'ūmayū eju dak.

— Epeyewemubatisasaan cuy “Wuykukukat Jesus ebek-itkit oceju gasū bit” i'e am soat pe eybureyū be — io'e cebe ip.

O'jewemubatisaan ip.

— Ibun ma juy eguy ocexe — io'e ip Pedroyū be.

Imēnpuye Pedroyū ibun osodop ip cebe ip.

11

1 Judéia eipi watwat o'yawēgcoco ip—Jesus emumujuyū. Warara'acayū dak o'yawēgcoco ip Jesus kay itabucayū. Judeu'ūmayū dak Deus ekawēn kay o'e iap awēg o'yawēgcoco ip. 2 Pūḡpūḡ Jesus a'ōkayayū'in iboap awēg kay ḡu o'e ip—Judeuyū. Tūybe soat Jesus kay itabucayū juy jedaypu'aḡobixeedakatkan iān o'e ip.

Jerusalém ka be Pedro ajēm puje ixeyū Judeuyū Pedro o'ḡukorēm.

3 — Pedro, apēn mo ēn tak ece? — io'e ip. — Apēnpuye mo ēn tak eōm Judeu'ūmat tuk'a be? — io'e ip. — Apēnpuye ēn tak mo ecekōn taypu'aḡobixeedakat'ūmayū eju? — io'e ip Pedro be.

4 Gebuje Pedro apēn o'jebapuk cebe ip iap o'ḡuwēn cebe ip. — Mēnpuk, obureyū! — io'e. — Eya'ōpicūḡcūḡ puk! — io'e. 5 — Jope ka be bima kawēnwēn mo oce Deus eju. Wexey jo'iat ojojoho. Kabi kadi wi paḡo boḡ kopkom iap mo ojojoho wexey jo'iat pe — io'e. — Okay kopkom o'e. Yabikirikirik o'e ebadipdip abi eju. 6 Xipan mo oceak cekay. Puca mo ojojoho—cūḡcūḡgayū, wurūrūḡayū dak, pupumayū dak, widayū dak. Soat ip i'opi wuyxe — Pedro o'e.

7 — Deus mo o'jekawēn oweju. “Pedro,” i mo o'e owebe. “Ixeyū juy eyaoka exan,” i mo o'e — io'e. 8 — “Ka'ūma, okukukat,” i mo oce cebe. “I'opi beku ocexe Judeuyū xe. Ojo'o ḡu buk,” i mo oce cebe — io'e Pedro. 9 — Imēnpuye Deus waram o'jekawēn oweju. “Exat ma ijop,” i mo o'e. “I'opiat beku' i'ūmḡu juy owebe,” i mo o'e owebe. “Ōn ma exan oḡūm. Imēnpuye i'opi ḡu ewebe,” i mo o'e owebe. 10 Ebpūḡ em Deus imēn o'jekawēn oweju. Paḡo boḡ waram o'jepa'ūm kabi kay — io'e.

11 — Gebuje ebapūḡ aḡokat kayū oajēm ocesopiat'a kay. Cesaréia ka wat cuk ip o'ḡujuat odakoy am. Cornélio i ibutet — io'e.

12 — Gebuje Deus biōḡbuk o'jekawēn oweju — io'e. — “Oju xe'e Judeu'ūmat eju?” i'ūmḡu juy ece owebe,” i mo o'e owebe — io'e. — Imēnpuye oju ceweju ip — io'e.

— Cornélio duk'a kay oju—Judeu'ūmat tuk'a kay — io'e. — Iboceayū dak o'ju ip oweju—6 beayū—Jope ka watwat —

io'e. — Soat mo ocajēm Judeu'ūmat tuk'a be—Cornélio duk'a be—omudocat tuk'a be — io'e.

¹³ — Cornélio mo apēn Deus ekawēn tojotjot'ukat o'jebapuk jekay iap o'ḡuwēn ocewebe: “Deus ekawēn tojotjot'ukat mo ojojoho,” i. “Cūḡ'i mo oḡuy oduk'a be,” i. “Ixe mo o'e owebe: ‘Ebuywatwat'ukayū'in cuy eḡuju Jope ka be,’ i,” i. “‘Simão Pedro juy etomuwā,’ i,” i. ¹⁴ “‘Ixe kawēn idipat ḡuwēn eywebe,’ i,” i. “‘Kawēn idipat co buje, Deus jedaxijo—ebadipyū dak taxijo’ i,” i. Imēn Cornélio mo o'e ocewebe — Pedro o'e.

¹⁵ — Iboam Cornélio e buje, Jesus mo oḡuwēn cebe ip—Judeu'ūmayū be — io'e.

— Ōn kawēnwēn pima Deus biōḡbuk o'kop cekay ip—Judeu'ūmayū kay. Cebe ip oōm. Apēn wuywebe oōm koap iap puxim oōm cebe ip. ¹⁶ Imēneju wuykukukat ekawēn kay mo oceḡebu. Wuykukukat mo o'e wuywebe: “João idibi be imubatisasan oeku,” i. “Eywebe bit Deus biōḡbuk jeōm,” i mo o'e wuywebe — io'e Pedro. ¹⁷ — Deus ma jebiōḡbuk o'ḡuōm wuywebe wuykukukat Jesus Cristo kay wuyetabut puye. Apēn kuy bima mo o'ḡuōm wuywebe iap co'i jebiōḡbuk o'ḡuōm cebe ip ḡasū. Cedaḡ osunuy Deus pe jebiōḡbuk muōm ām cebe ip. Imēnpuye “Cedaḡ ḡu Deus pe jebiōḡbuk muōm ām cebe,” i'ūmḡu oce ōn pit — Pedro o'e cebe ip.

¹⁸ Pedro a'ḡjo buje Jerusalém ka watwat o'jede ḡu Judeuyū. Pedro mukorēmap o'jepere ip.

— Ka'ūmḡu Deus co'iat xipacat! — io'e ip cebe. — Judeu'ūmayū dak ikērēat mujurūḡrūḡap epereap ojuy aco'i Deus — io'e ip. — Ibikuy aco'i ikērēat uk am cebewi ip. Soat em Deus xe jeedop ip je'ū buje — io'e ip. — Deus xipat cīcā! — io'e ip.

¹⁹ Estêvão e'ū buje o'jepōḡpōḡpōḡ ip itabucayū. O'jepōḡpōḡpōḡ ip warara'acayū ixeyū be ipiat o'supi'ajoat cīcā buye. Pūḡpūḡ ixeyū'in wūy ma o'ju. Fenícia eipi be o'ju ip. Chipre eipi be dak, Antioquia ka be dak. Ade kaka daḡ jekukum pima Jesus o'ḡuwēnuwēn ip jajēmapka watwat pe. Jesus o'ḡuwēnuwēn ip Judeu'ūmayū be ḡu—Judeuyū be acā.

²⁰ Pūḡpūḡ ixeyū'in o'ju Antioquia ka kay. Chipre eipi be osodopiayū o'ju ip Antioquia ka kay, Cirene eipi be osodopiayū dak.

Gebuje kawēn idipat o'ḡuwēnuwēn ip Judeu'ūmayū be—Grego a'ōm kawēnwēn'ukayū be.

— Jesus acā oceukukat — io'e ip cebe ip.

²¹ Deus ip o'subuywatwan cīcā wuykukukat Jesus muwēnuwēnayū. Imēneju adeayū oibu'un ip jetabut am jedobuyū'ūm'ūm ekawēn kay. Kuyap jetabucap o'jepere ip. Wuykukukat Jesus kay ip oitabun.

²² Gebuje Jesus kay itabucayū apēn Antioquia ka watwat itabut o'e iap awēḡ o'yawēḡtobuxik ip—Jerusalém ka watwat.

— Ade Judeu'ūmayū itabut o'e Jesus kay—Antioquia ka watwat — io'e itaybicayū.

Imēnpuye itabucayū kukukayū Barnabé o'ḡuju Antioquia ka be. ²³⁻²⁴ Xipat cīcāat osunuy Barnabé. Soat em Deus biōḡbuk a'ō daḡ oekukuku. Wuykukukat Jesus kay itabut cīcā osunuy.

Barnabé oajēm Antioquia ka be itabucayū kay—Jesus kayayū kay. Apēn cuk adi Deus xipacat o'ḡūm iboceayū be iap awēḡ tobuxik puje icokcok cīcā o'e. Soat ip o'ḡutaybitbin Deus ekawēn.

— Eyetabun cīcā juy epesop wuykukukat Jesus kay! — io'e cebe ip. — Ya'ō daḡ cuy epeku! Kūyjobin cuy epesop cekawēn kay — io'e cebe ip. Imēnpuye ade jījā oitabun wuykukukat Jesus kay.

²⁵ Gebuje Barnabé Saulo o'takoy. Tarso ka be o'ju Saulo dakoy am. O'takoy. O'tobuxik. O'jekawēn ceweju.

— Ga'a accepit Antioquia ka be — io'e.

— Ga'a — io'e.

²⁶ O'jepit ip—Barnabé, Saulo dak. Pūḡ koato ibo ka be osodop ip. Je'aweroro'uk ip osodop itabucayū eju. Ade itabucayū mutaybitbin'uk ip osodop. Antioquia ka be bima soat em warara'acayū o'e: — Cristo ebekitkit — i Jesus kay itabucayū be.

²⁷ Pūḡpūḡ Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū oajēm itabucayū kay—Antioquia ka beayū kay. Oajēm ip Barnabé Antioquia ka be bima, Saulo dak. Jerusalém ka bewi ip oajēm. O'je'awero ip itabucayū eju. ²⁸ Pūḡ ixeyū'in o'jekawēn itabucayū eju. Ibutet Ágabo i osunuy. Deus biōḡbuk ixé Ágabo o'ḡukūyjo apēn ḡuyjom je'bapuk iam. Imēnpuye o'jekawēn ceweju ip.

— Wuyrere jījā acesop! Wuyxat i'ūm soat ka daḡ — io'e cebe ip.

Cláudio ipi kukukan pima oireren ip apēn kuy bima Ágabo o'e iap taḡ. ²⁹ O'je'awero ip Jesus kay itabucayū.

— Ga'a dinheiro aḡuju warara'acayū be—itabucayū be—Judéia eipi watwat pe — io'e ip jewewebe. — Irere ip jekukum — io'e ip.

³⁰ Imēn soat ip jedinheiro muxipanpan'uk osodop ikuḡ pima. Imēnpuye Barnabé o'ḡuju ip Saulo dak. O'ḡuju ip dinheiro ūm ām itabucayū kukukayū be—irereayū kukukayū be.

12

¹ Ixeyū ekabia be Herodes Judeuyū kukukat osunuy. Ixe ipiat o'supi'ajoat Jesus kay itabucayū be. ² Koap Tiago o'yaokaat pajam. Tiago'ūm oe'ū—João waḡo'ūm.

³ Icockok o'e ip Judeuyū o'yaokaat puye—itabut'ūmayū. Imēnpuye Herodes Pedro o'taomūnat. O'taomūnat Judeuyū petatam pima. Ixe epeta bima pāo'a o'o'uk ip osodop—yamuyuhuhuptōmtēm'ūmat'a.

⁴ Taomūn puje Pedro o'guōmat daomūnmūnap'a be.

— Peta kap puje Pedro o'gūjēm guto daomūnmūnap'a bewi— Herodes o'e jewebe ma. — Ixe ekawēn cuy oya'ijo soat etabut pe — io'e jewebe ma.

Sorarayū o'gūju Pedro wiwi am. 16 be sorarayū o'gūju. Ebadipdipayū iwiwim o'e kabia buje. Ebadipdipayū guto iwiwim o'e ip kaxicuḡ. Ebadipdipayū guto iwiwim o'e ip katpuje. Ebadipdipayū guto iwiwim o'e ip ixima be. ⁵ Sorarayū ma xipan cīcā Pedro wiwim ip o'e cenapōnap puxim. Itabucayū bit kawēnwēn cīcā o'e ip Deus eju Pedro mujēm ām.

⁶ Herodes ma kajuk Pedro o'gūjēm daomūnmūnap'a bewi kabia buje. Deus ekawēn tojotjot'ukat pit o'gūjēm ixima be. Deus ekawēn tojotjot'ukat oajēm Pedro kay ixe exima be. Pedro ixet osunuy daomūnmūnap'a be. Ixet osunuy xepxep sorarayū pidase. Cem ibakirik osunuy correntebum. Sorara aḡ osunuy daomūnmūnap'a exīntabi be—badiat exīntabi be. Wara'at tak kacūḡ kadiat exīntabi be osunuy aḡ. ⁷ Deus ekawēn tojotjot'ukat o'jebapuk daomūnmūnap'a be. Dao ma oikabia. Jok. Pedro o'gūjuk jebum. O'ḡuwurūḡ.

⁸ — Daosuw! E'āy! — io'e cebe. — Ekop cuy okay! — io'e. O'jebuedu ipi ju Pedro bakirikpu—correntebu. Waram o'jekawēn Pedro eju Deus ekawēn tojotjot'ukat.

— Ekamixa juy eḡuōm — io'e. — Eyuk cuy eḡuōm — io'e cebe.

Pedro o'guōm.

— Eekabek cuy eḡuōm — io'e. — Ejot cuy onomuju — io'e cebe.

⁹ Gebuje o'jēm ip—Pedro, Deus ekawēn tojotjot'ukat tak. O'jēm ip ya bewi. Pedro o'jēm Deus ekawēn tojotjot'ukat nomuju. Kacūḡ kay ip o'ju. Pedro itaybit ḡu o'e apēn o'jebapuk okay iam. Tūybe wexeybi Deus ekawēn tojotjot'ukat cocom ōn iān o'e. ¹⁰ O'kap ip koapayū deḡ sorarayū deḡ. Waram o'ju ip. Āmap sorarayū deḡ ip o'kap. Oajēm ip kacūḡ kadiat exīntabi be. Yoboḡ cīcā osunuy. Cem cīcā osunuy. Icaat muḡēḡē osunuy. Ixe exīntabi kacūḡ kay wuyjēmjēmap exīntabi osunuy. Ixe exīntabi jekpiwa ma o'jewenomudip'uk. O'kap ip cedaḡ. Kacūḡ pe ip o'jēm. Uk'a ukpibubu daḡ ip o'kap. Deus ekawēn tojotjot'ukat Pedro o'suiwat. ¹¹ Pedro apēn o'jebapuk cekay iam o'yaḡuysan gebuje bit.

— Wetaybit ḡasū apēn o'jebapuk okay iam — io'e jewebe ma. — Deus jekawēn tojotjot'ukat o'ḡudot omujēm ām daomūnmūnap'a bewi — io'e jewebe ma. — Ixe omujēm

Herodes pe waokaap puxim — io'e. — Judeuyũ ma waoka ojuy. Deus pit odaxijo ixeyũ be waokaap puxim — io'e jewebe ma.

¹² Pedro o'ju Maria duk'a kay. Ixe Maria João Marcos xi osunuy. Ade Jesus kay itabucayũ awerom osodop ip ixe duk'a be. Deus eju kawēnwēn o'e ip.

— Daomūnmūnap'a bewi Pedro juy eġujēm — i'o'e'e ip Deus pe.

¹³ Pedro o'ju xīntabi be. Tagtagtag io'e xīntabi be. O'tomuwã tomudip'ukan. Ayacat oajēm xīntabi be—yaypan'isuat. Rode i ibutet osunuy. Oajēm abu tagtagtag io'e iap co am. ¹⁴ Ixe yaypan'isuat itaybit o'e Pedro a'ōm. Icocok cīcã o'e. Xīntabi o'tomudip'uk ġu. Badi oōm jebureyũ mukūyjom—itabucayũ mukūyjom.

— Pedro omuy xīntabi be — io'e cebe ip.

¹⁵ — Gujeat ġu eku! — io'e ip. — Pedro ġu eku. Adaodao ma ece — io'e ip.

— Pedro ma eku — io'e. — Wadaodao ġu. Pedro ma.

— Pedro ġu eku — io'e ip. — Pedro eju jekuku'ukat acã eku—Deus ekawēn tojtjot'ukat acã — io'e ip.

¹⁶ Pedro tagtagtag'i mabuk osunuy. Iōm pin o'e. Ibun pima acã xīntabi o'tomudip'uk ip. Pedro o'jojoho ip. Itabēġbēġ ip ijojom o'e.

— Pedro ma! — io'e ip.

Yaġuybabi'ūm ip o'e. ¹⁷ Imēnpit Pedro jebum o'e wēġwēġ'i ya'ōkareyap puxim.

Apēn Deus o'ġujēmat daomūnmūnap'a bewi iap o'ġuwēn cebe ip Pedro.

— Deus omujēmap cuy epeġuwēn Tiago be, warara'acayũ be dak wuykitpitpiyũ be—itabucayũ be — io'e.

O'jēm ibocewi. Wara'at ka kay o'ju.

¹⁸ Kabia buje Pedro o'tobuxik ġu taomūnmūnyũ wiwi'ukayũ. Yaġuybabi'ūm'ūm ip o'e Pedro ip o'tobuxik ġu ya be buye.

— Poma xe'e o'ju Pedro? — io'e ip. — O'jenapōn xe'e? — io'e ip jewebe.

¹⁹ Herodes Pedro o'ġudocat jewekay. Te'e ma jebuywatwat'ukayũ o'ġuju Pedro kudadam. Tobuxik pa'ore o'e ip.

Ibocewi Herodes o'jekawēn Pedro wiwim osodop'iyũ be.

— Apēn Pedro o'jēm daomūnmūnap'a bewi? — io'e. Cede ba'ore o'e ip. Imēnpuye Herodes jebuywatwat'ukayũ o'ġuju Pedro wiwim osodop'iyũ aokaan.

Herodes o'jēm Judéia eipi bewi. Cesaréia ka kay o'ju. Ibo ka be osunuy.

²⁰ Herodes itakoma o'e Tiro ka watwat kay, Sidom ka watwat kay dak. Kuy bima Herodes ebekitkiyū ixať tujowatwat'uk ip osodop Tiro ka watwat xan, Sidom ka watwat xan tak, ixať ūm ip ika be buye. Gasū bit oibu'un ip ixať tujowat am Herodes itakoma buye. Imēneju Tiro ka watwat o'je'awero ip Sidom ka watwat eju. Ixeyū Herodes buywatwat'ukat purem o'e. Ibuywatwat'ukat putet Blasto i osunuy. Ya'ōbuyxiat osunuy. O'ju ip Blasto kay. O'jekawēn ip Blasto eju.

— Ocebuiwan cuy ece — io'e ip cebe. — Ecekawēn cuy Herodes eju ocewebeam — io'e ip. — Ocebikuy ixe be waram oceburem i'e am — io'e ip. O'jekawēn ceweju Herodes mudinap ojuy. Herodes tak kabia o'guweğūn jekawēn ām jebekitkiyū eju.

²¹ Ixe ekabia bima ade jǰǰā iboceayū o'je'awero ip cekay. O'je'awero ip Herodes a'ĵjo am. Herodes jesay o'guōm—idip cīcāat. Oabik ipi kukukat abikbikap pe. Idip cīcāat pe oabik. O'jekawēn cīcā aweromayū be. Kawēnwēn pima aweromayū o'jewāwā ip ya'ōberen.

²² — Ağokatkat ġu teku—oceweju kawēnwēnat—Deus acā! — i napa ma o'e ip.

Ixe Herodes jewexe ya'ōbuyxi jǰǰā.

— Deus ġu ōn. Deus kukap puxim ġu juy epe'e okuğ — i'ūmġu o'e. — Deus acā ya'ōbuyxi—ōn pit ka'ūma — i'ūmġu o'e cebe ip.

²³ Imēnpuye Deus ekawēn tojotjot'ukat Herodes o'ğuwātaxipin. Nasēğpu o'tūnpu'o'o. Oe'ū.

²⁴ Imēneju adeayū Deus ekawēn o'ya'ĵjojo ip. Soat kaka dağayū o'ya'ĵjojo ip.

²⁵ Barnabé, Saulo dak dinheiro o'tujowat Jesus ebekitkiyū be—Jerusalém ka beayū be.

13

¹ Dinheiro ūm puje ip o'jepit Antioquia ka kay. João Marcos o'ju ceweju ip. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū osodop ip Antioquia ka be, Deus ekawēn imutaybitbin'ukayū dak. Ibūrū ma ibutet osodop ip: Barnabé, i. Simão i, Lúcio i, Manaém i, Saulo i. Ibūrū ma ibutet osodop ip. Simão xepxep putet osunuy. Wara'at ibutet Topayōn i osunuy. Lúcio Cirene ka bewiat osunuy. Manaém o'yaypan Herodes eju, Galiléia eipi kukukat eju.

² Deus biōğbuk o'jekawēn ixeyū ağokatkayū eju. Awerom ip osodop. Deus eju kawēnwēn pima, jekpiwan ma jewemurenuren pima dak, Deus biōğbuk o'jekawēn ceweju ip.

— Ōn ma kuy Barnabé otaē kapik am owebeam, Saulo dak — io'e. — Imēnpuye ixeyū juy epeḡujēm kapik am owebeam — io'e cebe ip.

³ Deus eju kawēnwēn pima, jewemurenuren pima dak, Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū Barnabé o'ḡujēm ibocewi, Saulo dak. O'jewebumōḡ ip Saulo abi jeje, Barnabé abi jeje dak. Imēn o'ḡujēm ip Deus a'ōbi.

⁴⁻⁵ Imuju'ibiyū o'ju Chipre eipi kay—tip'aweroroboḡ kay. Tip'aweroroboḡ putet Chipre i osunuy. Saulo o'ju Barnabé eju. João Marcos o'ju ixeyū buywatwat'ukan. O'ju ip apēn Deus biōḡbuk o'e cebe ip iap taḡ. O'ju ip Selêucia ka daḡ Chipre eipi kay cum pima. Selêucia ka tiboḡcīcāati wābū osunuy. Oajēm ip. Jay. Oōm ip kobexixi be Selêucia ka be bima. O'timudek ip kobexixi daḡ. Oajēm ip Salamina ka be—tip'aweroroboḡ pe.

Iboce yajēm puje Deus ekawēn o'ḡuwēnuwēn ip. Oōm ip Judeuyū e'aweroroap'a be Deus eju kawēnwēnap'a be. Deus ekawēn muwēn ām ip oōm. ⁶⁻⁸ Soat tip'aweroro daḡ oekuku ip Deus ekawēn muwēnuwēn. Pafos ka be ip oajēm. Wamoat o'tobuxik ip ibo ka be. Wamoat putet Barjesus i osunuy. Barjesus xepxep ibutet osunuy. Wara'at ibutet Elimas i osunuy. Judeu osunuy wamoat. Ibukaypat osunuy. Ixe Barjesus tip'aweroroboḡ watwat muḡuykuku'uk osunuy.

— Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat ōn — io'e'e cebe ip napa ma.

Ixe wamoat Sérgio Paulo eju osunuy—iecuḡap eju. Sérgio Paulo itaybit cīcāat osunuy.

Gebuje Sérgio Paulo Barnabéyū o'tomuwā. Deus ekawēn co am o'tomuwā ip.

— Deus ekawēn cuy eḡuwēn owebe — Sérgio Paulo o'e cebe ip.

Sérgio Paulo ma Deus ekawēn co pin cīcā osunuy. Barjesus pit ibu'u o'e Sérgio Paulo be Deus ekawēn coan. Imēnpuye Barjesus Barnabéyū awēḡ o'yawēḡmukērērēn. O'yawēḡmukērērērēn ibu'u jījā buye Sérgio Paulo be Jesus kay itabut am. Barjesus Sérgio Paulo mubu'un ojuy osunuy Jesus kay itabucap puxim.

⁹⁻¹² Gebuje Saulo o'jeak cīcā wamoat kay—Barjesus kay. Kūyjobit cīcā o'e Deus biōḡbuk a'ō kay. Ya'ōpuruḡ o'jekawēn Barjesus pe—wamoat pe.

— Satanás ebekit ēn — io'e. — Xipacat kay ḡu ēn—pūḡ em tak ka'ūma — io'e. — Wuymuḡuykukukum ēn — io'e. — Soat em ēn ikērēat mujurūḡrūḡ — io'e. — Deus e ie cūḡ. Ēn pit wara'acayū mubu'u'un Deus e daḡ cekuap puxim ip. Ēn ikērēat mujurūḡrūḡap epereperem ḡu. Imēnpuye Deus ipiat

supi'ajoat ewebe ġasū — io'e. — Deus jetamu'ūm cuk adi ikêrêat egujurūgrūġ iap teim. Ade kabia ġu eta'ūm ecesūy pūġpūġ ā — io'e wamoat pe—Barjesus pe.

Wamoat dao ma o'suta'ūm. Wuyjojom ġu o'e. Warara'acat kudadam o'e jeba co am—jedujowat am. Imêneju iecuġap Sérgio Paulo oitabun Deus ekawēn kay.

Deus ekawēn imutaybitbin osodop ip Barnabéyū. Paulo xepxep ibutet osunuy—Saulo i, Paulo i dak. Paulo i ibutet osunuy Grego a'ōm. Saulo i ibutet osunuy Hebreu a'ōm. Sérgio Paulo wuykukukat ekawēn kay jġā osunuy.

¹³ Gebuje Paulo o'jēm Pafos ka bewi, cewejuayū dak. O'ju ip Perge ka kay Panfília eipi beatka kay. Kobexixi daġ ip o'ju.

Gebuje João Marcos o'jepit Jerusalém ka kay. Oibu'un Paulo eju, Barnabé eju dak. O'jeok cewejuwi ip.

¹⁴ Gebuje Paulo oajēm Antioquia ka kay, Barnabé dak. Ijop Antioquia ka Síria eipi be ġu osunuy—Pisídia eipi be osunuy.

Sábado bima o'ju ip Judeuyū e'aweroroap'a kay—Deus eju kawēnwēnap'a kay. Oabik ip. ¹⁵ Moisés ekawēntup o'tupcoco ip, Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū ekawēntup tak. Uk'a kukukayū o'jekawēn Pauloyū eju.

— Ocebureyū — io'e. — Wuymucokcok am Deus ekawēn muwēn pin pima juy epeyekawēn — io'e ip.

¹⁶ Gebuje Paulo o'āy jekawēn ām. Wēġwēġ'i o'e jebum igo'a beayū muymūġ ām. O'jekawēn cebe ip.

— Tapupuyū — io'e. — Pūġpūġ ey'in Israel naxeġebitbit—Judeuyū. Warara'acayū Deus kay eyetabut Judeuyū etabucap puxim — io'e. — Eya'ōpicūġcūġ cuy wa'ō kay — io'e. ¹⁷ — Deus kuyjeayū o'taē wuy'in. Judeuyū ma o'taē jebekitkiyūm. Wuyetabut ixē Deus kay — io'e. — Deus ip o'ġu'acoġ cīcā Egito eipi be bima — io'e. — Xīpan cīcā ip o'jukuk. Egito eipi bewi ip o'tujujēm, ya'ōbaca jġā buye. ¹⁸ Uk'a'ūmat taġ oekuku ip pūġ koato ġu—40 koato bun. Deus yukpiceġe ġu bit ikuġ ip osunuy kūyjobit ġu ma'ġu ip. ¹⁹ Deus 7 be ipi watwat o'ġu'ūmu'ūm Canaā eipi watwat. Imu'ūm puje cebekitkit Canaā eipi o'jat jeipim — io'e.

²⁰ — Gebuje Deus ibimāmāmāyū ekawēn coco'ukayū o'jomuy kuyayū kukukan. Canaā eipi be osodop ip ade jġā koato—450 koato. Jekawēn muwēnuwēn'ukayū o'jomuy ġūyjom ixeyū mukūyjojo'ukayūm. ²¹ Samuel koap osunuy Deus ekawēn muwēnuwēn'ukan. Guyjom kuyjeayū o'e Deus pe: “Aġokatkat cuy ejomuy ocekukukan,” i — io'e Paulo.

— Imēnpuye Deus Saulo o'jomuy Canaā eipi watwat kukukan kuyayū kukukan. Saulo Quis ipot osunuy. Ixē Benjamim diwat osunuy. Ixē Canaā eipi watwat kukukat osunuy

40 koato. ²² Deus oibu'un Saulo be jebekitkiyũ kukukan. Ixe o'ju'uk jebekitkit kukap puxim — io'e.

— Gebuje Deus Davi o'jomuy jebekitkit kukukan Saulo dieg. Davi Deus ebekitkit kukukat osunuy Deus bikuyap tağ. Deus imēn Davi o'ğuwēn:

Wetaybit Davi soat em obikuyap tağ jekukum iam, i. Ixe Jessé ipot wa'õ kay jekukum soat em ma, i.

²³ Deus imēn Davi o'ğuwēn. Deus o'e kuyje:

Davi naxegebitbit oğuju eydaxijo am, i — io'e Paulo.

— Gebuje Deus Jesus o'ğuju Judeuyũ daxijo am apēn cuk adi o'e'e'e iap tağ — io'e. — Jesus Davi naxegebit osunuy. ²⁴ João Batista oajēm Jesus adeayũ mutaybitbin awap. Imubatisasan oeku. Ixe João Batista o'e Judeuyũ be: “Eyğuyçũğçũğ cuy epesop ikērēat kuğ puye,” i. “Ikērēat mujurũğrũğap cuy epeyepere,” i. “Epeyewemubatisasaan cuy,” i.

²⁵ — João jekapikap eperem pima, imēn o'e Judeuyũ be: “Tũybe ēn Deus emunaē iān eyju e'em owebe,” i. “Eyxe õn Deus emunaē,” i. “Eyemuwiwi ğu õn pit,” i. “Ya'õbuyxi jĩjāat omuyku onomuju,” i. “Õn pit wa'õbuyxi ğu,” i. “Cedağ ğu owebe we'atoro am suiuk muwepak am wa'õbuyxi'ũm puye,” i. João imēn o'e — io'e Paulo.

²⁶ — Obureyũ — io'e. — Pũğpũğ ey'in Abraão naxegebitbit. Warara'acat ey'in Judeuyũ ğu. Inaka eyetabut Deus kay Judeuyũ etabucap co'i — io'e. — Deus wuydaxijojop awēğ o'yawēğmuwēn wuywebe — io'e. ²⁷ — Imēnpit Jerusalém ka watwat itaybit ğu o'e Jesus wuydaxijojoukat iam. Ika kukukayũ dak itaybit ğu o'e ip iboam. Soat jebodoydoyap kabia be Judeuyũ ya'õberen tupcoco'uk ip osodop je'aweroroap'a—Deus ekawēnmuwēnuwēn'ukat emudupmubararaktup. Soat Sábado bima ip tupcoco'uk osodop. Imēnpit itaybit ğu ip apēğape xe'e ijoptup ekawēn iam. “Jesus cuy je'ũ ikērēat kuğ puye,” io'e ip napa ma. Kuyje Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ o'e'e'e iap tağ Jesus o'yaoka ip — io'e Paulo.

²⁸ — Ixeyũ mo o'jekawēn Pilatos eju—ieçugap eju. Jesus ikērēat o'jukuk ğu—pũğ em tak ka'ũma. Inaka “Jesus cuy eyaokaat,” i mo o'e ip Pilatos pe. ²⁹ Imēn ibararak opop Deus ekawēn tup pe. Soan o'e'e ip Jesus pe apēn Deus emunaē jukuk ip iaptup ekawēn tağ. Apēn ip o'tupmubarararak iap ekawēn tağ o'jebapuk ğasũ — io'e.

— Iğodup ekawēn tağ soat ebapuk puje warara'acayũ ma Jesus'ũm jebit mo o'ğukop korosa ejuwi. Witabikũy be adi o'jomõğ ip. ³⁰ Deus pit waram Jesus o'ğutait. O'ğuyyu ce'ũ'ũayũ dopap pewi — io'e.

31 — Gebuje waram o'jetait'iat o'jojojo ip Jesus eju oekukuiayū. Ibun oeku ip ceweju—Galiléia eipi bewi ceweju o'jēm'iyayū—Jerusalém ka kay ceweju o'ju'iyayū. Ade kabia ceweju oeku ip waram o'jetait'iat eju — io'e.

— Gasū ixeyū ma icēmān Jesus muwēnuwēn Judeuyū be. O'jojojo ip iap muwēnuwēn ip gasū. ³²⁻³³ Ocejū dak kawēn idipat muwēnuwēn eywebe. “Waram wemunaē oğutait waram ce'ūap puxim,” io'e Deus kuyje wuydobuyū'üm'üm pe. Gasū Jesus o'ğutait apēn cuk adi o'e'e'e iap tağ. Imēn e'em Deus ekawēntup—Salmodup—jebidododonaptup—xepxeptupatup:

“Ēn okpot,” i'e'em Deus, i. “Gasū òn ebay oce,” i'e'em Deus, i.

Imēn e'em Salmodup.

34 — Kuyje Deus o'e: “Waram wemunaē oğutait waram ce'ūap puxim,” i. Imēn e'em Deus ekawēn tup:

“Xipacat oğūm ewebe,” i juk adi oce Davi be, i. “Obu'u ġu xipacat ūm ām ewebe,” i juk adi oce Davi be, i. Xipacat oğūm ewebe apēn cuk adi ocecece Davi be iap puxim, i.

35 — Imēn e'em wara'atup pe jebibododonaptup—Salmodup:

Wetaybit ekpot'üm iwan ġu ēn ierepap puxim iam, i. A'ō kay kūyjobit cīcāat iwan ġu ēn, i.

Ixe imēn Jesus o'ğuwēn. Imēn e'em Salmodup — io'e. ³⁶ — Icēmān Davi'üm oe'ū. Itabēğ puje Deus ekawēn tağ oekukuku — io'e. — Icēmān Davi'üm o'jomōğ ip witabikūy be jedobuyū'üm'üm etaypi tēğ. Davi'üm ma oierep. ³⁷ Jesus'üm pit oierep ġu Deus waram o'ğutait puye — io'e.

38 — Obureyū — io'e. — Eyetaybin cuy epesop Deus ikērēat uk'uğ wuywebewi Jesus oe'ū buye iam. Ixe Jesus muwēnuwēn òn eywebe. ³⁹ Moisés ekawēn tağ jekukum pima wuya'ōbaca ġu juk adi ajop waram ikērēat kukap puxim. Jesus kay wuyetabut pima bit Deus ja'ōbacaap ūmūm wuywebe waram ikērēat kukap puxim — io'e.

⁴⁰⁻⁴¹ Imēn e'em Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū emudupmubararaktup—kuyayū emudupmubararaktup:

Eyetabut'üm cīcā eyju! i. Eybu'u jījā eyetabut am okay, i. Eyetabēğbēğ cuy epesop! Epeap eyetabut'üm puye, i. Ōn Deus. Eywebe i'e ba'oreap oğubapuk eyetabutpe, i. Imēnpit eyetabut'üm okay epe'e, i. Warara'acat pe eymukūyjo buje dak, eyetabut'üm okay epe'e, i.

Imēn e'em Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū emudupmubararaktup — Paulo o'e.

— Eyday'em'um cuy epesop Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū o'e'e iap tağ je'bapukap puxim eywebe — io'e cebe ip—Judeuyū be.

42 Je'aweroroap'a bewi Pauloyū jēm puje, Judeuyū o'jekawēn ceweju ip.

— Waram cuy epe'e ocemukūyjom iboam — io'e ip. — Wara'at Sábado juy ejot ġuto — io'e ip Judeuyū.

43 Ce'awero epere buje tak ġu ip o'ju Pauloyū kay—Judeuyū, Judeu'ūmayū dak—Judeuyū etabucap co'i Deus kayayū. Pauloyū o'jekawēn ceweju ip.

— Soat em ma Deus xipan wuykuġ — io'e ip. — Soat em cuy ġebum epesop iboap kay — io'e ip Pauloyū.

44 Waram pimaat esábado tak ġu o'je'awero Deus ekawēn com iġo ka beayū.

45 Adeayū e'aweroap tobuxik puje Judeuyū oitabutkarey Pauloyū kay. Paulo ip o'ya'ōmuwarururun—Jesus kay itabut'ūmayū. O'jomuymuy jġjā ip.

46 Gebuje Pauloyū iparara'ūm cġcā o'jekawēn ceweju ip—Judeuyū eju.

— Cedaġ osunuy ocewebe koam Deus ekawēn muwēn ām eywebe, eyju Judeuyū buye — io'e. — Cekawēn kay ġu eyju bit — io'e. — Eybu'u Jesus pe eydaxijoan, eywebe ipiat'ajoap puxim — io'e. — Eybu'u eyaġuyisum eyekuam — io'e. — Imēnpuye warara'acat pe juy oceġuwēn Deus ekawēn—Judeu'ūmayū be — io'e. 47 — Imēġām Deus cuk ocemuju. Kuyje Isaísat Cristo o'ġuwēn. Imēn o'e:

Ōn cuk enaē wekawēn muwēn ām Judeu'ūmayū be, i. Kabia buje wuyetaybit wuyeku am, i. Imēnpuxim wekawēn co buje Judeu'ūmayū itaybit je'e apēn Deus soat taxijojom iam, i. Soat wekawēn kayayū otaxijo, i.

Imēn Deus o'e kuyje — io'e Paulo. — Imēnpuye Judeu'ūmayū be juy oceġuwēn Deus ekawēn — Paulo o'e.

48 Judeu'ūmayū icokcok cġcā ip o'e iboap co buje.

— Ka'ūmġu Deus ekawēn co'i xipat — io'e ip. Soat itabut o'e Jesus kay, jexe jenuy am Deus emunaēyū.

49 Gebuje Jesus kay itabucayū wuykukukat ekawēn o'ġuwēnuwēn soat pe itaybit'ūmayū be. Soat ibo eipi daġ oekuku ip wuykukukat ekawēn muwēnuwēn.

50 Judeuyū oitakomān Pauloyū kay. O'jewawē ip aġokatkayū eju—ibo ka kukukayū eju. Aoyū eju dak o'jewawē ip—ya'ōbuyxiayū eju. Ixeyū aoyū Deus a'ō kay ip osodop. Imēnpit itakoma ip o'e Pauloyū kay.

Pauloyū ip o'yawēġmukērērērēn. Imēnpuye soat ip itakoma jġjā o'e Pauloyū kay. Jeipi bewi ip o'ġujēm. 51 O'jēm Pauloyū. Jesandália ip o'ġupoypoy ibo ka bewi jejēm puje “Eyukpiwat Deus xe ocekawēn co pin'ūm puye” i'e am ibo ka watwat pe. 52 Itabucayū bit icokcok cġcā o'e—Antioquia ka beayū. Ibiōġbuk xipacat cebe ip osunuy.

14

¹ Icônio ka kay ip o'ju Pauloyũ. Oõm ip Judeuyũ e'aweroroap'a be—Deus eju kawēnwēnap'a be. Kawēn idipat o'guwēn ip iġo'a be. Imēnpuye tak ġu ip oitabun Jesus kay—Judeuyũ, Judeu'ũmayũ dak. ² Judeuyũ kukukayũ bit Pauloyũ o'yawēġmukērērēn—itabut'ũmayũ. O'yawēġmukērērēn ip Judeu'ũmayũ be cekayap puxim. Imēnpuye itakoma o'e ip Pauloyũ kay Judeu'ũmayũ.

³ Gebuje Pauloyũ wuykukukat o'guwēnuwēn soat pe—Icônio ka watwat pe. Ibun cīcā ip osodop ibo ka be. Pūġ kabia ġu ip osodop Icônio ka be, ade oitabun Jesus kay buye. Iparara'ũma wuykukukat o'guwēnuwēn ip.

— Deus xipan soat kuġ wuykuġ — io'e'e ip. Wuywebe i'e ba'oreap o'ġubapukpuk ip Deus a'õbi. Deus a'õbacaap o'ġubapukpuk ip soat etabutpe. Deus ibo ka watwat o'ġutabun Pauloyũ ekajwēn kay.

— Paulo icēmān e'em — io'e ip.

⁴ Imēneju pūġ taġ ġu o'e ip Icônio ka watwat—wara'at taġtaġtaġ ma. Pūġpūġ ixeyũ'in Judeuyũ kay ip o'e. Warara'acayũ bit Jesus emumujuyũ kay o'e.

⁵ Gebuje pūġpūġ Icônio ka watwat o'jekawēn jeka kukukayũ eju—Judeuyũ, Judeu'ũmayũ dak.

— Ikērēm cuy ip ajukuk. Ayabuġbuġ cuy ip wita'am — io'e ip.

⁶ Pauloyũ jaoka ojuyap o'yawēġtobuxik. Imēnpuye dao ma o'jēm ip Icônio ka bewi. Wara'at ka kay ip o'ju. Lистра ka kay ip o'ju Derbe ka kay dak, iġo ka korerenatka kay dak. Ixeyũ ka Licaõnia eipi be opop. ⁷ Kawēn idipat muwēnuwēn oekuku ip soat kaka daġ soat pe ya'ġjo am.

⁸ Taokērēat kay Pauloyũ oajēm. Taokērēat Lистра ka be osunuy. Ikap'isum pin ma taokērē osunuy. Cexiġxīġ pa'ore osunuy. ⁹ Soat Paulo o'e'eiap o'ya'ġjojo. Paulo o'jeak cīcā cekay.

— Deus kay teku itabut jemu'adaam — Paulo o'e jewebe ma.

¹⁰ O'jekawēn taokērēat pe.

— E'āy — io'e. — Cūġ'i ece — io'e ya'õberen cebe.

Taokērē tūibit o'āy. Xipan o'jexiġxīġ. ¹¹ Paulo be imu'ada buje, o'jewāwā ip ya'õberen Lистра ka watwat.

— Deusyũ o'kop wuykay! — io'e ip ja'õm. — Aġokatkayũ jojo'i ip! — io'e ip jewewebe.

Tūybe Pauloyũ deusyũ iān o'e ip. O'jewāwā ip Paulo a'õm ġu—ja'õm ma.

¹² — Wuyedeus teku! — io'e ip napa ma. — Júpiter teku! — io'e ip Barnabé muwēnuwēn.

— Wuyedeus tedaku! — io'e ip napa ma. — Mercúrio teku! — io'e ip Paulo muwēnuwēn.

Imēn o'e ip Paulo cekawēnxi buye. Listra ka watwat edeusbaro butet Júpiter i osunuy, Mercúrio i dak.

¹³ Ixeyū edeusbaro duk'a kukukat oajēm Pauloyū kay—Júpiter tuk'a kukukat. Biopak o'tujuajēm. Yaoka ojuy ip imupik am Pauloyū wap. Tūybe deus iān o'e ip. Tumūntitit o'titujuažēm biopak akārāsū eju titmukirik am Pauloyū ya'ōbuyxi cekay ip puye. O'tujuajēm ip aḡoka ekorara exĩntabi be. Júpiter tuk'a iboce o'yanuy. Tūybe teyūku wuyedeusyū iān o'e ip. ¹⁴ Apēn e ojuy ip ocewebe iam jetaybin puje, yaḡuybabi'ūm cīcā Pauloyū o'e.

— Tūybe oceju deusyū iān o'e ip — io'e Paulo jebure be—Barnabé be. Jesay o'ḡuwek ip jaḡuybabi'ūmap mubapuk am ibo ka watwat pe.

Pauloyū o'jedau ajēmayū kay. O'jekawēn ceweju ip.

¹⁵ — Tapupuyū — io'e. — Imēn ḡu juy epe'e ocewebe! — io'e. — Deus ḡu oceju—aḡokatkayū acā! — io'e. — Oceju dak eyjo'i ma — io'e. — Ocažēm ijoce kawēn idipat muwēn ām eywebe. Eymubu'un am eyedeusbaroyū kay ocažēm ijoce. Te'e ma eyetabut ixeyū kay — io'e ip Listra ka watwat pe. — Deusbaroyū kay eyetabucap cuy epeyepere! — io'e. — Deusat kay juy eyetabun epesop. Deusat soat em itait omuy. Ixe kay acā eyetabun cuy epesop — io'e. — Ixe kabi o'ḡuḡē, ipi dak. Tiboḡ cīcāati dak o'timugē. Ixe soat o'ḡuḡē—kabi daḡat, ipi daḡat tak, tiboḡ cīcāat daḡat tak — i'e'em ip. ¹⁶ — Deus kuyjeayū o'jepere jekpiwan ma ip jeku am—Judeuyū, Judeu'ūmayū dak — io'e. ¹⁷ — Imēnpit Deus xipacan e'e'uk osunuy soat peam ijodiat peam. Imēn ōn soat podi ma xipat iam wuymutaybitbin. Ixe muba'at muajēmjēm kabi bewi wuywebe. Ixe kadai mu'aypapan wuywebe i'o am. Deus soat em wuyemukaypinput ūmūm wuywebe wuy mucokcok am. Deus imēn xipan wuykuḡ ibikuy wuywebe wuyetabut am cekay buye — io'e ip.

Imēn Paulo Listra ka watwat o'ḡutaybin Deus ekawēn.

¹⁸ Listra ka watwat biopak aoka ojuy jĩjā tūybe Pauloyū deusyū iān o'e ip puye. Pauloyū bit o'ḡubu'un ip biopak aoka am.

¹⁹ Judeuyū oajēm Pauloyū kay—itabut'ūmayū. Oajēm ip Antioquia ka bewi, Icônio ka bewi dak. Listra ka be ip oajēm. Ade o'ḡubu'un ip Pauloyū kay. O'ḡutakomān ip cekay ip.

Imēnpuye Paulo o'yabuḡbuḡ ip yaokaap ojuy. Kururuḡ Paulo o'tujujēm ip jeka bewi—Listra ka bewi. Kacūḡpe o'jepere ip. Tūybe oe'ū iān o'e ip. ²⁰ Paulo bit o'āy Jesus kay itabucayū cekay ce'awero buje. Waram oōm Listra ka be.

Kuyaje Paulo o'kop Derbe ka be Barnabé eju. ²¹ Kawēn idipat o'ḡuwēnuwēn ip Derbe ka watwat pe. Imēnpuye tak ḡu oitabun ip Jesus kay.

Gebuje o'jepit ip jedocap e daḡ ma. Listra ka daḡ ip o'jepit Icônio ka daḡ tak, Antioquia ka daḡ tak. ²² Jesus a'ōkayayū jojom ip o'jepit. Ixeyū a'ōmucanucan oekuku ip. Yawēwēm ip oekuku. Paulo o'jekawēn ceweju ip.

— Jesus kay eyetabucap cuy epeyepere ḡu — io'e. — Jesus kay wuyetabut pima, warara'acat ipiat supi'ajoat wuywebe — io'e.

— Guyjom pit Deus xe acesop. Ixe soat kukukan pima, cexe ma acesop soat ya'ō kay kūyjobit pima — io'e cebe ip.

Paulo soat kaka daḡ oeku Barnabé eju.

²³ Ixeyū dak aḡokat kayū o'taē Jesus day itabucayū kukukayūm. Soat kaka daḡwi o'taē ip. Jekpiwa ma o'jewemurun ip jekawēn ām Deus eju. Deus eju o'jekawēn ip o'taē'ibiyū beam. Imēn o'jekawēn ip Deus eju:

— Ocekukukat — io'e ip Jesus pe. — Iteyū aḡokat kayū juy ejukuk xipan, ekay itabut ip puye — io'e ip Deus pe.

²⁴ O'kop ip Panfília eipi daḡ, Pisídia eipi daḡ tak.

²⁵ Gebuje waram Deus ekawēn o'ḡuwēnuwēn ip Perge ka be. Atália ka daḡ ip o'kop.

²⁶ Antioquia ka kay ip o'ju waram. Kobexixi daḡ ip o'ju. Koap jejēmap ka be ip oajēm—Antioquia ka be.

— Xipan cuy ixeyū ejukuk kapikpiḡ pima—ekawēnmuwēnuwēn pima — i mo o'e itabucayū Deus pe ibo ka be koap cēm pima.

²⁷ Oajēm ip ma'ḡuto Antioquia ka be jekapikap o'jepere ip puye. Paulo ekawēn co am o'je'awero ip soat Jesus a'ōkayayū.

Gebuje Paulo apēn Deus ixeyū buywatwanap o'ḡuwēn cebe ip. Apēn soat kaka daḡ oekuku ip iap o'ḡuwēn.

— Deus juk adi oca'ōmucanucan osunuy Jesus muwēnuwēn pima — io'e. — Judeu'ūmayū be ocemuju jekawēn muwēn ām — io'e. — Tak ḡu ip oitabun Jesus kay — io'e cebe ip.

²⁸ Ibo ka be osodop ip ūm kaxi. Jesus a'ōkayayū xe osodop ip ibun ma.

15

¹ Judeuyū o'ju Antioquia ka kay—Judéia eipi bewiyayū. Oajēm ip.

Gebuje cedaḡ ḡu Jesus kay itabucayū o'ḡutaybin ip—Judeu'ūmayū o'ḡutaybin ip.

— Moisés ekawēn taḡ eyedaypu'aḡobixeedakat'ūm pima, Deus jeydaxijo ḡu — io'e ip napa ma itabucayū be.

² Imēneju Pauloyū o'jewa'ōxikxik cīcā ceweju ip Judéia eipi bewiacat eju. Imēnpuye Jesus a'ōkayayū itaybin pin o'e ip apēn ġu paxi cūġ ma wuyxe iam.

— Acesuxeedakat tu Moisés ekawēn taġ? Acesuxeedakat ġu xe'e? — io'e ip jewewebe.

Imēnpuye ip Paulo o'ġuju Jerusalém ka be, Barnabé dak, jebureyū dak.

— Jerusalém ka be juy epeju — io'e ip. — Epeju juy jekawēn ām Jesus emumujuyū eju—itabucayū kukukayū eju dak — io'e ip. — Epeyewawē juy ceweju ip. “Acesuxeedakat tu Moisés ekawēn taġ? Acesuxeedakat ġu xe'e?” i juy epe'e cebe ip — io'e ip.

³ Pauloyū o'jewemuwēn cebe ip. O'jēm ip Antioquia ka bewi.

O'ju ip itabucayū kukukayū kay. Cucum pima Fenícia eipi daġ o'kop ip, Samaria eipi daġ tak. Soat ka daġ o'je'awero ip itabucayū eju cucum pima.

— Ade jījā Judeu'ūmayū kuyap jetabucap o'jepere ip — io'e ip. — Jesus kay ip oitabun — Pauloyū o'e cebe ip.

Icokcok cīcā ip o'e itabucayū iboap awēġ tobuxik puje—Fenícia eipi watwat, Samaria eipi watwat tak.

⁴ Oajēm ip Jerusalém ka be. O'ju ip itabucayū kukukayū kay. Itabucayū kukukayū ip o'tobede, Jesus emumujuyū dak, wara'acayū itabucayū dak. Itabucayū kukukayū o'je'awero ip cece.

Gebuje Paulo o'jekawēn cebe ip.

— Deus cuk adi ocebuywatwatn kawēn idipat muwēn ām — io'e. — Pūġ ġu Judeu'ūmat oitabun Jesus kay—ade jījā ma! — io'e Paulo.

⁵ Pūġpūġ pit Fariseuyū o'āy Paulo mukorēm ām—Jesus kay itabucayū.

— Ixeyū dak cuy Moisés ekawēn taġ jeku, itabut ma'ġu ip Jesus kay — io'e ip. — Jedaypu'aġobixeedakat cuy ip cekawēn taġ — io'e ip te'e ma. Imēnpuye Pauloyū o'jewa'ōxikxik cīcā Fariseuyū eju.

⁶ Gebuje Jesus emumujuyū o'je'awero ip Jesus kay itabucayū kukukayū eju. O'jewawēwē jījā ip.

— Apēntak cedag wuywebe Judeu'ūmayū mutaybit am Jesus kay itabun ip puje? — io'e ip jewewebe. — “Moisés ekawēn taġ cuy epeku,” i du ace'e cebe ip? Imēn ġu xe'e ace'e cebe ip? — io'e ip jewewebe.

⁷ O'jekawēn cīcā ip jeweweju jewemudin ām. Ibun cīcā ip o'jewa'ōxikxik wara'at taġtaġtaġ i'eap puxim.

Pedro o'jekawēn soat pe aweromayū be.

— Okitpitpityū — io'e. — Eya'ōpicūġcūġ cuy epesop wekawēn kay — io'e. — Kuy bima Deus onaē kawēn idipat

muwēn ām Judeu'ūmayū be. Eyetaybit iboam — io'e. — Ixe mo omuju ibikuy osunuy ixeyū mutabut am jekay buye. ⁸Deus itaybit apēn wuyju jewaḡuyḡuy iam — io'e.

— Ixe mo jebiōḡbuk o'ḡudot Judeu'ūmayū kay apēn wuykay o'ḡudot iap co'i. Imēn Judeu'ūmayū kay dak ōn iam wuy-mutaybitbin o'e Deus. ⁹ Soat ipi daḡayū ibit ma Deus xe. Soat jewejojo'i ma ip cexe. Imēnpuye Deus ikērēat o'ju'uk Judeu'ūmayū bewi Jesus kay ip itabut puye. O'ju'uk apēn wuywebewi ikērēat o'ju'uk iap co'i — io'e. ¹⁰ — “Cedaḡ ḡu Deus pe jebiōḡbuk muōm ām cebe ip, Moisés ekawēn taḡ ḡu ip puye,” i du eyju e'em? — Pedro o'e. — Iba'ore osunuy wuydobuyū'ūm'ūm pe ixē ekawēn taḡ jeku am. Wuywebe dak iba'ore. Iba'ore kuka o'e Judeu'ūmayū be dak. Imēnpuye “Moisés ekawēn taḡ cuy epeku,” i'ūmḡu juy ace cebe ip—Jesus kay itabun'isuayū be. ¹¹ Wuykukukat Jesus wuydaxijom cekay wuyetabut puye. Wuydaxijom xipan wuykuḡ puye. Imēnpuxim Judeu'ūmayū dak idaxijo itabun puje ip — Pedro o'e.

¹² Guyjom Pauloyū o'jekawēn aweromayū be.

— Deus mo ocemuju kawēn idipat muwēn ām Judeu'ūmayū be — io'e. — Deus a'ōbi juk adi wuywebe i'e ba'oreat oceḡubapukpuk soat etabutpe — io'e. — Deus soat podi ma ya'ōbaca iap juk adi oceḡubapukpuk itabutpe ip — io'e ip aweromayū be. Soat ip mūḡ osodop ya'ījom.

¹³ Guyjom Tiago o'jekawēn aweromayū be.

— Okitpitpityū — io'e. — Eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop wekawēn kay. ¹⁴ Simão Pedro ekawēn epeya'ījojo kuy — io'e. — Deus xipan Judeu'ūmayū kuḡ iam wuyrukūyjojo — io'e. — Deus Judeu'ūmayū o'taē itabut am jekay. Ixeyū dak o'taē jebekitkiyūm — io'e. ¹⁵ — Iboap o'jebapuk kuyayū ekawēn taḡ—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū emudupmubararak-tup ekawēn taḡ — io'e. — Imēn e'em iboaptup:

¹⁶ “Ōn Deus,” i. “Waram ocepit ya'at'ibit'a mudim am—Davi duk'a mudim am,” i. “Yadipat'am je'e ma'ḡuto,” i. “Soat xe ijodiat xe wa'ōbuyxian oḡuy apēn Davi ya'ōbuyxi osunuy iap co'i,” i. “Obikuyap taḡ jeku ip waram,” i. ¹⁷ “Soat kaka daḡacat itabut je'e okay Judeu'ūmayū,” i. “Webekitkiyūm je'e ip,” i. ¹⁸ Imēn wuykukukat e'em, i. Kuyje ma iboap o'ḡuwēn, i.

Imēn e'em iboaptup — io'e Tiago. — Imēn cuk adi Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū o'e'e'e Deus a'ōbi — Tiago o'e.

¹⁹ — “Imēnpuye Judeu'ūmayū kaykay ḡu juy ajop,” i ōn e'em — io'e Tiago. — “Jesus kay itabun'isuayū kaykay ḡu juy ajop,” i ōn e'em — Tiago o'e. — Iboam acā juy ace Judeu'ūmayū be—kitabun'isuayū be:

20 Deusbaroyũ wap iēnmōg'ibitēn cuy epesuēn'o ġu, i. Wara'acat tayxi kaykay ġu juy epesop, wara'at itop kaykay ġu dak, i. Iēntoyteyatēn cuy epesuēn'o ġu, i. Puca doy juy epetoykōnkōn ġu, i.

Iboam acã juy ace Judeu'ũmayũ be—itabun'isuayũ be — Tiago o'e.

21 — Kuy bin ma opop Moisés ekawēn wuymutaybit-bin'ukayũ soat kaka daġ — io'e. — Gasũ dak soat kaka daġ opop ip. Soat Sábado cekawēntup cocom ip wuy'eaweroroap'a be—Deus eju kawēnwēnap'a be. Iboam acã juy ace cebe ip — Tiago o'e.

— Imēn cuy ace! — io'e ip aweromayũ.

22-23 Soat ce'awero'ibiyũ Tiago be jawēwēap kay ip o'e—soat Jesus emumujuyũ, soat itabucayũ kukukayũ dak, soat itabucayũ dak.

Gebuje Jesus emumujuyũ cartadup o'tupmubararak itabucayũ kukukayũ. O'tupmubararak ip tup muju am warara'acayũ awēaptum—itabucayũ awēwēaptum—Antioquia ka watwat awēwēaptum. Xepxep aġokatkayũ o'ġuju ip cartadup tujowat am Antioquia ka watwat pe. Judas o'ġuju ip, Silas tak. Judas xepxep ibutet osunuy. Wara'at ibutet Barsabás i osunuy. Ixeyũ xepxepayũ ya'ōbuyxi ip osodop soat xe. Ixeyũ xepxepayũ cartadup o'tuptujowat Antioquia ka watwat pe. O'ju ip Paulo eju, Barnabé eju dak.

Cartadup imēn o'e:

Oceju Jesus emumujuyũ, itabucayũ kukukayũ dak, wara'acat itabucayũ dak, i. Eykitpitpiyũ oceju, i. Kato mujum oceju soat pe eywebe Judeu'ũmayũ be, i. Kato mujum ocejũ soat kaka daġacat pe—Antioquia ka watwat pe, Síria eipi watwat pe dak, i. 24 Kuy bima aġokatkayũ mo a'ġu eyaġuymubabi'ũm'ũm oce'in, i. Gasũ eyetaybit ġu apēn oceku cedaġ iam, i. “Moisés ekawēn taġ eyedaypu'aġobixeedakat'ũm pima, Deus jeydaxijo ġu,” io'e ip napa ma eywebe, i. Oceju ġu mo a'ġu ixeyũ oceġuju eykay, i. Ja'ōbi ma mo a'ġu ip o'ju eykay, i. 25 Imēnpuye juk a'ġu oceje'awero pũġ taġ ma eyawē ãm, i. Gasũ xepxep aġokatkayũ ocetaē imuju am eyjom, i. Ixeyũ cum Barnabé eju, Paulo eju dak, i. 26 Pauloyũ o'yaoka pin kuy bima, i. Inaka iparara'ũm ma wuykukukat Jesus Cristo muwēnuwēn oekuku ip, i. Imēnpuye ikukpin cĩcã ip ocexe, i. 27 Xepxepayũ oceġuju eykay—Judas, Silas tak, i. Ixeyũ soat ġuwēn eywebe ġasũ ocekawēn, i. 28-29 Iboam acã oceju e'em eywebe: Deusbaroyũ wap iēnmōg'ibitēn cuy epesuēn'o ġu, i. Puca doy juy epetoykōnkōn ġu, i. Iēntoyteyatēn cuy epesuēn'o ġu, i. Wara'at tayxi kaykay ġu juy epesop, wara'at itop kaykay

ġu dak, i. Iboam acã juy oceju e'em eywebe, i. Iboap taġ jekukum pima, cedaġ epeku. Eywãtaxipipem ġu juy epesop. Ibũrũ ma oceju e'em eywebe eyawẽwẽm, Deus biõġbuk tak eyawẽwẽm, i.

Imẽn o'tupmubararak ip Judeu'ũmayũ awẽwẽaptup itabucayũ kukukayũ Jerusalém ka be awerom pima.

³⁰ Gebuje taẽ'ibiyũ cartadup o'tuptujowat ip Antioquia ka watwat kay—itabucayũ kay. Judas o'tuptujowat, Silas eju. O'ju ip Barnabé eju, Paulo eju dak.

Yajẽm puje soat itabucayũ o'tomuwã ip je'awero am.

³¹ Gebuje ip o'tupũm cebe ip. Itabucayũ kukukayũ ya'õberen o'tupcoco soat pe ya'ĩjo am. Soat ip icokcok o'e ibodup ekawẽn co buje.

³² Judas Silas tak itabucayũ o'yawẽwẽ. Antioquia ka watwat o'yawẽwẽ ip. Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ osodop ip. Deus ekawẽn ip o'ġutaybitbin. Imẽnpuye big ma ip itabut o'e Jesus kay. Icocok ip o'e jetabucap kuġ. Pũġ kabia ġu osodop ip Antioquia ka be.

³³ Ibocewi o'jewemuwẽn ip itabucayũ be.

— Deus cuy xipan jeydujupit — itabucayũ o'e cebe ip.

O'jepit ip Jerusalém ka be. Kuy bima o'ġuju'iyayũ kay ip o'jepit. ³⁴ Imẽnpit Silas o'jepit ġu.

— Ijoce ma oġuy — io'e. — Ocepit ġu juy — io'e.

³⁵ Paulo dak Antioquia ka be osunuy, Barnabé dak. Wuykukukat ekawẽn o'ġuwẽnuwẽn ip adeayũ be. Jebureyũ eju wuykukukat ekawẽn o'ġuwẽnuwẽn ip.

³⁶ Ibut'ũm pima Paulo o'jekawẽn Barnabé eju.

— Ga'a juy accepit — io'e. — Soat kaka daġ cuy aju—kuy bima Deus ekawẽn aġuwẽnuwẽn iap kaka daġ — io'e. — Wuynomukay juy accepit waram Jesus a'õkayayũ jom — io'e. — Ga'a accepit xipat paxi opop ip iam — io'e Barnabé be.

— Ga'a — io'e Barnabé.

³⁷ Barnabé ma João Marcos dujowat ojuy ceweju ip. ³⁸ Paulo bit ibu'u o'e tujowan.

— Oxe ma xipat ġu João Marcos ju am wuyweju — Paulo o'e. — Koap pima mo wuyiwat — io'e. — Panfília eipi be bima, o'jepit — io'e. — Wuyweju bit mo oibu'un Deus ekawẽn muwẽn ãm — io'e. — Obu'u oce ikuġ — Paulo o'e.

³⁹ O'jewa'õxixkik cĩcã ip. Imẽnpuye o'jeok ip jewewejuwi oibu'un ikuġ puye.

Gebuje Barnabé João Marcos o'tujowat jewēju. Kobexixi be ip oõm. Tiboġ cĩcãati o'timudek ip. Chipre eipi be ip o'ju—tip'awerorobog pe.

⁴⁰ Gebuje Paulo wara'at ma o'taë jeweju am. Silas o'taë jeweju am. Soat ikitpitpiyũ o'jekawën Deus eju cebeam ip—Antioquia ka watwat.

— Bay, xipan soat kuğ ĕn — io'e ip. — Iteyũ xepxepayũ juy ejukuk xipan — io'e ip Deus pe.

⁴¹ Paulo o'ju Silas eju. Síria eipi dağ oekuku ip, Cilícia eipi dağ tak. Deus ekawën itabucayũ mutaybitbin oekuku ip.

16

¹ Pauloyũ o'ju Derbe ka be, Litra ka be dak. Litra ka be ağokatkat osunuy. Jesus a'õkayat osunuy. Ibutet Timóteo i osunuy. Paulo o'ju Timóteo kay. Timóteo xi Judeu osunuy. Ixe ayacat Deus ekawën kay itabut osunuy. Cebay Judeu ġu osunuy—Grego acã. ² Jesus a'õkayayũ Timóteo o'ğuwën Paulo be—Litra ka watwat, Icônio ka watwat tak.

— Timóteo xipat cĩcã — io'e ip Paulo be.

³ Timóteo dujowat ojuy o'e jeweju jebuywatwat'ukan Paulo. Koap Paulo Timóteo o'taypu'ağobixeedakat Judeuyũ babi dağ, ade Judeuyũ osodop ika kay ip cumiat ka be buye. Itaybit cĩcã osodop ip Timóteo Judeu'ũmat ipot iam, taypu'ağobixeedakat'ũm iam tak ixeyũ Judeuyũ.

⁴ Gebuje Paulo o'ju Silas eju, Timóteo eju dak. Soat kaka dağ ip oekuku Jesus kay itabucayũ jojom. Jerusalém ka watwat pe jawẽwẽap muwẽnuwën oekuku ip. Jesus emumujuyũ be jawẽwẽap muwẽnuwën oekuku ip—itabucayũ kukukayũ be jawẽwẽap muwẽnuwën. Mẽnku Judeu'ũmayũ jekuku iap muwẽnuwën oekuku ip.

— Kũyjobin cuy epesop eyawẽwẽap ekawën kay — io'e ip itabucayũ be soat kaka watwat pe.

Soat kaka dağ oekuku ip imukũyjojom.

⁵ Imẽnēju big ma itabut o'e Jesus kay. Soat kabia warara'acayũ oitabun Jesus kay.

⁶ Deus biõğbuk Pauloyũ o'ğjuat ġu Ásia eipi be. O'ğjuat ġu ip iboce Deus ekawën muwën ãm. Imẽnpuye Frígia eipi dağ ip oekuku Galácia eipi dağ tak. Kapurũğ tağ ip oekuku.

⁷ Ibocewi oajēm ip Mísia eipi tẽğ ma. Bitínia eipi be cu ojuy ip. Deus biõğbuk pit o'ğjuat ġu ip. ⁸ Imẽnpuye Mísia eipi dağ o'timudek ip. Trôade ebikopap pe oajēm ip. Ibo ka tibog cĩcãati xe osunuy.

⁹ Gebuje Paulo jexey jo'iat o'jojoho ixe exima. Trôade ka be bima o'jojoho. Ağokatkat o'jojoho jexey jo'iat pe. Macedônia eipi bewiat o'jojoho. Cũğ'i osunuy.

— Macedônia eipi kay juy ejot — io'e Paulo be jexey jo'iat pe. — Ocebuywan cuy ece — io'e Paulo be.

¹⁰ Paulo imēn jexey jo'iat o'jojojo. Ōn tak cuk Paulo xe oꝓuy Trôade ka be bima. Ōn Lucas—ijudup mubarararaꝓat. Macedônia eipi kay a'ꝓu cu oꝓuy ocejewaꝓuy Paulo exey jo'iat puye. Ocetaybit cîcā Deus cuk ocemuju Macedônia eipi kay kawēn idipat muwēn ām iam.

¹¹ Gebuje kobexixi be oceōm. Ocejēm Trôade ka bewi. Tiboꝓ cîcāati ocetimudek. Cūꝓ ma oceju tip'aweroro kay Samotrácia eipi kay. Kuyaje oceju Neápolis ebikopap kay.

¹² — Gebuje Filipos ka kay oceju. Filipos ka Macedônia eipi be opop. Ikaboꝓ cîcā ma o'sukadop. Wara'atka bodi ma ikaboꝓ o'sukadop—Macedônia eipi beatka bodi ma. César ebekitkit ibo ka o'sukada Roma ka kukat ebekitkit. ¹³ Aꝓoka bewi ocejēm Sábado kabia.

Idibi wābū kay oceju.

— Judeuyū aco'i kawēnwēn Deus eju ijoce — i juk a'ꝓu oce'e. Aoyū awerom osodop ip iboce. Ocabik ma a'ꝓu ceparakpe ip—aweroayū parakpe.

¹⁴ Gebuje Deus ekawēn oceꝓuwēn cebe ip. Ayacat iboce osunuy. Ibutet Lídia i osunuy. Tiatira ka bewiat osunuy. Paꝓo idipat teidada'ukat osunuy. Deus kay itabucat osunuy. Deus Paulo ekawēn o'ꝓubapuk Lídia be itabut cîcā i'e am. Imēnpuye itabut cîcā o'e Jesus kay. ¹⁵ O'jewemubatisanat “Jesus ebekit ōn ꝓasū bit” i'e am soat pe. Lídia duk'a watwat tak o'jewemubatisanat ip, itabut puye. Lídia o'jekawēn ocewebe.

— Eyxe wuykukukat Jesus kay wetabut pima, oduk'a be juy epesop ꝓasū bit — io'e ocewebe.

Imēnpuye Lídia duk'a be ocesop Filipos ka be bima.

¹⁶ Gebuje ayacat ocedopabijuk—yaypan'isuat—cekariwa be imudadaybotbot'ibit. Deus eju Judeuyū kawēnwēn'uk osodop iap kay cum pima, ocedopabijuk. Ibiōꝓbuk kērēat kuꝓ osunuy jewebe. Ibiōꝓbuk kērēat a'ōbi yaypan'isuat apēn ꝓuyjom je'bapuk iap muwēnuwēn'uk osunuy adeayū be. Aꝓokat kayū yaypan'isuat kukayū osodop ip. Ade dinheiro bubum ip osodop apēn ꝓuyjom je'bapuk eykay iap muwēꝓap teim. Ixe yaypan'isuat ocedopabijuk. ¹⁷ Jewāwāwām oekuku ocenomuju soat kabia. O'jekawēn ocekawēn coco'ukayū be.

— Teyūku Deus a'ō kay kūyjobicayū — io'e'e'e. — Ixe Deus soat podi ma ya'ōbuyxiat — io'e'e'e. — Apēn wuyewedaxijo but iap muwēnuwēn wuywebe — io'e'e'e ya'ōberen ocekawēn coco'ukayū be.

¹⁸ Iboap muwēnuwēn oekuku ocedobatban yaypan'isuat. Wara'at kabia dak. Wara'at kabia dak. Ade kabia iboap muwēnuwēn oekuku ocenomuju. Imēnpuye Paulo yukpiceꝓēn o'e cekay. O'jekorepēn yaypan'isuat kay.

Gebuje Paulo o'jekawën ibiõğbuk kërëat pe—yaypan'isuat peat pe.

— Ejëm cuy yaypan'isuat pewi — io'e. — “Ejëm cuy,” i õn e'em ewebe Jesus a'õbi — Paulo o'e.

Gebuje'isum ma o'jëm cebewi. Xipat o'e.

¹⁹ Cebewi ibiõğbuk kërëat cëmap co buje, yaypan'isuat kukayũ oitakomãn ip Paulo kay.

— Gasũ bit ixë ibiõğbuk kërëat a'õbi ġuwën ġu — io'e ip. — Abu dinheiro je'ğũm ocewebe ġasũ bit? — io'e ip.

Pauloyũ o'jat ip. Akiju ip o'tujowat. Jeka kukukat topabe o'tujowat ip imuy-muy am.

²⁰ Gebuje o'jekawën ip jeka kukukayũ eju.

— Teyũku Judeuyũ — io'e ip. — Wuyka watwat kaykay ip — io'e ip napa ma. — Iwaru ma ocemutaybitbin ip. Jebabim ip ocemutaybitbin — io'e ip. ²¹ — Cedağ ġu iteyũ e'eap tağ wuyeku am, wuyju Roma ka kukukat ebekitkit puye — io'e ip napa ma.

²² Gebuje ibo ka watwat oitakomãn ip Pauloyũ kay, imuy-muy buje. Ika kukukayũ Pauloyũ eekabek o'ğuwekuwek ip.

— Epeyukxabimupokupoğ cuy daxadaypam — io'e ip.

²³ O'yukxabimupokupok cĩcã ip. Daomũnmũnap'a be o'ğũõm.

— Ağ cuy epesop cekay — io'e ip daomũnmũnap'a kukukat pe. — Epejowiwi juy ip ijëmap puxim — io'e ip.

²⁴ Iboap co buje ãmap'abi be Pauloyũ o'ğũõm iğo'a kukukat. Badiat'abi be ip o'ğũõm, “Xipan cĩcã juy iteyũ epejowiwi,” i juk o'e buye. Sui o'suimuõm ip iptok pe. O'jekağobiece ip parakpe. Cem cĩcã o'e ip. Ceok pa'ore ip o'e.

²⁵ Iximadakpe Pauloyũ o'jebibododon Deus kay. O'jekawën ip Deus eju. Ibibodo a'ĩjojom o'e ip soat daomũnmũnap'a beayũ. ²⁶ Ipi o'jexixi ġebuje bit. Imënpuye daomũnmũnap'abi'ip o'je'abi'ipekutu. Soat xĩntabi dak jekpiwa ma o'jeorek. O'tomodip'uk. Ikağobimuparakap'ip tak o'jeipeorek jekpiwan ma.

²⁷ Imën cebapuk puje daomũnmũnap'a kukukat o'jewũrũğ. Xĩntabi tomudip'uk'uk o'jojjo. Tũybe taomũnmũnayũ kuy o'jëm iãn o'e. Imënpuye jepaja o'ju'uk iyuk pewi jewaoka ojuy.

²⁸ Imënpuye Paulo ya'õberen o'jewãwã.

— Ecewaoka ġu juy — io'e ya'õberen. — Ocejëm ġu buk — io'e. — Soat oceju ijoce mabuk — io'e yakukukat pe.

²⁹ — Wexiktak cuy eğũm owebe — io'e jebure be ya kukukat. — Etojot cuy kabia iam.

O'ğũm cebe. Badi o'ju.

Pauloyũ kay o'ju. Ikarabakbak o'e jeparara pibun. O'jëğ'aecõğcõğ Pauloyũ dopabe. ³⁰ O'tujujëm ip yabewi.

— Obureyũ — io'e. — Apëntak wewedaxijo but? — io'e.

³¹ — Etabun cuy eḡuy Jesus kay—wuykukukat kay — io'e. — Etabut pima Deus jedaxijo. Eduk'a watwat tak idaxijo — io'e ip.

³² Gebuje Paulo Deus ekawēn o'ḡuwēn yakukukat pe, soat tuk'a watwat pe dak. ³³ Soat ip oitabun wuykukukat Jesus kay. Daomūnmūnap'a kukukat Pauloyū o'yukxabiwuy iximadakpe ma.

Gebuje daomūnmūnap'a kukukat o'jewemubatisanat “Gasū bit Jesus ebekitkit oceju” i'e am jebureyū be. Soat tuk'a watwat tak o'jewemubatisanat. ³⁴ Pauloyū o'tujowat ip jeduk'a be. Puybit o'ḡūm cebe ip.

— Juku eyxan — io'e. — Epejo'o — io'e.
Soat ip icokcok cīcā o'e Jesus kay itabut puye.

³⁵ Kabia buje Filipos ka kukukayū te'e ma sorarayū o'ḡuju daomūnmūnap'a beayū dakoy am—Pauloyū dakoy am.

— Pauloyū juy epeḡujēm daomūnmūnap'a bewi — io'e ip sorarayū be.

³⁶ O'ju ip daomūnmūnap'a be. Ika kukukayū ekawēn o'ḡuwēn ip iḡo'a kukukat pe.

Ixe o'ju Pauloyū kay.

— “Pauloyū juy epeḡujēm daomūnmūnap'a bewi,” i juk o'e ip oceka kukukayū — io'e yakukukat Pauloyū be. — Epejēm cuy — io'e ip. — Eyekupinap taḡ cuy epeju — io'e Pauloyū be.

³⁷ Imēnpit Paulo ika kukukayū a'ō kay ḡu o'e.

O'jekawēn sorarayū be Paulo.

— Oceju soat eipi kukukat ebekitkit—César ebekitkit Roma ka kukat ebekitkit — io'e. — Soat etabutpe ip ocukxabi-aokaka — io'e. — Ocedujowat ḡu ip ibimāmāmāmayū ekawēn coco'ukat kay ocekawēn co am — io'e. — Itaybit ḡu mo a'ḡu ip Pauloyū ikērēat o'ḡujurūḡ iam, o'ḡujurūḡ ḡu iam tak, ocekawēn co'ūm puye. Jetaybitpun'ūma ip ocemuōm daomūnmūnap'a be — io'e. — Iba'arēm ma ip ocemuḡēm ojuy! — io'e. — Iba'arēm ḡu juy ip ocemuḡēm — io'e. — Soat etabutpe juy ip ocemuḡēm — Paulo o'e.

³⁸ Imēneju sorarayū o'jepit ika kukukayū kay. Paulo ekawēn o'ḡuwēn ip cebe ip.

— César ebekitkit teyūbitku — io'e ip. Imēnpuye ika kukukayū iparara jījā ip o'e César ebekitkit ukxabi mupok pi osodop buye.

³⁹ O'ju ip Pauloyū kay. Daomūnmūnap'a be ip o'ju.

— Oceju juk a'ḡu xipan ḡu eykuk kapusu — io'e ip. — Imēnpit eyaḡuyba'ūm cuy iboap kay — io'e. — “Filipos ka kukukayū juk a'ḡu ikērēm cīcā ocekek,” i'ūmḡu juy epe'e — io'e ip. — Epejēm oceka bewi — io'e ip Pauloyū be.

40 O'jēm ip daomũnmũnap'a bewi. O'ju ip Lídia duk'a be. Ixe duk'a be osodop ip kawēnwēn Jesus a'ōkayayũ eju. O'yawēwē ip. O'jēm ip ibocewi.

17

¹ Pauloyũ o'ju Tessalônica ka kay. Cucum pima o'kap ip Anfípolis ka dağ, Apolônia ka dağ tak. Oajēm ip Tessalônica ka be. Ebpũğ esemana ibo ka be ip osodop. Judeuyũ e'aweroroap'a ibo ka be o'yanuy—Deus eju kawēnwēnap'a.

² Ebpũğ Sábado bima iğo'a be o'jujuju ip. Oòm ip iğo'a be.

Gebuje Paulo Deus ekawēn o'ğuwēnuwēn iğo'a beacat pe. Imutaybitbin o'e ip.

³ — Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ juk adi Jesus Cristo o'ğuwēnuwēn — io'e. — Imēn e'em ip:

Deus emunaē juy ipiat supi'ajo, i. Je'ũ juy, i. Waram imēnpit jetai, i.

Imēn e'em Deus ekawēn tup — io'e. — Ibodup ekawēn tağ o'jebapuk Jesus pe — io'e. — Ōn ixē Jesus muwēnuwēn eywebe. Deus ixē Jesus o'taē wuydaxijojo'ukan — Paulo o'e.

⁴ Iboap co buje ade Judeuyũ oitabun Jesus kay. Pauloyũ eju oekuku ip. Ade Grego a'ōm kawēnwēn'ukayũ dak oitabun Jesus kay—Deus kay itabut osodop'iyũ. Ade aoyũ dak oitabun Jesus kay—Grego a'ōm kawēnwēn'ukayũ—soat xe ibuyxiayũ.

⁵ Warara'acayũ bit oitabutkarey Pauloyũ kay Judeuyũ—itabut'ũmayũ. Itabutkarey o'e ip ibadipdipyũ oitabun Jesus kay buye. Itabutkareyayũ ikērēat mujurũğrũğ'ukayũ o'tomuwã je'awero am. Ibukapik'ũmayũ o'tomuwã ip—kaycōm'ũmayũ. O'je'awero ip itabutkareyayũ Pauloyũ o'jomuymuy buye. Itabutkareyayũ warara'acayũ o'ğutakomãn ip Pauloyũ kay. Puyxibut'ũm ip oòm Jasão duk'a be Pauloyũ bu ojuy. Pauloyũ dujowat ojuy ip aweromayũ kay. ⁶ Pauloyũ bit o'tobuxik ġu ip Jasão duk'a be. Imēnpuye Jasão o'jat ip Pauloyũ nuyap pe, Pauloyũ ka'ũm puye. Wara'acat itabucayũ dak o'jat ip.

Ibocewi o'tujowat ip ika kukukayũ kay. Pauloyũ o'jomuymuy ip ika kukukayũ be.

— Soat kaykay teyũku osodop! — io'e ip napa ma. — Soat kaka dağ ip oekuku wuybadipyũ kaykay — io'e ip napa ma. — Wuyka be ġasũ ip oajēm — io'e ip. ⁷ — Jasão ixeyũ o'tujuom jeduk'a be tũy ãm — io'e ip jeka kukukayũ be. — Wuyeipi kukukat a'ōdadam ip—César a'ōdadam — io'e ip napa ma. — “César ġu soat kukukat—Jesus acã,” i napa ma e'em ip ocewebe — io'e ip napa ma.

⁸ Iboap co buje ika kukukayũ oitakomãn Pauloyũ kay Pauloyũ wuyeipi kukukat a'ōdadam tũybe iãn o'e buye. Adeayũ

dak oitakomãn cekay ip. ⁹ Imēnpuye ika kukukayū dinheiro o'jat Jasãoyū xewi Pauloyū mujēmap teida am.

— Pauloyū juy epeğujēm wuyka bewi — io'e ip Jasãoyū be. — Ixeyū jēm puje waram eyedinheiro oceğüm eywebe — io'e ip.

Jasãoyū o'ğuypicat ip waram tuk'a be. ¹⁰ Imēnpuye Jasãoyū Pauloyū o'ğujēm jeka bewi. O'ğujēm ip ixima be. O'ğuju ip Beréia ka kay.

Pauloyū o'ju Beréia ka kay. Oajēm. Judeuyū e'aweroroap'a be ip oòm Deus eju kawēnwēnap'a be.

¹¹ Gebuje Pauloyū Deus ekawēn Beréia ka watwat o'gutaybitbin. Beréia ka watwat Tessalônica ka watwat puxim ġu ip osodop. Itabut pin ip osodop icēmat a'ō kay. Paulo ekawēn coco'uk ip osodop. Soat kabia Deus ekawēn tup coco'uk ip osodop jetaybit am Paulo icēmãn paxi e'em iam, icēmãn ġu paxi iam tak. ¹² Imēneju ade ma oitabun Jesus kay. Ade Judeuyū itabut o'e ip cekay. Ade aoyū dak itabut o'e ip Jesus kay—Grego a'ōm kawēnwēn'ukayū—soat xe ya'ōbuyxiayū. Ade ağokatkayū dak itabut o'e Jesus kay—Grego a'ōm kawēnwēn'ukayū.

¹³ Gebuje Judeuyū o'yawēğtobuxik Paulo Deus ekawēn muwēnuwēn Beréia ka be iap awēğ—Tessalônica ka watwat. Imēnpuye Paulo kay ip o'ju. Oajēm ip. Paulo awēğ o'yawēğmukērērēn ip Beréia ka watwat pe. O'jomuymuy jĩa ip. O'gubu'un ip Paulo a'ıjo am.

¹⁴ Gebuje itabucayū Paulo o'tujowat tibog cĩcãati be. Silas pit Beréia ka be o'jecū, Timóteo dak. ¹⁵ Ibocewi Paulo o'tujowat ip Atenas ka be. Paulo dujowacayū o'jepit jeka be—Beréia ka be. Jepitpin pima, Paulo o'jekawēn ceweju ip.

— “Gaxĩn ma juy epesot okay,” i juy epe'e Silasyū — io'e cebe ip. — “Ibun ġu juy epesop Beréia ka be,” i juy epe'e cebe ip—Silas pe, Timóteo be dak — io'e Paulo cebe ip.

¹⁶ Paulo yağuybabi'üm'üm o'e Atenas ka watwat kuğ. Silasyū ajēmap wiwim osunuy ibo ka be. Ade deusbaroyū kay itabut cĩcã ip osodop Atenas ka watwat. Tüybe ade deusyū iãn o'e ip Atenas ka watwat. Paulo o'yukpiceğēn deusbaroyū biōğbuk cocom puye. Atenas ka watwat kuğ yağuybabi'üm'üm o'e.

¹⁷ Gebuje Paulo o'jekawēn Atenas ka watwat eju. O'jekawēn Judeuyū e'aweroroap'a be—Deus eju kawēnwēnap'a be. Judeuyū eju o'jekawēn Judeuyū'ümayū eju dak—Deus kayayū eju. Wuyjuyū e'aweroroap pe dak o'jekawēnwēn soat kabia aweromayū eju. ¹⁸ Itaybit cĩcãayū dak o'jekawēnwēn Paulo eju—Estóicoyū, Epicureuyū dak. Ixeyū ağokatkayū itaybit cĩcã osodop ip. Paulo o'ğuwēnuwēn ip jeweweju.

— Apēntak sute e ojuy itaybit'ūmat? — io'e ip.

— Deus muwēnuwēn teku oxe bit — io'e warara'acayū. — Wuyju bit wuyetaybit ġu i'em — io'e ip.

Imēn o'e ip, Paulo soat em Jesus muwēnuwēn oekukuku buye, wuye'ū buje waram acejetait iap muwēnuwēn oekukuku buye dak. Jesus buten itaybit ġu ip osodop.

¹⁹ Gebuje itaybit cīcāyū Paulo o'tujowat je'aweroroap pe jeweweju kawēn ām. Je'aweroroap putet Areópago i osunuy.

²⁰⁻²¹ — Ekawēn iisuat cuy epeġuwēn ocewebe — i'e'e'uk osodop ip jewewebe Atenas ka watwat soat em.

Soat em iisuat muwēnuwēn oekuku ip iisuat cocom tak. Paulo o'ju je'aweroroap pe Atenas ka beayū eju.

— Ejot cuy oceweju ekawēn iisuat muwēn — io'e ip Paulo be. — Apēn etaybit iap cuy eġuwēn ocewebe — io'e ip. — Ekawēn iisuat cuy ocemutaybin ece. Wara'an ma ēn ocemutaybitbin — io'e ip. — Oceya'ījojo ġu buk iboap. Ocetaybin pin iboam — io'e ip Paulo be.

²² Gebuje Paulo o'jekawēn cīcā ceweju ip iboce Areópago be.

— Atenas ka watwat — io'e Paulo. — Eyetabut cīcā deusbaroyū kay. ²³ Deusbaroyū biōġbuk cocom oekukuku ijoce. Pūġ'a oyajojo wit'a muġēġē—eyedeusbaroyū kay eyeġebubuap'a. Ibararak opop iġo'a eju. Imēn e'em: “Wara'at paxi omuy deus, i. Ocetaybit ġu buk ixem,” i. Ijop'a oceya-muġē cekay oceġebubuap'am,” i. Imēn ibararak opop iġo'a eju — Paulo o'e. — Ōn pit wetabut ixekay. Ixe Deusat. Ka'ūmġu wara'at. Ōn wetaybit ixem, eyju bit ka'ūma. Te'e ma iġo'a mo a'ġu epeyamuġē, eyetaybit ġu ixem puye. Ixe ekawēn muwēnuwēn ōn eywebe. ²⁴ Kuyje ixekay ipi o'ġuġē, soat ipi daġacat tak. Ixe kabi beacat kukukat, ipi daġacat kukukat tak. Ixe bit wuyemu'amuy'a be ġu nuynuy. ²⁵ Ixe buywat pa'ore wuywebe. Ixe soatkuġ. Ka'ūma kay ixekay. Ixe wuymutaicin, wuymu'ada'adam tak. Ixe wuyxat ūmūm wuywebe. Wuydoti dak iūmūm. ²⁶ Soat ka daġacat o'ġu'acoġ pūġ aġokatkat pewi. Jebikuyap taġ ip o'ġujuju soat kaka daġ. Poce ixeyū jeedop iap o'ġuwēnuwēn, poce ixeyū cum iap tak — io'e Paulo. ²⁷ — Deus imēn o'ġuwēn ixekay etaybit am ixem, jekay jetabut am tak. Wūy ġu wuywi nuynuy—wuytēġ ma. Deus dobuxik pin pima, iba'ore ġu wuywebe tobuxik am. ²⁸ Wuyetait ixekay itait puye. Soat taġ wuyju cūġcūġ cucum ixekay aġ wuykay buye. Wuyju kake ixekay kake buye — Paulo o'e. — Eybadipyū dak imēn o'e—tupmubararak'ukayū: “Deus ebekitkit wuyju dak,” i mo o'e ip. ²⁹ Deus ebekitkit wuyju. Imēnpit xipat ġu wuywebe i'e am: “Deus wita'a muġēġē buxim” i, “Deus ouro muġēġē buxim” i dak, “Deus prata muġēġē buxim” i dak, “Wuyemu'amuġēġē'a buxim” i dak — Paulo o'e.

30 — Kuyje ma Deus ġebum ġu osunuy apĕn ipi daġacat ikĕrĕat o'ġujurŭġrŭġ iap kay, kawĕn icĕmĕn itaybit'ŭm ip puye. Gasŭ bit "Ikĕrĕat mujurŭġrŭġap cuy epeyepere," i'e'em Deus soat pe wuywebe — Paulo o'e.

31 — Deus aġokatkat o'taĕ—Jesus o'taĕ — io'e. — Kabia o'ġuweġŭn. Soat ijodiat je'bapuk Deus wap ixē kabia be. Abuyŭ ikĕrĕat kuġ Deus xe iap Jesus ġuwĕn. Abuyŭ ikĕrĕat kuġ ġu iap tak ġuwĕn. Cŭġ ma ġuwĕn itaybit puye. Deus pe waram Jesus mutait puje soat iboap o'ġubapuk soat pe wuywebe — Paulo o'e Atenas ka watwat be.

32 "Deus ce'ŭat o'ġutait waram" i'e buje Paulo ekawĕn o'jowaywayway ip Atenas ka watwat'in. Warara'acat pit Paulo ekawĕn kay o'e ixeyŭ'in.

— Waram pima juy ġuto ejot iboam ocemutaybin am — io'e ip Paulo be.

33 Paulo o'jĕm cexewi ip.

34 Pŭġpŭġ aġokatkayŭ oitabun ip Jesus kay. Paulo eju oekuku ip oitabun'iyayŭ. Pŭġ ma itabucat putet Dionísio i osunuy. Ixe Areópago be je'aweroro'ukat osunuy. Ayacat tak itabut o'e Jesus kay. Damáris i ibutet osunuy. Pŭġpŭġ ŭ oitabun Jesus kay.

18

1 Guyjom Paulo o'jĕm Atenas ka bewi. Wara'at ka kay o'ju—Corinto ka kay.

2 Paulo oajĕm aġokatkat kay—Áquila kay. Áquila Roma ka bewiat osunuy. Kuy mo o'jĕm Roma ka bewi jetayxi eju. Itayxi butet Priscila i osunuy. Áquila Judeu osunuy. Bekin pi ma Ponto eipi be osunuy. Kuy ma mo o'jĕm ip Roma ka bewi Itália eipi bewi. Soat kukukat putet Cláudio i osunuy. O'jĕm ip ixē Cláudio jeipi bewi Judeuyŭ o'ġujĕmat puye. Oajĕm Áquila kay Paulo. ³Áquila torojo'a muġĕġĕ'ukat osunuy—ixee'a'a muġĕġĕ'ukat. Paulo dak ixee'a'a muġĕġĕ'ukat osunuy. Ixee'a'a deidada'uk ip osodop—Paulo, Áquila dak. Xepxem ip o'jekapikpik. Imĕnpuye Paulo Áquila duk'a be osunuy Corinto ka be bima.

4 Gebuje soat Sábado cucu'uk osunuy Judeuyŭ e'aweroroap'a be—Deus eju kawĕnwĕnap'a be. Ixe dak Jesus o'ġuwĕnuwĕn iġo'a be Judeuyŭ aġuymuwarururun ojuy, Judeu'ŭmayŭ aġuymuwarururun ojuy dak.

— Icĕmĕn Jesus acĕ Deus emunaĕ — i'e'e'uk osunuy cebe ip.

⁵ Silas tak oajĕm Paulo kay, Timóteo dak. Macedônia eipi bewi ip oajĕm. Jesus o'ġuwĕnuwĕn cĭcĕ ip Judeuyŭ e'aweroroap'a be.

— Deus Jesus acĕ o'taĕ wuydaxijojo'ukan — io'e'e'e cebe ip.

⁶ Pũğpũğ Judeuyũ'in Paulo ekawẽn kay'ũm cĩcã o'e. Paulo o'jomuymuy jĩjã ip. O'ya'ødada jĩjã ip. Imêneju Paulo oibu'un ceweju ip je'awero am.

— Jesus ekawẽn oğuwẽn eywebe — io'e. — Inaka eyetabut ğu wekawẽn kay — io'e. — Ipiat'ajojoap pe eyju buje, õn ma okpiwat ğu Deus xe. Eyju bit eyukpiwat, cekay eyetabut'ũm puye — io'e Paulo. Paulo jesay o'ğuxikxik ixeyũ xewi ijẽm puje okpiwat ğu iap mubapuk am cebe ip.

⁷ Ibocewi o'jẽm, Judeuyũ cekawẽn kay'ũm puye.

Tício Justo duk'a kay o'ju. Ixe duk'a Judeuyũ e'aweroroap'a tẽğ ma o'yanuy—Deus eju kawẽnwẽnap'a tẽğ ma. Itabut osunuy Deus kay. Ixe duk'a be o'ju Paulo. Judeu'ũmayũ be o'ju Jesus ekawẽn muwẽn ãm.

Gebuje Paulo Jesus o'ğuwẽnuwẽn Tício Justo duk'a be. ⁸ Crispo itabut o'e wuykukukat Jesus kay—ixe duk'a watwat tak. Ixe Crispo Judeuyũ e'aweroroap'a kukukat osunuy. Itabut o'e Jesus kay ğasũ bit. Warara'acayũ dak oitabun Jesus kay. Tak ğu Corinto ka wat oitabun. Deus ekawẽn co buje ip oitabun. O'jemubatisasanat ip “Jesus ebekitkiyũ oceju ğasũ bit” i'e am jebureyũ be.

⁹ Gebuje jexey jo'iat o'jojojo Paulo. Wuykukukat o'jebapuk Paulo kay jexey jo'iat pe. Ixima be o'jekawẽn Paulo eju.

— Epararam ğu juy eğuy — io'e Paulo be. — Mũğ ğu juy eğuy — io'e. — Ebibu'um ğu juy eğuy wekawẽn muwẽn ãm — io'e. ¹⁰ — Õn ma exe oğuy — io'e. — Imẽnpuye aoka ba'ore cebe ip — io'e. — Ade mabuk itabut je'e okay ijop ka watwat — wuykukukat o'e Paulo be jexey jo'iat pe.

¹¹ Imẽnpuye Paulo ibun cĩcã osunuy Corinto ka be. Pũğ koato osunuy ibo ka be, koato ipidase dak. Soat em Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'uk osunuy ibo ka watwat pe.

¹² Gebuje Judeuyũ Paulo kay ğu o'e ip. Paulo o'jat ip taomũn ojuy. O'tujowat ip Gálio be ya'ĩjo am. Gálio Grécia eipi kukukat osunuy. Iecuğap osunuy. Oõm ip ibimãmãayũ ekawẽn cocoap'a be. Paulo o'jomuymuy ip.

¹³ — Teku ocemubu'u'un kuyat ekawẽn tağ wuyeku am — io'e ip Gálio be. — “Xipat ma epesop Deus xe eydobuyũ'ũm'ũm ekawẽn tağ jekukum ğu ma'ğuy eyju,” i napa ma teku e'em wuywebe — io'e ip. — Eğukorẽm cuy! — io'e ip.

¹⁴ Paulo jede ojuy o'e jemuymuyayũ be. Gálio bit:

— Ecede ğu juy — io'e Paulo be.

Gálio bit o'jede Judeuyũ be.

— Judeuyũ — io'e. — Õn pit ite ağokatkat oğukorẽm ğu — io'e. — Wuykukukat mupubutbun puje, õn kajuk oğukorẽm, ikẽrẽat kuğ wuykukukat xe buje dak — io'e. ¹⁵ — Jewa'õxikxixi eyju. “Teku wuybadip ekawẽn mukẽrẽrẽrẽn,”

i'e'em eyju — io'e. — “Teku wuydobuyũ'ũm'ũm ekawẽn tağ ğu jekukum,” i'e'em eyju. Imẽnpuye õn pit oğukorẽm ğu. Eyju ma juy epeğukorẽm — io'e Judeuyũ be. — Eyxe ma ikẽrẽat kuğ. Oxe bit ikẽrẽat kuğ ğu — io'e.

¹⁶ O'ğujẽm ip ibimãmãayũ ekawẽn cocoap'a bewi. ¹⁷ Imẽnēju Judeu'ũmayũ itakoma o'e ip Judeuyũ kay, Paulo o'tujujẽm puye. Imẽnpuye Sóstenes o'jat ip Judeu'ũmayũ. O'jat ip ixē Judeuyũ e'aweroroap'a kukukat puye. O'ğupokupok cĩcã ip ibimãmãayũ ekawẽn cocoap'a exĩntabi wegũn. Gálio bit ak'adit'ũma osunuy ixeyũ kay.

— Āğ ğupokupok ip — io'e jewebe ma. — Õn ğu wukpiwat. Wa'õbi ğu ip imupokupog — io'e.

¹⁸ Pũğ kabia ğu Paulo Corinto ka be osunuy. Ibun ma osunuy Jesus a'õkayayũ eju. Guyjom o'jewemuwẽn cebe ip. Corinto ka bewi o'jẽm. Síria eipi dağ cu ojuy.

¹⁹ Éfeso ka kay o'ju. Priscila o'ju ceweju, Áquila dak. Cencreía ka dağ ip o'kap. Cencreía ka be bima Paulo o'jakoeat apẽn kuy bima Deus pe o'e iap tağ. Waram ip o'ju kobexixi dağ. O'timudek ip. Oajẽm ip Éfeso ka be. Paulo oibu'un cewejuwi ip—Áquila ejuwi, Priscila ejuwi dak.

Gebuje Paulo Judeuyũ o'tobuxik. Oõm je'aweroroap'a be—Deus eju kawẽnwẽnap'a be. Jesus o'ğuwẽnuwẽn cebe ip. O'jewa'õxikxik Judeuyũ eju.

²⁰ — Ibunbun ma juy eğuy ocexe — Judeuyũ o'e cebe. Paulo bit ibu'u o'e cexe ip.

²¹ — Ka'ũma — io'e. — Deus ibikuy bima bit ocepit eykay — io'e cebe ip.

O'jewemuwẽn cebe ip. Éfeso ka bewi o'jẽm. Kobexixi dağ o'ju.

²² Cesaréia ka ebikopap pe cemũğ puje o'ju Jerusalém ka be. Itabucayũ kay o'ju. O'tobede ip.

Gebuje kapurũğ tağ o'ju Antioquia ka kay Síria eipi beat ka kay. ²³ Jay. Oajẽm. Ibun ma osunuy ibo ka be.

Gebuje itabucayũ o'gutaybinbin. Soat kaka dağ imutaybitbin ip oekukuku. O'jẽm Antioquia ka bewi. Kapurũğ tağ o'ju. Galácia eipi dağ oekukuku, Frígia eipi dağ tak. Jesus a'õkayayũ mutaybinbin oekukuku. Itabut cĩcã ip o'e cũğ ma o'gutaybinbin puye.

²⁴ Apolo oajẽm Éfeso ka be. Apolo ağokatkat osunuy. Judeu osunuy. Alexandria ka bewiat osunuy. Idim cĩcã o'jekawẽnwẽnwẽn. Itaybit cĩcã Deus ekawẽn. ²⁵ Kuy bima wara'acat ixē o'gutaybitbin wuykukukat e dağ wuyeku am iam. Jedokdokap kuğ o'gutaybitbin ip. Cũğ ma o'gutaybitbin apẽn wuykukukat cuk adi oekuku iam. Itaybit osunuy apẽn João Batista adeayũ o'ğubatisasan ikẽrẽat mujurũğrũğap

o'jepere ip iap mubapuk am iam. Itaybit ġu bit osunuy apēn ġasū wuyju jewemubatisasanan “Jesus ebekitkit oceju” i'e am wuybureyū be iam. ²⁶ Jecokcokap kuġ osunuy imutaybitbin Judeuyū e'aweroroap'a be—Deus eju kawēnwēnap'a be. Áquila, Priscila dak Apolo o'tujowat jeduk'a be cekawēn co epere buje. Apēn wuykukukat e daġ ajeku iam o'ġutaybin ip. Itaybit'ūmapi o'ġutaybin ip—ixe o'ya'ġjojo ġu buk iam. Cūġ cīcā ma o'ġutaybin ip.

²⁷ Ibocewi Jesus kay itabucayū Apolo o'tomuwā ixe cu ojuy Grécia eipi kay buye.

— Cum puk òn Grécia eipi kay — Apolo o'e.

— Ha'a — io'e ip.

Cartadup o'tupmubararak ip tupmuju am Apolo eju. O'tupmubararak ip Grécia eipi watwat peaptum—ítabucayū beaptum. O'tupmubararak ip xipan cuy Apolo epejukuk iaptum.

Gebuje Apolo itabucayū o'ġutaybitbin cīcā Deus ekawēn Grécia eipi be jajēm puje. Oitabun ip Jesus kay, Deus xe ikukpin ip puye. ²⁸ Apolo Judeuyū a'òxikxiġ o'e soat etabutpe.

— Jesus acā Deus emunaē. Jesus acā o'taē wuydaxi-jojo'ukan — io'e cebe ip. — Imēn ibararak opop Deus ekawēn tup pe — io'e cebe ip.

Mūġ ma ip osodop. Ya'òmuypit pa'ore cebe ip.

19

¹ Apolo Corinto ka be bima Paulo o'kap soat kaka daġ. Éfeso ka kay o'ju. Jay. Oajēm Éfeso ka be.

Gebuje Jesus a'òkayayū o'tobuxik. Doze be ip osodop. João Batista imubatisasan oeku ikērēat mujurūġrūġap epereap mubapuk am warara'acayū be. Itaybit o'e ip João emumutaybinbinam. ² Paulo o'jekawēn ceweju ip.

— Ibiōġbuk xipacat oòm tu eywebe, Jesus kay eyetabun puje? — io'e.

— Ka'ūma. Oòm ġu — io'e ip. — Ajo xe'e Ibiōġbuk xipacat? Ocejekūyjo ġu buk ixem — io'e ip.

³ — Abu-a'òbi juk eymubatisasaan? — Paulo o'e.

— João Batista a'òbi juk ocemubatisasaan — io'e ip.

⁴ — João ikērēat mujurūġrūġ o'jepere'iaiyū mubatisasan oeku — io'e. — Imubatisasan pima, “Wara'acat omuyku kanomūm. Ibutet Jesus i. Ixe kay juy eyetabun epesop,” i'e'e'uk osunuy João — io'e Paulo.

⁵ Iboap co buje o'jewemubatisasaan ip “Oceju Jesus ebekitkiyū ġasū bit—ixe acā ocekukukat” i'e am jebureyū be.

⁶ Paulo jebu o'subumōġ yabi jeje ip. Ibiōġbuk xipacat oòm

cebe ip. Ya'ōba'arēmat a'ōm o'jekawēnwēn ip. Deus ekawēn o'ḡuwēnuwēn ip. ⁷ Doze be osodop ip—Jesus kay itabucayū.

⁸ Gebuje Paulo Deus ekawēn o'ḡuwēnuwēn Judeuyū e'aweroroap'a be—Deus eju kawēnwēnap'a be—Éfeso ka beat'a be. Ja'ōcam Deus ekawēn muwēnuwēn'uk osunuy ibo ka watwat pe.

— Gaxīn ma Deus soat kukukan je'e — io'e ibo ka watwat pe.

Ibun osunuy ibo ka be imutaybitbin—ebapūḡ kaxi. ⁹ Pūḡpūḡayū bit Paulo be jemutaybitbinap kay ḡu o'e ip. Ibu'u ip o'e jetabut am Jesus kay. Jesus o'jomuymuy ip adeayū be. Imēnpuye Paulo o'jeok cexewi ip—Jesus kay jetabut am ibu'u'uyū xewi.

Wara'at'a kay o'ju Jesus a'ōkayayū eju. Iḡo'a wuymutaybitbinap'a o'yanuy. Soat kabia Paulo imutaybitbin osunuy iḡo'a be. Iḡo'a be Tirano imutaybitbin'uk osunuy pūḡpūḡ ehora daḡ. Ixe imutaybitbin'ūm pima Paulo Jesus ekawēn imutaybitbin'uk osunuy. ¹⁰ Imēn imutaybitbin'uk osunuy xepxep koato bun. Imēneju ade jījā wuykukukat Jesus ekawēn o'ya'ījojo—Judeuyū, Judeu'ūmayū dak. Soat Ásia eipi watwat o'ya'ījojo.

¹¹ Gebuje Deus ja'ōbacaap o'ḡūm Paulo be wuywebe i'e ba'oreat mubapuk am adeayū etabutpe—o'jojajo ḡu buk ip iap mubapuk am. ¹² Imēnpuye adeayū Paulo epaḡo o'jat cexewi—paḡonōmnōm, ikūmpi ekabek tak. Ixe paḡo o'jomōḡ ip iwātaxipipiyū be. O'je'ada'ada ip ixe paḡo mōḡ puje. Xipat o'e ip. Ibiōḡbuk kērēat tak o'jēmjem adeayū bewi ixe paḡo mōḡ puje.

¹³ Gebuje pūḡpūḡ Judeuyū ibiōḡbuk kērēat o'ḡujēmjem warara'acat pewi. Pūḡ ka be ḡu ip osodop. Soat kaka daḡ oekukuku ip. Ibiōḡbuk kērēat mujēmjem'uk oekukuku ip.

Paulo babim imujēm ojuy ip.

— Ocekukukat Jesus a'ōbi oceju e'em ewebe “Ejem cuy cebewi,” i — io'e ip ibiōḡbuk kērēat pe.

¹⁴ Imēn imujēmjem ip osodop 7 be aḡokatayū. Ikitpitpityū osodop ip. Cebay butet Ceva i osunuy. Ceva Judeu osunuy. Judeuyū epaīyū kukukat osunuy. Jesus a'ōbi ibiōḡbuk kērēat mujēmjem'uk osodop ip adeayū bewi ikitpitpiyū.

¹⁵ Jesus a'ōbi imujēm ojuy bima bit, ibiōḡbuk kērēat o'jede cebe ip.

— Wetaybit Jesus — io'e. — Wetaybit Paulom tak — io'e. — Pām eyju? Abuyū eyju? Jesus a'ōkayayū ḡu eyju oxe bit — ibiōḡbuk kērēat o'e cebe ip.

¹⁶ Ibiōḡbuk kērēat kukat o'jejorojoro cekay ip—7 beayū kay. Toti ip o'ḡuwekuwek. O'watwat ip iḡo'a bewi 7 beayū.

O'jenapõn ip soat iwekwek. Soat ip yaokaka o'jẽm. Ibo o'jebapuk Éfeso ka be.

¹⁷ Iboap awẽg̃ o'yawẽgtobuxik ip—Éfeso ka watwat, Judeuyũ, Judeuyũ'ũmayũ dak. Iparara o'e ip te'e ma “Jesus a'õbi õn” i'eap puxim.

— Wuykukukat Jesus ya'õbuyxi jĩjã — io'e'e ip. Ade ixeyũ'in oitabun wuykukukat Jesus kay.

¹⁸ Ade wamomoyũ dak oitabun Jesus kay. Apẽn cuk adi ikẽrẽat o'g̃ujurũgrũg̃ ip iap o'g̃uwẽn ip Paulo be. Itabut cĩcã o'e ip Jesus kay. Jebukaypacap o'jepere ip.

¹⁹ Gebuje ibukaypacap ibararak osodop taperadup pe ibibodo. Oibu'un ip jebibododon. Warara'acat muy'ũ ãm ip oibu'un. Jebukaypacaptup o'tupmu'awero ip tupmupik am soatup. O'tupmupik ip soat etabutpe. Teiboğ̃ cĩcã osodop tuptei. Tuptei 50,000 dinheiro osodop isurũgat prata muğẽgẽgẽ.

²⁰ Imẽneju warara'acayũ oitabun Jesus kay. Tak gu ip oitabun. Deus ekawẽn kay jĩjã ip o'e, cũg̃ cĩcã cexe ip puye.

²¹ Gebuje Paulo co ojuy Jerusalém ka kay. Deus a'õbi cu ojuy o'e Macedõnia eipi dağ̃ cu ojuy, Acaia eipi dağ̃ tak.

— Jerusalém ka kay oju pin — io'e jewebe ma. — Ibo ka be oju buje Roma ka kay dak oju pin — io'e jewebe ma.

²² Xepxep jewejuayũ'in o'g̃uju jewap Macedõnia eipi be. Timóteo o'g̃uju, Erasto dak. Ixe bit Ásia eipi be ibunbun mabuk osunuy.

²³ Gebuje Demétrio adeayũ o'gutakomãn Jesus a'õkayayũ kay. O'gutakomãn ip, soat kaka dağayũ oitabun Jesus kay buye. ²⁴⁻²⁵ Demétrio pratam yamuğẽgẽ'ukat osunuy. Diana kay je'e'eap'a'it'it'a muğẽgẽ'ukat osunuy. Ade Éfeso ka watwat kapikpik'uk ip osodop Demétrio eju ibiat'a muğẽgẽm. Ade dinheiro bubu'uk ip osodop ibiat'a muğẽgẽapteim. Tũybe Diana Deus iãn o'e ip Éfeso ka watwat. Imẽnpuye te'e ma Diana kay jĩjã ip osodop. Demétrio ibiat'a muğẽgẽ'ukayũ o'tomuwã je'awero am soat jeweju kapikpik'ukayũ dak.

Ibocewi o'jekawẽn cebe ip.

— Oburereyũ — io'e. — Eyetaybit ade dinheiro bubum wuyju wuyekapikapteim iam. ²⁶ Paulo bit adeayũ mubu'u'un jetabut am Diana kay. “Ijodiat emumuğẽ Deus gu,” i'e'em ixẽ soat pe. Imẽnpuye adeayũ pu'u'un ip jetabut am Diana kay. Jetabucap epereperem ip — io'e.

— Itabut o'e ip Paulo ekawẽn kay—Éfeso ka watwat, soat Ásia eipi watwat tak — io'e. — Imẽn xipat gu jĩjã wuywebe!
²⁷ Imẽn ibun pima, ajo be acejekapik? Wuyekapikap ka'ũmgu o'e. “Ibuyxim gu oce'e Diana duk'a!” i je'e ip adeayũ—Ásia eipi

watwat, soat ka dağayũ dak — io'e. — “Diana Deus ġu,” i je'e ip — io'e.

²⁸ Imēneju Demétrio ekawēn cocoayũ isapka'ore o'e Paulo kay.

Gebuje o'jewāwā ip ya'ōberen—Diana kay je'e'eap'a'it'it'a muġēġē'ukayũ.

— Diana ya'ōbuyxi jġjā! — io'e ip ya'ōberen. — Soat ka watwat itabut cekay! — io'e ip. — Diana kay acā wuyetabut! Diana acā Deus! — i te'e ma o'e ip ya'ōberen.

²⁹ Tũybe Diana Deus iān o'e ip. Imēnpuye soat'a'a dağ ip ya'ōberen o'jewāwā.

Ade ip dao ma o'ju je'aweroroap'a kay—yaboğat'a kay. Cum pima ip xepxepayũ o'jat Paulo eju jekuku'ukayũ—Macedônia eipi bewiayũ. Gaio o'jat ip, Aristarco dak. O'tujowat ip je'aweroroap'a be—yaboğat'a be. Tak ġu ip o'je'awero iğo'a be. ³⁰ Paulo òm ojuy o'e iğo'a be. Imēnpit itabucayũ o'ġuōmat ġu. ³¹ Warara'acayũ dak o'jewa'ōmuju Paulo be—Ásia eipi kukukayũ—ibureyũ.

— Eòm ġu juy je'aweroroap'a be — io'e ip. — Aokam cuy ip — io'e ip Paulo be.

— Oòm ġu — io'e.

³² Gebuje aweromayũ warēmtağ ma o'jewāwā. Wara'at tağtağtağ ma ip jewāwāwām. Apēğām ijoce awerom wuyju iam itaybit ġu o'e ip. Inaka ya'ōberen ma jewāwāwām ip. Itakoma jġjā ip o'e Paulo ejuayũ kay, Judeuyũ kay dak.

³³ Gebuje Judeuyũ itakomaayũ mudin ojuy o'e. Imēnpuye Alexandre o'ġuju ip jewāwāayũ dopabe. Alexandre itakomaayũ mudin ojuy o'e. O'jebaeuru mũğ ma epesop i'e am aweromayũ be.

³⁴ Teku Judeu iam itaybit puje, biğ ma ip o'jewāwā.

— Diana ya'ōbuyxi jġjā! — io'e ip ya'ōberen. — Ixe Diana deus wuyxe soat xe, Éfeso ka watwat xe! — io'e ip ya'ōberen.

Ibun cġcā ip o'jewāwā. Xepxep hora ya'ōberen o'jewāwā ip. O'jewāwā ip tũybe Diana Deus iān o'e ip puye.

³⁵ Gebuje ağokatkat jewāwāwāayũ o'ġuymũğ. Ixe ağokatkat Éfeso ka kukukayũ'in sunuy. Pa'orem cġcā jewāwāwāayũ o'ġuymũğ. O'jekawēn cebe ip.

— Éfeso ka watwat, eya'ōpicũğcũğ cuy epesop wekawēn kay! — io'e. — Soat kaka dağayũ itaybit ip Éfeso ka watwat Diana kay je'e'eap'a kukan iam—deus tuk'a kukan iam—kuy bima kabi bewi o'kopiat'a kukan iam. ³⁶ Abu kuka o'e: “Éfeso ka watwat itabut ġu Diana kay,” i? Ka'ũma ma! — io'e. — Imēnpuye juy epeyewāwā ġu — io'e. — Mũğ ma epesop! — io'e. — Warēmtağ ġu juy epe'e'e! — io'e cebe ip. ³⁷ — Te'e

ma juk iteyũ aḡokatkayũ epetojot ijoce — io'e. — Diana kay je'e'eap'a beat o'tujupa'um ḡu ip — io'e. — Diana nuyap'a o'jomuymuy ḡu ip — io'e.

38 — Demétrio, ceweju kapikpik'ukayũ dak warara'acat muy pin pima, cum ip ibimãmãat ekawẽn coco'ukat topabe — io'e. — Ade ip wuyka be. Ijoce ḡu bit ip warara'acat jomuymuy—ibimãmãat ekawẽn coco'ukat topabe acã — io'e. — Soat em ip je'awerorom. 39 Ce'awero buje ip ceweju juy ip epeyekawẽn — io'e. — Wuydobuyũ'ũm'ũm ekawẽn taḡ cuy ajeku — io'e. — Cedag'ũm cĩcã wuyju e'em ḡasũ bit — io'e. — Warẽmtaḡ wuyju e'em ḡasũ bit — io'e.

40 — César ebekitkit kuka o'e wuywebe: “Cedag ḡu juk adi epe'e'e,” i. “César a'õ daḡ ḡu juk epeye'awero,” i kuka o'e ip wuywebe — io'e. — Ipiat kuka o'supi'ajoat ip wuywebe — io'e. — “Cedag ma mo a'ḡu oceju e'em” i'e ba'ore wuywebe — io'e cebe ip.

41 Soat aweromayũ o'ḡuypit iboap epere buje. O'jepit ip jeduk'a be.

20

1 Ce'aweroap epere buje Paulo Jesus kay itabucayũ o'tomuwa je'awero am. O'jekawẽn ceweju ip ya'õmucan am. Guyjom:

— Cum puk õn — io'e cebe ip. — Macedônia eipi kay õn cum. Eybu'um ḡu juy epesop Jesus kay — io'e cebe ip.

O'jẽm Éfeso ka bewi. O'ju.

2 Gebuje Macedônia eipi daḡ oeku. Soat kaka daḡ oekuku itabucayũ jom. O'ḡubikuy ip biḡ ma itabut am Jesus kay.

3 Grécia eipi kay oajẽm. Ebaḡũḡ kaxi ibo eipi be osunuy. Paulo ma tibog cĩcãat mudék ojuy o'e Síria eipi kay jeju am. Judeuyũ bit Paulo aoka ojuy ip. O'jewawẽ ip Paulo aoka am.

— Ga'a juy ayaoka — io'e ip. — Kobexixi be iõm puje juy ayaoka — io'e ip.

Paulo o'jekũyjo jaoka ojuy ip iam. Imẽnpuye oibu'un tibog cĩcãati mudék am.

Fílipos ka kay Paulo o'ju. Kapurũḡ taḡ o'ju. Macedônia eipi daḡwi o'ju. Warara'acayũ o'ju ceweju itabucayũ. 4 Ibũrũ ma ip o'ju Paulo eju: Sópatro, Aristarco, Segundo, Gaio, Timóteo, Tíquico, Trófimo. Sópatro Beréia ka bewiat osunuy. Pirro ipot osunuy. Aristarco Tessalônica ka bewiat osunuy, Segundo dak. Gaio Derbe ka bewiat osunuy. Tíquico Ásia eipi bewiat osunuy, Trófimo dak. Ibũrũ ma ip o'ju Paulo eju—7 beayũ.

5 Jay. Oajẽm ip. Õn tak cuk adi oḡuy Filipos ka be. Õn Lucas. Ijudup mubarararaḡ õn.

Ibocewi 7 beayũ o'ju ocewap Trôade ka be ocewiwi am. Paulo odopabijuk Filipos ka be. ⁶ Judeuyũ peta muğëğëm osodop ixeyũ kabia dağ. Imuğëğëm pima pã'o a o'o'uk osodop ip—yamuyuhuhuaptõmtëm'ũmat'a.

Ixe epeta kap puje Trôade ka kay oceju. Ocejëm Filipos ka bewi. Kobexixi be oceõm. Xet. Xet. Xet. Xet. Xet. Pũğpõğbi xet tibog cĩcãati dağ oceku. Warara'acayũ ocenomuixik pũğpõğbi xet kap puje—itabucayũ—7 beayũ. Ocenomuixik ip Trôade ka be. Xet. Xet. Xet. Xet. Xet. Xet. Xet. 7 xet ibo ka be ocesop.

⁷ Katpuje oceje'awero soat itabucayũ eju Sábado bima. Pã'o a o am oceje'awero Jesus e'ũap kay ocegebu am. Yaboğat'abi be oceje'awero—umat'abi be. Paulo ocemutaybitbin o'e umat'abi be, kuyaje wara'at ka kay cum puye. Ibun osunuy ocemutaybitbin. Iximadakpe mabuk ocemutaybitbin osunuy. ⁸ Torotoro'i oeku lamparina'a umat'abi dağ yabimuk-abia am.

⁹ Ağokatkat tak Paulo ekawën o'jekũyjo iboce—yaypan'isuat. Ibutet Êutico i osunuy. Xik'i osunuy uk'aba'etatok pe. Xiiih. Oixet pin cĩcã ibun osunuy kawënwën puye. Xet. O'xet. Wũn. Bëkũ. Umwi o'at. O'ğũ'ây ip. Kuy ce'ũ. ¹⁰ Paulo o'kop umat'abi bewi.

O'kop ce'uat kay. Erot io'e. O'jeerot. Ce'uat o'yakobut. O'jekawën itabucayũ eju.

— Epeyekuy ğu juy — io'e. — Ce'ũ ğu teku! Itait ma — io'e.

¹¹ Gebuje umat'abi be ğuto ocejeu. Pã'o a oceyadakat iğo'abi be Jesus e'ũap kay ocegebu am. Ocejekõn. Paulo kabiam oibu'un kawënwënapı. Oikabia kawënwën. O'jëm kabia buje.

¹² Yaypan'isuat o'tujowat ip tuk'a be. Soat ip icokcok o'e i'at'ibit o'jetait puye.

¹³ — Cum õn Assôs ka kay — Paulo juk o'e ocewebe. — Kapurũğ tağwi ma õn cum — io'e. — Iboce õn jeydopabijuk. Kobexixi dağwi juy eyju bit epeju — io'e ocewebe.

¹⁴ Oceju Paulo wap. Kobexixi be oceõm. Oceju Assôs ka be. Paulo dak o'ju kapurũğ tağwi Assôs ka be. Ibo ka bewi ixe dak oõm kobexixi be oceweju.

Gebuje oceju Mileto ka kay. Mitilene ka dağ oceku. ¹⁵ Ocejëm Mitilene ka bewi. Kuyaje ocajëm tip'aweroro weğũn. Tip'aweroro butet Quios i osunuy. Kuyaje ocejemũğ wara'at tip'aweroro be. Ixe tip'aweroro butet Samos i osunuy. Kuyaje ocajëm Mileto ka be. ¹⁶ Paulo ibu'u osunuy ibun jenuy am Ásia eipi be. Imënpuye ocejecũ ğu Éfeso ka be. Ocekap ma. Jerusalém ka be yajëm pin o'e peta muğë awap—Pentecostes ekabia awap.

¹⁷ Gebuje Paulo Éfeso ka watwat o'tomuwã Mileto ka be bima—Jesus kay itabucayũ kukukayũ. Mileto ka Efeso ka tẽg ma o'sukadop. O'tomuwã ip tot am jekay.

¹⁸ Yajẽm puje Paulo o'jekawẽn ceweju ip.

— Oburereyũ — io'e. — Ibun cuk oꝑuy eyxe. Wuykukukat peam kapikipiꝑ pima cedaꝑ ma juk adi ojekukuku. Ásia eipi bewi wajẽm pujeap ojekukuku cedaꝑ. Eyetaybit wekukuam. ¹⁹ “Soat podi ma wa'õbuyxi õn,” i'ũmꝑu juk adi ocece eywebe. Oꝑuycũꝑ cuk adi ojekukuku warara'acayũ ikẽrẽat muꝑẽꝑẽm pima. Ipiat cuk adi osupiãjojo. Judeuyũ oaoka ojuy bima. Kawẽn idipat muwẽnuwẽn cuk adi ojekukuku soat pe. ²⁰ Obu'un ꝑu adi kawẽn idipat muwẽn ãm eywebe. Soan õn eymukũyjojo. Eymutaybitbitbin cuk adi je'aweroroap'a be, eyduk'a be dak.

²¹ — Jesus muwẽnuwẽn cuk adi ojekukuku soat pe eywebe—Judeuyũ be, Judeu'ũmayũ be dak. “Eyꝑuycũꝑcũꝑ cuy epesop ikẽrẽat kuꝑ puye,” i juk adi ocece eywebe. “Ikẽrẽat mujurũꝑrũꝑap cuy epeyepere,” i juk adi ocece eywebe. “Deus ekawẽn taꝑ cuy epekuku,” i juk adi ocece eywebe. “Jesus Cristo kay eyetabun cuy epesop—wuykukukat kay,” i juk adi ocece eywebe. Imẽn cuk adi eymutaybitbin ojekukuku. Eyetaybit soat iboam — io'e.

²² — Gasũ bit Jerusalém ka kay õn cum. Deus biõꝑbuk a'õbi õn cum. Wetaybit ꝑu apẽn je'apuk owebe Jerusalém ka be iam. ²³ Ipiat cuy osupi'ajo ibo ka be. Obu ip ibo ka be. Omuõm ip daomũnmũnap'a be. Wetaybit iboam. Soat ka daꝑ õn cucum pima, Deus biõꝑbuk kuy juk omukũyjojo iboam. ²⁴ Imẽnpit omuparararan ꝑu iboap. Waokapi ꝑu. Obikuy jĩã bit soat wekapikap mu'ũm ãm—Jesus Cristo o'ꝑũm owebe iap mu'ũm ãm. Ixe juk o'e owebe “‘Ikẽrẽat mujurũꝑrũꝑap cuy epeyepere,’ i juy ece soat pe,” i. “‘Eyepere buje Deus ikẽrẽat ju'uk eywebewi,’ i juy ece soat pe,” io'e owebe. “‘Wuykukukat Jesus kay eyetabun puje, Deus ikẽrẽat ju'uk eywebewi,’ i juy ece cebe ip,” io'e. “Deus soat em xipan jeykuk,” i juy ece cebe ip,” io'e. “Obikuy jĩã wekapikap mu'ũm ãm,” io'e.

²⁵ — “Soat ipi daꝑacat je'e ‘Deus acã wuykukukat,’” i juk adi ocece eywebe kuy bima. ²⁶⁻²⁷ Gasũ bit wetaybit waram eyju ojo ꝑu ijodi iam. Imẽnpit Deus ekawẽn cuk adi oꝑuwẽnuwẽn eywebe. Deus pe eymukũyjojoap ekawẽn tak oꝑuwẽnuwẽn soat pe eywebe. Abu be oꝑuwẽn'ũm? Soat pe ma oꝑuwẽn. Imẽnpuye pũꝑ ey'in Jesus kay itabut'ũm pima, õn ꝑu okpiwat. ²⁸ Deus ekawẽn taꝑ cuy epeku — io'e cebe ip. — Deus biõꝑbuk cuk eynaẽ Jesus kay itabucayũ kukukayũm. Jesus ebekitiyũ ip, ixe o'jedoyekereren cebeam ip puye — io'e. — Xipan cuy ip epejuk ovelha kukuk'ukat puxim — io'e.

29 — Wetaybit òn ijoce'üm pima aḡokatkayũ jajẽm eykay iam—ikẽrẽat mujurũḡrũḡ'ukayũ—ika'uat puximayũ. Napaap ip ḡuwẽn eywebe Jesus kay eyetabucap epereap ojuy. Ovelha kay wida ajẽmap puxim jajẽm ip eykay. Adeayũ ḡuḡuykukuku ip. Icẽmãn ḡu ip ḡutaybin—napaam acã. ³⁰⁻³¹ Warara'acayũ ḡuḡuykukuku ip jetabucap epereap ojuy. Imẽneju aḡ cuy epesop ixeyũ be eymuḡuykukuap puxim. Pũḡpũḡ ey'in tak warara'acayũ ḡuḡuykukuku jetabucap epereap ojuy — io'e cebe ip.

— Ebapũḡ koato ma juk adi eymutaybinbin oḡuyḡuyḡuy. Kawẽn idipat muwẽnuwẽn cuk adi oḡuyḡuyḡuy eywebe kabiam, ixima daḡ tak — io'e. — Ekay wetabotaidobotbon kapikipiḡ cuk adi oḡuyḡuyḡuy. Gebum cuy epesop iboap kay — io'e cebe ip.

³² — Deus pit xipan cĩcã jeykuk — io'e cebe ip. — Deus ekawẽn kay juy epesop — io'e. — Ixe ekawẽn kay bima, eypararam ḡu epesop. Deus ekawẽn kay bima, jeybu'un ḡu Jesus kay eyetabut am. Deus xipacat ùmùm jebekitkiyũ be. Eywebe dak xipacat je'ḡũmḡũm — io'e. ³³ — Eyxe bima wetabikuku ḡu juk oḡuy eybubut kay eyxe bima, eyeprata kay dak, eyeouro kay dak, eydoti kay dak. ³⁴ Òn ma kapikipik'uk oḡuy obubut pu am, odoti bu am tak, owejuayũ bubut pu am tak, owejuayũ doti bu am tak. Eyju dak eyetaybit iboam. Imẽn cuk adi ojekuku eyxe bima. ³⁵ Eyju dak wekukuap puxim cuy epeku ḡasũ — io'e. — Acejekapik cĩcã juy tadaybotbocayũ buywat am. Kuy imẽn adi eymutaybitbin oḡuy — io'e. — Wuykukukat Jesus imẽn o'e:

Ibubu'ukat cokcokap podi ma iùmùm'ukat pit e'em, i. Imẽn o'e wuykukukat Jesus Cristo — io'e. — Cekawẽn kay ḡebum cuy epesop — io'e cebe ip.

³⁶ Paulo imẽn o'jekawẽn Jesus a'òkayayũ kukukayũ eju—Éfeso ka bewiayũ eju.

Iboap e buje Paulo o'jẽḡ'aecõḡcõḡ. O'jekawẽn Deus eju. Soat Éfeso ka bewiayũ dak o'jekawẽn Deus eju. ³⁷ Soat ip wawa o'e Paulo cẽm puye.

Gebuje Paulo ip o'yakobutbut. O'yaḡobukõnkõn ip cẽm puye. ³⁸ Iḡuycũḡcũḡ ip o'e Paulo ekawẽn kay, “Waram eyju ojo ḡu ijodi,” io'e buye.

21

¹ O'ju ip Paulo eju kobexixi kay. Ocejewemuwẽn cebe ip. Ocejẽm cexewi ip. Ocejõm kobexixi be.

Tiro ka kay oceju. Cucum pima oceju tip'aweroro be. Ocajẽm tip'aweroro be. Tip'aweroro butet Cós i osunuy.

Kuyaje ocajëm Rodes ka ebikopap pe. Ibocewi ocajëm Pátara ka be.

² Wara'at kobexixi ocetobuxik. Oceõm cebe—Fenícia eipi kay cu ojuyat pe. Ocejek ebikopap pewi. ³ Wara'at tip'aweroro ocetipcoco gebuje. Ibutet Chipre i osunuy. Ocekap wuyba'ũgat kadi. Ocejú Síria eipi be. Ocejemũg Tiro ka ebikopap pe. Tiro ka Síria eipi be opop. Kobexixi be kapikpik'ukayũ tarekrek tujujëm ojuy kobexixi bewi iboce. Imën ocajëm Tiro ka kay.

⁴ Jesus kay itabucayũ ocetobuxik ibo ka be. Ibun ma ocesop cexe ip. ⁷ xet ocesop cexe ip. Ixeyũ o'jekawën Paulo eju Deus biõgbuk a'õbi.

— Eju gu juy Jerusalém ka be — io'e ip Paulo be. — Jaoka ip itakomaayũ — io'e ip.

⁵ Ocejëm puje, itabucayũ o'je'awero ocewebe jewemuwënãm—agokatkayũ, aoyũ dak, bekikit tak. Oceweju o'ju ip ebikopap pe. Ocejëg'aecõgcõg ka'oririt pe. Deus eju ocejekawën.

— Cum puk oceju — i oce Tiro ka bewiayũ be.

— Ha'a — io'e ip. — Deus cuy je'ju eyweju — io'e ip ocewebe.

⁶ Oceõm kobexixi be. Ixeyũ bit o'jepit jeduk'a be. Imën ocejëm Tiro ka bewi. ⁷ Kobexixi dag oceju.

Ocejëm Ptolemaida ka kay. Itabucayũ ocetobuxik. Pũg kabia ocesop cexe ip.

⁸ Kuyaje ocajëm Cesaréia ka be. Filipe ocetobuxik. Filipe kawën idipat muwënuwën'ukat osunuy. Kuy bima Jerusalém ka watwat Filipe o'jomuy itabucayũ buywatwat'ukan ⁶ beayũ eju. Ixe duk'a be ocesop. ⁹ Ixe ebadipdip taxit osunuy. Itoptep gũ ixeyũ bit osodop. Deus ekawën muwënuwën'ukayũ osodop ip. Puğ kabia gũ ixe duk'a be ocesop.

¹⁰ Agokatkat tak oajëm ocejay. Oajëm Judéia eipi bewi. Deus ekawën muwënuwën'ukat osunuy. Agabo i ibutet osunuy. Apën guyjom je'bapuk iam Deus ocemutaybitbin'uk osunuy. ¹¹ Ixe Paulo ukpumũnpu o'subu'uk. Jebõgbi o'jomũnmũn Paulo ukpumũnpum. Jekağobi dak o'jomũnmũn yukpumũnpum.

Imũnmũn epere buje, o'jekawën Paulo eju.

— Deus biõgbuk omukũyjom — io'e. — Jerusalém ka watwat jedaomũn — io'e. — Jedaomũn ip apën obõgbi mũnmũn iap puxim — io'e. — Jeũm ip Judeu'ũmayũ be—itakomaayũ be — io'e.

Agabo imën o'e Paulo be. ¹² Gebuje oceju ocejekawën Paulo eju.

— “Eju gu juy Jerusalém ka kay,” — i juk ocece ewebe — ioce cebe. — Jedaomũn ip — ioce.

— Eju ġu juy — io'e warara'acayũ dak yaokaap puxim.

Itabucayũ o'tõtõn Paulo iju pin puye—Cesaréia ka watwat.

13 — Apēnpuye eyju wawa? — io'e Paulo. — Cum cuy õn Jerusalém ka kay — io'e. — Omuguycũgcũg eyju? Apēnpuye eyju omudaobu'un ojuy? Wuykukukat Jesus ibikuy bima, obu'u ġu oce ixeyũ be odaomũn ãm. Obu'u ġu dak we'ũ ãm. Wuykukukat Jesus a'õbi acã ojeku — io'e.

14 Paulo aġuymuwarurun pa'ore o'e ocewebe. Imēnpuye ocebu'un yaġuymuwarurun.

— Wuykukukat bikuyap taġ cuy ejeku — i oce cebe.

15 Imēneju ocejewemuxipan Jerusalém ka kay oceju am. Ocej.

16 Jay. Ocajēm Jerusalém ka kay. Jesus kay itabucayũ o'ju oceweju. Ocedujowat ip Menasom kay Cesaréia ka watwat. Menason Chipre eipi bewiat osunuy. Kuyje ma itabucat osunuy Jesus kay. Ixe duk'a be ocesop.

17 Jerusalém ka be ocajēm puje itabucyũ jom oceku. Iccokok o'e ip ocajēm puje.

18 Kuyaje Paulo o'ju Tiago kay oceweju. Tiago xe awerom osodop ip itabucayũ kukukayũ—Jerusalém ka watwat.

19 Paulo ixeyũ o'tobede.

Gebuje:

— Deus ja'õbacaap o'ġubapukpukpuk Judeu'ũmayũ be õn ixeyũ xe bima — io'e Paulo. — Tak ġu ip oitabun Jesus kay Judeu'ũmayũ. Ade jĩã ip oitabun — io'e Paulo cebe ip.

20 — Ka'ũmġu Deus co'iat xipacat! — io'e ip, iboap co buje.

Gebuje itabucayũ kukukayũ o'jekawēn Paulo eju.

— Xipit ma, ocekitpit — io'e ip. — Imēnpit etaybit ade Judeuyũ itabut o'e Jesus kay iam — io'e ip. — “Jesus kay wuyetabut puje dak Moisés ekawēn taġ cuy ajeku,” i'e'em pit ip — io'e ip. 21 — “Paulo bit warēmtaġ ma Judeuyũ mutaybitbin Judeuyũ'ũmayũ ka be bima,” i'e'em ip napa ma — io'e ip Paulo be. — “ ‘Moisés ekawēn taġ ġu juy epeku,’ i'e'em Paulo,” i'e'em ip — io'e ip. — “ ‘Eyipotpoyũ juy epetaypu'aġobixeedakat ġu,’ i'e'em Paulo,” i'e'em ip — io'e ip. — “ ‘Aypapayũ'ũm'ũm ekawēn taġ ġu juy epeku ġasũ bit,’ i'e'em Paulo,” i'e'em ip napa ma — io'e ip Paulo be. — Imēn emuymuy Judeuyũ, itabut ma'ġu ip Jesus kay — io'e ip. 22 — Kuy ip o'jekũyjo ijoce ajēmap awēġ — io'e ip Paulo be.

23 — Oce'e'eap taġ cuy ece — io'e ip Paulo be. — Ebadipdip aġokatkayũ jewemuisusun Deus xe, itabucayũ — io'e ip. — “Ocewemuisun cuy,” i juk o'e ip Deus pe. 24 Ixeyũ ebadipdipayũ juy etujowat eweju. Wuybabi daġ cuy ecewemuisun ceweju ip — io'e ip Paulo be. — Dinheiro juy eġũm ebadipdipayũ be yakoeapteim, iõhõ buap teim tak. Iõhõ juy ip je'ġũm

paīyū be imupik am Deus etabixe. Imēn e'e buje, soat itaybit je'e icēm ġu e'em ip Paulo muymuy iam — io'e ip. — Itaybit je'e ip ēn tak Moisés ekawēn tağ jekukum iam — io'e ip Paulo be.

²⁵ — Kuy oceje'awero Judeu'ūmayū awē ãm — io'e ip. — Cartadup ocetupmuju cebe ip—itabucayū be. Imēn e'em igodup: “Deusbaroyū wap iēnmōğ'ibitēn cuy epesuēn'o ġu,” i. “Puca doy juy epetoykōn ġu,” i. “Iēntoyteyatēn cuy epesuēn'o ġu,” i. “Wara'at tayxi eju ġu juy epeyepo, wara'at itop eju ġu dak,” i. Ibiatup ocetupmubararak ixeyū awēaptum — io'e ip. — Ocewebe yawēwēap tağ cuy jeku ip — io'e ip Paulo be.

— Ma — Paulo o'e. — Eyekawēn tağ cuy oce — io'e.

²⁶ Paulo ixeyū be jawēap tağ o'e. Ebadipdipayū o'tujowat jewēju. Kuyaje o'ju jewemuisun am Deus xe ceweju ip. Oōm Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboğat'a be.

— Gaxīn ma oceisu oce'e — io'e ip paīyū be. — Oceisu bima, iōhō oceğūm eywebe imupik am Deus etabixe — io'e ip paīyū be.

Paulo iōhō kuka o'ğūm ebadipdipayū muisunapteim 7 xet kap puje. Iboap tak o'ğuwēn paīyū be.

²⁷ 7 xet kapap wi ijawūn pima Judeuyū Paulo o'jojjo Deus eju kawēnwēnap'a be—Ásia eipi bewiayū. Ixeyū Judeuyū adeayū o'ğutakomān Pauloyū kay. Ixeyū Paulo o'jat. ²⁸ O'jewāwā ip ya'ōberen adeayū be.

— Israel naxegebitbit! — io'e ip. — Ocebuyan cuy epe'e! — io'e ip. — Daosuw! — io'e ip. — Ağokatkat cuy ajat — io'e ip. — Ixe warēmtağ wuymutaybitbin jekukum soat kaka dağ — io'e ip napa ma.

— Ixe e'em adeayū be: “Judeuyū ikērēat kuğ Deus xe,” i; “Moisés ekawēn tağ ġu juy epeku,” i dak — io'e ip napa ma. — Ixe Deus eju kawēnwēnap'a muymuy — io'e ip napa ma. — Judeu'ūmayū o'tujuōm ija'a be — io'e ip. — Ija'a mubuyxi'ūm'ūm cīcā ip — Judeuyū napa ma o'e—Ásia eipi bewiayū.

²⁹ Tūybe Paulo Judeu'ūmat o'tujuōm Deus eju kawēnwēnap'a be iān o'e ip. Imēnpuye oitakomān ip Paulo kay. Ixe Judeu'ūmat putet Trófimo i osunuy. Éfeso ka bewiat osunuy. Koap pima Judeuyū Paulo o'jojjo Trófimo eju. Xepxem oekuku ip Jerusalém ka be—Paulo Trófimo eju. ³⁰ Imēneju ade Jerusalém ka watwat o'jedau Paulo kay. Soat tağwi o'jedau ip. Paulo o'jat ip. Kururuğ o'tujujēm ip ija'a bewi. Akikay o'tujowat ip. Dao ma ija'a exīntabi o'tomudip ip. ³¹ Paulo aoka ojuy ip.

Adeayū dak o'jedau 1000 be sorarayū kukukat kay imukūyjom—Jerusalém ka wiwi'ukayū kukukat kay.

— Soat Jerusalém ka watwat jewaokakam! — io'e ip cebe. — Kawēn ikērē jījā — io'e ip. — Jawaoka ojuy ip — io'e ip cebe. ³² Imēnpuye sorarayū kukukat dao ma o'jedau iḡo'a be. Ade jījā jesorarayū o'tujowat jeweju. 100 be sorarayū kukukayū dak o'tujowat jeweju.

O'jedau ip Paulo kay. Itakomaayū Paulo mupokupoḡ o'e. Oibu'un ip yaoka am sorarayū dobuxik buje. 1000 be sorarayū kukukat oajēm. Jesorarayū o'ḡuju Paulo bum iḡo'a beayū be yaokaap puxim.

³³ — Epesubumukirik cuy correntebum—xepxepum — io'e sorarayū be.

— Abu ite aḡokatkan? — io'e yaoka ojuyayū be. — Apēn ite o'e eywebe? — io'e.

³⁴ Gebuje yaoka ojuyayū o'jewāwā ya'ōberen. Wara'at taḡtaḡtaḡ ma ip o'jewāwā. Imēnpuye 1000 be sorarayū kukukat pe itaybit pa'ore o'e apēnpuye Paulo aoka ojuy ip iam.

— Epetujowat cuy wuydopdopap'a be — io'e jesorarayū be.

³⁵ Sorarayū Paulo o'tujowat jedopdopap'a kay. Toptopap'a ewadaḡḡūn xe bima sorarayū ja'ōpi'a jeje Paulo o'tujuu itakomaayū be yaokaap puxim. ³⁶ Itakomaayū nomuju o'jedau ip Paulo bu ojuy.

— Epeyaoka juy! — io'e ip ya'ōberen.

³⁷ Gebuje Paulo o'jekawēn 1000 be sorarayū kukukat pe.

— Wekawēn put tu eweju? — io'e Grego a'ōm 1000 be sorarayū kukukat pe.

³⁸ — Etaybit tu Grego a'ōm? — io'e. — Egito eipi bewiat ḡu du ēn? — io'e. — Kuy bima ixē Egito eipi bewiat adeayū o'ḡu'awero jenopaḡoḡo ām Roma ka kukukat esorarayū eju. 4000 aḡokatkayū oekuku ip ceweju. 4000 beayū o'tujowat uk'a'ūmat pe. Warara'acat aoka ojuy ip o'e. Ēn ixē aḡokatkat ḡu du? 1000 be sorarayū kukukat o'e Paulo be.

³⁹ — Ka'ūma — io'e. — Gujuat ḡu ōn — io'e. — Wara'at ma ōn pit. Judeu ōn. Tarso ka be okap—Cilícia eipi be — io'e. — Tarso ka waypanap ka—ikaboḡatka — io'e. — Wekawēn pin cīcā waoka ojuyayū be. Āḡ puk ocekawēn ceweju ip — Paulo o'e.

⁴⁰ — Ha'a. Ecekawēn puk — io'e.

Paulo cūḡ'i osunuy sorarayū dopdopap'a ewadaḡḡūn ceje. Wēḡwēḡ'i o'e jebum itakomaayū muymūḡ ām.

Gebuje Paulo o'jekawēn itakomaayū be. Ya'ōm ma ip o'jekawēn ceweju ip—Judeuyū a'ōm—Hebreu a'ōm.

22

1 — Tapupuyū okitpitpiyū, baybayū — io'e. — Eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop wa'ō kay. Ocedewayo juy eywebe wa'ījoam — io'e.

2 — Wuya'õm ma tekku kawēnwēn! — io'e ip Judeuyū. Mũḡ o'e ip ya'ījo am. Paulo o'jekawēn ceweju ip.

3 — Ocedewado juy — io'e. — Judeu õn. Tarso ka be okap Cilícia eipi be — io'e. — Ijop ka be ma bit owaypan—Jerusalém ka be Gamaliel be omutaybit am. Moisés ekawēn omutaybitbin osunuy. Ocedobuyū'ũm'ũm ekawēn omutaybitbin osunuy — io'e. — Kaypatpan ḡu õn pit wetaybin. Soat eyju Deus bikuyap taḡ jeku ojuy. Õn tak eybuxim cuk adi ibikuyap taḡ jeku ojuy oḡuy — io'e.

4 — Wetakoma jījā juk adi oḡuy Jesus a'õkayayū kay—ieisuata daḡ jekuku'ukayū kay. Ixeyū kaykay jījā ma juk adi oḡuy. Ade ip otaomūnmūn. Daomūnmūnap'a be ip oḡuõmõm—aḡokatkayū, aoyū dak. Ade ip oyaokaat ixeyū'in. ⁵ Paīyū kukukayū itaybit imēn cuk adi ojekuku iam, Judeuyū kukukayū dak — io'e. — Ixeyū juk cartadup o'tupūm owebe—Judeuyū beaptum—Damasco ka watwat beaptum — io'e.

— Damasco ka kay juk oju. Jesus kay itabucayū daomūn ām oju. Ijoce taomūnmūn ip tujupit ojuy oju Jerusalém ka be. Ipiat pi'ajoat ojuy cebe ip oju.

⁶ E daḡ cucum pima juk oajēm Damasco ka tēḡ ma. Kaxicuḡ oajēm. Dao ma oikabia jījā ma wakokoreren. ⁷ O'at ipiju wekuyap pibun.

— Gebuje kabi beat oya'ījojo. O'jekawēn oweju.

— “Saulo,” io'e. “Apēnpuye warēmtaḡ ma ēn okuḡ?” io'e owebe.

⁸ — “Abu ēn tak, Kariwa?” i oce cebe.

— “Jesus õn,” io'e. “Nazaré ka be tūibit õn. Ēn ma ipiat esupi'ajoat owebe,” io'e.

⁹ Oweju oekukuiayū o'jekuy jījā. Kabiaat o'jojojo ip. Oweju kawēnwēnat a'õ bit o'jojojo ḡu ip.

¹⁰ — “Apēntak oce, Kariwa?” i oce.

— “E'āy,” io'e. “Damasco ka be juy eju,” io'e. “Ibo ka be aḡokatkat apēn Deus ibikuy ewebe eku am iap ḡuwēn ewebe,” io'e — Paulo o'e.

¹¹ — Gebuje wekabiokok ojekuku ixē kabiaat iepokat wetabimu'ũm'ũm puye. Owejuayū obacom okuḡ. Imēn ocajēm Damasco ka be — io'e.

¹² Ibo ka be bima, aḡokatkat oajēm okay. Ibutet Ananias i osunuy. Moisés ekawēn taḡ jekuku'ukat osunuy. Xi-pat cīcā osunuy soat Damasco ka watwat xe—Judeuyū xe.

¹³ O'jekawēn oweju.

— “Obure Saulo, ececoan waram,” i adi o'e owebe.

— Gebuje'isum ma ocecoan. Oceak cekay — io'e Paulo. — Waram wetate buje Ananias o'jekawēn oweju.

14 — “Saulo,” io'e. “Kuyje Deus enaë,” i adi o'e Ananias. “Ocedobuyũ'ũm'ũm itabut osodop ip ixē kay. Ixē juk enaë ixē bikuyam etaybit am. Ixē juk enaë ewebe ixē buywat-wat'ukat co am—cũğ cĩcãat co am. Ixē juk enaë ibuywat-wat'ukat pe emukũyjo am,” i adi o'e owebe. 15 “Ixē ekawēn muwēnuwēn'ukan cuy eguy,” i adi o'e. “Apēn ejojojoiap cuy eguwēnuwēn, apēn eya'ĩjojoiap tak,” i adi o'e Ananias owebe — io'e Paulo.

16 — “Ajo wiwim tak ěn? E'ãyl!” i adi o'e owebe. “Ecewemubatisaan cuy!” i adi o'e. “'Ikērēat cuy eju'uk owebewi,' i juy ece wuykukukat pe,” i adi o'e. “Imēn e'e buje, Deus ikērēat ju'uk owebewi,” i adi o'e owebe.

Imēn Ananias o'jekawēn owebe — Paulo o'e.

17 — Jerusalém ka kay juk ocepit — io'e. — Deus eju kawēnwēnap'a be oju jekawēn ãm Deus eju. 18 Deus ekawēn kay ġebum pima wuykukukat ojojjo wexey jo'iat pe — Paulo o'e.

— Gebuje wuykukukat o'jekawēn oweju.

— “Daosuw!” i adi o'e owebe. “Ejēm cuy Jerusalém ka bewi. Ijopka beayũ itabut ġu je'e ip ekawēn kay cedağ ma'ġu ěn omuwēnuwēn,” i adi o'e owebe wexey jo'iat pe.

19 — “Ka'ũma, Kariwa,” i adi oce. “Wekawēn kay itabut je'e ip,” i adi oce. “Soat ip itaybit apēn cuk adi ojekuku iam,” i adi oce cebe. “Itaybit ip apēn soat kaka dağ ojekuku iam, apēn Judeuyũ e'aweroroap'a be juk adi oõmõm itabucayũ bu ojuy iam tak, apēn taomũnmũn ip cuk adi otujupitpit ijop ka be iam tak, apēn cuk adi ip oyaokaka iam tak, apēn cuk adi daomũnmũnap'a be ip oġuõmõm iam tak,” i adi oce cebe. 20 “Estêvão aokam pima, õn tak cuk ojojjo ip—ekawēn muwēnuwēn'ukat aokam pima,” i adi oce cebe. “Tũybe xipat yaoka am iãn mo oce. Estêvão'ũm o'yaoka'iaiyũ eekabek kuğ oguy,” i adi oce. “Gasũ bit wağuyisun ma õn jekukum. Soat ijoceayũ itaybit iboam. Imēnpuye wekawēn kay je'e ip,” i adi oce wuykukukat pe.

21 — “Ka'ũma,” i adi o'e. “Ejēm cuy ijocewi,” io'e. “Ewebe omuwēn puje, itabut ġu je'e ip ekawēn kay,” i adi o'e. “Õn ma wũy ma jemuju. Judeu'ũmayũ kay õn jemuju,” i adi wuykukukat o'e owebe — Paulo o'e adeayũ be.

22 Paulo ekawēn cocom cĩcã ip osodop. “Judeu'ũmayũ kay õn jemuju” i'e buje bit, oibu'un ip ya'ĩjo am. O'jewãwã ip ya'õberen.

— Epeyaoka juy! — io'e ip ya'õberen. — Epeyaoka juy! — io'e ip. — Epejoxik akikay — io'e ip.

23 Ya'õberen jewãwãwã ip o'e. Jesay wēğwēğãn ip jetakoma jĩjã buye. Ka'wi o'joxikxik ip jetakomaap pibun. 24 1000 be sorarayũ kukukat tak Paulo o'ġuõmat sorarayũ dopdopap'a

be—yaboğat'a be. Itaybin pin o'e apēnpuye adeayū ya'ōberen o'jewāwā iam. Imēnpuye o'jekawēn sorarayū be.

— Epeğupokupok cuy ixee muğēğēbum — io'e. — Guwēn paxi jekpiwacap jemupikupikap? Apēnpuye o'jewāwā ip ya'ōberen cekay iap ġuwēn paxi? — io'e sorarayū be.

²⁵ Sorarayū Paulo o'subōğbimukirik imupokupok am.

Gebuje Paulo o'jekawēn 100 be sorarayū kukukat eju.

— César ebekit òn—Roma ka kukukat ebekit òn — io'e. — Cedağ tu eywebe César ebekit mupokupok am? — io'e. — Eyju odujowat ġu buk ibimāmāmā'ukat ekawēn coco'ukayū dopabe — io'e. — Eyetaybit ġu ma buk òn ma xe'e okpiwat iam, pām ġuto ka'ūma iam — io'e.

²⁶ Imēneju 100 be sorarayū kukukat o'jekawēn 1000 be sorarayū kukukat eju. Apēn Paulo o'e cebe iap ekawēn o'ğuwēn cebe.

— Apēntak ēn em cebe? — io'e. — Ixe ağokatkat César ebekit — io'e.

²⁷ 1000 be sorarayū kukukat oajēm Paulo kay.

— Cēm tu ēn César ebekit? — io'e Paulo be.

— Hm hm — io'e.

²⁸ — Òn tak cebekit ma — io'e. — Ade wedinheiro oğū'üm cebekin em pima — io'e.

— Òn pit cebekit okapap ma — Paulo o'e.

²⁹ Dao ma o'jewede ip cexewi sorarayū—Paulo mupokupok ojuyayū. 1000 be sorarayū kukukat tak yağuybabi'üm o'e. Yağuybabi'üm o'e Paulo César ebekit iam itaybit puye, o'subōğbimukirikat puye dak. Soat ip oibu'un Paulo kaykay am.

³⁰ 1000 be sorarayū kukukat itaybin pin o'e apēnpuye Judeuyū Paulo o'jomuymuy iam. Paulo bōğbikirikpu o'subumuwekap kuyaje. Judeuyū ya'ōbuyxiayū o'tomuwā je'awero am. Paīyū kukukayū dak o'tomuwā ibimāmāmāat ekawēn coco'ukayū dak. Soat ip o'je'awero. 1000 be sorarayū kukat Paulo o'tujowat aweromayū dopabe—jewawēwē'ukayū yoboğayū dopabe.

23

¹ Paulo o'jeak jewawēwē'ukayū yoboğayū kay. — Oburereyū — io'e. — Apēn cedağ ma oxe iap tağ cuk adi ojekuku. Cedağ ma ġasū dak òn jekukum Deus etabutpe — io'e.

² Iboap co buje paīyū kukukat oitakomān Paulo kay. Paīyū kukukat putet Ananias i osunuy. Tūybe Paulo Deus muymuy iān o'e.

— Esubioka juy — io'e Paulo xeayū be. ³ — Deus cuy ipiat supi'ajoat ewebe ma — Paulo o'e paīyū kukukat pe. — Ocemuğyukukuku'ukat ēn! — Paulo o'e. — Ēn xik'i ijoce wa'ījo am etaybit am wuydobuyū'üm'üm ekawēn tağ ocece iam pām

ġuto ka'ũma iam. Imēn pit wuydobuyũ'ũm'ũm ekawēn taġ ġu juk ēn tak obiokaat! — io'e Paulo.

4 — Ēn Deus epaĩyũ kukukat muymuy — cexeat o'e Paulo be.

5 — Obadipipyũ — io'e. — Wetaybit ġu juk ixē paĩyũ kukukat iam. Wetaybit pima bit imēn ġu kajuk oce cebe. Imēn e'em Deus ekawēn tup:

Eybadipyũ kukukat cuy epejomuymuy ġu, i. Imēn Deus ekawēn tup e'em — Paulo o'e.

6 Paulo o'jeak Fariseuyũ kay. O'jewāwā ya'ōberen.

— Obadipipyũ — io'e. — Fariseu ōn! Webay dak Fariseu osunuy. Wetabut wuye'ũ buje waram ġuto acejetait iap kay. Imēnpuye eyju wa'ĩjom ġasũ eyetaybit am okpiwat paxi iam — io'e cebe ip.

Pũġpũġ jewawēwē'ukayũ yoboġayũ'in Fariseuyũ ip osodop. Warara'acayũ ixeyũ'in Saduceuyũ ip osodop. Paulo itaybit o'e iboam. 7 Imēneju o'jewāwā ya'ōberen — Fariseu ōn — i. Ade osodop ip jewawēwē'ukayũ yoboġayũ. 8 Fariseuyũ ma e'em — Wuye'ũ buje waram ġuto acejetait — i. Itabut ip wuybiōġbuk kake iap kay, Deus ekawēn tojtjt'ukayũ kake iap kay dak. Saduceuyũ bit napa ma e'em: — Wuye'ũ buje waram acejetait ġu — i. Itabut ġu ip wuybiōġbuk kake iap kay, Deus ekawēn tojtjt'ukayũ kake iap kay dak. Paulo itaybit o'e pũġ taġ ġu ip itabut ip iam. Imēnpuye — Fariseu ōn — io'e cebe ip.

9 Iboap co buje o'jewa'ōxikxik cĩcā ip jeweweju jewawēwē'ukayũ yoboġayũ. Wara'at taġtaġtaġ ma o'e ip. Biġ ma ip o'jewāwā ya'ōberen. Fariseuyũ Paulo dayoyom o'e—Moisés ekawēn imutaybitbit'ukayũ.

— Ite aġokatkat ikēreāt mujurũġrũġ ġu ocexe — io'e ip. — Warēmtaġ ġu juy ajukuk! Ibiōġbuk xipacat aco'i o'jekawēn ceweju. Deus ekawēn tojtjt'ukat aco'i o'jekawēn ceweju — io'e ip.

10 Jewawēwē'ukayũ yoboġayũ o'jewa'ōxikxik cĩcā. Imēnpuye jewaokaka ojuy ip.

— Paulo ġuwekap aco'i teyũku — io'e 1000 be sorarayũ kukukat jewa'ōxikxikayũ jojom.

— Paulo juy epejat — io'e jesorarayũ be. — Epetojot cuy wuydopdopap'a be jewa'ōxikxik'ukayũ be yaokaap puxim — io'e cebe ip.

Ya'ō daġ o'e ip sorarayũ. O'tujowat ip jedopdopap'a be. Iġo'a be osunuy Paulo.

11 Waram pimaat exima be wuykukukat o'jebapuk Paulo kay ya'ōmucan am. O'jekawēn ceweju.

— Paulo, a'õcam cuy eguy — wuykukukat o'e cebe—Paulo be. — Apẽn cuk adi Jerusalém ka watwat pe ãn omuwẽnuwẽn iap puxim Roma ka watwat pe dak omuwẽnuwẽn cuy eguy — Jesus o'e Paulo be.

¹² Kabia buje Judeuyũ'in o'je'awero jewawẽ ãm apẽn Paulo aceyaoka iam.

— Ga'a Paulo ayaoka — io'e ip. — Paulo aoka'ũm pima juy acejekõn ġu, acetikõn ġu dak — io'e ip. — Yaoka'ũm pima juy Deus ipiat supi'ajoat wuywebe — io'e ip jewewebe.

— Ga'a — io'e ip.

¹³ Imẽn o'jekawẽn ip jewewebe Deus etabutpe. 40 be osodop ip imẽn o'e'e'iyũ aġokatkayũ—Paulo aoka ojuyayũ.

¹⁴ Imẽn jewawẽ buje ip o'ju paĩyũ kukukayũ kay, Judeuyũ kukukayũ kay dak.

— Deus etabutpe juk ocejekawẽn — io'e ip. — Pũġ taġ ma ocaġuy — io'e ip. — “Paulo aoka'ũm pima juy acejekõn ġu, acetikõn ġu dak,” i juk oce — io'e ip. — Imẽnpuye Paulo juy epetomuwã ocewebe jekawẽn ãm ceweju — io'e ip. ¹⁵ — “Paulo juy egudot ocekey—jewawẽwẽ'ukayũ yoboġayũ kay,” i juy epe'e 1000 be sorarayũ kukukat pe — io'e ip. — “Iwiwim oceju waram cekawẽn co am,” i juy epe'e cebe — io'e ip. — “Cedaġ ocewebe waram cekawẽn co am,” juy epe'e cebe — io'e ip. — Imẽnpit Paulo jajẽm ġu jĩã. E daġ iwiwim oce'e yaoka am — io'e ip Paulo aoka ojuyayũ paĩyũ kukukayũ be—40 beayũ o'e.

¹⁶ Imẽnpit aġokatkat iboce osunuy—yaypan'isuat—Paulo ixĩ'tit. Apẽn Paulo aoka ojuy ip iam o'jekũyjo.

Gebuje ixẽ yaypan'isuat o'ju Paulo kay imukũyjo am. Oõm sorarayũ dopdopap'a be. Apẽn cuk o'ya'ĩjojoiap o'ġuwẽn Paulo be. ¹⁷ Paulo 100 be sorarayũ kukukat o'tomuwã.

— Ite yaypan'isuat cuy etujowat 1000 be sorarayũ kukukat kay, yawẽġ muwẽn pin cebe — io'e 100 be sorarayũ kukukat pe.

¹⁸ Yaypan'isuat o'tujowat.

— Taomũnmũnat Paulo juk onomuwã ite yaypan'isuat tojon ekay — io'e. — Yawẽġ muwẽn pin ewebe — io'e 1000 be sorarayũ kukukat pe—Cláudio Lísias pe.

¹⁹ Cláudio Lísias yaypan'isuat pu o'subuixik. Iba com o'tujowat jewēju. O'tujowat wara'acat xewi ixeyũ be ya'ĩjoap puxim.

— Ajo-muwẽn pin ãn owebe? — io'e.

²⁰ — Judeuyũ o'jewawẽ — io'e. — Kuyaje je'e ewebe ip: “Paulo juy egudot ocekey,” i — io'e. — “Kuyaje juy egudot ocewebe waram cekawẽn co am,” i je'e ip ewebe — io'e. ²¹ — Imẽnpit emuġuykuku ojuy ip. Etibun ġu juy eguy apẽn je'e

ip ewebe iap kay — io'e. — 40 aḡokatkayũ ebitako be Paulo kapap wiwim. “Paulo aoka'ũm pima juy acejekõn ḡu, acetikõn ḡu dak,” i juk o'e ip jewewebe — io'e. — “Paulo aoka'ũm pima wuyekõn puje, Deus cuy ipiat supi'ajoat wuywebe,” i juk o'e ip jewewebe — io'e. — Gasũ ma edeap wiwim ip — yaypan'isuat o'e Cláudio Lísias pe.

22 — Owebe eḡuwẽn iap cuy eḡuwẽn ḡu wara'acat pe — io'e yaypan'isuat pe.

Yaypan'isuat o'ḡuypit tuk'a be.

23 Gebuje Cláudio Lísias xepxep 100 be sorarayũ kukukayũ o'tomuwã.

— 200 sorarayũ juy epeḡuxipanant iju am Cesaréia ka kay — io'e cebe. — Iximadakpe juy epeju — io'e. — 70 cavalo akpi jejeayũ juy je'ju. 200 warara'acayũ dak je'ju sorarayũ—obukaka'uk co'iat kukayũ. 24 Cavalo dak epeḡuxipan Paulo beam. Xipan cuy Paulo epetujowat Félix dopabe—wuyecuḡap dopabe — io'e 100 be sorarayũ kukukayũ be.

25 Gebuje cartadup o'tupmubararak tupmuju am Félix mukũyjoaptum. Imẽn e'em ibo dup:

26 Félix, ocecuḡap ẽn, i. Obutet Cláudio Lísias, i. A'õbuyxiat oxe, i. Kato mujujum õn ewebe ijudup pe, i. 27 Taomũnmũn aḡokatkat mujujum õn ewebe, i. Judeuyũ ixẽ o'jat, i. Yaoka ojuy ip, i. Ixẽ César ebekit iam omutaybin puje wesorarayũ eju oju cekay, i. Otujupa'um yaoka ojuy'iyũ xewi, i. 28 Wetaybin pin oḡuy apẽntak ite ikẽrẽãn o'e cebe ip iam, i. Imẽnpuye ixẽ otujowat Judeuyũ kukukayũ dopabe—jewawẽwẽ'ukayũ yobogayũ dopabe, i. 29 “Ite aḡokatkat wuydobuyũ'ũm'ũm ekawẽn taḡ ḡu jekukum,” i juk o'e ip owebe, i. Imẽnpit wuyeipi kukukat o'jomuymuy ḡu. Cedaḡ ḡu wuywebe imuõm ãm daomũnmũnap'a be, yaoka am tak, i. 30 Ibocewi ip omukũyjo Judeuyũ Paulo aoka ojuy iam, i. Imẽnpuye ekay õn Paulo mujujum, i. “Félix kay juy epeju Paulo awẽḡ mukẽrẽrẽn ãm,” i juk oce yawẽḡ mukẽrẽrẽn ojuyayũ be, i. Bay'a, ewãtaxipipem ḡu juy eḡuy, i. Imẽn o'tupmubararak. O'tupũm sorarayũ be tup tujowat am Félix pe.

31 Gebuje sorarayũ Paulo o'tujowat Cesaréia ka be. O'tujowat ip apẽn 1000 be sorarayũ kukukat o'e cebe ip iap taḡ. O'ju ip cavalo akpi jeje. Ixima be ip o'ju. Ixima bun oeku ip cũḡcũḡ. Kuyaje dak cũḡcũḡ ma. Jay. Oajẽm ip Antipátride ka be. 32 Ibocewi sorarayũ o'jepit Jerusalém ka kay—cavalo akpi jeje'ũmayũ.

Ibocewi cavalo akpi jejeayũ Paulo o'tujowat kabia buje. 33 Jay. Oajẽm ip Cesaréia ka be. Iecuḡap tuk'a kay o'ju ip—Félix

duk'a kay. O'tupũm ip Félix pe—Cláudio Lísias emudup-mubararaktup. Paulo dak o'gũm cebe. ³⁴ Félix o'tupcoco.

Tupco buje Félix o'jekawẽn Paulo eju.

— Ajo-eipi wat ên? — io'e.

— Cilícia eipi wat õn — io'e.

³⁵ — Awẽgmukẽrẽrẽnayũ ajẽm puje jenomuwã õn a'ĩjo am — io'e Paulo be.

— Paulo epeguõm Herodes tũyap'a be—ika kukukat tũyap'a be—yaboğat'a be — Félix o'e jesorarayũ be.

O'tujuõm ip.

24

¹ Judeuyũ Paulo awẽg o'yawẽgmukẽrẽrẽn Félix pe. ⁵ xet kap puje paĩyũ kukukat oajẽm iecuğap kay—Félix kay. Cesaréia ka be oajẽm. Ibutet Ananias i osunuy. Xepxep Judeuyũ kukukayũ dak oajẽm ceweju. Ibimãmãat a'õbuywatwat'ukat tak oajẽm ceweju ip. Ibutet Tértulo i osunuy. Oajẽm ip cekay. Paulo awẽgmukẽrẽrẽnãm ip oajẽm. ² Félix Paulo o'tojocat.

Paulo ajẽm puje Tértulo Paulo awẽg o'yawẽgmukẽrẽrẽn Félix pe.

— Félix — io'e. — Ocecuğap ên. A'õbuyxi jĩã ên — io'e. — Soat em ên xipacan e'em ocewebeam. Etaybit cĩcã wuyeipi kukan. Imẽnpuye ocekokok cĩcã ekay. Ade kabia ka'ũmgu nopago soat wuyeipi dağ ên xipan ocekuğ puye. Ên idipan e'em ocewebeam. ³ A'õbuyxi jĩã ên ocexe. Ocekokok ên soan e'em ocewebeam puye. ⁴ Imẽnpitibun gu ocekawẽn eweju. Imẽnpuye eya'õpicũğ cĩcã buk — io'e.

⁵ — Ocetaybit soat em ite ağokatkat ocebadipyũ kaykayxi iam. It e ağokatkat soat kaka dağ jekukum—jewaoka ojuyap mubapukpuğ. Iwarum ma Judeuyũ mutaybitbin. It e Nazaré ka be tũibit kay itabucayũ kukukat—Jesus kay itabucayũ kukukat — io'e.

⁶ — Deus eju kawẽnwẽnap'a mubuyxi'ũm ojuy—yaboğat'a mubuyxi'ũm ojuy — io'e napa ma. — Judeu'ũmat tujowat ojuy iğo'a be — io'e napa ma. — Imẽnpuye ocejat — io'e. — Oceya'ĩjo kajuk ocetaybit am ocedobuyũ'ũm'ũm ekawẽn tağ yukpiwat paxi iam, pãm gu to ka'ũma ma iam — io'e.

⁷ — 1000 be sorarayũ kukukat pit oajẽm Paulo kay. Cláudio Lísias oajẽm — io'e. — Puyxibut gu o'tujupa'um ocexewi — io'e. — “Félix kay juy epeju yawẽg mukẽrẽrẽnãm,” io'e Cláudio Lísias ocewebe. Imẽnpuye ocajẽm ekay — io'e Tértulo.

⁸ — Ên tak cuy ecekawẽn Paulo eju — io'e Félix pe. — Etaybit ece'e cedağ ma oceju Paulo awẽg mukẽrẽrẽn iam — Tértulo o'e Félix pe.

⁹ — Tértulo icẽmãn e'em ewebe — soat warara'acayũ Judeuyũ dak o'e napa ma Félix pe.

Soat ma ip imēn o'e.

¹⁰ Félix o'jepacūg Paulo kay ēn pukto ecede iape. Paulo o'jewedayo Félix pe.

— Ocokcok cīcā wewedayo am ewebe, ade koato ēn ocekawēn coco'ukat puye—Judeuyū ekawēn coco'ukat puye ibimāmāat ekawēn coco'ukat puye — io'e.

¹¹ — Kuy jījā gū oajēm Jerusalēm ka kay—doze kabia bima ma — io'e. — Wajēm “Ēn xipat cīcā oxe” i'e am Deus pe. Ēn tak etaybit icēmān ōn e'em iam. ¹² Abu-a'ōxikxiğ a'gū oğuy? Ka'ūma ma! Ka'ūma kaykay ma'gū oğuy Deus eju kawēnwēnap'a be, Judeuyū e'aweroroap'a be — io'e. — Ağoka dağ tak ka'ūma kaykay ma'gū oğuy — io'e. ¹³ — Imēneju wa'ōmukorēnrēnap mubapuk pa'ore cebe ip wukpiwat gū buye — io'e.

¹⁴ — Icēmān ōn e'em ewebe — io'e. — Wetabut Deus kay. Ixe kay dak ocedobuyū'ūm'ūm itabut osodop. Wetabut cekay apēn gāsū o'e'e wuywebe iap tağ. Judeuyū gaxīat ekawēn kay gū ip gēbum. Kuyjeap ekawēn kay ma ip gēbum. Gaxīat ekawēn cedağ gū cexe ip. Wetabut Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū emudupmubararaktup peat ekawēn kay. Wetabut soat Moisés pe wuyawēwēap ekawēn kay dak. ¹⁵ Wetabut wuye'ū buje waram gūto acejetait—xipacat mujurūgrūğ'ukayū, ikērēat mujurūgrūğ'ukayū dak iap kay. Obuxim iteyū Judeuyū dak itabut iboap kay — io'e.

¹⁶ — Apēn cedağ oxe iap tağ ōn jekukum. Soan ōn e'em ikērēat kukap puxim Deus xe, ijodiacat xe dak. Deus itaybit wekuam, ijodiacat tak — io'e.

¹⁷ — Ade koato wūyat eipi dağ ojekukuku. Gebuje ocepit oka kay. Kuy'ūm'ūm ma ocepit. Dinheiro ūm ām tadaybot-bocayū be ocepit—Jerusalēm ka watwat pe. Kuy bima Jesus kay itabucayū ixe dinheiro o'gūm owebe iūm ām cebe ip. Obubut'in kuka ōn tak o'gūm Deus pe — io'e.

¹⁸ — Gebuje xepxep Judeuyū odobuxik Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboğat'a be. Ásia eipi bewiyū odobuxik. Ocebabi dağ jewemuisusun oğuy Deus xe. Adeayū eju gū ip odobuxik. Igo'a beayū kaykay gū ip odobuxik. Deus eju kawēnwēnap'a be ip odobuxik Deus pe wedinheiro ūmūm pima. ¹⁹⁻²⁰ Odobuxikayū oajēm gū ijoce. Wawēğ mukērērēn pin pima juy jajēm ip ijoce wawēğ mukērērē ām ewebe — io'e. — Ajo oğugē ikērēān cexe ip jewawēwē'ukayū yoboğayū dopabe bima? — io'e Félix pe.

— Jajēm cuy ip ijoce iboap muwēn ām ewebe. ²¹ “Gasū eyju wa'ījojom wuye'ū buje waram gūto acejetait iap kay wetabut puye,” i ōn pit mo oce cebe ip ya'ōberen. Iboap xe'e cedağ gū exe? — io'e Félix pe. — Wuye'ū buje waram acejetait iap

kay wetabut. Imēnpuye Judeuyū wawēḡ mukērērērēm ojuy — Paulo o'e. Imēn Paulo o'jewedayo Félix pe.

²² Félix itaybit cīcā kuy apēn Jesus a'ōkayayū itabut iam. Waram Paulo jo ojuy o'e. Wara'at kabia o'ḡuweḡūn waram Paulo a'ījo am.

— 1000 be sorarayū kukukat ajēm puje juy waram a'ījom oce—Cláudio Lísias ajēm puje — io'e Paulo be.

²³ — Xipan teku ejukuk — io'e 100 be sorarayū kukukat pe. — Xipan cuy ejowiwi uk'a be — io'e. — Ibureyū juy tot pi ḡu ijo am. Cemukaypinput cuy tojot pi ḡu cebe — io'e 100 be sorarayū kukukat pe.

²⁴ Pūḡpūḡ xet kap puje Félix oajēm jetayxi eju. Itayxi butet Drusila i osunuy. Itayxi Judeu osunuy. Ixe dak Paulo o'tojocat. Jekūyjo pin o'e apēn wuyetabut Jesus Cristo kay iam. Paulo o'jekawēn ceweju ip.

²⁵ — “Xipan cuy epeku wetabutpe,” i'e'em Deus wuywebe — io'e Paulo. — “Jewawēwēm cuy epesop ikērēat mujurūḡap puxim,” i'e'em — io'e. — Soat acejebapuk Deus xe — io'e. — Ixe kabia be abuyū ikērēat kuḡ jexe iap ḡuwēn, abuyū ikērēat kuḡ ḡu iap tak — Paulo o'e cebe ip.

Félix tak iparara o'e ikērēat mujurūḡrūḡ'uk osunuy buye.

— Gasū bit cuy ejēm oxewi — io'e Paulo be. — Oba'orere'ūm pima waram ōn jedojocat — io'e.

Ibocewi Félix Paulo o'ḡujuat ḡu jeju pinap taḡ iju am. Ade kaxi sorarayū Paulo wiwim osodop. ²⁶ Tūybe Paulo dinheiro je'ḡūm owebe jemujēmapteim iān o'e Félix. Imēnpuye ade em Paulo o'tojotjocat jekay. Ade em o'jekawēnwēn ceweju. ²⁷ Imēn osunuy xepxep koato. Pórcio Félix jebureyūm Judeuyū muwexat ojuy. Imēnpuye Paulo o'jepere daomūnmūnap'a be jejēm puje.

Wara'at aḡokatkat oajēm Cesaréia ka kay Félix dieḡ. Ibutet Pórcio Festo i osunuy. Judéia eipi kukukan o'e Félix dieḡ.

25

¹ Ebpūḡ xet kap puje Festo o'jēm Cesaréia ka bewi. Jerusalém ka be o'ju Judeuyū kay. ² O'jekawēn paīyū kukukayū eju, Judeuyū kukukayū eju dak. Ixeyū waram Paulo o'jomuymuy cebe—Festo be.

³ — Paulo juy egudot ijoce Jerusalém ka be — io'e ip cebe. — Egudot cuy ocewebe waram ya'ījo am — io'e ip. Paulo aoka am ip o'jewawē. E daḡ iju buje yaoka ojuy ip. Imēnpit Festo o'jede cebe ip.

⁴ — Paulo taomūnmūn Cesaréia ka be — io'e. — Gaxīn ma ocepit iboce — io'e. ⁵ — Ey'in pit cuy je'ju oweju—iju pinayū—eykukukayū'in — io'e. — Paulo ikērēat o'ḡujurūḡ pima, iboam cuy ip omukūyjo Cesaréia ka be — io'e.

⁶ Xet. Xet. Xet. Xet. Xet. Xet. Xet. Xet. Xet. Xet. Dez kabia Jerusalém ka be osunuy.

Gebuje Festo o'jepit Cesaréia ka kay. Pũğpũğ Judeuyũ kukukayũ o'ju ceweju. Jay. Oajëm ip Cesaréia ka be.

Kuyaje Festo Paulo o'tojocat. O'ju ibimãmãat ekawën cocoap'a be. Oabik ipi kukukat abikbikap pe. Judeuyũ kukukayũ o'je'awero cexe—Jerusalém ka bewi oajëm'iyũ.

⁷ Yajëm puje Paulo awëğ o'yawëğmukërërën ip Jerusalém ka bewiyũ.

— Paulo ikërë jĩjããn o'e — io'e ip napa ma. — Soat em ikërëat mujurũğrũğ'uk osunuy — io'e ip napa ma. Imënpit icëmãn oceju e'em iap mubapuk pa'ore o'e cebe ip.

⁸ Gebuje Paulo o'jewedayo.

— Ikërëãn oce ğu — io'e. — Deus pe Judeuyũ awëwëap ekawën tağ acã òn jekukum. Deus eju kawënwënap'a ojomuy-muy ğu. Wuyeipi kukukat César dak ojomuymuy ğu — io'e Paulo.

⁹ Festo bit Judeuyũ mucokcoğ ojuy. Imënpuye:

— Jerusalém ka be du eju pin? — io'e. — Jerusalém ka be du ixeyũ be awëğ mukërërënnap co pin oxe? — io'e Paulo be.

¹⁰ — Ap! — io'e. — Odaobu'u. Cũğ'i oce ğasũ eyxe—César beam kapikpik'ukayũ xe—Roma ka kukat ebekitkiyũ xe — io'e. — Jerusalém ka be ğu juy wawëğ mukërërënyũ epeya'ijo—ijoje acã — io'e. — Ajom ğu ikërëãn oce Judeuyũ be? Ka'ũma ma! Eyetaybit iboam. ¹¹ Pũğ em ma ikërëat oğugë ibima acã kuka epe'e waokam. Eyxe cedağ waokam ip ibima, “Omujëm cuy ece,” i'ũmğũ kuka oce. Iteyũ be wawëğ mukërërënnap icëm'ũm pima bit, cedağ ğu waram oũm ãm cebe ip. César kay bit oju pin ixex be wawëğ mukërërënyũ a'ijo am. Soat eipi kukukat kay bit oju pin — Paulo o'e Festo be.

¹² O'jekawën jeweweju jewawëwë'ukayũ eju Festo. O'jekawën Paulo eju.

— “César kay bit oju pin ixex be wawëğ mukërërënyũ a'ijo am,” i'ën e'em owebe. Imënpuye César kay òn jemuju — io'e Festo.

¹³⁻¹⁴ Ibun'ũm pima wara'at eipi kukukat oajëm Cesaréia ka be. Ibutet Agripa i osunuy. Jetayxi eju oajëm. Itayxi butet Berenice i osunuy. Oajëm ip Festo jom. Ade kabia osodop ip iboce.

Gebuje Festo Paulo o'ğuwën Agripa be.

— Félix ağokatkat taomũnmũn o'jepere ijoce—Paulo i ibutet — io'e. — O'jepere iecuğam oũm puje — io'e.

¹⁵ — Òn Jerusalém ka be bima pa'yũ kukukayũ Paulo o'ğuwën owebe Judeuyũ kukukayũ dak. Paulo kay ğu jĩjã ip. “Teku ikërë jĩjãat o'ğujurũğrũğ ocewebe,” i'adi o'e ip owebe napa ma. “Paulo cuy eyaokaat,” i'adi o'e ip owebe

— io'e. ¹⁶ — Ōn cuk oce cebe ip “Cedaḡ ḡu wuywebe imēn e am Roma ka be,” i, “Wara'acat awēḡ mukērērēn puje, ikērēat o'ḡujurūḡ'iat ekawēn cocom wuyju,” i. “Cekawēn cocom wuyju ixē aḡokatkat etabutpe, yawēḡmukērērēnayū etabutpe dak,” i adi oce cebe ip. “Soat ip jekawēnwēn jeweweju bima, cekawēn cocom wuyju,” i adi oce cebe ip. “Yawēḡmukērērēn'ibit jewedayo but,” i adi oce cebe ip — io'e Festo.

¹⁷Gebuje Judeuyū oajēm ijoce okay. Obu'u ḡu oḡuy ya'ījo am ip — io'e. — Kuyaje oju ibimāmāat ekawēn cocoap'a be. Paulo otojocat — io'e.

¹⁸Gebuje Paulo awēḡ o'yawēḡmukērērēn ip. Tūybe “Paulo ikērēat o'ḡujurūḡ César be,” i je'e ip owebe iān oce. ¹⁹Imēnpit “Ocedobuyū'ūm'ūm ekawēn taḡ ḡu Paulo jekukum,” adi o'e ip owebe — io'e.

— Gebuje Jesus o'ḡuwēn ip owebe — io'e. — “Jesus'ūm oe'ū,” i adi o'e ip owebe — io'e Festo. — “Inaka waram o'jetait,” i adi o'e ip — io'e. — Judeuyū Paulo o'yawēḡmukērērērēn iboap o'ḡuwēnuwēn puye. ²⁰Imēneju “Apēn xe'e kuka oce icēmān omukūyjo am,” i adi oce owebe ma. Paulo eju adi ocekawēn. “Jerusalém ka be du eju pin?” i adi oce cebe. “Ibo ka be du awēḡmukērērēnayū oya'ījo?” i adi oce cebe — io'e. — “Ibo ka be du ocejekawēn eweju icēmān wetaybit am?” i adi oce cebe. ²¹— Imēnpit Paulo adi o'e owebe: “Odaobu'u. César kay bit oju pin ixē be wawēḡ mukērērēnayū a'ījo am,” i. Imēnpuye ōn adi oce sorarayū be: “Taomūnmūnat cuy epejowiwi uk'a be,” i. “Guyjom oḡuju César kay ya'ījo am,” i adi oce — Festo o'e Agripa be.

²²Agripa o'jede Festo be.

— Ōn tak ixē aḡokatkat ekawēn co pin — Agripa o'e.

— Ha'a. Kuyaje juy eya'ījo — Festo o'e.

²³Kuyaje Agripa oajēm ibimāmāat ekawēn cocoap'a kay Berenice eju. Oajēm ip jedoti dip cīcāat kuḡ—ipi kukukat toti kuḡ. Oajēm ip 1000 be sorarayū kukukayū eju. Warara'acayū eju dak ip oajēm—ya'ōbuyxiayū eju—Cesaréia ka watwat eju. Festo Paulo o'tojocat.

²⁴Gebuje Festo o'jekawēn Agripa eju aweromayū etabutpe.

— Agripa — io'e. — Soat ocewejuayū dak — io'e. — Ak epe'e ite aḡokatkat kay — io'e. — Ōn Jerusalém ka be bima ade Judeuyū oajēm okay ite aḡokatkat muymuy am — io'e. — Oajēm ip ijoce dak imuymuy am. Soat em e'em ip: “Ite aḡokatkat cuy eyaokaat,” i. ²⁵Oxe bit ka'ūma ma ikērēān o'e yaoka am — io'e.

— Gebuje Paulo adi o'e owebe: “César juy wawēḡ mukērērēnayū ya'ījo—wuyeipi kukukat,” i. Imēnpuye ijuju pin

õn César kay. ²⁶ Imēnpit apēn otupmubararak iam wetaybit ġu César mukūyjoaptum. Wetaybit ġu apēn ite o'e ikērēān iam tak — io'e.

— Paulo otojocat ewebe, Agripa — io'e. — Cūġ'i ijoce exe. Ēn tak a'õpicūġ cuy eġuy ya'õ kay. Ewebe cekawēn co buje, wetaybit oce tupmubararak am César mukūyjoaptum — io'e. ²⁷ — Apēnpuye Judeuyū ixē o'jomuymuy iap muwēn pa'ore owebe. Imēnpuye cedaġ ġu taomūnmūn imuju am César kay. Cedaġ'ūm cīcā oxe — Festo o'e cebe ip.

26

¹ Gebuje Paulo o'jewedayo Agripa dopabe. Agripa koam o'jekawēn Paulo be.

— Ecededayo juy — io'e Paulo be.
Paulo o'jebueuru. O'jewedayo.

² — Agripa — io'e. — Ocededayo edopabe — io'e. — Wuyeipi kukukat ēn — io'e. — Judeuyū omuymuy jījā. Napa ma e'em ip. “Ikērēān cīcā o'e'e teku,” i. Ocokcok cīcā wawēġmukērērēnayū a'õmuypit am edopabe ³ etaybit cīcā Judeuyū babim puye, Judeuyū be jewa'õxixikap ekawēn tak. Imēnpuye ekspiceġēm ġu juy wa'ġjo am — io'e.

⁴⁻⁵ Bekin pi ma õn adi ojekuku Fariseuyū etabucap kuġ — io'e. — Fariseuyū jekukum Moisés pe wuyawēwēap ekawēn taġ cīcā ma. Soat Judeuyū itaybit apēn ojekuku bekin pi ma iam, okapap ka be bima iam tak, Jerusalém ka be bima iam tak. Imuwēn pin pima iboap muwēn put ip ewebe, ade koato itaybit ip iboam puye — io'e.

⁶ — Gasū ēn wa'ġjom ijoce Deus waram ce'ū'ūayū ġutait iap kay wetabut puye — io'e. — “Waram ce'ū'ūayū oġutait,” io'e Deus kuyjeayū be. ⁷ Soat Judeuyū itabut Deus waram ce'ū'ūayū ġutait iap kay—doze be tiwatwat — io'e. — Imēnpuye “Ka'ūma ma ejo'iat xipacat,” i'e'em ip Deus pe. Imēn e'em ip kabiam, ixima be dak. Agripa, Judeuyū ma wawēġmukērērēn Deus waram ce'ū'ūayū ġutiat iap kay wetabut puye — io'e. ⁸ — Apēnpuye eyetabut ġu Deus waram ce'ū'ūayū ġutait iap kay? — io'e ja'ġjomayū be.

⁹ — Kuy bima ikērēm cīcā Jesus kay itabucayū ojukukuk. Tūybe xipat cīcā owebe imēn ikuk am ip iān oce—Nazaré ka be tūibit ebekitkit kuk am. ¹⁰ Xipan'ūm cīcā ip ojukukuk Jerusalém ka be bima. Ade itabucayū oġuõmõm daomūnmūnap'a be. Paīyū kukukayū a'õbi ocece iboam. “Ayaoka juy ip,” i'e'em pima ip, õn tak “Epeyaoka juy,” i oce. Ade em ipiat osupi'ajojoat cebe ip itabucap epereap ojuy. “Jesus Deus emunaē ġu,” i'e'e an ip cebe oġuy. ¹¹ Imēn cuk adi ojekuku soat kaka daġ, soat Judeuyū e'aweroroap'a

dağ tak—Deus eju kawēnwēnap'a dağ. Wetakoma jĭjā juk adi oğuy cekay ip. Imēnpuye tobatban ip oju wara'at ka kay. Ipiatpi'ajoan cebe ip oju taomūn ām tak — io'e.

12 — Imēnpuye Damasco ka kay oju. Paīyū kukukayū a'ōbi oju. Ade itabucayū daomūnap ojuy oju. Apēn o'jebapuk owebe iap cuy oğuwēn ewebe, Agripa — Paulo o'e.

13 — Kabia yoboğat ojojoho kaxicuğ. Kabi kadiwi ojojoho. Kabiam cīcā o'e. Kaxie bodi ma isopsep o'e. Wakokoreren o'e kabia, owejuayū akokoreren tak. 14 O'at ipi ju. Owejuayū dak o'at ipi ju — io'e.

— Gebuje kabi kadiwiat o'jekawēn oweju wa'ōm—Judeuyū a'ōm. “Saulo,” io'e. “Apēnpuye ēn ipiatpi'ajojoan owebe?” io'e. “Imēn e'em pima jumento-buxim ēn. Jumento jejorojorom jeiwat jemuju am jekpiokakam pima,” kabi kadiwiat adi o'e owebe.

15 — “Abu ēn, Kariwa?” i adi oce cebe.

— “Jesus ōn,” i adi o'e owebe. “Ēn ipiatpi'ajojoan owebe,” i adi o'e owebe. 16 “E'āy,” i adi o'e owebe. “Cūg'i eguy edaocam,” io'e. “Ōn ma ocebapuk ekay enaē ām wekawēn muwēnuwēn'ukan,” i adi o'e owebe. “Ōn enaē ewebe apēn ġasū ejojoho iap muwēn ām wara'acat pe. Wara'at tak oğubapuk ewebe ġuyjom. Iboap tak cuy eğuwēnuwēn wara'acat pe,” i adi o'e owebe. “Omuwēnuwēn'ukan eguy adeayū be. 17 Ōn jekuk Judeuyū be aokaap puxim, Judeu'ūmayū be aokaap puxim tak,” i adi o'e owebe. “Gasū ōn jemuju Judeu'ūmayū be. Ōn jemuju ewebe cūğ ma ixeyū mutaybit am. 18 Ōn jemuju cebe ip kabiok tağ cekup puxixim ip—kabia dağ ceku am acā ip—Deus bikuyap tağ acā. Ōn jemuju Satanás a'ō dağ cekup puxixim—Deus kay itabut am acā ip. Imēn e'e buje Deus ikēreāt ju'uk cebewi ip. Deus pe o'taxijoho'iaiyū eju jeedop ip okay itabut ip puye,” Jesus adi o'e owebe — Paulo o'e.

19 — Imēnpuye, Agripa — io'e. — Apēn kabi kadiwiat o'jekawēn owebe wexey jo'iat pe iap tağ ojekuku — io'e.

20 — Gebuje kawēn idipat oğuwēnuwēn. Koam oğuwēnuwēn Damasco ka watwat pe. Jerusalém ka watwat pe dak oğuwēnuwēn, Judéia eipi watwat pe dak—soat pe. Judeuyū be oğuwēnuwēn, Judeu'ūmayū be dak. “Eyğuycūğcūğ cuy epesop ikēreāt kuğ puye,” i adi ocece cebe ip. “Ikēreāt mujurūğrūğap cuy epepere,” i. “Eyetabun cuy epesop Deus kay,” i. “Cedağ cuy epekuku warara'acat pe itaybit am kuy ikēreāt mujurūğrūğap o'jepere ip iam,” i adi ocece cebe ip. 21 Imēnpuye Judeuyū obu Deus eju kawēnwēnap'a be. Waoka ojuy ip o'e. Deus pit obuywatwan osunuy — io'e.

22 — Jesus muwēnuwēn ōn ġasū soat pe ijodiacat pe—ya'ōbuyxiayū be, ka'ūmaayū be dak. Imuwēnuwēn ōn cebe

ip Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū emudupmubararaktup ekawēn taḡ. Imuwēnuwēn ōn Moisés ekawēntup ekawēn taḡ tak. Iwarum ḡu imuwēnuwēn ōn. Cūḡ ma imuwēnuwēn ōn.

²³ Imēn e'em kuyatup:

Cristo juy ipiat supi'ajo wuydaxijojo'ukan Deus emunaē, i. Je'ū juy, i. Ce'ū buje juy waram itait je'e, i. Ixe koapat je'e wuy'in waram itait, i. Wuyju waram acejetait Cristo o'jetait waram puye, i. Iboap icēmān, i. Cristo iboap o'ḡuwēn Judeuyū be, Judeu'ūmayū be dak, i.

Imēn e'em kuyatup — Paulo o'e Festo be.

²⁴ Paulo imēn jewedayo buje, Festo o'jewāwā:

— Paulo, adaodao! — io'e napa ma. — Adaodao ēn tupcocom cīcā buye — io'e napa ma.

²⁵ — Ka'ūma! Wadaodao ḡu, Festo — io'e. — Waḡuysat ma ōn. Icēmān ōn e'em ewebe — io'e.

²⁶ Gebuje Paulo o'jekawēn ipi kukukat eju—Agripa eju.

— Agripa, wa'ōcam ōn jewejom exe — io'e. — Etaybit icēmān ōn e'em iam. Soat oḡuwēn Festo be iam kuy etaybit. Soat iboap o'jebapuk adeayū etabutpe — io'e. — Iba'arēm ḡu o'jebapuk — io'e. ²⁷ — Agripa — io'e. — Etabut tu Deus a'ōbi cekawēn muwēnuwēn'ukayū ekawēn kay? Wetaybit kuy etabut iam — io'e.

²⁸ — Tūybe dao ma Cristo kay oḡutabun iān purut ēn — Agripa o'e Paulo be.

²⁹ — Xipat kuka o'e dao ma etabut am, dao'ūm pima dak — io'e. — Xipat cīcā kuka o'e soat eyju Cristo kay eyetabut am—ēn, soat wekawēn cocomayū dak — io'e. — Xipat kuka o'e eyju obuxim an. Xipat kuka o'e obuxim eyetabut pima. Obamūnmūnap puxim eybamūnmūn pima bit xipat ḡu kuka o'e — Paulo o'e.

³⁰ Iecuḡap Agripa o'jēm ibocewi. Festo dak o'jēm, Berenice dak, soat cewejuayū dak. ³¹ Kawēnwēn ma o'jēm ip.

— Ite aḡokatkat xipat — io'e ip jewewebe. — Wuyxe bit ka'ūma ma o'e ikērēān. Cūḡ ḡu wuyxe taomūn ām, yaoka am tak — io'e ip.

³² — “César juy wawēḡmukērērēnayū ya'ījo,” i juk o'e'ūm pima, kajuk oḡujēmat daomūnmūnap'a bewi — Agripa o'e Festo be.

27

¹ Paulo muju ap ojuy ip Roma ka kay Festo, Agripa dak. Kobexixi daḡ ip o'ḡuju Roma ka kay—Itália eipi beatka kay.

Gebuje Paulo o'ḡūm ip 100 be sorarayū kukukat pe, wara'acayū taomūnmūnayū dak. 100 be sorarayū kukukat putet Júlio i osunuy. Cesorarayū ijop eipi kukukat esorarayū osodop—César esorarayū. Ōn tak oju Paulo eju.

Imên oceju Roma ka kay. Aristarco eju oceju—Macedônia eipi bewiat eju—Tessalônica ka bewiat eju. ² Kobexixi be oceôm. Ixe kobexixi Adramítio ka ebikopap pewiat osunuy. Soat Ásia eipi ebikopap tağ cum. Purewuh. Ocejëm Cesaréia ka bewi. Tiboğ cîcâati osetimudek.

³ Kuyaje ocajëm Sidom ka be. Jay. Júlio xipan cîcã Paulo o'jukuk. Paulo iju pi ğu o'e jebureyũ jom. Paulo bureyũ iju pi ğu o'e Paulo buywat am.

⁴ Ibocewi waram oceju. Purewuh. Tiboğ cîcâati mudekdeg oceku. Kabido o'subidoajëm ocedopa bewi. Imênpuye tip'aweroroboğ kay oceju wuyba'ũğat kadi. Tip'aweroro butet Chipre i osunuy. ⁵ Totek. Tiboğ cîcâati osetimudek. Cilícia eipi weğün ocekap, Panfília eipi weğün tak. Jay. Mirra ka be ocajëm Lícia eipi beatka be. Ibo ka be bima ocekap koapat pewi kobexixi bewi. ⁶ 100 be sorarayũ kukukat wara'at o'tobuxik kobexixi. Ixe kobexixi Alexandria ka ebikopap pewiat osunuy. Cum Itália eipi kay. Poroğ. Oceôm ixe kobexixi be waram oceju am. ⁷ Pũğ kabia ğu daodaodao ğu oceju. Pa'orem cîcã Cnido ebikopap pe ocejemũğ. Mũğ.

Oooh. Kabidoxixi o'subido'at ocedopa bewi. Iba'ore o'e ocewebe oceju pinap tağ kabidoxixi ocepap puye. Imênpuye oceju tip'aweroro tẽğ ma. Tip'aweroro butet Creta i osunuy.

Iboce kabidoxixi'ũmğũ o'e—kabido'ıt ma o'e. Purewuh. Salmona eipi tẽğ ma oceju. ⁸ Pa'orem cîcã oceju Creta eipi tẽğ ma.

Ibocewi ocejemũğ ebikopap pe—Creta eipi be. Jay. Ebikopap putet Bons Portos i osunuy. Ikaboğatka tẽğ ma osunuy—Laséia ka tẽğ ma. ⁹ Ibun cîcã ocesop ibo ka be. Judeuyũ epeta kuy o'kap Deus xe jemuisusunap epeta. Imênpuye oceku pi oce'e kobexixi dağ. Kabidoxixi oeku kabiam, muba'atxiri dak.

Gebuje Paulo o'jekawën kobexixi beayũ eju.

¹⁰ — Obureyũ — io'e. — Tiboğ cîcâati dağ wuyju buje iba'ore jĩjã kuka o'e wuywebe. Wuyju buje bit soat wuybubut kuka oakõm, soat kobexixi beat tak — io'e. — Kobexixi dak kuka o'jepiriğ. Wuyju dak kuka aje'ũ — io'e.

¹¹ Imênpit 100 be sorarayũ kukukat Paulo a'õ kay ğu o'e—kobexixi iwat a'õ kay acã, kobexixi mujuju'ukat a'õ kay dak.

Kobexixi iwat a'õ kay o'e kobexixi mujuju'ukat a'õ kay dak. ¹² Ocesopiat ebikopap xipap ğu osunuy ihi bun ocedop am kabidoxixi buye, muba'atxiri buye dak. Soat warara'acayũ iju pin ibocewi. Wara'at ebikopap pe ajëm ojuy warara'acayũ—Fenice ka ebikopap pe. Ibo ka dak Creta eipi be osunuy. Kabidoxixi ğu ajëmjem'uk Fenice ebikopap pe—kaxie tajoreğatpido acã. Imêneju iboce ihi mukap ojuy ip.

— Fenice ebikopap pe juy aju — io'e ip. — Kabido'üm puje juy aju — io'e ip.

¹³ Kaxietajoregatpido o'subidoajëm—ibidodipat. Kabido ibidobog ğu o'e—ibido'ıt ma. O'subidoajëm ocenomujuwi. Imēnpuye o'jekawēn ip jeweweju.

— Kabido ibidodip ğasū — io'e ip. — Ga'a aju — io'e ip. — Kabido juy wuydujowat wuyjupinap tağ — io'e ip.

Kobexixi muycūcūap o'ğuyu ip—ipoxiat, icaat muğēğē. Kabido xipan ocedujowatwan o'e. Ocejū tiwābū etako dağ—Creta eipi etako dağ.

¹⁴ Guyjomsūm kabidoxixi o'subidoajëm oce kay. Oooxxx'i. O'subidoajëm ocedopa bewi jĵā. O'subidoajëm kapurūğ kadiwi—Creta eipi kadiwi. ¹⁵ O'subidoajëm kobexixi kay. Ixe kabido butet Nordeste i osunuy. O'subidoajëm ocedopa bewi jĵā. Iba'ore o'e kobexixi mukorērēn ām kabidoxixi dopabe. Imēnpuye ocebu'un kobexixi mukorērēn ām. Kabido kobexixi o'tujowat. ¹⁶ Ocejū wara'at tip'aweroro biōğ kay. Tip'aweroro butet Cauda i osunuy. Kabidoxixi'ümġu o'e iboce—kabido'ıt ma. ¹⁷ Kobe yopīcat kuğ tak ocesop. Kururuğ oeku kobexixi nomuju. Pa'orem kobe yopīcat oceğuyu idibi bewi. Oceğuyu kobexixi be.

Ibocewi kobexixi be kapikpik'ukayū correntebu o'subumukirik kobexixi koreren—ibubogatpu. O'subumukirik ip kobexixi ewekaap puxim.

— Ka'oririt ijoce ma opop Líbia eipi — io'e ip. — Pipim kobexixi kakam iboce! — io'e ip.

Iparara o'e ip ka'oririt pe kobexixi kakaap puxim. Imēnpuye kobexixi mujujuap epağo o'ğukop ip kapurūğ kay, kabidoxixi be kobexixi mujuap puxim. Kabidoxixi kobexixi o'ğuju ijuap tağ. Ocekat. Xet. Ocexet iboce.

¹⁸ Kuyaje tarekrek o'joxikxik ip idibi be—kobexixi be tujowat ojuyap. O'joxikxik ip kobexixi poxi mu'üm ām. O'joxikxik ip tipodoyat ocemudekudekun cīcā buye. Ocekat. Xet. Ocexet iboce.

¹⁹ Kuyajebusu kobexixi be kapikpik'ukayū kobexixi beat o'joxik ipoxiat. Jebum ip o'joxik. Xet. Xet. Xet. Xet.

²⁰ Ade kabia oceju kaxi jojom ğu, kasopta dak, kabidoxixi buye. Ocewedaxijo ba'ore. ²¹ Ade kabia ocejekōnkōn ğu.

Gebuje Paulo o'jekawēn kobexixi beayū eju.

— Oburereyū — io'e. — Eyju juk adi wa'ō kay ğu epesop. Creta ka be hima juk wa'ō kay ğu epesop. Creta ka bewi wuyjuap ğu.

— Wuyjēm'üm pima kajuk te'e ma soat tarekrek ağupa'üm ğu, xipat kajuk wuywebe dak — io'e.

²² — Ğasū bit eya'ōcam cuy epesop — io'e. — Kobexixi juy jepiriğ. Ka'ūma ma wuy'in pit jeap — io'e.

23 — Koapat exima Deus ekawën tojotjot'ukat o'jebapuk okay — io'e. — Deus ixé o'ğudot okay. Ixe Deus okukukat. Ixe Deus ebekit òn. Cekawën tojotjot'ukat o'jekawën oweju.

24 — “Paulo, epararam ġu juy eġuy,” io'e owebe — io'e Paulo. “Ajëm cuy César kay—Roma ka kukukat kay,” io'e. “Òn aġ ekay, ewejuacat kay dak eye'ũap puxim, ěn cuk imën ejoojuy oxewi buye,” io'e. “Deus je'e ewebeam apën cuk ejoojuy cexewi iap taġ,” Deus ekawën tojotjot'ukat o'e owebe — io'e Paulo.

25 — Imënpuye, eya'òcam cuy epesop, oburereyũ — io'e. — Deus kay wetabut. Apën je'bapuk wuywebe iap o'ğuwën owebe Deus imën ebapuk awap. Imën je'bapuk. 26 Imënpit pipim cuy acejemũġ tip'aweroro be — Paulo o'e kobexixi beayũ be.

27 Xepxep semana kap puje:

— Kapurũġ kay aco'i ajëmjëm oceju — io'e kobexixi be kapikpik'ukayũ.

Uhum oceju jekukum iximadakpe tiboġ cĩcãati daġ. Tiboġ cĩcãati butet Mediterrâneodi i osunuy. 28 Imënpuye o'tibimuweġũn ip tibimuweġũnãm. Tibiraat 36 metros o'e. Bosusu oceju. Waram o'tibimuweġũn ip. Tibiraat 27 metros o'e—tibira ġũn ma.

29 Iparara o'e ip wita'a be kobexixi kakaap puxim. Imënpuye ebadipdip kobexixi muycũcũap o'ğuačkõm ip. O'ğuačkõm ip kobexixi ukpu bewi kobexixi muycũ ãm. O'jecũ. Cucum ġu o'e ġasũ—iwiwim acã. Kabia pin cĩcã o'e ip.

30 Gebuje kobexixi be kapikpik'ukayũ kobexixi bewi jenapõn ojuy. Kobe'it'it o'ğukop ip tiboġ cĩcãati be jewexe kobexixi muycũcũap muakõmkõm pima.

— Kobexixi muycũcũap muakõmkõm oceju — io'e ip napa ma ocewebe.

31 Imënpit kobexixi bewi jenapõn ojuy ip. Paulo o'jekawën 100 be sorarayũ kukukat pe—wara'acat sorarayũ be dak.

— Ixeyũ kobexixi be kapikpik'ukayũ watwat puje wuywedaxijo ba'ore ace'e — io'e.

32 Imënpuye sorarayũ kobe'it'it ekabobu o'subudakat. Kobe'it'it o'at idibi be. Uhum o'jewede kobexixi xewi.

33 Kabia'isum Paulo o'jekawën kobexixi beayũ eju.

— Epeyekõn ġasũ bit — io'e. — 14 kabia eyaġuybabi'ũm'ũm epeku. Jekõnkõn ġu epeku — io'e. 34 Epeyekõn cuy eybaca am — io'e. — Eyaġuybabi'ũm'ũm ġu juy epsop — io'e. — Ka'ũma ma wuy'in je'ũ — io'e.

35 Paulo pã'o'a o'yabu. O'jekawën Deus eju pã'o'a kuġ puye. Soat etabun o'jekawën ceweju.

— Bay xipat cĩcã ěn — io'e cebe.

O'yadakat. O'ya'o. ³⁶ Imēneju soat ip waram o'ya'ōcan—kobexixi beayū. ³⁷ Soat ip o'jekōn. Ade jījā ocesop kobexixi be. 276 be ocesop.

³⁸ Ibeḡbeḡ puje kobexixi be kapikpik'ukayū tarekrekata o'taxixkik ip idibi be—badi o'tadop'iata—trigoda. O'taxixkik ip kobexixi poxi mu'ūm ām. Jepiriḡap puxim ip o'taxixkik.

³⁹ Kabia buje tinebabaat o'tobuxik ip kobexixi be kapikpik'ukayū. Tinebabaat kay oceju. Itaybit ḡu o'e ip apoceat ipi iam. Ka'oririt ixē tinebabaat pe osodop. Adeḡu wita'a o'yadop iboce. Kobexixi muymūḡ ojuy ip iboce. ⁴⁰ Imēnpuye kobexixi muycūcūapu o'subudakat ip. O'subudakat ip tinebabaat xe bima. Pilatokukatpu o'subumurore ip. Kobexixi mujujuap epaḡo o'ḡupaya ip kabido at am. Kobexixi o'ju ka'oririt kay.

⁴¹ Imēnpit kabido kobexixi o'ḡuyjayjay tibacaat ewebot-bocap kay. Iboce kobexixi'a o'jeace. O'jecuḡ. Iju ba'ore o'e. Kobexixi ukpu o'jekpuewekap. Tipodoyat paca ma o'yukpumuweka. Imēn kobexixi o'jepiriḡ.

⁴² Sorarayū taomūnmūnayū aoka ojuy dokdoḡ jenapōnap puxim kapurūḡ kay. ⁴³ Imēnpit 100 be sorarayū kukukat ibu'u o'e Paulo e'ū ām. Taomūnmūnayū oyaokaat ḡu sorarayū be.

— Kapurūḡ kay epeyedok! — io'e taomūnmūnāyū be. — Epakōm! — io'e 100 be sorarayū kukukat itaybit jedoḡayū be.

⁴⁴ — Kobexixi baḡbaḡ epejat! — io'e. — Kapurūḡ kay juy epeju ip com! — io'e itaybit'ūm jedoḡayū be.

Imēneju soat ocejeu kapurūḡ pe.

28

¹ Tip'aweroro kay ocajēm. Iboce bima ocetaybit ocesop tip puten. Tip putet Malta i osunuy.

² Tip'aweroro watwat oajēm ocekey. Ocedobede ip. Xipan cīcā ip ocekek. Daxa o'ḡusop ip ocevewe am kajuk kukuḡ puye, muba'at oeku buye dak. ³ Paulo daxadaypa o'taypabu. O'jomōḡ daxa be.

Gebuje puybu o'jēm daxadaypa diotpewi. Paulo o'subua. Tore iān oeku Paulo bu eju. ⁴ Iboceayū puybu o'subujojo tore iān Paulo bu eju. Imēnpuye o'jekawēn ip jeweweju.

— Wuyjuyū aokaka'ukat aco'i teku — io'e ip te'e ma. — Tiboḡ cīcāati be oe'ū ḡu. Puybu nuy pibun pit je'ū ikērēat o'ḡujurūḡ puye — io'e ip te'e ma jewewebe.

⁵ Imēnpit buḡ'i o'subuxik. Paulo o'subumuy'at daxa be. Iboceayū itabēḡbēḡ o'e ip Paulo jojom. ⁶ Ibu euhuap wiwim o'e ip, ce'ūap wiwim tak. Ibum ma iwiwim osodop ip Paulo jojom. Imēnpit Paulo bu o'jebuehu ḡu. Oe'ū ḡu dak. Xipat ma osunuy. Imēnpuye o'jeaḡyumuwarurun ip Paulo kay.

— Wuyjuyũ ġu tekū—deus ma! — io'e ip napa ma jewewebe.

⁷ Gebuje Públio ocenomuwã jeduk'a kay. Públio Malta eipi kukukat osunuy. Ixe ka oceweweweap tẽġ o'sukadop. Ocejū cekay. Iboce ocesop ebapũġ kabia. Xipan cĩcã ocekek. Ocexan o'ġũm ocewebe, soat ocemukuypinput tak.

⁸ Paulo o'ju Públio ebay kay. Iwãtaxipi osunuy. Ipa'i osunuy, yukpidi dak. Paulo o'jekawẽn Deus eju Públio ebay beam. Jebu o'subumõġ cebe. O'ġu'ada. Xipat o'e.

⁹ Ce'adaap awẽġ tobuxik puje, ade iwãtaxipiyũ o'ju ip Paulo kay. Jay. Oajẽm ip. Ixeyũ dak o'ġu'ada'ada Paulo. Xipat ip o'e. ¹⁰ Imẽnpuje ade ip jebubut o'ġũm ocewebe “Eyju xipat ocexe” i'e am ocewebe. Kobexixi be õm ojuy bima ocemukaypinput o'jomõġ ip kobexixi be. Purewuh. Ocejẽm tip'aweroro bewi.

¹¹ Ebapũġ kaxi kap puje oceju Roma ka kay. Ocejẽm Malta eipi bewi. Wara'at taġ ocejẽm kobexixi daġ. Ixe kobexixi Malta ebikopap pe osodop ihi bun. Ixe kobexixi Alexandria ebikopap pewiat osunuy. Kobexixi butet deusyũ xepxem ikap'ibiyũ i osunuy. ¹² Mũġ. Ocejemũġ Siracusa ebikopap pe. Iboce ocesop ebapũġ kabia.

¹³ Ibocewi tiwãbu daġ oceju. Mũġ. Ocejemũġ Régio ebikopap pe. Kabido o'subidoajẽm kaxietajoreġat kadiwi kuyaje. Purewuh. Waram ocejẽm ibocewi. Pozuoli ebikopap pe ocejemũġ xepxep kabia kap puje. Jay. Kapurũġ pe oceju ibocewi. ¹⁴ Jesus ebikitkit ocetobuxik. 7 xet ocesop ixeyũ xe.

Purewuh. Ibocewi kapurũġ taġ oceju. Roma ka kay oceju e daġ. ¹⁵ Jesus ebikitkit Pauloyũ e daġ ajẽmap awẽġ o'yawẽġtobuxik Roma ka watwat. Imẽnpuje o'jẽm ip ebidase ocedopabijuk am. Ocedopabijuk ip oceju Roma ka wuy'ũm'ũm pima. Ocedopabijuk ip Praça de Ápio ka be, Três Tavernas ka be dak. Paulo icokcok cĩcã o'e ixeyũ jo buje.

— Bay, xipan cĩcã ẽn ocekuġ — io'e Deus pe. ¹⁶ Imẽn ocajẽm Roma ka be.

Gebuje 100 be sorarayũ kukukat Paulo o'ġũm 1000 be sorarayũ kukukat pe. Ixe Paulo o'ġuju daomũnmũnap'a be ġu—uk'a be acã. Jaġepũġ ma osunuy uk'a be. Imẽnpit pũġ sorara ceweju osunuy soat em. Xet. Xet. Xet. Ebapũġ xet o'kap.

¹⁷ Gebuje Paulo Judeuyũ kukukayũ o'tojocat jewekay Roma ka beayũ.

Ce'awero buje Paulo o'jekawẽn ceweju ip.

— Oburereyũ — io'e. — Cedaġ cuk adi ojekukuku. Deus pe ocemukũyjoap ekawẽn taġ cuk adi ojekukuku, aypapayũ'ũm'ũm ekawẽn taġ tak. Ixeyũ ekawẽn ojomuymuy

ġu—pūġ em tak ka'ūma — io'e. — Imēnpit Judeuyū obu Jerusalēm ka be. Oūm ip César ebekitkit pe. César ebekitkit o'jekawēn oweju. Ixeyū xe ikērēat oġujurūġ ġu—pūġ em tak ka'ūma. Cūġ ġu ixeyū xe odaomūn ām, waoka am tak — io'e cebe ip.

18 — César ebekitkit ma omujēm ojuy daomūnmūnap'a bewi. 19 Judeuyū bit ibu'u jġā osodop omujēm ām yabewi. Imēnpit “Judeuyū yukpiwat,” i'ūmġu adi oce. “César wawēġmukērērēnayū ya'ġjo,” i acā adi oce. 20 Imēnpuye ōn eymudocat ijoce owebe eyjo am, eyweju jekawēn ām tak — io'e.

— Kuy bi ma wuydaxijo am Deus emunaē ajēmap wiwim Judeuyū. Ixe kay wetabut—Jesus kay. Imēnpuye obamūnmūn oce correntebum — Paulo o'e Judeuyū kukukayū be.

21 — Judéia eipi watwat cartadup o'tupmudot ġu ocekey—apēn Paulo e'em iaptup — io'e ip Paulo be. 22 — Ijoce oajēmjēm'iaiyū dak “Paulo ikērēat o'ġujurūġ,” i juk o'e ġu ip ocewebe—Judeuyū — io'e ip. — Imēnpit ekawēn co pin cīcā oceju. Soat ka daġayū Jesus kay itabucayū muymuy. Imēnpuye etabucam cuy ocemukūyjo — io'e ip Paulo be.

23 Imēnpuye kabia o'ġuweġūn ip waram Paulo ekawēn co am.

Gebuje ade Judeuyū o'je'awero ip Paulo nuyap'a be ixe kabia. Kabia'isum Paulo apēn Deus soat kukukan o'e iap o'ġuwēnuwēn cebe ip. Kabi'isum piap imuwēnuwēn osunuy. Oikat imuwēnwēn.

— Jesus ma Deus emunaē — io'e cebe ip. — Deus Jesus ma o'taē soat ipi daġat taxijo am — io'e. — Ixe muwēġaptup Moisés emudupmubararaktup, soat Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat emudupmubararaktup tak — io'e. — Jesus ma Deus emunaē — io'e.

24 Xepxep ixeyū'in Paulo a'ō kay o'e. Itabut ip o'e Jesus kay. Warara'acayū bit itabut ġu o'e. 25 Wara'at taġtaġtaġ ma jewaġuyġuy o'e ip.

Ade ixeyū'in Paulo a'ō kay ġu ip o'e. O'āy ip jeduk'a be jepit ojuy. Paulo o'jekawēn cebe ip.

— Kuyje Isaías icēmān o'e wuydobuyū'ūmūm pe — io'e. — Iboam Isaías o'e Deus biōġbuk a'ōbi. Imēn e'em ixe emudupmubararaktup:

26 “Eju juy ixeyū wuyjuyū kay,” io'e Deus owebe, i. Imēn ece cebe ip: “Deus e'em: ‘Jekūyjom cīcā eyju. Imēnpit eyetaybit ġu. Jeakaġ cīcā eyju. Ijojom eyju. Imēnpit iba'arēm cīcā eyxe,’ i.” 27 “Imēn ece cebe ip,” io'e Deus owebe, i. “Ixeyū wuyjuyū itabut ġu, ibu'u ip jetabut am puye. Ya'ōpicūġcūġ ġu ip wa'ō kay jekūyjopin'ūm puye,” io'e. “Ibu'u ip kawēn icēmat co am ibu'u ip jetabut am

puye,” io'e. “Ibu'u ip ikērēat mujurūgrūḡap epere am Deus pe ikērēat uk am cebewi,” io'e, i.

Imēn e'em Isaiás emudupmubararaktup—Deus ekawēntup—Paulo o'e.

²⁸ — Oburereyū — io'e Paulo Judeuyū be. — Eyetaybin cuy epe'e iboap ekawēn! Gasū bit Judeu'ūmayū be juy kawēn idipat oceḡuwēn. “Deus jeydaxijo,” i oce'e cebe ip. Ixeyū bit xipan ya'ījo. Deus ixeyū acā idaxijo — io'e Judeuyū be.

²⁹ Imēneju Judeuyū o'jēm Paulo xewi. Jewa'ōxikxiḡ cīcā jeweweju ip o'jēm.

³⁰ Paulo kawēn idipat o'ḡuwēnuwēn Roma ka watwat pe. Xepxep koato Roma ka be osunuy. Ixe ma jedinheiro o'ḡūmḡūm uk'a be jenuyapteim. Icockok o'e warara'acayū ajēm puje jejo am.

³¹ — Deus soat tiwatwat kukukan je'e — io'e cebe ip. Cūḡ ma ip o'ḡutaybitbin. Wuykukukat Jesus Cristo o'ḡuwēnuwēn cebe ip. Ka'ūma ma ixē o'ḡuymūḡ kawēn idipat muwēnap puxim. Soat pe wuykukukat Jesus Cristo ekawēn o'ḡuwēnuwēn.

PAULO EMUDUPMUBARARAKTUP ROMA KA WATWAT BEAPTUP

¹ Cartadup mubarararağ òn eywebeaptum—Roma ka watwat peaptum. Òn Paulo. Jesus Cristo beam kapikpik'ukat òn. Jesus Cristo emumuju òn. Deus cuk onaē.

— Wa'òbi omuwēnuwēn cuy eğuy soat ka watwat pe — i juk o'e owebe. — Kawēn idipat acā juy eğuwēnuwēn — i juk o'e owebe.

² — Kawēn idipat oğuwēğat soat pe ipi dağacat pe — io'e Deus kuyje. Kawēn idipat muwēnuwēn osodop ip cekawēn muwēnuwēn'ukayū. Iboap ekawēn tak ibararak opop Deus ekawēntup pe. Wara'at ekawēn podi ma iboap ekawēn kawēn idip. Ka'ümğü xipat'ūmat iboap ekawēn'in. ³ Iboap ekawēn cō buje wuyetaybit abu Deus ipot iam. Ixe ipot wuykukukat—Jesus Cristo. Deus ipot ijodian o'e. Davi naxeğebit osunuy—Judeuyū kukukat naxeğebit. ⁴ Ixe Jesus Deus cō'i osunuy. Imēn ikērēat o'jukuk ğu ipi ju bima—pūğ em tak ka'ūma. Deus ja'òbacaan jekpot o'ğutait ce'ūap to-mukadi. O'ğutait teku okpot iam wuymutaybit am, teku soat podi ma ya'òbaca iam wuymutaybit am tak. Ixe Jesus Cristo wuykukukat. ⁵ Ixe xipan okuğ. Ixe dak cuk onaē kawēn idipat muwēn ām soat kaka dağ. Ixe emumuju òn. Imēnpuye soat ka dağayū'in itabut je'e Cristo kay—pūğpūğpūğ. Cristo ekawēn kay kūyjobit je'e ip. Ibuyxin ip Cristo jukuk. ⁶ Eyju dak Deus cuk eynaē, Roma ka watwat. Jesus Cristo kadiayūm cuk eynaē. Gasū bit ixe kadiayūm epesop.

⁷ Imēneju cartadup mubarararağ òn soat peaptum eywebeaptum, Roma ka watwat. Deus xe eykukpin cīcā. Ixe juk eynaē jebekitkiyūm.

— Bay, xipan cuy Roma ka watwat ejukuk — i òn e'em Deus pe—wuyebay be, Jesus Cristo be dak, wuykukukat pe. — Ixeyū ağuy mubabibin cuy eğuy — i òn e'em cebe ip.

⁸ Roma ka watwat itabut cīcā Jesus Cristo kay iap awēğ o'yawēğtobuxik ip soat ka watwat. Imēnpuye ocokcok cīcā eykay. Imēnpuye:

— Bay, ěn xipat cīcā — i òn e'em Deus pe.

⁹ Deus itaybit soat kabia òn ğebum eykay iam. Kapikpig cīcā òn Deus peam ocokcok cekay buye. Kawēn idipat muwēnuwēn òn soat kaka dağ. Ixe ipot ekawēn muwēnuwēn òn. ¹⁰⁻¹¹ Eyjo pin cīcā oce. Deus biōğbuk omutaybitbin iam eymukūyo pin cīcā òn. Ibiōğbuk a'òbi eya'òmucan ojuy òn big ma eyetabut am Jesus kay. Imēneju:

— Roma ka watwat com cuy omujum ece — i òn e'em cebe.
— Ebikuy bima juy omujum ece — i òn e'em cebe.

Soat em imēn òn e'em Deus eju kawēnwēn pima. ¹² Òn acā ġu jeya'òmucan eywebe biġ ma eyetabut am. Jewewa'òmucanucan pit acesop biġ ma wuyetabut am cekay. Biġ ma eyetabut epe'e wetabucap co buje. Òn tak biġ ma wetabut oce eyetabucap co buje.

¹³ Okitpitpiyū, soat em cuk adi cu ojuy oġuy eykay. Iboam eymukūyjo pin òn. Imēnpit soat em omuju'ūm'ūm osunuy. Eywebe Deus ekawēn muwēn pin cuk adi oġuy biġ ma eyetabut am Jesus kay apēn eybadipyū oitabun iap co'i—Judeu'ūmayū oitabun iap co'ì.

¹⁴— Omuwēnuwēn cuy eġuy soat kaka daġayū be — i juk o'e Jesus Cristo owebe.

Imēnpuye Cristo juy oġuwēnuwēn soat pe—cewaġōnayū be, cewaġōn'ūmayū be dak. Deus ekawēn cuy oġuwēnuwēn itaybicayū be, itaybit'ūmayū be dak. ¹⁵ Imēnpuye obicokcok cīcā kawēn idipat muwēn ām eywebe, Roma ka watwat.

¹⁶ Deus ja'òbacaan kawēn idipat kay itabucayū daxijojom. Koap Judeuyū daxijojom itabut puje ip. Judeu'ūmayū dak taxijojom itabut puje ip. Imēneju obisūsūn ġu kawēn idipat muwēn ām soat ka watwat pe—obicokcok cīcā ma. ¹⁷ Kawēn idipat co buje, wuyetaybit apēn Deus wuymucūġucūġ iam.

— Jesus Cristo kay itabucayū acā cūġ ma oxe — i'e'em Deus. Soat kabia: — Biġ ma itabut ip cekay — i'e'em Deus. Imēn e'em Deus ekawēntup: — Deus emumucūġyū soat em itait jeedop ip Deus xe itabut ip puye, — i.

¹⁸ Deus kabi be omuy. Ixe itakoma jījā jekay'ūmayū kay, ikērēat mujurūġrūġ'ukayū kay. Ibu'u jījā ip Deus ekawēn co am—kawēn icēmat co am, ikērēat mujurūġrūġ ojuy jījā ip puye. Ikērēat mujurūġrūġ'ukayū kawēn idipat muwēnap muba'oreren tak ip ibu'u warara'acayū dak itabut am ibuye. ¹⁹ Deus kuy apēn ixe e'em iam o'ġutaybin ijodiacat. Imēn apēn Deus e'em iam itaybit put cebe ip. Inaka cekay ġu jījā ip. Imēnpuye Deus ipiatpi'ajojoan cebe ip. ²⁰ Deus ma ijo ba'ore wuywebe. Ixe bit soat o'ġuġē ipi daġacat. Ixe emumuġē jo buje, wuyetaybit soat podi ma Deus ya'òbaca iam—ya'òbacaap i'ūm ġu iam. Wuyetaybit tak ixe acā Deusat iam. Kuyje itaybit osodop ip iboam ipi daġacayū. Imēnpuye “Deus kake iap iba'arēm wuyxe” i'e ba'ore cebe ip. ²¹ Itaybit ma'ġu ip Deus kake iam. Imēnpit ibuyxim ġu ip ikuġ.

— Ēn acā Deusat — i'e'em ġu ip. — Ēn xipat cīcā — i'e'em ġu ip Deus pe.

Cũğ'ũma jewağuyğuy ip. Kabiok tağ jekuku'ukat itaybit ğu poma oju iam. Imēnpuxim itaybit'ũma jewağuyğuy ip. Yağuy'ũm ip.

22 — Oceta ybit cĩcã ma oceju bit — i te'e ma e'em ip.

Deus xe bit itaybit ğu jĩjã ip. ²³ Imēnpit Deus acã je'ũ ğu. Soat em itait nuynuy. Ixeyũ bit ibu'u jĩjã ibuyxim Deus kuk am, ijo ba'ore buye. Imēneju ijodiat co'iat muğēğēm ip wita'am, im tak, ourom tak. Soat ijodiat pit je'ũ. Soat em ğu itait nuynuy ip. Wasũ jo'iat tak imuğēğēm ip, puca jo'iat tak, jewururuğat co'iat tak. Jemumuğē wap jēğ'aecōğcōğ ip “Eyju acã Deusyũ ocexe” i'e am cebe.

²⁴ Ikērēat mujurũğ pin acã ip. Imēnpuye jekupinap tağ ceku am ip Deus o'jepere. Imēnpuye yukpiwatpi ma ip jekukum ikērēat mujurũğrũğ. Isūsũn'ũma ip jekukum jeweweju ikērēat muğēğēm. ²⁵ Imēnpuye kawēn icēmat ip ibu'u napaap ekawēn kay am.

— Ĕn acã a'ōbuyxi — i'e'em ip soat muğēğē'ukat pe ğu—cemumuğē be acã.

Deus pe acã wuye'e but:

— Soat podi ma Ĕn a'ōbaca — i.

Soat em ma juy imēn acece cebe.

²⁶ Soat muğēğē'ukat kuğ ğu ip ibuyxim—jemumuğē kuğ acã. Imēnpuye Deus o'jepere ip ikērēat muğē ģn. Imēnpuye ağokatkat kay oibu'un ip aoyũ. Jewenuy'ũnakēkēm ģ ip o'e jeweweju. ²⁷ Imēnpuxim ağokatkayũ aoyũ aoyũ kay oibu'un. Ağokatkayũ acã o'e ip cekay jĩjã. Jewenũn'o'om ģ o'e ip. Imēğap pit ikērē jĩjã Deus xe. Imēneju jeweweju ma ip ipiat'ajojom xipat'ũm cĩcã ip puye.

²⁸ Deus ekawēn kay pin ğu ip. Itaybin pin ğu ip kawēn icēmãn. Imēnpuye Deus ip o'jepere ikērēat kay ğebum am, warēmtağ ceku am tak. ²⁹ Imēnpuye ka'ũma ma ixeyũ'in cũğ ma jekukum. Soat kabia warēmtağ cĩcã ip jekukum Deus etabutpe, jebureyũ etabutpe dak. Ikērēat mujurũğrũğxi ip. Itabikuku ip soat kay jebubun. Ikērēm warara'acat kuğ ip. Itabutkarey ip warara'acat kay. Warara'acat aokakaxi ip. Dapxixi'uk cĩcã ip. Warara'acat muğuykukukuxi ip. Soat em itakoma ip warara'acat kay. Warara'acat ekawēn mukērērērēnxi ip. ³⁰ Warara'acat muymuyxi ip. Itakoma jĩjã ip Deus kay. Ibuyxim ğu warara'acat kuğ ip. Jewexe ip ya'ōbuyxi.

— Oceju acã oca'ōbaca — i napa ma e'em ip jewawēğmuboğ am jewexe. Soat em: — Apēn ğuto ace'e ikērēan? — i'e'em ip jewewebe.

Kūyjobit'ūm cīcā ip jebay a'ō kay. ³¹ Itaybit'ūm cīcā ip apēn cūḡ ma iam, apēn cūḡ ḡu iam tak. Ja'ō daḡ ḡu ip jekukum. Ka'ūma ma ikukpin cexe ip. Itabotaidabotbot ḡu ip warara'acat kay.

³² — Ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū je'ju ipiat'ajojoap kay — i'e'em Deus. — Soat em jeedop ip ipiat'ajojom — i'e'em. Itaybit ip iboap ekawēn. Inaka ip biḡ ma buk ikērēat kay. Icockok ip e'em warara'acat pe ikērēat mujurūḡ ām, jebuxim i'eat pin ip puye.

2

¹ Eyju bit aco'i e'em eyewebe: — Ocebuxim'ūma ixeyū ikērēat kuḡ Deus xe — i.

Imēnpit ixeyū ekukuap co'i eyju dak jekukum. Imēnpuye eyju dak ikērēat kuḡ cexe. “Ikērēat kuḡ ḡu oceju bit” i'e ba'ore eywebe.

² — Ipiat osupi'ajoat eywebe, ikērēat kuḡ eyju buye — i'e'em Deus pit ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū be.

Deus soat em cūḡ ma e'em. Imēnpuye wuyetaybit cūḡ ma ixē ipiatpi'ajoan ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū be iam. ³ Oburereyū, tūybe Deus ocewebe ḡu ipiat supi'ajoat warara'acat pe acā iān eyju e'em. Inaka ixeyū ekukuap co'i eyju dak jekukum. Imēneju Deus ipiat supi'ajoat eywebe ixeyū beap co'i. Tūybe ocanapōn ipiatpi'ajoap puxim iān eyju e'em.

⁴ — Gaxīn ma aco'i ikērēat muḡēḡēap jepere ip — i'e'em Deus jewebe ma.

Imēnpuye soat em xipan eykuḡ. Yukpiceḡe ḡu eykuḡ.

— Ipiat osupi'ajoat ḡu buk cebe ip — i'e'em jewebe ma. Ixe xipan eykuḡ ibikuy eywebe ikērēat mujurūḡrūḡap epere am puye. Eyju bit e'em:

— Ga'a ikērēat aḡujurūḡrūḡ — i. — Deus ipiat supi'ajoat ḡu wuywebe — i napa ma eyju e'em.

⁵ Guyjom Deus jetakomaap ḡubapuk ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū be. Ibo kabia be ipiat supi'ajoat ixeyū be. Cūḡ ma ipiat supi'ajoat cebe ip. Eyju bit eybu'u jījā ikērēat mujurūḡrūḡap epere am. Eybu'u jījā kūyjobit am ixē a'ō kay. Imēneju ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū be ipiatpi'ajoat puje, warara'acat podi ma eywebe ipiat supi'ajoat. ⁶ Guyjom Deus apēn cuk adi oekuku ip iaptei ideida soat pe ijodiacat pe. ⁷ Pūḡpūḡ ijodiacayū'in xipacat mujurūḡrūḡxi. Deus bikuyap taḡ ceku pin cīcā ip. Deus co'ian jedipap kudadam tak ip. Deus e'em cebe ip: “Eyju xipat oxe” iap kudadam tak ip. Deus xe jedop ip iap kudadam tak ip. Soat em itait jeedop ip cexe je'ū buje ixeyū ma. ⁸ Warara'acayū bit jewekay acā ḡebum jewemucokcopak ojuy. Cūḡat o'jepere ip xipat'ūmat kay je'e am. Deus itakoma jījā jeenuy ixeyū

kay. Ipiat supi'ajoat cebe ip. ⁹ Deus ipiat supi'ajoat soat pe ikērēat mujurūgrūg'ukayū be. Warara'acat podi ma ipiat supi'ajoat Judeuyū be. Judeu'ūmayū be dak ipiat supi'ajoat. Ipiatpi'ajojom cīcā jeedop ip. Imēn Deus warēmtağ ip cuk adi oekuku iaptei ideida cebe ip. ¹⁰ Deus xipacat mujurūgrūg'ukayū guwarurun. Jesus Cristo jo'iyūm jeedop ip jedipap kuğ, ja'ōbuyxiap kuğ tak. Yağuybabibi jeedop ip soat em. Deus ixeyū ağuymubabibin jeenuy. Imēn Deus apēn cūğ ma ip cuk adi oekuku iaptei ideida cebe ip. Koap Judeuyū be ideida. Kanomūm Judeu'ūmayū be ideida. ¹¹ Imēn Deus cūğ ma soat kuğ—Judeuyū kuğ, Judeu'ūmayū kuğ tak.

¹²⁻¹⁵ Judeu'ūmayū ma Deus pe wuyawēwēap ekawēn tup kuğ gu ip, Deus Moisés pe o'guwēn iap ekawēn tup kuğ gu. Imēnpuye itaybit gu ip ixē ekawēn. Ikērēat mujurūgrūg' ip. Inaka Deus ixeyū guju ipiat'ajojoap kay ikērēat mujurūgrūg'aptem. Imēnpit:

— Wekawēn tağ gu juk adi epekuku — i'ūmgu je'e cebe ip, ixē ekawēn tup kuğ'ūm puye. — Cūğ ma eyju oxē — i je'e Deus jekawēn coco'ukayū be gu—jekawēn tağ jekuku'ukayū be acā. Imēn je'e. Judeu'ūmayū Moisés ekawēn tup kuğ gu. Jekpiwatpin ma aco'i cekawēn tağ jekukum ip itaybit gu ma'gu ip cekawēn. Cekawēn tağ jekuku'ukat co'i ip gēbuje bit. Ixeyū ekukuap co buje, warara'acayū e'em:

— Jebinūn pewi ma teyūku Deus pe wuyawēwēap ekawēn tağ jekukum cekawēn tup kuğ gu ma'gu — i. Jebinūn pewi ma ip itaybit apēn cedağ iam, apēn cedağ gu iam tak. Ikērēat mujurūg'puje, “Ikērēat oğujurūg,” i'eēm ip jewebe ma. Cūğ ma jeku buje dak, “Cūğ ma ōn jekukum,” i'e'em ip jewebe ma. Judeuyū bit Deus pe wuyawēwēap ekawēn tup kuğ. Itaybit ip ixē ekawēn. Inaka ikērēat mujurūgrūg' ip. Imēnpuye Deus ixeyū guju ipiat'ajojoap kay.

— Wekawēn tağ gu juk adi epekuku — i je'e cebe ip.

¹⁶ Guyjom Deus Jesus Cristo jomuy apēn cuk adi oekuku ip iaptei teida am soat pe. Xipacat je'gūm xipacayū be xipacat muğēğēaptem. Kūyjobit'ūmayū bit guju ipiat'ajojoap kay kūyjobit'ūmaptem.

¹⁷ Pām eyju? Ajo-kay eyju jeğebubum?

— Ocejū bit Judeuyū — i eyju e'em. — Ocejū acā cūğ ma Deus xe ixē be wuyawēwēap ekawēn tup kuğ puye — i eyju e'em. Jewexe eya'ōbuyxi.

— Ocejū acā Deus ocenaē jebekitkiyūm — i'e'em eyju te'e ma. ¹⁸ — Ocejū acā ocetaybit apēn Deus ibikuy iam — i te'e ma eyju dak e'em. — Ocejū acā ocetaybit apēn cūğ ma iam, apēn cūğ gu iam tak, Deus pe wuyawēwēap ekawēn coco'uk

puye — i te'e ma eyju e'em. ¹⁹ — Warara'acayũ itaybit ġu apēn cūġ ma iam, apēn cūġ ġu iam tak — i eyju e'em. — Ocejju acā ocetaybit — i te'e ma eyju e'em. — Warara'acayũ itaybit ġu Deus ekawēn — i dak eyju e'em. — Soat podi ma oceju bit ocetaybit — i te'e ma eyju e'em. — Ocejju acā warara'acayũ oceġutaybitbin — i te'e ma eyju e'em. ²⁰ — Ocejju acā itaybit'ũmayũ mutaybitbin kawēn icēmān — i te'e ma eyju e'em. — Kawēn icēmān yaypan'isuayũ mutaybitbin tak oceju bit — i te'e ma eyju e'em. — Ocejju acā ocetaybit kawēn icēmān, kawēn cūġan, Deus pe wuyawēwēap ekawēn tup kuġ puye — i te'e ma eyju e'em.

²¹ Warara'acayũ mutaybitbin acā eyju jekukum. Jewemutaybitbin'ũma eyju bit jekukum.

— Warara'acat pubut epetujupa'um ġu juy — i eyju e'em warara'acat pe ma. Eyju dak tujupa'um'um ma.

²² — Warara'acat tayxi kaykay ġu juy epesop — i eyju e'em warara'acayũ be. Eyju dak warara'acat tayxi kaykay ma.

— Deusbaroyũ kay ġu juy epeku — i eyju e'em warara'acayũ be.

Eyju bit ijodiat kay jġjā Jesus Cristo kayap podi ma.

²³ — Deus pe wuyawēwēap ekawēn tup kuġ oceju bit — i eyju e'em soat pe te'e ma.

Cekawēn taġ ġu eyju bit jekukum. Imēnpuye Judeu'ũmayũ cekawēn tup kuġ'ũmayũ Deus mubuyxi'ũm'ũm cūġ'ũma eyju jekukum puye. ²⁴ Imēn e'em Deus ekawēn tup: Judeuyũ, Judeu'ũmayũ Deus muymuy eyju cūġ'ũma jekukum puye, i.

²⁵ Imēntak Deus pe wuyawēwēap ekawēn kay kūyjobit pima, cūġ ma eywebe ikap'isuat taypu'aġobixeedakat am teku Deus ebekit iap mubapuk am soat pe—Judeu'ũmayũ be. Eyju ixeedakatkan oceju Deus ebekitkiyũ iap mubapukpuġ soat pe. Deus ekawēn kay kūyjobit'ũm pima bit, te'e ma ixeedakatkan eyju, Deus ebekit'ũmat co'i eyju jekukum puye.

²⁶ Judeu'ũmayũ bit jedaypu'aġobixeedakatkan ġu. Deus pe wuyawēwēap ekawēn kay kūyjobit pima bit, Judeuyũ jo'i e'em ip Deus xe—jebekitkiyũ jo'i—kūyjobicayũ jo'i.

— Eyju webekitkit — i'e'em Deus cebe ip ixeedakat ġu ma'ġu ip.

²⁷ Eyju ma eyxeedakatkanat. Deus pe wuyawēwēap ekawēn tup kuġ eyju. Imēnpuye eyetaybit cūġ ma jeku am Deus xe iam. Inaka eyju kūyjobit'ũm cekawēn kay. Judeu'ũmayũ bit ixeedakacap ġu ip. Deus pe wuyawēwēap ekawēn tup kuġ ġu ip. Inaka cekawēn kay kūyjobit pima, ikērēat kuġ ġu ip Deus xe—Kūyjobicayũ—Judeu'ũmayũ. Eyju bit ikērēat kuġ cexe kūyjobit'ũm puye, Judeuyũ. ²⁸ Wuyju Deus ebekitkit

wuyxeadakacap tomuju ġu—ixe ekawēn kay kūyjobicap tomuju acā. Pūġpūġayū te'e ma e'em:

— Deus ebekitkit oceju — i. Te'e ma ip jexeedakatkacan. Te'e ma ip Deus ekawēn tup kuġ, kūyjobit'ūm ip puye.

— Webekitkiyū ġu eyju — i'e'em Deus ixeyū be, kūyjobit'ūm puye.

²⁹ Warara'acayū cūġ ma e'em:

— Judeuat oceju bit — i. — Deus ebekitkiyū oceju — i dak. Jebikuyap taġ ġu ip jekukum—Deus bikuyap taġ acā. Deus biōġbuk nuynuy cebe ip.

— Eyju ma webekitkiyū — i'e'em Deus ixeyū be, jexeedakatkanat ġu ma'ġu ip. — Xipat cīcā eyju — i'e'em Deus cebe ip.

“Eyju xipat oxe” i'eap kudadam ġu ip ijodiat pe. Deus pe acā “Eyju xipat oxe” i'eap wiwim ip. Soat Deus ekawēn kay kūyjobicayū cebekitkiyū—Judeuyū, Judeu'ūmayū dak.

3

¹ — Jewewejo'i kūyjobicayū Deus ebekitkiyū bima, apeġām paxi wuyju judeuyū? — i du eyju e'em owebe? — Apēġām paxi wuyju wuydaypu'aġobixeedakatkan? — i du eyju e'em owebe? — Xipat ġu aco'i wuyju Judeuyū iap — i du eyju e'em owebe?

² — Xipat cīcā ma wuyju Judeuyū iap — i òn pit e'em eywebe. Deus jekawēn o'ġuwēn Judeu'ūmayū be ġu—wuy'ajojoyū'ūm'ūm pe acā. Imēnpuye wuyju Judeuyū iap xipat cīcā. Jekawēn o'ġuwēn cebe ip ixeyū be imuwēn ām warara'acayū be.

³ — Imēnpit pūġpūġ wuy'ajojoyū'ūm'ūm'in oibu'un ip ixe ekawēn taġ jeku am — i du eyju e'em owebe? — Gasū aco'i Deus je'e ġu wuywebeam apēn cuk adi o'e'e iap taġ, cekawēn taġ oibu'un ip puye — i du eyju e'em owebe?

⁴ — Ja'ō daġ ma Deus je'e wuywebeam tak — i òn pit e'em eywebe.

Soat ma napapa'uk. Deus pit napapa'uk ġu. Imēn e'em Deus ekawēn tup:

Deus, ēn acā icēmān e'em, i. “Cūġ'ūma ēn ocekuġ” i napa ma e'em emuymuy'ukayū, i. Inaka ēn acā cūġ ma soat kuġ, i. Imēn e'em Deus ekawēn tup.

⁵ — Cūġ'ūma wuyeku buje bit, Deus acā cūġ ma jekukum iap ibapuk e'em wuyekukuap cocoayū xe — i aco'i eyju e'em owebe.

Eyxe xipat wuywebe cūġ'ūma jeku am warara'acayū mutaybit am Deus acā cūġ ma iam. Imēnpuye:

— Cūġ ġu Deus pe ipiatpi'ajoan wuywebe warēmtaġ wuyekukuapteim — i te'e ma eyju e'em owebe.

Ijodiat puxim òn kawēnwēn ġasū, adeayū icēm ġu e'em puye.

⁶ — Deus soat em cūġ ma wuykuġ — i òn pit e'em. — Deus cūġ'ūma ibima, iba'ore kuka o'e ixē be cūġ ma apēn cuk adi ajekuku iap teida am soat pe wuywebe. Imēnpit ixē cūġ ma iboap ideida — i òn pit e'em.

⁷ — Cūġ'ūma weku buje, “Deus acā cūġ ma jekukum,” i je'e ip ocekuap cocoayū — i du eyju e'em owebe? — “Soat podi ma Deus cūġ ma,” i je'e ip — i du eyju e'em owebe? — Imēnpuye warēmtaġ cuy ajeku warara'acayū be “Deus acā cūġ ma” i'e am — i te'e ma eyju e'em. — Imēnpuye cūġ ġu Deus pe ipiatpi'ajoan ocewebe warēmtaġ ocekuapteim — i te'e ma eyju e'em owebe. ⁸ Imēneju:

— Ga'a ikērēat aġujurūġ — i'ūmġu juy ace. — Wuywebe ikērēat mujurūġ puje, adeayū itabut je'e Deus acā xipāt iap kay — i'ūmġu juy ace. — Ga'a ikērēat aġujurūġ Deus acā xipāt iam itabut'ūmayū mutaybit am — i'ūmġu juy ace.

— Imēn e'em Paulo dak — i napa ma e'em omuymuy'ukayū dak.

Deus cūġ ma ipiat supi'ajoat omuymuy'ukayū be.

⁹ Deus xe Judeu'ūmayū podi ma xipāt tu wuyju Judeuyū buye? Ka'ūma! Jewewejo'i ma wuyju ikērēat kuġ Deus xe—Judeuyū, Judeu'ūmayū dak. Wuywebe dak ikērēat mujurūġrūġap epere ba'ore. Kuy iboap oġuwēn eywebe. ¹⁰ Imēn e'em Deus ekawēn tup:

Ka'ūmġu cedaġ ma jekuku'ukat—pūġ tak ka'ūma ma, i.

¹¹ Soat ip itaybit ġu apēn cūġ ma Deus xe iam, apēn cūġ ġu iam tak, i. Ka'ūmġu Deus a'ō daġ cekupinat, i. ¹² Wūy ma o'e ip Deus wi oitabidaoat puxim, i. Ka'ūmġu xipacat mujurūġrūġ'ukat—pūġ tak ka'ūma, i. ¹³ Cekawēnkērē jġjā ip itaypi koceat puxim, i. Napapa'uk cīcā ip, i. Warara'acat muymuyap cēmcēm ikōmbie daġwi ip puybu tūypiat puxim, i. ¹⁴ Warēmtaksuġ e'em ip warara'acat pe, i. ¹⁵ Itadaodao ip warara'acat ekawēn mukērērēnap kay, yaokaap kay dak, i. ¹⁶ Soat em jexeat cokcokap mu'ūm ojuy ip, i. Warara'acat mutabibin ip soat em, i. ¹⁷ Itaybit ġu ip kaba'ūm jedop am warara'acat eju, i. ¹⁸ Itaybit ġu ip Deus kuk am ibuyxim, i.

Imēn e'em Deus ekawēn tup.

¹⁹ Ibo dup ekawēn icēmān! Imēn Deus Judeuyū awēwēm jekawēn. Wuyetaybit iboam. Imēnpuye te'e ma e'em ip Deus pe: — Ocejū acā ekawēn taġ jekukum — i. Judeu'ūmayū dak ixē ekawēn taġ ġu jekukum. Imēneju mūġ ma ip Deus etabutpe soat ip ikērēat kuġ puye—Judeuyū, Judeu'ūmayū dak. ²⁰ Ka'ūma ma soat ekawēn taġ jekukum—Deus ekawēn taġ. Imēnpuye abu be Deus e'em “Cūġ ma juy epesop oxe wekawēn taġ eyekuap tomuju” i? Ka'ūma be ma! Deus

ekawēn wuyetaybit puje, wuyetaybit soat wuyju ikērēat kuḡ Deus xe iam.

²¹ Gasū bit apēn ōn ipi watwat mucūḡcūḡ iap Deus o'ḡuwēn wuywebe.

— Eyju cūḡ ma e'em oxe eyawēwēap ekawēn taḡ eyekukuap tomuju ḡu — io'e Deus wuywebe.

Imēn Moisés wuymutaybitbin tak. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū dak iboam wuymutaybitbin.

²² — Eyju bit cūḡ ma oxe — i'e'em Deus ipi watwat pe Jesus Cristo kay itabut puje acā.

Soat pe itabucat pe: — Ēn cūḡ ma oxe — i'e'em Deus—Judeu be—Judeu'ūmat pe dak.

²³ Soat ipi watwat ikērēat o'ḡuḡē. Ka'ūma ma ikērēat kuḡ ḡu. Wūy ma o'e ip Deus wi—warara'acat podi ma idipat wi, ikērēat kuḡ puye. ²⁴ Deus pit ikērēat uk'uḡ wuywebewi Jesus Cristo oe'ū wuywebeam puye. Ikērēat muḡēḡēaptei o'teida je'ū ām. Imēnpuye wuyju cūḡ ma Deus xe ixē oe'ū buye. Deus tei'ūma wuymucūḡucūḡ, ixē soat em xipan wuykuḡ puye. Cristo Jesus kay wuyetabun puje acā, wuymucūḡucūḡ.

²⁵ Deus Jesus Cristo o'ḡudot ijodi ce'ū ām wuywebeam. Ixe oe'ū ikērēat mujurūḡrūḡapteida am. Ixe kay wuyetabut puje, Deus ikērēat uk'uḡ wuywebewi. Jesus Cristo o'ḡudot ce'ū ām ōn cūḡ ma eykuḡ iam wuymutaybit am. Kuyje Deus ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū o'ḡuju ḡu ipiat'ajojoap kay. Yukupceḡe ḡu osunuynuynuy ixeyū kuḡ.

— Guyjom okpot je'ū soat peam — io'e jewebe ma. — Ixe kay itabucayū oḡuju ḡu ipiatpi'ajojoap kay — io'e jewebe ma.

²⁶ Gasū bit: — Gebum ōn ipi watwat ikērēat mujurūḡrūḡ iap kay — i'e'em Deus. — Cuḡ ma kuka o'e owebe ipiatpi'ajoan cebe ip, ikērēat ip o'ḡujurūḡrūḡ iapteim — i'e'em ixē. — Gasū bit cūḡ ma kuka o'e owebe ikērēat uk am eywebewi, Cristo oe'ū buye — i'e'em Deus Jesus Cristo kay itabucayū be. — Eyju cūḡ ma oxe Jesus oe'ū buye — i'e'em itabucayū be.

²⁷ Imēneju “Warara'acat podi ma cūḡ ma oceju bit,” i'e but tu wuywebe? Ka'ūma. I'e but ḡu wuywebe. Ka'ūma ma cūḡ ma Deus xe xipacat mujurūḡrūḡap tomuju. Cūḡ ma wuyju cexe Jesus Cristo kay wuyetabut puje acā. Imēnpuye “Warara'acat podi ma cūḡ ma oceju bit” i'e ba'ore wuywebe. ²⁸ Wuyju cūḡ ma Deus xe xipacat mujurūḡrūḡap tomuju ḡu—Jesus Cristo kay wuyetabucap tomuju acā. Iboam wuyetaybit kuy. ²⁹ Deus Judeuyū mucūḡ ojuy acā du? Ibu'u du Judeu'ūmayū mucūḡ ām? Ka'ūma! Ibikuy ma. Soat itabucayū mucūḡucūḡ ixē—Judeuyū mucūḡucūḡ, Judeu'ūmayū mucūḡucūḡ tak. ³⁰ Imēnpuye pūḡ taḡ ma Deus soat kuḡ ipi watwat kuḡ. Jesus Cristo kay itabun puje acā Judeuyū

mucũgucũg. Cekay itabun puje acã Judeu'ũmayũ mucũgucũg tak. ³¹ Imẽneju:

— Moisés ekawẽn tağ ğu ajeku—Deus o'ğuwẽn cebe iap ekawẽn tağ ğu—Jesus Cristo kay wuyetabut puye — i'ũmğũ juy ace.

Cekay wuyetabut pima dak, kuyjeat ekawẽn cuy ibuyxim ajukuk.

4

¹ — Ajoap tomuju Abraão cũg ma osunuy Deus xe? — i du eyju e'em owebe?

Wuydobu'ũm Abraão'ũm Judeuyũ dobu'ũm. Apẽnpuye “Ën cũg ma oxe” io'e Deus cebe iam õn jeymutaybin.

² — Ën cũg ma oxe — io'e Deus Abraão be.

Imẽn Deus e'em xipacat muğẽğẽap tomuju ibima: “Warara'acat podi ma õn cũg ma Deus xe” i kuka juk o'e Abraão. Imẽnpit xipacat muğẽğẽap tomuju ğu “Cũg ma ãn oxe” io'e Deus cebe.

³ Imẽn e'em Deus ekawẽn tup:

Abraão bit itabut osunuy Deus kay, i. Deus tak o'e cebe “Cũg ma ãn oxe” i, cekay itabut puye, i.

Imẽn e'em Deus ekawẽn tup. ⁴ Wuyekapik puje wuyekapikapte i bubum wuyju. Tei'ũm iũm'ibit pupum ğu wuyju. Wuyekariwa ceweroap wuyweju iap pupum acã wuyju. ⁵ Imẽn ğu bit Deus wuykuğ. Deus e'em:

— Ën cũg ma oxe — i xipacat muğẽğẽ'ukat pe ğu—jekpot kay itabucat pe acã.

Itabun puje acã:

— Ën cũg ma oxe — i'e'em Deus ikẽrẽat mujurũğrũğ'uk osunuyiat pe.

Ikẽrẽat mujurũğrũğ'uk osunuyiat cũg ma Deus xe xipacat muğẽğẽap tomuju ğu—Jesus kay itabucap tomuju acã.

⁶ — Ën cũg ma oxe, xipacat muğẽğẽap tomuju ğu, etabucap tomuju acã — i'e'em Deus.

Imẽnpuye cũgat icokcok cĩcã e'em. Davi dak iboap cuk adi o'ğuwẽnuwẽn. Imẽn Davi o'e:

⁷ Kuy bima kũyjobit'ũm osunuy iat icokcok e'em Deus pe cebewi ikẽrẽat uk puje, i. Ikẽrẽat mujurũğrũğ'uk osunuyiat icokcok e'em Deus pe ikẽrẽat mu'ũm puje, i.

⁸ Cũgat kay ibu'u tũibit icokcok e'em, i. Deus apẽn ixe juk adi ikẽrẽat o'ğujurũğrũğ iap kay ğebum'ũm pima, icokcok e'em, i.

Imẽn Davi o'e kuyje.

⁹ — Icokcok ip e'em — i mo adi a'ğũ o'e Davi. Abuyũ icokcok soat em? Taypu'ağobixeedakat'ibiyũ acã du?

Judeuyũ acã du? Ka'ũma! Ixeedakat'ũm'ibiyũ dak icokcok ma—Judeu'ũmayũ. Imẽn e'em Deus ekawẽn tup:

Abraão itabut o'e Deus kay, i. Deus o'e cebe “Ën cũg ma oxe” i, cekay itabut puye, i.

¹⁰ Puje “Cũg ma ãn oxe” io'e Deus Abraão be? Abraão jedaypu'ağobixeedakacat puje du? Ka'ũma!

— Cũg ma ãn oxe — io'e ixeedakat'ũm pima.

¹¹ Guyjom acã o'jedaypu'ağobixeedakacat Abraão.

— Ën cũg ma oxe — io'e Deus Abraão be ixeedakacat awap ma. — Ën cũg ma oxe — io'e Abraão be, jekay itabut puye.

Guyjom o'jedaypu'ağobixeedakacat “Ïn cũg ma Deus xe wetabucap tomuju” i'e am soat pe warara'acat pe. Abraão cũg ma osunuy Deus xe itabut puye. Cũg ma osunuy ixeedakacat'ũm awap ma. Imẽnpuxim Judeu'ũmayũ dak cũg ma Deus xe itabun puje. Cũg ma ip cexe ixeedakacat gu ma'gu ip. Imêneju Abraão ixeyũ ebay jo'i Abraão etabucap co'i ip itabut Deus kay buye. ¹² Judeuyũ etabun puje, cũg ma ip Deus xe. Cũg ma cexe jexeecukap tomuju gu, jetabucap tomuju acã. Abraão etabucap co'i ma ip itabut. Imêneju Abraão ixeyũ ebay buxim Deus xe ixebuxim ixeedakacap tomuju gu—ixebuxim itabucap tomuju acã.

¹³ — Wa'õbi soat ka dağacat kukan ecesũy — i juk o'e Deus Abraão be. — Enaxeğebitbit tak soat ka dağacat kukan je'e ip — i juk o'e. — Soat eipi oğũm eywebe — i dak o'e Deus. Iba'ore soat pe wuywebe soat ekawẽn tağ jeku am—wuyawẽwẽap ekawẽn tağ. Imẽnpuye Deus o'e: “Xipacat oğũm ewebe,” i Abraão be wuyawẽwẽap ekawẽn tağ ce kuap tomuju gu—itabucap tomuju acã; cũg ma Deus xe iap tomuju dak. ¹⁴ Imẽnpuye Deus xipacat ùmũm wuyawẽwẽap ekawẽn tağ jekuku'ukayũ be acã gu. Ixeyũ be acã iũmũm pima, te'e ma kuka juk ace wuyetabut Jesus Cristo kay; te'e ma dak kuka juk Deus o'e wuywebe “Xipacat oğũm eywebe” i. ¹⁵ Imẽn Deus ipiatpi'ajojoan jekawẽn kay kũyjobit'ũmayũ be.

— Kũyjobit gu eyju wekawẽn kay — i gu bit e'em cekawẽn co'ũmayũ be, itaybit gu ip cekawẽn puye.

¹⁶ Imêneju Deus tacup gu.

— Xipacat oğũm ewebe, okay etabut puye — i juk o'e wuydodu'ũm pe—Abraão'ũm pe.

Deus soat em ja'õ dağ e'em wuywebe. Imẽnpuye soat itabucayũ xipacat je'jat Deus xewi Abraão buxim.

— Soat em wekawẽn kay kũyjobicayũ be acã xipacat oğũm — i'ũmgu o'e Deus. — Soat pe okay itabucayũ be xipacat oğũm — i acã o'e.

Imêneju Abraão wuyebay buxim Deus xe, ixebuxim co'i wuyetabut puye. ¹⁷ Imẽn e'em Deus ekawẽn tup:

Wa'õbi ade ka watwat je'e "Abraão wuyebay jo'i Deus xe, ixe etabucap co'i wuyetabut puye," i, io'e Deus Abraão be, i. Abraão itabut osunuy Deus kay. Ixe Deus waram ce'ũ'ũay'u mutaicin. Ka'ũm̃gu osodop iat mubapukpuḡ ixe. Ixe Deus ja'õ daḡ ma juk adi Abraão kuḡ osunuy.

¹⁸ — Enaxeḡebitbit ma jeedop ade j̃j̃ã — i juk o'e Deus Abraão be. — Wa'õbi ade ka watwat kukukan ecesũy — io'e. Iboap kay itabut osunuy Abraão.

— Deus ja'õ daḡ je'e owebe — i juk adi o'e Abraão jewebe ma.

Itabut cĩcã osunuy imujurũḡ pa'oren ma'ḡu ipot aypa buye. Owebe jekpot ũmap wiwim osunuy Deus cebe. ¹⁹ Ixe aypa j̃j̃ã osunuy. Ijasũn 100 koatoap wi osunuy.

— Okpotpet put ḡu ma oce aypa oce buye — io'e jewebe ma. — Otayxi Sara dak i'it'et put ḡu o'e yabut puye — io'e jewebe ma.

Inaka itabutbũt ḡu osunuy Deus ekawẽn kay—itabut cĩcã ma.

²⁰ — Deus okpon je'ḡũm ḡu — i'ũm̃gu o'e Abraão. — Je'ḡũm paxi? — i'ũm̃gu dak o'e.

Ixe bit itabut cĩcã osunuy Deus okpon je'ḡũm iap kay aypa ma'ḡu. Jawa'õmucanucan osunuy, itabut Deus kay buye. Imẽnpuye:

— Ĕn soat podi ma xipan okuḡ — i'e'e'uk osunuy Deus pe.

²¹ — Soat iba'ore ḡu Deus pe — i'e'e'uk osunuy Abraão. — Ja'õ daḡ em owebe — i'e'e'uk osunuy. — Okpon je'ḡũm ja'õbacaan i'e'e'uk osunuy jewebe ma. ²² Imêne ju:

— Ĕn cũḡ ma oxe — i juk o'e Deus cebe.

Imẽn Deus o'e Abraão itabut osunuy buye. ²³ Ixe cũḡ ma osunuy Deus xe iap ibararak opop Deus ekawẽn tup pe. Abraão cũḡ ma osunuy jetabucap tomuju iaptup o'tupmubararak kuyjeayũ. Kuyjeayũ mutaybit am acã ḡu ibodup o'tupmubararak ip. ²⁴ Wuymutaybit am tak ibodup o'tupmubararak ip.

— Eyju cũḡ ma oxe — i je'e Deus wuywebe, ixe kay wuyetabun puje.

Ixe Deus Jesus o'ḡutait ce'ũap tomukadi. Wuykukukat o'ḡutait waram. ²⁵ Deus Jesus o'ḡudot ijodi ce'ũ ãm. Oe'ũ ikẽrẽat uk am wuywebewi. Jesus o'ḡutait ce'ũap tomukadi Deus pe "Cũḡ ma eyju oxe" i'e am wuywebe—o'ḡutait'iat kay itabucayũ be.

5

¹ Imêneju Deus e'em wuywebe: — Cũḡ ma eyju oxe — i, Jesus Cristo kay wuyetabut puye. Kuy bima kaba'ũm ajop Deus eju wuyetabut'ũm pima. Gasũ bit kaba'ũm ace Deus eju wuykukukat Jesus Cristo kay wuyetabut puye. ² Jesus Cristo kay juk o'e jebay be:

— Teyūku itabut okay — i.

Imēnpuye Deus xipan wuykuḡ. Wuycokcok cīcā ixe xipat wuykay buye. Guyjom Deus dipap co'i acesop. Wuycokcok cīcā iboap wiwim. ³Iboap wiwim pima wuyju ipiatpi'ajojom ijodi. Wuyetaybit wuyetaxi acesop ipiatpi'ajojom puye iam. Imēnpuye ipiatpi'ajojom pima dak wuycokcok wuyju e'em. ⁴Ipiat'ajoam wuyetaxi bima, Deus e'em wuywebe:

— Xipat cīcā eyju oxe — i.

Deus “Eyju xipat cīcā oxe” i'e'em pima, wuycokcoḡ acesop Deus xe acesop soat em iap wiwi am. ⁵Jewemuḡuykukukum ḡu wuyju Deus co'i acesop iap wiwi am. Ixe jebiōḡbuk o'ḡuōm wuywebe—xipacat o'ḡuōm. O'ḡuōm wuymukūyo am eykukpin cīcā oxe iam.

⁶Wuywebe xipacat muḡē ba'ore bima Cristo oe'ū wuydaxijo am. Wuywebeam ixe oe'ū xipat'ūmayū beam. Deus “Eje'ū juy” i'e buje, oe'ū. ⁷⁻⁸Deus xe wuykukpin cīcā. Imēnpuye ixe jekpot o'ḡudot ce'ū ām wuywebeam. Wuyju ma wuybu'u je'ū ām warara'acat e'ūap puxim, cūḡ ma'ḡu ip jekukum, xipacat muḡēḡēm ma'ḡu ip. Cristo bit ibu'u ḡu osunuy je'ū ām wuywebeam ikērēat mujurūḡrūḡ ma'ḡu wuyju. ⁹Gasū wuyju cūḡ ma Deus xe wuywebeam Cristo oe'ū buye—o'jedoyekereren puye. Cristo bureyū ma wuyju bit ḡasū. Imēnpuye Deus wuy-muju ḡu ipiat'ajojoap kay. ¹⁰Wuyetakoma juk adi ajop Deus kay. Deus pit wuymuwexat jebureyūm wuywebeam ipot oe'ū buye. Gasū bit Cristo waram itait o'e. Deus wuydaxijo Cristo itait puye, wuyju ibureyū buye dak. ¹¹Wuykukukat Jesus Cristo juk wuymuwexat Deus bureyūm, ixe xe wuykukpin puye, wuywebeam oe'ū buye dak. Imēnpuye:

— Obureyū eyju — i'e'em Deus wuywebe.

Imēnpuye soat podi ma wuycokcok, wuyju Deus bureyū buye.

¹²⁻¹⁹Imēnpit ipi watwat ikērēat mujurūḡrūḡ'uk osodop ip Deus jekawēn muwēn awap Moisés pe. Deus pit ipiat o'supi'ajoat ḡu cebe ip jekawēn taḡ ḡu juk adi oekuku ip iap teim, Moisés pe wuyawēwēap ekawēn muwēn awap. Adāo koap ikērēat o'ḡujurūḡ. Soat ipi watwat o'jebapuk ixe Adāo bewi. Soat ixe ebekitkiyū ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayūm o'e Deus xe ixe ikērēat o'ḡujurūḡ puye.

— Ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū je'ū — i juk o'e Deus Adāo be. Imēnpuye soat ipi watwat je'ū'ūm ḡasū dak. Soat wuye'ū'ē ace Adāo buxim wuyju dak ikērēat mujurūḡrūḡ puye. Soat cebekitkiyū ikērēat o'ḡurūḡrūḡ Adāo juk ikērēat o'ḡujurūḡ iap co'i'ūmḡu. Inaka oe'ū'ū ip soat—Adāo badipyū, Moisés badipyū dak. Oe'ū'ū ip Adāo koap ikērēat o'ḡujurūḡ puye. Soat Adāo ebekitkiyū ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayūm o'e Deus a'ō kay kūyjobit'ūm ip puye. Adāo kūyjobit'ūm pima, soat ixe

ebekitkiyū dak kūyjobit'ūmayūm o'e Deus xe. Imēneju soat ipi watwat ikērēat kuḡ o'e Deus xe pūḡ aḡokatkat ikērēat o'ḡujurūḡ puye.

Soat Adão ebekitkiyū ixē buxim o'e—ikērēat kuḡ. Imēnpuxim Jesus Cristo kay itabucayū ixē buxim e'em—ikērēat kuḡ ḡu. Ixē Jesus Cristo oe'ū ikērēat uk am ipi watwat pewi—soat uk am. Imēnpuye soat em itait jeedop ip Deus xe cekay itabucayū. Adão kūyjobit'ūm o'e Deus a'ō kay. Imēnpuye soat ixē naxēḡebitbit je'ū'ūm. Jesus Cristo bit kūyjobit osunuy Deus a'ō kay. Imēnpuye soat em Deus xe itait jeedop ip cekay itabucayū. Pūḡ aḡokatkat kūyjobit'ūm osunuy Deus a'ō kay. Imēnpuye adeayū ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayūm o'e Deus xe. Kūyjobit'ūm cīcā ip osodop Adão buxim. Wara'at pit kūyjobit cīcā osunuy Deus a'ō kay. Imēnpuye Deus je'e adeayū be:

— Eyju cūḡ ma oxe — i.

Ixeyū adeayū kūyjobit Jesus Cristo buxim. Jewejojo'i ḡu bit osodop ip Adão Cristo eju. Jesus xipan wuykuḡ warara'acat podi ma. Ade Adão ebekitkiyū bit o'ju ipiat'ajojoap pe ixē pūḡ em ma ikērēat o'ḡujurūḡ puye. Deus pit soat podi ma xipan wuykuḡ. Imēnpuye Cristo o'ḡudot ikērēat uk am soat pewi—ijodiacat pewi. Deus tei'ūma adeayū daxijojom ijodiacayū daxijojom, pūḡ em ma Cristo oe'ū buye. Adão pūḡ ma osunuy. Soat ixē ebekitkiyū ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayūm o'e Deus xe, Adão ikērēat o'ḡujurūḡ puye.

— Ikērēat kuḡ eyju oxe — i'e'em Deus soat pe Adão ebekitkiyū be Adão pūḡ em ikērēat o'ḡujurūḡ puye. Deus e'em taxijo'ibiyū be bit:

— Ikērēat kuḡ ḡu eyju oxe — i, ade em ma'ḡu ip ikērēat o'ḡujurūḡrūḡ. — Webekitkiyū eyju — i'e'em cebe ip, ixē xipat wuykay buye.

Pūḡ aḡokatkat imēn ikērēat o'ḡujurūḡ—Adão. Imēnpuye soat wuye'ū'ē ace. Wara'acat pit ikērēat kuḡ ḡu oe'ū—Jesus Cristo. Imēnpuye soat podi ma Deus xipan wuykuḡ.

— Cūḡ ma eyju oxe — i'e'em wuywebe—Jesus Cristo kay itabucayū be.

Imēneju soat em wuyetait acesop Deus xe. Soat kukukan acesop Cristo eju. Jesus e'eap Adão e'eap podi ma xipacat kuḡ.

²⁰⁻²¹ Imēntak Deus jekawēn o'ḡuwēn Adão ebekitkiyū mukūyjo am eyju ikērēat mujurūḡrūḡ cīcā iam. Ipi watwat pit biḡ ma ikērēat o'ḡujurūḡrūḡ. Soat ipi watwat je'ū'ūm ikērēat mujurūḡrūḡ puye. Je'ū buje ip wūy ma dopdom Deus wī. Deus pit warara'acat podi ma xipan wuykuḡ. Ixē Cristo o'ḡudot ce'ū ām ikērēat uk am wuywebewi. Imēnpuye wuye'ū buje soat wuyju Deus xe wuyetait acesop, wuykukukat Jesus

Cristo kay wuyetabun puje. Wuykukukat Jesus Cristo xe ma acesop soat em wuyetait

6

¹ — Deus pit big ma xipan wuykuḡ big ma'ḡu wuyju ikērēat mujurūḡrūḡ — i ōn e'em eywebe.

Imēnpuye:

— Big ma juy ikērēat aḡujurūḡrūḡ, big ma Deus xipan wuykuk am — i du eyju e'em owebe?

² Imēn ḡu juy e'em! Ce'ūat jepidowatwan ḡu o'e. Imēnpuxim wuyju dak ikērēat mujurūḡ pin ḡu ace'e Cristo kay wuyetabun puye. ³ Wuymubatisan puje, ḡasū bit Jesus Cristo eju mūḡ'i ojeku iap mubapukpuḡ wuyju soat pe wuyjojoayū be. Ikērēat muḡēḡēap acepere kuy apēn ce'ūat jepidowatwanap epererem. Kuy eyetaybit iboam. ⁴ Jesus eju kuy ip wuykot iap puxim ikērēat muḡē pin ḡu ace'e, ceweju kuy aje'ū iap puxim tak. Iboap mubapukpuḡ wuyju wuymubatisan puje. Cristo oe'ū jebay bikuyap taḡ. Wuyju dak Jesus Cristo bikuyap taḡ ajeku ḡasū bit. Ja'ōbacaan Deus ixē waram o'ḡutait. Soat podi ma Deus ya'ōbaca, idip tak. Jesus puxim wuyju dak acejetait waram. Imēneju ḡasū dak wuyaḡuy'isum ajeku.

⁵ Imēntak Cristo jekpiwatpin ma oe'ū korosa be. Imēnpuxim wuyju dak wuyukpiwatpin ma ikērēat aḡujurūḡ ḡu. Deus ja'ōbacaap o'jomōḡ Cristo be waram imutait puje. Imēnpuxim wuyju dak Cristo a'ōbacaap kuḡ ḡasū. Ikērēm cuk adi ajekuku iap kuy juk acepere. Wuyaḡuy'isum wuyju jekukum ḡasū bit ixē a'ōbacaap kuḡ puye. ⁶ Kuy hima juk adi ikērēat aḡujurūḡrūḡ. Soat em ikērēat mujurūḡrūḡ'uk cuk adi ajop. Imēn jewemudadaybotbon cuk adi ajekuku. Cekariwa be imudadaybotbot'ibit enapōn pa'oreap puxim ikērēat mujurūḡrūḡap epereap pa'ore osunuy wuywebe. ḡasū bit ikērēm cuk adi ajekuku iap acepere Jesus a'ōbacaap kuḡ puye. Korosa be Jesus oe'ū ja'ōbacaap muōm ām wuywebe ikērēat mujurūḡap puxim. Imēnpuye ikērēat aḡujurūḡ ḡu ḡasū bit.

⁷ Ikērēat mujurūḡrūḡap epere but wuywebe. Ce'ūat jepidowatwanap epereperem. Imēnpuxim wuyju dak ikērēat mujurūḡrūḡap acepere kuy. Cekariwa be imudadaybotbot'ibiyū buximayū ḡu wuyju ḡasū bit. ⁸ Cristo jekpiwatpin ma oe'ū. Wuyju dak wuyukpiwatpin ma ikērēm cuk adi ajekukuiap acepere. Imēneju wuyetabun soat em wuyetait acesop Cristo xe iap kay. ⁹ Deus Cristo waram o'ḡutait ce'ūap tomukadi. Waram pit je'ū ḡu. Abu-be ixē imuy'ū but? Ka'ūma be ma! Kuy wuyetaybit iboam. ¹⁰ Pūḡ em ma ixē oe'ū. Oe'ū ikērēat uk am soat pewi wuywebewi. Waram pit je'ū ḡu. ḡasū bit itabēḡ omuy soat em Deus bikuyap taḡ jeku am.

11 — Ikērēm cuk adi ajekukuiap kuy acepere — i juy epe'e'e eyewewebe. — Ikērēat aḡujurūḡ ḡu ḡasū bit — i juy epe'e'e. — Ce'ūat ḡebum ḡu o'e ikērēat muḡēap kay — i. — Wuyju dak cuy ḡebum ḡu ace ikērēat muḡēap kay — i juy epe'e'e eyewewebe. — Deus bikuyap taḡ acā ajeku ḡasū bit — i juy epe'e'e eyewewebe. — Mūḡ'i wuykukukat Jesus Cristo eju ajeku ḡasū bit — i juy epe'e'e eyewewebe.

12 Imēneju ḡebum ḡu juy epesop ikērēat mujurūḡrūḡap kay. Ikērēat epeḡuḡē ḡu eyjebit taḡ. Ikērēat epeḡuḡē ḡu eybinūnpe. Eybikuyap taḡ ḡu juy epeku—Deus bikuyap taḡ acā. 13 Ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū cucum ipiat'ajojoap kay. Yaḡuy'isum jekuku'ukayū bit kabi kay cucum. Kuy bima ikērēat mujurūḡrūḡ'uk cuk adi epesop. ḡasū bit eyaḡuy'isum eyju jekukum. Imēnpuye:

— Ēn ocejukan — i'ūmḡu juy epe'e Satanás pe. — Ikērēat oceḡujurūḡ a'ōbi — i'ūmḡu juy epe'e Satanás pe ma. Deus pe bit:

— Ēn acā ocejukan soat em — i juy epe'e. — A'ōbacaap cuy eḡuōm ocewebe cūḡ ma oceku am — i juy epe'e cebe.

14 ḡasū bit cūḡ ma wuyju Deus xe kuyat ekawēn taḡ wuyju jekukum puye ḡu—Deus xipan wuykuḡ puye acā. Imēnpuye ikērēat aḡujurūḡ ḡu.

— Ēn ma ocejukan — i'ūmḡu ace'e Satanás pe.

15 ḡasū bit cūḡ ma wuyju Deus xe kawēn kuyat taḡ wuyju jekukum puye ḡu—wuyawēwēap ekawēn taḡ wuyju jekukum puye ḡu dak. Deus xipan wuykuḡ puye acā wuyju cūḡ ma Deus xe. Imēnpuye:

— Aḡuḡē juy waram ikērēat! — i du eyju e'em? Imēn ḡu juy e'em! 16 “Ocekariwam cuy ece” i ey'e buje aḡokatkat pe, eyekariwam je'e. Kūyjobin epesop ya'ō kay. Eyekariwa epeyepere ḡu ikukpin cīcā eyxe buye. Imēnpuxim ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū ikērēat muḡēap epereperem ḡu, ikērēat kay jījā ip puye. Imēnpuye soat em Deus wī wūy jeedop ip je'ū buje. Deus a'ō kay kūyjobicayū bit cūḡat ekawēn epereperem ḡu Deus a'ō kay jījā ip puye. Imēnpuye cūḡ ma ip Deus xe. Deus xe itait jeedop ip je'ū buje. Kuy eyetaybit cīcā iboam. 17 Kuy bima juk adi Satanás a'ō kay kūyjobit epesop. Kawēn idipat co buje bit, eyetabun epesop iboap ekawēn kay. Iboap ekawēn icēmān. Eycokoḡ epesop iboap ekawēn kay am. Eybikuy jījā iboap ekawēn taḡ jeku am. Imēneju:

— Bay, ēn xipat cīcā — i oceju e'em Deus pe.

18 Deus kuy ja'ōbacaap o'ḡuōm eywebe waram Satanás a'ō kay kūyjobicap puxim. ḡasū bit Deus a'ō kayayūm epesop. Eybikuy epesop ikērēat muḡē ām ḡu—xipacat muḡē ām acā. 19 Kawēn ibapukan ōn kawēnwēn eywebe, apēn

ikêrêat acepere wuyağuy'isum wuyeku am iap iba'arêm eyxe buye. Kuy bima juk adi ikêrêat kay ġebum epesop. Ikêrêat mujurûğrûğ cuk adi epekuku. Xipat'ũmayũ kukukat a'õ kay kũyjobin epesop. Gasũ bit cũğ ma juy epeku. Xipacat kay juy ġebum epesop. Deus a'õ kay juy kũyjobin epesop.

²⁰ Ikêrêat mujurûğrûğ'uk pima, Deus bikuyap tağ ġu epeku. ²¹ Xipacat tu epejat ikêrêat mujurûğrûğaptem? Ka'ũma! Eyetaybit ikêrêat mujurûğrûğ'ukayũ soat em Deus wi wũy ma jeedop ip iam. Gasũ bit eysũsũn epe'e ikêrêat mujurûğrûğ'uk puye. ²² Deus a'õ kay kũyjobicayũm epesop ġasũ bit. Deus kuy ja'õbacaap o'ğũm eywebe waram ikêrêat muğẽap puxim. Soat em eyju ixè mucokcokcoğ ġasũ bit. Eye'ũ buje soat em Deus xe eyetait epesop. ²³ Kapikpik'ukat jekapikaptei bubum. Imênpuxim ikêrêat mujurûğrûğ'ukat Deus wi wũy ma jeenuy je'ũ buje. Ixe wi wũy ma jeenuy ikêrêat o'ğujurûğrûğiap teim.

— Soat em oxè eyetait epesop — i'e'em Deus wuywebe bit, wuykukukat Jesus Cristo eju mũğ'i wuyju jekukum puye. Soat em ixè xe wuydopap tei'ũmat co'i. Kapikpiğ ġu wuyju iboap pu am. Tei'ũma Deus iũmũm wuywebe.

7

¹ Okitpitpiyũ, eyetaybin put apên õn em iam eyetaybit wuyawêwêap ekawên puye. Wuyetabêğ pima acã wuyawêwêap ekawên tağ wuyju jekukum. Wuye'ũ buje bit iba'ore e'em. ² Imênpuxim “Ayacat itoptep pima, jektop xe ma juy jeenuy itop itait pima” i'e'em iboap ekawên. “Ektop eperem ġu juy wara'at pu am” i'e'em iboap ekawên. Itop e'ũ buje bit, ite ayacat itoptep'ũmat co'i e'em. Wuyawêwêap ekawên mupubutbun ġu wara'at pu buje itop'ũm kuy oe'ũ buye. ³ Wara'at pu buje jektom koapat itop itait pima bit, ikêrêat muğẽğẽm koapat pe jektop pe. Itop'ũm e'ũ buje bit, ayacat ikêrêat muğẽğẽm ġu wara'at pu buje. Wuyawêwêap ekawên kuka o'ğupubun ġu wara'at pu buje. ⁴ Okitpitpiyũ, ixè ayacat puxim eyju. Wuyawêwêap ekawên koapat'ũm itop'ũm puxim—kawên kuyat. Jektop'ũm e'ũ buje jektop eju ġu e'em ayacat. Imênpuxim wuyju dak kawên kuyat tağ ġu wuyju jekukum ġasũ bit, Jesus Cristo ekawên tağ acã. Ixe ekawên tağ wuyju jekukum wuyju Cristo jebit'in puye. Ixe ebekitkiyũm acesop ġasũ. Deus waram ixè o'ğutait. ⁵ Kuy bima wuyekpiwatpin ma juk adi ajekuku. Imênpit wuyawêwêap ekawên co buje, wuybikuy juk adi ajop—ikêrêat mujurûğ ãm acã. Wuybu'u juk adi ajop kũyjobit am iboap ekawên kay. Ikêrêm wuyekuap epere'ũm pima, wũy ma kuka juk ajop Deus wi. ⁶ Kuy bima wuyawêwêap ekawên tağ cuk adi jeku ojuy ajop correntebum taomũnmũnat puxim. Gasũ bit Jesus oe'ũ wuywebeam. Imênpuye ġasũ bit Deus

bikuyap tağ wuyeku but. Ixe bikuyap tağ wuyju jekukum ġasũ, “Obikuyap tağ cuy epeku” iap ibararak opop kawẽn kuyatup pe buye ġu—ixe biöğbuk wuymuisusun puye acã.

7 — Kawẽn kuyat pit ikêrê — i du ace'e? — Wuyawêwêap ekawẽn pit ikêrê — i du ace'e?

Imẽn ġu juy ace—pũğ em tak ka'ũma. Wuyawêwêap ekawẽn cuk adi omutaybitbin apẽn ikêrê Deus xe iam. Wuyawêwêap ekawẽn wuymutaybitbin eyetabikukum ġu juy epesop warara'acat pubut kay iam. Iboap ekawẽn co'ũm pima, kuka juk wuyetaybit ġu ikêrê Deus xe wuyetabikukuap iam. ⁸ Iboap ekawẽn co buje bit, wuyetaybit cuk ace ikêrê Deus xe wuyetabikukuap iam. Imẽnpit biğ ma juk adi wuyetabikukum ace warara'acat pubut kay iboap ekawẽn cocom ma'ġu wuyju. Iboap ekawẽn wuyetaybit'ũm pima, wuyetaybit ġu kuka ace apẽn ikêrê Deus xe iam. ⁹ Kuy bima õn tak wetaybit ġu juk adi oğuy wuyawêwêap ekawẽn. Tũybe xipat cĩcã õn Deus xe iãn cuk adi oce. Iboap ekawẽn wetaybin puje bit, ikêrêat kuğ õn Deus xe iam tak wetaybit oce. ¹⁰ Deus ibikuy osunuy soat ipi watwat pe top am ip soat em jexe itait. Imẽnpuye jekawẽn o'ġuwẽn wuyawê ãm. Imẽnpit ikêrêat kuğ õn iam wetaybin puje:

— Iba'ore owebe Deus xe onuy ãm ikêrêat kuğ puye — i juk oce owebe ma. — Wũy ma oğuy Deus wi soat em, ikêrêat kuğ puye — i juk oce owebe ma.

¹¹ Tũybe xipat õn Deus xe iãn cuk adi oce kuy bima. Imẽnpit ikêrêat mujurũğrũğ'uk cuk adi oğuy. Imẽn cuk adi ocewemuğuykuku, ikêrêat mujurũğ ojuy buye. Wuyawêwêap ekawẽn wetaybin puje bit, “Ikêrêat kuğ õn Deus xe” i juk oce owebe ma.

— Wũy ma oğuy cewi — i juk oce owebe ma.

¹² Inaka iboap ekawẽn xipat—wuyawêwêap ekawẽn. Ikêrêat kuğ ġu. Soat ekawẽn tağ xipat. Cũğ cĩcã iboap ekawẽn. Cekawëntip cĩcã dak. ¹³ Wuyawêwêap ekawẽn wetaybicap tomuju ġu Deus wi wũy ma oğuy. Soat em õn ikêrêat kuğ iap tomuju acã cewi wũy ma oğuy. Iboap ekawẽn xipat cĩcã. Imẽnpit iboap ekawẽn wuymutaybitbin soat ipi dağacat ikêrêat mujurũğrũğ iam. Iboap ekawẽn wetaybit'ũm pima, tũybe xipat õn Deus xe iãn cuk adi oce. Iboap ekawẽn wetaybin puje bit, “Ikêrêat kuğ õn Deus xe,” i juk oce owebe ma.

¹⁴ Wuyetaybit Deus jebiöğbuk a'õbi wuyawêwêap ekawẽn o'ġuwẽn wuywebe iam. Õn pit ijodiat ma. Obuyxi ġu õn pit. Ikêrêat mujurũğrũğ'ukat õn pit. ¹⁵ Xipacat mujurũğ pin ma'ġu oxe. Õn pit xipacat mujurũğrũğ ġu. Ikêrêat mujurũğ pin ġu ma'ġu oxe. Õn pit ikêrêat mujurũğrũğ. Wetaybit ġu apẽnpuje

imēn ōn jekukum iam. ¹⁶ E bu'uap taḡ ōn jekukum obu'u ma'ḡu jekum. Imēnpuye wetaybit wuyawēwēap ekawēn cūḡ ma iam. Cūḡ ḡu ma'ḡu ōn pit iam tak wetaybit. ¹⁷ Imēneju okpiwatpi ḡu ōn ikērēat mujurūḡrūḡ. Imēnpit ikērēat opop obinūnpe. Imēnpuye obinūn pewi ma ōn ikērēat mujurūḡrūḡ. ¹⁸ Wetaybit ka'ūmḡu xipacat opop owebe iam. Obikuy jījā xipacat mujurūḡ ām. Inaka xipacat mujurūḡ pa'ore owebe. ¹⁹ Imēn obikuy jījā xipacat mujurūḡ ām. Inaka imujurūḡrūḡ ḡu ōn. Obu'u jījā ikērēat mujurūḡ ām. Inaka soat em ma imujurūḡrūḡ ōn. ²⁰ E bu'uap taḡ acā ōn jekukum. Okpiwatpi ḡu ōn ikērēat mujurūḡrūḡ. Ikērēat mujurūḡrūḡ ōn ikērēat opop obinūnpe buye.

²¹ Xipacat mujurūḡ ojuy bima, imujurūḡ pa'ore owebe xipat'ūmat opop obinūn pe buye. Imēḡap ibapuk cīcā oxe. ²² Deus ekawēn kay jījā ōn—soat ekawēn kay jījā—wuyawēwēap ekawēn kay jījā. ²³ Obikuy jījā ma xipacat mujurūḡ ām. Imēnpit:

— Ikērēat oḡujurūḡ ojebin — i ōn e'em owebe ma, ikērēat opop obinūnpe buye.

Taomūnmūnat puxim ōn. Taomūnmūnat pe iba'ore ijēm ām daomūnmūnap'a bewi taomūnmūn puye. Imēnpuxim xipacat mujurūḡrūḡ pa'ore owebe obaca'ūm puye. ²⁴ Imēnpuye oḡuycūḡ cīcā. Abu kuka omubacan owebe ikērēat mujurūḡap puxim—soat em ipiat'ajojoap pe onuyap puxim? ²⁵ Wuykukukat Jesus Cristo soat podi ma ya'ōbacaat. Ixe ma juy omubacan. Imēnpuye:

— Ēn xipat cīcā — i ōn e'em Deus pe.

Kūyjobit cīcā ōn e ojuy Deus a'ō kay. Ōn acā bima bit, kuka juk ikērēat acā oḡujurūḡ—Jesus Cristo a'ōbacaap kuḡ'ūm pima.

8

¹ Imēneju Deus Jesus Cristo eju mūḡ'i jekuku'ukayū ḡuju ḡu ipiat'ajojoap kay. ² Deus cuk ja'ōbacaap o'ḡuōm wuywebe waram ikērēat muḡēap puxim. Imēn Ibiōḡbuk xipacat wuymuisusun, wuyju Jesus Cristo eju mūḡ'i jekukum pima. Imēneju aceju ḡu ipiat'ajojoap kay. ³ Iba'ore wuyeku am wuyawēwēap ekawēn taḡ, wuya'ōbaca'ūm puye. Imēnpuye ka'ūma ma cūḡ ma Deus xe iboap ekawēn taḡ jekuap to-muju. Deus pit jekpot o'ḡudot ijodi. Ijodian o'e. Ikērēat mujurūḡrūḡ'ukat co'ian o'e, ikērēat kuḡ ḡu ma'ḡu. Imēn ixē wuywebewi ikērēat ukaptei o'teida je'ū buje. O'teida ja'ōbacaap ūm ām wuywebe ikērēat muḡēap puxim. ⁴ Imēn o'teida wuywebe wuyawēwēap ekawēn taḡ wuyeku am. Gasū wuya'ōbacaap kuḡ ḡu wuyju jekukum—Deus a'ōbacaap kuḡ acā. Ibiōḡbuk xipacat a'ō daḡ tak wuyju jekukum. Imēnpuye wuyeku but

wuyawēwēap ekawēn tağ. ⁵ Jebikuyap tağ jekuku'ukayū ma soat em ġebum jemukaypinpuy kay acā. Deus biōğbuk bikuyap tağ jekuku'ukayū bit Ibiōğbuk yağuydadam ip. ⁶ Imēn soat em jemukaypinpuy kay ġebumayū soat em ipiat supi'ajojo. Wūy jeedop ip Deus wi je'ū buje. Ibiōğbuk yağuydada'ukayū bit yağuy'isum jeku ijodi. Yağuybabi ip jeku ijodi—yağuykorereren ġu. Soat em Deus xe jeedop ip je'ū buje. ⁷ Jemukaypinpuy kay ġebumayū bit itakoma e'em Deus kay. Kūyjobit ġu ip Deus ekawēn kay—wuyawēwēap ekawēn kay. Iba'ore ma dak ixeyū be kūyjobit am iboap ekawēn kay. ⁸ Iba'ore jebikuyap tağ jekuku'ukayū be Deus mucokcok am.

⁹ Eyju bit eybikuyap tağ ġu jekukum. Deus biōğbuk bikuyap tağ eyju bit jekukum ġasū ixē biōğbuk eywebe bima. Cristo biōğbuk kuğ'ūmayū ebekitkiyū ġu. ¹⁰ Cristo biōğbuk kuğ pima, Cristo omuy eywebe iap puxim. Inaka eyjebit je'ū'ūm cuk adi ikērēat epeğujurūrūğ puye. Deus biōğbuk pit waram jeymutait soat em Deus xe eyetait eydop am eyjebit e'ū ma'ğ. Ixē waram jeymutait “Eyju cūğ ma oxe,” i juk o'e Deus eywebe buye. ¹¹ Deus ma waram Jesus Cristo o'ğutait. Eyju dak Deus biōğbuk kuğ pima, Cristo mutaicap puxim waram jeymutait eye'ūap tomukadi. Eyjebit ġuyu ce'ū'ūayū dopdopap pewi. Iisuat je'ğūm eyjebin. Deus jebiōğbuk a'ōbacaan iboap je'ğūm eywebe—xipacat a'ōbacaan.

¹² Okitpitpiyū, imēn Deus xipan wuykuğ. Imēnpuye wuybikuyap tağ ġu juy ajeku. Wuyemukaypinpuy kay ġu juy ġebum ajop. ¹³ Wuybikuyap tağ jekukum pima, wuyemukaypinpuy kay ġebum pima dak, wūy ma acesop Deus wi. Ipiat'ajojoap kay aceju. Deus biōğbuk a'ōbacaan ikērēat mujurūrūğ'ūm pima bit soat em cexe acesop wuyetait. ¹⁴ Soat Deus biōğbuk a'ō kay kūyjobicayū Deus ebekitkiyū. ¹⁵ Deus jebiōğbuk o'ğūōm wuywebe. Ixē biōğbuk wuymudadaybotbon ġu, wuymuparararan ġu dak. Ixē wuymuy Deus ipotpoyūm. Imēnpuye:

— Bay — i wuykokcoğ wuyju e'em Deus pe, ixē biōğbuk a'ōbi. ¹⁶ — Bay — i wuyju e'em cebe, wuyetaybit puye Deus ebekitkiyū wuyju iam.

Ixē biōğbuk tak:

— Eyju Deus ebekitkiyū — i'e'em wuywebe.

¹⁷ Imēn Deus ebekitkiyū wuyju. Imēnpuye wuyju dak jebekitkiyū be o'ğuxipaniat'in ajat. Jekpot pe o'ğuxipaniat'in wuyju dak ajat Cristo eju. Deus kay'ūmayū bit ipiat supi'ajojoat wuywebe Cristo a'ō kay wuyju buye. Guyjom pit Cristo dipap kuğ acesop. Cristo soat kukan pima bit wuyju dak soat kukukayūm acesop ixē eju, ipiatpi'ajojom ma'ğ wuyju ijodi.

¹⁸ Ipiat'ajojom ma'ḡu wuyju ijodi bima. Guyjom pit xipacat cīcā acesop. Ka'ūma ma ibo jo'iat xipacat. Imēnpuye wuyaḡuykorereren ḡu juy ajop ipiat'ajoap puxim. ¹⁹ “Teyūku webekitkiyū” i Deus eap wiwim cīcā soat cemumuḡēyū. “Okpot co'i ip ḡasū bit” i'eap wiwim cīcā ip. ²⁰⁻²¹ Soat Deus emumuḡē je'ū'ūm. Imēn ixē emumuḡēyū te'eam ma o'e. Jekpiwatpi ḡu ip te'eam o'e kuy bima. Te'e ma o'e ip Adāo ikērēat o'ḡujurūḡ puye.

— Te'eam jeedop ip ḡasū wemumuḡēyū — i mo o'e Deus. Inaka Deus soat ḡuisun iap wiwim cīcā ip. Ixe ebekitkiyū Jesus Cristo jo'i bima, Deus soat jemumuḡēyū ḡuisun. Imuisun puje, je'ū ḡu ip. ²² ḡasū mabuk soat ma ipi daḡayū ipiat'ajojom omuisun'ūm puye. Ipiat'ajojom ip ayacat je'it piap o'supi'ajo'iat co'i. ²³ Wuyrem. Wuybipuruḡ. Wuyewātaxipim. Xipat'ūmat jebapukpuḡ wuywebe. Imēneju je'ūh'ūm wuyju dak. Imēnpit Deus jebiōḡbuk o'ḡuōm wuywebe wuymutaybit am Jesus Cristo jo'iaiyūm epesop iam. “Teyūku okpot co'iaiyū” i Deus eap wiwim cīcā wuyju. Wuyjebit ḡuisuniap wiwim cīcā dak wuyju. ²⁴ Wuymuisunap wiwim mabuk wuyju. Wuydaxijo buje, wuyetaybit ajop Deus ḡuyjom wuymuisun iam. Wuyemumuwiwi bu buje kuka juk iboap ajowiwi ḡu. Abu kuy o'jatiat wiwim? Ka'ūma ma! ²⁵ Imēnpit ijo'ibit'ūmat wiwim wuyju. Imēnpuye wuyukpiceḡēm ḡu wuymuisunap wiwim.

²⁶ Imēnpuxim Deus biōḡbuk kawēnwēn Deus eju wuywebeam. Wuybikuyap muwēnuwēn cebe.

— Apēn xe'e acejekawēn Deus eju? — i wuyju e'em. — Apēn xe'e acejoojuy cexewi? — i dak wuyju e'em.

Ceweju jekawēn ām wuyetaybit'ūm pima, je'ūhu'ūm acā wuyju. Deus biōḡbuk pit wuybuywatwan wuywebe jekawēn ām ceweju. Ixe wuya'ōmucanucan wuya'ōbaca'ūm puye. ²⁷ Deus bikuyap taḡ ixē biōḡbuk kawēnwēn Deus eju cebekitkiyū beam. Deus itaybit wuyaḡuyda am. Itaybit ajo-kuḡ ḡu wuyju iam. Itaybit tak ajo ūm ojuy jebiōḡbuk wuywebe iam. ²⁸ Deus xe wuykukpin cīcā. Jebikuyap taḡ cuk wuynaē jebekitkiyūm. Imēnpuye soat wuywebe je'hapukiap xipacat je'e wuywebe ixē a'ōbi. ²⁹ Deus itaybit osunuy abuyū webekitkiyūm je'e iam ipi mujurūḡ awap.

— Okpot ixeyū waḡōm je'e — io'e kuyje. — Ade okpot kitpitpiyūm je'e — io'e.

Ixeyū ma o'tomuwā jekpot co'iaiyūm. ³⁰ Imēn tomuwā'ibiyū o'taē jebekitkiyūm.

— Eyju cūḡ ma oxe — i'e'em taē'ibiyū be. — Okpot co'iaiyūm epesop — io'e imucūḡ'ibiyū be.

Deus dipap kuḡ acesop. Imēneju soat wuywebe jebapukiat xipat je'e wuywebe Deus a'ōbi, Deus ikukpin wuyxe buye.

³¹ Soat xipat je'e wuywebe iap kay ḡebum pima apēn xe'e ace'e? Deus wuywebe ja'ōbacaap ūm puje, te'e ma je'e wuykaykay kūyjobit'ūmayū. ³² Deus jekpot o'taxijo ḡu yaokaap puxim. O'ḡudot ma ijodi ce'ū ām soat peam wuywebeam. Ixe dak tacup xe'e je'e ḡasū soat ūm ām wuywebe—xipacat ūm ām? Tacup ḡu je'e! ³³ Deus ma e'em wuywebe:

— Ikērēat kuḡ ḡu eyju oxe — i.

Imēnpuye abu kuka o'e wuywebe: — Ikērēat kuḡ eyju Deus xe — i—Deus emunaēyū be? Ka'ūma ma! ³⁴ Jesus Cristo kuy oe'ū ikērēat mujurūḡrūḡap teida am. Imēnpuye ka'ūma be ma “Ikērēat cuk adi epeḡujurūḡrūḡiaptei juy epeteida,” i'e but wuywebe. Ixe dak waram ḡuto o'jetait. Deus xe ḡasū omuy. Deus a'ōbacaap co'i ixe ya'ōbaca. Ixe dak kawēnwēn Deus eju wuywebeam. ³⁵ Ijodiat pe Cristo mubu'un pa'ore ikukpin wuykuk am. Itabut'ūmayū aco'i ikērēm wuykuk. Ipiat aco'i ip supi'ajoat wuywebe. Wuymunapōn aco'i ip wuyka bewi. Wuyrem aco'i aceku. Wuydadaybot aco'i aceku. Wuyaoka pinap cocom aco'i aceku. Wuyaoka ip aco'i pajam. Ka'ūma be bit Cristo mubu'un put ikukpin wuykuk am. ³⁶ Imēn e'em Deus ekawēn tup:

Ocaoka pinap cocom oceju soat kabia, ebekitkit oceju buye, i. Ovelha kukap puxim ip ocekuḡ—yaokam pimaap puxim, i.

Ibo dup ekawēn puxim xipat'ūmat jebapukpuḡ wuywebe. ³⁷ Inaka wuya'ōbacaap mu'ūm pa'ore ip. Soat em wuycokcoḡ acesop ipiat'ajojom maḡu wuyju, Cristo xe wuykukpin puye; ixe wuya'ōmucanucan puye dak. ³⁸ Imēn wuyetaybit cīcā ka'ūma be ma Deus mubu'un put ikukpin wuykuk am. Wuye'ū buje, ixe xe wuykukpin acesop, wuyetait pima dak. Deus ekawēn tojotjot'ukayū be ixe mubu'un pa'ore xipan wuykuk am—kūyjobit'ūmayū be. Iecuḡcuḡapap pe dak ixe mubu'un pa'ore xipan wuykuk am—ijodiacyū—kūyjobit'ūmayū. Kabi watwat pe dak ixe mubu'un pa'ore xipan wuykuk am—kūyjobit'ūmayū. Ka'ūma ma ixe mubu'un ḡasū. Guyjom tak ibu'u ḡu je'e xipan wuykuk am. ³⁹ Ixe ibu'u ḡu xipan wuykuk am wuyju um pima, badi bima dak. Deus xe wuykukpin cīcā, wuykukukat Jesus Cristo kay wuyetabut puye. Imēnpuye ka'ūma be ma, Deus emumuḡē be ma ixe mubu'un put xipan wuykuk am.

9

1-2 — Oḡuycūḡ cīcā obadipyū kay—Judeuyū kay — i ōn e'em.

Imu'üm pa'ore ma oğuycũğap. Icēmān ōn e'em eywebe. Cristo kay wetabut. Imēnpuye napapa'uk ġu ōn. Ibiōğbuk xipacat omuy owebe wağuy mucũğucũğ. Imēnpuye napa ġu ōn e'em:

— Oğuycũğ cĩcā obadipyũ kay—Judeuyũ kay — i.

³ Obikuy jĩjā Deus pe okitpitpiyũ mutabun am Jesus kay. Obadipyũ ip. Pũğ ma ocedobu bit.

— Bay, wũy ma oğuy Cristo wi soat em ipiat'ajojom ewebe obadipyũ daxijoap teim — i ōn e ojuy aco'i Deus pe.

⁴ Obadipyũ Israel naxeğebitbit. Kuyje:

— Eyju webekitkiyũ — io'e Deus cebe ip.

Deus ixeyũ o'jomuy jebekitkiyũm. Deus jedipap o'ğũm cebe ip jewejo'i i'e am.

— Xipan ōn jeykuk — i juk adi o'e'e Deus cebe ip. — Ade jĩjā je'e ip enaxeğebitbiyũ — i juk adi o'e'e cebe ip. — Ipi oğũm eyipim — i juk adi o'e'e. Jekawēn o'ğuwēn Moisés pe ixeyũ awē ām. Icēmān ip Deus mubuyxixin.

— Eynaxeğebit ma otaē ipi dağayũ daxijojo'ukan — i juk adi o'e'e Deus cebe ip.

⁵ Israel ipotpot naxeğebitbiyũ ip—doze beayũ naxeğebitbiyũ. Ijodi ikap puje Cristo dak ixeyũ badim o'e. Ixe Cristo soat podi ma ya'ōbacaat.

— Soat podi ma ēn a'ōbuyxi — i juy acece cebe.

Soat em ma juy imēn acece.

⁶ Deus ja'ō dağ ġu e'em, xepxep ā Judeuyũ itabut ġasũ Deus kay buye — i'ũmğũ juy ace.

Soat ġu Israel naxeğebitbit Deus emunaēyũ—pũğpũğ ā. ⁷ Soat ġu Abraão naxeğebitbit tak taxeğebitbit Deus xe—pũğpũğ ā.

— Pũğat taxeğebitbit acā enaxeğebitbitcat oxe—Isaque naxeğebitbit acā — i juk o'e Deus Abraão be.

⁸ Imēneju wuyetaybit soat ġu Abraão naxeğebitbit Deus o'taē jebekitkiyũm iam. Deus a'ō dağ o'kapiat taxeğebitbit acā Deus ebekitkiyũ. Wara'at taxeğebitbit pit ka'ũa.

⁹ — Wara'at koato dak oajēm ekay ija ekaxi ma — i mo a'ğũ o'e Deus. — Ija ekaxi ma Sara i'it'et'je'e — i juk o'e Deus Abraão be.

Imēn Deus o'jekawēn Abraão be.

¹⁰ Wara'at ekawēn tak oğuwēn eymutaybit am soat ġu Deus o'taē—pũğpũğ ā iam. Deus o'jekawēn Rebeca eju xepxepayũ yuk pe bima—wuydobu Isaque ipotpoyũ yuk pe bima.

¹¹⁻¹² — Iwağũ kũyjobit jeenuy jekitpit a'ō kay — io'e Deus Rebeca be xepxepayũ yuk pe bima.

Xipat'umat o'ğugē ġu buk ip—xipacat tak ka'ũa. Deus pũğ ma jebekin o'taē. Wara'at pit ka'ũa. Apēn kuy bima jewağuyğuy osunuy iap tağ o'taē. Apēn ixeyũ juk adi oekuku iap tomuju

ġu o'taē. Jebikuyap taġ acā o'taē. ¹³ Imēn e'em Deus ekawēn tup: Jacó ikukpin o'e oxe, Esaú bit ikukpin ġu oxe o'e, i. Imēn o'tupmubararak ip Rebeca iyū muwēnuwēn.

¹⁴ Pūġ ma o'taē, wara'at pit ka'ūma. Imēnpuye:

— Deus cūġ ġu — i du ace'e?

Imēn ġu juy ace! ¹⁵ Imēnpuye:

— Wetabotaidabotbot pin pima, wetabotaidabotbon oce — io'e Deus Moisés pe. — Ōbu'u bima bit, wetabotaidabotbon ġu oce — io'e cebe. Imēnpuye:

— Wemukaypinpucayū kay acā wetabotaidabotbon oce — io'e Deus Moisés pe.

¹⁶ Imēn Deus itabotaidabotbot wuykay “Etabotaidabotbon cuy eġuy oce kay,” i wuyju e'eap tomuju ġu, wuyju xipacat mujurūġrūġap tomuju ġu dak. Ixe itabotaidabotbon wuykay, itabotaidabotbot pin puye acā. ¹⁷ Imēn e'em Deus ekawēn tup—Faraó be kuyje o'jekawēn iaptup—Egito eipi kukukat pe o'jekawēn iaptup:

“Ōn ma juk emuy adeayū kukan,” io'e Deus, i. “Ade em wa'ōbacaap oġubapukpuk etabutpe,” io'e Deus, i. “Imēnpuye soat kaka watwat itaybit je'e obuten. Itaybit ip je'e Deus soat podi ma ya'ōbacaat iam” i'e'em Deus, i.

Imēn e'em Deus ekawēn tup. ¹⁸ Imēneju Deus itabotaidabotbot jemukaypinpucayū kay. Kūyjobit'ūmayū mukūyjobit'ūm'ūm tak biġ ma.

¹⁹ — Deus ma “Āġ jeenuy itabut'ūmān” i'e'em Judeuyū be bima, cūġ ġu Deus pe i'e am cebe ip “Ipiat osupi'ajoat eywebe eyetabut'ūm puye,” i kuka ece te'e ma owebe. — Deus ibu'u bima, itabut pa'ore ip — i te'e ma kuka ece owebe.

²⁰ — Tapu, imēn ġu juy ece — i ōn pit e'em.

Ecede ġu juy Deus pe:

— Apēnpuye dak ēn imēn omuġē? — i'ūmġu e'em itīġ'a bit jamuġēat pe.

²¹ Wuynōm muġēġē'ukat jebikuyap taġ yamuġēġēm. Pūġtōm pewi ma xepxep'a yamuġēġēm. Pūġ'a yadeiboġat'a yamuġēġēm. Wara'at'a bit yadei'īcat'a yamuġēġēm. Jebikuyap taġ ma yamuġēġēm.

²²⁻²⁴ Wuynōm muġēġē'ukat puxim Deus Judeuyū kuġ. Jebikuyap taġ ma ip ikuġ. Jetakomaap mubapuk ojuy osunuy kūyjobit'ūmayū be. Ja'ōbacaap mubapuk ojuy dak osunuy. Guyjom pit ipiat supi'ajoat cebe ip, kūymobit'ūm puye. Inaka toġa osunuy jetakomaap kuġ—ade koato. Ipiat o'supi'ajoat ġu cebe ip. Warara'acayū nomuwāwām jebekitkiyūm pima, ipiat o'supi'ajoat ġu Judeuyū be—kūyjobit'ūmayū be. Imēn Deus cuk wuynaē jebekitkiyūm. Pūġpūġ wuy'in Judeuyū.

Warara'acayũ Judeu'ũmayũ. Deus pit soat wuynaẽ jebekitkiyũm.

— Gasũ bit okpot kay itabucayũ acã webekitkiyũm je'e — i juk adi o'e'e Deus jewebe ma.

Imẽnpuye ixe juk wuynaẽ wuyetabut am Jesus kay.

— Wetabotaidabotbot eykay — i juk adi o'e'e jekpot kay itabucayũ be. — Ojo'i je'e ip jedipap kuğ okpot kay itabucayũ — i juk adi o'e'e Deus jewebe ma.

Imẽgap soat podi ma odip iam jekayayũ mutaybitbin. ²⁵ Imẽn Deus e'em Oséias emudupmubararaktup pe:

“Webekitkin'ũm topibiyũ webekitkiyũm je'e,” io'e Deus, i.

“Ikukpin ġu ip osodop oxe iayũ ikukpin je'e oxe,” io'e, i.

²⁶ “Eyju dak webekitkit ġu,” i mo a'ġu o'e Deus cebe ip pũğ ka be ma, i. Guyjom pit: “Webekitkit eyju—soat em itaicat ebekitkit,” i je'e Deus ibo ka be ma, i.

Imẽn Deus e'em Oséias emudupmubararaktup pe, apẽn Judeu'ũmayũ dak Deus ebekitkin je'e iap tup pe.

²⁷ Isaías tak Israel naxeğebitbit muğẽaptup o'tupmubararak:

Israel naxeğebitbit ade jĩjã—ka'oririt puxim, i. Xepxep ã bit Deus idaxijo, i. ²⁸ Deus ipiat supi'ajoat soat kũyjobit'ũmayũ be, i. Apẽn kuy o'e'e iap tağ ipiat supi'ajoat cebe ip, i. Gaxĩn ma ipiat supi'ajoat cebe ip, i. Pũğ em ma ipiat supi'ajoat cebe ip, i.

Imẽn Isaías e'em jemudupmubararaktup pe. ²⁹ Wara'atup pe imẽn ibararak—Isaías emudupmubararaktup pe—kuy bima o'tupmubararakiatup pe:

Wuykukukat soat podi ma ya'õbacaat, i. Ixe pũğ wuy'inat taxijo'ũm pima, soat kuka juk oap—apẽn Sodoma ka watwat'ũm'ũm oap iap puxim—apẽn Gomorra ka watwat'ũm'ũm oap iap puxim, i.

Imẽn ibararak opop Isaías emudupmubararaktup pe—apẽn Deus pũğpũğ ã Judeuyũ idaxijo iap tup pe.

³⁰ — Apẽnpuye ade Judeu'ũmayũ itabut Jesus kay xepxep ã Judeuyũ itabut pima? — i du eyju e'em owebe?

Apẽn cũğ ma ajeku Deus xe iap o'jokudada ġu Judeu'ũmayũ. Inaka:

— Eyju cũğ ma oxe — io'e Deus cebe ip, Jesus Cristo kay itabut ip puye.

³¹ Tũybe cũğ ma acesop Deus xe wuyawẽwẽap ekawẽn tağ wuyekuap tomuju iãn o'e ip Judeuyũ bit—Deus emunaeyũ.

— Cũğ ma eyju oxe — i'ũmġu o'e Deus pit cebe ip, iboap ekawẽn tağ ceku ba'ore cebe ip puye.

³²⁻³³ Itabut ġu ip osodop cũğ ma wuyju Deus xe wuyetabucap tomuju iap kay. Imẽnpuye:

— Cũğ ma eyju oxo — i'ũmğũ o'e Deus cebe ip. Tũybe cũğ ma acesop Deus xe wuyawẽwẽap ekawẽn tağ wuyekuap tomuju iãn o'e ip. Ibu'u ip o'e jetabut am Jesus Cristo kay. Imẽn e'em Deus ekawẽn tup:

Pũğ'a oyamuy Sião ka be wita'a, i. Iğo'a be Sião ka watwat jeweikaka, i. Je'at'at ip ya be, i. Cekay itabucayũ bit soat em icokcok jeedop ip jetabucap kuğ, i.

Iboap tup ekawẽn pe Cristo wita'a buxim e'em—Judeuyũ jeweikaka'ibiyũ buxim.

10

¹ Okitpitpiyũ, obikuy jĩjã Deus pe obadipyũ daxijo am.

— Bay, obadipyũ juy etaxijo — i õn e'em Deus pe. — Israel naxegebitbit cuy etaxijo — i õn e'em cebe.

² Ixeyũ dak ibikuy jĩjã Deus bikuyap tağ jeku am. Kawẽn icẽmãn pit itaybit ġũ ip. Apẽn cũğ ma aceku Deus xe iam itaybit ġũ ip. ³ Imẽn itaybit ġũ ip osodop Deus acã wuymucũğucũğ iam. Imẽnpuye jağuy dağ ma ip jewemucũğ ojuy osodop. Deus wuymucũğucũğ Jesus Cristo kay wuyetabut pima. Imẽnpit ip ibu'u osodop jetabut am cekay. ⁴ Cristo oajẽm ijodi wuymucũğ ãm. Wuymucũğaptei o'teida je'ũãm. Cekay wuyetabut pima acã, cũğ ma acesop Deus xe. Imẽnpit:

— Wuyawẽwẽap ekawẽn tağ wuyeku buje cũğ ma acesop Deus xe — i'e'em ip te'e ma.

⁵ Imẽntak: “Cũğ ma acesop Deus xe wuyawẽwẽap ekawẽn tağ wuyeku buje” i te'e ma e'e'ukayũ o'yawẽ Moisés kuyje.

— Soat tağ cekawẽn tağ ceku buje, kuka juk cũğ ma o'e ip Deus xe — io'e Moisés cebe ip.

⁶ — Cristo kay eyetabut puje acã cũğ ma eyju oxo — i'e'em Deus pit. — Ixe eymucũğucũğaptei kuy o'teida — i'e'em Deus. Pũğpũğayũ bit te'e ma e'em:

— Cristo o'teida ġũ buk — i.

Imẽnpuye te'e ma e'em ip:

— Abu paxi jeu kabi kay Cristo mukop am wuymucũğ ãm?” i.

Imẽn ip te'e ma e'em itabut'ũm puye ixo kuy o'kop ijodi wuymucũğ ãm iap kay.

⁷ — Abu paxi je'kop ce'ũ'ũayũ dopdopap pe Cristo muyu am wuymucũğ ãm? — i te'e ma e'em ip.

Imẽn te'e ma e'em ip itabut'ũm puye Cristo waram ġuto o'jetait wuymucũğ ãm iap kay. ⁸ Imẽn e'em Deus ekawẽn tup pit:

Eyetaybin put cũğ ma wuyju Deus xe wuyetabun puje iam, i. Iboap ekawẽn kuy epejojo, i. Kuy iboap ekawẽn epeğuwẽn, i. Kuy ġebum epesop iboap ekawẽn kay, i.

— Cristo kay eyetabun cuy epesop — i òn e'em pima, iboap ekawèn imuwènuwèn òn. ⁹ Imèneju Deus jeydaxijo. “Jesus ocekukukat,” i ey'e buje, Deus jeydaxijo. Deus waram Jesus o'gütait ce'üap tomukadi iap kay eyetabut pima, ixè jeydaxijo. ¹⁰ Jesus kay wuyetabun puje, Deus e'em wuywebe: — Cũg ma eyju oxè — i. “Jesus ocekukukat,” i wuy'e buje dak, Deus wuydaxijo. ¹¹ Imèn e'em Deus ekawèn tup: “Cekay itabucat soat em icokcok jeenuy jetabucap kuğ,” i. ¹² Imèn Judeu Judeu'ümat co'i Deus xe. Jesus Cristo soat kukukat—Judeu kukukat, Judeu'ümat kukukat tak. Imèntak ixè soat em xipan soat kuğ— “Obuywatwan cuy eğuy” i'e'em cebe iayũ kuğ—Judeuyũ kuğ, Judeu'ümayũ kuğ tak. ¹³ Imèn e'em Deus ekawèn tup:

“Obuywatwan cuy eğuy, ocekukukat,” i'e'e'ukayũ idaxijo—soat ip idaxijo, i.

¹⁴ Ixè kay itabut'üm pima bit, “Obuywatwan cuy eğuy” i'e ba'ore je'e cebe ip. Ixè ekawèn co'üm pima, iba'ore je'e cebe ip jetabut am cekay. Warara'acat ixè ekawèn muwèn'üm pima, ya'ïjo ba'ore je'e cebe ip. ¹⁵ Deus pe warara'acat muju'üm soat ka be bima, ixè ekawèn muwèn pa'ore je'e cebe ip. Imèn e'em Deus ekawèn tup:

Yawèğtipat muwènuwèn'ukat ajèmap xipat cĩcã ocexe, i. Imèn e'em kuyatup.

¹⁶ Soat ğu bit kawèn idipat kay o'e—xepxep ã. Imèn Isaías o'e Deus pe kuyje:

— Okukukat, abu xe'e itabut o'e wekawèn kay? Xepxep ã — i.

¹⁷ Imèneju wuyetabut Cristo kay ixè awèğ tobuxik puje acã. Ayawèğtobuxik tak wara'acat yawèğ muwèn puje acã.

¹⁸— Judeuyũ bit kawèn idipat o'ya'ïjojo — i òn e'em eywebe. O'ya'ïjojo ip. Imèn e'em Deus ekawèn tup—Isaías emudupmubararaktup:

Ixeyũ ekawèn o'ya'ïjojo ip soat kaka dağayũ, i. Ağoka'abi dağ o'yawèğmupõğpõğpõğ, i.

Imèn e'em Deus ekawèn tup.

¹⁹ Cristo ekawèn iba'arèm tu osodop Judeuyũ xe? Iba'arèm ğu. Imèn e'em Moisés emudupmubararaktup:

Eyju Judeuyũ, i. Deus kuka Judeu'ümayũ ğu o'taè jebekitkiyũm, i tete ma eyju e'em, i. Itaybit'ümayũ ğu kuka o'taè jebekitkiyũm i tũybe e'em iãn eyju, i. Eyetabutkarey epesop cekay ip, owebe webekitkiyũ ixeyũ naè buje, i. Eyetakoma epesop cekay ip, owebe webekitkiyũ ixeyũ naè buje, i.

Imèn e'em kuyatup.

²⁰ Isaías iparara ğu osunuy icèmãn i'e am. Imèn e'em cemudupmubararaktup:

Ikudadam'umayũ Deus o'tobuxik, i. Tomuwãwã'ũmayũ kay o'jebapuk, i.

Imẽn e'em Isaiás emudupmubararakutup.

²¹ Iměntak Judeuyũ o'guwěn Isaiás. “Kabia bun ‘Eyeta bun cuy epesop okay,’ i juk adi o'e'e Deus kũyjobit'ũmayũ be—jekawěn kay'ũmayũ be,” io'e Isaiás.

11

1 — Deus jebekitkit o'jepere—Judeuyũ o'jepere — i du eyju e'em owebe?

— Ka'ũma! O'jepere gu — i õn pit e'em.

Õn tak Israel naxegebit. Abraão naxegebit õn. Benjamin diwat õn. ² Deus Judeuyũ o'taě jebekitkiyũm kuyje ma—ipi mujurũg puje. Gasũ dak ixeyũ o'jepere gu. Elias Israel naxegebitbit o'guwěnuwěn Deus pe. Eyeta ybit gu du iboap ekawěntum? Imẽn e'em ijidup:

³ “Kariwa, ekawěn muwěnuwěn'ukayũ o'yaoka ip,” i. “Etabutpe tõmte'okuatõm mupikupikap'a o'yamukěrěrěn ip,” i. “Õn acã ocepoyat ekay itabucayũ'in,” i. “Gasũ okudadam ip oaoka am,” io'e Elias Deus pe kuyje.

⁴ Imem Deus o'jede Elias pe:

“Ĕn ã gu etabucat okay,” io'e Deus Elias be, i. “Ade ma osubuywan ixeyũ be okay jetabucap epereap puxim—7,000 beayũ,” io'e ixebit, i. “Iměnpuye o'jěg'aecõgõgõ gu ip Baal wap—deusbaro wap ‘Ĕn acã deus,’ i'e am cebe,” io'e Deus, i.

⁵ Elias itaběg osunuy bimaayũ etabucap puxim gasũ dak pũguũg ã itabut Judeuyũ. Kuyje 7000 be osodop iayũ buxim, gasũ dak Deus pũgpũg o'taě Israel naxegebitbiyũ'in. Ixeyũ o'taě, xipan ip ikuğ puye. ⁶ Idipat o'gũjurũgrũg ip ibuye gu o'taě—jexe ikukpin ip puye acã. Idipat mujurũgrũgap tomuju wuynaě bima, jexe ikukpinap tomuju gu kuka juk wuynaě.

⁷ Eya'õpicũgõgõ cuy epesop wa'õ kay! Israel naxegebitbit ibikuy osodop Deus pe jemucũg ãm. Iměnpit cũg gu o'e ip cexe. Xepxep ã ixeyũ'in cũg ma o'e cexe—kuy o'taě'iyũ acã. Apěn cũg ma acesop Deus xe iap iba'arēm osodop warara'acayũ xe. Ya'õpi'ũmayũ buxim ip osodop Deus a'õ kay. ⁸ Imẽn e'em Deus ekawěn tup:

Deus ixeyũ oo'gubu'un jekay itabucan, i. Deus ekawěn iba'arēm cexe ip cekawěn cocom ma'gu ip, i. Ixeyũ dak itabut gu cekay kawěn icēmat a'ĩojom ma'gu ip, i.

Ibodup ekawěn puxim gasũ dak itabut gu ip Israel naxegebitbiyũ. ⁹ Imẽn Davi dak o'e:

Jewemuḡuykukukum ip jekukum, i. Cedaḡ'ūm cīcā ip jewaḡuyḡuy, i. Imēnpuye cūḡ ma Deus pe ipiatpi'ajoan cebe ip, i. Ixeyū juy jewemuḡuykuku wuyju wasū muḡuykukukum ibu am iap puxim, wuyju puca muḡuykukukum ibu am iap puxim tak, i. ¹⁰ Ita'ūmat puxim cuy jeku ip, i. Ipoxiat kukat puxim cuy ip ipiat supi'ajo, i. Imēn Davi o'e kūyjobit'ūmayū be.

¹¹ Soat em ḡu bit jeedop ip cedaḡ'ūma je waḡuyḡuy Judeuyū—darem ma. Soat kabia ḡu Deus ipiat supi'ajoat ixeyū be—darem ma. Judeuyū ma kūyjobit'ūm osodop. Deus pit Judeu'ūmayū daxijom Judeuyū etabtkarey am. Deus ibikuy Judeuyū etabtkarey am Judeu'ūmayū kay taxijo ip puye.

— “Wuyju dak cuy acetabun Deus kay ixē be wuydaxijo am,” i xe'e je'e Judeuyū io'e Deus jewebe ma.

¹² Judeuyū kūyjobit'ūm osodop. Imēnpuye Deus Judeu'ūmayū daxijom o'e ḡasū. Itabut ḡu ip osodop Judeuyū. Imēnpuye Judeu'ūmayū itabut e'em ḡasū. ḡasū Deus xipacat ūmūm Judeu'ūmayū be Judeuyū kūyjobit'ūm puye. Guyjom pit būrūmaku ip je'e itabut Judeuyū. Deus itaybit būrūku iam. Ixeyū itabun puje, ibodi ma xipacat je'ḡūm cebe ip.

¹³ Judeu'ūmayū, eywebe ma ōn kawēnwēn ḡasū. Deus cuk omuju ja'ōbi jekawēn muwēn ām eywebe. Ococok cīcā cekawēn muwēnuwēn. ¹⁴ Obadipyū itabtkarey je'e xe'e eykay, ade Judeu'ūmayū itabun puje. Obadipyū dak xe'e itabut je'e Jesus kay—Judeuyū. Imēn Jesus ixeyū'in idaxijo. ¹⁵ Deus Judeuyū kay'ūm pima, xipat o'e Judeu'ūmayū be. Deus bureyūm o'e ip. Deus pe waram Judeuyū kay buje bit, ibodi ma xipat je'e soat peam ijodiat peam. Waram ce'ūat mutaicap puxim xipat je'e.

¹⁶ Pāo'a ya'īn ma xipat pima, soat'a daḡ xipat. Imēnpuxim tūmūn'ip'ip tābu xipat pima, soat'ip taḡ xipat. Imēnpuxim Deus kuy bima itabucayū kay bima, ḡasūayū kay dak je'e itabucayū kay. Abraão kuy bima itabucat osunuy. Deus ebekit osunuy. Imēnpuye ixē naxeḡebitbiyū dak Deus ebekitkiyū. ¹⁷ Wuyju oliveira'ip takū dakatkan tiptaḡat takū muy am ixē nakū dieḡ. Idibi mujujum wuyju iḡo dakū kay takū nojēm ām. Imēnpuxim pūḡpūḡ Judeuyū'in kuy o'takūdakāt'iatakū buxim. Ixeyū oibu'un Deus ebekitkiyūm itabut'ūm puye. Eyju bit Deus ebekitkiyūm epesop eyetabut puye. Eyju Judeu'ūmayū. Imēnpuye eyju o'takūmuyiatakū buxim—tiptaḡatakū buxim. ¹⁸ Tābu tābuetait takūkē buye ḡu. Takū bit takūetait tābube buye. Imēnpuye:

— Deus Judeuyū kay ḡu—ocekay acā — i'ūmḡu juy epe'e. — Ocejū acā ixē juk ocenaē jebekitkiyūm — i'ūmḡu juy epe'e.

19 — Tiptağatakū muyap co'i Deus ocemuy jebekitkiyūm Judeuyū dieğ — i eyju aco'i e'em.

²⁰ Icēmān eyju e'em. Imēnpit takū dakacap puxim darem Deus Judeuyū kay ġu osunuy Cristo kay itabut'ūm puye. Jebekitkiyūm cuk eymuy ixeyū dieğ Cristo kay eyetabut puye. Imēneju:

— Ocejū acā Deus ebekitkiyū — i'ūmġu juy epe'e.

Eyday'em'um ma juy epesop eyetabucap epereap puxim!

²¹ Takūdakacap co'i Deus ipiat o'supi'ajoat Judeuyū be itabut'ūm puye. Ipiat o'supi'ajoat cebe ip takūat puxim ma'ġu ip. Eyetabut'ūm pima, eywebe dak ipiat supi'ajoat. ²² Cristo kay itabut'ūm puye Deus ipiatpi'ajoan Judeuyū be ibima, “Cūğ ma Deus,” i wuyju e'em. Cristo kay ip puye, Judeu'ūmayū kay jījā ibima dak, “Xipat cīcā Deus” i wuyju e'em. Eyju bit eyday'em'um cuy epesop Cristo kay eyetabucap epereap puxim. Eyetabucap epere buje, eyju dak takūdakacatakū buxim epesop. ²³ Judeuyū oibu'un Deus ebekitkiyūm. Itabut ġu o'e ip cekay. Imēnpuye Deus tak oibu'un cekay ip takū dakat'ibit puxim. Waram ibikuy buje bit, waram Deus ebekitkiyūm jeedop ip waram o'takūdakat'iatakū muyap co'i. Iba'ore ġu Deus pe imēğap. ²⁴ Eyju Judeu'ūmayū. Tiptağatakū buxim eyju. Tiptağatakū imēn atakūmuy oliveira'ip pe. Imēnpuxim kuy bima Deus ebekitkiyūm ġu epesop. Gasū bit ixē ebekitkiyūm epe'e. Imēnpit Deus pe iba'ore ġu waram Judeuyū muy am jebekitkiyūm o'takūdakat'iatakū muyap puxim oliveira'ip pe. Itabun puje, waram ixeyū jomuy jebekitkiyūm.

²⁵ Soat em ġu Judeuyū ibu'u jeedop jetabut am Cristo kay. Deus Judeu'ūmayū mutabutbun pima acā, ibu'u ip jeedop—Deus jemunaē'ibiyū mutabutbun pima. Deus iboam ibikuy osunuy kuy bima ma. Būrūmaku itabut je'e ip. Wuyxe bit iba'arēm osodop iboap. Gasū acā òn iboap muwēnuwēn eywebe ibapuk o'e owebe ġasū bit puye. Okitpitpiyū, ġebum cuy epesop iboap kay “Deus oceju acā juk ocenaē jebekitkiyūm” i ey'eap puxim. ²⁶ Deus soat Judeuyū idaxijo. Imēn e'em Deus ekawēn tup:

Ipi watwat taxijoyo'ukat jajēm Sião ka watwat xewi, i. Soat ikērēat ju'uk Jacó naxeğebitbit pewi—Judeuyū bewi, i.

²⁷ Ixeyū bewi ikērēat uk puje, apēn kuyje juk adi ocece cebe ip iap tağ oce, i.

²⁸ Pūğpūğ Judeuyū Jesus ekawēn kay ġu o'e ip. Imēnpuye ip Deus kay itakomaat co'i o'e. Iboap puye eyetabut put Jesus Cristo kay, Judeuyū ġu ma'ġu eyju. Kuyje bit Deus Judeuyū o'taē jebekitkiyūm. Kuyje:

— Webekitkiyũ eyju — io'e ixeyũ ebika be—Abraão be, Isaque be dak, Jacó be dak.

Imēnpuye ikukpin cĩcã ip cexe. ²⁹ Deus pit jewağuyumuwarururun ğu—pũğ tağ ma yağuy. “Xipan ixeyũ ojukuk” i'e buje, xipan ma ixeyũ jukuk. “Xeyũku otaē webekitkiyũm” i'e buje, ixeyũ inaē jebekitkiyũm. ³⁰ Imēneju Deus itabotaidabotbot ğasũ eykay, Judeuyũ kũyjobit'ũm pima. Kuy bima juk adi epesop kũyjobit'ũm ixe a'õ kay. Ğasũ bit itabotaidabotbot eykay. ³¹ Judeuyũ kũyjobit ğu Deus a'õ kay ğasũ, Deus itabotaidabotbot eykay buye. Guyjom pit itabotaidabotbon je'e ixeyũ kay eykay itabotaidabotbocap co'i. ³² Jewejojo'i ma ip kũyjobit'ũmap kuğ Deus xe—Judeuyũ, Judeu'ũmayũ dak. Imēnpuxim ma jewejojo'i ma itabotaidabotbon je'e cekay ip.

³³ Soat podi ma Deus xipat wuykay! Ka'ũma ma iba'arēm cexe. Soat podi ma itaybitbit tak. Iba'ore wuywebe bit wuyetaybitbit am apēn ixe jewağuyğuy iam. Iba'arēm wuyxe bit ixe jewağuymuğēğēmap. ³⁴ Imēn e'em Deus ekawēn tup:

Ka'ũma ma itaybit apēn Deus jewağuyğuy iam, i. Ka'ũma ma ixe awēwēm, i. ³⁵ Ka'ũma xe ma ixe eweroap opop, i. Imēn e'em Deus ekawēn tup.

³⁶ Soat Deus emumuğē. Ya'õbi soat kake. Cebeam tak kake soat. Soat kake “Soat podi ma ēn xipat ocexe” i'e am cebe.

— Soat podi ma Deus ya'õbuyxi, idip tak — i juy ace cebe dak. Soat em ma juy imēn acece.

12

1 — Okitpitpiyũ, epeyeweũm Deus pe soat em kũyjobit am ya'õ kay — i õn e'em eywebe.

Apēn kuyje wũnca ũmap puxim cuy epeyeweũm cebe. Deus itabotaidabotbot wuykay iap ibapuk cĩcã wuyxe. Imēneju kũyjobin cuy epesop ya'õ kay. Eycokcoğ cuy epeyekapik cebeam. Ibikuyap tağ cuy epeku imucokcok am. Ixe a'õ kay kũyjobit pima, te'e ğu kuka epe'e cebe “Ēn xipat ocexe” i. Icēmãn imēn kuka epe'e. ² Deus kay'ũmat ekukuap puxim ğu juy epeku. Deus pe juy epeyewağuymuisunat. Ixe be eyağuymuisun puje, eyetaybit epe'e apēn Deus ibikuy wuyeku am iam. Iboam eyetaybit pima xipan epeku itabutpe. Ikērēat kuğ ğu epesop cexe. Soat em Deus mucokcokcoğ epeku.

³ Deus kuy ja'õbacaap o'ğũm owebe jekawēn muwēn ãm soat pe. Imēnpuye õn jeymukũyjo Deus bikuyap tağ eyeku am. Eyağuytoğ cuy epesop jewewekay. Ajo i'e but eywebe iap pe ma juy epeyekapik—wara'at pe bit ka'ũma. Deus ma o'ğũm eyekapik am. Ajo eyxe ibapuk imuğē ãm iat Deus

ma o'gũm eywebe. ⁴ Ade opop wuyjebit pe—wuyeta, wuyba dak, wuyi dak. Imēnpit pũgpũgpũg soat muğēğēm ip. Soat cewedapdepdapdep. Onejujujun ma. Soat wuyju ikuğiat wara'at puxim ğu—jexeat puxim ğu. Wara'at tak imēnpuxim ma ikuğ. ⁵ Imēnpuxim tak wuyju—Jesus Cristo kay itabucayũ. Ade wuyju. Pũğat puxim pit wuyju Cristo eju mũğ'i wuyju jekukum puye. Jewebuywatwan wuyju wuyekapikap kuğ wuyjebit puxim. ⁶ Deus xipan wuykuğ. Imēnpuye ixē ja'ōbacaap ūmũm soat pe wuywebe wara'at pe jekapik am jebēam. Pũgpũğayũ wuy'in ya'ōbacaap kuğ ixē ekawēn muwēn ām. Ixeyũ juy jeedop imuwēnuwēn. ⁷ Warara'acayũ wuy'in pit ya'ōbacaap kuğ warara'acat peam kapik am. Ixeyũ juy jeedop warara'acat puywatwan. Warara'acayũ wuy'in pit ya'ōbacaap kuğ warara'acat mutaybit am. Ixeyũ juy jeedop warara'acat mutaybitbin. ⁸ Warara'acayũ wuy'in ya'ōbacaap kuğ warara'acat a'ōmucan am. Ixeyũ juy jeedop warara'acat a'ōmucanucan. Warara'acayũ bit ade kuğ jebubut kuğ. Tacum ğu juy jeedop ip. Ade ma juy jēğũmğũm ip ikuğ'umat pe. Warara'acayũ bit ya'ōbacaap kuğ warara'acat kukan. Ya'ōpuruğ ğu juy jeedop ip ikuğ—ya'ōdidin ma. Warara'acayũ bit ya'ōbacaap kuğ tadaybocayũ buywat am. Icockoğ cuy jeedop ip ixeyũ buywatwan.

⁹ Jewexe ğu ikukpin eyxeat epejukuk—icēmān. Ikērēat kay ğu juy epesop. Xipacat acā epeğujurũğ. ¹⁰ Ikitpitpiyũ eyju, Cristo kay eyetabut puye. Imēnpuye xipan cuy epeyewekuk eyduk'a beat kukpinap co'i. Ibuyxim cuy epeyewekuk. ¹¹ Eybu'u'um ğu juy epesop kapik am. Kapikpik'ukayũm cuy epesop. Wuykuukat peam cuy epesop kapikpiğ. Eycokcokap kuğ cuy epesop kapikpiğ cebeam. ¹² Soat em Deus xe wuyetait acesop iap wiwim wuyju. Imēnpuye eycokcoğ cuy epesop. Eyukpiceğēm ğu juy epesop xipat'umat jebapukpuğ eykay bima dak. Deus eju kawēnwēğap cuy epeyepēğũ. ¹³ Eybubut'in cuy epeğũm ikuğ'umat pe—itabucayũ be. Xipan cuy powatwat epeğũm eyduk'a be.

¹⁴ Itabut'ũmayũ eykaykay bima:

— Bay, ipiat cuy esupi'ajoat cebe ip — i'ũmğũ juy epe'e Deus pe. — Xipan cuy ejukuk ip — i acā.

¹⁵ Icocokayũ xe bima, eyju dak eycokcoğ epesop. Waayũ xe bima, eyju dak epetōtōn. ¹⁶ Pũğ tağ ma juy epeyewağuyğuy.

— Soat podi ma oceju xipat — i'ũmğũ juy epe'e.

Ibuyxi'umat ekapikap cuy epejoixik ğu.

— Soat podi ma ocetaybit cĩcā — i'ũmğũ juy epe'e.

¹⁷ Warara'acat pe ikērēm eykuk puje, ikērēm ğu juy epejukuk ikērēm eykukapteim. Xipan cuy epeku soat etabutpe warara'acat pe eymuymuyap puxim. ¹⁸ Eywebe iba'ore'ũm

pima, kaba'üm cuy epesop soat eju eyxeat eju. ¹⁹ Okitpitpiyũ, Deus acã juy ipiat supi'ajoat ikêrêat kukayũ be. Imênpuye epeyeweik ġu juy—pũġ em tak ka'ũma. Imên e'em Deus ekawên tup:

“Ōn ma oceweik,” i'e'em wuykukukat, i. “Ōn ma ipiat osupi'ajoat cebe ip ikêrêm eykukaptem,” i.

²⁰ Imên e'em Deus ekawên tup:

Ekay itakomaat ire bima, eġuykõn cuy, i. Puybit cuy eġũm cebe, i. Ihipuruk pima, idibi juy etiũm cebe, i. Imên isũsũn cĩcã je'e, i. Iġuycũġ je'e xipan'ũm ekuġ pima, i.

²¹ Ikêrêat muġêġe'ukayũ be juy ikêrêat muġêan ġu eywebe. Xipacat'in cuy epeġuġe ixeyũ beam imubu'un am ip ikêrêat kay.

13

¹ Kũyjobin cuy ajop iecuġap ebekitkit a'õ kay. Deus ma ixeyũ o'jomuyat ipi watwat kukan. Imênpuye soat ixeyũ opop Deus a'õbi. ² Imênpuye iecuġap ebekitkit a'õ kay'umat Deus o'jomuyiat a'õ kay ġu. Ipiat supi'ajoat ip jeweju ma. ³ Xipacat mujurũġrũġ'ukayũ ġu iparara iecuġap ebekitkit puxim—ikêrêat mujurũġrũġ'ukayũ acã. Ya'õbuyxiayũ buxim eyparara pin'ũm pima, xipacat cuy epeġujurũġ. Xipacat mujurũġ puje:

— Xipat ma eyju ocexe — i je'e ip eywebe.

⁴ Deus ma ixeyũ o'jomuyat eykukan. Xipan eykuk ojuy ip. Eywebe ikêrêat mujurũġ puje bit, eypararam cuy epesop cebuxim ip. Deus ixeyũ o'jomuyat ipiatpi'ajoan ikêrêat mujurũġrũġ'ukayũ be. Imênpuye cũġ ma cebe ip ipiatpi'ajoan wuywebe. ⁵ Imêneju kũyjobin cuy epesop iecuġap ebekitkit a'õ kay. “Deus aco'i ipiat supi'ajoat ocewebe kũyjobit'ũm pima,” i wuyju e'em puye ġu kũyjobin cuy ajop ixeyũ a'õ kay. Cedaġ ma wuywebe kũyjobit am ixeyũ a'õ kay buye juy kũyjobin ajop ya'õ kay ip.

⁶ Xipan kapikpiġ pima, Deus a'õbi ip kapikpiġ eykukayũ. Deus ma dinheiro bubu'ukayũ dak o'jomuyat wuykukan. Imêneju wuyedinheiro m wuyju dak imposto deidadam cebe ip. ⁷ Eyeweroap cuy epeteida cebe ip. Eipi etaxa dak cuy epeteida. Ibuyxim cuy iecuġap ebekitkit epejukuk. Ixeyũ a'õ mupubutbun ġu juy epesop.

⁸ Eyeweroap kuġ ġu juy epesop. Eyeweroap cuy epeġu'ũm. Ikukpin warara'acat kuġ pima, wuyeweroap ateida iap puxim. Xipan warara'acat kuġ pima, Deus pe wuyawêwêap ekawên taġ wuyju jekukum. ⁹ Imên Deus wuyawêwêm:

— Warara'acat tayxi eju epeyepo ġu juy — i. — Warara'acat epeyaoka ġu juy — i. — Warara'acat pubut epetujupa'um ġu juy — i. — Eyetabikukum ġu juy warara'acat pubut kay — i. Kanomūm tak imēn wuyawēwēm:

— Xipan cuy eyxeat epejukuk apēn xipan eyju jewekuġ iap puxim — i. Kanomūm eyawēwēap taġ eyeku buje, koap eyawēwēap taġ tak epeku. ¹⁰ Ikukpin wuyxeat kuġ pima, ikērēm ġu ixē ajukuk. Imēnpuye ikukpin wuyxeat kuġ pima, soat ekawēn taġ wuyju jekukum—Deus ekawēn taġ—wuyawēwēap ekawēn taġ.

¹¹ Waram Jesus ajēmap kabia wūy ma osunuy wuyetabun puje. Gasū bit wūy ġu o'e. Gaxīn ma wuydaxijojoap kabia jajēm. Imēnpuye xetxiat puxim ġu juy ajop. Wuyawēwēap ekawēn taġ cuy ajeku. ¹² Wuykukukat ajēmap kabia kabiam wuyju bimān co'i. Kabiok ajēm pasuġ pimān co'i. Kuy kabia ijasūn, gaxīn ma ixē jajēm puye. Imēnpuye acepere juy ikērēat mujurūġap! Ikērēat mujurūġrūġ'ukayū kabiok taġ jekuku'ukayū buxim. Ga'a ajeku Deus bikuyap taġ acā! Sorara icaat kuġ jekukum jaokaap puxim. Cristo a'ōbacaap kuġ cuy ajeku waram wuywebe ikērēat kukap puxim. ¹³ Cūġ ma juy ajeku wuysūsūnap puxim. Cūġ ma juy ajeku kabiam soat etabutpe jekukum iat puxim. Wuybaboroġ ġu juy ajeku. Wuyka'okērēm ġu juy ajeku. Warara'acat tayxi kaykay ġu juy ajeku, warara'acat itop kaykay ġu dak. Wuysūsūġap ġu juy ajeku. Warara'acat a'ōdawutwun ġu juy ajeku. Wuyetabutkarey ġu juy ajop. ¹⁴ Wuyaġuy daġ jekukum pima, ikērēat mujurūġrūġ wuyju. Eyaġuy daġ ġu juy epeku! Wuykukukat ja'ōbacaap ūmūm wuywebe sorarayū kukat jesorarayū be icaat ūmap co'i itakomaat yaokaap puxim.

— A'ōbacaap cuy eġūm ocewebe — i juy epe'e Jesus Cristo be.

14

¹ Eyukpiceġēm ġu juy epesop “Apēn ġu xe'e kuka cūġ Deus xe?” i'e'e'ukayū kay—itabucayū kay. Jewa'ōxixiġ ġu juy epesop ceweju ip yaġuy muwarurun am. ² Pūġpūġ itabucayū'in e'em:

— Cūġ ma wuywebe deusbaroyū wap iēnmōġ'ibitēn o am — i.

Imēnpuye soat ēn o'om ip. Warara'acayū bit e'em:

— Cūġ ġu wuywebe ibiat ēn o am — i.

Imēnpuye iēn o'om ġu ip—kadai o'om acā ip. ³ Iēn o'o'ukat — Etaybit'ūm cīcā — i je'e ġu kadai o'o'ukat pe. Kadai o'o'ukat tak: — Cedaġ ġu ēn jekukum iēn o'o'uk puye — i je'e ġu iēn o'o'ukat pe, Deus ixē kay buye. ⁴ Cūġ ġu wuywebe “Cedaġ ġu ēn jekukum” i'e am warara'acat a'ōkayat pe. Deus a'ōkayat ixē.

Cũğ pima, Deus acã je'e cebe “Cũğ ma ĩn jekukum” i. Cũğ'ũm pima dak, “Cũğ ğu ĩn jekukum” i je'e cebe. Wuykukukat ja'õbacaap jeğũm cebe cũğ ma jeku am. Imẽnpuye cũğ ma jeku.

⁵ Pũğpũğ xe ma pũğpũğ kabia kabia'ipi. Warara'acayũ xe bit ka'ũmğũ kabia'ipiat. Soat kabia ma ipi ğu. Jewejojo'i ma soat kabia ma cexe ip. ⁶ Pũğpũğayũ xe pũğpũğ kabia kabia'ipiat wuykukukat a'õmubuyxin ojuy ip. Iẽn o'o'ukat tak soat ĩn o'om wuykukukat a'õmubuyxin ojuy. Jekõn pima:

— Bay, ĩn xipan ocekuğ. Iẽn ùmũm ocexatẽn — i'e'em Deus pe.

Iẽn om ibu'uat tak iẽn o'om ğu wuykukukat a'õmubuyxin ojuy. Jekõn pima:

— Bay, ĩn xipan ocekuğ. Soat em kadai ùmũm ocewebe ocexan — i'e'em Deus pe.

⁷ Deus wuyekukuap cocom wuyetabẽğ pima, wuye'ũ buje dak, wuyju Cristo a'õ kayayũ buye. ⁸ Wuyetabẽğ pima wuykukukat bikuyap tağ wuyju jekukum. Wuye'ũ buje dak cexe acesop—wuykukukat xe. Imẽneju wuykukukat a'õkayayũ wuyju wuyetabẽğ pima, wuye'ũ buje dak. ⁹ Imẽneju Cristo oe'ũ. Waram ğuto o'jetait je'ũap tomukadi. Waram o'jetait soat itabucayũ kukukan—itabẽğayũ kukukan, ce'ũ'ũayũ kukukan tak. ¹⁰ Pãm eyju? Apẽnpuye dak eyju eykitpitpiyũ muymuy? cũğ ğu eywebe imuymuy am. Guyjom soat wuyju acejebapuk Deus wap. Ixe apẽn ijodi bima juk adi ajekuku iaptei ideida wuywebe. Xipacat je'ğũm xipacayũ be xipacat mujurũğrũğapteim. Kũyjobit'ũmayũ bit ğuju ipiat'ajojoap pe kũyjobit'ũmapteim. Imẽnpuye cũğ ğu eywebe dak “Ikẽrẽat kuğ eyju Deus xe” i'e am eykitpitpiyũ be. ¹¹ Imẽn e'em Deus ekawẽn tup:

“Soat ipi watwat jẽğ'aecõğcõğ owap kũyjobit wa'õ kay am, soat em wetait puye,” i'e'em Deus, i. “Soat ip ‘Iẽn acã Deusat,’ i je'e owebe,” i'e'em, i.

¹² Imẽneju soat wuyju apẽn ijodi bima juk adi ajekuku iap ağuwẽn Deus pe.

¹³ Imẽnpuye wuykitpitpiyũ muymuyap cuy acepere. Cũğ ma juy ajeku wuykitpitpiyũ etabutpe ixeyũ be “Teku cedağ'ũma jekukum” i'eap puxim. Cedağ'ũm ixeyũ xe bima juy ayağuyмуwarurun ğu. Ağ ip jeedop. ¹⁴ Wuykukukat Jesus eju mũğ'i õn jekukum. Imẽnpuye wetaybit soat i'opi ğu owebe iam. Warara'acat pe bit “Ibo i'opi owebe” i'e buje, i'opi ma o'e cebe. Ixe be i'o buje, cedağ ğu jekukum, cedağ ğu cexe buye. ¹⁵ Eykitpitpiyũ juy epeğuyucũğ ğu soat o'o am. Soat o'oap tomuju eykitpitpiyũ muğuyucũğ pima, ikukpin ğu ip eyxe. Cristo oe'ũ eykitpitpiyũ beam. Epeğubu'un ğu juy ip Jesus kay am soat o'oam. Ibu'u ip pima, soat em Deus wi wũy

ma jeedop ip, ixeyũ etabutpe ikukpin ġu ip epejukuk puye.
 16 Imēnpuye eykitpitpiyũ xe xipat'ũm pima:

— Eyetaybit ġu eyju bit — i'ũmġu juy epe'e cebe ip. — Xipat ma iēn o am ocewebe bit — i'ũmġu juy epe'e cebe ip.

Ikukpin ġu ip ikuġ pima ip jeymuymuy.

— “Soat ēn xipat i'o am,” i te'e ma teyũku e'em — i je'e ip.

17 Deus ma wuykukukat. Ixe ebekitkiyũm acesop wuyxat o'omap tomuju ġu, wuyxati kōnkōnap tomuju ġu ma dak. Cũġ ma wuyju jekukum pima bit, ixe ebekitkiyũm acesop, kaba'ũm warara'acat kuġ pima dak, wuycokcoġ jekukum pima dak. Deus biōġbuk wuymucokcokcoġat. 18 Imēn Cristo a'ō daġ jekukum pima, Deus mucokcokcoġ acesop. Ijodiacat tak e'em: — Teyũku cũġ ma jekukum — i.

19 Imēneju xipan cuy acewewekuk wuyweweju kaba'ũm wuydop am. Jewewa'ōmucanucan cuy ajop biġ ma wuyetabut am Jesus kay. 20 Deus kuy juk eykitpitpiyũ mutabun Jesus kay. Epeġubu'un ġu juy ip soat ēn o'oam. Soat i'opi ġu wuywebe. Inaka wuykitpit pe ikērēat mujurũġat puje, wuyju dak ikērēat mujurũġrũġ soat o'om pima. 21 Wuykitpit pe ikērēat aġujurũġat ġu juy! Wuyxe ma xipat soat ēn o'oap, uva'abidi kōnkōġap tak. Wuykitpit xe cedaġ'ũm pima bit asuēn'o ġu, atikōn ġu dak. 22 Soat o'oap eyxe xipat pima:

— Soat i'opi ġu ocewebe — i juy epe'e warara'acayũ be ġu—Deus pe acã.

Cũġ ma juy ajeku wuyaġuy daġ. Apēn xipat wuyxe iap taġ wuyju jekukum pima, wuycokcok ace'e. 23 Itabutbūt xipat ġu xe'e owebe ibiat o am iap kay bima bit, iġuycũġ je'e i'o buje.

— Ikērēat ġu xe'e o'gujurũġ? — i je'e jewebe ma. — Deus xe'e ipiat supi'ajoat owebe? — i je'e jewebe ma.

Itabutbūt pima o'jo'o. Imēnpuye xipat ġu tũybe osunuy cexe. Iboap xipat Deus xe iap kay wuyetabut'ũm pima, wuyju dak ikērēat mujurũġrũġ, iboap mujurũġ puje.

15

1 Pũġpũġ wuy'in e'em: — Ocetaybit cedaġ ma jeku am Deus xe iam — i. Wuyukpiceġēm ġu juy ajop “Apēn ġu xe'e kuka cedaġ ajeku Deus xe?” i'e'e'ukayũ kay. Itay-bitbũcayũ buywatwan cuy ajop. Jewekay acã ġu juy ajop ġebum. 2 Wuykitpitpiyũ kay dak cuy ajop ġebum. Wuykitpitpiyũ kay ġebum cuy ajop xipan ip ikuk am, Jesus kay itabut cĩcã ip jedop am tak. 3 Cristo dak jewekay ġu ġebum osunuy—warara'acayũ kay acã. Cristo juk o'e Deus pe:

— Ikērēm ip cuk adi okuk apēn ip ikērēm ekuk iap co'i — i. Imēn Cristo o'e Deus pe kuyje. 4 Kuyjeayũ Deus ekawēntup o'tupmubararak wuymutaybit am—soatup. Ibiatup

kawēn wuymutaybitbin wuyetaxi'ūmap puxim ipiat kay. Wuya'ōmucanucan tak ibiatup ekawēn. Ibiatup ekawēn kay wuyetabut pima, Deus xe acesop iap acejowiwi jījā. ⁵ Deus ma wuybuywatwan wuyetaxi am ipiat'ajo am. Wuya'ōmucanucan tak. Ixe eju ōn kawēnwēn eywebeam.

— Bay, Roma ka watwat a'ōmucanucan cuy eḡuy — i ōn e'em cebe. — Esubuywan cuy ip ixeyū be warara'acat kay ḡebum am Jesus Cristo warara'acat kay ḡebum osunuy iap co'i — i ōn e'em cebe.

⁶ Imēn ōn kawēnwēn eywebeam Deus eju, pūḡ taḡ ma eyeku am. Ceweju ōn kawēnwēn “Ka'ūmḡu ejo'iat xipacat” i'e am Deus pe—wuykukukat ebay be—Jesus Cristo ebay be.

⁷ Imēneju xipan cuy epeyewekuk apēn Cristo xipan eykuk iap co'i. Xipan eyju jewekuḡ pima:

— Deus xipat cīcā aco'i, cebekitkiyū xipan jewekuḡ puye — i je'e eyjojoyū.

⁸ Imēn Cristo oajēm ijodi. Judeuyū daxijojo'ukan o'e. Deus soat em ja'ō daḡ e'em iam ixeyū mutaybit am oajēm. Oajēm ijodi apēn Deus o'e kuyjeayū be iap taḡ—Judeuyū dobyū'ūm'ūm pe iap taḡ. ⁹ Judeuyū daxijojo'ukan o'e, Judeu'ūmayū be “Ēn xipan cīcā ocekuḡ, oce kay etabotaidabotbot puye” i'e am Deus pe. Imēn e'em Deus ekawēn tup—Davi emudupmubararaktup:

Imēneju “Soat podi ma ēn xipat cīcā,” i oce Deus pe Judeu'ūmayū a'ōpiju, i. Jebibododon oce ēn xipat cīcā i'e'em ewebe ya'ōpiju ip, i.

¹⁰ Wara'atup tak imēn e'em—Moisés emudupmubararaktup:

Judeuyū ḡu eyju, i. Inaka eycokcoḡ cuy epesop soat Deus emunaēyū eju, i.

Imēn e'em iḡodup. ¹¹ Wara'atup tak imēn e'em—Davi emudupmubararaktup:

— “Ēn acā a'ōbacaat,” i juy epe'e Deus pe — i ōn e'em Judeu'ūmayū be, i. — Soat eyju “Ēn soat podi ma xipan ocekuḡ,” i juy epe'e cebe — i ōn e'em soat taḡacat pe, i.

¹² Wara'atup tak imēn e'em—Isaiás emudupmubararaktup:

Bekicat je'kap—Jessé naxeḡebit, i. Ixe bekicat Judeu'ūmayū kukukan je'e, i. Judeu'ūmayū dak ixewiwi jedaxijo am, i.

Imēn Isaiás o'tupmubararaktup Cristo ekawēntup—Jessé naxeḡebit ekawēntup.

¹³ Imēn Deus soat em jexe wuyetait acesop iap wiwian wuywebe. Ixe eju ōn kawēnwēn eywebeam:

— Bay, Roma ka watwat itabut ekay — i ōn e'em cebe. — Imucokcokcoḡ cuy ip eḡuy — i ōn e'em cebe. — Yaḡuymubabibin cuy ip eḡuy — i ōn e'em cebe.

Imĕn òn kawĕnwĕn Deus eju eywebe biğ ma iboap wiwian jebiðgbuk a'òbacaan—Xipacat piðgbuk a'òbacaan.

¹⁴ Okitpitpiyũ, òn ma wetaybit eyjum. Soat em eyju xipan warara'acat kuğ. Soan eyetaybit. Eyetaybit tak Jesus Cristo ekawĕn. Jewawĕwĕ but eyewewēju. ¹⁵ Inaka ijjudup pe osũsũn ġu wa'òbapuğ eyawĕ ãm eyağuyba'ũmap puxim icĕmat ekawĕn kay. Osũsũn ġu Deus a'òbiat òn puye. ¹⁶ Ixe Deus cuk onaĕ Jesus Cristo ekawĕn muwĕn ãm Judeu'ũmayũ be. Paĩ buxim Deus ekawĕn muwĕnuwĕn òn cebe ip—kawĕn idipat muwĕnuwĕn. “Ēn soat podi ma a'òbuyxi” i ixeyũ e buje, Deus icokcok e'em. Xipacayũm ip je'e Deus xe, Ibiðgbuk xipacat ixeyũ muisun puje. ¹⁷ Imĕn kapikpiğ òn Deus peam Jesus Cristo eju mũğ'ĩ òn jekukum puye. Imĕnpuye:

— Ococok wekapikap kuğ — i òn e'em Deus pe.

¹⁸ Cristo ma wa'òmucanucan osunuy owebe Judeu'ũmayũ mutabun am jekay. Cũğ ma juk adi ocekawĕnuwĕn cewēju ip. Cũğ ma juk adi ojekukuku cetabutpe ip. Imĕnpuye itabut ip o'e Jesus kay. Deus a'ò kay ip o'jekũyjobin, Cristo bikuyap tağ òn jekukum puye. Obisũsũn ġu “Òbuye adeayũ itabut o'e” i'e am eywebe. ¹⁹ Deus biðgbuk cuk adi ja'òbacaap o'jomðgmðğ owebe. Imĕnpuye wuywebe i'e ba'oreat oğubapukpuk Judeu'ũmayũ be. Itabĕğbĕğ o'e ip Deus a'òbacaap cocom. Imĕnpuye soat ka dağ cuk adi ojekukuku.

— Cristo kay eyetabun puje, Deus jeydaxijo — i'e'em cuk adi ojekukuku. Koap Jerusalém ka watwat oğukũyjojo. Ibo ka bewi juk ojĕm. Soat kaka dağ cuk adi ojekukuku adeayũ mukũyjojom, kawĕn idipat muwĕnuwĕn. Wũyat eipi be oajĕm ġebuje—Ilíria eipi be. ²⁰ Kawĕn idipat muwĕn ojuy oğuy Jesus Cristo awĕğ tobuxikayũ be ġu—yawĕğ tobuxik'ũmayũ be acã, itaybit'ũm ip puye. ²¹ Imĕn e'em Deus ekawĕn tup:

Yawĕğ tobuxik'ũmayũ yawĕğtobuxik, i. Yawĕğpa'arĕm ġu je'e cexe ip, i.

Imĕnpuye ibo dup ekawĕn tağ òn kawĕn idipat muwĕnuwĕn yawĕğtobuxik'ũmayũ be acã.

²² Eyjo am omuju'ũm'ũm osunuy soat em ma'ġu oju pin, yawĕğtobuxik'ũmayũ be òn kawĕn idipat muwĕnuwĕn puye.

²³ Ade koato eyjo pin cuk adi oğuy. Imĕnpit ġasũ acã ijop kaka dağ kawĕn idipat muwĕğap oğu'ũm. ²⁴ Imĕnpuye ġaxĩn ma aco'i oju eyjom. Espanha eipi kay cum pima eyjo pin oce. Eyxe dakibun onuy buje, obuywan cuy epe'e Espanha eipi kay oju am. ²⁵⁻²⁶ Gasũ bit òn cum Jerusalém ka kay. Judeu'ũmayũ jedinheiro mu'awero ojuy ip osodop—Macedônia eipi beayũ—Grécia eipi beayũ dak. Iboap edinheiro ùm ojuy ip Jerusalém ka beayũ be—Judeuyũ

be—itabucayũ be—tadaybotbocayũ be. Imēneju iboap edinheiro dujowan òn iũm ãm cebe ip. ²⁷ Ixeyũ Macedônia eipi beayũ Judeuyũ gu—Grécia eipi beayũ dak. Imēnpit itabut ip o'e Jesus kay, Judeuyũ kawēn idipat o'guwēn cebe ip puye—Jerusalém ka beayũ. Imēnpuye ip jedinheiro ùm ojuy cebe ip. Xipat imēn Judeu'ũmayũ be Judeuyũ buywat am—jekitpitpiyũ buywat am—tadaybotbocayũ buywat am. ²⁸ Imēneju ibiat dinheiro oğũm cebe ip. Soat o'guxipan'iat oğũm cebe ip. Iũm puje Espanha eipi kay oju. Espanha eipi kay cucum pima eyjom oju. ²⁹ Eyxe wajēm puje, apēn Cristo xipan okuğ iap oğuwēn eywebe. Soat podi ma Cristo xipan okuğ iap oğuwēn eymucokcok am.

³⁰ Okitpitpiyũ, eyju dak eyetabut wuykukukat Jesus Cristo kay. Eyju xipan jewewekuğ Deus biōğbuk a'ò kay kũyjobit puye. Imēnpuye epeyekawēn cuy Deus eju owebeam. Owebeam Deus eju eyekawēnap ojuyjuy jĩã òn.

³¹ — Paulo kay juy ağ eguy Judéia eipi watwat pe yaokaap puxim—itabut'ũmayũ be yaokaap puxim — i juy epe'e Deus pe. — Jerusalém ka watwat cuy egubikuy—itabucayũ juy egubikuy Paulo xewi ibo edinheiro bu am — i juy epe'e Deus pē.

³² Imēn cuy epeyekawēn owebeam Deus eju. Imēn kawēnwēn pima, ocokcok cĩcã oajēm eykay. Deus ibikuy bima ocokcok cĩcã oajēm eykay. Eyju dak omucokcokcoğ epesop.

³³ Okitpitpiyũ, Deus wuyağuy mubabibin'ukat.

— Roma ka watwat kay juy ağ eguy — i òn e'em cebe. Imēn ma ağ jeenuy eykay.

16

¹ Wuyixĩg Febe oğuju eykay. Ixe Febe Jesus kay itabucayũ buywatwat'ukat—Cencréia ka watwat buywatwat'ukat.

² Imēnpuye ixe juy epeğũm eyduk'a be tũy ãm. Wuykukukat kay itabucayũ juy ağũm wuyduk'a be pũğ kay ma wuyetabut puye. Ixe Febe juk adi adeayũ buywatwat'uk osunuy. Òn tak cuk adi xeku obuywatwat'uk osunuy. Imēnpuye eywebe ibuywan put pima, eyju dak cuy epesubuywan!

³ “Kato” i juy epe'e Priscila be, Áquila be dak. Ixeyũ juk adi o'jekapikpik oweju Jesus Cristo beam. ⁴ Oe'ũ pin ip Áquilayũ we'ũap puxim.

— Xipat cĩcã eyju — i òn e'em cebe ip. Imēn tak e'em soat Judeu'ũmayũ—Jesus kay itabucayũ.

⁵ “Kato,” i juy epe'e Áquilayũ duk'a be je'aweroro'ukayũ be dak—Jesus kay itabucayũ be.

Obure Epēneto be dak, “Kato,” i juy epe'e. Koap ixe oitabun Jesus kay Ásia eipi watwat'in. ⁶ Maria be dak, “Kato,” i juy

epe'e. Ixe juk adi o'jekapikpik cĩcã eywebeam. ⁷ Obadipyũ be dak, “Kato,” i juy epe'e—Andrõnico be, Júnias pe dak. Daomũnmũnap'a be osodop ip oweju. Doze beayũ Jesus emumujuyũ itaybit cĩcã ixeyũm xepxepayũm. Ixeyũ oitabun Cristo kay wetabut awap.

⁸ Ampliato be dak, “Kato,” i juy epe'e. Ixe obure ikukpin cĩcã oxe wuykukukat kay ixé dak itabut puye. ⁹ Urbano be dak, “Kato,” i juy epe'e. Ixe dak oceweju juk adi Cristo muwẽnuwẽn oeku. Estáquis pe dak, “Kato,” i juy epe'e. Ixe obure ikukpin cĩcã oxe. ¹⁰ Apeles pe dak, “Kato,” i juy epe'e. Cristo kay jetabucap kuḡ jekukum ixé soat etabutpe. Aristóbolo badipyũ be dak, “Kato,” i juy epe'e—soat pe. ¹¹ Obadip Herodiãõ be dak, “Kato,” i. Soat wuykukukat kay itabucayũ be dak, “Kato,” i juy epe'e—Narcisco badipyũ be.

¹² Wuyixĩt Trifena be dak, “Kato,” i juy epe'e, wuyixĩt Trifosa be dak. Kapikpiḡ cĩcã ip wuykukukat peam. Wuyixĩt Perside be dak, “Kato,” i. Wuyxe ixé ikukpin cĩcã. Ixe juk adi o'jekapikpik cĩcã wuykukukat peam. ¹³ Rufo be dak, “Kato,” i. Ixe dak kapikpiḡ cĩcã wuykukukat peam. Ixe xi be dak, “Kato,” i juy epe'e. Ixe juk adi xipan okuk je'it kukap co'i. ¹⁴ Asíncrito be dak, “Kato,” i, Flegonte be dak, Hermes pe dak, Pátrobas pe dak, Hermas pe dak, ixeyũ xeyũ be dak—wuykitpitpiyũ be. ¹⁵ “Kato,” i juy epe'e Filólogo be dak, Júlia be dak, Nereu be dak, ixé ixĩt pe dak, Olimpás pe dak, ixeyũ xeyũ be dak—Deus ebekitkiyũ be.

¹⁶ Epeyewakobotbot cuy wuykukpin wuyewewēju iap mubapuk am soat pe. Soat Cristo ebekitkiyũ kato mujujum eywebe—soat ka watwat.

¹⁷ Okitpitpiyũ, jeyawẽ õn. Eyday'em'um cuy epesop cewejak'ũm jewewekayayũ kay—eymutaybitbinap muwarururun ojuyayũ kay—Cristo ekawẽn muwarururun ojuyayũ kay. Ixeyũ burem ḡu juy epesop. ¹⁸ Wuykukukat Cristo mucokcokcoḡ ḡu ip jekukum—jemucokcokcoḡ acã. Idim cĩcã ip kawẽnwẽn. “Eyju xipát cĩcã” i'e'em ip warara'acát pe jekay am. Imẽn ip itaybit'ũm'ũmayũ muḡuykukukum. ¹⁹ Soat kaka daḡayũ kuy itaybit eyetabut cĩcã Jesus kay iam. Imẽnpuye ocokcok eykay. Obikuy jĩjã eyetaybit cĩcã am xipacát mujurũḡ am. Ikẽrẽrẽát mujurũḡ am pit cuy õn eykay ḡu. ²⁰ Deus ma Satanás a'õbacaap ḡu'ũm ḡaxĩn ma ixé be waram wuy-muḡuykukuap puxim. Ixe Deus wuyaḡuymubabibin'ukat. Wuykukukat Jesus Cristo xipan cuy jeykuk.

²¹ Wuykitpit Timóteo kato mujujum eywebe. Ixe kapikpiḡ oweju. Wuykitpit Lúcio dak kato mujujum eywebe, Jasão dak, Sosípatro dak. Obadipyũ ip.

22-23 Gaio dak kato mujujum eywebe. Ixe duk'a be ñn gasũ. Ixe duk'a be Jesus kay itabucayũ je'awerorom. Erasto dak kato mujujum eywebe. Ixe Corinto ka kukat edinheiro muxipanpan'ukat. Wuykitpit Quarto kato mujujum eywebe.

Ñn tak—Tércio ñn. Ñn tak kato mujujum eywebe, pũğ kay ma wuyetabut puye wuykukukat kay. Ñn ijudup mubarararağ eywebeaptum Paulo a'õbi. ²⁴ Wuykukukat Jesus Cristo cuy xipan jeykuk—soat jukuk. Imẽn cuy jeykuk.

²⁵ — Ën soat podi ma a'õbuyxi — i juy ace Deus pe.

Ixe be wuya'õmubacan put wuybu'uap puxim Jesus kay. Jesus Cristo ekawẽn muwẽnuwẽn cuk adi oğuy—kawẽn idi-pat muwẽnuwẽn. Kuyje Deus iboap ekawẽn o'ğuwẽn gu ipi watwat pe. Kawẽn iba'arēm osunuy soat xe ipi watwat xe. Ibun iba'arēm osunuy. ²⁶ Iba'arēm ma juk adi iboap ekawẽn muwẽnuwẽn'uk ip osodop Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ kuyjeayũ be. Gasũ bit ibapuğ ma Deus a'õbiayũ iboap ekawẽn muwẽnuwẽn soat ka watwat pe. Ixe Deus soat em itait. Ibapuğ ma o'ğuwẽnat adeayũ be itabut am Cristo kay, kũyjobit am tak ip ya'õ kay.

²⁷ — Soat podi ma edip — i juy acece soat em Deus pe. — Soat podi ma a'õbuyxi — i dak.

Imẽn cuy ace cebe itaybit soan puye; ixe Jesus Cristo o'ğudot wuykay buye dak. Imẽn cuy acece cebe. Ixe acã Deusat.

CORINTO KA WATWAT PEAPTUP PAULO EMUDUPMUBARARAKTUP

¹ Corinto ka watwat, cartadup mubararaḡ òn eywebeap-tum. Òn Paulo. Tupmubararaḡ òn wuykitpit Sóstenes eju. Jesus Cristo emumuju òn Deus bikuyap taḡ. ² Tupmubararaḡ oceju soat pe Deus ebekitkiyũ be—wuykukukat Jesus Cristo kay itabucayũ be. Deus cuk eynaẽ jebekitkiyũm Cristo eju mũḡ'i eyju jekukum puye. Soat ixē ebekitkiyũ e'em:

— Ocebuywatwan cuy eḡuy — i soat ka watwat. Ixē Jesus Cristo wuykukukat—ixeyũ kukukat tak.

³ — Bay, xipan cuy Corinto ka watwat ejukuk — i òn e'em Deus pe—wuyebay be, Jesus Cristo be dak—wuykukukat pe. — Ixeyũ aḡuymubabibin cuy eḡuy — i òn e'em cebe ip.

⁴ Deus soat em xipan eykuḡ, Jesus Cristo eju mũḡ'i eyju buye. Imēnpuye:

— Bay, ēn xipat cĩcã — i òn e'em Deus pe soat em ma.

⁵⁻⁶ Cristo juk adi oceḡuwēnuwēn eywebe. Imēnpuye ixē a'õ daḡ eyju jekukum ḡasũ. Soat kuḡ eyju, Cristo eju mũḡ'i eyju jekukum puye. Imēnpuye eyetaybit kawēn icēmat muwēn âm. Ka'ũma ma iba'arēm eyxe, eyetaybit cĩcã buye. ⁷ Imēnpuye soat kuḡ eyju—Deus biõḡbuk emumuũm kuḡ. Deus waram wuykukukat Jesus Cristo ḡubapuk soat ijodiacat etabutpe. Ixē mubapukap wiwim eyju. Iwiwim pima soat kuḡ eyju. Deus biõḡbuk emumuũm kuḡ. ⁸ Soat em Deus eya'õmucanucan jeenuy eywebe eyetabucap epereap puxim. Imēnpuye ikērēat kuḡ ḡu epesop Deus xe wuykukukat Jesus Cristo ajēmap kabia be. Ixē kabia be abuyũ xipat iap ḡuwēn. Abuyũ xipat ḡu iap tak ḡuwēn. ⁹ Deus soat em e'em ja'õ daḡ. Ixē juk eynaẽ eywebe jekpot eju jeburere am—Jesus Cristo eju jeburere am. Ixē Jesus Cristo wuykukukat.

¹⁰⁻¹¹ Okitpitpiyũ, Cloe badipyũ bit cuk o'e owebe:

— Corinto ka watwat jewa'õdawutwun cĩcã jeweweju, Jesus Cristo kay itabut ma'ḡu ip — i.

Imēnpuye jeymukũyjo òn, okitpitpiyũ. Wuykukukat a'õbi òn jeymukũyjo Jesus Cristo a'õbi. Jawa'õxixiḡ ḡu juy epesop. Wara'at taḡtaḡtaḡ ḡu dak cuy epeyewaḡuy—pũḡ taḡ ma. Pũḡ taḡ ma dak cuy epeyekawēn soat em. Pũḡ taḡ ma dak cuy eybikuy eyeku am. ¹² Pũḡpũḡ ey'in e'em: — Paulo kadiayũ oceju bit — i. Warara'acayũ e'em: — Apolo kadiayũ oceju bit — i. Warara'acayũ e'em: — Pedro kadiayũ oceju bit — i. Warara'acayũ e'em: — Cristo kadiayũ oceju bit — i.

Iwarururum ma eyju e'em. ¹³ Wara'at taḡtaḡtaḡ ma eyju e'em pima, eyju Cristo muweutun iap puxim. Õn ḡu obamupaya ip korosa be we'ũ ãm eywebeam—Cristo acã. “Paulo ebekin ãn ḡasũ bit” i'e am ḡu jewemubatisasan epesop— “Cristo ebekin ãn ḡasũ bit” i'e am acã. Imēnpuye jewa'õdawutwun ḡu juy epesop.

¹⁴⁻¹⁵ Imēnpuye te'e ma eyju e'em:

— Paulo juk omubatisasan jekadian — i.

Õn pit cuk imubatisasan teku okadiat iam ḡu—pũḡ em tak ka'ũma. Imēnpuye ocokcok oce ade ḡu ey'in oḡubatisasan puye—pũḡpũḡ ã. Crispo oḡubatisasan, Gaio dak. Warara'acayũ bit aco'i ka'ũma. ¹⁶ Icēmãn. Wara'at kay oceḡebu ḡasũ bit. Estéfanas tak cuk oḡubatisasan. Ibadipyũ dak cuk oḡubatisasan. Waḡuyba'ũm warara'acat tak paxi juk oḡubatisasan iap kay. ¹⁷ Ijodiat mubatisasan am ḡu Cristo juk omuju—kawēn idipat muwēn ãm acã.

— Kawēn idipat muwēn puje, itaybit cĩcãat ekawēn ḡu juy eḡuwēn—Jesus Cristo juk oe'ũiap ekawēn acã — i juk o'e owebe.

Itaybit cĩcãat ekawēn imuwēn puje:

— Teku itaybit cĩcã — i kuka o'e ip wa'ĩjojoayũ.

— Jesus oe'ũ korosa be wuywebeam — i'ũmḡu bit kuka o'e ip.

¹⁸ Korosa be Jesus oe'ũ wuywebeam iap ekawēn co buje, Deus pe taxijo'ibiyũ ma e'em:

— Deus ja'õbacaam wuydaxijjom jekpot oce'ũ buye — i.

Ipiat'ajojoap kay cumayũ bit e'em:

— Apēnpuye dak oe'ũ? — i. — Te'e ma oe'ũ — i napa ma e'em ip.

¹⁹ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Itaybit cĩcãayũ jewexe ip itaybit iap oḡubapuk soat pe, i. Itaybit cĩcã ip ipi juacat xe, i. Oxe bit itaybit ḡu, i.

²⁰ Ya'õbuyxi ḡu ip Deus xe itaybit cĩcãat, ibabi jĩjãat tak, xipan cekawēnat tak.

— Ipi juayũ xe teyũku itaybit cĩcã, itabut'ũmayũ xe—oxe bit ka'ũma — i'e'em Deus.

— Ocejũ cũḡ ma Deus xe ocetaybit cĩcã buye — i te'e ma ip e'em.

²¹ — Ocetaybit Deus, soat podi ma ocetaybit puye — i'e'em te'e ma itabut'ũmayũ.

Deus pit soat podi ma itaybit.

— Eyetaybicap taḡ ḡu eyetaybit ãn—eyetabucap taḡ acã — i'e'em Deus.

“Jesus oe'ũ wuywebeam,” i'e'em pima:

— Eybidaodao — i'e'em itabut'ũmayũ wuywebe.

Deus pit wuydaxijom wuyetaybit soan puye ġu—jekpot oe'ũ iap kay wuyetabut puye acã.

22 — Wuywebe i'e ba'oreat cuy epeġubapuk ocetabun — i'e'em Judeuyũ wuywebe. — Wuywebe i'e ba'oreat mubapuk puje acã kuka ocetabut oce'e — i'e'em Judeuyũ ma. — Eywebe itaybit cĩcãat ekawẽn imuwẽn puje acã kuka ocetabut oce'e — i'e'em Judeu'ũmayũ.

23 Wuyju bit imẽn ġu e'em.

— Cristo o'subamupaya ip korosa be ce'ũ ãm soat peam wuywebeam — i wuyju bit e'em.

Imẽn e'em pima:

— Eybidaodao ocexe — i'e'em Judeu'ũmayũ wuywebe. — Eyekawẽnkērē jĩã ocexe — i'e'em Judeuyũ wuywebe.

24 Deus emunaeyũ xe bit Cristo oe'ũ korosa be soat peam wuywebeam iap awēġ yawēġtip cĩcã—Judeuyũ xe, Judeu'ũmayũ xe dak. Deus ja'õbacaap mubapukpuġ wuydaxijo am Cristo oe'ũ buye. Jetaybicap mubapukpuġ tak wuydaxijo am.

25 — Deus pit itaybit ġu — i te'e ma e'em itabut'ũmayũ.

Ixeyũ xe itaybit'ũmat pit, soat ijodiatcat etaybitbicap podi ma itaybit.

— Deus pit ya'õbaca ġu — i te'e ma e'em ip.

Ixeyũ xe ya'õbaca'ũmat pit soat ijodiatcat a'õbacaap podi ma ya'õbaca.

26 Okitpitpiyũ, ġebum cuy epesop apẽn kuy bima epesop iap kay, Deus pe eynaē awap iap kay. Ade ġu epesop itaybit cĩcãayũm ipi watwat xe. Ya'õbuyxiayũm tak ka'ũma. Kariwawayũm tak ka'ũma. 27 Deus pit abuyũ ipi watwat xe itaybit'ũmayũ o'taē jebekitkiyũm itaybit cĩcãayũ musũsũn ãm. Abuyũ ijodiatcat xe ya'õbuyxi'ũmayũ o'taē jebekitkiyũm ya'õbuyxiayũ musũsũn ãm. 28 Deus ijodiat emumuyũm o'taē jebekitkiyũm. Ijodiat emumupubutbunyũ o'taē. Ijodiat xe ka'ũm cĩcãayũ o'taē. Ixeyũ ma o'taē ipi watwat xe yoboġat a'õbacaap mu'ũm ãm. 29 Imẽnēju abu be xipan jewemuwẽn put? Ka'ũma be ma! Xipan wuyewemuwẽn pa'ore ġasũ dak Deus pe. 30 Deus pit cuk eymuwedayo Jesus Cristo kay. Imẽnpuye jetaybicap mōġmōġ wuywebe. Imẽnpuye Jesus Cristo eju mũġi wuyju jekukum ġasũ. Imẽnpuye:

— Cũġ ma eyju oxe — i'e'em Deus wuywebe. Deus ebekitkiyũm acesop. Ixe dak wuydaxijom. Wuya'õmucanucan wuywebe ikērēat kukap puxim. 31 Imẽnpuye xipan ġu acewemuwẽn. Imẽn e'em Deus ekawěntup:

“Xipat cĩcã oceju bit,” i'ũmġu juy ace, i. “Wuykukukat soat em xipat cĩcã e'em wuykay,” i acã juy ace, i.

2

1-2 — Wara'at ġu oġuwēnuwēn cebe ip—Jesus Cristo acā — i juk adi oce owebe ma eyxe bima. — Korosa be oe'ūiat acā oġuwēnuwēn cebe ip — i juk adi oce owebe ma. — Itaybit cīcāat puxim ġu juy iboap ekawēn oġuwēnuwēn cebe ip — i juk adi oce owebe ma. — Adem ġu oġuwēn cebe ip — i juk adi oce owebe ma.

Imēneju ōn adi oajēm eykay, okitpitpiyū. Oajēm Deus ekawēn muwēn ām eywebe—kawēn icēmat muwēn ām. Iboap ekawēn iba'arēm osodop kuy bima soat xe wuyxe. Gasū bit ibapuk o'e. ³ Eyxe bima ōn pit waġuy'ūm cuk adi oġuy. Ōn cuk adi oparara oġuy Deus bikuyap taġ ġu paxi a'ġu oġuwēn iap puxim. ⁴ Kawēn icēmat cuk adi oġuwēnuwēn eywebe. Itaybit cīcāat emumutaybitbinap taġ ġu juk adi oġuwēnuwēn—Deus a'ōbacaam acā.

— Wetaybit cīcāap tomuju ġu ixeyū oġutabun Jesus kay — i juk adi oce owebe ma.

Owebe imuwēn puje, Deus biōġbuk Deus a'ōbacaap o'ġubapukpuk eywebe. Imēnpuye Jesus kay juk eyetabut epe'e. ⁵ Jesus Cristo kay juk eyetabut epesop itaybit cīcāat ekawēn co buje ġu—Deus a'ōbacaap co buje acā.

⁶ Deus biōġbuk a'ō kay kūyjobicayū be bit itaybit cīcāat ekawēn muwēnuwēn ōn. Itabut'ūmayū ekawēn muwēnuwēn ġu bit ōn cebe ip. Ya'ōcam warara'acat kukukayū ekawēn muwēnuwēn ġu dak ōn. Gasū acā ya'ōbuyxi jġā ip. Guyjom pit ya'ōbuyxian ġu ip je'e. Abuyū kukukan je'e ip ġuyjom? Ka'ūma kukukan ma ip je'e. Deus ixeyū a'ōbacaap ġu'ūm. ⁷ Soat podi ma Deus itaybit. Ixe Deus ekawēn muwēnuwēn acā ōn eywebe eyetaybit am.

— Cekay itabucayū otaxijo korosa be okpot oe'ū buye. Okpot co'iyūm je'e ip — io'e Deus jewebe ma ipi mujurūġ'ūm awap.

Kuy bima iba'arēm osodop iboap ekawēn. Gasū bit ibapuk o'e wuyxe. ⁸ Ijodiat kukukayū itaybit ġu osodop iboap kawēn. Itaybit pima ip kuka juk wuykukukat o'subamupaya ġu korosa be ce'ū ām. Ixe Jesus soat podi ma jedipap kuġ, ja'ōbuyxiap kuġ tak. ⁹ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Deus idip cīcāat o'ġuxipan i'ūm ām jekayayū be, i. Ajojojoiat podi ma idip, aya'ġjojoiat podi ma dak, i. Wuyaguy bodi ma dak idip, i.

¹⁰ Ibiat pit Deus o'ġubapuk wuywebe. Kuy bima iba'arēm osodop soat xe wuyxe. Gasū bit o'ġubapuk wuywebe. Je-biōġbuk o'ġuōm wuywebe iboap mubapuk am wuywebe. Ibiōġbuk xipacat soat coco'ukat. Imēnpuye itaybit soan. Itaybit apēn Deus ibikuy wuydaxijo am iam, iba'arēm ma'ġu wuyxe. ¹¹ Warara'acat ġu itaybit apēn wuyju jewaġuyġuy

iam—wuyju acã. Imēnpuxim warara'acat ġu itaybit apēn Deus jewağuyğuy iam—ixe biōğbuk acã. ¹² Wuyju itabut'ũmayũ ġu—itabucayũ ma. Itabut'ũmat biōğbuk ġu juk ajat—Deus biōğbuk acã. Deus ma jebiōğbuk muōmōm wuywebe wuymutaybit am ajo kuy o'ğuxipan iũm ãm wuywebe iam.

¹³ Ijodiat ġu juk wuymutaybitbin osunuy—Deus biōğbuk acã. Imēnpuye ijodiat ekawēn muwēnuwēn ġu wuyju warara'acayũ be—Deus ekawēn acã. Deus biōğbuk pe wuymutaybitbinap ekawēn muwēnuwēn wuyju ixe biōğbuk kukayũ be. ¹⁴ Ibiōğbuk kuğ'ũmat pe bit Deus biōğbuk ũmap ibu ba'ore. Itaybit pa'ore dak ip cebe apēnpuye iũmũm wuywebe iam. Iba'arēm cebe ip.

— Apēğãm tak kuka iboap ojat? — i te'e ma e'em ip jewebe ma, Deus biōğbuk kuğ'ũm puye.

Wuyetaybit Deus biōğbuk emumuũm xipat cĩcã iam ibiōğbuk wuywebe bima acã. ¹⁵ Ibiōğbuk xipacat kukat ma soat em itaybit ajo xipat cĩcã iam, ajo xipatpūt iam tak, ajo xipat ġu iam tak. Ibiōğbuk kuğ'ũmat pe bit iboap iba'arēm. Imēnpuye ibiōğbuk kuğ'ũmayũ te'e ma ibiōğbuk kukat a'ō waywayway ip. ¹⁶ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Abu xe'e itaybit apēn Deus jewağuyğuy iam? Ka'ũma ma, i.

Abu be ixe awē but? Ka'ũma be ma, i.

Cristo ağuy dağ wuyju bit jewağuyğuy, ixe biōğbuk omuy wuywebe buye. Imēneju te'e ma ibiōğbuk kuğ'ũmat wuya'ōxixiğ.

3

¹ Okitpitpiyũ, bekicat ikap'isuat puxim epesop Deus biōğbuk a'ō kay kũyjobitbūt puye. Imēnpuye Deus biōğbuk kukat eju wekawēnap puxim ġu juk adi ocekawēn eyweju—kũyjobit'ũmat eju wekawēnap puxim acã. ² Apēn wuyju kũmti ũmũm bekicat pe iap puxim kawēn iba'arēmãn ġu oğuwēnuwēn eywebe kawēn ibapukan acã Deus ekawēn'in. Kawēn iba'arēmãn pit eyetaybit pa'ore epesop. Gasũ dak eyetaybit pa'ore ma, ³ itabut'ũmayũ buxim eyju jekukum puye.

Eyetabutkarey eyewewekay. Jewa'ōxixiğ eyju eyeweweju. Imēn eyeku buje, itabut'ũmayũ jo'i eyju jekukum, Deus biōğbuk a'ō kay'ũmayũ jo'i—ibiōğbuk kuğ'ũmayũ jo'i. Imēneju iba'ore owebe eymutaybit am yaypanat mukũyjoap puxim.

⁴ — Paulo kadiayũ oceju bit — i'e'em ey'in.

Warara'acayũ bit e'em:

— Apolo kadiayũ oceju bit — i.

Imēnpuye eyju itabut'ũmayũ jo'i jekukum.

⁵ Apolo bit yoboğat ġu. Őn tak yoboğat ġu. Őn Deus peam kapikpik'ukat acã. Apolo dak ibicat ma. Jesus Cristo

muwēnuwēn'ukayū acã oceju. Eyetabut cekay ġasū, juk adi ixe oceġuwēn eywebe buye. Wuykukukat kapikap ūmūm soat pe wuywebe. Imēġap pe acã kapikpiġ wuyju. ⁶⁻⁹ Eyju Deus kat puxim. Kat iwat puxim Deus eykuġ xipan. Apolo, ōn tak Deus kat pe kapikpik'ukayū buxim. Oceju eymutaybitbin. Cristo muwēnuwēnap iġo kat pe kadai daidadamap puxim. Koap ōn cuk adi Cristo oġuwēnuwēn eywebe. Imēnpuye eyetabut cekay. Cristo ekawēn imutaybitbinap kadai abibimap puxim. Guyjom Apolo juk adi Cristo ekawēn eymutaybitbin osunuy. Deus pit cuk eymubikay jebiōġbuk a'ō kay am. Deus pe acã kadai muaypan put. Imēnpuxim Deus acã wuymubikuy jebiōġbuk a'ō kay am. Imēnpuye yoboġ ġu Cristo muwēnuwēn'ukat, cekawēn imutaybitbin'ukat tak. Deus acã yoboġ, ixe wuymubikuy jebiōġbuk a'ō kay am puye. Cristo muwēnuwēn'ukat cekawēn imutaybitbin'ukat co'i Deus xe. Jewejojo'i ma ip. Deus kapikaptei ideida soat pe kapikpik'ukat pe. Apēn cuk adi o'jekapikpik ip iap taġ ideida ip cebe. Ade xipacat je'ġūm cedaġ ma o'jekapikpik'iat pe. Warēmtaġ ma o'jekapikpik'iat pe bit yopit ma je'ġūm.

Deus emuamuy'a buxim eyju. Uk'a iwat puxim Deus eykuġ xipan. ¹⁰ Cristo uk'a muycemucem'iat puxim. Wuyju uk'a muycemucemap mōġmōġ uk'a'abi daġ ya'acap puxim. Imēnpuxim cuk adi Cristo oġuwēnuwēn eywebe eyetabut am cekay, ipiat'ajojoap pe eyjuap puxim. Deus ja'ōbacaap o'jomōġ owebe Cristo muwēn ām itabut'ūmayū be. Cristo muwēnuwēnap uk'a muycemucemap mōġmōġap puxim. Warara'acat cekawēn eymutaybitbin ġasū odieġ. Ixe uk'a muymuy'ukat puxim. Ixe cūġ ma juy jeymutaybin. ¹¹ Deus kuy Jesus Cristo o'ġudot ijodi.

— Warara'acat kay ġu juy epesop eyetabun—okpot kay acã — i'e'em Deus ijodiacat pe.

Wuyju uk'a muycemucemap mōġmōġ yamuycem am. Imēnpuxim Deus jekpot o'ġudot ijodi wuywebe wuyetabut am cekay ipiat'ajojoap pe wuyjuap puxim. ¹² Eymutaybitbin'ukayū uk'a muymuy'ukayū buxim. Pūġpūġ uk'a muymuy'ukayū yakoroat'a muymuy. Ourom yamuymuy ixeyū, pratam tak, wita'am tak—yasopsepat'am—yadeiboġat'am. Cūġ ma eymutaybitbin'ukayū buxim ixeyū ma. Warara'acayū bit yakoro'ūmat'a muymuy. Im yamuymuy ip, kapi'idim tak, uktum tak. Cūġ'ūma eymutaybitbin'ukayū buxim ip. ¹³ Daxam yamupik puje abuyū yacemat'a o'yamuy iap ibapuk e'em soat xe, abuyū yacem'ūmat'a o'yamuy iap tak, yakoro'ūmat'a yamupik puye. Imēn tak je'e Cristo ajēmap kabia, kūyjobit'ūmayū be ipiatpi'ajoan iap kabia. Ibapuk je'e

abuyũ juk adi cũg ma eymutaybitbin iap, abuyũ cũg'ũma juk adi eymutaybitbin iap tak. Cũg ma eymutaybitbin pima, eyetabut cĩcã epesop yajẽm puje. Cũg'ũma eymutaybitbin pima bit, kuy juk adi eyetabucap epeyepere yajẽm puje. ¹⁴ Yapikpek'ũmat'a duk'a iwat tuk'a'e mabuk daxa epirẽm puje. Imẽnpuxim cũg ma eymutaybitbin'ukayũ xipacat je'jat Deus xewi jekapikapteim. ¹⁵ Yapikpek'at'a duk'a iwat pit tuk'a'e gu e'em, soat o'yapik puye. Imẽnpuxim cũg'ũma eymutaybitbin'ukayũ xipacat je'jat gu jekapikapteim. Imẽnpit idaxijo ma ip daxa bewi o'jenapõniat puxim. ¹⁶ Eyju gẽbum gu aco'i Deus biõgbuk nuynuy wuywebe iap kay. Eywebe dak ixẽ nuynuy ma. Imẽnpuye Deus nuynuyap co'i wuyju. ¹⁷ Deus nuynuyap ikẽrẽat kuẽ gu. Idip cĩcã soat taẽ. Wuyju ma ixẽ nuynuyap co'i. Imẽneju Deus ipiat supi'ajoat cũg'ũma eymutaybitbin'ukayũ be jenuynuyap mukẽrẽrẽn'iyũ buxim ip puye.

¹⁸ Jewemuẽguykukum gu bit cuy epesop.

— Itabut'ũmayũ xe ocetaybit cĩcã — i te'e ma pũgpũg ey'in e'em.

Jewexe eyetaybicap cuy epeyepere icẽmãn eyetaybit am Deus xe. ¹⁹ Itabut'ũmayũ xe itaybit cĩcãayũ ibidaodao ip Deus xe. Imẽn e'em Deus ekawẽntup:

Deus a'õbi jewexe itaybicat jewemuẽguykuku jetacokcokap kuẽ, i.

²⁰ Wara'atup e'em:

Deus itaybit jewexe itaybicat te'e ma jewaẽguyẽguy iam, i.

²¹ Imẽneju:

— Wuyetaybit soan ma — i'ũmgu juy ace. Soat kukat puxim eyju Cristo eykukat puye. ²² Õn eybuywatwat'ukat Cristo a'õbi, Apolo dak, Pedro dak. Deus soat ipi daẽacat o'guẽgẽ xipan eykuk am. Eyetabẽg pima, xipan eykuẽ. Eye'ũ buje dak, xipan jeykuk. Xipan eykuẽ gãsũ. Guyjom tak xipan jeykuk. ²³ Deus Cristo kukat. Cristo dak eykukat. Imẽneju soat kukat puxim eyju.

4

¹ Cristo buywatwat'ukayũ kukap puxim cuy ocekuẽ epe-sop, oceju Deus ekawẽn muwẽnuwẽn puye—kuyje iba'arẽm osunuy iap ekawẽn muwẽnuwẽn puye—gãsũ ibapuk o'e iap ekawẽn muwẽnuwẽn puye. ² Kariwa e'em jebekitkit pe:

— Wara'acat a'õ kay gu bit cuy ece—wa'õ kay acã — i. Wara'an gu e'em cebe ip—jebekitkit pe. Imẽnpuxim Deus e'em jebuywatwat'ukat pe:

— Wara'acat a'õ kay gu bit cuy ece—wa'õ kay acã — i. Wara'an gu e'em cebe. ³ Ak'arit'ũma oce eyekawẽn kay “Paulo jekariwa a'õ daẽ jekukum” i'e buje. Warara'acat pe

“Paulo jekariwa a'õ dağ jekukum” i'e buje dak, ak'arit'ũama oce cekawẽn kay. Owebe “Wekariwa a'õ dağ õn jekukum” i'e buje dak, ak'arit'ũama oce wekawẽn kay. ⁴ Oweweju bit a'gu wekariwa a'õ dağ õn jekukum. Imẽnpit wekariwa a'õ dağ õn jekukum iap ibapuk gu soat xe ijodiat xe, “Wekariwa a'õ dağ õn jekukum” i ma'gu õn e'em. Wuykukukat Jesus pe “Paulo wa'õ dağ jekukum” i'e buje bit, ibapuk e'em ya'õ dağ õn jekukum iap. ⁵ Imẽnpuye waram wuykukukat ajẽm'ũm pima:

— Ikẽrẽat kuğ ẽn Deus xe — i'ũmgu juy epe'e warara'acat pe. Wuykukukat ma apẽn cuk adi iba'arẽm ma'gu ağujurũgrũğ iap gubapuk soat pe. Jajẽm puje iboap gubapuk. Apẽn cuk adi wuybikuy i'e am ajop iap tak gubapuk soat pe. Ixe je'e: — Xipat eyju oxe — i wuywebe, cedağ ma ajekuku bima.

⁶ — Eybureyũ ejomuymuy gu juy wara'at muwẽnuwẽn xipan pima — i'e'em Deus ekawẽntup.

Imẽnpuye:

— “Paulo ya'õbuyxi gu ocexe—Apolo acã” i'ũmgu juy epe'e — i õn e'em eywebe, okitpitpiyũ.

Eyju pũğ tağ ma ocekuğ pima, kuka ibo dup ekawẽn tağ epeku.

— Pũğ tağ ma juy soat epejukuk i õn e'em waram eywebe.

⁷ Ibit wedep ma soat wuyju Deus xe. Kaũmgu iwaruat cexe. Imẽnpuye pũğ tağ ma juy soat epeyewekuk. Ajo-kuğ eyju Deus o'gũm gu eywebe iat? Ka'ũama kuğ ma! Apẽnpuye dak eyju napa ma e'em: — Deus soat gu o'gũm ocewebe — i?

⁸ Tũybe oceju soat kuğ iãn eyju e'em. Tũybe oceju ibubut adeayũ iãn eyju e'em.

— Deus eju warara'acat kukukayũ oceju, Paulo bit ka'ũama, Apolo dak ka'ũama — i eyju e'em te'e ma.

Eyju warara'acat kukukan pima bit, kuka juk ocokcok oce. Eyju warara'acat kukukan pima, wuyju dak kuka juk ixeyũ kukukan acesop eyweju. ⁹ Deus aco'i juk ocemuy ka'ũamaayũm ma soat xe, ixemumujuyũ ma'gu oceju. “Ixyũ juy ayaoka soat etabutpe xipat'ũm cĩcã ip puye” i'e'em ip iat puxim aco'i oceju. Soat aco'i ocejom—kabi beacat, ipi juacat tak. ¹⁰ Itabut'ũmat xe ocadaodao, Cristo kay ocetabut puye. Eyju bit eyetaybit cĩcã ceweju mũğ'i eyju jekukum puye. Itabut'ũmat xe oca'õca gu. Eyju bit eya'õca cexe ip. Ocemuy-buyxi'ũm'ũm ip. Eybuyxim pit ip eykuğ. ¹¹ Ocereren ma juk adi oceku, ocebipurukruk tak. Iokokat kuğ ma dak cuk adi oceku ocedotim. Warara'acat tak cuk adi ocemupokupok. Pũğ ka be gu dak cuk adi oceku—soat kaka dağ. Imẽn ma oceju jekukum gasũ dak. ¹² Kapikpiğ cĩcã ocexat pu am, ocedoti bu am tak. Warara'acat pe ocemuy buje, ocejede gu cebe ip.

— Deus cuy xipacat je'gũm eywebe — i bit oceju e'em cebe ip.

Ipiat'ajojom pima dak ocetaxi jĩã. ¹³ Warara'acat pe ocemuy-muy buje, ikêrêm ġu bit ocejede—xipan ma. Kaokok co'i oceju itabut'umat xe.

¹⁴ Imêġaptup mubararaġ òn eymusũsũn âm ġu—eymukũyjo am acã. Eykukpin cĩcã oxo. Webekitkiyũ jo'i eyju oxo. Imênpuye òn eymukũyjo ojuy. ¹⁵ Adeayũ kuka eymutaybin Cristo ekawên—10,000 beayũ ma. Pũġ ma eyebay bit. Kuy juk eyetabut epesop Jesus Cristo kay kawên idipat oġuwên eywebe buye. Ceweju mũġ'i eyju jekukum ġasũ. Imênpuye òn eyebay jo'i. Imênpuye òn eymukũyjo ojuy. ¹⁶ Imênpuye:

— Obuxim cuy epesop yoboġan pin ġu — i òn e'em eywebe.

¹⁷ Imênpuye Timóteo juy oġuju eykay. Ixe Timóteo okpot co'i. Ixe cũġ ma kapikpiġ wuykukukat peam. Ikukpin cĩcã oxo.

— Paulo yaġuyisu jekukum Jesus Cristo a'ò daġ jekukum puye — i je'e eywebe ixo Timóteo ma. — Imên Paulo itabun'isuayũ mutaybitbin tak soat ka watwat mutaybitbin — i je'e eywebe eyaġuyba'ũmap puxim.

¹⁸ Pũġpũġ ey'in pit jewexe itaybicayũm o'e. Tũybe Paulo omuyku ġu ocejo am iãn o'e ip. ¹⁹ Deus ibikuy bima bit, ġaxĩn ma oju eyjo am. Wetaybit ma'ġu ġasũ jewexe itaybicayũ ekawên. Eyjo buje bit, wetaybit oce Deus a'òbacaap kuġ ip iam, ikuġ ġu ip iam tak. ²⁰ Deus wuykukukat e'em “Èn ma ocekkukat” i wuyju e'em pima ġu—ya'òbacaap kuġ wuyju jekukum pima acã. ²¹ Eybu'u du omudon wa'òpuruġ eymukorêm âm? Eybu'u ġu xe'e owebe eykuk am xipan? Eybikuy owebe eykuk am xipan pima, ikêrêat muġêġeap cuy epeyepere.

5

¹ — Corinto ka beat jexidaap eju o'jepo itabut ma'ġu Jesus kay — i'e'em owebe yajêm'isuat.

Imêġap ikêrê jĩã Deus xe. Itabut'ũmayũ bit isũsũn kuka o'e imên i'e am. ² Te'e ma eyju bit e'em:

— Xipat cĩcã oceju — i.

Imên ġu juy epe'e! Eyġuycũġcũġ cuy epesop ixo aġokatkat ikêrêat mujurũġrũġ puye. Ixe aġokatkat ikêrêat kay iġuycũġ'ũm pima, epeġuòm ġu juy Deus eju kawênwênap'a be je'awero am eyweju. ³ Wũy ma òn pit eywi. Inaka ġebum cĩcã ma òn eykay soat em.

— Ixe aġokatkat ikêrê jĩã, Deus xe ikêrêat mujurũġrũġ puye — i òn e'em eywebe Jesus Cristo a'òbi.

Eyxe bima dak imên ma kuka oce eywebe. Imêneju awerom ġu juy epesop ixo eju. ⁴ Eye'awero buje wuykukukat Jesus

jeenuy eyxe. Soat em ma wuykukukat Jesus jekukum wuyweju wuya'õmucanucan. Eye'awero buje dak jeenuy eyxe. Õn tak eyxe bimaap co'i ma oꝑuy, soat em õn ġebum eykay buye. ⁵ Eye'awero buje juy epe'e ixē aꝑokatkat pe:

— Satanás acã juy ekukan — i.

Imēnpuxim cuy epe'e ixē mubu'un am ikērēat mujurūḡap puxim. Je'ũ aco'i xeku. Ikērēat mujurūḡap o'jepere bima bit Deus ixē aꝑokatkat biõḡbuk idaxijo. Ibiõḡbuk idaxijo wuykukukat ajēm puje, kūyjobit'ũmayũ be ipiatpi'ajoan iap kabia be.

⁶ Te'e ma eyju e'em: — Warara'acat podi ma oceju xipat — i, cūḡ ḡu eyju jekukum puye. Pão'a muyuhuptõm ikērēat mujurūḡrūḡap puxim.

— Tõm'ĩcatõm pão'a muyuhum—yaboḡat'a muyuhum — i wuyju e'em.

Imēnpuxim pũḡ ma wuy'inat ikērēat kuḡ pima, warara'acayũ dak ikērēat mujurūḡ ojuy ma e'em ixē buxim. ⁷ Ikērēat mujurūḡrūḡap cuy epeyepere—soat eyju! Ikērēat mujurūḡ'ũm pima, ikērēat kuḡ ḡu epesop. Pão'a buxim epesop—yamuyuhuhuptõmtēm'ũmat'a buxim. Kuyje Judeuyũ ovelha o'yaoka ip Egito eipi bewi cēm pima. Ovelha oe'ũ uk'a beat e'ũap puxim. Imēnpuxim Cristo oe'ũ wuye'ũ'ũap puxim. Páscoa epeta bima Judeuyũ ġebum wuydobuyũ'ũm'ũm e'ũap puxim ovelha'ũm oe'ũiap kay. Wuyju dak cuy aceḡebu wuye'ũ'ũap puxim Cristo oe'ũiap kay. ⁸ Jesus oe'ũ wuye'ũ'ũap puxim. Imēnpuye ikērēat mujurūḡrūḡap cuy acepere. Ikērēat aḡujurūḡ ḡu auy ḡasũ bit. Cūḡ ma juy aceku. Icēmãn cuy acekawēn. Imēn jekukum pima, Jesus e'ũap kay juy aceḡebu apēn Judeuyũ ovelha e'ũap kay ġebum iap puxim.

⁹ Wara'atup kuy otupmubararak eywebeaptum cartadup. Ixedup pe juk oce eywebe:

— Aoyũ kaykayat purem ḡu juy epeku, warara'acat itop kaykayat purem ḡu dak, jewekpidaodao'ukat purem ḡu dak, jenuy'ũnakēkē'ukat purem ḡu dak — i.

¹⁰ Itabut'ũmayũ warara'acat tayxi kaykay ip, warara'acat itop kaykay dak. Itabikuku jĩjã dak ip warara'acat pubut kay. Kūyjobit ḡu dak ip jeka kukat a'õ kay. Te'e ma dak itabut ip jewexe deus'iyũ kay—wita'a muḡēḡē kay. Itabut'ũmayũ xe eydop pin'ũm pima bit, kuka epejēm ipi daḡwi. “Ixeyũ xe epesop ḡu” i'ũmḡu juk oce eywebe, “Ixeyũ burem ḡu juy epeku” acã. ¹¹ Warara'acat pit jewexe itabut Jesus kay. Te'e ma wuyju e'em “Ocekitpit” i ixeyũ be. Warara'acat tayxi eju jepopo'uk ip. Warara'acat itop eju dak jepopo'uk ip. Itabikuku dak ip warara'acat pubut kay. Te'e ma dak itabut ip jewexe

deus'iaiyũ kay—wita'a muğëğë kay. Jebureyũ muymuy'uk tak ip. Ika'o'om tak ip jekukum. Ka'ũma am ma ip xipat.

— Jewexe itabucayũ burem ğu juy epesop — i õn e'em eywebe.

Epeyekõn ğu dak cuy ceweju ip—pũğ em tak ka'ũma.

12-13 — Ikërëat kuğ eyju Deus xe — i'ũmğu õn pit e'em itabut'ũmayũ be.

Deus pit imën je'e cebe ip. Õn pit, ka'ũma. Cũğ ma eywebe bit “Ikërëat kuğ ën Deus xe” i'e am eyxeat pe—Jesus kay itabucat pe—eyweju je'aweroro'ukat pe. Imën e'em Deus ekawëntup:

Ikërëat mujurũğrũğ'ukat cuy epeğujëm eyxewi, i.

6

¹ Eyju ikitpitpiyũ Jesus Cristo kay eyetabut puye. Eyeweju jewa'õmukorëmrëm pima, itabut'ũmat kay bit cuy epeju ğu ibimãmãat ekawën coco'ukat kay ixë be eymudin am. Eykitpit kay acã juy epeju—itabucat kay acã. Ixë kay juy epeju ixë be eymudin am. ² Wuyju Deus ebekitkit. Ipi'ũm puje abuyũ ipi dağayũ'in ikërë Deus xe iap aceğuwën. Abuyũ ikërë ğu cexe iap tak aceğuwën. Eyetaybit ğu du iboam? Iba'ore xe'e eywebe eykitpitpiyũ mudin am? ³ Abuyũ Deus ekawën tojotjot'ukayũ'in ikërë Deus xe iap aceğuwën. Abuyũ ixeyũ'in ikërë ğu cexe iap tak aceğuwën. Eyetaybit ğu du iboam? Imënpuye eybu'um ğu juy epesop eykitpitpiyũ mudin am. ⁴ Imënpuye eyju jewa'õxixiğ pima, itabut'ũmat kay ğu juy epeju ixë be eymudin am—ya'õbuyxi ğu ip Jesus kay itabucayũ xe buye. ⁵ Eysũsũn cuy epesop itabut'ũmat kay eyju cucum pima. Ka'ũmğu du eyparakpeat itaybicat? Kake ma! Iba'ore du eywebe jewemudin am? Iba'ore ğu ma! ⁶ Inaka eyju eykitpit tujowatwan itabut'ũmat kay imuymuy am. Imëğap pit cũğ ğu!

⁷ Eykitpit tujowatwan itabut'ũmat kay imuymuy am pima, itabut'ũmat ekukuap co'i ma eyju dak jekukum. Deus ekawën tağ'ũma. Epetujowat ğu juy. ãğ jeenuy ikërëm eykuğ. Ak'arit'ma juy eybubut tujupa'um puje dak. ⁸ Eyju ma warëmtağ warara'acat kuğ jeweik am. Warara'acat pubut tujupa'um'um tak eyju jeweik am. Warëmtağ eykitpit kuğ tak eyju jeweik am. Eykitpit pubut tujupa'um'um tak eyju jeweik am. Imënpuye cũğ ğu eyju jekukum. ⁹ Deus soat kukukan pima, cũğ'ũma jekuku'ukayũ ğu bit jeedop cexe. Gebum cuy epesop iboap kay. Jewemuğyukukukum ğu juy epesop iboap kay. Ikërëat mujurũğrũğ'ukayũ ğu bit jeedop cexe Deus soat kukukan pima; warara'acat tayxi eju jepopo'ukayũ ğu dak; warara'acat tayxi eju jepopo'ukayũ ğu dak, jewexe deus'iat kayayũ ğu dak; jewekpidaodao'ukayũ

ġu dak; jenuy'ūnakēkē'ukayū ġu dak; ¹⁰ warara'acat pubut tujupa'um'um'ukayū ġu dak; warara'acat pubut kay itabikukuayū ġu dak; ika'o'on'ukayū ġu dak; jebureyū muymuy'ukayū ġu dak; jeka kukat a'ō kay'ūmayū ġu dak. Ixeyū ġu bit jeedop Deus xe ixē soat kukukan pima. ¹¹ Pūḡpūḡ ey'in tak imēn cuk adi epekuku kuy bima—eyetabut'ūm pima. Gasū bit Deus ikērēat o'ju'uk eywebewi. Ixe kuy juk eynaē jebekitkin soat em ja'ō daḡ eyeku am. Ixe e'em eywebe:

— Cūḡ ma eyju oxe — i.

Imēn Deus e'em wuywebe, wuyetabut wuykukukat Jesus Cristo kay buye. Imēn ixē e'em wuywebe, Deus biōḡbuk omuy wuywebe buye dak.

¹² Ey'inat pit aco'i je'e owebe: — Ōn pit Cristo ebekit. Imēnpuye soat i'epi ġu owebe — i. Icēmān ixē e'em. Soat i'epi ġu wuywebe. Imēnpit soat ġu xipat wuywebe i'e am. “Soat i'epi ġu ocewebe” i'e but wuywebe. Inaka soat ġu ojoixik cepere ba'oreap puxim. ¹³ Warara'acat pit aco'i je'e owebe:

— Wuyxaxet wuydadade buye—wuydadade wuyxaxet puye dak — i.

Icēmān ixē e'em. Guyjom pit Deus xepxem ma ġu'ūm—wuyxat, wuydada dak. Deus cuk wuymuḡē warara'acat tayxi eju wuyepo am ġu, warara'acat itop eju wuyepo am ġu dak; wuyekpidaodao am ġu dak; wuyenuy'ūnakēkē ām ġu dak. Deus cuk wuymuḡē ja'ō kay am acā. Jewebe am kapik am tak cuk wuymuḡē. Ya'ō kay'ūm pima, te'e ma kuka ajeku. ¹⁴ Deus pit wuykukukat o'ḡutait ce'ūap tomukadi. Imēnpuxim wuyju dak wuymutait wuye'ūap tomukadi. Ja'ōbacaan ma wuymutait.

¹⁵ Jesus kay wuyetabun puje wuyjebit Cristo jebit'inat e'em. Imēnpuye ikērē jījā wuyewedaodao am yapoat eju. Ikērē jījā Deus xe wuyjebit Cristo jebit'inat puye. Imēnpuye yapoat eju epeyepo ġu juy—pūḡ em tak ka'ūma. ¹⁶ Yapoat eju jewedaodao bima pūḡat puxim wuyju e'em ceweju. Eyetaybit iboam. Imēn e'em Deus ekawēntup: Xepxepayū pūḡat puxim e'em, i. ¹⁷ Wuykukukat eju mūḡ'i jekukum pima bit, pūḡat puxim wuyju dak e'em ceweju ibiōḡbuk a'ōbi.

¹⁸ Tapupuyū, warara'acat tayxi eju juy epeyepo ġu. Tū'ū'ūyū, warara'acat itop eju juy epeyepo ġu. Wara'at mujurūḡrūḡ pima ikērēat kuka wuyjebit aḡukērērēn ġu. Yapoat eju jepopom pima bit, kuka wuyjebit aḡukērērēn. ¹⁹ Eyaḡuyba'ūm ġu juy iboap kay. Wuyjebit Deus biōḡbuk tūytūyap—Ibiōḡbuk xipacat tūytūyap. Ixe biōḡbuk omuy wuyjebit pe—Deus wuywebe o'ḡuōmiat. Wuyju ġu jewekukat. Deus acā wuykukat. ²⁰ Deus ma juk ikērēat o'ju'uk eywebewi. Cristo e'ūap eywebe ikērēat muḡēḡēaptei o'teida.

Imēnpuye idipat acã juy aġuġē ijodi. Idipat muġēġēm pima bit, “Ka’ūmġu Deus co’i idipat” i je’e itabut’ūmayū eyekukuap co buje.

7

¹ Kuy juk eyemudupmubararaktup otupu cartadup. Ibodup pe juk epe’e owebe “Xipat tu ocewebe jewebumūn ām? Xipat ġu xe’e?” i. Iboam ōn jeymukūyjo ġasū. Aġokatkat ewebumūn’ūm pima, xipat ma jeku. ² Imēnpit adeayū ikērēat mujurūġrūġ cewebumūn’ūm pima. Cewebumūn’ūm pima warara’acat tayxi eju jepopom aġokatkat. Ayacat tak jepopom warara’acat itop eju. Imēnpuye juy epeyewebumūn. Xipat soat pe aġokatkat pe cewetayxida am. Xipat soat pe ayacat pe dak ceweitopta am. ³ Tapupuyū, etayxi eju juy ecepo, cepo pin pima. Aoyū, ektop eju juy ecepo, cepo pin pima. Eybu’um ġu juy epesop jepo am eytayxi eju eytop eju dak. ⁴ Aoyū, eybikuy bima acã ġu juy epeyepo eyitop eju, ixē ibikuy bima dak. Tapupyū, eybikuy bima acã ġu juy epeyepo eytayxi eju—ixē ibikuy bima dak. ⁵ Pūġ em ġu aco’i epe’e eyewewebe:

— Gasū bit acejewedaodao ġu dak — i. — Deus eju acã acejekawēn ġasū bit — i aco’i epe’e eyewewebe.

Ade kabia ġu bit epe’e:

— Gasū bit ocepo ġu eweju — i eytayxi be, eyitop pe dak. Deus eju eyekawēnap kabia kap puje juy waram ġuto epeyepo eyitop eju, eytayxi eju dak. Ade kabia “Acepo ġu ġasū bit” i eyju e’em pima, Satanás “Warara’acat eju juy epeyepo” i je’e eywebe. Ade kabia jepopom’ūm pima, kuka Satanás a’ō kayan epeku.

⁶ — Imēn cuy epeku — i’ūmġu ōn pit e’em eywebe. — Oxe bit xipat kuka o’e imēn eyeku am — i acã ōn e’em.

⁷ Otayxixe ġu ōn pit. Soat eytayxixe’ūm pima, xipat kuka o’e. Deus pūġpūġayū buywatwan ixeyū be ikērēat kukap puxim itayxixe ġu ma’ġu ip. Warara’acat pe bit iba’ore cūġ ma jeku am itayxixe’ūm pima. Ikērēat mujurūġrūġ ip itayxixe’ūm pima. Imēnpuye Deus ibikuy ixeyū ewebumūn ām ikērēat kukap puxim.

⁸ — Epeyewebumūn ġu juy — i ōn e’em tak o’jewebumūn ġu buk ip iayū be. — Obuxim cuy epesop — i ōn e’em cebe ip. — Waram ġu juy epeyewebumūn — i ōn e’em itop’ūm e’ū’ibiyū be, itayxi e’ū’ibiyū be dak.

⁹ Soat em ġebum ayacat kay bima juy epeyewebumūn. Aoyū kay eyetabikukuap xipat ġu. Jewebumūn ām acã kuka o’e xipat eywebe.

¹⁰⁻¹¹ Cewebumūn’ibiyū oġukūyjo ġasū bit. Wa’ōbi ġu ōn jeymukūyjo—wuykukukat a’ōbi acã. Tapupuyū, eytayxi juy

epeyepere ġu. Aoyũ, eyitop cuy epeyepere ġu. Eyitop epere buje bit cuy waram epeyewetopta ġu. Eyepit put koap epesop ikuġ iat kay eyitop kay.

¹² Warara'acayũ oġukũyjo ġasũ bit. Itabut'ũmat eju cewebumũn'ibiyũ oġukũyjo ġasũ—itabucayũ oġukũyjo. Deus a'õbi ġu õn jeymukũyjo. Okpiwatpi ma õn e'em eywebe. Okitpitpiyũ, pũġpũġ ey'in cuk epeyewebumũn itabut'ũmat eju. Eytayxi itabut ġu Jesus kay. Eyxe tũy pin cĩcã bima bit cuy epeyepere ġu. ¹³ Wuyĩxĩyũ, pũġpũġ ey'in cuk epeyewebumũn itabut'ũmat eju. Eyitop itabut ġu Jesus kay. Eyxe tũy pin pima bit cuy epeyepere ġu. ¹⁴ Ixeyũ epere'ũm pima, Deus xipacat je'ġũm eyitop pe, itabut ġu ma'ġu ip, itabucacat xe nuynuy'uk puye—jetayxi xe nuynuy'uk puye. Imẽnpuxim Deus xipacat je'ġũm eytayxi be, itabut ġu ma'ġu ip, itabucacat xe nuynuy'uk puye—jektop xe nuynuy'uk puye. Imẽn'ũm pima, itabut'ũmayũ ebekitkiyũ jo'i ma kuka o'e eyebekitkiyũ. Deus pit xipacat ũmũm eywebe, eyebekitkiyũ be dak itabucacat xe nuynuy'uk puye. ¹⁵ Deus cuk wuynaẽ kaba'ũma wuydop am wuyitop eju, wuytayxi eju dak. Imẽnpuye itabut'ũmat jetayxi epere pin pima, itabucacat epere pin pima, xipacat kuka o'e jetayxi epere am.

— Operem ġu juy ece — i'ũmġu juy je'e itabucacat itabut'ũmat pe.

Āġ je'ju ip. ¹⁶ Imẽnpuye eyitop xe juy epesop, wuyĩxĩt! Ixeyũ xe eynuy buje, kuka itabut o'e ip Jesus kay. Imẽnpuye, eytayxi xe juy epesop, okitpitpiyũ. Ixeyũ xe eynuy buje, kuka itabut o'e ip Jesus kay.

¹⁷ Deus ja'õbacaap ũmũm wuywebe soat taġ wuyekapik am cebeam. Imẽnpuye ibikuyap taġ cuy epekuku. Deus pe eynaẽ buje eyekapikap kuġ cuk adi epesop. Ibeat kuġ cuy epeyekapik ġasũ dak. Imẽn soat ka watwat mukũyjojom õn—itabucayũ mukũyjojom. ¹⁸ Deus e'em taypu'aġobixeedakat'ibit pe:

— Webekin cuy ece — i.

“Ebekin oce ġasũ” i'e'em pima, waram pit suxeemõġ ġu juy. Imẽnpuxim Deus e'em taypu'aġobixeedak'ũmat pe:

— Webekin cuy ece — i.

“Ebekin oce ġasũ” i'e'em pima, jedaypu'aġobidakacat ġu juy.

¹⁹ — Ecededaypu'aġobixeedakat tu? — i'ũmġu Deus e'em wuywebe. — Ecededaypu'aġobixeedakat ġu du? — i'ũmġu dak. — Wekawẽn taġ tu eyju jekukum? — i acã Deus e'em wuywebe.

²⁰ Deus pe eynaẽ buje eyekapikap kuġ epesop. Ibeat kuġ cuy epeyekapik ġasũ dak. ²¹ Pũġpũġ ey'in tei'ũma kapikpik'ukayũm cuk adi epesop Deus pe eynaẽ buje.

Eyağuybabi'üm ġu bit cuy iboap kay. Kapikpiğ cuy epesop eyekariwa beam. Eyekariwa xewi eyjēm put pima bit, epejēm cuy teihem kapik am warara'acat peam. ²² Inaka tei'ūma kapikpik'ukayū jekpiwatpin ġu jekukum—jekariwa ukpiwatpi acā. Wuykukukat pe ixeyū naē buje bit, wuykukukat ukpiwatpi jeku ip. Teihem kapikpik'ukat pit jekpiwatpi jekukum. Wuykukukat pe ixeyū naē buje bit, jekpiwatpin ġu jeku ip—wuykukukat ukpiwatpi acā. ²³ Deus cuk teihem wuydaxijo. Imēnpuye ijodiat ukpiwatpin ġu juy epesop. Cristo ukpiwatpi acā epeku. ²⁴ Okitpitpiyū, Deus pe eynaē buje, eyekapikap kuğ epesop. Ibeat kuğ cuy epyekapik ġasū dak. Deus tak eybuywatwan jeenuy.

²⁵ Kuyatup pe owebeaptup pe “Apēn xe'e kuka cwebumūn'ūmayū oceğukuyjo?” i juk epe'e owebe. Wuykukukat pit cuk omukūyjo ġu iboam. Jeymukūyjo ōn wuykukukat a'ōbi ġu—wağuybin ma. Imēnpit wuykukukat Jesus itabotaid-abotbot cīcā osunuy okay. Imēnpuye ya'ō dağ ōn jekukum. Imēnpuye eyetabun cuy epesop wekawēn kay.

²⁶ Wuykay itakomaayū ipiat'ajojoan cīcā wuywebe—itabut'ūmayū. Imēnpuye:

— Xipat kuka wuywebe wuywebumūn'ūm ām — i ōn e'em. ²⁷ Eytayxixe bima bit cuy epeyepere ġu. Eytayxixe'ūm pima bit cuy epeyewetayxida ġu. ²⁸ Eyewebumūn puje bit, ikērēat epeğugē ġu. Imēnpit eyewebumūn puje, ġebum cīcā epesop eyxat puap kay, eytayxi esay buap kay dak. Ōn pit obu'u eywebe eyeğebu am ijodiap kay.

²⁹⁻³¹ Okitpitpiyū, ġaxīn ma aco'i Cristo jajēm waram. Ijop eipi dao ma jeekop. Apēn ġasū dopdom iap i'ūm. Imēnpuye itayxixeat cuy itayxixe'ūmat co'i jeku. Waat tak cuy icok-cokat puxim jeku. Jewaywaywayat tak cuy iğuycūğat puxim jeku. Tarekrek pupu'ukat tak cuy o'jat ġu buk'iat puxim jeku. Tarekrek kukuk'ukat tak cuy ikukuk'ūmat puxim jeku.

³² Ōn pit obu'u eywebe soat em ġebum am ijodiap kay—eybubut puap kay. Itayxixe'ūmat soat em ġebum Deus kay. Soat em Deus mucokcok pin.

— Apēn xe'e oce Deus mucokcok am? — i'e'em soat em jewebe ma.

³³ Itayxixeat pit soat em ġebum ijodiap puap kay tarekrek puap kay, jetayxi mucokcok pin puye. Soat em ixē e'em jewebe ma:

— Apēn xe'e oce otayxi mucokcok am? — i.

³⁴ Xepxep a'ō kay pin ma—Deus a'ō kay—jetayxi a'ō kay dak. Itoptep'ūmat pe soat em cekapik put wuykukukat peam. Ixe soat em jekukukat mucokcok pin. Soat em jekukukat kay

ġebum. Itoptepat pit soat em ġebum jebubut puap kay. Jektop mucokcok pin soat em.

³⁵ Imēġap pit imuwēnuwēn òn eywebe eybuywat pin puye. Eywebumūnap muba'oren pin ġu bit òn.

— Epeyewebumūn ġu juy iba'ore jġā ma'ġu eywebe — i'ūmġu òn e'em eywebe. — Cūġ ma epeku Deus xe — i acā òn e'em eywebe. — Ixe ekawēn taġ cuy epeku — i dak òn e'em eywebe. — Soat em ġebum cuy epesop wara'at kay ġu—wuykukukat kay acā — i dak òn e'em eywebe.

³⁶ Gasū iwadipyū oġukūyjo. “Gasū bit puk wewebumūn pin ġu oce” i kuy juk o'e'e'iyū oġukūyjo.

— Wewebumūn'ūm pima bit cedaġ ġu kuka owadip kuġ oce — i'e'em aġokatkat jewebe bima, juy jewebumūn ip.

Ceweju jewedaodao pin cġcā bima dak, cuy jewebumūn ip. “Ocewebumūn cuy ġasū bit” i'e buje dak cuy jewebumūn ip.

Cewebumūn puje ikēreāt o'ġuġē ġu ip. ³⁷ Imēnpit aġokatkat jekpiwatpin ma “Gasū bit wewebumūn pin ġu oce” i'e buje,

xipat kuka o'e cewebumūn'ūm ām. Ibu'u jewebumūn ām pima dak, xipat kuka o'e cewebumūn'ūm ām. Jewedaodao pin cġcā'ūm pima dak, xipat kuka o'e cewebumūn'ūm ām.

³⁸ Imēneju xipacan e'em ip jewadip eju cewebumūn puje. Jewebumūn'ūm pima bit, ibodi ma xipacan e'em ip.

³⁹ Itop e'ū'ibiyū oġukūyjo ġasū. Itop itait pima, ayacat jektop xe ma jeenuy. Cūġ ġu jektop epere am. Itop e'ū buje bit,

cūġ ma warara'acat eju jewebumūn ām—jemukaypinput eju. Imēnpit cūġ ġu itabut'ūmat eju jewebumūn ām—itabucat eju

acā. ⁴⁰ Imēnpit itop e'ū'ibit ibodi ma icokcok kuka o'e waram jewebumūn'ūm pima. Waram pit cewebumūnap ġu oxe ma

ibodi ma kuka o'e icokcok. Deus biōġbuk omuy owebe. Imēnpuye eya'ōpicūġcūġ cuy epesop wa'ō kay.

8

¹ Kuyatup pe juk epe'e owebe: “Xipat tu ocewebe deusbaro wap iēnmōġ'ibitēn o am? Ocesuēn'o ġu xe'e?” i. Iboam òn jeymukūyjo ġasū.

— Icēmān ocetaybit Deusan — i wuyju e'em. “Soat podi ma ocetaybit” i'e'em pima bit, xipat ġu kuka o'e. Warara'acat kuġ xipan pima bit, xipat kuka o'e soat peam. ² Soan ġu wuyetaybit—pūġpūġ ā. Imēnpuye wuyju te'e ma e'em:

— Ocetaybit cġcā — i.

³ Wuyxe Deus ikukpin cġcā bima bit, Deus itaybit wuyjum. Deus burem tak cuy ajop.

⁴ Deusbaroyū wap iēnmōġ'ibitēn jeymukūyjo òn ġasū. Deusbaro ka'ūmaap ma ibiōġbuk. Ade ġu Deus—pūġ ma. Wuyetaybit iboam. ⁵ Ade ipi watwat xe bit ade ma desuyū. Tūybe ade

deusyū iān e'em ip. Tūybe ade wuykukuk'ukayū iān e'em ip. Tūybe ipi dağ, kabi be dak omuy ip iān e'em ip. ⁶Wuyxe bit pūğ ma Deusat. Ixe Deus wuyebay. Soat ixē emumuğē. Ixe beam ma soat wuyju dopdom. Pūğ ma wuykukukat—Jesus Cristo acā. Ixe a'ōbi Deus soat o'ğugē kuyje—Jesus Cristo a'ōbi. Ixe a'ōbi ma wuyju dak dopdom.

⁷Soat ğu bit itabucayū iboam itaybit. Ikabap cīcā ip deusbaroyū kuğ. Kuy ade kabia ma te'e ma itabut osodop ip ixeyū kay—deusbaroyū kay. Imēnpuye tūybe ijopēn deusbaroyū xatēn iān e'em ip. Gasū dak imēn e'em ip. Itaybit ğu ip deusbaroyū ka'ūma am ma ibiōğbuk ip iam. Tūybe iğo ēn o buje, ikērēat kuğ kuka oce Deus xe iān e'em ip. ⁸Wuyju bit cūğ ma Deus xe iēn o'oap tomuju ğu. Iwaru ğu Deus xe. Ibit wedep ma—iēn o'oap, iēn o'o'ūmap tak.

⁹Xipat eyxe iğo ēn o buje, iēn o'ūm pima dak. Eykitpit xe bit, itabutcūcat xe, cūğ ğu iğo ēn o am. Eykitpit pe ikērēat epeğujurūğat ğu juy—itabutbūcat pe. Ixe xe cūğ'ūm pima, iğo ēn o am, epesuēn'o ğu juy. ¹⁰Eyetaybit deusbaroyū kake ğu iam. Imēnpuye:

— Cūğ ma wuywebe iğo ēn o am — i'e'em eyju.

Imēnpuye deusbaroyū duk'a be eyju ōmōm, ixē xatēn o am. Itabutbūcat eyjojom iğo ēn o'om pima bit:

— Cūğ ma owebe dak iğo ēn o am — i aco'i je'e jewebe ma. Imēnpit cūğ ğu buk ixē xe bit iğo ēn o am, tūybe deusbaroyū kake iān e'em puye. ¹¹Ixe dak aco'i iēn o eyjojom iēn o'om puye. Iēn o buje bit iğuycūğ cīcā je'e itabutbūcat.

— Oje'ū aco'i ikērēat oğujurūğ puye — i te'e ma je'e jewebe ma. Cristo oe'ū ixē e'ūap puxim. Ixe ekitpit. Imēnpit iğuycūğ ma jeku, ēn ma ikērēat eğujurūğat cebe buye. ¹²Cūğ ğu cexe i'o am pima:

— Ēn tak esuēn'o — i'ūmğū juy epe'e cebe.

Imēn i'e buje, warēmtağ ma eykitpit kuğ tak eyju. Warēmtağ eykitpit kuğ pima, eyju dak ikērēat kuğ epesop Cristo xe. ¹³Imēneju okitpit pe ikērēat oğujurūğat ğu. Okitpit xe iğo ēn o'oap cūğ ğu bima, ōn tak kuka osuēn'o ğu—pūğ em tak ka'ūma. Osuēn'o ğu okitpit pe ikērēat mujurūğap puxim. Imēnpuxim eyju dak cuy eykitpitpiyū be ikērēat epeğujurūğat ğu.

9

¹Cūğ ma owebe wekupinap tağ weku am. Cristo emumuju ōn. Wuykukukat Jesus cuk ojojo. Kuy bima juk eyetabut wuykukukat Jesus Cristo kay ōn ma juk ixē ekawēn oğuwēn eywebe buye. ²Warara'acayū xe ma Cristo emumuju ğu ōn. Eyxe bit cemumuju ōn.

— Corinto ka watwat Cristo eju mũḡ'i jekukum o'e ḡasũ bit, Paulo cekawēn o'ḡuwēn cebe ip puye. Imēnpuye ocetaybit Paulo Cristo emumuju iam — i'e'em adeayũ.

³ Wara'acat omuymuy bima, jewedayoyom òn.

— Òn tak Cristo emumuju ma — i òn e'em cebe ip.

⁴ Cũḡ ma owebe oxat pu am, oxati bu am tak kawēn idipat muwēnuwēnapteim. ⁵ Warara'acayũ Cristo emumujuyũ jetayxi eju jekukum—itabucat eju. Imēn cũḡ ma Deus xe. Wuykukukat kitpitpiyũ dak jetayxi eju jekukum ip, Pedro dak. Cũḡ ma kuka o'e owebe dak. ⁶ Warara'acayũ Cristo emumujuyũ wara'at pe ḡu kapikpiḡ ip—kawēn idipat muwēnuwēn acã. Cũḡ tu eyxe owebe wara'at pe kapik am, Barnabé be dak?

— Cũḡ ḡu — i òn pit e'em.

⁷ Sorarayũ teihem jenopaḡōḡōm. Jenopaḡōḡōaptei bubum ip. Wara'at pe ḡu ip kapikpiḡ jemukaypinpup pu am. Kadaidip iwat tak teihem jekat pe kapikpiḡ. Jekat peat'a o'om ip jekapikapteim. Wara'at pe ḡu ip kapikpiḡ jemukaypinpup pu am. Ovelha kukuk'ukat tak teihem ovelha kuḡ. Jeōhō kũmti kōnkōn ip ikukapteim.

⁸ Ixeyũ buxim wuyju dak cũḡ ma wuyekapikaptei bu am—Deus ekawēn muwēnuwēnapteim. Moisés tak imēn cuk adi wuymutaybitbin osunuy. ⁹ Moisés ekawēntup imēn e'em:

Taixee'uk am kadaida mucakucan pima, juy biopakpi esubimukirik ḡu, i. Āḡ cuy jekōn kapikpiḡ puye, i.

Iboaptup mubarararaḡ pima biopak kay acã du ḡebum osunuy Deus? ¹⁰ Ka'ũma! Wuykay dak ḡebum ma osunuy. Òn tak oxat'am cuy oyabu iap kay ḡebum taidada'ukat, ku beat'a bubu'ukat tak. ¹¹ Kawēn idipat muwēnuwēn eywebe juk adi oceku apēn ayacat ku beat taidadam iap puxim. Cũḡ ma ḡasũ ocewebe dak ocekapikaptei bu am eyxewi. ¹² Cedaḡ ma warara'acat pe dinheiro ojuyjuy am eyxewi, kawēn idipat o'ḡuwēn ip eywebe buye. Ixeyũ bodi ma oceju bit cuy iojuy eyxewi.

Oceju bit cuk ocejoojuy ḡu eyxewi. Teihem kawēn idipat muwēnuwēn pima:

— Kawēn idipat a'ĩjo pin ḡu òn pit, Paulo dinheiro kay jĩjã imuwēnuwēnapteim puye — i kuka o'e itabut'ũmayũ.

Imēnpuye tei'ũma juk adi kawēn idipat oceḡuwēnuwēn. Wara'at pe ocesop kapikpik'uk ocemukaypinpup pu am. ¹³ Deus eju kawēnwēnap'a be kapikpik'ukayũ jexat pupum tuk'a be òmòm'ukayũ xewi. Deus etabixe wũnca mupikpik'ukayũ ipik'ũmat pupum ip jexan. Kuy eyetaybit iboam. ¹⁴ Imēnpuxim:

— Kawën idipat muwënuwën'ukayũ dak cuy imuwënuwënapei je'jat ip jemukaypinput pu am — i juk o'e wuykukukat.

¹⁵ Õn pit obu'u dinheiro bu am wa'ļjojo'ukayũ xewi kawën idipat muwënuwënapeim. Ijudup mubarararağ õn imuwënuwënapei juy epeğũm owebe iaptum ğu bit. We'ũ ãm obu'uap podi ma obu'u imuwënuwënapei bum. Ka'ũma ma juy je'e:

— Paulo kawën idipat muwënuwënapei kay jįã — i.

¹⁶ — Ęn pit cuy kawën idipat eğuwënuwën — i juk o'e Deus owebe.

Imënpuye “Wa'õbuyxi jįãat õn kawën idipat muwënuwën puye” i'e ba'ore owebe. Õn kawën idipat muwën'ũm pima bit kuka Deus ipiat o'supi'ajoat owebe. ¹⁷ Okpiwatpin ma kawën idipat muwënuwën pima, cũğ ma kuka o'e owebe wekapikaptei bu am. Okpiwatpi ğu bit õn imuwënuwën.

— Ęn pit cuy kawën idipat eğuwënuwën — i juk o'e Deus owebe.

Deus ma juk o'ğũm wekapikam iboap. ¹⁸ Apëğãm kuka wekapikaptei ojat? Dinheiro kay ğu õn wekapikapteim.

— Dinheiro'in cuy epeğũm owebe imuwënuwënapeim — i'ũmğu dak õn pit e'em wa'ļjojomayũ be.

Ocokcok cĩcã tei'ũma kawën idipat muwën ãm. Ocokcokap tak wekapikaptei jo'i ma.

¹⁹ Imëneju ijodiat ğu bit omujujum kapik am. Wukpiwatpin ma õn kapikpiğ. Imënpit wukpiwat pin ma dak õn soat peam kapikpiğ kawën idipat muwënuwën adeayũ mutabut am Jesus Cristo kay. ²⁰ Imënpuye Moisés ekawën tağ acã ğu õn jekukum Jesus Cristo ekawën tağ tak õn jekukum. Judeuyũ parakpe kawën idipat muwënuwën pima bit, ixeyũ buxim õn tak Moisés ekawën tağ jekukum ixeyũ mubu'unap puxim Jesus ekawën kay. Judeuyũ parakpe õn imuwënuwën pima, ixeyũ ekukuap puxim õn tak jekukum ixeyũ mutabut am Jesus Cristo kay. ²¹ Imënpuxim õn Judeu'ũmayũ parakpe bima, ixeyũ buxim õn tak Moisés ekawën tağ ğu jekukum ixeyũ mutabut am Jesus Cristo kay. Cristo ekawën tağ õn jekukum. Imënpuye Deus ekawën kay dak kũyjobit õn. ²² Itabutbũcayũ parakpe bima, ixeyũ ekukuap puxim õn tak jekukum ixeyũ buywat am biğ ma itabut am Jesus kay. Soat em oxeacat ekukuap puxim õn tak jekukum ixeyũ mutabut am Jesus Cristo kay. Soan õn e'em warara'acat mutabut am cekay.

²³ Imën ma õn jekukum kawën idipat muwën ãm soat pe ijodiat pe. Õn kawën idipat muwënuwën pima, Deus xipacan e'em wa'ļjojomayũ beam, owebeam tak. ²⁴ Adeayũ jedaudauap tağ daudaum cĩcã. Pũğ ma bit jabeatup

pupum—koam yajēm'ibit acā—jeburewūn podi ma iwūncaat acā. Wuyedauap puxim wuyju dak jekukum Jesus Cristo ekawēn taḡ jekukum pima. Cekawēn taḡ cuy epeku ixe be “Cūḡ ma juk adi epekuku” i'e am eywebe. Ixe be eywebe imēn i'e buje, jabeatup o'tupu'iat cokcokap podi ma eycokcok epesop. ²⁵ Jedaudau'ukat soat kabia ma jewemuwūncacan iwūnca jedau am i'e am. Soat em jewemuwūncacan ip jabeatup pu pin cīcā buye. Iḡodup ade kabia ḡu tuptip e'em—pūḡ kabia ma. Dao ma dupkarawraw. Jesus Cristo ekawēn taḡ jekukum pima bit, pūḡ kabia ḡu acesop Deus xe—soat kabia ma. ²⁶ Cūḡ ma jedaudaum jedaudauapu'abi kay ma jedaudau'ukat. Cūḡ ma jedaudaum warēmtaḡ ma jedauap puxim. Ixe buxim ōn tak cūḡ ma weku pin. Jesus Cristo ekawēn taḡ weku pin warēmtaḡ ma wekuap puxim. Warara'acat mureure'ukat puxim tak ōn. Warara'acat muy'at ojuy bima te'e ḡu ip jewemureurem ip—pipim ma. Imēnpuxim owebe dak te'e ḡu Jesus Cristo ekawēn taḡ wekuap.

²⁷ — Jesus Cristo ekawēn taḡ cuy epeku — i juk adi ocece warara'acat pe.

Imēnpuye owebe ikērēat muḡē buje, kuka osūsūn oce soat xe, wekawēn o'jojjo'iyū xe. Imēnpuye ōn ikērēat muḡē pin pima, waḡuydaḡ ḡu oce. Waḡuymubu'u'un cīcā ōn ikērēat muḡēap puxim, Jesus owebe “Ekērē oxe” i'eap puxim.

10

¹ Imēnpuye ḡebum cuy epesop wuydobuyū'ūm'ūm kay, okitpitpiyū—Moisés ebekitkiyū'ūm'ūm kay. Uk'a'ūmat taḡ jekukum pima kabikerereat soat pe ixeyū be e mubapukpuḡ oeku. Soat ixeyū iodi o'timudek tibogaṭi. Tipakpukati i iḡodi butet osunuy. ² Kabikerereat cocom pima, timudekdeḡ pima dak, soat ip kūyjobit osodop Moisés a'ō kay.

— Kūyjobin acesop a'ō kay — io'e ip Moisés pe.

Imēnpuxim:

— Kūyjobin acesop a'ō kay — i wuyju e'em Jesus pe wuymubatisasan pima.

³ Soat ip kabi bewiat o'om osodopdop jexan uk'a'ūmat pe. Maná o'om osodopdop ip. ⁴ Soat ip kabi bewiat kōnkōn osodopdop. Tikōnkōn osodopdop ip Cristo idibi o'timujēm puye. Cristo a'ōbi wita'a bewi Moisés o'timujēm ixeyū eim. Imēnpuye:

— Wita'a jekukum wuyweju — io'e ip Cristo muwēnuwēn, Cristo ixeyū eju oeku buye.

⁵ Deus mucokcoḡ ḡu ip osodop ade ixeyū'in. Imēnpuye Deus itakoma o'e cekay ip. Deus a'ōbi ip oe'ū'ū uk'a'ūmat taḡ. O'jokotkot ip uk'a'ūmat pe.

⁶ Deus pit imēn ixeyū o'jukukuk wuymukūyjo am wuywebe ikērēat mujurūḡap puxim. Ixeyū ma itabikuku osodop ikērēat kay. Wuyju bit cuy wuyetabikukum ḡu ajop. ⁷ Oibu'un ip Deus kay. Deusbaroyū kay o'e ip—jemumuḡē kay. O'jekōnkōn ip deusbaroyū wap peta muḡēḡēm “Ocetabut eykay” i'e am cebe ip. Imēn e'em Deus ekawēntup:

O'jekōnkōn ip deusbaroyū wap, o'tikōnkōn tak ip, i. O'jeda'i'i'in tak ip cewap, i.

Wuyju bit cuy wuyetabun ḡu ajop jewexe deus'iaiyū kay. ⁸ Ixeyū ma o'jepopo warara'acat tayxi eju, warara'acat itop eju dak. Imēnpuye pūḡ kabia be ade oap ip ixeyū'in, 23,000 ma oap ip pūḡ kabia be. Wuyju bit cuy acepo ḡu warara'acat tayxi eju, warara'acat itop eju dak—pūḡ em tak ka'ūma. ⁹ Ixeyū ma jemamama'uk cīcā oekuku Deus pe. Deus o'jobuyxijo ip itabotaidabotbot paxi wuykay iam.

— Deus ipiat supi'ajoat ḡu aco'i wuywebe ikērēat mujurūḡrūḡ ma'ḡu wuyju — io'e ip te'e ma.

Ikērēat o'ḡujurūḡrūḡ ip. Imēnpuye Deus puybu o'subumudot ixeyū kay tūypiatpu. Ade o'joa ixeyū'in. Ade oap ip puybu nuy pibun. Wuyju bit cuy wuykukukat ajobuyxijo ḡu. ¹⁰ O'jemāmā ip Deus pe. Imēnpuye Deus jekawēn tojotjot'ukat o'ḡudot adeayū aoka am ixeyū'in. Deus xewiat ixeyū o'yaoka. Oe'ū'ū ip. Wuyju bit cuy acemāmā ḡu Deus pe.

¹¹ Soat iboam pit o'jebapuk wuydobuyū'ūm'ūm pe wuymukūyjo am. Apēn Deus ipiat o'supi'ajojoat cebe ip kūyjobit'ūm pima iap ibararak opop Deus ekawēntup pe. Iboaptup co buje, ixeyū'ūm'ūm ekukuap puxim ḡu juy ajeku. Gaxīn ma soat i'ūm. Imēnpuye ixeyū'ūm'ūm ekukuap puxim ḡu juy ajeku.

¹² Imēnpuye:

— Ocejū bit ikērēat oceḡujurūḡ ḡu ocebaca buye — i'ūmḡu juy ace. — Ocebuywan cuy eḡuy ocewebe ikērēat mujurūḡap puxim — i acā juy ace Deus pe.

¹³ Warara'acat ikērēat muḡēat ojuy du eywebe? Soat ijodiat pe ikērēat muḡēat ojuy ip. Deus pit soat em ja'ō daḡ e'em. Wuybaca'ūm pima, Deus wuybuywanwan. Wuybuywatwan jeenuy wuywebe ikērēat mujurūḡap puxim.

¹⁴ Imēneju, okitpitpiyū, deusbaroyū buxixim cuy epewatwat. ¹⁵ Eyaḡuysat kuy oxe. Wekawēn puyxijom cuy epe'e cedaḡ paxi Paulo e'em iam. ¹⁶ Gebum cuy epesop Jesus Cristo e'ūap kay wuyeḡebuapti kōn puje. Cristo e'ūap kay wuyeḡebuapti kōn puje: — Bay, ēn xipat cīcā — i juy ace. Wuyju ḡebum Cristo'ūm toy kay, apēn Cristo wuymuisusunap kay dak. Pāo'a o buje, Cristo'ūm jebit kay wuyju ḡebum, apēn Cristo wuymuisusun oe'ū wuywebeam puye iap kay dak.

17 Pũğ'a bewi ma wuyju ya'o'om Cristo e'ũap kay ġebum am, ade ma'ġu wuyju. Pũğat jebit puxim wuyju, pũğat kay wuyju ġebum puye.

18 Ġebum cuy epesop Judeuyũ kay. Ixeyũ epaĩyũ Deus wap o'ġupik ip iat epoyat o'om. Ibiat o'om pima ġebum ip wuyju Deus ebekitkiyũ iap kay. 19 Deusbaroyũ bit kake ġu. Eyetaybit iboam. Őn tak wetaybit iboam. Ka'ũmaap ma deusbaroyũ bit.

— Ixeyũ wap oceju puybit ěn mōġmōġ ixeyũ xatěn — i'e'em te'e ma deusbaroyũ kayayũ bit.

20 Deusbaroyũ wap iěn mōġ puje Deus pe ġu ma ip iũmũm—ibiōġbuk kěrěat pe acã, ibiōġbuk kěrěayũ kukat ebekitkiyũ ip puye. Obu'u jĩã eywebe ibiōġbuk kěrěayũ babim eyeku am. 21 Jesus e'ũap kay wuyeġebuapti kōn puje, wuyju Deus ebekitkiyũ iap kay wuyju ġebum. Iměnpuye iba'ore wuywebe deusbaroyũ wap timōġ'ibiti kōn ãm ibiōġbuk kěrěayũ kukat a'ōbi. Wuykukukat Jesus e'ũap kay wuyeġebuap'a o buje, wuyju Deus ebekitkiyũ iap kay wuyju ġebum. Iměnpuye iba'ore wuywebe deusbaroyũ wap iěnmōġ'ibitěn o am ibiōġbuk kěrěayũ kukat a'ōbi. 22 Wuybu'u wuykukukat mutaek am. Cěm ġu du? Wuykukukat podi ma wuya'ōbaca i'e'em pima, kuka ibiōġbuk kěrěayũ kukat kadiayũm ace'e. Ibiōġbuk kěrěayũ kukat kadiayũ bima bit, kuka itaek o'e wuykukukat. Itaek pima, xipat ġu kuka o'e wuywebeam.

23 — Cristo ebekitkit oceju. Iměnpuye soan oce'e but — i napa ma e'em pũġpũğayũ.

— Soat ġu bit xipat wuywebeam — i Őn pit e'em.

— Soan oce'e but — i napa ma e'em ip.

— Te'e ma kuka pũġpũğ pit ajukuk — i Őn pit e'em.

24 Cũğ ġu wuywebe xipan jewewekuk am warara'acat kay ak'arit'i'ũm pima. Warara'acat tak cuy xipan ajukuk. 25-26 Iměn e'em Deus ekawěntup: Deus ipi kukukat ipi dağacat kukukat tak, i.

Iměneju ka'ũma ma i'opiat eywebe. Soatěn cuy epejat eyxatěn teidada'ukat xewi.

— Ite ěn tu deusbaroyũ wap i'enmōġ'ibit'en? — i'ũmġu juy epe'e iěn pum pima.

27 Jeweju jekōn ãm Jesus kay itabut'ũmat pe eynomuwã buje, epeju juy eyju pin pima. Ajo o'ġũm ip iat ěn cuy epesuěn'o.

— Ite ěn tu deusbaroyũ wap iěnmōġ'ibitěn? — i'ũmġu juy epe'e eynomuwãat pe.

28-29 Itabutbũcat pe “ite ěn deusbaroyũ wap iěnmōġ'ibitěn” i'e buje bit cuy epesuěn'o ġu ixu muġuycũğap puxim. Xipat eywebe ma ite ěn o am. Itabutbũcat xe bit xipat ġu ite ěn o

am. Ite ên o'ũm pima bit, xipat je'e ixe xe, exe dak. Ka'ũma ma i'guycũg je'e. Soat eycokcok werep ma epe'e.

Warara'acat pit aco'i je'e:

— Apēnpuye dak ite ên osuēn'o ġu warara'acat xe cũg'ũm puye? Cũg ma oxe bit iboap — i. ³⁰— Iēn om pima òn e'em Deus pe “Bay, ên xipat,” i — i aco'i je'e owebe. — Apēnpuye dak warara'acat kuka o'e owebe, “Cũg ġu ewebe ite ên o am,” i? — i aco'i je'e owebe.

³¹ Cũg ma juy epeku soat em warara'acat pe “Deus idip cĩcã, ya'òbaca jĩjã” i'e am. Cũg ma juy epeku jekõnkõn pima, tikõnkõn pima dak, soan e'em pima dak. ³² Cũg ma juy epeku Judeuyũ etabutpe, Judeu'ũmayũ etabutpe dak, Deus kay itabucayũ etabutpe dak. Cũg ma juy epeku warara'acat mubu'unap puxim Jesus Cristo kay. ³³ Wekukuap puxim cuy epeku. Warara'acat mucokcok pinap kuğ òn jekukum soat em. Ajo xipat kuka o'e owebeam iap kay ġu òn ġebum—ajo xipat kuka o'e warara'acat peam iap kay acã. Imēn òn jekukum Deus pe warara'acat taxiġoap ojuy.

11

1 Cristo ekukuap puxim òn tak jekukum. Imēnpuye wekukuap puxim cuy epeku.

2 Soat kabia eyju ġebum okay. Apēn cuk adi òn eymutaybit-binap tağ tak eyju jekukum—soat tağ.

— Xipat cĩcã eyju oxe — i òn e'em eywebe.

3 Imēnpit waram jeymukũyjo òn. Ağokatkat jetayxi kukat. Cristo soat ağokatkayũ kukat. Deus Cristo kukat. 4 Imēneju ağokatkat cuy jewajuy ġu pağõm jebureyũ parakpe Deus eju kawēnwēn pima, Deus ekawēn muwēnuwēn warara'acat pe bima dak. Jewajuy buje bit ibuyxim ġu kuka Cristo kuğ o'e.

5 Ayacat pit cuy jewajuy jeenuy jebureyũ parakpe Deus eju kawēnwēn pima, Deus ekawēn muwēnuwēn warara'acat pe bima dak. Jewajuy'ũm pima bit, ibuyxim ġu kuka jektop kuğ o'e. Ayacat yajuy'ũmat pit yakoekeoat puxim yasũsũn.

6 Imēnpuye ayacat jewajuy'ũm pima, epeyadaptakat cuy. Wuywebe ayacat isũsũn jakoean, jadaptakacan tak. Imēnpuye juy yajuyjuy jeedop ip pağõm jesũsũnap puxim. 7 Imēntak ağokatkat pit cuy jewajuyjuy ġu, Deus jejo'ian o'ğugē buye jedipap kuğ o'ğugē buye. Deus ağokatkat o'ğugē ja'õ dağ ceku am. Ayacat pit o'ğugē jektop a'õ dağ ceku am. 8 Deus ağokatkat muğēm pima ayacat pewi ġu o'ju'uk. Ayacat muğēm pima bit, ağokatkat pewi o'ju'uk. 9 Ağokatkat o'ğugē ayacat puye ġu. Ayacat pit o'ğugē ağokatkat puye. 10 Imēneju itabucayũ awerom, pima aoyũ juy jaekabek kuğ jeedop ip Deus ekawēn tojtjot'ukayũ wuyġojom puye. Jaekabek kuğ

cuy jeedop ip jektop a'õ kay kũyjobicap mubapuk am soat pe. ¹¹ Wuykukukat Jesus kay wuyetabut puje bit, wuyagepũg ğu wuyju jekukum—ayacat, aġokatkat tak. Jewemukũyjojom tak wuyju, jewebuywatwan tak. ¹² Aġokatkat a'õxa bewi Deus ayacat o'ju'uk. Ayacat uk pewi ġasũ bit aġokatkat kapkam. Deus xewiat pit soat kake.

¹³ Cedaġ tu eyxe ayacat pe jaekabek kuġ'ũma kawẽn ãm Deus eju warara'acat parakpe? Cedaġ ğu! ¹⁴ Wuyukpiwatpin ma wuyetaybit xipat ğu aġokatkat pe yadaperean am iam. Aġokatkat yadaperen pima bit, jewemubuyxi'ũm'ũm. ¹⁵ Ayacat pit idip cĩcã wuyxe soat xe yadaperen pima. Yadaperenat yaekabekat co'ĩ.

¹⁶ — Cedaġ ğu ayacat peam pit kawẽn ãm Deus eju yajuy'ũm pima — i õn e'em.

Imẽn e'em soat itabucayũ dak—soat kaka daġayũ. Imẽn tak cuy oce'e soat pe oca'õxik pinat pe.

¹⁷ — Cũġ ma eyju je'awerorom — i'ũmġu õn pit e'em eywebe. Awerom pima eyju jewebuywatwan ğu big ma eyetabut am Jesus kay—jewemubu'u'un acã. Imẽġap xipat ğu! Jey-mukũyjo õn cũġ ma eye'awero am.

¹⁸ — Awerom pima jewa'õxixiġ ip Corinto ka watwat, Jesus kay itabucayũ, pũġ kadi ğu ip puye — i'e'em owebe pũġpũġayũ.

Icẽm xe'e ixeyũ e'em?

¹⁹ — Wuyju pũġpũġ kadiayũ bima, ibapuk e'em soat xe abuyũ wuy'in cũġ ma jekukum iap, abuyũ cũġ ğu iap tak — i te'e ma eyju e'em.

Xipat ğu wuyju Deus xe pũġpũġ kadiayũ bima. ²⁰ Eyju je'awerorom wuykukukat e'ũap kay jeġebu am ğu—jekõn ãm acã. ²¹ Jekõn pima, soat eyju eyukpiwatpin ma jekõnkõn cĩcã. Imẽnpuye koap ajẽm'ibit jekõnkõn cĩcã jebureyũ wiwim'ũma. Kanomũm yajẽm'ibit pit jekõnkõn ğu. Ire mabuk ip e'em wara'acat ibeġbeġ pima, wara'acat ika'o bima dak. ²² Apẽntak oce eywebe imẽn eyju je'awerorom pima?

— Cũġ ma eyju je'awerorom — i du oce eywebe? Ka'ũma! — Cũġ'ũma — i acã oce.

Eyre bima, eyduk'a be ma juy epeyekõn. Deus eju kawẽnwẽnap'a be bit warẽmtaġ ğu juy epeyekõn. Ibubut'ũmat musũsũm ğu juy epesop iġo'a be. Cũġ ğu oxe eyju je'awerorom.

²³ — We'ũap kay eyeġebu am cuy epeyekõn eyeweweju — i juk o'e wuykukukat Jesus owebe.

Apẽn ixẽ o'e owebe iam cuk õn eymutaybitbin. Jekay itako-maayũ be jeũm pimaap exima be pão'a o'yabu.

²⁴ — Bay, ěn xipat cĩcã — io'e Deus pe.

Pão'a o'yadakat. Gebuje:

— Korosa be obamupaya ip iap kay juy epegebu ibeat'a o buje — io'e jebekitkiyū be. — Oje'ū eywebeam — io'e cebe ip. — Pão'a juy epeya'o we'ūap kay eyegebu am — io'e.

²⁵ Imēnpuxim kopo dak o'jat jekōn epere buje ip.

— Deus kawēn iisuat guwēn ipi juayū be oje'ū buye, odoymukereren puye — io'e wuykukukat. — Odoymukererenap kay juy epeyegebu uva'abidi kōn puje — io'e. — Tikōn puje, we'ūap kay juy epeyegebu — io'e.

Imēn wuykukukat o'e owebe kuy bima. ²⁶ Imēneju ibeat'a o'om wuyju. Ibeat'a o buje, wuykukukat oe'ū wuywebeam iap muwēnuwēn wuyju soat pe, ibeati kōn puje dak. Imēn cuy epeyekōnkōn waram wuykukukat ajēmap wiwim pima.

²⁷ Imēneju Deus ipiat supi'ajoat wuywebe warēmtaḡ ma i'o buje. Warēmtaḡ ma wuykukukat e'ūap kay wuyegebuap'a o buje kuka ce'ūap ajomuymuy, warēmtaḡ ma ce'ūap kay wuyegebuapti kōn puje dak. ²⁸ Imēnpuye:

— Cedaḡ tu ōn jekukum Deus xe? — i juy ace wuywebe ma pāo'a o awap, uva'abidi kōn awap tak.

Cedaḡ ma jekukum pima acā kuka aya'o. Atikōn tak kuka. Warēmtaḡ jekukum pima bit, kuka aya'o ḡu, atikōn ḡu dak kuka. ²⁹ Apēḡām korosa be wuykukukat oe'ū iam eyetaybit'ūm pima juy epeya'o ḡu wuyegebuap'a. Epetikōn ḡu dak cuy wuyegebuapti. Eyetaybit'ūma ya'o buje, eyukpiwat epe'e Deus xe. Imēnpuye ipiat supi'ajoat eywebe. ³⁰ Ade ey'in warēmtaḡ ma o'ya'o'o. Imēnpuye ip iwātaxipipe o'e. Ibaça ḡu ip o'e. Pūḡpūḡ oe'ū'ū kuy. ³¹ Ya'om pima:

— Ikērēat kuḡ tu ōn exe? — i juy ace Deus pe. Ikērēat kuḡ pima, iboap cuy aḡuwēn ixē be i'uk am wuywebewi. I'uk puje:

— Ikērēat kuḡ eyju oxē" i'ūmḡu je'e wuywebe. Ipiat tak supi'ajoat ḡu wuywebe.

³² — Ikērēat kuḡ eyju oxē — i'e'em Deus wuywebe ikērēat epereap ojuy.

Ipiatpi'ajojoan tak wuywebe wuymukūyjo am waram wuywebe ikērēat kukap puxim. Ixe imēn wuymukūyjojom ipiat'ajojoap kay wuymujuap puxim kūyjobit'ūmayū eju.

³³ Imēneju, okitpitpiyū, eybureyū ajēmap puk cuy epejowiwi. Wuykukukat e'ūap kay wuyegebuap'a o am awerom pima, soat ajēm puje juy epeya'o. ³⁴ Abu ire mabuk iat cuy jeduk'a be ma jekōn. Imēn'ūm pima Deus ipiat supi'ajoat eywebe awerom pima. Wara'an cuk adi epeyekawēn owebeaptup pe—kuyatup pe. Eykay oajēm puje bit iboam ōn jeymukūyjo.

12

¹ Okitpitpiyū, “Ajo ūmūm wuywebe Deus biōḡbuk?” i juk epe'e owebe kuyatup pe eyemudupmubararaktup pe. Iboam ōn jeymutaybin. ² Jesus kay eyetabut'ūm pima wara'at kaykaykay ma eyetabut epesop—jewexe deusyū kay—adeayū kay. Pūḡ tak ixeyū'in cede ba'ore ma deusparoyū. Soat em eymuḡuykukuku'uk ip osodop. ³ Gasū bit “Deus a'ōbi oceju e'em” i'e'e'ukayū jojom eyju. Deus biōḡbuk a'ōbi e'e'ukat e'em ḡu:

— Jesus wūy ma jeenuy Deus wi ipiat'ajojom — i.

Iba'ore cebe Jesus muymuy am. Deus biōḡbuk kukat acā icēmān e'em:

— Jesus acā ocekekukat — i.

Warara'acat pe bit iba'ore imēn i'e am. Iboam eyetaybit pima eyetaybit tak abuyū Deus a'ōbi e'em iam, abuyū napa ma e'em iam tak.

⁴ Ade ma Deus biōḡbuk emumuūm omuy. Pūḡ pit iūmūm wuywebe—Deus biōḡbuk acā. ⁵ Deus peam kapik put wuywebe wara'at taḡtaḡtaḡ ma'ḡu wuyju kapikpiḡ. Pūḡ peam pit wuyju kapikpiḡ—wuykukukat peam acā. ⁶ Soat wuyju wuyetaybit kapik am warēmtaksuḡ taḡ ma Deus peam. Pūḡ pit wuymutaybitbin wuyekapik am—Deus acā. Ixe be wuymutaybin'ūm pima bit kuka wuyetaybit ḡu. ⁷ Deus ma ja'ōbacaap ūmūm soat pe wuywebe wuymutaybit am obiōḡbuk omuy eywebe iam. Soat wuykitpitpiyū buywat am iūmūm wuywebe—warara'acat itabucat puywat am. ⁸ Imēn Deus biōḡbuk ja'ōbacaap ūmūm pūḡpūḡayū be kawēn icēmat muwēn ām. Deus ekawēn warara'acat mutaybit am ja'ōbacaap ūmūm warara'acat pe. ⁹ Jesus kay itabut cīcāam ja'ōbacaap ūmūm warara'acat pe. Iwātaxipipiyū mu'ada'ada am ja'ōbacaap ūmūm warara'acat pe. ¹⁰ Wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuk am ja'ōbacaap ūmūm warara'acat pe. Deus ekawēn muwēnuwēn ām ja'ōbacaap ūmūm warara'acat pe. Warara'acat pe ja'ōbacaap ūmūm ixeyū be itaybit am abuyū jekukum Deus biōḡbuk a'ōbi iam, abuyū ja'ōbi ma jekukum iam tak. Warara'acat pe ja'ōbacaap ūmūm ixeyū be ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn ām. Warara'acat pe ja'ōbacaap ūmūm ixeyū be ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn'ukat ekawēn muwēn ām wuya'ōm ma. ¹¹ Ade ma ibiōḡbuk xipacat emumuūm. Pūḡ ma bit ibiōḡbuk xipacat iūmūmat. Jekpiwatpin ma ja'ōbacaap ūmūm wuywebe.

¹² Pūḡ ma wuyjebit. Ade bit opop wuyjebit pe. Wuyjebit puxim Cristo kay itabucayū dak ade. Pūḡat puxim pit wuyju. ¹³ Adeayū itabut Jesus Cristo kay. Judeuyū itabut cekay, Judeu'ūmayū dak. Tei'ūm kapikpik'ukayū itabut cekay, tei-hem kapikpik'ukayū dak. Soat ip itabut cekay. Deus biōḡbuk

kuy juk wuyuwexat Cristo jebit puximayũm pũğan. Deus a'õbacaap kuğ wuyju ibiõğbuk nuynuy wuywebe buye.

¹⁴ Soat wuyjebit tağat pit jekapikap kuğ. Pũğ ğu opop wuyjebit pe—ade ma—wuyeta, wuyei, wuyba, wuybu. Pũğ ma wuyjebit pit. Imēnpuxim soat itabucayũ jekapikap kuğ. Pũğat a'õbi bit wuyju kapikpiğ. ¹⁵ Wuyjebit tağat pit jemāmāmām ğu Deus pe. “Wuyjuyũ jebit tağat ğu õn ibu ğu buye” i'e but ma'ğu wuyei be. Wuyjebit tağ ma'ğu nuynuy. ¹⁶ “Wuyjuyũ jebit tağat ğu õn, ita ğu buye” i'e but ma'ğu wuyğuybu be. Wuyjebit tağ ma'ğu nuynuy. Jemāmāmām ğu Deus pe wuyjebit tağat. Icockok jekapikap kuğ. ¹⁷ Wuyjebit wuyeta acã bima, kuka acekũyjo ğu. Wuyjebit wuyğuybu acã bima, kuka ajoyõn ğu. ¹⁸ Imēnpit Deus pũğ ğu o'jomuy wuyjebit pe. Ade ma o'jomuy. Wuybu o'subumuy. Wuyeta o'sutamuy. Wuyba o'subamuy. Wuydao o'taomuy. Jekpiwatpi ma o'jomuy soat. ¹⁹ Pũğ ma o'jomuy bima bit, wuyjebitbet ğu kuka adi ace. ²⁰ Imēneju ade ma opop wuyjebit pe. Pũğ ma wuyjebit pit. Wuyjebit tağat pũğ tağ ma e'em, ade ma'ğu cebe. Imēnpuxim wuyju dak pũğ tağ cuy ajeku pũğat kay wuyetabut puye—Jesus Cristo kay. Pũğ tağ cuy ajeku Deus biõğbuk omuy soat pe wuywebe buye.

²¹ Ajo omuy te'e ma wuyjebit pe? Ka'ũma ma. Soat jekapikap kuğ wuyjebit tağat. Jecoatcoan wuyju wuyetam. Cũğcũğ wuyju wuyeim. Kapikpiğ wuyju wuybum. Jewebuywatwan soat wuyjebit tağat. Imēnpuxim wuyju dak cuy acejewebuywan, Jesus Cristo kay wuyetabut puye. ²² Imēn ma Deus wuyjebit o'ğugẽ. Pũğpũğ wuyjebit tağat ibaca ğu wuyxe. Imēnpit ixeyũ dak ka'ũmğu bima bit, kuka adi aje'ũ. ²³ Imēntak pũğpũğ wuyjebit tağat idip ğu wuyxe. Imēnpit xipan wuyju ikuğ. Wuysũsũn pũğpũğ wuyjebit tağat ajuy'ũmãm. Imēnpit xipan wuyju ikuğ. ²⁴ Xipan'ũm'ũm ma wuyju idipat kuğ—wuyjebit tağat kuğ. Wuysũsũn wuyju e'em pũğpũğ wuyjebit tağat kuğ. Deus pit isũsũn ğu wuykuğ. Soat ma o'ğugẽ wuyjebit tağan. Imēnpuye juy soat ajukuk xipan wuyjebit tağat wuysũsũn ma'ğu ikuğ. ²⁵ Wara'at tağtağtağ ğu wuyjebit e'em—pũğ tağ ma. Soat wuyjebit tağat pũğ tağ ma e'em. Imēnpuxim wuyju dak wara'at tağtağtağ ğu juy ajeku—pũğ tağ ma. ²⁶ Pũğ pe ma'ğu ipiat pima, soat wuyjebit tağat itaybit jopku ipi iam. Pũğ ma wuyjebit tağat xipat pima dak, soat wuyjebit tağat itaybit jopku xipat iam. Cristo kay itabucayũ wuyjebit puxim. Wuybure ipiat'ajojom pima, soat kuka wuyğuycũğ ace cekay. Warara'acat wuybure awẽğmudim pima dak, soat kuka wuycockok ace cekay, wuybure kay.

²⁷ Imēneju Deus ade ma o'jomuy wuyjebit pe. Jekpiwatpi ma o'jomuy. Imēntak wuyju Jesus Cristo jebit puxim. Soat

wuyju ijebit tağat puxim. ²⁸ Imēnpuye Deus soat jekpot kay itabucayū o'jomuy jekitpitpiyū buywat am. Koap pima:

— Wemumujuyūm epesop — i juk adi o'e pūğpūğayū be.

Gebuje:

— Soat kaka dağ cuy epeju wekawēn muwēnuwēn ām — i juk adi o'e warara'acayū be.

Gebuje:

— Jesus kay itabucayū juy epeğutaybitbin — i juk adi o'e warara'acayū be.

— Eywebe i'e ba'oreat cuy epeğubapukpukpuk wa'ōbi — i'e'em warara'acayū be. — Iwātaxipipiyū juy epeğū'ada'ada — i'e'em warara'acayū be. — Eykitpitpiyū buywatwan cuy epesop Jesus kay ibu'uap puxim — i'e'em warara'acayū be. — Eybureyū kukukayūm cuy epesop — i'e'em warara'acayū be. — Ya'ōba'arēmat'a'ōm cuy epeyekawēnwēn — i'e'em warara'acayū be.

²⁹ Soat ġu ip Deus emumujuyū—pūğpūğ ā. Soat ġu ip Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū—pūğpūğ ā. Soat ġu ip itabucat mutaybitbin'ukayū—pūğpūğ ā. Soat pe ġu Deus ja'ōbacaap ūmūm wuywebe i'e ba'oreat mubapuk am—pūğpūğ pe acā. ³⁰ Soat pe ġu ja'ōbacaap o'ğūm iwātaxipipiyū mu'ada am—pūğpūğ pe ma. Soat pe ġu ja'ōbacaap o'ğūm ya'oba'arēmat'a'ōm kawēn ām—pūğpūğ pe ma. Soat pe ġu ja'ōbacaap o'ğūm ya'oba'arēmat'a'ōm kawēnuwēn'ukat ekawēn muwēn ām wuya'ōm—pūğpūğ pe ma. ³¹ Eyju bit eyetabikukum cuy epesop Deus emumuūm kay—xipat cīcāat kay.

Ajo soat podi ma xipat iam pit ōn jeymutaybin.

13

¹ Wuyetaybit kuka ajop kawēn ām warara'acat'a'ōm, Deus ekawēn tojtjt'ukat a'ōm tak. Wuyxe warara'acat ikukpin'ūm pima bit, te'e ma kuka wuyetaybit ajop warara'acat a'ōm, Deus ekawēn tojtjt'ukat a'ōm tak. Wuyxe ikukpin'ūm pima, wuya'ōkarey acā kuka ace Deus xe—tamaraka'a muydedeap puxim. ² Ixe a'ōbi Deus ekawēn kuka ağuwēn. Wuyetaybit kuka ajop ajom soat ijodiat itaybit iam. Wuyetaybit kuka ajop ajo iba'arēm warara'acat xe iam tak. Co'a yamuwede but kuka o'e wuywebe wuyetabut cīcā buye. Imēnpit wuyxe warara'acat ikukpin'ūm pima, ka'ūma ma kuka ace Deus xe. ³ Soat kuka ace itabut'ūmayū be wuymupikan wuyetabucap mubapuk am soat pe. Imēnpit wuyxe warara'acat ikukpin'ūm pima, te'e ma kuka acemupikat, te'e ma dak kuka ağūm wuybubut ikuğ'ūmayū be.

⁴ Wuyxe warara'acat ikukpin pima bit, wuyukpicegēm ġu kuka ajop cekay ip; xipacat tak kuka aġūmgūm cebe ip; wuyetabutkarey ġu dak kuka ajop cekay ip; yoboġan pin ġu dak kuka ajop; — Warara'acat podi ma oca'ōbuyxi — i'ūmgū dak kuka ace; ⁵⁻⁶ warēmtaġ ġu dak kuka ajeku—cedaġ ma; jewekay acā ġu dak kuka ajop ġebum—warara'acat kay dak; dao ġu dak kuka wuyetakomām ajop; warēmtaġ ġu dak kuka warara'acat ajukuk—cedaġ ma; ġebum ġu dak kuka ajop apēn warara'acat cuk adi ikērēm wuykukiap kay; wuyġuycūġcūġ tak kuka ajop ikērēat mujurūġrūġ ip iap kay; wuycokcoġ tak kuka ajop cūġ ma jekukum ip iap kay.

⁷ Wuyxe warara'acat ikukpin pima, wuybu'um ġu dak kuka ajop warara'acat kay; — Soat ma i'e but Deus xe — i dak kuka acece soat em; warara'acat idipan e'eap wiwim tak kuka ajop; wuyukpicegēm ġu dak kuka warara'acat ajukuk.

⁸ Wuyxe warara'acat ikukpin ijodi bima, soat em ma dak ikukpin jeedop ip wuyxe. Wuyxe ikukpin ip iap i'ūm'ēm ġu. Darem ma bit ip kawēnwēn Deus a'ōbi kawēnwēn'ukayū. Ijodi bima acā. Darem ma dak ip kawēnwēn ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn'ukayū. Ijodi bima acā. Itaybitbūcayū dak omuy ijodi bima acā. ⁹ Soan ġu wuyetaybit ġasū—yopīt ma. Soat ġu dak wuyju imuwēnuwēn Deus biōġbuk a'ōbi—yopīt ma. ¹⁰ Deus xe bima bit, ka'ūmgū je'e itaybitbūcayū. Soan ma wuyetaybit acesop. Yopīt ma imuwēnuwēn'ukayū dak ka'ūmgū je'e. Soat ma aceġuwēnuwēn.

¹¹ Bekin pima bekitkit ekawēnap puxim cuk adi oġuy; bekitkit aġuy buxim tak; bekitkit ekukuap puxim tak. Aġokatkan ġasū bit oce. Bekitkit puxim wekukuap pit cuk ocepere.

¹² ġasū wuyetaybitbūt ma Deus e'eam. Waroa itabidiġ peat cocoap puxim wuyetaybitbūt ā ixem. Ixe xe bima bit, jewejom ace'e. ġasū wuyetaybitbūt ma ixem. Ixe bit itaybit cīcā wuyjum. ġuyjom pit wuyetaybit ace'e ixem apēn ixe itaybit wuyjum iap co'i.

¹³ Wuyetabut Deus kay. Ixe xe wuydopap wiwim tak wuyju. Warara'acat tak ikukpin cīcā wuyxe. Deus xe xipat cīcā wuyetabut pima, ixe xe wuydopap wiwim pima dak. Wuyxe warara'acat ikukpin pima bit, ibodi ma xipat cexe.

14

¹ Xipan warara'acat kukam cuy epejokuda. Soan cuy epe'e Deus biōġbuk emumuūm pu am. Cekawēn muwēnap pit warara'acat podi ma xipat. Imēnpuye:

— A'ōbacaap cuy eġūm owebe ekawēn muwēn ām — i juy epe'e cebe—Deus pe. ² Ya'ōba'arēmat a'ōm kawēnuwēn'ukat ma wuywebe ġu kawēnwēn—Deus pe acā, cekawēn pa'arēm wuyxe buye. Ibiōġbuk xipacat a'ōbi ixe ya'ōba'arēmat a'ōm

kawēnwēn. Icēmān ixe e'em. Warara'acat xe bit cekawēn pa'arēm. ³ Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat pit kawēnwēn soat peam wuywebeam. Ixe wuybuywatwan biḡ ma wuyetabut am. Wuypararaap mu'ūmu'ūm tak ixe. Wuyḡuycūḡap mukapkam tak ixe. ⁴ Ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn'ukat ma jewebuywatwan acā biḡ ma jetabut am Jesus kay. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat pit soat itabycayū buywatwan biḡ ma itabut am ip.

⁵ Ocokcoksū ma kuka oce Deus pe ja'ōbacaap ūm puje eywebe ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēn ām. Ocokcok cīcā ma bit kuka oce ixe be ja'ōbacaap ūm puje eywebe Deus ekawēn muwēn ām. Ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn'ukat xipan kapikpiḡ Deus peam. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat pit ixe bodi ma xipan kapikpiḡ cebeam. Te'e ma kuka o'jekawēn ya'ōba'arēmat'a'ōm wara'acat ceweju'ūm pima wuya'ōm cekawēn muwēn ām ce'awero'ibiyū be. Te'e ma kuka o'jekawēn ya'ōba'arēmat'a'ōm Jesus kay itabucat buywatwan'ūm puye. ⁶ Okitpitpiyū, eykay juy oajēm. Ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn pima bit, eybuywan ḡu kuka ōn, wekawēn pa'arēm eyxe buye. Apēn Deus cuk adi o'ḡuwēnuwēn owebe iap muwēn puje bit, kuka ōn eybuywan, apēn cuk adi ixe omutaybitbiniap muwēn puje dak. Deus biōḡbuk a'ōbi imuwēn puje dak, kuka ōn eybuywan, Deus ekawēn muwēn puje dak.

⁷ Wuya'ō'ē. Yamuydedeap tak ya'ō'ē ma. Tarekrek'uk'uk tak ya'ō'ē ma—flauta'uk tak ya'ō'ē ma, harpa'uk tak. Itaybit'ūmat cedaḡ'ūm yamuydedem pima bit, ajom i'eyū imuydedem i kuka o'e ip, warēmtaḡ ma yamuydedem puye. ⁸ Kededeḡ'uk kukat warēmtaḡ ma yukmuydedem pima bit, kuka o'jemuxipan ḡu ip sorarayū jeju am nopagōḡō ām. ⁹ Imēnpuxim ēn ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn pima, ekawēn cocoayū dak itaybit ḡu kuka o'e ip ekawēn, ya'ījōjom ma'ḡu ip. Kawēnwēn'ūma ēn ceweju ip iat puxim kuka o'e ip. ¹⁰ Pūḡ'ā'ō ḡu wuyju. Warēmtaksuḡ ma wuya'ō. Wuya'ōwarururu. Ibeat'a'ōm kawēnwēn'ukat xe bit ya'ōbapuk. ¹¹ Ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn'ukat pit wūyatka bewiat puxim oxe; ōn tak cexe wūyatka bewiat puxim ma. ¹² Deus biōḡbuk emumuūm kay jījā eyju kuy. Imēnpuye soat podi ma xipat cīcāat cuy epejoojuy cexewi. Ya'ōbacaap cuy epejoojuy warara'acat puywat am—Jesus kay itabucayū buywat am.

¹³ Imēnpuye ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnuwēn'ukat cuy jekawēn Deus eju.

—A'ōbacaap cuy eḡūm owebe apēn cuk adi oceciap muwēn ām wa'ījojo'ukat a'ōm tak — i juy je'e ip Deus pe.

¹⁴ Ōn ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn Deus eju bima, waḡuybi ḡu ōn kawēnwēn. Obiōḡbuk pe acā ōn kawēnwēn. ¹⁵ Imēnpuye

apên paxi oce? Obiôğbuk pe juy ocekawên Deus eju, wağuybi dak. Obiôğbuk pe juy ocebibododon tak, wağuybi dak. ¹⁶ “Bay, ên xipat cîcâ” i'e'em eyju eybiôğbuk pe acâ bima, “Xipat cîcâ ma” i'e'ba'ore kuka o'e eyweju je'aweroromayũ be, eyekawên cekawênpa'arêm cexe ip puye.

— Apên xe'e ite e'em? — i acâ kuka o'e ip.

¹⁷ Eya'ôdip cîcâ ma aco'i eybiôğbuk pe eyju kawênwên Deus eju. Imênpit eyweju je'aweroromayũ buywatwan ġu eyju.

¹⁸ Eyekawênap podi ma òn pit kawênwên ya'ôba'arêmat'a'ôm. Imênpuye:

— Ên xipat cîcâ oxe — i òn e'em Deus pe.

¹⁹ Warara'acat eju awerom pima bit cuy ya'ôba'arêmat'a'ôm ġu ocekawên. Soat ip wa'ïjoom iat'a'ôm acâ ocekawên ixeyũ mutaybit am. 10.000 palavra ya'ôba'arêmat'a'ôm wekawên puje, ka'ũma ma kuka itaybit o'e ip. 5 palavra ixeyũ a'ôm wekawên puje bit, kuka itaybit o'e ip. Imên kuka ip osubuywan.

²⁰ Okitpitpiyũ, yopît ma juy eyetaybin ikêrêat muğê âm bekitkit puxim. Bekitkit ağuy buxim ġu bit cuy epeyewağuyğuy—yaypanayũ ağuy buxim acâ. ²¹ Imên e'em Deus wuyawêwêap ekawêntup pe:

“Ocekawên puk ijodiat eju,” i'e'em wuykukukat, i.

“Ya'ôba'arêmat'a'ôm puk ocekawên ceweju ip—wũyatka watwat a'ôm,” i. “Imênpit wa'ïjo pin ġu juy je'e ip,” i.

Imên e'em iğodup.

²² Imên wuyju ya'ôba'arêmat'a'ôm kawênwên Deus soat podi ma ya'ôbaca i'e am itabucayũ be ġu—itabut'ũmayũ be acâ. Deus ekawên muwênuwên pit wuyju Deus soat podi ma ya'ôbaca i'e am itabut'ũmayũ be ġu—itabucayũ be acâ. ²³ Jesus kay itabucayũ e'awero buje, soat eyju aco'i ya'ôba'arêmat'a'ôm kawênwên. Gebuje itabut'ũmat aco'i jajêm eykay—o'ya'ïjojo ġu bukiat tak.

— Teyũku yadaodaoayũ — i aco'i je'e ip eyekawên cekawên pa'arêm cexe ip puye.

²⁴ Deus ekawên muwênuwên pima bit, itaybit je'e ip ikêrêat kuğ oceju iam—eyekawên co buje. Ya'ôba'arêmatã'ô o'ya'ïjojo ġu'ibit tak itaybit je'e iboam.

— Deus omuju juy ipiat'ajojoap kay ikêrêat kuğ òn cexe buye — i je'e eyekawên co buje. ²⁵ — Ikêrêat kay òn ġebum soat em — i dak je'e ixo soat pe eywebe—awerom'ayũ be.

Jêğ'aecôğcôğ Deus wap:

— Bay, ên xipat cîcâ — i dak je'e Deus pe. — Icêmân Deus omuy eyxe — i dak je'e eywebe.

²⁶ Imêneju, okitpitpiyũ, jeymukũyjo òn cedağ ma eye'awero am. Epeye'awero juy eyewebuywat am biğ ma eyetabut am. Eye'awero buje, pũğ'in cuy ey'in jebibododon Deus kay;

wara'at cuy jebureyũ ma ġutaybin; wara'at cuy apẽn Deus o'e cebe iap ġuwẽn; wara'at cuy jekawẽn ya'õba'arẽmat'a'õm; wara'at cuy wuya'õm ma ġuwẽn apẽn ya'õba'arẽmat'a'õm kawẽnwẽn'ukat o'e iap. Soan cuy epe'e eyewebuywat am big ma eyetabut am Jesus kay. ²⁷ Pũġ ġu ey'in kawẽnwẽn ya'õba'arẽmat'a'õm. Adedem ġu bit cuy jekawẽn pũġ e'awero buje—xepxep ã. Ebpũġ tak xipat ma. Xepxem ġu dak cuy jekawẽn ip. Pũġ ma koap jede. Ixe emũġ puje wara'at jede kanomũm. Wara'at tak cuy wuya'õm ma apẽn ite o'e iap ġuwẽn. ²⁸ Ka'ũma ma aco'i itaybit apẽn ite o'e iap muwẽn ãm wuya'õm. Itaybit'ũm pima, mũġ ma juy ip jeedop. Ya'õberen ġu juy jede ip—jewebe acã—Deus pe dak. ²⁹ Xepxep ã juy apẽn Deus o'ġuwẽn cebe ip iap ġuwẽn pũġ e'awero buje. Ebpũġ tak xipat ma. Ixeyũ ekawẽn cocom cĩcã juy jeedop ip warara'acat.

— Cedaġ xe'e ixeyũ e'em? — i juy je'e ip jewewebe.

³⁰ Wara'acat pe Deus jekawẽn mubapuk puje bit, kawẽnwẽnat cuy jemũġ wara'acat ekawẽn ãm. ³¹ Deus jekawẽn ġubapuk pũġ pe ġu—soat pe ma. Soat ip i'e but ajo Deus o'e cebe iap. Pũġ ma juy ġuwẽn. Ixe emũġ puje juy wara'at ġuwẽn. Imẽn bodinmaku ġuwẽn ip. Imẽn eẽm pima, soat cuy eyetaybin. Soat tak eycokcok epesop. Jewebuywatwan tak cuy epesop. ³² Jekpiwatpin ma jede Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat. Jekpiwatpin ma dak jemũġ. ³³ Deus icokcok ġu warẽmtaġ wuye'aweroap kay bit. Cedaġ ma wuye'awero buje bit, icokcok e'em.

³⁴ Itabucayũ e'awero buje juy mũġ ma jeedop ip aoyũ. Imẽn je'awerorom soat ka daġ itabucayũ. Abu ayacat o'ġuydeat ce'awero buje ip? Ka'ũma ma. Aġokatkayũ kukukan ġu juy jeedop ip aoyũ. Judeuyũ awẽwẽap ekawẽn tak imẽn wuymutaybitbin. ³⁵ Wuysũsũn kuka ace ayacat ekawẽn puje aweromayũ be. “Apẽn ite o'e?” i'e pin pima, jektop eju ma juy jekawẽn jeduk'a be ma—awerom pima bit ka'ũma.

³⁶ Eyxewi ġu Deus ekawẽn o'jebapuk—cexewi ma—Deus xewi. Eywebe ã ġu Deus jekawẽn o'ġuwẽn—soat pe ma. Imẽneju:

— Ocejũ acã cedaġ ma je'awerorom Deus eju kawẽnwẽnap'a be — i'ũmġu juy epe'e.

³⁷ Pũġpũġ ey'in Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ. Warara'acat ey'in Deus biõġbuk emumuũm kuġayũ—ya'õbacaap kuġayũ.

— Wuykukukat a'õbi Paulo ijudup mubarararaġ wuy-mukũyjoaptum — i juy je'e ixeyũ ma.

³⁸ Pũġat pit wemudupmubararaktup peat ekawẽn kay'ũm pima, ixe e'eap kay ġu juy epesop.

³⁹ Imẽneju, okitpitpiyũ: — A'õbacaap cuy eġũm owebe ekawẽn muwẽn ãm — i juy epe'e Deus pe. —

Ya'ōba'arēmat'a'ōm ġu juy ecekawēn — i'ūmġu bit cuy epe'e wara'acat pe.

⁴⁰ Awerom pima bit, warēmtaġsuġ ġu juy epesop. Cedaġ ma juy epeye'awero.

15

¹ Okitpitpiyū, ġebum cuy epesop kawēn idipat kay. Kuy bima juk adi iboap ekawēn oġuwēnuwēn eywebe. Iboap ekawēn kay eyetabut epesop. Iboap ekawēn taġ eyju jekukum ġasū dak. ² Iboap ekawēn cekawēntip. Iboap ekawēn cuk adi oġuwēnuwēn eywebe. Deus eydaxijom iboap ekawēn kay eyetabut puye. Eybu'u'ūm pima, jeydaxijo. Eybu'u bima bit, te'e ma juk eyetabut epesop.

³ Apēn cuk adi oya'ījoioiap cuk oġuwēn eywebe. Iboap ekawēn podi ma xipat. Cristo oe'ū ikērēat uk am wuywebe. Oe'ū apēn ibararak opop Deus ekawēntup pe iap taġ. ⁴ Ixe'ūm o'jomōġ ip witabikūy be. Xepxep xet kap puje dak, Deus ixē o'ġuyu ce'ū'ūayū dopap pewi. Waram ġuto o'jetait apēn ibararak opop Deus ekawēntup pe iap taġ. ⁵ Pedro kay o'jebapuk je'ūap tomukadi. Ġasū 12 beayū kay o'jebapuk—jemumujuyū kay. ⁶ Ġasū jewēju juk adi oekuku'iyū kay o'jebapuk adeayū kay—500 beayū kay. Ade ma buk ixeyū'in pit itabēġ ma. Warara'acat kuy oe'ū'ū ixeyū'in. ⁷ Tiago kay o'jebapuk ġuyjom. Soat jemumujuyū kay o'jebapuk ġuyjom.

⁸ Ixeyū kay jebapukap tomukadi okay o'jebapuk. It kapat wa'ūmat puxim ōn, kanomūm okay o'jebapuk puye. ⁹ Imēnpuye obodi ma ip ya'ōbuyxi warara'acayū Jesus emumujuyū. Kuy bima Jesus kay itabucayū be ipiatpi'ajojoan cuk adi ojekukuku. Imēnpuye osūsūn “Jesus emumuju ōn” i'e am. ¹⁰ Deus pit soat podi ma xipan okuġ, xipat ġu ma'ġu ōn. Imēnpuye juk omuy Jesus emumujum. Te'e ġu juk omuy. Warara'acat ekapikap podi ma juk adi ocekapikpik Jesus emumujuyū ekapikap podi ma. Wa'ōbacaam ġu bit cuk adi ocekapikpik—Deus a'ōbacaam acā. Ixe wa'ōmucanucan'uk osunuy soat em. ¹¹ Kawēn idipat acā oġuwēn eywebe. Warara'acayū dak ibeat acā o'ġuwēn eywebe—Jesus emumujuyū. Abu imuwēnuwēn iat pit yoboġ ġu. Cekawēn pit yoboġ. Iboap ekawēn kay juk eyetabut epesop.

¹² — Deus waram ġuto Cristo o'ġutait ce'ūap tomukadi — i wuyju e'em.

Imēnpuye:

— Deus waram pit ce'ū'ū'ibiyū ġutait ġu — i'e'em te'e ma pūġpūġ ey'in.

¹³ Ixeyũ e'eap icẽm pima bit: — Deus waram ġuto Cristo o'ġutait ġu — i dak e'em ip. 1

¹⁴ Deus pe waram ġuto Cristo mutait'ũm pima bit, te'e ma kuka kawẽn idipat wara'acat pe—te'e ma dak kuka adi eye-tabut iboap ekawẽn kay.

¹⁵ — Deus waram Cristo o'ġutait — i wuyju e'em.

Ixeyũ e'eap icẽm pima bit, napa ma wuyju e'em:

— Deus Cristo o'ġutait — i.

Deus waram ġuto ce'ũ'ũayũ mutaicin ġu iap ekawẽn icẽm pima, Cristo dak waram ġuto o'ġutait ġu. ¹⁶ Waram ġuto ce'ũ'ũ'ibiyũ mutaicit'uk'ũm pima, Cristo dak waram ġuto o'ġutait ġu. ¹⁷ Ixe be waram ġuto Cristo mutait'ũm pima, te'e ma juk eyetabut cekay. Ikẽrẽat kuġ mabuk eyju. Ixe be imutait'ũm pima, ipiat'ajojoap kay epeju eye'ũ buje. ¹⁸ Ixe be imutait'ũm pima, Cristo kay itabucayũ'ũm'ũm wũy ma opop ip Deus wi. Ipiat'ajojoap pe ma ip opop. ¹⁹ Ijodi bima acã du Cristo xipan wuykuġ? Wuye'ũ buje bit wuykay ġu xe'e? Imẽn pima, warara'acat podi ma kuka wuyġuycũġ ace.

²⁰ Imẽnpit ixeyũ e'eap icẽm ġu. Deus waram ġuto Cristo o'ġutait. O'ġutait waram ġuto soat webekitkiyũ'ũm'ũm oġutait iam wuymutaybit am. ²¹ Soat je'ũ'ũm ace'e pũġ ma aġokatkat ikẽrẽat o'ġuġẽ buye. Imẽnpuxim soat acejetait waram wara'at pit idipat o'ġuġẽ buye. ²² Soat je'ũ'ũm ace'e wuyju Adão naxeġebitbit puye. Imẽnpuxim waram acejetait Cristo eju mũġ'i wuyju buye. ²³ Cristo koap o'jetait waram. Guyjom pit Cristo a'õkayayũ waram ġuto jetait. Waram acejetait ixẽ ajẽm puje. ²⁴ Cristo Deus kay'ũmayũ a'õbacaap ġu'ũm. Soat ġu'ũm. Soat xipat'ũmayũ kukukat a'õbacaap ġu'ũm. Soat ya'õbuyxiat a'õbacaap tak ġu'ũm. Soat ya'õcaat a'õbacaap tak ġu'ũm. Ka'ũma ma kũyjobit jeenuy ixeyũ a'õ kay. Deus a'õ kay acã jeedop ip kũyjobit.

— Ĕn acã soat kukukat. Soat kũyjobit a'õ kay acã — i soat je'e ip Deus pe.

²⁵ Cristo soat kukukan je'e Deus pe cekay itakomaayũ a'õbacaap mu'ũm puje. Soat jeedop ip kũyjobit Cristo a'õ kay.

²⁶ Wuye'ũap wuykay itakomaat puxim. Wuyparara wuykay itakomaat puxim. Wuyparara dak je'ũm. Deus soat kukukan pima bit ace'ũ ġu. ²⁷ Imẽn e'em Deus ekawẽntup:

Deus soat a'õbacaap o'ġu'ũm, i. Soat jeedop ip kũyjobit ixẽ a'õ kay, i.

Deus soat a'õbacaap ġu'ũm. Soat jeedop ip kũyjobit Cristo a'õ kay. Ja'õbacaap pit ġu'ũm ġu. ²⁸ Cristo a'õ kay am Deus pe soat mukũyjo buje, Cristo jeenuy kũyjobit Deus a'õ kay—jebay a'õ kay. Koap cebay soat ġukũyjo ja'õ kay am. Gasũ:

— Őn tak kũyjobin oce a'õ kay — i je'e ipot jebay be.

Deus soat ipi dağacat kukukan jeenuy kabi beacat kukukan tak. Soat em jeenuy ixeyũ kukukan. Ixeyũ kukukap i'ũm'ẽm ğu.

²⁹ Deus pe ce'ũ'ũ'ibiyũ mutaicit'uk'ũm pima, te'e ma pũğpũğ ey'in jemubatisasanan ce'ũ'ibit tieğ.

— Deus waram ğuto ce'ũ'ũ'ibiyũ mutaicin ğu — i napa ma e'em ixeyũ.

Ixeyũ e'eap icẽm pima bit, te'e ma jemubatisasanan ip ce'ũ'ibit tieğ. ³⁰ Ixe be ce'ũ'ũ'ibiyũ mutaicit'uk'ũm pima, te'e ma soat kabia oaoka ojuyap cocom õn. Imẽnpit waram ğuto ip imutaicit'uk.

Imẽnpuye te'e ğu wuyaoka ojuyap cocom wuyju.

³¹ Ococok eykay, wuykukukat Jesus Cristo eju mũğ'i eyju jekukum puye. Imẽnpuye:

— Soat kabia oaoka ojuyap cocom õn, okitpitpiyũ — i õn e'em eywebe.

³² Ijopka be dak cuk adi we'ũpinpinap ojojojo wida ika'uat eju ocebacacanap puxim. Deus ekawẽn muwẽnuwẽn pima, we'ũpinpinap ojojojo ijopka be—Éfeso ka be. Omucocok am imuwẽn puje, te'e ma kajuk we'ũpinpinap ojojojo.

— Kuyaje ace'ũ. Imẽnpuye juy jekõnkõn acã ajop, tikõnkõn tak — i te'e ma e'em itabut'ũmayũ.

Deus pe ce'ũ'ũayũ mutaicit'uk'ũm pima, ixeyũ e'eap tağ cuy ajeku.

³³ Eyday'em'um cuy epesop wara'acat pe eymuğuykukuap puxim. Ikẽrẽat mujurũğrũğxiat purem pima, wuyju dak kuka cũğ ma wuyekukuap acepere ma ixeyũ buxim ikẽrẽat mujurũğ ãm. ³⁴ Pũğpũğ ey'in pit eyetaybit ğu Deus e'e am. Imẽğãm õn e'em eymusũsũn ãm. Waram pit cuy eyağuyusan epesop. Ikẽrẽat mujurũğrũğap cuy epeyepere!

³⁵ Imẽnpit:

— Apẽntak Deus waram ce'ũ'ũ'ibiyũ ğutait? — i je'e acõ'i pũğ ey'in owebe. — Apebitak ixeyũ jebin je'e iisuat? — i je'e acõ'i owebe.

³⁶ Eyetaybit ğu eyju. Kadaida dadadam wuyju ipi be. Tamuwexat puje acã kadaim e'em. ³⁷ Kadai ğu wuyju taidadam—warẽmtaksuğta ma. Trigoda acõ'i taidadam wuyju—warẽmtaksuğta ma. ³⁸ Deus jekpiwatpin ma tamuwexaxan kadaim. Kadaida taida'ibita buxim ma jedaewexaxan yaypan puje—wara'atam ğu.

³⁹ Soat itabẽğayũ ẽn pũğẽn ğu. Wuyẽn pũğẽn. Pucaẽn pit wara'atẽn ma. Wasũen tak wara'atẽn ma. Aximaẽn tak wara'atẽn ma.

⁴⁰ Imẽn ma opop kabi be dak warẽmtaksuğat ma. Ipi dağ tak imẽn ma—warẽmtaksuğat ma. Kabi beacat idip. Ipi dağacat tak idip. Jewejojo'i ğu bit ip idip. ⁴¹ Imẽntak kaxie iesop. Kaxiamat pit ğuto iesop warun ma. Kasopta bit ğuto taesop

warun ma. Jewejojo'i ġu ip isop. Imēntak pūġpūġta bit ġuto kasopta wara'atasop co'i ġu—tasop warun ma.

⁴² Imēnpuxim Deus waram ġuto wuymutaicin. Wuykot puje wuyjebit ierep e'em. Waram ġuto imutait puje bit, ierep pa'ore je'e. ⁴³ Wuykot puje ikēre e'em wuyjebit ibaca ġu dak. Waram ġuto imutait puje bit, idip cīcā je'e. Ibaca jījā dak je'e. ⁴⁴ Wuykot puje, ijodiat'ūm jebit ma wuyjebit. Waram ġuto wuymutait puje bit, wara'an je'e. Deus biōġbuk emumuġē jebin je'e wuyjebit. Ijodi bima wuyjebit ijodiat jebit ma. Waram wuymutait puje bit Deus biōġbuk emumuġē jebit wuyjebin je'e. ⁴⁵ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Deus koapat aġokatkat o'ġuġē—Adāo o'ġuġē, i. Ijebin o'ġuġē cebeam ijodiat jebin ma, i.

Kanomūmat Adāo bit ijodiat jebit podi ma. Ixe biōġbuk pit wuymutaicit'ukat. Kanomūmat Adāo i wara'at putet Jesus Cristo butet. ⁴⁶ Koapat pit wuyjebit ijodiat jebit ma. Guyjom pit Deus wara'at jebit je'ġūm wuyjebin. Jebiōġbuk muġēġē je'ġūm—kabi beat jebit. ⁴⁷ Koapat Adāo ka'wi muġēġē os-unuy. Kanomūmat pit o'kop kabi bewi—wuykukukat Jesus. ⁴⁸ Ijodiat jebit ka'wi muġēġē Adāo jebit puxim. Kabi kay cumayū bit wara'at je'jat jejebin je'ū buje—Cristo jebit puxim—kabi beat jebit puxim. ⁴⁹ Gasū ka'wi muġēġē buxim wuyju. Guyjom pit kabi beat puxim acesop.

⁵⁰ Okitpitpiyū, imēn ōn eymutaybin pin. Deus soat kukukan pima ka'ūma ma je'ū. Imēnpuye ijodiat jebit kuġ pima aceōm ġu cexe ixē soat kukukan pima—ierep em iat kuġ pima. Ierep em iat ġu jeenuy cexe.

⁵¹ Eya'ōpicūġcūġ cuy epesop wa'ō kay. Soat ġu ace'ū. Dao ma bit Deus soat wuyju wuymuwexat. Kuy bima iboap iba'arēm osodop soat xe wuyxe. Gasū bit ibapuk o'e. ⁵² Dao ma wuymuwexat wuyetapokap co'i. Ixe wuymuwexat amām parasuy jo'iat muyde buje. Parasuy jo'iat ġuyde kabi be. Imuyde buje, Deus waram ġuto itabucayū'ūm'ūm jebit ġuyū ipi bewi. Iisuat je'ġūm ijebin. Waram ġuto itait je'e ip. Waram pit je'ū ġu ip. Soat em itait ip jeedop. Wuyju wuyetait pima parasuy jo'iat muyde buje, iisuat je'ġūm wuywebe dak wuyjebin. ⁵³ Ijodiat jebit je'ū'ūm. Ierep e'em. Deus pit ibeat jebit ġuwexat kabi beat jebin—ierep ġuian, je'ū ġuian. ⁵⁴ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Ka'ūmġu je'e je'ūap Deus soat kukukan pima, i. Soat kūyjobit jeedop ip Deus a'ō kay, i. Deus je'ūiat ġuwexat je'ū ġuian, i. Imuwexat puje ibodup peat ekawēn co'i je'e.

⁵⁵ Wuye'ūap dat pe wuyeiduap co'i. Deus pit ce'ūat mutaicin dat tōġta'ukap puxim. Je'ūaptip'ūm pima, ka'ūma buxim

ace'e wuyparara. Acesupi'ajo ġu dak ipiat. Pũġ em tak ka'ũma.

⁵⁶ Soat ace'ũ ikêrêat kuġ puye. Ikêrêat mujurũġrũġap dat tũġta buxim. Wuyetaybit wuyju ikêrêat kuġ iam Deus ekawên cocom puye. ⁵⁷ Deus pit wuya'õmucanucan wuywebe ikêrêat mujurũġap puxim, wuykukukat Jesus Cristo a'õ daġ wuyju jekukum puye. Imênpuye:

— Soat podi ma ên xipan ocekuġ — i juy ace cebe.

⁵⁸ Imêneju, okitpitpiyũ, oxe ikukpinayũ, eyaġuywarururun ġu juy epesop! Eybu'um ġu dak cuy epesop eyetabut am Cristo kay. Soat em cuy kapikpiġ epesop wuykukukat peam. Ixe a'õbacaam kapikpiġ pima, te'e ġu kuka acekapik.

16

1 — Ocedinheiro juy oceġuxipan imuju am Deus ebekitkit pe—Judéia eipi watwat pe — i juk epe'e owebe eyemudup-mubararaktup pe kuyatup pe.

Epeġuxipanpan cuy! Apên cuk Galácia eipi watwat pe oceceiap taġ cuy eyju dak epeġuxipan—apên cuk itabucayũ be oceceiap taġ. ² Soat edomingo be eyedinheiro'in cuy epeġuxipan. Ade ma ikuġayũ adem ma juy ġuxipan. Ade'ũm ikuġat pit adem ġu juy ġuxipan. Imên eyju ġasũ imuxipanpan pima:

— Eyedinheiro'in cuy epejat — i ġu kuka oce eywebe eykay oajêm puje.

Oajêm puje at ġu juy epeġuxipanpan. Gasũ dak cuy epeġuxipanpan. Soat cuy je'e ixipan oajêm puje. ³ Oajêm puje aġokatkayũ oġuju Jerusalém ka kay—eyemunaëyũ. Cartadup tak otupmubararak eyedinheiro eju tupmujuatup. Eyedinheiro tujowat ip cartadup tak. ⁴ Oju ba'ore'ũm pima bit õn tak oju ceweju ip.

⁵ Macedônia eipi daġ cuy ojeku. Macedônia eipi daġ weku epere buje bit, eykay juy oajêm. ⁶ Ibun ma aco'i oġuy eyxe. Ihi bun aco'i oġuy. Guyjom cuy obuywan epe'e ojuap taġ weku am. ⁷ Darem ġu onuy pin eyxe—ibun ma. Wuykukukat ibiky bima, ibun ma oġuy eyxe.

⁸ Ijoce bit oġuy Pentecostes epeta ajêmap wiwim—Éfeso ka be. ⁹ Adeayũ mutaybin put owebe ijoce. Jesus ekawên muwênuwên õn adeayũ be. Warara'acayũ bit itakoma okay, Jesus muwênuwên õn puye.

¹⁰ Obuxim Timóteo dak kapikpiġ wuykukukat peam kawên idipat muwênuwên. Imênpuye eykay yajêm puje juy xipan epejukuk ikabap i'e am eyxe. ¹¹ Ixe juy epeġupubun ġu yaypan'isu ma'ġu. Ixe epicap wiwim õn wuykitpitpiyũ eju. Imênpuye juy ixe epesubuywan icokcoġ cepit am okay.

12 — Ĕn tak cuy eju Corinto ka watwat jom wuykitpitpiyũ eju — i juk adi oce wuykitpit Apolo be.

Ade em ma imēn cuk adi ocece cebe.

— Gasũ ġu aco'i oju — io'e owebe.

Iju ba'ore'ũm pima bit, je'ju eykay.

13 Eyday'em'um cuy epesop warara'acat pe eymubu'unap puxim Cristo kay. Eyetabun cĩcã juy epesop cekay. Eya'õcam cuy epesop. Wara'at kaykaykay ġu juy eyetabucap epejukuk.

14 Warara'acat ikukpinap tomuju juy epeyekapikpik.

15 Kuy eyetaybit Estéfanas—ibadipyũm tak. Ixeyũ koap ma itabut o'e Jesus kay Grécia eipi watwat'in. Soat em Deus ebekitkit puywatwan ip Estéfanasyũ. Okitpitpiyũ, 16 ixeyũ a'õ daġ cuy epekuku—ixeyũ eju kapikpik'ukayũ a'õ dak.

17 Ocokcok cĩcã Estéfanas ajēmap kay, Fortunato ajēmap kay dak, Acaíco ajēmap kay dak. Eywebe obuywan pa'ore bima, ixeyũ ma obuywatwan. 18 Ixeyũ omucokcokcoġ cĩcã. Eymucokcokcoġ tak cuk adi ip osodop. Xipat cĩcã ip oxe. Eyxe dak aco'i xipat ma ip.

19 Ásia eipi watwat kato mujujum eywebe—itabucayũ. Áquila, Priscila dak kato mujujum eywebe, soat ixeyũ duk'a be je'aweroro'ukayũ dak, wuykukukat kay itabucayũ. 20 Soat wuykitpitpiyũ dak kato mujujum eywebe—oxeayũ.

Epeyewakobotbot cuy wuykukpin wuyeweweju iap mubapuk am soat pe. 21 Obubin ma Paulo dak kato mujujum eywebeiaptup mubarararaġ õn.

22 — Wũy ma jeedop ip Deus wi ipiat'ajojom wuykukukat kay'ũmayũ — i õn e'em. — Ocekukukat, ajēm cuy! — i dak õn e'em.

23 — Ocekukukat, xipan cuy Corinto ka watwat ejukuk—ekayayũ ejukuk — i õn e'em Jesus Cristo be.

24 Eykukpin cĩcã oxe—soat wuyju Jesus Cristo eju mũġ'i jekukum puye.

Ibũrũ ma.

CORINTO KA WATWAT PEAPTUP PAULO EMUDUPMUBARARAKTUP XEPXEPATUP

¹ Corinto ka watwat, cartadup mubarararağ òn eywebeaptum—Deus ebekitkiyũ adeayũ beaptum, Grécia eipi watwat beaptum. Òn Paulo. Jesus Cristo emumuju òn Deus bikuyap tağ. Tupmubarararağ òn wuykitpit Timóteo eju—wuyxe ikukpinat eju.

² — Bay, xipan cuy Corinto ka watwat ejukuk — i òn e'em Deus pe—wuyebay be, Jesus Cristo be dak—wuykukukat pe. — Ixeyũ ağıymubabibin cuy eğıy — i òn e'em cebe ip.

³ — Soat podi ma ěn xipat — i juy acece Deus pe. Ixe ma wuykukukat Jesus Cristo ebay. Ixe ma wuyebayat tak. Soat em xipan wuykuğ. Soat em wuybuywatwan. ⁴ Xipat'ũmat jebapukpuğ ocewebe bima, ixē ma oxebuywatwan. Imēnpuye warara'acayũ be xipat'ũmat ebapuk puje, ocetaybit ibuywat am ip, ipiatpi'ajojom ip pima dak. Ocetaybit ixeyũ buywat am, Deus soat em kuy ocebuywatwan puye. ⁵ Apēn Cristo juk adi ipiat o'supi'ajojo iap puxim oceju dak ipiatpi'ajojom ocetabut Cristo kay buye. Imēnpit biğ ma oceju ipiatpi'ajojom pima, biğ ma ixē dak ocebuywatwan oca'òmucanucan.

⁶⁻⁷ — Deus ocebuywatwan e'em — i juk adi oce eywebe kuy bima. — Deus ocedaxijojom ipiat'ajojoap kay ocejuap puxim — i dak cuk adi oce eywebe. Imēnpuye Deus kay'ũmayũ ocekaykay jĩjã. Ipiatpi'ajojoan ip ocewebe. Wuyju ipiatpi'ajojom pima bit, Deus wuybuywatwan cĩcã. Kuy eyetaybit iboam. Imēnpuye:

— Wuyju dak ipiatpi'ajojom pima, Deus wuybuywatwan jeenuy — i juy epe'e'e eyewewebe a'òmucan am. — Wuykay'ũmayũ wuykaykay bima dak, ixē wuybuywatwan ma jeenuy — i juy epe'e'e eyewewebe. Ixe ma eya'omucanucan jeenuy eywebe eyetabucap epereap puxim.

⁸ Okitpitpiyũ, ade jĩjã xipat'ũmat o'jebapukpuk ocewebe Ásia eipi be bima. Iboap cuy oğuwēn eywebe eyetaybit'ũmap puxim. Ipiat ocesupi'ajo jĩjã. Ipoxi jĩjãat kuğ oceweju iap co'i ma juk adi ocekukuku. Tũybe aceap iãn cuk adi oce'e. ⁹ Tũybe warara'acat wuyaoka iãn cuk adi oce'e. Imēnpuye juk adi ocetaybit ocesop iba'ore ocewebe jewedaxijoam iam, Deus pe acã iba'ore ğu ocedaxijoam iam tak. Ixe be acã imutait put ce'uat tak. ¹⁰ Ixe juk adi ocedaxijojo warara'acat pe ocaokaap puxim. Ixe ma ocedaxijojom jeenuy soat em.

Ocedaxijom jeenuy xipat'ūmat ebapukpuḡ ma'ḡu ocewebe. Imēnpuye ocetabut cīcā cekay. ¹¹ Eyju dak cuy ocebuywatwan epesop kawēnwēn pima Deus eju ocewebeam. Deus tak ocebuywatwan jeenuy, ocewebeam eyju kawēnwēn puye. Xipat cīcāat je'gūm ocewebe. Xipan jeenuy ocekuḡ. Imēnpuye adeayū je'e cebe:

— Bay, soat podi ma ēn xipat, xipan Pauloyū ejukuk puye — i. — Ēn xipat cīcāat ūmūm cebe — i dak je'e ip cebe.

¹² Abu buk oceḡuḡuykuku? Ka'ūma ma. Cedaḡ ma juk adi ocekkuku. Xipan ma juk adi ocesop warara'acat kuḡ. Eykuḡ pit ibodi ma ocesop xipan eykuḡ. Icēmān oceju iboam e'em. Apēn cedaḡ ocexe iap taḡ oceju jekukum, ocetaybit cīcā buye ḡu—Deus ocebuywatwan puye acā; ixe soat em xipat cīcāat ūmūm ocewebe buye dak. Imēnpuye ocekok ocekkuap kay cedaḡ ma ocekku buye. ¹³ Kawēn iba'arēmatup mubararaḡ ḡu ōn eywebe—kawēn ibapukatup acā. Obu'u ma juk adi oḡuy eymuḡuykuku cartadup pē. Eyetaybitbūt ā ōn. Imēnpuye juy omuymuy ḡu bit epesop! ¹⁴ Guyjom pit aco'i eyetaybit cīcā epe'e ōn. Eycokcoḡ epesop okay ḡejuje bit. Ōn tak ocokcoḡ oce eykay waram wuykkukat Jesus ajēmap kabia be.

¹⁵⁻¹⁶ Koap pima bit cuk adi a'ḡu wa'ō kay jījā epesop. Imēnpuye eyjo pin cuk adi oḡuy Macedōnia eipi kay cum pima, ibocewi jepin pima dak. Imēn eyjojo buje kuka juk xepxep em oḡuy eymucokcoḡ Deus ekawēn eymutaybitbin. Eyju dak kuka juk obuywan epe'e Judéia eipi kay oju am. ¹⁷ Wetaybit'ūm tu oḡuy eyxe eykay iju pin pima?

— Ewekay acā ēn ēbum — i du eyju e'em owebe? — “Cum ōn eykay,” i ēn e'em ocewebe cum'ūm pima — i du eyju e'em owebe?

Imēn ḡu ōn e'em! ¹⁸ Deus pit napa ḡu e'em. Soat em ja'ō daḡ e'em. Ōn tak inapa bit oce ḡu. Deus itaybit iboam.

— Hm hm. Cum ōn eykay — i'ūmḡu ōn e'em, cum'ūm pima bit.

¹⁹ Ōn ma Jesus Cristo juk adi oḡuwēnuwēn eywebe. Timóteo dak cuk adi ixe ma o'ḡuwēnuwēn eywebe, Silas dak. Ixe Jesus Cristo Deus ipocat.

— Em ōn — i'ūmḡu ixe e'em em'ūm pima. Ja'ō daḡ pit soat em ma e'em.

²⁰ — Xipacat oḡūm eywebe — i'e'em Deus wuywebe. Ibo bubum ma wuyju xipacat pupum, Jesus Cristo Deus a'ō daḡ iūmūm wuywebe buye. Imēnpuye:

— Imēn cuy je'e, soat em Deus ja'ō daḡ e'em puye — i wuyju e'em soat pe. Imēnpuye:

— Warara'acat podi ma Deus idip — i'e'em adeayū dak.

²¹ Deus ma ja'õbacaap ùmũm wuywebe Cristo ekukuap puxim wuyeku am. Ixe ma juk wuynaẽ jebekitkin. ²² Wuybutet mubarararağ wuybubut pe teku juy obubut iap mubapuk am soat pe. Imẽnpuxim Deus tak jebiõğbuk o'ğũõm wuywebe teyũku webekitkit iap mubapuk am soat pe. Ixe biõğbuk wuywebe bima, wuyetaybit soat wuywebe iũm piniat acejat iam.

²³ Deus itaybit icẽmãn õn e'em eywebe iam. Eykay oju buje bit, kuka mo õn eymukorẽm. Imẽnpuye oju ğu eykay eymukorẽmap puxim. Obu'u eymuğuycũğ. ²⁴ Jeymukũyjo ğu bit oceju eyetabut am, kuy eyetabut cĩcã buye. Imẽnpit eycokcok cĩcã ğu buk—eycokcoksũ ma. Imẽnpuye ocexe eymucokcok pin.

2

¹ Imẽnpuye:

— Odaobu'u'u Corinto ka beayũ kay imukorẽmap puxim ip—imuğuycũğap puxim tak ip — i juk oce owebe ma.

Omucokcokcoğ cuk adi epesop kuy bima. ² Owebe ey-muğuycũğ puje bit, abu kuka omucokcoğ? Ka'ũma ma! Soat kuka eyğuycũğ epesop. Imẽnpuye oju ğu eykay obu'u eymukorẽm puye. ³ Imẽnpuye koapatup cuk otupmubararak cartadup eymukorẽmaptup. Ikẽrẽat muğẽğẽap cuy epeyepere oajẽm awap. Eywebe omuğuycũğap kay ğu juy õn oajẽm puje. Eywebe omucokcoğap kay acã juy õn. Õn ocokcok pima, eyju dak eycokcok ma epesop. ⁴ Oğuycũğ cĩcã eykay bima ibodup cuk otupmubararak eywebeaptup—wağuybabi'ũm eykuğ pima. Wetadidetog ma juk adi otupmubararak. Eymuğuycũğap ojuy ğu bit cuk otupmubararak—eymukũyjoap ojuy acã. Eymukũyjo pin cuk adi oğuy eykukpin cĩcã oxo iam.

⁵ Igo bit cuk adi omuğuycũğ cĩcã ağokatkat, eyxeat, ikẽrẽat muğẽğẽ'ukat. Igo juy epeğukorẽm iaptup cuk adi otupmubararak eywebeaptup koapatup. Omuğuycũğap podi ma bit iğo juk adi eymuğuycũğcũğ osunuy pũğpũğpũğ ey'in. Eya'õpuruğ ğu bit cuy epeğukorẽm—eya'õdidim ma. ⁶ Ade ey'in cuk kuy iğo o'ğukorẽmrẽm waram ğuto cedağ ma ceku am. Kuy juy o'e. Waram pit epeğukorẽm ğu. ⁷ Gebum ğu juy epesop ğasũ bit apẽn ixe ikẽrẽat o'ğugẽ iap kay. Epe-subuywan ğasũ bit. Iburem cuy epesop biğ ma iğuycũğap puxim—Deus ikẽrẽat ju'uk ğu owebewi i'eap puxim. ⁸ Xipan cuy ixe epejukuk ğasũ bit imutaybin am ocexe ekukpin cĩcã iam. ⁹ Kũyjobit paxi adi ip wa'õ kay iam cuk adi oğuy wetaybin pin. Imẽnpuye juk ibodup otupmubararak eywebeaptup koapatup. ¹⁰ Igo ağokatkat cuk adi omuğuycũğ ikẽrẽat muğẽğẽ'ukat. Imẽnpit eyju ğebum'ũm pima apẽn ikẽrẽat

o'guḡẽ iap kay, òn tak ḡebum ḡu oce iboap kay. Waḡuyba'ùm iboap kay Cristo etabutpe. Waḡuyba'ùm puje, xipat ma je'e eywebeam tak. ¹¹ Gebum ḡu oce iboap kay Satanás pe wuyaḡuyba'arẽmap puxim. Wuyetaybit apẽn Satanás jewaḡuyumuḡẽḡẽm. Ibikuy jĩã wuywebe ikẽrẽat muḡẽḡẽan.

¹² Kuy ma juk oju Trôade ka be kawẽn idipat muwẽn âm iboka watwat pe—Cristo muwẽn âm cebe ip. Iba'ore jĩã osunuy iju am. Emukacũḡap puxim wuykukukat pit omuju kawẽn idipat muwẽn âm cebe ip. ¹³ Waḡuybabi'ùm cĩcã juk a'ḡu oḡuy, wuykitpit Tito dobuxik'ùm puye. Imẽnpuye ocewemuwẽn ibo ka watwat pe. Macedônia eipi kay juk oju ikudadam.

¹⁴ Kuyje ya'õcaat oexe nopaḡõḡõap taḡwi taomũnmũn'ibiyũ kuḡ. Soat etabutpe oexe—jebekitkit etabutpe. Imẽnpuxim Deus tak soat em wuya'õmucanucan Cristo eju mũḡ'i wuyeku am soat etabutpe jebekitkit etabutpe. Apẽn soat taḡ te'okuat jepõḡpõḡpõḡ iap puxim Deus tak wuymujum soat kaka daḡ. Wuymujum Cristo ekawẽn muwẽn âm soat ka watwat itaybit am ixem. Imẽnēju:

— Warara'acat podi ma ĩn xipat! — i juy ace cebe—Deus pe.

¹⁵ Kuyje paĩyũ te'okuatõm mupikupik'uk osodop ip tiḡmuju am Deus kay. Wuyekukuap te'okuatiḡ puxim, wuyju Cristo bikuyap taḡ jekukum puye. Cristo ijoptiḡ tiḡmuyuhum Deus kay. Te'okuatiḡ jediḡepõḡpõḡpõḡ Deus taxijom'iaiyũ be te'oyõn âm, ipiat'ajojoap kay cumayũ be dak te'oyõn âm. ¹⁶ Ipiat'ajojoap kay cumayũ xe wuyju Cristo bikuyap taḡ jekukum iap te'okõõmat puxim e'em—wuye'ũ'ẽmate'o buxim. Deus taxijom'iaiyũ xe bit te'okuat puxim e'em wuyekukuap—wuymu'ada'adaapte'o buxim. Abu-be Cristo imuwẽn put wara'at ka watwat pe? ¹⁷ Deus a'õbiat pe acã! Deus pe wuymuju buje, cedaḡ ma Cristo aḡuwẽnuwẽn. Warara'acat muḡuykukuku'uk'ũmayũ wuyju. Deus etabutpe wuyju imuwẽnuwẽn. Warara'acat pit warẽmtaḡ ma Cristo muwẽnuwẽn. Imuwẽnuwẽnaptei kay jĩã dak e'em ip. Tũybe Cristo muwẽnuwẽn pima wuybuyxi jĩãan ace'e iãn e'em ip. Ixeyũ buxim ḡu oceju bit.

3

¹ Warẽmtaḡ ma eymutaybitbin'ukayũ buxim ḡu oceju bit.

— Xipat cĩcã oceju — i'ũmḡu oceju bit e'em warara'acayũ be. Ijoptup kukat xipat iaptup kay xe'e oceju eyxewi cartadup? Ka'ũma. Kuy ocetaybit eyju xipat iam. Iboaptup kay xe'e eyju ocexewi dak? Ka'ũma. Kuy eyetaybit oceju xipat iam. ² Oceju bit cartadup kay ḡu eyxewi Pauloyũ xipat iaptup. Eyju ma

ocemudupmubararaktup puxim cartadup puxim. Apên eyju cedağ ma jekukum iap co buje soat je'e:

— Paulo xipat. Cedağ ma Corinto ka watwat o'ğutaybitbin — i.

Imên je'e ip apên cuk ikêrêat muğëğëap epeyepere iap co buje dak. ³ Eyju cartadup puxim—Cristo emudupmubararaktup puxim. Tintadim ğu o'tupmubararak. Wita'a erün'a be ğu dak opop ibararak. Deus biöğbuk pit cuk eyağuydadam o'e—soat em itabêgat biöğbuk ma. Eyağuydadam o'e ocewebe kawên idipat muwên puje eywebe. Imênpuye eyekukuap cartadup puxim.

4 — Ocejū xipat — i oceju e'em eywebe, ocetabut cîcã Deus kay buye, Cristo kay dak.

⁵ Deus ocebuywan'üm pima, iba'ore kuka o'e ocewebe Cristo muwên âm warara'acat pe. Imuwên put ocewebe ixē ocebuywatwan pima acã. ⁶ Ixe ma ocebuywatwan kawên iisuat muwên âm soat ka watwat pe—apên ixē soat ijodiacat taxijo pin iap ekawên muwên âm.

— Soat ekawên tağ eyeku'üm pima Deus pe wuyawêwêap ekawên tağ, ixē wi wŷy ma epesop eye'ũ buje — i'ümġu oceju e'em warara'acayũ be. — Ibiöğbuk xipacat eyağuydadam pima, Deus xe ma epesop eye'ũ buje — i acã oceju e'em.

Wuyawêwêap ekawên tağ jeku ojuy e'em ip adeayũ. Jewedaxijo ojuy dak e'em ip. Iba'ore imênpit cewedaxijo am ip. Imênpuye wŷy ma ip dopdom Deus wi. Ibiöğbuk xipacat wuyağuydadam pima bit, Deus xe acesop soat em.

⁷ Kawên kuyat pit ibararak osodop witadopa be—topaerünatopa be. Deus dipap o'jebapuk iboap ekawên muwên puje Moisés pe. Idip cîcãat o'jebapuk. Imênpuye Moisés osunuy topa jo ba'ore soat pe jebekitkit pe—Israel naxeğebitbit pe. Topa jo ba'ore osunuy topasopsup puye Deus dipap kuğ. Guyjom pit topasopsup ġũğũn ã o'e. Imênpit iba'ore soat pe wuyawêwêap ekawên tağ jeku ojuyat wŷy ma jeenuy Deus wi je'ũ buje. ⁸ Gasũ bit Deus jebiöğbuk moömöm wuywebe soat em wuynuy âm jexe. Iboap idip cîcã wuyxe. Wuyawêwêap ekawên tağ wuyekuap idip cîcã. Deus jebiöğbuk muömöm wuywebe iap pit ibodi ma idip wuyxe. ⁹ Iba'ore soat pe wuyawêwêap ekawên tağ jeku am kawên kuyat tağ. Imênpuye:

— Ikêrêat kuğ eyju oxe — i'e'em Deus soat pe wuywebe. Wuyawêwêap ekawên pit cekawëntip. Ibodi ma kawên iisuat pit cekawëntip. Kawên iisuat tağ jekukum pima, cüğ ma acesop Deus xe. ¹⁰ Moisés Deus dipap o'jojojo kawên kuyat muwên puje. Cekawëntip osunuy. Gasũ bit cüğ ma acesop Deus xe kawên iisuat tağ jekukum pima. Kawên kuyat

podì ma cekawēntip osunuy kawēn iisuat. ¹¹ Kawēn kuyat cekawēntip osodop. Ibun am ġu bit Deus o'e "Iboap ekawēn taġ cuy epeku," i. Daream ma. Kawēn iisuat pit kawēn kuyat podì ma cekawēntip. Soat em ma juy iboap ekawēn taġ ajeku.

¹² Soat em Deus xe acesop iap wiwim cīcā wuyju. Imēnpuye wuybisūsūn ġu kawēn iisuat muwēn ām soat pe. ¹³ Moisés buxim ġu wuyju. Ixe Moisés paġo ierūnat kuġ osunuy jedopa ajuy am. Ibu'u osunuy jebekitkiyū be jedopasopsep ġūsūnap coan. ¹⁴ Topa jojom ip osodop iġūġūn ā Moisés ebekitkit—Israel naxeġebitbit. Itaybit ġūġūn ma dak osodop ip Deus ekawēn jedopa eju paġo kuġap co'i ma. Gasū dak iba'ore jījā ixeyū etaybin am apēnape Deus e'em iam cekawēntup com ma'ġu ip. Cekawēn pa'arēm cexe ip kawēn kuyat. Cristo eju jemūġ puje acā itaybit je'e ip cekawēn. ¹⁵ Wuyawēwēap ekawēntup co buje, ġasū dak itaybit ġūġūn ma ip—Moisés pe o'ġuwēn iap ekawēntup co buje. Itaybit ip yopīt ma. Jedopa eju paġo kuġat co'ma ip itaybit. ¹⁶ Imēn e'em Deus ekawēntup: Deus paġo o'ju'uk Moisés dopa ejuwi cepit puje wuykukukat kay, i.

Imēnpuxim ġasū dak wuywebe ikērēat muġeġēap epere buje Deus ikērēat ju'uk wuywebewi paġo o'ju'ukiap puxim. Ikērēat ju'uk wuywebewi wuyetabun puje wuykukukat Jesus kay. ¹⁷ Ibodup pe wuykukukat Deus biōġbuk iape. Ixe wuy-muisusun soat em Deus xe wuynūy ām wuye'ū buje. Ixe biōġbuk wuywebe bima, wuyetaybit wuyju cūġ ma Deus xe Jesus kay wuyetabut pima acā iam, wuyawēwēap ekawēn taġ jekukum pima ġu iam. ¹⁸ Wuyju bit kuy wuyetabut wuykukukat Jesus kay. Jedopa eju paġo kukat puxim ġu wuyju. Wuykukukat biōġbuk wuymuwexaxan wuydip am jejo'i i'eap ojuy. Ixe wuymuwexaxan waroa jo'ian. Wuykukukat dipap ip o'jojojo wuyjojo'ukayū waroa jo'i buye. Imēnpuye biġ ma wuykukukat co'iaiyūm acesop. Imēn ace'e biġ ma wuydip.

4

¹ Deus ma ocekapikam o'ġūm ocewebe, itabotaidabotbot ocekey buye.

— Kawēn idipat cuy epeġuwēnuwēn soat kaka daġ — i juk adi o'e ocewebe. Imēnpuye ocebu'u ġu ocesop ocekapikap kuġ. ² Iba'arēm ikērēat muġeġēap pit kuy ocepere. Warēmtaġ ma ocekuuap tak kuy ocepere. Warara'acat muġuykuku'uk ġu oceju bit imutabun am ip Jesus kay. Deus ekawēn muwarururun'uk ġu dak oceju. Soat em ma kawēn icēmat taġ oceju jekukum Deus etabutpe. Imēnpuye:

— Pauloyũ cedağ ma jekukum — i'e'em ip soat pe ocekukuap cocoayũ.

³ Ocejũ kawẽn idipat muwẽnũwẽn. Ixe ekawẽn pit iba'arẽn ipiat'ajojoap kay cumayũ xe. ⁴ Kawẽn idipat kabia buxim. Wuyetaybit Cristo idip cĩcã iam kawẽn idipat cocom puye. Icẽmãn Cristo Deus co'i iam tak wuyetaybit ma. Satanás pit ipiat kay cumayũ mubu'u'un Jesus kay itabucap puxixim. Ixeyũ ađuy mubarẽmrẽm kabiok pe imunẽmunẽmap puxim. Imẽnpuye itabut ğu ip kawẽn idipat kay. Ita'ũmat puxim ip e'em.

⁵ — Ocekay juy eyetabun epesop — i'ũmġu oceju e'em warara'acat pe. — Jesus Cristo kay juy eyetabun epesop — i acã oceju e'em. — Āğ cuy ixẽ eykukan je'e — i oceju e'em. Jesus Cristo xipat cĩcã ocekay. Imẽnpuye oceju eybuywatwan.

⁶ Kuyje:

— Kabiokat tağwi juy kabiaat je'bapuk — io'e Deus. Ibo kabiaat wuymukabiahã iam co'i ixẽ wuymukũyjojom. Ixe wuymutaybitbin soat podi ma odip iam. Cristo dak ixẽ jo'i ma jedipap kuğ—Deus co'i ma.

⁷ Deus a'õbacaap kuğ oceju cekawẽn muwẽn ãm. Imuwẽnũwẽn oceju ocebaca ğu ma'ġu. Ka'wi muğẽğẽ'a buxim oceju—yaca'ũmat'a buxim. Deus acã ya'õbaca. Ixe bit oca'õmucanucan jekawẽn muwẽn ã. Imẽnpuye ocekawẽn coco'ukayũ itaybit ja'õbi ğu teyũku imuwẽnũwẽn—Deus a'õbi acã ip imuwẽnũwẽn iam. ⁸ Soat em xipat'ũmat jebapukpuğ ocewebe. Ocebu'u ğu ma'ġu ocetabut am Jesus kay. Soat em ocağuybabi'ũm'ũm oceju e'em. Ocetabucap pit ocepere ğu imẽnpit. ⁹ Ade ocekay itakomaayũ. Ocebureyũ dak ade ma. Soat em ocekay itakomaayũ ocemupokupoğ. Ocemuy'ũ ğu bit ip imẽnpit. ¹⁰ Soat em ocaoka ojuyap cocom oceju jekukum wuykukukat Jesus puxim. Ixe a'õbacaap kuğ pit oceju soat em ma. Iboap ijo but soat pe ocejojo'ukayũ be. ¹¹ Soat em ip ocaoka ojuy jekukum itabut'ũmayũ Jesus kay ocetabut puye. Ocejebit ma i'ũm. Oceju bit soat em ma Jesus a'õbacaap kuğ ocesop. Iboap ibapuk cĩcã e'em soat xe ocejojo'ukayũ xe. ¹² Ocaoka ojuyap cocom oceju jekukum, Jesus Cristo muwẽnũwẽn puye. Eyju bit soat em eyetabẽğ epesop Deus xe eye'ũ buje, ocekawẽn kay eyetabut puye.

¹³ Imẽn ibararak opop Deus ekawẽntup pe:

Kuy juk wetabut oce. Imẽnpuye juk ocekawẽn, i'e'em Deus ekawẽntup.

Oceju dak kuy juk ocetabut ajop. Imẽnpuye oceju kawẽn idipat muwẽnũwẽn jekukum warara'acayũ bit a'ġu ocaoka pin ma. ¹⁴ Deus cuk wuykukukat Jesus o'ğutait ce'ũap tomukadi. Ixe buxim oceju dak ocemutait oce'ũap tomukadi Jesus o'ğutait

puye. Ocedujowat jewekay. Eyju dak jeydujowat jewekay. Ixe xe ma acesop soat em. ¹⁵ Ocejju juk adi ipiat ocesupi'ajojo Deus ekawēn muwēn ām eywebe. Imēnpuye biḡ ma Deus xipat cīcāat ūmūm soat pe eywebe. Imēnpuye biḡ ma eyju e'em cebe:

— Xipat cīcā ēn ocekey — i.

Imēnpuye Deus dipap ibapuk e'em adeayū xe.

¹⁶ Apēnpuye kuka wuyḡuycūḡ ace'e? Ibaca'ūm e'em wuyjebit. Wuybinūn pit iisu e'em, Deus wuya'ōmucanucan puye. Wuya'ōmucanucan biḡ ma wuyetabut am Jesus kay. ¹⁷ Wuykay'ūmayū wuykaykay jījā. Ipiatpi'ajojoan cīcā dak ip wuywebe. Imēnpitibun ḡu iboap acejukuk—darem ma. Guyjom pit Deus jedipap je'ḡūm wuywebe. Idipap kuḡ acesop. Darem ḡu iboap kuḡ acesop—soat em ma. Acejepere ḡu. ¹⁸ Imēneju wuyju soat em ḡebum wuywebe ijo bucat kay ḡu—wuywebe ijo ba'oreat kay acā. Wuywebe ijo bucat darem ma dopdom. Wuywebe ijo ba'oreat pit soat em ma dopdom.

5

¹ Wuyjebit xijap'a'a buxim. Wuye'ūap xijap'a'a muy'acap puxim. Wuye'ū buje wuyjebit acejepere ijodi ipi be. Wara'at pit acejat wuyjebin iisuat. Kabi be bima bit wara'at ma je'e wuyjebin. Iisuat ijodiat emumuḡē ḡu—Deus emumuḡē acā. Ibiat kuḡ acesop soat em ma. ² Wuyetabikuku jījā wuyjebit iisuat kay, kabi be wuynuy pin cīcā buye. Kabi be bima iisuat acejat wuyjebin. ³ Wara'at acejat wuyjebin iisuat. Wuyjebitbet acesop kabi be bima. ⁴ Ijodi bima, xijap'a'a be iap puxim wuyju e'em. Soat em wuyju ipiat kuḡ e'em. Soat em wuywātaxipi wuyju e'em. Imēnpit wuybu'u je'ū ām. Iisuat pu pin pit wuyxe wuyjebin. Iisuat kuḡ pima wuyjebit kuḡ, soat em ma wuyetabēḡ acesop. Ace'ū ḡu. ⁵ Deus ma iisuat o'ḡuḡe wuyjebin. Ixe juk jebiōḡbuk o'ḡuōm wuywebe wuymutaybit am wara'at oḡūm eyjebit iisuat iam.

⁶ Ijodi bima bit puk wuykukukat wi wūy ma wuyju nuynuy—wuyjebit kuyat kuḡ pima. Imēnpuye wuycokcok cīcā soat em ixe xe acesop iap wiwi am. ⁷ Iboap wiwim wuyju ijojomap tomuju ḡu—wuyetabucap tomuju acā. ⁸ Wuycokcok cīcā wuyetabut am ixe xe acesop iap kay. Kuyat iwat pin wuyju—wuyjebit iwat pin—wuyju am wuykukukat kay. ⁹ Wuykukukat mucokcok pin cīcā wuyju warara'acat mucokcokap podi ma. Imucokcok pin cīcā wuyju ijoce wuyjebit kuyat kuḡ pima, iboma cexe bima dak. ¹⁰ Soat cuy wuyju acejewemubapuk Cristo wap. Acejewemubapuk ixe be “Xipat eyju oxē” i'e am xipacayū be, “Ikērēat kuḡ eyju oxē” i'e am ikērēat kukayū be dak. Cedaḡ ma ixe ideida soat pe

wuywebe apên cuk adi ijodi bima ajekukuku iaptei. Xipacat je'gũm xipacat muğëğë'ukayũ be xipan cekukuaptei. Ipiat pit supi'ajojoat ikêrêat muğëğë'ukayũ be ikêrêm cekukuaptei.

¹¹ Wuyparara wuykukukat puxim ixé soat podi ma ya'ôbaca buye. Imênpuye oceju kapikpiğ cîcã warara'acayũ mutabut am cekay. Imuğuykukukum ğu bit oceju imutabucap ojuy ip. Cedağ ma oceju imutaybitbin ã ip. Deus itaybit iboam. Eyju dak xe'e eyetaybit iboam?

¹² — Eyetabun cuy epesop okay, xipat ðn eykay buye — waram pit i'e pin ğu oxe.

Eyju eycokcok ocekey iap kay oceju. Warara'acayũ bit oce-muymuy acã eywebe. Jewexe ip yoboğân kacũğtağ idip puye. Badi bit a'ġu idip'ũma ip. Oceju bit cedağ ma jekukum ixeyũ a'ômuy pit am eymucokcok am tak ocekey. ¹³ Ocadaodao du eyxe “Cedağ ma oceju jekukum” i'e'em puye? Ocadaodao bima, imên ma buk oce'e warara'acayũ be “Deus soat podi ma xipat” i'e am. Ocağuy sat tu eyxe iboam e'em puye? Ocağuy sat pima dak, xipat ma kuka o'e eywebeam. ¹⁴ Soan oceju e'em Cristo xe oceku pin cîcã buye. Kuy juk ocetaybit ocesop pũğ ağokatkat oe'ũ soat peam ijodiacat peam iam. Imênpuye soat ipi juacat yukpiwat ce'ũ ãm. ¹⁵ Ixe oe'ũ soat peam wuywebeam. Oe'ũ wuywebeam wuybikayap tağ wuyeku am ğu. Jebikayap tağ jeku am acã oe'ũ. Waram ğuto o'jetait xipat wuykay i'e am.

¹⁶ Kacũğ kay acã wuyju ağ. Imênpuye wuy'a bewi wuyju e'em:

— Teku xipat i. — Goku xipat ğu — i dak.

Guyjom pit imên ğu ace'e. Wuy'a bewi dak cuk adi ġebum ma ajop Cristo kay kuy bima. Imênpuye ijodiat co'i osunuy wuyxe. Gasũ bit imên ğu wuyju ġebum cekay. ¹⁷ Cristo ejo mũğ'i bima wuyisun ma acesop. Apên cuk adi warêm tağ ma ajekukuku iap kuy oi'ũm. Iisuat acã o'jepoyat. Kuyat pit ka'ũm ğu o'e. ¹⁸ Wuymuisusunap Deus pabi. Ixe wuymuisusun soat tağ Cristo oe'ũ wuywebeam puye. Kuy bima bit cuk adi a'ġu wuyetakoma ajop Deus kay. Gasũ bit ixé wuymuwexaxan o'e jebureyũm.

— “Deus pe juy epeyewemuxat jebureyũm,” i juy epe'e'e warara'acayũ be — i'e'em Deus wuywebe ġasũ bit.

¹⁹ — Deus pit o'jeğebu ğu apên cuk adi ikêrêat epeğüğëğë iap kay. Cristo oe'ũ ikêrêat muğëğëap teida am puye — i wuyju e'em soat pe. — Jesus kay eyetabun puje Deus jeymuwexat jebureyũm Cristo oe'ũ wuywebeam puye — i wuyju e'em soat pe ijodiacat pe.

Deus ma juk wuymuju iboam i'e am.

²⁰ Imēneju oceju kawēnwēn eyweju Cristo a'ōbi. Deus ma juk ocemuju jekawēn muwēn ām eywebe.

— Deus ibu'u eywebe jekay'ūmām — i oceju e'em eywebe. — Eymuwexat pin jebureyūm — i oceju e'em eywebe. — Āḡ cuy jeymuwexat jebureyūm — i oceju e'em eywebe.

Deus tak ijoce bima, imēn ma kuka o'e eywebe. Ixe a'ōbi ma iboam oceju e'em eywebe. ²¹ Cristo bit ikērēat o'jukuk ḡu. Pūḡ em tak ka'ūma ma. Deus pit soat wuyju juk adi ikērēat aḡuḡēḡēḡē iap o'jomōḡ Cristo be. O'jomōḡ cebe. Imēnpuye kuḡ ḡu wuydop am. Imēnpuye wuyju Cristo eju mūḡ'i jekukum pima, ikērēat kuḡ ḡu acesop Deus xe. Soat taḡ wuyisu acesop cexe. Imēn ibikuy e'em wuywebe i'e am.

6

¹ Ocebuxim ma eyju dak kapikipiḡ Deus peam. Imēnpuye oceju jeyawē. Kuy juk adi a'ḡu xipat cīcāat epejajat Deus xewi. Waram pit cuy epeyepere ḡu xipacap. ² Eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop Deus ekawēn kay. Imēn Deus e'em:

“Ocedaxiom cuy ece” i eyju e'em owebe bima, kuy juk oya'ījojo ey'eap, i. Eydaxijojoap kabia be ma juk ōn eydaxijo, i'e'em Deus.

Eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop. Gasū juy Deus eydaxijo pin. Āḡ cuy ixē ḡasū bit jeydaxijo.

³ Cūḡ ma oceku pin warara'acat mubu'unap puxim itabucap kay. Ocebu'u jījā warara'acayū be “Ocetabut ḡu juy Jesus kay, ixē a'ōkayayū warēmtaḡ ma jekukum puye” i'e am ocekuap cocom puye. ⁴ Cedaḡ ma oceku pin warara'acat itaybit am teyūku Deus buywatwat'ukayū iam. Ocepiceḡe ḡu oceju jekukum, itabut'ūmayū bit adi a'ḡu ocekkay jījā ma, ipiatpi'ajojoan ma dak adi a'ḡu ip ocewebe, ka'ūma kuḡ ma dak adi a'ḡu oceju. ⁵ Kuy juk adi a'ḡu ip ocemupokupok itabut'ūmayū. Te'e ma ip cuk adi a'ḡu ocemuōm daomūnmūnap'a be. Ikērēm cīcā juk adi ip ocekkuk adeayū e'awero buje ocekkūyoap mubarēmrem ma ip. Kuy juk adi a'ḡu ocejekapikipikipik cīcā ma. Ocexexet'ūma juk adi a'ḡu, ocejekōnkōn'ūma dak. ⁶ Warara'acayū itaybit osodop teyūku Deus peam kapikipik'ukayū iam, cedaḡ ma oceju jekukum puye. Soat taḡ oceisu. Ocekawēnkērē ḡu—ocekawēntip ma. Ocetaybit cīcā dak kawēn idipat muwēn ām. Ocepiceḡe ḡu dak warara'acat kuḡ. Warara'acat kuḡ tak xipan oceju. Imēn oceju bit jekukum xipat cīcāat biōḡbuk ocekkat puye. Warara'acat kuḡ tak oceju ikukpin. ⁷ Kawēn icēmat muwēnuwēn acā oceju warara'acat pe. Deus a'ōbacaap kuḡ oceju jekukum. Cedaḡ ma oceju jekukum. Imēnpuye:

— Cũḡ ma juy epeku, Deus cũḡ ma wuykuḡ puye — i oceju e'em itaybit'ũmayũ be. — Ocemuymuy ḡu juy epesop, Deus cũḡ ma wuykuḡ puye — i oceju e'em ocemuymuy ojuyayũ be dak.

⁸ Pũḡpũḡ ocebuyxim ocekuḡ. Warara'acat ocebuyxim ḡu ocekuḡ. Pũḡpũḡ ocemuymuy. Warara'acat xipan ocekuḡ. Pũḡpũḡ te'e ma e'em:

— Pauloyũ napa ma e'em — i.

Icemãn pit oceju e'em. ⁹ Pũḡpũḡ itaybit ḡu ocejum. Adeayũ bit itaybit cĩcã ocejum. Ocetabẽḡ mabuk a'ḡu eyju ocejojom.

— Pauloyũ o'yaoka ip — i'e'em ip te'e ma owebe pũḡpũḡ.

Ade em ipiat'ajojom oceju. Ocaoka ḡu ma bit ip. ¹⁰ Pũḡ em ocemuḡuycũḡcũḡ warara'acat. Soat em pit ocecokcok oceju e'em. Pũḡpũḡayũ xe ocedadaibot. Adeayũ muwexaxan pit oceju ibubut adeat puximayũm kawẽn idipat kay itabut ip puye. Adeayũ xe oceju ka'ũma kuḡ. Deus xe bit soat kuḡ oceju.

¹¹ Oceburereyũ, Corinto ka beayũ, eykukpin cĩcã ocexe. Iba'arẽm ḡu juk adi ocejekawẽn eyweju—ocekawẽn ojuy iap taḡ acã. Eykukpin cĩcã ocexe iap kuy oceḡuwẽn eywebe. Eykay jĩjã oceju. ¹² Ocebu'u ḡu juk adi ocesop eykay. Eyju bit cuk adi eybu'u epesop ocekey. ¹³ Okpot eju kawẽnwẽn pimãn puxim õn kawẽnwẽn eyweju. Eybu'um ḡu juy epesop ocekey. Apẽn oceju eykay jĩjã iap puxim cuy eyju dak ocekey epesop.

¹⁴ Jesus kay'ũmayũ eju cĩcã ḡu juy epeku. Iba'ore cũḡ ma jekuku'ukat pe jeburere am warẽmtaḡ ma jekuku'ukat eju. Iba'ore kabia daḡ jekuku'ukat pe jeburere am kabiok taḡ jekuku'ukat eju. ¹⁵ Iba'ore Cristo ebekit pe pũḡ taḡ ma jewaḡuy am Satanás ebekit eju. Iba'ore itabucat pe itabut'ũmat aḡuy daḡ jewaḡuy am. ¹⁶ Iba'ore Deus tuk'a be cucu'ukat pe jeweburedam deusbaro duk'a be cucu'ukat eju. Deus nuynuyap'a buxim wuyju, ibiõḡbuk omuy wuywebe buye. Itabẽḡat omuy wuywebe. Imẽn Deus cuk adi o'e:

Ixeyũ eju juy oḡuy, i. Ixeyũ binũnpe juy oḡuy, i. “Ën acã Deusat ocexe,” i je'e ip owebe, i. “Webeitkiyũ eyju,” i dak oce cebe ip, i juk adi o'e Deus. ¹⁷ Imẽnpuye wuykukukat cuk adi o'e: Ixeyũ juy epeyepere, i. Ixeyũ xewi juy epeyewede, i. Ikẽrẽat mujurũḡrũḡ'ukat ekukuap puxim ḡu juy epekuku, i. Ixeyũ buxim ḡu jekukum pima bit, õn jeymudot okay, i. ¹⁸ Õn oce eyebay, i. Okpotpoyũm epesop. Odaxiyũm tak epesop, i.

Imẽn cuk adi wuykukukat o'e kuyje—soat podi ma ya'õbacaat o'e.

7

¹ Imẽn Deus e'em wuywebe, oburereyũ, oxe ikukpinayũ. Xipat cĩcãat ùm pin wuywebe. Imẽnpuye ikẽrẽat mujurũḡrũḡap

cuy acepere! Ikêrêat kay ġu juy ġebum ajop! Ibuyxim cuy Deus ajukuk. Ixe be juy acemuisunat soat em ikêrêat kukap puxim.

² Ocekukpin cuy epesop ocekuġ! Ikêrêm ġu bit oceju soat knġ—xipan acã. Warara'acat muymuy ġu oceju. Warara'acat muġuykukukum ġu dak oceju xipacat puap ojuy ocewebeam. ³ Iboam òn e'em "Xipat ġu eyju ocexe" i'e am ġu. Imên ma juk adi ocecece eywebe kuy bima. Soat em eykukpin cĩcã ocexe. Eyxe bimaap co'in ma òn wetabêġ pima, we'ũ buje dak, soat em ma òn ġebum eykay buye. ⁴ Wetabut cĩcã eykay. Xipan òn eyawêġmuwênuwên soat em warara'acat pe. Oġuykuku jĩjã ade xipat'ũmat jebapukpuġ ma'ġu ocewebe. Yoboġ cĩcã òn ocokcokap kuġ.

⁵ Macedônia eipi be ocajêm puje, ocejebodoy'ũma. Xipat'ũmat o'jebapukpukpuk ocewebe soat kaka daġ pima. Oca'òxikxiġ cĩcã juk adi osodop ip oce kay'ũmayũ. Ocepararan ma juk adi a'ġu ocekkukuku. ⁶ Deus pit iġuycũġat mucokcok-cok'uk. Ixe juk adi oca'òmucan Tito ajêm puje. ⁷ Oca'òca juk adi oce'e yajêm puje. Yajêm puje:

— Xipan ma juk Corinto ka wat okuk — i juk o'e ocewebe. — Ġebum cĩcã ip eykay — i dak cuk o'e ocewebe. — Iġuycũġ cĩcã o'e ip jebure kay—ikêrêat o'ġuġê'iat kay — i dak cuk o'e ocewebe. — "Paulo cedaġ ma juk adi ocawêwêm" i'e'em ip — i dak cuk o'e ocewebe. Iboap awêġ co buje biġ ma ocokcok cĩcã oce'e.

⁸ Darem ma juk adi eyġuycũġ epesop cartadup co buje, wemudupmubararaktup co buje, eymukorêmaptup co buje.

— Xipat ġu o'e owebe iboaptup mubararak am imukorêmaptup — i'ũmġu òn pit e'em owebe ma.

Tupco buje juk eyġuycũġ epesop iam wetaybit pima kuka juk òn tak oġuycũġ oce. ⁹ Oġuycũġ ġũ òn pit. Eyġuycũġ cuk adi epesop wemudupmubararaktup co buje. Iboap kay ġu bit ocokcok. Imênpit eybu'u juk adi a'ġu epesop ikêrêat muġê ãm òn eymuġuycũġ puye. Ibo buye ocokcok. Deus ma juk eymuġuycũġcũġ eymubu'unap ojuy ikêrêat kay. Imênpuye cũġ ma osodop owebe iboaptup mubararak am. ¹⁰ Deus wuymuġuycũġcũġ wuymubu'unap ojuy ikêrêat kay wuy'eap puxim. Ikêrêat kuk am wuybu'un puje ixe wuydaxijojom. Ixe be wuydaxijo buje wuyġuycũġap acepere. Wuyokcok ma acesop. Deus kay'ũmat iġuycũġ puje bit, ibu'u ġu ikêrêat kuk am. Jepereap kay ġu. Biġ ma cekay. Deus tak ixe idaxijo ġu ma. Soat em Deus wi wũy ma jeenuy je'ũ buje. ¹¹ Deus pit eyġuycũġap o'ġuwexat xipacap eywebeam. Ġebum cuy epesop iboap kay. Itapuruġayũm cuk eymuwexat. Omutaybin pin cuk adi epesop ocekpíwatpi ġu iam. Eyetakoma jĩjã juk

adi epesop ixe kay—ikêrêat muğëğë'ukat kay. Eyparara dak cuk epesop ikêrêat muğëap puxixim. Gebum cîcã juk epesop wa'õ kay.

— Ipiat cuy asupi'ajoat ikêrêat o'ğugëiat pe — i juk epe'e eyewewebe.

Imêneju ibapuk e'em soat xe eyukpiwatpi ğu iap.

¹² Ibodup cuk otupmubararak ixe ağokatkat awëaptup ojuy ixe be ikêrêat muğëap epereap ojuy. Tupmubarararağ pima cebay kay dak ğebum oğuy, jebay mubuyxi'üm'üm o'e buye. Cebay kay ğebumap podin ma bit cuk otupmubararak, Deus pe eymuğëbuap ojuy Pauloyũ ikukpin cîcã ocexe iap kay.

¹³ Ocecokcok cîcã juk adi ocekukpin eyxe iam ocetaybin puje.

Tito dak icokcok cîcã osunuy xipan cîcã juk adi ixe epejukuk puye. Icocok cuk adi osunuy eyxe bima. Ocekay yajëm puje, ocemucokcokcoğ cuk adi osunuy eyawëğmuwënuwën ocewebe. Imënpuye juk adi biğ ma ocecokcok oce'e. ¹⁴ Eykay cum pima:

— Xipan cuk jukuk ip Corinto ka watwat, xipat cîcã ip puye — i juk oce cebe.

Wa'õ dağ ma xipan cuk adi ixe epejukuk. Omudapxin ğu eyju. Soat em icëmãn õn e'em eywebe:

— Corinto ka watwat xipat cîcã — i juk adi ocece cebe.

Wa'õ dağ ma juk adi xipan ixe epejukuk.

¹⁵ — Wa'õ kay kÿyjobit osodop ip — i juk adi o'e Tito ocewebe. — Obuyxim cîcã juk adi okuk ip — i dak o'e. — Yoboğan pin ğu osodop ip—obuywan pin acã ip osodop — i dak o'e ocewebe.

Ixe Tito ğebum cîcã xipan cîcã juk adi okuk ip iap kay. Imënpuye biğ ma eykukpin cexe. ¹⁶ Ococok cîcã eykay, soat em eya'õ dağ eyju e'em puye.

8

¹ Okitpitpiyũ, Deus cuk adi xipacat o'ğũmğũm Jesus kay itabucayũ be—Macedônia eipi watwat pe. Oceju a'ğu ey-mutaybin ojuy iboam. ² Ipiat o'supi'ajojo jîjã ip jetabucap puyxijom. Icocokap ip yoboğ cîcã ip o'e imënpit. Ade jîjã o'ğũmğũm ip tadaybotbocayũ be, tadaybot cîcã ğu ma'ğu ixeyũ dak. ³ Iũm pucat ip o'ğũm. Ibodi ma dak ip o'ğũm. Oca'õbi ğu ip o'ğũm—jekpiwatpin ma.

⁴ — Oceju dak cuy oceğũm ocedinheiro eywebe tujowat am Judéia eipi watwat peam—itabucayũ beam—tadabotbocayũ beam — i juk adi o'e ip ocewebe. Biğ ma — Oceju dak cuy oceğũm — io'e ip.

⁵ Tÿybe yopît ma je'ğũm ip iãn oce'e. Yoboğ ma ip o'ğũm. Koap ip o'jewëũm wuykukukat pe. Wuykukukat a'õ kay kÿyjobit pin cîcã osodop ip. Oca'õ kay dak kÿyjobit pin cîcã ip osodop.

⁶ Dinheiro ũm pin cĩcã ip osodop ocewebe iap awẽg cocom pima, eykay juk ocesop gẽbum. Imẽnpuye juk ocejekawẽn Tito eju. Kuy bima:

— Eyedinheiro juy epeğuxipan imuju am tadaybotbocayũ be — i juk adi o'e ixẽ Tito eywebe. Imẽnpuye: — Corinto ka kay juy eju — i juk oce Tito be. — “Eyedinheiro juy epeğuxipan apẽn cuk adi epe'e iap tağ eykukpin ocexe i'e am tadaybotbocayũ be,” i juy ece cebe ip — i juk oce Tito be.

⁷ Warara'acat podi ma eyju ade ikuğ. Warara'acat podi ma eyetabut Jesus kay. Warara'acat podi ma dak eyetaybit Deus ekawẽn muwẽn ãm. Ade ey'in tak itaybit cĩcãayũ. Warara'acat podi ma dak eyju warara'acat puywatwan. Warara'acat podi ma dak oceukupin eyxe. Imẽneju:

— Warara'acat podi ma dak eycokcoğ cuy epesop eyedinheiro ũm ãm tadaybotbocayũ be — i oceju e'em eywebe.

⁸ — Eyedinheiro juy epeğũm tadaybotbocayũ be — i'ũmğũ õn pit e'em eywebe. Wa'õbi ğu juy epeğũm. Warara'acat pit icokcok cĩcã iũm ãm cebe ip. Eywebe iũm puje, itaybit je'e ip icẽmãn Corinto ka beayũ xe oceuk pin cĩcã iam tadaybotbocayũ. ⁹ Kuy eyetaybit wuykukukat Jesus soat em xipan wuykuğ iam. Kuyje soat kuğ osunuy, kabi be bima. Ijodi ikop puje bit tadaybocan o'e. Tadaybocan o'e eywebe eycokcoğ eydop am teiboğat kuğiat puxim.

¹⁰ Gasũ õn jeyawẽ eyedinheiro epeğuxipan iam. Koapat koato bima:

— Ocedinheiro juy oceğuxipan imuju am tadaybotbocayũ be — i juk adi epe'e'e eyewewebe.

Eybu'um ğu juy epesop ğasũ bit imuxipan am. Warara'acayũ iũm ojuy awap, eyju bit cuk adi iũm ojuy epesop. Tadaybotbocayũ buywan ojuy juk adi epesop.

¹¹ — Ga'a ağuxipan wuyedinheiro — i juk adi epe'e'e eyewewebe.

Eycokcok cuk adi epesop eyedinheiro ũm ãm. Gasũ bit eybu'um ğu juy epesop imuju am. Eycokcoğ cuy epesop imuxipan am. Ade ikuğ iap wiwim ğu juy epesop. Epeğuxipan cuy ajo eyju ikuğ iat. ¹² Eycokcokap tomuju iũm puje xipat Deus xe—yoboğ pima, yopit pima dak xipat ma. Ajo wuyju ikuğ ğu iat ojuyjuy ğu Deus wuyxewi.

¹³⁻¹⁴ Obu'u eymudadaybotbocan warara'acayũ ibubut ade i'e am. Gasũ eyju ade ikuğ. Ixeyũ bit ikuğ ğu. Imẽnpuye cedag ma eywebe eyedinheiro'in iũm ãm cebe ip—eybubut mu'ẽ'ẽ ãm cebe ip. Eyju ğu kuka yopit ikuğ pima, ixeyũ ğu kuka o'gu'ẽ'ẽ eywebe. Imẽn imu'ẽ'ẽ'em pima, jewejojo'in ma kuka epe'e ikuğ. Ka'ũma ma kuka tadaybocat o'e. Ka'ũma ma dak kuka ade ikuğiat o'e. ¹⁵ Imẽn e'em Deus ekawẽntup:

Ade o'jatiat cepoyat kuḡ ḡu dak o'e, i. Yopīt ma o'jatiat tak ikuḡ ma o'e, i.

Imēnpuye e'em tup imu'ē'ē'ē'ukayū muwēḡuwēn.

¹⁶ Ocebuxim Tito dak eybuywan pin cīcā. Imēnpuye:

— Bay, ēn xipat — i ōn e'em Deus pe. ¹⁷ “Edaobu'u du Corinto ka watwat com?” io'e buje, — Hm hm. Oju juy ḡaxīn ma — io'e. Iju pin o'e. — Ixeyū juy oyawē cedinheiro ūm ām — i juk o'e. Taobikuy jījā osunuy eyjom. ¹⁸ Wara'at tak wuykitpit oceḡuju eykay. Ixe ibuyxiat soat xe itabucayū xe, itaybit cīcā kawēn idipat muwēn ām puye. ¹⁹ Jesus kay itabucayū ixe o'taē oceweju iju am dinheiro dujowat am Jerusalém ka be. Dinheiro juy ocetujowat eykukpin cīcā ocexe iap mubapuk am tadaybotbocayū be. Ocetujowat cuy jewebuywatwan cīcā ip wuykukukat kay itabucayū iap mubapuk am soat pe. Imēnpuye:

— Ka'ūmḡu ejo'iat xipacat — i je'e ip Deus pe dinheiro jeejat'iyū.

²⁰ Ade dinheiro juy ocetujowat. Ocebu'un ma'ḡu warara'acat pe “Pauloyū dinheiro'in ma o'ju'uk jewebem” i'e an. Imēnpuye warara'acayū ocetujowat oceweju ocemuymuyap puxim. ²¹ Cūḡ ma oceku pin wuykukukat etabutpe acā ḡu. Soat etabutpe ma oceku pin cūḡ ma.

²² Imēnpuye wara'at wuykitpit cuy oceḡuju eykay. Kuy juk adi ixe ocesubuyxijojojo ade em. Imēnpuye ocetaybit cīcā ixe soat em warara'acat puywat pin iam. Itabut cīcā eykay. Imēnpuye:

— Corinto ka watwat tak jedinheiro jeeḡūm ma tadaybotbocayū be — i'e'em ixe.

Imēnpuye ixe eyjo pin cīcā eybuywat am imuju am. Ibūrū ma oceḡuju eykay wuykitpitpiyū. ²³ Tito obure jījā. Ixe kapikpiḡ oweju eybuywatwan. Ixeyū wuykitpitpiyū cum ceweju eykay. Itabucayū a'ōbi cum ip. Ibuyxim ip Cristo kuḡ. ²⁴ Eykay yajēm puje juy ikukpin epejukuk ip. Imēnpuye soat itabucayū itaybit je'e Corinto ka watwat xe ixeyū ikukpin cīcā iam.

— Corinto ka watwat xipat cīcā iap ocetobuxik apēn soat em Pauloyū e'em iap taḡ — i je'e ip.

9

¹ Obu'u oce warara'acayū bit jedinheiro mujum itabucayū be Judéia eipi beayū be iaptup mubararak am eywebe, ² kuy eyju dak ixeyū buywan pin puye.

— Tadaybotbocayū buywan pin ip wuykitpitpiyū Grécia eipi beayū — i kuy juk oce Macedônia eipi beayū be. — Kuy bima ma juk adi ip osodop ibuywan pin—koapat koato bima ma — i juk adi oce cebe ip.

Ade ixeyũ'in ibuywan pin o'e eyju ibuywan pin ip iam itaybin puje.

³ — Corinto ka beayũ kuy juk jedinheiro o'guxipanpan ocewebe tujowat am iũm ãm tadaybotbocayũ be — i juk adi ocece cebe ip.

Eyedinheiro muxipan'ũm pima bit, kuka juk eyju wawẽgmukẽrẽrẽn. Imuxipan'ũm pima:

— Napa ma juk Corinto ka beayũ eguwẽn ocewebe — i kuka o'e ip owebe. Obu'u wekawẽn mukẽrẽrẽn ãn eywebe. Imẽnpuye wuykitpitpiyũ juy o'guju eykay eywebe imuxipan'ũmap puxim. ⁴ Oweju Macedônia eipi beayũ ajẽm puje, ocesũsũn kuka oce'e eykay, eyedinheiro muxipan'ũm pima. Ocebodi ma eyju dak kuka eysũsũn ma epe'e te'e ma ocetabut eykay buye. Õn tak kuka osũsũn ma oce “Corinto ka beayũ jedinheiro muxipanpan je'gũm” i, te'e ma ocece buye.

⁵ Imẽnpuye ixeyũ wuykitpitpiyũ o'guju eykay. Oajẽm awap ma o'guju ip eybuywat am soat muxipan am. Epe'guxipan cuy apẽn cuk adi epe'e'e iap tağ. Oajẽm puje, kuy ixipan je'e. Ixipan pima, warara'acat itaybit je'e Corinto ka beayũ jedinheiro o'gũm iũm pin puye iam. Warara'acat a'õbi gu o'gũm ip iam itaybit je'e ip—jekpiwatpin ma ip o'gũm iam.

⁶ Ade gu taidada'ukat yopĩt ma ibubum. Ade taidada'ukat pit ade ibubum. Gbum cuy epesop iboap kay. ⁷ Eybu'u iũm pima bit cuy epe'gũm gu. “Egũm cuy” i'e'em pima dak, epe'gũm gu. Eyukpiwatpin ma juy epe'gũm. Bũrũ poro iũm pin cuy epe'gũm. Jecokcoğ iũmũm'ukat kay jĩjã Deus. ⁸ Deus pe bit iũm put eywebe eyemukaypinput. Soat je'gũm eywebe. Soat em epesop eyemukaypinput kuğ. Ajo eyju cekayiat podi ma dak je'gũm eywebe. Cepoyat kuğ tak epesop iũm ãm warara'acat pe—xipan i'e am ip cebe. ⁹ Imẽn e'em Deus ekawẽntup:

Deus yopĩt gu iũmũm tadaybotbocayũ be yoboğ ma, i. Soat em xipan ip ikuğ, i.

Imẽn e'em Deus ekawẽn tup.

¹⁰ Deus tarekrektata ùmũm wuywebe taida am. Kadai muaypapan tak wuywebe i'o am. Imẽnpuxim eywebe dak ade ma je'gũm eyemukaypinput. Soat em epesop cepoyat kuğ tak. Ixe buxim eyju dak yopĩt gu epe'gũm tadaybotbocayũ be—yoboğ ma. ¹¹ Cepoyat kuğ ma epesop soat em ixexipan eykuğ puye. Ibut adeayũ buxim epesop warara'acat pe iũm ãm. Imẽnpuye:

— Bay, xipat cĩcã ãn! Corinto ka beayũ ade juk o'gũm Pauloyũ be tojot am ocewebe — i je'e ip Deus pe tadaybotbocayũ—Judéia eipi beayũ.

¹² Eywebe iũm puje, tadaybotbocayũ buywatwan epeseop—Deus ebekitkit puywatwan.

— Bay, soat podi ma ãn xipacat — i je'e ip Deus pe, epeğũm puye.

¹³ Icokcok cĩcã je'e ip.

— Bay, ka'ũmğũ ejo'iat xipacat — i je'e ip Deus pe. — Bay, tacup ġũ iũmũm ip Corinto ka beayũ — i je'e ip cebe. — Soat em tadaybothocayũ buywatwan ip — i je'e ip. — Cristo kay jetabucap mubapukpuğ cĩcã ip ocebuywatwan pima, warara'acat puywatwan pima dak — i je'e ip Deus pe. — Cristo ekawẽn tağ cĩcã ip jekukum — i je'e ip Deus pe.

¹⁴ Imẽneju soat em jekawẽnwẽn jeedop ip Deus eju eywebeam, eykukpin cexe ip puye.

— Bay, ãn xipan cĩcã ocekuğ — i je'e ip Deus pe. — Tacum ġũ juk ocekuğ ip Corinto ka beayũ dak. Ocekuğpin cĩcã juk ip ocekuğ, kuy bima ãn ixeyũ ikukpin ejukuk puye — i je'e ip Deus pe.

¹⁵ Icẽmãn Deus warara'acat podi ma wuykukpin wuykuğ. Teimuweğũn pa'oreatei iũmat puxim jekpot o'ğudot wuykay. Imẽnpuye:

— Warara'acat podi ma ãn xipan ocekuğ — i juy ace cebe.

10

¹ Õn Paulo. Deus omudot eymutaybin am. Deus a'õbi õn jeyawẽ. Apẽn Cristo wuyawẽwẽm iap puxim ma õn tak wa'õkadidim ma jeyawẽ. Ixe Cristo ya'õkadidim ma wuykuğ. Xipan ma wuykuğ. Eyju bit:

— Paulo ya'õpuruğ ocemukorẽmrẽm wũy ocewi bima. Ijasũn ocexe bima bit iparara ocebuxim — i te'e ma e'em.

² Obu'u wa'õpuruğ eymukorẽm ãm. Warẽmtağ mabuk eyju jekukum pima bit, wa'õpuruğ ma õn jeymukorẽm.

— Paulo Deus a'õbi ġũ jekukum—ja'õbi acã—jewekay acã ġebum itabut ũmat puxim — i napa ma eyju e'em eyewewebe pũğpũğ ey'in.

Wa'õpuruğ ma omuymuy'ukayũ oğukorẽm eykay wajẽm puje.

³ Ijodi wuyju dopdom itabut'ũmayũ parakpe. Wuya'õbacaam ġũ bit wuyju jekukum imutabunap ojuy ip. ⁴ Ijodiat a'õbacaap kuğ ġũ wuyju bit jekukum, Deus a'õbacaap kuğ acã. Ixe a'õbacaam acã Satanás a'õkayayũ a'õbacaap aceğũ'ũm. Wuyju ya'õbacaap kuğ pima, wuya'õmuypit pa'ore cebe ip Deus kay'ũmayũ be. ⁵ Yoboğan pin ip. Wuymubu'u'un ojuy ip jekukum Deus kay wuyetabucap puxixim. Jağuybi ma jewa'õxixiğ ip ceweju imubu'unap ojuy Deus kay. Wuyju Deus a'õbacaap kuğ pima bit, ixeyũ a'õxikap aceğũ'ũm. Aceğũymũğ ip. Mũğ ma jeedop ip. Imuymũğ puje adeayũ itabut je'e Deus kay. Cristo a'õ kay dak kũyjobin jeedop ip.

⁶ Koap ixe a'õbacaam õn jeymubikuy kũyjobit am Cristo a'õ kay.

Eyekūyjobin puje, ipiat acesupi'ajoat soat pe kūyjobit'ūmayū be.

⁷ Kacūḡ taḡ acā eyju pūḡpūḡpūḡ aḡ. Eyxeat te'e ma e'em eywebe:

— Ōn acā Cristo a'ōbi jekukum—Pauloyū bit ka'ūma — i. Ixe juy jeenuy jewaḡuyḡuy Cristo a'ō daḡ paxi ōn jekukum iap kay. Ixe jo'i oceju dak Cristo a'ōbi jekukum.

⁸ — Wuykukukat cuk onaē eymutaybitbin am — i juk adi ocece eywebe.

Obisūsūn ḡu oce iboap muwēn ām ḡuto eywebe. Icēmān ōn cemunaē. Ya'ōbiat ōn. Ixe juk onaē eymukorēmrēm'ukan ḡu—eybuywatwat'ukan acā. Eybuywat am cuk onaē biḡ ma eyju kūyjobit am Deus biōḡbuk a'ō kay. ⁹ Eymupararan pin ḡu ōn wemudupmubararaktum cartadum. ¹⁰ Okay'ūmat pit aco'i je'e:

— Paulo ya'ōpuruḡ ocemukorēmrēm jemudupmubararaktum — i. — Ocexe bima bit, ya'ōkadidim ocekuḡ — i dak aco'i je'e. — Ya'ījo pin'ūma dak ocexe warēmtaḡ kawēnwēn puye — i dak aco'i je'e napa ma.

¹¹ Wūy ōn eywi bima wemudupmubarararaktup eyweju ōn kawēnwēn iap co'i ma je'e. Itaybit je'e ip iboam okay'ūmayū—ocemuymuy'ukayū.

¹² Pūḡpūḡ ey'in te'e ma e'em:

— Warara'acat podi ma oceju xipacap kuḡ — i. — Ixeyū bodi ma oceju bit xipacap kuḡ — i'ūmḡu ōn pit e'em eywebe. Ajom itaybit ip? Ka'ūma ma. Jaḡuybin ma ip e'em: — Cedaḡ cīcā oceju jekukum — i.

Deus aḡuy daḡ ḡu ip jewaḡuyḡuy—jaḡuy daḡ acā. ¹³ Deus ocemujujum'ūm pima:

— Deus a'ōbi oceju jekukum — i'ūmḡu bit kuka oce'e. Poma Deus ocemujujum iap taḡ acā oceju cucum. Eykay bit cuk ocemuju kapik am eyweju—eymutaybit am Deus ekawēn. ¹⁴ Deus cuk ocemuju eyka kay. Imēnpuye juk adi Deus a'ō kay kūyjobin ocesop, eykay ocajēm puje. Eykay juk ocajēm kawēn idipat muwēn ām eywebe—Cristo muwēn ām eywebe. ¹⁵ Warara'acayū dak cuk adi eymutaybitbin osodop ip Cristo ekawēn. Imēnpuye:

— Oceju acā juk adi ocesop Corinto ka watwat mutaybitbin — i'ūmḡu oceju e'em.

Biḡ ma jeuru'urum eyetabucap kay oceju. Gasū ma oceju kapiḡ eyweju biḡ ma Cristo ekawēn muwēn ām soat pe. Gasū ma oceju eymutaybin ojuy. Imēnpit poma Deus ocemujujumatka kay acā oceju. ¹⁶ Eyka be imuwēn epere buje, eyka bodiatka kay oceju imuwēn ām. Ka'ūma ma buk kawēn idipat

o'ḡuwēn iatka be oceju. Imēnpuye “Paulo bit kawēn idipat muwēnuwēn kuy o'ya'ijoyo'iyayū be acā” i'e ba'ore je'e soat pe.

¹⁷ Imēn e'em Deus ekawēntup:

“Xipat cīcā oceju bit” i'ūmḡu juy ace, i. “Ocekukukat acā xipat cīcā” i acā juy ace, i.

¹⁸ “Xipat ma oceju” i wuyju e'em pima, abu xe xe'e wuyju xipat? Ka'ūma xe ma. “Xipat ma eyju” i'e'em Deus wuywebe bima bit, wuyju xipat ma.

11

¹ Yadaodoat puxim ōn kawēnwēn eyweju. Imēnpit cuy eyukpiceḡēm ḡu epesop okay. Āḡ puk cuy ocekawēn eyweju. ² Apēn Deus yaḡuybabi'ūm eykuḡ iap puxim ōn tak waḡuybabi'ūm eykuḡ. Eybay buxim ōn tak waḡuybabi'ūm eykuḡ. Aḡokatkat eju o'jepo ḡu bukiat puxim eyju. Cebay bit kuy ibumūḡām o'tobuxik iwadim iap puxim eyju. Ibumūnmēn'ūmat soat kay ḡu—jewadip kay acā. Imēnpuxim obikuy eywebe Cristo kay jījā ām warara'acat kayap podi ma. Obikuy eywebe soat taḡ eyisu eydop am. ³ Waḡuybabi'ūm eykuḡ. Warara'acat kayap podi ma eyju Cristo kay ḡasū. Jewexe ḡu eyju cekay. Warara'acayū bit eyaḡuymuwarururunap ojuy. Eymuḡuykuku ojuy ip. Cristo kay ey'eap epereap ojuy ip. Imēnpuxim Satanás Eva o'ḡuḡuykuku kuyje. ⁴ Oceju juk adi Jesusat oceḡuwēnuwēn eywebe. Eymuḡuykuku ojuyayū bit Jesus iwaruat muwēnuwēn eywebe. Te'e ma eycokcok ixeyū ekawēn kay. Oceju juk adi Deus biōḡbuk oceḡuwēnuwēn eywebe. Eymuḡuykuku ojuyayū bit ibiōḡbuk iwaruat muwēnuwēn eywebe. Inaka te'e ma eycokcok ixeyū ekawēn kay. Oceju juk adi kawēn idipat acā oceḡuwēnuwēn eywebe. Eymuḡuykuku ojuyayū bit kawēn iwaruat muwēnuwēn eywebe.

— Ijop ma kawēn idipat — i napa ma e'em ip eywebe. Inaka te'e ma eyetabut ixeyū ekawēn kay.

⁵ Eyxe bit ixeyū warara'acat podi ma ya'ōbuyxi jewexe ma'ḡu ip Deus emumujuyū. Ōn pit ixeyū jo'i ma wa'ōbuyxiap kuḡ. ⁶ Ōn pit wetaybit cīcā ḡu imēnpit kawēn ām. Wetaybit cīcā bit apēn ōn e'em iam. Soat em cuk adi wetaybicap osodop ibapuk eyxe.

⁷ Ōn kawēn idipat muwēnuwēn eywebe bima ka'ūma ma ojat eyxewi imuwēnuwēnapeim. Imēnpit:

— Paulo ya'ōbuyxiat ḡu aco'i teihem'ūma kapikpiḡ puye — i'ūmḡu juy epe'e'e owebe.

Cedag ma osodop teihem ḡu imuwēn ām eywebe. ⁸ Ōn kawēn idipat muwēnuwēn eywebe bima dinheiro mudodot'uk osodop ip wara'at ka beayū itabucayū. Jewexe ma ōn cuk

adi tujupa'um'um oğuy ixeyũ xewi teihem'ũma imuwẽn ãm eywebe. ⁹ Wuykitpitpiyũ juk adi oajẽm Macedônia eipi bewi. Soat cuk adi o'tojot ip owebeam wemukaypinput. Imẽnpuye ka'ũma ma juk adi ojoojuy eyxewi. Ikuğ'ũm pima dak "Dinheiro'in puk" i ɣu oce eywebe. Pũğ em tak ka'ũma ma. Kuy bima dak juk adi ojoojuy ɣu ma dinheiro eyxewi. Guyjom tak ojoojuy ɣu ma. Puju dinheiro ojoojuy eyxewi? Ka'ũma em ma. ¹⁰ Abu ideidaat owebe? Ka'ũma ma. Teihem ɣu õn pit kawẽn idipat muwẽnuwẽn soat pe Grécia eipi watwat pe. Icẽmãn õn e'em. Napapa'ukat ɣu õn, Cristo a'õkayat puye.

¹¹ — Ën iojuyjuyũk ɣu ocexewi ocekukpin ɣu exe buye — i te'e ma eyju e'em owebe.

Eykukpin cĩcã oxe. Deus itaybit iboam.

¹² — Pauloyũ jo'i oceju dak kapikpiğ — i'e ojuy ip jewexe Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ. Õn pit teihem ɣu kawẽn idipat muwẽnuwẽn. Imẽnpuye ibo i'e ba'ore cebe ip, imuwẽnuwẽnaptei bubum ip puye. Guyjom tak teihem ɣu oğuwẽnuwẽn. ¹³ Ixeyũ bit icẽmãn ɣu Deus emumujuyũ. Jewexe ip Deus emumujuyũ.

— Ya'õbi oceju dak Deus ekawẽn muwẽnuwẽn — i e'em ip napa ma.

Warara'acayũ muğuykukukum ip oceju dak Cristo emumujuyũ iam.

¹⁴ — Apẽn kuka itabut o'e ip imuğuykuku'ukayũ a'õ kay Corinto kay beayũ? — i'Ûmɣu õn pit e'em owebe ma.

Satanás pit cewemuwexat put Deus ekawẽn tojotjot'ukat co'ian. Deus ekabia dağwiat co'ian cewemuwexat put wuymuğuykuku ojuy. ¹⁵ Imẽnpuxim cebekitkit tak cewemuwexat put xipacat muğẽğẽ'ukat co'iyũm wuymuğuykuku ojuy. Ipi'ũm puje bit, xipat'ũm cĩcãat je'jat ip wuymuğuykukukuapteim. Cedağ ma Deus ideida cebe ip.

¹⁶ — "Paulo yadaodao," i'ũmɣu juy epe'e — i õn e'em waram eywebe.

Wadaodao eyxe bima dak cuy wa'ĩjom ma epe'e. Jewexe Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ buxim õn tak e'em eywebe "Xipat cĩcã õn" i. ¹⁷ Wuykukukat a'õbi ɣu õn kawẽnwẽn eywebe ɣasũ bit—wukpiwatpi ma. "Xipat cĩcã õn" i'e'em pima yadaodaoat puxim ma õn tak kawẽnwẽn. ¹⁸ Warara'acayũ e'em — Xipat cĩcã õn — i eywebe, ya'õbuyxian pin ip eyxe buye.

Imẽnpuxim õn tak: — Xipat cĩcã õn — i oce eywebe. ¹⁹ Jewexe ma eyetaybit cĩcã. Yadaodaoayũ jo'iyũ kay jĩjã bit eyju! ²⁰ Eyağuy'ũm cĩcã. Ixeyũ kay jĩjã eyju, ya'õpuruğ cĩcã ma'ɣu eymujum ip; eymudadaybotbon ma a'ɣu ip; eymuğuykukukum ma a'ɣu ip; warẽmtağ ma a'ɣu ip eykuğ;

eyukpiokakakam ma a'gu ip eykuḡ. ²¹ Ocejū bit cuk a'gu ocesūsūn ocesop eykuk am imēn.

Warara'acayū e'em: — Xipat cīcā ōn — i eywebe. Ixeyū buxim ōn tak jeymukūyjo ōn ḡasu ōn xipat cīcā iam. Eyetaybit ōn yadaodaot puxim kawēnwēn iam.

²² — Hebreuyū bit oceju icēmān — i'e'em ip eywebe jewexe Deus emumujuyū.

Ōn tak ibiat ma.

— Israel naxeḡebitbit pit oceju — i'e'em ip eywebe.

Ōn tak ibiat ma.

— Abraão naxeḡebitbit pit oceju — i'e'em ip eywebe.

Ōn tak ibiat ma.

²³ — Cristo buywatwat'ukayū bit oceju — i'e'em ip eywebe. Ixeyū bodi ma ōn pit Cristo buywatwat'ukat xipacat. Ixeyū bodi ma juk adi ocekapikipik cīcā Cristo beam, yadaodaot puxim ma'gu ōn kawēnwēn ḡasū eywebe. Ixeyū muōmōmap podi ma juk adi omuōmōmōm ip daomūnmūnap'a be. Ade em juk adi ip wukxabiokakaka ixee muḡēḡēbum. Ade em ma oje'ū pinpin. ²⁴ Cinco em Judeuyū kukuk'ukayū wukxabiokakaka ixee muḡēḡēbum—icaat yabi beatpum. Ade em wukxabiokakaka ip—39 em ma. Soat em ip ibūrū em ma wukxabiokakaka. ²⁵ Ebapūḡ em cuk adi wukxabiokakaka im Roma ka kukat ebekitkit. Pūḡ em cuk adi wabuḡbuḡ ip wita'am okay itakomaayū. Ebapūḡ em cuk adi oakōmkōm tibogaḡati be kobexixi epiriḡ puje—odujowat ojuyat epiriḡ puje. Pūḡ em pit tibi'adopa daḡ ojeku—kabiabun, iximabun tak. ²⁶ Soat kaka daḡ cucum pima ade em cuk adi waoka ojuyap cocom ojekuku. Idibi adi o'tiōm ukā be bima adi oje'ū pin tibogaḡ puje. Ibukurukayū dak cuk adi oaoka pin osodopdopdop. Obadipyū dak cuk adi oaoka pin osodopdopdop—Judeuyū kukuk'ukayū. Judeu'ūmayū dak cuk adi oaoka pin osodopdopdop ade em ma. We'ū pinap cocom cuk adi ojekukuku ikabogaḡatka daḡ, uk'a'ūmat taḡ tak, tibogaḡcīcāati daḡ tak. Jewexe obureyū dak cuk adi oaoka pin osodopdopdop. ²⁷ Soat em cuk adi ocekapikipik cīcā. Soat em odaobire juk adi ojekukuku wekapikap taḡ. Xexen'ūma juk adi ojekukuku. Ade em cuk adi ojekukuku oxat'ūmgū, odotiūm tak, oxexecap'a'ūmgū dak. ²⁸ Imēn ma ōn jekukum ipiatpi'ajojom. Waḡuybabi'ūm tak itabucayū kuḡ—soat ka beacat kuḡ—Jesus ekawēn kayayū kuḡ cedaḡ ma paxi a'gu ip jekukum iam. ²⁹ Itabucat warēmtaḡ ma oeku bima, ōn tak ixē buxim ma oḡuycūḡ kuka oce. Ikērēat muḡē buje dak, ōn tak waḡuybabi'ūm cīcā oce ip ikuḡ.

³⁰ Ade em wa'ōbaca'ūmap ibapuk e'em soat pe. “Xipat cīcā ōn” i'e ojuy bima, wa'ōbaca'ūmap kuka oḡuwēn. ³¹ Deus itaybit

Ńn napa ġu e'em eywebe iam. Ixe ma wuykukukat Jesus Cristo ebya.

— Soat podi ma ěn xipat — i wuyju e'em cebe—Deus pe.
32-33 Ńn Damasco ka be bima ibo ka kukukat oaoka ojuy o'e. Iměnpuye jeka wiwi'ukayũ o'ġuju jeka ekorara exĩntbi wiwi am odaomũnap ojuy. Obureyũ bit cuk adi odaxijo. Paġeiro'aboġ pe ip omukop ika ekorara tok taġwi. Iměn ocenapŃn waoka ojuyacat xewi—Aretas a'Ńbi ika kukukat xewi.

12

¹ Te'e ma wuyju e'em:

— Xipat cĩcã Ńn — i warara'acat pe. Iměnpit puk jeymukũyjo Ńn xipat cĩcã Ńn iam. Ade ma juk adi ojojoho wexey jo'iat pe idip cĩcãat. Wuykukukat tak cuk adi soat ma o'ġubapukpuk owebe omutaybit am. Iboap cuy oġuwěn xipat cĩcã Ńn iam eymukũyjo am. ² Kuy bima Deus cuk odujuu jewekay kabi kay—bodiat ka kay. Kuy quartoze koato o'kap pima juk adi odujuu. Ńn xe'e odujuu? Wexeybi ġu xe'e odujuu? Wetaybit ġu toto. Deus acã itaybit. ³ Dao ma juk adi odujuu ikadip cĩcãat kay Deus tũytũyapka kay.

Ńn xe'e odujuu? Wexeybi ġu xe'e odujuu? Wetaybit ġu toto. Deus acã itaybit — i Ńn e'em waram.

⁴ Kawěn idip cĩcãat cuk adi oya'ĩjojo ibodi. Imuwěn pa'ore eywebe iboap. Ka'ũmġu wuya'Ń kawěn iboam eymukũyjo am.

⁵ — Xipat cĩcã Ńn — i kuka oce warara'acat pe, iboap ojojoho buye.

Iměnpit obu'u iměn i'e am. Soat xe e'em ibapuk wa'Ńbaca ġu iap.

— Xipat cĩcã Ńn — i'ũmġu oce warara'acat pe. — Wa'Ńbuyxi ġu Ńn — i acã oce cebe ip.

⁶ “Xipat cĩcã Ńn” i'e pin pima bit wadaodao ġu kuka oce. Napa ġu kuka oce eywebe. Icěmãn kuka oce. Kuy juk wekukuap epejojoho. Wekawěn tak cuk kuy epeye'ĩjojoho. Ńn xipat ġu ma'ġu eyxe bima bit, “Xipat cĩcã Ńn” i ġu oce eyaġuymuwarurun am okay i'e am.

⁷ Idip cĩcãat cuk adi ojojoho wexey jo'iat pe. Iměnpuye:

— Jeweweju yoboġan pin cĩcã aco'i je'e Paulo — i juk o'e Deus jewebe ma.

Iměnpuye soat em Ńn jekukum owãtaxipi jewexe oboġan o'eap puxim. Ipiatpi'ajojom Ńn jekukum. Deus a'Ńbi acã Satanás cuk omuwãtaxipin. Deus a'Ńbi ma owãtaxipi Ńn jekukum jewexe oboġan o'eap puxim.

⁸ — Owãtaxipiat eju'uk owebewi — i juk adi ocece wuykukukat pe.

Ebapũğ em cuk a'ğũ oce cebe imẽn.

9 — Oju'uk ğũ ewãtaxipiat — io'e owebe. — Soat em pit õn xipan jekuk — io'e. — Wa'õbacaap oğũm ewebe — io'e. — Wara'at kay ğũ bit eğuy — io'e. — A'õbaca'ũm pima, biğ ma wa'õbacaap ejat — i juk o'e owebe.

Imẽnpuye wa'õbaca'ũmap kuğ ma ocokcok.

— Wa'õbaca õn pit — i'ũmğũ õn e'em warara'acat pe.

Cristo soat kabia ja'õbacaap ũmũm owebe wa'õbaca'ũm puye. Imẽnpuye ocokcok cĩcã wa'õbaca ğũ ma'ğũ. ¹⁰ Soat em ocokcok õn e'em wa'õbaca ğũ ma'ğũ; okay'ũmayũ dak a'ğũ omuymuy ma; yopĩt ma dak a'ğũ õn jekukum ikuğ; itabut'ũmayũ dak a'ğũ ipiatpi'ajojoan owebe; xipat'ũmat tak a'ğũ jebapukpuğ owebe. Imẽn ma ipiatpi'ajojom õn jekukum Cristo a'õ dağ õn jekukum puye. Inaka soat em ocokcok õn e'em. Wa'õbaca'ũm pima, wuykukukat ja'õbacaap ũmũm owebe buye.

¹¹ Xipan kuka a'ğũ eyju bit omuwẽnuwẽn. Imẽnpit xipan ğũ eyju omuwẽnuwẽn. Imẽnpuye yadaodaoat puxim õn ma xipan jewemuwẽnuwẽn eywebe. Ka'ũma jo'i ma õn eyxe. Jewexe Deus emumujuyũ bit ijo'i ip eyxe. Ajo muğẽğẽm ip imuğẽ ba'ore owebe iat? Ka'ũma ma. ¹² Õn eyxe bima juk adi Deus a'õbacaap oğubapukpukpuk eywebe. Ixe a'õbacaam wuywebe imubapuk pa'oreat tak cuk adi oğubapukpukpuk soat etabutpe eyetabutpe. Iboap mubapuk puje eyetabẽğbẽğ epesop ijojom idip cĩcã eyxe buye. Wukpiceğẽ ğũ juk adi oğuy iboap mubapuk am eywebe. Iboap coco buje juk eyetaybit epesop õn Deus emumuju iam Deus emumuju acã iboap mubapukpuğ puye. ¹³ Wara'atka be bima juk adi wemumukaypinut ũmũm'uk osodop ip owebe ibo ka wat-wat—itabucayũ. Eyxe bima bit cuk iojuyjuy'uk ğũ oğuy eyxewi. Apẽnpuye “Paulo jemumukaypinut ojuyjuy'uk ğũ wuyxewi,” i eyju e'em eyewewebe?

— Wuykay ğũ xe'e? — i te'e ma eyju e'em.

Imẽn ğũ bit cuy epe'e. Eykay ma'ğũ õn.

¹⁴ Xepxep em cuk ojeku eyjom. Gasũ dak waram oju pin eyjom. Eyju bit cuy ojuapteĩ epeteida ğũ. Eyledinheiro kay ğũ õn. Eykay acã õn okay am. Webekitkit puxim eyju. Bekitkiyũ ma jedinheiro muxipanpan ğũ jebay beam, jexi beam tak. Ağokat kayũ bit jedinheiro muxipanpan jekpotpoyũ beam, jedaxiyũ beam tak. ¹⁵ Ocokcok cĩcã soat obubut ũm âm eywebe eybuywat am. Obu'u ğũ we'ũ âm tak eybuywacap ojuy. Biğ ma õn eykay e'em. Eyju ğũ xe'e biğ ma okay ğũ e'em?

¹⁶ Soat ma aco'i eyju e'em eyewewebe: — Icẽmãn wuyedinheiro ağu'ũm ğũ Paulo beam — i.

Pũğ pit aco'i je'e napa ma:

— Ixe bit cuk adi ocemuğuykukuku — i. — Ixe juk adi ade aco'i o'tujupa'um ocexewi napaap tomuju ma — i dak aco'i je'e napa ma.

¹⁷ Eymuğuykukuap ojuy ğu dak obureyũ juk oğuju eykay.

¹⁸ Tito juk oğuju eykay. Wara'at tak wuykitpit cuk oğuju eykay. Ajo dak ip o'tujupa'um eyxewi jebubun? Ka'ũma ma! Őn, Tito dak jewejojo'i ma oceju. Cedağ ma oceju jekukum. Warara'acat muğuykukuku'uk ğu oceju.

¹⁹ — Pauloyũ jewedayoyom ocewebe, yoboğan pin puye — i te'e ma eyju e'em.

Jewedayoyom ğu oceju bit. Cristo a'õbi oceju kawẽnwẽn eywebe Deus etabutpe. Oburereyũ, eykukpin ocexe. Soan ma oceju e'em eybuywat am acã. ²⁰ Eykay wajẽm puje iwarum ma aco'i õn jeydobuxik. Apẽn õn cekay iap co'i ğu aco'i õn jeydobuxik. Eyju dak imẽn ma odobuxik. Apẽn eyju cekay iap co'i ğu aco'i eyju odobuxik. Jawa'õxixixiğ aco'i õn jeydobuxik, eyetabtkarey dak eyewewekay, eyetakomãmã dak eyewewekay. Warara'acat kay dak eyju ğebum ğu—eyewewekay acã. Jewemuymuy aco'i õn jeydobuxik, eyekawẽnkêrê dak, yoboğan pin tak. Pũğ tağ ğu dak aco'i eyju jekukum—wara'at tağtağtağ ma. Imẽn õn eydobuxik puje oğuycũğ cĩcã oce eykay. Jeymukorẽm tak õn. Owebe eymukorẽm puje eyju dak eyğuycũğcũğ epe'e. ²¹ Waram eykay wajẽm puje oğuycũğ cĩcã oce eykay. Pũğ ğu ey'in cuk adi ikêrêat o'ğugê kuy bima. Warara'acat tayxi eju jepopo'uk osodop ip, warara'acat itop eju dak. Ibu'un pa'ore ma e'em ip ikêrêat muğẽğẽap kuğ. Cepere ba'ore ma cebe ip. Imẽnpit iğuycũğũma e'em ip ikêrêat muğẽğẽap kay. Ibu'u ğu o'e ip ikêrêat muğẽ ãm. Imẽnpuye oğuycũğ cĩcã oce Deus etabutpe ikêrêat kay acã eyju ğebum puye, ade em ma'ğu õn eyawewẽm. Deus omuğebu ajo ğu õn iap kay.

13

¹ Kuy xepxep em cuk adi eyjom ojeku. Waram ğuto õn eyjo ojuy. Imẽn e'em Deus ekawẽntup:

Pũğ pe warara'acat muwara buje wuyetabut ğu cekay, i. Xepxepayũ be, ebapũğayũ be dak imuwara buje bit, wuyetabut cuy ace'e cekay, i.

Imẽnpuye koap cuy bit õn jeymukorẽm. Xepxepayũ, ebapũğayũ a'ĩjo'ũm pima bit, õn jeymukorẽm ğu. ² Xepxep em kuy ojeku eyjom. Waram wajẽm puje wa'õdim ğu õn jeymukorẽm—wa'õpuruğ ma. Abu itabotaidabotbon je'e eykay? Ka'ũma ma. Kuy bima ade em cuk adi ocece eywebe imẽn. Gasũ dak ğuto imẽn ma oce. Imẽn ma õn e'em soat kuy bima ikêrêat o'ğugê'iyũ be. Soat pe dak ey'in imẽn ma

õn e'em ikêrêat muğêğê'ukayũ be. ³ Eyetaybit epe'e õn Cristo a'õbi e'em iam. Eyetaybit ġuğũn ġu epe'e iboam. Eyetaybit cĩcã ma. Cristo ya'õbaca'ũm ġu eykuğ—ya'õbacam ma. Soat em ja'õbacaap mubapukpuğ eywebe. ⁴ Korosa be je'ũ buje ya'õbaca'ũm osunuy. Gasũ bit itait ma'ğuto o'e. Deus ix'e'ũm o'ğutait ja'õbacaam soat podi ma ix'e ya'õbaca buye. Ipi dağ pima oceju dak ix'e buxim oca'õbaca ġu. Ceweju mũğ'i bima bit, ya'õbacaap kuğ oceju e'em. Eybuywat am tak ya'õbacaap kuğ oceju.

⁵ Eyekukuap kay juy ġebum epesop Cristo ekawẽn tağ paxi oceju jekukum iap kay.

— Wuyetabucap tağ paxi wuyju jekukum? — i juy epe'e'e eyewewebe.

Cristo a'õbacaap kuğ tu eyju jekukum? Jewexe du eyju Cristo ebekitkiyũ? Eyetabucap epere'ũm pima, eyetaybit cĩcã Jesus Cristo wuywebe nuynuy iam. ⁶ Eyetaybit aco'i ocetabucap ocejepere ġu iam. Icêmãn Cristo ekawẽn tağ oceju jekukum.

⁷ — Bay, soat em cuy Corinto ka beayũ buywatwan eğuy ixeyũ be ikêrêat muğêap puxim — i õn e'em Deus pe.

Imẽn õn e'em cebe warara'acayũ be “Pauloyũ cedağ ma Corinto ka beayũ o'ğutaybitbin” i'e'eap ojuy ġu—eywebe cedağ ma jekukuap ojuy acã. “Pauloyũ warẽmtağ ma Corinto ka beayũ o'ğutaybitbin” i warara'acat e'em pima bit, ak'arit ma oce cekawẽn kay. ⁸ Abu kuka kawẽn icẽmat tak o'ğũ'ũm? Ka'ũma ma. Imu'ũm pa'ore. Iba'ore ġu bit ocewebe kawẽn icẽmat tağ oceku am. ⁹ Eyju eyetabut cĩcã bima, ocecocok oce'e oca'õbaca ġu ma'ğũ warara'acayũ xe. Imẽnpuye:

— Bay, a'õbacaap cuy eğũm Corinto ka watwat pe ikêrêat kay'ũmayũm je'e am — i oceju e'em Deus pe.

¹⁰ Wajẽm awap eymukorẽmaptup mubarararağ õn wajẽm puje dak eymukorẽmap puxim. Obu'u wa'õpuruğ eymukorẽm ãm wuykukukat a'õbi. Ixe juk ja'õbacaap o'ğũm owebe eymukorẽm ãm ġu—eybuywat am acã. Owebe o'ğũm eybuywat am biğ ma kũyjobit am jebiõğbuk a'õ kay am.

¹¹ Ibũrũ ma buk, okitpitpiyũ. Soat em cuy epesop ġebum ikêrêat muğêap puxixim. Eya'õpicũğcũğ wa'õ kay. Jewağuycom cuy epesop eyeweweju. Kaba'ũm cuy epesop eyewekuğ. Deus ma wuymutaybitbin warara'acat kuğ xipan am. Ixe dak wuyağuy mubabibin soat em. Ixe juy soat em je'ku eyweju.

¹² Epeyewakobotbot cuy wuykukpin wuyeweweju iap mubapuk am soat pe.

— Kato'i juy cebe ip — i'e'em eywebe soat oxeayũ itabu-cayũ.

13-14 — Xipan cuy Corinto ka watwat ejukuk — i ñn e'em wuykukukat Jesus Cristo be. — Eykukpin cuy ixeyũ ejukuk — i ñn e'em Deus pe. — Ixeyũ burerem cuy eguy soat em — i ñn e'em Deus biõgbuk pe.
Ibũrũ ma.

GALÁCIA EIPI WATWAT PEAPTUP PAULO EMUMUDUPMUBARARAKTUP

1-2 Galácia eipi watwat, cartadup mubararağ òn eywebeap-tum—Jesus Cristo kayayũ beaptum. Òn Paulo. Ijodiat gu juk onomuwã Jesus Cristo emumujum. Deus warara'acat pe gu onomuwãat Jesus Cristo emumujum.

Jesus Cristo ma juk o'e owebe: — Wekawẽn muwẽnuwẽn'ukan cuy ece — i.

Ixe ebay dak imẽn o'e owebe—Deus ma. Ixe Deus waram Jesus Cristo o'ğutait ce'ũap tomukadi. Kato mujum òn eywebe ijudup pe. Soat e'em kato'i eywebe oxecat tak—Jesus kayacat—wuykitpiyũ.

3 — Bay, xipan cuy Galácia eipi watwat ejukuk — i òn e'em Deus pe—wuyebay be, Jesus Cristo be dak—wuykukukat pe. — Ixeyũ ağuy mubabibin cuy eğuy — i òn e'em cebe ip.

4 Cristo oe'ũ ikērēat uk am soat pewi wuywebewi. Oe'ũ wuywebe Deus kay'ũmat ekukuap tağ wuyekuap puxim. Jeweweju ma oe'ũ. Oe'ũ Deus bikuyap tağ—wuyebay bikuyap tağ. ⁵ Imẽnēju:

— Bay, soat podi ma ěn edipap kuğ — i juy ace Deus pe. — Bay, soat podi ma a'òbaca — i dak cuy ace cebe. Soat em ma juy imẽn acece cebe.

⁶ Wağuybabi'ũm'ũm cĩcã eykuğ! Ibun gu eyetabut Deus kay. Gaxĩn ma jeyağuyba'ũm cekay. Kuy gu juk eyetabut epesop cekay. Ixe juk eynaē jebekitkiyũm. Jekpot kukap co'i xipan eykuğ—Cristo kukap co'i. Eyju bit eybu'u ġuto epesop cekay. Warara'acat ekawẽn kay dak eyju ġasũ bit.

— Ijop ekawẽn kawẽn idipat ocexe — i eyju e'em te'e ma.

⁷ Warara'acat ekawẽn pit kawẽn idipat gu—Jesus ekawẽn acã. Warara'acayũ bit eymu'ukpiceğẽn ojuy. Eymubu'un ojuy ip Jesus ekawẽn kay. Cristo ekawẽn muwarururun ojuy ip. Imẽnpuye wağuybabi'ũm'ũm cĩcã eykuğ. ⁸ Kuy juk adi kawẽn idipat oceğuwẽnuwẽn eywebe—Jesus ekawẽn. ġasũ bit kuka wara'at ekawẽn ma oceğuwẽn eywebe.

— Ijop ekawẽn ma kawẽn idipat — i kuka oce'e eywebe napa ma.

Imẽn oce'e buje, Deus kuka ocemuju ipiat'ajojoap kay. ġasũ bit kabi bewiat kuka wara'at ekawẽn o'ğuwẽn eywebe.

— Ijop ekawẽn ma kawẽn idipat — i kuka o'e eywebe napa ma. Imẽn i'e buje, wũy ma jeenuy Deus wi ipiat'ajojom.

⁹ Kuy juk iboap oceğuwẽn eywebe. Imẽnpit ġuto waram

oceḡuwēn eywebe. Kuy bima juk adi eyetabut epesop kawēn idipat kay. “Ijop ekawēn ma kawēn idipat” i'e'em napa ma wara'at ekawēn ma imuwēn puje, wūy ma jeenuy Deus wi ipiat'ajojom. ¹⁰ Ōn pit ijodiat mucokcok pin ḡu oce. Deus mucokcok pin acā ōn pit. Warara'acayū be “Paulo xipat cīcā” i'e'eap kudadam ḡu ōn. Ijodiacat mucokcok pin pima, kuka Cristo a'ō kay kūyjobican ḡu oce!

¹¹ Okitpitpiyū, ijodiat ekawēn muwēnuwēn ḡu bit ōn. Ijodiat ekawēn ḡu ma i ḡuto ōn e'em eywebe. ¹² Ijodiat ḡu juk kawēn idipat o'ḡuwēn owebe. Ka'ūma ma juk omutaybitbin ijodiat pit. Jesus Cristo acā juk adi omutybitbin.

¹³ Judeuyū etabucap co'i wetabun puje, juk adi ipiat osupi'ajojoat Jesus kay itabucayū be. Kuy eyetaybit apēn cuk adi ojekukuku iam. Wetakoma jījā juk adi oḡuy ixeyū kay. Yaoka ojuyjuy ip cuk adi oḡuy. Imēn cuk adi ojekukuku Jesus Cristo odopabijuk'ūm pima. ¹⁴ Waḡuywaḡoyū bodi ma juk adi wetabut oḡuy Deus kay. Judeuyū babim cuk adi wetabut oḡuy. Cebodi ma ip we'ajojoyū'ūm'ūm ekawēn taḡ cuk adi jeku ojuyjuy oḡuy.

¹⁵ Deus pit cuk onaē jekawēn muwēn ām, warara'acat podi ma ixexipan okuḡ puye. Okap awap ma juk onaē. ¹⁶ Ixe juk jekpot o'ḡubapuk owebe.

— Okpot cuy eḡuwēnuwēn Judeu'ūmayū be — i juk adi o'e owebe. — Kawēn idipat cuy eḡuwēnuwēn cebe ip — i juk adi o'e o webe.

Imēn i'e buje, ka'ūma kay ma juk oju wawē ām. ¹⁷ Jerusalém ka be dak cuk oju ḡu Jesus emumujuyū eju kawēn ām—kuy bima Deus o'taē'iyayū eju kawēn ām. Ixeyū be wawē ām ḡu juk oju. Arábia eipi kay bit cuk oju. Guyjom acā juk ocepit Damasco ka kay. ¹⁸ Ebapūḡ koato kap puje juk oju Jerusalém ka kay Pedro jom. Xepxep esemana ma juk adi oḡuy cexe. ¹⁹ Warara'acayū bit cuk ojojojo ḡu Jesus emumujuyū. Tiago acā ḡuto ojojojo—wuykukukat Jesus kitpit acā.

²⁰ Napa ḡu ōn e'em eywebe. Deus ojojom ijudup mubarararaḡ pima.

²¹ Pedro eju wekawēn epere buje, Síria eipi daḡ cuk adi ojekukuku, Cilícia eipi daḡ tak. ²² Imēnpuye Cristo kay itabucayū ojojojo ḡu ip—Judéia eipi watwat—wara'at ka daḡ ōn jekukum puye. ²³ Warara'acat ekawēn pit cuk ip o'jojojo kuy.

— Paulo juk adi ipiat o'supi'ajojoat wuywebe — i'e'em warara'acayū itabucayū jewewebe. — Jesus kay wuyetabucap mu'ūm ojuy osunuy — i'e'em ip. — Gasū bit ixexipan dak Jesus muwēnuwēn o'e! — i'e'em ip. — “Jesus kay juy eyetabun epesop!” i'e'em ixexipan ma — i'e'em ip.

²⁴ Wawēḡ co buje:

— Bay, ên soat podi ma a'ôbaca — io'e ip Deus pe. — A'ôbacaam cuk Paulo eġutabun ekpot kay — io'e ip cebe.

2

¹ Catorze koato kap puje, ocepit Jerusalém ka kay. Barnabé eju oju. Tito dak otujowat oweju. ² Ibo ka kay oju “Jerusalém ka kay juy eju” i juk adi Deus o'e owebe buye. Jesus kayayũ kukuk'ukayũ o'je'awero wa'ïjo am. Warara'acayũ eju ġu juk ocekawên—ixeyũ eju acã. Apên cuk adi kawên idipat oġuwênuwên Judeu'ũmayũ be iap oġuwên cebe ip. Apên cuk adi ixeyũ oġutaybitbin iap tak oġuwên ma. Obu'u juk adi oġuy ixeyũ be “Te'e ma juk adi eġutaybitbin ip cedaġ'ũma ên imutaybitbin puye” i'e am owebe. ³ Wuykitpit Tito juk otujowat owebe. Judeu ġu ixé.

— Teku juy ataypu'aġobixeedakacat wuydobuyũ'ũm'ũm pabi daġ—Deus ekawên taġ — i'ũmġu o'e ip itabucayũ kukuk'ukayũ ma—Judeuyũ ma.

⁴ Warara'acayũ bit oôm oce'aweroroap'a be, o'ġukũyjo ġu ma'ġu ip. “Oceju dak ocetabut Jesus kay” i napa ma e'e'ukayũ oôm ip ocekawên co am oca'ôxikap ojuy. Jewemukorêm ojuy ip.

— Teku juy ataypu'aġobixeedakacat wuydobuyũ'ũm'ũm ekawên taġ — io'e ixeyũ ma. — Apênpuye dak eybu'u wuydobuyũ'ũm'ũm pabi daġ jekum Jesus eju mũġ'i eyeku buje? — io'e ip ocewebe. — Imên cũġ ġu Deus xe — io'e ip ocewebe. — Wuydobuyũ'ũm'ũm pabi daġ cuy epeku, Jesus kay a'ġu eyetabut ma — io'e ip ocewebe.

⁵ Ixeyũ ekawên kay ġu bit oceju—pũġ em tak ka'ũma.

— Ha'a wuydobuyũ'ũm'ũm pabi daġ cuy ajeku cũġ ma wuy'e am Deus xe — i'ũmġu juk adi oce'e oceju bit. Imên oce'e buje, kuka juk kawên idipat oceġuwarurun. Ijo'i ġu kuka juk o'e. Imên oce'e buje, eymuġuykuku kuka juk oceju.

⁶ Iġo'a be o'je'awero ip itabucayũ kukuk'ukayũ. Soat xe ya'ôbuyxi ip osodop. Yoboġ ġu ip oxe bit ijodiat pit. Deus kacũġ kay ġu aġ—badi acã. Iisuan ġu ixeyũ bit omutaybin.

— Wara'an pit cuy eġutaybin Judeu'ũmayũ — i'ũmġu o'e ip owebe. ⁷ — Deus cuk Paulo o'jomuy kawên idipat muwên âm Judeu'ũmayũ be. Judeuyũ be bit Pedro o'jomuy kawên idipat muwên âm — io'e ip jewewebe.

⁸ Deus ja'ôbacaap o'ġũm owebe jekawên muwên âm Judeu'ũmayũ be. Ixe emumuju ôn. Judeuyũ be bit jekawên muwên âm ja'ôbacaap o'ġũm Pedro be.

⁹ — Deus Paulo mujujum jekawên muwên âm Judeu'ũmayũ be — io'e ip itabucayũ kukuk'ukayũ—Tiago, Pedro dak, João dak.

Imēnpuye juk ip obumukuḡ. Barnabé bumukuḡ tak ip jebur-
erexi ip puye.

— Judeu'ūmayū be eyju ma juy Jesus ekawēn
epeḡuwēnuwēn. Ocejū bit cuy Judeuyū be oceḡuwēnuwēn
— io'e ip. ¹⁰ Pūḡ ma ip ocemuḡebu. — Gebum cuy epesop
tadaybotbocayū kay—itabucayū kay—ocexeayū kay — i juk
o'e ip ocewebe. — Dinheiro'in cuy epeḡudot cekay ip, ka'ūma
kuḡ puye — i juk o'e ip ocewebe.

Ōn tak ocokcok cīcā oce imudot am.

¹¹ Guyjom ma Pedro oajēm ocekey, oceju Antioquia ka
be bima. Ōn pit xeku oḡukorēm warara'acayū etabun
ma, warēmtaḡ ma jekukum puye. ¹² Tiago jebureyū
o'ḡudot ocekey. Antioquia ka be ip oajēm. Ixeyū
ajēm'ūm pima, Pedro jekōnkōn'uk osunuy itabucayū
eju—Judeu'ūmayū eju—Judeuyū babi daḡ jekuku'uk'ūmayū
eju—taypu'aḡobixeedakatkat'ūmayū eju. Tiago bureyū
ajēm puje bit, ibu'u o'e jekōn ām ceweju ip—Judeu'ūmayū
eju. Iparara osunuy Judeuyū buxim— “Judeu'ūmat
jedaypu'aḡobixeedakacan cuy cūḡ ma i'e am Deus xe, itabut
ma'ḡu ip Jesus kay” i'e'e'ukayū buxim. ¹³ Imēnpuye Pedro
buxim o'e ip warara'acayū Judeuyū. Pūḡ taḡ ma oeku ip
jeweweju Judeuyū. Jeparara pibun ibu'u o'e ip Judeu'ūmayū
eju jekum. Barnabé dak ixeyū buxim iparara o'e. Pūḡ taḡ
ma oeku Judeuyū eju. Judeu'ūmayū eju bti ibu'u o'e jekum
jeparara pibun. ¹⁴ Cūḡ ḡu o'e ip jekukum. Kawēn idipat taḡ
ḡu ip jekukum o'e. Iboap co buje juk ocekawēn Pedro eju
warara'acayū etabutpe.

— Ēn Judeu — i juk oce cebe. — Inaka Judeu'ūmat co'i
ēn jekukum — i juk oce cebe. — Judeu ekukuap puxim
ḡu ēn jekukum — i juk oce cebe. — Apēnpuye dak ēn e'em
Judeu'ūmayū be “Judeuyū babi daḡ cuy epeku!” i? — i juk oce
cebe.

¹⁵ Ocejū bit Judeuyū ocekapap pin ma.

— Ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū Judeu'ūmayū — i oceju e'em,
ocedobuyū'ūm'ūm ekawēn taḡ ḡu ip jekukum puye.

¹⁶ Wuyju bit kuy wuyetabut Jesus Cristo kay. Deus xe wuyju
cūḡ ma wuydobuyū'ūm'ūm ekawēn taḡ wuyekuap tomuju
ḡu—wuyetabucap tomuju acā. Deus xe wuyju cūḡ ma wuy-
dobuyū'ūm'ūm ekawēn taḡ jekukum puye ḡu—wuyetabut
puye acā. Ka'ūma ma cūḡ ma Deus xe jedobuyū'ūm'ūm
ekawēn taḡ jekuap tomuju.

¹⁷— Cristo kay wuyetabun puje acā cūḡ ma acesop Deus xe,
wuydobuyū'ūm'ūm ekawēn taḡ jekukum ḡu ma'ḡu wuyju — i
wuyju e'em.

Imēn i'e buje, ibapuk e'em soat pe Judeu'ūmayū jo'i ma wuyju dak ikērēat muḡēḡē'ukayū iap. Ibu'u ḡu paxi Cristo je'e wuywebe ikērēat muḡē ām? Ibu'u ma! Cedaḡ ḡu cexe. Ijo'i ḡu cexe.

18 — Wuydobuyū'ūm'ūm ekawēn taḡ wuyekukuap tomuju ḡu wuyju cūḡ ma Deus xe—wuyetabucap tomuju acā — i'e'e'uk cuk adi oḡuy. Imēnpuye “Wuydobuyū'ūm'ūm ekawēn taḡ cuy ajeku cūḡ ma wuy'e am Deus xe” o'e buje, kuyat wekawēn kuka ocepere, wuydobuyū'ūm'ūm pabi dak kuka oḡupubutbun. 19 Iba'ore owebe cūḡ ma i'e am Deus xe wuydobuyū'ūm'ūm ekawēn taḡ wekuap tomuju. Deus ekawēn tup cocom cuk wetaybin iboam. Iba'ore soat pe wuywebe soat iboap ekawēn taḡ jeku am. Wuydobuyū'ūm'ūm pabi daḡ wuyekuap tomuju wuyju cūḡ ma Deus xe ibima apēḡām Cristo oe'ū korosa be? Ka'ūma ām ma! 20 Jekpiwan ma Jesus oe'ū korosa be owebeam iap kay wetabut pima, obikuyap taḡ ḡu ōn jekukum. Cristo biōḡbuk omuy owebe. Kuyje wekukukuap kuy ocepere. Deus ipot kay wetabucap eju ōn jekukum ḡasū bit. Ixe ipot jekpiwan ma oe'ū we'ūap puxim, okukpin cīcā cexe buye. 21 Deus ibikuy soat kuk am xipan.

— Okuḡ ḡu juy! — i'ūmḡu ōn pit e'em cebe. Ōn pit imēn ḡu e'em. Wuydobuyū'ūm'ūm pabi daḡ wuyekuap tomuju wuyju cūḡ ma Deus xe ibima, apēḡām Cristo oe'ū korosa be? Ka'ūma ām ma!

3

1 Galácia eipi watwat, eyaḡuyba'arēm cīcā! Abu dak cuk eymuḡuykuku? Abu dak cuk eymubu'un kawēn icēmat taḡ eyekuap puxim? Apēn Jesus Cristo oe'ū korosa be iap cuk adi oceḡuwēn eywebe. Ibaḡuḡ ma juk adi oceḡuwēn eywebe. Imēnpuye juk adi eyetabut cīcā epesop cekay. 2 Pūḡ ḡu buk oḡuwēn eywebe. Deus jebiōḡbuk o'ḡuōm eywebe wuydobuyū'ūm'ūm ekawēn taḡ eyekuap puye ḡu! Ibiōḡbuk oōm eywebe apēn Cristo oe'ū iap ekawēn eyetaybit puye; iboap ekawēn kay eyetabut puye dak. 3 Eya'ōbacaam ḡu juk epesop Deus ebekitkiyūm—Deus biōḡbuk a'ōbacaam acā. ḡasū bit:

— Wuya'ōbacaam ma ixē a'ō daḡ ajeku — i eyju e'em te'e ma. Eyaḡuyba'arēm cīcā dak epesop. 4 Kuy bima juk adi eyetabut cīcā epesop Jesus kay, ipiatpi'ajojoan ma'ḡu ip eywebe itabut'ūmayū. ḡasū bit xe'e jeybu'un cekay? Te'e ma du juk adi ipiat epesupi'ajojo? Iba'ore! 5 Deus cuk adi jebiōḡbuk a'ōbacaap o'ḡūm eywebe. Ixe a'ōbacaam wuywebe i'e ba'oreat cuk adi epeḡubapukpukpuk soat etabutpe. Ja'ōbacaap o'ḡūm eywebe wuyawēwēap ekawēn taḡ eyju jekukum puye ḡu. O'ḡūm eywebe eyju Deus ekawēn kay jījā buye, cekawēn kay eyetabut puye dak.

⁶ Abraão etabucap puxim eyju dak cuk adi eyetabut epesop Deus kay. Imēn Deus Abraão o'ḡuwēn: — Ixe juk adi itabut cīcā osunuy okay — i. — Imēnpuye cūḡ ma osunuy oxe i.

⁷ Ixe-buxim itabucayū Abraão naxeḡebithicayū Deus xe, Judeuyū ḡu ma'ḡu ip. Iboam cuy eyetaybin. ⁸ Deus cuk adi o'e jewebe ma:

— Guyjom cūḡ ma jeedop ip oxe warara'acayū dak—Judeu'ūmayū — i. — Itabun puje ip cūḡ ma jeedop ip oxe Judeuyū jo'i ma — i juk adi o'e jewebe ma.

Imēnpuye imēn e'em Deus ekawēn tup:

“Ōn ma xipacat oḡūm soat ka watwat pe, ēn etabut okay buye,” i'e'em Deus Abraão be, i.

Imēn Deus kawēn idipat o'ḡuwēn Abraão be xipacat ūm awap soat ka watwat pe. ⁹ Abraão itabut cīcā osunuy Deus kay. Imēnpuye Deus xipacat o'ḡūm cebe. Ixe-buxim soat itabucayū dak xipacat jeejat Deus xewi.

¹⁰ Imēn e'em Deus ekawēn tup:

Wūy ma jeedop ip Deus wi ipiat'ajojom wuyawēwēap ekawēn taḡ jekukum'ūm pima, soat ekawēn taḡ jekukum'ūm pima, i.

Imēnpit iba'ore soat pe wuywebe soat ekawēn taḡ wuyeku am wuyawēwēap ekawēn taḡ. Imēnpuye:

— Xipat ḡu eyju oxe — i'e'em Deus soat pe— “Wuyawēwēap ekawēn taḡ wuyeku buje acā cūḡ ma acesop Deus xe” i'e'e'ukayū be.

¹¹ Deus cuk adi o'e:

— Eyetabut okay bima acā, cūḡ ma epesop oxe — i.

Imēnpuye wuyawēwēap ekawēn taḡ wuyekuap puye ḡu cūḡ ma acesop Deus xe. Imēntak e'em Habakuque ekawēn tup—kuyjeat ekawēn tup—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat ekawēn tup:

Itabucat ma cūḡ ma Deus xe, i. Soat em itait jeenuy Deus xe, i.

¹² Imēnpit itabut'ūmat tak wuyawēwēap ekawēn taḡ jeku ojuy. Imēntak e'em Deus ekawēn tup:

Wuyawēwēap ekawēn taḡ jekuku'ukat acā cūḡ ma jeenuy Deus xe—soat ekawēn taḡ jekuku'ukat, i. Soat em itait jeenuy Deus xe, i.

¹³ — Xipat ḡu ēn oxe — i'e'em Deus soat pe—ikērēat murūḡrūḡ'ukayū be.

Cristo bit oe'ū apēn cuk adi ikērēat aḡujurūḡrūḡiap teida am. Imēn e'em Deus ekawēn tup:

Korosa eju ibamupayaat wūy ma jeenuy Deus wi ipiat'ajojom ikērēat kuḡ puye, i.

Korosa eju bima: — Wūy ma juy eguy owi ipiat'ajojom ikērēat kuḡ ēn puye — io'e Deus Jesus pe.

Wuywebe ġu imēn o'e. Jesus pe acā imēn o'e, apēn cuk adi ikērēat aġujurūġrūġ iap kuġ puye. ¹⁴ Deus o'e Abraão be: — Xipacat oġūm soat ka watwat pe, ēn etabut okay buye — i.

Jesus Cristo kay Judeu'ūmayū itabun puje, Deus xipacat je'ġūm cebe ip. Xipacat je'ġūm cebe ip korosa eju Cristo apēn cuk adi ikērēat aġujurūġrūġ iap o'tujowat jewebe buye. Imēnpuye Deus jebiōġbuk muōmōm wuywebe wuyetabut puye. Imuōmōm wuywebe apēn cuk adi o'e Abraão be iap taġ.

¹⁵ Okitpitpiyū, apēn jebapukpuġ soat kabia wuywebe iap taġ ōn jeymutaybin. Abu wuybubut je'jat wuye'ū buje iaptup mubararak pin pima, wuyju wuybutet mubarararaġ ixedup pe. Wuybure dak jebutet mubarararaġ ixedup pe. Xepxep putet mubararak puje, iba'ore warara'acat pe iboaptup ekawēn mupubut am. Iboaptup ekawēn muwarurun am tak iba'ore ma cebe ip.

¹⁶ — Xipacat oġūm ewebe, enaxeġebit pe dak — i juk adi o'e Deus Abraão be.

“Enaxeġebitbiyū be” i'ūmġu e'em ibodup. “Enaxeġebit pe” i acā e'em. Adeayū be ġu kuka xipacat o'ġūm. Pūġ pe ma kuka o'ġūm—Cristo be ma. ¹⁷ Imēn ōn e ojuy eywebe. Deus cuk kuy o'e Abraão be:

— Xipacat oġūm soat ka watwat pe, ēn etabut okay buye — i. — Soat em wa'ō daġ ōn e'em — i juk o'e.

Ġūyjom acā wuyawēwēap ekawēn o'ġuwēn Moisés pe ixē be imuwēn ām jebekitkit pe—430 koato kap puje ma. Wuyawēwēap ekawēn muwēn puje bit:

— Obu'u oce xipacat ūm ām Abraão be ġasū bit — i'ūmġu o'e Deus. — Apēn cuk oce cebe iap taġ ġu oce ġasū bit — i'ūmġu o'e.

¹⁸ Wuyawēwēap ekawēn taġ wuyekuap puye Deus xipacat ūmūm wuywebe bima, apēn cuk adi o'e Abraão be iap taġ ġu kuka o'ġūm wuywebe. Imēnpit Deus xipacat o'ġūm Abraão be “Xipacat oġūm ewebe ēn etabut okay buye” io'e buye. Deus ja'ō daġ e'em soat em.

¹⁹ — Apēnpuye dak Deus wuyawēwēap ekawēn o'ġuwēn Moisés pe? — i du eyju e'em owebe?

Ōn jeymutaybin. Wuyawēwēap ekawēn o'ġuwēn wuymutaybit am ajo Deus bikuyap taġ ġu iam. Guyjom kuka Abraão naxeġebit o'kap—Jesus Cristo. Deus xipacat kuka o'ġūm cebe ja'ō daġ. Ikap'ūm pima bit, kuy juk adi wuyetaybit ajop soat ipi juacat kūyjobit'ūm ip Deus a'ō kay iam. Deus ma o'jekawēn Abraão be.

— Xipacat oġūm ewebe — i juk o'e cebe.

Wuyawēwēap ekawēn muwēn pin pima bit, ijodiacat eju ġu o'jekawēn. Koap jekawēn tojotjot'ukayū be o'ġuwēn. Ixeyū o'ġudot jekawēn muwēn ām ijodiacat pe. Ijodiat ma ġuwēn

iboap wuywebe. ²⁰ Wuyju warara'acat mujujum wuybure kay imukūyjo pin pima. Imēnpuxim Deus ixeyū o'ḡdot ijodiat mukūyjo am, ixeyū be “Ha'a, ijop ekawēn taḡ cuy ajeku” i'e am. Deus pit pūḡ ma. Wuyju imujuap wiwim ḡu Deus, ja'ōbi ma e'em puye. Wuywebe bit iba'ore imuju am. Iba'ore wuywebe “Ēn imēn ece'e. Ōn tak wara'at taḡ oce” i'e am Deus pe, ixē mujujum ḡu wuyju buye. Ja'ōbi ma: — Xipacat oḡūm ewebe — i juk o'e Abraão be.

²¹ — Eyetabun puje acā cūḡ ma epesop oxe — i'e'em Deus.

— Cūḡ ma epesop oxe eyawēwēap ekawēn taḡ eyeku buje acā — i dak tu e'em wuywebe?

Xepxep ekawēn taḡ tu Deus e'em wuywebe? Ka'ūma! Deus pe wuymucūḡ put wuyawēwēap ekawēn muwēn ām ibima, “Eyawēwēap ekawēn taḡ eyeku buje acā cūḡ ma epesop oxe” i kuka juk o'e Deus wuywebe. ²² Imēn e'em Deus ekawēn tup:

Soat ipi watwat ikērēat kuḡ, i.

Iba'ore soat pe wuywebe wuyawēwēap ekawēn taḡ wuyeku am—soat ekawēn taḡ. Imēnpuye pūḡat kay wuyetabun puje acā cūḡ ma acesop Deus xe—Jesus Cristo kay wuyetabun puje acā. Soat ixē kay itabucayū xipacat jeejat Deus xewi “Xipacat oḡūm soat pe itabucat pe” io'e Deus puye.

²³ Kuy bima juk adi wuyetaybit ḡu ajop wuyetabut am. Warara'acat pe wuymutaybicat wiwim cuk adi ajop wuyetabut am Jesus kay. Taomūnmūnat puxim cuk adi ajop wuyawēwēap ekawēn taḡ jeku ojuy. ²⁴ Bekitkit puxim cuk adi ajop. Bekicat kukat puxim wuyawēwēap ekawēn wuykuḡ osunuy. Ikukat bekicat mukūyjojom ixē be warēmtaḡ ma jekuap puxim. Imēnpuxim wuyju dak wuyawēwēap ekawēn taḡ cuk adi ajekuku warēmtaḡ ma wuyekuap puxim. Cristo ajēmap wiwim cuk adi ajop. Yajēm'isum cūḡ ma acesop Deus xe Cristo kay wuyetabucam acā.

²⁵⁻²⁶ Gasū bit wuyetabut Cristo kay. Mūḡ'i wuyju ceweju. Ixē kay wuyetabun puje bekkit puxim ḡu ajop. Deus ipot-poyū ma ajop yaypanayū buxim. Imēnpuye wuyawēwēap ekawēn taḡ ḡu ajeku ḡasū bit. Bekicat ikukacecat puxim ḡu wuyju. ²⁷ Eyetabun puje, kuy juk eymubatisasanat “Jesus eju mūḡ'i ojeku ḡasū bit” i'e am soat pe. Gasū bit Cristo eju mūḡ'i eyju jekukum. Cristo buxim epeku. ²⁸ Cristo eju mūḡ'i jekukum pima, Judeu, Judeu'ūmat tak weḡūḡūn ma ip jekukum. Tei'ūma kapikpik'ukat, teibubum kapikpik'ukat tak weḡūḡūn ma ip jekukum. Ayacat, aḡokatkat tak weḡūḡūn ma ip jekukum, Jesus Cristo eju mūḡ'i jekukum pima.

²⁹ — Xipacat oḡūm enaxeḡebit pe — i juk adi o'e Deus Abraão be.

Cristo eykukat. Imēnpuye Abraão naxegebitbicat eyju Deus xe. Imēnpuye xipacat epejat Deus xewi apēn ixē juk adi o'e cebe iap tağ.

4

¹ Gebum cuy ajop apēn ipotpoyū jebay bubut pum iap kay.

— Yaypan pima acā okpot soat obubut je'jat jebubun — i'e'em cebay.

Yaypan'üm pima bit, jebay eju kapikpik'ukat co'i ma ipot. Yaypan pima acā soat kuğ jeenuy—jebay bubut kuğ. ² Yaypan'üm pima, warara'acayū bekicat kuğ imukūyjojom. Warara'acayū cebay bubut kuğ, cebay ekawēn tağ ma. ³ Bekicat yağuy'üm bekin pima. Bekitkit puxim wuyju dak ajop wuyetabun'isum Jesus kay. Tūybe wuyawēwēap ekawēn tağ wuyekuap tomuju cūğ ma acesop Deus xe iān cuk adi ajop. ⁴ Imudocap kabia ajēm puje, Deus jekpot o'ğudot ijodi. Wuyjo'i o'kap ayacat'uk pewi. Wuyawēwēap ekawēn tağ cuk adi oekukuku Judeu buye.

⁵ — Iba'ore ocewebe soat ekawēn tağ jeku am ocawēwēap ekawēn tağ — i'e'e'uk ajop Deus pe. — Apēntak cūğ ma acesop cexe? — i'e'e'uk ajop wuyewewebe.

Jesus pit e'em wuywebe:

— Wa'ōbacaap oğūm eywebe—eyawēwēap ekawēn tağ eyku am ğu—Deus ebekitkiyūm eye'e am acā! — i.

⁶ Ixe Deus cuk jekpot biōğbuk o'ğuōm wuywebe “Eyju dak okpotpoyū” i'e am wuywebe. Imēnpuye:

— Bay! — i wuyju dak e'em cebe Jesus a'ō nomuju. — Bay — i'e'em wuyju ibiōğbuk a'ōbi.

⁷ Deus eju kapikpik'ukayū ğu a'ğu eyju. Ipotpoyū ma eyju. Imēnpuye soat je'ğūm eywebe jekpotpoyū be iūmūmap.

⁸ Kuy bima juk adi eyetaybit ğu epesop Deusan. Warara'acayū kay juk adi eyetabut epesop. Tūybe iteyū ma deusyū iān cuk adi epesop. ⁹ Gasū bit eyetaybit Deusan. Ixe dak o'e itaybit eyjum. Apēnpuye dak waram eyetabut pin ma'ğuto deusbaroyū kay? Te'e ma kuka eyetabut epesop cekay ip. Wuybuywan pa'ore ip cebe itaybit'üm puye. Te'e ma du ixeyū a'ō kay epe'e ğuto? Eyağuyba'arēm! ¹⁰ Tūybe cūğ ma acesop Deus xe kabia muxipanpan pima iān eyju e'em, kaxi muxipanpan pima dak iān, koato muxipanpan pima dak i'an eyju e'em. ¹¹ Wağuybabi'üm'üm cīcā eykuğ. Te'e ma du juk adi ocekapik kawēn idipat muwēnuwēn eywebe? Wağuybabi'üm'üm cīcā eykuğ.

¹² Okitpitpiyū, Cristo a'ō kay kūyjobin cuy epesop obuxim. Ōn tak eybuxim ya'ō kay. Ōn cuk adi eyburem oğuy. Eyju dak cuk adi warēmtağ ğu epesop okuğ. ¹³ Koap weku buje, kawēn

idipat epeya'íjojo ġu buk. Ōn pit cuk oju imuwēn ām eywebe owātaxipi buye. Oju ġu wara'at ka kay. ¹⁴ Eyaġuybabi'ūm'ūm cuk adi epesop okuġ owātaxipi buye. Owātaxiapiap waywayway ġu juk adi epesop.

— Paulo kay ġu oceju soat em iwātaxipi buye — i'ūmġu juk adi epe'e'e.

Eyduk'a be juk adi eyju okuk. Xipan cuk adi eyju okuk kabi bewiat kukap puxim—Deus ekawēn tojtjot'ukat kukap puxim—Jesus Cristo kukap puxim. ¹⁵ Eycokcoġ cuk adi epesop okuġ. Okay ĵĵā juk adi epesop. Apēnpuye dak epe'e okay ġu ġasū bit? Iba'ore'ūm pima eyeta kuka juk epesutaūm owebe wetam. ¹⁶ Icēmān acā juk adi ocekawēnwēn eywebe. Apēnpuye eyju ġasū okay ġu?

¹⁷ Jewexe ma ip eykay ixeyū warēmtaġ ma eymutaybit-bin'ukayū. Eymu'aġuyba'arēm ojuy ip okay'ūm ām. Ibu'u ip eywebe okay am. Ibikuy ip jewekay i'e am apēn kuy bima okay ĵĵā epesop iap puxim. ¹⁸ Xipat wuywebe warara'acat kay am xipat i'e ojuy bima. Ixeyū mu'aġuyba'arēm ojuy bima bit, xipat ġu kuka o'e cekay am. Iboap icēmān soat em. Eykukpin cĳcā oxe, eyxe ġu'ma'ġu ōn. ¹⁹ Bekitkit, eykukpin cĳcā oxe. Ayacat i'itpiat puxim ōn. Waġuybabi'ūm'ūm cĳcā eykuġ. Cristo ekukuap puxim eyju dak jekukum iap wiwim ōn ayacat je'it kapap wiwim iap puxim. ²⁰ Waġuybabi'ūm'ūm cĳcā eykuġ. Eyxe pin cĳcā oxe. Apēntak ōn jeyawē?

²¹ — Moisés ekawēn taġ cuy ajeku—wuyawēwēap ekawēn taġ — i te'e ma eyju e'em.

Eyeta bit tu apēn wuyawēwēap ekawēn e'em iam? ²² Gebum cuy epesop Abraão ipotpoyū kay—xepxepayū kay. Xepxep osodop ip Abraão ipotpoyū. Pūġ ma ixi tei'ūma kapikpik'ukat osunuy Abraão duk'a be. Wara'at xi bit Abraão tayxiat osunuy. ²³ Kapikpik'ukat it o'kap wuykapap puxim. Itayxiat it pit Deus a'ōbi o'kap. O'kap “Ēkpon oġūm ewebe” io'e buye. ²⁴ Xepxep aoyū xepxep em Deus jekawēn o'ġuwēn jebekitkit pe iap puxim. Jekawēn o'ġuwēn jebekitkit awēwē ām. Co'a bicūġpe bima o'ġuwēn Moisés pe, Sinai'a bicūġpe bima. Wuyawēwēap ekawēn taġ jeku ojuyayū tei'ūma kapikpik'ukat it puxim—Agar it puxim. ²⁵ Agar co'a buxim—Sinai'a buxim—Arábia eipi beat'a buxim.

— Wuyawēwēap ekawēn taġ wuyekuap tomuju acā cūġ ma acesop Deus xe — i te'e ma e'em pūġpūġayū. Agar it puxim ixeyū—Ismael buxim—tei'ūma kapikpik'ukat it puxim. Jerusalém ka ixeyū Judeuyū ka. Ixeyū a'ō kayayū dak wuyawēwēap ekawēn taġ jeku ojuy cūġ ma i'e am Deus xe. ²⁶ Wara'at ka bit opop. Jerusalém ka buxim ibo ka. Kabi

bewiatka bit ibo ka. Wuyju ma ibo ka watwat. Itayxiat it puxim wuyju—Isaque buxim.

— Cũğ ma wuyju Deus xe wuyetabut puye — i wuyju e'em.

²⁷ Imēn e'em Deus ekawēn tup:

Tū'ū, ecokcoğ cuy eğuy e'it'et ğu ma'ğu ēn, i. Ecokcoğ cuy eğuy e'it esupi'ajo ğu ma'ğu ēn, i. Ayacat o'jepere iat iyū ade je'e—jektop eju nyat iyū bodi ma, i.

Imēn e'em Isaías emudupmubararakup.

²⁸ Okitpitpiyū, Deus a'ōbi Isaque o'kap. Ixe buxim eyju dak ya'ōbi Deus ipotpoyūm epesop. ²⁹ Wuykapap puxim o'kapiat Deus biōğbuk a'ōbi o'kapiat kaykay jĵā osunuynuy. Ibabiwarere osunuynuy cekay. Iwaywayway acā osunuynuy. Gasū dak imēn ma jebapukpuğ iboap. Wuykapap puxim o'kap'iyū Deus biōğbuk a'ōbiayū kaykay jĵā. Iwaywayway jĵā ip. Warēmtağ ip ikuğ. ³⁰ Imēnpit, imēn e'em Deus ekawēn tup:

“Tei'ūma kapikpik'ukat cuy eğujēm eduk'a bewi,” i juk o'e Deus Abraão be, i. “Eğujēm cuy i'it eju ma,” i. “Etaxiat it puxim ğu ixe it,” i. “Jebay bubut je'jat ğu,” i. “Etaxiat it acā je'jat,” i.

³¹ Imēneju, okitpitpiyū, ğebum cuy epesop iboap ekawēn kay. Tei'ūma kapikpik'ukat it puxim ğu wuyju—itayxiat it puxim acā.

5

¹ Cristo juk ja'ōbacaap o'ġūm wuywebe wuyjupinap tağ wuyeku am. Ixe a'ōbacaap kuğ cuy epesop soat em.

— Wuyawēwēap ekawēn tağ cuy ajeku cũğ ma wuydop am Deus xe — i waram pit cuy epe'e ğu.

Tei'ūma kapikpik'ukat puxim ğu juy epesop waram.

² Eya'ōpicũğcũğ cuy epesop wekawēn kay! Ōn Paulo. Judeu ōn. Jesus kay bit wetabut. Ōn ma jeymukūyjo. Warara'acat pe eydaypu'ağobixeedakacan pima, te'e ma kuka juk Cristo oe'ū eywebeam. ³ Imēn ma ōn eymukūyjojom.

— Soat ekawēn tağ cuy epeku wuyawēwēap ekawēn tağ—Moisés ekawēn tağ — i ōn e'em soat pe o'jewedaypu'ağobixeedakacat'iyū be.

⁴ “Cũğ ma acesop Deus xe wuyawēwēap ekawēn tağ wuyju jekukum puye” i'e'e'ukayū wūy ma ip Cristo wi. Jetabucap kuy o'jepere ip. Ibu'u ip Deus pe xipan jekukan. ⁵ Wuyju bit wuyetaybit cũğ ma acesop Deus xe wuyetabut Jesus Cristo kay buye iam. Cũğ ma acesop cexe iap wiwim cĳcā wuyju. Iboap wiwim cĳcā wuyju soat em Deus biōğbuk wuya'ōmucanucan puye. ⁶ Jesus Cristo eju mũğ'i wuyju jekukum pima, yoboğ ğu Deus xe

wuydaypu'agobixeedatkan pima, ixeedatkan'üm pima dak. Yoboğ pit cexe wuyetabucap acã. Wuyetabut pima xipan tak acejewekuk.

⁷ Kuy juk adi eyetabut cĩcã epesop Jesus Cristo kay. Abu juk kawën icēmat kay eymubu'un? Apēn cuk eymubu'un? ⁸ Apēn xe'e ixe eyağuyumuwarurun? Deus ğu eyağuyumuwarurun. Deus ğu eymubu'un. Ixe juk eynaē cūğ ma eyeku am jexe.

⁹ — Tõm'it ma soat'a muyuhuhum—pão'a muyuhuhuptõm. Yaboğ e'em — i wuyju e'em.

Imēnpuxim pũğ ma warēmtağ ma eymutaybitbin pima, soat kuka warēmtağ ma epeku.

— Wuyawēwēap ekawën tağ wuyekuap tomuju cūğ ma acesop Deus xe — i kuka o'e soat te'e ma.

¹⁰ Õn pit wetabut mabuk eykay. Wetaybit waram ğuto eyağuyusat epe'e iam. Waram ğuto kawën icēmat kay epesop. Wetaybit iboam mũğ'i wuyju wuykukukat eju buye. Warēmtağ ma eymutaybitbin'ukat pe bit Deus ipiat supi'ajoat—ya'õbuyxi'ümat pe, ya'õbuyxiat pe dak.

¹¹ Okitpitpiyũ, okay'ümayũ te'e ma wawēğmukērērērën.

— Paulo e'em wuywebe “Jewedaypu'agobixeedatkacan cuy epesop”, i — i napa ma e'em ip soat pe.

Kuy bima juk adi ocece iboam soat pe. Gasũ bit oce ğu imēn. Imēn õn e'em pima, itakoma ğu kuka adi Judeuyũ okay. Ixeyũ ma e'em imēn soat pe. Õn pit e'em:

— Cūğ ma epesop Deus xe eyetabut pima Jesus oe'ũ korosa be wuywebeam iap kay — i.

Imēnpuye buk ip itakoma ma okay. ¹² “Jewedaypu'agobixeedatkan cuy epesop Moisés ekawën tağ” i'e'e'ukayũ be bit:

— Epeyewedaxibada'uk cuy pũğ em ma — i õn e'em.

¹³ Okitpitpiyũ, Deus cuk wuynaē wuyjupinap tağ wuyeku am. Imēnpit:

— Obikuyap tağ cuy ojeku jewemucokcokçoğ, Deus onaē ojupinap tağ weku am puye — i'ümğju juy epe'e.

Eybikuyap tağ ğu juy epeku jewemucokcokçoğ. Xipan cuy epeyewekuk. Jewebuywatwan tak cuy epesop! ¹⁴ Imēn e'em wuyawēwēap ekawën tup: Xipan cuy warara'acat ejukuk ewekukap puxim, i. Eywebe xipan warara'acat kuğ pima, wuyawēwēap ekawën tağ eyju jekukum soat ekawën tağ. ¹⁵ Ika'uat puxim jewewekuğ pima bit, kuka xipan jewewekuap epeyepere, jewemuymuy bima dak, jewawēğmukērērērën pima dak.

¹⁶ Õn mabuk jeyawē. Eybikuyap tağ ğu juy epeku jewemucokcokçoğ. Āğ cuy Deus biõğbuk jeyağuydada. Ixe eyağuydadam pima warēmtağ ğu kuka epekuku ikērëat muğëğëm. ¹⁷ Ajo Deus biõğbuk cekay iap ajo wuyju cekay

iap ġu. Apēn Deus biōġbuk ibikuy iap puxim ġu wuyju bit wuybikuy. Apēn wuybikuy iap puxim ġu dak Deus biōġbuk pit ibikuy. Deus biōġbuk bikuyap taġ jekuku'ukat jebikuyap taġ ġu jekukum jewemucokcokcoġ. Imēnpuye ixe biōġbuk bikuyap taġ jeku pin pima, wuybikuyap taġ ġu kuka ajekuku—ixe bikuyap taġ acā. ¹⁸ Deus biōġbuk wuyaġuydadam pima, wuyawēwēap ekawēn taġ ġu kuka ajeku cūġ ma wuydop am Deus xe—kawēn kuyat taġ ġu.

¹⁹ Wuybikuyap taġ jekukum pima, ikērēat acā kuka aġuġē. Soat wuyetaybit iboam. Wuybikuyap taġ jekukum pima, warara'acat itop kaykay kuka ajop, warara'acat tayxi dak; ikērēat kay acā dak kuka ajop ġebum; wuyekawēnkērēm tak kuka ajop; ²⁰ deusbaroyū kay dak kuka ajop wuyetabun; wuybukaypan tak kuka ajop; warara'acat aoka pin tak kuka ajop; jewa'ōxikxiġ tak kuka ajop; wuyetakomāmām tak kuka ajop warara'acat kay; wuyetabikukum tak kuka ajop soat kay; wuya'ōbuyxian pin tak kuka ajop; wuyewejak'ūm tak kuka ajop wuybureyū kay; ²¹ wuyetabutkarey dak kuka ajop; wuyka'o'om tak kuka ajop; jewetabutpe ma kuka ajop aoyū dabi'o'om peta muġēġēm pima. Wuybikuyap taġ jekukum pima, warēmtaġ ma kuka ajop. Deus soat kukukan pima, jeōm ġu ip kabi be imēn jekuku'ukayū. Imēn cuk oce eywebe. Ġasū dak imēn ma ōn e'em eywebe.

²² Deus biōġbuk wuyaġuydadam pima bit, ikukpin kuka warara'acat ajukukuk; wuycokcoġ tak kuka ajop soat em; wuyaġuybabibim tak kuka ajop; wuyukpiceġēm ġu dak kuka ajop; wuya'ōdidim tak kuka warara'acat ajukukuk; xipan tak kuka warara'acat ajukukuk; wuya'ō daġ tak kuka ajekuku soat em; ²³ wuya'ōbuyxian pin ġu dak kuka ajop; jewawēwēm tak kuka ajop ikērēat muġēap puxim. Imēn wuyju jekukum pima, wuyawēwēap ekawēn taġ kuka ajeku—kawēn kuyat taġ. ²⁴ Jesus Cristo ebekitkiyū wuyju. Imēn wuyju jewawēwēm.

— Cristo oe'ū korosa be owebeam — i'e'em wuyju jewebe ma. — Ixe buxim oe'ūiat puxim cuy ojeku. Jewemucokcokcoġ obikuyap taġ ġu juy ojeku — i'e'em wuyju jewebe ma.

Imēn wuyju jewawēwēm. ²⁵ Kuy bima Deus biōġbuk wuymutabun Jesus Cristo kay. Āġ cuy ġasū bit ixe wuyaġuydada. ²⁶ Wuya'ōbuyxian pin ġu juy ajop. Warara'acat aġutakomān ġu dak cuy. Wuyetabutkarey ġu dak cuy ajop warara'acat kay.

6

¹ Okitpitpiyū, wuybure be ikērēat muġē buje, ixe juy epeyawē. Deus biōġbuk a'ō kay kūyjobicat cuy ixe yawē. Eywebe dak xipāt'ūmat imuġē ġūġūn ixe buxim. Imēnpuye eyday'em'um cuy epepoy eywebe ikērēat kukap puxim.

² Jewebuywatwan cuy epesop. Jewebuywatwan pima, kũyjobit epesop Cristo a'õ kay. ³ Ya'õbuyxi'ũmat “Õn pit wa'õbuyxi. Osubuywan ġu warara'acat” i'e'em pima, jeweguykukukum. Te'e ma e'em — Cristo ebekit õn — i. ⁴ Gebum cuy ajop wuyekukuap kay wuyetaybit am cũġ ma oceju jekukum iam, cũġ ġu iam tak. Cũġ ma jekukum pima, wuycokcok ace'e wuyekukuap kay.

— Ibo ekukuap co'i du wekukuap xipat Deus xe? — i ġu kuka ace'e.

⁵ Soat ma juy wuyekapikap ajukuk.

⁶ Warara'acat pe Cristo ekawẽn wuymutaybitbin pima, wuybubut'in cuy aġu'ẽ'ẽ cebe wuymutaybitbinapteim.

⁷ Jewemuġuykukukum ġu juy epesop. Deus ya'õmupubutpun pa'ore soat pe wuywebe. Ajo ataida iat tak kuka ajat ma.

⁸ Imẽnpuxim jewemucokcokcoġ wuybikuyap taġ jekukum pima, ikẽrẽat kuka aġujurũġ. Wuye'ũ buje Deus wi wũy ma acesop. Deus biõġbuk mucokcokcoġ ixẽ bikuyap taġ jekukum pima bit, idipat kuka aġujurũġ ixẽ a'õbacaan, ibiõġbuk wuyaguydadam pima dak. Wuye'ũ buje, waram acejetait. Deus xe acesop soat em. ⁹ Wuybu'u'um ġu juy ajop xipacat muġẽ ãm. Xipacat puap kabia be xipacat acejat wuybu'u'u'ũm pima. ¹⁰ Imẽnpuye xipan warara'acat kukap cuy acejepere ġu. Warara'acat podi ma itabucayũ ajukuk xipan.

¹¹ Obum ma ijudup mubarararaġ õn. Yoboġ cĩcã wemu-mubararak. ¹² Xipan jewemuwẽnũwẽnayũ ma e'em eywebe:

— Jewedaypu'aġobixeedakatkcacn cuy epesop cũġ ma Deus xe eydop am — i.

Yoboġan pin ip. Jesus Cristo oe'ũ korosa be iap muwẽn pu'u jĩjã ip. Iparara ip Jesus Cristo kay'ũmayũ ipiat supi'ajoat cebe ip iap puxim. ¹³ Jedaypu'aġobixeedakatkcacn ip. Soat taġ ġu bit ip jekukum wuyawẽwẽap ekawẽn taġ ġu. Eywebe jewedaypu'aġobixeedakatkcacn ojuy ip, “Ade ma oca'õ kay kũyjobit” i'e ojuy ip puye.

¹⁴ — Mẽnku xipat wuywebe cũġ ma wuydop am Deus xe, ġoku ġuto — i'ũmġu õn pit e'em. — Wuykukukat Jesus Cristo oe'ũ korosa be wuywebe cũġ ma wuydop am Deus xe — i acã õn e'em.

Jesus kay'ũmat ekukuap puxim ġu weku pin ġasũ bit. Idip ġu o'e oxe iboap pit. Jesus kay'ũmayũ dak jeku pin ġu wekukuap puxim. Idip ġu cexe ip iboap. ¹⁵ Wuyaguy'isu bima, yoboġ ġu Deus xe wuydaypu'aġobixeedakatkcacn pima, ixeedakatkcacn'ũm pima dak. Ibitbit ma. Yoboġ pit cexe wuy'isum wuyeku am. ¹⁶ Õn kawẽnwẽn Deus eju yaġuy'isum jekuku'ukayũ beam—Deus ebekitkit peam.

— Bay, ebekitkit aḡuymubabibin cuy eḡuy — i ñn e'em cebe.
— Etabotaidabotbon cuy eḡuy cekay ip — i ñn e'em cebe.

¹⁷ Okaykay ḡu juy ip jeedop. Wa'õmukorẽm ḡu juy jeedop ip jewedaypu'aḡobixeedakatkacan iam. Kuy werowero opop wukxabi daḡ ade. Iboap coco buje, itaybit je'e ip Paulo kapikpiḡ cĩcã wuykukukat Jesus peam iam.

¹⁸ Okitpitpiyũ, “Xipan cuy Galácia eipi watwat ejukuk” i ñn e'em wuykukukat Jesus Cristo be. Xipan cuy jeykuk. Ibũrũn ma.

ÉFESO KA WATWAT PEAPTUP PAULO EMUDUPMUBARARAKTUP

¹ Éfeso ka watwat, cartadup mubararağ òn eywebeaptum. Deus ebekitkiyũ eyju. Soat em eyju kũyjobit Jesus Cristo a'ò kay, ceweju eyju mũğ'i buye. Òn Paulo. Jesus Cristo emumuju òn Deus a'òbi.

² Deus wuyebay. Jesus Cristo wuykukukat.

— Bay, Éfeso ka watwat cuy ejukuk xipan — i òn e'em Deus pe. — Ixeyũ ağuy mubabibin cuy eguy — i òn e'em cebe.

³ Kabi becat pe xipacat ùmũmap co'i ma soat em Deus xipacat ùmũm wuywebe dak. Kabi beayũ buxim wuyju, Cristo eju mũğ'i wuyju buye. Imēnpuye:

— Ēn xipat cĩcã — i juy ace Deus pe soat em ma—wuykukukat Jesus Cristo ebay be.

⁴ Ipi muğẽ'ũm pima ma, Deus kuy wuynaẽ jebekitkiyũm. Cebekitkiyũ wuyju Cristo eju mũğ'i wuyju buye.

— Soat tağ iisu jeedop ip oxe webekitkiyũ — i juk o'e jewebe ma Deus. — Ikẽrẽat kuğ ğu ip jeedop oxe — i juk o'e jewebe ma.

Imēn cuk wuynaẽ ixex wuykukpin puye.

⁵— Jesus Cristo kay itabun puje, webekitkiyũm ip je'e — io'e Deus jewebe ma.

Imēn Deus o'e, jexe wuykukpin puye. Ibikuy osunuy wuynaẽ ãm. Jemucokcok am cuk wuynaẽ. ⁶ Ipot ikukpin cĩcã osunuy cexe. Imēnpit jekpot o'ğudot wuykay wuydaxijo am tei'umat ùmũmap puxim. Imēneju:

— Ka'ũma ma ejo'iat xipacat — i juy ace cebe soat em. — Soat podi ma ěn xipacat ùmũm ocewebe — i dak cuy ace cebe.

⁷ Deus ikẽrẽat o'ju'uk wuywebewi Cristo oe'ũ wuywebeam puye. Gasũ bit ixex ğebum ğu apẽn cuk adi ikẽrẽat ağugẽğẽ iap kay. Soat podi ma ixex xipan wuykuğ. ⁸ Ibu'u ğu xipan wuykuk am. Soat em wuykuğ xipan. Soat podi ma itaybitbit ixex. Soan ma itaybit. ⁹⁻¹⁰ — Imu'awero pin pima, soat webekitkiyũ oğ'u'awero—soat ipi juacat, soat kabi becat tak — i juk o'e Deus jewebe ma. — Cristo soat kukan je'e ğebuje bit — i juk o'e jewebe ma. — Kũyjobit jeedop ip ya'ò kay — io'e.

Kuy bima apẽn imu'awero ojuy ip osunuy iap iba'arēm osodop soat xex wuyxex. Gasũ bit iboap o'ğuwẽn wuywebe.

— Cristo soat kukan je'e — i juk o'e wuywebe. — Soat ma kũyjobin jeedop ip ya'ò kay — i juk o'e wuywebe.

¹¹ Soat ma jebapukpuḡ wuywebe Deus bikuyap taḡ—apēn ixe juk adi o'e'eiap taḡ. Ixe juk wuynaē jebekitkiyūm Cristo eju wuyju mūḡ'i buye. Jebikuyap taḡ wuynaē.

— Teyūku otaē webekitkiyūm — io'e ipi muḡē awap. Imēnpuye juk wuynaē. ¹² Oceju juk koam ocetabut oce'e Cristo kay. Imēnpuye:

— Ka'ūma ma ejo'iat ya'ōbacaat — i oceju e'em Deus pe.

¹³ Eyju dak cuk eyetabut Cristo kay. Kawēn icēmat co buje Cristo kay juk eyetabut epesop—kawēn idipat co buje, Deus wuydaxijomap ekawēn co buje. Wuyju ma wuybutet mubarararaḡ wuybubut pe ijop cuy obubut i'e am soat pe. Imēnpuxim Deus tak jebiōḡbuk muōmōm wuywebe “Teyūku webekitkiyū” i'e am soat pe. Jebiōḡbuk muōmōm wuywebe apēn cuk adi o'e'e iap taḡ. ¹⁴ Wuyetaybit ajo Deus je'ḡūm jebekitkiyū be iap acejat iam ibiōḡbuk kuḡ puye. Ixe ja'ōbacaap ūmūm wuywebe ikēreāt muḡēap puxim. Imēnpuye wuyetaybit ixe xe acesop ikēreāt kuḡ ḡu iam. Imēneju:

— Ka'ūma ma ejo'iat xipacat — i juy ace cebe—Deus pe.

¹⁵ — Éfeso ka watwat itabut cīcā wuykukukat kay—Jesus kay — i juk o'e warara'acayū ocewebe. — Ikukpin warara'acayū kuḡ ip—itabucayū kuḡ — i juk o'e ip ocewebe. ¹⁶ Iboap awēḡ tobuxik puje:

— Bay, ēn xipat cīcā. Éfeso ka watwat buywatwan ēn ixeyū be warara'acayū kuk am xipan — i ōn e'em Deus pe. Obu'un pa'ore ma imēn i'e'e am cebe. Soat em eywebeam ōn kawēnwēn Deus eju. ¹⁷ Kawēnwēn ōn Deus eju—wuykukukat Jesus Cristo ebay eju. Ka'ūma ma ixe jo'iat idipat.

— Ebiōḡbuk cuy eḡuōm Éfeso ka watwat pe — i ōn e'em cebe. Ibiōḡbuk jeymutaybin cūḡ ma eyeku am Deus etabutpe iam. Deus tak ḡubapuk eywebe ibiōḡbuk. Eyetaybit epesop ixem apēn ixe ibikuy eywebe eyetaybit am ixem.

¹⁸ — Bay, ixeyū juy eḡutaybin soat em exe jeedop ip iam — i ōn e'em Deus pe. Ixe juk eynaē soat em jexe eydop am. Cexe eydopap wiwim eyju ḡasū dak.

— Ixeyū juy eḡutaybin xipat cīcāat eḡuxipan iūm ām ebekitkiyū be iam — i ōn e'em Deus pe. ¹⁹ — Soat podi ma a'ōbaca iam cuy dak ixeyū eḡutaybin — i ōn e'em. — A'ōbacaap ūmūm soat pe ebekitkiyū be—itabucayū be iam tak cuy ixeyū eḡutaybin — i ōn e'em.

²⁰ Iboap a'ōbacaan ma Deus Cristo o'ḡutait ce'ūap tomukadi. Waram o'ḡutait. O'ḡuyu kabi kay.

— Soat kukan cuy eḡuy oweju — io'e cebe—Cristo be. — Waguywaḡōm cuy eḡuy — io'e cebe.

²¹ Kabi be omuy ġasū Cristo. Soat podi ma ya'ōbaca ixe. Soat kabi beayū kukayū kūyjobit ixe a'ō kay acā—ya'ōbuyxiayū, ya'ōcaayū dak, kariwaayū dak. Soat ip kūyjobit Cristo a'ō kay. Ġasū ka'ūma ma ixe jo'iat ya'ōbuyxi. Guyjom tak ka'ūma ma je'e ixe jo'ian. ²² Deus soat a'ōbacaap o'ġu'ūm ixeyū be kūyjobit am Cristo a'ō kay.

— Soat kukat okpot — i juk o'e Jesus kay itabucayū be. — Ka'ūma ma ixe jo'iat — i juk o'e cebe ip.

²³ Wuya'a wuyjebit kukat. Wuya'a buxim Cristo dak itabucayū kukat. Imēnpuye itabucayū Cristo jebit puxim. Ixe Cristo soat em jebekitkiyū kuġ xipan—jekay itabucayū kuġ. Ixe-buxim wuyju dak soat kuġ xipan itabucayū kuġ soat kaka beayū kuġ, ixe wuykukat puye.

2

¹ Kuy bima bit juk adi eybu'u epesop Deus bikuyap taġ jeku am Deus a'ō kay kūyjobit'ūm puye, ikērēat mujurūġrūġ puye dak. ² Itabut'ūmat ekukuap puxim cuk adi epekukuku ikērēat muġēġēm acā. Deus a'ō kay kūyjobit'ūmayū kukat a'ō kay epesop kūyjobit kabido daġayū kukat a'ō kay, ya'ōbacaayū kukat a'ō kay. ³ Soat wuyju dak itabut'ūmayū ekukuap co'i ma juk adi ajekukuku. Wuyukpiwatpin ma juk adi ajekukuku ikērēat mujurūġrūġ. Ajo-muġē pin wuyxe iat muġēġēm cuk adi ajekukuku. Ajo-kay wuyju jewaġuy pin iap kay dak cuk adi aceġebububu. Wuykap isu ma wuycokcok ikērēat mujurūġrūġ ām ijodiat puye. Imēneju Deus itakoma osunuy wuykay ikērēat mujurūġrūġ puye. Ipiat kuka o'supi'ajoat soat pe wuywebe. ⁴ Deus pit soat podi ma itabotaidabotbot wuykay. Imēnpuye ipiat o'supi'ajoat ġu wuywebe. Soat podi ma wuykukpin cexe. ⁵ Imēnpuye ixe juk adi wuymuisun. Ce'ūat puxim cuk adi acesop. Ikērēat mujurūġrūġ cuk adi ajekukuku. Ixe bit cuk wuymuisun. Kuy bima Deus waram ġuto Jesus o'ġutait ce'ūap tomukadi. Ja'ōbacaam o'ġutait. Iboap a'ōbacaam wuymuisusun tak Cristo eju wuyju mūġ'i buje. Deus kuy juk wuydaxijo warara'acat podi ma xipan wuykuġ puye. ⁶ Ixe juk wuymuisun ce'ūat mutaicap puxim. Wuy-muyu jexe wuydop am Jesus Cristo eju mūġ'i wuyju jekukum puye.

— Kabi be soat kukayūm je'e ip webekitkiyū Cristo eju — i juk o'e Deus jewebe ma.

⁷ Ixe juk wuymuyu jexe wuydop am. Imēnpuye ġuyjomayū je'e:

— Deus soat podi ma xipan wuykuġ, ikērēat aġujurūġrūġ ma'ġu wuyju — i. — Ixeyū o'ġuyu jexe jedop am Jesus Cristo oe'ū cebeam ip puye — i je'e ip.

⁸Deus wuydaxijojom xipan wuykuḡ puye. Ixe wuydaxijojom Jesus Cristo kay wuyetabun puje. Tei'ūma wuydaxijojop. Deus emumuūm puxim wuydaxijojop teihe ḡu buye. ⁹Deus wuydaxijojom cūḡ ma wuyekukuap tomuju ḡu. Imēnpuye:

— Deus cuk ocedaxijo cūḡ ma oceju jekukum puye — i'e ba'ore wuywebe. ¹⁰Deus cuk wuymuḡē. Gasū bit cuk wuymuwexat xipacat mujurūḡrūḡ'ukayūm Jesus Cristo eju mūḡ'i wuyju buye.

— Xipacat mujurūḡrūḡ'ukayūm ip jeedop Cristo eju mūḡ'iyū — i juk o'e Deus jewebe ma kuyje.

¹¹Gebum cuy epesop apēn cuk adi warēmtaḡ ma epekukuku iap kay. Judeuyū ḡu eyju.

— Eyju jewedaypu'aḡobixeedakatkacan ḡu—oceju acā — i'e'em ip Judeuyū eywebe.

Jejebit pe ip takatkacap kuḡ oceju Judeuyū iap mubapuk am soat pe. Judeuyū xe eyokok epesop. ¹²Wūy ma juk adi epekukuku Cristo wi kuy bima. Powatwat puxim cuk adi epesop, Judeuyū'ūm puye—Deus emunaē'ūm puye dak.

— Ōn xipan jeykuk — i juk o'e Deus jebekitkiyū be—Judeuyū be.

Eywebe bit imēn ḡu o'e. Deus xe soat em wuyetait acesop iap wiwim ḡu juk adi epesop. Eyetabut ḡu juk adi epesop Deus kay. ¹³Kuy bima Deus wi wūy jījā juk adi epesop eyetaybit'ūm ixem puye. Gasū bit cuk eydojot jetēḡ Cristo oe'ū korosa be eywebeam puye. Ixe xe ma eyju dopdom ḡasū Jesus Cristo eju mūḡ'i eyju buye. ¹⁴Cristo wuymudinudin. Judeuyū itakoma osodop Judeu'ūmayū kay. Wuyparakpe korara opop iap puxim cewaḡōn'ūm ip osodop jewewekay. Cristo bit itakomaap o'ḡu'ūm korara muduap puxim. O'ḡu'ūm je'ū buje. Gasū bit pūḡ kadian ma o'e ip Judeuyū, Judeu'ūmayū dak. Pūḡ pe ma ip jewewekuḡ o'e itakomaap oi'ūm puye. ¹⁵Judeuyū itakoma osodop ip Judeu'ūmayū kay Moisés ekawēn taḡ ḡu ip oekuku buye—wuyawēwēap ekawēn taḡ ḡu.

— Moisés ekawēn taḡ eyekukuap tomuju ḡu eyju cūḡ ma oxe — i juk o'e Cristo bit soat pe wuywebe.

Imēn cuk o'e je'ū buje. Kuy bima Judeuyū pūḡ kadi ḡu osodop ip Judeu'ūmayū eju—xepxep kadi. Cristo eju mūḡ'i jeku buje bit, pūḡ kadian ma ip o'e. Yaḡuyisu ip o'e Cristo ip o'ḡudin puye. Itakoma ip jewewekay iap o'ḡu'ūm. ¹⁶Wuyewewekay wuyetakomaap o'ḡu'ūm, korosa be oe'ū buye. Pūḡ kadian ma ixek juk wuymuwexat korosa be je'ūap tomuju—Judeuyū, Judeu'ūmayū dak. Ixe juk wuymubikuy Deus a'ō kay kūyjobit am. ¹⁷Ipi ju jekop puje:

— Deus itakoma ḡu eykay! Eykukpin cīcā cexe — i juk o'e Cristo.

Imên ixé juk o'e eywebe—Judeu'ũmayũ be—Deus wi wũyayũ be. Ocewebe dak imên cuk o'e Judeuyũ be—Deus xeayũ be. ¹⁸ Soat wuyajêm put wuyebay xe—Deus xe—Judeuyũ, Judeu'ũmayũ dak, Cristo kay wuyetabun puje. Wuyajêm put cexe pũğat a'õbi—Deus biõğbuk a'õbi, Deus biõğbuk wuywebe buye.

¹⁹ Eyju Judeu'ũmayũ. Gasũ bit eyju wũyatka watwat puxim ġu—powatwat puxim ġu dak. Ocebuxim eyju dak Deus ebekitkiyũm epesop ġasũ—Deus badipyũm, Deus ka watwan. ²⁰ Deus nuynuyap'a buxim wuyju. Uk'a muy pin pima, tuk'a diotpeat muymuy wuyju koap. Imênpuxim Jesus Cristo emumujuyũ cekawên o'ğuwênuwên koap, Deus ekawên muwênuwên'ukayũ dak. Uk'a muy bima, wita'a muymuy wuyju wara'at'a muycemucemap'a. Jesus Cristo iğo'a buxim. ²¹ Iğo'a wara'at'a muycemucem uk'a yacem i'e am. Imênpuxim wuykukukat Jesus itabucayũ a'õmucanucan. Imênpuye biğ ma wuyetabut cekay. Biğ ma wuyju xipan jewewekuğ. Biğ ma wuyju kũyjobit ya'õ kay. Uk'a buxim wuyju yadipat'a buxim. ²² Eyju dak Cristo eju mũğ'i jekukum, Judeuyũ ġu ma'ğuy eyju. Imênpuye ocebuxim eyju dak Deus nuynuyap'a buxim epesop. Deus nuynuy eywebe, ibiõğbuk nuynuy eywebe buye.

3

¹ Paulo õn—Jesus Cristo emunaë.

— Deus Judeuyũ daxijojom acã ġu. Judeu'ũmayũ daxijojom tak — i õn e'em.

Iboap puye õn daomũnmũnap'a be. ² Deus soat podi ma xipan okuğ. Imênpuye juk omuju jekawên muwên ãm eywebe—Deus xe soat ikukpin cĩcã iap ekawên muwên ãm eywebe. Kuy eyetaybit apên cuk ixé omuju eykay iam. ³⁻⁶ Kuyje Deus o'jekawên jewebe ma.

— Kawên idipat oğuju Judeu'ũmayũ be dak — i juk o'e jewebe ma. — Jesus Cristo kay ixeyũ etabun puje, ajo-ũmũm õn webekitkiyũ be iap je'jat ip — i juk o'e jewebe ma. — Pũğ pe ma ip jewebot. Judeuyũ eju jewebot ip — i juk o'e. — Wa'õ dağ oce Judeu'ũmayũ be dak apên cuk adi ocece Judeuyũ be iap tağ — i juk o'e jewebe ma.

Kuyje apên pũğ kadian je'e ip iap ekawên o'ğuwên ġu warara'acat pe. Iba'arêm osodop soat xe iboap ekawên. Gasũ bit jemumujuyũ o'ğutaybin iboap ekawên—soat tağ iisuayũ. Jemunaëyũ o'ğutaybin jekawên muwênuwên'ukayũ dak. Jebiõğbuğ ip o'ğutaybin. Owebe dak Deus kuy bima iba'arêm osodop iap ekawên o'ğuwên. Kuy iboap ekawëntup o'tupmubararak yopĩpĩt. Wemudupmubararaktup co buje,

eyetaybit epe'e Paulo itaybit kuy bima iba'arēm osodop iap ekawēn Cristo ekawēn iam.

7 — Kawēn idipat cuy eḡuwēnuwēn itaybit'ūmayū be — i juk o'e Deus owebe.

Tei'ūmat puxim ja'ōbacaap o'ḡūm owebe kawēn idipat muwēn ām. Ja'ōbacaap o'ḡūm owebe imuwēn ām. O'ḡūm owebe yoboḡat ḡu ma'ḡu ōn. Ixe xipan okuḡ puye acā o'ḡūm owebe.

8 Soat podi ma ōn yopīt ma Deus kayayū bodi ma. Owebe bit Deus o'e:

— Kawēn idipat cuy eḡuwēnuwēn Judeu'ūmayū be — i. Imēnpuye:

— Soat podi ma Cristo xipan wuykuḡ — i ōn e'em cebe ip. — Soat podi ma xipacat ūmūm wuywebe — i dak. 9 — “Kuyje Deus ibikuy osunuy soat kay jebekitkin—Judeuyū kay, Judeu'ūmayū kay dak,” i juy ece soat pe — i juk o'e Deus owebe, soat muḡēḡē'ukat cuk o'e. — “Jebikuyap taḡ Judeuyū daxijojom ḡasū, Judeu'ūmayū daxijojom tak,” i juy ece soat pe — i juk o'e Deus owebe. Apēn Deus ibikuy osunuy iap iba'arēm osodop soat xe kuy bima. ḡasū acā ibapuk o'e. 10 Iba'arēm osodop kuy bima. ḡasū bit ade tax-ijojō'ibiyū—Judeuyū, Judeu'ūmayū dak—soat kaka daḡayū. Ixeyū jojom pima, kabi beayū itaybit je'e soat podi ma Deus itaybit iam.

— Deus acā itaybit soat kaka daḡayū daxijo am — i je'e ip kabi beayū—ya'ōbuyxiayū, Deus ekawēn tojotjot'ukayū kukukayū dak.

11 Ipi muḡē awap Deus ḡebum osunuy jebekitkiyū kay. Soat ka watwat mutabun ojuy osunuy. Deus ebekitkiyūm o'e ip wuykukukat Jesus Cristo kay itabut ip o'e buye. 12 Ixe Jesus Cristo eju mūḡ'i wuyju, cekay wuyetabut puye. Imēnpuye wuyekawēnpi ḡu Deus eju. Wuybisūsūn ḡu kawēn ām ceweju. 13 Imēnpuye eyḡuycūḡ ḡu epesop ipiat'ajojom ma'ḡu ōn daomūnmūnap'a be. Ōn ipiat'ajojom cuk adi kawēn idipat oḡuwēnuwēn eywebe buye. Ōn kawēn idipat muwēnuwēnap xipat osodop eywebeam. Ōn daomūnmūnap'a be iap tak xipat eywebeam.

14 Apēn Deus soat kaka watwat o'taxijo jebekitkiyūm iap kay ōn ḡebum pima, ocēḡ'aecōḡcōḡ wuyebay wap “Ēn soat podi ma xipat ocekey” i'e am cebe. 15 Deus xipan wuykuḡ iap puxim soat wuyebayū jebekitkiyū kuḡ xipan—kabi beayū, ipi daḡayū dak. 16 Eywebeam ōn kawēnwēn Deus eju. Ixe soat podi ma idip, ya'ōbaca dak. Imēnpuye:

— Bay, a'ōbacaap cuy eḡūm Éfeso ka watwat pe — i ōn e'em cebe. — Ebiōḡbuk cuy ip eya'ōmucan kūyjobit am ip a'ō kay —

i òn e'em cebe. ¹⁷ — Cristo juy jeeku ceweju ip itabut puye ip cekay — i òn e'em cebe.

Kanabũ badi nabũ òmõmat puxim cuy epesop. Darem ġu warara'acat kuġ epesop xipan—soat em ma.

— Bay, ibuywatwan cuy ip eġuy xipan ip jewekuk am, ya'òbacaam tak ip — i òn e'em Deus pe. ¹⁸ — Ixeyũ juy eġutaybin apẽn Cristo xe ocekukpin iam — i òn e'em cebe. — Soat ebekitkit cuy eġutaybin iboam — i òn e'em cebe. — Soat podi ma ocekukpin exe — i òn e'em.

Apẽn Cristo xe ocekukpin iap imuweġũn pa'ore ocewebe, yoboġ cĩcã buye.

— Apẽn ocekukpin cexe iam cuy eġutaybin ip — i òn e'em Deus pe. ¹⁹ — Itaybit ġu ip ikukpin cĩcã ip exe iam — i òn e'em cebe. — Apẽn ocekukpin exe iam ocetaybitbũt ã — i òn e'em cebe. — Iboam cuy ip eġutaybin — i òn e'em cebe. — Iboam ip itaybin puje, ka'ũma kay je'e ip. Icocok cĩcã je'e ip soat kukat puxim — i òn e'em Deus pe.

²⁰ Deus pe soat i'e but. Wuyemuojuy bodi ma ixē iũmũm wuywebe. Wuyaguyġebuap podi ma dak iũmũm wuywebe. Ixe a'òbacaap kuġ wuyju. Ixe ja'òbacaam soan e'em wuywebeam. Imẽnpuye:

— Ka'ũma ma ejo'iat xipacat, idipat tak — i juy ace cebe.

²¹ Soat em ma: — Ka'ũma ma ejo'iat xipacat — i'e'em jeedop ip Deus pe Jesus kay itabucayũ.

Imẽn i'e'em jeedop ip, soat em Jesus Cristo a'ò kay ip jekuku'ukayũ. Ibu'u ġu ma ip je'e imẽn je'e am.

4

¹ Deus warara'acat podi ma xipan wuykuġ. Imẽnpuye òn jeyawẽ. Daomũnmũnap'a be òn wuykukukat Jesus Cristo beam kapikiġ puye. Deus kuy juk eynaẽ jebekitkiyũm cedaġ ma eyeku am. Ixe bikuyap taġ cuy epeku. ² Yoboġan pin ġu juy epesop warara'acat muġuykukuap ojuy. Eya'òtareġ ġu juy warara'acat epejukuk. Eyukpiceġẽm ġu juy epesop warara'acat kuġ. Jewebuywatwan cuy epesop. Ikukpin cuy warara'acat epejukuk. ³ Deus biõġbuk bikuyap taġ jekukum pima, pũġ taġ ma kuka acewaġuyġuy. Kaba'ũm cuy epewekuk pũġ taġ ma eyewaġuy am. ⁴ Jesus kay itabucayũ pũġ tiwatwat ma. Pũġ ma omuy wuywebe ibiõġbuk—Deus biõġbuk. Pũġat wiwim soat wuyju—Deus xe acesop iap wiwim. Deus kuy juk wuyñaẽ iboap wiwi am. ⁵ Pũġ ma wuykukukat. Pũġat kay wuyetabut. Pũġat ebekitkiyũ oceju iap mubapuk am wuymubatisanan. ⁶ Pũġ ma Deus. Pũġ ma soat eby. Ixe soat kukat. Soat kake ixē a'òbi. Soat taġ ixē kake.

⁷ Jekpiwatpin ma Cristo ja'õbacaap ùmùm soat pe wuywebe. Iùmùm wuywebe wara'at taḡtagṡaḡ ma kapik am cebeam.

⁸ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Jekay itakomaayū o'ḡu'ūmiat puxim o'jeu kabi kay, i. Ya'õbaca topibiyū o'tujuu jewēju taomūnmūnayū buxim, i. Ja'õbacaap o'ḡūm ijodiatat pe, i.

⁹⁻¹⁰ Koap ixē o'kop. Ijodi ma o'kop. Ipi tēḡat pe o'kop. O'kop'iat ma waram ḡuto o'jeu. O'jeu kabi kay soat kukan—ipi watwat kukan, kabi beacat kukan tak. Deus iboam wuymutaybin pin osunuy “Ixe o'jeu” i'e buje. ¹¹ Ixe ma ja'õbacaap o'ḡūm soat ijodiat pe. Pūḡpūḡ o'taē jemumujuyūm. Warara'acayū o'taē jekawēn muwēnuwēn'ukayūm. Warara'acayū o'taē itabut'ūmayū mutabun am. Warara'acayū o'taē itabucayū kukayūm. Warara'acayū o'taē itabucayū mutaybitbit'ukayūm. ¹² Deus ja'õbacaap ùmùm soat pe jebekitkiyū be jewebeam ip kapik am. Ja'õbacaap ùmùm cebe ip warara'acayū mutabut am Cristo kay. ¹³ Ixe a'õbacaap kuḡ pima; wara'at kaykaykay ḡu acesop wuyetabun—Cristo kay acā. Jewewejo'i ma acesop wuyetabut cekay. Jewewejo'i ma acesop wuyetaybit Deus ipon. Itabun'isuat ekukuap puxim ḡu ajeku—Cristo ekukuap puxim acā. ¹⁴ Bekitkit dao ma yaḡuymuwarururun. Wara'at kaykaykay ma ip itabut. Kabidoxixi hima kobe soat taḡ jedekudekum tipodoyat taḡ puye. Bekitkit puxim ḡu juy ajop—kobe edekudekuap puxim ḡu dak. Jawaḡuymuwarururun ḡu juy ajop. Wuyetabun ḡu juy ajop wuymuḡuykukuku'ukayū a'õ kay. Cedaḡ ḡu wuymutaybin ojuy ip. Wuymutabun ojuy ip napaap kay. Wuymuḡuykuku ojuy ip kawēn cūḡ'ūmat kay. ¹⁵ Icēmān cuy ace. Wuyewekukpin cuy acewewekuk. Cristo bikuyap taḡ tak cuy ajeku soat em. Ixe wuya'a buxim. ¹⁶ Wuya'a wuyaḡuymucūḡcūḡ. Wuywedap wuyjebit mucanucan. Wuyjebit taḡ soat xipat pima, xipat ma acesop. Xipan tak wuyju aypapan. Imēnpuxim Cristo wuykukukat. Wuyju ixē jebit taḡat puxim. Cristo a'õbacaap kuḡ pima, ikukpin jewewekuḡ pima dak, biḡ ma acesop wuyetabun Jesus kay; biḡ ma ixē ekukuap puxim tak ajeku.

¹⁷ Imēnpuye õn jeyawē wuykukukat a'õbi. Deus itaybit'ūmat ekukuap puxim ḡu juy epeku ḡasū bit. Te'e ma ip jewaḡuyḡuy itabut'ūmayū. ¹⁸ Itaybit ḡu ip Deus ekawēn. Kabiok taḡtag'ukayū buxim ip. Itaybit'ūm cīcā ip. Kūyjobit'ūm cīcā dak ip. Imēnpuye ibu'u ip Deus pe jaḡuymuisunan. ¹⁹ Isūsūn ḡu ip e'em. Icokcok cīcā ip ikērēat mujurūḡrūḡap kay. Ibikuy jījā ip ikērēat mujurūḡ ām. Wuysūsūnap mujurūḡrūḡxi jījā ip.

²⁰ Eyju bit imēn ḡu jekukum, Cristo ekukuam eyetaybit

puye. ²¹ Cedağ ma ixē juk adi oekuku iam kuy epeyekūyjo. Ixē eju mūğ'i wuyju jekukum. Soat em Jesus icēmān e'em iam kuy eyetaybit. ²² Kuy bima eymucokcok am acā soat pupum cuk adi epekukuku eyemumukaypinput pupum. Jewemuğuykukukum cuk adi epekukuku ikērēat mujurūğrūğ. Imēn jekuku'ukayū ikērē jījā Deus xe. Iisuat pu buje wuyju iokokat xixiğ. Imēnpuxim ikērēm eyekukuap cuy epeyepere. ²³ Eyağuyisum cuy epeku ġasū bit. Āğ cuy Deus jeyağuyuisun. Āğ cuy ixē jeyağuyda.

²⁴ — Ocağuyuisun cuy ece — i juy epe'e Deus pe.

Eyağuyisum jekukum pima Deus ekukuap puxim epeku. Kawēn icēmat tağ epeku. Cūğ ma dak epeku. Ikērēat tak epeğugē ġu.

²⁵ Imēnpuye napa ġu juy epe'e'e. Soat wuyju ikitpitpiyū Cristo jebit'in wuyju buye. Imēnpuye icēm acā epe'e'e eye-wewebe. ²⁶ Ikērēat epeğujurūğ ġu juy eyetakomaap pibun. Kabiabun ġu juy eyetakomaap epejukuk. Dao ma juy epe-didin. ²⁷ Ibiōğbuk kērēayū kukukat pe juy jeymuğuykukuan ġu ikērēat mujurūğ ām. ²⁸ Ibukuruk tūbit ibukurug ġu juy jeenuy ġasū bit. Jekapik cuy ġasū bit jebubut pu am, cedağ ma jeku am. Ibukapiğ cuy jeenuy ikuğ'ūmat puywat am tak. ²⁹ Eyekawēnkērēm ġu juy epesop—eyekawēntim acā. Eyekawēntim pima xipat je'e eyekawēn coco'ukayū be. Biğ ma ip jeedop itabut Cristo kay. Jemumukaypinput ip jeejat Deus xewi. ³⁰ Deus biōğbuk ikērēat kuğ ġu. Soat tağ iisu. Ixē juy epeğuyucūğ ġu. Soat eyju eyetaybit oceju Deus ebekitkiyū iam, Deus biōğbuk omuy eywebe buye. Ixē wuywebe buye, wuyetaybit ġuyjom ikērēat kuğ ġu acesop iam, Deus co'iaiyūm acesop iam. ³¹ Eya'ōpuruğ warara'acat kuğap cuy epeyepere. Eysapka'orem ġu dak cuy epesop. Eyetakomām ġu dak cuy epesop. Eya'ōberen ġu dak cuy epeyekawēnwēn warara'acat kay. Warara'acat epejomuyumuy ġu dak cuy. Ikērēm ġu dak cuy warara'acat epejukuk. ³² Xipan cuy warara'acat epejukuk. Eya'ōdidin cuy warara'acat epejukuk. Deus ġebum ġu apēn cuk adi ikērēat ağujurūğrūğiap kay, Cristo wuywebewi ikērēat uk am oe'ū buye. Ixē buxim cuy epeyeğebu ġu apēn wara'acat cuk adi ikērēm eykuk iap kay.

5

¹ Deus ebekitkiyū eyju. Eykukpin cīcā cexe. Imēnpuye ixē ekukuap co'i juy epeku. Xipan cuy epeyewekuk. ² Wūnca ūmūm'uk osodop ip kuyjeayū paī be Deus mucokcok am; Deus pe ikērēat uk'ukapteim tak. Imēnpuxim Cristo jekpiwatpin ma oe'ū ikērēat uk am wuywebewi. Deus icokcok osunuy ixē

e'ūap kay. Ixe e'ūap te'okuap puxim osunuy Deus xe. Apēn ixe wuykuḡ iap puxim cuy epeyewekuk xipan.

³ Deus ebekitkiyū eyju. Imēnpuye warara'acat tayxi kaykay guu juy epesop—pūḡ em tak ka'ūma, warara'acat itop kaykay gu dak. Wuysūsūnap cuy epeḡuḡē ḡu—pūḡ em tak ka'ūma. Eyetabikukum ḡu juy epesop warara'acat pubut kay. Iboam tak cuy epeyewawēn ḡu. ⁴ Eyekawēnkērēm ḡu juy epesop. Te'em ḡu dak cuy epeyewawēnwēn. Eyekawēnwēn. Eye-kawēnxim ḡu dak cuy epesop.

— Bay, soat podi ma ēn xipat — i bit cuy epe'e Deus pe soat em.

⁵ Cristo ebekitkiyūm ḡu bit je'e ip aoyū xiayū, aḡokatkayū xiayū dak; wuysūsūnap muḡēḡē'ukayū dak; itabikukuayū dak. Deus ka be ip jeōm ḡu. Wuyetabikukuap deusbaroyū kay wuyetabucap co'i ikērē Deus xe.

⁶ Deus jetakomaap ḡubapuk ja'ō kay kūyjobit'ūmayū be. Ipiat supi'ajoat cebe ip kūyjobit'ūm puye. Imēneju eyday'em'um cuy epesop te'e ma kawēnwēn'ukayū be eymuḡuykukuap puxim.

— Deus ipiat supi'ajoat ḡu wuywebe ikērēat muḡēḡēm ma'ḡu wuyju — i te'e ma e'em ip.

⁷ Ixeyū kay ḡu juy eybureyūm. ⁸ Ikērēat mujurūḡrūḡ cuk adi epekuku kuy bima kabiok taḡtaḡ'ukat puxim. Gasū bit wuykukukat ebekitkiyūm epesop. Kabia daḡ jekuku'ukat puxim eyju ḡasū bit. Kabia daḡ jekuku'ukat ekukuap taḡ cuy epeku. ⁹ Kabia daḡ jekuku'ukat xipacat mujurūḡrūḡ. Cūḡ ma ip jekukum. Icēmān ip kawēnwēn. ¹⁰ Eyetaybin cuy epesop wuykukukat mucokcok am. ¹¹ Warēmtaḡ jekuku'ukayū burem ḡu juy epesop—kabiok taḡtaḡxiayū burem ḡu. Ixeyū juy epeyawē cedaḡ ma jeku am kabia daḡ jekuku'ukat puxim. ¹² Wuybisūsūn cīcā apēn ip iba'arēm ikērēat mujurūḡrūḡ iap muwēn ām. ¹³ Kabia kay warēmtaḡsuḡat tojot puje wuyetaybit ajo ijop iam. Imēnpuxim Cristo kay ixeyū dojot puje wuyetaybit ikērēat kuḡ joyūku iam. ¹⁴ Cristo kay wuyetabut pima kabia daḡ jekuku'ukayū puximayūm acesop. Imēnpuye kuyjeayū e'em:

Ixecat, ecewurūḡ cuy, i. Ce'ū'ūayū dopdopap pewi juy eceu, i. Cristo jeymukabia, i.

Cristo wuymukabiahham Cristo wuymuisusun iape.

¹⁵ Imēneju ḡebum cuy epesop eyekukuap kay warēmtaḡ eyekuap puxim. Eyaḡuy'ūm ḡu juy epesop. Eyaḡuybabim ma juy epesop. ¹⁶ Kabia mupa'ūm'ūm ḡu juy epesop, ḡasūacat ikērēat mujurūḡrūḡ cīcā buye. ¹⁷ Eybidaodao ḡu juy epesop. Eyetaybin pit cuy epesop apēn wuykukukat ibikuy eyekuam iam.

¹⁸ Jewemuka'o'on ġu juy epesop. Eyka'o'o bima itabidaoyũ buxim eyju. Āġ cuy Deus biōġbuk pit jeyaġuydada. ¹⁹ Davi pibodo juy jebibododon epesop awerom pima. Jebibododon tak cuy epesop “Cristo soat podi ma xipat” i'e pin pima wuykukukat pe; “Ocecokcok cīcā oceju ebekitkit puye” i'e pin pima dak cebe; “Cristo acā ocekukukat” i'e pin pima dak; eycokcok pima dak Cristo kay eyetabut puye; “Ēn xipat cīcā” i'e pin pima dak cebe. Jebibododon cuy epesop eycokcokap mubapuk am wuykukat pe.

²⁰ — Soat em ēn xipan ocekuġ, ocekukukat Jesus Cristo xe ocekukpin puye — i juy epe'e Deus pe—wuyebay be. Imēn cuy epe'e cebe, xipacat jebapukpuġ eywebe bima, xipat'ūmat jebapukpuġ pima dak. ²¹ Soat eyju ibuyxim Cristo kuġ. Imēnpuye kūyjobin cuy epesop eyewa'ō kay.

²² Tū'ū'ūyū, kūyjobin cuy epesop eyitopyū a'ō kay wuykukukat a'ō kayap puxim. ²³ Apēn Cristo itabucayū kukat iap puxim aġokatkat tak jetayxi kuġ. Cristo itabucayū daxijojo'ukat. Itabucayū ixē jebit puxim. ²⁴ Imēneju juy itabucayū kūyjobit Cristo a'ō kay. Imēnpuxim aoyū dak cuy jeedop jektop a'ō kay.

²⁵ Tapupuyū, xipan cuy eytayxiyū epejukuk apēn Cristo xipan itabucayū kuġ iap puxim. Jekpiwatpin ma oe'ū cebeam ip. ²⁶ Oe'ū itabucayū be Deus bikuyap taġ jeku am. Itabucayū o'ġuisun jekawēn kay kūyjobit am. O'ġuisun ip apēn wuyju idibim jewebuwywuy iap puxim. ²⁷ O'ġuisun ip “Eyju eydip cīcā oxe” i'e am cebe ip. Cristo imēn je'e cebe ip jexe yajēm puje. Soat taġ iisu je'e ip ixē xe yajēm puje. Ikērēat kuġ ġu ip je'e. Iokokat kuġ ġu dak je'e ip—idipat kuġ acā. Soat taġ xipat je'e ip. Xipat'ūmat kuġ ġu dak je'e ip—pūġ tak ka'ūma. ²⁸ Aġokatkat cuy xipan jetayxi jukuk xipan jewekukap puxim. Xipan jetayxi kuġat xipan tak jewekuġ. ²⁹ Ka'ūma ma xipan'ūm jejebit kuġ. Jewemuykōnkōn wuyju. Xipan wuyju wuyjebit kuġ. Imēnpuxim Cristo xipan itabucayū kuġ. ³⁰ Wuyju Cristo jebit puxim. Apēn xipan wuyjebit kuġ iap puxim xipan cuy acewewekuk. ³¹ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Imēneju aġokatkat jebay iwaciwan, jexi iwaciwan tak jetayxi xe jeenuy am, i. Pūġ taġ ma ip o'e xepxepayū, i.

³² Iboaptup ekawēn icēmān wuymutaybitbin. Wuymutaybitbin apēn Cristo xipan itabucayū kuġ iam. Iboap iba'arēm osodop wuyxe kuyje. Gasū bit ibapuk o'e wuywebe. Imēnpuye juy iboap ekawēn taġ cuy aceku. ³³ Iboaptup ekawēn wuymutaybitbin apēn cuy ajeku iam tak. Aġokatkat cuy xipan jetayxi jukuk xipan jewekukap puxim. Ayacat tak cuy ibuyxim jektop jukuk.

6

¹ Bekitkit, kūyjobin cuy epesop eyebay a'ō kay, eyxi a'ō kay dak. Cedaḡ ma eywebe ixeyū a'ō kay am, wuykukukat Jesus ikukpin eyxe buye. ² “Ibuyxim cuy eyebay epejukuk, eyxi dak” i'e buje, “Xipan ōn tak jeykuk apēn cuk adi oceceiap taḡ” i dak o'e Deus. Wara'an yawēwēm pima:

— Xipan ōn tak jeykuk — i'ūmḡu o'e. ³ — Ibuyxim cuy eyebay epejukuk, eyxi dak xipan eydop am, ibun eydop am ipi ju — io'e Deus wuyawēwēm.

⁴ Cebayū, eya'ōpuruḡ ḡu juy eyekpotpoyū epejukuk ixeyū mubu'unap puxim eya'ō kay. Ixeyū bit cuy epeḡutaybitbin wuykukukat Jesus bikuyap taḡ ceku am iam. Warēmtaḡ ip ceku buje juy epeḡukorēm.

⁵ Tei'ūm kapikpik'ukayū, kūyjobin cuy epesop eyekariwa a'ō kay—ijodiat a'ō kay. Eypararam cuy epesop “Ap” i'e am cebe ip. Eyekariwa a'ōmupubutbun ḡu juy epesop. Jewexe ḡu juy kūyjobin epesop ya'ō kay ip—icēmān. Ixeyū a'ō kay kūyjobin pima, Cristo a'ō kay dak eyju kūyjobit. ⁶ Eyekariwa eyjojom pima acā ḡu juy xipan epeyekapik—eyjojom'ūm pima dak. Eyekariwa be “Ēn xipat” i'eap kudadam ḡu juy xipan epeyekapik. Eycokcokap kuḡ cuy epeyekapik cebeam ip. Deus bikuyap taḡ cuy epeku wuykukukat Jesus peam kapikpik'ukat puxim. ⁷ Eycokcoḡ cuy epeyekapik.

— Ijodiat peam acā ḡu ōn kapikpiḡ—okukukat peam tak—kabi beat peam tak — i juy epe'e'e eywebe ma.

⁸ Wuykukukat xipacat je'ḡūm soat pe xipan kapikpik'ukayū be xipan kapikpikapteim—kariwayū be, tei'ūm kapikpik'ukayū be dak. Warēmtaḡ kapikpik'ukayū bit warēmtaḡ ma je'jat. Gebum cuy epesop iboap kay.

⁹ Kariwawayū, xipan cuy eywebeam kapikpik'ukayū epejukuk. Imuparararan ḡu juy ip epejukuk. Eyju, eywebeam kapikpik'ukayū dak wuykukukat ebekitkiyū—kabi beat ebekitkiyū. Wuykukukat pūḡ pe ma soat kuḡ xipan. Eyaḡuyba'ūm ḡu juy iboap kay.

¹⁰ Wuykukukat soat podi ma ya'ōbaca. Ka'ūma ma ixē jo'iat ya'ōbacaat. Ixe a'ōbacaap cuy epejat. Ikuḡ pima ceweju mūḡ'i epeku. ¹¹ Sorarayū kukat icaat ūmūm jebekitkiyū be yaokaap puxim. Cesay icaat ūmūm cebe ip. Payao buximat ūmūm tak. Imēnpuxim Deus ja'ōbacaap ūmūm wuywebe xipan wuyeku am. Imēnpuye: — A'ōbacaap cuy eḡūm owebe — i juy epe'e Deus pe.

Ixe a'ōbacaap kuḡ cuy epeku ibiōḡbuk kērēayū kukukat a'ō kayap puxim. ¹² Sorarayū ma jenopaḡōḡōm ijodiat eju ya'ōbacaap mu'ūm ojuy. Wuyju bit Deus kay'ūmayū a'ōbacaap mu'ūm ojuy jekukum. Kabiokboḡ taḡ jekuku'ukayū a'ōbacaap

mu'ūmap ojuy wuyju jekukum. Ipi daḡ ḡu ip jekukum—kabi be ma. Ade jījā ip. Itakoma jījā ip wuykay. Wuymuy'ū pin ip. Ixeyū a'ōbacaap mu'ūmap ojuy wuyju jekukum. ¹³ Imēneju, Deus a'ōbacaap cuy epejat sorarayū be icaat puap puxim. Deus a'ōbacaap kuḡ pima, ikērēat muḡēḡē'ukayū je'e ḡu wuywebe. Wuykay itakomaayū dak kuka wuyaoka ḡu. Wuypararam ḡu dak kuka ace cebuxim ip. Wuyetabucap kuka acepere ḡu dak.

¹⁴ Sorara buxim cuy epeku soat icaat kukat puxim. Icaat muōm pin pima, sorara jesay mukirikiriḡ jekpumūnpum. Imukirik'ūm pima, iba'ore kuka o'e icaat muōm ām. Icēmān cuy epeyekawēn. Icēmān kawēnwēn pima, jekpumūnpu kukat puxim kuka ajop. Icēmān cuy acekawēn warara'acat pe wuymuymuyap puxim. Cedaḡ ma juy epeku. Cedaḡ ma jekukum pima, jekūm'a eju icaat kukat puxim kuka ajop. Cedaḡ ma juy ajeku warara'acat pe wuykukukat Jesus muymuyap puxim. ¹⁵ Eycokcoḡ cuy epesop kawēn idipat muwēn ām warara'acat pe. Imuwēn pu'u'ūm pima, jei be icaat kukat puxim kuka ajop. ¹⁶ Eyetabun cuy epesop Jesus kay. Cekay wuyetabut pima, jewap icaat kukat puxim kuka ajop. Sorarayū isopat kuḡ osodop jedop'abi be wara'at kadiacat wūywūy ām. Imēnpuxim ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū kukukat wuykaykay jījā wuymubu'unap ojuy Jesus kay. Jesus kay wuyetabut pima bit, wuymubu'un pa'ore kuka o'e cebe. ¹⁷ Guyjom Jesus co'iaiyūm acesop Deus wuydaxijjom puye. Iboap cuy epejowiwi jījā. Iboap wiwim pima, jabe icaat kukat puxim kuka ajop. Sorara jepayao kuḡ osunuy jaokaap puxim. Deus ekawēn payao buxim. Deus biōḡbuk jekawēn ūmūm wuywebe ikērēat kukap puxim. Cekawēn kay ḡebum pima, payao kukat puxim kuka ajop. ¹⁸ Kawēnwēn'uḡ cuy epesop Deus eju. Wuybuywatwacap cuy epejoojuy cexewi. Soat em cuy epeyekawēnwēn ceweju. Kawēnwēn pima, āḡ cuy Deus biōḡbuk jeyaguydada. Ceweju kawēnwēn pima, xexen ḡu juy epesop, eyetabēḡ ma. Eybu'um ḡu juy epesop kawēn ām ceweju. Soat em cuy epeyekawēnwēn Deus eju. Soat peam cuy epeyekawēn cebekitkiyū beam. ¹⁹ Owebeam tak cuy epeyekawēn ceweju.

— Bay, Paulo juy eḡutaybin kawēn muwēn ām — i juy epe'e'e Deus pe. — Ixe juy eya'ōmucanucan iparara'ūma kawēn idipat muwēn ām — i dak cuy epe'e'e cebe. Iboap ekawēn iba'arēm osodop kuy bima. Gasū bit ibapuk o'e. ²⁰ Wuykukukat Jesus a'ōbuywatwat'ukat ōn. Gasū bit ōn daomūnmūnap'a be, kawēn idipat muwēnuwēn ojekuku buye. Imēnpuye owebeam cuy epeyekawēnwēn Deus eju.

— Bay, a'ōbacaap cuy eḡūm Paulo be ya'ōcam ekawēn muwēn ām — i juy epe'e cebe.

²¹ Wuykitpit Tícico wawěğ ġuwěñ eywebe. Eyetaybin cuy epesop apěñ òñ e'em iam. Ixe Tícico ikukpin cĩcã wuyxe. Soat em kapikipiğ wuykukukat peam. Wara'at kaykaykay ġu itabut—wuykukukat kay acã. ²² Iměnpuye ixe oğuju eykay. Ixe apěñ oceju iap ġuwěñ eywebe. Ocawěğ tobuxik puje eycokcok epesop.

²³ Deus eju òñ kawěñwěñ eywebeam—wuyebayat eju.

— Éfeso ka watwat ağuy mubabibin cuy eğuy — i òñ e'em cebe. — Esubuywan cuy ip xipan jewekuk am — i òñ e'em cebe. — Esubuywan cuy ip biğ ma itabut am Jesus kay — i òñ e'em cebe.

Iměñ òñ e'em Deus pe, wuykukukat Jesus Cristo be dak.

²⁴ — Bay, xipan cuy soat epejukuk wuykukukat kayayũ, Jesus Cristo kayayũ—soat em Jesus kay ġebumayũ — i òñ e'em Deus pe.

Ibũrũ ma.

FILIPOS KA WATWAT PEAPTUP PAULO EMUDUPMUBARARAKTUP

¹ Filipos ka watwat, cartadup mubarararağ òn eywebeaptum—Jesus kayayũ beaptum. Òn Paulo. Tupmubarararağ òn Timóteo eju. Jesus peam kapikpik'ukayũ oceju. Eyju Deus ebekitkiyũ, Jesus Cristo eju mũğ'i eyju jekukum puye. Cartadup mubarararağ òn eywebeaptum, eykukuk'ukayũ beaptum tak, eybuywatwat'ukayũ beaptum tak, eybuywatwat'ukayũ beaptum tak.

² — Bay, xipan cuy Filipos ka watwat ejukuk — i òn e'em Deus pe—wuyebay be, Jesus Cristo be dak—wuykukukat pe. — Ixeyũ ağıymubabibin cuy eguy — i òn e'em cebe ip.

³ Òn ġebum eykay bima soat em:

— Bay, ģn xipat cĩcã, soat em ģn xipan Filipos ka watwat kuğ puye — i òn e'em Deus pe.

⁴⁻⁵ Òn kawĕnwĕn Deus eju eywebeam—soat peam. Òn eyka be bima juk adi obuywatwan cĩcã epesop owebe kawĕn idipat muwĕn ãm. Imĕnpuye ocokcok cĩcã kawĕn ãm Deus eju eywebeam. Koap pima juk adi obuywatwan epesop—òn kawĕn idipan eymukũyjom pima. Soat em cuk adi obuywatwan epesop owebe kawĕn idipat muwĕn ãm. ⁶ Jesus kay eyetabut pima Deus adi eydaxijjom o'e. Gasũ dak soat kabia ma eydaxijjom. Waram Jesus Cristo ajĕmap kabia be bit eydaxijjoap jepere. Wetaybit cĩcã iboam. ⁷ Apĕn ixexipan okuğ iap co'i ma eyju dak Deus xipan eykuğ. Eyju juk adi obuywatwan epesop “Kawĕn idipat icĕmãn” i òn e'em pima itabut pin'ũmayũ be, “Kawĕn idipat kay eyetabun cuy epesop” i òn e'em pima dak itaybit'ũmayũ be. Gasũ dak eyju obuywatwat daomũnmũnap'a be ma'ģu òn. Imĕneju soat em òn ġebum eykay. Eykukpin cĩcã dak oxe. ⁸ Apĕn Jesus Cristo xe eykukpin iap co'i oxe dak eykukpin cĩcã. Eykukpin cĩcã oxe Jesus Cristo juk omutaybitbitbin owebe eykukpin am puye. Deus itaybit icĕmãn òn e'em iam.

⁹ Òn kawĕnwĕn Deus eju eywebeam biğ ma xipan eyewekuk am, biğ ma eyetaybit am tak apĕn Deus e'em wuywebe iam, biğ ma eyetaybit am tak apĕn xipat Deus xe iam, apĕn xipat ġu cexe iam tak. ¹⁰ Deus pe imĕn eymukũyjo buje, soat podi ma xipacap ibapuk je'e eyxe. Iboap acã epejukuk. Imĕnpuye waram Cristo ajĕm puje ikĕrĕat kuğ ġu epesop. Soat tağ eyisu epesop. Eysũsũn ġu epe'e Deus kay eyebapuk am. ¹¹ Idipat acã epejukuk eyweju, Jesus Cristo ja'òbacaap ũmũm eywebe buye. Ixe a'òbi acã eyju xipacat mujurũğrũğ. Imĕn eyeku buje:

— Ĕn xipat cĩcã ocexe, ebekitkit cũg ma jekukum puye — i je'e ip Deus pe eyjojo'ukayũ.

— Ka'ũma ma ejo'iat xipacat — i je'e ip cebe.

¹² Okitpitpiyũ, warẽmtağ ma juk adi ip okuk itabut'ũmayũ. Inaka oparara ğu ma juk adi oce kawẽn idipat muwẽn ãm. Big ma õn imuwẽnuwẽn soat pe. Imẽnpuye warara'acayũ itabucayũ dak big ma imuwẽnuwẽn o'e. Imẽnpuye adeayũ dak oitaybitbitbin kawẽn idipan. Gasũ õn iboam jeymukũyjo. ¹³ Te'e ma juk ip omuõm daomũnmũnap'a be Cristo eju kapikpik'ukat õn puye. Soat ma juk a'ğũ ip itaybit osodop iboam iecugağ tuk'a wiwi'ukayũ. Warara'acayũ dak cuk a'ğũ itaybit osodop iboam ijopka beayũ. ¹⁴ Obisũsũn ğu kawẽn idipat muwẽnuwẽn daomũnmũnap'a be ma'ğũ õn. Imẽnpuye ade wuykitpitpiyũ big ma itabut o'e wuykukukat kay. Iparara ğu o'e ip kawẽn idipat muwẽn ãm. Ibisũsũn ğu o'e ip Jesus ekawẽn muwẽn ãm. Big ma ip imuwẽnuwẽn o'e. ¹⁵⁻¹⁸ Pũğpũğ ixeyũ'in Cristo muwẽnuwẽn itabutkarey ip okay buye; wa'õxik ojuy ip puye dak. Cristo muwẽnuwẽn ip xipacap kayap tomuju ğu. Warara'acat kay ğu ip ğebum. Jewekay acã ip ğebum. Imuwẽnuwẽn ip wa'õbacaap podi ma e ojuy.

— Cristo muwẽnuwẽn pima, kuka Paulo bodi ma oca'õbacaap kuğ oce'e — i te'e ma e'em ip. Tũybe Paulo iğuycũğ je'e daomũnmũnap'a be ocawẽğ cocom pima iãn o'e ip. Imẽnpit omuğuycũğ pa'ore cebe ip imẽn e'em pima.

Warara'acayũ bit Cristo muwẽnuwẽn xipacap tomuju. Ixeyũ xe okukpin. Itaybit ip Deus a'õbi õn kawẽn idipat muwẽnuwẽn iam. Õn pit ocokcok soat ip Cristo muwẽnuwẽn puye—xipat'ũmap kayap tomuju ma, xipacap kayap tomuju dak. Big ma je'e ocokcokap tak. ¹⁹ Jesus Cristo biõğbuk nuynuy owebe obuywatwan. Eyju dak kawẽnwẽn Deus eju owebeam. Imẽnju wetaybit daomũnmũnap'a bewi omujẽm ip iam. Imẽnpuye ocokcokap i'ũm ğu. Bodinmaku ocokcokap jeku yoboğ ma. ²⁰ Obikuy jĩjã Cristo bikuyap tağ weku am. Weku pin ixẽ bikuyap tağ acã soat em. Gasũ bit a'ğũ oce wa'õca pin ixẽ ekawẽn tağ weku am soat em. Soat tağ i'e pin õn ibuyxim Cristo kuk am wetabẽğ pima, we'ũ buje dak. ²¹ Ajo xipat ijodi bima oxe? Cristo acã xipat oxe. We'ũ buje dak soat podi ma xipacap ojukuk ixẽ xe acã soat em ma oğuy buye. ²² Wetabẽğ pima bit kuka wekapik put oce Cristo beam. Wetait pima kuka o'e itabut warara'acayũ Cristo kay wekawẽn co buje. Apẽğap xe'e xipat oxe? Wetabẽğap? Pãm ğuto we'ũap i xe'e? Wetaybit ğu oweweju bit. ²³ Wetaybit ğu buk apẽğap ğu paxi xipat iam. We'ũ buje dak xipat ma owebe soat em Cristo xe oğuy buye. Ixẽ xe bima soat podi ma idipat kuğ oğuy.

²⁴ Wetait pima bit xipat kuka o'e eywebeam. Wetait pima eybuywan mabuk kuka òn. ²⁵ Wetaybit eyxe o'guy eybuywat am big ma eyetabut am Jesus kay iam. Òn eyxe bima, big ma eycokcok epe'e kūyjobit am ixē a'ò kay. ²⁶ Waram eykay oajēm puje, eycokcok epe'e okay xipat cīcā òn eywebeam puye. Eycokcok cīcā epe'e okay, Jesus Cristo eju mūg'i eyju jekukum puye. ²⁷ Cristo ekawēn taḡ cuy epeku—kawēn idipat taḡ. Ixē ekawēn taḡ eyeku buje, wetaybit oce eyetabut cīcā pūḡat kay—Jesus kay iam. Wetaybit oce iboam waram eyjom oajēm puje, oajēm'ūm pima dak. Wetaybit oce soat eyju pūḡ taḡ ma soat kay jewaḡuyap muwebotbon iam, soat eyju jebuywatwan kawēn idipat muwēn pin cīcā buye itaybit'ūmayū be iam tak. Kawēn idipat co buje acā kuka wuyetabut ajop Jesus kay. ²⁸ Eypararam ḡu juy epesop eykay itakomaayū buxim. Deus ixeyū bodi ma ya'òbaca. Imēnpuye eya'òcam cuy epesop soat em. Eyparara'ūm pima bit itaybit je'e ip itabut'ūmayū Deus ocemuju ipiat'ajojoap kay iam. Ya'òkayayū bit taxijo iam tak itaybit je'e ip. Deus acā eydaxijojom soat em tūy ām cexe. ²⁹ Deus cuk eynaē Cristo be kapikipik'ukayūm. Ixē beam kapikipig eyju ixē kay eyetabut puye. Inaka ixē beam kapikipig pima dak ipiat cuy epesupi'ajo ma Deus a'òbi. ³⁰ Kuy bima itabut'ūmayū juk adi ipiat o'supi'ajojoat owebe, òn Cristo muwēnuwēn puye. Kuy eyetaybit iboam. Gasū dak ipiatpi'ajojoan ip owebe. Apēn owebe juk adi ipiat o'supi'ajoat ip iap puxim eywebe dak ipiat supi'ajoat ip eyju Cristo muwēnuwēn pima.

2

¹ Eyju eya'òca Cristo eju mūg'i eyju jekukum puye. Ey-cokcok eyju e'em ixē xe eykukpin puye. Deus biōḡbuk nuynuy soat pe eywebe eymukūyjojom. Xipan ma eyju e'em eyewewekuḡ. Eyetabotaidabotbot eyewewekay. ² Imēneju jewaḡuycocom cuy epesop eyewewēju. Iukpin tak cuy epewewekuk. Pūḡ kay dak cuy epesop ḡebum. Imēn ma juy òn eyawēwēm. Imēn eyeku buje ocokcok cīcā oce eykay. ³ Jewewekay at ḡu juy epesop ḡebum—warara'acat kay dak. Warara'acayū be “Xipat cīcā eyju” i'e'eap epejokudada ḡu dak cuy. Yoboḡan pin ḡu dak cuy epesop.

— Warara'acat obodi ma xipat — i dak cuy epe'e'e eywebe ma.

⁴ Ajo kuka o'e xipat ocewebeam iap kay at ḡu juy epesop ḡebum. Ajo kuka o'e xipat warara'acat peam iap kay dak cuy epesop ḡebum.

⁵ Jesus Cristo ekukuap puxim cuy epékuku.

- ⁶ Ixe Jesus Cristo soat em Deus co'ian osunuynuynuy. Inaka “Soat em cuy ejo'ian oğuy. Ipi juan ġu juy oce,” i'ümğū o'e jebay be.
- ⁷ Jekpiwatpin ma bit ixē soat o'suiwat ikuğ osunuyiat ipi juan am. Warara'acat puywatwat'ukan o'jewexat. Ağokatkat puximan o'jewexat. Ipi juan o'jewexat.
- ⁸ Ya'õca pin ġu oekukuku. Soat em Deus a'õ kay kũyjobit osunuynuynuy. Kũyjobit osunuy je'ũ ãm tak. Korosa be ma oe'ũ ikērēat muğēğē'ukat puxim.
- ⁹ Imēneju Deus ixē o'ğuyū jewekay. O'ğuyū jağuywağõm soat kukuk'ukan. Ixe o'jomuy warara'acat podi ma ya'õbacaan.
- ¹⁰ Imēnpuyē soat ma jēğ'aecõğcõğ ip Jesus wap—kabi beacayũ, ipi juacayũ dak, ce'ũ'ũ'ibiyũ dak. Jēğ'aecõğcõğ ip kũyjobit am ya'õ kay.
- ¹¹ “Jesus Cristo acã ocekkukat” i je'e ip soat pe. Imēnpuyē Deus soat podi ma ya'õbaca iap ibapuk cĩcã je'e soat xe—wuyebayat soat podi ma ya'õbaca iap.

¹²⁻¹³ Oburereyũ, eykukpin cĩcã oxe. Õn eyxe bima soat em cuk adi kũyjobit epesop wa'õ kay. Wũy õn pima dak cuy wa'õ kay epesop kũyjobin. Deus soat em ja'õbacaap ùmũm wuywebe wuymubikuy am ixē bikuyap tağ wuyeku am. Ja'õbacaap ùmũm wuywebe ixē ağuy dağ wuyaguy am. Imēnpuyē ya'õbacaap cuy epejoojuy cexewi ixē be eydaxijojoap epere am. Kũyjobin cuy epesop ya'õ kay. Eypararam cuy epesop “Ap” i'e am cebe.

¹⁴ Mãmãmãm ġu juy epesop Deus kay. Jawa'õxixiğ ġu dak cuy epesop. ¹⁵ Ikērēat muğēğē'ukayũ parakpe eyju nuynuy—warēmtağ ma jekuku'ukayũ parakpe—Deus a'õmpubutbun'ukayũ parakpe. Eyju bit Deus ebekitkit. Ikērēat kuğ ġu eyju. Imēnpuyē Deus ebekitkit ekukuap puxim cuy epekuku. Soat etabutpe cedağ cuy epekuku ixeyũ be eymuymuyap puxim. Kasopta tabapuk cĩcã kabiok pima. Imēnpuxim eyju dak Jesus Cristo bikuyap tağ jekukum pima, cũğ ma eyju jekukumap ibapuk cĩcã je'e itabut'ũmayũ xe. ¹⁶ Wuymutaicinap ekawēn cuy epeğuwēnuwēn ixeyũ be. Cedağ eyju jekukum pima, ocokcok cĩcã oce eykay waram Cristo ajēmap kabia be. Wetaybit tak oce te'e ġu juk adi õn oğuy eymutaybitbitbin iam.

¹⁷ Gaxĩn ma aco'i itabut'ũmayũ oaoka. Odoymukereren ip. Deus pit icokcok je'e we'ũap kay apēn kuyjeayũ wĩnca o'ğũmğũm cebe iap kay icokcok osunuy iap puxim. We'ũ buje õn tak ocokcok oce.

— Õn tak ocokcok oce — i õn waram e'em eywebe.

18 We'ũ buje eyju dak eycokcoğ cuy epesop we'ũ ma'gu. Eyağuy'ũm gu juy epesop we'ũap kay. Eycokcoğ tak cuy epe'e we'ũ buje.

19 Wuykukukat Jesus ibikuy bima, Timóteo oğuju eykay. Ixe muju ojuy òn ixe be eyawēğ tojot am okay. Eyawēğ tobuxik puje, ocokcok oce. 20 Ixe Timóteo acã obuxim soat em ma ġebum eykay. Eykukpin cĩcã oce. 21 Soat warara'acayũ bit ġebum Jesus Cristo kay gu—jewekay acã. Ibu'u ip jekapik am Jesus Cristo beam. Jewebeam acã ip kapikpiğ. 22 Ixe Timóteo bit soat em ja'ò dağ e'em. Xipat cĩcã ixe. Jebay eju kapikpik'ukat puxim oweju ixe juk adi o'jekapikpikpik kawēn idipat muwēnuwēn. Eyju dak kuy eyetaybit iboam. 23 Gaxĩn ma òn ixe muju ojuy eykay. Wetaybit apēn je'e ip owebe iam pima, ixe oğuju eyka. 24 Wetabut wuykukukat kay. Gaxĩn ma aco'i ixe omuju eykay.

25 Wuykitpit Epafrodito muypit ojuy dak òn eykay. Ixe juk epeğudot kuy okay obuywatwat'ukan. Oweju juk adi o'jekapikpikpik kawēn idipat muwēnuwēn. Oburem cuk adi osunuy. 26 Ixe eyjo pin cĩcã. Yağuybabi'ũm o'e iwātaxipi opop iap awēğ epejojojo buye. 27 Iwātaxipi jĩjã osunuy. Oe'ũ pin. Deus pit itabotaidabotbot osunuy cekay. Okay dak itabotaidabotbot ma osunuy. Ce'ũ buje bit kuka adi oğuycũğ cĩcã oce. 28 Imēnpuye ixe muypit pin cĩcã òn eykay waram eywebe ijo am eycokcok ey'e am. Oğuycũğap tak kuka o'jepa'ũm ma. 29 Eycokcoğ cuy ixe epeğuõm eyduk'a be wuykitpit muõmap puxim, pũğ ma wuykukukat puye. Ibuyxim cuy epejukuk. 30 Ixe Epafrodito iparara gu osunuy je'ũ ãm. Eywebe obuywat pa'ore bima ixe juk adi obuywatwan osunuy. Ce'ũ ġũğũn cĩcã osodop Cristo beam kapikpiğ oweju buye.

3

1 Obureyũ, bũrũdupaku o'e tupmubararak am eywebeaptum. Wuykukukat cuy jeymucokcoğ. Obu'u gu waram apēn kuy bima otupmubararakiatup peap ekawēn muwēn ãm eywebe eyağuyba'ũmap puxim. Owebe eyawēap tağ eyeku buje, soat em ma xipat je'e eywebeam. 2 Eyday'em'um cuy epesop ikērēat mujurũgrũğ'ukayũ be eymuğuykukuap puxim—akurice buximayũ be—“Epedaypu'ağobixeedakacat cuy” i'e'e'ukayũ be.

3 — Oceju acã Deus ebekitkit ocedaypu'ağobixeedakatkat puye — i napa ma e'em ixeyũ ma. Wuyju bit icēmãn Deus ebekitkit. Soat em wuyju ġebum cekay ixe biõğbuk pe wuymutaybitbinap tağ. Wuyju ma wuycokcok cĩcã Jesus Cristo ağuy dağ wuyju jewağuyğuy buye. Kacũğkadiwi jewewuywuy bima bit wuy mucũğ pa'ore

Deus xe. Wuyetaybit cĩcã iboam. ⁴ Te'e ma wuyetabut put kacũgkadiwi jewewuywuy bima, cũg ma acesop Deus xe iap kay. Adeayũ ma te'e ma e'em:

— Wuymucũg put Deus xe kacũgkadiwi jewewuywuy bima — i.

Õn tak i'e but imẽn owebe, bekin pin ma kacũgkadiwi oisu buye. ⁵ Oito kabia bima wuybabim ma odaypu'ağobixeedakacat ip “Deus ebekit teku” iap mubapuk am soat pe. Judeu dak õn, Israel naxeğebit puye. Benjamim diwat tak õn. Hebreu a'õm kawẽnwẽn'uk tak oğuy bekin pima. Judeuyũ awẽwẽap ekawẽn tağ cĩcã dak cuk adi ojekukuku Fariseu adi õn ģebuje. ⁶ Judeuyũ awẽwẽap ekawẽn tağ cĩcã juk adi ojekukuku—soat ekawẽn tağ ma. Iboap ekawẽn oğupubutbun ģu—pũğ em tak ka'ũma. Tũybe cũg ma õn Deus xe Judeuyũ awẽwẽap tağ jekukum puye iãn cuk adi oce. Jesus kay itabucayũ be juk adi ipiat osupi'ajojoat, Judeuyũ awẽwẽap ekawẽn tağ ģu ip jekukum puye. Tũybe xipat ģu ip iãn cuk adi oce. ⁷ Gasũ bit Cristo ikukpin cĩcã oxo o'e. Imẽnpuye ajo kuy bima juk adi xipat oxo iap xipat ģu oxo o'e ģasũ bit. ⁸ Gasũ bit wara'at ma otobuxik. Oceweũm Jesus Cristo be. Okukukan o'e. Ixe a'õ dağ weku pin cĩcã oce. Soat podi ma xipacap kuğ õn ixe obure buye. Wara'at pit kaokokap co'i o'e oxo. Soat ma ocepere ixe a'õ dağ weku am. Ka'ũma kuğ tak weku but ma. ⁹ Cristo eju õn mũğ'i. Kuy bima tũybe õn cũg ma Deus xe wuyawẽwẽap ekawẽn tağ jekukum puye iãn cuk adi oce. Gasũ bit wetaybit oce cũg ma õn cexe Cristo kay wetabut puye iam.

— Ën cũg ma oxo okpot kay etabut puye — i'e'em Deus owebe.

¹⁰ Obikuy jĩjã soat em weku am Cristo a'õ dağ acã. Ixe ya'õbaca jĩjã, waram ģuto o'jetait je'ũap tomukadi buye. Obikuy jĩjã iğo a'õbacaap kuk am. Obu'u ģu õn tak ipiat'ajo am apẽn ixe juk adi o'supi'ajojo iap puxim. Ixe oe'ũ jebay a'õ kay kũyjobit puye. Õn tak cebuxim ya'õ kay we'ũ ma'ģu. ¹¹ Õn tak Deus waram omu'ada we'ũap tomukadi. Soat em ma wetabẽğ oğuy ixe xe. Iboap wiwim cĩcã õn.

¹² — Soat em ma õn pit ixe a'õ kay kũyjobit — i'ũmģu õn pit e'em warara'acat pe. — Ikẽeat kuğ ģu õn pit—pũğ em tak ka'ũma — i'ũmģu dak õn pit e'em.

Imẽnpit Cristo kuy juk omuwedayo jewekay. Imẽnpuye kũyjobit pin cĩcã õn soat em ya'õ kay. ¹³ Obureyũ, “Soat em ma õn pit ixe a'õ dağ jekukum, ixe ebekit puye” i'ũmģu õn pit e'em eywebe. Gebum ģu õn pit e'em kuyap kay ikẽeat kukukap kay. Wağuyba'ũm õn pit iboap kay. Ģebuje bit idipat ojukuk. Idipat kukap kay acã õn ģebum. Imẽnpuye soan ma õn e'em soat em weku am ixe bikuyap tağ. ¹⁴ Jedaudau'ukat cũg ma

jedaudaum tupteiboğatup pu am—jadağaptup pu am. Ixe-buxim òn tak soan ma e'em Deus emumuũm pu am. Deus kuy juk onaẽ soat em jexe onuy am, Jesus Cristo kay wetabut puye.

— Soat em cuy eguy oxe kabi be — i mo adi a'gu o'e owebe.

¹⁵ Kuy wuyetaybit Cristo bikuyap tağ wuyeku am. Imēnpuye juy soat em ixe bikuyap tağ ajeku! Pūğpūğ ey'in ibu'u bima bit, Deus cuy ixe ġutaybin xipat cĩcã ewebe wa'õ dağ eku am iam. ¹⁶ Ixe a'õ dağ cuy ajeku! Apēn kuy bima ya'õ dağ ajekukuku iap co'i ma juy ajeku ġasũ dak. ¹⁷ Obureyũ, kuy bima cũğ ma juk adi ojekukuku eyetabutpe. ġasũ bit eyju dak wekukuap puxim cuy epeku. Ağ cuy epesop obuxim jekuku'ukayũ kay ixeyũ ekukuap puxim eyeku am. ¹⁸ Cristo korosa be oe'ũ iap kay'ũm cĩcã adeayũ. Kuy soat em iboap o'guwēnuwēn eywebe. ġasũ dak iboap muwēn òn eywebe wetadidim. ¹⁹ Wuyju ma soat em ġebum Deus kay. Ixeyũ bit soat em ġebum apēn ace'e iap kay acã. Soat em ip ġebum jecokcokap kay acã. Isūsũn kuka a'gu o'e ip warēmtağ jekukuap kay. Inaka isūsũn ġu ip. Xipat'ũmat muğēğēm ip warara'acayũ etabun ma. Jeweweju bit ip xipat. ġebum ġu ip kabi kay. Soat em ġebum ip ijodiap kay acã. Imēneju wũy ma jeedop ip Deus wi je'ũ buje. Soat em ipiat supi'ajojo ixeyũ ma. ²⁰ Wuyju bit kabi watwan acesop. Wuydaxijojo'ukat kabi kadiwi jeekop—wuykukukat Jesus Cristo. Waram jajēm ijodi. Ixe ajēmap wiwim cĩcã wuyju. ²¹ Ixe Jesus Cristo warara'acat a'õbacaap ġu'ũm ixe soat podi ma ya'õbaca buye. Soat ip jeedop kũyjobin ixe a'õ kay. Ixe ja'õbacaan wuyjebit ġuwexat. Ijodi bima wuybaca ġu wuyju e'em. Ixe bit wuyjebit ġuwexat jejebit co'ian idipan. Imēneju waram ace'ũ ġu ġebuje bit.

4

¹ Okitpitpiyũ, eykukpin cĩcã oxe. Oğuykit eykay. Omucokcoğ cĩcã eyju. Xipat eyju oxe. Imēneju eybu'um ġu juy epesop wuykukukat bikuyap tağ eyeku am, okitpitpiyũ.

² Evódia, jemukũyjo òn ġasũ. Síntique, ěn tak jemukũyjo òn. Tũ'ũ'ũyũ, eyju ikibiyũ, xepxem ma wuykukukat kay eyetabut puye. Imēnpuye eyetakomãm ġu juy epesop eyewewekay. Eyetakomaap cuy epeyepere. ³ Ĕn pit, obure, ixeyũ aoyũ juy egudin—xepxepayũ. Xipan cĩcã kapikpik'uk eguy oweju, obure. Ixeyũ aoyũ dak cuk cuk adi obuywatwan oekuku ip òn soat kaka dağ kawēn idipat muwēnuwēn pima. Clemente dak cuk adi o'jekapikpik oweju. Warara'acayũ dak cuk adi o'jekapikpik oweju. Iboyũ butet ibararak opop Deus pubutup pe—obuywatwat'ukayũ butet. Ibararak opop abuyũ soat em itait jeedop ip Deus xe iaptup pe.

⁴ Wuykukukat kuy wuymuwedayo jewekay. Imēnpuye ey-cokcoḡ cuy epesop.

— Soat em cuy eycokcoḡ epesop — i waram òn e'em ey-webe.

⁵ Gaxīn ma xeku omuyku wuykukukat! Imēnpuye soat cuy xipan epejukuk ijodiayū. ⁶ Ka'ūma kay ma juy epeyaḡuyḡebu. Soat pit cuy epeḡuwēnuwēn Deus pe. Ajo ka'ūmgū eyxe iat cuy epejoojuyjuy cexewi. Iojuy buje, ajo Deus kuy juk o'ḡūmgūm eywebe iap kay juy ḡebum epesop. ⁷ Wuyetaybit ḡu apēn Deus wuyaḡuymubabibin iam. Inaka ixe itaybit cīcā wuyaḡuymubabin am. Jesus Cristo eju mūḡ'i bima, ixe wuyaḡuymubabibin jeenuy. Imēnpuye warara'acat a'ō kay ḡu ace'e—ixē a'ō kay acā. Warara'acat kay ḡu dak acesop ḡebum—ixē kay acā.

⁸ Oburereyū, ḡasū mabuk òn jeyawē. Soat em ma juy epesop ḡebum ajo xipat iap kay, ajo ibuyxi iap kay dak, ajo icēmat iap kay dak, ajo warēmtaḡ ḡu iap kay dak, ajo cedaḡ iap kay dak, ajo iisu iap kay dak, ajo Deus xe ikukpin iap kay dak, ajo inapa ḡu iap kay dak. Iboap kay juy epesop ḡebum soat em. ⁹ Apēn cuk adi òn eymutaybitbitbin iap taḡ cuy epekuku, apēn cuk adi òn eymukūyjojojo iap taḡ tak. Wekukuap puxim cuy epekuku. Wekawēn puxim tak cuy epeyekawēnwēn. Obuxim eyju jekukum pima, Deus soat em eybuywatwan jeenuy. Ixe ma wuyaḡuymubabibin'ukat.

¹⁰ Ocokcokap yoboḡ cīcā wuykukukat eju mūḡ'i òn puye. Ade kaxi kap puje waram ḡuto iba'ore ḡu o'e eywebe obuywat am oceju ḡebum cīcā ekay iap mubapuk am owebe.

— Kuy juk adi eybu'u epesop xipan oiuk am i'ūmgū òn pit e'em eywebe.

Imēnpit iba'ore osunuy eywebe obuywat am, ēn ekukpin cīcā ocexe iap mabapuk am owebe. ¹¹ Imēn òn e'em eywebe. Inaka:

— Eyju juk opere — i'ūmgū òn pit e'em eywebe.

Kuy wetaybit oce ocokcok am ajo-kuḡ òn iap kay. ¹² Kuy juk adi ojeku yopit ma ikuḡ. Ade dak ikuḡ kuy juk adi ojeku. Ocokcok ma òn e'em obeḡbeḡ pima, ore bima dak; odadaybot pima, soat-kuḡ pima dak. Warara'acayū be iba'ore jewemucokcok am soat taḡ. Òn pit cuk wetaybit oce jewemucokcok am soat em. Soat kaka daḡ ma ojekukuku ocokcok. ¹³ Soat em Cristo ja'ōbacaap ūmūm owebe. Imēnpuye ixe a'ōbacaap kuḡ òn xipacat jebapukpuḡ owebe bima, xipat'umat ebapuk puje dak.

¹⁴ Filipos ka watwat, eyju ma juk adi obuywatwan epesop òn ipiatpi'ajojom pima. Iboap xipat cīcā osodop. ¹⁵ Macedōnia eipi bewi ojēm puje, eyju acā juk adi obuywatwan epesop. Obuywatwan cuk adi epesop koapat kabia òn kawēn idipat

muwēnuwēn pima. Eyju ma juk adi eyemumuūm epeḡudot okay. Eyju ma juk adi ḡebum epesop okay ṓn ade ikuḡ pima, yopīt ma ikuḡ pima dak. Warara'acayū bit ḡebum ḡu osodop ip okay Jesus kay itabucayū. ¹⁶ Pūḡ em ḡu juk adi eyemumuūm epeḡudodot okay ṓn Tesalōnica ka be bima, yopīt ma ikuḡ pima. ¹⁷ Waram paxi ip je'ḡūm owebe iap wiwim ḡu cuk oḡuy. Deus xipacat je'ḡūm eywebe eydacup ḡu epesop okuḡ iapteim. ¹⁸ Kuy Epafrodito eyemumuūm o'tojot okay. Soat ma o'tojot. Cartadup mubarararaḡ ṓn eywebeaptum—kuy soat ojat eyemumudodot iaptum—eyju xipan cīcā okuḡ iaptum. O'e jījā ma kuy. Kuy ṓn ade ikuḡ. Kuyjeayū be wūnca mupik puje, Deus icokcok osunuy cekay ip. Te'oku osunuy cekay. O'ḡupik ip iap xipat osodop cexe. Imēnpuxim ma okay eyemumudodot tak te'okuat puxim okay. Deus tak icokcok eyemumudodot cocom pima, eydacup ḡu epeḡūm owebe buye. ¹⁹ Wetabut cīcā ixē kay—Deus kay. Soat kuḡ ma Deus—idipat kuḡ. Soat je'ḡūm eywebe dak, eyju Jesus Cristo a'ō daḡ jekukum puye. Tacup ḡu Deus. Imūmūm pin cīcā cexe wuywebe. Ajo ka'ūmḡu eyxe iat je'ḡūm eywebe. Soat je'ḡūm eywebe. ²⁰ Ixe Deus wuyetayat. Soat kabia ma:

— Soat podi ma ēn a'ōbuyxi — i juy acece cebe.

Imēn cuy acece cebe soat em ma. Imēn cuy je'e'e.

²¹ Ocejū kato mujujum cebe ip soat pe—Deus ebekitkit pe—Jesus Cristo kayayū be. Wuykitpitpiyū dak kato mujujum eywebe—ocexeayū—iyoceayū. ²² Soat Deus ebekitkit kato mujujum eywebe. Wuyeipi kukat peam kapikipik'ukayū dak kato mujujum eywebe.

²³— Soat cuy ip xipan ejukuk Filipos ka watwat — i ṓn e'em wuykukukat Jesus Cristo be.

Būrūdupku otupmuju eywebe. Kuy cartadup mubararakapi ocepere.

COLOSSOS KA WATWAT PEAPTUP PAULO EMUDUPMUBARARAKTUP

1-2 Colossos ka watwat, cartadup mubarararağ òn eywebeaptum. Òn Paulo. Ijudup mubarararağ òn wuykitpit Timóteo eju. Eyju wuykitpitpiyũ Colossos ka be. Cristo a'ò dağ eyju jekukum soat em. Jesus Cristo emumuju òn Deus bikuyap tağ.

— Bay, xipan cuy Colossos ka watwat ejukuk — i òn e'em Deus pe—wuyebay be, Jesus Cristo be dak—wuykukukat pe. — Ixeyũ ağuy mubabibin cuy eğuy — i òn e'em cebe ip.

3-4 — Itabut cĩcã ip Jesus Cristo kay Colossos ka watwat — i juk o'e Epafrò ocewebe. — Xipan Deus ebekitkiyũ kuğ ip — i juk o'e. — Xipan soat kuğ ip, Deus xe acesop iap wiwim puye — i juk o'e ocewebe. Imēnpuye:

— Bay, ēn xipat cĩcã — i oceju e'em soat em Deus eju eywebeam kawēnwēn pima—Jesus Cristo ebay eju.

⁵ Soat em Deus xe acesop iap ekawēn kuy epejojojo kawēn icēmāt co buje—kawēn idipāt co buje. Iboap wiwim eyju ġasũ. Icēmān epesop ixe xe, “Oxe ma epesop” io'e Deus puye—kabi beat o'e buye. Imēnpuye Jesus kay eyetabut cĩcã. Xipan soat kuğ tak eyju. ⁶ Deus xipan wuykuğ—soat kuğ iap ekawēn kuy epeya'jojo. Eyetaybit epesop iboap ekawēn icēmān iam koap em cekawēn co'isum. Soat eipi dağacat kawēn idipāt cocom ġasũ. Ixeyũ dak itabut Jesus kay. Xipan soat kuğ tak ip itabucayũ kuğ. Wuye'ũ buje soat em Deus xe acesop iap wiwim tak ip. ⁷ Epafras kawēn idipāt o'ğuwēn eywebe. Ixe Epafras wuybure ikukpin cĩcāt wuyxe. Cũğ me ixe kapikpiğ Cristo muwēnuwēn warara'acat pe. Ixe eybuywatwan ocedieğ ġasũ bit.

⁸ — Colossos ka watwat jewewekuğ ip cewekukpin cĩcã, Deus jebiōğbuk o'ğuoḿ cebe ip puye — i juk o'e ixe Epafras ocewebe.

⁹ Imēneju soat em oceju kawēn Deus eju eywebeam. Eyawēğ tobuxik puje ocebu'u ġu ocesop jekawēn ām eywebeam. Imēn oceju e'em Deus pe:

— Bay, ocekitpitpiyũ juy eğutaybin apēn ebikuy ixeyũ be jeku am iam — i. — Ixeyũ juy eğutaybin apēn xipat exe iam, apēn ikērē exe iam tak — i oceju e'em. — Iboam itaybit cĩcã je'e ip ebiōğbuk ixeyũ mutaybitbin puye — i oceju e'em cebe. ¹⁰ Iboam eyetaybit pima, cũğ ma epeku; soat em wuykukukat bikuyap tağ epeku; soat em ixe mucokcokcoğ epesop; xipacat epeğurũğrũğ soat em; biğ ma eyetaybit epesop Deus e'e iam.

11 — Bay, ên soat podi ma a'ôbaca — i òn e'em Deus pe. — Soat podi ma ên edipap kuḡ — i òn e'em. — A'ôbacaap cuy eḡm Colossos ka watwat pe Jesus kay ip jebu'uap puxim ipiatpi'ajojom ma'ḡu ip — i òn e'em Deus pe.

12 Deus kabiaat kukat. Ixe ebekitkit xipacat mujurūḡrūḡ'ukayū. Ixe xipacat muxipanpan iūm âm jebekitkit pe.

— Cūḡ ma eyju oxe webekitkiyūm — i juk o'e Deus wuywebe.

Imēnpuye wuyju dak xipacat acejat. Iboap wiwim cīcā wuyju. Imēnpuye eyju dak eycokcoḡ cuy epesop.

— Xipat cīcā ên — i juy epe'e'e wuyebay be.

13 Satanás kabiokat kukat. Ixe ebekitkit ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū. Deus pit wuy'uk kabiokat kukat pui bewi. Imēnpuye Satanás ḡu wuykukukat ḡasū—Deus ipot acā. Deus ipot ikukpin cīcā cexe. 14 Ixe ipot wuy'uk kabiokat kukat pui bewi. Ikērēat muḡēaptei o'teida, oe'ū buye. Imēnpuye ikērēat kuḡ ḡu wuyju ixe xe.

15 Deus ijo ba'ore wuywebe. Wuyetaybit bitku poro omuyku Cristo jojom, Cristo dak ijo'i buye. Ixe Cristo Deus ipot koapat. Soat Deus emumuḡē bodi ma ya'ôbuyxi ixe. Deus pe ipi mujurūḡ'ūm pima ipot itait osunuy. 16 Deus soat o'ḡubapukpukpuk Cristo eju. Kabi beacat o'ḡubapukpukpuk soat ceweju, ipi daḡacat tak. Wuywebe ijobucat o'ḡubapuk soat, wuywebe ijo ba'oreat tak. Ya'ôbuyxiayū kabi watwat o'ḡubapuk Cristo eju, ya'ôbacaayū dak, warara'acayū mujuju'ukayū dak, warara'acat kukukayū dak. Deus ixe eju soat o'ḡubapuk. Soat o'ḡubapuk cebeam. Soat o'ḡubapuk ijodiacat pe Cristo kuk am ibuyxi am. 17 Kabi, ipi ka'ūm pima, Cristo kuy osunuy itabēḡ. Ipi daḡacat jedopap pe ma dopdom Cristo a'ôbi. Kabi beacat tak dopdom jedopap pe ixe a'ôbi. 18 Wuya'a wuyjebit kukat iap puxim Cristo jekay itabucayū kukat. Apēn wuya'a wuyaḡuydadam iap puxim Cristo dak itabut jekayayū aḡuydadam. Ixe Deus ipot koapat. Ce'ūap tomukadi Deus ixe Cristo waram o'ḡutait. Soat podi ma ya'ôbuyxian o'ḡutait. Wuyju dak waram acejetait wuye'ū buje Deus ixe o'ḡutait puye. 19 Deus o'e jewebe ma:

— Okpot ojo'ian je'e — i.

Imēnpuye jewa'ôbaca jojo'i ma ip. 20 Ipi watwat itakoma osodop Deus kay, kabi beacat tak. Deus o'e jewebe ma:

— Soat ip o'ḡudin obureyūm—ipi daḡacat, kabi beacat tak — i. — Kūyjobin jeedop ip wa'ô kay korosa be okpot e'ū buje — io'e jewebe ma.

Imēn Deus ip o'ḡudin jewekay. Itakomaap ip o'ḡu'ūm korosa be jekpot oe'ū ibuye.

²¹ Eyju dak Deus bureyũm ġu epesop kuy bima. Cekay'ũm cĩcã juk adi epesop. Imẽnpuye ikẽrẽat kay acã juk adi ġebum epesop. Ikẽrẽat mujurũgrũġ'uk tak adi epesop. ²² Gasũ bit Deus eymuwexat jebureyũm ipot oe'ũ buye. Kuy eymuwexat ey mudot am jewekay. Imẽnpuye cũġ ma epesop ixe wap eyajẽm puje. Ikẽrẽat kuġ ġu epesop. Abu je'e eywebe:

— Xipat ġu eyju! — i?

Ka'ũma ma! ²³ Imẽneju eyetabun cĩcã juy epesop Jesus kay. Eybu'um ġu juy epesop cekay! Koap em kawẽn idipat co ebikam Deus xe acesop wuye'ũ buje iap wiwim cuk epesop. Eyday'em'um cuy epesop warara'acat pe ey mubu'unap puxim iboap wiwi am. Ibo muwẽnuwẽn'ukat õn—kawẽn idipat muwẽnuwẽn'ukat. Kawẽn idipat muwẽnuwẽn õn soat kaka daġ.

²⁴ Ocokcok cĩcã, õn ipiat osupi'ajo eywebeam puye. Cristo ipiatpi'ajojom mabuk jekay itabucayũ beam—jejebit puximayũ beam. Imẽnpuxim õn tak ipiatpi'ajojom Cristo be o'supi'ajojo iap mu'ũm ãm. ²⁵ Deus o'e owebe:

— Itabucayũ buywatwan cuy eġuy — i. — Imẽn ma kapikpiġ cuy eġuy wa'õbi — io'e owebe.

Ijop ekapikap o'ġũm owebe eybuywat am.

— Wekawẽn muwẽnuwẽn cuy eġuy soat ka watwat pe — io'e owebe.

²⁶ Kuyje Deus soat ka watwat pe ġu jekawẽn o'ġuwẽnuwẽn. Gasũ bit o'ġuwẽn jekay itabucayũ be. Ibo ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat õn. ²⁷ Cristo omuy eywebe Judeuyũ ġu ma'ġu eyju. Imẽnpuye Deus jedipap mubapuk puje, eyju dak idipap kuġ epesop. Iboap wiwim cĩcã eyju. Kuy bima iboap iba'arẽm osodop soat xe ijodiacat xe. Gasũ bit Deus soat jebekitkit mutaybit pin iboam. Iboap idip cĩcã. Xipat cĩcã dak. ²⁸ Imẽneju Cristo muwẽnuwẽn oceju soat ka watwat pe.

— Teyũku soat em Jesus kay e'em — i oceju e ojuy Deus pe ixe dopabe ixeyũ dojot puje. — Soat em teyũku Cristo eju mũġi jekukum — i oceju e ojuy cebe.

Imẽneju Cristo muwẽnuwẽn oceju soat pe ijodiacat pe. Soat awẽwẽm oceju. Soat jetaybitbicap eju oceju ip imutaybitbin.

²⁹ Imẽneju kapikpiġ cĩcã õn. Cristo ja'õbacaap ãmũm owebe cebe wekapik am. Ixe Cristo soat podi ma ya'õbaca. Ixe Cristo ja'õbacaap ãmũm owebe. Imẽnpuye ijodiacat mutaybin put owebe.

2

¹ Kapikpiġ cĩcã juk adi oġuy eywebeam—ojojo'uk'ũmayũ beam, Laodicéia ka watwat peam tak. Õn jeymukũyjo iboam.

² Cebeam ip cuk adi kapikpiġ cĩcã oġuy ixeyũ be biġ ma

jewewa'õmucan am Jesus ekawēn tağ jeku am; biğ ma jewewekupin am tak; warara'acat podi ma itaybit am tak kawēn icēmān. Iboam itaybit pima, soat em Cristo kay jeedop ip. Jewağyumuwarururun ġu jeedop ip Jesus ekawēn tağ xe'e oceku iam. Kuy bima itaybit ġu ip osodop Cristom. Gasū bit ip oitaybit ixem. ³ Soat ġu wuyetaybit Deus emumutaybitbin iam. Wuyetaybit ġūğūn ā. Cristo bit xīntabi o'tomudip'uk iap puxim. Cristo eju mūğ'i wuyju jekukum pima, wuyetaybit put Deus emumutaybitbin iam, apēn cūğ ma Deus xe iam tak, apēn cūğ ġu cexe iam tak.

⁴ Imēneju jeymukūyjo òn. Eyday'em'um cuy epesop warara'acat pe eymuğyukukuap puxim. Adeayū xe cekawēntip ip. Imēnpit cūğ ġu ip. Napa ma ip kawēnwēn eyweju eymutabucap ojuy napaap kay. ⁵ Imēneju soat em ġebum òn eykay, eyxe ġu ma'ğu òn. Pūğ tağ ma eyju e'em. Soat em eyetabut Jesus kay. Ocokcok cīcā ma iboap cocom puye.

⁶ — Ocekukukan cuy ece — i juk adi epe'e Jesus Cristo be, eyetabut puye cekay.

Gasū bit mūğ'i juy epeku ixē eju. ⁷ Kadai nābu muycemap puxim Cristo wuya'õmucanucan wuyetabucap epereap puxim. Imēnpuye biğ ma juy eyetabun epesop cekay. Gebum cekayap tomuju juy soan e'em epesop. Kuy juk adi ocewebe eymutaybitbinap tağ cuy epeku. Soat em cuy epe'e'e Deus pe:

— Bay, ēn xipat cīcā — i. — Soat em ēn xipan ocekuğ — i juy epe'e'e cebe.

⁸ Eyday'em'um cuy epesop warara'acat pe eymubu'unap puxim Jesus kay apēn wuyju taomūn ām ibubum iap puxim. Ixeyū Cristo ekawēn ġu eymutaybitbin. Ijodiat ekawēn acā eymutaybitbin ip—Deus kay'ūmayū ekawēn—ipi juacat ağyumubarēmrēm'ukayū ekawēn. Eymuğyukuku ojuy ip. Te'e ma eymutaybitbin ip. Eyetabun ġu juy epesop ixeyū a'õ kay. ⁹ Cristo jewa'õbaca jojo'i ma ip Deus eju. Cristo ijodiat co'ian o'jewexat wuymutaybit am Deus e'e am. Wuyetaybit Deus e'e am Cristo e'eap co buje. Imēneju eyday'em'um cuy epesop warara'acat pe eymubu'unap puxim eyetabut am Jesus kay. ¹⁰ Cristo eju mūğ'i jekukum pima, wuyju dak Deus a'õbacaap kuğ acesop. Ixē Cristo soat podi ma ya'õbuyxiat—Deus ekawēn tojotjot'ukayū kukukayū bodi ma, ibiõğbuk itabidaoiayū kukukayū bodi ma dak.

¹¹ Imēntak Cristo ja'õbacaap o'ğūm eywebe ikērēat kukap puxim ixē eju eyju mūğ'i buye. Ağokatkat'it'it taypu'ağobixeedakatkat'uk osodop ip kuyjeayū teku iisu Deus xe i'eap ojuy. Deus pit soat tağ wuymuisusun wuyxeedakatkat puye ġu—Cristo eju wuyju mūğ'i buye acā.

¹² Wuymubatisasan puje Cristo a'ōbi wuyaḡuyokokat oi'ūm wuye'ūap puxim. Ixe a'ōbi oi'ūm wuykocap puxim. Kuy bima Deus waram ḡuto Jesus o'ḡutait ce'ūap tomukadi. Imēnpuxim ijodi bima dak wuyaḡuy'isum wuyju jekukum waram ḡuto wuyetaicap puxim wuye'ūap tomukadi. Wuyaḡuy'isum wuyju jekukum ḡasū Deus soat podi ma ya'ōbaca iap kay wuyetabut puye. ¹³ Imēnpuxim eyju ma ikērēat mujurūḡrūḡ cīcā juk adi epekukuku eyaḡuyokok puye. Ce'ūat puxim cuk adi epesop Deus xe ikērēat kay acā ḡebum puye. Judeu'ūmat puxim tak cuk adi epesop—Deus pe wuyawēwēap ekawēn taḡ jekukum'ūmat puxim. Deus pit kuy eyaḡuymuisun eywebe Cristo aḡuy daḡ jewaḡuy am. Wuyaḡuymuisun puje, ixe ikērēat o'ju'uk wuywebewi. Soat o'ju'uk. ¹⁴ Iba'ore wuywebe Deus pe wuyawēwēap ekawēn taḡ jeku am—soat ekawēn taḡ. Deus itaybit soat em teyūku wekawēn mupubutbun iam. Korosa be ixe e'ū buje bit, Cristo apēn cuk adi iboap ekawēn aḡupubutbuniapteī o'teida. O'teida wuyekariwa be wuyeweroap teidaap puxim. Imēnpuye Deus ikērēat o'ju'uk wuywebewi. ¹⁵ Imēnpit Cristo Satanás a'ōbacaap o'ḡu'ūm korosa be je'ū buje. Deus kay'ūmayū kukukayū a'ōbacaap o'ḡu'ūm. Soat etabun ya'ōbacaap o'ḡu'ūmiayū mubapukpuḡ oeku imusūsūn ām. Imubapukpuḡ oeku kuyjeayū be o'yaokaiat aririt'a mubapukap puxim.

¹⁶ Imēneju warara'acat a'ō kay ḡu juy epesop eywebe te'e ma ixeyū e'em pima “Beku i'opi eywebe” i, “Ibiati tikōnpi eywebe” i dak, “Ibeat kabia be epeyekapikpik ḡu juy” i dak, “Kaxiaat ijēm'isu bima, peta juy epeḡuḡē” i dak, “Sábado bima epeyekapikpik ḡu juy” i dak. Ya'ō kay ḡu juy epesop. ¹⁷ Ixeyū ekawēn taḡ cuk adi jekuku'uk ajop Cristo ajēm'ūm pima. Kabicuk jewurūḡwurūḡ iap puxim jekawēn muwarururun ip soat em. ḡasū bit Cristo oajēm. Ixe ekawēn soat em ma ibit. Imēnpuye ixeyū ekawēn taḡ ḡu wuyju jekukum ḡasū—Cristo ekawēn taḡ acā. ¹⁸ Warēmtaḡ eymutaybitbin'ukayū:

— Deus ipiat supi'ajoat eywebe, cūḡ ḡu eyju cexe buye — i napa ma e'em ip eywebe.

Ixeyū ekawēn kay bit eyetabun ḡu juy epesop. Jewexe ya'ōbuyxi ip.

— Warara'acat podi ma oceju xipat Deus xe, soat em Deus ocemuyxeyxey buye — i'e'em ip te'e ma. — Ka'ūma ma oceju bit — i'e'em ip warara'acayū be, “Warara'acat podi ma xipat oceju” i'e'em pima jewebe ma. — Deus kukap co'i juy cekawēn tojotjot'ukayū ajukuk — i'e'em ip ocewebe te'e ma. — Warara'acat podi ma oceju xipat Deus xe — i'e'em ip te'e ma.

Warēmtaḡ ma ip jewaḡuydadam. Deus aḡuy daḡ ḡu ip jewaḡuyḡuy—jaḡuy daḡ acā. ¹⁹ Cristo eju mūḡ'i ḡu ip

warēmtaḡ jewaḡuyḡuy buye. Cristo wuya'a buxim. Cekay itabucayū ijebit puxim. Deus bikuyap taḡ wuyju aypapan. Wuyekururukpu ibubogaṭpu wuykukatpu wuyewedap taḡatpu wuyewedap mucūḡucūḡatpu. Ibobu buxim Deus wuya'ōmucanucan Cristo eju mūḡ'i wuyeku am. Jewexe ya'ōbuyxiayū bit mūḡ'i ḡu ceweju.

²⁰ Cristo a'ōbi eyaḡuyokokat oi'ūm eye'ūap puxim. Deus ja'ōbacaap o'ḡūm eywebe ibiōḡbuk kērēat kukukayū a'ō kayap puxim—Deus kay'ūmayū kukukayū a'ō kayap puxim. Imēneju Deus kay'ūmat ekukuap cuy epeyepere. Warēmtaḡ eymutay-bitbin'ukayū a'ō kay ḡu juy epesop.

²¹ — Boku juy epejukuk ḡu — i'e'em ip te'e ma. — Beku juy epejo'o ḡu — i dak. — Imēnmēn ḡu bit epeku — i dak e'em ip te'e ma.

²² Soat ixeyū xe ikukpiat, i'opiat, tikōnpiati darem ma kuy kapkam. Ijodiacat ekawēn acā imuwēnuwēn ip—Deus ekawēn ḡu bit. Ijodiacat aḡuy daḡ acā ip kawēnwēn—Deus aḡuy daḡ ḡu bit. ²³ Jewexe ip itaybitbit.

— Deus kukap co'a juy cekawēn tojotjot'ukayū ajukuk — i'e'e ip te'e ma. — Ka'ūma ma oceju bit — i'e'em ip warara'acat pe, “Warara'acat podi ma xipat oceju Deus xe” i'e'em pima jewebe ma. Ade cexe ip ikukpiat, i'opiat tak, tikōnpiati dak. Xipan ḡu ip jejebit kuḡ. Tūybe ikērēat acejukuk'ūma iān e'em ip. Ibo bit ka'ūma jo'i ma. Wuybuywat pa'ore ikērēat kukap puxim.

3

¹ Waram o'jetaitiat puxim eyju Cristo eju mūḡ'i jekukum puye. Imēnpuye eyetabikum cuy epesop kabi beat kay. Iboce Cristo omuy Deus xe xik'i ya'ōbuyxiat tūyap pe, Deus co'i ya'ōbuyxi buye. ²⁻³ Ijodiacat eju ḡu mūḡ'i eyju jekukum—Cristo eju acā mūḡ'i eyju jekukum. Imēnpuye ijoceap kay ḡu juy epeyewaḡuyḡuy—kabi beat kay acā. Pūḡ taḡ ma jewaḡuyḡuy ip Deus, Cristo dak. Ixeyū aḡuy daḡ eyju dak jewaḡuyḡuy ḡasū bit, Cristo eju mūḡ'i eyju jekukum puye. Iboap ibapuk ḡu itabut'ūmayū xe. Iba'arēm iboap cexe ip. ⁴ Eyaḡuy'isum eyju jekukum Cristo eju mūḡ'i buye. Waram yajēm puje, wuyju dak acejewemubapuk ceweju. Ixe dipap acejat. Wuydip ace'e ixē jo'i.

⁵ Imēneju ikērēat epeḡuḡē ḡu juy. Ikērēat muḡēḡē pin eyju Deus kay'ūmat puxim. Epeḡuḡē ḡu bit. Warara'acat tayxi eju epeyepo ḡu juy. Warara'acat itop eju epeyepo ḡu juy. Ikērēān cuy epeyekaypatpan ḡu. Ikērēat epeḡujurūḡ ḡu juy eyemumukaypin pu am. Aoyū kaykay ḡu juy epesop. Eyetabikukum ḡu juy epesop warara'acat pubut kay.

Wuyetabikukuap ikêrêat Deus xe deusbaroyũ kay wuyetabu-cap puxim. ⁶ Deus ipiat supi'ajojoat imên jekuku'ukayũ be—kũyjobit'ũmayũ be—ja'õ kay'ũmayũ be. ⁷ Eyju dak cuk adi kuy bima warêmtağ ma epekukuku. Eycokcok epesop ikêrêat muğëğë'ukap kuğ.

⁸ Gasũ bit ijop epeyepere. Eyetakomãm ġu juy epesop warara'acat kay. Aoyũ kaykay ġu juy. Eysapka'orerem ġu juy epesop. Warara'acat epejomuymuy ġu juy. Eyekawênkêrêm ġu juy epesop—pũğ em tak ka'ũma. ⁹⁻¹⁰ Cristo kay eyetabut puje, yağuy'suayũm epesop. Kuy bima eyağuyokok cuk adi epekuku. Eyağuyokok ġu juy epekuku ġasũ bit. Deus soat em wuyağuymuisusun wuywebe jejo'i i'e am. Guyjom Deus ağuy dağ acã ġebum acesop. Biğ ma wuyetaybit ace'e Deus e'e am. Napa ġu juy epe'e'e eyewewebe. ¹¹ Wuyağuy'isu bima, ġebum ġu acesop teku Judeu iap kay, teku Judeu ġu iap kay dak. ġebum ġu acesop teku taypu'ağobixeecukat iap kay dak, teku taypu'ağobixeecuk'ũmat iap kay dak. ġebum ġu acesop teku pariwat iap kay, teku wuyjuyũ iap kay dak. ġebum ġu acesop teku tei'ũma kapikpik'ukat iap kay, teku teibubum kapikpik'ukat iap kay dak. Cristo kay acã ġebum acesop. Iteyũ be soat pe Cristo muymuy iap kay ġebum acesop.

¹² Deus ebekitkit eyju. Deus xe eykukpin cĩcã epesop. Ixe juk eynaë jewekay am. Imêneju eyetabotaidabotbon cuy epesop eyewewekay. Xipan cuy epeyewewekuk. Yoboğan pin ġu juy epesop Eyekawênkêrêm ġu juy epesop—eyekawëntim ma. Eyukpiceğëm ġu juy epesop eyewewekay. ¹³ Epeyewebuywatwan cuy soat em. Eyxeat warêmtağ eykuğ pima, ixe epejomuymuy ġu juy. ġebum ġu juy epesop apên cuk adi warêmtağ eykuk iap kay. Wuykukukat Jesus ġebum ġu apên cuk adi ikêrêat ağujurũğrũğ iap kay. Ixe buxim cuy eyju dak ġebum ġu epesop apên cuk adi warêmtağ eykuk iap kay. ¹⁴ Xipan eyekukuap xipat Deus xe. Ibodi ma bit xipat eywebe xipan eyewewekuk am. Xipan jewewekuğ pima, wara'at tağtağtağ ġu epekuku—pũğ tağ ma. ¹⁵ Cristo juk wuyuwexat jebekitkiyũm pũğ tağ ma wuyeku am. Ixe wuyağuyumubabibin wuyağuybabi'ũmap puxim. ãğ cuy ixe jeyağuyumubabin. Ixe be eyağuyumubabin puje xipan epeyewekuk. Pũğ tak ma dak epeyewağuy. Soat em:

— Bay, ên xipan cĩcã ocekuğ — i juy epe'e'e Deus pe.

¹⁶ Soat em Cristo ekawên tağ cuy epekuku. Xipat cekawên tağ wuyeku am wuyju idip cĩcãat kuğat puxim. Soan cuy jewemutaybitbin epesop. Soan cuy jewemukũyjobitbin tak epesop. Soat em cuy pibododon epesop Deus kay. “Cristo soat podi ma ya'õbuyxi” i'e pin pima, epeyebibododon cuy,

“Cristo acã wuykukukat” i'e pin pima dak, eycokcok pima dak Cristo kay eyetabut puye, “Ën xipat cĩcã” i'e pin pima dak Deus pe. Deus biõggbuk a'õbi juy pibododon epesop. ¹⁷ Imëneju soat em cuy epekuku wuykukukat Jesus a'õ dağ. Soat em cuy epeyekawënwën ixe a'õ dağ. Soat em:

— Ën xipat cĩcã — i juy epe'e'e wuyebay be—Deus pe, wuykukukat Jesus oe'ũ buye.

¹⁸ Tũ'ũ'ũyũ, kũyjobin cuy epesop eyitopyũ a'õ kay. Kũyjobin cuy epesop ya'õ kay ip wuykukukat Jesus kay eyetabut puye.

¹⁹ Tapupuyũ, ikukpin cuy eytayxiyũ epejukuk. Xipan cuy ip epejukuk.

²⁰ Bekitkit, kũyjobin cuy epesop eyebay a'õ kay soat em, eyxi a'õ kay dak. Wuykukukat icokcok e'em eyebay a'õ kay bima.

²¹ Cebayũ, imuparararan ġu juy eyebekitkiyũ epejukuk ixeyũ mubu'unap puxim kũyjobit am eya'õ kay.

²² Tei'ũma kapikpik'ukayũ, soat em cuy kũyjobin epesop eyekariwa a'õ kay ixeyũ eyjom pima, eyjom'ũm pima dak. Ixeyũ a'õ kay kũyjobin cuy epesop ixeyũ be “Ën xipat” i'eap ojuy ġu. Kũyjobin cuy epesop kũyjobit pin puye. Kũyjobin cuy epesop wuykukukat Jesus ya'õbuyxi eyxe buye.

²³ Eycokcoğ cuy eyekapikap epejukuk. Gebum cuy epesop ijodiacat peam acã ġu õn kapikpiğ iap kay. Wuykukukat peam tak õn kapikpiğ iap kay ġebum cuy epesop. ²⁴ Cristo ma wuykukukat. Ixe beam ma wuyju kapikpiğ. Wuykukukat jebekitkit peam xipacat o'ğuxipan. Ibo juy epejat. Gebum cuy epesop iboap kay. Cũğ ma wuyeku buje, cũğ ma jekuaptei je'ğũm wuywebe. ²⁵ Warëmtağ wuyeku buje bit, warëmtağ jekuaptei dak je'ğũm wuywebe. Ipiat supi'ajoat wuywebe. Ixe Deus cũğ ma wuykuğ. Cedağ ma wuyekapikaptei je'ğũm wuywebe. Wegũğũn ma wuykuğ.

4

¹ Kariwayayũ, cũğ ma juy eywebeam tei'ũma kapikpik'ukayũ epejukuk. Imuğuykukukum ġu ip epejukuk. Eyju dak kapikpiğ eyekariwa beam—kabi beat peam. Gebum cuy epesop iboap kay.

² Eybu'um ġu juy epesop Deus eju kawën ãm. Xexen ġu juy epesop kawënwën pima ceweju—eyetabëğbëğ ma.

— Ën xipat cĩcã — i juy epe'e'e cebe.

³ Ocewebeam tak cuy epeyekawën Deus eju.

— Pauloyũ buywatwan cuy eğuy ixeyũ be ekawën muwën ãm soat ka watwat pe — i juy epe'e'e cebe. — Ixeyũ buywatwan cuy eğuy Cristo muwën ãm soat pe—kuy bima o'ğuwën ġu iat ekawën muwën ãm — i juy epe'e'e cebe.

Daomũnmũnap'a be òn ġasũ iboap ekawẽn muwẽnuwẽn cuk adi ojekuku buye. ⁴ Ibaпуğ ma juy iboap ekawẽn oġuwẽn. Imẽnpuye:

— Pauloyũ juy esubuywatwan ixeyũ be ibapuğ ma kawẽn idipat muwẽn am adeayũ be — i juy epe'e'e cebe.

⁵ Eysũsũn ġu juy epesop Jesus muwẽn am itabut'ũmayũ be imuwẽn put pima. Eyaġuysan cuy epeku ixeyũ mu'ukpiceġẽġẽnap puxim Cristo kay. ⁶ Te'e ġu juy epeyekawẽn itabut'ũmayũ eju. Eyekawẽnkum cuy epeyekawẽn ceweju ip eyekawẽn kay ip ibu'unap puxim. Eyetaybin cuy epesop cedaġ ma ya'õbu am ip.

⁷ Wuykitpit Tícico wawẽġ ġuwẽn eywebe—soat awẽġ ġuwẽn. Ixe Tícico ikukpin cĩcã wuyxe. Ixe cũġ ma kapikpiġ warara'acayũ beam—ítabucayũ beam. Wuyweju ixе dak kapikpiġ wuykukukat peam. ⁸ Ixe oġuju eykay eymucokcok am, oceju xipat iap muwẽn am eywebe. ⁹ Wuykitpit Onésimo oġuju eykay Tícico eju. Ixe Onésimo cũġ ma jekukum. Ikukpin cĩcã wuyxe. Eyka bewiat ixе. Apẽnпẽn ijopka watwat iap ġũwẽn ip eywebe.

¹⁰ Aristarco kato mujujum eywebe. Oweju ixе dak omuy daomũnmũnmũnap'a be. Marcos tak kato mujujum eywebe—Barnabé kipitaap. Ixe Marcos eykay jajem iap awẽġ kuy epeyawẽġtobuxik. Ixe ajem puje xipan cuy epeġuajem eyduk'a be. ¹¹ Josué Justo kato mujujum eywebe. Ixeyũ acã Judeuyũ kapikpiġ oweju—ebapũġayũ: Aristarco, Marcos, Josué Justo. Ibũrũ ma. Kapikpiġ ip oweju warara'acayũ mutabut am Jesus kay, Deus pe jekuk am. Obuywatwan cĩcã osodop ip omucokcokcoġ.

¹² Epafras tak kato mujujum eywebe—eyka bewiat—Jesus Cristo beam kapikpiġ'ukat. Soat em ixе kawẽnwẽn Deus eju eywebeam.

— Colossos ka watwat a'õmucanucan cuy eġuy ixeyũ be jetabucap epereap puxim — i'e'em ixе Deus pe eymuwẽnuwẽn. — Ixeyũ a'õmucanucan cuy eġuy ixeyũ be Jesus eju mũġ'i jeku am — i'e'em ixе cebe. — Ixeyũ a'õmucanucan cuy eġuy ixeyũ be soat em ma ebikuyap taġ jeku am — i'e'em ixе Deus pe eymuwẽnuwẽn.

¹³ Kapikap iba'ore jĩjãat kukap puxim ixе Epaфро kawẽnwẽn cĩcã Deus eju eywebeam, Laodicéia ka watwat peam tak, Hieriápolis ka watwat peam tak. Òn ma iboap muwẽnuwẽn eymukũyjojom. ¹⁴ Lucas kato mujujum eywebe—ocexe ikukpin cĩcãat—wuyanũġtata'ukat. Demas tak kato mujujum eywebe.

¹⁵ Oceju kato mujujum warara'acayũ be Jesus kay itabucayũ be—Laodicéia ka watwat pe. Ninfa be dak kato mujujum oceju, ixе duk'a be je'aweroro'ukayũ be dak—ítabucayũ be.

¹⁶ Eywebe ijudup co buje juy epetupmuju Laodicéia ka watwat pe ixeyũ be tup co am. Kuy juk wara'atup otupmuju ixeyũ beaptum. Ixedup ixeyũ tupmuju eywebe tupco buje. Ixedup tak epetupcoat.

¹⁷ — Wuykukukat ewebe o'gũmiap ekapikap kuḡ cuy ejeku — i juy epe'e Arquipo be. — Ekapikap cuy eḡu'ũm — i juy epe'e cebe.

¹⁸ Õn ma obubin ma Paulo kato mujujum eywebe iaptup mubarararaḡ. Eyaḡuyba'ũm ḡu juy epesop kawẽn ãm Deus eju owebeam, õn daomũnmũnap'a be bima.

— Bay, xipan cuy Colossos ka watwat ejukuk — i õn e'em Deus pe.

Wemudupmubararaktup pe bit kuy oi'ũm.

TESSALÔNICA KA WATWAT PEAPTUP PAULO EMUDUPMUBARARAKTUP KOAPATUP

¹ Tessalônica ka watwat, cartadup mubarararağ òn soat peaptum eywebeaptum—Jesus kay itabucayũ beaptum. Òn Paulo. Ijudup mubarararağ òn Timóteo eju, Silas eju dak. Eyju Deus ebekitkiyũ—wuyebay ebekitkiyũ. Wuykukukat ebekitkiyũ eyju—Jesus Cristo ebekitkiyũ.

— Bay, xipan cuy Tessalônica ka watwat ejukuk — i òn e'em Deus pe. — Ixeyũ ağuy mubabibin cuy eğuy — i òn e'em cebe.

² Eywebeam oceju kawēnwēn Deus eju soat em ma.

— Bay, ēn xipat — i oceju e'em cebe, eyetabut cekay buye.

³ Deus wuyebayat. Ocetabut ixekay. Eyju dak eyetabut ixekay. Imēnpuye soat em eyju warara'acat puywatwan ixekay. Imēnpuye eyju kapikpiğ cīcā ixekawēn muwēnuwēn itabut'ũmayũ be. Eyetaybit wuykukukat Jesus Cristo jajēm waram iam. Imēnpuye eybu'u ġu ixekawēn ajēmap wiwi am. Imēn eyju jekukum, eyju wuykukukat a'ò kay buye—Jesus Cristo a'ò kay. Cũğ ma eyekukuap kay oceju ġebum Deus eju kawēnwēn pima. ⁴ Ocekpitpiyũ, Deus xekay jekukum cīcā. Ixekay jekukum eywēn jebekitkiyũ. Ocetaybit iboam. ⁵ Kawēn idipat cuk adi oceğuwēnuwēn eywebe—ijodiat ekawēn ġu—Deus ekawēn acā. Deus a'òbacaan ma jekukum adi oceğuwēnuwēn eywebe. Ibiōğbuk xipacat a'òbi oceğuwēnuwēn. Wuyetaybit kawēn idipat icēmān iam. Eyetabutpe cũğ ma jekukum adi oceğuwēnuwēn eywebe dak cũğ ma eyekukum am. Eyetaybit iboam. ⁶ Imēneju oceğuwēnuwēn co'i jekukum adi epekuku. Wuykukukat ekukum co'i dak epekuku. Kawēn idipat kay jekukum adi eyetabun cīcā epesop. Eyetabut pima, ipi-atpi'ajojom cuk adi epesop. Inaka Deus biōğbuk cuk adi eywēn eywēn osunuy—Ibiōğbuk xipacat. ⁷ Cũğ ma Tessalônica ka watwat jekukum iap awēğ o'yawēğcoco ip soat itabucayũ—Macedônia eipi watwat, Grécia eipi watwat tak. Imēnpuye eyekukuap co'i jekukum ip oekuku. ⁸ Wuykukukat ekawēn cuk adi epeğuwēnuwēn Macedônia eipi watwat pe, Grécia eipi watwat pe dak. Tessalônica ka watwat itabut cīcā Deus kay iap awēğ o'yawēğtobuxik ip soat kaka dağayũ. Oceju bit eyetabucap muwēnuwēn ġu ġasũ bit kuy ip itaybit puye. ⁹ Soat em eyetabucap muwēnuwēn ip jekuwēbe.

— Tessalônica ka watwat te'e ma itabut osodop ip deus-baroyũ kay — i'e'em ip jekuwēbe. — Pauloyũ bit cuk Deus

ekawēn o'ḡuwēn cebe ip — i'e'em ip. — Imēnpuye oibu'un ip deusbaroyū kay — i'e'em ip. — Deusat a'ō kay acā ḡasū ip—soat em itaicat a'ō kay — i'e'em ip jewewebe. — Deus peam ip kapikipiḡ ḡasū bit — i'e'em ip jewewebe. ¹⁰ — Kabi kadiwi waram Deus ipot jekop iap wiwim ip — i'e'em ip. — Jesus jajēm iap wiwim ip — i.

Deus jekpot o'ḡutait ce'ūap tomukadi. Ixe Jesus wuydaxijojom Deus pe wuykay itakomaap puxim. Imēnpuye Deus wuymuju ḡu ipiat'ajojoap kay.

2

¹ Ocekpitpiyū, eyetaybit te'e ḡu juk adi eyjom oceku iam. ² Eykay ocajēm awap Filipos ka be juk adi ocekuku. Ibo ka watwat cuk adi xipan ḡu ocekuk. Warēmtaḡ cuk adi ip ocekuk. Ocekay'ūm cīcā ip osodop. Ocekawēn kay'ūm cīcā dak ip osodop. Eyetaybit iboam. Inaka Deus cuk adi oca'ōmucanucan osunuy. Imēnpuye ocebu'u ḡu ocesop kawēn idipat muwēn ām eywebe. ³ Kawēn cūḡat cuk adi oceḡuwēnuwēn. Ikērēat kayap tomuju ḡu juk adi oceḡuwēnuwēn eywebe. Eymuḡuykuku ojuy ḡu dak juk adi ocesop.

⁴ — Oxe cūḡ ma eywebe kawēn idipat muwēn ām itabut'ūmayū be — i juk adi o'e'e Deus ocewebe. Imēnpuye kawēn idipat muwēnuwēn cuk adi ocekukuku. Imuwēnuwēn oceju ijodiat mucokcokap ojuy ḡu—Deus mucokcokap ojuy acā. Deus wuybuyxijojom wa'ō daḡ paxi je'e ip iam.

⁵ — Eyju xipat cīcā — i'ūmḡu juk adi oce'e'e eywebe eybikuy ocekay am. — Oceju eykay jījā — i'ūmḡu juk adi oce'e'e eywebe eyedinheiro ūmap ojuy.

Deus itaybit iboam. ⁶ Eywebe xipan ocemuwēnuwēnap kudadam ḡu oceju—warara'acat pe xipan ocemuwēnuwēnap kudadam ḡu dak. ⁷ Cūḡ ma kuka o'e ocewebe “Kūyjobin cuy epe-sop oca'ō kay, oceju Cristo emumujuyū buye” i'e am eywebe. Imēn ḡu bit oceju e'em warara'acayū be. Eywebe dak ka'ūma. Imēnpit eyxe bima oca'ōtareḡ ḡu juk adi eykuk. Xipan cuk adi oceju eykuk ayacat xipan je'it kuḡat puxim. ⁸ Eykukpin cīcā ocexe. Imēnpuye kawēn idipat cuk adi oceḡuwēnuwēn eywebe Deus ekawēn. Oceparara ḡu juk adi ocesop warara'acat pe ocaokaap puxim, Jesus kay eyetabucap ojuy jījā buye, eykukpin cīcā ocexe buye dak. ⁹ Ocekpitpiyū, ḡebum cuy epe-sop apēn cedaḡ ma juk adi ocekuku iap kay. Apēn cuk adi ocejekapikipik eywebeam iap kay dak cuy ḡebum epe-sop. Kabiam cuk adi kapikipiḡ cīcā ocesop. Ixima be dak kapikipiḡ ma ocesop. Eyxewi ocemukaypinput ojuyap puxim cuk adi kapikipiḡ cīcā ocesop. Kapikipiḡ cīcā juk adi ocesop eywebe

Deus ekawēn muwēnuwēn pima—kawēn idipat muwēnuwēn pima.

¹⁰ Eyxe bima warēmtağ ğu juk adi ocekukuku. Cūğ ma juk adi ocekukuku eyetabutpe. Ocekawēnkērē ğu juk adi ocesop eyweju. Eyetaybit cūğ ma juk adi ocekukuku iam. Deus tak itaybit iboam. ¹¹ Xipan cuk adi oceju eykuk ağokatkat xipan jekpot kukap puxim. Eyetaybit iboam. ¹² Oceju juk adi eymucokcokcoğ Jesus kay eye'e am. Eyğuycūğap mu'ūmu'ūm cuk adi ocesop. Eyawēwēm cuk adi ocesop eywebe Deus mucokcok am. Deus cuk eynaē soat em ja'ō dağ eyeku am. Ixe soat kukukan je'e. Soat kukukan i'e buje, eyju dak warara'acat kukuk'ukayūm epesop ceweju. Ixe soat podi ma jedipap kuğ. Eyju dak ixe dipap kuğ epesop.

¹³ Ocewebe Deus ekawēn muwēn puje, cuk adi kūyjobit epesop cekawēn kay.

— Iboap ekawēn ijodiat ekawēn ğu—Deus ekawēn acā — i juk adi epe'e'e.

Imēneju soat em oceju e'em:

— Ēn xipat cīcā — i Deus pe.

Kawēn idipat Deus ekawēn ma. Ixe dak ja'ōbacaap ūmūm soat pe ja'ō kay itabucayū be. ¹⁴ Ocekpitpiyū, eybadipyū ma juk adi ipiat o'supī'ajojoat eywebe—eyka watwat ma. Apēn Judéia eipi watwat ipiat'ajojom iap puxim eyju dak ipiat'ajojom. Deus kayayū ixeyū Judéia eipi watwat. Jesus Cristo ebekitkiyū ixeyū. Judeuyū kukuk'ukayū ixeyū be juk adi ipiat o'supī'ajojoat. ¹⁵ Judeuyū kukukayū wuykukukat Jesus o'yaokaat. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū'ūm'ūm aokaka'uk tak ip osodop ibadipyū ma'ğu ip. Ocekaykay dak cuk adi ip osodop. Xipat ğu ip Deus xe. Ijodiat kay dak ip itakoma. ¹⁶ Ibu'u'u jījā ip Deus pe Judeu'ūmayū dax-ijo am. Deus wuydaxijo pinap ekawēn muwēn pin oceju Judeu'ūmayū be. Imuwēğap muba'orerem pit ip. Kuy bima ikērēat muğēğē'uk ip osodop. Biğ ma ikērēat muğēğēm ip ğasū dak. Imēnpit Deus itakoma jījā o'e cekay ip.

— Ikērēat kuğ cīcā oxe — io'e Deus cebe ip.

Ipiat o'supī'ajoat cebe ip—ikērēat muğēğēxiayū be.

¹⁷ Ocekpitpiyū, eyxewi ocejēm'isum ma ocepit pin cīcā ocesop waram eyjom. Soat em oceğuykitkit cuk adi ocesop eykay. Eykay ocepicap kudadam cuk adi ocesop ğebum cīcā eykay buye. ¹⁸ Waram eyjo pin ma'ğu ocesop. Pūğ em ğu wepit pin ma'ğu oğuy eykay—soat em. Soat em ma:

— Ga'a acepit — i juk adi ocece obureyū be.

Satanás pit ocemuypit'ūm'ūm cuk adi osunuy. Imēnpuye ocepit pa'ore juk adi ocesop. ¹⁹ Waram wuykukukat Jesus ajēm puje soat wuyju acejewemubapuk cewap. Wuycokcoğ

acesop cewap pima. Warara'acat kayap podi ma ocecokcok oce'e eykay cewap pima. Xipan oceju jeymuwēn Jesus pe.

— Teyūku juk adi ipiat o'supi'ajojo jījā. Inaka oibu'un ġu ip ekay — i oce'e cebe eymuwēnuwēn.

Ocekawēn coco buje, Jesus je'e ocewebe: — Eyju xipat cīcā oxe — i.

Iboap wiwim cīcā oceju. ²⁰ Xipan oceju eymuwēnuwēn warara'acayū be. Eyju ocemucokcokcoğ eyetabut cīcā buye.

3

¹ Imēneju oceğuykitkit cīcā juk adi ocesop eyawēğ tobuxik'ūm puye.

— Xipat ma wağepūğ ma onuy am ijopka be—Atenas ka be — i juk oce obureyū be.

— Ha'a — i juk o'e ip owebe. — Ijopka be ma eğuy — i.

² Wuykitpit Timóteo bit cuk òguju eykay. Deus cuk ixex o'taē kawēn idipat muwēn ām oceweju. Ixe Cristo ekawēn muwēnuwēn soat ka dağ. Ixe juk oceğuju eykay eymucokcok am. Eya'ōmucan am tak oceğuju biğ ma Cristo kay eyetabut am. ³ Ixe juk oceğuju eykay eywebe eyetabucap epereap puxim ipiat'ajojomap tomuju. Deus kay'ūmayū ipiatpi'ajojoan wuywebe. Inaka iboap cūğ ma Deus xe. Deus ibikuy jebekitkit pe ipiat'ajo am ixeyū etabucap puyxijo am. Eyju dak eyetaybit iboam. ⁴ Eyxe bima:

— Itabut'ūmayū ipiat supi'ajojoat wuywebe Jesus Cristo kay wuyetabut puye — i juk adi oce'e'e eywebe.

Gasū dak ipiat o'supi'ajojoat ip soat pe ocewebe apēn cuk adi ocece eywebe iap tağ. ⁵ Oceğuykitkit cuk adi ocesop eyawēğ tobuxik'ūm pima.

— Ibiōğbuk kērēayū kukukat paxi ikērēat o'ğugēat cebe ip? — i juk adi oce owebe ma. — Wuymuğuykukuku'ukat ekawēn kay paxi ip o'e? — i juk adi oce owebe ma. — Te'e ma paxi juk kawēn idipat oğuwēn cebe ip? — i juk adi oce. — Oibu'un paxi ip Jesus Cristo kay jetabut am? — i juk adi oce owebe ma.

Imēneju Timóteo juk oğuju eykay ġasū dak paxi Jesus Cristo kay itabut ip iam wetaybit am.

⁶ Gasū bit Timóteo oajēm eyxewi. Eyawēğ o'yawēğtojoj ocekey—yawēğtipatawēğ.

— Deus kay itabut cīcā ip — i juk o'e ocewebe. — Soat ikukpin cīcā cexe ip — i juk o'e ocewebe. — Soat em ġebum ip wuykay, wuykukpin cexe ip puye — i juk o'e ocewebe. — Ixeyū wuyjo pin cīcā wuywebe ixeyū jo pinap co'i — i juk o'e ocewebe.

⁷ Ocekpitpiyū, ocağuybabi'ūm cīcā juk adi ocesop eykuğ. Jesus Cristo kay eyetabut cīcā mabuk iap awēğ tobuxik

puje bit, ocaḡuykuku oce'e eykay, ipiat'ajojom ma'ḡu oceju.
⁸ Wuykukukat Jesus kay eyetabut cīcā bima, ocecokcok cīcā
 oce'e—ixe kay eybu'u'ūm pima. ⁹ Deus eju kawēnwēn pima,
 ocecokcok cīcā Cristo kay eyetabut puye. Imēnpuye soat em
 oceju e'em Deus pe: — Bay, ēn xipat cīcā — i. — Tessalōnia ka
 watwat itabut cīcā ekay — i oceju e'em cebe.

¹⁰ Kabia bun oceju kawēnwēn Deus eju eywebeam, ixima bun
 tak.

— Bay, āḡ ocejepit Tessalōnica ka watwat com — i oceju e'em
 cebe. — Āḡ ocejepit ixeyū mutaybit am ajom itaybit ḡu ip iam,
 biḡ ma itabut am ip ekay — i oceju e'em cebe.

¹¹ — Bay, ocedujupin cuy ece ixeyū jom — i oceju e'em Deus
 pe.

Imēn oceju e'em Deus pe wuyebayat pe, wuykukukat Jesus pe
 dak.

¹² — Bay, kuy xipan jewewekuḡ ip soat — i oceju e'em.
 — Xipan tak ip warara'acat kuḡ — i oceju e'em. — Ixeyū
 juy esubuywan biḡ ma ip xipan jewewekuk am, biḡ ma
 warara'acat kuk am tak ocexe ikukpin ip iap puxim — i oceju
 e'em Deus pe.

¹³ Imēn Deus pe eybuywan pima, ka'ūma ma kuka o'e eywebe:

— Ikērēat kuḡ eyju Deus xe — i.

Ikērēat kuḡ ḡu epesop cexe wuykukukat Jesus ajēm puje. Ixe
 jajēm soat jebekitkit eju—ja'ōkayayū eju.

4

¹ Ocekpitpiyū, eymukūyjojom cuk adi ocekukuku.

— Kūyjobin cuy epesop Deus a'ō kay — i juk adi oce'e'e
 eywebe.

Eyju kūyjobit ḡasū ya'ō kay. Imēnpit:

— Biḡ ma juy kūyjobin epesop ya'ō kay ixē mucokcok am —
 i ōn e'em eywebe wuykukukat Jesus a'ōbi.

² Deus pe ocawēwē ām eymutaybitbin cuk adi oceku
 wuykukukat Jesus a'ōbi. Eytaybit iboam. ³ Deus

ibikuy wuyekawēntim wuyeku am soat em. Ibu'u jījā
 wuywebe ikērēat kukan. Imēneju eytayxi'ūmat eju ḡu
 juy epeyepo—eytayxi eju acā. Eyektop'ūmat eju ḡu
 juy epeyepo—eyektop eju acā. ⁴⁻⁵ Itabut'ūmayū ma

jewebumūnmūn ayacat tabi o pin cīcā buye—Deus
 itaybit'ūmayū. Eyju bit epeyewebumūn cuy ayacat ikukpin
 cīcā buye acā. Ibuyxim cuy eytayxi epejukuk cūḡ ma jeku
 am Deus etabutpe, ijodiat etabutpe dak. ⁶⁻⁷ Deus cuk wuynaē

ikērēm wuyeku am ḡu—cūḡ ma wuyeku am acā. Soat taḡ
 wuyisum wuydop am cuk wuynaē. Eyetabut Jesus kay.
 Imēneju warara'acat tayxi kaykay ḡu juy epesop, warara'acat
 itop kaykay ḡu dak. Ixeyū kaykay bima bit, wuykukukat

ipiat supi'ajoat eywebe. Kuy bima oca'õpuruğ cuk adi iboap oceğuwẽnuwẽn eywebe. ⁸ Deus jebiõğbuk muõmõm wuywebe—xipacat muõmõm. Ijudup mubarararağ õn ijodiat a'õbi ğu—Deus a'õbi acã. Imẽnpuye wekawẽn kay'ũmat Deus ekawẽn kay ğu dak.

⁹ Deus ma juk adi eymutaybitbin osunuy xipan cuy epeyewekuk eyju ikitpitpiyũ buye iam. Õn pit iboam ğu jeymutaybin ijudup pe. ¹⁰ Macedõnia eipi watwat kuğ cuk adi epesop xipan. Ocekpitpiyũ:

— Biğ ma juy xipan ip epejukuk — i oceju e'em eywebe.

¹¹ — Kaba'ũm cuy epesop eyeweweju — i oceju e'em eywebe.

Warara'acat ekapikap kay ğu juy epesop ağ—eyekapikap kay acã. Eyekapikap kuğ ma juy epesop eyemukaypinput pu am. Imẽn ma juk adi eyawẽwẽm ocesop kuy bima dak. ¹² Imẽn eyju kapikpiğ pima, ibuyxim jeykuk itabut'ũmayũ. Warara'acat xewi epejoojuy ğu dak eyemukaypinput.

¹³ Ocekpitpiyũ, oceju jeymukũyjo apẽn je'bapuk Jesus kay itabucat pe ce'ũ buje iam. Iboam eyetaybit pima, eyğuycũğsũ ma epesop itabucat e'ũ buje. Itabut'ũmat e'ũ buje bit ibureyũ iğuycũğ cĩcã e'em, soat em Deus xe acesop wuye'ũ buje iap wiwim'ũm puye. ¹⁴ Wuyetabut Jesus oe'ũ iap kay, waram ğuto o'jetait iap kay dak. Imẽnpuye icẽmãn Deus itabucayũ'ũm'ũm ğutait ğuto. Jesus o'ğutait'iaiyũ idojot ceweju waram jedot puje. Wuyetabut iboap kay dak.

¹⁵ Ijodi wuyetait pima, acejeu wuykukukat topabe waram ixẽ ajẽm puje. Acejeu itabucayũ'ũm'ũm eu awap ğu. Ixeyũ eju ma acejeu—waram cemumutaityũ eju. Iboap muwẽnuwẽn oceju eywebe wuykukukat a'õbi. ¹⁶ Wuykukukat Jesus je'kop kabi kadiwi. Deus ekawẽn tojtjot'ukayũ kukukat ewãwã buje je'kop—ya'õbuyxiat ewãwã buje. Deus eparasuy jo'iat ede buje je'kop. Deus koam Cristo kay itabucayũ'ũm'ũm jebit ğuyu. Soat em itait jeedop ip cexe. ¹⁷ Wuymuyu ğebuje. Itabẽğayũ ğuyu. Ijodiat ğuyu. Wuymuyu koam o'ğuyu'iaiyũ nomuxik am kabikerereat pe. Ixeyũ eju acejeu wuykukukat topabe. Imẽn soat em acesop cexe—wuykukukat Jesus xe. ¹⁸ Imẽneju jewemucokcokcoğ cuy epesop ğebum ibo ekawẽn kay—apẽn je'bapuk itabucayũ'ũm'ũm pe iap ekawẽn kay.

5

¹ Kuy eyetaybit wuykukukat jajẽm iam. Apẽn je'bapuk ixẽ ajẽm awap iam tak eyetaybit. Imẽnpuye iboaptup otup-mubararak ğu eywebeaptum. ² Eyetaybit apẽn wuykukukat waram jajẽm iam. Ixima be ibukurukat ajẽmjẽmap puxim

jajēm uk'a iwat aḡ'ūma pima iap puxim. Adeayū aḡ'ūm pima jajēm. ³ Yukreḡat te'e ma e'em:

— Obu'u o'it pi'ajom — i.

Je'itpi bima, cenapōn pa'ore e'em je'it pibun. Jopi'ajo ma. Imēnpuxim adeayū te'e ma e'em:

— Kaba'ūm wuyju wuyeweweju — i. — Ka'ūma ma ipiat supi'ajoat wuywebe — i'e'em ip te'e ma.

Jesus ajēm puje bit, Deus dao ma ipiat supi'ajoat cebe ip—kūyjobit'ūmayū be. Cenapōn pa'ore je'e ip ipiat puxixim.

⁴ Kabiok taḡ ibukurukat ajēmjēm wuymukuy am. Ocekpitpiyū, kabiok taḡ jekuku'ukat puxim ḡu wuyju bit. Imēneju wuykukukat ajēmap cuy ajowiwi yajēm puje wuyekuyap puxim. Ibukurukat pe wuymukuyap puxim ḡu juy ace.

⁵ — Kabiaat ebekitkit oceju — i wuyju e'em, Jesus ekawēn taḡ wuyju jekukum puye. — Kabiokat ebekitkit ḡu oceju — i wuyju e'em, ikērēat muḡēḡēm ḡu wuyju e'em puye.

Imēnpuye wuykukukat ajēm puje acejekuy ḡu. ⁶ Jesus kay itabut'ūmat ixecat puxim—aḡ'ūmat puxim. Ixecat puxim ḡu juy ajekuku. Aḡ cuy ajekuku. Wuykukukat ajēmap cuy ajowiwi.

⁷ Kabiokat ebekitkiyū yaḡuyba'arēm jekukum soat em ika'oat puxim. Ikērēat muḡēḡēm ip soat em. ⁸ Wuyju bit kabiaat ebekitkiyū. Ikērēat muḡēḡēm ḡu wuyju e'em. Imēnpuye wuyaḡuyba'arēm ḡu juy ajeku—wuyaḡuysan acā.

Jesus Cristo kay wuyetabun cīcā juy ajop wuyjuap puxim ipiat'ajojoap kay. Xipan cuy soat ajukuk. Imēn jekukum pima sorara buxim acesop, xipan warara'acat kuḡ pima dak. Sorara ja'ōxa daḡ icaat kuḡ jaokaap puxim. Soat em Deus xe acesop iap wiwim cuy acesop. Iboap wiwim pima ja be icaat kukat puxim ace'e.

⁹ Ipiat'ajojoap kay wuymuju am ḡu Deus cuk wuynaē—wuydaxijo am acā. Ixe wuydaxijom wuykukukat Jesus Cristo oe'ū wuywebeam puye. ¹⁰ Ixe Cristo oe'ū wuywebeam. Oe'ū wuywebe soat em jexe wuydop am. Ixe ajēm puje aceju cekay wuyetait pima, wuye'ū bima dak.

¹¹ Imēneju juy epeyewemukocḡ. Jewebuywatwan tak cuy epesop biḡ ma eyetabut am Jesus kay. Gasū dak eyju jewemukocḡ, jewebuywatwan tak. Imēnpit biḡ ma juy: — Imēn epesop — i ōn e'em eywebe.

¹² Ocekpitpiyū: — Ibuyxim cuy eymutaybitbin'ukayū epejukuk — i oceju e'em eywebe. Wuykukukat cuk ixeyū o'taē jekawēn eymutaybitbin am, eymukūyjojo am tak.

¹³ Kapikḡpiḡ ip eywebeam. Imēnpuye xipan cuy ixeyū epejukuk. Ibuyxim cuy epejukuk ip.

¹⁴ Imēn cuy jeyawē oceju. Eya'ōpuruḡ cuy ibukapik'ūmat epeyawē. Iguycūḡcūḡayū juy epeḡucocḡ. Itabutbūcayū juy epesubuywan biḡ ma itabut am ip Jesus kay. Eyukpiceḡēm

ġu juy epejukuk warara'acat—eya'ōdim ma. ¹⁵ Ikērēm ġu juy warara'acat epejukuk, ikērēm ma'ġu ip eykuġ. Soat em xipan cuy epeyewekuk. Warara'acayū dak cuy epejukuk xipan.

¹⁶ Soat em cuy eycokcoġ epesop. ¹⁷ Soat em cuy kawēnwēn epesop Deus eju. ¹⁸ Soat em cuy epe'e'e Deus pe:

— Bay, ēn xipacat cīcā — i.

Imēn cuy epe'e'e cebe xipacat jebapukpuġ eywebe bima, xipacat'ūmat jebapukpuġ pima dak. Deus ibikuy eywebe imēn eyeku am Jesus Cristo ejo mūġ'i jekukum pima. ¹⁹ Ibiōġbuk xipacat e ojuyaap muba'arēmrmēm ġu juy epesop. ²⁰ Deus biōġbuk a'ōbi warara'acat ekawēn puje juy epejowayway ġu.

²¹ Ijodiat ekawēn co buje juy epe'e'e eyewewebe:

— Icēm tu ite e'em? — i.

Warara'acat ekawēn kay ġu juy epesop eyetabun—xipacat ekawēn kay ā. ²² Ade opop iwarururuat xipacat'ūmat. Epejukuk ġu—pūġ tak ka'ūma.

²³ Deus eju ōn kawēnwēn eywebeam. Ixe Deus wuyaġuymubabibin'ukat.

— Bay, Tessalōnica ka watwat cuy eġuisun soat taġ ikērēat kukap puxim ip — i ōn e'em Deus pe. — Ixeyū juy eya'ōmucanucan ikērēat muġēap puxim — i ōn e'em cebe. — Ixeyū jebit cuy eġuisun — i ōn e'em cebe. — Eyaġuymuisun tak cuy ip — i dak. — Esubiōġbukmuisun tak cuy ip — i dak ōn e'em cebe. — Ixeyū a'ōmucanucan pima, ikērēat kuġ ġu je'e ip exe, ocejukukat Jesus Cristo ajēm puje — i ōn e'em Deus pe. — Soat taġ idip je'e ip exe — i ōn e'em cebe.

²⁴ Deus wuynaēhēm ikērēat kuġ'ūmayūm. Ixe ma wuymuisun soat taġ, soat em ja'ō daġ e'em puye.

²⁵ Ocekpitpitpiyū, ocewebeam tak cuy epeyekawēnwēn Deus eju.

²⁶ Epeyewakobotbot cuy wuykukpin wuyeweweju iap mubapuk am soat pe.

²⁷ — Ijudup cuy epetupcoat soat pe—wuykitpitpiyū be — i ōn e'em eywebe.

Imēn ōn e'em wuykukukat a'ōbi.

²⁸ — Xipan cuy Tessalōnica ka watwat ejukuk — i ōn e'em wuykukukat Jesus Cristo be.

Ibūrū ma.

TESSALÔNICA KA WATWAT PEAPTUP PAULO EMUDUPMUBARARAKTUP XEPXEPATUP

¹ Tessalônica ka watwat, cartadup mubararag òn Silas eju. Timóteo eju dak. Ijudup mubarararag òn eywebeaptum—Jesus kay itabucayũ beaptum. Òn Paulo. Eyju Deus ebekitkit—wuyebay ebekitkit. Wuykukukat ebekitkit eyju—Jesus Cristo ebekitkit.

²— Bay, xipan cuy Tessalônica ka watwat ejukuk — i òn e'em Deus pe—wuyebay be, wuykukukat Jesus Cristo be dak. — Ixeyũ aguy mubabibin cuy eguy — i òn e'em cebe.

³ Ocekpitpiyũ, oceju e'em Deus pe:

— Bay, ên xipat cĩcã — i.

Soat em big ma eyetabut Jesus Cristo kay. Soat em eyju big ma xipan jewewekuğ. Imēnpuye cedağ ocewebe “Ên xipat cĩcã” i'e am Deus pe. ⁴ Itabut'ũmayũ juk adi ipiat o'supi'ajoat eywebe. Inaka eybu'u ġu epesop eyetabut am Jesus kay ipiatpi'ajom ma'ġu eyju. Eyetabut cĩcã Jesus kay. Eyetaxi jĩjã ipiatpi'ajo am. Imēnpuye:

— Tessalônica ka watwat xipat cĩcã. Ibu'u ġu ip jetabut am Jesus kay ipiat'ajom ma'ġu ip — i oceju e'em wara'at ka watwat pe—Jesus kay itabucayũ be. — Itaxi jĩjã ip ipiatpi'ajo am — i oceju e'em cebe ip.

⁵ Ipiatpi'ajom eyju Deus ebekitkit puye. Imēnpuye Deus je'e eywebe:

— Cedağ ma eywebe soat em oxe eydop am — i. — On soat kukukan pima, oxe ma epesop, cuk adi eyetaxi epesop ipiatpi'ajo am puye — i je'e Deus eywebe.

Ixe cũğ ma e'em soat em ma. ⁶ Deus soat em cũğ ma e'em. Imēnpuye ixe ipiat supi'ajoat eykay'ũmayũ be—ipiatpi'ajoan eywebe'iyũ be. ⁷ Deus jeybuywan ipiat'ajom pima. Ocbuywan tak ipiatpi'ajom pima. Imēn ixe wuybuywan waram ġuto wuykukukat Jesus ajēm puje dak. Kabi kadiwi ixe jajēm. Jekawēn tojotjot'ukayũ eju jajēm—ya'òbacaayũ eju. ⁸ Daxa kuğ jajēm. Ixe jajēm ipiatpi'ajoan Deus itaybit'ũmayũ be. Ipiat supi'ajoat wuykukukat Jesus a'ò kay'ũmayũ be—kawēn idipat kay'ũmayũ be.

⁹⁻¹⁰ — Jesus soat podi ma ya'òbaca — i je'e ip ixe ebekitkit wuykukukat ajēm puje.

Eyju dak imēn ma epe'e.

— Soat podi ma a'òbuyxi ên — i je'e ip soat itabucayũ.

Eyju dak ixeyũ eju epesop ocewebe eymukũyjojoap kay juk eyetabut puye. Cekay itabut'ũmayũ bit ipiat'ajojom jeedop ip soat em. Soat em wũy ma jeedop ip wuykukukat wi.

— Soat podi ma Jesus idip—ya'õbaca dak — i je'e ip adeayũ. Itabut'ũmayũ bit ixē a'õbacaap jojo ġu ip wũy buye. Idipap coco ġu ip wũy buye.

¹¹ Imēneju soat em oceju kawēnwēn Deus eju eywebeam.

— Bay, Tessalōnica ka watwat puywatwan cuy eġuy cũġ ma ceku am ip — i oceju e'em cebe. — Bay, ēn cuk ixeyũ etaē cũġ ma ceku am ip — i oceju e'em. — Bay, kũyjobit pin ip a'õ kay — i oceju e'em. — A'õbacaap cuy eġũm cebe ip warara'acat kuk am ip xipan — i oceju e'em. — Bay, Jesus kay itabut ip — i oceju e'em. — Imēnpuye ixeyũ buywatwan cuy eġuy ebikuyap taġ ceku am ip — i oceju e'em Deus pe.

¹² Imēn oceju kawēnwēn Deus eju eywebeam.

— Soat podi ma Jesus Cristo xipat — i je'e ip adeayũ, wuyju Deus bikuyap taġ jekukum puye.

— Tessalōnica ka watwat xipat cĩcã oxe — i je'e Deus. Ixe imēn je'e soat em xipacat ũmũm wuywebe buye. Wuykukukat Jesus Cristo dak soat em xipacat ũmũm wuywebe.

2

¹ — Wuykukukat Jesus Cristo waram jajēm — i juk adi oce'e'e eywebe, ocekitpitpiyũ. — Ixe dopabe juy aceje'awero — i dak cuk adi oce'e'e eywebe. — Ixe xe acesop soat em — i dak cuk adi oce'e'e. Iboam eymukũyjojom cuk adi oceku. ² Pũġpũġayũ bit napa ma e'em eywebe:

— Wuykukukat Jesus Cristo kuy oajēm waram — i. — Paulo iboap cuk adi o'ġuwēnuwēn wuywebe Deus biõġbuk a'õbi — i napa ma e'em ip. — Paulo wuykukukat kuy oajēm waram iaptup cuk o'tupmubararak wuywebeaptum — i napa ma e'em ip eywebe.

Ocekitpitpiyũ, wekawēn co'isum ma eyaġuybabi'ũma epesop! Eyaġuybabi'ũm ġu juy epesop ixeyũ ekawēn kay—napaap ekawēn kay. ³ Eyday'em'um cuy epesop warara'acat pe eymuġuykukuap puxim. Wara'at cuy koap je'bapuk wuykukukat ajēm awap. Koap cuy Deus kay'ũmayũ je'bapuk wuyparakpe. Deus a'õ kay kũyjobit'ũm cĩcã jeku ip. Ikērēat mujurũġrũġxiat tak cuy je'bapuk. Kuyje:

— Ōn ma ikērēat mujurũġrũġxiat cuy oġuju ipiat'ajojoap kay — io'e Deus. — Wũy ma jeenuy oxewi soat em ipiat'ajojom — io'e Deus.

Imēnpuye iba'ore warara'acat pe ixē muju'ũm ãm. Je'ju ma Deus a'õbi ipiat'ajojoap kay. ⁴ Ixe ikērēat mujurũġrũġxiat

itakoma jĵĵa je'e jewexe deusyũ kay—deusbaroyũ kay. Ijodiat ibuyxim ikuĝ iayũ kay itakoma jĵĵa je'e.

— Iteyũ bodi ma wa'õbuyxi — i napa ma je'e ixe. — Ixeyũ a'õ kay ĝu juy epesop—wa'õ kay acã — i je'e ixe soat pe ijodiat pe.

Ixe jabik Deus eju kawẽnwẽnap'a be—yaboĝat'a be. Deus jomuy muy soat pe ijodiat pe.

— Õn acã Deus — i napa ma je'e.

Imẽĝap ebapuk puje, Jesus Cristo jajẽm.

⁵ Ade em iboap cuk adi oĝuwẽnuwẽn eywebe eyxe bima. Gebum ĝu du eyju wekawẽn kay? ⁶ Gasũ ma warara'acat ikẽrẽat mujurũĝrũĝxiat ajẽmap muba'oreren. Eyetaybit iboam. Ixe ajẽmap ekabia be bit jajẽm. ⁷ Iba'arẽm ma ikẽrẽat mujurũĝrũĝ ĝasũ ikẽrẽat mujurũĝrũĝxiat. Guyjom pit Deus ixe ajẽmap muba'oreren'ukat ju'uk. I'uk puje, ibapuĝ ma ikẽrẽat ĝujurũĝrũĝ soat etabutpe. ⁸ I'uk puje, ikẽrẽat mujurũĝrũĝxiat je'bapuk. Wuykukukat Jesus ajẽm puje bit, ixe ĝu'ũm. Puw! Jebidom ixe ĝu'ũm. 'ũm. Ixe a'õbacaap ĝu'ũm. 'ũm. Ixe a'õbacaap ĝu'ũm jajẽm ãm idipan. ⁹ Ikẽrẽat mujurũĝrũĝxiat jajẽm. Satanás a'õbacaap kuĝ. Napa ma ja'õbacaap ĝubapuk adeayũ etabutpe. Wuywebe i'e ba'oreat ĝubapuk adeayũ muĝuykuku ojuy. Itabẽĝbẽĝ jeedop ip ixe a'õbacaap cocom, jewemuĝuykukukum ip puye. ¹⁰ Ipiat'ajojoap kay cumayũ ĝuĝuykuku. Ipiat'ajojoap kay je'ju ip kawẽn icẽmat kay kũyjobit'ũm puye. Ibu'u jĵĵa ip osodop jetabut am kawẽn icẽmat kay. Deus pe jedaxijo an ibu'u ip osodop. ¹¹ Imẽneju Deus wuymuĝuykukuku'ukat ĝuju ixeyũ kay ixeyũ mutabut am napaap kay. ¹² Imẽnpuye soat ip yukpiwat jeedop Deus xe. Wũy ma jeedop ip Deus wi kawẽn icẽmat kay kũyjobit'ũm puye—napa ma i'e am icokcok puye dak.

¹³ Ocekpitpiyũ, eykukpin cĩcã wuykukukat xe. Ipi mujurũĝ'isum Deus cuk eynaẽ eydaxijo am. Ibiõĝbuk xipacat ja'õbacaap ùmũm eywebe xipacat mujurũĝrũĝ'ukayũm. Kawẽn icẽmat kay eyetabut. Imẽneju Deus ebekitkiyũ eyju. Imẽnpuye soat em:

— Bay, ẽn xipat cĩcã, Tessalõnica ka watwat etaxijo buye — i oceju e'em Deus pe.

¹⁴ Ixe juk eynaẽ wuykukukat Jesus Cristo dipap co'i ey'e am. Ixe ekawẽn kay eyetabut, kawẽn idipat oceĝuwẽn eywebe buye.

— Ka'ũma ma wuykukukat Jesus Cristo jo'iat idipat — i je'e adeayũ.

Deus cuk wuynaẽ Jesus Cristo jo'iyũm wuy'e am. ¹⁵ Imẽneju, ocekpitpiyũ, kawẽn icẽmat kay jĵĵa juy epesop. Eybu'um ĝu juy epesop kawẽn icẽmat taĝ eyeku am—pũĝ em tak ka'ũma.

Kawēn icēmat cuk adi oceḡuwēnuwēn eywebe ocekawēn taḡ, ocemudupmubararaktup pe dak—eywebeaptup pe.

¹⁶ Jesus Cristo wuykukukat. Deus wuyebay. Ixeyū xe juk adi wuykukpin cīcā ajop. Wuya'ōmucanucan'uk ip osodop. Wuybuywatwat'uk ip osodop wuywebe soat em Jesus xe acesop iap wiwi am. Warara'acat podi ma xipan wuykuḡ ip, xipat ḡu ma'ḡu wuyju. ¹⁷ Imēneju Deus eju ōn kawēnwēn eywebeam.

— Tessalōnica ka watwat a'ōmucanucan cuy eḡuy — i ōn e'em cebe. — Ixeyū buywatwan cuy eḡuy ixeyū be soat em xipacat mujurūḡrūḡ ām; soat em cekawēntip i'e am tak — i ōn e'em Deus pe.

3

¹ Ocekitpitpiyū, ḡasū ōn wara'at ekawēn jeymukūyjo. Ocewebeam cuy epeyekawēn Deus eju.

— Pauloyū juy esubuywan ixeyū be dao ma ekawēn muwēn ām soat ka watwat pe — i juy epe'e cebe. — Ya'ījojo'ibiyū juy eḡutabun ekawēn kay apēn cuk adi ēn ocemutabun iap puxim — i juy epe'e cebe.

² Soat ḡu itabut Jesus ekawēn kay. Ixeyū itabut'ūmayū ikērēat mujurūḡrūḡ soat ka daḡ. Warēmtaḡ ip jekukum. Imēnpuye:

— Pauloyū juy etaxijo ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū be yaokaap puxim — i juy epe'e Deus pe.

³ Imēnpit soat em wuykukukat e'em apēn cuk adi o'e'e iap taḡ. Ixe jeya'ōmucan. Ixe jeydaxijo ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū kukukat pui bewi—Satanás pui bewi. ⁴ Apēn cuk adi oce eywebe iap taḡ eyju jekukum. Guyjom tak iboap taḡ epeku soat em. Ocetaybit iboam. Imēnpuye wuykukukat ocemucok-cokcoḡ eykay.

⁵ Eywebeam ōn kawēnwēn Deus eju.

— Bay, exe ocekukpin cīcā juk adi ocesop — i ōn e'em cebe. — Tessalōnica ka watwat cuy esubuywan ixeyū be xipan warara'acat kuk am — i ōn e'em. — Bay, Cristo juk adi itaxi jījā osunuy ipiat'ajo am — i ōn e'em. — Tessalōnica ka watwat cuy esubuywan itaxi am ip ipiat'ajo am — i ōn e'em.

⁶ Ocekitpitpiyū, pūḡpūḡ wuykitpitpiyū'in ibu'u jījā kapiḡ. Apēn cuk adi oceju eymutaybitbinap taḡ ḡu ip jekukum. Ixeyū burem cīcā ḡu juy epeku. Iboam oceju e'em eywebe wuykukukat Jesus Cristo a'ōbi. ⁷ Eyju eyetaybit apēn cuk adi ocekukuku iam. Imēnpuye ocekukuap puxim cuy epekuku. Eyxe bima juk adi ocebu'u'u ḡu ocesop kapiḡ. ⁸ Tei'ūm ḡu juk adi ocejajat ocexan eyxewi—teihem acā. Kabiam cuk adi ocejekapikpik, ixima daḡ tak eyxewi ocexat ojuyap puxim, ocemukaypininput ojuyap puxim tak. ⁹ Cedaḡ kuka o'e ocewebe ocexat ojuy am eyxewi, Deus ekawēn eymutaybitbin puye.

Imēnpit eyxewi juk adi ocejoojuyjuy ġu. Ocebu'u'u ġu juk adi ocesop kapiġ eyju dak eybu'uap puxim.

¹⁰ — Ibukapik'ūmat jekōn ġu juy — i juk adi oce'e'e eywebe eyxe bima.

¹¹ Ijudup mubarararaġ oceju kuy juk eyawēġ oceyawēġtobuxik puye.

— Ibu'u'u ip kapiġ pūġpūġ Tessalōnica ka watwat — i juk adi o'e'e ip ocewebe. — Jebureyū muymuy acā ip e'em — i juk adi o'e'e ip ocewebe.

¹² — Eybu'um ġu juy epesop kapiġ eyxat pu am, eydoti bu am tak — i oceju e'em ibukapik'ūmayū be. — Eybureyū epejomuymuy ġu juy — i oceju e'em cebe ip. — Eyekawēntim cuy epesop — i oceju e'em cebe ip wuykukukat a'ōbi—Jesus Cristo a'ōbi.

¹³ Ocekitpitpiyū, eyju bit xipacat mujurūġrūġap epeyepere ġu juy. ¹⁴ Ijudup ekawēn kay kūyjobit'ūmat eju ġu juy epekuku ixe musūsūn ām. Waram aco'i kūyjobin je'e isūsūn puye.

¹⁵ Eykay itakomaat kukap puxim cuy ixe epejukuk. Ixe bit cuy epeyawē eykitpit puye.

¹⁶ Wuykukukat wuyaġuymucūġucūġ.

— Okukukat, Tessalōnica ka watwat aġuymubabibin cuy eġuy soat em—xipacat cebe ip jebapukpuġ pima, xipat'ūmat jebapukpuġ pima dak — i ōn e'em cebe. — Soat em cuy aġ eġuy ixeyū kay — i ōn e'em cebe.

¹⁷ Paulo kato mujujum eywebe iaptup mubarararaġ ōn obubin ma. Imēn cuk adi otupmubararak soatup—wemudupmubararaktup. Imēn ma ijudup tak otupmuju eykay.

¹⁸ — Xipan cuy Tessalōnica ka watwat ejukuk — i ōn e'em wuykukukat pe—Jesus Cristo be.

Ibūrūdup ma.

TIMÓTEO BEAPTUP PAULO EMUDUPMUBARARAKTUP KOAPATUP

¹ Timóteo, ijudup mubarararağ òn ewebeaptum kato muju am ewebeiaptup. Paulo òn. Deus wuydaxijojo'ukat. Soat em Deus xe acesop wuyetaít Jesus Cristo kay wuyetabut puye. Iboap wiwim cĩcã wuyju. Ixe Jesus Cristo emumuju òn. Ixe a'òbi òn jekukum kawèn idipat muwènuwèn, Deus a'òbi dak. ² Ën okpot co'i jewağuyjojo'i ma wuyetabut Jesus Cristo kay buye.

— Bay, xipan cuy Timóteo ejukũ — i òn e'em Deus pe—wuyebay be. — Etabotaidabotbon cuy eğuy Timóteo kay — i òn e'em Deus pe, Jesus Cristo be dak—wuykukukat pe. — Yağyumubabibin cuy eğuy — i òn e'em cebe.

³ — Éfeso ka be juy eğuy ibo ka watwat mutaybit am — i juk oce ewebe Macedônia eipi kay oju pin pima.

Gasũ dak obikuy ewebe Éfeso ka be enuy am. Pũğpũğayũ warẽmtağ ibo ka watwat mutaybitbin. Deus ekawèn ğu ip imutaybitbin—jekawèn acã.

— Warẽmtağ ğu juy epeğutaybin — i juy ece ixeyũ ağokatkayũ be. — Epeyepere juy warẽmtağ ma imutaybitbinap — i. ⁴ — Epeyekawènwèn ğu juy apèn wuydobuyũ'ũm'ũm cuk adi o'e'e iam — i juy ece cebe ip. — Epeğuwènuwèn ğu juy wuydobuyũ'ũm'ũm putet — i juy ece cebe ip. — Jawa'òxikxiğ acã epesop iboap muwènuwèn pima — i juy ece cebe ip. — Iboam eyju kawènwèn pima, warara'acat epeğubikuy ğu Deus ekawèn tağ jeku am — i juy ece.

Wuyetabut pima acã wuyetaybit Deusan.

⁵ — “Wuydobuyũ'ũm'ũm ekawèn ğu juy epeyekawèn—Deus ekawèn acã,” i juy ece cebe ip — i òn e'em ewebe.

Imèn òn eyawèwèm eywebe biğ ma xipan eyewewekuk am. Apèn cedağ wuyxe iap tağ jekukum pima xipan wuyju jewewekuğ, wuyağuyisu bima dak; icēmãn wuyetabut Jesus Cristo kay bima dak. ⁶ Pũğpũğayũ bit cũğ ma jekukuap o'jepere. Cũğat e dağwi oitabidao'iyũ buxim ip. Warẽmtağ ma ip jemãmãmãm o'e. ⁷ Deus ekawèn imutaybitbin'ukayũm pin ip—Moisés pe o'ğuwèn'iat ekawèn imutaybitbin'ukayũm pin. Imènpit itaybitbũt ã ip ixekawèn. Iboap ekawèn iba'arèm cexe ip. Imènpuye te'e ma e'em ip:

— Ocejũ ma juy Deus ekawèn jeymutaybin — i.

⁸ Wuyetaybit Deus ekawēn kawēntip cīcā iam—Moisés pe o'ḡuwēn iap ekawēn—wuyawēwēap ekawēn. Ixe ekawēn taḡ jekukum pima xipat cīcā kuka o'e wuyxe. ⁹ Deus jekawēn o'ḡuwēn cūḡ ma jekuku'ukayū awē ām ḡu—warēmtaḡ jekuku'ukayū awē ām acā. Wuyetaybit iboam. Ibūrū ma juk jekawēn o'ḡuwēn: ika'ūmayū be, iecuḡap a'ō kay kūyjobit'ūmayū be dak, jekay itabut'ūmayū be dak, ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū be dak, jekay'ūmayū be dak, jebiōḡbuk a'ō kay'ūmayū be dak, cebay o'yaoka'iaiyū be dak, warara'acat o'yaoka'iaiyū be dak, ¹⁰ warara'acat tayxi kaykay'ukayū be dak, warara'acat itop kaykay'ukayū be dak, jewekp-idaodao'ukayū be dak, jenuy'ūnakeke'ukayū be dak, dinheiro bu am warara'acayū dujupa'um'um'ukayū be dak, napapa'ukayū be dak, warara'acat awēḡ mukērērērēn'ukayū be dak, jemumutaybitbinap muwarururun'ukayū be dak. Ibūrū be ma jekawēn o'ḡuwēn. Ixeyū awē ām Deus jekawēn o'ḡuwēn.

¹¹ — Wekawēn acā juy eḡuwēnuwēn soat kaka watwat pe — i juk o'e owebe Deus.

Ibiat ekawēn acā ōn imuwēnuwēn. Iboap acā icēmat. Ixe Deus soat podi ma xipat. Ka'ūma ma omuy ixe jo'iat ya'ōbuyxiat, idipat tak.

¹² — Ēn xipat cīcā oxe — i juk o'e owebe wuykukukat Jesus Cristo. — Owebeam cuy kapikipiḡ eḡuy kawēn idipat muwēn ām soat ka daḡacat pe — i juk o'e owebe.

Ixe soat em wa'ōmucanucan owebe kawēn idipat muwēn ām soat ka daḡacat pe. Imēnpuye soat em ōn e'em cebe:

Ēn xipan cīcā okuḡ — i.

¹³ Jesus cuk adi ojomuymuy. Ixe butet cuk osubutet-mukērērērēn kuy bima. Warēmtaḡ ma juk adi Jesus kayayū ojukukuk. Imēnpit Deus itabotaidabotbot cīcā osunuy okay, Jesus kay wetabut ḡu oḡuy buye. Wetaybit'ūma ojekukuku wetabut'ūm puye. ¹⁴ Wuykukukat warara'acayū bodi ma xipan cuk adi okuk. Ixe juk omutabun jewekay. Ixe juk omutaybin ikukpin warara'acayū kuk am. Imēn wuyju jekukum Jesus Cristo eju mūḡ'i bima.

¹⁵ — Jesus Cristo osodot ipi kay ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū daxijo am — i wuyju e'em.

Icēmān wuyju iboam e'em. Cedaḡ cīcā wuywebe wuyetabut am iboap ekawēn kay. Warara'acat ikērēat mujurūḡrūḡ'ukat podi ma ōn ikērēat mujurūḡrūḡ'ukat. ¹⁶ Imēnpit Deus itabotaidabotbot cīcā osunuy okay. Jesus Cristo yukpiceḡēm ḡu o'e okay. Gasū ixe e'em warara'acayū be:

— Eya'õpicũgçũg cuy epesop — i. — Paulo ma ikêrêat mujurũgrũxi osunuy. Õn pit ikêrêm ãu ixè ojujuk—xipan acã ixè ojujuk — i'e'em Deus warara'acayũ be. Itabut je'e ip cekay itabut'ũmayũ, xipan okuã puye, yukpicegẽm ãu o'e okay buye dak. Soat em Deus xe jeedop ip itait.

17 — Òn pit soat podi ma xipat — i juy ace ixè Deus pe. Ibuyxim cuy ixè ajujuk. Kuyje ixè Deus soat kukukat osunuy. Gasũ dak e'em ijodiacat kukukat. Guyjom tak soat kukukan jeenuy. Ixè acã je'ũ ãu. Soat em itait jeenuy. Ixè ijo ba'ore wuywebe. Ixè acã Deusat. Ka'ũmãu wara'at—ixè acã. Imẽneju:

— Soat podi ma ãn edip — i juy ace cebe soat em. Imẽn cuy ace!

18 Timóteo, ãn okpot co'i. Imẽnpuye jawẽwẽ juy òn. Kuy bima Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ o'e ewebe:

— Deus cuk enaẽ jekawẽn muwẽn ãm soat ka watwat pe — i. Gebum cuy eguy ixeyũ ekawẽn kay! Sorarayũ icaat kuã jaokaap puxim. Imẽnpuxim gebum cuy eguy apẽn cuk o'e'e ip ewebe iap kay a'õbaca'ũmap puxim. ¹⁹ Jesus Cristo kay etabucap ecepere ãu juy. Apẽn cũg ma exe iap taã cuy ejeku, Timóteo. Pũãpũgayũ bit apẽn cũg ma jexe iap taã ãu ip jekukum. Jesus Cristo kay jetabucap o'jepere ip ixeyũ aãokatkayũ. Itabucap ip oi'ũm apẽn kobexixi epirig puje soat i'ũmap puxim. ²⁰ Himeneu ixeyũ'in, Alexandre dak. Imẽnpuye ixeyũ xepxepayũ oãukorẽm.

— Satanás eykukan cuy je'e — i juk oce cebe ip ixeyũ mukũyjo am. Ixeyũ oãukorẽm itaybit am Deus muymuy'ũm ãm.

2

¹ Koap òn jawẽ Deus eju kawẽn ãm. Acekawẽn cuy Deus eju soat peam ijodiat peam.

— Bay, xipan cuy ixeyũ ejujuk — i dak cuy ace cebe. — Ixeyũ juy esubuywan — i juy ace cebe. Ajooyuy Deus xewi soat peam. Wuyetaybit ixè soat em xipan wuykuã iam. Imẽnpuye soat em:

— Bay, ãn xipat cĩcã — i juy ace cebe.

² Deus eju juy acekawẽn soat eipi kukukayũ beam, soat ka watwat kukukayũ beam tak. Deus eju juy acekawẽn ixeyũ be xipan wuykuk am, wuywebe kaba'ũm wuydop am tak, wuywebe Deus bikuyap taã wuyeku am tak, cedaã ma wuyeku am tak. ³ Xipan wuyekukuap xipat Deus xe—wuydaxijojo'ukat xe. Xipan wuyju jekukum pima, Deus mucokcokcoã ace-sop. ⁴ Ixè Deus ibikuy soat taxijo am ipiat'ajojoap kay ijuap

puxim. Ibikuy ijodiacayū be itaybit am kawēn icēmān. ⁵⁻⁶ Pūḡ ma Deusat omuy. Ixe itakoma jījā ikērēat mujurūḡrūḡap kay. Ijodi bima Jesus Cristo aḡokatkan o'e. Jekpiwan ma oe'ū soat pewi ikērēat uk am. Imēneju Jesus Deus etakomaap o'ḡu'ūm. Ixe Jesus jebay o'ḡudin ijodiat kay. Yawēḡ muwēn pin pima, Deus Jesus e'ūap awēḡ o'yawēḡmuwēn ijodiacayū be. Yawēḡtobuxik puje itaybit ip o'e Deus ibikuy soat taxijo am wuydaxijo am iam. ⁷ Imēneju Deus cuk onaē jekawēn muwēnuwēn'ukan. Ixe juk onaē Judeu'ūmayū mutaybitbin'ukan. Napa ḡu ōn e'em. Icēmān ōn e'em ewebe.

— “Eyetabun cuy epesop Jesus Cristo kay” i juy ece cebe ip — io'e owebe.

⁸ Jawē ōn ḡasū apēn cūḡ ma wuyeku am Deus eju kawēnwēnap'a be iam. Soat ka be bima juy acejekawēn Deus eju. Deus ekawēn taḡ wuyeku pin pima juy acejekawēn ceweju, warara'acat kay wuyetakoma'ūm pima dak, jewa'ōxixiḡ'ūm pima dak.

⁹ Cūḡ ma juy jeedop ip aoyū Deus eju kawēnwēnap'a be. Cūḡ ma juy jeedop ip jesay kuḡ. Warara'acat pe jejojoan ḡu juy ip jeedop. Yaḡuysan cuy ip jeedop. Iwarum ḡu jadapmuḡḡēḡm cuy jeedop ip warara'acat pe jejojoan. Ouro muḡḡēḡbu kuḡ ḡu juy jeedop ip, pérola'a muḡḡēḡ'a kuḡ ḡu dak. Ibusopsupatpu kuḡ ḡu dak jeedop ip, teiboḡat kuḡ ḡu dak jesay kuḡ. Warara'acat pe jejojoan ḡu juy jeedop ip aoyū. ¹⁰ Xipacat mujurūḡrūḡ cuy ip jeedop aoyū— “Jesus ebekitkit oceju” i'e'e'ukayū. ¹¹ Deus eju kawēnwēnap'a be jemutaybitbin pima, mūḡ cuy jeedop ip aoyū.

— Kuy wetaybit soan iboam — i'ūmḡu juy je'e ip jewebe ma. ¹² Obu'u ayacat pe aḡokatkat mutaybit am. Cūḡ ḡu ayacat pe warara'acat kukan—aḡokatkat pe acā. Mūḡ cuy jeedop ip aoyū. ¹³ Koap Adāo o'ḡuḡē Deus—aḡokatkat o'ḡuḡē. Kanomūm Eva o'ḡuḡē—ayacat o'ḡuḡē. ¹⁴ Adāo ḡu o'ḡuḡuykuku Satanás—Eva acā. Eva koap Deus ekawēn mubuyxi'ūm'ūm o'e. ¹⁵ Imēneju aoyū je'itpi'ajojom o'e. Imēnpit Jesus kay ip itabut pima Deus ixeyū idaxijo, xipan warara'acat kuḡ pima dak, warara'acat pe jejojoan'ūm jekukum pima dak, ikērēat mujurūḡrūḡ'ūm pima dak.

3

¹ Timóteo, ḡasū ōn jawē itabucayū kukukayū naē ām.

— Aḡokatkat itabucayū kukukat ojuy bima, xipacan e ojuy — i wuyju e'em.

Iboap e'eap icēmān. ² Imēn cuy ip jeku Jesus kay itabucayū kukukayū. Cūḡ ma juy jeku ip. Pūḡ ma dak cuy jetayxim jukuk ip. Yaḡuysan tak cuy jeedop ip. Jewawē juy ip ikērēat

kukap puxim. Warēmtaḡ ḡu ma dak cuy jeku ip. Powat-wat tujuōmōm'uḡ tak cuy jeku ip jeduk'a be. Deus ekawēn warara'acat mutaybitbin'uḡ tak cuy jeedop ip. ³ Ika'om ḡu dak cuy jeedop ip. Warara'acat aokakam ḡu dak cuy jeedop ip. Ya'ōtareḡ ḡu dak cuy jeedop ip. Itabotaidabotbon tak cuy jeedop ip warara'acat kay. Itabikukum ḡu dak cuy jeedop ip warara'acat edinheiro kay. ⁴ Jeduk'a beayū kuḡ tak cuy jeedop ip xipan. Jebekitkiyū mukūyjobitbin tak cuy jeedop ip. Jebekitkiyū be jemubuyxinam tak cuy jeedop ip. ⁵ Itaybit'ūm xipan jeduk'a beacat kuḡ iam pima, kuka Deus kay itabucayū ikuk pa'ore o'e cebe ip. ⁶ Jesus kay itabun'isuat ḡu juy epejomuy warara'acayū kukukan—itabucayū kukukan. Itabun'isuat muy buje:

— Warara'acat podi ma wa'ōbuyxi — i kuka o'e te'e ma.

Kuyje Satanás:

— Warara'acat podi ma wa'ōbuyxi — io'e te'e ma—ibiōḡbuk kērēayū kukukat.

Tūybe Deus podi ma wa'ōbuyxi iān kuka o'e. Imēnpuye dak Deus ipiat o'supi'ajoat cebe—Satanás pe kuyje. Imēnpuxim itabun'isuat jewexe ya'ōbuyxi bima, Deus ipiat kuka o'supi'ajoat cebe. ⁷ Itabut'ūmayū emumubuyxin cuy epejomuy itabucayū kukukan ikukukat pe jemuḡuycūḡap puxim. Ixeyū xe ya'ōbuyxi'ūm pima, kuka o'jewemuḡuycūḡ ikukukat ip.

— Warēmtaḡ ma cuk ip emuy itabucayū kukukan — i kuka o'e ip cebe.

Satanás enobano'abibubu be kuka o'at. Satanás kuka o'ḡuḡuykuku ikērēat mujurūḡ ām.

⁸ Gasū ōn jawē itabucayū buywatwat'ukayū naē ām. Imēn cuy jeku ip ibuywatwat'ukayū. Ya'ōbuyxim cuy jeedop ip. Wara'at taḡtaḡtaḡ ḡu dak cuy jekawēn ip—pūḡ taḡ ma. Kawēdi kōnkōnxi ḡu dak cuy jeedop ip. Itabikukum ḡu dak cuy jeedop ip soat kay jebubun. ⁹ Kawēn icēmān osodop ip itaybit ḡu kuyje—pūḡpūḡ ā. Gasū bit ade itaybicayū o'e. Itabut cīcā jeedop ip kawēn icēmat kay. Apēn cedaḡ ma jexe ip iap taḡ tak cuy jeku ip. ¹⁰ Koam puk itabucayū buywatwat'ukat ojuyat cuy esubuyxijo. Epeye'awero juy tekū xe'e xipat kuka o'e iam. Ibuyxijoap tomukadi soat xe xipat pima juy epejomuy ibuywatwat'ukan. ¹¹ Ixeyū tayxi dak cuy xipat ipjeedop. Cekawēnxim ḡu juy jeedop ip. Warara'acat muymuy ḡu dak cuy jeku ip. Yaḡuysan tak cuy ip jeedop. Soat em ip jeedop icēmat e'em. Imēn cuy jeedop ip itayxiyū. ¹² Itabucayū buywatwat'ukayū jetayxim pūḡ ma ip jukuk. Jekpotpoyū mukūyjobitbin tak cuy jeedop ip, jedaxiyū dak, jeduk'a beayū

dak soat. ¹³ Xipan itabucayũ buywatwan pima, soat ip ibuyxim jukuk. Ya'õcam ip jetabucap ġuwẽn warara'acat pe.

— Jesus Cristo kay wuyetabut pima, mũġ'i aceku ceweju — i je'e ip soat pe.

¹⁴ Timóteo, ijudup mubararaġ õn eywebeaptum. Gaxĩn ma'ġu õn cu ojuy ejom. ¹⁵ Ojuap ibun pima bit, etaybit ece cũġ ma jeku am warara'acayũ eju—Deus ebekitkit eju iam ijudup cocom pima. Wuyju Deus kay itabucayũ—soat em itaicat kay itabucayũ. Wuyetaybit kawẽn icēmãn.

— Uk'a muycemucemap'ip puxim wuyju — i'e'em itabut'ũmayũ cũġ ma wuyekukuap cocom pima, kawẽn icēmat taġ wuyju jekukum puye.

¹⁶ Iba'arēm itabut'ũmayũ xe apẽn wuyetabut Deus kay iap, itaybit'ũm ip puye. Gasũ bit iba'arēm ġu o'e cebe ip, Jesus Cristo ixeyũ mukũyjojom puye.

Ixe Jesus Cristo ijodian o'jebapuk. Deus biõġbuk cuk adi o'e ixe be: “Ēn cũġ cĩcã oxe,” i. Ixe o'jojojo Deus ekawẽn to-jotjot'ukayũ. Itabucayũ ixe o'ġuwěnuwẽn ijodi. Ade ijodiat itabut o'e ixe kay. Deus waram ixe o'ġuyu kabi kay.

4

¹ Gasũ õn jawě ibiõġbuk kērēat a'õ kay kũyjobicayũ be ey-muġuykukuap puxim. Amap kabia be Jesus kay jetabucap jepere ip pũġpũġpũġ. Ibiõġbuk kērēat ekawẽn kay ma itabut jeedop ip—wuyumuġuykukuku'ukayũ a'õ kay dak. ² Soat em napa ma e'em ip. Wuyumuġuykukuxi ip. Itaybit ġu ip ajo xipat iam ajo xipat ġu iam tak. Cewawě ba'ore ip. Ipikat puxim ip xidiġ mupikupikap puxim.

³ — Cũġ ġu wuywebe jewebumũn ãm — i'e'em ip wuywebe napa ma. — Ibiat i'opi wuywebe — i dak e'em ip napa ma. Deus pit soat xat o'ġubapuk itabucayũ xan—kawẽn icēmãn itaybicayũ xan. ⁴ Soat Deus emumuġē xipat.

Iměnpuye ka'ũmġu i'opiat wuywebe.

Iměnpuye jekõn pima:

— Bay, xipat cĩcã ěn, soat em ěn ocexan iũmũm ocewebe — i wuyju e'em Deus pe.

⁵ — Soat wemumuġē xipat ipi watwat xan — i juk o'e Deus. Jekõn pima wuyju dak kawěnwẽn Deus eju.

— Ēn xipat cĩcã — i'e'em wuyju cebe.

Iměneju ka'ũmġu i'opiat wuywebe.

⁶ Timóteo, owebe awěap cuy eġuwẽn wuykitpitpiyũ be itabucayũ be. Iboam ixeyũ mukũyjojom pima, xipacan ecesũy Jesus Cristo be kapikpik'ukan. Kuy bima etabun cuy eġuy Jesus Cristo kay iap ekawẽn icēmãn. Kũyjobin cuy eġuy iboap

ekawēn kay bekicat jetitinap puxim. Iboap ekawēn tağ cuk adi ejekuku.

— Gasū dak imēn cuy ejeku — i òn e'em ewebe.

⁷ Itabut'ūmayū dobyū'ūm'ūm ekawēn kay ġu juy eġuy. Te'e ma kuka eġuy ixeyū ekawēn kay etabut. Ixeyū'ūm'ūm ekawēn kay bima, wuybu'u kuka ace wuyetabut am Jesus kay. Ēn pit soat em kūyjobin cuy eġuy Deus biōġbuk a'ō kay biġ ma etabut cīcā am Cristo kay. ⁸ Xipat wuywebe wuyjebit mubacacan am. Ibodi ma bit xipat wuywebe soat em kūyjobit am Deus biōġbuk a'ō kay. Ixe a'ō dağ jekukum pima, wuyaġuy'isum kuka ajeku ijodi bima. Wuye'ū buje dak soat em Deus xe acesop waram wuyetait puje. ⁹ Icēmān òn emutaybitbin iboam. Wuyetabun cuy ajop iboap ekawēn kay. ¹⁰ Wuyetabut cīcā Deus kay—soat em itaicat kay. Imēnpuye wuyju kapikpiġ cīcā warara'acat mutabut am cekay. Ixe soat taxijo ojuy. Ixe soat jekay itabucayū daxijojom.

¹¹ Timóteo, wawēwēap cuy eġuwēn wuykitpitpiyū be.

— Paulo ekawēn tağ cuy epekuku — i juy ece cebe ip.

¹²— Aypa ġu buk ēn. Ocetabut ġu ekawēn kay — i'ūmġu juy je'e ewebe warara'acayū.

Cūġ cīcā juy ejeku. Ekawēntim cuy eġuy. Xipan tak cuy itabucayū ejekuk, itabut'ūmayū dak. Etahun cīcā dak cuy eġuy Deus kay. Aġuy'isum tak cuy eġuy. Cūġ ma juy ejeku warara'acayū be ekuap co'i jeku am. ¹³ Wajēmap wiwim pima Deus ekawēntup cocom cuy eġuy je'awerorom'ukayū be ya'ījo am. Deus ekawēn muwēnuwēn cuy eġuy cebe ip. Ixeyū mutaybitbin cuy eġuy Cristo ekawēn. ¹⁴ Deus cuk ja'ōbacaap o'ġūm ewebe kapik am cebeam. Ixe juk ja'ōbacaap o'ġūm ewebe jekawēn muwēnuwēn'ukayū eweju kawēn puje—itabucayū kukukayū eweju kawēn puje. O'jewebumōġ ip abi jeje Deus ekapikap pe emuy ām. Imēn cuk o'e ip Deus biōġbuk a'ōbi. Ixe a'ōbacaap tağ cuy epeku. ¹⁵ Gebum cuy eġuy owebe awēwēap kay. Iboap tağ cuy ejeku. Imēn eku buje, “Big ma Jesus Cristo ekawēn tağ ēn jekukum” i je'e ip ewebe ejojoayū. ¹⁶ Eday'em'um cuy eġuy warēmtağ ekuap puxim, warēmtağ ma warara'acat mutaybinap puxim tak. Cūġ ma eku buje, aġuy'isum ejeku ijodi. Deus xe eġuy e'ū buje dak. Ekawēn cocoayū dak ixexeedop ip soat em.

5

¹ Ikērēat mujurūġ puje, aypaat eġukorēm ġu juy. Eyawē acā juy. Ixe juy eyawē ebure awēap puxim. Aypapat eyawē juy ekitpit awēap puxim. ² Yabubut cuy eyawē eixīt awēap puxim. Warara'acayū aoyū dak cuy eyawē eixīt awēap puxim. Aoyū

eju kawēnwēn pima jaejubuku ocepo iap kay juy ġebum ġu eġuy.

³ Gasū òn jemukūyjo apēn itop'e'ū'ibiyū buywan—ibadip'ūmayū iam. ⁴ Itop'e'ū'ibit i'it'et pima, i'iyū juy xipan jexi jukuk. Yuktaxitxet pima, yuktaxit cuy xipan jeawa jukuk. Deus xe cūġ ma warara'acayū be ġu ixeyū xi kuk am, ixeyū eawa kuk am tak—ibadipyū be acā. Ixeyū itaybit cuy cūġ ma Deus xe wuybadip kuk am iam kuy bima xipan ip jekukap teim. Irem ġu juy jexi jukuk ip. Ixeyū juy ixat je'ġūmġūm cebe ip, cesay dak. Imēn xipat Deus xe. ⁵ Pūġpūġ itop'e'ū'ibiyū tadaybot ma. I'it'et ġu ip. Yuktaxitxet ġu dak. Ixeyū itabut warara'acat kay ġu—Deus kay acā. Kabiam, ixima daġ tak ka'ūmat ojuyjuy ip Deus xewi acā—warara'acat xewi ġu—ixeyū itop'e'ū'ibiyū. Deus eju kawēnwēn ip warara'acat peam, warara'acat kay ġebum puye. Ixeyū be acā itabucayū juy ixat je'ġūm, cesay dak, ibadipyū'ūm puye. ⁶ Warara'acayū bit imēn ġu jekukum itop'e'ū'ibiyū. Jewemukokcokcoġ ā jekukum ip. Itabēġ ip. Inaka Deus xe ce'uat co'i ip warēmtaġ ma jekukum puye. Ixeyū juy esubuywan ġu. ⁷ Owebe awēwēap cuy eġuwēn wuykitpitpiyū be warara'acayū be ixeyū ekukuap muymuyap puxim. ⁸ Xipan wuybadip kuġ'ūm pima, wuyetabucap epereap co'i aceku. Itabut'ūmat ekukuap podi ma ikērēm aceku.

⁹ Soat ġu juy esubutetmōġ ip itop'e'ū'ibiyū butet itabucayū e'aweroroap'a beatup pe. Itop'e'ū'ibit yabut pima—60 koato kuġ pima; ceweitopta ebikamat itom pima dak; ¹⁰ warara'acayū “Teku xipacan e'em soat em” i'e'em pima dak; xipan je'iyū o'ġuaypan pima dak; jeduk'a be powatwat tujuōmōm pima dak, soat em Deus ebekitkiyū buywatwan pima dak; iba'oreat kukayū buywatwan pima dak; warara'acat pe idipat mujurūġrūġ pima dak—ixeyū butet acā esubutetmubararak taperadup pe—teyūku kapikpiġ Deus peam iaptup pe.

¹¹ Yaypan'isuat putet pit esubutetmōġ ġu juy iġodup pe—itop'e'ū'ibit putetup pe. Waram jewebumūn pin je'e ip. Ibu'u je'e ip kapik am Cristo beam. ¹² Koap pima:

— Waram pit ocwebumūn ġu. Cristo beam acā kapiġ òn — i juk o'e ip. Ibu'u ip pima bit:

— Te'e ma “Cristo beam acā kapiġ òn,” i juk ece — i je'e warara'acayū cebe ip.

¹³ Ixeyū itop'e'ū'ibiyū te'e ma ip kabiabun kapkam uk'a kapkam. Ibukapik'ūmayū ip. Cekawēnxi ip. Kawēn mukērērēn tak ip. Imuwēnpiat muwēnuwēn ip. ¹⁴ Imēneju:

— Waram jewebumün cuy ip itop'e'ũ'ibiyũ yaypan'isuayũ — i òn e'em. — Waram jewe'ita juy ip — i òn e'em. — Xipan cuy ip jeedop je'iyũ kuḡ — i òn e'em.

Waram ip jewebumün puje, wuymuy ba'ore je'e wuykay'ũmayũ be. ¹⁵ Pũḡpũḡ itop'e'ũ'ibiyũ'in o'jēm Deus e daḡwi. Satanás a'ō kay kũyjobit am ip o'jēm. ¹⁶ Itabucat padip itop e'ũ buje, ibadipyũ juy ixē subuywan.

— Ocebadij cuy epesubuywan — i'ũmḡu juy je'e warara'acayũ be, itabucayũ be.

Ibadip'ũmayũ buywatwan pit ip jeedop itabucayũ.

¹⁷ Xipan cuy itabucayũ kukukayũ ajukuk. Eykukayũ xipan itabucayũ kuḡ pima, xepxem cuy cekapikaptei epeteida cebe ip. Kapikipiḡ cĩcã hima, xepxem cuy cekapikaptei epeteida cebe ip Jesus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ be—Deus ekawēn eymutaybitbin'ukayũ be dak. ¹⁸ Imēn e'em Deus ekawēn tup—Moisés emudupmubararaktup: Imukapikipiḡ pima, eōhōbi epesubimukirik ḡu juy jexat'oap puxim—ãḡ jekōn, i. Imēn e'em Lucas emudupmubararaktup: Cekapikaptei juy epeḡm kapikipik'ukat pe, i. Imēneju cekapikaptei juy epeteida itabucayũ kukukayũ be. ¹⁹ Pũḡ pe itabucayũ kukukat muymuy buje, eyetabun ḡu juy epesop ixē ekawēn kay. Xepxepayũ bit, ebapũḡayũ dak pũḡ taḡ ma ixē muymuy buje, eyetabun cuy epesop ixeyũ ekawēn kay. Wara'at taḡtaḡtaḡ pima bit, eyetabun ḡu juy epesop ixeyũ ekawēn kay. ²⁰ Itabucayũ kukukat ikērēat mujurũḡrũḡap epere am ibu'u bima juy epeḡkorēm soat etabutpe. Epeḡkorēm cuy warara'acat pe iparara am ikērēat mujurũḡap puxim.

²¹ Timóteo, owebe awēwēap taḡ cuy ejeku. Pũḡ taḡ ma juy ejukuk soat itabucayũ. Ebu'um ḡu juy eḡuy imukorēm ãm ip ebureyũ ma'ḡu ip. Iboap muwēnuwēn òn ewebe Deus a'ōpiju, Jesus Cristo a'ōpiju dak, Deus ekawēn tojotjot'ukayũ a'ōpiju dak—ikērēat kuḡ'ũmayũ a'ōpiju. ²² Dao ḡu juy ecewēbumōḡ aḡokatkat abi jeje imuy ãm itabucayũ kukukan. Warara'acayũ ikērēat mujurũḡrũḡ pima, eju ḡu juy ceweju ip. Aḡuy'isum cuy eḡuy. Ikērēat cuy eḡuḡē ḡu—pũḡ em tak ka'ũma.

²³ Idibi at ḡu juy etikōnkōn. Uva'abidi dak etikōnkōn, edada muxere am.

²⁴ Pũḡpũḡayũ soat etabutpe ikērēat mujurũḡrũḡ. Soat itaybit ikērēat mujurũḡrũḡ ip iam. Itaybit ip ḡaxĩn ma Deus ipiat supi'ajoat cebe ip iam. Warara'acayũ bit iba'arēm ma ikērēat mujurũḡrũḡ. Guyjom pit soat itaybit je'e ikērēat o'ḡujurũḡrũḡ ip iam. ²⁵ Imēnpuxim pũḡpũḡayũ ma soat etabutpe ma xipacat mujurũḡrũḡ. Soat itaybit xipacat mujurũḡrũḡ ip iam. Warara'acayũ bit iba'arēm ma xipacat mujurũḡrũḡ. Gasũ

ka'ũma ma itaybit apẽn ixeyũ e'em iam. Guyjom pit itaybit je'e ip.

6

¹ Tei'ũm kapikpik'ukayũ be ecekawẽn cuy—Jesus kay itabucayũ be.

— Ibuyxim cuy eyekariwa epejukuk — i juy ece cebe ip. — Ibuyxim ip ikuḡ pima kuka Deus o'jomuymuy ḡu ip itabut'ũmayũ — i juy ece cebe ip. — “Pauloyũ warẽmtaḡ ma itabucayũ mutaybitbin,” i'ũmḡu kuka dak o'e ip — i juy ece cebe ip.

² Pũḡpũḡ ixeyũ'in kapikpiḡ itabucayũ beam, jekitpitpiyũ beam.

— “Kũyjobin ḡu oce wekariwa a'õ kay, ixe dak itabut Jesus kay buye,” i'ũmḡu juy epe'e — i juy ece cebe ip. — Xipan cĩcã juy epeyekapik cebeam ixeyũ dak itabut puye, Jesus xe ikukpin ip puye dak — i juy ece cebe ip.

Timóteo, iboam cuy itabucayũ eḡutaybin

— Xipan cuy epeku — i juy ece cebe ip—tei'ũm kapikpik'ukayũ be.

³ Wuykukukat ekawẽn icẽmãn—Jesus Cristo ekawẽn. Ixe ekawẽn taḡ jekuku'ukat Deus bikuyap taḡ tak jekukum. Ade'ũmayũ bit cekawẽn kay ḡu. Cekawẽn ḡu imutaybitbin ip. Warẽmtaḡ ma imutaybitbin ip.

⁴— Warara'acat podi ma ocetaybit — i'e'em ip te'e ma.

Imẽnpit itaybit ḡu ma ip. Soat em jewa'õxixiḡ ip. Jawa'õdawutwutxi ip. Itabikuku e'em ip jewewekay, imẽn jekukum puye. Wara'at tagtagtaḡ ma ip kawẽnwẽn. Itabutkarey ip jewewekay.

⁵ Soat em ip jewa'õxixiḡ jeweweju. Yaḡuyba'arẽm ip o'e. Oibu'un ip kawẽn icẽmat kay. Tũybe Deus kay wuyetabut pima acejekariwan iãn e'em ip.

⁶ Deus kay itabucat ibubut adeat puxim e'em icokcok, Deus kay wuyetabucap wuybubut kuḡ iap podi ma xipat puye.

⁷ Ajo-kuḡ wuybui be wuykap'isum? Ka'ũma kuḡ! Imẽnpuxim ajo'in acetujowat ijodiwi wuye'ũ buje? Ka'ũma ma!

⁸ Wara'at kuḡ'ũm pima, wuycokcoḡ mabuk acesop wuydotite bima, wuyxaxet pima dak.

⁹ Ibubut ade pinayũ ikẽrẽat mujurũḡrũḡ dinheiro buap ojuy. Warẽmtaḡ e'em ip itabikuku soat kay jebubun puye. Xipat ḡu ip soat xe ijodiat xe.

Soat em ipiat supi'ajojo ip. Deus wi wũy ma jeedop ip.

¹⁰ Ikẽrẽat mujurũḡrũḡ ip soan dinheiro kay itabikukuap tomuju. Pũḡpũḡayũ oibu'un ip Jesus kay. Jetabucap o'jepere ip dinheiro kay jĩjã buye. Ade o'jat ip dinheiro. Inaka iḡuycũḡ cĩcã ip jekukum jetabucap o'jepere buye.

¹¹ Ēn pit, Timóteo, Deus a'õbuyawatwat'ukat ěn. Imẽnpuye ikẽrẽat pewi juy ecenapõn. Cũḡ ma juy ejeku. Ikukpin cĩcã

juy Deus ejukuk. Etabun cĩcã juy eġuy cekay. Ikukpin cuy warara'acat tak ejukuk. Etaxim cuy ipiat esupi'ajo. Yoboġan pin ġu juy eġuy. ¹²Jedaudau'ukat soan jewũncaan jedaudaum koap jedauap epere am jabeatup pu ojuy adeayũ etabutpe. Ixe buxim ěn tak soan a'õbacaan cuy etabut eġuy Jesus kay. Ebu'u'ũm pima, soat em Deus xe eġuy e'ũ buje. Adeayũ etabutpe:

— Wetabun oġuy Jesus kay ġe buje bit — i juk ece kuy bima. Imẽn i'e buje, Deus cuk enaẽ soat em enuy am jexe. ¹³⁻¹⁴Jesus ekawẽn taġ cuy ejeku ewebe ikẽrẽat muġẽap puxim; Jesus pe “Ikẽrẽat kuġ ěn” i'eap puxim ewebe. Wara'at taġ ġu juy ejeku—Jesus ekawẽn taġ acã—soat ekawẽnwẽnap taġ acã. Ixe ekawẽn taġ cuy ejeku wuykukukat ajẽmap wiwim pima—Jesus Cristo ajẽmap wiwim pima. Iboam õn awẽwẽm Deus etabutpe, Jesus Cristo etabutpe dak. Ixe Deus soat mutaicin. Ixe Jesus Cristo iparara'ũma kawẽn icẽmat o'ġuwẽn iecuġap pe—Põncio Pilatos pe. ¹⁵Imudot pin pima, Deus waram ixe Jesus Cristo ġudot wuykay. Ixe Deus xipat cĩcã. Wara'at ġu omuy ijodiat kukukat—Deus acã. Ixe ijodiat kukukayũ kukukat. Ixe ijodiat ekariwawayũ ekariwa. ¹⁶Soat pit ace'ũ. Ixe bit je'ũ ġu. Ka'ũmġu xipat'ũmat cebe. Daxadiea beat co'i. Wuyajẽm pa'ore cetẽġ. Abu ixe o'jojojo? Ka'ũma ma. Iba'ore wuywebe ijo am.

— Kũyjobin ocesop a'õ kay acã — i juy ace cebe. — Soat podi ma ěn a'õbaca — i juy ace cebe. Imẽn cuy ace.

¹⁷Timóteo, ibubut adeayũ juy eyawẽwẽ.

— Eya'õbuyxian pin ġu juy epesop — i juy ece cebe ip. — Dao ma kuka eybubut oi'ũm — i juy ece cebe ip. — Imẽnpuye eyetabun ġu juy epesop eybubut kay—Deus kay acã eyetabun — i juy ece cebe ip. — Deus ade iũmũm wuywebe wuymucokcok am — i juy ece cebe ip. — Soat wuyemumukaypininput ũmũm wuywebe — i juy ece cebe ip. ¹⁸— Xipan cuy warara'acat epejukuk — i juy ece cebe ip. — Xipacat cuy epeġujurũġrũġ — i juy ece cebe ip. — Eydacum ġu juy epesop warara'acat pe — i juy ece cebe ip. — Ibut'ũmat pe juy eybubut'in epeġũm — i juy ece cebe ip. ¹⁹— Eybubut'in iũmũm pima ade epejukuk eybubun kabi be — i juy ece cebe ip. — I'ũm ġu eybubut — i juy ece cebe ip. — Icẽmãn Deus xe epesop eyetait — i juy ece cebe ip.

²⁰Timóteo, apẽn Deus o'e ewebe iap taġ cuy ejeku. Ade'ũmayũ warẽmtaġ ma kawẽnwẽn ip. Jawa'õxixi'g ip. Deus muymuy ip. Cekawẽnxiayũ ip.

— Warara'acat podi ma ocetaybit — i'e'em ip napa ma. Ecekawẽn ġu juy ceweju ip.

21 — Warara'acat podi ma ocetaybit — i'e'em ip napa ma.
Jetabucap ip o'jepere e bewi oitabidao'ibit puxim.

— Bay, xipan cuy Timóteo ejukuk — i ñn e'em Deus pe. —
Xipan cuy soat Jesus kay itabucayũ ejukuk — i ñn e'em cebe.
Ibũrũ ma.

TIMÓTEO BEAPTUP PAULO EMUDUPMUBARARAKTUP XEPXEPATUP

¹ Timóteo, cartadup mubarararağ òn ewebe kato mujuaptum. Òn Paulo. Jesus Cristo emumuju òn Deus a'òbi. — “Jesus Cristo eju mũğ'i eyju jekukum pima, soat em Deus xe epesop eyetai,” i juy ece ijodiacat pe — i juk o'e Jesus Cristo owebe.

² Timóteo, ên okpot co'i. Ekukpin cĩcã oxe. Deus wuyebayat. Jesus Cristo wuykukukat. Deus eju òn kawēnwēn ewebeam.

— Xipan cuy Timóteo ejukuk — i òn e'em cebe. — Etabotaidabotbon cuy eguy cekay — i òn e'em cebe. — Ixe aguy mubabibin cuy eguy — i òn e'em cebe.

³ — Bay, ên xipat cĩcã — i òn e'em Deus pe. Warara'acat a'ò dağ ğu òn jekukum—ixe a'ò dağ acã. Wedobuyũ'ũm'ũm tak ixe a'ò dağ jekuku'uk ip osodop. Ocokcok ixe kay soat apēn cedağ oxe iap tağ òn jekukum puye. Ixe eju òn kawēnwēn ewebeam soat em. Kabiam òn kawēnwēn ceweju, ixima dağ tak. ⁴ Gebum cĩcã òn ekay. Exewi ojēm puje etōn iap kay ğebum òn. Ejo pin cĩcã òn waram ocokcok am. ⁵ Gebum òn apēn etabut Jesus Cristo kay iap kay. Jewexe ğu etabut cekay—icēmãn. Koap pima eawa Lóide itabut osunuy cekay. Exi Eunice dak itabut osunuy cekay. Ixeyũ buxim ên tak etabut cekay. Wetaybit cĩcã iboam. ⁶ Imēnpuye òn jeãwē. Itbucayũ kukukan emuy buje, juk ocewebumōğ abi jeje. Deus cuk ja'òbacaap o'jomōğ ewebe. Gebum cuy eguy iboap kay. Ixe a'òbacaam cuy ejeku. ⁷ Deus jebiōğbuk muðmðm wuywebe. Ixe biōğbuk wuymparararan ğu—wuya'ðmucanucan acã. Deus ja'òbacaap ùmũm wuywebe. Ya'òbacaap kuğ pima xipan kuka warara'acayũ ajukuk. Jewãwēwēm tak ajop ikērēat muğēap puxim.

⁸ Itabut'ũmayũ odaomũn wuykukukat ekawēn oğuwēnuwēn puye. Inaka esūsũn ğu juy eguy obuxim, daomũnmũnap'a be ma'ğu òn. Ebisūsũn ğu dak cuy eguy wuykukukat ekawēn muwēn âm warara'acayũ be. Owebe ipiat'ajojoap puxim ipiat supi'ajo an ip ewebe ên ixe ekawēn muwēnuwēn puye. Ebu'um ğu juy eguy imuwēn âm ipiatpi'ajojom ma'ğu. Deus ja'òbacaap je'ğũm ewebe. ⁹ Ixe Deus kuy wuydaxijo. Ixe kuy wuynaē jebekitkiyũm. Ixe kuy wuynaē xipacat agugēğē buye ğu—ixe wuynaē pin puye acã, ixe xe wuykukpin puye dak.

— Xipacat oğũm soat pe Jesus Cristo kay itabucayũ be — i juk o'e Deus jewebe ma.

Imên cuk o'e jewebe ma ka'üm̃gu ipi bimãn ma. ¹⁰ Ixe xipacat ùm pin osunuy soat pe iam wuyetaybit ġu juk adi ajop. Gasũ bit wuyetaybit ace. Wuyetaybit ace wuydaxijojo'ukat oajëm puye. Jesus Cristo kuy oajëm. Ixe Jesus Cristo xipacat ùmùm wuywebe. Ixe ce'ũ osunuy. Inaka waram ġuto o'jetait. Ixe wuye'ũ'ũap a'õbacaap o'ġu'ùm. Kawën idipat muwënuwën cuk adi oekuku.

— Soat em eyetait epesop Deus xe eye'ũap tomukadi — i juk adi o'e'e wuywebe.

Imënpuye Jesus Cristo kay wuyetabut pima, wuypararam ġu wuye'ũap puxim.

¹¹ Deus cuk onaë jemumujum.

— Wa'õbi juy kawën idipat muwënuwën eġuy — i juk o'e owebe. — Itabucayũ mutaybitbin cuy eġuy — i juk o'e owebe. ¹² Itabut'ũmayũ ipiatpi'ajojoan owebe, õn kawën idipat muwënuwën puye. Obu'u ġu ma'ġu oġuy wetabut am Jesus kay. Wetabut cuk adi oġuy cekay. Gasũ dak wetabut ma cekay, wetaybit cĩcã ixem puye. Wetaybit soat podi ma ixex ya'õbaca iam. Soat oġùm cebe iap muxipanpan jeenuy jajëmap kabia wiwim pima. ¹³ Kawën icëmãn cuk adi õn emutaybitbin. Iboap ekawën taġ cuy ejeku. Wekukuap puxim cuy ejeku. Etabun cĩcã juy eġuy Jesus Cristo kay. Xipan cuy warara'acayũ ejukuk. Imên cuy ajeku Jesus Cristo eju mũġ'i wuyju jekukum pima. ¹⁴ Kawën idipat o'ġuwën ip ewebe kuy bima. Gebum cuy eġuy iboap ekawën kay. Ibiõġbuk xipacat omuy wuywebe—Deus biõġbuk. Ixe biõġbuk wuybuywatwan ixex ekawën kay ġebum am.

¹⁵ Ade Ásia eipi watwat'in cuk opere iap awëġ kuy eyawëġtobuxik. Fígelo ma ixeyũ'in osunuy, Hermógenes tak. ¹⁶ Onesíforo bit obuywatwat'uk osunuy.

— Xipan cĩcã juy Onesíforo ejukuk, ibadipyũ dak — i õn e'em wuykukukat pe.

Ixe isũsũn ġu osunuy jajëm ãm daomũnmũnap'a be ojo am. Pũġ em ġu ixex Onesíforo omucokcokcoġ—ade em ma. ¹⁷ Roma ka be jajëm'isum okudadam oeku. Odobuxik puje acã oibu'un okudadam. ¹⁸ Etaybit Éfeso ka be bima soat em ixex obuywatwat'uk osunuy iam. Imëneju:

— Wetabotaidabotbon cuy oġuy ekay kũyjobit'ũmayũ be ipiat'ajoap kabia be iam cuy Onesíforo eġutaybin — i õn e'em wuykukukat pe.

2

¹ Timóteo, ën okpot co'i. Deus soat em xipan wuykuġ Jesus Cristo eju mũġ'i wuyju jekukum puye. Imënpuye a'õbacaam cuy eġuy! ² Adeayũ mutaybitbin cuk adi oġuy—emutaybitbin

tak. Ĕn pukto iboam cuy cūg ma jekuku'ukayū mutaybitbin eguy ixeyū be warara'acayū mutaybin am.

³ Ade itabucayū ipiatpi'ajojom. Ĕn tak sorara buxim ebu'um gu juy eguy ipiatpi'ajo am. Jesus Cristo esoraram cuy eguy. Sorara buxim ixē a'ō kay acā juy kūyjobin eguy. ⁴ Nopaḡōḡōm pima jeduk'a beat co'i'ūmgu jekukum sorarayū. Ja'ōbi gu ip jekukum—jekukukat a'ōbi acā. Imēnpuxim Jesus Cristo a'ōbi acā ejeku. ⁵ Cedaḡ ma o'jedau bima acā kuka o'jat jedauaptei warara'acat podi ma iwūncaat. Cedaḡ'ūm o'jedau bima bit, kuka o'jat gu. Imēnpuxim ěn tak cuy cedaḡ ma ejeku. ⁶ Ku be ibukapik cīcāat cuy koam jexat'am yabu. Imēnpuxim ěn tak cuy ecekapik cīcā Jesus Cristo beam. ⁷ Timóteo, ḡebum cuy eguy wekawēn kay. Wuykukukat cuy jemutaybin apēḡape wekawēn iam.

⁸ Gebum cuy eguy Jesus Cristo kay. Deus ixē Jesus Cristo o'gutait ce'ūap tomukadi. O'guyu kabi kay. Davi naxeḡebit o'guyu. Iboap cuk adi oḡuwēnuwēn kawēn idipat muwēnuwēn pima. ⁹ Itabut'ūmayū juk adi ipiat o'supi'ajojoat owebe, kawēn idipat oḡuwēnuwēn puye. Īkērēat mujurūḡrūḡ'ukat puxim ip odaomūn owebe kawēn idipat muwēḡap puxim. Imēnpit iba'ore cebe ip kawēn idipat muwēḡap mu'ūm ām. Kawēn idipat muwēnuwēnap i'ūm gu. ¹⁰ Imēneju wetaxi jījā ipiatpi'ajo am Deus emunaēhēyū be kawēn idipat a'ījo am. Wetaxi jījā ixeyū mutabut am Jesus Cristo kay. Deus ixeyū dak idaxijo wuydaxijoap co'i. Deus dipap kuḡ jeedop ip. Ixeyū dak Deus xe jeedop wuyweju. Soat em wuyetai acesop cexe. ¹¹ Apēn cuk adi oḡuwēnuwēn ewebe iap waram ḡuto oḡuwēn ewebe ḡasū dak. Iboap ekawēn icēmān.

Wuybu'u'ūm pima wuye'ū ām Cristo bikuyap taḡ wuyekuap ojuy, ixē xe acesop wuyetai, i.

¹² Ipiatpi'ajo am wuyetai bima, ijodiacat kukukayūm acesop Cristo eju, i.

“Ōn pit Cristo ebekit gu,” i wuyju e'em pima, “Eyju dak webekitkiyū gu,” i je'e wuywebe ixē dak, i.

¹³ Wuyju ixē ekawēn epereperem. Cristo bit ja'ōmuwarururun gu. Ixe soat em e'em apēn cuk adi o'e'e iap taḡ, i.

¹⁴ Owebe awēwēap cuy eḡuwēn ebekitkiyū be ḡebum ip top am. Eḡutaybitbin cuy ip.

— “Epeyewa'ōxikxik gu juy,” i ōn e'em eywebe Deus topabe — i juy ece cebe ip.

Jewa'ōxikxiḡ pima ip ya'ījojmayū buywatwan gu ip—ixeyū mubu'u'un acā jetaabut am Jesus Cristo kay. ¹⁵ Soan ma ece Deus pe “Cūḡ ma ěn jekukum oxē” i'e am ewebe. Cūḡ ma juy kapikpiḡ eguy esūsūnap puxim Deus pe ekapikap coan. Kawēn icēmat cuy eḡutaybitbin—Deus ekawēn. ¹⁶ Te'e ma

jewa'õxikxiğ ip adeayũ. Deus pit cekawẽn kay ğu ip. Ixeyũ ekawẽn coco'ukayũ biğ ma Deus kay ğu e'em. Jawa'õxikxiğ ğu juy eğuy ixeyũ eju. ¹⁷ Ot'ũ'ũ wuyẽn mu'ũmu'ũm. Imẽnpuxim ixeyũ wuymutaybitbin pima wuyetabucap kuka o'ğ'u'ũm ip. Wuymubu'un kuka ip Cristo kay wuyetabut am. Himeneu ixeyũ'in Fileto dak. ¹⁸ Pũğpũğ itabucayũ'in ixeyũ ekawẽn kay itabut o'e. Imẽnpuye oibu'un ip Jesus kay. Jetabucap o'jepere ip e bewi itabidaoat puxim.

— Deus kuy itabucayũ'ũm'ũm o'ğuyu kabi kay — i napa ma e'em ip itabucayũ be. — Wuyiwat zeku — i napa ma e'em ip. Imẽn ip itabucayũ mu'ukpiceğēğēn Jesus kay. ¹⁹ Wuyju bit acejepere ğu wuyetabucap, kawẽn cũğat kay wuyetabut puye. Cem ma uk'a muy buje, ya'at'et ğu. Imẽnpuxim kawẽn cũğat kay wuyetabun puje, acejere ğu dak. Deus ebekitkiyũ wuyju. Imẽn e'em Deus ekawěntup:

Wuykukukat itaybit abuyũ webekitkiyũ iam, i.
Wara'atup e'em:

“Deus ebekit õn” i'e'e'ukat ikērēat mujurũğrũğap cuy jepere, i dak e'em Deus ekawěntup.

²⁰ Ya'ade opop ibubut mũn'a'a yabo'gat'a be—ibubut adeat tuk'a be. Ouro muğēğē'a opop, prata muğēğē'a dak, ip muğēğē'a dak, wuynõm muğēğē'a dak. Pũğpũğ'a kuğ ip soat kabia. Wara'at'a kuğ pit ip xipacat ebapuk puje acã, ya'õbuyxiat ajēm puje acã. ²¹ Ikērēat mujurũğrũğap epere buje wuyju dak xipat acesop wuykukukat Jesus xe.

— Obuywatwan cuy eğuy, xipat ěn oxe buye — i je'e wuywebe. — Ocokcok cĩcã ekay — i je'e wuywebe, wuyağuyisu buye, ikērēat mujurũğrũğap kuy acepere buye dak.

²² Yaypan'isuayũ etabikukuap kay ğu juy eğuy. Cũğ ma juy ejeku Deus etabutpe. Etabun cuy eğuy Jesus Cristo kay. Ikukpin cuy soat ejukuk. Kaba'ũm cuy eğuy warara'acat eju. Imẽn ma jekukum ip—“Ocekukukat, ocebuywatwan cuy eğuy” i'e'e'ukayũ—Deus emumisunyũ. ²³ Ecekawẽn ğu juy jewa'õdawutwut'ukayũ eju, warēmtağ ma kawěnwẽn'ukayũ eju dak. Jawa'õxikxiğ acã ip. ²⁴ Wuykukukat buywatwat'ukat pit jewa'õxikxiğ ğu juy. Xipan cuy soat jukuk. Xipan ma juy soat mutaybitbin jeenuy. Yukupiceğēm ğu juy warara'acat jukuk. ²⁵ Wuymuymuy'ukayũ mukũyjobitbin pima, wuya'õpuruğ ğu juy acekawẽn ceweju ip. Ibuyxim cuy ip ajukuk. Guyjom paxi Deus ixeyũ ğubu'un ikērēat kay am. Ixeyũ aco'i ğutabun kawẽn icēmat kay. ²⁶ Kuy bima ibiõğbuk kērēayũ kukukat ixeyũ o'jat puca buap puxim. Ibiõğbuk kērēayũ kukukat bikuyap tağ ip jekukum ğasũ. Gaxĩn ma aco'i ğuto ip yağuyusan. Ibu'un aco'i kuka ip ibiõğbuk kērēayũ kukukat a'õ kay nobano'abibubu bewi puca o'kap iat puxim.

3

¹ Amap kabia iba'ore jĵã je'e itabucayũ be Deus ekawẽn tağ jeku am adeayũ ikērēat ġujurũğrũğ puye. Gebum cuy eguy iboap kay. ² Jewekay acã gebum jeedop ip ijodiacat. Itabikuku jĵã jeedop ip dinheiro kay.

— Soat podi ma oca'õbuyxi — i je'e ip napa ma. — Ka'ũmġu ocejo'iat ya'õbuyxiat — i napa ma je'e ip.

Warara'acat ekawẽn mukērērērēn jeedop ip.

— Ĕn xipat cĵã — i'ũmġu je'e ip, warara'acat xipacat ũmũm ma'ġu cebe ip.

Kũyjobit ġu jeedop ip jebay a'õ kay, jexi a'õ kay dak. Ibuyxim ġu ip Deus jukuk. Ixe kay itabucayũ dak jukuk ip ibuyxim ġu. ³ Abu jukuk ikukpin? Ka'ũma ma. Ya'õpuruğ ip soat jukuk. Warara'acat muymuyxi jeedop ip. Jewawēwēm ġu jeedop ip ikērēat kukap puxim. Dao ma ip etakomamãn. Xipacat kay ġu jĵã jeedop ip. ⁴ Jebureyũ tujowat ip cekay itakomaayũ be yaoka am. Warēmtağ ma jeku ip. Jewexe yoboğ cĵãayũm jeedop ip. Deus mucokcok pin ġu jeedop ip—jewemucokcok pin acã.

⁵ — Oceju dak Deus ebekitkiyũ — i napa ma je'e ip warara'acat pe.

Inaka itaybit ġu jeedop ip Deus a'õbacaap kuk am. Deus bikuyap tağ ġu jeku ip—jebikuyap tağ acã. Ixeyũ burem ġu juy eguy, ĩn pit. ⁶⁻⁷ Ixeyũ'in aoyũ muğuykukukum—yağuy'ũmayũ muğuykukukum. Ixeyũ aoyũ ikērēat mujurũğrũğ soat em.

— Ikērēat kuğ oceju — i'e'em ip ixeyũ aoyũ.

Inaka ikērēat mujurũğrũğap epereperem ġu ip. Iparara ip Deus ipiat supi'ajoat ocewebe iap puxim. Inaka kũyjobit pin ġu ip Deus pe jedaxijoan. Jewexe ip kawẽn icēmat kudadam. Jewexe jewemutaybitbin ip. Inaka itaybit pa'ore cebe ip kawẽn icēmãn. Imēnpuye imuğuykuku'ukayũ õmõm ixeyũ aoyũ duk'a be. Warēmtağ imutaybitbin ip.

— Ocekawẽn tağ cuy epeku eyejuap puxim ipiat'ajojoap kay — i'e'em ip cebe ip napa ma.

Imēn aoyũ muğuykukukum ip kawẽn icēmat tobuxikap puxim. ⁸ Moisés kawẽn icēmat muwēnuwēn'uk osunuy Deus a'õbi kuyje. Janes Moisés a'õ kayġu jĵã osunuy, Jambres tak. Kawẽn icēmat kay ġu jĵã osodop ip. Imēnpuxim ixeyũ aġokat kayũ warara'acayũ muğuykukukum ixeyũ be kawẽn icēmat kayap puxim. Yağuy'ũm ip. Jesus kay jetabucap ip o'jepere. Itabut'ũmat co'i ip Deus xe. ⁹ Soat em ġu bit ijodiacat ġuğuykuku ip—xepxep kabia ã. Guyjom soat ijodiacat je'e cebe ip:

— Ajo am eyetaybit? Ka'ũma am ma! — i.

Imēnpuxim kuyjeayũ'ũm'ũm o'e Janes pe, Jambres pe dak.

¹⁰ Bekit, etaybit cĩcã apēn ōn jekukum iam, apēn ōn warara'acat mutaybitbin iam tak, apēn obikuy Deus bikuyap taḡ weku am iam tak. Etaybit apēn wetabut Jesus Cristo kay iam, apēn wuypiceḡēm ḡu ōn warara'acat kuḡ iam tak, apēn ikukpĩn warara'acat kuḡ ōn iam tak, apēn wetaxi ipiat'ajo am iam tak. ¹¹ Itabut'ũmayũ juk adi ikērēm okuk. Ipiat cuk adi o'supi'ajoat ip owebe. Ikērēm cĩcã juk adi ip okuk Antioquia ka be bima, Icônio ka be bima dak, Listra ka be bima dak. Ade em cuk adi ipiat osupi'ajojo. Wuykukukat Jesus pit odaxijo ixeyũ bui bewi. Etaybit iboam. ¹² Jesus Cristo eju mũḡ'i wuyeku am wuybikuy bima, itabut'ũmayũ ipiat supi'ajoat wuywebe, Deus ekawēn taḡ wuyeku am wuybikuy bima. ¹³ Biḡ ma ip ikērēat ḡujurũḡ xipat'ũmayũ—warēmtaḡ ijodiacat mutaybitbin'ukayũ. Warara'acat muḡuykukukukum ip jeku. Jewemuḡuykuku dak ip. ¹⁴ Ēn pit apēn ōn cuk adi emutaybitbin iap taḡ cuy ejeku—apēn wuybadipyũ juk adi emutaybitbin iap taḡ tak. Etaybit cĩcã icēmān oceju juk adi emutaybitbin iam. Imēnpuye ocekawēn kay etabun cĩcã juy eḡuy. ¹⁵ Bekin pin ma Deus ekawēntup coco'uk eḡuy. Etaybit oxe ekawēn. Ibodup cocom pima wuyetaybit acesop apēn Deus wuydaxijojom Jesus Cristo kay wuyetabun puje iam. ¹⁶ Deus a'ōbi kuyjeayũ'ũm'ũm ixe ekawēntup o'tupmubararak—soatup. Iboaptup ekawēn xipat cĩcã kawēn icēmān wuymutaybit am. Xipat cĩcã ikērēat mujurũḡrũḡ'ukayũ muḡuycũḡ ām ikērēat kay. Xipat cĩcã ikērēat mujurũḡrũḡ'ukayũ mubikuy am ikērēat mujurũḡrũḡap epere am. Xipat cĩcã itabucayũ mukũyjo am Deus bikuyap taḡ jeku am. ¹⁷ Ibodupkuḡ pima wara'at kay ḡu je'e ip itabikuku Deus buywatwat'ukayũ. Soat kuḡ kuy ip. Ibodup kuḡ pima, iba'ore ḡu je'e ixeyũ be xipacat muḡē ām—iwarururuat muḡē ām.

4

¹ Deus etabun ḡasũ ōn awēm, Timóteo, Jesus Cristo etabun tak. Ixe Jesus Cristo apēn cuk adi oekuku ip iaptei ideida soat pe—itabēḡayũ be, ce'ũ'ũayũ be dak. Ixe Cristo waram jajēm. Ipiat supi'ajoat ikērēat mujurũḡrũḡ'ukayũ be ikērēat ip o'ḡujurũḡrũḡ iapteim. Xipacat pit je'ḡũm jebekitkiyũ be—xipacat mujurũḡrũḡ'ukayũ be xipacat ip o'ḡujurũḡrũḡ iapteim. ² Soat kukukan je'e ixeyũ eju—jebekitkiyũ eju. Imēneju Deus ekawēn cuy eḡuwēnuwēn soat pe. Cekawēn cuy eḡuwēnuwēn imuwēn pa'ore ewebe bima, imuwēn pa'ore'ũm pima dak. Warēmtaḡ ma ceku'ibiyũ juy eḡukorēmrem.

— Ikērēat mujurũḡrũḡap cuy epeyepere — i juy ece cebe ip.
— Eyetabun cuy Jesus kay — i juy ece cebe ip.

Eya'õmucanucan cuy ip ixeyũ be cũg ma jeku am. Ekpicẽgẽ gu juy ixeyũ egutaybitbin. ³ Guyjom kawẽn icẽmat com ip ibu'un adeayũ. Jekpiwan ma ip jewemucokcoğ. Warẽmtağ ma imutaybitbin'ukayũ tomuwã ip jemutaybit am. Ya'ıjo pinap acã ip guwẽn cebe ip. ⁴ Kawẽn icẽmat a'ıjojoap jepere ip. Warẽmtağ e'e'ukayũ ekawẽn kay acã je'e ip—aypapayũ'ũm'ũm ekawẽn kay acã. ⁵ Òn pit, Timóteo, ağıusan cuy eguy warẽmtağ ekuap puxim. Etaxim cuy eguy ipiatpi'ajojom pima. Kawẽn idipat cuy eguwẽnuwẽn soat pe. Deus cuk enaẽ kapik am cebeam. Imẽnpuye soat em cuy ixeye beam kapikpiğ eguy.

⁶ Òn pit gaxın ma oaoka ip. Apẽn kuyje Deus etabutpe wũnca aokakakaap puxim ip oaoka. Gaxın ma ojẽm ijodiwi kobe o'jenapõn iap puxim. ⁷ Sorara xipacat puxim õn kapikpiğ Jesus Cristo beam. Pũğpũğ daudau'ukayũ'in cedağ gu jedaudaum ip. Ixeyũ buxim gu õn pit. Cedağ ma ojekuku—Deus ekawẽn tağ. Pũğpũğ ixeyũ'in taobu'u e'em ip jedau am. Ixeyũ buxim gu õn pit. Obu'u gu oğuy Jesus kay wetabut am. ⁸ Daudauat iwat tumũntuptup mõgmõğ iwũncaat a be soat etabutpe. Soat etabutpe dak wuykukukat Jesus je'e owebe:

— Òn xipat Deus xe ixeye emucũğ kuy buye — i.

Imẽn ixeye je'e waram jajẽm puje—kũyjobit'ũmayũ be ipiat'ajoap kabia be. Wuykukukat cũğ cĩcã. Ixeye wuyekukuap com—soat cocom.

— Eyju xipat Deus xe ixeye eymucũğ kuy buye — i je'e warara'acayũ be dak—ixeye ajẽmap wiwi'ukayũ be—jekayayũ be.

⁹ Bekit, gaxın ma juy ejot ojom. ¹⁰ Kuy ip o'jẽm oxewi oxeye osodop'iyayũ. Demas itabiku o'e ijodiat kay jebubun. Imẽnpuye opere. O'ju Tessalõnica ka kay. Crescente o'ju Galácia eipi kay. Tito o'ju Dalmácia eipi kay. ¹¹ Lucas acã oxeye jeenuy. Marcos cuy etakoy. Ixeye juy etojot eweju okay don pima. Ixeye xipat cĩcã je'e obuywat am Deus ekapikap pe. ¹² Kuy Tíquico oğuju Éfeso ka kay. ¹³ Weekabek cuk osuiwat Trõade ka be. Carpo duk'a be juk osuiwat. Ibo juy etojot don pima. Obubutup tak cuy etuptojot okay ixee muğẽgẽdup.

¹⁴ Alexandre juk adi ikẽrẽm cĩcã okuk—icaat muğẽgẽ'ukat—ferro muğẽgẽ'ukat. Wuykukukat cuy ideida cebe warẽmtağ okukapteim. ¹⁵ Ixeye wuya'õxixixixi jĩjã osunuy. Imẽnpuye eday'em'um cuy eguy cekay ixeye be ikẽrẽm ekukap puxim.

¹⁶ César ebekitkit wap õn jewedayoyom pima, ka'ũma ma o'e:

— Teku xipat cĩcã—ikẽrẽat o'guğẽ gu — i.

Soat ma ip oiwat. Òn pit obu'u Deus pe “Ikẽrẽat kuğ cĩcã eyju oxeye, Palo epesuiwat puye” i'e am cebe ip. Imẽnpuye:

— Bay, etakomãm ġu juy cekay oiwat ma'ġu ip — i ðn e'em Deus pe.

¹⁷ Ixeyũ ma juk opere. Wuykukukat pit oiwat ġu. Oxe ma osunuy. Ixe obuywatwat'uk osunuy owebe Judeu'ũmayũ mukũyjo am kawẽn idipan—soat em imukũyjo am. Ixe juk odaxijo leão buximayũ bui bewi—ika'uat puximayũ bui bewi. ¹⁸ Wuykukukat odaxijo ikẽreat mujurũgrũġ'ukayũ bui bewi—soat pui bewi waokaap puxim. Guyjom odujuu soat em jexe onuy am kabi be. Ixe soat ka watwak kukukan je'e.

— Ĕn soat podi ma edipap kuġ — i juy ace cebe—wuykukukat pe. Imẽn cuy ace cebe.

¹⁹ Kato i juy ece soat pe—Priscila be, Áquila be dak, Onesíforo badipyũ be dak. ²⁰ Erasto Corinto ka be omuy. Tróximo juk osuiwat Mileto ka be iwãtaxipi buye. ²¹ Ejot cuy okay ihi wap. Ĕubolo e'em: — Kato — i juy ewebe, Prudente dak, Lino dak, Cláudia dak, soat warara'acayũ dak—wuykitpitpiyũ.

²² Ĕn kawẽnwẽn wuykukukat eju ewebeam.

— Bay, Timóteo a'ðmucanucan cuy eġuy soat em — i ðn e'em cebe. — Bay, xipan cuy soat itabucayũ ejukuk — i ðn e'em Deus pe.
Ibũrũ ma.

TITO BEAPTUP PAULO EMUDUPMUBARARAKTUP

¹ Tito, ijidup mubararağ òn ewebeaptum. Òn Paulo. Deus buywatwat'ukat òn. Jesus Cristo emumuju òn. Ixe omujum Deus emunaëyũ mutaybitbit am biğ ma ip itabut am Jesus kay. Biğ ma itaybit je'e ip kawën icêmân. Biğ ma Deus bikuyap tağ jeku ip. ² Ixe bikuyap tağ wuyju jekukum, soat em acesop wuyetai cece iap wiwim puye.

— Soat em ma ip jeedop oxe itait — io'e Deus ipi muğë'ũm awap.

Deus napapa'uk ğu. ³ Imuwëğat pin pima Deus kawën idipat o'ğuwëğat soat pe ijodiat pe. Okpot kayayũ soat em itait ip jeedop oxe iap ekawën o'ğuwëğat. Òn tak ixe juk omuju iboap ekawën muwën âm ijodiat pe. Iboap ekawën muwënuwën òn Deus a'õbi. Ixe Deus wuydaxijojo'ukat.

⁴ Tito, ijidup mubararağ òn ewebeaptum. Ĕn okpot co'i Jesus Cristo kay wuyetabut puye.

— Bay, xipan cuy Tito ejukuk — i òn e'em Deus pe—wuyebay be, Jesus Cristo be dak—wuykukukat pe.

— Yağuy mubabibin cuy eğuy — i òn e'em cebe ip.

⁵ Òn exe bima wuyekapikap cuk ağu'ũm ğu. Imënpuye juk òn eiwat Creta be—tip'aweroro be wuyekapikap mu'ũm âm. Itabucayũ kukukayũ juy etaë soat ka be ağokaka be. Ixeyũ juy etaë apën cuk ocece ewebe iap tağ. ⁶ Itabucayũ kukukat cũğ ma juy jeku soat etabutpe. Pũğ kuğ ma jetayxi kuğ jeenuy. Ixe ipotpoyũ dak cuy Jesus kay itabun jeedop ip. “Teipotpoyũku warëmtağ acã jekukum soat em” i wuyjuyũ e'em pima, ixe juy etaë ğu itabucayũ kukukan. “Teipotpoyũku kũyjobit ğu jebay a'õ kay” i'e'em pima juy ixe etaë ğu. Imën cuy itabucayũ kukukat jeenuy. ⁷ Itabucayũ kukukat Deus ekapikap kuğ. Imënpuye cũğ ma juy jeku ip soat etabutpe jemuymuyap puxim.

— Warara'acat podi ma wa'õbuyxi — i'ũmğuy juy je'e.

Soat em ğu juy itapuruğ jeku. Ika'o'on ğu juy jeenuy. Dao ğu juy itakomã je'e. Warara'acat muğuykukukum ğu juy jeenuy dinheiro bu am. ⁸ Powatwat cuy tujuõmõm jeduk'a be. Xipacat kay juy jeenuy. Jewawëwëm cuy jeenuy soat em cũğ ma jeku am. Cũğ ma juy warara'acayũ jukuk. Deus ekawën tağ cuy jeku—soat ekawën tağ. Warëmtağ ğu juy ip jewekuk. ⁹ Kawën icëmat kay jĩjã juy jeenuy. Cũğ cĩcã ma wuywebe iboap ekawën tağ wuyeku am. Iboap ekawën tağ jekukum pima, Jesus emumutaybitbinap tağ tak wuyju

jekukum. Iboap ekawēn taḡ jekukum pima kawēn icēmān warara'acat mutaybitbin jeenuy. Ixeyū mucokcokcoḡ jeenuy jetabucap epereap puxim cebe ip. Kawēn icēmat kay'ūmayū dak imukūyjobitbin jeenuy ixeyū aḡuymuwarurun am.

¹⁰ Cūḡ ma juy jeku ip itabucayū kukukayū, ade opop puye Jesus ekawēn kay ibu'u'uayū. Pūḡpūḡ Judeuyū'in itabut o'e Jesus kay. Imēnpit:

— Wuyajojoyū'ūm'ūm ekawēn taḡ cuy ajeku — i te'e ma e'em ip.

Warara'acat muḡuykukukum ip ibiwarēmtaḡ ma ip kawēnwēn puye. ¹¹ Ade jebadipyū mubu'u'un ip Jesus kay am, warēmtaḡ ma ip imutaybitbin puye. Ibisūsūn ḡu ip warēmtaḡ ma imutaybit am. Dinheiro bu ojuy am acā ip imutaybitbin. Imēnpuye juy ip eḡuymūḡ.

¹² — Creta eipi watwat dapxiyū — i juk o'e Creta eipi wat ma—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat. — Wuyjuyūm ḡu ip o'e—ika'ūayūm acā Creta eipi watwat — i juk o'e warara'acayū a'ḡjo. — Ibukapik'ūm ip — i juk o'e. — Jexat o am acā ip itaybit — i juk o'e.

Imēn Creta eipi wat jebadipyū o'ḡuwēn. ¹³ Icēmān ixe juk o'e. Napa ḡu juk o'e. Imēneju a'ḡpuruḡ cuy ip eḡukorem—imuḡuykuku'ukayū ekawēn kayayū. Jetabucap epereap puxim ip eḡukorēm. Ewebe ip imukorēm puje, biḡ ma ip je'e itabut Jesus kay. ¹⁴ Ibu'u je'e ip jetabut am wuydobuyū'ūm'ūm ekawēn kay—ijodiat ekawēn kay—kawēn icēmat kay'ūmayū ekawēn kay. ¹⁵ Xipacat mujurūḡrūḡ'ukat be xipacat tobuxik put soat pe. Ikērēat mujurūḡrūḡ'ukat pe bit xipacat tobuxik pa'ore soat pe—itabut'ūmayū. Itaybit ḡu ip apēn cedaḡ Deus xe iam, apēn cedaḡ ḡu iam tak. Ikērēat kay acā ip ḡebum.

¹⁶ — Ocetaybit Deus — i'e'em ip napa ma. Imēnpit Deus ebekitkit ekukuap taḡ ḡu ip jekukum. Soat kay ip itakoma. Kūyjobit'ūm cīcā ip Deus ekawēn kay. Iba'ore cebe ip xipacat mujurūḡ ḡam—pūḡ em tak ka'ūma.

2

¹ Ēn pit, bekit, ixeyū ekukuap taḡ ḡu juy ejeku. Kawēn cūḡān cuy Jesus ebekitkiyū eḡutaybitbin. Deus ekawēn cuy ixeyū eḡutaybitbin. ² Aypapayū juy eḡukūyjo.

— Eyetabikukum ḡu juy epesop — i juy ece cebe ip. — Eyetapuruḡ cuy epesop — i juy ece cebe ip. — Jewawēwēm cuy epesop cūḡ ma eyeku am soat em — i juy ece cebe ip. — Eyetabun cīcā juy epesop Jesus kay — i juy ece cebe ip. — Ikuḡpin cuy warara'acat epejukuk — i juy ece cebe ip. — Eybu'um ḡu juy epesop Jesus ekawēn taḡ eyeku am — i juy ece cebe ip.

³ Imēntak yabutbucayū juy eḡukūyjo, bekit.

— Deus kay jījāayū ekukuap taḡ cuy epeku — i juy ece cebe ip. — Eybureyū muymuy ḡu juy — i juy ece cebe ip. — Kawēdi kay ḡu juy epesop eyka'o'onap puxim — i juy ece cebe ip. — Yaypan'isuayū juy epeḡutaybin ixeyū be cūḡ ma jeku am — i juy ece yabutbucayū be. ⁴ — Xipan cuy eyitop epejukuk — i juy je'e ip. — Xipan cuy ey'iyū epejukuk — i dak.

Imēn yaypan'isuayū awēwēm cuy jeedop ip yabutbucayū.

⁵ — Jewawēwēm cuy epesop cūḡ ma eyeku am — i juy je'e ip yaypan'isuayū be. — Xipacat mujurūḡrūḡ'ukayūm cuy epesop — i juy je'e ip. — Xipan cuy eyduk'a beayū epejukuk — i juy je'e ip. — Kūyjobin cuy epesop eyitop a'ō kay — i dak je'e ip.

Imēn cuy yaypan'isuayū ḡukūyjo ip yabutbucayū. Imēn ip imukūyjo buje, warara'acayū je'e ḡu:

— Deus ekawēn xipat ḡu aco'i, cekawēn kayayū cūḡ ḡu jekukum puye — i.

⁶ Imēntak tapupuyū juy eḡukūyjo—yaypan'isuayū.

— Jewawēwēm cuy epesop cūḡ ma eyeku am — i juy ece cebe ip.

⁷ Ēn tak, bekit, xipacat mujurūḡrūḡ'ukan cuy eḡuy warara'acat pe ekukuap co'i jeku am. Warara'acat mutaybitbin pima juy aḡuysan eḡuy. Kaypatpan ḡu juy eḡuy. Deus ekawēn eḡuwarururun ḡu juy. Cūḡ ma juy cekawēn eḡutaybitbin. ⁸ Cūḡ ma juy kawēnwēn'uk eḡuy ekay'ūmayū be ekawēn mukērērēnap puxim. Cūḡ ma ēn kawēnwēn pima, isūsūn jeedop ip wuymuymuy ām, ekawēnkērē'ūm puye.

⁹ Tei'ūma kapikpik'ukayū dak cuy eḡukūyjo, bekit.

— Kūyjobin cuy epesop eyekariwa a'ō kay — i juy ece cebe ip. — Eyekariwa bikuyap taḡ cuy epeku soat em — i juy ece cebe ip. — Jedede'ukayūm ḡu juy epesop eyekariwa kay — i juy ece cebe ip. ¹⁰ — Eyekariwa bubut cuy epetujupa'um ḡu—pūḡ em tak ka'ūma — i juy ece cebe ip. — Xipan cuy eyekapikap kuḡ epesop — i juy ece cebe ip. — Xipan cuy epyekapik eyekariwa beam — i juy ece cebe ip. — “Deus ekawēn xipat cīcā ixeyū daxijojo'ukat ekawēn,” i je'e warara'acayū xipan eyekapikap co buje — i juy ece cebe ip.

¹¹ Gasū bit: — Soat kuḡ ōn xipan soat taxiyo am—eydaxijo am — io'e Deus wuywebe.

Imēnpuye, Tito, imēn cuy Jesus ebekitkit eyawēwē.

¹² — Okpot oe'ū ipiat'ajojoap kay eyejuap puxim — i'e'em Deus wuywebe. — Imēnpuye eyetabut'ūmap cuy epeyepere — i'e'em. — Deus kay'ūmayū emumutabikukunap cuy epeyepere — i'e'em. — Jewawēwēm cuy epesop soat em cūḡ

ma eyeku am — i dak. — Cedağ cuy epesop ijodiat etabixe — i dak. — Wekawēn tağ cuy epeku soat em — i dak.

¹³ Imēn cuy ajeku Jesus Cristo ajēmap wiwim pima—wuydaxijojo'ukat ajēmap wiwim pima. Wuycokcok cīcā yajēmap wiwi am. Ixe ajēm puje soat ijodiacat je'e:

— Soat podi ma Deus ya'ōbuyxi — i. — Ka'ūmğu ixe jo'iat idipat — i je'e ip. Ka'ūmğu yajēmap kabia jo'iat idipat. Idip cīcā je'e. ¹⁴ Ixe Jesus Cristo jekpiwatpin ma oe'ū wuywebeam. Wuya'ōmucan am oe'ū wuywebe ikērēat muğēap puxim. Wuy-muisun am soat tağ oe'ū. Jebekitkin wuy'e am oe'ū. Wuywebe xipacat mujurūğrūğ'ukayūm oe'ū.

¹⁵ Bekit, iboam cuy itabucayū eğutaybin. Yawēwēm cuy ip eğuy. Ikērēat mujurūğrūğ pima juy ip eğukorēm. Jemupubut-bunat ğu juy cebe ip.

— Wa'ōbi ğu ōn eyawēwēm—Jesus Cristo a'ōbi acā — i juy ece cebe ip.

3

¹ Tito, Jesus ebekitkiyū juy eğukūyjo—exeyū.

— Kūyjobin cuy epesop wuyajecuğap a'ō kay—ixey beam kapikpik'ukayū a'ō kay dak — i juy ece cebe ip. — Xipacat muğē ām ixeyū be eydakoy buje, epeyekapik cuy cebeam ip — i juy ece cebe ip. ² — Warara'acat epejomuymuy ğu juy — i juy ece cebe ip. — Kaba'ūm cuy epesop eyeweweju — i dak. — Xipan cuy soat epejukuk — i dak. — Eya'ōpuruğ ğu juy epesop—eya'ōdidim ma — i dak.

³ — Warara'acat podi ma oceju bit xipacat — i'ūmğu juy ace'e, kuy bima wuyju dak cuk adi wuyağuy'ūm ajop puye.

Kūyjobit'ūm cuk adi ajop warara'acayū a'ō kay—Deus a'ō kay dak. Ikērēat cuk adi ağujurūğrūğ. Ajo wuyju imuğē pin cīcā iat muğēğēm cuk adi ajop. Wuymucokcok am acā juk adi ajekuku. Ikērēm cuk adi warara'acat ajukuk. Warara'acat ekawēn mukērērēnxi ajop. Wuyetabikuku ajop warara'acat kay. Wuykay itakomama juk adi osodop ip warara'ayū. Wuyju dak ixeyū kay wuyetakomama juk adi ajop. ⁴ Deus pit wuydaxijojo'ukat. Apēn wuykukpin cexe iap o'ğubapuk wuywebe. Apēn xipan wuykukpin iap tak o'ğubapuk wuywebe.

⁵ Iboap mubapuk puje juk wuydaxijo. Ixe juk wuydaxijo xipacat ağujurūğrūğ puye ğu, cūğ ma ajekuku buye ğu dak. Ixe juk wuydaxijo, wuykay itabotaidabotbot puye acā. Ibiōğbuk cuk wuymuisun soat tağ. Kuy bima wuyebay ebekitkin ajop. Gasū bit waram wuykapap puxim Deus ebekitkin acesop. Kuy bima ikērēat kuğ ajekuku. Gasū bit Deus biōğbuk wuy-muisusun. Wuybinūnisiu ğasū. ⁶ Deus jebiōğbuk o'ğūm wuywebe. Tacup ğu osunuy iūm ām wuywebe. O'ğūm wuywebe Jesus Cristo oe'ū wuywebeam puye—wuydaxijojo'ukat oe'ū

buye. ⁷ Ixe jebiõgbuk o'guõm wuywebe cũg ma jexe wuyeku am. Deus soat podi ma wuykuḡ xipan. Ixe wuymucũgucũḡ.

— Cũḡ ma eyju oxe — i'e'em ixe wuywebe. — Soat em epesop oxe eyetait — i'e'em wuywebe.

Iboap wiwim cĩcã wuyju. ⁸ Icẽmãn õn eymutaybitbin.

Kuy õn awẽwẽ iap cuy eḡuwẽnuwẽn wuykitpitpiyũ be—Deus kay itabun'ibiyũ be. Xipacat mujurũḡrũḡ cuy jeedop ip soat em. Xipacat mujurũḡrũḡ pima, warara'acayũ buywatwan jeedop ip. Xipat tak je'e Deus xe. ⁹ Warara'acayũ te'e ma jewa'õxikxiḡ. Te'e ma ip wuydobuyũ'ũm'ũm putet muwẽnuwẽn. Jawa'õdawutwun e'em ip. Moisés ekawẽn a'õxikxiḡ e'em ip. Te'e ma wuyju ixeyũ ekawẽn cocom. Te'e ma ip kawẽnwẽn. Ecekawẽn ḡu juy ixeyũ eju. ¹⁰ Warara'acayũ warẽmtaḡ itabucayũ mutaybitbin. Itabucayũ mubu'u'un ojuy ip ixeyũ be wara'at taḡtaḡtaḡ ma jekawẽn ãm. Ixeyũ juy eḡukorẽm.

— Warẽmtaḡ imutaybitbinap cuy epeyepere — i juy ece cebe ip.

Warẽmtaḡ imutaybitbinap epere'ũm pima, waram cuy ixeyũ eḡukorẽm. Xepxep em ixeyũ eḡukorẽm. Warẽmtaḡ imutaybitbinap epere'ũm pima, ceweju ḡu juy ip ejeku. ¹¹ Etaybit ikẽrẽat mujurũḡrũḡxi ip iam. Deus ekawẽn kay ḡu jĩã ip. Ikẽrẽat mujurũḡrũḡ acã ip. Ixeyũ dak itaybit iboam.

¹² Ártemas cuy oḡuju ekay. Ixe mujum'ũm pima, Títiquo juy oḡuju. Ekay yajẽm puje, dao juy eju Nicópolis ka kay odopabijuk am. Ibo ka be ihi oḡukap. ¹³ Warara'acat a'õbuywatwat'ukat Zenas je'jẽm exewi ḡuyjom, Apolo dak. Ibuipuḡ ḡu juy ixeyũ eḡujẽm. Iũm pucat cuy eḡũm cebe ip cum pima. ¹⁴ Itabucayũ mukũyjojom cuy eḡuy.

— Xipacat mujurũḡrũḡ cuy epesop — i juy ece cebe ip. — Eybubut'in cuy epeḡũm ikuḡ'ũmayũ be — i dak. — Warẽmtaḡ ḡu juy epeku — i dak. — Eybu'um ḡu juy epeyekapik — i juy ece cebe ip.

¹⁵ Soat oxeayũ kato mujujum ekay. Õn tak kato mujujum soat pe itabucayũ be—wuybureyũ be.

— Bay, xipan cuy Titoyũ ejukuk — i õn e'em Deus pe.

Ibũrũ ma.

FILEMOM BEAPTUP PAULO EMUDUPMUBARARAKTUP

1-2 Filemom, ijudup mubarararağ òn ewebeaptum. Òn Paulo. Daomũnmũnap'a be òn, Jesus Cristo muwẽnuwẽn cuk adi ojekuku buye. Wuykitpit Timóteo omuy oxe. Otupmuju ewebeaptum, Filemom, eduk'a be je'aweroro'ukayũ beaptum tak—itabucayũ beaptum. Otupmuju wuyixĩt Áfia beaptum tak. Arquipo beaptum tak otupmuju—oweju Jesus Cristo beam kapikpik'ukat peaptum. Ekukpin cĩcã ocexe. Ën kapikpiğ oceweju kawẽn idipat muwẽnuwẽn.

³ Deus wuyebayat. Jesus Cristo wuykukukat. Ixeyũ eju òn kawẽnwẽn ewebeam.

— Bay, xipan cuy Filemom ejukuk — i òn e'em cebe. — Yağuy mubabibin cuy eğuy yağuybabi'ũmap puxim — i òn e'em cebe.

⁴⁻⁵ Filemom, soat em warara'acayũ e'em owebe: Ixe Filemom itabut cĩcã wuykukukat Jesus kay — i. — Ixe xipan Jesus ebekitkit kuğ — i dak.

Imẽnpuye òn kawẽnwẽn Deus eju ewebeam.

— Bay, ãn xipat cĩcã — i òn e'em. — Filemom buywatwan cuy eğuy — i òn e'em. — Ibadipyũ buywatwan tak cuy eğuy — i òn e'em cebe.

⁶ Wuyağuywağõm wuyju e'em, pũğ kay wuyetabut puye—Jesus Cristo kay. Imẽnpuye:

— Bay, ocemutaybin cuy ece ade jĩjã xipacat pupum eyju Cristo eju mũğ'i eyju buye iam — i òn e'em Deus pe.

Big ma juy iboam wuyetaybin ace'e. ⁷ Okitpit, ocokcok cĩcã. Wa'õca jĩjã dak oce, Deus ebekitkit ikukpin exe buye, ãn xipat oxeyũ kuğ puye dak. Ën soat Deus ebekitkit mucokcokcoğ.

⁸ Obure, cũğ ma kuka o'e owebe “Kũyjobin cuy eğuy wa'õ kay” i'e am ewebe, Cristo kay wuyetabut puye.

— Kũyjobin cuy eğuy wa'õ kay — i'ũmğu òn pit e'em ewebe, ⁹ wuyewewekuğ wuykukpin puye. — Ekpiwan ma ecekũyjobin wa'õ kay, kũyjobit pin pima acã — i òn pit e'em ewebe.

Imẽn òn e'em ewebe Cristo a'õbi ma'ğu òn. Daomũnmũnap'a be òn ġasũ, Jesus Cristo muwẽnuwẽn cuk adi ojekuku buye.

¹⁰ Onésimo awẽğ muwẽn òn ġasũ ewebe. Òn daomũnmũnap'a be bima, ixe Onésimo itabut o'e Jesus kay, Jesus oğuwẽn cebe buye. Imẽnpuye ixe okpot co'i. ¹¹ Kuy bima ixe Onésimo xipat ġu osunuy exe. Kũyjobit'ũm osunuy a'õ kay. ġasũ bit xipacan o'e wuyxe.

¹² Ixe ikukpin cĩcã oxe. Inaka oġuypit ekay. ¹³ Obikuy oce oxe ma jeenuy am obuywacan edieġ, òn daomũnmũnap'a be bima.

¹⁴ — “Ãġ jeenuy exe ebuywatwat'ukan,” i juy ece owebe — i'ũmġu òn pit e'em ewebe.

Obu'u ewebe ixex be obuywacan ebu'u bima. Ebikuy bima acã ixex be obuywacan ece. Ebikuy bima acã oxex jeenuy.

¹⁵ Ixe Onésimo ade kabia ġu osunuy wũy ma ewi. Gasũ bit aco'i soat em jeenuy exe ekay cepit puje. ¹⁶ Ewebe tei'ũma kapikpik'ukat osunuy kuy bima. Gasũ bit ekipit ma ixex, Cristo kay itabut puyex. Ikukpin oxex ma. Exe bit ibodi ma ikukpin je'e ewebe kapikpiġ puyex, wuykukukat kay itabut puyex dak.

¹⁷ — Paulo obure jĩjã — i ěn e'em pima, ixex Onésimo juy etujuõm edukã be ewebe odujuõmap puxim. ¹⁸ Ixex juk adi ebubut'in o'tujupa'um pima, exex cewero bima dak, iboap cuy eġubararak taperadup pe. Ceweroam ġu je'e—weweroam acã. ¹⁹ Guyjom òn ma ixex eweroap oteida ewebe. Paulo òn. Òn ma oteida iaptup mubarararaġ òn ewebeaptum. Jesus Cristo kay mo etabut eġuy kawẽn idipat oġuwẽn ewebe buyex. Imuwẽn'ũm pima kajuk etabut ġu eġuy. Soat em etabẽġ eġuy Deus xex iap oweju eweroap co'i. Gbum cuy eġuy iboap kay. ²⁰ Imẽnpujex, okitpit, xipan cuy Onésimo ejukuk wuyetabut wuykukukat kay buyex. Xipan cuy etujuõm eduk'a be omucokcok am.

²¹ — Xipan cuy Onésimo ejukuk — i juk oce ewebe, Filemom. — Imẽnpit wekawẽn podi ma xipan ixex jukuk — i òn e'em owebe ma ijudup mubarararaġ pima.

²² Gaxĩn ma aco'i Deus omudot eykay, “Paulo juy eġudot ocekey,” i'e'em eyju cebe buyex. Imẽnjex:

— Eduk'a juy eyamuxipan owebeap'am oxecap'am — i òn e'em ewebe.

²³ Epafras kato mujujum ewebe. Ixex Epafras tak taomũnmũn, oweju Jesus Cristo muwẽnuwẽn cuk adi oeku buyex. ²⁴ Obureyũ kato io'e ip eywebe soat pe—Marcos, Aristarco dak, Demas tak, Lucas tak.

²⁵ — Ocekukukat, xipan cuy Filemom ejukuk — i òn e'em Jesus Cristo be.

Ibũrũ ma.

JUDEUYŪ BEAPTUP CARTADUP

¹ Kuy bima juk adi Deus jekawēn muwēnuwēn'ukayū o'gudodot ipi kay jekawēn muwēn ām wuydobuyū'ūm'ūm pe—Judeuyū be—kuyje itabucayū be. Soat pucet ġu o'gūwēn jekawēn—i'in ā. Ade em ma juk adi o'gūwēnuwēn cebe ip. Wara'at taġtaġtaġ ma o'gūwēnuwēn cebe ip. ² Gasū bit jekpot ma o'gudot wuykay jekawēn muwēn ām wuywebe. Jekpot eju Deus soat o'gūgē—ipi, kabi dak. Jekpot eju dak koato o'gūwegūn, ihi dak. Ixe juk jekpot o'taē soat kukukan—ipi juayū kukukan, kabi beayū kukukan tak. ³ Deus idipap co'i ipot tak idip. Deus a'ōbuyxi jo'i ma ixe dak ya'ōbuyxi. Deus co'i ma ipot tak. Ixe a'ōbi soat opop jemuymuyap pe—kabi daġat, ipi daġat tak, ixe ya'ōbaca buye. Ikērēat o'ju'uk soat pewi ipi juayū bewi. Soat taġ ip o'gūisun. Imuisun ip puje, oabik Deus xe kabi be. Oabik Deus aġuywaġōm soat kukukan. Ixe Deus soat podi ma ja'ōbacaap kuġ.

⁴ Deus jekpot o'jomuy jekawēn tojotjot'ukayū bodiam ya'ōbacaam. O'jomuy ya'ōbuyxiam kabi bewi ajēmjēmayū bodi ma. Jesus Deus ipot. Imēnpuye:

— Jesus putet soat putet podi ma ibutetpuyxi — i'e'em Deus soat pe wuywebe.

⁵ — Ēn okpot. Ōn ma ebay oce ġasū — i juk o'e Deus jekawēn tojotjot'ukayū be ġu—jekpot pe acā.

Waram pima:

— Ōn ma ebay oce, okpot ece'e — i juk o'e Deus jekawēn tojotjot'ukayū be ġu—jekpot pe acā.

⁶ Deus jekpot mudon pima ipi kay, koapat osunuyiat mudon pima:

— Soat wekawēn tojotjot'ukayū juy je'e okpot pe “Ēn xipat cīcā ocewebe,” i — io'e Deus soat pe.

⁷ Jekawēn tojotjot'ukayū muwēnuwēn pima:

— Wekawēn tojotjot'ukayū mujujum ōn kabido jo'i. Wa'ōbuywatwat'ukayū mujujum ōn daxae jo'i — i'e'em Deus.

⁸ Imēnpit:

— Deus, ēn ma soat taġacat kukukan ecesūy — i'e'em Deus jekpot pe. — Ēn soat kukukat iap i'ūm ġu. Cūġ ma ixeyū kukukan ecesūy — i'e'em cebe—jekpot pe. ⁹ Ajo cūġ ma iap kay jījā ēn, i. Ajo ikērēat iap kay bit etakoma, i. Imēneju kuy juk ōn enaē soat taġacayū kukukan, i. Deus ōn, i. Ebay ōn, i. Kuy juk ōn emuy ebureyū bodi ma a'ōbuyxian, i.

Imēnpuye ecokcok cīcā, i.

Imēn Deus jekpot muwēnuwēn o'e.

¹⁰ Imēntak jekpot o'ḡuwēn: Kariwa, ka'ūmḡu bima ēn cuk adi ipi eḡuḡē, i. Ebum ma juk adi kabi eḡuḡē, i. ¹¹ Ipi i'ūm, kabi dak i'ūm ma, i. Ēn pit ece'ūm ḡu, i. Soat em ma ēn pit etabēḡ ecesūy, io'e Deus jekpot pe, i. Ipi iokok je'e, kabi dak. Wuydoti iokokat puxim je'e ip, i. ¹² Wuydoti mu'adabocap puxim ipi eceḡu'adabot, kabi dak, i. Wuyju wuydoti iokokat xixxiḡ iisuat pu am, i. Imēnpuxim wara'at eipi eceḡuḡē ijop eipi dieḡ, i. Kabi dak wara'at ma eceḡuḡē ijop tieḡ kabi dieḡ, i. Jajoren ḡu ēn pit. Ibit ma ecesūy soat em ma, i.

Imēn Deus o'e jekpot muwēnuwēn.

¹³ Ekay itakomaayū a'ōbacaap oḡu'ūm, i. Kūyjobin jeedop ip a'ō kay, i. Ēn ixeyū kukukan e'emap wiwim pima oxe mabuk ecesūy, i. Xik'i juy eḡuy oxe, i.

Imēn Deus o'e jekawēn tojotjot'ukayū be ḡu—jekpot pe acā. Pūḡ em tak o'e ḡu ma jekawēn tojotjot'ukayū be. ¹⁴ Cekawēn tojotjot'ukayū ibiōḡbuk acā—kabi bewi ajēmjēmayū. Soat ip kapikpiḡ Deus peam. Deus ixeyū mujujum ḡuyjom tax-ijo'iaiyū buywacam.

2

¹ Imēneju wuyetabun cīcā juy ajop iboap ekawēn kay wuyetabucap epereap puxim. Kuy bima juk adi kawēn icēmat aya'ījojo. Iboap ekawēn kay wuyetabucap epere buje bit, warēmtaḡ ma kuka ajeku kobe o'jenapōniat puxim—uhuiat puxim. ² Deus ekawēn tojotjot'ukayū juk adi cekawēn o'ḡuwēnuwēn kuyje—kabi bewi ajēmjēmayū. Ixeyū ekawēn icēmat.

— Kūyjobin cuy epesop ixeyū ekawēn kay — i juk o'e Deus kuyjeayū be.

Imēnpuye Deus ipiat o'supi'ajojoat jekawēn kay kūyjobit'ūmayū be kūyjobit'ūmapteim. Ipiat o'supi'ajojoat jekawēn mupubutbut'ukayū be dak jekawēn mupubutbutcapteim. ³ Apēn Deus wuydaxijojom iap soat podi ma idip. Wuybu'u ixē be wuydaxijojom pima bit, wuyenapōn pa'ore ace'e ipiatpi'ajoap puxim. Wuykukukat Jesus koap ma o'e:

— Eyetabun pima, Deus jeydaxijo — i.

Guyjom ixē ekawēn coco'ukayū kuy juk cekawēn o'ḡuwēn wuywebe.

— Icēmān xeku e'em eywebe — i juk o'e ip wuywebe. ⁴ Deus tak o'e wuywebe:

— Icēmān ip wekawēn muwēnuwēn eywebe — i.

Ixe ja'ōbacaap o'jomōḡmōḡ cebe ip—jekawēn coco'ukayū be. Imēnpuye Deus a'ōbacaap o'ḡubapukpuk ip adeayū etabun. Wuywebe i'e ba'oreat o'ḡubapukpuk ip adeayū etabun.

Ka'ũma ma buk ajojojoiat tak o'gubapukpuk ip Deus a'õbi. Deus jekpiwatpi ma jebiõgbuk emumuũm o'gu'ẽ'ẽ'ẽ cebe ip. Ibiõgbuk xipacat emumuũm o'gu'ẽ'ẽ'ẽ.

⁵ Guyjom Deus wara'at ma ipi gugẽ iisuat. Ibo eipim omuyku iap muwẽnuwẽn oceju eywebe.

— Eyju ma ipi iisuat kukayũm epesop — io'e Deus jekawẽn tojtjt'ukayũ be gu—jebekitkit pe acã. ⁶ Imẽn e'em Deus ekawẽntup:

Deus, soat em ẽn gẽbum ijodiacat kay, yopĩt ma'gu ip, i. Ya'õbuyxi gu ip, i. Inaka ẽn cekay ip aḡ, i. ⁷Deus, kuy juk ipi juacayũ ejomuy ekawẽn tojtjt'ukayũ josũ'iyũm, i. Darem ma ip jeedop ixeyũ josũ'iyũm, i. Kuy juk ixeyũ ejomuy idipap kukayũm ipi kukukat puxim, ya'õbuyxiayũm tak, i. ⁸Ixeyũ be juk a'õbacaap eḡũm soat taḡacat kukayũm, i.

Imẽn e'em Deus ekawẽntup.

— Soat taḡacat kukayũm jeedop ip webekitkit — io'e Deus ibodup pe.

Gasũ bit ijodiat soat gu ikukukan—Deus emumuḡẽ kukukan. Ixeyũ soat kukukan iap ma ajojojo gu buk. ⁹Jesus pit kuy ajojojo. Deus xe ikukpin cĩcã osodop ip ipi juacayũ. Imẽnpuye Deus Jesus o'jomuy jekawẽn tojtjt'ukayũ josũ'ian. Darem ma osunuy ixeyũ josũ'ian guyjom je'ũ ãm soat peam ipi juayũ beam. Gasũ bit ka'ũmḡu Jesus co'iat ya'õbuyxiat. Ka'ũmḡu ixẽ jo'iat idipat. Ka'ũmḡu ixẽ jo'iat, ixẽ oe'ũ soat peam puye. ¹⁰Deus a'õbi soat kake ipi daḡacat, kabi daḡacat tak. Soat kake ixẽ dipap mubapuk am soat pe. Ixẽ ibikuy jĩjã soat jebekitkit pe jedipap kuk am.

— Okpot pe ipiat'ajo buje acã ipi juacat taxijo but je'e — io'e Deus jewebe ma.

Imẽnpuye ibikuy osunuy ipiatpi'ajoan jekpot pe. E mukacũḡcũḡat puxim Jesus cucum koap kabi kay jemudaxijoyũ wap. Ipi juacayũ kukukayũm jeedop ip Jesus eju ixẽ emudaxijoyũ.

¹¹Ixẽ Jesus ikẽrẽat uk'uḡ ijodiacat pewi. Imuisusun ip. Ixẽ ebay cemumuisunyũ ebay dak. Pũḡ ma ixeyũ ebayat. Imẽnpuye Jesus isũsũn ḡu “Eyju okitpitpiyũ” i'e am ijodiacayũ be, jemumuisunyũ be. ¹²Imẽn e'em Deus ekawẽntup:

Bay, jemuwẽn õn okitpitpiyũ be, i'e'em Deus pe. Ën soat podi ma a'õbaca iam jebibododon oce a'õkayayũ be wa'ĩjo am, i.

¹³Wara'atup e'em:

Õn pit wetabut oce cekay, i'e'em ixẽ. Ijoce ma õn webekitkit kuḡẽn ma juk eḡũm owebeiayũ kuḡ, i dak e'em ixẽ Deus pe.

¹⁴Deus ebekitkiyũ ijodiacayũ ijebit taḡ toyteyayũ. Imẽnpuye Jesus tak ijodian o'e cebuxim ip. Ipi juan o'e guyjom je'ũ ãm. Oe'ũ ibiõgbuk kẽrẽayũ kukukat a'õbacaap mu'ũm ãm.

Ibiōḡbuk kērēayū kukukat wuy'ūap mupararurun. ¹⁵ Tei'ūma kapikpik'ukat iparara jījā jekariwa buxim iap puxim wuyju dak wuyparara wuye'ūap puxim. Jesus pit oe'ū wuypararap mu'ūm ām. ¹⁶ Jesus ipi juan o'e Deus ekawēn tojtjot'ukat taxijo am ḡu—Abraão naxeḡebitbit taxijo am acā. Imēntak e'em Deus ekawēntup. ¹⁷ Jesus kuy juk jekitpitpiyū buximan o'e Deus bikuyap taḡ. Ixeyū buximan o'e cekay ip aḡ am paī yoboḡat puxim. Ixeyū buximan o'e xipan ixeyū kuk am, cedaḡ ma kapik am Deus peam tak. Ixeyū buximan o'e Deus pe ikērēat'ukan ixeyū bewi. ¹⁸ Jesus ipiat o'supi'ajojo wuybuxim. Satanás te'e ma ikērēat muḡēap ojuy osunuy Jesus pe, wuywebe ikērēat muḡēap ojuy buxim. Imēnpuye ixē itaybit wuybuywat am Satanás ikērēat muḡēap ojuy wuywebe bima.

3

¹ Okitpitpiyū, ḡebum cuy epesop Jesus kay. Eyju okitpitpiyū wuyetabut Jesus kay buye. Wuyetabucap muwēnuwēn wuyju warara'acayū be. Deus cuk wuynaē jebekitkiyūm. Deus Jesus cuk o'taē wuyepaī yoboḡan. Imēneju Jesus kay juy ḡebum epesop. ² Deus cuk ixē o'taē jebekitkiyū kay aḡ am. O'taē jebekitkiyū epaīm yoboḡan. Jesus cedaḡ ma jekapikap kuḡ osunuy ixeyū kay aḡ. Ixē buxim Moisés dak cedaḡ ma jekapikap kuḡ osunuy Deus ebekitkiyū kay aḡ. ³ Uk'a muymuyat uk'a beayū bodi ma ya'ōbuyxi. Imēnpuxim Jesus ya'ōbuyxi Moisés bodi ma. Imēnpuye cedaḡ cīcā wuywebe kūyjobit am Jesus a'ō kay Moisés a'ō kayap podi ma. ⁴ Soat uk'a ijodiat emuamuy'a. Soat pit Deus emumuḡē. ⁵ Moisés cedaḡ ma osunuy jekapikap kuḡ. Cedaḡ ma osunuy Deus ebekitkiyū kuḡ. Jekpiwan ma kapikpik'uk osunuy. Apēn Deus je'e ḡuyjom iap muwēnuwēn'uk osunuy cebe ip Moisés ma. ⁶ Cristo bit Deus ipot. Deus ebekitkit kukukat ixē—wuykukukat. Ixē cedaḡ ma wuykuḡ. Wuya'ōca e'em pima, cebekitkiyūm acesop. Wuycokcoḡ ma soat em Deus xe acesop iap wiwim pima dak.

⁷ Imēn kuyjeat e'em Deus biōḡbuk a'ōbi: Gasū eywebe Deus a'ījo buje, ⁸ Kūyjobin cuy epesop ixē a'ō kay, i. Kūyjobit'ūm cīcā osodop ip Deus a'ō kay eydobuyū'ūm'ūm, i. Ya'ō kay ḡu ip o'e, i. Uk'a'ūmat taḡ jekukum pima, “Wuyju ikērēat muḡēḡēm pima dak, Deus ideida ḡu wuywebe,” i te'e ma o'e ip Deus puyx-ijojom, i.

⁹ Quarenta koato bun wa'ōbacaap mubapukpuk'uk oḡuy itabutpe ip, i'e'em Deus, i. Imēnpit “Xipan ḡu ēn ocekuḡ,” i napa ma e'e'uk osodop ip owebe eydobuyū'ūm'ūm, i.

“Oceju ikêrêat muğêğêm pima dak ên ideida ğu ocewebe,” i napa ma e'e'uk osodop ip owebe obuyxijojom, i'e'em Deus, i. ¹⁰ Imêneju wetakoma jîjâ juk adi oce cekay ip, io'e Deus, i. Ikêrêat kay acâ ip osodop jewağuyğuy, i'e'em Deus, i. Itaybit ğu ip osodop oem, i. ¹¹ Imêneju wetakoma jîjâ juk adi oce cekay ip, i. “Jeôm ğu ip okay jebodoy am—püğ tak ka'ûma ma,” i juk oce owebe ma wetakomaap pibun, i.

Imên Deus e'em.

¹² Okitpitpiyû, eyday'em'um cuy epesop eyewewekay eywebe eyetabucap epereap puxim! Deus kay eybu'u bima soat em itaicat kay, ikêrêat kay acâ juy epesop ğebum. Eyetabut ğu epesop cekay. Warara'acat a'ô kay acâ epesop kÿjjobit. Ixe a'ô kay bit kÿjjobit ğu epesop. ¹³ Soat kabia jewa'ômucanucan cuy epesop eyewemuğuykukuap puxim ikêrêat muğêap puxim tak; eyetabut'ûmap puxim tak; eybu'uap puxim tak Deus kay.

— Gasû ma kÿjjobin cuy epesop — i juk o'e Deus wuydobuyû'ûm'ûm pe.

— Gasû — i'e'em Deus wuywebe dak.

Wuywebe “ğasû” i'e'em pima, jewa'ômucanucan cuy epesop eywebe eyetabucap epereap puxim. ¹⁴ Wuyetabun'isum cuk adi wuyetabut cîcâ ajop Cristo kay. Ixe kay wuyetabucap epere'ûm pima ixé bureyûm acesop.

¹⁵ Imên e'em Deus ekawêntup: Gasû eywebe Deus a'îjo buje, kÿjjobin cuy epesop ixé a'ô kay, i. Eydobuyû'ûm'ûm puxim ğu juy epesop kÿjjobit'ûmap kuğ, i.

¹⁶ Deus a'ô o'ya'îjojo ip Egito eipi bewi Moisés emumujêmyû. Inaka kÿjjobit'ûm cîcâ osodop ip ya'ô kay. Oibu'un ip cekay.

¹⁷ Ibun cîcâ Deus itakoma osunuy cekay ip—40 koato bun. Itakoma osunuy ikêrêat mujurûğrûğ'ukayû kay, uk'a'ûmat tağ oe'û'û'iyayû kay.

¹⁸ — Ka'ûma'in ma ey'in jeôm okay jebodoy am — i juk o'e Deus cebe ip—kÿjjobit'ûmayû be.

¹⁹ Imêneju wuyetaybit iôm pa'ore o'e cebe ip Deus o'ğuwên ipi iat eipi be, itabut'ûm ip puye iam.

4

¹ Deus kuy juk o'jewa'ômudot wuykay.

— Epeôm cuy okay jebodoy am — i juk o'e wuywebe.

Wuyday'em'um cuy ajop wuyewewekay kÿjjobit'ûmap puxim—wuyôm'ûmap puxim cekay. ² Wuyju dak kuy kawên idipat aya'îjojojo apên wuydobuyû'ûm'ûm o'ya'îjojo iap puxim. Deus ekawên o'ya'îjojo ip. Imênpit te'e ma o'ya'îjojo ip itabut'ûm puye. ³ Wuyju bit wuyetabut. Imênpuye aceôm Deus kay jebodoy am. Imên cuk Deus o'e:

Wetakoma juk adi oğuy cekay ip, i “Jeôm ğu ip jebodoy am oxe,” i juk oce owebe ma wetakomaap pibun, i.

Ipi muḡẽ buje, Deus jekapikap o'jepere. Inaka:

— Jeõm ḡu ip jebodoy am oxe — i juk o'e ixeyũ muwẽnuwẽn—kũyjobit'ũmayũ muwẽnuwẽn.

⁴ Imẽn e'em Deus ekawẽntup:

Seis kabia kap puje, Deus o'jebodoy jekapikap epere buje, i.

⁵ Waram pima dak imẽn ma o'e: — Jeõm ḡu ip jebodoy am oxe—pũḡ tak jeõm ḡu — i.

⁶ Koap kawẽn idipat o'ya'ĩjojo'iaiyũ oõm ḡu jebodoy am Deus xe itabut'ũm ip puye. Imẽnpuye warara'acayũ jeõm jebodoy am cexe.

⁷ — Gasũ ma kũyjobin cuy epesop — i juk o'e Deus Moisés ebekitkiyũ be—uk'a'ũmat taḡ jekuku'ukayũ be.

Imẽnpit kũyjobit'ũm osodop ip. Imẽnpuye ade koato kap puje Deus wara'at kabia o'ḡuweḡũn warara'acat mukũyjobinap ojuy.

— Gasũ bit cuy kũyjobin epesop — i ḡuto o'e waram warara'acayũ be—Davi ebekitkiyũ be.

Davi dak iboap ma o'ḡuwẽn Deus a'õbi jebekitkit pe. Imẽn e'em Davi emudupmubararaktup:

Deus a'ĩjo buje, kũyjobin cuy epesop ya'õ kay, i.

⁸ Josué Deus ebekitkit o'tujuõm ḡu jebodoy am Deus xe. Josué be ixeyũ dujuõm puje, Deus kuka juk wara'at kabia o'ḡuweḡũn ḡu ixeyũ õmap kabiam. ⁹ Imẽnēju:

— Epeõm cuy jebodoy am oxe — i mabuk e'em Deus jebekitkit pe.

Cebodoy but cebe ip apẽn seis kabia kap puje Deus o'jebodoy iap puxim. ¹⁰ Jebodoy am Deus xe wuyõm puje, wuyju dak wuyekapikap acejepere apẽn Deus jekapikap o'jepere iap puxim.

¹¹⁻¹³ Ga'a juy aõm cekay. Soan cuy ace wuyebodoy am Deus xe! Deus ekawẽn itaicat puxim, ya'õbacaat puxim tak. Pajam soat takatkan wuyju—xepxep kadi tũybibian. Pajam wuyju iẽn'uk'uḡ tao bewi. Taobapuk e'em wuyxe iẽn'uk puje. Deus ekawẽn paja buxim—xepxep kadi tũybiat puxim. Deus ekawẽn co buje, apẽn wuyju jewaḡuyḡuy iap ibapuk e'em wuyxe, apẽn wuybikuy iap tak. Soat imunẽm pa'ore bit Deus pe ijo'ũmap puxim. Soat ibapuk cĩcã cexe cemumuḡẽḡẽyũ. Ixe soat cocom. Ixe wuyekukuap cocom, wuyaḡuy jom tak. Ixe be acã apẽn cuk adi ajekukukuiap aceḡuwẽn. Imẽnēju wuydobuyũ'ũm'ũm puxim ḡu juy ajop! Kũyjobin cuy ajop Deus xe wuyõm'ũmap puxim.

¹⁴ Imẽnēju wuybu'um ḡu juy ajop wuyetabut am Jesus kay. Wuyetabucap muwẽnuwẽn wuyju warara'acayũ be. Jesus ma aḡ wuykay paĩ yoboḡat puxim. Ixe wuyepaĩ paĩyũ kukukat puxim—Judeuyũ epaĩyũ kukukat puxim. Ixe Deus ipot. Warara'acayũ paĩyũbodi ma ixe ya'õbuyxi. Ixe kuy

oajēm Deus topabe kabi be. Ixe kawēnwēn Deus eju wuywebeam. Imēneju wuybu'um ġu juy ajop wuyetabut am ixekay. Wuyetabun cīcā ma juy ajop! ¹⁵ Wuyepaī ya'ōpuruġ ġu wuykuġ, wuya'ōbaca ġu ma'ġu wuyju. Ya'ōdidin ma wuykuġ. Itabotaidabotbot wuykay, wuya'ōbaca ġu ma'ġu. Satanās wuywebe ikērēat muġēat ojuy soat em. Te'e ma Jesus pe dak ikērēat muġēat ojuy osunuy. Ixe bit ikērēat o'ġuġē ġu—pūġ em tak ka'ūma ma. ¹⁶ Imēnpuye wuysūsūn ġu juy ajop kawēn ām Jesus eju. Soat cuy aġuwēn cebe. Ixe wuykay jījā. Ixe soat em wuykuġ xipan. Itabotaidabotbot wuykay. Wuya'ōbaca'ūm pima, ixekay soat em ma wuybuywatwan jeenuy.

5

¹ Wuyju paī yoboġat taēhēm ijodiacat parakpewi. Deus a'ōbi kapikipiġ ip jebekitkiyū buywatwan. Ijodiacat emumuūm ūmūm ip Deus pe. Deus etabutpe wūnca ēn mupikupiġ tak ip Deus pe ikērēat uk am wūnca iwat pewi. ² Ya'ōbaca ġu paīyū dak. Imēnpuye ya'ōpuruġ ġu ip jebekitkiyū kuġ—jetaybit'ūmap tomuju ikērēat mujurūġrūġ'ukayū kuġ—warēmtaġ jekuku'ukayū kuġ. Yukupiceġē ġu ip ikuġ. Ya'ōdidin ma ip ikuġ. ³ Ya'ōbaca ġu paīyū dak. Imēnpuye Deus etabutpe ip wūnca mupikupiġ Deus pe ikērēat uk am jebekitkiyū bewi ā ġu—jewebewi dak. ⁴ Ijodiat jewenaēhēm ġu paī yoboġan e'em ip. Imēn kuyje Deus Arāo o'taē paī yoboġan.

⁵ Imēnpuxim Cristo dak jekpiwatpi ġu o'jewenaē paī yoboġan je'e am. Deus ma ixekay o'taē.

— Ēn okpot. Ōn ma ebay oce ġasū — i juk o'e Deus cebe.

⁶ Imēnpuxim wara'atup e'em Deus ekawēntup:

Ēn cuy soat em paīm eġuy apēn Melquisedeque paī osunuy iap puxim, i.

⁷ Ipi ju bima Jesus kawēnwēn'uk osunuy Deus eju.

— Odaxijom cuy ece — i juk o'e cebe.

Ya'ōberen o'jewāwā cekay jetadi eju. Ibikuy bima iba'ore ġu kuka juk o'e Deus pe Jesus daxijo am ce'ūap puxim. Jesus yoboġan pin ġu osunuy. Jemucokcok pin ġu osunuy—jebay mucokcok pin acā. Kūyjobit osunuy Deus a'ō kay. Imēneju soat em Deus ixekay ekawēn o'jojojo.

⁸ Jesus Deus ipot osunuy. Inaka ipiat'ajojoap taġ ma oitaybitbin kūyjobit am Deus a'ō kay iam. ⁹ Jesus ikērēat kuġ ġu. Iisu soat taġ. Imēnpuye:

— Ewebe acā ipi watwat daxijo but — i juk o'e Deus cebe. Imēnpuye Jesus acā kūyjobicayū daxijojom—ipi juacat taxijojom. Soat em Deus xekay jeedop ip itait cemudaxijojoyū.

10 — Ĕn acã paĩ yoboğan eġuy—ipi juacat kay aġ am — i juk o'e Deus Jesus pe. — Apĕn Melquisedeque paĩ osunuy iap puxim ĕn tak eġuy paĩ yoboğan — io'e Deus cebe.

11 Soat ma'ġu oceju eymutaybin ojuy apĕn Jesus Cristo wuyepaĩ e'em iam. Imĕnpit iba'ore ocewebe soan eymutaybit am eyetaybin wa'ũm cĩcã buye kawĕn iba'arĕmãn. 12 Kuy bima ma juk eyetabut epesop Cristo kay. Imĕnpuye cũġ ma kuka o'e eywebe ma itabun'isuayũ mutaybin am Deus ekawĕn. Imĕnpit warara'acayũ ma eymutaybitbin Deus ekawĕn—kawĕn ibapukan. Eyetaybit ġu buk cekawĕn pa'arĕmãn. Itabun'isuayũ itaybit kawĕn ibapukan acã, ikap'isuat kũmti kōnkōnap puxim. Kũmti kōnkōn acã iat puxim eyju dak. Iĕn o ba'oreat puxim eyju, kawĕn ibapukan acã eyetaybit puye. 13 Ikap'isuayũ itaybit ġu apĕn cedaġ Deus xe iam, apĕn cedaġ ġu iam tak. Ikap'isuayũ buxim eyju dak. 14 Deus bikuyap taġ jekuku'ukayũ bit itaybit Deus ekawĕn—kawĕn iba'arĕmãn. Iĕn o'o'ukat puxim ip. Itaybit ip ajo xipat Deus xe iam, ajo xipat ġu iam tak, jewemukũyjobitbin ip puye, jewawĕwĕm puye dak.

6

1-2 Cristo ekawĕn'in pit cuy acepere—kawĕn ibapukat'in. Kawĕn iba'arĕmãn pit cuy acejekawĕn wuyewemutaybit am. Kuy bima juk adi kawĕn ibapukan kawĕnwĕn'uk ajop. Warĕmtaġ wuyekukuap cuy acepere iam kuy juk adi kawĕnwĕn ajop. Wuyetabun cuy ajop Deus kay iam tak cuk adi kawĕnwĕn ajop. Acewemubatisasaan cuy iam tak cuk adi kawĕnwĕn ajop. Warara'acayũ jewebumōġmōġ wuy'abi jeje Deus pe jebiōġbuk muōm ãm wuywebe iam tak cuk adi kawĕnwĕn ajop. Deus ce'ũ'ũayũ ġutait iam tak cuk adi kawĕnwĕn'uk ajop. Soat em Deus ipiat supi'ajojoat kũyjobit'ũmayũ be iam tak cuk adi kawĕnwĕn ajop. Imĕn ma juk adi kawĕnwĕn'uk ajop kawĕn ibapukan. Kawĕn iba'arĕmãn cuy acejekawĕn ġasũ bit wuyewemutaybit am. 3 Acekawĕn cuy kawĕn iba'arĕmãn wuywewebe—Cristo ekawĕn'in. Deus pe wuymutaybin puje iboam ma acejekawĕn.

4 Jetabucap o'jepere ip pũġpũġayũ. Iba'ore wuywebe waram ixeyũ mutabut am Cristo kay. Kuy juk kawĕn icĕmat o'ya'ĩjojo ip. Kabi beat emumuũm kuy ip o'jat xipacat. Kuy juk Deus biōġbuk kuġ o'e ip jewebe. 5 Itaybit o'e ip Deus ekawĕn xipat cĩcã iam, Deus cuk adi xipan ixeyũ o'jukuk puye. Deus ja'ōbacaap o'ġubapukpukuk ixeyũ etabun. Imĕnpuxim ja'ōbacaap ġubapuk ipi iisuat muġĕm pima. 6 Guyjom pit jetabucap ip o'jepere. Korosa eju waram ġuto Deus ipot

pamupaya ojuyayū buxim ip. Ixe ipot waywayway ip soat a'ōpiju. Iba'ore wuywebe waram imutabun ip Jesus kay.

⁷ Deus xipan wuykuḡ. Soat em muba'at muajēmjēm kadai mu'aypapan am ku iwat xan. Itabut pinayū iḡo ku buxim—kadai ya'a'e iap puxim. ⁸ Wara'at ku be bit kadai ḡu aypapan—widaoho'ip acā. Wao'ip tak aypapan. Xipat ḡu kadaim. Wu yan ḡu aypapan. Imēnpuye:

— Ojokot ḡu oku xipat'ūm puye — i'e'em ku iwat.

Jeku epereperem, xipat'ūm puye. Jetabucap o'jepere'iaiyū iḡo ku buxim—wao'ip'epat puxim. Xipat ḡu ip Deus xe. Imēnpuye ipiat supi'ajojoat cebe ip. Wūy ma jeedop ip Deus wi ipiat'ajojom.

⁹ Oburereyū, wa'ōpuruḡsū ma ōn kawēnwēn eywebe, eykay jījā ōn puye. Eybu'u ḡu juk adi epesop eyetabut am Jesus kay. Gasū dak biḡ ma juy epesop eyetabun cekay. Ocetaybit Deus xipacat ūmūm eywebe warara'acat pe iūmūmap podi ma, kuy juk ixeye daxijo buye iam. ¹⁰ Ade em cuk adi eykitpitpiyū buywatwat'uk epesop—itabucayū buywatwat'uk epesop, eyxe ip ikukpin puye. Gasū dak ixeyū buywatwan eyju. Deus yaḡuyba'ūm ḡu je'e eyju ip ibuywatwan iap kay, ixeye cūḡ ma buye. Biḡ ma xipacat je'ḡūm eywebe ixeyū buywatwacapeim.

¹¹ — Waram Jesus ajēmap wiwim pima, biḡ ma juy xipan epewewekuk — i oceju e'em eywebe. — Biḡ ma juy jewebuywatwan epesop — i oceju e'em eywebe.

Imēn cuy epeku eyemumuwiwi bu am.

¹² — Soat em oxe epesop — i juk o'e Deus wuywebe.

Iboap cuy epejowiwi. Itabucayū buxim cuy eyju dak eyetabun epesop. Eyukpiceḡēm ḡu juy epesop. Xipacat epejat Deus xewi apēn ixeye juk o'e iap taḡ.

¹³⁻¹⁴ — Icēmān ōn e'em ewebe — i juk o'e Deus Abraão be. — Xipacat oḡūm ewebe — i juk o'e cebe. — Ekpon oḡūm ewebe — i. — Enaxeḡebitbit ade jījā ecesūy — i juk o'e.

Imēn i'e buje: — Ja'ōmuwarurun ḡu ōn — i dak o'e Abraão be. — Wa'ō daḡ ma oce ewebe — i juk o'e. Ka'ūmḡu Deus podi ya'ōbacaat. Imēnpuye:

— Apēn kuy juk oce iap taḡ oce wara'acat a'ōbi ḡu—wa'ōbi ma — io'e Deus.

¹⁵ Abraão yukpiceḡē ḡu osunuy jetabucap kuḡ.

— Deus okpon je'ḡūm owebe — i juk adi o'e'e jewebe ma.

Imēnpuye ipot o'kap Deus ekawēn taḡ. Deus ja'ō daḡ o'ḡūm cebe. ¹⁶ Ijodiat “Ja'ōmuwarurun ḡu ōn” i'e ojuy bima, jebodi ma ya'ōbuyxiat nomuwāwām ibutet mubararak am taperadup pe.

— Ja'ōmuwarurun ḡu ōn Deus aḡ wuykay buye — i'e'em ijodiat.

Imēn i'e buje, ya'ōxik pa'ore ya'ījojomayū be.

¹⁷ — Soat em oxe epesop — i juk o'e Deus jebekitkiyū be. Ixeyū be ma “Ja'ōmuwarurun ġu ōn” i'e ojuy osunuy Deus—ġuyjom jexe dopayū be. Imēnpuye o'jekawēn cebe ip.

— Wa'ō daġ ma oce eywebeam, ōn soat em wetait puye — io'e cebe ip. ¹⁸ — Wa'ō daġ ma oce eywebeam — i'e'em Deus. Ja'ō daġ ma e'em soat em. “Apēn cuk adi kuy ma ocece iap taġ oce, ōn soat em aġ puye” i'e buje, ja'ō daġ ma je'e. Deus ja'ōmu'ipi'ūm ġu. Napapa'uk ġu. Wuymuġuykukukum ġu—pūġ em tak ka'ūma. Cepiriġ puje, oakōm'iyū jedokdoġ kobexixi baġbaġ kay je'ūap puxim. Ixeyū buxim wuyju dak wuyetabut Jesus kay wuye'ūap puxim. Soat em ixē wuya'ōmucanucan. Imēnpuye soat em Deus xe wuyetait acesop iap ajowiwi jījā. ¹⁹ Soat em Deus xe acesop iap wiwim cīcā wuyju. Imēnpuye wuyetabucap kobexixi muycūcūap puxim. Imuycūcūap muakōm puje, wara'at taġtaġtaġ ġu cum. Jecūap pe ma dopdom. Imēnpuxim wuyju dak wara'at kaykaykay ġu wuyetabut—pūġ kay acā—Jesus Cristo kay acā. Soat em wuyju ġebum cekay. Paī yoboġat ōmōm'uk osunuy Deus eju kawēnwēnap'a beat epaġo daġwi badiat'a be. Ōmōm'uk osunuy kawēn ām Deus eju jebekitkiyū beam. Kabi be bit Jesus oōm. Deus xe nuynuy ġasū kawēnwēn wuywebeam. ²⁰ Jesus o'jeu kabi kay wuyeu'ūm awap. Koap o'jeu. Kaomūm acejeu cekay. Wuyepaīm o'e yoboġan. Soat em wuyepaīm jeenuy apēn Melquisedeque paī osunuy iap puxim.

7

¹ Ixe Melquisedeque Salém ka kukukat osunuy. Deus epaī osunuy—soat podi ma ya'ōbacaat epaī. Abraão jepit-pin osunuy nopaġōġōap taġwi—warara'acat ka kukukayū aokakaap taġwi. Melquisedeque Abraão o'topabijuk e daġ jepin pima.

— Deus cuy xipacat je'ġūm ewebe — io'e Melquisedeque Abraão be.

² Abraão jebubut'in o'ġūm Melquisedeque be. Ade ma o'ġūm cebe. Pūġ ma o'ġūm cebe 10 beat'in. Nopaġōġōap pewiat pupu o'ġūm cebe—yaokaka'ibiyū bubutpupu. Ibutet Melquisedeque cedaġ ma jebekitkit kuġ iape. Ixe Salém ka kukukat osunuy. Ika butet Salém kaba'ūm jebekitkit kuġ iape.

³ Wuyetaybit ġu Melquisedeque ebay buten, ixi buten tak, idobuyū'ūm'ūm puten tak. Puju ixē o'kap iam tak wuyetaybit ġu, puju oe'ū iam tak.

— Soat em cuy paīm eġuy — i juk o'e Deus cebe—Melquisedeque be.

Imên o'e jekpot pe dak.

⁴ Gbum cuy epesop Melquisedeque ya'õbuyxi jĩã osunuy iap kay. Abraão Judeuyũ ebapuk ebika osunuy. Imênpit jebubut'in o'gũm cebe. Nopağõğõap tağwiat pupu o'gũm cebe—idip cĩcãat. ⁵ Kuyje Moisés o'e Levi ipotpot pe:

— Judeuyũ juy jebubut'in je'gũm eywebe, eyju ixeyũ epaĩyũ buy — i. — Pũğ ma juy je'gũm ip eywebe 10 beat'in — i.

Imëntak ibararak opop wuyawẽwẽap ekawëntup pe. Jebadipyũ xewi ibubu'uk osodop ip jebubun, ixeyũ dak Abraão naxegebitbit ma'gu osodop. ⁶ Melquisedeque bit Levi diwat gu osunuy. Abraão bit jebubut'in o'gũm cebe. Pũğ ma o'gũm cebe 10 beat'in. Nopağõğõap tağwiat pupu o'gũm cebe. Kuyje:

— Ijop eipi o'gũm eipim — i juk o'e Deus Abraão be. — Enaxegebitbit ade jĩã ecesũy — i juk o'e cebe. Melquisedeque bit:

— Deus cuy xipan jekuk — io'e cebe—Abraão be.

⁷ Ya'õbuyxiat jẽğ'aecõğcõğ gu ya'õbuyxi'ũmat topabe “Deus cuy xipan jekuk” i'e am cebe. Ya'õbuyxi'ũmat pit jẽğ'aecõğcõğ ya'õbuyxiat pe “Deus cuy xipan jekuk” i'e am cebe. ⁸ Ijodiayũ jebubut'in iũmũm paĩyũ be—je'ũ'iyũ be. Imênpit Deus ekawëntup e'em: “Melquisedeque je'ũ gu—itabẽğ ma jeenuy,” i. Imênpuye jebubut'in o'gũm cebe. ⁹⁻¹⁰ Melquisedeque be Abraão dopabijuk puje, Levi o'kap gu buk. Inaka:

— Kuy Abraão jebit pe bit osodop kake — i wuyju e'em. Melquisedeque be Abraão be jebubut'in iũm puje, “Levi dak jebubut'in o'gũm,” i wuyje e'em, ixé Levi Abraão jebit pe buye. Gasũ dak Levi naxegebitbit ibubut pupum jebadipyũ xewi Moisés a'õbi. 10 beat pewi pũğ ma ibubum ip.

¹¹ Paĩyũ kake wuyawẽwẽ ãm cedağ ma wuyeku am Deus bikuyap tağ. Levi ipotpoyũ be bit ya'õmucan pa'ore osodop ip Deus bikuyap tağ ceku am ip. Imênpuye Deus wara'acat o'jomuy wuyepaĩm ixeyũ dieğ. Cristo ma o'jomuy. Ixe Cristo paĩm o'e apẽn Arão paĩ osunuy iap puxim gu—apẽn Melquisedeque paĩ osunuy iap puxim acã. Cristo ja'õbacaap mõğmõğ wuywebe Deus bikuyap tağ wuyeku am. ¹² Moisés ekawën tağ paĩyũm osodop ip Levi ipotpoyũ. Gasũ bit wara'at Deus ebekitkit epaĩm o'e Arão naxegebitbit tieğ. Imênpuye kawën kuyat tağ gu wuyju jekukum gasũ—Moisés ekawën tağ gu. Kawën iisuat tağ acã wuyju jekukum gasũ—Jesus ekawën tağ.

13-14 — Ën gasũ webekitkiyũ epaĩm ecesũy yoboğan — i juk o'e Deus wuykukukat Jesus pe.

Ixe Jesus Levi naxegebit gu. Wara'at tiwat ma wuykukukat. Judá naxegebit ixé. Paĩyũm gu osodop ip Judá naxegebitbit. Judá naxegebitbit gu wũnca mupikupik'uk osodop ip Deus

etabutpeap ceje—mesa jeje—Levi naxegebitbit acã. Moisés Judá naxegebitbit ġu o'taë paĩyũm. Levi naxegebitbit acã o'taë paĩyũm.

¹⁵ Apẽn cuk adi ocece iap big ma ibapuk e'em ġasũ. Wara'at o'jebapuk paĩm—Melquisedeque buximat. ¹⁶ Ijodiat a'õbi ġu ixe Jesus paĩm o'e ijodiat pabi dağ ġu dak. Ixe Deus ebekitkit epaĩm o'e ġasũ soat podi ma ya'õbaca buye; soat em itait jeenuy buye dak. ¹⁷ Imẽn e'em Deus ekawëntup:

Soat em webekitkit epaĩm cuy eġuy apẽn Melquisedeque paĩ osunuy iap puxim, i. Ĕn ixeyũ epaĩm iap i'ũm ġu, i.

¹⁸ Ibaca'ũm osodop ip kawẽn kuyat tağ jekuku'ukayũ—wuyawẽwẽap ekawẽn tağ jekuku'ukayũ. Ixeyũ be iba'ore osodop cedağ ma jeku am Deus etabutpe ibaca'ũm puye. Imẽnpuye “Kawẽn kuyat tağ cuy epeku” i'ũmġu e'em Deus ġasũ bit— “Kawẽn iisuat tağ cuy epeku” i acã. ¹⁹ Ka'ũma ma soat tağ iisuan o'e Moisés ekawẽn tağ jekukuap tomuju. Imẽnpuye soat em Deus xe acesop iap wiwimsũ ma osodop ip Moisés ekawẽn tağ jeku ojuyayũ. Deus pit wara'at o'jomuy wuyepaĩm. Warara'acat emumuwiwi bodi ma wuyemumuwiwi xipat. Imẽnpuye soat em ixe xe acesop iap wiwimsũ ġu wuyju. Iwiwim cĩcã ma. Wuyparara ġu kawẽn ãm Deus eju, Jesus wuyepaĩ buye.

²⁰⁻²¹ Jebekitkit epaĩm Cristo muy buje:

— Apẽn cuk adi ocece iap tağ cuy oce, soat em wetait puye — io'e Deus.

Jebekitkit epaĩm Levi naxegebitbit mõğ puje bit, imẽn ġu o'e cebe ip. Jesus muy buje acã “Wa'õ dağ cuy oce, soat em wetait puye” io'e Deus. Imẽn e'em Deus ekawëntup:

“Webekitkit epaĩm cuy eġuy soat em,” io'e Deus, i. “Ĕn ixeyũ epaĩm iap i'ũmġu,” io'e, i. Deus ja'õ o'jewa'õepere cexe ip, i. Ja'õmuwarurun ġu Deus pit, i.

Imẽn Deus o'e Jesus muwẽnuwẽn.

²² — Apẽn cuk oce iap tağ cuy oce — io'e Deus warara'acayũ be ġu—Jesus pe acã.

Imẽnpuye wuyetaybit kawẽn iisuat kawẽn kuyat podi ma xipat iam. Deus jekawẽn o'ġuwẽn Moisés pe. Xipat osunuy ibo ekawẽn—kawẽn kuyat. Kawẽn iisuat pit kawẽn kuyat podi ma xipat.

²³ Ade ip osodop Levi naxegebitbit. Oe'ũ'ũ ip. Ixeyũ'inat e'ũ buje wara'at ma paĩm o'e oe'ũiat tieğ. ²⁴ Jesus pit soat em itait nuynuy. Warara'acat ġu wuyepaĩm je'e ixe dieğ. Jesus acã soat em jeenuy wuyepaĩm. ²⁵ Ixe Jesus soat em itait. Soat em ixe kawẽnwẽn Deus eju jekay itabucayũ beam.

— Okayayũ buywatwan cuy eġuy — i'e'em Deus pe.

Wuywebe cekawên put Deus eju Jesus kay wuyetabut puye. Imênpuye Jesus pe wuydaxijo but—itabucayũ taxijo but. Gasũ ja'õkayayũ taxijo but cebe. Guyjom tak taxijo but cebe. Soat em ma ja'õkayayũ taxijo but je'e cebe.

²⁶ Jesus ma wuyepaĩ yoboġat. Soat i'e ba'ore wuywebe wuya'õca'ũm puye. Ajo wuywebe i'e ba'ore iap Jesus pe bit i'e but. Ixe be wuya'õmucan put soat em. Ixe soat taġ iisu. Ka'ũmġu xipāt'ũmat cebe. Ikērēat kuġ ġu ixe. Ikērēat o'ġuġē ġu—pũġ em tak ka'ũma ma. Ikērēat mujurũġrũġ'ukat puxim ġu ixe. Deus ixe o'ġuyu kabi be soat em tũy âm jexe. ²⁷ Warara'acayũ paĩ yoboġayũ soat kabia wũnca ěn mupikupik'uk osodop ip Deus etabutpe. Iěn mupiġ pima:

— Ikērēat cuy eju'uk owebewi — io'e ip Deus pe.

Jewebewi i'ukap ojuy bima acã “Ikērēat cuy eju'uk ebekitkiyũ bewi” io'e ip Deus pe ixeyũ ma. Jesus pit ixeyũ buxim ġu. Pũġ em ma o'jewewi Deus pe. Pũġ em ma ixe oe'ũ ikērēat uk am soat pewi wuywebewi. Jekpiwan ma o'jaokaat. Waram pit je'ũ ġu. ²⁸ Moisés ekawên taġ jeku ojuyayũ ijodiat muymuy'uk osodop jepaĩm yoboġan. Arão naxeġebitbit muymuy'uk osodop ip jepaĩm yoboġan. Soat taġ osodop icěmayũ ġu ixeyũ dak. Deus pit o'jekawên jekpot pe Moisés pe jekawġġap tomukadi.

— ěn acã icěmat soat taġ — io'e jekpot pe. — Imênpuye ěn acã eġuy webekitkit epaĩm yoboġan — io'e Jesus pe. — ěn ixeyũ epaĩm iap i'ũm ġu — io'e cebe.

8

¹ Jesus wuyepaĩ yoboġat. Ixe Jesus xik'i omuy Deus ba'at kadi kabi be—soat podi ma ya'õbacaat xe. Deus co'i ixe ya'õbaca. Ibom acã oceju eymutaybin ojuy. ² Kuyje badiat'a be Deus nũynũyap'a ibuyxi jĩjãat'a be õmõm'uk osunuy torojo'a be paĩ yoboġat. Jekawên âm Deus eju jebekitkit peam õmõm'uk osunuy. Ijodiat emuamuy'a be õmõm'uk osunuy Deus eju kawēnwēnap'a be. Jesus pit ijodiat emuamuy'a be ġu omuy—Deus tũytũyap pe acã. Iboce ma ixe kawēnwēn Deus eju wuywebeam.

³ Kuyjeayũ ijodiat muymuy'uk osodop jemumuũm ũm âm Deus pe wũnca ěn mupik am tak cetabixe. Imênpuxim cuy wuyepai dak je'ġũm Deus pe. ⁴ Jesus ġasũ dak ijodi bima, paĩdip ġu kuka adi o'e warara'acat kuy paĩyũm o'e buye. Levi naxeġebitbit kuy paĩyũm o'e. Jedobuyũ'ũm'ũm ekawên taġ ip jebekitkiyũ emumuũm ũmũm Deus pe—Judeuyũ'ũm'ũm ekawên taġ—kawēn kuyat taġ. ⁵ Co'a bicũġpe bima Deus Moisés o'ġukũyjo torojo'a muy âm. Torojo'a muġġep piõġbuk o'ġuġē imubapuk am cebe měnku juy eyamuy iam.

— Cedağ cuy eğüğe apên cuk oce ewebe iap tağ — io'e Deus cebe.

Jesus jebekitkiyũ buywatwan kabi kadiwi. Ijodi dak paĩyũ ixe buxim jebekitkiyũ buywatwan e'em. Jesus pit ixeyũ bodi ma wuybuywatwan. ⁶ Jekpot pe bit Deus kapikap o'ğũm xipat cĩcãap Levi naxegebitbit pe iũm'ibit podi ma. Kuyje Deus jekawên o'ğuwên Moisés pe. Ibo ekawên kawên idip osodop. Guyjom pit jekawên o'ğuwên jekpot pe. Ibo ekawên kawên kuyat podi ma kawên idip osodop. Ibo ekawên kay wuyetabun puje, Deus wuymuisusun soat tağ. Wuyetaybit soat em Deus xe acesop iam ibo ekawên kay wuyetabut puye. Imêneju kuyjeayũ bodi ma wuycokcok.

⁷ Deus koap jekawên o'ğuwên Moisés pe. Kawên kuyat soat ekawên podi ma idip pima, kuka juk wara'at ğu o'ğuwên kawên iisuat. ⁸ Deus pit jebekitkit o'tobuxik jekawên mupub-utbun. Imên ma ixe e'em cebe ip:

Gaxĩn ma juy kawên iisuat oġuwen Israel naxegebitbit pe—Judá naxegebitbit pe, i. ⁹ Kuyje juk adi wekawên oġuwênuwên eydobuyũ'ũm'ũm pe, i. Iboap ekawên co'i ğu ġasũ bit oġuwên webekitkit pe—wara'at ekawên acã, i. Egito eipi bewi eydobuyũ'ũm'ũm mujem puje, wekawên oġuwên cebe ip imukũyoap ojuy, i. Imênpit ip oibu'un wekawên kay, i. Imênpuje õn tak obu'un ma oce cekay ip aġ am, i. Imên Deus e'em, i. ¹⁰ Gaxĩn ma juy wara'at kawên oġuwên Israel naxegebitbit pe—kawên iisuat, i. Oġuġebu ip wekawên kay, i. Soat em ġebum jeedop ip wekawên kay, i. Icocok jeedop ip wekawên tağ jeku am, i. “Deus acã oce kukukat,” i je'e ip soat pe, i. “Teyũku webekitkiyũ” i õn tak oce soat pe, i. ¹¹ Soat je'e itaybit õn—ya'õbuyxiayũ, ya'õbuyxi'ũmayũ dak—yoboġayũ, yopĩcayũ dak, i'e'em Deus, i. Jewemutaybitbin ğu jeedop ip Deus e'e am, kuy itaybit ip puye, i. “Ocemutaybin cuy epe'e Deus ekawên,” i'ũmġu je'e ip jebureyũ be, soat itaybit je'e buye, i. ¹² ġebum ğu oce apên cuk adi warẽmtağ oekukuku ip iap kay, i. “Ikẽrẽat kuġ eyju oxe,” i'ũmġu oce cebe ip—pũġ em tak ka'ũma, ġebum ğu oce iboap kay buye, i. Deus imên e'em jebekitkit pe—kuy o'ġuisun'iyũ be.

¹³ Iokokat dao ma i'ũm. Iisuat pu buje, iokokat kuġ ğu ace'e. Imênpuxim:

— Kawên kuyat cuy epeyepere — i'e'em Deus ġasũ bit. — Kawên iisuat tağ cuy epeku ġasũ bit — i'e'em wuywebe.

9

¹ Kawên kuyat tağ jeku ojuyayũ “Ën xipat cĩcã” i'e'e'uk osodop ip Deus pe ceweju kawênwênap'a be—ijodiat emuamuy'a be. ² Torojo'a o'yamuy ip

wuydobuyũ'ũm'ũm—koapat'a. Kacũgkadiat'a be lâmpada'a o'yanuy jemũn ceje—ouro muğẽğẽ'a. Mesa dak osunuy iğo'abi be ourom yajuyjuyat. Iğo emesa jeje pão'a mõgmõg'uk osodop ip Deus etabixe yamõgmõg'ibit'a. Kacũgkadiat'a be “Deus tũytũyap'a” io'e wuydobuyũ'ũm'ũm.³⁻⁴ Paço toro'i oeku badiat'a exĩntabi nomudim—idip cĩcãat—iarixiğat. Tõmte'okuatõm mupikupikap osunuy ixe paço xe—toro'iat xe. Badiat'a be “Deus tũytũyap'a ibuyxiat'a” io'e ip wuydobuyũ'ũm'ũm. Caixa'a o'yanuy badiat'a be. Iğo'a ourom yajuyjuyat'a o'yanuy. Deus ekawẽn kukatopa mũn'a o'yanuy iğo'a be—witadopa be ibararak iat mũn'a. Iğo'a be itĩğ'a'it'it'a buximat'a dak o'yanuy—ouro muğẽğẽ'a'a. Manada dak o'tanuy iğo'a be—pão'anõmnõm puximata. Arão ba'ip tak o'yoptũy iğo'a be caixa'a be—kuyje o'yopkobinõjẽm'iat'ip. Witadopa dak o'topadop iğo'a be caixa'a be xepxeptopa—yaerũnatopa. Deus ekawẽn ibararak osodop iğodopa be—kawẽn kuyat. ⁵ Caixa'a jeje xepxep idip cĩcãat piõgbuk osodop. Cegeba abiwebotbot osodop ip caixa'a ase. Deus nuynuy jebekitkit parakpe iap kay ģebumiap'a o'yanuy. Iğo caixa'a jo buje wuyju ģebum Deus ikẽrẽat uk'uğ wuywebewi iap kay. Gasũ bit o'e ģu ocewebe soan eymutaybin am apẽğape soat iboap osodop torojo'a be iam.

⁶ Soat ixipan pima, paĩyũ õmõm'uk osodop ip kacũgkadiat'a be. Soat kabia õmõm'uk ip osodop jekapik am Deus etabutpe. ⁷ Badiat'a be bit paĩ yoboğat acã õmõm. Pũğ kabia ma õmõm pũğ koato dujukap pujejeje ma. Wũnca doy dujuõmõm'uk osunuy badi toymubapuk am Deus pe.

— Ikẽrẽat cuy eju'uk owebewi ite'ũm oe'ũ buye ikẽrẽat muğẽğẽap teida am — i'e'em Deus pe. — Ebekitkit pewi dak ikẽrẽat cuy eju'uk ite'ũm oe'ũ buye ikẽrẽat muğẽğẽap teida am — I'e'em Deus pe. — Itaybit'ũm pima ip ikẽrẽat o'ğugẽğẽ — i'e'em cebe.

⁸ Badiat'a be paĩ yoboğat acã oõm iap kay wuyju ģebum pima, xipat cĩcãat piõgbuk wuymutaybitbin koapat'a torojo'a kake bima iõmpi osodop ip ijodiat badiat'a be—Deus tũytũyap'a ibuyxi jĩjãap'a be iam. ⁹ Iõmpi osodop ip iap kay ģebum pima, wuyetaybit tak apẽn ģasũ bit wuyõmpi ģu o'e iam. Kuyje ade wũnca mupikupik'uk osodop ip Deus etabutpe. Ade ma ip iũmũm'uk osodop cebe. Imẽnpit soat tağ ģu iisu o'e ip, ade ma'ğ u ip iũmũm. Wuyetaybit iboam. ¹⁰ Pũğpũğ xat i'opi osodop kuyjeayũ be. Pũğpũğ xati dak tikõnpi osodop cebe ip. Jewewuywuy'uk osodop ip jebabim—Deus ekawẽn tağ—kawẽn kuyat tağ. Jebacia'abi wuywuy'uk tak osodop ip jebabim. Imẽnpit kacũgkadwi acã ip jewesupsup'uk osodop.

Deus badiat muisusun'üm pima jeweweju acã ip iisu. Deus pe jemuisunap wiwim ip osodop.

¹¹ Gasũ bit Cristo kuy osodot. Wuyepaĩm o'e yoboğan. Gasũ:

— Xipacat oğũm eywebe — i'e'em ixē wuywebe.

Ijodiat emuamuy'a be ğu ixē kawēnwēn Deus eju wuywebeam—ipi juat'a be ğu. Kuyat'a bodi ma ixē nuynuyap'a xipat. Kuyat'a bodi ma ixē nuynuyap'a yadip. ¹² Cristo bode doy ğu o'toydujuõm toymubapuk am Deus etabutpe, biopak toy dak ka'ũma. Ixē o'jedoyekereren korosa be apēn cuk adi ikērēat ağugēğē iap teida am. Ixē oõm Deus tũytũyap pe apēn kuyje paĩ yoboğat oõm badiat'a be iap puxim. Deus xe soat em acesop iaptei o'teida o'jedoyekereren puye. ¹³ Bode doy mubapukpuk'uk osodop ip Deus etabutpe, biopak toy dak kuyjeayũ paĩyũ. Jebabi dağ ip toymubapukpuk'uk osodop Deus ekawēn tağ—kawēn kuyat tağ. Jebabi dağ tak ip biopak'it'it ēn pik muwekoykoy'uk osodop ip idibi be. Ibiati sũğsũğsũğ'i o'e ip jebekitkit'abi dağ. Iğo ekawēn tağ iisuan o'e ip ibiati sũğsũğ'i buje. Inaka kacũğkadiwi acã ip iisu o'e. Badi bit ka'ũma. ¹⁴ Bode doy, biopak toy dak kacũğkadiwi acã wuymuisusun. Cristo doy bit bode doy bodi ma xipat. Biopak toy bodi ma xipat. Ixē doy badi dak wuymuisusun. Cristo o'jedoyekereren wuywebeam iap kay wuyetabun puje, kacũğkadiwi ã ğu wuyisu ace'e. Badi dak wuyisu ace'e. Ixē Cristo ikērēat kuğ ğu osunuy. Pũğ em tak ikērēat o'ğugē ğu. Deus biõğbuk a'õbacaap kuğ osunuy—soat em itaicat biõğbuk a'õbacaap kuğ. O'jewēũm Deus pe je'ũ ãm wuywebeam. Deus bikuyap tağ oe'ũ.

— Bay — io'e Deus pe. — Apēn kuyjeayũ muisusun'uk eğuy wũnca e'ũap tomuju iap podi ma ipi juayũ eğuisun we'ũ buje — io'e Deus pe—jebay be.

Ixē o'jedoyekereren wuywebeam oe'ũ iap kay wuyetabun puje. Deus wuymuisusun waram warēmtağ ma wuyekuap puxim. Soat tağ wuymuisusun wuywebe kapik am Deus peam—soat em itaicat peam.

¹⁵ Ikērēat mujurũğrũğ'uk ip osodop kawēn kuyat tağ jeku ojuyayũ. Cristo bit oe'ũ ikērēat uk am ixeyũ bewi. Ikērēat muğēğēaptei o'teida je'ũ ãm. Imēnpuye:

— Waram ğuto Deus jekawēn o'ğuwēn eywebe—kawēn iisuat — i'e'em Cristo ijodiatat pe.

— Soat em epesop oxe xipacap kuğ eye'ũ buje — io'e Deus kuyje.

Soat em jeedop ip cexe Deus emunaẽyũ, Cristo oe'ũ buye. Soat em jeedop ip cexe apēn ixē juk adi o'e'e iap tağ.

¹⁶ “Obubut'in epejat we'ũ buje” i'e buje ijodiatat, ce'ũ buje acã ibubum ip. Ce'ũ'ũm pima bit ibubum

ḡu ip. ¹⁷ Itabēḡ pima ibubum ḡu ip. Ce'ū buje acā ip ibubum. ¹⁸ Imēnpuxim wuydobuyū'ūm'ūm pe wūnca aoka buje acā, kawēn kuyat taḡ jekuku'uk ip osodop wuyawēwēap ekawēn taḡ. ¹⁹ Koap Moisés Deus pe jawēwēap ekawēn o'ḡuwēn jebekitkiyū be. Biopak'it'it o'yaoka. Bode dak o'yaoka. O'toymuwekoy idibi be. Kadaidup o'tupu hissopodup. O'tupmukirik lābum—bōrōbu buximatpum—ibupakpukatpum. O'toymusūḡsūḡsūḡ tupararakatup taḡ—Deus ekawēntup taḡ. Jebekitkiyū abi daḡ tak o'toymusūḡsūḡsūḡ Deus ekawēn taḡ—kawēn kuyat taḡ.

²⁰ — Deus jekawēn o'ḡuwēn wuywebe — io'e Moisés jebekitkiyū be. — “Wekawēn taḡ cuy epeku,” i juk o'e wuywebe — io'e Moisés. — Ite doy musūḡsūḡsūḡ ōn ey'abi daḡ eywebe kūyjobit am Deus a'ō kay — io'e Moisés jebekitkiyū be.

²¹ Imēnpuxim torojo'a jeje dak o'toymusūḡsūḡsūḡ Moisés. Iḡo'a beat taḡ tak o'toymusūḡsūḡsūḡ soat taḡ. “Ēn xipat cīcā ocewebe” i'e'em pima jebui be ikuḡ iat taḡ o'toymusūḡsūḡsūḡ.

²² Wuyawēwēap ekawēn taḡ jeku ojuyayū wūnca doy mukereren'uk ip osodop Deus pe jemuisun am. Toymukereren'ūm pima kuka juk Deus ikērēat o'ju'uk ḡu cebewi ip. Deus ekawēn taḡ toymukereren ip osodop soat muisun am kawēn kuyat taḡ.

²³ Imēn jebekitkiyū muisusun'uk osodop ip paīyū apēn kabi beacat jewemuisusunap puxim. Wūnca aokaka'uk ip osodop ijodiacat muisun am. Kabi kay cumayū muisusunap pit wūnca bodi ma xipat. ²⁴ Imēnpuye torojo'a be ḡu Cristo oōm—ijodiat emuamuy'a be ḡu—kabi beat'a buximat'a be ḡu. Kabi be ma oōm—Deus tūytūyap pe ma. Ibocewi ma ḡasū ixekawēnwēn Deus eju wuywebeam. ²⁵ Judeuyū epaī yoboḡat ma soat koato ōmōm'uk osunuy badiat'abi be, Deus tūytūyap'a ibuyxiap'a be. Ōmōm'uk osunuy wara'at toy kuḡ—wūnca doy kuḡ. Deus tūytūyap'a be ōmōm'uk osunuy Deus pe ikērēat ukap ojuy. ²⁶ Cristo bit soat em ḡu oōm jewēūm ām Deus pe je'ū ām. Soat koato ḡu oe'ū—pūḡ em ma. Pūḡ em ma o'jedoyekereren ikērēat mujurūḡrūḡap teida am. Jesus e'ūap wūnca e'ūap co'i bima, ipi muḡē ebika ma kuka juk adi je'ū'ū'uk o'e. Ade em kuka adi oe'ū'ū. Poḡ. Poḡ. Poḡ. Poḡ. Bodimaku kuka adi je'ū'ū'uk o'e. Pūḡ em pit o'jebapuk ipi oi'ūm pin pima. Waram tak ḡu je'bapuk ikērēat uk am ipi juacat pewi. ²⁷ Soat ace'ū pūḡ em ma. Wuye'ū buje Deus apēn ijodi bima juk adi ajekukuku iaptei ideida wuywebe soat pe. Ipiat supi'ajoat kūyjobit'ūm topibiyū be kūyjobit'ūmapteim. Xipacat pit je'ḡūm kūyjobicayū be. ²⁸ Imēnpuxim Cristo jekpiwan ma oe'ū apēn paī wūnca o'yaoka iap puxim. Oe'ū soat pewi ipi watwat pewi ikērēat uk

am. Pũğ em ma oe'ũ. Waram pit jajẽm ijodi. Ikẽrẽat uk am ęu jajẽm. Jajẽmap wiwimayũ daxijo am acã jajẽm.

10

¹ Judeuyũ awẽwẽap ekawẽn tağ jeku ojuyayũ itaybitbũt ă ip osodop kawẽn icẽmãn. Itaybitbũt ă ip osodop xipacat ajat iam. Soat tağ ęu iisu ip osodop iboap ekawẽn tağ jeku ojuyayũ. Soat koato paĩyũ wũnca aokaka'uk ip osodop Deus pe ikẽrẽat uk ojuy jebekitkiyũ bewi. Deus pit soat tağ ęu ixeyũ ja'okayayũ o'ğuisun. ² Soat tağ iisu bima waram kuka adi o'e ip iğuycũğ ęu oceju ikẽrẽat kuğ iap kay. Soat tağ iisu bima, kuka adi wũnca aokakaap ip o'jepere. ³ Imẽnpit soat koato wũnca aokaka'uk ip osodop ikẽrẽat eju'uk ebekitkiyũ bewi i'e ojuy Deus pe. Yaoka buje:

— Oceisu Deus xe ęasũ bit; ikẽrẽat kuğ ęu oce'e — i'ũmğu o'e ip. — Gasũ bit ęuto oceju ikẽrẽat kuğ — i acã ip o'e.

⁴ Biopak toy bit ikẽrẽat uk'uğ ęu wuywebewi, bode doy dak.

⁵ Imẽnpuye Cristo osodot ijodi. Ixe don pima, o'jekawẽn jebay eju—Deus eju.

Ijodiat pe wũnca aokaat pin ęu ẽn, io'e Deus pe. Cebe ip wũnca ũmat pin ęu dak ẽn, io'e. Ojebin pit eğugẽ owebe ipi juan, io'e Deus pe. ⁶ Etabun wũnca mupik ip puje, ecokcoğ ęu eğuy, io'e. Ijodiat pe wũnca aoka buje ikẽrẽat uk am, ecokcoğ ęu eğuy, io'e. ⁷ Imẽnpuye, “Bay, ijoce õn oajẽm ebikuyap tağ weku am—emucokcok am,” i juk oce ewebe. “Apẽn Judeuyũ awẽwẽap ekawẽntup omuwẽnuwẽn iap tağ weku pin,” i juk oce ewebe.

Imẽn Cristo o'e jebay be—Deus pe.

⁸ — Ijodiat pe wũnca aokaat pin ęu ẽn, wũnca ũmat pin ęu dak — i juk o'e Jesus Deus pe. — Wũnca aoka buje ikẽrẽat uk am, ecokcoğ ęu eğuy, etabun wũnca mupik ip puje dak — i juk o'e.

Imẽn Jesus o'e kawẽn kuyat tağ ma'ğu ip imupikupiğ—Judeuyũ awẽwẽap ekawẽn tağ.

⁹ — Bay, ijoce õn oajẽm ebikuyap tağ weku am—emucokcok am — i juk o'e ęebuje bit.

— Kuyjeat puxim wũnca juy epeyaoka owebe ikẽrẽat uk am eywebewi — i'ũmğu e'em Deus ęasũ bit. — Ikẽrẽat oju'uk eywebewi Cristo oe'ũ buye — i acã e'em Deus wuywebe.

Kuyat pit wũnca aokakaap Deus o'ğu'ũm. Ikẽrẽat uk'uğ wuywebewi Cristo oe'ũ buye. ¹⁰ Deus bikuyap tağ jekuku'uk osunuy Jesus Cristo. O'jeweũm Deus pe je'ũ ăm. Jekpiwatpin ma oe'ũ. Pũğ em ma oe'ũ ikẽrẽat uk am soat pewi wuywebewi. Imẽnpuye Deus wuymuisusun soat tağ.

¹¹ Judeuyū epaī ma soat kabia cūḡ'i osunuy jekapikap kuḡ. Soat kabia wūnca mupikupik'uk ip osodop. Iboap kuḡ osunuy nuynuy soat em. Imēnpit wūnca mupikupikap ikērēat uk ojuy ḡu. Imēnpuye Deus ikērēat o'ju'uk ḡu wūnca mupik puje dak. ¹² Jesus Cristo bit pūḡ em ma oe'ū wūnca e'ūap puxim ḡu. Oe'ū ikērēat uk am soat pewi wuywebewi. Waram pit je'ū ḡu. O'jeu Deus kay. Oabik jebay xe—Deus xe. Iba'at kadi oabik. Soat kukukan o'e ixe eju. ¹³ Deus jekpot kay itakomaayū a'ōbacaap ḡu'ūm. Kūyjobin jeedop ip Deus a'ō kay. Cristo omuy jebay xe iboap wiwim. ¹⁴ Pūḡ em ma oe'ū ikērēat uk am soat pewi wuywebewi. Soat ikērēat kuḡ'ūmayū o'ḡuisun soat taḡ. Soat taḡ iisu jeedop ip soat em ma.

¹⁵ Imēn Deus biōḡbuk tak wuymutaybitbin. Imēn koap o'e:

¹⁶ “Ixe yū kabia kap puje wara'at ekawēn oḡuwēn webekitkiyū be kawēn iisuat,” i'e'em Deus, i. Soat em ḡebum jeedop ip wekawēn kay, i. Icocok jeedop ip wekawēn taḡ jeku am, i.

¹⁷ Guyjom imēn o'e:

“Gebum ḡu oce apēn cuk adi ikērēat o'ḡuḡēḡē ip iap kay, apēn cuk adi warēmtaḡ ma oekuku ip iap kay dak,” i'e'em, i.

¹⁸ Deus pe wuywebewi ikērēat uk puje, waram pit wūnca aceyaoka ḡu ikērēat uk an. Jesus e'ūap kuy o'e ikērēat ukap teida am.

¹⁹ Imēnpuye, okitpitpiyū, wuyparara ḡu jekawēn ām Deus eju, korosa be Jesus oe'ū wuywebeam puye. Apēn kuyjeayū Deus tūytūyap'a ibuyxi jījāap'a be ōmōmap puxim wuyekawēn put ceweju. ²⁰ Paī yoboḡat acā pago daḡwi ōmōm'uk osunuy badiat'abi be kawēn ām Deus eju. Wuyju bit kawēnwēn Deus eju Jesus e'ūap puye. Ixe Jesus soat em itait. Jesus e isuat e buxim—Deus kayat e buxim. Imēnpuye soat em wuyekawēn put ceweju. ²¹ Jesus wuyepaī yoboḡat. Ixe soat itabucayū kukukat. ²² Imēnpuye juy acekawēn ceweju. Jewexe ḡu juy acekawēn ceweju. Wuyetabun cīcā ma juy acekawēn ceweju.

— Ikērēat kuḡ mabuk ōn — i'ūmḡu juy ace wuywebe ma.

Ixe wuymuisusun soat taḡ idibim jewewuywuyap puxim. Imēnpuye juy acekawēn ceweju. ²³ Deus ja'ō daḡ e'em soat em. Te'e ḡu wuyetabut cekay. Wuyetabucap muwēnuwēn warara'acayū be. Imēnpuye Deus xe acesop soat em iap cuy ajowiwi jījā. ²⁴ Gebum cuy ajop wuyewewekay wuyewebuywat am, wuykukpin wuyewewekuk am tak, xipan wuyewewekuk am tak. ²⁵ Pūḡpūḡpūḡ oibu'un je'awerom aweromayū xe Deus eju kawēnwēnap'a be. Ixe yū buxim ḡu juy wuyju bit wuybu'un ḡu ajop je'awerom. Jewemucokcokcoḡ pit cuy ajop. Gaxīn ma wuykukukat

jajēm. Ipiat supi'ajoat kūyjobit'ūmayū be. Xipacat pit je'gūm ja'ō kayayū be. Imēnpuye biḡ ma juy jewemukocokcoḡ ajop.

²⁶ Kawēn icēmān wuyetaybit tomukadi wuyukpiwatpin ma wuyju ikērēat muḡēḡēm. Imēn ibima, apēn kuka ace ikērēat muḡēap teida am? Ka'ūma ma. Wuywebewi ikērēat uk pa'ore soat pe wuywebe. ²⁷ Imēnpuye wuypararam cuy ajop apēn paxi Deus je'e wuywebe iap puxim. Deus ipiat supi'ajoat kūyjobit'ūmayū be. Ipiat'ajojom ip jeedop daxa isopat pe—ipararuat pe Deus kay itakomaayū. ²⁸ Moisés a'ō kay kūyjobit'ūmayū o'yaoka ip kuyjeayū. Xepxepayū be, ebapūḡayū be dak “Teku ikērēat muḡēḡēm” i'e buje, pūḡ taḡ ma ip i'e buje, o'yaoka ip. Itabotaidabotbot ḡu o'e ip ixeyū kay, Moisés a'ō kay'ūm puye. ²⁹ Ixeyū buxim ḡasū dak pūḡpūḡpūḡ Deus ipot muymuy. Deus kuy juk jekawēn o'ḡuwēn cebe ip.

— Okpot o'jedoyekereren eywebeam. Oe'ū eymuisun ojuy — i juk o'e cebe ip.
Inaka cekawēn wayway ip.

— Apēḡām oe'ū? Ekpot tak ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū jo'i osunuy — i napa ma e'em ip Deus pe.
Deus biōḡbuk xe ikukpin ip. Inaka ibiōḡbuk muymuy ip. Moisés muymuy'ukat podi ma Deus muymuy'ukat ipiat supi'ajojo, ixeyū bodi ma ikērēat mujurūḡrūḡ puye. Karēm ip ipiat supi'ajojo.

³⁰ — Ōn ma oceweik — i juk o'e Deus. — Ōn ma apēn cuk adi oekuku ip iaptei oteida webekitkiyū be — i juk o'e. — Xipacat oḡūm xipacat mujurūḡrūḡ'ukayū be — io'e. — Kūyjobit'ūm ip pima, ipiat osupi'ajoat cebe ip imukūyjo am — io'e Deus. — Kūyjobit pima bit ip, ōn ma ipiat osupi'ajoat cekay itakomaayū be — io'e.
Wuyetaybit imēn Deus cuk o'e iam. ³¹ Deus soat em itait. Ixe be ipiat'ajoat puje, iparara jījā je'e ip cekay ixeyū muymuy'ukayū.

³² Gebum pit cuy epesop apēn cuk adi kuy bima epekukuku iap kay. Kuy bima juk Deus ekawēn epeya'ījojo. Ixe biōḡbuk kuy oōm eywebe. Ade em itabut'ūmayū juk adi ipiat o'supi'ajojoat eywebe. Inaka eybu'u ḡu epesop Jesus kay ipiat'ajojom ma'ḡu eyju. ³³ Pūḡpūḡpūḡ eyju'in eymuymuy'uk ip osodop. Adeayū etabun cuk adi ikērēm eykuk ip. Ade em cuk adi ipiat o'supi'ajojoat ip eywebe. Eybu'u ḡu a'ḡu epesop eybureyū badipta am. Eyparara ḡu juk adi epesop eyaokaap puxim. ³⁴ Daomūnmūnap'a beayū jom tak cuk adi epeku ibuywat am ip. Itabut'ūmayū be eybubut tujupa'um puje, eybu'u ḡu a'ḡu epesop eyetabut am Cristo kay. Eycokcok acā a'ḡu epesop.

— Ijodiap podi ma xipacap opop ocewebeam — i a'ġu epe'e. — Ibo ikoro jeedop soat em — i a'ġu epe'e. — Soat em ibo kuġ ajop — i a'ġu epe'e.

³⁵ Gasū dak cuy eya'ōcam epesop. Eya'ōca bima, xipacat cuy epejat. ³⁶ Eyukpiceġēm ġu juy epesop Deus bikuyap taġ eyeku am. Ixe bikuyap taġ eyeku buje, xipacat epejat apēn ixe juk adi o'e'e iap taġ. ³⁷ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Gaxīn ma omuykuiat jajēm, i. Ibun ġu jajēm, i.

³⁸ Webekitkiyū bit itabut jeedop cūġayū, i. Imēnpuye soat em itait jeedop ip oxe, i. Jetabucap epere buje bit, ocokcok ġu oce cekay, i.

Imēn e'em Deus ekawēntup. ³⁹ Wuyju bit wuyetabucap acepere ġu. Ipiat'ajojoap kay ġu wuyju bit cum. Oitabidaoiat puxim ġu wuyju—jetabun o'jepereiat puxim ġu. Wuyetabut ma. Deus tak wuydaxijom.

11

1 Deus kay wuyetabut pima wuyetaybit cīcā wuyemu-muwiwi acejat iam. Deus kay wuyetabut pima: — Gasū wuyju ijojom ġu iap ġuyjom acejojo — i wuyju e'em wuyewewebe.

2 — Xipat cīcā eyju oxe — io'e Deus kuyjeayū be, itabut ip cekay buye.

3 Wuyetabut cekay bima wuyetaybit Deus ja'ōbi ipi o'ġujurūġ iam. Wuywebe ijo but iap o'ġuġē Deus. Wuywebe ijo ba'orean soat o'ġuġē.

4 Deus kay itabut osunuy Abel. Imēnpuye ixe emumuūm Caim emumuūm podi ma xipat osunuy Deus xe.

— Cūġ ma ēn oxe — i juk o'e Deus cebe, itabut jekay buye. — Emumuūm xipat oxe — i juk o'e.

Wuyju ġebum pima apēn Abel itabut osunuy iap kay, “Itabucacat cūġ ma Deus xe” i wuyju e'em. Imēnpuye Abel e'ū buje dak puk wuymutaybitbin ma itabucacat cūġ ma Deus xe iam.

5 Deus kay itabut osunuy Enoque. Imēnpuye oe'ū ġu. Deus ixe ita'in ma o'tujuu jewekay. Ibureyū ixe o'tobuxik ġu, Deus kuy o'tujuu buye. Deus icokcok osunuy ixe ekukuap kay i'e'em Deus ekawēntup. ⁶ Wuyetabut'ūm pima, Deus imucokcok pa'ore wuywebe. Wuyju Deus kay bima, wuyetabun cuy ajop Deus kake iap kay; Deus xipacat ūmūm jebikuyap taġ jeku pin cīcāyū be iap kay dak.

7 Deus kay itabut osunuy Noé. “Ipi juayū oġu'ūm idibim soat” i'e buje, Deus ekawēn kay itabut osunuy. Muba'at puk o'jojojo ġu. Inaka itabut osunuy Deus ekawēn kay. Kobexixi o'ġuġē jebekitkiyū daxijo am. Kūyjobit ġu osodop ip

warara'acayũ ipi juacayũ Deus a'õ kay iap ibapuk cĩcã o'e, Noé kũyjobit puye. Imēneju:

— Cũg ma ěn oxe, etabut okay buye — io'e Deus cebe.

⁸ Deus kay itabut osunuy Abraão. Deus pe jenaē buje, kũyjobit osunuy ya'õ kay. Deus a'õbi jeka bewi o'jēm itaybit ġu ma'ġu apoma oju iam.

— Ijop eipi ocepiũm ewebe — i juk o'e Deus cebe.

Ibo eipi kay o'ju. Guyjom je'ġũm cebe iap eipi kay o'ju.

⁹ — Ijop eipi oġũm eipim — io'e Deus cebe.

Ibo eipi daġ oeku powatwat puxim. Paġo muġēġē'a be osunuy tũyap ġu buk puye. Torojo'a be osunuy jekpot eju—Isaque eju. Jenaxeġebit eju dak osunuy—Jacó eju.

— Ijop eipi oġũm eyipim — io'e Deus cebe ip—Abraão be, Isaque be dak, Jacó be dak. ¹⁰ Deus emukamuweġũnka wiwim osunuy Abraão—Deus emukamuġēka wiwim—ika'ũm'ēm'ũmatka wiwim.

¹¹⁻¹² Itabut osunuy Abraão Deus kay. Aypa o'e. Ce'ũat puxim jetayxi mu'ukreġ pa'ore osunuy. Je'ũ ojuy kuy osunuy. Sara dak yabut o'e—Abraão tayxi. I'ita ba'oreat osunuy. Inaka Abraão itabut osunuy Deus a'õ kay.

— Soat em Deus ja'õ daġ e'em — io'e jewebe ma.

Imēnpuye itayxi o'ġu'ukreġ yabut ma'ġu. Ipotpet o'e Abraão. Ade jĩjã ip osodop ixe naxeġebitbit. Imuweġũn pa'ore osodop ip kasopta buxim, ka'oririt puxim tak.

¹³ Jetabut cĩcãap kuġ ma ip oe'ũ'ũ—Abraão, Isaque dak, Jacó dak.

— Ijop eipi oġũm eyipim — i mo a'ġu o'e Deus cebe ip.

Inaka ibo eipi o'jat ġu ip. Imēnpit:

— Ijop eipi Deus je'ġũm ocenaxeġebitbit pe apēn ixe o'e iap taġ — io'e ip jewebe ma.

Ipi o'jat ġu ip. Inaka icokcok ip osodop jetabucap kuġ.

— Powatwat acã oceju — io'e ip ibo eipi watwat pe.

Wara'at ka kaykaykay ma ip osodop.

— Eykadujukapkam acã oceju — io'e ip cebe ip. Ibo eipi bit o'jat ġu ip. ¹⁴ “Eykadujukapkam acã oceju” i'e'e'ukayũ jeka kudadam mabuk ip. ¹⁵ Yaġuyepit ġu osodop ip kuy bima o'jēm ip iatka kay. Yaġuyepit pima kuka juk iba'ore ġu o'e cepit am ip. ¹⁶ Wara'atka kay bit ip osodop yaġuyġebu. Kuy o'jēm ip iatka bodi ma xipat iboka. Kabi beatka kay ip osodop yaġuyġebu. Imēneju Deus isũsũn ġu o'e cebuxim ip, “Deus ebekitkiyũ oceju cekay ocetabut puye” io'e ip cebe buye. Deus o'sukamubapuk ikam ip.

¹⁷⁻¹⁸ Deus kay itabut osunuy Abraão.

— Ekpon oġũm ewebe — i mo a'ġu o'e Deus cebe. O'kap Abraão ipot. Isaque i ipot putet osunuy.

— Isaque ipotpoyũ acã enaxegebitbiyũ oxe—warara'acayũ bit ka'ũma — i mo adi a'gu o'e Deus Abraão be. Inaka:

— Ekpot cuy eyaoka impik am wetabun — i mo adi a'gu o'e Deus Abraão be okukpin cĩcã paxi iap co am.

“Ekpot cuy eyaoka” i'e buje, Abraão kũyjobit o'e Deus a'õ kay. Isaque aoka ojuy o'e.

¹⁹— Iba'ore gu Deus pe waram Isaque'ũm mutait am — io'e jewebe ma Abraão.

Inaka Isaque o'tujupit jeduk'a be, “Eyaoka gu juy” io'e Deus puye. O'tujupit jeduk'a be ce'ũap tomukadi waram o'jetait'iat puxim.

²⁰ Deus kay itabut osunuy Isaque. Imēnpuye:

— Guyjom Deus xipacat je'gũm eywebe — io'e Jacó be, Esaú be dak.

²¹ Itabut osunuy Jacó dak Deus kay. Je'ũ pinpin puje: — Deus cuy xipacat je'gũm eywebe — io'e José ipotpoyũ be.

— Soat podi ma ěn xipat — io'e Deus pe jektokta'ip kuḡ.

²² Itabut osunuy José dak Deus kay. Je'ũ pinpin puje: — Israel naxegebitbit jeejēm Egito eipi bewi — i mo adi a'gu o'e. — We'ũap tomukadi ojebit cuy epetujowat oka be imõḡ ãm witabikũy be — i mo adi a'gu o'e jekpotpoyũ be.

²³ Itabut osodop ip Deus kay Moisés ebay, ixi dak.

— Judeuyũ ipotpoyũ juy epeyaoka ikap'isum ma — i juk o'e Egito eipi kukukat—Faraó o'e.

Imēnpit iparara gu osodop ip ipi kukukat puxim—Faraó buxim. Kũyjobit'ũm osodop ip ixe a'õ kay Moisés ebayũ. Ebaḡũ kaxi ikap'isuat munēmñēm'uk ip osodop yaokaap puxim. O'gunēm ip idip cĩcã cexe ip puye.

²⁴ Itabut osunuy Deus kay Moisés tak. Yaypan puje ibu'u o'e Faraó daxit'in. Jeadipyũ kay pin o'e.

— “Faraó daxit'it ěn”, i'ũmḡu juy epe'e owebe, i juk adi o'e Egito eipi watwat pe.

²⁵ Ibu'u osunuy ikērēat muḡē ãm jemucokcok am—ḡũ kabia dak ka'ũma. Ibu'u gu bit osunuy ipiatpi'ajo am jeadipyũ eju—Deus ebekitkiyũ eju. Ibu'u gu osunuy ipiatpi'ajo am Deus mucokcok am.

²⁶ — Soat tarekrek kuḡ pima kuka ocokcok oce—Egito eipi beat kuḡ pima — i juk o'e jeweweju ma. — Deus emunaē mucokcokap ojuy owebe ipiatpi'ajoat puje bit, ibodi ma kuka ocokcok oce — i mo adi a'gu o'e jewebe ma. — Guyjom Deus kũyjobicaptei je'gũm owebe — i juk o'e jewebe ma. Ibodei buap wiwim cĩcã osunuy soat em ma.

²⁷ Itabut osunuy Moisés Deus kay. Imēnpuye o'jēm Egito eipi bewi. Ipi kukukat etakomaap puxim jeparara pibun gu o'jēm Egito eipi bewi. O'jēm Deus kay itabut cĩcã buye. Deus cocomap puxim oekukuku ijojom gu ma'gu. ²⁸ Itabut osunuy

Moisés. Imēnpuye apēn kūyjobit'ūmayū muy'ū'ū'ukat o'kap iap epeta o'gubapuk Deus a'ōbi. Páscoa i peta butet.

— Ovelha doy juy epetoymōg eyduk'a esūgtabi dağ kūyjobit'ūmayū muy'ū'ū'ukat pe eyekpot muy'ūap puxim—koapat muy'ūap puxim — i juk o'e Israel naxegebitbit pe.

²⁹ Itabut ip osodop Deus kay Israel naxegebitbit Moisés ixeyū kukukan pima. Imēnpuye iodi o'timudek ip ipipurukat tağ. Ixe di butet “Tipakpukati” i osunuy. Egito eipi watwat pit timudek ojuy bima, soat ip oap. Oakōm ip. Ka'ūma ma o'jepoyat.

³⁰ Itabut osodop ip Deus kay Israel naxegebitbit Josué ixeyū kukukan pima. Imēnpuye Jericó ka ekorara o'jedu. Duuuuo. O'jedu 7 kabia ika koreren ceku buje ip. ³¹ Itabut osunuy Deus kay Raabe dak yapoan ma'gu osunuy. Josué ebekitkit o'guōm jeduk'a be imunēm ān yaokaap puxim. Jericó ka jom oajēm'iaiyū o'gunēm. Imēnpuye Deus pe ja'ō kay kūyjobit'ūmayū aokaat puje, Raabe o'yaoka gu ip Josué ebekitkiyū.

³² Deus kay itabut ip osodop warara'acayū dak. Inaka o'e gu owebe itabucayū muwēn ām eywebe: Gideão muwēn ām eywebe, Baraque dak, Sansão dak, Jefté dak, Davi dak, Samuel dak, Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū dak. ³³ Itabut cīcā osodop ip Deus kay. Imēnpuye wara'at tiwatwat eju nopağōğōm ip o'e. Ade jījā o'yaoka ip. Cūg ma oekuku ip Deus etabutpe. Imēnpuye Deus cebe iūm ojuy iap o'jat ip. Deus leão o'tūymuymūg jekay itabucat oap puxim. ³⁴ Waram pima Deus daxa yoboğat o'gupirēm jekay itabucayū aokaap puxim. O'jenapōn ip pajam jaokaap puxim. Ya'ōbaca'ūm ip osodop. Ya'ōbacaan pit o'e ip Deus a'ōbi. Ade jījā o'yaoka ip itakomaayū nopağōğōm pima. Ade ma dak o'guypōğpōğpōğ ip powatwat esorarayū. Soat kaka dağ owatwatwat ip. ³⁵ Itabut Deus kay osodop ip aoyū. Imēnpuye Deus waram ixeyū ipotpoyū'ūm'ūm o'gutait.

Warara'acayū be itakomaayū ipiat o'supi'ajojoat. Oe'ū'ū'ū ip ipiat pibun. Inaka Deus o'jomuymuy gu ip jaokaap puxim.

— Oce'ūpi gu — io'e ip. — Oceparara gu oce'ūap puxim — io'e ip.

Waram acejetait iap wiwim osodop ip. Soat em wuyetai acesop Deus xe iap wiwim osodop ip. ³⁶ Warara'acayū itabucayū o'jowaywayway ip adedeayū etabutpe. Warara'acayū o'yukxabiokaka ip ixemuğēğēbum yabi be icaat pum. Warēmtağ ma o'guōmōm ip daomūnmūnap'a be. ³⁷⁻³⁸ O'yabuğbuğ ip wita'am. Ipidase o'guweka ip kede'am. Pajam tak o'yaoka ip. Tadaybot ma oekuku ip. Mēmē xee kuğ oekuku ip jedotim, cabra xee kuğ tak. Itabut'ūmayū juk

adi ipiat o'supi'ajojoat ixeyũ be. Warẽmtağ cĩcã juk adi ixeyũ o'jukukuk ip. Kaokokat puxim osodop ip itabut'ũmayũ xe. Deus xe bit soat podi ma xipat osodop ip itabucayũ.

— Teyũku ikẽrẽ jĩjã — io'e ip itabut'ũmayũ ma.

— Eyju soat podi ma xipat oxe — io'e Deus pit cebe ip.

Cenapõnat puxim uk'a'ũmat tağ oekuku ip, co'a dağ tak. Jeduk'a be ğu osodopdop ip—witabikũy be acã.

³⁹— Xipat eyju oxe eyetabut cĩcã okay buye — io'e Deus soat pe ixeyũ be. Inaka ijodi bima Deus cebe ip iũm ojuy iap o'jat ğu ip. ⁴⁰Deus kuyayũ kay ã ğu osunuy ğebum. Wuykay dak osunuy ğebum—ixeyũ'ũm'ũm nomujuacayũ kay dak. Soat ğu o'ğũm ja'õ dağ kuyayũ be. Soat pit je'ğũm ja'õ dağ jekay itabucayũ be—kuyje itabucayũ be—ğasũ itabucayũ be dak, guyjom itabut je'e iayũ be dak. Soat je'ğũm pũğpũğ pepepe ma. Soat tağ wuymuisun je'e kuyjeayũ muisunap puxim.

12

¹— Ocejju ma juk adi ocetabut cĩcã ocesop Deus kay — i'e'em wuywebe soat ixeyũ kuyjeayũ. — Eyju dak eyetabun cĩcã juy epesop cekay — i'e'em ip wuywebe.

Daudau'ukayũ buxim wuyju. Daudau'ukat ipoxiat epereperem jewũnca i'e am. Imẽnpuxim ikẽrẽat mujurũğrũğap cuy acepere Jesus a'õ kay am. Pa'orem ğu wuyju ikẽrẽat mujurũğrũğ. Ikẽrẽat mujurũğrũğ pima wuybu'u wuyetabut am Jesus a'õ kay. Daudau'ukat taobu'u ğu jedaudauap epere am. Ixe buxim wuyju dak wuybu'um ğu juy ajop Jesus a'õ kay am. ²Gebum cuy ajop Jesus kay! Ixe ma juk adi wuymutabun. Ixe dak wuybuywatwan jeenuy wuyetabucap epereap puxim.

— Korosa be ğu juy oje'ũ — i'ũmğu juk o'e. — Warẽmtağ cĩcã ip okuk — i juk o'e jewebe ma. — Inaka korosa be dak obu'u ğu we'ũ ãm — i juk o'e. — Guyjom ocokcok oğuy webay xe bima, ixe bikuyap tağ cuk adi ojekuk buye — i juk o'e jewebe ma.

Oibu'un ğu je'ũ ãm korosa be warẽmtaksuğ ma'ğu ip o'jukuk. Imẽneju ğasũ xik'i omuy Deus xe. Deus eju nuynuy soat kukukan.

³Gebum cuy epesop apẽn cuk adi ixe Jesus ipiat o'supi'ajojo iap kay. Itakoma jĩjã ip osodop cekay ikẽrẽat mujurũğrũğ'ukayũ. Iboap kay juy ğebum epesop eyetabut am eybu'u'up puxim, eyetabucap epereap puxim tak. ⁴Ikẽrẽat muğẽğẽ'ukayũ mukorẽmrẽm cĩcã juk adi epesop. Imẽnpuye juk adi ipiat o'supi'ajojoat ip eywebe. Inaka eyaoka ğu buk ip. ⁵Deus kawẽnwẽn eywebe apẽn cebayũ kawẽnwẽn jekpotpoyũ eju iap puxim. Kawẽnwẽn eywebe eya'õmucan am. Imẽn ixe e'em:

Okpot, emukũyjobit am wuykukukat ipiatpi'ajoan ewebe bima, eya'õpicũg cuy eguy ya'õ kay, i. Emukũyjo am ixé be emukorẽm puje dak, eguycũg gu juy eguy, i. ⁶ Wuykukukat ipiatpi'ajoan jewe ikukpinayũ be cũg ma jekuap ojuy, i. Jekpotpoyũ mukorẽmrẽm imukũyjo am ip, i.

Eyağuyba'ũm tu iboap ekawẽn kay? ⁷ Eyetaxim cuy epesop ipiat'ajojom pima. Ipiatpi'ajojom pima:

— Wuyebayat ipiatpi'ajojoan ocewebe ocemũkũyjo am cũg ma wuyekuap ojuy — i juy epe'e eyewewebe.

Deus wuymukorẽmrẽm pima, wuyetaybit Deus wuykuğ jekpotpoyũ kukap puxim iam. Soat wuyju ipiatpi'ajojoan wuy'ipotpoyũ be cũg ma ip cekup ojuy. ⁸ Imukorẽmrẽm'ũm pima wuyetabi kuka ace ite ipocat iap kay.

— Ekpocat tu ite? — i kuka ace cebay be.

Deus tak ipiatpi'ajojoan soat pe jebekitkiyũ be imukũyjobit am ip. Imẽneju eymukũyjo am eywebe ipiatpi'ajojoan'ũm pima, Deus ipotpcayũ gu eyju. ⁹ Ijodi ixeyũ be wuymukorẽm puje dak, ibuyxim ma wuyebayũ ajukuk. Ixeyũ a'õ kayap podi ma juy kũyjobin ajop wuyebayat a'õ kay—kabi beat a'õ kay, wuykay ağat a'õ kay. Ixe a'õ kay kũyjobit pima, soat em acesop cexe wuyetai. ¹⁰ Wuyebayũ ma ipiatpi'ajojoan wuywebe wuymukũyjobit am. Ipiatpi'ajojoan ip wuywebe ipiatpi'ajoat pin osodop ip puye. Darem ma ip wuymukorẽmrẽm. Deus pit ipiatpi'ajojoan wuywebe xipan wuykuğap tomuju. Ixe ipiatpi'ajojoan wuywebe soat tağ wuymuisun am. Ipiatpi'ajojoan wuywebe soat tağ wuyisu jejo'i am. ¹¹ Wuywebe ipiatpi'ajoan pima, wuycokcok gu wuyju—wuyğuycũg acã. Guyjom pit cebay be imukorẽm'ibiyũ cedağ ma jekukum, kaba'ũm tak ip warara'acayũ eju.

¹² Imẽneju iğuycũğayũ juy epesubuywan. Jetabucap kay ibu'u'uyũ juy epeya'õmucan waram icokcok i'e am ip. ¹³ Cũğat e dağ cuy epeku warẽmtağ ma eyekuap puxim.

¹⁴ Kaba'ũm cuy epesop soat eyxeayũ kuğ. Soat tağ eyisum cuy epesop. Soat tağ wuyisu'ũm pima, wuykukukat acejojo gu. ¹⁵ Deus ibikuy xipan wuykuk am. Imẽnpuye jewebuywatwan cuy epesop eybu'uap puxim Deus pe emumuũm pu am. Kadai icupat jexeat muy'ũ'ũm. Imẽnpuxim pũğ ma ey'inat jetabut am ibu'u bima, jebureyũ dak kuka o'ğubu'un. Imẽnpuye jewebuywatwan cuy epesop eybu'uap puxim, eyetabucap epereap puxim. ¹⁶ Jewebuywatwan cuy epesop Deus a'õ kay kũyjobit'ũmap puxim, aoyũ kaykayap puxim tak. Esaú ekuap puxim gu juy epeku. Esaú kũyjobit'ũm o'e Deus a'õ kay. Jecokcokap kay acã o'e ġebum. Koapat osunuy cebay ipot.

Cebay e'ũ buje, soat ma kajuk o'jat jebay'ũm pubut, ixe koapat puye. Inaka:

— Pũğ pratom exat'in eğũm owebe — io'e jekitpit pe. — Ēn ma juy soat ejat wuyebay e'ũ buje oxat teim — io'e jekitpit pe. — Odieğ Deus xipan jekuk koapat kukap puxim oxat teim — io'e cebe.

¹⁷ Koapat peam tak cebayũ kawēnwēn'uk osodop Deus eju kuyjeayũ.

— Xipan cuy okpot ejukuk — i'e'e'uk osodop ip Deus pe.

— Owebeam tak cuy ecekawēn Deus eju — io'e Esaú jebay be. — “Xipan cuy okpot ejukuk—koapat ejukuk,” i juy ece cebe — io'e Esaú.

— Iba'ore owebe ġasũ bit — io'e cebay bit. — Ekitpit peam kuy juk iboam oce Deus pe — io'e.

Jewa'õmuwarurun pa'ore o'e Esaú be cedağ ma jeku am. Cũğat e dağ jepit ojuy jĩã o'e. O'tõn iğuycũğ puye. Inaka cepit pa'ore o'e cebe cũğat e kay, kuy kũyjobit'ũm o'e buye.

¹⁸ Co'a jeje Deus jekawēn muwēnuwēn pima, iparara jĩã osodop ip Judeuyũ—kuyjeayũ. Oajēm ip co'a ikibi be. Sinai'a ikibi be oajēm ip—wuyecoanpucat'a ikibi be. Daxa isop iğo'a akokoreren. Kabidaudau dak oeku. Kabiok tak oeku diğ. Kabidoxixi dak oeku iğo'a dağ. ¹⁹ Parasuy jo'iat a'õ o'ya'ĩjojo ip. Deus a'õ dak o'ya'ĩjojo ip. Ixe a'ĩjojo buye, “Ecekawēn ġu juy ocewebe” io'e kuyjeayũ jeparara pibun.

²⁰ — Epeyeu ġu juy co'a kay — io'e. — Eyõhõyũ dak cuy epeğuyuat ġu — io'e. — Ceu pinat cuy epeyabuğbuğ wita'am — io'e. — Ojopi eywebe soat pe — io'e cebe ip.

Imēnpuye iparara jĩã ip o'e Deus a'ĩjojoayũ. ²¹ Ipararuat o'jojojo Moisés.

— Õn ma okarabakbak oce oparara pibun — io'e co'a dağ pima.

²² Eywebe Deus jekawēn muwēn puje bit, eypararam ġu epesop. Kuy epesot wara'at'a kay co'a kay. Siã'o'a kay epesot Jerusalém ka beat'a kay. Kuy epesot Deus ka be—soat em itaicat ka be—Jerusalém ka be—kabi beatka be. Tak ġu ip Deus ekawēn tojotjot'ukayũ dopdom iğo ka be—ade jĩã ip. Imuweğũn pa'ore wuywebe ade jĩã ip puye. ²³ Kuy epesot Deus ebekitkiyũ kay—koap itabucayũ kay. Awerom ip dopdom Deus ka be. Icockok cĩcã ip ibutet ibararak opop kabi beatup pe buye. Kuy epesot Deus kay. Ixe apēn cuk adi oekuku ip ipi ju bima iap ideida soat pe ipi juacayũ be. Xipacat je'ğũm cũğayũ be. Ipiat supi'ajoat kũyjobit'ũmayũ be. Kuy epesot cedağ ma jekuku'ukayũ'ũm'ũm piõğbuk kay—soat tağ o'ğuisun'iyũ'ũm'ũm piõğbuk kay. ²⁴ Kuy epesot Jesus kay. Ixe juk kawēn iisuat o'ğuwēn wuywebe. Ixe o'jedoyekereren

wuywebeam. Apên Abel o'jedoyekerereniap kay ġebum pima “Eġuweik cuy iwaġo be yaokaap tei” i wuyju e'em Deus pe. Apên Jesus o'jedoyekerereniap kay ġebum pima bit, “Gasũ bit ên ikêrêat uk'uġ ocewebewi soat pewi” i wuyju e'em Deus pe.

²⁵ Imêneju:

— KÛyjobin ġu ace Deus a'õ kay — i'ũmġu juy epe'e.

Ijodi Moisés Deus ekawên o'ġuwênuwên kuyjeayũ be. KÛyjobit'ũm ip osodop. Imênpuje Deus ipiat o'supi'ajojoat cebe ip. Gasũ bit kabi bewi ma Deus jekawên muwênuwên wuywebe. KÛyjobit'ũm pima kuyjeayũ bodi ma kuka ipiat acesupi'ajo. ²⁶ Sinai'a jejewi cekawên puje, ixex ja'õbi ipi o'ġuyxixixi. Gasũ bit waram o'jekawên wuywebe.

— Waram pukto ipi oġuyxixixi — i'e'em wuywebe. — Kabi dak oġuyxixixi — i'e'em. ²⁷ — Waram pukto — i juk adi o'e. Imênpuje wuyetaybit jemumuġê ma ġuyxixixi iam. I'uk'uk je'e ip Deus emumuġê soat. Imuyxixixi'ũmayũ acã jeedop ip jenuyap pe ma.

²⁸ Deus soat kukukan pima, wuykukukan tak jeenuy. Ixex a'õbacaap mu'ũm pa'ore soat pe. Imêneju:

— Soat podi ma ên xipat — i juy ace Deus pe. — Soat podi ma ên a'õbaca — i juy ace cebe.

Ixex bikuyap taġ cuy ajeku. Ibuyxim cuy ajukuk. Wuy-pararam cuy ajop ixex buxim. ²⁹ Ixex kay acã wuyetabut—Deus kay acã. Daxa soat mu'ũmap puxim ixex dak ja'õ kay kÛyjobit'ũmayũ ġu'ũm.

13

¹ Eybu'um ġu juy epesop ikukpin eykitpitpiyũ kuk am—Cristo ebekitkiyũ. ² Powatwat cuy epeġuõm eyduk'a be. Xipan cuy ip epejukuk. Pũġpũġpũġ kuy juk powatwat o'ġuõm jeduk'a be. Tũybe teyũku powatwat iãn o'e ip. Imênpit Deus ekawên tojotjot'ukayũ ma juk o'ġuõm ip—kabi watwat. ³ Ġebum cuy epesop daomũnmũnap'a beayũ kay eyju dak cexex epesop iap puxim. Ġebum cuy epesop ipiat'ajojomayũ kay eyju dak cexex ip epesop iap puxim.

⁴ Ibuyxim cuy ibumũnmênat ajukuk. Warara'acat ewebumũn puje juy ibuyxim cuy ip epejukuk. Eytayxi'ũmat eju ġu juy epeyepo—eytayxi eju acã. Eyektop'ũmat eju ġu juy epeyepo—eyektop eju acã. Deus ipiat supi'ajojoat warara'acat itop eju jepopo'ukat pe warara'acat tayxi eju jupopo'ukat pe dak.

⁵ Dinheiro kay jĩjã ġu juy epesop.

— Õn pit jeyiwat ġu—pũġ em tak ka'ũma — i'e'em Deus wuywebe. — Õn pit jeyepere ġu—pũġ em tak ka'ũma — i'e'em wuywebe.

Imēnpuye eycokcoğ cuy epesop ajo eyju ikuğiat kay.
⁶ Imēnpuye wuya'ōcam cuy ajop.

— Wuykukukat wuybuywatwan soat em — i juy ace warara'acat pe ipararaayū be. — Wuypararam ġu juy ajeku — i juy ace cebe ip. — Ijodiat o'e ġu kuka wuywebe — i juy ace cebe ip.

⁷ Gebum cuy epesop kuy bima eykukukayū'ūm'ūm kay. Deus ekawēn cuk adi o'ğuwēnuwēn ip eywebe. Gebum cuy epesop apēn cūğ ma ip oekuku iap kay, apēn ip jetabucap kuğ oe'ū'ū iap kay dak. Ixeyū'ūm'ūm puxim eyetabun cīcā juy epesop. ⁸ Soat em Jesus Cristo iwaruru ġu e'em. Ibit ma. Kuy bimaap co'i ma ġasū dak omuy. Guyjom tak imēn ma je'e. ⁹ Eybu'um ġu juy epesop kawēn icēmat tağ jeku am. Iwarum eymutaybitbin'ukayū a'ō kay ġu juy epesop cūğat e dağwi eyjēmap puxim. Pūğpūğ jewağuyğuy ip i'opi paxi sujop owebe iap kay. Ibuywatwan ġu ibo bit biğ ma itabut am ip Jesus kay. Wuyju bit cuy ġebum ajop Deus soat em xipan wuykuğ wuya'ōmucanucan iap kay. Iboap kay ġebum pima, biğ ma wuyetabut acesop Jesus kay.

¹⁰⁻¹¹ Paīyū wūnca ēn'in i'o'o'uk osodop ip o'suēnmupikupik ip ien'in torojo'a be kapikpik'ukayū. ġasū bit i'opi o'e cebe ip wuyju Deus pe iūmūmat'in. Pūğ kabia be bit paī yoboğat ōmōm badiat'abi be—Deus tūytūyap ibuyxi jījāat'abi be. Wūnca doy dujuōmōm toy mubapuk am Deus etabun Deus pe ikērēat ukap ojuy. Ibiat ēn pit i'opi paī yoboğat pe. Ibiat ēn tujowatwan ip jedopdopap etakobe imupik am. ¹² Imēnpuxim Jesus o'jedoyekereren wuywebewi ikērēat uk am. O'jedoyekereren jekay itabucayū muisun am soat tağ. Itabut'ūmayū juk adi warēmtağ ma ixē o'jukuk. Ixē oe'ū ikaboğatka etakobe. ¹³ Ixē oibu'un ġu je'ū ām korosa be warēmtağ ma'ġu ip o'jukuk. Ixē buxim wuyju dak wuybu'um ġu juy ajop ixē bikuyap tağ jeku am warēmtağ ma'ġu ip wuykuğ itabut'ūmayū. ¹⁴ Wuydopdopapka ijodi ġu. Ikakoro ġu ijodiatka. Guyjom jeedotka wiwim wuyju. ¹⁵ Imēnpuye:

— Ēn soat podi ma xipat cīcā — i wuyju e'em soat em Deus pe.

Wūnca mupikupik'uk'ūm ma'ġu wuyju Deus etabun. Jesus tak kawēnwēn Deus eju wuywebeam.

— Ēn ma soat podi ma xipat cīcā — i wuyju e'em soat em cebe. — Ēn acā ocekukukat — i dak wuyju e'em cebe soat em. ¹⁶ Xipacat muğēğēap cuy epeyepere ġu. Jewebuywatwacap tak cuy epeyepere ġu. Imēn Deus epeğucokcoğ wūnca ūmūm cebe iap puxim.

¹⁷ Kūyjobin cuy epesop eykukukayū a'ō kay. Ixeyū a'ō epeya'ōxik ġu juy. Apēn cuk adi eykuk ip iap cuy ġuwēn ip

Deus pe. Imēnpuye ibu'u ġu ip eybuywat am. Aġ ip eykay eyetabucap epereap puxim. Eyju ixeyū a'ō kay bima, icokcok ip jeybuywatwan. Eyju kūyjobit'ūm pima bit, iġuycūġcūġ je'e ip. Ibo bit jeybuywan ġu.

¹⁸ Epeyepere ġu kawēġap Deus eju ocewebeam. Soat em oceju cedaġ ma oceku pin Deuse tabun. Imēnpuye:

— Xipat paxi oceju Deus xe? — i'ūmġu oceju e'em.

Ocetaybit ocebinūnpe ma oceju cūġ ma cexe iam. ¹⁹ Biġ ma juy epeyekawēn Deus eju ġaxīn ma ixē be waram omuypit am eyjo am.

²⁰ Wuykukukat Jesus itabucayū kukukat yoboġat ovelha kukuk'ukat puxim. Deus ixē Jesus o'ġutait ce'ūap tomukadi. Waram ġuto o'jetait. Imutait puje:

— Kawēn iisuat taġ cuy epeku ġasū bit, okpot o'jedoyekereren eywebeam puye — i juk o'e wuywebe. — Kawēn iisuat taġ eyeku buje, soat em oxe epesop eyetait — i juk o'e Deus wuywebe.

²¹ Deus wuyaġuymubabibin'ukat. Ya'ōbacaap kuġ'ūm pima, ibikuyap taġ wuyeku ba'ore wuywebe. Imēnpuye ixē soat xipacat cuy je'ġūm wuywebe. Ja'ōbacaap cuy je'ġūm wuywebe ibikuyap taġ wuyeku am soat em. Jesus Cristo a'ōbi soan cuy je'e wuywebeam jebikuyap taġ.

— Ēn ma soat podi ma edipap kuġ — i juy acece soat em Jesus Cristo be.

Imēn cuy acece cebe.

²² Okitpitpiyū, itedup otupmubararak eymucokcoġaptum. Tup ade ġu otupmubararak. Imēnpuye eyukpiceġēm ġu juy epetupco. ²³ Wuykitpit Timóteo o'ġujēm ip daomūnmūnap'a bewi iam eyetaybit pin ōn. Ġaxīn ma okay yajēm puje, otu-jowat cuy oweju, eyjom oju buje.

²⁴ Oceju kato mujujum eykukukayū be—soat pe—Jesus a'ōkayayū be. Eykitpitpiyū dak kato mujujum eywebe—Itália eipi watwat.

²⁵ — Bay, xipan cuy ebekitkiyū ejukuk — i ōn e'em Deus pe.

Ibūrū ma.

TIAGO EMUDUPMUBARARAKTUP CARTADUP

¹ Bekitkit, cartadup mubarararaḡ òn kato i'e am eywebe—Deus ebekitkiyũ be—soat ka daḡacat pe. Òn Tiago. Deus peam kapikpiḡ òn. Wuykukukat peam tak òn kapikpiḡ—Jesus Cristo beam.

² Okitpitpiyũ, eycokcoḡ cuy epesop ipiatpi'ajojom ma'ḡu eyju. ³ Deus eybuyxijojom biḡ ma eyetabut am cekay. Gebum cuy epesop iboap kay. Ixe kay eyetabut cĩcã bima, eyetaxim epesop ipiatpi'ajo am. ⁴ Ibun ipiatpi'ajom pima dak cuy eye-taxim epesop. Eyetaxi bima cũḡ ma epesop Deus xe. Ikêrêat kuḡ ḡu dak epesop cexe. Soat kukat puxim epesop cexe. ⁵ Cũḡ ma eyeku am cexe iam eyetaybit'ũm pima, eymutaybinap cuy epejoojuy Deus xewi. Ixe jeymutaybin. Ixe ibu'u ḡu wuymutaybit am. Tacup ḡu ixe. Soat em wuyemumuojuy ũmũm wuywebe. ⁶ “Omutaybin cuy ece” i'e buje, eyetabun cuy epesop Deus kay.

— Wemumuojuy je'ḡũm xe'e owebe? — i'ũmḡu juy epe'e cebe.

“Wemumuojuy je'ḡũm xe'e owebe?” i'e'e'ukat tipodoyat puxim—soat taḡ kabido timupodoypodoyiap puxim, itabutbũt puye. ⁷⁻⁸ Wara'at taḡtaḡtaḡ ma tipodoyat e'em. Imēnpuxim wara'at taḡtaḡtaḡ ma ip jewaḡuyḡuy itabutbũcayũ. Warara'acat ixeyũ aḡuymubabi'ũm'ũm. Soat em jewaḡuyumuwarururun ip— “Wuykukukat wemumuojuy je'ḡũm xe'e owebe?” i'e'e'ukayũ—itabutbũcayũ. Itabut cĩcã ḡu ip—itabut'ũm'ũm ma. Imēnpuye jemumuojuy je'jat ḡu ip Deus xewi.

⁹⁻¹¹ Itabucat ibubut kuḡ'ũm pima, icokcok cuy jeenuy ade ibubut kukat co'i Deus xe buye. Guyjom Deus wara'at je'ḡũm cebe ibubun. Ibubut adeat pit dao ma i'ũm kadai'ip e'ũap co'i. Kaxi cēmcēm. Kaxiepi bima jeditedudum kaxie pibun. Dit at'an. Titip ḡu e'em. Imēnpuxim ibubut adeat je'ũ wara'at pu ojuy kapikpiḡ cĩcã bima. Imēneju itabucat ibubut ade bima, icokcok cuy jeenuy ka'ũma kukat co'i Deus xe buye.

¹² Ipiatpi'ajo am wuyetaxi bima wuycokcoḡ acesop—Jesus kay wuyetabucap epere'ũm pima dak. Wuybuyxijo epere buje:

— Soat em eyetait epesop oxe ma — i je'e Deus wuywebe. Imēn Deus e'em soat pe—ikukpin jekukayũ be—jekay itabucayũ be. Imēneju wuycokcok wuyju e'em, ipiatpi'ajojom ma'ḡu wuyju. ¹³ Deus ikêrêat muḡêḡêan ḡu wuywebe. Imēnpuye:

— Deus ikērēat muḡēan owebe — i'ūmḡu juy epe'e.

Warara'acayū ikērēat muḡēḡēan wuywebe. Deus pit ka'ūma. ¹⁴ Wuyju ma wuybikuy ikērēat muḡē ām. Wuyukpiwatpin ma wuyju ikērēat mujurūḡrūḡ, ikērēat muḡē pin puye. Imēn wuyju jewemuḡuykukukum ikērēat muḡē ām. ¹⁵ Wuyju ikērēat muḡē pin wuybikuy ikērēat muḡē ām puye. Soat em wuyju ikērēat mujurūḡrūḡ. Ikērēat mujurūḡrūḡxian acesop. Ikērēat mujurūḡrūḡxian pima bit, “Soat em wūy ma juy epe-sop owi eye'ū buje” i'e'em Deus wuywebe.

¹⁶ Okitpitpiyū, eykukpin cīcā oxe. Jewemuḡuykukukum ḡu juy epesop. ¹⁷ Wuyebay kaxiaat o'ḡubapuk, kaxiepiat tak. Kasopta dak o'tamubapuk. Kaxiepiat jewarururun, kaxiaat tak: Deus pit jewarururun ḡu. Soat em ma ixē xipacat ūmūm wuywebe. Cemumuūm ikērēat kuḡ ḡu. Xipat soat taḡ. Soat wuyju ikuḡiat ixē emumubapukpuk ma. Soat em ma xipan wuykuḡ. Xipat'ūmat ḡu iūmūm wuywebe—xipacat acā. ¹⁸ Jekpiwatpin ma ixē wuynaē jebekitkiyūm kawēn icēmat kay wuyetabun puje. Ixē juk wuynaē warara'acat kukap podi ma wuykukam xipan.

¹⁹ Okitpitpiyū, dao ḡu juy epeyekawēn. Dao ḡu dak cuy eyetakomān. Dao ma bit cuy epekūyjo. Gbum cuy epesop iboap kay. ²⁰ Wuyetakoma bima cūḡ ḡu wuyju jekukum—Deus bikuyap taḡ ḡu dak. Imēnpuye eyetakomān ḡu juy epe-sop. ²¹ Imēneju ikērēat muḡēḡēap cuy epeyepere. Warēmtaḡ eyekuap tak cuy epeyepere. Yoboḡan pin ḡu juy epesop. Deus bikuyap taḡ cuy epeku. Ixē wuymukūyjojom jekawēn. Imēnpuye eyetabun cuy epesop cekawēn kay. Ixē wuydaxijojom jekawēn kay wuyetabut pima.

²² Ixē ekawēn cocomat ḡu juy epesop. Cekawēn taḡ cuy epeku. Ya'ījojom acā bima bit eyju jewemuḡuykukukum. ²³ Pūḡpūḡpūḡ Deus ekawēn cocom ā. Inaka cekawēn taḡ ḡu ip jekukum. Ixeyū waroa kukat puxim. ²⁴ Dao ma ip jewejojom waroa be. Jewejo buje waroa muxipanpan ip. Akiju ip cēmcēm. Dao ma ip yaḡuyba'ūm'ūm jedopa kay. Imēnpuxim Deus ekawēn coco'ukayū'in. Dao ma ip cekawēn cocom. Cekawēn co'isum pit yaḡuyba'ūm'ūm ip cekawēn kay. Cekawēn taḡ ḡu dak jekukum ixeyū ma. ²⁵ Warara'acayū bit daodaodao ḡu Deus ekawēn cocom. Jawaḡuyḡuy ip dop-dom cekawēn kay. Yaḡuyba'ūm'ūm ḡu ip cekawēn co'isum. Soat kabia cekawēn cocom ip. Kūyjobit cīcā ip cekawēn kay. Ixē ekawēn cedaḡ ma wuymutaybitbin. Soat taḡ xipat ixē ekawēn. Wuya'ōmucanucan wuywebe ikērēat muḡēap puxim. Deus ixeyū ḡucokcoḡ soat taḡ ja'ō daḡ ip jekukum puye.

²⁶ Kawēnkērēat epere'ūm pima, te'e ma wuyju e'em “Oc-etabut Deus kay” i. Kawēnkērēat epere'ūm pima, jewe-

muḡuykukukum wuyju. ²⁷ Deus wuyebay. Ixe wuymutay-bitbin apēn itabucat cuy jeku iam. Deus kay wuyetabut pima, cebay'ūmat asubuywan. Itop'ūm e'ūibit tak asubuywan—mudiuat. Itabut'ūmat puxim ḡu juy ajeku. Ikērēat tak cuy aḡujurūḡ ḡu—pūḡ em tak ka'ūma. Wuyayuyisum cuy ajeku. Imēn jekukum pima, cūḡ ma wuyju jekukum Deus xe. Imēn jekukum pima:

— Icemān eyetabut okay — i'e'em Deus wuywebe.

2

¹ Okitpitpiyū, iwarum ḡu juy soat epejukuk—totidipat, totiokokat tak. Eyetabut wuykukukat kay—Jesus Cristo kay. Ka'ūma ma ixe jo'iat jedipap kuḡat. Imēneju pūḡ pe ma juy soat epejukuk—totidipat, totiokokat tak. ² Ibubut adeat aco'i jajēm eykay eyju awerom pima. Cekaxima idipat kuḡ ip. Pūmūn kuḡ ip—teiboḡat kuḡ. Ibubut'ūmat tak aco'i jajēm. Cekamixa teiboḡ ḡu—idip ḡu. ³ Xipan aco'i epejukuk ibubut adeat. Xipan ḡu bit aco'i ibubut'ūmat epejukuk.

— Xik'i juy abik ya'ōbuyxiat tūyap pe — i aco'i epe'e ibubut adeat pe.

— Cūḡ'i juy eḡuy — i aco'i epe'e ibubut'ūmat pe. — Xik'i abik ipi ju ma — i aco'i epe'e cebe.

⁴ Imēn ey'e buje iwarum ma eyju ip ikuḡ. Iwarum ip ikuḡ pima, cūḡ ḡu Deus xe.

— Teku ikērēat kuḡ Deus xe — i eyju e'em cekamixa jojoap tomuju ma.

Imēn xipat ḡu Deus xe.

⁵ Okitpitpiyū, eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop wa'ō kay. Ibubut'ūmayū o'taē Deus itabut am Jesus kay. Itabut cīcā ip ceckay. Imēnpuye ixeyū o'taē soat em top am ip jexe, ixe soat kukukan pima.

— Okayayū acā jeedop oxe ōn soat kukukan pima — i juk adi o'e Deus kuyje.

Imēn Deus ma ibubut'ūmayū o'taē top am ip jexe. ⁶ Eyju bit imubuyxi'ūm'ūm ip. Ibubut'ūmayū ḡu eymudadaybotbon—ibubut adeayū acā. Ixeyū ma eymukurururuḡ ibimāmāmāyū ekawēn coco'ukat topabe ixeyū ipiat'ajoan eywebe.

⁷ — Ka'ūmḡu Jesus co'iat xipacat — i wuyju e'em.

— Jesus ebekitkiyū eyju — i'e'em Deus wuywebe.

Ibubut adeayū bit Jesus muymuy.

⁸ — Xipan cuy eyxat epejukuk xipan eywekukap puxim — i juk o'e wuykukukat.

Imēn e'em Deus ekawēntup. Soat em iboap ekawēn taḡ jekukum pima, xipan eyju jekukum. Soat ka kukukayū kukukat a'ō daḡ eyju jekukum. ⁹ Cekamixa jojoap tomuju

iwarum ijodiacat kuḡ pima bit, ikērēat kuḡ eyju Deus xe. Iwarum ip ikuḡ pima, Deus pe wuyawēwēap ekawēn taḡ ḡu eyju jekukum. ¹⁰ Ade opop Deus pe wuyawēwēap ekawēn. Pūḡ ekawēn mupubun puje, wuyukpiwat ma kuka ace Deus xe soat ekawēn mupubutbun'ukat puxim. ¹¹ “Warara'acat tayxi kaykay ḡu juy epesop” io'e iat “Warara'acat epeyaoka ḡu juy” i dak o'e. Wara'acat aoka buje yukpiwat ma je'e Deus xe warara'acat tayxi eju cepo'ibit ḡu ma'ḡu. Ixe ikērēat kuḡ Deus xe, pūḡ ekawēn mupubut puje. ¹² Deus ekawēn taḡ cuy ajeku. Ixe ekawēn taḡ wuyeku buje, Deus wuya'ōmucanucan wuywebe ikērēat muḡēap puxim. Soat em wuya'ōmucanucan “Eyju ikērēat kuḡ oxe” i'eap puxim wuywebe. Imēnpuye eyekawēntim cuy epeku. Xipan cuy epesop. ¹³ Warara'acat kay wuyetabotaidabotbot'ūm pima, Deus tak itabotaidabotbot ḡu je'e wuykay. Cekay ip wuyetabotaidabotbot pima bit, “Eyju ikērēat kuḡ oxe,” i'ūmḡu Deus je'e wuywebe— “Wetabotaidabotbot eykay,” i acā.

¹⁴ Okitpitpiyū, “Ocetabut Jesus kay” i'eap tomuju acā ḡu Deus wuydaxijom. Itabut'ūmat ekukuap co'i wuyju jekukum pima, te'e ma wuyju e'em “Ocetabut Jesus kay” i. ¹⁵ Toti'ūm pima, ixaxet'ūm pima dak, apēn xe'e kuka wuykitpitpiyū ajukuk? Cesaysey'ūm pima, ixaxet'ūm pima dak, apēn xe'e kuka wuyixityū ajukuk? ¹⁶ Say'ūm'ūm pima, doti'ūm'ūm pima dak, te'e ma kuka ace cebe ip:

— Deus cuy xipan jeykuk — i. — Xipan cuy eyesaysum epeku — i dak. — Xipan cuy epeyekōn — i dak.

¹⁷ Xipan'ūm warara'acat kuḡ pima, te'e ma wuyju e'em “Ocetabut Jesus kay” i—jewexe wuyetabut Deus kay.

¹⁸ Warara'acat aco'i e'em wuywebe: — Ēn ma etabut — i. — On pit xipan warara'acat kuḡ — i.

Ōn pit e'em eywebe:

— Warara'acat itaybit ḡu wuyetabut Jesus kay iam, wuyju xipan warara'acat kuḡ'ūm pima bit — i. — Itaybit je'e ip wuyetabut cekay iam wuyju xipan warara'acat kuḡ pima — i ōn e'em eywebe.

¹⁹ Eyetabut pūḡ ma Deus kake iap kay. Imēn xipat cīcā. Ibiōḡbuk kērēayū dak itabut pūḡ ma Deus kake iap kay. Imēnpuye ip ikarabakbak jeparara pibun. ²⁰ Eyaḡuyba'arēm cīcā. Te'e ma wuyju e'em: — Ocetabut Jesus kay — i, xipan warara'acat kuḡ'ūm pima. Iboap iba'arēm aco'i eyxe. Imēnpuye Abraão oḡuwēn eywebe eymukūyjo am. ²¹ Ixe Abraão jekpot o'jomōḡ yawajeat'a jeje—wita'a jeje. Isaque o'jomōḡ. Daxa jeje o'jomōḡ Deus etabutpe yaoka am.

— Abraão cūḡ ma oxe — i juk adi o'e Deus Abraão ekūyjobicap co buje.

²² Apĕn cuk adi itabut osunuy iap tağ oeku. Biğ ma Deus kay itabucap yoboğ o'e jetabucap tağ oeku buye. ²³ Deus ekawĕntup e'em: Abraão itabut osunuy Deus kay, i. Imĕnpuye:

— Cũğ ma ĕn oxe — io'e Deus cebe, i.

Jekpot aoka ojuy bima itabut osunuy Deus ekawĕn kay. Imĕnpuye:

— Abraão obure — i juk adi o'e Deus.

²⁴— Ĕn cũğ ma oxe — i'e'em Deus wuywebe wuyetabut puje acã ġu.

Wuyetabucap tağ wuyeku buje bit: — Cũğ ma ĕn oxe — i'e'em wuywebe.

²⁵ Imĕnpuxim Raabe jetabucap tağ oeku kuyje yapoan ma'ġu. Ixe Raabe Josué emumujuyũ o'ġunĕm jeduk'a be. Guyjom ip o'ġuju wara'at e dağ yaokaap puxim. Imĕnpuye:

— Cũğ ma ĕn oxe — io'e Deus Raabe be.

²⁶Wuybiōğbukbek'ũm pima, te'e ma kuka wuyjebit kuğ ace. Ace'ũ kuka. Imĕnpuxim wuyetabucap tağ jekukum'ũm pima, te'e ma kuka ace: — Ocetabut Jesus kay — i.

3

¹ Okitpitpiyũ, warĕmtağ ma wuyju jekukum pima, xipat ġu Deus xe. Itabucayũ mutaybitbin'ukat warĕmtağ ma jekukum pima bit, ibodi ma xipat ġu cexe. Imĕneju ade ġu juy ey'in itabucayũ mutaybitbin'ukan je'e. ² Soat wuyju imudopatpan soat kabia. Soat em wuyekawĕntip pima bit kuka ikĕrĕat kuğ ġu ajop Deus xe. Ka'ũma em wuyekawĕnkĕrĕ bima wuya'ōbaca kuka ajop ikĕrĕat mujurũğap puxim. ³ Cavaro biğe asubiğemuōm wuyōhō bi be ixeyũ be kũyjobit am wuya'ō kay. Wuyju pinap tağ cucum ip, ibiğe yopĭt ma'ġu. ⁴ Imĕnpuxim kobexixi yoboğ cĭcĕat. Imu'abicũğcũğap'ip pit yop'ĭt ma. Kabidoxixi kobexixi mujujum. Imĕnpit iboap'im acã kobexixi mu'abicũğcũğ wuyju pinap tağ, yop'ĭt ma'ġu. ⁵ Imĕnpuxim wuykō dak ikō'ĭt ma. Inaka wuykōm ma soat em xipan jewemuwĕnuwĕn wuyju.

Daxae ie'ĭt ma. Inaka yopmupik put yop'ade. Wũy jĭjã imupikupiğ yopĭt ma'ġu o'jesop. ⁶ Wuykō ikō'ĭt ma. Inaka wuykōm ma wuyju ikĕrĕat mubapukpuğ soat em. Wuyekawĕnkĕrĕ bima, wuyağuyemukĕrĕrĕrĕn apĕn daxae yopmukĕrĕrĕnap puxim. Bekin pin ma wuyekawĕnkĕrĕ. Aypan pima bin ma dak wuyekawĕnkĕrĕ. Daxa boğ tağwiat e buxim wuykō. ⁷ Wuykō muwağōn pa'ore wuywebe wuyekawĕnkĕrĕap puxim. Awaydip tağat'it'it imuwağōn put wuywebe. Wasũ dak imuwağōn put wuywebe, ka'oririt tağ wururuğ'ukat tak. Axima dak ibu but wuywebe wuyōhōm.

⁸ Wuykō bit imuwağōn pa'ore wuywebe. Wuykō xipat

ġu. Wuyekawēnkērēap cepere ba'ore wuywebe. Wuybu'u bima dak acede ma. Wuyekawēnkērēap xipat ġu puybu nūydi buxim. ⁹ Wuykōm: — Ēn xipat cīcā — i wuyju e'em wuykukukat pe—wuyebay be—kabi beat pe. Wuykōm: — Wūy ma juy eguy Deus wi ipiat'ajojom — i wuyju e'em warara'acat pe—jebuxim Deus emumuġē be. ¹⁰⁻¹² Xepxepiti ġu diajēmjēm idi'a bewi—pūġti acā. Tikōjōjēkati diajēmjēm pima, tikuati ġu kuka o'tiajēm. Wuykō bit idi'a buxim ġu. Ok-itpitpiyū, murusu'ip taġwi asāo'a bubum ġu wuyju. Gudup'ip taġwi keġebiit'a bubum ġu dak. Tikuati atibu ġu tiyuati bewi. “Ēn xipat cīcā” i'e'eap cēm cēm wuybi bewi. “Wūy ma juy eguy Deus wi ipiat'ajojom” i'e'eap tak cēm cēm wuybi bewi. Okitpitpiyū, imēn xipat ġu jījā.

¹³ Okitpitpiyū, xipacat cuy aġujurūġ. Cūġ ma juy ajeku warara'acat etabutpe. Yoboġan pin ġu juy ajeku. Wuyju cedaġ jekukum pima, warara'acat je'e “Teyūku itaybit cīcā” i. ¹⁴ Wuya'ōtarek pima, te'e ma kuka ace “Ocetaybit cīcā” i, yoboġan pin pima dak, jewekay acā ġebum pima dak, wuyetabtkarey warara'acat kay bima dak.

— Dapxi ēn — i'ūmġu juy ace icēmān e'e'ukat pe.

¹⁵ Wuyetabtkarey warara'acat kay bima, jewekay acā ġebum pima dak, Deus pe wuymutaybitbinap taġ ġu wuyju jekukum—Deus kay'ūmat pe wuymutaybitbinap taġ acā. Imēn jekukum pima awaydip taġ omuyku iat puxim wuyju—ibiōġbuk kērēayū kukukat pe wuymutaybitbinap taġ acā. ¹⁶ Wuyetabtkarey bima, jewekay acā ġebum pima dak, soat pabin ma dak kuka ikērēat aġujurūġrūġ, jewewa'ōxikxiġ tak kuka ajop. ¹⁷ Deus pe wuymutaybitbinap taġ jekukum pima bit, ikērēat aceġujurūġ ġu. Wuyaġuyisum cuy ajeku. Kaba'ūm acesop wuyeweweju; wuya'ōpuruġ ġu dak warara'acat ajukuk; wuy mucokcokap kay acā ġu ġebum acesop—warara'acat mucokcokap kay dak; warara'acat kay wuyetabotaidabotbon tak ajop; xipacat tak aceġujurūġ; jewexe xipacat kuġ ġu ajop warara'acat muġuykuku ojuy. ¹⁸ Itakomaat mudinudin'ukat kadai daidada'ukat puxim. Taidada'ukat kadai daidadam jeku be ġuyjom kake i'e am jexan. Imēnpuxim itakomaat mudinudin'ukat itakomaayū mudinudin ixeyū be i'e am cūġayūm Deus xe.

4

¹ Apēnpuye eyju jewewa'ōxikxiġ? Soat eyju ikērēat kay. Soat em ikērēat kay ġebum eyju. Imēnpuye eyju jewewa'ōxikxiġ, jewewa'ōdawutwun tak. ² Eybubut ade pin. Ikuġ ġu bit. Imēnpuye eyju warara'acat aoka pin ibubut pu ojuy. Eye-tabikuku jījā warara'acat pubut kay. Imēnpit epejat ġu.

Imēnpuye eyju jewewa'ōxikxiḡ, jewewa'ōdawutwun tak. Eye-mukaypinut kuḡ ḡu eyju, Deus xewi iojuyjuy'ūm puye. ³ Deus xewi iojuy buje dak, epejat ḡu ikērēat muḡē ām epejoojuy buye. Eyju iojuyjuy Deus ekukuap taḡ ḡu jeku am—eyekupinap taḡ acā. Eyetabikukuap tomuju ma eyju iojuyjuy Deus xewi. ⁴ Deus cuk epeyepere apēn ayacat jektop o'jepere wara'acat eju jepo am iat puxim. Deus kay'ūmat purem pima, Deus kay wuyetakomām tak ajop. Eyetaybit ḡu aco'i iboam. Deus kay'ūmat purem pin pima, Deus kay ḡu dak epesop. ⁵ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Deus jebiōḡbuk o'ḡuōm wuywebe, i. Wuykukpin cīcā cexe, i. Ibikuy jījā wuywebe kūjyjobit am jebiōḡbuk a'ō kay, i. Wuyju kūjyjobit'ūm pima, Deus itabutkarey wuykay, i.

Te'e ma aco'i eyxe bit iboap ekawēn ibararak. ⁶ Warara'acat podi ma Deus pit wuybuywatwan. Imēnpuye Deus ekawēntup e'em:

“Soat podi ma wa'ōbuyxi” i'e'e'ukat kay ḡu Deus, i. “Obuywan cuy ece wa'ōbaca'ūm puye” i'e'e'ukat puywatwan pit, i.

⁷ Imēneju kūjyjobin cuy epesop Deus a'ō kay.

— A'ō kay bit oceju kūjyjobit ḡu — i juy epe'e Satanás pe—ibiōḡbuk kērēayū kukukat pe.

Imēn i'e buje, jenapōn eyxewi. ⁸ Deus kay juy epesop. Eyju ixe kay bima, ixe dak eykay je'e. Epeyewemuisun cuy Deus etabutpe. Ikērēat muḡēḡēap cuy epeyepere cūḡ ma eyeku am. Eyekawēnkērēap tak cuy epeyepere soat em ma eyetabut am Deus kay. ⁹ Eyju ikērēat kuḡ—ade. Imēnpuye eyḡuycūḡcūḡ cuy epesop. Epetōtōn cuy. Eybidewayap cuy epeyepere wa am. Eycokcokap tak cuy epeyepere eyḡuycūḡ ey'e am. ¹⁰ “Bay, obuywan cuy ece, wa'ōbaca'ūm puye” i ey'e buje, Deus jeybuywan. Jeymuisun tak.

¹¹ Okitpitpiyū, epeyewemuymuy ḡu juy. Eykitpit muymuy bima, wuyawēwēap ekawēn mupubutbun tak eyju. “Okitpit ikērēat kuḡ Deus xe” i'e buje, “Wuyawēwēap ekawēn kawēn ikērē” i dak eyju e'em. “Wuyawēwēap ekawēn kawēn ikērē” i'e buje, iboap ekawēn taḡ ḡu eyju jekukum—iboap ekawēn mupubutbun acā. ¹² Deus ekawēn acā cūḡ ma wuyawēwēm. Ixe be acā wuydaxijo but. Ixe be acā wuymu'ūm put. Imēneju:

— Teku ikērēat kuḡ Deus xe — i'ūmḡu juy ace.

Deus acā itaybit abuyū ikērēat kuḡ iam—wuyju bit ka'ūma.

¹³ Okitpitpiyū, eya'ōpicūḡcūḡ puk wekawēn kay. Te'e ma eyju kawēnwēn eyeweweju.

— Gasū, kuyaje aco'i aceju wara'atka kay — i aco'i eyju e'em eyewewebe. — Ihibun iboka be acesop tarekrek teidadam — i aco'i eyju e'em. — Ade jījā acejat wuyedinheirom — i aco'i eyju e'em.

Imên te'e ma eyju kawênwên eyeweweju. ¹⁴ Wuyetaybit ġu xipat tu je'bapuk wuywebe kuyaje iam, xipat ġu xe'e je'bapuk wuywebe iam. Wuyetaybit ġu puġûn ace'û iam. Kabidiġ puxim wuyju. Tig'ajêm'isum dao ma diġ'ûm'ûm. Dao ma diġwatwan. Kabidiġwacap puxim wuyju dak. Dao ma ace'û. ¹⁵ Imêneju:

— Deus ibikuy bima acã iboam ace'e kuyaje — i juy epe'e eyewewebe. — Deus ibikuy bima acã, kuyaje buk wuyekapikap kuġ acesop — i juy epe'e eyewewebe. ¹⁶ — Kuyaje juy iboka be acesop wuyekapikap kuġ — i te'e ma eyju bit e'em.

Yoboġan pin eyju. Te'en ma eyju xipan jewemuwênuwên. Xipat ġu iboap. ¹⁷ Xipacat mujurûġ âm wuyetaybit pima, ikêrêat kuġ acesop imujurûġ'ûm pima.

5

¹ Ibutut adeayû, eya'ôpicûġcûġ cuy epesop wa'ô kay. Gasû eybubut ade. Guyjom pit ka'ûma kuġ epesop. Ipiatpi'ajojom ã epesop. Imênpuye epeyewãwã juy. Wawa juy epesop. ² Eybubut oioroġ—teiboġat. Ixiwa'abîit eydoti o'jo'o'o—idip cîcâat. ³ Yoptite opop kuy soat taġ eyedinheiro daġ—isurûġat taġ. Eyeouro daġ tak yoptite opop. Te'e ma eyju ikuġ. Yoptiteat cocom pima warara'acat je'e:

— Tacup ma poro tekun osunuy — i. — Teku jebubut o'ġuwaje jemucokcok am acã — i je'e ip. — Ajo xe'e o'ġûm tadaybotbocayû be? Ka'ûma ma — i je'e ip.

Daxa be wuymupikupikap puxim ipiat epesupi'ajojo. Eybubut muwajeje'uk epesop. Gasû bit Deus je'e eywebe:

— Ikêrêat kuġ eyju oxe — i.

⁴ Teidada'uk ġu epesop eykat pe kapikpik'ukayû be cekapikapte ip. Eya'ôpicûġcûġ cuy epesop. Deus pe jemãmãmãm ip eywebe kapikpik'ukayû jekapikapte kuġ'ûm puye. Imênpuye eymuymuy ip Deus pe. Deus ixeyû emãmãap cocom.

— Ocekariwa ocemudadaybotbon cîcã — i'e'em ip Deus pe. — Ipiat cuy esupi'ajoat ocekariwa be teidadam'ûm puye — i'e'em ip cebe—Deus pe.

Ixe Deus soat podi ma ya'ôbacaat. ⁵ Ijodi bima eybubut ade juk adi epesop. Eycokcoġ cuk adi epesop soat kuġ puye eybubut kuġ. Eybeġbeġ cuk adi epesop ikuat o'o am. Gasû bit Deus jeymuju ipiat'ajojoap kay.

⁶ — Ikêrêat kuġ eyju Deus xe — i napa ma juk adi epe'e'e ikêrêat kuġ'ûmat pe.

Ikêrêat kuġ'ûmayû aokaka'uk epesop. Ceweikek ġu ip osodop.

— Deus pit ipiat supi'ajojoat eywebe — i òn e'em jebubut kay itabucayû be.

⁷ Imēneju eyukpicegēm ǵu juy epesop wuykukukat Jesus ajēmap wiwi am, okitpitpiyū. Ixe ajēmap wiwim cuy epesop apēn kat iwat jekat peat'a wiwim iat puxim. Kat iwat muba'at ajēmap wiwim. Muba'at ajēmjēm taida buje. Jekat'a op puje waram ajēmjēm. Yukpicegē ǵu kat iwat muba'at ajēmap wiwi am. ⁸ Ixe buxim eyju dak eyukpicegēm ǵu juy epesop wuykukukat Jesus ajēmap wiwi am. Epejowiwi juy. Gaxīn ma jajēm. Imēneju eycokcoǵ cuy epesop ixe wiwi am.

⁹ Okitpitpiyū, jemāmāmām ǵu juy epesop eyeweweju Deus pe “Ikērēat kuǵ eyju oxe” i'eap puxim eywebe. Gaxīn ma ixe jajēm. Ixe acā itaybit abuyū ikērēat kuǵ iam. Wuyju bit ka'ūma. ¹⁰ Okitpitpiyū, ǵebum cuy epesop Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū'ūm'ūm kay—kuyjeayū'ūm'ūm kay. Wuykukukat a'ōbi imuwēnuwēn ip oekuku. Itaxi osodop ip ipiatpi'ajo am. Deus kay jetabucap o'jepere ǵu ip ipiatpi'ajojom ma'ǵu ip. Ixeyū'ūm'ūm ekukuap puxim cuy epukukuku.

¹¹ — Icocok cīcā ip osodop ipiat kay itaxiayū'ūm'ūm — i wuyju e'em.

Gebum cuy epesop iboap kay. Jó itaxi osunuy ipiatpi'ajojo am. Deus kay jetabucap o'jepere ǵu ipiatpi'ajojom ma'ǵu. Eyetaybit wuykukukat cuk adi ixe o'jukukuk xipan. Soat ibubut oi'ūm. Inaka Deus wara'at o'ǵūm cebe oi'ūmiat tieǵ. Wuykukukat itabotaidabotbot cīcā wuykay. Ixe xipan wuykuǵ wuykukpin cīcā cexe buye.

¹² Okitpitpiyū, eya'ōpicūǵcūǵ cuy epesop wa'ō kay. “Wa'ō daǵ oce” i'e'em pima, “Deus etabutpe icēmān ōn e'em” i'ūmǵu juy epe'e.

— Kabi beat etabutpe icēmān ōn e'em — i'ūmǵu dak cuy epe'e. — Ipi o'ǵuǵēiat etabutpe icēmān ōn e'em — i'ūmǵu dak cuy epe'e.

— Oce ǵu juy — i juy epe'e'e em'ūm pima. — Oce juy — i bit cuy epe'e'e em pima.

Icēmān acā juy epeyekawēn eyeweweju. Eya'ō daǵ cuy epe'e'e soat em. Imēn e'em pima, Deus ipiat supi'ajoat ǵu eywebe.

¹³ Wuyju ipiatpi'ajojom pima, Deus eju juy acekawēn. Wuy-cokcok pima dak cuy acebibododon cebe “Soat podi ma ēn xipan ocekuǵ” i'e am cebe. ¹⁴ Wuyewātaxipipi bima itabucayū kukukayū juy atakoy yajēm ām wuydukā be. Iwātaxipiat mu'adaap joojuy ip Deus xewi. Ixepiti juy timōǵ ip iwātaxipiat a be Deus pe imu'ada am.

— Wuykukukat Jesus a'ōbi oceju timōǵmōǵ a be — i juy je'e ip cebe—iwātaxipiat pe.

¹⁵ Imēn iojuy buje, Deus iwātaxipiat ǵu'ada wuykukukat Jesus kay itabut ip puye. Wuykukukat Jesus iwātaxipiat ǵu'ada.

Apĕn cuk adi ikĕrĕat o'ġujurũġrũġ iap ju'uk cebewi—soat ju'uk. ¹⁶ Imĕneju apĕn cuk adi ikĕrĕat aġujurũġrũġ iap cuy aġuwĕn wuyewewebe. Wuyewebeam cuy acekawĕn Deus eju ixē be wuyumu'adam. Deus ja'õbacaap ġubapuk wuywebe wuyju iboap ojuyjuy cexewi hima, ixē bikuyap taġ wuyju jekukum pima dak. ¹⁷ Wuybuxim Elias tak ijodian osunuy—Deus ekawĕn muwĕnuwĕn'ukat kuyjeat. Ixē o'jekawĕn Deus eju.

— Muba'at cuy eġudot ġu oce kay — io'e Deus pe.

Muba'at oajĕm ġu Deus ixē ekawĕn o'ya'ĩjojo buye. Ibun cĩcã muba'at'ũmap. Muba'at ajĕmjĕm ġu oeku ebapũġ koato. 6 kaxi dak ka'ũ ġu. ¹⁸ O'jekawĕn ma'ġuto Deus eju Elias.

— Muba'at cuy waram eġudot oce kay — io'e cebe.

Waram ġuto kabi beat muba'at o'ġudot. Kadai waram o'yaypan. Elias puxim wuyju dak cuy wuyemuojuyjuy ajowiwi Deus xewi.

¹⁹ Okitpitpiyũ, pũġ'in ey'in kawĕn icĕmat kayap epere buje juy ixē epeyawĕ waram ġuto kũyjobit am kawĕn icĕmat kay. ²⁰ Ikĕrĕat mujurũġrũġ'ukat cuy epeġuyypit cedaġ ġuiat e daġwi. Imuyypit puje, Deus idaxijo. Iġuju ġu ipiat'ajojoap kay. Ikĕrĕat ju'uk cebewi. Ade jĩjã ju'uk cebewi. Gebum cuy epesop iboap kay.

Ibũrũ ma.

PEDRO EMUDUPMUBARARAK- TUP—KOAPATUP

¹ Õn Pedro. Jesus Cristo emumuju òn. Ixe onaě owebe Deus a'òbi kawēn idipat muwēn ãm soat ka watwat pe. Eyju dak Deus ebekitkit. Ijudup mubarararağ òn eywebeaptum. Eyipi be gu eyju dopdom. Soat eipi dağ eyju jepòğpòğpòğ—Ponto eipi dağ, Galácia eipi dağ tak, Capadócia eipi dağ tak, Ásia eipi dağ tak, Bitínia eipi dağ tak. ² Deus wuyebayat. Ixe juk eynaě soat tağ eyisu eydop am.

— Teyūku webekitkiyūm je'e — io'e Deus jewebe ma. — Okpot a'ò kay kūyjobin jeedop ip—Jesus Cristo a'ò kay — i juk o'e jewebe ma kuyje ma. — Obiòğbuk ixeyū guisun soat tağ, okpot o'jedoyekereren puye — i juk o'e jewebe ma Deus.

— Bay, xipan cuy ebekitkit ejukuk—soat ka dağ cepòğpòğ'ibiyū — i òn e'em Deus pe. — Ixeyū ağıymubabibin cuy eğuy — i òn e'em cebe.

³— Ĕn soat podi ma xipat — i juy ace Deus pe—wuykukukat ebay be—Jesus Cristo ebay be.

Ixe Deus waram gueto Jesus Cristo o'ğutait ce'ūap tomukadi. Ixe ja'òbacaap o'guòm wuywebe wuyağuyisum jeku am, ixe itabotaidabotbot cĩcã wuykay buye. Imēneju soat em ixe xe wuyetait acesop iap wiwim cĩcã wuyju, Deus ja'ò dağ e'em soat em puye. ⁴ Deus xipacat muxipanpan jebekitkit pe iūm ãm. Kabi be ma Deus iboap muxipanpan wuywebeam. Deus emumuūm pit cekērēn pa'ore ma. Iokoğ gu ma dak. Ierep gu dak. Iboap ma acejat. Imēneju iboap cuy ajowiwi jĩjã. ⁵ Eywebe iūmap kuy ixipan opop Deus xe. Eyetabut pima, Deus soat em ağ eykay. Ixe dak ja'òbacaap muòmòm eywebe. Guyjom Deus apēn ixe wuydaxijojom soat em jexe wuydop am iap gubapuk soat ipi juayū be. Iboap wiwim cĩcã eyju.

⁶ Iboap kay juy gēbum epesop eycokcok am. Imēnpit ijodi bima darem ma eyğuycūğ epesop ipiatpi'ajojom puye. Soat tağwi xipat'ūmat jebapukpuğ eywebe. ⁷ Ouro kay jĩjã wuyju. Wuyetabut cĩcã Jesus kay bima bit, ouro kaypinap podi ma wuyju cekay. Wuyju ouro mudaxipxim wuyetaybit am teku imuwekoykeyat gu ouro ma iam. Ouro buyxijojoap puxim Deus ipiatpi'ajojoan eywebe eyetabucap puyxijo am. Ouro imu'ūm put wuywebe. Eybu'u'ūm pima bit Jesus kay ipiatpi'ajojom ma'gu eyju, eyetabucap imu'ūm pa'ore je'e. Eybu'u'ūm pima:

— Xipat eyju oce — i je'e Deus eywebe.

Imēn je'e eywebe Jesus Cristo muajēm puje. Jesus co'i eydip epesop. Cejo'i eya'ōbuyxi epesop. ⁸ Ixe Jesus Cristo juk adi epejojojo ġu. Inaka ixe ikukpin cīcā eyxe. Gasū dak ixe jomom ġu eyju. Inaka eyetabut cīcā cekay. Imēneju eycokcok cīcā ma. Kabi beacat cokcokap co'i eyju dak eycokcok. Eycokcokap imuwēn pa'ore eywebe yoboġ cīcā eycokcokap puye. ⁹ Eyju juk adi eyetabut epesop Jesus kay. Imēnpuye Deus cuk eydaxijo. Gasū eycokcok cīcā eyetaybit Deus kuy juk ocedaxijo iam puye. Jemudaxijoyū bit pūġ em tak je'pere ġu ma.

¹⁰ Gebum cīcā osodop ip Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū apēn Deus ipi juacat idaxijo iap kay—kuyjeayū. Itaybit pin cīcā osodop ip iboam.

— Apēn xe'e Deus xipan jebekitkit jukuk? — i'e'e'uk osodop ip. — Deus ipi juacayū idaxijo — i'e'e'uk ip osodop taxijo awap.

¹¹ Cristo biōġbuk osunuy cebe ip—jewemuwēnuwēn ma cebe ip Cristo ma.

— Deus emunaē juy ipiat supi'ajojo — i juk adi o'e cebe ip. — Ipiatpi'ajojo epere buje bit soat xe warara'acat podi ma ya'ōbuyxian je'e — i juk adi o'e cebe ip.

Iboap ekawēn co buje:

— Abu muwēnuwēn xe'e Cristo biōġbuk wuywebe? — io'e ip jewebe ma. — Puġūn xe'e imēġap je'bapuk? — io'e ip jewebe ma.

¹² — Eyetabēġ pima ġu ipiat supi'ajoat ip wemunaē be—ġuyjom acā — i juk adi o'e Deus jekawēn muwēnuwēn'ukayū be.

Imēn jekpot o'ġuwēn cebe ip. Kuyjeayū iboap ekawēn muwēnuwēn'uk ip osodop Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū. Gasū dak kawēn idipat muwēnuwēn'ukayū iboap ekawēn ma juk adi o'ġuwēnuwēn eywebe Ibiōġbuk xipacat a'ōbi—kabi kadiwi Deus o'ġudot'iat a'ōbi. Kabi beacayū dak itaybin ojuy osodop ip iboap ekawēn—Deus ekawēn tojotjot'ukayū.

¹³ Imēneju eyaġuykerem cuy epesop. Deus xipat cīcāat je'ġūm eywebe waram Jesus Cristo ajēm puje. Yajēmap wiwim cīcā juy epesop. Wara'at kay ġu juy ġebum epesop—ixe kay acā. ¹⁴ Kūyjobin cuy epesop Deus a'ō kay. Deus e'eam eyetaybit'ūm pima, juk adi ikērēat muġēġēm acā epesop. Imēn ġu juy epeku ġasū bit. ¹⁵ Deus ikērēat kuġ ġu. Soat taġ iisu. Ixe juk eynaē soat taġ eyisuan jebuximayūm. Imēnpuye juy eyaġuyisum epeku. Eyekawēnkērēm ġu dak cuy epesop.

¹⁶ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Ōn ma ikērēat ojukuk ġu—pūġ em tak ka'ūma ma, i. Imēnpuye eyju dak ikērēat epejukuk ġu, i.

¹⁷ — Bay — i wuyju e'em cebe, Deus eju oceju kawēnwēn pima. Ixe Deus pūġ taġ ma soat kuġ ipi juacat kuġ. Apēn ijodi

bima juk adi ajeku iaptei ideida soat pe wuywebe. Xipacat je'gũm cedağ ma jekuku'ukayũ be cedağ ma cekukuaptei. Ipiat supi'ajojoat ikẽrẽat mujurũgrũğ'ukat pe bit ikẽrẽat mujurũgrũğaptei. Imẽneju ibuyxim cuy ixexepujukuk ijodi bima. ¹⁸ Kuy bima warẽmtağ ma juk adi epekukuku eydobuyũ'ũm'ũm ekukuap puxim. Ikẽrẽat mujurũgrũğ cuk adi epekukuku. Deus pit eydaxijoaptei o'teida waram warẽmtağ ma eyekuap puxim. Ourom ɣu o'teida, pratam ɣu dak. Ouro ikoro ɣu. Prata dak ikoro ɣu. Soat em ɣu teiboğ ip. ¹⁹ Wuydaxijoaptei bit teiboğ cĩcã osodop. Wuydaxijoaptei Cristo e'ũap osunuy. Cedoyekererenap osodop. Kuyjeayũ ovelha aokaka'uk osodop ip Deus pe ikẽrẽat ukaptei. Idip cĩcãat aokaka'uk osodop ip. Iwãtaxipi'ũmat acã yaokaka'uk ip osodop. Ikẽrẽat kuğ'ũmat acã. Imẽnpuxim Cristo dak oe'ũ, ikẽrẽat kuğ ɣu ma'ɣu. ²⁰ Ipi muğẽ awap Deus jekpot muy ojuy osunuy ipi juacayũ daxijojo'ukan. Kuyje ɣu bit ixexegudot ijodi—ğaxĩsũn ma. Ibapuğ ma ixexegudot ijodi eydaxijo am. ²¹ Deus ixexegutait ce'ũap tomukadi. Ixexedak o'jomuy soat podi ma ya'õbuyxiam, soat podi ma idipam tak. Imẽneju eyetabut cĩcã Deus kay. Ixexejajoap wiwim cĩcã eyju.

²² Kawẽn icẽmat kay juk adi epesop kũyjobin. Imẽnpuyex soat tağ eyisu Deus xexekẽrẽat kuğ ɣu ma. Eykitpitpiyũ dak ikukpin cĩcã eyxexekẽrẽat kuğ ɣu ma. Jewexex ɣu juy xipan epewekuk—icẽmãn. ²³ Koap cuk akap wuyebay wuyjũrũğ puje. Wuyebay bit je'ũ'ũm ijodiat. Wuyju dak je'ũ'ũm ma. Imẽn ma koap wuykapap. Gasũ bit waram akap Deus ebekitkiyũm. Deus pit je'ũ'ũm ɣu. Wuyju bit ɣuto waram kapkam Deus ebekitkiyũm ixexekawẽn kay wuyetabun pima. Ixexekawẽn itaicat puxim, Deus soat em itait puyex. Ixexekawẽn pit i'ũm ɣu. ²⁴ Imẽn e'em Deus ekawẽntup:

Ipi juacayũ warẽmtaksuğtit puxim, i. Ibun ɣu titip, i. Warẽmtaksuğtit dao ma jedite'ũ'ũm, i. Dao ma jeditedudum tak e'em, i. ²⁵ Deus ekawẽn pit i'ũmɣu—soat em dopdom, i. Ixexekawẽn cuk adi epeya'ĩjojo kawẽn idipat co buje.

2

¹ Ikẽrẽat muğẽğẽap cuy epewepere. Napa ɣu dak cuy epe'e. Jewexex ɣu dak cuy epekuku warara'acat muğuykukuap ojuy. Eyetabutkarey ɣu dak cuy epesop warara'acat kay. Warara'acat muymuy ɣu dak cuy epesop. Wuyetabut'ũm pima iboap kuğ ma juk adi ajeku—ikẽrẽat kuğ. Gasũ bit soat iboap acepere juy. ²⁻³ Kuy eyetaybit wuykukukat soat em xipan cĩcã wuykuğ iam. Imẽn e'em tak Deus ekawẽntup. Imẽnpuyex ixexekawẽn kay juy epesop ikap'isuat jexi kũmti kayap puxim. Ka'ũmɣu xipat'ũmap opop ixexekawẽn tağ

pit. Apēn wuyxi kūmti wuymuaypapanap puxim ixē ekawēn wuymuisusun soat taḡ. Ixē ekawēn kay juy epesop biḡ ma eyetabut am Jesus kay, Deus pe eydaxijo am tak.

⁴ Kuy eyetabut wuykukukat kay. Ixē wita'a buxim. Inaka wita'a buxim ḡu ma ixē bit soat em itait. Itabut'ūmayū itakoma ixē kay. Xipat ḡu cexe ip. Deus xe bit ixē soat podi ma xipat. Deus cuk ixē o'taē soat ipi juacayū daxijo am. ⁵ Jesus Cristo kay eyetabut pima, Deus eykukukat e'em apēn uk'a beat'a wita'a jexeat'a muycemucem iap puxim. Inaka eyetai. Deus eju kawēnwēnap'a ma wita'a muḡēḡē. Cekay itabucayū bit ixē nūynūyap wita'a muḡēḡē buxim, ixē biōḡbuk omuy wuywebe buye. Eyju paīyū. Soat taḡ eyisu ikērēat kuḡ ḡu buye. Paīyū buxim eyju dak kapikpiḡ Deus peam, ixē biōḡbuk a'ōbacaap kuḡ. Ixeyū emumuūmap puxim eyemumuūmap tak Deus mucokcoḡ, Jesus Cristo kay eyetabut puye. ⁶ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Ixē juk otaē uk'a muymuy'ukayū wita'a naēap puxim—yadeiboḡ cīcāat'a naēap puxim—wara'at'a muycemucemap'a naēap puxim, i. Ixē oḡuju Siāo ka jo'iatka be, i. Ixē ojomuy soat kukukan warara'acat podi ma ya'ōbuyxian, i. Iḡuycūḡ ḡu jeedop ip jetabucap kuḡ ixē kay itabucayū—icokcoḡ ma, i.

Imēn e'em Deus ekawēntup.

⁷ Eyju eyetabut Jesus kay. Itabut'ūmayū bit ka'ūma. Jesus yadeiboḡ cīcāat'a buxim eyxe—wita'a buxim. Itabut'ūmayū xe bit, ka'ūma. Cekay ḡu ip. Imēn e'em Deus ekawēntup:

Uk'a muymuy'ukayū ibo'a kay ḡu osodop ip—wita'a kay ḡu, i. Ibo'a bit wara'at'a muycemucemap'am o'e, i.

⁸ Wara'atup e'em imēn—Deus ekawēntup:

Ibo'a be jepenpenpen ip adeayū, i. Ibo'a bit ixeyū guy'at—itabut'ūmayū guy'at, i.

Imēnpuxim Cristo soat kukukan je'e adeayū itabut ḡu ma'ḡu cekay. Jepenpenpen ip iap puxim itabut'ūmayū ibu'u kūyjobit am Deus a'ō kay. Deus imēn ibikuy osunuy kūyjobit'ūmayū beam.

⁹ Eyju bit Deus emunaēyū apēn kuyje ixē pūḡ tiwatwat o'taē iap puxim. Paīyū eyju—soat kukukat pe kapikpik'ukayū. Soat taḡ eyisu. Deus ebekitkiyū eyju. Ixē juk eynaē, eywebe “Deus idip cīcāat e'em” i'e am soat pe, “Ka'ūmḡu i'e ba'oreat Deus pe” i'e am tak. Ixē juk eynaē eywebe kabiok taḡ eyekup epere am kabia daḡ eyeku am, idip cīcāat taḡ eyeku am. ¹⁰ Kuy bima Deus ebekitkin ḡu epesop. Gasū bit ixē ebekitkit eyju. Kuy bima eydadaybot ma juk adi epekuku eybu'u Deus pe jeykukan puye. Gasū bit Deus xipan eykuḡ.

¹¹ Okitpitpiyū, ōn jeyawē, eykukpin oxē buye. Ijodi bima powatwat puxim eyju jeka be'ūmayū buxim. Ibun ḡu ijodi

epesop—darem ma. Nopağōğōm pima, ağ'ūm pima, cekay itakomaat kuka sorara o'yaoka. Imēnpuxim wuyju dak wuyağuybin ma jekukum pima kuka ikērēat muğēğē'ukan ace.

Ikērēat cuy ağuğē ğu i'e'em ōn pit.

¹² Eymuymuy ojuy jījā ip itabut'ūmayū.

— Itabucayū ikērēat mujurūğrūğ — i napa ma e'em ip.

Ixeyū etabutpe bit cuy cedağ epekuku. Cedağ ma eyekukuap co buje: — Eyju cedağ ma jekukum — i je'e eymuymuy ojuyayū. — Soat podi ma ēn xipat — i dak je'e ip Deus pe ixē ajēmap kabia be.

¹³ Wuykukukat ebekitkit eyju—Jesus ebekitkit. Kūyjobin cuy epesop ijodiacat kukukayū a'ō kay itabut'ūmayū be Jesus muymuyap puxim. Kūyjobin cuy epesop César a'ō kay. Ixe César soat kaka wat kukukayū kukat. ¹⁴ Kūyjobin cuy epesop iecuğap a'ō kay dak. Deus a'ōbi César juk ixeyū o'jomuy eykukan. César a'ōbi ipiatpi'ajojoan ip ikērēat mujurūğrūğ'ukayū be. Xipacat mujurūğrūğ'ukayū be bit — Xipat cīcā eyju ocex — i'e'em ip.

¹⁵ Eymuymuy ojuy ip kawēn icēmān itaybit'ūmayū. Eyju xipacat mujurūğrūğ pima bit, eymuymuy ba'ore epe'e cebe ip. Imēneju Deus ibikuy eywebe xipacat mujurūğ ām.

¹⁶ Kariwa jebekitkit mujēmjēm jetabixewi yukpiwatpin ma jekupinap tağ jeku am. Wuyju dak ixeyū buxim ma Jesus kay wuyetabun puje wuyukpiwatpin ma wuyeku but. “Ocekpiwatpin ma oceku but” i'ūmğu juy epe'e ikērēat muğēap ojuy. Eyukpiwatpi ğu juy epeku—Deus ukpiwatpi acā. ¹⁷ Soat ma ibuyxin cuy epejukuk. Ikukpin cuy itabucayū epejukuk—eykitpitpiyū. Icēmān cuy eypararam epesop Deus buxim. Ibuyxim cuy epejukuk soat kaka wat kukayū kukat.

¹⁸ Kapikipiğ eyekariwa beam pima, kūyjobin cuy epesop ya'ō kay. Soat em cuy kūyjobin epesop eyekariwa a'ō kay—ixeyū xipan eykuğ pima, warēmtağ eykuğ pima dak—ya'ōdidim eykuğ pima, ya'ōpuruğ pima dak. ¹⁹ Warara'acayū te'e ma ipiat supi'ajojoat eywebe eyju Deus bikuyap tağ jekukum puye. Eyju bit eyetaybit imēn Deus cekay iam. Ipiat kuğ eyetaxi bima bit, Deus xipacat je'ğūm eywebe. ²⁰ Ikērēat muğēğēapteim eyekariwa be eymupokupok puje, xipacat je'ğūm ğu Deus eywebe, eyetaxim ma'ğu ipiatpi'ajojom.

Xipacat muğēğēapteim pit eyekariwa be eymupokupok puje, xipacat je'ğūm Deus eywebe, eyetaxi ma'ğu ipiatpi'ajojom.

²¹ Deus cuk eynaē ipiatpi'ajoam. Cristo juk adi ipiat o'supi'ajojo eywebeam. Ipiat o'supi'ajojo eywebe daxaboğ pe eyjuap puxim. Ixe juk adi ipiat o'supi'ajojo ikērēat kuğ ğu ma'ğu. Deus cuk eynaē ixē ekukuap puxim eyeku am. ²² Ixe Cristo ikērēat o'jukuk ğu—pūğ em tak ka'ūma. Napapa'uk ğu

dak osunuy. ²³ Warara'acayũ be ixē muymuy buje, ixē bit ip o'jomuymuy ġu. Ixē ipiatpí'ajojom pima:

— Deus cuy ipiat supí'ajoat eywebe owebe ipiat'ajojaptem — i'ũmġu o'e jekay itakomaayũ be. — Deus soat em aġ okay — i bit o'e jewebe ma. — Deus ma ideida soat pe apēn ijodi bima juk adi oekuku ip iaptei — io'e jewebe ma.

Te'em pit ideida ġu—cũġ ma. ²⁴ Cristo apēn cuk adi ikērēat aġuġēġē iap o'ġuymũġ jewekay korosa be bima. Oe'ũ ikērēat uk am wuywebewi. Oe'ũ ja'õbacaap ũm ãm wuywebe ikērēat muġēap puxim. Oe'ũ wuywebe cũġ ma wuyeku am Deus etabutpe. Ixē juk wuyumu'ada tapoa kũybut pibun, ipiat o'supí'ajojo buye. Imēnpuye waram ġuto wuyetait ace'e wuye'ũap tomukadi. ²⁵ Ovelha buxim cuk adi epesop—e bidasewi oitabidaoiat puxim. Gasũ bit Deus kuy juk eydujupit eykukukat kay ixē nomuju eyeku am—eykay aġat kay juk eydujupit.

3

¹ Itoptepayũ awēm õn ġasũ. Tũ'ũ'ũyũ, kũyjobin cuy epesop eyitopyũ a'õ kay. Ibu'un mabuk ip kũyjobit am Deus ekawēn kay—kawēn icēmat kay. Eyju cedaġ ma jekukum pima bit itabut je'e ip, e'em ġu ma'ġu cebe ip. Eyju cũġ ma jekukum pima, eyitopyũ je'e jewebe ma:

² — Otayxi warēmtaġ ġu jekukum — i. — Ibuyxi soat xe cũġ ma jekukum puye — i je'e ip jewebe ma.

Imēnpuye itabut je'e ip Jesus Cristo kay. ³ Jewemudimudim ġu bit cuy epesop soat pe eyjo am. Iwarum ġu dak cuy epeyawamusēm soat pe eyjo am. Ouro muġēġēbu kuġ ġu dak cuy epeku ibusopsepatpu kuġ ġu dak, teiboġat kuġ ġu dak eyesay kuġ soat pe eyjo am. ⁴ Wuyesay dao ma i'ũm, ouro muġēġēbu dak. Soat em ġu ikoro ip. Kacũġtaġ eydipap ma yoboġ ġu Deus xe. Eyekawēntip pit yoboġ cexe. Kacũġtaġ ġu bit cuy epeyewemudim—badi acã. Eya'õ'ũm'ũm pima bit eydip cĩcã epesop Deus xe, eykukput pima dak. ⁵ Imēn ma oekuku ip kuyjeayũ aoyũ—Deus kay itabucayũ—Deus xewi xipacat wiwi'ukayũ. Xipacat osodop Deus xe, jektopyũ a'õ kay kũyjobit ip puye. ⁶ Imēn ma juk adi oeku Sara dak. Jektop a'õ kay juk adi kũyjobit osunuy—Abraão a'õ kay.

— Okukukat — i juk adi o'e cebe—jektop pe. Eyju xipacat mujurũġrũġ pima, Sara iyũ buxim epesop eyparara'ũm pima dak soat puxim.

⁷ Itayxixeyayũ awēm õn ġasũ. Tapupuyũ, ġebum cuy epesop eybuxim ġu eytayxiyũ ibaca ġu iap kay. Imēnpuye ibuyxim cuy ixeyũ epejukuk. Apēn Deus jeydujuu jewekay iap co'i

ma ixē eytayxi dak idujuu jewekay. Eytayxi dak idujuu jewekay, eyekukuap co'i eytayxi dak Deus bikuyap tağ jekukum pima. Imēnpuye ibuyxim cuy ixeyū epejukuk eybu'uap puxim jekawēn ām Deus eju.

⁸ Amām ōn eyawēm gasū. Pūğ tağ ma juy epeyewaguy. Jawağuycom cuy epesop. Eykukpin cuy epeyewekuk. Eyewekupin tak cuy epesop eyewewēju. Yoboğan pin ğu juy epesop eyewewekay. ⁹ Deus pe eynaē buje:

— Xipat cīcāat oğūm eywebe — i juk o'e eywebe.

Imēnpuye wara'acat ikērēm eykuğ pima, ikērēm ğu eyju bit epejukuk, xipan acā. Eymuymuy bima dak, eyju bit epejumuymuy ğu—xipan acā ixē epeğuwēnuwēn. ¹⁰ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Soat em wuycokcok pin pima, ikērēm ğu juy acekawēn; napa ğu dak ace, i.

¹¹ Ikērēat mujurūğrūğap tak cuy acepere, i. Xipacat acā juy ağujurūğ, i. Acewa'ōdawut ğu juy, i. Kaba'ūm cuy ajop soat eju, i.

¹² Wuykukukat soat em ağ cūğayū kay xipan ikuk am ip, i. Jewēju ip kawēnwēnap cocom soat em ma, i. Ikērēat mujurūğrūğ'ukayū kay bit itakoma, i.

Imēn e'em Deus ekawēntup.

¹³ Eyju xipacat mujurūğ pin pima, abu kuka ipiat o'supi'ajoat eywebe? ¹⁴ Itabut'ūmayū ma ipiat supi'ajoat eywebe cūğ ma'ğu jekukum eyju. Deus pit ğaxīn ma xipat cīcāat je'ğūm eywebe. Imēnpuye eycokcoğ cuy epesop. Eypararam ğu juy epesop soat puxim. Epeyekuy ğu dak cuy eywebe ipiat'ajoanayū buxim. ¹⁵ Ibuyxim cuy Cristo epejukuk. Ixe be juy epeyewekukat. “Apēnpuye dak eyetabut Jesus kay?” i'e buje eywebe, eybisūsūn ğu juy epesop imuwēğām cebe ip. ¹⁶ Eya'ōpuruğ ğu bit cuy ixeyū epeğukūyjo iboam—eya'ōdidin ma. Ibuyxim ma epeğukūyjo ip. Apēn cūğ ma eyxe iap tağ cuy epeku eymuymuy ojuyayū musūsūn ām. “Cristo ebekitkit tak ikērēat mujurūğrūğ” i'e ojuy ip napa ma. Cūğ ma eyju jekukum pima bit, ibisūsūn je'e ip eymuymuy ām. ¹⁷ Warara'acayū ipiatpi'ajoan wuywebe bima, xipacat mujurūğrūğ ma'ğu wuyju, xipat je'e wuywebe, Deus tak ibikuy ma osunuy wuywebe ipiat'ajoan puye. Ikērēat mujurūğrūğapteim ipiatpi'ajoan ip wuywebe bima bit, xipat ğu je'e wuywebe. ¹⁸ Gebum cuy epesop apēn Cristo oe'ū iap kay. Ixe ma oe'ū soat peam wuywebeam. Oe'ū ikērēat uk am soat pewi wuywebewi. Pūğ em ma oe'ū. Waram pit je'ū ğu. Xipacat oe'ū xipat'ūmayū beam. Oe'ū wuydujowat am Deus kay. Itakomaayū ixē'ūm o'yaoka ijodi bima—ijebitbet pima. Inaka waram ğuto ibiōğbuk oōm cebe imutait am

ce'ūap tomukadi. Waram o'jetait. ¹⁹ Jebiōḡbuk ōm puje, o'kop ipiat'ajojoap kay. Kawēn idipat o'ḡuwēn ipiatpi'ajojoayū be—ibiōḡbuk taomūnmūnayū be. ²⁰ Deus a'ō kay kūyjobit'ūm osodop ip Noé kobexixi muḡēḡēm pima. Deus ipi juayū muy'ū pin ḡu osunuy. Yukpiceḡēm ikuḡ ip osunuy. Kūyjobin i'eap wiwim osunuy. Tūybe ip jekūyjobin iān o'e. Imēnpit ade ḡu kūyjobit osodop ip—8 be ma. 8 be ma oōm kobexixi be. 8 be ma Deus o'taxijo idibi be yakōmap puxim. Oōm ip kobexixi be. Uhum oekuku ip kobexixi be idibi adopa daḡ. ²¹ Jemubatisasanan pima wuyju ḡebum ibiati kay—Noé o'taxijo iati kay. Wuymubatisasanan wuyju wuyewewuy am ḡu. Wuyju jemubatisasanan “Deus cuk ocedaxijo” i'e am soat pe. Jemubatisasanan pima:

— Cūḡ ma ōn Deus xe ḡasū bit — i wuyju e'em soat pe. — Deus bikuyap taḡ oceku ḡasū bit — i wuyju e'em jemubatisasanan pima.

Deus wuydaxijom wuymubatisasanan pima, ixē waram Jesus Cristo o'ḡutait puye. ²² Ixē Jesus Cristo juk o'jeu kabi kay. ḡasū omuy Deus xe ibaat kadi. Soat ip kūyjobit ḡasū bit ixē Jesus Cristo a'ō kay—Deus ekawēn tojtjot'ukayū, kabi beayū dak ya'ōbuyxiayū, Deus a'ōbacaap kukayū dak.

4

¹ ḡebum cuy epesop apēn Cristo juk adi ipiat o'supi'ajojo iap kay. Ixē'ūm oe'ū wuywebeam.

— Obu'u ipiat'ajoam — i'ūmḡu juk ixē bit o'e. Imēnpuye eyju dak: — Ocebu'u ipiat'ajo am — i'ūmḡu juy epe'e. Apēn ixē juk adi ipiat o'supi'ajojo iap kay ḡebum pima, wuybu'u acesop ikērēat kuk am. ² Ijodi eyju bima eybikuyap taḡ cuk adi epekuku ikērēat muḡēḡēm. Deus bikuyap taḡ acā juy epeku ḡasū bit. ³ Kuy bima itabut'ūmayū buxim cuk adi epekuku. Ikērēat acā juk adi epeḡuḡēḡē. Aoyū kaykay jījā juk adi epesop. Eyewemucokcok am acā juk adi epekuku. Eyetabikuku jījā dak cuk adi epesop ikērēat kay. Eyka'okērē dak cuk adi epekuku. Ayacat muwadaiwadaī acā dak cuk adi epesop. Jeweka'oap puyxijom tak cuk adi epekuku. Ibuyxim tak cuk adi epejukuk jewexe deusayū. Iboap ikērē jījā Deus xe. ⁴ ḡasū bit itabut'ūmayū xe eywaru jījā, eybu'u ikērēat mujurūḡ ām ceweju ip puye. Eybu'u je'awero am ceweju ip ikērēm jeku am. Eybu'u yadaodaoat puxim jeku am ceweju ip. Imēnpuye soat em ip eymuymuy. ⁵ Ixeyū bit apēn ijodi bima juk adi oekuku ip iap ḡuwēn Deus pe. Deus ideida soat ekukuaptei. Xipacat je'ḡūm cedaḡ jekuku'ukayū be. Ipiat pit supi'ajoat warēmtaḡ jekuku'ukayū be. Imēn ideida cebe ip. Itabēḡayū be ideida, ce'ū'ūayū be dak. ⁶ Kuyjeayū'ūm'ūm oe'ū'ū. Apēn ijodi bima juk adi oekuku ip iaptei Deus o'teida

ixeyũ be apẽn soat pe teidadam iap puxim. Inaka Cristo kawẽn idipat cuk adi o'guwẽn cebe ip itabẽg ip pima. O'guwẽn ixeyũ be jebuxim waram guto itait top am ip Deus xe ce'ũap tomukadi.

⁷ Soat gaxĩn ma i'ũm. Imẽnpuye jewawẽwẽm cuy epe-sop. Xetpin gu juy epesop soat em kawẽn ãm Deus eju. ⁸ Eykukpin cĩcã juy epeyewekuk. Wuykukpin jewewekuğ iap soat podi ma xipat Deus xe. Wuykukpin jewewekuğ pima, gebum gu acesop apẽn wuybure juk adi ikẽreat o'gũjurũg iap kay. ⁹ Xipan cuy powatwat epejukuk eyduk'a be yajẽm puje. Mãmãmãm gu juy ip epejukuk. ¹⁰ Deus xipacat ùmũm wuywebe iwaruruat ùmũm. Soat wuyju kuy iboap ajat Deus xewi. Wuybu'um gu juy ajop gasũ bit ikuk am. Iboap kuğ cuy warara'acat asubuywan. ¹¹ Warara'acat mukũyjom pima, Deus ekawẽn cuy aguwẽn cebe ip. Warara'acat puywatwan pima dak, Deus a'õbacaan ma asubuywan. Imẽn wuyju Deus xewiat kuğ pima:

— Ka'ũmgu Deus jo'iat xipacat — i je'e ip—soat wuyjojoayũ.
— Jesus Cristo xipat cĩcã, cebekitkit tak xipat — i je'e ip.

— Ën soat podi ma dipap kuğ — i juy acece ixẽ Jesus Cristo be. — Ën soat podi ma a'õbuyxi — i dak cuy acece cebe.
Soat em ma juy ace imẽn.

¹² Oburereyũ, oxe ikukpinayũ, ipiatpi'ajojom cĩcã eyetabu-cap puyxijo am pima, eyağuybabi'ũm gu juy epesop.

— Apẽnpuye dak oceju ipiat'ajojom? Warara'acat ipi-atpi'ajojom gu! — i'ũmgu juy epe'e eyewewebe.

¹³ Gasũ eyju Cristo ağuywağõm ipiat kuğ. Guyjom pit ixẽ jedipap gubapuk. Imubapuk puje eyju dak ixẽ dipap kuğ epesop. Eycokcokap yoboğ cĩcã je'e gebuje. ¹⁴ Itabut'ũmayũ eymuymuy Cristo ebekitkit eyju buye. Eymuymuy bima juy eycokcoğ epesop. Ixeyũ eymuymuy bima, gebum cuy epesop Deus biõgbuk nuynuy wuywebe iap kay. Warara'acat podi ma idipat nuynuy wuywebe iap kay gebum cuy epesop. ¹⁵ Wara'acat cuy epeyaoka gu. Warara'acat pubut tak cuy epetujupa'um gu. Wuyeipi kukat epeya'õmutorok gu dak cuy. Warara'acat ekawẽn mukẽrẽrẽn gu dak cuy. Imẽn eyeku buje bit, cedağ ma kuka warara'acat ipiat o'supi'ajoat eywebe. ¹⁶ Eyju Cristo ebekitkit puye acã ipiatpi'ajojom pima bit, eysũsũn gu juy epesop.

— Bay, ocecokcok cĩcã Cristo ebekitkit puye, ipiatpi'ajojom ma'gu oceju — i bit cuy epe'e Deus pe.

¹⁷ Gaxĩn ma Deus ideida soat pe apẽn ijodi bima juk adi oekuku ip iapteim. Xipacat je'gũm cedağ ma oekuku'iaiyũ be cekukuapteim. Ipiat supi'ajoat kũyjobit'ũmayũ be warẽn

tag cekukuapteim. Koap jebekitkit pe ideida. Wuywebe ipiatpi'ajoan pima, ibodi ma ipiat supi'ajoat ja'õ kay kũyjobit'ũmayũ be—kawẽn idipat kay'ũmayũ be. ¹⁸ Imẽn e'em Deus ekawẽntup:

Iba'ore xipacat mujurũgrũg'ukat taxijo am, i. Ja'õ kay'ũmat pit Deus idaxijo gu, i. Ikẽrẽat mujurũgrũg'ukat idaxijo gu, i. Imẽn e'em Deus ekawẽntup.

¹⁹ Wuyju Deus bikuyap tag ipiatpi'ajojom pima, ixey juy wuykuk. Wuyetabun cĩcã juy ajop cekay—wuymuğẽat kay. Xipacat mujurũgrũg cuy ajeku. Ixe soat em ja'õ dağ e'em wuywebeam. Ixe soat em xipan wuykuğ.

5

¹ Aypapayũ, jeyawẽ õn gasũ, eyju itabucayũ kukukayũ buye. Eybuxim õn tak itabucayũ kukukat. Apẽn Cristo juk adi ipiat o'supi'ajojo iap muwẽnuwẽn õn, wetabun cuk adi o'supi'ajojo buye. Wetam cuk adi ojojojo. Guyjom pit Deus Cristo soat podi ma idip iap gubapuk soat pe. Iboap mubapuk puje, õn tak ixey jo'i oce odip. ² Deus cuk eynaẽ jebekitkit kukukayũm. Imẽnpuye xipan cuy ixeyũ epejukuk ovelha kukuk'ukat puxim. Eybu'uap tomuju gu juy ixeyũ epejukuk—eybikuyap tomuju acã juy epejukuk ip. Deus bikuyap tag cuy ixeyũ epejukuk. Dinheiro buap ojuy gu ixeyũ epejukuk—ixeyũ buywat am acã. ³ Imuohom cĩcã gu juy ixeyũ epejukuk. Cũğ ma juy epeku ixeyũ dak eyekuap puxim ceku am. ⁴ Cristo wuykukukat yoboğat ovelhayũ kukuk'ukayũ kukat puxim. Ijodi waram ixey ebapuk puje, soat em ixey ağuywağõm epesop soat kukukayũm. Imẽn ma cũğ ma eyekukuapte epejat apẽn ijodiayũ kukukayũ ouro muğẽğẽbu bubum ja beam iap puxim. Soat iboap kuğ epesop idip cĩcãat kuğ.

⁵ Yaypan'isuayũ, õn jeyawẽ gasũ. Kũyjobin cuy epesop aypapuyũ a'õ kay. Yoboğan pin gu juy epesop. Jewebuywatwan pit cuy epesop. Eybuyxim tak cuy epeyewekuk. Imẽn e'em Deus ekawẽntup:

Deus itakoma yoboğan pinayũ kay, i. Yoboğan pin'ũmayũ buywatwan pit soat em, i.

⁶ Imẽnpuye yoboğan pin gu juy epesop. Deus soat podi ma ya'õbaca. Eyju yoboğan pin'ũm pima, Deus jeymuwexat ya'õbuyxiayũm. Ixe ibikuy bima, ixey jeymuy ya'õbuyxiayũm—yoboğayũm. ⁷ Soat kay eyağuybabi'ũm pima:

— Bay, wağuy mubabin cuy ece wağuybabi'ũm cĩcã buye — i juy epe'e Deus pe.

Imẽn cuy epe'e cebe, ixey soat em xipan wuykuğ puye.

⁸Eyağuyusan cuy epeku. Apēn wida jededem puybit pu ojuy iap puxim Satanás tak wuydobatban jekukum wuyetabucap mu'ūm ojuy. Imēnpuye aḡ cuy epesop ixē be ey-mubu'unap puxim Jesus kay. ⁹Eya'ōpicūḡcūḡ ḡu juy Satanás a'ō kay—ibiōḡbuk kērēayū kukukat a'ō kay.

— Ap! A'ō kay ḡu oce — i epe'e'e cebe soat em.

Eybu'um ḡu juy epesop eyetabut am Jesus Cristo kay. Eybuxim eykitpitpiyū dak ipiatpi'ajojum—soat ka watwat—itabucayū. Kuy eyetaybit iboam. ¹⁰Darem ma eyju ipiatpi'ajojom. Warara'acat podi ma Deus xe wuykukpin. Ixe juk eynaē jejo'ian eydip am, Cristo eju mūḡ'i eyju jekukum puye. Soat em Deus soat taḡ jeymuisun. Ixe eybuywatwan eybu'uap puxim eyetabut am Jesus Cristo kay. Ixe soat em eya'ōmucanucan. Apēn ixē soat podi ma jedipap kuḡ iap ebapuk puje ixē jo'ian epesop eydip. Ixe dipap i'ūm'ēm ḡu. ¹¹Ixe ma soat kukukan jeenuy soat em. Soat kaka daḡayū jewaḡuycom jeedop ip kūyjobit ixē a'ō kay. Ka'ūma ma kūyjobit'ūmat jeenuy. Imēn cuy jeenuy.

¹²Tup'ade ḡu ōn tupmubarararaḡ eywebeaptum. Ijudup otupmuju Silas bui be eywebeaptum. Wuykitpit Silas soat em ma ja'ō daḡ e'em. Eymucokcoḡ ojuy ōn. Soat em Deus xipan wuykuḡ Napapa'uk ḡu ixē bit. Icēmān acā e'em wuywebe. Imēnpuye ixē ekawēn taḡ cuy epeku.

¹³Oxeayū kato mujujum eywebe—eykitpitpiyū, itabucayū, Deus emunaēyū, Babilônia ka watwat. Okpot co'iat Marcos tak kato mujujum eywebe. ¹⁴Epeyewakobot cuy eyeweweju eykukpinap mubapuk am soat pe.

Ōn kawēnwēn Deus eju eywebeam, Cristo ebekitkit eyju buye.

— Bay, ebekitkit cuy eyaḡuymubabibin — i ōn e'em cebe. Ibūrū ma.

PEDRO EMUDUPMUBARARAKTUP XEPXEPATUP

¹ Simão Pedro òn. Jesus buywatwat'ukat òn. Deus emumuju òn. Cartadup mubarararağ òn soat peaptum—Jesus Cristo kay itabucayũ beaptum. Jesus Cristo wuydaxijojo'ukat. Deus co'i ma ixē dak cũğ ma e'em. Ixe juk eymutabun ocemutabunap puxim. Ixe kay wuyetabut pima, teiboğ cĩcãat wuyju ikuğ iap puxim. ² Eyju kũyjobit e'em Deus a'ò kay, wuykukukat Jesus a'ò kay dak.

— Bay, soat em ebekitkit ağıymubabibin cuy eğıy — i òn e'em Deus pe. — Soat em xipan cuy ixeyũ ejukuk — i òn e'em cebe.

³ Deus cuk wuynaē jejo'i wuywebe idipat kuk am, jejo'i xipacat muğē ãm tak. Ixe dak cuk ja'òbacaap o'ğũm wuywebe. Imēnpuye soat em ixē a'ò dağ wuyeku but ijodi bima. Ya'ò dağ jeku am iba'ore ğu wuywebe, wuyetaybit wuynaēan puye.

⁴ — Ojo'i eyju dak epesop xipacat muğēğē'ukayũm — i juk adi o'e Deus wuywebe. — Ojo'i eyju dak epesop eydipap kuğ — i dak cuk adi o'e wuywebe.

Iboap ekawēn kay wuyetabut pima, wuycokcok cĩcã acesop teiboğ cĩcãat kukat puxim. Xipacat cĩcãat tak cuk o'ğũm wuywebe. Ixe emumuũm kuğ pima, ikērēat kay ğu ace'e, ixē ekawēn kay wuyetabut pima dak. Itabut'umat buxim ğu aceku. Deus kay'umat ağıy dağ ğu dak acesop jewağuyğuy—Deus ağıy dağ acã. ⁵ Imēneju eyetabut pima, xipacat tak cuy epeğugēğē. Xipacat muğēğēm pima, eyetaybin tak cuy epesop Deus e'e am. ⁶ Eyetaybit Deus e'e am pima, jewawēwēm tak cuy epesop eywebe ikērēat muğēap puxim. Jewawēwēm pima, eybu'um ğu dak cuy epesop Jesus kay, ipiatpi'ajojoan ma'ğu ip eywebe. Eyetabut am eybu'u'ũm pima, Deus ağıy dağ tak cuy epeyewağuyğuy. ⁷ Deus ağıy dağ jewağuyğuy bima, eykukpin tak cuy eykitpitpiyũ epejukuk. Eykukpin eykitpitpiyũ kuğ pima, warara'acat tak cuy eykukpin epejukuk. ⁸ Imēn cuy epekuku. Imēn jekukum pima, eyjojoayũ je'e:

— Teyũku cedağ ma jekukum itabut wuykukukat Jesus Cristo kay buye — i. — Warēmtağ ğu ip jekukum itabut cekay buye — i je'e ip.

⁹ Iboap ekawēn tağ jekuku'uk'ũmayũ bit itabibacoyat puxim. Ita'umat puxim tak ip. Yağuyba'ũm ip Deus cuk ikērēat o'ju'uk ocewebewi iap kay.

¹⁰ Okitpitpiyũ, biğ ma juy Deus a'ò dağ epeku. Biğ ma juy ixē bikuyap tağ epeku. Ixe juk wuynaē, wuynomuwã dak imēn

ma wuyeku am. Imēn eyeku buje, epeyepere ġu eyetabucap. ¹¹ Ixe bikuyap taġ eyeku buje: — Epesop cuy okay — i je'e wuykukukat Jesus Cristo eywebe.

Wuydaxijojo'ukat imēn je'e eywebe.

— Soat em soat kukukayūm epesop oweju — i dak je'e eywebe. — Xipat oxe eywebe ixeyū kukuk'ukayūm oweju — i dak je'e eywebe.

¹² Kuy juk eyetaybit epesop kawēn icēmān. Eyetabut cīcā iboap ekawēn kay. Inaka soat em iboap ekawēn oġuwēn eywebe eyaġuyba'ūmap puxim. Epeyepere ġu juy ixekawēn.

¹³ Wetabēġ pima, cūġ ma owebe waram ixekawēn muwēn ām eywebe eyaġuyba'ūmap puxim. ¹⁴ Wetaybit ġaxīn ma oje'ū iam, wuykukukat Jesus Cristo kuy juk ibapuġ ma omukūyjo buye. ¹⁵ Imēnpuye wa'ōbu'u ġu soat em ixekawēn muwēn ām eywebe eyaġuyba'ūmap puxim we'ū buje.

¹⁶ — Wuykukukat Jesus Cristo waram jajēm — i juk adi ocece eywebe. — Guyjom ixekawēn ja'ōbacaap ġubapuk soat pe ijo am — i juk adi ocece eywebe. Ocekpiwatpi ġu juk adi iboap oceġuwēnuwēn eywebe. Ocetam ixekawēn soat podi ma ya'ōbaca iap ocejojojo. ¹⁷ Deus soat podi ma ya'ōbuyxiat—wuyebayat. Soat podi ma ixekawēn idip. Imēnpit:

— Ojo'i ma ēn tak soat podi ma a'ōbuyxi — i juk adi o'e Deus jekpot pe. — Ojo'i ma ēn tak soat podi ma edip — i juk adi o'e cebe. Imēn e'em pima, ixekawēn xekawēn jekpot. Kabi kadiwi juk o'jekawēn.

— Ite okpot ikukpinat — i juk adi o'e ocewebe. — Ocokcok cīcā cekay — i juk adi o'e.

¹⁸ Ocejum ma kabi kadiwiat oceya'ījojo wuykukukat Jesus xekawēn bima, co'a jeje bima, Jesus ebapukap'a jeje bima.

¹⁹ Kuy juk ocetabut Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū'ūm'ūm ekawēn kay. Kabi kadiwiat a'ījojo buje bit, biġ ma juk ocetabut ocesop. Gebum cuy epesop ixekawēn'ūm'ūm ekawēn kay. Ixekawēn'ūm'ūm ekawēn lâmpada buxim—kabiok peat puxim. Kabiam pima kabiada jedaebapukpuġ. Iġoda buxim Jesus Cristo jajēm waram. Ixekawēn ajēmap wiwim pima, gebum cuy epesop cekawēn muwēnuwēn'ukayū'ūm'ūm ekawēn kay. ²⁰ Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū jekpiwatpi ġu apēn ġuyjom je'bapuk wuywebe iap o'ġuwēnuwēn—pūġ em tak kawēn. Wuywebe dak wuyukpiwatpi ġu iboap ekawēn muwēn put. Gebum cuy epesop iboap kay. ²¹ Jekpiwatpi ġu juk adi apēn ġeyjom je'bapuk wuywebe iap o'ġuwēnuwēn ip. Deus biōġbuk a'ōbi ma o'ġuwēnuwēn ip—Xipat cīcāat a'ōbi.

2

¹ Kuyje Judeuyū parakpe osodop ip jewexe Deus ekawēn

muwēnuwēn'ukayū. Imēnpuxim ḡasū dak warēmtaḡ ma ey-mutaybitbin'ukayū jajēm eykay. Napa ma jeymutaybin ip. Xipat'ūmān ip jeymutaybin. Ja'ījojo'ukayū ḡubu'un ip Jesus kay itabut am. Wuykukukat kuy ikērēat o'ju'uk cebewi ip. Inaka ibu'u je'e ip Deus pe ikērēat 'uk an jewebewi. Imēnpuye Deus dao ma ixeyū ḡuju ipiatpi'ajojoap kay. Soat em jeedop ip ipiat'ajojom. ² Adeayū bit ixeyū buxim jekpiwatpi ma jekuku ip ikērēat muḡēḡēm. Ixeyū ekukuap co buje, warara'acayū dak napa ma je'e: — Jesus e icēmat e ḡu — i. — Jesus ebekitkit tak ikērēat muḡēḡēm itabut'ūmat co'i — i dak je'e ip napa ma. ³ Jaḡuybi ma ip jekawēn eyweju warēmtaḡ ma eymutaybin am, eyedinheiro kay jetabikuap tomuju ma. Napa ma je'e ip eywebe.

— Ikērēat kuḡ ip oxe — i juk adi o'e Deus kuyje ma ixeyū muwēnuwēn. Deus itanomudipdip ḡu cekay ip. Aḡ ma. Soat cocom. Ixeyū ḡuju ipiat'ajojoap pe.

⁴ Jekawēn tojtjt'ukayū be ikērēat muḡē buje, Deus ibu'u ḡu osunuy ipiatpi'ajoan cebe ip. Itabotaidabotbot ḡu o'e cekay ip. Ipiat'ajojoap kay ip o'ḡuju. Iboce ma ip taomūnmūn correntebum kabiokboḡ pe. Guyjom Deus soat ideida apēn ijodi bima juk adi oekuku ip iaptem. Xipacat je'ḡūm cedaḡ oekuku'iyū be. Ipiat supi'ajoat warēmtaḡ oekuku'iyū be bit. Teidadaap kabia wiwim ip. ⁵ Kuyjeayū be ikērēat muḡē buje dak, ibu'u ḡu osunuy ipiatpi'ajoan cebe ip. Itabotaid-abotbot ḡu o'e cekay ip. Muba'atxiri o'ḡuajēm ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū mua pam. Noé acā o'taxijo yakōmap puxim. Ixe Noé xipat'ūmayū mukūyjojom oekukuku muba'at ajēm awap.

— Ikērēat mujurūḡrūḡap cuy epeyepere Deus pe eymucūḡ ḡm — i'e'em oekukuku. Ixe badipyū dak o'taxijo. ⁷ beayū o'taxijo.

⁶ — Eyju ikērēat kuḡ oxe — i juk adi o'e Deus. Sodoma ka watwat pe, Gomorra ka watwat pe dak.

Daxam ip o'ḡuap. O'ḡuap ip ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū mutaybit am eyju dak ōn jeymuap ma iam. ⁷ Ló bit o'tujujēm Sodoma ka bewi ce'ūap puxim. Ixe Ló cūḡ ma osunuy Deus xe. Yaḡuybabi'ūm osunuy Sodoma ka watwat ikērēat muḡēḡēap cocom puye, ibo ka watwat ikērēat kay acā ḡebumap cocom puye dak. ⁸ Ixe Ló xipat osunuy. Soat kabia yukpiceḡē osunuy jeka watwat ikērēat muḡēḡēap cocom puye, cekawēnkērēap cocom puye dak. ⁹ Wuykukukat itaybit cīcā ja'ōkayayū daxijo am ipiatpi'ajoap puxim. Ja'ō kay'ūm cīcāyū be bit ipiat supi'ajoat. Ixe yaḡuyba'ūm ḡu ixeyū muju am ipiat'ajojoap kay warēmtaḡ ma oekuku ip iap teidadaap kabia

be. ¹⁰ Warara'acat podi ma ipiat supi'ajoat jekpiwatpi ikērēat muḡēḡē'ukayū be—ja'ō kay'ūmayū be dak.

Ixeyū warēmtaḡ ma wuymutaybitbin'ukayū isūsūn ḡu ikērēat mujurūḡ ām. Jewexe ip ya'ōbuyxi. Ibuyxin ḡu ip Deus ekawēn tojotjot'ukayū kuḡ. Imuymuy acā ip. ¹¹ Warēmtaḡ wuymutaybitbin'ukayū bodi ma ya'ōbaca Deus ekawēn tojotjot'ukayū. Ixeyū bodi ma ya'ōbuyxi dak ip. Inaka warēmtaḡ wuymutaybitbin'ukayū muymuy ḡu ip Deus etabutpe.

— Teyūku xipat ḡu ocexe — i'ūmḡu e'em ip Deus pe. — Deus cuy ipiat supi'ajoat cebe ip — i bit e'em ip.

¹² Puca kake yaokaam acā—wuyxan acā. Ixeyū warēmtaḡ ma wuymutaybitbin'ukayū puca buxim jekpiwan ma jekukum. Itaekat puxim ip jekukum. Jetaybit'ūmap waywayway ip. Puca aokaap puxim Deus ixeyū ḡu'ūm. ¹³ Apēn cuk adi ipiat o'supi'ajoat ip warara'acat pe iaptei ideida ip. Ipiat'ajojo am ip ideida. Deus ipiat supi'ajoat cebe ip. Ikērēat muḡēḡēm ip kabiabun soat etabun. Jemucokcok am ip ikērēat muḡēḡēm soat em. Isūsūn ḡu ip ikērēat mujurūḡ ām soat tabutpe. Iokokat puxim ip ikērēat mujurūḡrūḡ xi ip puye. Eyju Jesus oe'ū wuywebeam iap kay wuyēḡebuap'a o'om pima, te'e ma ip jekōnkōn eyweju, ikērēat muḡēḡē ip jemucokcok am puye. Iokcok cīcā ip warara'acat muḡuykuku am oceju xipat iam. ¹⁴ Ayacat co'isum ip itabiku cekay. Taobireren'ūma ip xipat'ūmap muḡēḡēm. Itabutbūcayū muḡuykukukum ip. Dinheiro buap kay acā ip ḡebum.

— Ipiat osupi'ajoat eywebe — i juk adi o'e Deus ixeyū be. Cemunēm ām je'e ip iba'ore ipiat'ajoap puxim. ¹⁵ Kawēn cūḡat kay ip oibu'un cūḡat e daḡwi itabidaoat puxim. Balaão ekukuap puxim ip jekukum—Beor ipot ekukuap puxim. Ixe Balaão dinheiro bu ojuy oekukuku xipat'ūmap muḡēḡēaptem. ¹⁶ Deus pit jumento o'ḡuydeat Balaão mukorēm ām, kūyjobit'ūm puye.

— Kūyjobin cuy eḡuy Deus a'ō kay — i juk o'e jumento jekukat pe.

Jekukat a'ōm o'jekawēn Deus a'ōbi. Imēn Deus jumento be Balaão o'ḡukorēmat. Jekawēn muwēnuwēn'ukat o'ḡukorēmat ikērēat kay imubu'unap ojuy.

¹⁷ Idi'a ti'ūmat puxim warēmtaḡ wuymutaybitbin'ukayū. Kabikerereat puxim tak ip—kabido ixixiḡiat puxim. Te'e ma idibi wiwim iap puxim te'e ma dak eyju ixeyū bi bewi icēmat cēmcēmap wiwim. Deus kabiok cīcāatka o'sukanaē tibira jījāat puxim cebeam ip soat em top am ip. ¹⁸ Cedaḡ ḡu ip kawēnwēn eyweju, yobogan pin ip puye, yakpidapi ip e'em puye dak.

— Xipat ma wuyju Deus xe ikērēat muḡēḡēm wuymucokcok am ma'ḡu wuyju, aoyū kaykay ma'ḡu wuyju — i napa ma e'em ip eywebe.

Imēn ikērēat muḡēḡē'ukayū xewi pu'un ojuyacayū muḡuykukukum ip waram ḡuto warēmtaḡ ceku am.

¹⁹ — Warēmtaḡ ma juy ajeku—wuyekupinap taḡ. Deus wuydaxijo ma — i napa ma ip e'em.

Iba'ore cebe ip cedaḡ ma jeku am. Xipacat kay bima, xipacat acā juy aceḡuḡē. Xipat'ūmat kay bima bit, xipat'ūmat acā aceḡuḡē. Iba'ore cebe ip cūḡ ma jeku am xipat'ūmat kay buye.

²⁰ Pūḡpūḡpūḡ ikērēat muḡēḡēap epereperem o'e. Xipacat mu'ūm ojuyayū ekukuap epereperem ip o'e wuykukukat a'ō kay kūyjobit am—wuydaxijo'ukat Jesus Cristo a'ō kay. Itabut ip o'e cekay. Imēnpit waram ḡuto oibu'un ya'ō kay. Imēnpuye waram ḡuto ikērēat muḡēḡēm ip o'e. Waram ḡuto itabut'ūmat ekukuap puxim ip jekukum o'e. Tadaybot ip osodop kuy bima jetabut awap. Waram ḡuto ikērēat mujurūḡ puje bit, ibodi ma ip tadaybotbot o'e. ²¹ Kawēn cūḡan itaybit'ūm pima, Deus yopīt ma kuka juk ipiat o'supi'ajoat cebe ip ce'ū buje, itaybit'ūm puye. Imēnpit itaybit ip osodop kawēn cūḡan, kuy ip o'ya'ījojo buye. Darem ma ixē ekawēn taḡ oekuku ip—Deus ekawēn taḡ. Ibo ekawēn ikērē ḡu—soat taḡ xipat. Inaka waram ip oibu'un. Deus yoboḡ ma ipiat supi'ajoat cebe ip ce'ū buje, cūḡat a'ō kay ip oibu'un puye.

²² Imēn wuyju e'em:

— Cedadat puje akurice waram jedat o'om — i. — Idibi be dajebaro akōm epere buje, jepitpin kaerep kay waram jewemukotektekteḡ kaerep pe — i.

Icēmat a'ō kay oibu'un'iyū ixeyū buxim.

3

¹ Oburereyū ikukpinayū, ijudup xepxepatup cartadup wemudupmubararaktup eywebeaptup. Ijoptupyū otupmubararak eywebe xipacat kay acā ḡebum am.

Kuy otupmubararak eywebe eyaḡuyba'ūmap puxim waram Jesus Cristo jajēm iap kay. ² Kuyje ma juk adi Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū'ūm'ūm ixē waram jajēm iap o'ḡukūyjojo—soat taḡ iisuayū'ūm'ūm. Ḡebum cuy epesop ixeyū'ūm'ūm ekawēn kay. Gasū dak wuykukukat warara'acayū o'ḡudot jekawēn muwēn ām eywebe. Wuydaxijojo'ukat o'ḡudot ip. Ḡebum cuy epesop ixeyū ekawēn kay dak. ³ Āmap kabia bima ikērēat muḡēḡēxiayū jajēm eykay jemucokcok am ikērēat muḡēḡē'ukayū. Iboam cuy ōn eymukūyjojom. Cristo waram jajēm iap ip jowayway.

4 — “Waram ġuto oajēm eykay,” i te'e ma Cristo juk adi o'e eywebe — i napa ma ip je'e eywebe. — Pu iġuje? — i je'e ip. — Wuyebayū'ūm'ūm pit kuy oe'ū'ū. Inaka oajēm ġu buk — i je'e ip iwayway am. — Gasū soat ibit ma apēn ipi muġē buje osodop iap co'i ma — i je'e ip Cristo waram jajēm iap wayway am.

⁵Ja'ōm acā Deus kabi o'ġujurūġ, ipi dak. Idibi ma o'timuwexat ipim. Idibi parakpewi ma ipi o'ġubapuk. ⁶Idibim tak kuyjeayū o'ġuap—ipi juayū o'ġuap. Muba'atxiri o'ġuajēm soat muap am. ⁷Gasū dak Deus a'ōbi ma kabi jemōġap pe opop Deus a'ōbi. Deus a'ōbi ipi dak opop jemōġap pe ma. Guyjom pit ja'ōm ma'ġuto idibi ġu'ūm daxam. Ja'ōm ma ipi dak ġu'ūm. Imu'ūm puje, ipiat supi'ajoat kūyjobit'ūmayū be—ikērēat mujurūġrūġ'ukayū be. Waram Cristo jajēm iap waywayway'ukayū jekpiwan ma yaġuyba'ūm iboap ekawēn kay.

⁸Wuykukukat xe bit pūġ kabia mil koato jo'i. Mil koato dak pūġ kabia jo'i cexe. Eyaġuyba'ūm ġu juy cuy epesop iboap kay, oburereyū.

⁹— Ocepit ma eykay — i juk adi a'ġu o'e wuykukukat.

— Ibum cīcā omuyku — i te'e ma e'em yajēmap waywayway'ukayū bit.

Ixe ibu'u kūyjobit'ūmayū mu'ūm ām. Ibikuy soat pe ikērēat mujurūġrūġap epere am. Imēnpuye ibun omuyku. Yukpiceġē ġu wuykuġ.

¹⁰Imēnpit wuykukukat jajēm. Uk'a iwat aġ'ūm pima ibukurukat ajēmjēm. Imēnpuxim itabut'ūmayū aġ'ūm pima, wuykukukat jajēm. Yajēmap kabia be kabi i'ūm. Ya'ōkareyat ipararu jījāat pibun ma i'ūm. Soat kabi beat tak ipik ma. I'ūm. Ipi dak i'ūm—soat ipi daġat tak. ¹¹Deus imēn soat ġu'ūm. Eye-taybit iboam. Imēnpuye ikērēat epeġuġē ġu juy—pūġ em tak ka'ūma. Deus a'ō daġ acā juy epekuku soat kabia. ¹²Deus pe waram Jesus Cristo mudocap kabia juy epejowiwi. Eywebe i'e but iap cuy epe'e'e. Dao ma kuka a'ġu oajēm. Ixe ajēm puje, kabi ipik. I'ūm. Kabi beat iero je'e taxipap pibun.

¹³— Kabi iisuat oġuġē — i juk adi a'ġu o'e Deus pit. — Ipi dak wara'at oġuġē iisuat — i juk adi a'ġu o'e. — Cedaġ ma jekuku'ukayū acā jeedop ipi iisuat pe — i juk adi a'ġu o'e. Iisuat wiwim cīcā wuyju.

¹⁴Oburereyū ikukpinayū, ixe ajēmap kabia wiwim wuyju. Imēnpuye ikērēat epeġujurūġ ġu. Deus a'ō daġ cuy epekuku soat kabia. Imēn eyeku buje, ikērēat kuġ ġu epesop Deus etabun. Eyisun ma epesop itabun. Kaba'ūm cuy epesop ixe eju. ¹⁵Wuykukukat ibun ma omuyku warara'acat tax-ijo pin puye. Yukpiceġē ġu wuykuġ. Gbum cuy epesop iboap kay. Wuykitpit ikukpinat Paulo dak cuk imēġaptup

o'tupmubararak eywebeaptum Deus kuy ixē o'gutaybin puye. Imēn ixē dak cuk adi eymutaybitbin osunuy. ¹⁶ Ixē juk adi wuykukukat jajēm iaptup o'tupmubararak. Pūḡpūḡ ixē emudupmubararaktup peat ekawēn cekawēn pa'arēm. Iba'ore wuywebe wuyekūyjo am. Imēnpuye warēmtaḡ ma itaybit'ūmayū wuymutaybitbin ixē emudupmubararaktup peat ekawēn—itabutbūcayū dak. Wara'atup peat ekawēn warēmtaḡ ma ip wuymutaybitbin Deus ekawēntup peat ekawēn. Imēneju ixeyū ma jemujuat ipiat'ajojoap pe. Soat em ipiat'ajojom jeedop ip je'ū buje.

¹⁷ Oburereyū, eyju bit eyetabutbūt ḡu. Eyetabut cīcā ma. Yoboḡ cīcā eyju eyetabucap kuḡ. Kuy eyetaybit cedaḡ ḡu wuy-mutaybitbin'ukayū omuyku iam. Imēnpuye eyday'em'um cuy epesop ixeyū be eymubu'unap puxim kawēn icēmat kay. Deus a'ō kay'ūm cīcā ip. ¹⁸ Biḡ ma juy Jesus Cristo ekawēn taḡ epeku—wuydaxijojo'ukat ekawēn taḡ. Biḡ ma juy cekawēn taḡ epeku biḡ ma ixē be xipan eykuk am. Biḡ ma juy eyetabun cekay.

— Soat podi ma ēn edipap kuḡ — i juy ace wuydaxijojo'ukat pe—wuykukukat Jesus Cristo be.

Imēn ma wuyju e'em cebe ḡasū. Imēn cuy acece soat em cebe. Ibūrū ma.

JOÃO EMUDUPMUBARARAKTUP KOAPATUP

¹ Joãooyũ oceju. Cartadup mubarararağ oceju Jesus Cristo muwẽn ãm eywebe. Ixe ekawẽn kay wuyetabut pima, wuyağuyisum ajeku ijodi bima. Ixe xe wuyetait acesop wuye'ũ buje dak. Ixe itait osunuy ipi mujurũğ awap. Ixe ekawẽn cuk adi oceya'ĩjojo ijodi bima. Ocetam cuk adi ocejojojo ixe. Icēmãn ixe ocejojojo ocetam. Ixe eju ma juk adi ocekukuku. ² O'jebapuk ocekey. Cebapuk puje, ocejojojo. Imẽnēju ixe ma oceğuwẽn eywebe. Ixe kay itabucayũ yağuyisum jekukum ġasũ. Deus xe itait jeedop ip je'ũ buje dak. Ixe wuymuisusun soat em Deus xe wuydop am wuye'ũ buje. Wuyebay xe osunuy kuyje. ġasũ bit o'jebapuk ocekey. ³ Apẽn cuk adi ocejojojo iap muwẽnuwẽn oceju eywebe. Apẽn cuk adi oceya'ĩjojo iap tak imuwẽnuwẽn oceju eywebe. Iboap muwẽnuwẽn oceju eywebe dak ocebuxim Deus eju jeburerem am. Oceju Deus eju jeburerem. Ixe ipot eju dak oceju jeburerem ma—Jesus Cristo eju. Iboap muwẽnuwẽn oceju eywebe dak ocebuxim ixeyũ eju jeburerem am. ⁴ Ijudup mubarararağ oceju eywebeaptum eymucokcok am. Wuy-cokcoksũ ġu ace'e—wuycokcok cĩcã ma. Darem ġu dak wuy-cokcoğ acesop—soat em ma.

⁵ Deus kabia buxim e'em. Ikērēat kuğ ġu ixe. Ka'ũmğũ kabiok Deus xe. Ikērēat o'jukuk ġu—pũğ em tak ka'ũma. Jesus Cristo juk adi iboap o'ğuwẽnuwẽn ocewebe. Iboap ekawẽn muwẽnuwẽn ma oceju dak eywebe. ⁶ “Deus eju jeburerem oceju” i wuyju e'em pima ikērēat mujurũğrũğ ma'ğũ wuyju, napa ma wuyju e'em. Cũğ ġu dak wuyju jekukum. ⁷ Deus pit ikērēat mujurũğrũğ ġu. Ixe kabia dağ jekuku'ukat puxim. Cedağ ma jekukum. Ixe ekukuap puxim wuyju jekukum pima, jeburerem kuka ajeku wuyewewēju. Pũğ tağ ma kuka ajeku. Deus ikērēat uk ũğ wuywebewi—soat uk'uğ. I'uk'uğ wuywebewi korosa be ipot o'jedoyekereren puye. Jesus Deus ipot. Ixe wuymuisusun soat tağ.

⁸ “Ikērēat kuğ ġu õn pit” i'e'em pima, jewemuğuykukukum wuyju. Napa ma wuyju e'em:

— Ikērēat kuğ ġu õn pit — i.

⁹ Apẽn cuk adi ikērēat ağujurũğrũğiap cuy ağuwẽn Deus pe. Imuwẽn puje, ixe ikērēat ju'uk wuywebewi. Soat ju'uk ikērēat, ixe soat em apẽn cuk adi o'e'e iap tağ e'em puye. Cũğ ma ixe wuykuğ. Ixe wuymuisusun soat tağ wuywebe waram ikērēat kukap puxim.

10 — Soat ipi juacat ikērēat mujurūgrūḡ — i'e'em Deus.
Wuyju e'em pima:

— Ōn pit ikērēat mujurūgrūḡ ḡu — i; — Deus napa ma e'em
— i dak wuyju e'em.

Imēn e'em pima, wuybinūnpe ḡu Deus ekawēn ōmōm.

2

1 Bekitkit, cartadup mubarararaḡ ōn eywebeaptum eywebe ikērēat mujurūgrūḡap puxim. Wuywebe ikērēat mujurūḡ puje bit, wuywebeam Jesus Cristo kawēnwēn wuyebayat eju. Ixe Jesus Cristo soat podi ma cūḡ ma. 2 Ixe ma oe'ū ikērēat muḡēḡēap teida am. Imēnpuye Deus ikērēat uk'uḡ wuywebewi.

— Wuywebewi acā — i'ūmḡu ōn pit e'em. — Soat pewi ipi juacayū bewi ixē ikērēat uk'uḡ — i ōn e'em.

3 Deus ekawēn kay kūyjobit pima dak, wuyetaybit ma wuyju Deus bureyū iam. 4 Ixe ekawēn kay kūyjobit'ūmat pit napa ma e'em:

— Deus bure ōn — i.
Icēm ḡu e'em kūyjobit'ūm puye. 5-6 Ixe ekawēn kay kūyjobicayū bit warara'acat kayap podi ma Deus kay ip. Cekawēn kay kūyjobin pima, wuyetaybit acesop Deus eju mūḡ'i wuyju jekukum iam. “Deus eju mūḡ'i oceju jekukum” i wuyju e'em pima, Jesus Cristo ekukuap puxim cuy ajeku. Ixe ekukuap puxim jekukum pima, wuyetaybit acesop Deus eju mūḡ'i wuyju jekukum iam.

7 Oburereyū ikukpinayū, apēn cuk adi ocece eywebe iaptup mubarararaḡ ōn eywebeaptum. Iboap ekawēn kawēn iisuat ḡu. Kuy bima juk adi iboap ekawēn epeya'ījojo—xipan cuy epeyewekuk iap ekawēn. 8 Iboap ekawēn kawēn iisuat puxim o'e Jesus ekukuap co buje. Ixe ekukuap kay ḡebum pima, wuyetaybit ace'e iboap ekawēn. Iboap ekawēn icēmān. Jesus Cristo iboap ekawēn taḡ oekukuku—xipan soat kuḡ ijodiacat kuḡ. Jesus kabia buxim. Ixe ekawēn taḡ jekuku'ukayū kabia daḡ jekuku'ukayū buxim. Ixe ajēm puje, kabiokat kapkam iap puxim, ixē ekawēn taḡ jekuku'ukayū ade buye.

9 Jekitpit kay itakomaat napa ma e'em: — Deus ekawēn taḡ ōn jekukum — i, ikērēat mujurūgrūḡ'uk puye. Kabiok taḡ jekuku'ukat puxim ixē. 10 Wuyxe wuykitpit ikukpin pima, Deus ekawēn taḡ wuyju jekukum. Soat ekawēn taḡ jekuku'ukat kabia daḡ jekuku'ukat puxim. Imēnpuye ikērēat mujurūgrūḡan ḡu warara'acat pe. 11 Jekitpit kay itakomaat pit kabiok taḡ jekuku'ukat puxim. Kabiok taḡ jekuku'ukat itaybit ḡu poma oju iam. Imēnpuxim jekitpit kay itakomaat warēmtaḡ jekukum Deus kay kūyjobit'ūm puye.

12 Bekitkiyũ, eyju'in ġaxĩn ma juk eyetabut Jesus kay. Ijudup mubarararaġ òn eywebeaptum ġasũ eywebewi Deus ikêrêat o'ju'uk puye. O'ju'uk Jesus Cristo oe'ũ buye. 13 Baybayũ, eyju'in cuk kuyje ma eyetabut Jesus kay. Ijudup mubarararaġ òn eywebeaptum eyju Jesus Cristo bureyũ buye. Ixe Jesus Cristo ipi mujurũġ'isum itabêġ osunuy. Tapupuyũ, eyju'in ġasũ ma eyetabut Jesus kay. Ijudup mubarararaġ òn eywebeaptum kuy juk ikêrêat mujurũġrũġ'ukayũ kukukat a'òbacaap epeġu'ũm puye—soat podi ma ikêrêat kukukat a'òbacaap epeġu'ũm.

14 Warara'acayũ ey'in kuy ma eyetabun. Ijudup mubarararaġ òn eywebeaptum eyju Jesus Cristo bureyũ buye. Ipi mujurũġ awap ixex itabêġ osunuy. Warara'acayũ ey'in kapusukuruy eyetabun. Ijudup mubarararaġ òn eywebeaptum eya'òbaca buye. Soat em eyju ġebum Deus ekawên kay. Soat podi ma ikêrêat kukukat a'òbacaap epeġu'ũm—ikêrêat mujurũġrũġ'ukayũ kukukat a'òbacaap epeġu'ũm.

15-16 Deus kay itakomaayũ ibikuy jĩjã ikêrêat mujurũġ ãm. Jeakaġ cĩcã ip ikêrêat kay. Imênpuye itabikuku jĩjã ip ikêrêat kay. Yoboġan pin ip adeayũ xe. Imên jekukum pima wuyebayat bikuyap taġ ġu epeku—itabut'ũmat ekukuaptaġ acã. Imêneju eyetabikukum ġu juy epesop Deus kay'ũmayũ emutabikukunap kay. Ixeyũ ekukuap puxim ġu juy epeku. Ixeyũ ekukuap puxim eyeku pin pima, wuyebayat ikukpin ġu eyxe. 17 Itabut'ũmayũ e'eap i'ũm. Iteyũ emumutabikukunap tak i'ũm. Deus bikuyap taġ jekuku'ukayũ bit i'ũm ġu. Soat em itabêġ jeedop ip Deus xe.

18 Bekitkit, ġaxĩn ma soat i'ũm. Cristo kay itakoma jĩjãat omuyku iap awêġ kuy epeyawêġcoco. Cristo kay'ũmayũ kuy o'jebapuk ijodi—ade. Imênpuye wuyetaybit ġaxĩn ma ipi i'ũm iam. Cristo soat kukukan iap kabia omuyku. 19 Ixeyũ Cristo kay'ũmayũ o'jêm wuyxewi. Wuykadiayũ ġu ip osodop—wuykadi'ũmayũ ma. Imênpuye o'jêm ip wuyxewi. Wuykadiayũ bima kuka adi oibu'un ġu ip wuyxe. Ibu'un'ũm pima wuyxe ma kuka adi ip osodop. Imênpit o'jêm ip wuyxewi. Imênpuye wuyetaybit wuykadi ġu teyũku iam.

20 Deus Ibiõġbuk xipacat cuk o'ġuõm eywebe Cristo kay eyetabucap tomuju. Imênpuye soat eyju eyetaybit kawên icêmãn. 21 Kawên icêmãn itaybit'ũmayũ ġu eyju. Ijudup mubarararaġ òn eywebeaptum eyetaybit puye kawên icêmãn. Napa e'e'ukat pi bewi ġu kawên icêmãn cêm cêm. Eyetaybit iboam.

22 Abuyũ dapxiyũ iap oġuwên eywebe. “Jesus Deus emunaê ġu” i'e'e'ukayũ dapxiyũ. “Deus Jesus ebay ġu” i'e'e'ukayũ

dapxiyũ, “Jesus Deus ipot ġu” i'e'e'ukayũ dak. Ixeyũ Cristo kay itakoma jĩjãayũ. ²³ Adeayũ etabutpe “Wetabut ġu Jesus Deus ipot iap kay” i'e'e'ukayũ Deus bureyũ ġu. Adeayũ etabutpe “Wetabut Jesus Deus ipot iap kay” i'e'e'ukayũ bit Deus burem e'em.

²⁴ Kawẽn idipat cuk epeyaĩjojo eyetabut'isum. Iboap ekawẽn tağ cuy epeku. Iboap ekawẽn tãg jekukum pima, Cristo eju mũğ'i epekuku soat em—cebay bikuyap tağ tak.

²⁵ — Eyağuyisum eyju jekukum ijodi bima — i juk adi o'e Cristo wuywebe. — Soat em Deus xe eyetait epesop eye'ũ buje dak — i juk adi o'e Cristo wuywebe.

²⁶ Itabut'ũmayũ ma eymuğuykukuku ojuy jekukum. Imẽnpuye ijudup mubarararağ õn eymukũyjoaptum. ²⁷ Eyju bit Deus biõğbuk kukayũ Cristo Deus biõğbuk o'ğũõm eywebe buye. Ixe biõğbuk nuynuy eywebe. Imẽnpuye:

— Ocemutaybitbin'ukat cuy eğudot ocekey — i'ũmğu juy epe'e'e.

Eywebe dopdop'ukat acã eymutaybitbin soan. Napa ġu xeku eymutaybitbin—icẽmãn.

— Deus biõğbuk pe eymutaybitbinap tağ cuy epekuku — i õn e'em eywebe.

Cristo eju mũğ'i dak cuy epekuku.

²⁸ Bekitkit, soat em cuy Cristo eju mũğ'i epekuku. Ixe waram je'bapuk ijodi. Ixe eju mũğ'i jekukum pima, wuya'õcam acesop ixe ajẽm puje. Wuysũsũn ġu acesop ixe ajẽm puje. Acejemunẽm ġu cebuxim. ²⁹ Eyetaybit Deus cũğ ma iam. Imẽnpuye eyetaybit cũğ ma jekuku'ukayũ ixe ebekitkiyũ iam.

3

¹ Gebum cuy epesop wuyebayat xe wuykukpin cĩcã iap kay. Deus e'em wuywebe:

— Webekitkit eyju — i.

Icẽmãn Deus ebekitkit wuyju. Deus kay'ũmayũ bit itaybit ġu Deus ebekitkit wuyju iam, Jesus Deus ipot iam itaybit'ũm ip puye. ² Oburereyũ ikukpinayũ, ġasũ wuyju Deus ebekitkit. Wuyetaybit ġũğũn ma apẽn ġuyjom acesop iam. Waram Cristo ebapuk puje bit, ixe jo'iaiyũm acesop. Wuyetaybit ace'e apẽn ixe omuyku iam, ixe ajojojo buye. Ixe jo'iaiyũm acesop ixe ajojojo buye. ³ Cristo jo'i acesop iap wiwim cĩcã wuyju. Cristo ikẽrẽat kuğ ġu. Ikẽrẽat o'jukuk ġu—pũğ em tak ka'ũma. Soat tağ iisu. Imẽnpuye wuyju dak wuybu'u ikẽrẽat mujurũğãm. Wuyağuyisum cuy ajeku.

⁴ Ikẽrẽat mujurũğrũğ'ukat kũyjobit ġu Deus a'õ kay. Ikẽrẽat mujurũğrũğap Deus a'õ kay kũyjobit'ũmap co'i. ⁵ Cristo o'jebapuk wuykay ikẽrẽat uk am soat pewi ijodiacat pewi.

Eyetaybit iboam. Ixe bit ikêrêat kuḡ ḡu. Ka'ümḡu ikêrêat cebe. ⁶ Cristo eju mûḡ'i jekuku'ukatibun ḡu jekukum ikêrêat mujurûḡrûḡ. Ikêrêat mujurûḡrûḡ'ukat pit itabut ḡu o'e Cristo kay. Ibu'u jîjâ mabuk Cristo a'ô daḡ jeku am.

⁷ Bekitkit, eyday'em'um cuy epesop itabut'ûmayû be ey-muḡuykukuap puxim. Cûḡ ma jekuku'ukayû ma cûḡ ma Deus xe Cristo buxim. ⁸ Ikêrêat mujurûḡrûḡ'ukayû bit Satanás ebekitkit—ibiôḡbuk kêrêayû kukukat ebekitkit. Ixe Satanás ikêrêat mujurûḡrûḡ'uk osunuy ipi mujurûḡ'isum. Deus ipot osodot ijodi ix e'eap mu'üm âm.

⁹ Deus ebekitkitibun ḡu jekukum ikêrêat mujurûḡrûḡ, Deus biôḡbuk nuynuy cebe ip puye. Iba'ore cebe ipibun ikêrêat kuk am Deus ixeyû ebay buye. ¹⁰ Ibpuk cîcâ wuyxe abuyû Deus ebekitkit iap, abuyû Satanás ebekitkit iap tak. Cûḡ ḡu jekuku'ukayû Deus ebekitkit ḡu. Warara'acat kay itako-mayû dak Deus ebekitkit ḡu ip.

¹¹ — Xipan cuy epewewekuk — i òn e'em eywebe.

Jesus Cristo kay eyetabut'isum cuk iboap ekawên epeya'îjojo. ¹² Caim ekukuap puxim ḡu juy ajeku. Ixe Caim ikêrêat mujurûḡrûḡ'ukayû kukukat ebekit osunuy—Satanás ebekit. Ixe jekitpit'üm o'yaoka. Caim ma cekawênkêrê osunuy. Ikitpit pit cekawêntip osunuy. Imênpuye Caim itabutkarey o'e jekitpit kay. Imênpuye o'yaoka.

¹³ Okitpitpiyû, itabut'ûmayû itakoma eykay bima, “Pênpuye xe'e itakoma ip wuykay?” i'ümḡu juy epe'e eyewewebe.

¹⁴ Ipiat'ajojoap kay cumayû ekukuap puxim ḡu wuyju jekukum. Wuyaḡuyisum ma wuyju jekukum. Wuyxe warara'acat ikukpin—itabucat. Imênpuye wuyetaybit aceju ḡu ipiat'ajojoap kay iam. Ikêrêm warara'acat kukuk'ukat pit yaḡuyisum ḡu jekukum. Imênpuye ix e'ju ipiat'ajojoap kay. ¹⁵ Jekitpit kay itakomaat ikêrêat kuḡ Deus xe wara'acat o'yaokaiat co'i. Ikêrêat mujurûḡap epere'üm pima, warara'acat o'yaokaiat yaḡuyisum ḡu jekukum ijodi. Eyetaybit iboam. Deus xe ḡu jeenuy je'û buje dak. ¹⁶ Cristo oe'û wuye'ûap puxim. Imênpuye wuyetaybit Cristo xe wuykukpin cîcâ iam. Wuyju dak wuybu'un ḡu juy ajop wuye'û âm warara'acat e'ûap puxim—itabucat e'ûap puxim ixeyû ikukpin wuyxe buye. ¹⁷ Wuyju dak wuyetabotaidabotbon cuy ajop ibubut'ûmayû kay—itabucayû kay—wuykitpitpiyû kay. Wuybubut ade bima, i'in cuy aḡüm ixeyû be. Iüm âm wuybu'u bima bit, te'e ma wuyju e'em “Deus ikukpin ocexe” i. ¹⁸ Bekitkit, warara'acat puywan'üm pima, te'e ma kuka ace cebe ip “Eyukpin ox e” i. Icêmân warara'acat ikukpin wuyxe bima, xipan cuy ixeyû ajukuk, wuybubut'in tak cuy aḡüm cebe ip.

¹⁹ Xipan warara'acat kuḡ pima, wuyetaybit kawēn icēmat taḡ wuyju jekukum iam. Imēnpuye:

— Kawēn icēmat taḡ paxi juk adi oceku? — i'ūmḡu ace'e Deus pe cetabutpe bima.

Imēnpuye wuypararam ḡu ajop ixē etabixē bima. ²⁰ Ikērēat mujurūḡ puje dak, “Oceju ikērēat kuḡ Deus xe” i wuyju e'em wuywebe ma. Deus pit wuyetaybicap podi ma itaybit. Ixē itaybit teyūku ibu'u o'e ip ikērēat mujurūḡ ām iam. Imēnpuye:

— Oceju ikērēat kuḡ Deus xe,” i'ūmḡu juy ace. Wuypararam ḡu juy ajop Deus etabutpe. ²¹ Oburereyū ikukpinayū, ikērēat kuḡ paxi wuyju iap kay wuyaḡuykorereren'ūm pima, wuya'ōcam cuy ajop Deus etabixē. ²² Ixē xewi wuyemukayp-input acejat. Ixē ekawēn kay kūyjobit pima, kuka wuyemuojuyjuy acejat cexewi ixē bikuyap taḡ jekukum pima dak.

²³ — Eyetabun cuy epesop okpot kay—Jesus Cristo kay — i'e'em Deus wuywebe. — Ikukpin cuy epeyewekuk — i dak. Imēn Deus e'em wuywebe. Imēn Cristo dak cuk adi o'e wuywebe. ²⁴ Deus ekawēn kay kūyjobicat Deus eju mūḡ'i jekukum. Deus tak jekukum mūḡ'i ceweju ip—jebekitkiyū eju. Ixē jebiōḡbuk o'ḡuōm wuywebe. Wuyetaybit Deus soat em jekukum mūḡ'i wuyweju iam ibiōḡbuk nuynuy wuywebe buye.

4

¹ Oburereyū ikukpinayū, wuymuḡuykukuku'ukayū omuy soat kaka daḡ—ade. Imēnpuye soat ekawēn kay bit eyetabun ḡu juy epesop— “Deus biōḡbuk omuy ocewebe” i'e'e'ukayū ekawēn kay. Koap eya'ōpicūḡcūḡ cīcā juy epesop ixeyū ekawēn kay.

— Deus ekawēn taḡ paxi ite wuymutaybitbin—cekawēn taḡ ḡu xe'e? — i juy epe'e eyewewebe.

— Deus biōḡbuk omuy ocewebe — i'e'em ip napa ma.

² Eyetaybit put abuyū ixeyū'in Deus a'ōbi wuymutaybitbin iam, abuyū ixeyū'in jekpiwatpi wuymutaybitbin iam tak. “Jesus Deus emunaē” i'e'e'ukayū Deus a'ōbi wuymutaybitbit'ukayū, “Jesus ijodian o'e” i'e'e'ukayū dak. Deus biōḡbuk omuy ixeyū be. ³ “Jesus ijodian ḡu o'e” i'e'e'ukayū bit Deus a'ōbi ḡu wuymutaybitbin—ja'ōbi acā. Deus biōḡbuk nuynuy ḡu cebe ip. Cristo kay itakoma jījāat a'ōbi ixeyū wuymutaybitbin. “Gaxīn ma Cristo kay'ūm cīcāat omuyku” iap awēḡ kuy juk epeyawēḡcoco. Kuy ijodi ma omuy.

⁴ Bekitkit, Deus ebekitkiyū eyju bit. Cristo kay'ūm cīcāat itabut'ūmayū kukat. Ixē ya'ōbaca. Deus biōḡbuk pit ixē bodi ma ya'ōbaca—eywebeat. Imēneju jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū a'ōbacaap kuy epeḡu'ūm. ⁵ Apēn

itabut'ũmayũ e'e am ma ip kawẽnwẽn soat em jewexe Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ. Itabut'ũmayũ ixeyũ ekawẽn kay jĩã, itabut'ũmayũ kukukat kadi ip puye. ⁶ Wuyju bit Deus kadiayũ. Deus bureyũ wuyekawẽn coco'uk. Deus bure'ũmayũ bit wuyekawẽn coco'uk ġu. Imẽnēju wuyetaybit abuyũ Deus biõġbuk a'õbi icẽmãn wuymutaybitbin iam, abuyũ cedaġ ġu wuymutaybitbin iam tak.

⁷ Oburereyũ ikukpinayũ, Deus ibikuy wuywebe xipan jewekuk am. Imẽnpuye xipan cuy acewekuk. Xipan warara'acat kukuk'ukayũ Deus ebekitkit. Deus bureyũ ixeyũ. ⁸ Deus xe soat ijodiat ikukpin. Jekpiwatpi ma wuykay. Imẽnpuye ikukpin warara'acat kuġ'ũm pima Deus burem ġu kuka ace. ⁹ Wuykay jekpot mudot puje, Deus jexe wuykukpinap o'ġubapuk wuywebe. Pũġ ma Deus ipot. O'ġudot ijodi wuykay soat em wuyetait wuydop am cexe wuye'ũ buje. Imẽnēju wuyetaybit wuykukpin cĩcã Deus xe iam. ¹⁰ Wuyxe Deus ikukpin ġu osunuy kuyje. Ixe xe bit wuykukpin cĩcã ajop. Imẽnpuye jekpot o'ġudot wuykay. O'ġudot ikẽrẽat uk am wuywebewi. Deus ikẽrẽat uk'uġ wuywebewi ipot oe'ũ buye. Oe'ũ ikẽrẽat muġẽġeap teida am.

¹¹ Oburereyũ ikukpinayũ, Deus xe wuykukpin cĩcã ajop. Imẽnpuye wuyju dak xipan cuy acewekuk. ¹² Wuywebe Deus ijo ba'ore. Xipan jewekuġ pima, Deus wuyweju mũġ'i jekukum. Deus wuyweju mũġ'i jekukum pima, xipan warara'acat ajukuk apẽn Deus xipan wuykuġ iap puxim. ¹³ Deus cuk jebiõġbuk o'ġuõm wuywebe. Imẽnpuye wuyetaybit Deus eju mũġ'i wuyju jekukum iam, ixe wuyweju mũġ'i jekukum iam tak. ¹⁴ Deus ipot e'eap cuk adi ocejojojo. Imẽnpuye:

Deus jekpot o'ġudot wuydaxijo am—soat taxijo am ipi watwat taxijo am — i oceju e'em soat pe.

¹⁵ Wuybisũn'ũm pima “Jesus Deus ipot” i'e am warara'acayũ be, soat em Deus jekukum wuyweju; wuyju dak soat em jekukum ceweju—Deus eju. ¹⁶ Deus jekpot o'ġudot wuydaxijo am. Imẽnpuye wuyetaybit Deus xe wuykukpin cĩcã iam. Wuyetabut tak Deus xe wuykukpin cĩcã iap kay.

Soat ipi watwat ikukpin Deus xe. Xipan warara'acat kuġat Deus eju mũġ'i jekukum. Deus tak jekukum mũġ'i ceweju. ¹⁷ Deus eju mũġ'i jekukum pima ixe buxim wuyju dak xipan warara'acat ajukuk. Deus ipiat supi'ajoat kũyjobit'ũmayũ be ikẽrẽat muju rũġrũġ'ukayũ be. Ipiat'ajoan pima wuypararam ġu acesop ixe etabixe. Wuya'õcam acesop cetabixe. Ijodi bima Cristo ekukuap puxim wuyju dak jekukum puye, wuya'õcam acesop cetabixe. ¹⁸ Wuyxe warara'acat ikukpin pima, wuypararam ġu kuka ace Deus etabixe. Deus buxim ikukpin

warara'acat kuḡ pima bit, wuypararaap ajukuk ḡu wuyweju. Wuyparara bima bit:

— Ipiat supí'ajoat xe'e Deus wuywebe? — i kuka ace wuywebe ma.

Wuyparara bima, iba'ore wuywebe Deus puxim warara'acat kuk am ikukpin.

¹⁹ Kuyje Deus xe wuykukpin cĩcã ajop. Imēnpuye wuyju dak ḡasũ wuyxe Deus ikukpin cĩcã, warara'acayũ dak ikukpin wuyxe. ²⁰ Warara'acat kay itabucat kay wuyetakoma bima, napa ma wuyju e'em:

— Deus ikukpin oxe — i.

Ka'ũma ma Deus o'jojoho buk. Deus ma ijojomo ḡu wuyju. Wuyxeacat pit ijojomo soat em. Wuyxe wuyemumujoyũ ikukpin'ũm pima, iba'ore wuywebe ikukpin wuyemumujoyũ kuk am.

²¹ — Deus ikukpin eyxe bima, xipan cuy eykitpitpiyũ dak epejukuk — i juk adi o'e'e Cristo wuywebe.

5

¹ Jesus Deus emunaẽ iap kay itabucayũ Deus ebekitkiyũ. Wuyxe bekitkiyũ ebay ikukpin pima, ixe ebekitkiyũ dak ikukpin ma wuyxe. ² Wuyxe Deus ikukpin pima, ixe ekawēn taḡ jekukum pima dak, wuyetaybit acesop wuyxe Deus ebekitkiyũ ikukpin iam. ³⁻⁴ Soat pe Deus ebekitkit pe Deus kay'ũmayũ a'õbacaap mu'ũm put. Wuyju itabut'ũmayũ a'õbacaap mu'ũmu'ũm Jesus kay wuyetabut puye. Iba'ore ḡu wuywebe kũyjobit am ya'õ kay, ixe a'õbacaap kuḡ puye. Deus wuyxe ikukpin pima, cekawēn taḡ ajeku. Deus ikukpin wuyxe bima, “Ocebu'u ixe ekawēn kay kũyjobit am,” i'ũmḡu kuka ace. ⁵ Abu be Deus kay'ũmayũ a'õbacaap mu'ũm put? Jesus Deus ipot iap kay itabucayũ be acã.

⁶ Jesus Deus emunaẽ ma. Ixe Jesus oajēm Deus bikuyap taḡ jeku am. Imēnpuye soat em kũyjobit osunuy Deus a'õ kay. Imēnpuye idibi be o'jewemubatisanat. Oe'ũ korosa be. O'jedoyekereren korosa be soat em wuydop am Deus xe. Soat em ma Deus emunaẽ osunuy. Je'ũ buje dak Deus emunaẽ osunuy. Gasũ dak Deus emunaẽ. ⁷⁻⁸ Ixe Jesus oajēm wuymutaybit am “Õn Deus ipot” iam. Wuyetaybit ixe Deus ipot iam apēn ixe idibi be o'jewemubatisanat iap kay ḡebum pima, apēn ixe o'jedoyekereren iap kay dak. Cewemubatisanap acã ḡu wuymutaybitbin icēmãñ Jesus Deus ipot iam. Cedoyekererenap tak iboam wuymutaybitbin. Deus biõḡbuk tak wuymutaybitbin Jesus Deus ipot iam. Ixe biõḡbuk icēmãñ e'em wuywebe. ⁹ Ijodiacat Jesus Deus ipot iap muwēnuwēn wuywebe. Wuyetabut ixeyũ ekawēn kay. Deus tak Jesus

okpot iap o'ḡuwēnuwēn wuywebe. Ijodiacayū e'eap podi ma icēmān Deus e'em. Imēnpuye wuyetabun cuy ajop ixē ekawēn kay. ¹⁰ Deus o'e:

— Jesus okpot icēmat — i.

Ixe ipot kay itabucat e'em jewebe ma:

— Cūḡ ma o'e owebe wetabut am Deus ipot kay — i.

Deus kay itabut'ūmat pit napa ma e'em: — Deus dapxi — i. Tūibe Deus dapxi iān e'em itabut'ūmat, Deus e'eap kay itabut'ūm puye— “Jesus okpot” i'e'eap kay itabut'ūm puye.

¹¹ — Eyaḡuyisum epeku ijodi bima okpot oe'ū eywebeam puye — i'e'em Deus soat pe wuywebe. — Soat em eyetait epesop oxē eye'ū buje dak — i'e'em wuywebe.

¹² Ipot kay itabucayū ma yaḡuyisum jekukum ijodi. Soat em Deus xe itait jeedop ip je'ū buje dak. Itabut'ūmayū bit yaḡuyisum ḡu jekukum ijodi. Soat em Deus wi wūy ma jeedop ip ce'ū buje dak.

¹³ Eyetabut Deus ipot kay. Imēnpuye eyaḡuyisum eyju jekukum ijodi bima. Eye'ū buje dak soat em eyetait epesop Deus xe. Ijudup mubarararaḡ ōn iboam eymutaybit am.

¹⁴ Deus eju wuyju kawēnwēn. Ixe bikuyap taḡ cexewi iojuyjuy bima, ixē wuyekawēn cocom. Wuyetaybit iboam. Imēnpuye wuyparara ḡu kawēn ām ceweju. Ijudup mubarararaḡ ōn eymutaybit am iboam. ¹⁵ Wuyetaybit ixē soat em wuyekawēn cocom iam. Wuyekawēn cocom cexewi wuyju iojuyjuy bima. Imēnpuye wuyetaybit ixē xewi wuyemukaypin ajat iam.

¹⁶⁻¹⁷ Wuykitpit pe ikērēat mujurūḡ puje, acekawēn cuy Deus eju ixē beam. Deus iboap ju'uk cebewi ikērēat. Ixe soat em itait jeenuy Deus xe ce'ū buje. Cūḡ ḡu wuyju jekukum pima ikērēat mujurūḡrūḡ wuyju Deus xe. Pūḡ pit ikērēat jĵā Deus xe ikērēat mujurūḡrūḡap. Wara'at podi ma ikērē cexe. Wuybure iboap muḡēḡēm pima, ikērēat muḡēḡēm pima, “Epeyekawēn cuy Deus eju ixē beam,” i'ūmḡu ōn e'em eywebe. Iboap muḡēḡēxiat soat em ipiatpi'ajojom jeenuy. Deus wi wūy ma jeenuy ce'ū buje dak.

¹⁸ Deus ebekitkiyū ibun ḡu ikērēat mujurūḡrūḡ Deus ipot aḡ ip cekay buye. Ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū kukukat pe Deus ebekitkit kuk pa'ore, Deus ipot aḡ ip cekay buye.

¹⁹ Wuyetaybit Deus a'ō kay wuyju iam. Warara'acayū bit ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū kukukat a'ō kay acā— itabut'ūmayū.

²⁰ Wuyju acā wuyetaybit Deus ipot kuy oajēm ijodi iam. Ixe juk adi wuymutaybitbin oeku apēn Deus omuyku iam. Imēnpuye wuyetaybit apēn Deus omuyku iam. Ixe acā Deusat. Soat em Deus eju mūḡ'i wuyju jekukum—cūḡat eju. Ixe ipot eju dak mūḡ'i wuyju jekukum—Jesus Cristo eju. Ixe

acã Deusat. Ixe eju mũḡ'i jekuku'ukayũ yaḡuyisum jekukum ijodi. Soat em itait jeedop ip Deus xe ce'ũ buje dak.

²¹ Bekitkiyũ, eyetabun ḡu juy epesop Deus pabi kuḡ ojuyacat kay!

Ibũrũ ma.

JOÃO EMUDUPMUBARARAKTUP IPIDASEATUP

¹ Tũũ, ijidup mubarararağ òn ewebeaptum, e'ıyũ beaptum tak. Jesus kay itabucayũ kukukat òn. Eykukpin oxe. Warara'acayũ xe dak eykukpin—soat xe. ² Eykukpin ocexe, wuyju kawẽn icẽmat kay buye. Soat em wuyju ġebum iboap ekawẽn kay. Wuyağuyba'ũm ġu iboap ekawẽn kay. Soat em iboap ekawẽn tağ ajeku.

³ — Bay, xipan cuy wuykuk — i òn e'em Deus pe—wuyebay be, Jesus Cristo be dak—Deus ipot pe. — Etabotaidabotbon cuy eğuy wuykay — i òn e'em cebe. — Wuyağuy mubabibin cuy eğuy — i òn e'em cebe.

Wuyju kawẽn icẽmat tağ jekukum pima, imẽn ip wuykuğ, xipan warara'acat kuğ pima dak.

⁴ E'iyũ ekukuap awẽğ oyawẽğtobuxik. Pũğ ġu ixeyũ'in kawẽn icẽmat tağ jekukum—wuyebay be wuyawẽwẽap ekawẽn tağ. Ococok cĩcã oce ixeyũ awẽğtobuxik puje.

⁵ — Tũ'ũ ikukpinat, xipan cuy epeyewekuk — i òn e'em ewebe.

Iboap ekawẽn kawẽn iisuat ġu—kawẽn kuyat. Kuy bima xipan cuy epeyewekuk iap ekawẽn aya'ıjojo—Jesus kay wuyetabun'isum. ⁶ Xipan cuy epeyewekuk iap ekawẽn kuy epeya'ıjojo Jesus Cristo kay eyetabun'isum. Xipan jewekuğ pima Deus ekawẽn tağ tak kuka ajeku.

⁷ Wuymuğuykuku'ukayũ o'jepõğpõğpõğ soat kaka dağ.

— Jesus Cristo ijodian ġu o'e — i'e'em ip.

Imẽn e'e'ukat wuymuğuykukuku'ukat. Cristo kay itakoma jĩjã ip. ⁸ Imẽneju eyday'em'um cuy epesop ixeyũ be eymuğuykukuap puxim. Ixeyũ be eymuğuykuku buje, eyekapikapteı epejat ġu Deus xewi. Eymuğuykuku'ũm pima bit, Deus jeymucokcoğ cĩcã eywebe eyekapikapteı ũm puje—soateı ũm puje.

⁹ Cristo be wuymutaybitbinap kay'ũmayũ ma Deus bikuyap tağ ġu jekukum—wara'at tağ acã. Deus bure ġu ip. Itabut ġu ip Deus kay. Cristo be wuymutaybitbinap tağ jekuku'ukat pit pũğ tağ ma jekukum Deus eju. Deus tak pũğ tağ ma jekukum ixeyũ eju. Deus ixeyũ bure e'em. ¹⁰ Cristo ekawẽn imutaybitbin'ũmat a'õ kay ġu juy epesop. Ixeyũ juy epeğũm ġu eyduk'a be, eykay yajẽm puje ip.

— Deus xipan cuy jeykuk — i'ũmğũ dak cuy epe'e cebe ip eyxewi ijẽm puje.

¹¹ Wuyduk'a be ixeyũ muõm puje, wuyju dak ixeyũ bureyũm kuka acesop ikẽrẽat muğẽğẽm.

¹² Soat muwẽn pin puk õn eywebe. Imẽnpit obu'u oce soat muwẽn ãm eywebe taperadup pe. Cu ojuy bit a'gu õn eyka be eyjom kawẽn ãm eyweju. Kawẽnwẽn pima, wuycokcokap yoboğ je'e.

¹³ Ekibit iyũ kato mujujum eywebe. Ekibit tak Deus emunaẽ. Ijudup mubarararağ õn eywebeaptum.

Ibũrũ ma.

JOÃO EMUDUPMUBARARAKTUP KANOMŪMATUP

¹ Gaio, ijudup mubarararağ òn ewebeaptum. Jesus kay itabucayã kukukat òn. Ekukpin oxe icēmat a'õ kay wuyetabut puye.

² Obure ikukpinat, ewebeam òn kawēnwēn Deus eju.

— Bay, xipan cuy Gaio ejukuk iwātaxipinap puxim — i òn e'em cebe.

Wetaybit etabut cīcã Jesus kay iam, kuy juk awēğ oyawēğtobuxik puye.

³ Wuykitpitpiyũ'in oajēm okay—exewiyũ. Awēğ ip o'yawēğmuwēn owebe.

— Gaio soat em kawēn icēmat tağ jekukum — i juk o'e ip owebe. — Cũğ ma ixē jekukum — i juk o'e ip owebe.

Ocokcok cīcã oce awēğtobuxik puje. ⁴ Ebekitkiyũ kawēn icēmat tağ jekukum iap awēğ tobuxik puje, soat podi ma ocokcok oce.

⁵ Obure, ekukpin oxe. Ēn xipan wuykitpitpiyũ kuğ wara'at ka watwat ma'gu ip. Cũğ ma ewebe xipan ixeyũ kuk am.

⁶ — Gaio juk adi xipan cīcã oceuk — i juk o'e ip itabucayũ—exewi oajēmiayũ.

Exewi waram ijēm pin pima wara'atka kay iju am, ibuibibuğ gu juy ip eguju. Imēn cũğ ma Deus xe, Deus peam kapikpiğ ip puye. ⁷ Cēmcēm ip Cristo muwēn âm acã. Itabut'ũmayũ gu iũmũm cebe ip ibubun—itabucayũ acã.

⁸ Imēneju ixeyũ buywan cuy ace—wuyju ma, itabucayũ. Kawēn icēmat muwēn âm ip cum. Ibuywatwan pima, Deus xe wuyju dak kawēn icēmat muwēnuwēnat puxim cum gu ma'gu wuyju ixeyũ eju.

⁹ Carta yopīcat kuy otupmuju ekay exe itabucayũ beaptum. Diótrefes pit itabucayũ kukat ojuy o'e warara'acayũ xe—itabucayũ xe. Ixe Diótrefes kũyjobit'ũm wa'õ kay.

¹⁰ Imēnpuye apēn ixē Diótrefes cuk adi xipan gu wawēğ o'guwēnuwēn iap oguwēn eywebe eykay wajēm puje, apēn ixē juk adi ocemuymuy iap tak oguwēn eywebe. Omuy muy ā gu ixē bit. Warara'acayũ kuğ tak xipan gu. Wuykitpiyũ ajēm puje, guõm gu jedukã be. Guõmat gu dak ip Deus eju kawēnwēnap'a be. Gujēmjēm tak ip ya bewi.

¹¹ Obure ikukpinat, xipāt'ũmat ekukuap puxim gu juy ejeku—xipacat ekukuap puxim acã. Xipacat mujurũgrũğ'ukayũ Deus ebekitkiyũ e'em. Ikērēat mujurũgrũğ'ukayũ bit cebekitkiyũ gu.

¹² Soat wuyjuyũ e'em:

— Demétrio xipāt cīcã — i.

— Kawēn icēmat taḡ ixē jekukum soat em — i'e'em ip.

— Ixe xipat cīcā — i oceju dak e'em.

Eyetaubit icēmān oceju e'em iam.

¹³ Soat muwēn pin puk ōn eywebe. Imēnpit obu'u soat muwēn ām taperadup pe. ¹⁴ Gaxīn ma a'ḡu ōn cu ojuy eyka be eyjom. Acejekawēn cuy wuyeweweju.

¹⁵ — Gaio juy eyaḡuymubabin yaḡuybabi'ūmap puxim — i ōn e'em Deus pe.

Kato'i o'e ewebe ebureyū. Kato'i juy ece wuybureyū be—iboceayū be—exeayū be. Ijudup mubarararaḡ ōn eywebeaptum.

Ibūrū ma.

JUDAS EMUDUPMUBARARAKTUP CARTADUP

¹ Ōn Judas. Jesus Cristo buywatwat'ukat ōn. Tiago kitpit ōn. Cartadup mubarararaĝ ōn eywebeaptum. Deus cuk eynaē jebekitkiyūm. Ixe Deus wuyebayat. Ixe xe eykukpin cīcā. Jesus Cristo dak soat em aĝ eykay xipan eykuk am.

² Kawēnwēn ōn Deus eju eywebeam.

— Bay — i ōn e'em cebe. — Etabotaidabotbon cuy eĝuy ebekitkit kay — i ōn e'em cebe. — Ixeyū aĝuymubabibin cuy eĝuy — i ōn e'em cebe. — Ikukpin cuy ixeyū ejukuk — i ōn e'em cebe.

Kuy a'ĝu ixē xipan eykuĝ. Inaka kawēnwēn ōn ceweju biĝ ma ixē be xipan eykuk am.

³⁻⁴ Oburereyū ikukpinayū, kuy juk cartadup mubararak ojuy oĝuy eywebeaptum—Deus eydaxijojom apēn cuk odax-ijo iap puxim iaptup. Imēnpit Deus kay itabut'ūmayū oajēm wuykay. Ajojojo'ūma ip yajēm puje. Iba'arēm ma ip oajēm. Cekawēnwarun ma ip.

— Deus xipacat je'ĝūm wuywebe soat em ikērēat mujurūĝrūĝ ma'ĝu wuyju — i napa ma e'em ip wuywebe.

Imēn ip Deus xipacat ūmūm wuywebe iap ekawēn muwarururun, ikērēat mujurūĝrūĝxi ip puye. Jesus Cristo acā wuykukukat. Soat podi ma ixē itaybit wuymutaybin am.

— Eykukukat ĝu ocekkukat pit — i'e'em ip, Jesus Cristo kay'ūm ip puye.

Imēn e'em Deus ekawēntup:

Deus ixeyū ĝuju ipiat'ajojoap kay ikērēat kuĝ puye, i. “Xipat ĝu eyju oxe” i je'e Deus cebe ip, i.

Iboap kuyje ma ibararak osodop Deus ekawēntup pe. Deus cuk adi eymutabun Jesus Cristo kay. Ixe ebekitkiyū eyju ĝasū. Ipi'ūm puje dak ixē ebekitkiyūm epesop. Imēneju apēn Deus wuydaxijojom iaptup ĝu otupmubararak eywebeaptum. Eybu'ūm ĝu juy epesop eyetabut am Jesus kay iaptup acā otupmubararak. Eyday'em'um cuy epesop Deus kay'ūmayū be eymubu'unap puxim iaptup otupmubararak.

⁵ Kuyje Deus Israel naxeĝebitbit o'taxijo. O'tujujēm ip Egito eipi bewi. Itabut'ūmayū bit o'ĝuy'ū'ū. Warara'acayū dujujēm puje o'ĝuy'ū'ū. Kuy eyetaybit iboam. Inaka xipat eywebe soat em ma ĝebum am iboap kay. Imēnpuye waram iboap oĝuwēn eywebe. ⁶ Pūĝpūĝ Deus ekawēn tojotjot'ukayū'in Deus co'i i'e pin ip o'e.

— Deus co'i oca'ōbuyxi — i napa ma ip o'e.

Jewexe ip Deus co'i osodop ya'ōbuyxi. Imēneju Deus ixeyū o'gūju ipiat'ajojoap kay. Kabiokboğ pe ip o'gūju. Taomūnmūn ip dopdom kabiokboğ pe. Ijēm pa'ore ip. Jesus Cristo ajēm puje ipiat supi'ajo cebe ip. Gebum cuy epesop ixeyū kay—jewexe Deus co'i ya'ōbuyxiayū kay. ⁷ Sodoma ka watwat ikērēat mujurūgrūğxi ip osodop, Gomorra ka watwat tak, ibo ka xeatka watwat tak. Jewenūn'o'o'uk ip osodop ağokat kayū. Powatwat kay dak osodop ip tūn'o am. Nūn'o'oxi ip osodop. Deus ipiat o'supi'ajojoat Sodoma ka watwat pe apēn cuk adi ipiat o'supi'ajojoat jekawēn tojotjot'ukayū xipat'ūmayū be iap puxim. Daxaboğ pe ip o'gūju soat em ipiat'ajo am. O'gūju warara'acat mutaybit am ipiat osupi'ajoat soat ikērēat mujurūgrūğ'ukayū be iam. Gebum cuy epesop iboap kay.

⁸ Gaxīn ma eykay oajēmiayū kuyjeayū buxim soat em ikērēat mujurūgrūğ—Deus kay'ūmayū. Jebinūnpe ip ikērēat muğēğēm warēmtaksuğat cocom jexey jo'iat pe buye. Deus soat podi ma ya'ōbaca iap waywayway acā ip, ya'ō kay'ūm puye ip. Kabi beacat muymuy dak ip—idip cīcāyū muymuy. ⁹ Imēn ğu juk adi oeku Miguel. Deus ekawēn tojotjot'ukayū kukukat putet Miguel i omuy. Ibiōğbuk kērēayū kukukat jewa'ōxixkiğ o'e Miguel eju abu wuy'in Moisés'ūm jebit jokot iam. Jewa'ōxixkiğ pima:

— Ōn pit jemukorēm ğu — io'e Miguel. — Okukukat cuy jemukorēm — i acā o'e Miguel.

Ibiōğbuk kērēayū kukukat o'jomuymuy ğu Miguel. ¹⁰ Ixeyū Deus kay'ūmayū bit jetaybit'ūmap muymuy ip. Jekpiwatpi ma itaybit ip soan itaekat puxim. Jetaybicap ğu'ūmat ip. ¹¹ Karem ğu ipiat supi'ajojo ip. Caim e dağ ip jekukum. Balaño buxim xipacap o'ğudopat ip ikērēat kay jījā ip dinheiro bu pinap tomuju ma. Kūyjobit'ūm cīcā ip Deus a'ō kay Coré buxim. Imēnpuye Deus o'ğū'ūm ip. ¹² Te'e ma ip je'awerorom eyweju Jesus oe'ū iap kay ğebumiat'a o am. Iokokat puxim ip eyparakpe. Isūsūn ğu ip pūğxirim ma jeka'on ma soat etabutpe. Warara'acat kay ğu ip ğebum—jewekay acā. Warara'acat kuğ ğu ip xipan—jewekuğ acā. Kabikerereat puxim ip—muba'at'ūmat puxim—kabido emumukap puxim. Ya'a'e'ūmat'ip puxim tak ip—ya'a'eat ekaxi be ya'a'e ğu iat'ip puxim. Yop'uk'ukat'ip puxim tak ip. Tūybi'uk'ukat puxim ip—yope'ūat puxim. ¹³ Tipodoyboğat puxim ip. Tipodoy iokokat muymūgmūğ ka'oririt eju. Imēnpuxim isūsūn'ūma ikērēat mujurūgrūğ ip soat etabutpe. Te'e ma ip jekukum kasopta te'e ma jedaekuku'ukata buxim. Deus kabiokat o'ğuxipan ixeyū dopdop am. Kabiokboğ pe ma jeedop ip soat em.

¹⁴⁻¹⁵ Kuyje ma Enoque ixeyū o'ğuwēn—Deus kay'ūmayū

o'ḡuwēn. Kuy ma ixeyū o'ḡuwēn ixeyū kap awap ma. Ixe Enoque Adão naxeḡebit osunuy. Adão ipotpet o'e. Ixe ipotpet o'e. Ixe ipotpet o'e. 6 be ipotpet ibima, Enoque o'jebapuk.

— Xeyūku Deus kay'ūm cīcāayū — i juk adi o'e Enoque kuyje ixeyū muwēnuwēn. — Isūsūn ḡu ip ikērēat mujurūḡ am Deus etabutpe — i juk adi o'e. — Cekawēnkērē jījā ip — i juk adi o'e. — Deus muymuyxi ip — i juk adi o'e. — Imēneju wuykukukat omuyku jekawēn tojtjot'ukayū eju—adeayū eju—soat taḡ iisuayū eju — i juk adi o'e. — Yajēm puje, “Eyju ikērēat kuḡ oxe,” i je'e Deus jekay'ūmayū be — i juk adi o'e. — Deus jekay'ūmayū ḡuju ipiat'ajojoap pe — i juk adi o'e Enoque.

16 Ixeyū Deus kay'ūmayū jetakomaap pibun ma jenuycaw ma ip kawēnwēn. Soat em ip warara'acat muymuy. Jewemukcokcokḡ ma ip jekukum. Jeweweju ma e'em ip:

— Xipat ōn — i.

— Xipat ēn — i'e'em ip warara'acat pe jebubut ūmap ojuy.

17-18 Wuykukukat a'ōbi jekuku'ukayū kay juk eymukūyjojo Jesus Cristo emumujuyū.

— Amap kabia bima itabut'ūmayū jebapuk eykay—jewemukcok'ukayū — i juk adi o'e ip eywebe eymukūyjojom eywaywayway'ukayū.

Imēn o'e ip eywebe kuy bima—ixeyū ajēm awap ma. Gbum cuy epesop ixeyū ekawēn kay, oburereyū. ¹⁹ Ixeyū Deus kay'ūmayū Jesus kayayū mubu'u'un jebureyū kay cewejak'ūm ām. Deus bikuyap taḡ ḡu ip jekukum—jebikuyap taḡ acā. Deus biōḡbuk kuḡ ḡu ip. ²⁰ Oburereyū, kuy juk eyetabut Jesus Cristo kay. Biḡ ma juy eyetabun epesop cekay ḡasū bit. Ixe kay wuyetabucap soat podi ma xipat. Kawēnwēn cuy epesop Deus eju ixē biōḡbuk a'ōbacaan. ²¹ Eybu'um ḡu juy epesop Deus pe eykukan xipan. Wuykukukat Jesus Cristo itabotaidabotbot wuykay. Ixe wuydujuu jewekay. Soat em ixē xe acesop. Iboap cuy epejowiwi jījā.

²² Pūḡpūḡayū soat em jewaḡuymuwarururun, itabutbūt ā buye. Eya'ōpuruḡ ḡu juy ip epejukuk—eya'ōdidim ma. ²³ Ixeyū juy epetaxijo daxaboḡ pe ijuap puxim. Warara'acayū isūsūn ḡu ikērēat mujurūḡ ām. Iokokat puxim ip. Te'e ma ip jewemukcokcokḡ. Ixeyū dak cuy eya'ōpuruḡ ḡu epejukuk—eya'ōdidim ma. Eyetakomām cuy epesop ixeyū emuḡḡēḡē kay eywebe dak ixeyū buxim ikērēat muḡḡap puxim.

²⁴ Deus itaybit cīcā wuya'ōmubacan am wuywebe ikērēat muḡḡap puxim. Ixe wuydujuu jeka kay soat em wuynuy ām jexe. Ikērēat kuḡ ḡu ajop ḡejuje bit. Soat taḡ wuyisu acesop. Soat em wuycokcok acesop ixē xe. Ixe xe acesop iap soat podi ma idip.

25 — Ĕn acã Deusat — i juy acece cebe. — Ka'ũmġu wara'at — i dak cuy acece cebe. — Ĕn acã wuydaxijojo'ukat, Jesus Cristo kay ocetabut puye, ocekukukat kay — i juy acece cebe. — Soat podi ma ĩn xipat ocexe — i dak. — Soat podi ma ĩn a'õbuyxi jĩjã — i dak. — Soat podi ma ĩn a'õbacaap kuġ — i dak. — Soat podi ma ĩn soat kukukat — i dak cuy acece cebe—Deus pe. Imĕn ma o'e'e ip kuyje, ipi muġĕ awap. Gasũ dak imĕn ma wuyju e'em. Soat em ma juy imĕn acece cebe.
Ibũrũ ma.

JOÃO BE DEUS O'GUBAPUKIAPTUP

¹ Deus apēn gaxīn ma juy je'hapuk iap o'guwēn Jesus Cristo be ixē be iboap muwēn ām jebuywatwat'ukat pe—João be. Deus a'ōbi Jesus Cristo iboap o'gubapuk João be cexey jo'iat pe. Ibocewi jekawēn tojtjot'ukat o'guju João kay. Kabi bewiat o'guju cekay. O'guju imukūyjo am apēnape cexey jo'ian ixē be warara'acayū mukūyjo am iboam. ² Deus jekawēn o'guwēn ixē João be. Jesus Cristo kawēn icēmat o'guwēn cebe. João soat o'jojoiap o'guwēnuwēn, soat o'ya'ījoiap tak o'guwēnuwēn. Iboap ekawēn ibararak opop ijudup pe. ³ Ijudup coco'ukayū icokcok je'e. Apēn gaxīn ma je'hapukiaptup peat ekawēn a'ījojo'ukayū dak icokcok je'e. Ijudup peat ekawēn kay kūyjobicayū dak icokcok je'e. Gaxīn ma je'hapuk apēn ibararak ijudup pe iap taḡ.

⁴ Ōn João. Ōn ijudup mubarararaḡ Ásia eipi watwat peap-tum—7 beatka watwat peaptum—Jesus kay itabucayū beap-tum.

— Bay, xipan cuy ebekitkiyū ejukuk — i ōn e'em cebe. — Ebekitkiyū aḡuymubabibin cuy eḡuy — i ōn e'em cebe. Ixē Deus itait ḡasū. Kuyje dak itait osunuy. Gaxīn ma jeedot ḡuto wuykay. 7 be omuy ibiōḡbuk Deus abikbikap topabe. Ixeyū juy xipan jeykuk. Eyaḡuymubabibin cuy jeedop ip. ⁵⁻⁶ Jesus Cristo dak xipan jeykuk. Ixē eyaḡuymubabibin cuy jeenuy. Ixē soat em icēmān e'em. Ixē koam o'jetait je'ūap tomukadi. Ixē Jesus Cristo ya'ōbuyxi soat ka kukat a'ōbuyxiap podi ma.

Ixē xe wuykukpin cīcā. Korosa be o'jedoyekerereren. Oe'ū ikērēat uk am wuywebewi.

— Paīyū buxim Deus peam epeyekapikpik—webay beam — i juk adi o'e wuywebe.

Ixē soat em ma soat ipi juayū kukan jeenuy. Imēnpuye:

— Ka'ūmḡu omuy ejo'iat idipat — i juy acece ixē Jesus Cristo be soat em ma. — Ka'ūma ma ejo'iat omuy ya'ōbacaat — i dak cuy acece cebe.

Imēn cuy acece soat em ma.

⁷ Aḡ cuy epesop. Kabikerereat taḡ ixē Jesus omuyku. Soat ma ixē jojo. O'ya'ōxamutok'iaiyū dak ixē jojo ma. Soat tiwatwat jeetōtōn ixē dobuxik puje. Jeetōtōn ip jeḡuycūḡap pibun. Imēn ma juy jeedop ip. Imēn je'e.

⁸ — Soat ka'ūm pima ōn kuy kake — i'e'em wuykukukat Deus. — Soat i'ūm puje dak ōn pit kake. Ka'ūma kake bimaat ōn. Soat'ūm pimaat tak ōn ma — i'e'em wuykukukat Deus.

Ixe Deus soat podi ma ya'õbaca. Itait ġasũ. Kuyje dak itait osunuy. Gaxĩn ma jeedot ġuto wuykay.

⁹ Ōn João—eywaġo. Eybuxim ōn tak Jesus eju mũġi jekukum. Eybuxim ōn tak ipiat'ajojom. Ōn tak soat kukukan oġuy Jesus eju ixē soat kukukan pima. Ōn tak eybuxim wukpiceġē ġu wetabucap kuġ. Tip'aweroro be juk adi oġuy. Patmos i osunuy tip'aweroro butet. Iboce ip omuju Deus ekawēn cuk adi oġuwēnuwēn puye—Jesus ekawēn cuk adi oġuwēnuwēn puye—kawēn icēmat. ¹⁰ Muto'o bima wukpiwan ġu juk adi ocewaġuy—wuykukukat ekabia be. Deus biõġbuk cuk adi waġuyda. Ya'õberenat'a'õ oya'ĩjojo onõġpikadiwi jededem—parasuy jo'iat'a'õ.

¹¹ — Gaxĩn ma ejojoiaptup cuy etupmubararak — io'e owebe parasuy jo'iat'a'õ. — Ibodup cuy etupmuju Jesus kay itabucayũ beaptum—7 beat ka watwat peaptum — i juk o'e owebe. — Etupmuju juy Ásia eipi watwat peaptum—Éfeso ka watwat peaptum, Esmirna ka watwat peaptum tak, Pérgamo ka watwat peaptum tak, Tiatira ka watwat peaptum tak, Sardes ka watwat peaptum tak, Filadélfia ka watwat peaptum tak, Laodicéia ka watwat peaptum tak — i juk o'e owebe.

¹² Korepēn'i oce abu paxi kawēnwēn oweju iam. 7 be lamparina'a mūn ojojojo—ouro muġēġē. ¹³ Cepidase ip ijodiat co'iat cūġ'i osunuy. Jesay kuġ osunuy iberenat kuġ. Ouro muġēġēbu kuġ osunuy jekūmpi daġ. ¹⁴ Yaoparut o'yanuy lā buxim—kabidiġpu buxim—aopaopu buxim. Itasop o'sutanuy daxae buxim. ¹⁵ Suisopsep o'suinuy bronze buxim—icaat puxim—daxa be o'jeieerotiat puxim—o'ġusopsupiat puxim. Ixe a'õ ya'õboġ osunuy ti'acap'a'õ buxim. Jororoh. Cororoġiat puxim. ¹⁶ Kasopta kuġ osunuy jeba'at kadi—7 beata kuġ. Ibi bewi jekawēn cēm cēm osunuy. Payao buxim osodop cekawēn—xepxep kadi ma tūybibiati puxim. Topasop o'topanuy kaxicuġat kaxi jo'i.

¹⁷ Ixe dobuxik puje o'at cewap ce'uat puxim. I'at puje o'jewebumõġ wabi jeje iba'at kadi.

— Epararam ġu juy eġuy — io'e owebe. — Ka'ũma kake bimaat ōn. Soat i'ũm puje dak ōn acã ocepoyat — io'e owebe. ¹⁸ — Soat em ma ōn wetabēġ. Kuy juk adi we'ũ ojop. ġasũ bit ocetaiti waram. Waram pit oje'ũ ġu. Wa'õbi ma ijodiacat je'ũ'ũm. Wa'õbi ma ce'ũ'ũayũ dopdopap pe jeedop ip — io'e owebe. ¹⁹ — Gaxĩn ma ejojoiaptup cuy etupmubararak, ġasũ jebapukpuġ ewebe iaptup tak, ġuyjom je'bapuk ewebe iaptup tak — io'e owebe. ²⁰ — Kasopta kuġ ōn oba'at kadi—7 beata — io'e owebe. — Lamparina mūn tak 7 be opop. Iboap ejojoi kuy — io'e owebe. — Apēġap ibo iam pit etaybit ġu.

Iboam pit òn jemutaybin — io'e owebe. — Lamparina mûn Jesus kay itabucayû buxim—7 beatka watwat puxim—Deus ekawên tojotjot'ukayû buxim — io'e.

Imên onôḡpikadiat o'jekawên owebe—Jesus o'jekawên owebe.

2

1— Cartadup cuy etupmubararak Éfeso ka watwat kukukat awêwêaptum—Jesus kay itabucayû kukukat awêwêaptum — io'e owebe onôḡpikadiat.

Òn ma kasopta kuḡ oba'at kadi. 7 beata kuḡ òn. Lamparina'a mûn pidase òn cûḡcûḡ—7 beayû pidase—ouro muḡêḡeyû pidase. Jeyawê òn. ² Wetaybit cûḡ ma juk adi epekuku iam. Wetaybit cuk adi epeyekapikpik cîcâ iam. Eyetaxi dak cuk adi epesop ipiat'ajojom. Xipat'ûmayû kay ḡu jîjâ dak eyju. Jewexe Jesus emumujÿyû dak cuk adi epe-subuyxijojo—“Jesus a'ôbi oceju kawên idipat muwênuwên eywebe” i napa ma e'e'ukayû. Eyetaybit napa ma e'em ip iam. ³ Itabut'ûmayû juk adi ipiat o'supi'ajojom eywebe, eyetabut okay buye. Eyetaxi bit epesop ipiat'ajojom. Eybu'u ḡu juk adi epesop eyetabut am okay. ⁴ Imên pit soat ḡu eyekukuap xipat oxe. Koap pima okukpin cîcâ oḡuy eyxe. Gasû bit ka'ûma. Okukpinsû ma eyxe ḡasû bit. Imên xipat ḡu. ⁵ Gebum cuy epesop apên koap pima okukpin cîcâ eyju okuk iap kay—apên ḡasû bit eyju okukpin ḡu iap kay dak. Warêmtaḡ ma okukap cuy epeyepere. Waram ḡuto okukpin cîcâ juy epesop okuḡ. Eywebe warêmtaḡ ma okukap epere'ûm pima bit, òn ma ojot eykay. Apên wuyju lamparina'a mûn muwedewedem wara'at muy âm tûyap pe iap puxim eyju ḡu webekitkiyûm epesop. Jeymuwedewede òn. Warara'acayû ma ojomuy webekitkiyûm eydieḡ. ⁶ Obuxim eyju dak Nicolai a'ôkayayû ekawên kay'ûm cîcâ. Iboap xipat oxe.

⁷ Deus biôḡbuk imên Jesus a'ôkayayû awêwêm. Eyetaybin pin eyawêwê âm pima, eya'ôpicûḡcûḡ cuy epesop.

Imên ma òn Éfeso ka watwat kukukat awêwêm — i juk o'e owebe onôḡpikadiat—Jesus. — Owebe yawêwêaptup cuy etupmubararak ixé beaptum — i juk o'e owebe.

⁸ — Cartadup cuy etupmubararak Esmirna ka watwat kukukat awêwêaptum—Jesus kay itabucayû kukukat awêwêaptum — i juk o'e owebe Jesus.

Ka'ûmḡu bimaat òn. Soat i'ûm puje dak òn ma oḡuy. Kuy juk ade we'û ojop. Gasû bit ocetait waram. Jeyawê òn. ⁹ Wetaybit eyju ipiat'ajojom iam. Wetaybit eydadaybot iam tak. Deus xe bit soat kuḡ eyju. Jewexe Judeuyû

eymuymuy. “Judeuyũ oceju—Deus ebekitkiyũ” i napa ma e'em ip. Satanás a'õ kayayũ ixeyũ bit. ¹⁰ Eypararam ġu epesop ipiat'ajoap puxim. Ibiõġbuk kērēayũ kukukat ipiat supi'ajojoat eywebe eyetabucap puyxijom. Ixe a'õ kayayũ warēmtaġ ma jeymuõm daomũnmũnap'a be. Inaka ibun ġu ipiat epesupi'ajojo—10 kabia ma. Wa'õ daġ cuy epeku soat em. Eye'ũ buje dak, wa'õ daġ cuy epeku. Wa'õ daġ eyeku buje, soat em epesop oxo eyetai. Soat em eyetai oxo iap idip cĩcã ipi kukukat a daġat puxim—coroa buxim. ¹¹ Deus biõġbuk imēn Jesus a'õ kayayũ kukukat awēwēm. Eyetaybin pin eyawēwēãm pima, eya'õpicũġcũġ cuy epesop. Wa'õ kay jĩjãayũ bit waram je'ũ ġu. Waram warara'acayũ e'ũ buje, je'ũ ġu ip.

Imēn ma õn Esmirna ka watwat kukukat awēwēm — i juk o'e owebe onõġpikadiwiat—Jesus. — Owebe yawēwēaptup cuy etupmubararak ixe beaptum — i juk o'e owebe.

¹² — Cartadup cuy etupmubararak Pérgamo ka watwat kukukat awēwēaptum—Jesus kay itabucayũ kukukat awēwēaptum — i juk o'e owebe onõġpikadiwiat—Jesus.

Õn ma payao kuġ—xepxep kadi tũybibiati kuġ. Jeyawē õn. ¹³ Wetaybit poce eyju dopdom iam. Satanás a'õ kayayũ parakpe eyju. Wa'õ kay acã eyju bit kũyjobit. Itakomaayũ Antipas o'yaoka eyka be—Satanás a'õ kayayũ dopdopap ka be. Ixe Antipas cedaġ ma juk adi omuwēnuwēn. Eyju bit cuk adi eybu'u ġu epesop eyetabut am okay ixe a'ġu ip o'yaoka ma. ¹⁴ Imēnpit soat ġu eyekukuap xipati oxo. Pũġpũġ ey'in Balaão emumutaybitbinap taġ jekukum. Ixe Balaão o'jekawēn Balaque be. “Warēmtaġ cuy Israel naxeġebitbit eġutaybin ixeyũ be ikērēat muġē ãm,” io'e Balaãp Balaque be. Imēnpuye “Xipati eywebe deusbaroyũ wap iēnmõġ'ibitēn o am,” i napa ma o'e cebe ip. “Xipati eywebe warara'acati tayxi eju jepo am—warara'acati itop eju dak,” i napa ma o'e cebe ip. ¹⁵ Ixe buxim pũġpũġ ey'in Nicolai a'õ kayayũ emumutaybitbinap taġ jekukum, warēmtaġ ma'ġu ip imutaybitbin. ¹⁶ Ikērēat mujurũġrũġap cuy epeyepere. Cepere'ũm pima bit, ġaxĩn ma ojot eykay ipiat'ajoan eywebe. Ixeyũ eju nopagõġõm oce—warēmtaġ imutaybitbinayũ eju. Yaokakam ip oce wekawēn—payao buximan—xepxep kadi tũyan.

¹⁷ Deus biõġbuk imēn Jesus kay itabucayũ kukukat awēwēm. Eyetaybit pin eyawēwēãm pima, eya'õpicũġcũġ cuy epesop.

Wa'õ kay jĩjãayũ be manada otaũm ixatam ip tamunēm'ibita. Karatũġ'a buximat'a dak oyaũm soati pe ixeyũ be yarucati'a—yadeiboġati'a. Ibuteti iisuati ibararak opop iġo'a be.

Ka'ũma ma itaybit ixe buten. Yabuat acã itaybit je'e ixe buten.

Imẽn ma õn Pérgamo ka watwat kukukat awẽwẽm — io'e Jesus owebe—onõg̃pikadiwiat. — Owebe yawẽwẽaptup cuy etupmubararak ixe beaptum — i juk o'e owebe.

18 — Cartadup cuy etupmubararak Tiatira ka watwat kukukat awẽwẽaptum—Jesus kay itabucayũ kukukat awẽwẽaptum — i juk o'e onõg̃pikadiwiat owebe—Jesus.

Deus ipot õn. Wetasop daxae buxim. Wui suisopsep bronze buxim—o'g̃usopsep ip iat puxim. Jeyawẽ õn. ¹⁹ Wetaybit cũg̃ ma eyju jekukum iam. Deus ikukpin cĩcã eyxe. Eyetabut cĩcã ixe kay. Kapikpiḡ eyju. Eyetaxi dak ipiat'ajojom ma'gu. Koap pimaap podi ma ḡasũ dak eyju xipacat mujurũḡrũḡ. ²⁰ Imẽnpit soat ḡu eyekukuap xipat oxe. Jezabel warẽmtaḡ ma obuywatwat'ukayũ mutaybitbin. E iekẽrẽat taḡ webekitkit muykukum. Ixe napa ma e'em "Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat õn," i. Webekitkit muḡyukukukum ixe ayacat. "Xipat eywebe warara'acat tayxi eju jepo am, warara'acat itop eju dak," i napa ma e'em cebe ip. "Xipat eywebe deusbaroyũ wap iẽnmõḡ'ibitẽn o am," i napa ma e'em cebe ip. Eyju bit epeḡujẽm ḡu eyxewi. Åḡ jeenuy jekpiwan. ²¹ Ibum ma ipiat osupi'ajoat ḡu cebe. Tũybe ḡasũ paxi ikẽrẽat mujurũḡrũḡap jepere iãn oce. Ixe bit ibu'u jeperem. ²² Imẽnẽju ixe ayacat õn ma ojoxik kama jo'iat pe. Ijoce ipiat supi'ajojo jĩjã ceweju o'jepo'iaiyũ dak. Ixeyũ be ikẽrẽat mujurũḡrũḡap epere'ũm pima, ipiat'ajojom cĩcã jeedop ip. ²³ I'iyũ dak oyaokaka—ya'õkayayũ. Ixeyũ aoka buje, Jesus a'õ kayayũ itaybit je'e Deus itaybti apẽn ijodiacat jewaḡyuyḡuy iam. Apẽn ip ibikuy iam tak itaybit je'e ip. Apẽn ijodi bima juk adi oekuku ip iaptei bit õn ma oteida soat pe.

²⁴ Warara'acat'in ey'in pit warẽmtaḡ ma eymutaybitbin'ukayũ a'õ kay ḡu juk adi epesop—Tiratira ka watwat'in. Satanás pabi kuḡ ḡu buk eyju. Ixe babi kukayũ soat ḡu Satanás babim itaybit. Eyju bit eybu'u ixe babi kuk am. ²⁵ Wajẽmap wiwim pima kuy eyetaybicap ekawẽn taḡ cuy epeku. Wara'at ekawẽn ḡu bit oḡuwẽn eywebe iboap ekawẽn taḡ eyeku am. ²⁶⁻²⁸ "Eñ ma soat ka watwat kukukan cuy ece," i juk o'e webay owebe. "Eyju soat ka watwat kukayũm epesop oweju," i oce wa'õ kay jĩjãayũ be. Ya'õca ip jeedop ixeyũ kukukan yopcaat'ip kukat puxim. Pipim'ũm kũyjobit'ũmayũ a'õbacaap ḡu'ũm ip itĩḡ'a kakaap puxim. "Eyju ma soat ka watwat kukukayũm cuy epesop oweju," i oce wa'õ kay jĩjãayũ be—amap kabia wiwim pima

wa'õ dağ jekuku'ukayũ be. Kabiada dak otaũm cebe ip—kasopta—wa'õ kay jĩãayũ be. ²⁹Deus biõğbuk imẽn Jesus a'õ kayayũ awẽwẽm. Eyetaybin pin yawẽwẽam pima, eya'õpicũğcũğ cuy epesop.

Imẽn ma õn Tiatira ka watwat kukukat awẽwẽm — io'e onõğpikadiwiat owebe—Jesus. — Iboaptup cuy etupmubararak ixe awẽwẽaptum — i juk o'e owebe.

3

¹ Cartadup cuy etupmubararak Sardes ka watwat kukukat peaptum—Jesus kay itabucayũ kukukat peaptum — i juk o'e owebe onõğpikadiwiat—Jesus.

Õn ma Deus biõğbuk kuğ—7 beayũ kuğ. Kasopta kuğ tak õn—7 beata kuğ. Jeyawẽ õn. Õn wetaybit warẽmtağ ma eyju jekukum iam. Adeayũ napa ma e'em “Sardes ka watwat itabut cĩcã Jesus kay,” i. Õn pit wetaybit eyetabutsũ ma cekay iam. Ce'uat puxim eyju cexe. ² Ce'uat puxim ġu juy epesop. Eyetabun cuy epesop cekay kuyjeap puxim. Eyağuyšan cuy epeku. Eybu'um ġu juy epesop cekawẽn tağ eyeku am. Soat ġu bit xipat Deus xe apẽn cuk adi epekukuiap. Wetaybit iboam. ³ Gebum cuy epesop kuy eyetaybicap kay, kuy epeya'ĩjojoiap kay dak. Kawẽn icẽmat cuk adi epeya'ĩjojo. Gebum cuy epesop iboap ekawẽn kay. Kũyjobin cuy epesop iboap ekawẽn kay. Ikẽrẽat murũğrũğap pit cuy epeyepere. Ixecat puxim eyju. Eyju ağ'ũm pima ojot eykay. Ibukurukat puxim ojot eykay. Eyetaybit ġu epe'e puju paxi oajẽm iam. ⁴ Pũğpũğ pit ey'in ikẽrẽat o'jukuk ġu Sardes ka watwat'in. Ixeyũ bit yağuyisuayũ. Cesay isuayũ buxim ip. Ixeyũ ma oweju ma jeku jesay irucat kuğ—iisuat kuğ, “Cedağ ip oxe” i'e'em Deus cebe ip puye. ⁵ Wa'õ kay jĩãayũ jesay irucat kuğ jeku. Ixeyũ butet oju'uk ġu soat em itait jeedop ip Deus xe iaptup pewi. Soat em ibararak jeedop ixeyũ butet iğodup pe. “Teyũku webekitkit,” i oce webay be, ixe ekawẽn tojotjot'ukayũ be dak.

⁶ Deus biõğbuk imẽn Jesus a'õ kayayũ awẽwẽm. Eyetaybin pin yawẽwẽam pima, eya'õpicũğcũğ cuy epesop.

Imẽn ma õn Sardes ka watwat kukukat awẽwẽm — io'e onõğpikadiwiat owebe—Jesus. — Iboaptup cuy etupmubararak ixe awẽwẽaptum — i juk o'e owebe.

⁷ — Cartadup cuy etupmubararak Filadelfia ka watwat kukukat awẽwẽaptum—Jesus kay itabucayũ kukukat awẽwẽaptum — i juk o'e owebe.

Õn pit ikẽrẽat kuğ ġu. Õn soat em icẽmãn e'em. Chave kuğ õn—Davi bubun osunuyiat kuğ. Iju chavem owebe

tomudip puje, kuka ip o'tomudip'uk ġu. Owebe tomudip'uk puje dak, kuka ip o'tomudip ġu. Jeyawē òn. ⁸ Wetaybit apēn eyju jekukum iam. Eya'òbaca'ùm'ùm ma. Owebe eymutaybitbinap tağ pit cuk adi epekuku. Soat em epesop kūyjobit wa'ò kay. Òn xīntabi o'gukoce eywap. Soat pe bit tomudip pa'ore. Owebe acā tomudip put. ⁹ Eya'òpicuğcūğ cuy epesop wa'ò kay. Satanás a'ò kayayū napa ma e'em "Judeuyū oceju—Deus ebekitkit," i. Napa ma e'em ip. Wa'òbi ip jēğ'aecòğcòğ eywap. Itaybit je'e ip eykukpin cīcā oxe iam. ¹⁰ "Eyukpiceğēğēm ġu juy epesop okay eye-tabucap kuğ ipiat'ajojom ma'ğu eyju," i juk oce eywebe. Eyukpiceğēğēm ġu okay juk adi epesop. Imēnpuye ipiat osupi'ajoat soat ipi dağacat pe ixeyū etabucap puyxijom. Eyju bit òn jeydaxijo ixeyū ipiatpi'ajojom pima. ¹¹ Gaxīn ma oajēm eykay. Xipat cīcāat kuğ eyju—wa'ò kay jījāptei kuğ. Iboap cuy epeğuxipan cīcā warara'acat pe tujupa'umap puxim. ¹² Wa'ò kay jījāyū a'òmucanucan cuy oğuy. Deus eju kawēnwēnap'a beat'ip puxim jeedop ip—warara'acat'ip muycemucemap'ip puxim. Waram pit jejēm ġu ip Deus xewi. Deus putet osubutetmubararak cebe, Deus ka butet tak. Jerusalém i ika butet—ika isuatka butet. Iboka sukakop Deus xewi. Obutet iisuat tak osubutetmubararak cebe.

¹³ Deus biòğbuk imēn Jesus a'ò kayayū awēwēm. Eyetaybit pin yawēwēām pima, eya'òpicūğcūğ cuy epesop.

Imēn òn Filadélfia ka watwat kukukat awēwēm. Owebe yawēwēaptup cuy etupmubararak cebeaptum — i juk o'e onòğpikadiwiat owebe—Jesus o'e owebe.

¹⁴ — Cartadup cuy etupmubararak Laodicéia ka watwat kukukat awēwēaptum—Jesus kay itabucayū kukukat awēwēaptum — i juk o'e owebe onòğpikadiwiat—Jesus.

"Imēn cuy jeenuy" i òn e'em. Imēnpuye "Amém" i obutet. Soat em wa'ò dağ òn e'em. Soat em icēmān òn e'em. Deus pe soat muğēap awap kuy juk kake oğuy. Jeyawē òn. ¹⁵⁻¹⁶ Wetaybit warēmtağ cīcā eyju jekukum iam. Taxipat puxim ġu eyju—icukat puxim ġu dak. Taxiptoktokat puxim eyju, icukğūğūnat puxim tak. Okukpin ġu eyju okuğ. Warēmtağ ġu dak eyju okuğ. Xipat ma kuka juk o'e warēmtağ okuğ pima, ikukpin okuğ pima dak. Imēnpit okukpin ġu eyju okuğ. Imēnpuye ġaxīn ma ipiat osupi'ajoat eywebe, iko'òmat o buje jedadacap puxim. ¹⁷ "Soat kuğ oceju bit," i te'e ma eyju e'em. "Ocebubut ade oceju bit," i te'e ma eyju e'em, "Xipat cīcā oceju," i dak, "Soat kake ocexe," i'e'em eyju te'e ma. Eyetaybit ġu eyju tadaybocat puxim iam. Iokokat puxim eyju—iğēmat puxim—ibisòat

puxim. Tadaybocat puxim eyju, toti'ūmat puxim tak. Ita'ūmat puxim tak eyju. ¹⁸ Ōn pit jeyawē. Ouro juy epejat oxewi—iwekoykey'ūmat. Iboap kuḡ pima icēmān ibubut adeayūm epe'e. Eyesay irucat tak cuy epejat oxewi eywebe imuōm ām eyesay'ūmap puxim, eysūsūnap puxim. Posūḡ tak cuy epejat oxewi itapiatkayat eyeta be imōḡ ām xipan eyecoat am. ¹⁹ Oxe ikukpinayū bit oḡukorēm cedaḡ'ūm jekukum pima. Ipiat osupi'ajoat cebe ip waram ḡuto cūḡ ma ceku am ip. Imēnpuye juy wa'ō kay epe'e waram. Ikērēat mujurūḡrūḡap cuy epeyepere. ²⁰ Ya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop wa'ō kay. Taḡtagtag'i ōn e'em xīntabi be. Wa'ījoat pe tomudip'uk puje, oōm tuk'a be. Jekōnkōn'uk oḡuy ixeyeju. Ixe dak jekōnkōn'uk jeenuy oweju. ²¹ “Epabik cuy oxe—wabikbikap pe” i oce wa'ō kay jījāyū be. Ixeyū buxim ōn tak cuk adi oḡuy webay a'ō kay kūyjobit. Imēnpuye ḡasū ōn xik'i webay xe—yabikbikap pe.

²² Deus biōḡbuk imēn Jesus a'ō kayayū awēwēm. Eyetaybin pin yawēwēām pima, xipan cuy epeya'ōpicūḡ.

Imēn ōn Laodicéia ka watwat kukukat awēwēm. Owebe yawēwēaptup cuy etupmubararak cebeaptum — i juk o'e onōḡpikadiwiat owebe—Jesus o'e owebe.

4

¹ Gebuje wara'at ma ojojoho wexey jo'iat. Kabi beat exīntabi ojojoho ikoce. Waram parasuy jo'iat a'ō oya'ījojo—kuy oya'ījojoiat'a'ō ma. Waram ḡuto o'jekawēn owebe.

— Eceu juy ijoce — io'e owebe. — Apēn ḡuyjom jebapuk iap oḡubapuk ewebe etaybit am — io'e owebe.

² Deus biōḡbuk waḡuyda ḡebuje bit. Iboce yabikbikap osunuy—idip cīcāat kabi be. Pūḡ xik'i osunuy cebe. ³ Ixe dopa topasopsep o'topanuy wita'a buxim—yadip cīcāat'a buxim—jaspe'a buxim, sardōnio'a buxim tak. Ixe abikbikap akokoreren konopsanobu o'jebueku. Ibusopsep o'jebueku esmeralda'a buxim. ⁴ Idip cīcāat akokoreren warara'acat abikbikap osodop 24 be. Ya'ōbuyxiayū osodop ixeyū jeje kaxikxik'i—24 beat ceje. Jesay irucat kuḡayū osodop ip. Ouro muḡēḡē kuḡ tak ip osodop jabi jeje—idip cīcāat kuḡ. ⁵ Yabikbikap pewi xiririkiat cēm̄cēm'uk osunuy, tūmūn'a'ō dak, poroḡiat tak. Wexiktak puximat tak osunuy yabikbikap wap isopat, 7 be. Ixeyū jojom pima wuyju ḡebum Deus biōḡbuk kay—7 beayū kay. ⁶ Iodi buximati o'tinuy yabikbikap wap—vidro muḡēḡē. Tixiriruk o'tinuy cristal'a buxim.

Ebadipdip tak osodop ip itabēḡayū yabikbikap akokoreren—idip cīcāat akokoreren. Soat kadi osodop ip. Ita'ade osodop ip. Soat kadi osodop ita ip—cewap, yakpidakadi. ⁷ Pūḡ ixeyū'in leāo buxim osunuy. Wara'at ixeyū'in biopak puxim

osunuy—aḡokatkat yoboḡat puxim. Wara'at ixeyũ'inat topa aḡokatkat topa buxim o'topanuy. Wara'at ixeyũ'in dace buxim osunuy—pupumat puxim. ⁸ Soat ip ceḡebabe osodop. 6 be o'ceḡebadop ip. Soat taḡ itate ip osodop—badi, kacũḡkadi dak. Soat em ip jebibododon. Ixima daḡ tak ibu'u em ḡu ip jebibododon, kabiam tak. Imēn ip ibibodo:

Wuykukukat Deus soat podi ma ya'ōbaca, i'e'em ip jebibododon. Soat taḡ iisu, i. Soat taḡ iisu, i. Soat taḡ iisu, i jebibododon ip. Ipi ka'ũm pima itait osunuy, i. Gaxĩ dak itait, i. Gaxĩn ma jeedot waram wuykay, i.

Imēn ip ibibodo.

⁹ — Ēn pit soat podi ma edip — i'e'em ip Deus pe jebibododon ebadipdip itabēḡayũ. — Ēn pit soat podi ma a'ōbuyxi — i dak e'em ip jebibododon. — Ēn pit soat podi ma xipan ocekuḡ — i dak e'em ip jebibododon.

Yabikbikap cejeat peam cebibododon ip puje soat em itabēḡat peam, ¹⁰ 24 beayũ aypapayũ piḡ'i at'an ip cewap—yabikbikap cejeat wap.

— Ēn pit soat podi ma xipat — i'e'em ip cebe. Jabi jejeat mōḡmōḡ ip yabikbikap cejeat wap—idip cĩcāat—ouro muḡēḡē. Imōḡmōḡ ip cewap “Ēn acã ocekkukat” i'e am cebe.

¹¹ Imēn ip jebibododon cebe:

Ēn acã soat kukukat, i. Ēn acã Deusat, i. Ēn cuk soat eḡuḡē, i. Soat kake a'ōbin ma, i. Ēn ipi juacat mutaicin, i. Ēn soat podi ma edipap kuḡ, i. Soat podi ma a'ōbuyxi, i. Ēn acã soat podi ma a'ōbacaap kuḡ, i.

Imēn ip jebibododon cebe—yabikbikap cejeat pe.

5

¹ Gebuje taperadup otupcoco tup'amũnmũnatup. Yabikbikap cejeat pui beatup otupcoco—iba'at kadiat pui beatup. Tupararak o'tuptop xepxep kadi ma. Tupmuymũḡmũḡap osodop serabu jo'ian. 7 em o'tupmuymũḡmũḡ ip. ² Deus ekawēn tojtjt'ukat tak ojojojo ya'ōbacaat.

— Abu itaybit tupmuywut am? Ka'ũma ma — io'e ixe ya'ōberen.

³ Imēnpit itaybicat ka'ũmḡu osunuy. Kabi be ka'ũmḡu. Ipi ju dak ka'ũmḡu. Ipi diotpe dak ka'ũmḡu. Ka'ũma ma itaybit tupmuywut am tup co am. ⁴ Otõn cĩcã ka'ũmḡu buye itaybicat tupmuywut am tup co am. ⁵ Imēnpuye aypaat o'e owebe:

— Wa ḡu! Ak'i juy ece. Judá diwat pe iba'ore ḡu tupmuywut am — io'e. — Ixe acã itaybit tupmuywut am. Ixe be ma tup co but — io'e. — 7 beat imuywut put ixe be — io'e owebe. — Ixe leão buxim ya'ōca. Ya'ōbuyxi jĩjã ixe Davi naxeḡebit — io'e owebe.

6 Gebuje mēmē ojojojo—ovelha. Cūḡ'i osunuy yabikbikap pidase. Ebadipdip itabēḡayū ixe akokoreren osodop ya'ōbuyxiayū dak. Kuy bima ce'ū osunuyiat puxim osunuy. 7 be osodop yakanasūyū. Ita dak 7 be ma o'sutanuy. 7 be itateat puxim Deus biōḡbuk—soat ka kay imujumayū. 7 Mēmē o'ju yabikbikap cejat topabe. Ibodup o'tupu ibui bewi iba'at kadiatup. 8 Tupu buje ebadipdip itabēḡayū piḡ'i o'at ipi ju mēmē wap. Ya'ōbuyxiayū dak piḡ'i o'at ip cewap ya'ōbuyxi jījā cexe ip puye. Soat ip harpa'a kuḡ osodop yamuyde am. Wa'e buximat kuḡ tak ip osodop—ouro muḡēḡē kuḡ. Topapūn osodop tide'okuatim. Deus ebekitkit kawēnwēn ceweju iap tide'okuati buxim. 9 Pibodo iisuan o'jebibododon ip. Imēn ibibodo ip:

Kuy juk e'ū eguy, i. Pūḡ ḡu juk etaxijo e'ūap puye soat tiwatwayū'in, soat a'ōm kawēnwēn'ukayū'in tak, soat iwarururuayū'in tak, soat kaka daḡayū'in tak, i. Imēnpuye etaybit tupu am, i. Etaybit tupmuywut am tak, i. 10 A'ōbi ma soat eipi juayū kukukayūm jeedop ip Deus eju, i. Paīyū buxim kapikpiḡ jeedop ip Deus peam—ocekukukat peam, i.

Imēn ip ibibodo.

11 Waram ḡuto oceak. Deus ekawēn tojotjot'ukayū oya'ījojo. De'at ḡu ip osodop—kiiii iān. Imuweḡūn pa'ore osodop io. Ade jījā ma ip. Kacūḡcūḡ'i ip osodop yabikbikap akokoreren. Ebadipdip itabēḡayū akokoreren tak, ya'ōbuyxiayū akokoreren tak. 12 Ya'ōberen o'jebibododon ip. Imēn ibibodo ip:

Ovelha buxim oe'ūiat soat podi ma jedipap kuḡ, i. Soat podi ma ja'ōbacaap kuḡ, i. Soat podi ma xipacap kuḡ, i. Soat podi ma jetaybitbicap kuḡ, i. Soat podi ma ja'ōcaap kuḡ, i. Soat podi ma ja'ōbuyxiap kuḡ, i. Soat podi ma jedipap kuḡ, i. Soat kayap podi ma ocecokcok Cekay, io'e ip jebibodo be.

Imēn ibibodo ip.

13 Soat ma ip jebibododon o'e ḡebuje bit wa'ōpiju—kabi beacayū, ipi juacayū dak, ipi diotpeacayū dak, tibog cīcāti daḡacayū dak—soat kakeayū. Imēn ibibodo ip:

Soat podi ma ēn pit xipat, i. Soat podi ma ēn pit a'ōbuyxi, i. Soat podi ma ēn pit edip, i. Soat podi ma ēn pit a'ōbaca, i. Imēn cuy acece ewebe soat em, i. Soat em tak wuybu'um ḡu acesop imēn i'e am ewebe, io'e ip jebibodo be xik'i yabikbikap peat pe—mēmē—ovelha buxim oe'ūiat pe.

14 — Imēn cuy ace — i o'jede ebadipdip itabēḡayū.

Ya'ōbuyxiayū dak piḡ'i o'at'at ip topabe—aypapayū. Piḡ'i o'at'at ip “Soat podi ma ēn xipat” i'e am cebe.

6

1 Mēmē tupmuy mūḡmūḡap o'ḡuywut wetabutpe. Koapat o'ḡuywut. 7 be osodop ip tupmuy mūḡmūḡap.

— Ejot cuy — io'e ya'öberen ebadipdipayũ'in—itabêğayũ'in.
Nobano a'ö buxim o'ya'önuy ya'öpuruğ.

² Waram ğuto oceak. Cavaro ojojojo irucat. Yakpi jejeat daruk kuğ oeku. Ixe xeat ouro muğêğê o'jomōğ ya be—ipi kukukat abeat—idip cîcâat. O'jēm soat a'öbacaap mu'ũmu'ũm. Soat a'öbacaap mu'ũm âm o'jēm.

³ Gebuje mēmē wara'at o'ğuywut tupmuymũğmũğap. Xepxep o'ğuywut kuy.

— Ejot cuy — io'e wara'at itabêğayũ'in ebadipdipayũ'in.

⁴ Wara'at osodot cavaro ipakpukat. Ixe xeat ja'öbacaap o'ğũm yakpi jejeat pe.

— A'öbi nopagōğōm je'e ip jeweweju ipi dağacayũ — io'e cexeat yakpi jejeat pe. Ka'ũma ip kaba'ũm je'e wara'at eju. — A'öbi jenopagōğōm je'e ip soat — io'e cebe.

Payao o'ğũm cebe yoboğat.

⁵ Gebuje mēmē wara'at o'ğuywut tupmuymũğmũğap. Ebaپũğ kuy o'ğuywut.

— Ejot cuy — io'e wara'at ebadipdipayũ'in itabêğayũ'in.

Waram ğuto oceak. Wara'at ojojojo cavaro iokat. Yakpi jejeat imupesarurunap kuğ oeku jebui be. ⁶ Wuya'ĩjoiat oya'ĩjojo. Ebadipdip itabêğayũ parakpewi oya'ĩjojo.

— Pũğ litrom trigodadei tadeiboğ cîcâ je'e—pũğ kabia ekapikapteim je'e — io'e. — Ebaپũğ litrom cevadadadei dak tadeiboğ cîcâ je'e—pũğ kabia ekapikapteim je'e — io'e. — Oliveira'a xepti bit etimukêrêrên ğu juy — io'e. — Uva'abidi dak etimukêrêrên ğu juy — io'e.

⁷ Gebuje mēmē wara'at o'ğuywut tupmuymũğmũğap. Ebadipdip o'ğuywut kuy. Ebaپũğ mabuk opop imuywut'ũmat.

— Ejot cuy — io'e wara'at ebadipdipayu'in itabêğayũ'in.

⁸ Gebuje waram ğuto oceak. Cavaro ipekpukat ojojojo. Yakpi jejeat putet Ce'ũap i osunuy. Ixe dobatban oekuku ip ce'ũ'ũayũ dopdopap pewiyũ. Cexeat o'jekawên cebe ip.

— Adeayũ juy epeyaoka ipi juayũ — io'e cebe ip. — Ebadipdip tobuxik puje, pũğ cuy epeyaoka — io'e cebe ip. — Nopagōğōm ip epeğup, repibun tak — io'e. — Wâtaxipi pibun tak epeğup ip, awaydip tağan tak, ika'uan — io'e cebe ip.

⁹ Gebuje mēmē wara'at o'ğuywut tupmuymũğmũğap. Ebadipdip o'ğuywut kuy. Xepxep mabuk o'jepoyat imuywut'ũmat. O'yaokaka ip iayũ'ũm'ũm biōğbuk ojojojo wũnca mupikupikap'a diotpe caixa'a diotpe. Itakomaayũ juk ixeyũ o'yaoka Deus ekawên o'ğuwênuwên ip puye, cekawên tağ oekuku ip puye dak. ¹⁰ Ya'öberen o'jewāwā ip:

— Ocekukukat, ên soat podi ma a'öbaca — io'e ip. — Soat tağ eisü — io'e ip ya'öberen. — Icēmān e'e'ukat ên. Puğũn xe'e

ipiat ecesupi'ajojoat kūyjobit'ūmayū be? — io'e ip. — Puḡūn xe'e ipiat ecesupi'ajojoat ocaokaayū be? — io'e ip ya'ōberen.

¹¹ Iboceat cesay o'ḡūm cebe ip soat pe—irucat.

— Epeyebodoy buk yopūt — io'e cebe ip. — Itakomaayū buk eykitpitpiyū yaoka ma — io'e cebe ip. — Eybure kapikpik'ukayū'in yaoka mabuk ip apēn cuk adi ip eyaoka iap puxim — io'e cebe ip. — Ixeyū aoka'ūm pima bit cuy epeyebodoy — io'e cebe ip.

¹² Gebuje mēmē wara'at o'ḡuywut tupmuymūgmūḡap. 6 be o'ḡuywut kuy. Pūḡ ma omuy imuywut'ūmat. Imuywut puje ipi o'jexixi jījā ma. Kaxiepiat iok o'e paḡo iokat puxim—mudiuhu doti buxim. Kaxiaat tak ipakpuk o'e doy buxim. ¹³ Kasopta dak o'ta'at'at kabi bewi. O'ta'at'at ipi ju. O'ta'at'at figo'a muy'at'acap puxim—yakicat'a muy'at'acap puxim—kabidoxixi be yamuy'at'acap puxim. ¹⁴ Kabi dak o'je'arabot apēn wuyju taperadup mu'arabotboniap puxim. Co'a dak o'jeawede jenuyap pewi soat'a. Tip'aweroro dak o'jedipewede jediptūyap pewi soat.

¹⁵ Gebuje soat ipi juayū kukukayū o'jewemunēm—iecuḡapyū dak, sorarayū kukukayū dak, ibubut adeayū dak, ya'ōcayū dak. Soat ipi juayū o'jewemunēm: jekpiwatpi ma kapikpik'ukayū, tei'ūm kapikpik'ukayū dak. Soat ip o'jewemunēm co'a kūy daḡ, co'a binūnpe dak. ¹⁶ Te'e ma ip o'jewāwā ya'ōberen wita'a be, co'a be dak.

— A'a'at cuy ocejeje ocemunēm ām — i te'e ma o'e ip co'a be, wita'a be dak. — Ocemunēm cuy epe'e xik'i yabikbikap pe iat pe ocedobuxikap puxim — i te'e ma o'e ip. — Ocemunēm cuy epe'e mēmē itakoma ocekey buye — i te'e ma o'e ip. ¹⁷ — Mēmē itakoma jījā ocekey, ya'ō kayayū dak — io'e ip. — Ixeyū etakomaap ebapukap kabia ajēm puje, ka'ūma ma jepoyat. Soat i'ūm — io'e ip.

7

¹ Gebuje Deus ekawēn tojotjot'ukayū ojojojo ebadipdipayū. Kacūḡcūḡ'i osodop ip ipi'abi daḡ. Kabido ixikixik'uk osodop ip ebadipdip kadiwiatpido. Kabido ixikixik'uk ip osodop ipi kay ibido kopap puxim, tibogcīcāati kay dak, tūmūn'ip'ip kay dak. ² Wara'at ojojojo ḡebuje bit Deus ekawēn tojotjot'ukat. Kaxi jēmjemap kadiwi oajēm. Oajēm teku Deus ebekit iam imubararakap kuḡ jebui be—teku soat em itaicat ebekit iam imubararakap kuḡ. Ya'ōberen o'jewāwā jebadipyū be—Deus ekawēn tojotjot'ukayū be—ebadipdipayū be. Deus kuy juk ja'ōbacaap o'ḡūm ixeyū be. Ja'ōbi ixeyū o'ḡuju ipi mukērērēn ām, tibogcīcāati mukērērēn ām tak.

³ — Deus buywatwat'ukayū dopa'a ocetopa'amubararak teku Deus ebekit iam — io'e cebe ip. — Ocewebe ixeyū dopa'a

mubararak'üm pima bit, ipi epeğukērērēn ğu, tiboğcĩcāati dak epetimukērērēn ğu, tümün'ip'ip tak epeyopmukērērēn ğu — io'e cebe ip.

— Ha'a — io'e ip.

4 Pebürũ iteyũ Deus ebekitkiyũ iap o'ğuwēn owebe—o'topa'amubararak ip iap. Tak ğu o'topa'amubararak ip—ade jĩjā ma—144,000 be. Kiiiiān. Soati watwat'in o'topa'amubararak ip—Israel naxeğebitbiyũ'in. ⁵⁻⁸ 12,000 be o'topa'amubararak ip Judá diwatwat'in; 12,000 be Rubem diwatwat'in tak; 12,000 be Gade diwatwat'in tak; 12,000 be Aser diwatwat'in tak; 12,000 Naftali diwatwat'in tak; 12,000 be Manassés diwatwat'in tak; 12,000 be Simeão diwatwat'in tak; 12,000 be Levi diwatwat'in tak; 12,000 be Issacar diwatwat'in tak; 12,000 be Zebulom diwatwat'in tak; 12,000 be José diwatwat'in tak; 12,000 be Benjamim diwatwat'in tak. Ibürũ ma ip o'topa'amubararak teyũku Deus ebekitkiyũ iam.

9 Waram ğuto oceak. Tak ğu wuyjuyũ io'e kiiii. Ade jĩjā osodop ip. Imuweğũn pa'ore ma osodop ip, ade jĩjā buye. Soat eipi watwat'in osodop ip, soat tiwatwat'in tak, soat iwarururuyũ'in tak, soat a'õm kawēnwēn'ukayũ'in tak. Mēmē abikbikap wap osodop ip jesay kuğ—irucat kuğ. Kosunano kuğ osodop ip jebui be.

10 — Deus acā wuydaxijjom — io'e ip ya'õberen. — Mēmē dak wuydaxijjom — io'e ip. Ixe ma xik'i jabikbikap pe — io'e ip ya'õberen.

11 Deus ekawēn tojtjot'ukayũ dak kacũğcũğ'i osodop ip yabikbikap akokoreren—ya'õbuyxiayũ dak, ebadipdip itabēğayũ dak. Pig'i o'at ip yabikbikap wap “Ēn soat podi ma xipat” i'e am Deus pe.

12 O'jebibododon ip Deus pe. Imēn ibibodo:

Imēn cuy jeenuy, i. Deus ma soat podi ma xipat, i. Ixe ma soat podi ma jedipap kuğ, i. Ixe ma soat podi ma itaybitbit, i. “Xipat cĩcā ēn ocexe” i juy ace cebe, i. Soat podi ma ja'õbuyxiap kuğ, i. Soat podi ma ja'õbacaap kuğ, i. Soat podi ma jebacaap kuğ tak, i. Imēn ma ixē ğasũ. Kuyaje dak imēn jeenuy. Soat i'üm puje dak, imēn ma jeenuy, i. Imēn cuy jeenuy, io'e ip jebibododon.

13 — Abuyũ suteyũ cesayrurucayũ? — i juk o'e owebe ya'õbuyxiat, aypaat. — Pomawi ip osodot? — io'e owebe.

14 — Bay'a, õn ma wetaybit ğu. Ēn acā etaybit — i juk oce cebe.

— Ixeyũ ipiat'ajjom cĩcā juk adi osodop — io'e owebe. — Inaka ibu'u ğu o'e ip kũyjobit am Jesus a'õ kay — io'e. — Mēmē o'jedoyekereren wuywebeam iap kay itabut ip. Imēnpuye soat tağ iisu ip doti iwuy'isuat puxim. Soat tağ ip ikērēat kuğ

ġu — io'e owebe. ¹⁵ — Imēnpuye ip kacūġcūġ'i Deus abikbikap wap ġasū — io'e owebe. — Deus buywatwan ip kabiam, kabioġ tak — io'e. — Deus xe ip nuynuy ġasū. Yabikbikap peat soat em aġ cekay ip xipat'ūmat ebapukap puxim — io'e. ¹⁶ — Waram pit irem ġu ip. Soat em ibeġbeġ ma. Ihipuruġ ġu dak ip jeedop. Kajepi kuġ cīcā ġu dak ip jeedop — io'e owebe. ¹⁷ — Mēmē ma ixeyū kukukan jeenuy apēn ōhō iwat xipan jeōhōyū kukap puxim. Ixeyū idujowat wuymutaicinapti kay tikōn ām. Deus itadisup ip. Waram pit ip jeetōn ġu — io'e owebe.

8

¹ Gebuje mēmē wara'at o'ġuywut tupmuymūgmūġap. Amap o'ġuywut. ⁷ be o'ġuywut kuy. Ka'ūmġu wara'at o'e. Kuy oi'ūm. Darem ma ip osodop mūġ kabi beacayū—meia hora ma. ² Deus ekawēn tojtjt'ukayū ojojjo ġebuje—⁷ beayū—Deus xe kacūġcūġ'iyū. Jexeat parasuy jo'iat o'ġūm cebe ip. Pūġ pepepe ma o'ġūm cebe ip.

³ Wara'at oajēm tōmte'okuatōm mupikupikap'a kay Deus ekawēn tojtjt'ukat—caixa'a kay. Cūġ'i osunuy iboce. Tōmte'okuatōm mūn'a kuġ oajēm—ouro muġēġē'a'a kuġ. Iboceat tōmte'okuatōm o'tōmūm cebe tōm'ade.

— Deus ebekitkit kawēnwēn ceweju soat ip — io'e cebe iboceat. Ixeyū ekawēn cuy eġuwekoy tōmte'okuatōm eju tōmupikupikap'a be ouro muġēġē'a'a be Deus abikbikap wap — io'e cebe.

⁴ O'tōmuwekoy Deus ebekitkit ekawēn eju. O'tōmupik. Tōmte'okuatōmtiġ o'jedigeu Deus kay cekawēn tojtjt'ukat pui bewi—Deus wap cūġ'iat pui bewi. Deus ebekitkit ekawēn tak o'jeu cekay tiġ eju. ⁵ Deus ekawēn tojtjt'ukat daxa o'jat tōmte'okuatōm mupikupikap'a bewi. Tōmte'okuatōm mūn'a o'yamunopapūn daxam. O'yaxik ipi kay. Yaxik puje, poroġiat o'e soat taġ ipi daġ. Poroġiat o'e soat taġ ya'ōpararu, xiririkiat tak. Nobano dak o'e soat taġ ipi daġ. Ipi dak o'jexixi jījā. Tūmūn'a'ō o'jedede soat taġ ipi daġ.

⁶ Gebuje Deus ekawēn tojtjt'ukayū parasuy jo'iat o'jat imuyde am—⁷ beayū.

⁷ Koapat jeparasuy jo'iat o'ġuyde. Akadadada o'jedaedu daxa eju—ade. Doy eju iwekoykey o'e. Kabi beat iwekoykeyat o'ġuy'at ipi kay. Ade o'ġupik ipi'in. Pūġ eipi o'ġupik ebapūġ eipiyū'in. Xepxep pit o'jeipiepyat ipi'ūmat eipi. Tūmūn'ip'ip tak o'yopmupik yop'ade. Pūġ'ip'ip'ip o'yopmupik ebapūġayū'ip'in. Xepxep pit o'jeipepyat ipik'ūmat'ip. Kapī'idip tak o'tipik soatip. Ka'ūma ma o'jedipepyat.

⁸ Gebuje wara'at jeparasuy jo'iat o'ġuyde Deus ekawēn tojtjt'ukat. Xepxep o'e ip imuydedem kuy. Kabi beat co'a jo'iat'a o'yamuakōm tiboġcīcāati be. Apikpiġ pima

o'yamuakōm. Ti'ade o'jediewexaxat toy. Pūḡti o'jediewexat toy. Xepxepti bit idibi mabuk o'tinuy. O'jediewexat ḡu toy. ⁹ Tiboḡcīcāati daḡayū oap ade—idibi tiyuati daḡacayū. Pūḡ'ūm oe'ū ebapūḡayū'in. Tak ḡu kobexixi dak o'ḡuyubaḡbaḡbaḡ. Ade jījā. Kīiiiān. Pūḡ ma o'ḡuyubaḡbaḡbaḡ ebapūḡayū'in—tiboḡcīcāati adopa daḡat.

¹⁰ Gebuje wara'at jeparasuy jo'iat o'ḡuyde Deus ekawēn tojtjt'ukat. Ebapūḡ o'e ip imuydedem kuy. Kasopta o'ta'at kabi kadiwi taboḡata. Tasop o'tanuy wexiktak puxim. Idibi be o'taakōm. Pūḡti be o'taakōm ebapūḡtiayūdi be. Idi'a'a be dak o'taakōm. Pūḡti'a be o'taakōm ebapūḡtiayūdi'a be. ¹¹ Tacupata i iḡoda butet omuy—kasopta butet. Ixeda akōm puje idibi dak ticup o'e pūḡ kadi. Pūḡti ticup o'e ebapūḡayūdi'in. Ade oap ipi watwat tikōn puje. Oap ip ticup pibun.

¹² Gebuje wara'at jeparasuy jo'iat o'ḡuyde Deus ekawēn tojtjt'ukat. Ebadipdip o'e ip imuydedem kuy. Pūḡ kadi kaxiepiat o'sutamukērērēn. Kaxiaat tak o'sutamukērērēn ip pūḡ kadi. Kasopta dak o'sutamukērērēn ip pūḡ kadi. Imēnpuye kaxiepipū ma o'e kaxi takērē buye. Kaxiamat tak yopīt ma kabiam o'e. Kasopta dak yopīt ma kabiam o'e. Kabiok oeku ebadipdip hora bima kabia bun. Kabiok oeku ebadipdip hora bima ixima bun.

¹³ Waram ḡuto oceak. Dace oceḡebaa'ījojo. Um cīcā jepupupum oeku. Ya'ōberen ixē dace o'jewāwā.

— Karem ḡu ipi juayū! — io'e ya'ōberen. — Ipiatpi'ajojom cīcā jeedop ip — io'e ya'ōberen. — Karem ḡu ipi juayū — io'e. — Ipiat'ajojom cīcā jeedop ip — io'e. — Warara'acat ḡasū jeparasuy jo'iat ḡuyde Deus ekawēn tojtjt'ukayū — io'e. — Ebapūḡayū mabuk jeparasuy jo'iat ḡuyde — io'e. — Ixeyū be imuyde buje, ipiat supi'ajo jījā ipi juayū — io'e ixē dace.

9

¹ Gebuje wara'at jeparasuy jo'iat o'ḡuyde Deus ekawēn tojtjt'ukat. Pūḡpōḡbi o'e ip imuydedem kuy. Kasopta jo'iat ojojjo—kabi kadiwi o'takopiata jo'iat. Kabi beat chave o'ḡūm ixē be ikūybioreḡ cīcāatkūy domudip'upak echave. ² Kasopta jo'iat iḡo kūy o'sukūynomudip'uk ibo echavem. Ikūynomudip'uk puje, o'tiḡcēm ikūy bewi. Waēn yoboḡat peatiḡ puxim o'tiḡcēm. Iḡodiḡ kaxi o'ḡupinēm tiḡboḡ cīcā buye. Soat taḡ o'e kabiok. ³ Arōxēkxēk co'iyū o'kop ixē diḡ eju. Ipi kay ip o'kop. Dat puxim ip tōḡtapi osodop Deus a'ōbi.

⁴ — Kapī'idip cuy epetimukērērēn ḡu — io'e kabi beat cebe ip—arōxēkxēk co'iyū be. — Tūmūn'ip'ip tak cuy epeyopmukērērēn ḡu — io'e. — Wara'at tak cuy epe'gukērērēn ḡu kadai — io'e. — Teku Deus ebekit iam topa'a bararuk'ūmayū

kay acã juy epeju — io'e. — Ixeyũ be acã juy ipiat epe-supi'ajoat — io'e cebe ip—arõxêkxêk co'iyũ be. ⁵ — Gasũ bit puk yaoka pi ma eywebe — io'e cebe ip. — Ipiat pit epesupi'ajojoat cebe ip 5 kaxi bun ma — io'e cebe ip.

Ixeyũ arõxêkxêk co'iyũ tõgtapi osodop ip dat puxim. ⁶ Deus ebekitkit'ũmayũ be ipiat o'supi'ajojoat ip dat tõgtapi jo'i 5 kaxi bima—topa'a bararuk'ũmayũ be. Imēnpuye je'ũap kudadam ip jeeku. Inaka je'ũap ip tobuxik ġu. Je'ũ ojuy ma'ġu ip jeeku. Inaka ce'ũ ba'ore je'e ip.

⁷ Ixeyũ arõxêkxêk co'iyũ cavaroyũ buxim osodop ip—jenopağõğõm cumayũ buxim—icaat kuğ ip jewebe. Jadağat kuğ ip oeku ouro muğēğē jo'iat kuğ. Ağokatkat topa buxim ip o'topadop. ⁸ Ayacat'adap puxim ip o'yadaptop. Leão nũy buxim o'tũydop ip. ⁹ Icaat kuğ oeku ip jekũm'a eju—ferro muğēğē kuğ. Carro jenopağõğõap kay daodaodao ma cucum iap a'õ buxim o'ceğeba'a'õnuy—cavaroyũ imupuxikpuxiğiap a'õ buxim. ¹⁰ Dat puxim ip oeku tõgtapiat kuğ jekpu be. Jenõgtapian ma juk adi oekuku ip ipiatpi'ajojoan topa'a bararuk'ũmayũ be. 5 kaxi bima juk adi oekuku ip ipiatpi'ajojoan cebe ip. ¹¹ Ixeyũ kukukat ikũybioreğ cĩcãatkũy beayũ kukukat osunuy. Ixe butet Abadom i omuy Judeuyũ a'õm—Hebreu a'õm. Apolião i omuy ibutet Grego a'õm. Ibutet wuyumu'ũm'ũm'ukat iape wuya'õm.

¹² Kuy pũğ o'kap ipararu jĩjãat. Xepxep mabuk omuyku.

¹³ Gebuje wara'at jeparasuy jo'iat o'guyde Deus ekawēn tojtot'ukat. 6 be o'e ip imuydedem kuy. Tõmte'okuatõm mupikupikap'a bewiat'a'õ oya'ĩjojo—ouro muğēğē'a bewiat'a'õ—Deus abikbikap wapat'a'õ. ¹⁴ Ixe a'õ o'jekawēn ixe Deus ekawēn tojtot'ukat pe—imuyde isuat pe.

— Ebureyũ juy eġuwekap — io'e. — Ebadipdip omuy ip taomũnmũn — io'e. — Taomũnmũn ip omuy Eufratesdi xe—tiboğati xe — io'e.

¹⁵ Kabi beat a'õbi ixeyũ Deus ekawēn tojtot'ukayũ soat kuğ ip osodop jebui be. Soat kuğ ip osodop pũğ yaoka am ebapũğayũ'in—ipi watwat'in. Deus epeju i'eap wiwim ip osodop. Wara'at koato be ġu jeeju ip ixeyũ aoka am, wara'at kaxi be ġu dak, wara'at kabia be ġu dak, wara'at ehora be ġu dak. Deus pe “Epeju” i'e buje acã jeeju ip ixeyũ aoka am. Ixeyũ ebadipdipayũ o'ġuwekap. ¹⁶ Pebũrũ ixeyũ esorarayũ iap awēğ oyawēğtobuxik kuy. Tak'ũm ip osodop—ade jĩjã. Kiiiĩãn. 200,000,000 be ip osodop—cavaro akpi jejeayũ—nopagağõğõ'ukayũ. ¹⁷ Sorarayũ õhõyũ ojojojo wexey jo'iat pe cavaroyũ. Ixeyũ akpi jejeayũ dak ojojojo. Soat yakpi jejeayũ icaat kuğ ip osodop jekũm'a eju. Pũğpũğ ikũm'a ejuat ipakpuk osunuy daxa buxim. Warara'acat iremrum

osunuy wita'a buxim—yadeiboğat'a buxim—safira'a buxim. Warara'acat ipekpuk osunuy enxofrenōm puxim. Cavar'o'a leão'a buxim o'yanuy. Ibi dağwi diğ cēmcēm o'e daxadiğ, enxofrenōmtiğ tak. Daxa dak cēmcēm o'e ibi bewi. ¹⁸ Ade jījā ipi watwat oap ip cavar'o bi dağwi ijēm'ibit pibun—daxae pibun, daxadiğ pibun tak, enxofrenōmtiğ pibun tak. Pūğ'ūm oe'ū ebapūğayū'in. Xepxep o'jepoyat. Imēn ma ip oap. Xere'ūma ipi watwat oap. Ade jījā. ¹⁹ Cavaroyū ipi watwat o'yaoka jebi bewi o'jēm ian, jedoaybu bean tak. Ipiat o'supi'ajojoat ip ipi watwat pe puybu nuypi jo'i.

²⁰ Cavaroyū ipiatpi'ajojoanap epere buje, jemumuğē kay jetabucap o'jepere ğu ip—o'jepoyat'iaiyū. Wuyju Deus kay iap co'i ip osodop jemumuğē kay jījā. Jemumuğē kay jījā ip osodop—ouro muğēğē kay, prata muğēğē kay dak, bronze muğēğē kay dak, wita'a muğēğē kay dak, ip muğēğē kay dak. Ibiōğbuk kērēayū kay dak ip osodop. Ixeyū emumuğēğē be ijo ba'ore, cekūyjo ba'ore dak ip, cexīğxīğ pa'ore dak ip. Inaka tūybe iteyū deusyū iān o'e ip. Oe'ū'ū ğu ip arōxēkxēk co'iaiyū nūy pibun, cavar'o nūy pibun tak. Imēnpit jetabucap o'jepere ğu ip jemumuğēğē kay. Deusat kay ğu ip o'e. ²¹ Wara'acat aokakaap ip o'jepere ğu. Jebukaypacap tak o'jepere ğu ip. Warara'acat tayxi kaykayap tak o'jepere ğu ip. Warara'acat itop kaykayap tak o'jepere ğu ip. Warara'acat pubut tujupa'um'umap tak o'jepere ğu ip. Oibu'un ğu ip ikērēat muğēğēm.

10

¹ Gebuje wara'at ojojoho Deus ekawēn tojotjot'ukat—ya'ōbacaat. Kabi kadiwi kom pima ojojoho. Ixe esay kabikerereat co'i osunuy. Koropsanobu o'jebueku yakokoreren. Ixe dopa kaxiepiat puxim o'topanuy. Ixe dao daxae iecūğat puxim o'taonuy—isopat puxim. ² Livrodup kuğ osunuy jebui be—tup'īcatup kuğ—tupayaatup kuğ. Jei o'suimōğ tiboğ cīcāati be jedaoat kadiat i. Jedao'ūğat kadiat i bit o'suimōğ ipi be. ³ Ya'ōberen o'jewāwā leão ewāwāap puxim. Cewāwā buje 7 be xiririkpaw'iat o'ya'ōbu ya'ōberen. O'jepaw ya'ōberen. ⁴ Cepaw isum apēn cuk ip o'e iaptup kuka otupmubararak. Kabi beat pit o'jekawēn owebe.

— Apēn 7 be xiririkpaw'iat o'e ewebe iaptup ğu juy etupmubararak — io'e owebe. — Etupmubararak ğu juy warara'acat pe itaybicap puxim — io'e owebe.

⁵ Gebuje o'jebaepacūğ kabi kay Deus ekawēn tojotjot'ukat jeba'at kadi—tiboğ cīcāati be cūğ'iat—ipi be cūğ'iat—kuy ojojoiat. ⁶ O'jekawēn Deus a'ōpiju. Ixe Deus soat em itait. Je'ū ğu ixe bit. Ixe juk kabi o'ğugē, soat kabi beacat tak. Ipi dak

cuk o'ğugē, soat ipi juacat tak. Tiboğ cīcāati dak o'timuğē, soat tidağacat tak.

— Gasū bit ibun ġu jeku — io'e Deus a'ōpiju. ⁷ — “Soat je'bapuk obikuyap tağ,” i juk o'e Deus jebuywat-wat'ukayū be—jekawēn muwēnuwēn'ukayū be — io'e owebe. — Apēn Deus ibikuy osunuy iap iba'arēm osunuy soat pe kuy bima — io'e. — Ixe ekawēn tojtjot'ukat pe jeparasuy jo'iat muyde buje bit, soat je'bapuk apēn ibikuy osunuy iap tağ—kanomūmat pe jeparasuy jo'iat muyde buje — io'e owebe.

⁸ Kabi kadiwiat a'ō waram oya'ṭjojo. Waram o'jekawēn owebe.

— Tupayaatup cuy etupu—tup'ṭcatup—Deus ekawēn tojtjot'ukat pui bewi—ipi be cūğ'iat pui bewi—tiboğ cīcāati be cūğ'iat pui bewi — io'e owebe.

⁹ Oju cekay.

— Ma — i oce cebe. — Etupūm owebe, — i oce cebe.

— Juku — io'e. — Etupu — io'e owebe. — Etup'o — io'e. — Ebi be bima tupkurukuru je'e eit puxim — io'e. — Edada be bit, tupsak je'e — io'e.

¹⁰ Otupu ibui bewi tup'ṭcatup, tupayaatup. Otupkūn. Otup'o. Tupkurukuru o'e obi be bima. Tupkūn puje bit o'e tupsak odada be.

¹¹ — Waram tak cuy apēn Deus adeayū idaxijo iap ekawēn cuy eğuwēnuwēn soat pe — io'e owebe. — “Ixe soat tiwat-wayū'in idaxijo pin,” i juy ece, “soat ka watwayū'in tak, soat eipi watwayū'in tak, soat a'ōm kawēnwēn'ukayū'in tak,” i juy ece soat pe — io'e owebe.

11

¹ Gebuje kabi beat imuweğūngūnap'ip o'yopūm owebe.

— Deus eju kawēnwēnap'a juy eyamuweğūn—yaboğat'a — io'e owebe. — Wūnca mupikupikap'a dak cuy eyamuweğūn—caixa'a — io'e. — Pebūrū paxi e'em “Ēn xipat cīcā,” i Deus pe ceweju kawēnwēnap'a be? Ixeyū dak cuy eğuwēğūn — io'e owebe. ² — Kacūğkadiat pit cuy eğuwēğūn ġu—yakokorerenayū yanaxinōm — io'e. — “Wekawēn kay'ūmayū jeōm oweju kawēnwēnap'a naxinōm pe,” i juk o'e Deus — io'e owebe. — 42 kaxi bun warēmtağ ma jeku ip Deus ka dağ—ikērēat kuğ ġuiat ka dağ — io'e owebe. ³ — Xepxepayū oğuju wekawēn muwēn ām — io'e. — Ikurususucacat kuğ jeku ip jesay kuğ oceğuycūğ eykay eyju warēmtağ ma jekukum puye iap mubapuk am soat pe. Ibun cīcā jeedop ip Deus ekawēn muwēnuwēn—1,260 kabia bun — io'e.

⁴ Ixeyū xepxepayū oliveira'ip puxim wekawēn muwēnuwēn'ukayū. Lamparina'a mūn puxim tak ip—ipi

juacat kukat etabun anuynuyat'a buxim. ⁵ Warara'acayũ warẽmtağ ixeyũ xepxepayũ kuk ojuy bima, daxa cẽmcẽm ikõmbie dağwi yaoka am. Imẽnpuye je'ũ ip warẽmtağ ikuk ojuyayũ. ⁶ Ixeyũ a'õbi muba'at ajẽmjẽm ɣu Deus ekawẽn muwẽnuwẽn ip pima. Deus a'õbacaap kuğ ip xepxepayũ. Idi'a dak ip idimuwxat toy ja'õbi. Ja'õbi ip warẽmtaksuğat ɣudot ipi juayũ mu'ũm ãm, ku beacat mu'ũm ãm tak, ku muypi'ũm ãm. Imudot pin pima, ip ɣudot.

⁷ Deus ekawẽn muwẽn epere isum yoboğ cĩcãat jajẽm ipararu jĩjãat. Jajẽm ikũybioreğ cĩcãatkũy bewi. Jebacacan je'e xepxepayũ eju. Xepxepayũ a'õbacaap ɣu'ũm ipararu jĩjãat. Yaoka ip. ⁸ Ixeyũ'ũm'ũm jebit po'i jeedop akidağ ikabogaatka be—korosa be ixeyũ kukukat o'subamupaya ip iatka be. Po'i jeedop ip uk'a ukpibubu be soat pe ijo am. Ibo ka watwat kay ɣebum pima:

— Sodoma ka watwat co'i ip ikẽrẽat kuğ — i wuyju e'em. — Egitto eipi watwat co'i ip ikẽrẽat kuğ — i dak.

⁹ Ibun'ũma jeak ip adeayũ ixeyũ'ũm'ũm jebit kay—ebapũğ kabia bun ma, ipidaseat kabia dak. Adeayũ jeak ixeyũ'ũm'ũm kay—soat eipi watwat'in, soati watwat'in tak, soat a'õm kawẽnwẽn'ukayũ'in tak, soat iwarururuayũ'in tak. Ikot an ɣu ip.

— Ixeyũ'ũm'ũm cuy epejokot ɣu — i je'e ip soat.

¹⁰ Icockok cĩcã je'e ip ipi juacayũ xepxepayũ'ũm'ũm oe'ũ iap kay—Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ'ũm'ũm oe'ũ iap kay. Peta ɣuğẽ ip jecokcokap pibun ma. Iũmũmap je'ɣũm ip jewewebe jecokcokap pibun. Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ ipiat o'supi'ajoat ipi watwat kay—ixeyũ xepxepayũ. Imẽnpuye icockok je'e ip xepxepayũ'ũm'ũm e'ũap kay. ¹¹ Xet. Xet. Xet. Kabiam. Kaxicuğ pima, puw, Deus o'jepuw cekay ip jebidom. Waram ip o'jetait. Kirik'ây. O'ây'ây ip. Imẽnpuye iparara jĩjã ip o'e waram ip o'jetait iap o'tobuxik puye. ¹² Kabi beat ya'õberen o'jewãwã xepxepayũ be—Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ be—waram o'jetait'iaiyũ be.

— Epeyeu juy ijodi — io'e cebe ip.

Jekay itakomaayũ etabun ma ip o'jeu kabi kay ɣebuje bit. Kabikererereat tağ ip o'jeu.

¹³ Ceu isum ip ipi o'jexixi jĩjã. Pũğ kadi o'sukamu'ũm 10 beatka'in. Tak ɣu oap ip ipi exixi buje. Ade jĩjã oap ip. 7,000 beayũ'ũm'ũm oap ip. Iparara jĩjã o'e ip o'jepoyat'iaiyũ.

— Deus soat podi ma ya'õbaca — io'e ip jeparara pibun. — Kabi beacayũ kukukat soat podi ma ya'õbaca — io'e ip jeparara pibun.

¹⁴ Kuy xepxep o'kap ipararu jĩjãat. Ağ cuy epesop imẽnpit. Wara'at cuy omuyku ipararu jĩjãat. Ebpũğ jeedop ip.

15 Gebuje wara'at jeparasuy jo'iat o'guyde Deus ekawēn tojtjot'ukat. 7 be kuy imuydedem o'e. Ka'ūmḡu wara'at. O'e kuy.

— Gasū Deus soat kukukan o'e — io'e kabi beayū ya'ōberen. — Ixe emunaē dak soat kukukan o'e ḡasū — io'e ip. — Soat em ixe soat kukukan jeenuy. Puḡūn xe'e ixe soat kukukan iap i'ūm? Ka'ūma em ma — io'e ip.

16 Ya'ōbuyxiayū dak piḡ'i o'at'at ip jedop am ipi ju Deus wap “Ēn xipat” i'e am cebe—24 beayū, Deus xeayū, jabikbikap ceje kaxikxik'iyū.

17 — Ocekukukat, ēn acā Deusat — io'e ip. — Ēn soat podi ma a'ōbaca — io'e ip. — Gasū ēn etabēḡ — i. — Kuyje dak cuk adi etabēḡ eḡuy — i. — Kuy juk a'ōbacaap eḡubapuk soat pe — i. — Imēnpuye “Ēn xipat cīcā,” i oceju e'em ewebe — i. — Soat kukukan ece ḡasū — io'e ip. 18 — Ekay itabut'ūmayū itakoma jījā ekay, etakomaap mubapukap ehora oajēm puye — i. — Gasū ipiat esupi'ajojoat a'ōkay'ūmayū be — i. — Imēnpuye itakoma jījā ip ekay — i. — Apēn cuk adi oekuku ip ipi ju bima iaptei eteida soat pe ce'ū'ūayū be — i. Cedaḡ ma juk adi oekuku ip iaptei eteida ebuywat-wat'ukayū be—ekawēn muwēnuwēn'ukayū be dak, soat ebekitkit pe dak, ibuyxim ekukuk'ukayū be dak — i. — Soat pe cedaḡ ma eteida—yoboḡayū be, ka'ūmaayū be dak — i. — Gasū dak ipi mu'ūmu'ūm'ukayū eḡu'ūm—a'ōkay'ūmayū — io'e.

Imēn o'e ip ya'ōbuyxiayū Deus pe.

19 Deus nuynuyap'a exīntabi o'jekoce ḡebuje—kabi beat'a. Deus ekawēn kukatopa mūn'a yabapuk o'e soat pe—witadopa be ibararak iat mūn'a—caixa'a—ouro muḡēḡē'a. Iḡo'a jo isum xiririkiat o'jepaw ya'ōpuruḡ. Kōnēkōnēk io'e. Xiririk xiririk io'e. Ipi o'jexixi jījā. Akadadada o'ta'at ipi be ta'ade.

12

1 Gebuje wara'at ipararuat ojojojo kabi be yoboḡat. O'jebapuk omukūyjo am apēn ḡuyjom jebapuk iam. Koam ayacat ojojojo. Iekabek oeku kaxiepiat kuḡ. Kaxiaat ixe i diotpe osunuy. Ouro muḡēḡē osunuy ya be—12 be kasopta kuḡat. 2 Yukreḡ osunuy. It kam pasuḡ osunuy. Ya'ōberen o'jewāwā je'it pibun.

3 Gebuje wara'acat o'jebapuk kabi be omukūyjo am apēn ḡuyjom jebapuk iam. Seḡemoxixi jo'iat ojojojo ipakpukat. 7 be ya'a o'yanuy. Soat'a be ouro muḡēḡē kukukuḡ osunuy. 10 be yakanasū. 4 Ta'adeata kuḡ oeku jenomuju jedoaybu eju kasopta. Pūḡta o'ta'uk kasopta ebapūḡayūda'in. Tamuy'at'an

oeku ipi kay. Cū. O'jecūḡ yukreḡat tobuxik puje. Ixe wap cūḡ'i osunuy i'it oap ojuy. Ikap isum i'it o ojuy osunuy. ⁵ Ayacat o'su'itkap aḡokatkat. Ixe aḡokatkat soat ka kukukan jeenuy ḡuyjom. Ya'ōpuruḡ ip jukuk jebui be icaat kukat puxim. Ka'ūma ma kūyjobit'ūm jeenuy ixe a'ō kay. Soat ya'ō kay jeedop ip kūyjobit. Bekicat kap isum Deus pit o'takoy. Kabi kay o'tujuu soat em jeenuy ām jexe. O'tujuu seḡemoxixi be i'oap puxim. ⁶ Ayacat tak o'jenapōn uk'a'ūmat kay. Iboce kuy juk Deus soat o'ḡumuxipan tūy ām. Deus xipan jukuk iboce. 1,260 kabia bun xipan jukuk.

⁷ Gebuje nopaḡōḡōm o'e ip jeweweju ma kabi beacayū. Miguel a'ōkayayū nopaḡōḡōm o'e seḡemoxixi a'ōkayayū eju. Miguel a'ōkayayū Deus ekawēn tojtjt'ukayū. Seḡemoxixi a'ōkayayū Deus ekawēn tojtjt'uk osodop ip kuy bima. Gasū bit oibu'un ip Deus ekawēn tojtjjon. ⁸ Miguel a'ōkayayū seḡemoxixi a'ōkayayū a'ōbacaap o'ḡu'ūm. Top pa'ore o'e ip kabi be. Deus oibu'un ip ikuḡ. ⁹ Seḡemoxixi o'ḡujēm ip kabi bewi. Kuyje seḡemoxixi puybum osunuy—Deus ekadai be osunuyiat. Ibiōḡbuk kērēayū kukukat ixe. Satanás i ibutet. Ibutet ade. Soat ipi watwat muḡuykukuku'ukat ixe. Ixe ma o'joxik ip kabi bewi. Ipi kay o'joxik ip ya'ōkayayū eju.

¹⁰ Gebuje kabi beat oya'ījojo. Ya'ōberen o'jekawēn. Imēn ixe o'e:

— Gasū bit Deus ipi juacayū daxijojoapi oibu'un — io'e. — Kuy juk ja'ōbacaap o'ḡubapukpuk soat pe — io'e. — Ixe acā soat kukukan o'e — io'e. — Deus emunaē dak ja'ōbacaap o'ḡubapukpuk soat pe—Cristo — io'e. — “Soat podi ma wa'ōbaca,” io'e soat pe — io'e. — Wuykitpitpiyū muymuy'ukat o'joxik kabi bewi — io'e. — Ixe te'e ma imuymuy'uk ip osunuy nuynuy Deus pe — io'e. — “Ikērēat kuḡ eyju Deus xe,” i te'e ma e'e'uk osunuy nuynuy. Soat em wuykitpitpiyū muymuy'uk osunuy nuynuy—kabiabun, iximabun tak — io'e. — Deus ixe bit o'joxik kabi bewi — io'e. ¹¹ — Iparara ḡu ip osodop warara'acat pe jaokaap puxim wuykitpitpiyū Jesus kayayū — io'e. — Jetabucap o'jepere ḡu ip jaokaap puxim. Itabut osodop ip mēmē buxim o'jedoyekereren je'ū ām wuywebeam iap kay — io'e. — Ibu'u ḡu o'e ip kawēn icēmat muwēn ām — io'e. — Imēnpuye jemuymuy'ukat a'ōbacaap o'ḡu'ūm ip — io'e. ¹² — Imēnejū: “Kabi icokcok cuy jeenuy,” i ōn e'em. “Kabi beacayū dak icokcok cīcā juy jeedop ip,” i ōn e'em — io'e. — Karem ipi juacat, tibog cīcāti beacat tak — io'e. — Ipiat'ajojom cīcā ip jeedop, ibiōḡbuk kērēayū kukukat kuy o'kop cekay ip puye — io'e. — Itaybit darem ma ipiat osupi'ajojoat Jesus kay itabucayū be iam — io'e. — Imēnpuye itakoma jījā o'e — io'e.

¹³ Ipi be juk oxik ip iam itaybit pima, ayacat tobatban oeku—aḡokatkat'it'it kukat tobatban—ikap'isuat kukat tobatban. Tobatban oeku yaoka ojuy. ¹⁴ Inaka Deus dace buximat egeba o'cegebaūm ayacat pe. O'cegebaūm cebe pupupum jenapōn ām jeka kay—uk'a'ūmatka kay. Ibo ka be Deus xipan ixe jukuk. Ebaḡūḡ koato bun xipan jukuk, ipidaseat koato dak. Cekaykay ba'ore jeenuy puybu jo'iat pe. ¹⁵ Seḡemoxixi bit idibi o'timujēm jekōmbie daḡwi. Idixidi buxim o'timujēm. O'timujēm wūy jījā ayacat tujowacap ojuy. ¹⁶ Ipi bit ayacat o'taxijo. O'jedeḡ idibi ōm ām seḡemoxixi kōmbie daḡwiati ōm ām. ¹⁷ Imēnpuye seḡemoxixi itakoma jījā o'e ayacat kay. O'ju nopagōḡō ām ixe uktakyū eju—soat eju—Deus ekawēn kay kūyjobicayū eju—Jesus ekawēn taḡ jekuku'ukayū eju—kawēn icēmat taḡ jekuku'ukayū eju. ¹⁸ Seḡemoxixi bit ka'oririt pe osunuy. Cūḡ'i osunuy ka'ūma kuḡ ma—ibuipuk ma.

13

¹ Gebuje ipararu jījāat ojojoho. Tiboḡ cīcāati bewi jehum o'e kapurūḡ kay. ⁷ be ya'a. ¹⁰ be yakanasūyū. Ouro muḡēḡē kukukuḡ osunuy soat akanasū daḡ warara'acat kukuk'ukat adaḡat puxim. Deus muymuyap ibararak osodop soat'a daḡ. ² Ixe ipararu jījāat leopardo buxim osunuy—wida buxim. Ixe i urso i buxim—widabaro i buxim. Leāo bi buxim o'subinuy. Seḡemoxixi ja'ōbacaap o'ḡūm ipararu jījāat pe. Jabikbikap tak o'ḡūm cebe. Imēnpuye seḡemoxixi jo'i o'e ya'ōca. Kūyjobit o'e ip seḡemoxixi a'ōkayayū ipararu jījāat a'ō kay dak. ³ Pūḡ'a werowero kuḡ o'yanuy ipararu jījāat'a. Ce'ūat'a jo'i o'yanuy. Weroweroḡ pit kuy oiyo. Imēnpuye:

— Apēnpuye xe'e oe'ū ḡu werowero pibun? — io'e ip jewewebe ipi daḡacat.

Itabēḡbēḡ o'e ip yajojom. Kūyjobit ip o'e ya'ō kay oe'ū ḡu buye. ⁴ Seḡemoxixi ja'ōbacaap o'ḡūm ipararu jījāat pe. Imēnpuye soat ipi juacat itabut cīcā osodop seḡemoxixi kay. Ipararu jījāat a'ō kay dak ip osodop.

— Soat podi ma ipararu jījāat ja'ōbacaap kuḡ — i te'e ma o'e ip. — Ka'ūma be ma ixe a'ōbacaap mu'ūm put — i te'e ma o'e ip. Tūybe seḡemoxixi Deus iān o'e ip.

⁵ Seḡemoxixi o'jekawēn ipararu jījāat pe.

— Deus cuy ejomuymuy — io'e cebe. — Ekawēnkērēm cuy eḡuy — io'e cebe — Quarenta e dois kaxi bun cuy ejeku ipi daḡayū paraktaḡ — io'e cebe.

⁶ Imēnpuye ipararu jījāat Deus o'jomuymuy jījā. Deus o'subutetmuymuy. Deus nuynuyap tak o'jomuymuy jījā. Kabi beayū dak o'jomuymuy jījā.

7 — Deus ebekitkit eju juy nopagõgõm eguy — io'e segemoxixi cebe. — Egubu'un cuy ip Deus kay — io'e ipararu jĩjãat pe.

Segemoxixi ja'õbacaap o'gũm cebe soat tiwatwat'in ya'õ kay i'e am, soat eipi watwat'in tak, soat a'õm kawẽnwẽn'ukayũ'in tak, soat iwarururuayũ'in tak. Soat ip kũyjobit o'e ya'õ kay. 8 Imẽnpuye jewemuğuykukukum ip je'e ipi juacayũ. Tũybe Deus iãn je'e ip ipararu jĩjãat pe.

— Ęn acã Deusat — i te'e ma je'e ip.

Ixe kay ip itabut je'e apẽn wuyju wuyetabut Deus kay iap puxim. Mẽnẽ buxim oe'ũiat pubutup pe ibutetet ğu ip—abuyũ Deus xe itait jeedop iaptup pe. Iğodup pe osodop ğu ibutet ip ipi muğẽ'isum ma.

9 Iboam eyetaybit pin pima, eya'õpicũğcũğ cuy epesop. 10 Taomũnmũn ijuibit taomũn ma ip. Payaom yaoka'ibit yaokan ma ip payaom. Imẽnpuye yukpiceğẽm ğu juy jeedop ip Deus ebekitkit jetabucap kuğ ipiat'ajojom ma'ğu ip. Itabut cĩcã juy jeedop ip cekay.

11 Gebuje wara'at ojojoko ipararu jĩjãat. Xepxep osodop ip ğasũ. Ipi bewi o'jẽm badiwi. Xepxep akanasũ o'yakanasũnuy. Cordeiro'it'it akanasũ jo'i. Segemoxixi ekawẽn co'i o'jekawẽn kawẽnkẽrẽ. 12 Ya'õbaca jĩjã osunuy koapat ipararu jĩjãat a'õbacaap co'i. Ja'õbacaap mubapukpuğ osunuy koapat ipararu jĩjãat etabutpe.

— Koapat ipararu jĩjãat a'õ kay juy epesop — io'e soat ipi juayũ be. — Werowero pibun oe'ũ pin iat a'õ kay juy epesop — io'e cebe ip. — Kuy oiyo iat a'õ kay juy epesop — io'e cebe ip.

Imẽnpuye ya'õ kay o'e ip ipararu jĩjãat a'õbi. 13 Wuywebe imuğẽ ba'oreap mubapukpuğ oekuku koapat ipararu jĩjãat. Ja'õbacaan daxa o'ğukopkop kabi bewi. Ipi kay o'ğukopkop soat etabutpe ixeyũ mutabut am jewekay. 14 Soat ipi juayũ o'ğuguykukuku iba'oreap o'ğubapuk puye. Wuywebe i'e'ba'oreat mubapukpuğ osunuy koapat ipararu jĩjãat etabutpe.

— Koapat ipararu jĩjãat puximat cuy epeğugẽ wita'am — io'e soat ka watwat pe. — Payaom werowero ip o'ğugẽiat puximat cuy epeğugẽ — io'e. — Oe'ũ ğuiat puximat cuy epeğugẽ — io'e.

Imẽnpuye ixe buximat o'ğugẽ ip wita'am. 15 Kanomũmat ipararu jĩjãat ya'õbacaap o'jat koapat pewi ja'õbacaan. Ya'õbacaap o'jat koapat puximat mutait am. Imẽnpuye o'jetait koapat puximat—wita'a muğẽğẽ. Cekawẽn put o'e. Jekay itabut'ũmayũ dak yaoka but o'e cebe.

16-17 — Obutet cuy epesubutetmubararak eybūnū'a be eyba'at kadi, eydopa'a be dak — io'e. — Obutet mubararak'ūm pima, wenúmero ma epeğubararak eydopa'a be, eybūnū'a be dak — io'e.

Imēn ixē o'e soat pe ipi juayū be—ya'ōbuyxiayū be, ya'ōbuyxi'ūmayū be dak; yopīcayū be, kariwayū be dak; jekpiwatpin ma kapikpik'ukayū be, tei'ūma kapikpik'ukayū be dak. Cewebubut pu ba'ore osodop ip topa'a bararak'ūm pima, ibūnū'a bararak'ūm pima dak. Tarekrek tak teida ba'ore ip osodop ixē butet ibararak'ūm pima, ibutet enúmero ibararak'ūm pima dak.

18 Wuyetaybitbicap cuy ajat wuyetaybit am iboam. Wuyetaybit pima bit ixē enúmero imuweğūn put kuka o'e wuywebe. Ağokatkat putet co'i ixē enúmero. Ixē enúmero 666.

14

¹ Deus omukūyjojom mabuk osunuy apēn jebapuk āmap kabia be iam. Apēn jebapuk āmap kabia bima iap cocom mabuk oğuy wexey jo'iat pe. Mēmē buxim oe'ūiat ojo-jojo. Cūğ'i osunuy co'a bicūğpe—Siāo'a bicūğpe—Jerusalēm ka beat'a bicūğpe. Adexiri osodop ixē eju—144,000 beayū. Mēmē butet ibararak osodop topa'a be ip. Ixē ebay butet tak ibararak osodop topa'a be ip. ² Kabi kadiwiat'a'ō dak oya'ļjojo. Ya'ōboğ o'ya'ōnuy ti'acap'a'ō jo'i. Ya'ōpuruğ tak o'ya'ōnuy xiririkiat'a'ō jo'i. Ya'ōdip cīcā dak o'ya'ōnuy adedeayū jebubut'uk muydedem pimaap a'ō buxim—harpa muydedem ip pimaap a'ō buxim. ³ Ixeyū 144,000 beayū pibodo iisuan ip o'jebibododon. Deus abikbikap wap kacūğcūğ'i osodop ip jebibododon, ebadipdip itabēğayū wap tak, 24 beayū ya'ōbuyxiayū wap tak. Ka'ūma be ma itaybit put ibo pibodom. 144,000 beayū be acā itaybit put—Deus emudaxijoyū be acā—ipi ju oekuku'iyayū be acā. ⁴ Ixeyū 144,000 beayū o'jewemukērērēn ğu—pūğ em tak ka'ūma. Soat tağ iisu ip osodop ayacat eju o'jepo ğu bukiat puxim. Mēmē badiptatam oekuku ip soat tağ. Deus ixeyū o'taxijo kūyjobit'ūmayū parakpewi—ipi juacayū parakpewi. Ixeyū ma koam o'jewejak Deus kay soat em jedop am cexe. Mēmē kay dak o'jewejak ip soat em jedop am cexe. ⁵ Napapa'uk ğu ip osodop. Soat tağ ip iisu.

⁶ Gebuje wara'at ojojojo Deus ekawēn tojotjot'ukat. Um oeku eium. Kopkom oeku kawēn idipat muwēn ām soat pe ipi juayū be—soat iwarururuayū be, soat tiwatwat pe dak, soat a'ōm kawēnwēn'ukayū be dak, soat eipi watwat pe dak. Kawēn idipat i'ūm ğu. Soat em itabucayū ibo muwēnuwēn jeedop. I'ūm ğu cekawēn—kawēn idipat.

⁷ — Ibuyxim cuy Deus epejukuk — io'e ya'öberen um cĩcãat. — “Deus soat podi ma ya'öbaca,” i juy epe'e'e — io'e. — Gaxĩn ma ixē Deus ideida soat pe apẽn ipi dağ pima juk adi oekuku ip iaptei — io'e. — Xipacat je'ğũm xipacayũ be. Ipiat supi'ajoat ikērēat mujurũğrũğ'ukayũ be bit — io'e. — “Warara'acat podi ma ěn xipat,” i juy epe'e Deus pe — io'e. — Ixe Deus kabi o'ğujurũğ, ipi dak — io'e. — Tiboğ cĩcãati dak o'timujurũğ — io'e. — Idi'a dak o'ti'amujurũğ — io'e.

⁸ Wara'at Deus ekawẽn tojotjot'ukat koapat nomuju oeku. Um oeku eium.

— Babilônia ka watwat puximayũ a'öbacaap oi'ũm — io'e. — Ikērēat muğēğē'uk osodop ip soat ka watwat eju — io'e. — Warara'acat tayxi eju jepopo'ukap puxim ikērēat muğēğē'uk ip osodop, warara'acat itop eju jepopo'ukap puxim tak — io'e. — Gasũ bit ixeyũ a'öbacaap oi'ũm — io'e.

⁹⁻¹⁰ Wara'at Deus ekawẽn tojotjot'ukat ojojoho—soat tağ iisuayũ. Ebpũğ ip um oekuku eium.

— Ipararu jĩjãat pe “Ĕn xipat cĩcã” i'e'e'ukayũ ipiat supi'ajojo jĩjã—ixē jo'iat pe “Ĕn xipat cĩcã” i'e'e'ukayũ dak — io'e. — Ibutet pararak topa'a beayũ dak ipiat supi'ajojo jĩjã—ibutet pararak ibũnũ'a beayũ dak — io'e. — Deus itakoma jĩjã je'e ixeyũ kay. Itabotaidabotbot ğu je'e ixeyũ kay—pũğ kay dak ka'ũma. Iba'ore je'e cebe ip jenapõn ãm ipiat'ajojoap puxim — io'e. — Ipiat supi'ajojo jĩjã ma ip. Daxa be ipiat supi'ajojo ip, enxofre isopat pe dak — io'e. — Deus ekawẽn tojotjot'ukayũ etabutpe ipiat supi'ajojo ip, soat tağ iisuayũ etabutpe. Mēmē etabutpe dak ipiat supi'ajojo ip — io'e. ¹¹ — Ixeyũ beaptiğ jediğeuhum soat em daxadiğ. Ka'ũmğu kabi dağ tiğ'ũmat. Soat em ma tiğteğ e'em. Iximabun, kabiabun tiğteğ e'em — io'e. — Ixeyũ be ipiatpi'ajojoap tak i'ũm ğu. Cebodoy ba'ore cebe ip. Kabiabun ipiat'ajojom ip jeedop, iximabun tak—ipararu jĩjãat pe “Ĕn xipat” i'e'e'ukayũ, ixē jo'iat pe imẽn i'e'e'ukayũ dak—topa'a be ibutet pararakayũ — io'e.

¹² Apẽn ibutet pararak ibũnũ'a beayũ ipiat supi'ajojo jĩjã iap kay ğebum pima, yukpiceğēm ğu juy jeedop ip jetabucap kuğ Deus ebekitkiyũ—Deus a'õ kay kũyjobicayũ—Jesus kay jetabucap kukayũ.

¹³ Gebuje kabi kadiwiat'a'õ oya'ĩjojo.

— Pũğpũğ xipacayũ'in mabuk yaoka ip ğasũ itakomaayũ jetabucap epere'ũmayũ, ipararu jĩjãat putet mubararakan ibu'u'uayũ — io'e. — Icockok ip jeedop o'yaoka ma'ğu ip — io'e. — Iboap cuy eğubararak taperadup pe — io'e.

— Icēmãn ěn e'em — i Deus biõğbuk o'jede. — Icockok cĩcã ma ip jeedop — io'e. — Ipi ju bima o'jekapikpik cĩcã ip wuykukukat peam — io'e cebe—kabi beat pe. — Ce'ũ buje bit

ip jeebodoy — io'e. — Kapikap kay ġu ip je'e — io'e cebe. — Jekaba'um ip — io'e. — Xipan cċā ip o'jekapikipik iapteim tak ip idujuu jewēju — io'e cebe.

Imēn Deus biōġbuk o'jede kabi kadiwiat'a'ō wa'ōpiju.

¹⁴ Apēn jebapuk āmap kabia bima iap cocom mabuk oġuy wexey jo'iat pe. Aġokatkat co'iat ojojō. Xik'i osunuy kabikerereat ceje. Ouro muġēġē kuġ jabe osunuy. Pēġap kuġ osunuy jebui be—tūybibiati kuġ.

¹⁵ Deus ekawēn tojtōt'ukat o'jēm Deus eju kawēnwēnap'a bewi. O'jewāwā ya'ōberen kabikerereat cejeat pe.

— Epēġām cuy etiptakat soat eipi daġatip, kuy o'taop puye — io'e ya'ōberen. — Gasū ma juy etiptakat — io'e.

¹⁶ Imēnpuye cococo'i o'e. Tiptatkan o'e jepēġām kabikerereat cejeat. Jepēġap o'ġuyco. Soat eipi daġatip takatkan o'e. Pere. Soat o'tiptakat. Kuy o'jepere.

¹⁷ Gebuje wara'at ojojō Deus ekawēn tojtōt'ukat. Ixe dak o'jēm Deus eju kawēnwēnap'a bewi—kabi beat'a bewi. Ixe dak pēġap kuġ osunuy tūybibiati kuġ.

¹⁸ Ibocewi wara'at Deus ekawēn tojtōt'ukat o'jēm tōmte'okuatōm mupikupikap'a xewi. Ixe daxa kukuk'ukat osunuy tōmte'okuatōm mupikupikap'a beat taxa kukuk'ukat. Ixe o'jewāwā ya'ōberen jebure be—pēġap kukat pe.

— Epēġām cuy uva'adot eyadot'aġobidakat — io'e. — Soat eipi daġatip pe juy eyadot'aġobidakat — io'e. — Kuy o'yaop — io'e ya'ōberen.

¹⁹ Imēnpuye cocococo'i o'e. Yaġobidatkan oeku soat eipi daġ uvadip taġ. Perek. O'jepere. O'yamōġ yamucakcakkap'a be yabidi'uk am. Deus ipiat supi'ajojoat kūyjobit'ūmayū be apēn ip uva'a mucakcakcaġ iap puxim.

²⁰ Ikaboġatka etakobe yamucakcakcaġ ip osodop. Xere ġu o'yabidijēm uva'abidi. Yamucakcakkap'a bewiapti kūyjobit'ūmayū'ūm'ūm toy buxim. Xere ġu toy o'toyjēm. Kiiii iān toy. 3000 quilometrom o'toyjēm. Toydibida pūġ metro ipidase dak o'jedoyeku—Deus ekawēn kay kūyjobit'ūmayū'ūm'ūm toy.

15

¹ Gebuje wara'at ipararuat ojojō kabi be yoboġat. O'jebapuk omukūyjo am apēn ġuyjom jebapuk iam. ⁷ be ojojō Deus ekawēn tojtōt'ukayū. Omukūyjojoap iba'arēm mabuk osunuy oxe. Yoboġ osunuy. Ipararu jġāat osunuy. Warēmtaksuġat kuġ ip oekuku—āmap kuġ. Ipi kay ixik puje Deus jetakomaap ġu'ūm.

— Eyju ma warēmtaksuġat epejoxik kūyjobit'ūmayū be — io'e Deus cebe ip. — Wa'ōbi ma ipiat cuy epe-supi'ajojoat cebe ip —

io'e. — Ixeyũ acã ojaxikat wetakoma eykay iap mubapuk am soat pe kũyjobit'ũmayũ be — io'e Deus cebe ip—7 beayũ be.

² Gebuje iodi buximat ojojojo—vidro muġēġē. Vidro iwekoykey osunuy daxa eju. Ixiriruk osunuy. Ipararu jĩjãat a'õ kay'ũmayũ dak ojojojo—ixe jo'iat a'õ kay'ũmayũ dak—jebudet enúmero kukat kukat a'õ kay'ũmayũ. Kacũġcũġ'i ip osodop iodi buximat xe—vidro muġēġē xe. Harpa'a muydedem ip osodop—Deus emuaũm muydedem. ³ Moisés bibodom ip o'jebibododon—wuykukukat puywatwat'ukat pibodom. Mēmē buxim oe'ũiat pibodom tak ip o'jebibododon. Ibom o'jebibododon ip:

Ocekukukat, ěn acã Deusat, i. ěn soat podi ma a'õbacaap kuġ, i. Yoboġ cĩcã eġuġēġēiat, i. Ocecokcok cĩcã ġebum am emumuġē kay, i. ěn soat tiwatwat kukukat, i. Soat em cũġ ma ěn ocekũġ, i. Icēmãn acã ěn e'em, i. ⁴ Abu ibuyxim ġu ekuġ? Soat ma ibuyxim ekuġ, i. Abu kuka i'e pin ġu “ěn soat podi ma a'õbaca” i? Soat ma iměn i'e pin, i. ěn acã ikērēat kuġ ġu, i. Soat taġ eisu, i. Soat tiwatwat jajēm “ěn xipat cĩcã” i'e am ewebe, i. Soat em cũġ ma ěn wuykuġ iap cocom soat ipi juacayũ, i.

Ibom o'jebibododon ip. ⁵ Cebibododon epere buje, Deus eju kawēnwēnap'a oyajojo. Xĩntabi ekoce buje oyajojo. Torojo'a o'yanuy ibo'a be—Deus nuynuyap cĩcãap'a. ⁶ 7 beayũ o'jēm Deus eju kawēnwēnap'a bewi Deus ekawēn tojtjot'ukayũ. Warēmtaksuġat kuġ ip osodop ipiat'ajoan kũyjobit'ũmayũ be. Cesaysopsepat kuġ ip osodop irucat kuġ, iarixiġsũġat kuġ. Ouro muġēġē kuġ ip osodop jekũm'a eju. ⁷ Pũġ ebadipdip itabēġayũ'in bacia'a jo'iat'a o'yaũmũm soat pe 7 beayũ be—ouro muġēġē'a. Soat ip yakuġ pũġpũġpũġ jebui wedim. Yanopapũn ip o'yadop Deus etakomaap kuġ—soat em itaicat etakomaap kuġ. ⁸ Deus soat podi ma jedipap kuġ iaptiġ o'jediġepõġpõġ soat'abi daġ Deus eju kawēnwēnap'abi daġ, Deus soat podi ma ja'õbacaap kuġ iaptiġ tak. Soat iõm pa'ore ip osodop badiat'abi be 7 be Deus ekawēn tojtjot'ukayũ be warēmtaksuġat xikap epere'ũm pima—ipiatpi'ajojoan epere'ũm pima.

16

¹ Gebuje Deus eju kawēnwēnap'abi oya'ĩjojo. O'jekawēn ya'õberen 7 be Deus ekawēn tojtjot'ukayũ be.

— Epeju juy — io'e cebe ip. — Bacia'a buximat'a beati juy epetixik ipi kay—Deus etakomaapti — io'e. — Deus etakomaapti juy epetidi soat kũyjobit'ũmayũ be — io'e. — Epeju — io'e.

² Koapat o'ju Deus ekawën tojtjtot'ukat. Jebacia'a buximat beati o'tidi ipi watwat kay. Imēnpuye weroweropi o'jebak cebe ip—topa'a be ipararu jījāat putet kukayū be—ixe jo'iat a'ō kayayū be dak. Ipi jījā osodop, ierep cīcā dak, iohe ġu dak. Kuy pūġ ma jebacia'a buximat beati o'tixik.

³ Gebuje wara'at o'tidi jebacia'a buximat peati. O'tidi tibog cīcāati be tiyuati be. Imēnpuye o'jediewexat. Ce'ūatoy buxim o'e. Imēnpuye idibi daġacat oap soat. Soat ip oap idibi daġayū'ūm'ūm. Kuy xepxepayū jebacia'a buximat peati o'tidi.

⁴ Gebuje wara'at jebacia'a buximat peati o'tidi idibi kay—tiyu'ūmati kay. Idi'a daġ tak o'tidi. Imēnpuye o'jediewexat. Toy o'jediewexat. ⁵ Wara'at Deus ekawën tojtjtot'ukat o'jekawën Deus eju ġebuje bit. Ixe idibi kukukat osunuy—soati kukukat. Ixe ekawën oya'ījojo.

— Ēn ikērēat kuġ ġu—pūġ em tak ka'ūma — io'e Deus pe. — Cūġ ma ěn ipiat'ajoan kūyjobit'ūmayū be soat pe — io'e. — Soat em ma etait. Kuyje dak cuk adi etait eġuy — io'e.

⁶ — Kūyjobit'ūmayū ma juk adi ebekitkiyū'ūm'ūm o'yaoka. O'toymukereren ip. Ekawën muwēnuwēn'ukayū'ūm'ūm tak o'yaoka ip — io'e. — Gasū bit cuy etoykōnat cebe ip toymukererenapteim — io'e. — Ikērēm cuk adi ip oekuku iaptei bubum ip ġasū exewi — io'e Deus pe.

⁷ Tōmte'okuatōm mupikupikap'a xeat'a'ō dak o'jekawën wa'ōpiju.

— Ocekukukat, ěn acā Deusat — io'e. — Ēn soat podi ma a'ōbaca — io'e. — Ēn cedaġ ma ipiat'ajojoan kūyjobit'ūmayū be — io'e. — Cūġ cīcā ewebe ipiat'ajoan cebe ip kūyjobit'ūm cīcā ip puye — io'e.

Kuy ebapūġayū jebacia'a buximat peati o'tidi Deus ekawën tojtjtot'ukayū.

⁸ Gebuje wara'at jebacia'a buximat peati o'tidi kaxiepiat etabe. Imēnpuye adedeayū oipik ipi watwat. ⁹ Kūyjobit'ūmayū oipik cīcā kaxie pibun. Imēnpuye ip Deus o'jomuymuy jījā, ixe warēmtaksuġati o'tidiat cebe ip puye. Imēnpit ikērēat muġēġēap o'jepere ġu ip. “Ēn soat podi ma a'ōbaca,” i'e bu'u'u jījā ip osodop Deus pe.

Kuy ebadipdipayū jebacia'a buximat peati o'tidi Deus ekawën tojtjtot'ukayū.

¹⁰ Gebuje wara'at jebacia'a buximat peati o'tidi ipararu jījāat abikbikap pe—idip cīcāat pe. Imēnpuye kabiokbog o'e cekay. Soat ya'ō kayayū kay dak kabiokbog o'e. Jekō ip o'sukōaha ipibun ma. ¹¹ Deus tak o'jomuymuy jījā ip kūyjobit'ūmayū. Kabi beacat kukukat o'jomuymuy jījā ip ipiat o'supī'ajo ip puye, werowero kuġ ip puye dak—soat taġ

ipi jījāat kuḡ puye. Inaka oibu'un'ūma ip ikērēat muḡēḡēm. O'jēm'ūma ip e iekērēate daḡwi.

Kuy 5 be jebacia'a buximat peati o'tidi.

¹² Gebuje wara'at jebacia'a buximat peati o'tidi. O'tidi idibi be—tibogati be—Eufratesti be. Imēnpuye o'tiap. Idibi o'tiapat taḡ e o'jeeebapuk. O'tiap ipi juayū kukukayū beapem—kaxi jēmap pewiacat peapem. ¹³ Ebpūḡ ibiōḡbuk kērēayū dak ojojojo. Muo buxim ip osodop. Pūḡ o'jēm seḡemoxixi kōmbie daḡwi. Wara'at o'jēm ipararu jījāat kōmbie daḡwi. Wara'at o'jēm jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat kōmbie daḡwi. ¹⁴ Ixeyū ibiōḡbuk kērēayū wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuḡ. Ixeyū ebpūḡayū cucum soat ka kay ika kukukayū mu'awero am nopagōḡō ām. Nopagōḡōm ip je'e. Nopagōḡōm pima Deus soat podi ma wa'ōbaca iap ḡubapuk soat pe.

¹⁵ — Eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop — i'e'em Cristo wuywebe. — Ibukurukat puxim oajēm — i'e'em. — Adeayū aḡ'ūm pima oajēmtojupa'um'um'ukat puxim — i'e'em. — Icocok ip je'e wajēmap wiwi'ukayū—jewemukērērērēn'ūmayū — i'e'em. — Totiteayū buxim ip je'e wajēm puje — i'e'em. — Isūsūn ḡu ip je'e — i'e'em Cristo.

¹⁶ Ixeyū ibiōḡbuk kērēayū soat ka kukukayū o'ḡu'awero ip pūḡka be ma. Ixe ka butet Armagedom i omuy Hebreu a'ōm—Judeuyū a'ōm.

Kuy seis beayū jebacia'a buximat peati o'tidi.

¹⁷ Gebuje kanomūmat jebacia'a buximat peati o'tidi eiumwi. Deus eju kawēnwēnap'a bewiat o'jewāwā ya'ōberen—Deus abikbikap xeat.

— Kuy o'e, io'e.

¹⁸ Imēn i'e buje, xiririk. Paw. O'jepaw. Xiririkpawiat o'jepaw ya'ōpuruḡ cīcā. Tūmūn'a'ō dak o'jede ya'ōberen. Poroḡiat tak o'jede ya'ōpuruḡ. Ipi dak o'jexixi jījā. Puje buk a'ḡu o'jebapuk iboap? Ka'ūma ma. Gasū acā. Ipi mubapuk pujeap a'ḡu iboap ka'ūmḡu. Soat podi ma ipararuat o'jebapuk gebuje. ¹⁹ Babilōnia ka dak o'sukamuwe'ut'ut ipi exixi buje. Ebpūḡkam o'jekaewexat. Deus soat eipi daḡatka dak o'sukamu'ūm. Deus o'jeḡebu Babilōnia ka watwat kay. Ikērēat mujurūḡrūḡxiayū kay o'jeḡebu. Warara'acat peap podi ma ipiat o'supi'ajoat cebe ip. Jetakomaap mu'ūm puje acā oibu'un ipiat'ajoan cebe ip kūyjobit'ūmayū be. ²⁰ Pa'ūm. O'jepa'ūm soat tip'aweroro. Pa'ūm. Co'a dak o'jeaepa'ūm. ²¹ Akadadada dak o'ta'at'at kabi bewi tapoxiata. Pūḡpūḡta tapoxi jījā o'tadop—40 kiloata. O'ta'at'at ipi juacayū be—kūyjobit'ūmayū be. Itakoma o'e ip Deus kay ipiat'ajojom puye, warēmtaksuḡat puye dak, akadadada buye dak. Deus o'jomuymuy jījā ip.

17

¹ Gebuje 7 beayũ'in oajẽm okay—Deus ekawẽn tojtjtot'ukayũ'in—bacia'a buximat kukayũ'in.

— Ejot — io'e owebe. — Apẽn Deus iboka sukamu'ũm cĩcã iap cuy oğubapuk ewebe — io'e. — Ibo ka omuy idibi xe—ti'adeati xe — io'e. — Ikẽrẽat muğẽğẽm cĩcã ip ibo ka watwat — io'e. — Apẽn yapoat wara'at kaykaykay ma jepo am iap puxim wara'at kaykaykay ma e'em ip itabut. Tũybe Deusat iãn e'em ip — io'e. — Imẽnpuye Deus ibo ka sukamu'ũm cĩcã — io'e owebe. ²— Ikẽrẽ jĩjãat o'ğugẽ ip ibo ka watwat eju soat ka kukukayũ—yapoat co'iyũ eju — io'e. — Ixe adeayũ be ikẽrẽat o'ğujurũğat apẽn itabut'ũmayũ jebureyũ muka'o'on iap puxim — io'e. — Imẽnpuxim ibo ka watwat tak ade kũyjobit'ũmayũ be ikẽrẽat o'ğujurũğat — io'e owebe.

³ Gebuje okpiwan ğu juk ocewağuy. Deus biõğbuk cuk wağuyda. Deus ekawẽn tojtjtot'ukat odujowat uk'a'ũmat pe. Ayacat ojojojo iboce. Xik'i osunuy wara'at ipararu jĩjãat akpi jeje—ipakpukat akpi jeje. Deus muymuyap ekawẽn ibararak osunuy ixe dağ soat tağ. 7 be ya'a o'yanuy. 10 be yakanasũ o'yakanasũnũy. ⁴ Ayacat esay ipakpusk osunuy. Ouro muğẽğẽbu kuğ osunuy soat tağ jesay dağ. Wita'a kuğ tak osunuy—yadeiboğ cĩcãat'a kuğ. Pérola'a kuğ tak osunuy yadeiboğ cĩcãat'a kuğ. Bacia'a buximat'a kuğ osunuy jebui be—ouro muğẽğẽ'a kuğ. Yanopapũn o'yanuy xipat'ũmap kuğ, wuymusũsũsũnap kuğ tak, ixe ağokatkayũxi jĩjã buye. ⁵ Topa'a be ibutet ibararak osunuy. Ka'ũma ma itaybit apẽnape ibutet iam. Babilônia ka ikabogatka i ikabutet osunuy. Ağokatkayũ xiayũ kukat i dak ibutet osunuy. Xipat'ũmayũ kukat i dak ibutet osunuy. Jekpiwatpin ma jewağuy mukẽrẽrẽrẽn'ukat i dak ibutet osunuy. Ebağũğputet ibutet. ⁶ Ayacat ika'oat puxim icokcok osunuy ade Deus ebekitkiyũ'ũm'ũm o'toymukereren puye. Ixe ayacat ojojojo. Ayacat ixeyũ'ũm'ũm o'yaoka, Jesus kay jĩjã ip puye, jetabucap o'jepere ğu ip puye. Oparara jĩjã ojeku ixe jo buje.

⁷ — Pẽnpuye eparara ixe buxim? — io'e owebe Deus ekawẽn tojtjtot'ukat. — Ajo iba'arẽm exe iam cuy õn jemukũyjo — io'e owebe. — Abu-buxim ixe ayacat iam tak õn jemukũyjo — io'e. — Abu-buxim ipararu jĩjãat iam tak õn jemukũyjo — io'e. — Apẽnape subo iam tak õn jemukũyjo—ayacat kuğ jekpi jeje iam — io'e. — Apẽnape 7 be ya'at iam tak õn jemukũyjo — io'e. — Apẽnape 10 be yakanasũat iam tak õn jemukũyjo — io'e owebe. ⁸ — Ixe ipararu jĩjãat kuy bima itait osunuy. Gasũ bit itait ğu o'e. Gaxĩn ma ixe jeejẽm ikũybioreğ cĩcãatkũy bewi. Imẽnpit Deus ixe ğu'ũm — io'e. — Abuyũ soat em itait jeedop Deus xe iaptup pe ibutet pararak'ũmayũ iparara jĩjã

je'e ipararu jĵĵāat co buje — io'e. — Ibutetpararak ġu ip ipi muġġ'isum ma — io'e. — Ixe ipararu jĵĵāat itait osunuy kuy bima. Gasū bit itait ġu o'e. Waram ġuto jebapuk — io'e.

9 — Itaybit cĳcĳat acĳ itaybit e'em apĕnape ojojojo iam—yaġuybabiāt acĳ — io'e owebe. — 7 be ya'aat puxim 7 be ma co'a dak. Ayacat xik'i iġo'a jeje—7 beat'a jeje. Ika kukayū buxim tak ip ya'a — io'e owebe. 10 — 5 be ixeyū'in ibaca'ūm o'e ip. Ka'ūma ma kūyjobit ixeyū a'ō kay ġasū bit — io'e. — Pūġ ma ixeyū'in ya'ōbacaat ġasū — io'e. — Adeayū ixe a'ō kay o'e kūyjobit — io'e. — Wara'at ixeyū'in oajĕm ġu buk adeayū kukukan. Ixe ajĕm puje bit, darem ma adeayū kukukan jeenuy — io'e owebe. 11 — Ipararu jĵĵāat kanomūm adeayū kukukan je'e—kuy bima itait osunuyiat—ġasū itait ġu iat — io'e. — 7 beayū nomukadi ixe dak adeayū kukukan je'e. Deus ixe dak ġu'ūm — io'e owebe.

12 — 10 beat yakanasū eyakanasūjojo — io'e. — Ixeyū yakanasūyū 10 beayū buxim ika kukukayū buxim. Adeayū kukukayūm ġu buk o'e ip. Guyjom acĳ je'e ip — io'e. — Darem ma ikukukayūm ip jeedop ipararu jĵĵāat eju—pūġ hora ma — io'e owebe. 13 — Jewaġuycocom ip 10 beayū. Imĕnpuye ja'ōbacaap ūmūm ip ipararu jĵĵāat pe. Imĕnpuye ixeyū a'ōbi jeku ipararu jĵĵāat — io'e owebe. 14 — Ixeyū 10 beayū nopaġōġōm ip je'e mĕmĕ buxim oe'ūiat eju. Mĕmĕ nopaġōġōm je'e ixeyū a'ōbacaap mu'ūm ām — io'e. — Nopaġōġōm je'e jemunomuwāyū eju, jemunaĕyū eju—ja'ōkayayū eju. Ixeyū a'ōbacaap ġu'ūm mĕmĕ. Ixe soat podi ma ya'ōbacaat. Adeayū kukayū kukat ixe. Imĕnpuye ixeyū a'ōbacaap ġu'ūm — io'e owebe.

15 — Idibi dak cuk etijojo — io'e owebe Deus ekawĕn tojotjot'ukat. — Ayacat xik'i osunuy ixedi adopa daġ — io'e. — Ixedi soat tiwatwat puxim, soat eipi watwat puxim tak, soat iwarururuayū buxim tak, soat a'ōm kawĕnwĕn'ukayū buxim tak — io'e owebe. 16 — 10 be yakanasūat tak cuk ejojojo — io'e owebe. — Ixeyū yakanasūyū itakoma jeedop ip ayacaw kay—aġokatkayūxi kay. Ipararu jĵĵāat tak itakoma je'e cekay — io'e. — Soat ibubut ju'uk ip cexewi. Cesay'ūm suiwat ip. Ixe aokam ip. Ixe'ūm ĕn suĕn'o ip. Cepoyat ip ġupik daxa be — io'e. 17 — Deus ixeyū o'ġubikuy jebikuyap taġ jeku am. Ixeyū o'ġubikuy jewaġuyco am jeweweju. Imĕnpuye Deus bikuyap taġ yaoka ip. Imĕnpuye “Wuya'ōbacaap cuy aġūm ipararu jĵĵāat pe,” i je'e ip jewewebe ika kukukayū. “Wuya'ōbi juy ixe je'ku” i je'e ip jewewebe ma. Imĕn ma soat jebapuk apĕn cuk adi Deus o'e'e iap taġ — io'e owebe.

18 — Ixe ayacat—ejojojoiat—ikaboġatka buxim — io'e owebe. — Adeayū kukukayū emukakukpinputka buxim —

io'e owebe. — Adeayũ kukukayũ cucum ibo ka be ikêrêat muğê ãm — io'e owebe Deus ekawên tojtjtot'ukat.

18

¹ Iboap co buje, wara'at ojojojo Deus ekawên tojtjtot'ukat. Kopkom o'e kabi kadiwi. Ya'ôbacaat osunuy. Isopsep osunuy. Imênpuye jesopsepap kabiam soat eipi o'gukabia.

² — O'suka'ũm cîcã ma — io'e ya'ôberen. — Babilônia ka o'suka'ũm cîcã ma — io'e. — Kuy bima ya'ôbacaayũ cucu'uk ip oosodop ibo ka be — io'e. — Gasũ bit ibiôğbuk kêrêayũ acã o'jepoyat ibo ka be, axikyũ ikêrê jîjãayũ dak — io'e. — Wasũyũ dak o'jepoyat ibo ka be—i'oibit'ũmat — io'e. ³ — Ibo ka watwat ikêrêat o'ğujurũğrũğat soat ka watwat pe wuybu-reyũ muka'o'onap puxim, — io'e. — Jekpiwatpin ma ikêrêat muğêğê'uk ip osodop ibo ka watwat eju. Ika kukukayũ dak ikêrêat mujurũğrũğ'uk ip osodop ibo ka watwat eju. Tarekrek kukukayũ dak jewemukariwawan'uk ip osodop ixeyũ ikêrêat muğêğê'aptei bubum — io'e.

⁴ Wara'at'a'ô dak oya'ïjojo kabi kadiwiat'a'ô.

— Bekitkit, epewat cuy ite ka bewi — io'e. — Epejêm cuy ite ka watwat xewi — io'e. — Ixeyũ buxim ğu juy epesop — io'e. — Ixeyũ burem ğu juy epesop ikêrêat mujurũğrũğ — io'e. — Ixeyũ eju ikêrêat mujurũğrũğ pima, Deus ipiat supi'ajoat eywebe apên ipiat supi'ajoat ixeyũ be iap co'i — io'e. ⁵ — Ibo ka watwat xipat'ũmap muğêğêxi. Imu'awero buje, kabi têğ kuka o'e xipat'umap — io'e. — Deus o'jegebu apên cuk adi ikêrêat o'ğujurũğrũğ ip iap kay — io'e. ⁶ — Apên ip cuk adi warêmtağ eykukaptei juy epeteida cebe ip — io'e. — Xepxepetim pit cuy epeteida cebe ip — io'e cebe. — Tipiati juk ip o'timugê eywebe tikôğaptim. Tipi jîjãati juy epetimugê cebe ip tikôğaptim — io'e. — Ibodim cuy bacia'a epeyamunopapũn ixeyũ muka'onaptim — io'e. ⁷ — Ipiat cuy epesupi'ajoat cebe ip, idip cîcã ip osodop jewexe iapetim — io'e. — Epeğugũycũğcũğ cuy ip teiboğ cîcãat pupu'uk ip osodop iapetim — io'e. — “Soat kuğ òn ika kukukat co'i,” i te'e ma o'e ip jewebe ma. “Itayxibuk ğu òn,” i te'e ma o'e. “Ipiat osupi'ajo ğu—pũğ em tak ka'ũma ma,” i te'e ma o'e jewebe ma. “Oğuycũğ ğu juy oce,” i te'e ma juk adi o'e'e. ⁸ Te'e ma imên cuk adi o'e'e — io'e. — Imênpuye pũğ kabiam ma soat ipiat je'hapuk cebe—warêmtaksuğpi. Iwãtaxipi dak je'e. Ipiat tak supi'ajo. Re dak supi'ajo — io'e. — Daxa be ipik — io'e. — Soat iboap je'hapuk cebe wuykukukat ya'ôca buye. Ixe wuykukukat Deusat—soat podi ma ya'ôbacaat. Wuykukukat apên ipi ju bima juk adi oekuku ip iaptei ideida soat pe — io'e. Imên Deus ekawên tojtjtot'ukat ya'ôberen o'e owebe.

⁹ Babilônia ka pikpigaptig co buje, iguycũg cĩcã je'e ika kukukayũ—igo ka watwat puxim jemucokcok am ikẽrẽat murũgrũg'ukayũ—yapoat eju jepopo'ukayũ buximayũ. Jeetõn ip ibo ka pikpigaptig co buje. ¹⁰ Wũy ma ip jeedop kacũgcũg'i ikapikap cocom. Wuywebe dak xe'e je'e imẽn iap puxim iparara ip.

— Tadaybot cĩcã opop ip pikpig! — i je'e ip tigcocoayũ. — Karem ip ipiat'ajojom — i je'e ip. — Kuy bima ikaboğ cĩcãatkam o'sukadop — i je'e ip. — Soat pe bit ibo ka ikamu'ũm pa'ore o'sukadop — i je'e ip. — Deus pe bit pũg hora ma o'sukamu'ũm — i je'e ip.

¹¹ Ibo ka pikpigaptig cocom pima, iguycũg cĩcã je'e ip tarekrek kuğ topibiyũ dak. Ka'ũmğu o'e tarekrek pupu'ukayũ, oipik ip puye. Imẽnpuye cewebubut pu ba'ore o'e ip. Ka'ũmğu ip o'e ibubut pupuayũ. Imẽnpuye jeetõn ip. ¹² Imẽn je'e ip tõtõn:

— Abu xe'e ģasũ je'jat wuyeouro, wuyeprata dak? — io'e ip jewewebe. — Abu xe'e ģasũ yadeibogat'a yabu wuyxewi, pérola'a dak? — io'e ip jewewebe. — Abu xe'e pağo je'jat wuyxewi—iarixiğat, ipakpukat tak, lâ ipakpukat tak? — io'e jewewebe. — Abu xe'e ģasũ soat'ip yopu wuyxewi—ip warẽmtaksuğat'ip? — io'e. — Abu xe'e ģasũ marfim muğẽğẽ je'jat wuyxewi? — io'e. — Abu xe'e yopteiboğ cĩcãat'ip muğẽğẽ je'jat wuyxewi? — io'e. — Abu xe'e ģasũ icaat muğẽğẽ je'jat wuyxewi—bronze muğẽğẽ, ferro muğẽğẽ dak, mármore muğẽğẽ dak? — i'e'em ip tõtõn. ¹³ — Abu xe'e wuyxat mukunukunap je'jat wuyxewi—canela? — io'e ip. — Abu xe'e ģasũ tibu wuyxewi tide'oati, mirradi dak? — i. — Abu xe'e tõmpu wuyxewi pão'anõm? — i. — Abu xe'e tibu wuyxewi uva'abidi, oliveira xepti dak? — i. — Abu xe'e tõmpu wuyxewi trigonõm? — i. — Abu xe'e tabu wuyxewi trigoda? — i. — Abu xe'e ģasũ gado je'jat wuyxewi, ovelha dak, cavalo dak? — i. — Abu xe'e carro je'jat wuyxewi cavaru imupuxikpuxiğat? i. — Abu xe'e wuyjuyũ je'jat wuyxewi jebuywatwat'ukan? — i. Imẽn je'e ip tarekrek kuğ topibiyũ jewewebe. Imẽn je'e ip tõtõn pima jebubut pupu'ukayũ'ũm'ũm oipik puye. ¹⁴ Imẽn je'e ip ibo ka watwat pe:

— Soat eyetabikukuap kuy oi'ũm — i je'e ip ibo ka watwat pe. — Soat eybubut oi'ũm — i je'e. — Kuy bima ade idipat kuğ epesop, ade ouro dak — i je'e ip. — ģasũ bit soat oi'ũm — i je'e ip. — Waram pit epetobuxik ģu — i je'e ip ibo ka watwat pe.

¹⁵ Ibo ka be ip o'jekariwawan. ģasũ bit wũy wi ma ip o'e ikadiğ cocom. Wuyju dak xe'e acepik iap ip imuparararan. Jewãwã ip. Jeetõn tak ip.

16 — Tadaybotbot cĩcã ip opop pikpiğ ıbo ka watwat'ũm'ũm — i je'e ip. — Karem ip oipik — i je'e ip. — Kuy bima teıboğ cĩcãat kuğ oekuku ip jesay kuğ—pağo iadixiğat kuğ — i. — İpakpukğũğũnat kuğ tak oekuku ip, ipakpukat kuğ tak, lã muğẽğẽ kuğ tak — i je'e ip. — Ouro muğẽğẽ kuğ tak ip oekuku jemujoipin am — i je'e ip. — Wita'a'it'it'a muğẽğẽ kuğ tak ip oekuku jemujoipin am, pérola'a muğẽğẽ kuğ tak — i je'e ip. 17-18 — Soat o'jepa'ũm pũğ hora ma — i je'e ip. — Soat jekariwaap oi'ũm — i je'e ip.

Ibo ka wi wũy ma dak ip osodop ıbo ka pikpiğaptiğ cocom kobexixi kukuk'ukayũ, kobexixi dağ cucu'ukayũ dak, kobexixi mudidimyũ dak, kobexixi bewi yajẽm'ibiyũ be tarekrek ũmũm'ukayũ dak.

— Ibo ka soat ka podi ma ikadip o'sukadop — io'e ip tiğ cocom pima. — Ka'ũmğu ağoka ıboka jo'iatka ikadip cĩcãatka — io'e ip.

19 Jebabim ip o'jewa'amudididiğ ka'winõm jeğuycũğap mubapuk am. O'tõn cĩcã ip iğuycũğ cĩcã buye.

— Tadaybot cĩcã ip opop pikpiğ ıbo ka watwat'ũm'ũm — io'e ip. — Karem ip oipik — io'e ip. — Kuy bima o'jekariwawan ip soat kobexixi kukuk'ukayũ ıbo ka watwat cedinheiroboğ cĩcã buye — io'e ip. — Pũğ hora ma oi'ũm soat. Soat ıbo ka watwat pubut oipik pũğ hora ma — io'e ip.

20 — “Eyju bit eycokcoğ cuy epesop,” i õn pit e'em kabi beacat pe — io'e kabi beat owebe. — “Eycokcoğ cuy epesop,” i õn e'em Deus ebekitkiyũ be, Deus emumujuyũ be dak, Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ be dak. “Eycokcoğ cuy epesop, Deus ipiat o'supi'ajoat ıbo ka watwat pe ikẽrẽm cĩcã ip osodopdopdopiaptim,” i õn e'em. “Apẽn ip cuk adi ikẽrẽm eykukapteim ipiat o'supi'ajoat cebe ip,” i õn e'em — io'e owebe kabi beat.

21 Gebuje Deus ekawẽn tojotjot'ukat wita'a o'yabu ya'õbacaat. Yaboğ cĩcãat'a o'yabu—tũmũntata mucakcakcakap'a jo'iat'a. O'yaxik idibi be tiyuati be.

— Apẽn iğo'a oyaxik iap co'i Deus tak Babilõnia ka sukaxik — io'e. — Waram pit acesukajo ğu ıbo ka — io'e. 22 — Waram pit harpa muydede'ukat'a'õ aceya'ıjo ğu ıbo ka be — io'e. — Wara'at pubut'uk muydede'ukat'a'õ dak aceya'ıjo ğu — io'e. — Tũmũn'uk'uk muydede'ukat'a'õ aceya'ıjo ğu, parasuy jo'iat muydede'ukat'a'õ dak — io'e. — Warẽmtaksuğ pikpik'ukat acetobuxik ğu ıbo ka be — io'e. — Waram aceya'ıjo ğu tũmũntata mucakcakcakap'a'õ dak ıbo ka be — io'e. 23 — Waram acejojo ğu lamparina'ae ıbo ka be — io'e. — Waram aceya'ıjo ğu jewebumũn'isuayũ icokcokap'a'õ ıbo ka be — io'e. — Ibo ka beayũ

kariwawayũ warara'acat podi ma ibubut ade ip osodop — io'e. — Soat kaka dağayũ muğuykukuku'uk ip osodop jebukaypacam ma — io'e. ²⁴ — Deus pit ipiat o'supi'ajoat Babilônia ka watwat pe jekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ'ũm'ũm aokakaapteim—jebekitkiyũ'ũm'ũm aokakaapteim—soat kaka watwat'ũm'ũm aokakaapteim — io'e.

19

¹ Iboap tomukadi, ya'õberenat'a'õ oya'ĩjojo ade jĩjã kabi beacayũ a'õ.

— “Deus xipat cĩcã,” i juy ace — io'e ip. — Deus acã wuydaxijojo'ukat — io'e ip. — Soat podi ma jedipap kuğ ixē — io'e ip. — Soat podi ma ja'õbacaap kuğ — io'e ip. ² — Ixe cũğ ma ipiat'ajojoan kũyjobit'ũmayũ be — io'e ip. — Cedağ ma ipiat'ajojoan cebe ip — io'e ip. — Ipiat o'supi'ajoat ağokatkayũxiat pe, soat ipi juayũ be ikērēat o'ğujurũğrũğat puye—ikērēat mujurũğrũğxi ma jewağuy mukērērērenat puye dak — io'e ip. — Deus ipiat o'supi'ajoat cebe, jebuywatwat'ukayũ'ũm'ũm o'yaokaat puye — io'e ip.

³ Waram ġuto o'jewāwā ip ya'õberen.

— “Deus xipat cĩcã,” i juy ace! — io'e ip ya'õberen. — Apẽn soat em kapiktiğ jediğeuhum iap puxim, soat em cuy ipiat'ajojom tak jeedop ip Babilônia ka watwat puximayũ — io'e ip.

⁴ — Imẽn cuy jeedop ip — i dak o'e 24 be aypapayũ—ya'õbuyxiayũ.

— “Deus xipat cĩcã,” i juy ace — io'e ip ebadipdip itabēğayũ dak.

O'jēğ'aecōğcōğ ip Deus wap: — Ocecokcok cĩcã ekay — i'e'em cebe.

Jabikbikap ceje xik'iat wap o'jēğ'aecōğcōğ ip.

⁵ Deus abikbikap pewi o'ya'õajēm.

— “ ‘Deus xipat cĩcã,’ i juy epe'e,” i õn e'em soat ixē buywatwat'ukayũ be, soat kaka dağayũ be dak — io'e Deus xeat. — “ ‘Deus xipat cĩcã,’ i juy epe'e,” i õn e'em soat pe ibuyxim Deus kukayũ be—ya'õbuyxiayũ be, ya'õbuyxi'ũmayũ be dak — io'e.

⁶ Gebuje wara'at'a'õ oya'ĩjojo. Adeayũ e'awero buje iap'a'õ buxim o'ya'õnuy. Ti'acap'a'õ buxim tak o'ya'õnuy—ya'õboğ cĩcãat'a'õ buxim. Konēkonēk'iat'a'õ buxim tak o'ya'õnuy ya'õpuruğ.

— Gasũ bit ocekukukat soat ipi juacat kukukan o'e — io'e ip. — Ixe acã Deusat ocexe — io'e ip. — Ixe soat podi ma ya'õbacaat — io'e ip. — Imēnpuye: “Deus xipat cĩcã,” i juy ace! — io'e ip. ⁷⁻⁸ Mēmē buxim oe'ũiat ġaxĩn ma jewebumũn — io'e

ip. — Ixe wadip kuy o'jewemuxipan jewebumün am ceweju — io'e ip. — Imēnpuye wuycockog cīcā juy ajop — io'e ip. — Iwadip kuy jesay o'jat jewebumūnap esay—paḡo iarixiḡat muḡēḡē, isopsupat muḡēḡē, iwekoykey'ūmat muḡēḡē — io'e ip. — Imēnpuye juy acewemucokog! — io'e ip. (Iwadip paḡo iarixiḡat kuḡ soat Deus ebekitkiyū idipat muḡēḡēm iape).

9 — Deus emunomuwāyū icokcok cīcā — io'e waram Deus ekawēn tojtjtot'ukat owebe. — Ixe juk o'tomuwā ip jekōn am mēmē buxim oe'ūiat ewebumūnap epeta be — io'e. — Ickokcok cīcā ip iaptup cuy etupmubararak — io'e owebe. — Deus ma imēn cuk omukūyjojo — io'e owebe Deus ekawēn tojtjtot'ukat.

10 Ixe be omukūyjo buje ocēḡ'aecōḡcōḡ cewap soat podi ma a'ōbuyxi ēn i'e am cebe.

— Owap pit cuy ecēḡ'aecōḡcōḡ ḡu — io'e owebe. — Ebuxim ma ōn tak Deus buywatwat'ukat, wuykitpitpiyū buxim tak — io'e. — Jesus ekawēn kay jījāayū buxim ōn tak kawēn icēmat kay jījāayū buxim — io'e owebe. — Deus wap acā juy ecēḡ'aecōḡcōḡ “Soat podi ma a'ōbuyxi ēn” i'e am cebe — io'e owebe.

Jesus kawēn icēmat muwēnuwēn oekukuku. Gasū dak Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū icokcok cīcā iboap ekawēn muwēn am, kawēn icēmat cexe ip puye.

11 Gebuje kabi ikoce otobuxik. Cavarō ojojojo irucat. Cavarō akpi jejeat ojojojo irucat akpi jejeat. Ixe butet soat em ja'ō daḡ jekuku'ukat i osunuy. Icēmat e'e'ukat i dak ibutet osunuy. Xepxeputet osunuy. Ixe cūḡ ma ipiat'ajoan kūyjobit'ūmayū be. Cedaḡ ma nopagōḡōm jekay itakomaayū eju. 12 Ixe eta itasop o'sutanuy daxanabōē buxim. Ade ouro muḡēḡē kuḡ osunuy ya daḡ ika kukukat puxim. Ibutet ibararak osunuy topa'a be. Ixe acā itaybit jebuten. Warara'acayū bit itaybit ḡu. 13 Iekabek kuḡ osunuy. Toy kuḡ osunuy iekabek soat taḡ. Ixe butet Deus ekawēn i osunuy. 14 Ixe nomuju oekuku ip sorarayū kabi beayū. Cavaroyū akpi jeje ip oekuku ixeyū dak—irucayū akpi jeje. Cesay kuḡ ip osodop irucat kuḡ—iarixiḡat muḡēḡē kuḡ—xipat cīcāat kuḡ. 15 Ibi bewi payao cēmcēm osunuy yoboḡat, tūybibiat. Ixem payaom Deus a'ōkay'ūmayū a'ōbacaap o'ḡu'ūm. Ya'ōpuruḡ ixeyū kukukan jeenuy—icaat kukat puxim. Soat podi ma ya'ōbaca ixe. Kūyjobit'ūmayū aokam jetakomaap mubapuk puje. Ixeyū'ūm'ūm toy toy'ade je'e uva'a mucakcakcakap'a bewiati buxim. 16 Ixe butet ibararak opop jeekabek taḡ jedao daḡ tak. Ika kukukayū kukukat i ibutet. Ya'ōbuyxiayū kukukat i dak ibutet. Xepxeputet osunuy.

¹⁷ Gebuje Deus ekawēn tojtjt'ukat ojojojo. Cūg'i osunuy kaxiepiat eta be. Ya'ōberen o'jewāwā soat wasūyū kay—umayū kay—igēmat'o'o'ukayū kay.

— Epesot cuy — io'e ya'ōberen cebe ip, wasūyū be. — Epeye'awero juy peta be—Deus emumuğu be—yobogat pe — io'e cebe ip—igēmat'o'o'ukayū be. ¹⁸ — Epesot cuy ika kukukayū'üm'üm ēn o am, sorarayū kukukayū'üm'üm ēn o am tak, sorarayū'üm'üm ēn o am tak, cavaroyū'üm'üm ēn o am tak, cavaroyū akpi jeje oekuku'iyū'üm'üm ēn o am tak — io'e cebe ip—wasūyū be. — Epesot cuy soat'üm'üm ēn o am—tei'üm kapikpik'ukayū'üm'üm ēn o am, ja'ōbi kapikpik'ukayū'üm'üm ēn o am tak; ya'ōbuyxiayū'üm'üm ēn o am, yopīcayū'üm'üm ēn o am tak — io'e cebe ip—wasūyū be.

¹⁹ Ibocewi waram ġuto ipararu jījāat ojojojo. Ixe ipararu jījāat o'je'awero ika kukukayū eju, ixeyū a'ōkayayū eju dak. Kuy juk ip o'jewemu'awero nopagōğō ām cavaroyū irucat akpi jejeat eju, ixeyū a'ōkayayū eju dak. O'jenopagōğōm cīcā ip. ²⁰ Cavaroyū akpi jejeat o'e jījā ipararu jījāat pe. O'taomūn. Jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat tak o'taomūn. Ipararu jījāat etabutpe wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuk'ukat o'taomūn. Jedopa'a dağ ipararu jījāat putet kukayū o'ğuguykukuku wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuğ puye. Ipararu jījāat pe “Ēn xipat cīcā” i te'e ma i'e'e'ukayū o'ğuguykukuku. Ipararu jījāat o'joxik daxaboğ pe, enxofre nōm sop pe. Jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat tak o'joxik ibo be. Itabēğ ma ip o'joxik ibo be. ²¹ Cavaroyū irucat akpi jejeat ixik'ibiyū a'ōkayayū dak o'yaoka. Payaom ip o'yaoka jebi bewi ijēm'ibin. Wasūyū o'subibu'u'un iēn.

20

¹ Gebuje Deus ekawēn tojtjt'uk ojojojo wara'at. Kopkom o'e kabi kadiwi. Chaveboğ kuğ osunuy jebui be—ikūybioreğ cīcāatkūy nomudip'ukap kuğ. Correntebu kuğ tak osunuy ibupoxi jījāatpu kuğ. ² Ixe Deus ekawēn tojtjt'ukat seğemoxixi o'ğukirik—ibiōğbuk kērēayū kukukat o'ğukirik. Satanás i ibutet. Ixe o'ğukirik ade koato tūy ām—1000 be koato tūy ām. ³ Imukirik puje o'joxik ikūybioreğ cīcāatkūy be. Chavem tak o'sukūynomudip. O'sukūymuymūğmūğ tak ijēmap puxim waram soat ka dağayū muğuykukukuap puxim. Jeejēm ġu 1000 be koato dak. 1000 be koato kap puje bit waram ixeyū ġujēm darem ma tūy ām.

⁴ Gebuje yabikbikapyū ojojojo idip cīcāayū. Ixeyū jeje kaxikxik'iyū dak ojojojo. Deus ja'ōbacaap o'ğūm cebe ip.

— Apēn ipi juayū juk adi oekuku ip iaptei juy epeteida wa'ōbi — io'e Deus cebe ip. — Xipacat cuy epeğūm cedağ

ma jekuku'ukayū be, — io'e. — Ipiat pit cuy epesupi'ajoat warēmtaḡ jekuku'ukayū be — io'e Deus.

Jesus kay jījā osodop iayū'ūm'ūm piōḡbuk tak ojojojo. Kuy juk itakomaayū ixeyū'ūm'ūm o'yaoka. O'ya'uk'uk ip Jesus ekawēn muwēnuwēn osodop puye—kawēn icēmat muwēnuwēn osodop puye—Deus ekawēn muwēnuwēn osodop puye. Ipararu jījāat wap tak o'jēḡ'aecōḡcōḡ ḡu ip—pūḡ em tak ka'ūma. Ixe buximat wap tak o'jēḡ'aecōḡcōḡ ḡu ip. Ibutet tak o'subutetmubararakat ḡu jedopa'a be, jebūnū'a be dak ka'ūma. Waram ip o'jetait. Soat em itait jeedop ip Cristo xe. Ixe eju dak adeayū kukukayūm jeedop ip 100 koato bun. ⁵ Imēn Deus Jesus kay jījā osodop iayū'ūm'ūm ḡutait waram. Warara'acayū'ūm'ūm pit waram ḡutait 1000 koato kap puje acā—kūyjobit'ūmayū'ūm'ūm. ⁶ Icokcok jeedop ip Deus emumutaityū—koam o'ḡutait'iaiyū. Xipat cīcāat kuḡ ip jeedop—Deus xewiat kuḡ. Waram kūyjobit'ūmayū e'ū buje, ixeyū bit je'ū ḡu. Deus buywatwat'ukayūm ip jeedop paī buxim—Cristo buywatwat'ukayūm tak. Cristo eju adeayū kukukayūm ip jeedop 1000 koato bun.

⁷ 1000 koato kap puje Deus Satnaás ḡujēmat daomūnmūnap'a bewi—ikūybioreḡ cīcāatkūy bewi. ⁸ Ixe Satanás jeeju soat ka daḡayū muḡuykukukum. Gogue a'ōkayayū ḡuḡuykukuku. Magogue a'ōkayayū dak ḡuḡuykukuku. Soat ka watwat ḡu'awero. Nopaḡōḡō ām Deus a'ōkayayū eju ip ḡu'awero. Tak ḡu ma jeedop ip. Ka'oririt co'iān ip jeedop adeap kuḡ. Imuwēḡūn pa'ore ma ip jeedop ade jījā buye. ⁹ Jepōḡpōḡ ip soat ka daḡ Satanás a'ōkayayū. Deus ebekitkiyū ip yakodip yaokaap ojuy. Deus xe ikakukpinatka dak ip ikaakodip ika watwat aokaap ojuy. Imēnpit daxa jeekop kabi kadiwi yaoka ojuyayū mupik am. Soat ixeyū ḡu'ūm Satanás a'ōkayayū. ¹⁰ Deus ibiōḡbuk kērēayū kukukat joxik daxaboḡ pe—iodi jo'iat pe—enxofre nōm sop pe. Adeayū muḡuykukuku'uk osunuyiat joxik ibo be. Kuy bima juk ipararu jījāat o'joxik ibo be, jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat tak. Ipiat'ajojom cīcā ip jeedop ibo be. Kabia bun ipiat'ajojom ip jeedop, ixima bun tak. Soat em ma ipiat'ajojom ip jeedop. Ipiat'ajojoap i'ūm ḡu cebe ip.

¹¹ Gebuje yabikbikap ojojojo idip cīcāat, yoboḡat, irucat. Ixe jeje xik'iat tak ojojojo. Ipi o'jenapōn itabixewi, kabi dak. Ijojom ḡu ip osodop ḡebuje bit. ¹² Oe'ū'ū'iaiyū ojojojo ḡebuje—yoboḡayū'ūm'ūm, ka'ūmaayū'ūm'ūm tak. Kacūḡcūḡ'i ip osodop yabikbikap wap. Deus jebubutupyū o'tupmupaya livrodupyū. Wara'atup o'tupmupaya ḡebuje. Soat em itait jeedop ip Deus xe iayū butet kukatup o'tupmupaya. Apēn ijodi bima juk adi oekuku ip iap ibararak osunuy ibodup

pe. Deus o'teida soat pe oe'ũ'ũ'iaiyũ be apẽn ijodi bima juk adi oekuku ip iapteim. Xipacat o'gũm cedağ ma oekuku'iaiyũ be. Ipiat pit o'supi'ajoat ikẽrẽm oekuku'iaiyũ be. ¹³ Kuy juk tiyuati be oakõm'iaiyũ'ũmm'ũm tak o'jebapuk kabi beat wap—yabikbikap ceje xik'iat wap. Kuy juk ipi be o'jokot ip'iaiyũ'ũm'ũm tak o'jebapuk cewap—kuy juk ipiat'ajojoap pe o'joxik ip ia'yũ'ũm'ũm tak. Xipacat o'gũm cedağ ma oekuku'iaiyũ be. Ipiat pit o'supi'ajoat ikẽrẽm oekuku'iaiyũ be. ¹⁴ Deus wuymuy'ũ'ũap o'joxik daxaboğ pe—iodi jo'iat pe. Ce'ũ'ũayũ dak o'joxik ibo be. Daxaboğ pe ixeyũ xikap xepxep em wuye'ũap co'i. ¹⁵ Soat em itait jeedop ip Deus xe iaptup pe ibutet pararak'ũmayũ bit o'joxik daxaboğ pe—iodi jo'iat pe.

21

¹ Gebuje kabi iisuat ojojoko, ipi iisuat tak. Kuyat kuy o'jepa'ũm—kabi, ipi dak. Tiyuati dak o'jediepa'ũm. ² Ikaisuatka dak osukajojo—Jerusalém ka. Õn, João, osukajojo. Kakopkom o'e kabi kadiwi—Deus xewi. Ikadip cĩcã o'sukadop apẽn ayacat jewemudipudim jewebumũn ãm iap co'i. ³ Yabikbikap cejeat o'jekawẽn ya'õberen.

— Gasũ bit Deus jemumuğẽğẽyũ xe jeenuy — io'e. — Cebekitkiyũm je'e ip — io'e. — Deus tak ixeyũ xe jeenuy soat em — io'e. — “Ekay acã ocetabut ãn acã Deusat puye,” i je'e ip cebe — io'e. ⁴ — Itadisup ip itõnap etadi. Ka'ũmğu je'e wuye'ũ'ũap — io'e. — Wuyğuycũğap tak ka'ũmğu je'e. Wuytõnap tak ka'ũmğu je'e. Ipiat'ajojoap tak ka'ũmğu je'e wuywebe — io'e. — Kuyatokok pit oi'ũm kuy — io'e.

⁵ — Gasũ bit õn soat oğuisun — io'e yabikbikap cejeat. — Apẽn cuk adi eya'ĩjojoiaptup cuy etupmubararak iboap ekawẽn icẽmãn puye — io'e owebe. — Soat je'bapuk iboap ekawẽn tağ. Imẽnpuye cũğ ma eywebe eyetabut am iboap ekawẽn kay — io'e owebe. ⁶ — Soat kuy oğugẽ — io'e. — Soat ka'ũm pima õn kuy kake. Soat i'ũm puje dak õn pit kake — io'e. — Ka'ũma kake bimaat õn. Soat'ũm pimaat tak õn ma — io'e owebe. — Tideihem ғu idibi otiũm ibipurukayũ be—wuymutaicinapti'a bewiati — io'e. ⁷ — Xipat cĩcãat oğũm wa'õkay jĩjãayũ be — io'e. — Õn acã Deusat oğuy cexe ip. Okpotpoyũm ip jeedop — io'e. ⁸ — Wa'õ kay'ũmayũ kũyjobit'ũmayũ bit daxaboğ pe ip jeedop iodi jo'iat pe—ikẽrẽat muğẽğẽap epere'ũmayũ—jetabucap o'jepere'iaiyũ dak, kawẽn icẽmat muwarururun'ukayũ dak, warara'acat aokaka'ukayũ dak, aoyũxiayũ dak, ibukaypacayũ dak, deusbaroyũ kay itabucayũ dak, dapxiyũ dak — io'e. — Daxaboğ pe ip jeedop soat em—enxofre nõm sop pe — io'e. — Deus pe ixeyũ xik puje ibo be waram je'ũ'ũap je'e cebe ip — io'e.

⁹ Gebuje wara'at oajēm okay Deus ekawēn tojtjtjot'ukayū'in—7 beayū'in—bacia'a jo'iat kukayū'in—warēmtaksuğat kukayū'in—āmām o'joxik iat kukayū'in.

— Ejot — io'e owebe. — Iwadip oğubapuk ewebe—mēmē buxim oe'ūiat eju jewebumūnat — io'e.

¹⁰ Waram ġuto Deus biōğbuk wağuyda. Deus ekawēn tojtjtjot'ukat odujuu co'a jeje—um cīcāat'a jeje. Jerusalēm ka o'sukamubapuk owebe—ikaisuatka—soat tağ ikaisuatka—Deus xewi ikakop'ibitka.

¹¹ — Deus soat podi ma ja'ōbacaap kuğ — i'e'em ibo ka jojo'ukayū. Ikasopsup o'sukadop Deus dipap kuğ. Ikasopsup o'sukadop wita'it'it'a buxim—yadeiboğ cīcāat'a buxim—jaspe'a buxim. Ikaxiriruk tak o'sukadop cristal'a buxim. ¹² Korara osodop ika akokoreren—yoboğat—um cīcāat. 12 be osodop ip korara exīntabi. 12 beayū iğo exīntabi wiwi'ukayū osodop—Deus ekawēn tojtjtjot'ukayū. Israel ipotpoyū butet ibararak osodop xīntabi be 12 beayū butet. ¹³ Ebpūğ osodop ip pūğ kadi xīntabi. Ebpūğ osodop ip kaxi jēmap kadi. Kaxi'at'acat kadi dak ebpūğ. Kaxi'at'acap joreğat kadi dak ebpūğ ma. Kaxijēmap joreğat kadi dak ebpūğ ma. ¹⁴ Ibo ka ekorara o'ğugē ip 12 beat'a jeje wita'a jeje. Ibo'a be mēmē buxim oe'ūiat emumujuyū butet ibararak osodop—12 beayū butet.

¹⁵ Deus ekawēn tojtjtjot'ukat imuweğūğūnap'ip kuğ osunuy jebui be—oweju kuy o'jekawēniat. Ouro muğēğē'ip kuğ osunuy. Ibo'ip kuğ osunuy ika muweğūn âm, ika exīntabi muweğūn âm tak, cekorara muweğūn âm tak. ¹⁶ Ibo ka soat kadi jeweka'abiweğūğūn o'sukadop. Ixe'im Deus ekawēn tojtjtjot'ukat o'sukamuweğūn. Pūğ kadi 2,200 quilometro o'sukadop. Ika'a bicūğkadi ika'a'ōxakadiwi dak ibuğūn ma o'sukadop. ¹⁷ Korara dak o'ğuweğūn. 64 metro yabijodekadi osunuy. Ixe'im o'ğuweğūn. Pebūrū metro osunuy iap o'ğuwēn owebe Deus ekawēn tojtjtjot'ukat. ¹⁸⁻²⁰ Ibo ka soat tağ ikaisu o'sukadop. Ouro muğēğēka o'sukadop—iwekoykey'ūmat muğēğēka. Ikaxiriruk o'sukadop vidro buxim. Ixe ekorara jaspe'a muğēğē osunuy. Korara o'jomuymuy ip wita'a dağ—12 beat'a dağ. Iğo'a dağ yadeiboğ cīcāat'a o'yamuymuy ip ya'icat'a yamudim am. Koam jaspe'a o'yamuy ip. Jaspe'a nomuju safira'a o'yamuy ip. Safira'a nomuju ágata'a o'yamuy ip. Ágata'a nomuju esmeralda'a o'yamuy ip. Esmeralda'a nomuju sardônio'a o'yamuy ip. Sardônio'a nomuju sárdio'a o'yamuy ip. Sárdio'a nomuju cristólito'a o'yamuy ip. Crisólito'a nomuju berilo'a o'yamuy ip. Berilo'a nomuju topázio'a o'yamuy

ip. Topázio'a nomuju crisópraso'a o'yamuy ip. Crisópraso'a nomuju jacinto'a o'yamuy ip. Jacinto'a nomuju amestista'a o'yamuy ip. Ibūrū'a ip o'yamuy ya'ĩcat'a 12 beat'a. Idip cīcā korara osodop yamuy buje. ²¹ Xīntabi pérola'a muḡēḡē osodop 12 be. Pūḡpūḡpūḡ xīntabi pūḡ'a ma imuḡēḡē osunuy pérola'a ma. Ika ukpibu ouro muḡēḡē osunuy—iaḡuat. Ixiriruk osunuy vidro buxim.

²² Deus eju kawēnwēnap'a dobuxik ḡu ibo ka be, wuykukukat Deus ibo ka be nuynuy buye. Ixe soat podi ma ya'ōbaca. Mēmē buxim oe'ūiat tak iḡo ka be nuynuy. Imēnpuye ya'ūmḡu Deus eju kawēnwēnap'a. ²³ Kaxi ḡu iḡo ka mukabiahām. Kaxiaat tak ka'ūma. Deus jedipam ma ikamukabiahām, mēmē dak. Lāmpada'a bodi ma idip Deus dipap, mēmē dipap tak. ²⁴ Jekukum ip je'e ibo kabia daḡ soat ka daḡayū. Ibo ka ekabia soat ipi juayū ḡukabia.

— Deus ocebodi ma ya'ōbuyxiat—mēmē buxim oe'ūiat tak — i je'e ip ijodi bima ya'ōbuyxi osodop'iyū. — Deus ocebodi ma ya'ōbacaat mēmē buxim oe'ūiat tak — i je'e ip ijodi bima ya'ōca osodop'iyū.

²⁵ Kabia bun ibo ka exīntabi ikoce. Soat em ma ikoce. No-mudip ḡu ma ip, kabiok ḡu buye. Soat em kabia. ²⁶ Ja'ōbuyxiap ip idojot ibo ka be soat ka watwat.

— Ēn ocebodi ma a'ōbuyxi, mēmē buxim oe'ūiat tak — i je'e ip Deus pe. — Ēn ocebodi ma a'ōbacaat — i dak je'e ip cebe. Soat jebubut ip idojot teiboḡat. Soat je'ḡūm ip Deus pe, mēmē buxim oe'ūiat pe dak. ²⁷ Soat taḡ iisu'ūmat pit jeōm ḡu ibo ka be. Wuysūsūḡat muḡēḡē'ukat tak ka'ūma ma. Napapa'ukat tak ka'ūma ma. Mēmē buxim oe'ūiat pubutup pe ibutet pararakayū acā jeōm—soat em itait jeedop ip Deus xe iatup pe ibutet pararakayū acā.

22

¹ Wuymutaicinapti dak o'timubapuk owebe Deus ekawēn tojtjot'ukat. Tixiriruk o'tinuy cristal buxim. Deus abikbikap pewi dijēmjēm, mēmē buxim oe'ūiat abikbikap pewi dak. ² Ixedi jediekukum ika ukpibu daḡ. Wuymutaicinap'ip opop tiwābu daḡ, jodiwinābudaku. 12 em pūḡ koato be ya'a'e nuynuy. Soat kaxi ya'a'e nuynuy. Iboyūdup soat ka daḡayū mu'ada'adaaptup. ³ Deus xe ikērēat pit opop ḡu ibo ka be—pūḡ tak ka'ūma.

Deus abikbikap jeedop ibo ka be, mēmē buxim oe'ūiat abikbikap tak. Cebeam kapikipik'ukayū soat em je'e cebe: — Ēn soat podi ma xipat — i.

⁴ Mēmē buxim oe'ūiat topajo ip. Ixe butet je'e ibararak topa'a be ip. ⁵ Kabiok ḡu je'e ibo ka be. Lamparina'a kuḡ ḡu dak

jeedop ip ibo ka watwat. Kaxie dak ka'ūma ma. Wuykukukat Deus ma ibo ka watwat mukabiahaha'ukan jeenuy. Ixe eju adeayū kukukayūm jeedop ip soat em.

6-7 Gebuje Deus ekawēn tojtjtot'ukat o'jekawēn oweju.

— “Gaxīn ma ġuto waram oajēm,” i'e'em Jesus — io'e owebe. — Iboap ekawēn pit icēmān — io'e. — Xipat ewebe etabut am iboap ekawēn kay — io'e. — Deus jekawēn muwēnuwēn'ukayū mutaybitbin apēn ġuyjom je'bapuk iam — io'e owebe. — Ixe juk jekawēn tojtjtot'ukat o'ġudot emutaybit am apēn ġaxīn ma je'bapuk iam — io'e. — Icocok jeedop ip iju dup peat ekawēn kay kūyjobicayū dak — io'e.

8 Ōn João. Ōn ma juk soat iboap ojojojo. Soat iboap oya'ījojo. Soat co epere buje, ocēġ'aecōġcōġ pin cuk Deus ekawēn tojtjtot'ukat wap—soat cuk adi iboap o'ġubapuk owebe iat wap. “Ēn xipat cīcā” i'e am cebe ocēġ'aecōġcōġ.

9 — Owap pit cuy ecēġ'aecōġcōġ ġu! — i bit o'e owebe. — Ōn tak ebure ma, wuykitpitpiyū bure dak — io'e. — Deus ekawēn muwēnuwēn ōn eybuxim — io'e. — Pūġ taġ ma wuyju kūyjobit ijudup peat ekawēn kay — io'e owebe. — Deus wap acā ecēġ'aecōġcōġ “Ēn xipat cīcā” i'e am cebe — io'e. 10 — Gaxīn ma soat je'bapuk ijudup peat ekawēn taġ ma — io'e. — Imēnpuye ebu'um ġu juy eġuy apēn ġuyjom je'bapuk iap muwēn ām itaybit'ūmayū be — io'e. 11 — Apēn ip jekukum ġasū iap puxim jeeku ip ipi juayū. Ikērēat mujurūġrūġ ma jeedop ip ikērēat mujurūġrūġ'ukayū. Ikērēat kay acā jeedop ip ġebum ikērēat kay ġebumayū. Xipacat muġēġēm pit jeedop ip xipacat muġēġē'ukayū. Soat taġ iisu jeedop ip soat taġ iisuayū — io'e owebe.

12 — “Eya'ōpicūġcūġ cuy epesop,” i'e'em Jesus. “Gaxīn ma ġuto oajēm,” i'e'em. “Wetaybit cīcā eyekukuam,” i'e'em. “Apēn ipi daġ pima juk adi oekuku ip iaptei ōn ma oteida soat pe ipi juayū be,” i'e'em Jesus. “Xipacat oġūm xipacayū be,” i'e'em. “Ipiat pit osupi'ajoat xipat'ūmayū be,” i'e'em Jesus — io'e owebe. 13 — Soat ka'ūm pima ōn kuy kake. Soat i'ūm puje dak ōn pit kake,” i'e'em Jesus — io'e. — Ka'ūma kake bimaat ōn. Soat'ūm pimaat tak ōn ma. Koapat ōn. Kanomūmat tak ōn ma,” i'e'em Jesus — io'e.

14 Icocok jeedop ip jesay iwuywuyat kukayū—iisuat kukayū.

— Eyesay iisuat pima, “Eymutaicinap'a epeya'o juy. Ya'o pi ġu eywebe,” i je'e Deus eywebe. “Epeōm cuy okay ikaboġatka exīntabi daġwi,” i je'e eywebe. 15 Wūy ma ikaboġatka wi jeedop ip ikērēat muġēġēap epere'ūmayū bit, ibukaypacayū dak,

ikêrêat muğêğê'ukayũ dak, wara'acat o'yaoka'ibiyũ dak, deus-baroyũ kay itabucayũ dak, napapa'ukayũ dak, warara'acat muğuykukuku'ukayũ dak — io'e.

16 — Jesus õn — i'e'em. — Õn cuk wekawẽn tojtjot'ukat oğudot eymukũyjo am apẽn ġuyjom je'apuk iam — i'e'em. — Okay itabucayũ mukũyjo am oğudot — i'e'em. — Ipi kukat Davi naxeğebit õn — i'e'em. — Kasopta buxim õn—tasopata buxim—kabiada buxim — i'e'em Jesus.

17 — Ejot cuy! — i'e'em Deus biõğbuk, iwadip tak.

— Ejot cuy! — i juy je'e ip ijop ekawëntup coco'ukayũ dak. Ibipurukat cuy jeedot. Tikõn pinayũ wuymutaicinapti idikõn. Tidei'ũma idikõn ip.

18 João õn. Ijoptup ekawẽn coco'ukayũ oyawẽ ġasũ. Kaypatpan ġu õn e'em. Icẽmãn õn e'em. Apẽn Deus warẽmtaksuğpi supi'ajoat kũyjobit'ũmayũ be iap ibararak opop ijudup pe.

— Eyabewiat ekawẽn iboap ekawẽn muacokcoğ pima, Deus imẽn ma ipiat supi'ajoat eywebe — i õn e'em eywebe.

19 Ijudup ekawẽn'in imuwẽn pu'u bima bit ya'opi je'e eywebe wuymutaicinap'a. Epeõm ġu ikaisuatka be—Deus ka be. Apẽn ibo ka ikadip cĩcã iap ibararak opop ijudup pe.

20 — Gaxĩn ma ġuto oajẽm waram — i'e'em soat iboap o'ğuwẽniat. — Oajẽm ma — i'e'em ixẽ—Jesus e'em.

— Imẽn cuy jajẽm — i õn tak e'em.

— Ejot cuy! — i õn e'em wuykukukat Jesus pe.

21 — Jesus, xipan cuy soat ebekitkiyũ ejukuk — i õn e'em wuykukukat Jesus pe.

Ibũrũ ma.